Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

DA Bot

J.O.Wedberg

LN 240
ex. 7

Kay Høegs Eks.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Danorum Regũ heroũq; historię stilo elegãti a Saxone Grammatico natione Zialandico necnõ Roskildensis ecclesię pręposito. abhinc supra trecentos annos cõscriptę et nũc primũ literaria serie illustratę tersissimeq; impressę.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Lago Wrne dei gratia Electus ad Ecclesiã Roſkildeñ. præſtãtiſſimo viro magiſtro Chriſtierno Petri metropolitanæ Lũdeñ. eccleſię Canonico amico nr̃o ſyncero. S.

VEnerabilis vir doctiſſimi ac clariſſimi Saxonis noſtri fulgẽtiſſimũ opus, q diuiniſſimo dicẽdi genere Danię regũ hiſtorias cõſcripſerit / multis retro annis in ſcuro delituiſſe dolemus. Cuius digniſſimas laudes & ꝑconia: cuius diſertiſſimũ ac facũdiſſimũ ſcribẽdi genꝰ ſicuti nos ſtudioſiſſimo honore ſemp excoluimꝰ & amplexati ſumꝰ: Ita quoqꝫ vniuerſi docti & illuſtres viri Saxonẽ Danorũ hiſtoricũ ſummis veneratiõis officiis ꝓſequunt̃. Igit̃ mi Chriſtierne q torpẽtibꝰ cõmilitonibꝰ tuis percipiẽdarũ lr̃arũ gr̃a ſicuti vetuſtatũ es vigilãtiſſimꝰ indagator: Ita etiã illuſtrãdæ pr̃iæ nr̃ę ꝓ viribꝰ deſiderio mirabili te flagraſſe cõperimꝰ. Affectuoſiſſima ꝑce rogãtes vt tã diuinũ latinę eruditiõis culmẽ & ſplẽdorẽ Saxonẽ noſtrũ Sialãdicũ (iã vt accepimꝰ) a te diligẽter caſtigatũ elimatũve vt in lucẽ feliciter ꝓdeat ad manꝰ accuratiſſimorũ bibliopolarũ ꝓmoueas. Ne vel tã eximiꝰ ſapiẽtię fulgor atra poſthac nube deliteſcat. Ne vel inuicta perpetuo Danici noĩs virtus obliuione inuida obumbret̃. Quo tibi honorẽ ſummũ: & patriæ gloriam concilies immortalem. Vale. Ex caſtro noſtro Hiorthol... Decima Maii. Anno duodecimo ſupra Milleſimũ quingenteſimũ.

Chriſtiernus Petri liberaliũ artiũ mgr̃ Metropolitanæ Lundeñ Eccleſię Canonicus Reuerendo in Chriſto patri dño Lagoni Wrne dei gratia Roſkildeñ. Epiſcopo dño ſuo præſtãtiſſimo cũ omni veneratione ac obſeruãtia Salutẽ.

CVrſitanti mihi ſpõte / peneqꝫ volãti admouit ꝑſtãtia tua Præſul clariſſime nõ parui momẽti calcaria: dũ ad Saxonis nr̃i hiſtoriã chalcographa arte diuulgãdã excitare dignata ẽ: ad quã ꝓuinciã nemo (vti arbitror) mortaliũ me fuit vnq̃ ꝓpẽſior paratiorqꝫ: qppe q Parrhiſiis agẽs boniſqꝫ lr̃is operã nauãs ꝓprio ĩpẽdio tabellariũ bis miſeri q exẽplũ fidele quãtiuis emptũ ad me referret. Qua via cũ nihil ꝓficerẽ / ipe illiꝰ ergo patriã repetii: bibliothecas oẽs viſi & reuolui: nec tñ Saxonẽ blattis / tineis ſitu / & puluere obſitũ eruere potui: tã obſtinato aĩo eiꝰ poſſeſſores eũ occluſerãt: vnus oĩm & is religione & doctrina ĩſignis: Sacrę theologiæ doctor / ac ꝓfeſſor eximius Magr̃ nr̃ Andreas Chriſtierni natiõe Iutus ꝓfeſſione ãt Carmelita: & ꝓuĩcię Danię ordinis ĩtemeratę virginis ac Chriſti matris Marię de mõte Carmelo prior digniſſim... conatꝰ meos miſerãti reſpexit oculo: q cũ nullo ære redimẽdũ videret exẽplar: po... id manibꝰ ſuis trãſcripturũ obtulit q̃ tãtũ totius Danię lumẽ ãpliꝰ deliteſcere ſin... habui tñ tãtę dignitatis rõnẽ / nec cõditionẽ accepi: ſperãs faciliorẽ alicũde tãdẽ en...eriurã. Reuerẽdiſſimꝰ ergo in Chriſto pr̃ dñs Birgerus dei gr̃a Archieps̃ Lũdeñ. Suetię primas & apl̃icæ ſedis legatꝰ / mirabili ad Danię gloriã accẽſus amore: exẽplar / pio tandem repperit cõpẽdio quod ad publicã vtilitatẽ fidei meę trãſcribẽdũ: ĩprimẽdũqꝫ cõmiſit: Deerat itaqꝫ ſola authoritas tanti opis diuulgandi / quã liberaliſſime mihi impertiuit illuſtriſſimꝰ prĩceps nr̃ Chriſtiernꝰ dei ꝓuidẽtia Daniæ / Suetiæ / Noruagiæ / Sclauorum Gottorũqꝫ rex potẽtiſſimus dux Sleſuiceñ. & Holſatię / Stormariæ ac Ditmerciæ. Comes ĩ Oldenborg & Delmenhorſt: id ſolũ ĩpans vt a docto peritoqꝫ chalcographo excuderet̃. Norat eteñ ĩdignũ fore / tãtũ virũ ĩeptis / aut minꝰ fidelibꝰ characteribꝰ ĩpſſũ iri. Pręſertĩ id affirmãtibꝰ cõſultiſſime Reuerẽdiſſimo ĩ Xp̃o pr̃e dño Erico Walkendorff Archiep̃o Nidroſieñ. & apl̃icæ ſedis legato digniſſimo: necnõ Regio Cancellario / viro nobiliſſimo mgr̃o Auone bille Eccl̃iarũ Lũdeñ. & Vibergeñ. prępoſito. Mãdatis itaqꝫ regiis ſapiẽtięqꝫ tuę Pręſul digniſſime / adhortatiõibꝰ grauiſſimis obtẽperãs Saxonis ĩprimẽdi munꝰ cõmiſi excellẽtiſſimo viro Magr̃o Iodoco Badio Aſcẽſio lr̃arũ bona... ꝑd Parrhiſios ĩterp̃ti / chalcographoqꝫ pitiſſimo. q quale nũc vides opꝰ tuo noĩ feli... no pręſcriptũ emiſit: Regũ oĩm catalogo / & totiꝰ hiſtorię indice lr̃ario illuſtratũ. Qu... ꝑpt effeci vt q ab vnis & iis paucis Danis hactenus legi potuit: ad Italos / Hiſpanos / G...llos / Germãos: oẽs dẽiqꝫ chriſtiãos facile poſſit pferri. Habe itaqꝫ molimĩa mea cõmẽd...ta ac Vale Danię decꝰ pſidiũqꝫ meũ Ex Parrhiſiãorũ academia clariſſima. xiiii. martii. 1514.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Kay [illegible] Samling 1970.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Iodocus Badius Ascensius, Lagoni Hurno longe Reuerendo & cum primis docto sapientiq; Roskildeñ. ecclesiæ antistiti. S.

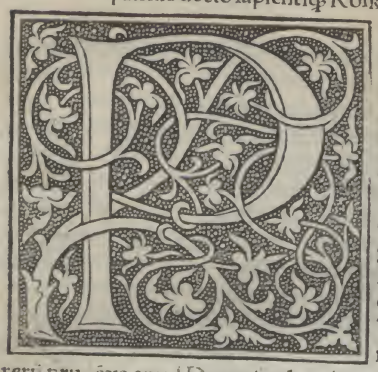

Robabili plausibiliq; coniectura ducor / p̃sulũ clarissime / vt optimi maximi dei nostri puidẽtia / arcanoq; fatorũ calculo cõtigisse rear: inclytã Danicorum regum historiã a Saxone Grãmatico Sialãdo / viro disertissimo / abhinc annos supra trecentos conscriptã: iis potissimũ diebus in lucẽ chalcographa arte ꝓdiisse / quibus inuictissimo animo, p̃claris pro ætate gestis, & spe eximia Christiernus certissima Danorũ Regis proles / Danica iamiã rectur⁹ est sceptra / accepturusq; regnorum insignia: Tuq; heros / vt antiqua Hurnorũ nobilitate nulli secũdus / ita facũda sapiẽtia & magnarũ rerũ prudẽtia apud Danos facile primus, Roskildeñ. ecclesię episcopalẽ susceperis gubernationem. Siqdẽ vti sub Waldemaro rege inuictissimo iubente Absalone itidẽ Roskildeñ. epo prudentissimo / & duce ac bellatore in Christiani nois hostes incõparabili / olim edita est, ita sub Christierno illustrissimo Rege / Waldemarum illũ / & factis & ais æquãte / tuo eiusdẽ diœceseos epi meritissimi faustissimo auspicio nũc demũ emittitur non sine melioris doctioriq; in Dania sæculi p̃sagio. Quẽadmodũ em̃ sub CHRISTI Domini nostri cũctis mortalibus adorandũ natalem, claruerũt Romæ summa latinæ linguæ lumina. M. Cicero. M. Varro. Q. Hortensius & sexcenti alii: & inclyta cũ pacis tũ belli culmina. Cn. Põpeius Magnus. C. Iulius Cæsar. Octaui⁹ Augustus Cesar: aliiq; ꝓterea multi: In Dania vero (quã diuersam a Dacia puto) Frotho terti⁹ / belli pacisq; Iustitiæ & militaris disciplinæ splendor cõspicuus: Ita nũc Christierni regis vel noie amabilis singulari felicitate, tuoq; præsul generose ductu & auspicata dexteritate ꝓpe diẽ fore cõsidimus / vt Dania nõ solũ armis & impio / qbus semp excelluit, liberaq; fuit: sed & literis cultioribus euadat p̃spicua: multosq; Saxones & Kanutos / viros inquã doctrina p̃stãtes educet. Q d idcirco iam iãq; futurũ autumo / q; vt illi quos modo dixi in Parrhisiorũ clari euaserũt academia: ita nũc quoq; nõ pauca in eadẽ e Dania cõspicimus ingenia / quorũ bona pars est Magister Christiernus Petri Lundeñ. ecclesiæ canonicus / mihi longa cõsuetudine & amicitia charissimus: cuius p̃cipua cura & singulari impẽdio hoc opus tuo nomini nũcupatũ emittimus: illud lectores ignotos / ne forsitan errent p̃monẽtes: Saxonis istius vocabulũ / nõ patriũ esse nomẽ (in Sialandia em̃ quæ pars Daniæ nõ in Saxonia fuit ortus) & Grãmatici titulũ / ꝓfessionis qdẽ esse / sed neq; leue neq; cõtẽptibile / p̃coniũ. Eniuero authore Suetonio, Grãmaticus est, q diligẽter, acute, scienterq; norit aut dicere aut scribere. Quo noie Cornelius nepos appellãdos cẽsuit poetarũ oratorũq; interp̃tes: q tãtũ authoritatis apud priscos p̃ripuerũt: vt cẽsores & iudices essent scriptorũ oim soli: critici ob id vocati: sic vt nõ versus mõ (ita em̃ Quintilian⁹ ait) cẽsoria quadã virgula notarẽt: sed libros etiã q falso viderentur inscripti, tãq; subditicios e familia submouerẽt. Ideoq; sũmi poetarũ iterp̃tes & vrbiũ magistri: vt Seruius, Donatus, aliiq; nõ pauci: grãmatici nũcupatione cõtẽti bracteatis phaleratisq; plus æquo abstinuerũt titulis. quocirca iniquo ferẽdũ est aio tãtę ꝓfessionis gloriã ad ineptulos primorũ elemẽtorũ recidisse p̃ceptorculos. Curaui itaq; Saxonẽ nõ eo fraudãdũ titulo / quẽ tãto iudicio sibi delegisse visus fuerit. Vtcũq; aũt hęc acceperit impiti, p̃stãtia tua pater doctissime: boni cõsulet: nostrãq; opellã hãc ꝓbabit qd præsertim exoratum voluí. Vale. E chalcographia nostra apud Parrhisios ad Idus Martias. M. D. XIIII. Iuxta Romanæ supputationẽ Curiæ.

Saxo. Grãmaticus.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Reges Danię qua ſerie regnauerunt.

DAn.i.rex a quo cęteri dicti.Fo.iiii.
Humblus Rex.ii.fo. eodem.
Lotherus Rex.iiii.fo. eodem.
Skyoldus Rex.iiiii.fo. eodem.
Gram ſeu Gramus.rex.v.fo. iiii.&.v.
Swidagerus quē ꝓ cum Gramo regnabat
præteriuimus: rex.vi.fo. v.
Gothormus ſimiliter ꝓ parū regnauit p̄=
termiſſus rex.vii.f.vi.vbi eſt Hadingꝰ.
Hadingus ſignatus rex.vi. cū ſit.viii.f.vi.
Frotho.i.rex.ix.ſignatus.vii.fo. xi.
Haldanus.i.rex.x.ſignatus.viii.fo. xv.
Roe rex.xi.ſignatus nonus.fo. xv.
Helgo rex.xii.ſignatus.x. fo. xv.
Roluo rex.xiii. fo. xvi.
Hiartuarus.xiiii.& Hotherus.xv. fo. xxi.
Othinus deus putatꝰ habeť.rex.xvii.f.xxv
Rørícus Slyngebon d rex.xviii. fo. xxv.
Hor wendillus rex.xix. Fengo.xx.fo.xxvii.
Amlethus rex.xxi.fo.xxx.Eiꝰ geſta.f.xxvii.
Víglethus rex per tyrānidē.xxii.fo.xxxii.
wermundus rex.xxiii. fo. xxxii.
Vffo q & Olauus primus rex.xxiiii.f.xxxv
Dan ſecundus rex.xxv. fo. xxxvi.
Hugletus rex.xxvi. fo. xxxvi.
Frotho.ii.cognomento fortis rex.fo. eodē.
Dan.iii.rex.xxviii. fo. xxxvi.
Frídleuꝰ.i.rex.xxix.ſignatꝰ.xxxix f.xxxvi.
Frotho.iii.rex.xxx.errore ſignatꝰ.xl.f.37.
Hiarnus rex.xxxi.ſignatus.xli. fo. lii.
Frídleuus ſecūdus rex. xxxii. fo. lii.
Frotho.iiii.cognomto largꝰ rex.xxxiii.f.lv
Ingellus rex.xxxiiii. fo. lvii.
Olauus primus rex.xxxv.fo. lxiiii.
Frotho quintus rex.xxxvi.fo. eodem.
Haraldus primus rex.xxxvii. fo. eodem.
Haldanus ſecundus rex.xxxviii. fo. lxv.
Vnguinus rex.xxxix.fo. lxvi.in fine.
Syualdus.i.rex.xli.fo. lxvii.
Sygarus rex.xli.fo. eodem.
Syualdus ſecūdus rex.xlii. fo. lxxi.
Principes ex plæbe ꝑ regibus creati.f.lxxi.
Haldanus tertius rex.xliii. fo. lxxi.
Haraldus Hildetan.iii.rex.xliiii.fo. lxxiii.
Ringo rex,xlv.Folio lxxviii.
Hetha regno p̄ficitur rex.xlvi. fo.lxxviii.
Olo rex.xlvii. fo. lxxviii.
Ormundus rex.xlviii.fo. lxxix.
Syuardus primus rex.xlix.fo. lxxxii.
Buthlus rex.l. fo. lxxxiii.
Iarimarus rex.li. fo. lxxxiii.
Broderus rex.lii.fo. lxxxiiii.
Syualdus tertius rex.liii. fo. lxxxiiii.
Snio rex.liiii. fo. lxxxiiii.
Biorno rex.lv. fo. lxxxv.
Haraldus tertius rex.lvi.fo. lxxxv.
Gormo primus rex.lvii.fo. lxxxv.
Gøtricus rex.lviii.fo. lxxxviii.
Olauus ſecundus rex.lix. fo. lxxxix.
Hemmingus rex.lx.fo. lxxxix.
Syuardus ſecundus rex. fo. eodem.
Regnarus Lodbrog rex.lxii. fo. xc.
Iuarus rex.lxiii.fo. xciiii.
Siuardus tertius rex.lxiiii.fo. xciiii.
Ericus primus tyrānꝰ & rex.lxv.fo.xciiii.
Kanutus primus rex.lxvi. fo. xcv.
Frotho.vi.rex.lxvii.fo. eodem.
Gormo ſecundus rex.lxviii. fo. eodem.
Haraldus quartus rex.lxix. fo. eodem.
Gormo tertius rex.lxx. fo. eodem
Haraldus quintus rex.lxxi. fo. xcvi.
Sueno primus rex.lxxii. fo. xcix.
Kanutus.ii.cogno.durus rex.lxxiii. fo.cii.
Kanutus tertius rex.lxxiiii. fo. cvii.
Magnus rex.lxxv.fo. eodem.
Sueno ſecundus rex.lxxvi.fo. cix.
Haraldus ſextus rex.lxxvii. fo. cxiii.
Kanutus.iiii.& ſanctꝰ rex.lxxviii. f. cxiiii.
Olauus tertius rex.lxxix. fo. cxviii.
Ericus.ii.dictus bonus rex.lxxx.fo. cxix.
Nicolaus rex.lxxxi. fo. cxxii.
Ericus .iii. Emūdi filiꝰ rex.lxxxii. f.cxxxi.
Haraldus.vii.fit Iutiæ rex.lxxxiii.ibidem
Ericus.iiii.Lam dictꝰ rex.lxxxiiii.f.cxxxii.
Sueno tertius rex.lxxxv.fo. clxxxiiii.
Kanutus.v.rex.lxxxv.fo. cxlii.
waldemarus primus rex.lxxxvii.f. cxlvii.
Kanutꝰ.vi.rex.lxxxviii.f. clxiii.&. cxciiii.

De his Saxo qua ſerie poſiti ſūt.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Tabula Alphabetica.

Rerum & nominũ pręcipue illustriũ historiæ Danicæ index serie literaria collectus Incœptorum ab A.

ABsalonis archiepiscopi Lũdeñ.& epi Roskildeñ.viri ĩ toga & armis clarissimi iussu scripsit historiã Danicã Saxo grãmaticus vt attestatur in principio pfationis suæ fo. i.
Absalonis eiusdẽ mater & soror piũ edidẽrũt in Waldemarũ facinus fol. cxlvi.
Absalonis lepidũ cauillũ & creatio ĩ episcopũ Roskildeñ.cxlviii.Eiusdẽ respõsio & visum cliii.In exercitu loc9.clxiii.Cõsilia bona fo.clxix.Fidutia.clxx.Sollertia.clxxiii
Absalonis p plębẽ criminatio & per Scorronẽ defensio.clxxiiii. Animosũ cõsiliũ:ibidẽ.Callidítas. clxxix.
Absalõ refugit primatũ Danię clxxxv.Cogit suscipe cũ epatu Roskildẽsi.clxxxvii.
Absalon vincit plebẽ pręferẽdo vexillum crucis fo. clxxxix.
Absalonis laus ab innocẽtia & eloquẽtia. cxc.Eiusdẽ luct9 ĩ morte Waldema.cxciii
Abstinẽtia & sobrietas Starcatheri lxi.
Achonis importunitas cxlvii.
Acies oculorũ monstruosa. lvi.
Adagium apud Danos fo. clxxv.
Aenigmaticus sermo & ei9 iterptatio.xli.
Agnerus procus sororis Roluonis. xvii.
Agneri cędes fo. xciiii.
Agri culti laus. lx.
Alemanni videantur theutones.
Alfi pstantia & victoria ĩ viperã &c.lxvii.
Alricus sueonũ rex bellũ ciet fo. xlviii.
Alrici cędes. xlix.
Aluildę verecũdia fo. lxvii.
Aluilda piraticã exercet & vincit9 lxviii.
Amicitię specimẽ in milite Magni. cxxxi.
Amlethus futurus rex se stolidũ simulat more Bruti fo. xxvii.
Amlethi ad matrẽ verba.xxviii.callidítas xxix.rex fit.xxi.fo. xxx.& xxxi.
Amlethus Britanniam repetit. xxxi.
Amlethi cędes indigna. xxxii.
Alueri Sueonũ regis mors lxxiiii.
Amoris aditus.xxii.Vis. ciii.
Anachi primi Roskildeñ.epi mors. cix.
Andreas archiep's Lundẽsis laudat per occasionẽ ĩ plogo fo.i. Eius opera literaria signant inferius ĩ margine eiusdẽ folii.
Anduanus rex regias opes nauibus ĩpositas demersit fo. xii.
Animarũ nostrarũ ĩmortalitas. lxxxvii.
Animaduersio pręclara.fo. ciii.
Anglorum origo & nomen iii.
Angli quomodo sint libertatẽ nacti.cviii.
Angli vincunt & vincuntur cx.
Anglorũ subactio a danis pria fo.xiii.Scda xiiii.Tertia.xv.Quarta xxxiii.Quita liii Sexta.lxxiiii. Septima xci. Octaua.xciii. & xciiii.Nona xcvi.Decima ciii.
Angli & anglia videantur in Britanni
Annonę caritas ĩ Dacia. lxxxiiii.& cxviii.
Ansgarii sancti ĩ Daniã aduentus. xcv.
Antrũ dearum seu nympharum fol.xxiii.
Anundi exitus liiii.
Aquarũ natura mirabilis ii.bis.
Aquarum vafra diductio xii.
Aquili satyri ĩ specu reperti lxxxvii.
Aquilę casus cviii.
Araneę similitudo sumitur cxxxix.
Arkon tentatur obsidione cxlvii.
Armillę duę a Frothone expositę xlix.
Arngrimi victoria l.
Arnoldi Tyleñ.peritia pręsaga. clxv.
Ars noua ĩ seruandis pupillis clxiiii.
Ascerus fit episcopus fo.cxviii.fit primus archiepiscopus Lundeñ. cxx.
Aslaci miranda virtus cx.
Asmundi cędes fo.viii.post carmina.
Asmundus & asuitus fo. xlix.
Asmundus cum amico sepelitur ibidem.
Atila pater Ringi lxvii.
Atisli auaritia xvi. Simulata munificẽtia paulo post.mors xxiii.
Atislus Sueticus xxxiii.cędítur ibidẽ.
Aulę regis Britannię ornatus l.
Auo sagittarius prouocat regem liiii.
Aurifabri cuiusdã superba petulãtia lvii.
Aurum rursus a Frothone expositum li.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

In Saxonem Grammaticum.

Balderus victor nouos latices aq̃rum aperuit.fol'. xxiii.
Balderus tyrãnus.xxiii.Eius casus visio mors & mirum.fo. xxiiii.
Baldes Brynde Danice fons dictus.xxiii.
Barchonis virtus.fo. cxxxvi.
Bedę venerabilis scripta.fol'. iii.
Bellum noruagicũ sub Waldemaro.clxvi.
Bellum suetícum lxxvi.fit hyeme.cxxxix.
Bellum pręcipuum Sclauicũ.fol'. cxcv.
Bellatorum genera quatuor.fo. xxxiii.
Bellatores Haraldi.lxxvi.Rũgonis.lxxvii
Benedicti Alemãni stoliditas. clxxii.
Bero pirata fo. lxxix.
Bessus Grami coniugẽ duxit.fo. iiii.
Blacconis pfidia ĩ Kanutũ & cædes.cxvii.
Blekingia pars Scanię.fo. ii.
Biarconis robur inauditũ. xvii.
Biarmia regio miranda. lxxxvi.
Biarmorũ rebellio & magica peritia.xcii.
Bibacis hominis callíditas lxxxiiii.
Bicconis cõmentum nouũ.fo. lxxxiii.
Biornonis equus canis & somnium.fo.lii.
Biorno assumitur a fridleuo socius. liii.
Biornonis Auonisq; cõciliatio. liiii.
Biorno rex in prouincia Wik.fo. xlix.
Biornus seu Biorno rex lv.fo.lxxxv.
Biorni in patrem affectus.fo. xciiii.
Bogø.clxxvii.Bogislaui dolus. cxcvii.
Boi othini filii cędes.xxv.tumulus. xxvi.
Britanni regis in iureiurando seruãdo relígio.fol'. xxxi.
Botildę reginę patientia clara. cxix.
Britannorum rex fraudulenter cum Frothone tertio agit.fo. l.& li.
Britannus rex gallo subditus. clix.
Broderus rex.lii. fo.lxxxiiii.
Buchi seu Buchus ducit filiam dęmonis.
Bugislaui fuga.clxxv. (fo.lxxxvii.
Burisii captio.fo. clxiiii.
Bustum & cędes haconis.fo. lxxi.
Buthlus rex.l.fo. lxxxiii.

Cadauera eqs supposita fugãt britãnos nouos stratagemate.xxii.
Cędes mirãda & spatiosa.xlviii.
Cęsar Saxonię principẽ tẽrat.cxci. Eius & Waldemari coitio. cxcii.In Kanutũ.vi. dolus. cxcv.
Cęsorum in acie numerus. lxxviii.
Calũburgi constructio. clxv.
Camini oppugnatio. clxxiii.
Canum mores.xli.Canis Biornonis. lii.
Canũ specie nutriti infantes. lxiiii.
Canis pręficitur victis. lxxi.
Canis & accipitris dolores. lxxxiiii.
Cantoris in Kanutum fides. cxxvi.
Caroli regis Suetię ortus. cxxix.
Caroli cędes clxxxviii.
Carolus magnus imperator. lxxxix.
Cauillia Petri & Rauonis. clii.
Cautibus & rupibus olim inscribebantur res Danicę ne excíderent memoria. i.
Certamine singulari decernebant olim viri fortes qui ducum mos. x.
Cerui iugales. xxii.
Ceruisię vsu inter dictum. lxxxiiii.
Christi domini natiuitas. li.
Christiarnus legatus antipapę. clvii.
Cypri isulę natura ĩ respuẽdis cadauerib9 (fo.cxxi.
Classis mirãda narrat.xlvii.
Classis Suetícę instructio. lxxvii.
Classis danica. ibidem.
Classis.cclx.nauium. cxlix.
Claua haldani. lxv.
Clypei mirabilis casus. xlv.
Colleri & Herwendilli congressus.xxvii. Eius cędes.ibidem.
Collis lapidum. xlix.
Collo pyrata insignis. x.
Concio vide oratio.
Conditiones fœderis noruagici. clxxii.
Conditiones Bogislauo factę. cxcix.
Coniuratio in Kanutum ducem. cxxvi.
Conrardi dictum imperatorium. cxlii.
Continentia gigantum in dacia. lvi.
Coruorum miraculum. cxlvii.
Cozcoa incenditur. clxxxvii.
Craca maga & venefica. xxxix.
Crysztoam cęditur a Danis. clxxiii.
Cuso Finnorum Byarmorũq; rex. xxii.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

DA lbičsis epatus cessauit & trāslatus est ob epm ebriosum fo.clx.
Dan seu Dan⁹ prim⁹:prim⁹ quo qꝫ ī Dania regnauit & eā denoīauit fo.iii
Dan secundus rex xxv.fo. xxxvi.
Dan.iii.rex.xxviii.fo. xxxvi.
Daniæ quæ longe alia est a Dacia situs & prouincię fol. ii.
Dania fit vectigalis lxxxii.
Daniā laudat Hēricus fo. clix.
Danorū origo & reges primi fo. iii.
Danicarū fœminarum mores lxviii.
Danorū miserabilis euentus fo. ix.
Danorū gloria.li. Rebellio. xci.
Dani vīcunť.xcviii. Vastāt Sēbriā xcviii.
Danorū captorū virtus fo. eodem
Dani subiguntur iugo a rege. xcix.
Danorū ad fidē & mores bonos conuersio (ci.
Danorū submersio.ciiii.
Danorū fides in iureiurando cviii.
Danorum cędes per fraudem ibidem.
Danorū militia apud bizantium fol.cxxi.
Dani reges nunq̄ īperio subiecti.cxxxviii.
Danorum perseuerantia fol. cxlii.
Danici regni diuisio cxliiii.
Danici equitis virtus clii.
Dani a pyratis oppressi fo. clxxi.
Danorū militandi mos & virtus clxxviii.
Daxon capitur fo. xciii.
Dęmon horrendę formę visus. clxii.
Dęmoniū simulacro exire visum clxix
Dęmonū scelerata instituta clxx.
Dearū seu nympharum antrum. xxiii.
Dei vincuntur a mortali. ibidem
Dei prisci Danorū Othinus & Thor. lv.
Delectus habēdi noua ratio xci.
Dierū Mercurii & Iouis prisca noīa lv.
Dierū longitudo sub solstitio.fo. clxvi.
Disciplina militaris. cv.
Diuitiarū opumqꝫ detestatio fo. cxxiii.
Doctum se asserit alutarius fo. cxxix.
Dombori rugieň.facundia cliii.
Dornonis curetum regis oratio xi.
Draco stupendus a Fridleuo superať.liiii.
Ducum priscorum mos fo. x.

EBbonis mors fo. cxxxv.
Echteri infestatio & cędes. lxvi.
Edictū crudele lxxxv.Nouū.xcii
Eduardi regis Anglię cędes ciii.
Eginus & Wilhelmus episcopi. cx.
Eydorus flu.intersecat Daniam a Theutonia fo. ii.
Enari sagittarii virtus stupenda fo. cii.
Episcopatus in Dania fo. ci.& cv.
Episcopi bibacis pœna fo. cix.
Episcopi ī regem libertas fo. cxi.
Episcoporum cōplurium mors. cxxx.
Episcopus noruagię primus.fo. cxxxix.
Epi p̄stātia qa duci p̄fertur fo. cxcvii.
Epulum ab Henrico datum cliiii.
Epulandi luxus e theutonia ī Daniā translatus.lxi.Rugianorum crapula clxvii.
Eques britānus ad p̄dam hortatur. xiiii.
Equitū duorum temerarius ausus. clxii.
Equitis Saxonici dictū insigne clxv.
Equini capitis cōmentum magicum. xli.
Eq primū maritię expeditiōi additi cxxxi.
Equus Biornonis p̄stantissimus fo. lii.
Equus idoli suantouiti noīe.fo. clxvii.
Erici diserti oratio. xxxviii.
Ericus ferarū voces interp̄tatur xxxix.
Erici stratagema & victoria.xl. Astus nouus ibidē. donū simulatum xli.
Erici facetū dictum & stratagema fo.xliii.
Ericus ducit sororē Frothonis tertii xliiii
Ericus disertus moritur lii.
Ericus fit primus Suetię rex.fo. xlix.
Ericus alter capitur & moritur fo. lxv.
Ericus cognomento verhat. xciii.xciiii.
Ericus prim⁹ tyrān⁹ & rex Danorū ipius lxv.fo.xciiii.Eius conuersio xcv.
Eric⁹ secūd⁹ cognomēto bon⁹ rex lxxx.fo. cxix.Eiusdē magnitudo fortitudo.facundia ibi.Furor ob cātū. Bizātiū appulsus cxxi.ad danos illic iuētos adhortatio:honor ab īpatore suscept⁹.&sepultura cxxi
Erici tertii modestia fol.cxxviii.oppressio cxxix. Charitas ī filiū & effugium.cxxx.
Ericus tertius emundi filius rex.lxxxii.fo. cxxxi.Eius leges & cędes fo. cxxxii.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

In Saxonem Grammaticum.

Erici filii Haquini facinus fo. cxxxii.
Ericus quartus cognomẽto lã rex lxxxiiii. fo.cxxxii.Fit monachus fo. cxxxiii.
Erotema.i.interrogatũ cautum fo. xlii.
Esbernus kialmonis nepos. cxliii.
Esberni fratris absalonis virtus.fo. cliii.
Esberni in piratas virtus. clxxi.clxxiii.
Eskilli epi in regẽ fides cxxxii.quem tamẽ templo pepulit. ibidem.
Eskillus capitur.fo. cxxxiiii.
Eskilli suspicio falsa. clvi.
Eskilli equitis celeritas fo. clxiii.
Eskillus archiepiscopus fit monach⁹ Clarequallis.clxxx. Eius perplexitas. clxxxii. abit pontificatu. clxxxiiii.
Eskilli episcopi liberalitas. clxxxv. Correptio a sacro igni fo. clxxxvi.
Exercitus centuriandi seu instruendi peritiam a sene didicit rex. x.
Expeditio in piratas clxxi.
Experimentum mirandum. cxxix.
EAcinus mirabile fo. clx.
Fengo rex.xx.fo.xxvii.ei⁹ i fratrẽ insidie ibidem.cedes. xxx.
Filii grami qui post eum regnarunt fol.v.
Filii.xii.ex Osura cesi l.
Fionie quæ prouincia Danie situs fo. ii.
Finni iprobitatis arguuntur fo. v.
Finni gens acerrima.l.Infida. cxl.
Finni Regnerũ affligunt fo. xcii.
Flandreñ.pfecti Roberti filiam duxit Kanutus sanctus cxiiii.
Flandreñ.filie noie Ethle generatio clara i Dania fo. cxxvii.
Fœderis feriendi apud antiquos ritus.vii
Fœderis barbarici species. cliii.
Fœminę Danicę & earũ mores. lxvii.
Folconis facin⁹ cruorẽ.ppriũ bibẽtis xxxiii
Fons mirabilis naturæ oia demoliẽs vitio aquæ fumigantis. ii.
Fontes duo miraculosi cxxvii.
Forma simulacri Rugiani. clxvii.
Fortuna duplex in Regnero. xciiii.
Fratrũ per vxores discordia. lxiiii.
Fratrũ hallandicorum scelus. lxxxii.
Fresia seu Frisia minor.fo. ii.
Frisie prima a Danis subactio fo. xiiii.
Frisie minoris quæ ad Daniam spectat situs & cõmendatio cxxxvii.
Frisii subacti tributũ pendunt. lxxxix.
Friderici iperatoris fraus.fo. cxxxviii.
Friderici epi apud Sorã sepulti mersio & miraculũ in cadauere eius. clxxxvii.
Fridleui secũdi regis xxxii.astus fol. lii.
Fridleuus pri.rex.xxix.nõ xxxix.fo.xxxvi.
Frigus horrendũ in Suetia. cxxxix.
Frigga Othini vxor. viii.
Friga longobardorũ dea. lxxxv.
Frøco legatus & eius prodigiũ. liii.
Frø quidã pro deo habitus fo. ix.
Frogerus Othini filius. xxxvi.
Frotho.i.rex.ix.signatus.vii.fo.xi.Ei⁹ stratagema.xii.prouocatio & cedes fo. xv.
Frotho.ii.cognomẽto Starke rex xxvii.fo. xxxvi. Eius & Frogeri certamen ibidẽ.
Frotho.iii.rex.xx.non.xxx.fo.xxxvii. Eius casus & oratio.xliii.vxorẽ repudiat Gøtari filiũ petens.xliiii.Rudis adhuc belli ce rei pacis extitit author: proficiscit tamẽ i bellũ cũ exercitu & apparatu maximo fo.xlv.Ei⁹ lex.xlvi.& l. Gloria.potentia. regni extẽsio(nã triginta regibus sequẽtibus iperauit)fo.xlviii.Aurũ non semel exposuit furibus fo.l. Eius exitus miserandus.fo.li.Sepulcrum fo. lii.
Frotho quartus cognomento largus rex. xxxiii.fo.lv.Eius cedes lvii.
Frotho.v.rex.xxxvi.fo. lxiiii.&.lxv.
Frotho.vi.rex lxvii.fol. xcv.
Frowini cedes fol. xxxiii.
Fuge ardor mirandus fo. clxxix.
Furor e cantu musico conceptus fo. cxx.
GAlli luarũ pellunt fol. xciiii.
Genera.iiii.bellatorum. xxxiii.
Genius loci fabulosus fol. cxxxiii.
Geomãtia apud Suantouitum fo. clxvii.
Geruthi dęmonis sedes & opes fo. lxxxv.
Geruthus & Guthmũdus lxxxvi.
Geruthi regia fo. eodem
Gestiblindus gothoꝝ rex bellũ ciet xlviii.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Tabula Alphabetica.

Gelderus Saxonię rex. xxii.
Geuarí cędes. xxv.
Gygantes fuísse olím in danía. iii.
Gígantum ín Danía sobríetas.fol.lv.Con tinentía.fo. lví.
Gyuthę víduitas sancta & opera pía. cxi.
Glacíes mírabílís duplex. ii.
Glaciem calcandi astus. lxviii.
Glacíe occíse copię. clxí.
Gladíus Snyrtír mírādus. xx.
Gladíí & armíllę vís míra. xxii.
Gladius skrep nomíne. xxxv.
Gladíí duo haldaní tertíí. lxxiii.
Gloría Frothonís tertíí.fo. xlviii.
Gloría danorum.fol. li.
Gormo prim⁹ rex.lvii.fol. lxxxv.
Eíus mors.fol. lxxxviii.
Gormo secūdus rex.lxviii.fol. xcv.
Gormo tertíus rex ímpíus.lxx.fo. xcv.
Gøtherus rex noruagię. xxxviii.
Gøtarus rex Noruagię. xliiii.
Gøtarí cędes. xlví.
Gøtrícus rex.lviii.fo. lxxxviii.
Eíus cędes.fo. lxxxix.
Gøtwara Garrula & procax. xxxvii.
Gram seu Gramus rex.v.fo. iiii.
Gram regnare ínchpit.fo. v.morítur autem.fol. ví.
Granduícus terminus danię. iii.
Grep fratres tres lubríci. xxxvii.
Gro vírago gyganti desponsa.fo. iiii.
Eius carmina ibídem.& sequentí.
Grubbus filiam Frídleuo despondet. liiii.
Grūmonís immanítas.fol. lxvi.
Gunnarę fidutía. xliiii.
Gūnarus rex Suetię Drotam opprímit & ex ea Hildagerū suscípit fol.lxxí.Drota autem Brocaro nubít. ibídem.
Gunnildę Asmūdí cōíugis mors. viii.
Gunwara regis soror pulchra. xxxvii.
Gurithę propositū.lxxii.Sterílitas. lxxiii.
Guthorm⁹ quí post gramū regnauít. v.
Guthscalcus sclauíc⁹ exímię īdustrię ciiii.
Guthscalcí successus. cviii.
Guthrune venefica. lxxxiiii.
Haconís athletæ crudelítas : cædes:& Bustum.fo. lxxí.
Hadíngus scríbendus rex. viii. fo.v.&.vi.Eíus callidítas.fol.viii.Facin⁹ necando beluam.fo. ix.
Hadíngus nō Haraldus a fœmína ad ínferos ferť.& redít.fol.ix.Morítur. xí.
Hagbarthus pugíl. lxviii.
Hagbarthus Sygnes stuprator suspendítur.fo. lxix.&.lxx.
Haldaní.i.regís.x.signatí.viii.crudel'.xv.
Haldan⁹ erico succedít ī regnū Suetię.lii.
Haldanus secūdus rex.xxxviii.fo.lxv.eíus claua/vírt⁹/excellētía ibídē.pbítas.lxví.
Ethorílda Asmundum genuít. ibídem.
Haldanus tertíus rex.xliii.fol. lxxí.
Haldaní tertíí vulnus lxxii.
Haldanus duodecím pugíles cędít. lxxiii.
Haldaní tertíí mors. lxxiii.
Hallandía pars scanię. ii.
Hallādícorum fratrum scelus. lxxxii.
Hama saxo fortís.fo. lví.
Handwanus rex hellesponti. vii.
Hanef cędítur. lví.
Hano prę ficítur fionię.fo. lxxí.&. lxxii.
Haquíní alterius rebellío. xcvii. malítia. fo.xcviii.vírtutí cedít. ibídem.
Haquínus Haraldí fil.dux fortís. xcviii.
Haquíní cędes. xcvii.
Haquínus nō assentítur cōíuratíōí. cxxvi
Haraldus primus.rex.xxxvii.fol. lxiiii.
Haraldí cędes. lxiiii.
Haraldí secundí ortus & genius. lxxiii.
Haraldus secūdus cognomento hildetan rex.xliiii.fo. lxxiii.
Haraldí sub pace.l.annorum exercitatio.
Haraldus prę senio cęcus.lxxvii. (lxxiiii.
Haraldí mors. lxxviii.
Haraldus tertíus rex.lví.fo. lxxxv.
Haraldus occupans regiū nomen fit chrístianus & mox apostata. xciii.
Haraldus quartus rex.lxix.fo. xcv.
Haraldí & Kanutí natíuitas & gesta.xcví
Haraldus.v.rex.lxxi.fo. xcví.
Haraldus.v.fit Chrístianus. xcvii.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

In Saxonem Grammaticum

Haraldi soboles seu proles. xcviii.
Haraldi pœnitētia sera. xcix.exiliū & cędes.ibidem.
Haraldꝰ frater sancti Olaui ad bestias dānatus euasit. cix.
Haraldus sextus rex.lxxvii.fol. cxiii.
Haraldi inertia. cxiii.
Haraldi sexti leges. cxiii.
Haraldi vulnera.cxxii.Vitia. cxxiiii.
Haraldus reiicitur. cxxviii.
Haraldus hibernicus. cxxix.
Haraldi defectio.cxxix.euasio. ibidem.
Haraldus fit rex Iutię.lxxxiii.fo.cxxxi.morītur.ibidem.eius celeritas ibidem
Haraldi filii necantur. cxxxi.
Haraldus seditionis princeps fugit & dānatur.fo. cxciiii.
Harthbenus & eiꝰ lōgitudo & furiositas.
Hartuicus Bremeñ.eps.cxlii. (lxvi.
Hęreditatis ius fœminis datum. c.
Helga ab aurifabro petita. lvii.
Helgę consiliū impium. lx.
Helgo rex.xii.signatus.x.fo. xv.
Helgo rex halogię. xxii.
Helgo noruagiensium rex. lviii.
Hellę quē galli iuuabāt sęuitia. xciii.
Hellę supplicium. xciiii.
Hemmingus rex.lx.fo. lxxxix.
Hemmingi periculū & virtus. clxxxvii.
Henricꝰ impator duxit gunnildā Kanuti duri filiam. ciiii.
Henricus scoteler. cxxiiii.
Henrici perfidia. cxxvi.
Hērici a Bauaria reuersi insolētia. clxxix. & clxxx.
Herothꝰ rex Sueonū āgues filię affert.xc.
Hetha dux. lxxvi.
Hetha pficit rex.xlvi.fo. lxxviii.
Hialto procerū optimꝰ. xvii.
Hiarno ob carmen fit rex.xxxi.fo. lii.
Hiarno regno cedere cogitur.. liii.
Hiarnonis fraus.dolus & exitus. liii.
Hiartuarus rex.xiiii.cęsus. xxi.
Hiarthwarus iuuenis. xvii.
Hibernorū subactio fo.li.lii.lvi. xcvi.
Hedigisleuus procus. lxviii.
Hedigisleuus sauciis natibꝰ fugit. lxix.
Historię peritia q̄ sit vtilis. clxxii.
Hithnius rex noruagicę partis xlviii.
Homerus ripeñ. cxciii.
Horwendilius rex.xix.fo. xxvii.
Hothbrodus Suetię rex. xvi.
Hotherus rex.xv.& eius puerītia & industria.fo. xxi.
Hotherus nymphas adit. xxii.
Hotheri cum diis pugna. xxiii.
Hotherus rex.xv.regnare incipit. xxiii.
Høtingi meminit.fo. xx.
Høthinꝰ & Høginꝰ se mutuo cędūt.xlviii
Hugletus rex.xxvi.fol. xxxvi.
Hugletus hibernię rex.fo.lvi. cędit.ibidē.
Humblus rex secundus.fol. iii.
Hunnorum rex. xxxvii.
Hun rex hunorum.fo.xlvii. et xlviii.
Hunorum fames fœda. xlviii.
Hundingus pficitur regno danię. x.
Hundingi regis Suetię mors. xi.
Hundingus pficitur Sialandię. lxxi.
Hurnēsium nobilitas antiqua e qua Lagorskildeñ.eps ortus. clxxviii.
Iarmericus rex.li.fol.lxxxiii.eius arx ibidem.
Iarmericus captꝰ rusticat.lxxxii. eius successus. ibidem.
Ignes admirabiles. ii.
Incendiorum vis. clxxxvi.& clxxxvii.
Ingellus rex.xxxiiii.fo. lvii.
Ingellꝰ carpit a starcathero.lxii.mutat mores.lxiii.
Iugonis fatū. cxxii.
Ingeldi mors. lxxiiii. Ingo. clx.
Ingratitudinis detestatio. cxc.
Insomniū visum thirę. xcv.
Islandia regio & eius situs. ii.
Iuari pueri septēnis virtus xc.
Iuarus rex.lxiii.fo. xciiii.
Iuarus pellitur a gallis. xciii.
Iuari astus in petendo aruo.equino quantum posset circūdare tergo. xciiii.
Iulii cæsaris liberalitas. lii.
Iurisiurandi seruandi studiū danis. cviii.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Tabula Alphabetica.

Iutię quæ pars eſt Danię deſcriptio. ii.
Iutorum ſtrages. cx.
Iuteñ.in Abſalonē querelę. clxxiiii.
Iuuenis ignoti facinus nobile. clxviii.

Kanuti ſancti cōmendatio.folio.i.
Kanutus prim⁹ rex.lxvi.fol.xcv.
Eius cędes.fo. xcvi.
Kanutus ſecūdus cognomento durus rex lxxiii.fol.cii.Sex obtinuit tandem regna fol.ciiii.Eius familia.fo.cv.Lex militaris ibidem.Legis per ipſum tranſgreſſio. & pœna quā dedit.fo.cvi.Eius apud Rhotomagum in Neuſtria ſeu normānia ſepultura & pręconia.fo. cvii.
Kanutus tertius rex.lxxiiii.fo. cvii.
Kanuti quarti Suenonis regis filii indoles folio.cxii.Geſta.fo.cxii.Suſceptio regni: erat eñ rex.lxxviii.fol.cxiiii. Duxit filiā Roberi comitis Flandreñ.ibidem.
Kanuti ſancti pietas & paſſio.fo. cxvii.
Eiuſdem miracula:ibidem conſequēter.
Kanuti ducis/ qui itidē ſanct⁹ eſt vulnera fo.cxxii.Sentētia & ſubtile reſpōſum.fo. cxxv.Inſidię quę ipſi intētant.fo. eodem. Purgatio modeſta ab obiectis Nicolai regis fo.cxxv.Cōiuratio facta in eū.cxxvi.
Kanuti ducis ſancti integra ſimplicitas & vera religio.fo. cxxvi.Paſſio ſeu cędes indigna.cxxvii.Filius q illi nat⁹ eſt.cxxvii. Miracula poſt cędē.cxxvii.Aſcriptio catalogo ſanctorū.clxxi.cōſecratio. clxxii.
Kanutus quintus fit rex. lxxxvi. fol. cxlii. Proficiſcitur ad imperatorē dolo illect⁹. cxxxviii.Eius mors.cxlv.
Kanutus.vi.naſcit.fo.clx.fit rex. lxxxviii. fo.clxiii.Eius geſta & regnū. fo. cxciiii. Eiuſdem moderatio.fo. cxcv.
Kanuti proditoris carcer.fo. clxxxviii.
Karentina vrbs.fo. clxx.
Kazimarus opum oſtentator futilis.folio. clxxiiii.

Lacus cuiuſdā pfunditas. clxxiii.
Lamię vincuntur. lxxxvii.
Latgerthę mira fortitudo. xc.
Larhgerthę facinus. xci.
Laurētii vigiliā Dani ieiunio ſingulari celebrare promittunt.fo. cxxiii.
Lectis prandebant priſci.fo. xv.
Leges Erici.fol. cxxxii.
Leges mirabiles Frothonis tertii.prima. fo.xlvi.Secunda fo.xlvii.Tertia fo.l.Vltima fo.li.
Lex Finnorum & Biarmorum.fo. l.
Lex militaris Kanuti duri.cv.& eius trāſgreſſio per ipm regem ac pœna.fo. cvi.
Leges Haraldi ſexti.fo. cxiii.
Lethra olim ſedes regalis.fo. xvii.
Libidinis caninę ſpecies per dęmonū illuſiones apud Rugianos.clxx.in fine.
Limicus ſinus vulgo Lymfiord.fol. ii.
Literę adulterinę fo. clvii.
Lodouici imperatoris pietas.fo. xciii.
Longobardorū origo & nomen. lxxxv.
Lotherus rex.III.& eius tyrannis fo. iii.
Luctę noua ſpecies. xlii.
Ludificatio magica.fol. l.
Lundeñ.eccleſię primatus.fo. cxxi.
Lundeñ.primatus. cxxxix.
Lundeñ.factiones.fo. cxciiii.
Lundonię ſeu Lundini ciuitatis in Anglia clariſſimę expugnatio.fol. xv.
Lupus cum fure viuus ſuſpendebatur ſub Frothone tertio.fo. l.
Luxus epulandi e theutonia traductus in Daniam.fol. lxi.

Machinamēta bellica.fo. cxxix.
Magicę artis illuſiones fo. vi.
Magica factū caput equinū. xli.
Magica vis rurſum.fo. ixv.
Mallei quos louiales vocant fol. cxxv.
Magnus theutonicorū auctor.fo. ciiii.
Magnus rex lxxv.fo. cvii.
Magnus ſancti Olaui filius rex noruagiæ fo.cvii.Eius mors cviii.
Magni fuga.fo. cxxii.
Magni religio.fo. cxxv.
Magni perfidia.cxxvi.Inſolentia.cxxvii.
Magni dānatio cxxvii.exilium.cxxviii.
Magni ſaxonici fides.fo. cxxx.
Magni ſaxonici virtus cxxx.cędes ibidem

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

In Saxonem Grammaticum

Magni norici in vxorem crudelitas. cxxx.
qui capitur. cxxxi. Fit monachus. cxxxii.
Moritur. cxliii.
Magno alteri datur venia. cclvii.
Magni in regē cōspiratio & ifidiæ. clxxxi.
Astutia. clxxxiii. Accusatio & purgatio
ibidē. cōiurationis defectio. clxxxiiii.
Magni nūtius. clxxxvi. Captio ibidem.
Margareta regina. cxxii. Eiusdem exhor-
tatio. fol. cxxv.
Maris danici reflexus. ii.
Mathematici triplices. fo. v.
Mendacii detestatio. xxxiiii.
Mendicans proci partes agit. lxxxiiii.
Mira & vix credenda narrat. xlvii.
Miraculū manium Balderi. xxiiii.
Miracula ĩcredibilia apd geruthū. lxxxvii
Miraculū in ferrum candens. ci.
Miracula p pdicatores min⁹ sanctos. clxxi
Miraculū in cadauere epi. clxxxvii.
Miranda tria cōspiciūtur lxxxviii.
Mirocī in nauali plio virtus. clxxx.
Mithothyn se deū esse mentitus. viii.
Monachi in Daciā aduecti a suenone. cvii.
Monachi cuiusdā imprudētia. clvi.
Monstrosi duo senes visi. ix.
Mons hegle vt æthna ardens. ii.
Mulierū danicarū in regē indulgētia. c.
Murium & soricū omen. clxxxviii.
Musices insolens laudator fo. cxx. eiusdem
vis stupenda in plectro. ibidem.
NAnnę species miranda. xxii.
Nasus cōcubinę abscidit xvii.
Nauiū Ringonis numer⁹. lxxvii
Nicolaus rex. lxxxi. fol. cxxii.
Nicolaus Kanutū criminatur. cxxv.
Nicolai regis cędes. cxxx.
Nicolaus legatus aplicus. cxxxix.
Nicolai Razi scelus. clvii.
Nicolai Sialandeñ. strenuitas. clxiii.
Nicolai Bouis verba futilia. clxvi.
Nicolai filii Sticonis cędes. clxxii.
Nymphę recipiunt hotherū. xxii.
Noctes clarę in solstitio ęstiuali. clxvi.
Normāni victi a danis. xxxix.
Normānię prefecti filia nubit kanuto. ciii
Noruagia quæ & Noruegia & vulgo nor-
wegia vocat describitur. fo. ii.
Noruagicorū regum origo. lxvi.
Noruagia vastissima orbis pars xlix.
Noruagicę gentis suggillatio. ci.
Noruagię subactio. xciii. cii.
Noruagicus episcopus primus. cxxxix.
Nucleti cædes. cliiii.
Nuntiorū accelerandorū nouū cōpendiū
seu inuentum. xlvi.
OBsessio dura. fo. cxxxviii.
Oculi ferrū hebetātes. lvi.
Olaui filii Fridleui educatio. liiii
Olauus a parcis fata sortit. liiii. fit parcus
Olauus pri. rex. xxxv. fo. lxiiii. (fo. lv.
Olauus Throndorū rex. lxxiiii.
Olauus wermorum rex. lxxv.
Olauus secūdus rex. lix. fol. lxxxix.
Olaui supstitio. fo. ci. dolus in syrithā. ibi-
dem. submersio. fol. cii.
Olau⁹ sctūs & ei⁹ gesta. ciii. ac cędes. ciiii.
Olaui ambitio & infidelitas. cxv. Ablega-
tio in flandriam. cxvi.
Olauus tertius rex. lxxix. fo. cxviii.
Olauus cōtemnitur. cxviii. Morit. cxix.
Olauus Haraldi filius. cxxxii.
Olauo interdicitur sacris fo. cxxxiii.
Olimarus rex orientalium. xlvi.
Ollerus in Suetiā aufugit & cędit. xxv.
Olonis vegetii origo. lxxiiii. Gladi⁹. lxxv.
Olo. lxx. maritimos reges extinxit. lxxvi.
Olonem septem reges secuti. lxxvii.
Olo rex. xlvii. occupat regnū. fo. lxxviii.
Oloni parant insidię a. xii. ducib⁹. lxxviii.
Olonis acies oculorū & cędes. lxxix.
Omundus rex. xlviii. fo. lxxix.
Oppidum terribile. lxxxvi.
Ofo seu concio Dornonis curetū regis. xi.
Torkilli. xiiii. Amlethi. xxx. westmari. fo.
xxxvii. Erici diserti. xxxviii. Frothonis
tertii. xliii. Rigonis & olonis. lxxvii. Re-
gneri. lxxxix. Haraldi. cxiiii. Suenonis.
cxliiii. waldemari. cl. Priszlaui. fol. cliiii.
Dombori. cliii. clv. Masconis. clvii.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Tabula Alphabetica.

Origo Danorum et reges primi. folio.iii.
Origo Anglorum. ibidem.
Ostmarus præficitur Scaniæ. lxxi.
Osuræ filii duodecim cæduntur. l.
Othar⁹ procat̃ Syrithã pudicissimã.lxvii
Othari virtus. lxvii.
Othincari pietas. cii.
Othinus quem pro deo stulta coluit gentilitas apparuit primũ. folio.vii.
Othini vt deus putetur astutia. vii.
Othini vxor et noua ars. viii.
Othinus rex.xvii. habitus. folio. xxv.
Othini expulsio.xxv.Reditio. ibidẽ.
Eius q se Othinũ simulauit exitus.ibidẽ
Othini filius nomine Frogerus. xxxvi.
Othinus an Mercurius fuerit. lv.
Othinus opem fert. lxxxiiii.
Otho Imperator seu Cæsar. xcvii.
Oznensium metus. cxcviii.
Pacis cõditiõescũ Rugianis.clxix
Palliatio facti. xxxiiii
Parcę tresolauoblatę &visę.liiii
Patientiæ in Roluone commendatio.xvi.
Patiẽtiæ exẽplũ in Syritha mirãdũ. lxvii.
Pedissequæ pietas. xvi.
Petra mirabiliter inscripta. ii.
Petrus Roskildensis episcopus. cxxviii.
Petri Eliui virtus et fatum. clxii.
Petulantia obscœna aulicorum. xxxvii.
Pipinus rex Francorum. lxxxix.
Pyratæ Danos vincunt. clxxi.
Plæbis Danicæ furor. clxxxix.
Plogi facinus.cxxxii.Ei parcitur.cxxxviii.
Pœnarum locus vulgo existimatus. ii.
Pomeranorum virtus. clxviii.
Poppo rem Christianam iuuat. ci
Poreuitus et Porenutus. clxx.
Prãdendi in lectis priscorum modus. xv.
Prædæ mira cupiditas in Danis. cxcviii.
Præstigia diuersa.folio. vi.et.lxv.
Principes loco regũ creant̃ ex plæbe. lxxi.
Prisclaui in fidẽ contra patrẽ pietas.cliiii.
Oratio prudens. ibidem.
Prodigium. xcvi.xcvii.
Proditoris merces. cxliii.
Pugnandi apud priscos mos. xvii.
Pugna acris. lxviii.&. cxlvii.
Pulmenti e serpentibus vis. xxxix.
Purgatorius locus vulgo creditus. ii.
RAdulphi equitis strenuitas. cxli.
Rafno occiditur. xxxix.
Reges Danię qualiter olim eligebantur. fol.iii.
Reges.clxx.vincuntur a Dano. xlviii.
Regis Suenonis pnia et recõciliatio. cxii.
Regnaldus Normanniæ rex. lxxi.
Regnerus Suetiæ regnum occupat. xiii.
Regnerus Lodbrog rex.lxii.fol. xc.
Regneri robur in angues. xc.
Regneri victoria:amores: & lex. xci.
Regnerus Romanorum victor afflígitur a Finnis populis agrestibus. xcii.
Regneri successus.xciii. Mors.xciiii.
Refonis cædes. lxxxix.
Reliquiæ sanctorum ab Erico secundo in Daniam deportatæ. cxxi.
Reto primipilus Frowini. xxxiii.
Richardi fuga. cvii.
Rindæ puellæ obstinata pudicitia. xxiiii.
Ringo vir Sialãdicus olim nobilis. v.
Ringo rex.xlv.folio. lxxviii.
Ringo Normanniæ præfectus. lxxix.
Ringonis et Syuardi secundi cædes. xc.
Ringo imperium affectat. lxxxix
Roe rex moritur. xvi.
Rollerus frater Erici diserti. xxxix
Rollerus Reginam repudiatã ducit. xliiii
Rollerus rex Noruagiæ. xlvi.
Rolpho genitus ex vrso. xv.
Roluo rex.xiii. Cognomento krage.xvi.
Eius patientia. ibidem.
Rørícus et Haterus Iutię præfecti.fo.lxxi
Roluonis mira liberalitas. fo.xvi.
Roskildia conditur a Roe. xv.
Roskildia prius Appelstade dicta. lxxi.
Roskildia capitur improuisa. cxxxv
Roskildensis piratica. cxxxvii.
Rostarus sibi animas dicari petit.fol. xci.
Rostockensis statua perusta. fo.clv.
Rotho pirata. lxxii.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Tabula Alphabetica.

Rugianorum ſimulacrũ. cxxxi.clxx.defectio.clxvi.expugnatio.plena. clxxi.
Rupibus inſcriptæ res Danicæ. i.et fol'.ii.
Ruſilam viraginẽ vicit Fridleuus. xxxvi.
Ruſilæ ſeu Ruſlæ exitus.fo. lxxix.
Ruthenorum periculũ et ſubactio.xii. Cõtra Danos nauigia et ſtrages. xlvii.
Sacerdotum honoratio. fo.cxiiii.
Sacrificia impia ex hoĩbus. xxiii.
Sagittarii cuiuſdã virt⁹ mira.cii
Sanguine redundat mare.liii.Prodigium
Satyrus quidam vincitur. xxii.
Satyri aquili in ſpecu reperti. lxxxvii.
Saxo grammaticus ſe Italos imitari et veritatem amplecti in hoc opere profitetur.folio. i.
Saxones vltro fugiunt. cxliii.
Saxum admirabile. fol'. iii.
Saxones victi.vide Theutones.
Scania pars Daniæ piſcoſa. ii.
Scanienſiũ fuga.cx. ſeditio.cxc.cxciiii
Scati et Hialli violentia. lxxv.
Scythæ victi.xcii. Scytale Dañ. clxxxvi.
Sclauorum ſubactio vide Theutonũ.irriſio et cupiditas.cxli. Naufragium.cxlvi.
Sclauorum fides mutabilis.clxi. ſubactio et met⁹ turpis.cxvi.deditio ſũma. cxcix.
Sclauiẹ diuiſio.clxii.libertat⁹ amiſſio.cxcii
Scotiæ et Britãniæ ſubactio a Danis. xiiii xci.et.xciii. Vide Anglorum.
Scotti a Scotto Dano vocati. xiiii.
Scottus maritus Vluildæ. xv.
Scriptorum in Dania inopia. xxxv
Sculdæ mulieris facinus. xvii.
Scuti Amlethi pictura miranda. xxxi.
Senex quidam Othinus putatus, inſtruere exercitum docet Hadingum.folio. x.
Senex fatidicus aciem inſtruit. lxxiiii.
Senum duorum diſpar ſtudium. lxix.
Sententiæ ſingulares Erici. xlii.
Serpentes Sclauorum. clxiiii.
Serui cuiuſdam mira fides. cix.
Sialandia Daniæ pars:et ſitus eius.fol'. ii.
Sialandiam eſſe locum electionis. cxxxiiii
Syfridus dux lutorum. x.
Sifridus Thyringus. cxcii
Sygarus rex.xli.fol'. lxvii.lxxi.
Signe ſe ſuſpendit cũ pediſſequis. lxx.
Simulacrũ Rugianorũ dictũ Suantouitus.cxxxi.clxvii.cõburitur.clxviii. Rugiẹuitus. clxx.
Simulacrũ Arconeñ. cxlix
Syrithã pudiciſſimã ꝓcat⁹ Otharus.lxvii.
Syrithæ periculum.ci. Kanutũ parit.cii.
Syualdus nouis rebus ſtudẽs occidit⁹.lxvi.
Syualdus primus rex.xl.fo. lxvii.
Syualdus ſecũdus rex.xlii.fo. lxxi.
Syualdus tertius rex.liii.fo. lxxxiiii.
Syuardus Scottorũ rex.fo. lxvii.
Syuardus primus rex.xlix.fo. lxxxii
Syuardus ſecũdus rex.lxi.fo. lxxxix.
Syuardi vulnus.xc. Præſagium. xci.
Syuardi in patrem affectio. xciiii.
Syuardus tertius rex.lxiiii.fo. xciiii.
Syuardi tumulus. xciiii.
Siuardi Noruagici fortitudo.clx. confeſſio.ibidem.exitus.ibidem.
Skyalmo cãdidus capit⁹.cx. cõcionat⁹. cxx.
Skyoldus rex.iiii.fol'. iii.
Skricfinni populi mirandi. iii.
Oleſauci deſtructio. cxliii.
Snio rex.liiii.fol'. lxxxiiii.
Snyrtir gladius mirabilis. xx.
Sobrietas gygantum in Dacia. lv.
Solis expers regio vbi ĩopia ignis. lxxxvii.
Somniũ Suenonis Roſkildeñ. cxiiii.
Somnium ſatellitis. cxxxii.
Sortium vſus apud Rugianos. clxvii.
Spectacula apd Geruthũ ĩaudita. lxxxvii.
Speculatio callida. cxcvii.
Starcatheri pugilis ĩſignis ortus.lv.necat Wicarũ.ibidẽ.vulnerat⁹.lvi.ei⁹ alũna.lvii
Starchater⁹.ix.fres athletas necat.lix.Ei⁹ forma ſaxo ĩpſſa.lix. Magnaitas.lx.dictũ facetũ.lx.abſtinẽtia et ſobrietas.lxi.cõſtãtia.lxi.carmẽ.lxii.lxiii.et.lxiiii.fuga.67.
Starcatheri reatus.lxxvii.Pnia.fol'. lxxix.
Starcatheri exitus. lxxix.lxxxi.
Strages miranda. xlix.
Stratagema.i.militar⁹ aſtutia Hadigi.vii Trannonis. xii. Rørici. xxvi. Amlethi.xxxii. Fridleui.xxxvi. Erici.xl.xliiii.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Tabula Alphabetica.

Stratagema rurſum.fol'.lxviii.xcii.xcviii.
cxxxiiii.clxxiii.clxxix.et.cxcviii.
Studia priſcorum. lxv.
Sturbiorni cædes. xcvii.
Suauitæ puellæ indoles. xii.
Suantouitus.i.ſanctus Vitus. clxvii.
Suauildæ ſpecies et cædes. lxxxiiii.
Sueno.i.rex.lxxii.fo.xcix. Eiꝰ impietas et
captiões.xcix.et.c.Miſeria et cõuerſio ad
pietatẽ.c.pplexitas.ci.exitꝰ bonꝰ.cii.cvii
Suenonis ſecundi ortus.ciiii. Eius regnũ:
et filii nothi ibidem. Mors.cxiii.
Sueno epũs illiteratus lras didicit factus
regi charus et ſeuerus.fo. cxi.cxiii.
Sueno regni affectator moritur. cxxi.
Sueno tertius rex.lxxxv.fo.cxxxiiii. In ſu-
pbiã lapſus æmulat luxũ Theutonicorũ.
fuerat em̃ prius de familia Cõradi impa-
toris.fo.cxxxviii. Eius auaritia.ibidem.
Suenonis tertii ſucceſſus.cxl. Inſidiẹ i Wal
demarum.cxli.In Kanutum.cxlv.Mors.
cxlvii.Idoli p poculum veneratio.clxvii.
Suenonis epi tẽpla:et mors Rhodi. cxviii.
Suenonũ i Danos dolꝰ.x.calliditas.cxxxix
Suerco imponitur Suetiæ rex. cxxix.
Suerco filiã cũ regno deſpõdet Kanuto.v.
fol'.cxl. Cædit'.folio. cxliii.
Suertingi facinus turpe. lvi.
Suerus quidam ſe regis filiũ mẽtit'. clxxx.
Suetia pars Daniæ.fol'. ii.et.iii.
Sueticum bellum. lxxvi.
Suetiæ ſubactio prima.fo.vii. Secunda.x.
Tertia.xvii. Quarta licet ſcribat' quita.
lxv.Quinta licet ſcribatur ſexta. lxxxiii
Sexta.lxxxix.Septima.xci.
Suetica chriſtianitas. ci.
Sueticæ gentis praui mores. cxxxvi.
Sueno vir loquax capitur. cxxxv.
Sunonis integritas. cxlii.
Superſtitio priſca. cxxv.cliii.
Supſtitio Rugianorum miranda. clxvii.
Supplicium dirum. xciii.
Swibdagerus rex opprimitur. vii.
Sutoris Theutonici aſtus. cxxix.
Suſa amnis. lxx.
Swibdagerus rex.vi.folio. v.
Tanna gigas Bizãtinꝰ occidit'.lvi
Tempeſtas ſæua. cxlix.
Tergor[egni iſtar aruũ petit'.94.
Thetleui vecordia. cxlvii.
Theutonum pietas et iuſtitia. iiii.
Theutonũ ſeu Alemãnorꝫ/Saxonũ et Sla-
uorũ ſubactio a Danis.pria.fo.iiii. Secun
da.xiiii.Tertia.xv.Quarta.xxxv.Quin-
ta q̃ ẽ Sclauorũ.fo.xlvi. Sexta.lv.Saxonũ
lvi.Sclauorꝫ q̃.vii.fo.lxxiiii.Octaua.lxxix
Nona et decia ſubactio Sclauorꝫ. lxxxiii.
Vndecia ibidẽ. Duodecia q̃ eſt Saxonũ.
lxxxviii.Decima tertia q̃ Saxonũ.lxxxix.
Deciaquarta.xci. Decia quita q̃ eſt Scla-
uorũ.xcvi.Deciaſexta eorundẽ.cii.Decia
ſep.cviii.Deciano.cxxx.Vigeſima.cxxiiii
Vigeſimaprima.clxiii. Vigeſimaſecũda
Sclauorꝫ.clxxxvii.Vigeſimaquarta. q̃ p-
cipua.fol'. cxcvii.et.cxcix.
Theutonum ſupplicium. cxxix.
Thira virago fidelis. xcv.xcviii.
Thyræ munimentum Dãne Wirck.xcvii.
Theſauri regii ſubmerſio. cxxiii.
Thoræ facinus in vlciſcendo ſtupro. xv.
Thorildæ in priuignos ſæuitia. xii.
Thor pro deo habitus. xiii.lv.
Thoris dei fabuloſa vltio. lxxxvi.
Thorkillꝰ dux itineris ad Geruthũ.lxxxv
Thorkilli propoſitiones.lxxxvii.Dicta le-
pida eiuſdem.fo. lxxxviii
Thorkillus fit chriſtianus. lxxxviii
Throndus et Ruſla. lxxix.
Tylenſis populi induſtria in rebus cogno
ſcendis:et ſterilitate ſoli ſuperanda.fo.i.
Tymmonis anteſignani virtus. cii.
Toko ſagittarius optimus.xcviii.Eius li-
bertas in reſpondendo. xcix
Tokonis in dicendo fœlicitas. cxl.
Tonitrui vis et eius coniectura. cxcix.
Toſto vir facinoroſus in lutia. x.
Tranno Rutenorum rex. xii.
Tributum a Saxonibus pendẽdũ. lxxxviii
Tumultus et cædes plæbis. cxci.
Tunica ferrea. xxxvi.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

In Baronem Tabula Alphabetica.

VAframentum pium.fo. cxlv.
waldemar⁹q et valdemar⁹ & vol demar⁹ ſcribit adhuc tyro.135.
waldemarus ſancti Kanuti ducis filius. cxxxvi. Eius erratum. cxxxviii.
waldemari et Kanuti ratio. cxl.
waldemari querela. cxli.
waldemari reſponſio. cxliiii.
waldemari effugiũ.cxlv.conatus ibidem.
periculum in nauigando. cxlvi.
waldemarus prim⁹ rex.lxxxvii.fo. cxlvii.
waldemari prudẽtia. cxlvii.
waldemari oratio ad amicos. cl.
waldemari lapſus. cliii.
waldemari in Eſkillum verba. clvi.
waldemarus Cæſarem adit. clviii.
Aeſtimatur plurimi a Theu.fol. clix
waldemari iuſtitia. clix.
waldemarus capit regiũ nomen. clxi.
waldemari reg modeſtia.clxxix.&.clxxx.
waldemari cum imperatore coitio. cxcii.
waldema.legata i morte& cõmẽdatio. 193
walǫgoſtũ deſertum capitur. clxii.
walǫgoſtum obſidetur rurſum. cxcvii
wandali.S.Kanutũ pſequuntur.fol. cxvi.
wandalorum incurſationes. cxli.
waſche athleta ſuperatur. lvi.
Vaticinium de theſauro. xi.
Vaticinium mulierculæ. xci.
Vatiſlaui pietas. clxxv.
Vbbo Daniã occupat. xiiii.
Vbbo Freſicus. lxxiiii.
Vbbo naſcit.xcii. regnũ affectat et pluri mos fundit.ibidem.Moritur. xciii.
Vbbonis alterius mors. lxxviii.
Vbbonis victus. xxvi.
Veh patriæ cuius rex puer. xxxviii.
Veneficę in Frothonẽ tertiũ fraus. li.
Veneficorum vires. lxvi.
Venti vehementia. cxciiii.
Verindia regio petroſa. ii.
wermundus rex.xxiii.fo. xxxii.
wermundi liberalitas. xxxiii.
Verſutia impia. cxxvi.
Veſpaſii regis cædes. xii.
Veſtis impenetrabilis.Folio. xv.
Vffo Aſmundi filius fugit. fo. viii.
Vffo futurus rex.xxiiii.naſcitur. xxxii.
Vffonis indoles. xxxiiii. qui ex muto fit vocalis. xxxv. Robur. ibidem.
Vffo qui & Olauus.i.rex.xxxiiii. fo.xxxv.
Vgarthiloc⁹de⁹ oli hit⁹.lxxxvii.lxxxviii.
wiberga mœnibus ſepitur. cxxxvi.
Vicus captus. clxxix.
Vggerus vates mirandus. xlviii.
wiggonis de Roluone ſcomma. xvii.
wiggonis facinus. xxi.
Vigletus rex aut tyrannus.xxii.fo. xxxii.
Vigleti mors. xxxii.
wilhelmi epi pphetic⁹ ſpũs & mors.cxiii.
wilhelmi reliquiæ odoriferæ.cxv.Eius ſepulcri violati vindicta. ibidem.
Vincula ignominioſa apud Danos. cxvi.
Viſio Magni regis. cviii.
wiſinnus cæditur. lvi.
withſerci virtus & magnanimitas. xciii.
Viti ſancti ſtatua. clxviii.
Vluilde in patrẽ fraus.xi. Eiuſdem exhortatio in maritum. xi.
Vittho Freſorum pirata carpitur. xiiii.
Vluidæ conſilium peſſimũ. xiiii.
Vluonis ortus ex vrſo.ciii. inſolentia. cv.
Vluonis ſupplicium. cxlvii.
Vnguinus rex.xxxix. fo. lxvi.in fine.
Vnno Bremeñ.epus. ci.
Voldemari ſeu waldemari laus. folio. i.
Voluptas & ſuperbia carpuntur. lxiiii.
Voto ſe aſtringẽdi mos priſcorũ. xvii.
Vpſale ſedes epalis in Suetia. vii.
Vrbium fortuitum incendium. clxxxvi.
Vrnica cõcio Haraldũ regẽ Iutię creat.131
wrneñ.nobilitas antiqua. clxxviii.
Vrſ⁹ amator puellę & gẽitor vluonis.ciii
Vrſa Rolphonẽ genuit.xv. Eius aſt⁹.xvi.
Vrſæ fuga & pecuniæ abiectio. xvi.
Vrſini cruoris potandi ratio. xvii.
Vrſi ſylueſtris ferę progenies. ciii.
Vxoratos eſſe timidos. cxl.

FINIS.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Prologus in historiã Danicam. Fo. I.

Doctissimi & eloquentissimi Saxonis Grãmatici Sialandici, Insignis Ecclesiæ cathedralis Roskildensis olim Prępositi: In Gesta Danorum Præfatio.

CVM cæteræ nationes rerum suarũ titulis gloriari, voluptatemq; ex maiorum recordatione percipere soleant: Danorum maximus põtifex Absalon patriam nostrã, cuius illustrandę maxima semper cupiditate flagrabat: eo claritatis & monumenti genere fraudari non passus: mihi comitum suorum extremo, cæteris operam abnuentibus res Danicas in historiã conferendi negociũ intorsit: inopemq; sensum maius viribus opus ingredi, crebrę exhortationis imperio cõpulit. Quis enim res Danię gestas, literis prosequeretur? quę nuper publicis initiata sacris: vt religiõis ita latinę quoq; vocis alienа torpebat. At vbi cum sacrorum ritu latialis etiam facultas accessit: segnicies parimperitię fuit: nec desidiæ minora, q̃ antea pœnurię vitia extitere. Quo euenit vt paruitas mea q̃uis se prędictæ mõli imparem animaduerteret: supra vires niti, q̃ iubenti resistere pręoptaret: ne finitimis factorum traditione gaudentibus: huius gentis opinio potius vetustatis obliuiis respersa, q̃ literarum monumentis prædita videretur. Igitur oneri cunctis præteriti qui scriptorib⁹ inexperto rudes labori humeros subijcere coactus, imperiumq; negligere verit⁹, audacius q̃ efficacius parui: q̃q̃ ingenii mei imbecillitas fiduciam negabat: ab hortatoris amplitudine mutuatus. Cuius fatis coepti mei metam pręcurrentibus: te potissimum Andrea/penes quem saluberrim⁹ suffragiorum consensus honoris huius successionem sacrorumq; summam esse voluit: materiæ ducem auctoremq; deposco: obtrectationis liuorem, qui maxime conspicuis rebus insultat: tanti cognitoris præsidio frustraturus. Cuius fertilissimum scientię pectus ac venerabilium doctrinarum abundantia instructum veluti quoddam cęlestiũ opum sacrarium existimandum est. Tum Galliam Italiamq; cum Britãnia percipiendæ literarum disciplinæ, colligendæq; earum copię gratia perscrutatus: post diutinã peregrinationem splendidissimum externæ scholę regimen apprehendisti: tantumq; eius columen euasisti: vt potius magisterio ornamentum dare, q̃ ab ipso recipere videreris. Hinc ob insignium culmen meritaq; virtutũ, regius Epistolaris effectus: officium mediocritatis liminibus cõtentum tantis industrię operibus exornasti: vt idem postmodum amplissimæ dignitatis viris ad eum quem geris honorem translatis beneficii nomine expetendum relinqueres. Quãobrem Scaniam tripudio dissultare cõpertum est, q̃ pontificem potius a finitimis mutuata sit, q̃ ex indigenis legerit. quipe quæ laudabiliter delectum egit: iocunditatem ex suffragio suo meruit. Itaq; cum genere, literis, ingenioq; niteas: ac plebem fœcundissimis doctrinę stipẽdiis regas: maximum tibi gregis amorem conciliasti: susceptiq; ministerii partes gloriosę executionis fiducia ad laudis cumulum perduxisti. Et ne rerum dominium possessione vsurpare videreris: amplissimum patrimonium sacris ædibus religiosę liberalitatis testamento legasti. Obsitasq; curis opes decenter abijcere: q̃ earum auiditate & pondere

Laus Andręę archiepiscopi Lundeñ.

Hexamerõ & de. vii. sacramentis opus cõposuit metrice

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Baronis Grammatici

Opera p̃signata sunt.

implicari maluisti. Tu item mirificum reuerendorum dogmatum opus complexus: priuatisq; curis publicę religionis officia anteponere auidus: pertinentium ad eam rerum solutionem abnuentes: salutarium consiliorum doctrina, debitis sacrorum obsequiis adegisti. veteremq; diuinarum ędium iniuriam religioso lucri beneficio rependisti. Præterea lasciuioris vitę studiosos intemperantięq; plus ęquo viribus indulgẽtes: salubertimę exhortationis perseuerantia, ac splendidissimis frugalitatis exemplis ad honestiorem mentis habitum ab enerui mollitudine reuocatos, dictis ne an factis magis instruxeris dubium reliquisti. Ita qd̃ tuorum nulli prædecessorum obtinere tributum est: solis prudentiæ monitis impetrasti. Nec ignotum volo Danorum antiquiores conspicuis fortitudinis operibus editis, gloriæ ęmulatione suffusos: Romani stili imitatione non solum rerum a se magnifice gestarum titulos exquisito contextus genere veluti poetico quodam opere perstrinxisse: verũetiam maiorũ acta patrii sermonis carminibus vulgata linguę suę literis saxis ac rupibus insculpenda curasse. Quorum vestigiis seu quibusdam antiquitatis voluminib̃ inhęrens, tenorẽq; veris trãslationis passibus æmulatus: metra metris reddenda curaui: quibus scribendorum series subnixa, non tã recenter conflata q̃ antiquitus edita cognoscatur. Quia pręsens opus non nugacem sermonis luculentiã: sed fidelem vetustatis notitiam pollicetur. Quãtum porro ingenii illius homines historiarum edituros putemus: si scribẽdi sitim latinitatis peritia pauissent! Quibus tametsi Romanæ vocis notitia abesset: tanta tradẽdæ rerum suarũ memoriæ cupido incessit: vt voluminũ loco vastas moles amplecterentur, codicũ vsum a cautib̃ mutuantes. Nec Tylensium industria silentio oblitteranda. Qui cum ob natiuã soli sterilitatẽ luxuriæ nutrimentis carentes: officia continuę sobrietatis exerceãt, omniaq; vitæ momẽta ad excolendã alienorũ operũ notitiã conferre soleãt: inopiã ingenio pẽsant. Cunctarũ quippe nationũ res gestas cognosse, memoriæq; mãdare, voluptatis loco reputãt: nõ minoris glorię iudicãtes alienas virtutes disserere q̃ proprias exhibere. Quorũ thesauros historicarũ rerũ pignorib̃ refertos curiosius consulens: haut paruã præsentis operis partẽ ex corũ relationis imitatione contexui. Nec arbitros habere contempsi: quos tanta vetustatis peritia callere cognoui. Nec minus Absalonis asserta sectando, quæ vel ipse gessit vel ab aliis gesta perdidicit: docili animo stiloq; cõplectũ curę habui, venerandæ eius narrationis documẽtũ perinde ac diuinũ aliquod magisteriũ amplexatus. Te ergo salutaris princeps ac parens noster, cuius illustrissimã a priscis temporibus prosapiã dicturus sum: clarissima lux patrię Voldemare, dubiũ laboris huĩ progressum fauore prosequi rogo: quia propositi pondere constrictus, vereor ne magis imperitię meæ habitum, ingeniiq; debilitatem patefaciã, q̃ tuam (sicut par est) originem repręsentem. Siquidem pręter paternæ hæreditatis amplitudinẽ, conspicua regni incremẽta finitimorũ oppressiõe sortitus Albięq; reciprocos fluctus propagatę dominationis labore complexus: haut mediocre claritatis momentũ celeberrimus laudis tuę titulis adiecisti. Ita antecessorũ famam atq; opinionẽ operũ magnitudine supergressus, ne Romani quidẽ imperii partes armis intentatas liquisti. Cumq; fortitudine & liberalitate instructissimus habearis, plus ne hostes bellis terreas: an ciues humanitate demulceas ambiguũ reddidisti. Tuus quoq; fulgẽtissimus auus publicę religionis titulis cõsecratus: immeritęq; mortis beneficio immortalitatis gloriã cõsequutus: nũc sanctitatis fulgore pstringit quos olim victoriis adquisiuit. Ex cuius sanctissimis vulnerib̃ plus virtutis q̃ cruoris effluxit. Cętera priſco atq; hęreditario obsequẽdi iure: saltem ingenii viribus tibi militare

Cõmendat Voldemarũ secundũ regem.

Italos imitatur.

Nouũ op̃ hoc veritatem gestorũ profitetur.

Cautib̃ inscripta.

Tyleñ. industria.

Cõmendatio regis Voldemari secundi.

Multa regna Voldemarus subegit.

Cõmendatio sãcti Kanuti regis. dutis.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

constituí: cuius clarissimi patris castrensem militiam parens auusq; meus fidissimus bellici laboris operibus coluisse noscuntur. Tuo igitur ductu respectuq; subnixus, quo cętera liquidi? exequar initium a patrię nostrę situ descriptuq; petere statui: speciosi? singula perstricturus, si narratiōis procursus cōpetentia rebus loca permetiens, ab eorum positione, dicendorū inchoamēta deduxerit. Huius itaq; regionis extima partim soli alterius confinio limitantur, partim propinqui maris fluctibus includūtur. Interna vero circūfusus ambit oceanus: qui sinuosis interstitiorū anfractibus nunc in angustias freti contractioris euadens, nunc in latitudinē sinu diffusiore procurrēs, cōplures insulas creat. Quo fit: vt Dania mediis pelagi fluctibus intercisa, paucas solidi continuiq; tractus partes habeat: quas tanta vndarum interruptio vbi varia freti reflexioris obliquitate discriminat. Ex his Iutia grāditatis inchoamētiq; ratione Danici regni principium tenet: quæ sicut positione prior: ita situ porrectior Theutonię finib? admouetur. A cuius complexu fluminis Eydori interriuatione discreta, cum aliquanto latitudinis excremento septentrionem versus in Norici freti littus excurrit. In hac sinus qui Lymicus appellatur, ita piscibus frequens extitit: vt non minus alimentorum indigenis: q̄ ager omnis exoluere videatur. Huic etiam Fresia minor adiacet, quæ a Iutię prominentia subsidentium camporum ac gremii deuexioris inclinata recessu, maximos frugum prouentus beneficio oceani inundantis assequitur. Cuius refluxionis vis, plus vtilitatis an periculi incolis afferat ambiguum extat. Siquidem tempestatis magnitudine perruptis ęstuariis quibus apud eos maritimi fluctus intercipi solēt, tanta aruis vndarum moles incedere consueuit, vt interdū nō solum agrorum culta: verūetiam homines cum penatibus obruat. Post Iutiam insula ad orientē versus Fionia reperitur quam a continenti angusti admodum † ęquoris interiectus abrumpit. Hæc sicut ab occasu Iutiam, ita ab ortu Sialandiam prospectat: conspicua necessariarum rerum vbertate laudandam. Quæ insula a mœnitate cunctas nostrę regionis prouincias antecedens, medium Danię locum obtinere putatur: ab extimæ remotionis limite pari spaciorum intercapedine disperata. Ab huius ortiuo latere occasiuum Scanię media pelagi discisciť interruptio: opimā prædæ magnitudinem quotannis piscantium retibus adigere soliti. Tāta siquidem sinus omnis piscium frequentia repleri consueuit: vt interdum impacta nauigia vix remigii conamē eripiat. Nec iam præda artis instrumēto sed simplici manus officio capiatur. Cętterum Hallandia ac Blekingia ab integritate Scaniæ seu rami duplices ex vnius arboris stipite promeantes Gothyæ Noruagięq; longæ declinationis spaciis, diuersisq; recessuū interstitiis adnectuntur. Verum apud Blekingiam apta meantibus rupes mirandis literarū notis interstincta conspicitur. Siquidē a meridiano mari in deserta Verundię petrosa porrigitur semita, quam binę lineę exiguo discretę spatio protractis in longum ductibus amplectuntur. Inter quas medium loco planum factis ad legendum figuris vndiq; secus exaratum ostenditur. Quod licet adeo situ inequale existat vt modo montium alta proscindat, modo vallium ima prætereat, eodem tamē tenore literarum vestigia seruare dinoscitur: quarum significationem Rex Voldemarus sacri kanuti fausta proles ammirationis causa cognoscere cupiens misit qui rupem permeantes patentium illic characterū seriem, curiosiori indagatione colligerēt, ac postmodū virgulis quibusdam sub iisdem formarum apicibus adnotarent. Qui ideo nihil ex eis interpretamenti comprehendere potuerunt, q̄ ipsa cęlaturæ concauitas partim cœno interlita, partim cōmeantium adesa vestigiis figuratæ protractionis speciem obtrito calle confuderat. Vnde conspi-

De situ Danię.
Dania.
Iutia.
Eydorus.
Lymfiord
Fresia minor.
Refluxus maris
Fionia.
Medelfarsund.
Sialandia.
Scania
Piscosa.
Hallandia
Blekingia
Gothya
Noruagia q̄ & Noruegia.
Verindia
Mirabilis Petra.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

cuum est etiam petrinę soliditatis rimas diutino madore complutas aut sordium col-
Suetia. luuione,aut irrigua nimborum instillatione concrescere. At quoniam regio hæc Sue-
tiam Noruagiamq; tam vocis q̃ situs affinitate cõplectitur:earum quoq; sicut & Da
niæ partes ac climata memorabo.Quæ prouinciæ Septentrionali polo subiectę bootẽ
q; & arcton respicientes ipsum frigentis zonæ paralellum vltima sui porrectione con-
tingunt.Post quas humanis sedibus locum inusitata algoris sæuitia nõ relinquit. Ex
Noruagia. quibus Noruagia saxei situs deformitatem naturę sortita discrimine,rupibus infœcũ
da ac scopulis vndiq; secus obsita glebarum vastitate tristes locorum salebras repræ-
sentat.In cuius parte extima ne noctu quidem diurnum sydus occulitur,ita vt conti-
nui solis pręsentia alternos horarum dedignata successus vtriq; tempori pari luminis
Islandia. administratione deseruiat.Ab huius latere occidẽtali insula quæ glacialis dicitur ma
gno circunfusa reperitur Oceano,obsoletæ admodum habitationis tellus rerumq; ve
Fons mi-rabilis. ri fidem excedentium,& insolitorum euentuũ miraculis prædicanda.Illic fons est qui
fumigantis aquæ vitio natiuam rei cuiuslibet originem demolitur.Sane quicquid fu-
mi huius exhalatione respergitur, in lapideę naturæ duritiam transmutatur.quæ res
mirabilior an periculosior existat in dubio positum constat:cum fluidam aquę teneri-
tudinem tantus obsiderit rigor:vt admotum quidlibet fumidoq; eius vapore perfu-
Aquarũ mirabilis natura. sum in lapidis proprietatem forma duntaxat superstite subita conuersione transmu-
tet.Ibidem ꝑ complures alii latices referuntur:qui modo crescẽtis limphę copiis adau
cti plenisq; exundãtes alueis crebras in sublime guttas iaciunt,modo torpentibus sca
tebris vix ab imo conspecti profundis subductioris terræ latibulis absorbẽtur.Quo fit
vt exuberantes proxima quęq; spumarum candore cõspergãt exinaniti nullo visus in
genio capiantur.In hac itidem insula mons est qui rupem sydeream perpetuæ flagra-
De monte hegle sicuti ęthna i sicilia ardẽte tionis ęstibus imitatus incendia sempiterna iugi flammarum eructatione continuat.
Cuius rei ammiratio supradictis ęquatur/cum tellus extremis subiecta frigoribus tan
ti caloris fomentis exuberet:vt igniũ perennitatem arcanis instruat nutrimentis, ęter
numq; fouendis ardoribus prębeat incentiuum.Huic etiam insulę certis statutisq; tẽ-
Glacies mirabilis. poribus infinita glaciei aduoluitur moles:quæ cum aduentans scabris primum cau-
tibus illidi cœperit perinde ac remugientibus scopulis fragosę ex alto voces ac varii
inusitatę conclamationis strepitus audiuntur.quãobrẽ animas ob nocentis vitæ cul-
Locus pœnarum. pam suppliciis addictas,illic algoris magnitudine delictorum pẽdere pœnas existima
tum est.Huius itaq; molis excisa particula quantiscunq; nodorum cõdulis obseretur
Miraculũ. mox vt supradicta glacies terris auellitur claustra custodiamq; frustratur. Stupet ani
mus ammiratione plenus dum res inextricabilibus seris obsita ac multiplici impedi-
mentorum perplexione conclusa:sic molis cuius pars erat discessum insequitur vt om
nem obseruationis diligentiam ineuitabilis fugę necessitate decipiat.Est & illic aliud
Glacies altera. glaciei genus montium iugis ac rupibus intersertum quod certis vicibus constat su-
perioribus ad ima deiectis infimisq; rursum ad superna reflexis versili quadam muta-
tione transponi.In cuius assertionis fidem affertur ꝙ quidam dum planum forte gla-
Aqua venenata. ciale percurrerent in obiectas voragines hyantiumq; rimarum penita prouoluti pau-
lo post exanimes fuerint nulla glaciei rimula superstante reperti. Quãobrem a com-
Aqua Cerealis. pluribus existimari solet ꝙ quos fundę glacialis vrna desorbuit eosdem postmodum
supinata reddiderit.Illic etiam fama est pestilentis vndę laticem scaturire quo quis gu
Ignes mirabiles. stato perinde ac veneno prosternitur.Sunt & alii fontes quorum scatebra cerealis po-
culi proprietatẽ imitari perhibetur.Sunt & ignes qui cũ linum consumere nequeant

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

aquę molliciem depascuntur. Est & Saxum quod montium prętupta non extrinseca agitatione, sed propria natiuaq; motione peruolitat. Et vt paulo altius Noruagię de scriptio replicetur: Sciēdum ꝙ ab ortu Suetiæ Gothyęq; contermina aquis vtrinq; secus oceani vicinantis includitur. Eadem a septentrione regionem ignoti situs ac nominis intuetur humani cultus expertē. Sed monstruosę nouitatis populis abundantem, quā ab aduersis Noruagię partibus interflua pelagi separauit immēsitas. Quod cum incertę nauigationis existat perpaucis eam ingredientibus salutarem reditū tribuit. Cæterum oceani superior flexus Daniā intersecando prætermeans Australem Gothyę plagā sinu laxiore cōtingit: inferior vero meatus eius Noruagięq; latus septētrionale pręteriens ad ortū versus magno cum latitudinis incremento solido limitatur anfractu, quem maris terminum gentis nostrę veteres Grāduicū dixere. Igitur inter Granduicū & meridianum pelagus breue cōtinentis spacium patet mariavtrinq; secus allapsa prospectans: quod nisi rerum natura limitis loco congressis pene fluctibus obiecisset: Suetiam Noruagiamq; confluí fretorum ęstus in insulam redegissent. Harum ortiuas partes Skricfinni incolūt. Quæ gens inusitatis assueta vehiculis mōtium inaccessa venationis ardore sectatur: locorūq; complacitas sedes dispendio lubricę flexionis assequitur. Neq; enim vlla adeo rupes prominet quin ad eius fastigiū callida cursus ambage peruenīat. Primo siquidem vallium profunda relinquens scopulorum radices tortuosa giratione perlabitur: sicq; meatum crebrę declinationis obliquitate perflectit donec per sinuosos callium anfractus destinatū loci cacumen exsuperet. Eadem apud finitimos mercium loco quorūdam animalium pellibus vti consueuit. Suetia vero Daniam ab occasu Noruagiāq; respiciēs. A meridie & multa oriētis parte vicino pręterfluō oceano. Post quā ab ortu quoq; multiplex diuersitatis barbaricę cōsertio reperitur. Danicam vero regionem giganteo quōdam cultu exercitam, eximiæ magnitudinis saxa veterum bustis ac specubus affixa testantur. Quod si quis vi mōstruosa patratum ambigat quorūdam mōtium excelsa suspiciat: dicatq; si callet quis eorum verticibus cautes tantæ granditatis inuexerit. Inopinabile nanq; quiuis miraculi huius ęstimator aduertet vt molem super plano minime vel difficile mobilem in tantum montanę sublimitatis apicem simplex mortalitatis labor aut vsitatus humani roboris conatus extulerit. Vtrum vero talium rerum auctores post diluuialis inundationis excursum gigantes extiterint: an viri corporis viribus ante alios prædīti: parum notitię traditum. Talibus vt nostri autumant subitam mirandāq;, nunc propinquitatis, nunc absentię potestatem comparendiq; ac subterlabendi vicissitudinē versilis corporum status indulget. qui hodieq; scrupeam inaccessamq; solitudinem (cuius supra mentionem fecimus) incolere perhibentur. Eiusdem aditus horrendi generis periculis obsitus raro sui expertoribus incolumitatē regressumq; concessit. Nūc stilum ad propositum transferam.

Saxū mirabile.

Noruagiæ descriptio.

Grāduicū.

Skticfinni.

Suetia.

Gygantes in Dania.

Nani in Dania et Norwegia.

Finis prefationis.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Saxonis Grammatici

Saxonis Grãmatici professione, Sialandici natione: sua tempestate longe disertissimi historię Danicę multo labore acriq; iudicio ex danicis monumẽtis recollectę, de Origine Danorum. Liber. I.

Origo Danorum.

An igitur & Angul, a quibus Danorum cœpit origo, patre Humblo procreati: non solum conditores gentis nostræ, verumetiam rectores fuere. Q̃q̃ Dudo rerum aquitãnicarũ scriptor Danos a Danais ortos nuncupatosq; recenseat. Hi licet fauentib⁹ patriæ votis regni dominio potirentur: rerumq; summã ob egregia fortitudinis merita assentientib⁹ ciuium suffragiis obtinerent: regii tamen nominis expertes degebãt. Cuius vsum nulla tunc temporis apud nostros consuetudinum frequentabat auctoritas. Ex quibus Angul, a quo gentis anglicę principia manasse memorię prodi-

Origo Anglorum.

tum est: Nomen suum prouincię cui pręerat aptandum curauit: leui monumenti genere perennem sui notitiam traditurus. Cuius successores postmodum britannia potiti priscum insulę nomen nouo patrię suę vocabulo permutarunt. Magni id factum a veteribus ęstimatum. Testis est Beda non minima pars diuini stili, qui in Anglia ortus sanctissimis suorum voluminum thesauris res patrias sociare curæ habuit: æque ad religionem pertinere iudicans: patriæ facta literis illustrare: & res diuinas conscribere. Verum a Dan (vt fert antiquitas) regum nostrorum stemmata ceu quodam deriuata principio: splendido successionis ordine profluxerũt. Huic filii Humblus & Lotherus fuere: ex Grytha summę inter theutones dignitatis matrona suscepti. Lecturi regem veteres affixis humo saxis insistere, suffragiaq; promere cõsueuerant subiectorum lapidum firmitate facti constantiam ominaturi. Quo ritu Humblus decedente patre, nouo patriæ beneficio Rex creatus. Sequentis fortunæ malignitate ex rege priuatus euasit. Bello siquidem a Lotheto captus: regni depositione spiritum mercatus est. hæc sola quippe victo salutis conditio reddebatur. Ita fraternis iniuriis imperium abdicare coactus: documentum hominibus præbuit: vt plus splendoris ita minus securitatis aulis q̃ tuguriis inesse. Cęterum iniurię tam patiens fuit vt honoris damno tanq̃ beneficio gratulari crederetur. Sagaciter vt puto regię conditionis habitum cõtemplatus. Sed nec Lotherus tolerabiliorem regem q̃ militem egit: vt prorsus insolentia ac scelere regnum auspicari videretur. Siquidem illustrissimum quẽq; vita aut opibus spoliare patriamq; bonis ciuibus vacuefacere probitatis loco duxit. Regni æmulos ratus quos nobilitate pares habuerat. Nec diu scelerum impunitus, patriæ consternatione perimitur: eadem spiritum eripiente quæ regnum largita fuerat. Cuius filius Skyoldus naturam ab ipso non mores sortitus: per summam tenerioris ętatis industriam cuncta paternæ contagionis vestigia ingenitis erroris deuio prætereibat. Igitur vt a paternis vitiis prudenter desciuit, ita auitis virtutibus feliciter respondit remotiorem pariter ac prestantiorem hæreditarii moris portionem amplexus. Huius adolescentia inter paternos venatores immanis beluæ subactione insignis extitit: mirandoq; rei euentu futuræ eius fortitudinis habitum ominata est.

Bedę scripta.

Dan.I. Humblus secũdus rex Danię.

Qualiter reges antiqt⁹ elígebãtur.

Lother⁹ tertius rex.

De tyranni de Lotheri.

Skyoldus quartus.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Nam cum a tutoribus forte quorum summo studio educabatur inspectandæ venationis licentiam impetrasset: obuium sibi insolitæ granditatis vrsum telo vacuus, cingulo cuius vsum habebat religandum curauit necandumq; comitibus præbuit Sed & complures spectatę fortitudinis pugiles per idem tempus viritim ab eo superati produntur. E quibus Attalus & Scatus clari illustresq; fuere. Quindecim annos natus inusitato corporis incremento perfectissimum humani roboris specimen preferebat: tantaq; indolis eius experimenta fuere vt ab ipo cęteri Danorum reges cõmuni quodam vocabulo Skioldungi nũcuparentur. Idem perditam & eneruam vitam agentes continentiamq; luxu labefacere solitos, ad capessendam virtutem rerum agitatione sedulus excitabat. Præcurrebat igitur Skioldus virium complementum animi maturitate: conflictusq; gessit: quorum vix spectator ob tenerítudinem esse poterat. In quo annorum virtutisq; procursu ob Auildam quam summæ pulchritudinis intuitu postulabat: cum Scato alemanniæ satrapa eiusdem puellæ competitore theutonum danorumq; exercitu inspectante ex prouocatione dimicauit: interfectoq; eo omnem Alemãnorum gentem perinde ac ducis sui interitu debellatam tributaria ditione perdomuit. Hic non armis modo, verum etiam patriæ charitate conspicuus extitit. Siquidem impias leges abrogauit, salutares tulit. & quicquid ad emẽdandum patrię statum attinuit, summa diligentia prestitit. Sed & regnum patris improbitate amissum: virtute recuperauit. Primus rescindendarum manumissionum legem edidit. Seruí quem libertate donauerat clandestinis insidiis petitus acrem pœnã exegit: tanq̃ in omnium libertorum pœnam vnius crimen redundare par esset. Omnium ęs alienum ex fisco suo soluebat: & quasi cum aliorum regum fortitudine, munificentia ac liberalitate certabat. Aegros fomentis prosequi, remediaq; grauiter affectis benignius exhibere solebat. Se non sui sed patrię curam suscepisse testatus. Proceres non solum domesticis stipendiis colebat: sed etiam spoliis ex hoste quæsitis: affirmare solitus: Pecuniam ad milites: Gloriam ad ducem redundare debere. Puellam cuius amore conflixerat acerrimo nuptiarum ęmulo liberatus in pugnę præmium recepit, eamq; sibi matrimonio copulauit. Ex qua paulo post Gram filium sustulit. Cuius mirifica indoles ita paternas virtutes redoluit: vt prorsus per earum vestigia decurrere putaretur. Corporis animiq; prestãtissimis dotibus præditam adolescentiam ad summum gloriæ statum prouexit: tantumq; magnitudini eius a posteris tributũ est: vt in vetustissimis Danorum carminibus ipsius vocabulo regia nobilitas censeatur. Quicquid ad firmandas acuendasq; vires attinuit acerrima ingenii exercitatione tractabat. A gladiatoribus vitandi inferendiq; ictus consuetudinẽ studioso exercitii genere cõtrahebat. Educatoris sui Roarii filiã coęuam sibi collactaneamq; quo maiorem incunabulis gratiam referret: vxorem adsciuit. quam postmodum Besso cuidam q̃ eius strenua opera sæpenumero vsus fuerat, mercedis loco coniugẽ tribuit. Quo bellicorum operum socio fretus plus gloriæ sua an Bessi virtute contraxerit: incertum reliquit. Qui cũ forte Sueonum regis Sicthrugi filiam Gro Gigantum cuidam desponsam cognosceret: tam indignam regio sanguine copulam execratus bellum Suethicum auspicatur Herculeę virtutis exemplo monstrorum nisibus obstaturus Inita Gothia cum deturbandorum obuiorum gratia caprinis tergoribus amictę incederet: ac variis ferarum pellibus circũamictus: horrificũq; dextra gestamẽ cõplexus Giganteas simularet exuuias: ipsam Gro siluestres forte latices cum paucis admodum pedissequis lauandi gratia petentem equo obuiam habuit. Quæ sponsum

Skiold dwner.

Alemãnorũ subiugatio prima.

Pietas & iustitia. Skioldi.

Gram qnt?

Bessus.

Gro.

Gothia.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

adesse rata: simulq; tam insoliti cult⁹ horrore muliebriter territa: succussis frenis maxima cum totius corporis trepidatione patrio carmine sic cœpit.

Conspicor inuisum regi venisse gigantem
Et gressu medias obtenebrare vias:
Aut oculis fallor: nam tegmine sæpe ferino
Contigit audaces deluisse viros.

Cui Bess⁹ sic ort⁹.

Virgo caballi
Quę premis armos
Verba vicissim
Mutua fundens
Quod tibi nomen
Qua fueris dic
Gente creata!
Ad hæc Gro.
Gro mihi nomen:
Rex pater extat
Sanguine fulgens
Fulgidus armis.
Tu quoq; qui sis
Aut satus vnde
Promito nobis.
Cui Bessus.
Bessus ego sum
Fortis in armis
Trux inimicis
Gentibus horror
Atq; alieno
Sæpe refundens
Sãguine dextram.

Tum Gro.

Quis rogo vestrũ
Dirigit agmen!
Quo duce signa
Bellica fertis!
Quis moderatur
Prælia princeps
Quove paratur
Præstite bellum!
¶Cõtra sic Bessus.
Gram regit agmẽ
Marte beatus:
Quẽ met⁹ aut vis
Flectere nescit
Nec rogus ardens
Nec ferus ensis
Aut maris vnq̃
Tertuit æstus.
Hoc duce belli
Signa leuamus
Aurea virgo.
¶Rursum Gro.
Hinc remeantes
Vertite cursum
Ne proprio vos
Opprimat omnes
Agmine Sictrug:
Inq; ferocí
Stipite figat
Illaqueato
Guttura nexu
Detq; rigenti
Corpora nodo
Ac male toruus
Trudat edaci
Funera coruo.
¶Iterum Bessus.
Gram prior illum
Manibus addet
Ac dabit orcho:
Q̃ sua fatis
Lumina claudat
Inq; pauenda
Vertice plexum
Tartara mittet.
Nulla Sueuorum
Castra timemus
Quid minitaris
Tristia nobis
Funera virgo!
¶Ad quem Gro.
En ferar istinc
Nota reuisens
Tecta parentis
Ne venientis
Conspicer audax
Agmina fratris.
Vos remeantes
Vltima queso
Fata morentur.
¶Ad quam Bessus
Leta reuise
Nata parentem
Nec cita nobis
Fata precare:
Nec tua bilis
Pectora pulset.
Namq; petenti
Aspera primum
Difficilisq;
Sępe secundo
Fœmina cedit.

Post hæc Gram horrendæ monstruosęq; vocis habitum truciori soni modulis ęmulatus, silentiiq; diuturnioris impatiens, talibus puellam dictis aggreditur.

Ne timeat rabidi germanum virgo gigantis:
Me neq; contiguum palleat esse sibi.
A Grip missus enim nunq̃ nisi compare voto
Fulcra puellarum concubitumq; peto.

Cui Gro.

Quæ sensus exors scortum velit esse gigantum
Aut quæ monstriferum possit amare thorum!
Quæ coniunx fore dæmonum Possit monstrigeni conscia seminis!
Suumq; gigantifero consociare velit cubile!
Quis spina digitos fouet! Quis syncęra luto misceat oscula!
Quis membra iungat hispida lęuibus impariter locatis!
Cum natura reclamitat: haud plenum Veneris carpitur otium:
Nec congruit monstris amor fœmineo celebratus vsu.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Gram contra.

Regum colla potentium victrici toties perdomui meorum
Fastus reorum turgidos: exuperatis potiore dextra.
Hinc aurum rutilans cape: quo perpes maneat pactio munere:
Ac firma consistat fides
Coniugiis adhibenda nostris.

Quo dicto discussis laruis natiuũ oris decorẽ confessus tantum pene voluptatis vno sui aspectu puellę attulit: quãtum adulterino terroris incussit: quã etiã formæ suæ luculentia ad concubitũ prouocatam amatoriis donis prosequi non omisit. Progressus ex obuiis cognoscit binis callem latronibus obsideri. Quos ad se spoliãdum cupidius proruentes solo exanimauit impulsu. Quo facto ne vllum hostili solo beneficium attulisse videretur: peremptorũ corpora subiectis affixa stipitibus simulata pedũ erectione distendit: vt quibus re nocuerant viui: specie minarẽtur extincti. Post fata quoq; formidabiles forent. Nec iter imagine minus q̃ opere prępediret. Quãobrem cõstat eum latrones interimẽdo sibi, nõ Suetię consulere studuisse. cuius quãto odio tenereť, tam insignis facti ĩdicio patefecit. Qui cũ ab aruspicibus accepisset nisi auro Sictrugum superare nõ posse: cõtinuo ligneę clauę nexilem auri nodum adiecit, eaq; bello quo regem aggrediebatur instructus voti se compotem fecit. Q d factum Bessus impensiori laudationis genere prosecutus sic cecinit.

Gram ferus clauę gerulus beatę
Nescius ferri celebrabat ictu
Ensis obtentum pepulitq; trunco
Tela potentis.
Fata sectatus superumq; mentem
Sueonum pressit decus impotentum
Dum neci regem dedit & rigenti
Contudit auro.
Namq; pugnaces meditatus arces
Robur amplexu rutilum gerebat
Et ducem victor nitido supinum
Verbere torsit.
Fata quem ferro perimi vetabant
Aureo prudens domuit rigore.
Ense dum cassus potiore gessit
Bella metallo.
Clarius post hoc Agathum manebit
Agnitum late meliore fama
Cui suus laudem decorisq; culmen
Arrogat auctor.

Occiso Suetię rege Sictrugo, Gram quęsitũ armis imperiũ possessione firmare cupiẽs Suarinũ Gothię pręfectũ ob affectati regni suspitionẽ in pugnæ certamẽ deuocatum oppressit: Fratresq; eius septẽ matrimonio, nouem pellice procreatos impari dimicationis genere, fraternę necis vltionẽ petẽtes absumpsit. Hunc pater vltimę iam ętatis ob res egregie gestas imperii cõsortione donauit: regniq; summam cum sanguine suo cõmunicare: q̃ in occiduę vitæ statu sine participe gerere: tum vtilius, tum etiam cõ-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Ringo. modius duxit. Igitur cum Ringo splēdido Sialandię loco natus alterum ex his honori intempestiuum, alterum iam virium cursu defunctum putaret: infirmā vtriusq; ætatem causatus nouarum rerum studio maiorem Danorum partem sollicitat. Hūc puerilis illum senilis animi deliramento regię potestati inhabilem protestando. A quibus bello obtritus documento hominibus fuit nullam ętatis partem virtuti incongruam existimari debere. Alia quoq; complura Gram regis facinora fuere. Aduersus Sumblū Phinnorum regem bellum professus ad aspectū filię eius Signes depositis armis ex hoste procus euasit, eumq; promisso coniugis suę repudio pactus despondit. Quā cum bello Noruagico qd aduersum Swibdagerum regem ob sororis filiæq; stuprum susceperat admodum occupatus Saxonię regi Henrico Sumbli perfidia i matrimoniū promissam nūcio didicisset: propior virginis q̄ militum charitati: relicto exercitu tacitus in Phinniam contendit. Inchoatisq; iam nuptiis superuenies, extremæ vilitatis veste sumpta, despicabili sedendi loco discubuit. Rogatus quidnam afferret, medendi solertiam profitetur. Ad postremum omnibus ebrietate madentibus puellam intuens mediis perstrepentis conuiuii gaudiis per summam fœmineę leuitatis execrationem maximamq; virtutum suarum gloriationem indignationis magnitudinem huiusmodi carmine patefecit.

Sumblus. Gram rex quintus. Swibdagerus. VI.

Solus in octo pariter spicula mortis egi
Atq; nouenos gladio corripui reducto
Quādo Suarinū exanimaui titulis abusum
Nec meritum conciliantis sibi nomen. vnde
Sępe cruentum nece ferrum madidumq; cęde
Sanguine tinxi peregrino: timuiq; nunq̄
Ad crepitus ensiculi: vel galeę nitorem.
Nunc male me proiiciens fert aliena vota
Filia Sumbli fera Signe: vetus execrata
Fœdus: & incompositum concipiēs amorem
Fœmineę dat leuitatis facinus notandum
Quę proceres illaqueat: pellicit atq; fœdat.
Ante alios ingenuos prącipue refellens
Nec stabilis permanet vlli, titubatq; semper
Ancipites parturiens, diuiduosq; motus.

Et cum dicto discubitu euolās Henricum inter sacta mensę & amicorum complexus obtruncat. Sponsamq; mediis abstractam pronubis magna conuiuarū parte prostrata secum nauigio deportat. Igitur nuptiis in exequias versis, doceri Finni potuerunt alienis amoribus man⁹ iniici nō oportere. His gestis a rege noruagię Swibdagero dū stupratę sororis iniuriā ac lacessitā filię pudicitiā vlcisci conatur opprimitur. Hoc prę lium Saxonis insigne copiis fuit: quas ad auxilia Swibdagero ferenda non tam ipsius charitas q̄ Henricianę vltionis cupiditas prouocabat. Filii Gram Guthormus & Hadingus quorum alterum Gro, alterum Signe enixa est Swibdagero Daniā obtinēte: per educatorem suum Brache naue Suetiam deportati Vagnophto & Haphlio Gigantibus non solum alendi: verumetiam defensandi tradūtur. Quorum summatim opera perstricturus ne publicę existimationi contraria aut veri fidem excedentia fidēter astruere videar: nosse operępretium est. Triplex quondam Mathematicorum gen⁹ inauditi generis miracula discretis exercuisse prestigiis. Horū Primi fuere monstruosi

Cōtra Finnos.

Filii Gram. Guthorm⁹ Hadingus. Signe.

Mathematici triplices

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

generis viri.quos Gigantes antiquitas nominauit.Humanæ magnitudinis habitum eximia corporum granditate vincentes.Secundi post hos primã physiculandi solertiam obtinentes: artem possedere Phitonicam.Qui q̃tum superioribus habitu cessere corporeo:tantũ viuaci mentis ingenio prestiterunt.Hos inter Gigantesq; de rerum summa bellis certabatur assiduis,quoad magi victores giganteum armis genus subigerent,sibiq; non solum regnandi ius,verũetiam diuinitatis opinionem consciscerent.Horum vtriq; per summam ludificandorum oculorum peritiam proprios alienosq; vultus variis rerum imaginibus adumbrare callebant,illicibusq; formis veros obscurare conspectus. Tertii vero generis homines: ex alterna superiorum copula pullulantes:auctorum suorum naturæ:nec corporum magnitudine:nec artium exercitio respondebant.His tamen apud delusas prestigiis mẽtes diuinitatis accessit opinio.Nec mirandum si prodigialibus eorum portẽtis adducta barbaries,in adulterinę religionis cultum concesserit: Cum latinorum quoq; prudentiam perlexerit talium quorundam diuinis honoribus celebrata mortalitas.Hæc idcirco tetigerim ne cum prestigia portẽta ve perscripsero lectoris incredula refragetur opinio.His pretermissis,propositum repetam.Occiso Gram Swibdagerus Danię Suetięq; imperiis auctus:fratrem coniugis Guthormum:eadem sępius flagitante exilio abductum,tributaq; pollicitum Danis prefecit:Hadingo patris vltionem hostis beneficio preferente.Hic primis adolescentię temporibus fœlicissimis naturæ incrementis summam virilis ętatis perfectionem sortitus omisso voluptatis studio, continua armorum meditatione flagrabat,memor se bellicoso patre natum:omne vitæ tempus spectatis militiæ operibus exigere debere. Cuius fortem animum Harthgrepa Vagnhofthi filia amoris sui illecebris emollire conata sedula affirmatione certabat,oportere eum primum genialis thori munus suis erogare connubiis,quę infantię eius exactioris curę fomẽta porrexerit:primaq; subministrarit crepundia.Nec simplici verborum exhortatione contẽta: carminis quoq; modo sic orsa.

Quid tibi sic vaga vita fluit?
Quid cęlebs tua lustra teris?
Arma sequens iugulum sitiens?
Nec species tua vota trahit.
Eximia raperis rabie
Labilis in venerem minime.
Cędibus atq; cruore madens
Bella thoris potiora probas.
Nec stimulis animum recreas:
Ocia nulla fero subeunt.
Lusus abest:feritas colitur:
Nec manus impietate vacat
Dum venerem coluisse piget.
Cedat odibilis iste rigor
Adueniat pius ille calor
Et veneris mihi necte fidem
Quę puero tibi prima dedi
Vbera lactis opemq; tuli.

De diuersis prestigiis.

De morte Gram. Hadingus [struck out] Octauus Danię Rex.

Swibdagerus primo Noruagię, deinde Danię et Suetię rex.

Guthormus VII Danię Rex.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Officium genitricis agens:
Vſibus officioſa tuis.

Quo corporis eius magnitudinem humanis inhabilem amplexibus referente: cuius naturæ contextum dubium non eſſet Giganteo germini reſpondere. Non te moueat (inquit) inſolitus meę granditatis aſpectus. Nunc enim contractioris: nũc capacioris: nunc exilis: nunc defluentis ſubſtantię: modo corrugati: modo explicati corporis ſitum arbitraria mutatione trãſformo. Nunc proceritate cęlis inuehor: nunc in hominem anguſtioris habitus ditione componor. Adhuc hęſitante eo: fidemq; dictis habere cunctante: tale carmen adiecit.

Ne paueas noſtri iuuenis commercia lecti:
Corpoream gemina vario ratione figuram:
Et duplicem neruis legem pręſcribere ſueui.
Nam ſequor alternas diuerſo ſchemate formas
Arbitrio variata meo: nunc ſidera ceruix
Aequat: & excelſo rapitur vicina tonanti.
Rurſus in humanum ruit inclinata vigorem:
Contiguumq; polo caput in tellure refigit.
Sic leuis in varios tranſmuto corpora flexus
Ambiguis conſpecta modis: nunc colligit anceps
Strictum membra rigor: nunc gratia corporis alti
Explicat: & ſummas tribuit contingere nubes.
Nunc breuitate premor: nunc laxo poplite tendor
Verſilis: inq; nouos conuerti cęrea vultus.
Nec me mirari debet: qui Protea nouit.
Nunc premit effuſos: modo clauſos exerit artus
Forma ſitus incerta ſui ſpecieſq; biformis.
Quę nunc extricat: nunc membra reuoluit in orbem.
Exero contractos artus, tenſoſq; ſubinde
Corrugo: vultum formis partita gemellis
Et ſortes complexa duas, maiore feroces
Territo concubitus hominum breuiore capeſſo.

His aſſertis Hadingi concubitu potita: tãto iuuenis amore flagrauit: vt cum eum reuiſendæ patriæ cupidum comperiſſet: virili more culta proſequi non dubitaret, laboribuſq; eius ac periculis intereſſe voluptatis loco duceret. Quo comite, ſuſceptum iter ingreſſa penatibus forte pernoctatura ſuccedit: quorum defuncti hoſpitis funus mœſtis ducebatur exequiis: vbi magicę ſpeculationis officio ſuperũ mentem rimari cupiens diris admodum carminibus ligno inſculptis iiſdemq; linguæ defuncti per Hadingum ſuppoſitis hac voce eum horrendum auribus carmen edere coegit.

Nota de arte magica.

Sequitur carmen magice editum.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Inferis me qui retraxit execrandus oppetat
Tartaroq; deuocati spiritus pœnas luat.
Quisquis ab inferna sede reuocauit
Me functum fatis exanimēq;
Ac rursum superas egit in auras
Sub styge liuenti tristibus vmbris
Persoluat proprio funere pœnas.
En prēter placitum propositumq;
Quędam grata parum promere cogor.
Ex hac nāq; pedem sede ferentes
Angustum nemoris aduenientis
Passim dęmonibus pręda futuri.
Tunc quæ nostra chao fata reduxit
Et dedit hoc rursum visere lumen
Mire corporeis nexibus indens
Manes elicitos sollicitando,
Quod nisa est temere flebit acerbe.
Inferis me qui retraxit execrandus oppetat
Tartaroq; deuocati spiritus pœnas luat.
Nam cum monstrigeni turbinis atra lues
Intima conatu presserit exta graui:
Atq; manus viuos verrerit vngue fero:
Artubus auulsis corpora rapta secans:
Tunc Hadinge tibi vita superstes erit
Nec rapient manes infera regna tuos:
Nec grauis in stygias spiritus ibit aquas.
Fœmina sed nostros crimine pressa suo
Placabit cineres, ipsa futura cinis.
Quę miseris vmbris huc remeare dedit.
Inferis me qui reduxit execrandus oppetat
Tartaroq; deuocati spiritus pœnas luat.

Igitur cū apud prędictū nemus compacto ramalibus tecto noctem agerent: inusitatę granditatis manus domicilium penitus perterrare conspecta. Quo monstro territus Hadingus nutricis opem implorat. Tunc Harthgrepa artus explicans, ac magno se turgore distendens: manum arctius apprehensam alumno præbuit abscindendam. Ex cuius teterrimis vulneribus plus tabi q̄ cruoris manauit. Cuius facti postmodum ab originis suæ consortibus laniata pœnas pependit. Neq; illi aut naturæ cōditio: aut corporis magnitudo: quo minus infestos hostium vngues experiretur opitulata est. Spoliatum nutrice Hadingum grandęuus forte quidam altero orbus oculo, solitariū miseratus, Lisero cuidam piratę solēni pactionis iure conciliat. Siquidem icturi fœdus veteres vestigia sua mutui sanguinis aspersione perfundere consueuerant amicitiarum pignus alterni cruoris commercio firmaturi. Quo pacto Liserus & Hadingus arctissimis societatis vinculis colligati Lokero Curetum tyranno bellum denuntiant. Quibus superatis fugientem Hadingum prædictus senex ad penates suos equo deuehendum curauit: ibiq; suauissimę cuiusdā potionis beneficio recreatū vege

Hic primo apparuit Othinus.

Ritus feriēdi fœderis antiquorū.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

tiori corporis firmitate cōstaturum prędixit. Cuius augurii monitum huiusmodi carmine probauit.

Hinc te tendentem gressus profugum ratus hostis
Impetet vt teneat vinclis: faucisq; ferinę
Obiectet depascendum laniatibus: at tu
Custodes variis rerum narratibus imple.
Cumq; sopor dapibus functos exceperit altus:
Iniectos nexus, & vincula dira relide.
Inde pedem referens: vbi se mora paruula fundet
Viribus intapidum totis assurge leonem
Qui captiuorum iactare cadauera sueuit:
Inq; truces armos validis conare lacertis:
Et cordis fibras ferro rimare patenti:
Protinus admissa vapidum cape fauce cruorem
Corporeamq; dapem mordacibus attere malis.
Tunc noua vis membris aderit, tunc robora neruis
Succedent inopina tuis: solidiq; vigoris
Congeries penitus neruosos illinet artus.
Ipse struam votis aditum, famulosq; sopore
Conficiam/ & lenta stertentes nocte tenebo.

Et cum dicto relatum equo iuuenem pristino loco restituit. Tunc Hadingus amiculi eius rimas sub quo trepidus delitebat, per summā rerū admiratiōne visus perspicuitate traiiciens animaduertit equinis freta patere vestigiis: prohibitusq; rei inconcessę captare conspectum: plenos stuporis oculos a terribili itinerum suorum contemplatione deflexit.

Handwanus rex Hellespōti.

Qui cum a Lokero captus omnem prędictionis euētum certissimis rerum experimentis circa se peractum sensisset Handwanum Hellesponti regem apud Dunam vrbem inuictis murorum pręsidiis vallatū mœnibusq; nouatię resistentem bello pertentat.

Hadingi stratagema

Quorum fastigio oppugnationis aditum prohibente, diuersi generis aues loci illius domiciliis assuetas per aucupii peritos prendi iussit: earumq; pennis accensos igne fungos suffigi curauit. Quę propria nidorum hospitia repetentes vrbem incendio compleuere. Cuius extinguendi gratia concurrentibus oppidanis vacuas defensoribus portas reliquerunt. Adortus Handwanum cepit, eiq; redemptionis nomine corpus suum auro rependendi potestatem fecit. Cumq; hostem tollere liceret: spiritu donare maluit, adeo sęuitiam clementia temperabat.

Swibdagerus opprimitur.

Post hęc multo orientaliū robore debellato, Suetiam reuersus Swibdagerum apud Gudlandiam ingenti classe obuium pugna adortus oppressit. Sicq; non solum exterorum manubiis: verūetiam paternę fraternęq; vindictę trophęis ad eminentem claritatis gradum prouectus: exilio regnum mutauit: cui patriam non ante repetere q̄ regere cōtigit.

Astutia Othini.

Vpsala sedes episcopalis est in Suetia.

Ea tempestate cum Othinus quidam europa tota falso diuinitatis titulo censeretur: apud Vpsalā tamen crebriorem diuersandi vsum habebat. Eamq; siue ob īcolarum inertiam siue locorum amœnitatem singulari quadam habitationis consuetudine dignabatur. Cuius numē septētrionis reges propensiore cultu prosequi cupientes: effigiem ipsius aureo cōplexi simulacro statuam suæ dignationis indicem maxima cum religionis simulatione Bizantium transmiserunt. Cuius etiam brachiorum lineamenta, consertissimo armillarum pondere perstringebant. Ille tāta sui celebritate gauisus mittentium charitatē

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

cupide exosculatus est. Cuius coniunx Frigga quo cultior progredi posset adcitis fa-
bris aurum statuę detrahendũ curauit. Quibus Othinus suspendio consumptis Sta-
tuam in crepidine collocauit: quã etiam mira artis industria ad humanos tactus vo-
calem reddidit. At nihilominus Frigga cultus sui nitorem diuinis mariti honoribus
anteponens vni familiarium se stupro subiecit: cuius ingenio simulacrum demolita,
aurum publicę superstitioni consecratum ad priuati luxus instrumentum conuertit.
Nec pensi duxit impudicitiam sectari: quo promptius auaritia frueretur. Indigna fœ-
mina quæ numinis coniugio potiretur. Hoc loci quid aliud adiecerim q̃ tale numen
hac coniuge dignum extitisse? Tanto quondam errore mortalium ludificabantur in-
genia. Igitur Othinus gemina vxoris iniuria lacessitus, haut leui⁹ imaginis suę q̃ tho-
ri lęsione dolebat. Duplici itaq; ruboris irritamento perstrictus plenum ingenui pudo-
ris exilium carpsit. Eoq; se cõtracti dedecoris sordes abolituru putauit. Cuius secef-
su Mithotyn quidam prestigiis celeber: perinde ac cęlesti beneficio vegetatus: occasio
nem & ipse fingendę diuinitatis arripuit. Barbarasq; mentes nouis erroris tenebris cir-
cũfusas prestigiarum fama ad cerimonias suo nomini persoluendas adduxit. Hic deo
rum iram aut numinum violationem confusis permixtisq; sacrificiis expiari negabat.
Ideoq; eis vota communiter nuncupari prohibebat: discreta superum cuiq; libamenta
constituens. Qui cum Othino redeunte: relicta præstigiarum ope, latendi gratia
Pheoniam accessisset: concursu incolarum occiditur. Cuius extincti quoq; flagitia pa-
tuere. Siquidem busto suo propinquantes repentino mortis genere consumebat, tan-
tasq; post fata pestes edidit/vt pene tetriora mortis q̃ vitę monimenta dedisse videre
tur. Perinde ac necis suę pœnas a noxiis exacturus. Quo malo obfusi incolæ egestum
tumulo corpus capite spoliant acuto pectus stipite trãsfigentes. Id gẽti remedio fuit.
Post hęc Othinus coniugis fato pristinę claritatis opinione recuperata, ac veluti expia
ta diuinitatis infamia ab exilio regressus: cunctos qui per absentiam suam cælestium
honorum titulos gesserãt: tanq̃ alienos deponere coegit: subortosq; magorum cœtus
veluti tenebras quasdam superueniente numinis sui fulgore discussit. Nec solum eos
deponendę diuinitatis, verũetiam deserendę patrię imperio constrinxit: merito terris
extrudendos ratus qui se cęlis tam nequiter ingerebant. Interea Asmundus Swibda-
geri filius in vltionem patris pugna cum Hadingo congressus: vt filium Henricũ cu-
ius charitatẽ etiam proprio spiritui pręferebat fortissime dimicantem occidisse cogno
uit: auido fati animo lucem perosus tali carmen voce compegit.

De Frigga vxore Othini.

Mithotyn

Othini noua ars.

Asmundus

Asmundus suecię rex.

Quis nostra fortis ausit arma sumere?
Nil proficit cassis vacillanti nitens.
Lorica iam nec commode fusum tegit.
Armis ouemus interempto filio.
Cuius mori me cogit imminens amor.
Charo superstes ne relinquar pignori:
Vtraq; ferrum comprimi iuuat manu.
Nunc bella pręter scuta nudo pectore
Exerceamus fulgidis mucronibus.
Ferocitatis fama nostrę luceat
Audacter agmen obteramus hosticum.
Nec longa nos exasperent certamina:
Fugaq; fractus conquiescat impetus.

Gudlaugdia.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Quo dicto geminā capulo manū iniiciens absq; periculi respectu reflexo in tergū cly-
peo cōplures in necē egit. Igit̄ Hadingo familiariū sibi numinū p̄sidia postulante, sub-
to Vagnoftus partibus eius propugnaturus aduehitur. Cuius adūcum Asmundus
gladiū contēplatus hoc in vocē carmine clamabundus erupit.

Quid gladio pugnas incuruo?
Ensiculus fato tibi fiet:
Framea torta necē generabit.
Hostem nāq; manu superandum
Carminibus lacerari fidis:
Plus verbis q̄ vi connisus:
In magna vires ope ponens.
Quid me sic vmbone retundis
Audaci iaculo minitando?
Cum sis criminibus miserandis
Obsitus & maculis refertus.
Infamis sic te nota sparsit
Putentem vitiis labeonem.

Hæc vociferantē Hadingus hasta traiicit amētata. Sed nec mortis Asmundo solatia defuere. Siquidē inter exiguas vitę reliquias, vulneratum interfectoris pedē perpetua claudicatione mulctauit: cladēq; suā, paruulo vltionis momento memorabilē reddidit. Ita alterum mēbri debilitas, alterū vitę finis excepit. (De morte Gūnildę.) Corpus eius solēni funere elatū apud Vpsalā regiis procuratur exequiis. Cuius coniunx Gūnilda ne ei superesset: spiritū sibi ferro surripuit. Virūq; fato insequi: q̄ vita deserere præoptauit. Huius corpus amici sepulturę mandantes: mariti cineribus adiunxerunt. Dignā eius tumulo rati cuius charitatē vitę prętulerat. Iacet itaq; Gūnilda aliquāto speciosius virū busti q̄ thori societate complexa. Post hęc Hadingo victore Suetiā populante Asmūdi filius (Vffo.) Vffo nomine conferendę manus diffidētia adductus: in Daniā exercitū traiicit: hostiles q; lares incessere: q̄ proprios tueri satius duxit: opportunū propulsandarū iniuriarū genus existimans, q̄d ab hoste pateretur inferre. Ita Danis ad propria defensanda redire cōpulsis, salutēq; patrię exterarū rerū dominio pręferētibus domesticū solū hostilibus armis vacuefactū repetiit. Igitur cū Hadingus e bello Suetico regressus ærarium (Calliditas Hadingi.) suū quo bellis ac spoliis quęsitas opes excipere consueuit: furto violatū animaduerteret: continuo custodē eius Glumerū suspendio consumpsit: callidoq; cōmenti genere edixit: vt si quis e noxiis ablata referre curasset honoris locum quē Glumerus possederat obtineret. Quo promisso sontiū quidā beneficii percipiendi q̄ criminis tegendi studiosior redditus: pecuniā regi reportandā curauit. Quem conscii in summā principis amicitiā receptum putantes: nec vberius q̄ fidelius honoratum credētes: & ipsi pari pręmii spe relatis pecuniis reatū detegunt. Quorū cōfessio primū honoribus ac beneficiis excepta mox suppliciis punita, haut paruū vitādę crudelitatis documētum reliquit. Dignos dixerim qui solutę taciturnitatis pœnas patibulis luerent. Quos cum silentii salubritas tutos pręstare posset, vocis stoliditas in exitium pertraxit. His gestis Hadingus per summū integrandi belli apparatū hyberna permensus verno sole frigoribus liquatis Suetiā repetit: ibiq; lustrū militando confecit. Cuius milites diuturnæ (Fames) expeditionis negotio consumptis alimētis ad vltimā pene tabem redacti: syluestribus fungis famē lenire cœperunt. Tandē per summā necessitatis indigentiam cōmandu-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

catis equis,ad postremum canina cadauera corporibus indulserũt. Sed neq; huma nis artubus vesci nephas habitum. Itaq; Danis ĩ extremas desperationis angustias compulsis: nocte concubia sine auctore tale castris carmen insonuit. De miseraa bili euẽtu.

Tetro penates omine patrios
Liquistis: hoc rus marte sequi rati.
Quæ vana mentes ludit opinio!
Quæ cęca sensus corripuit fides!
Hoc arbitrantes posse solum capi!
Non amplitudo Suetica cedere:
Non exterorum marte valet quati.
At summa vestri defluet agminis
Cum marte vestros cœperit aggredi:
Nam cum ferocem vim fuga soluerit
Et pręliorum pars vaga labitur
In terga dantes marte prioribus
Cędis potestas liberior datur.
Maiorq; ferri parta licentia
Cum sors rebellem pręcipitem fugat:
Nec tela tendat: quem metus abstrahit.

Quod præsagiũ crebra Danorũ cęde sequens lucis euẽtus impleuit. Nocte postera vocem huiusmodi incerto auctore editã Suetica auribus iuuentus excepit.

Quid me sic Vffo prouocat seditione graui
Pœnas daturus vltimas! confodietur enim
Multa premendus cuspide. exanimisq; ruet
Audaciam cœpti luens. nec petulantis erit
Liuoris intactum scelus. augurioq; meo
Cum bella primum gesserit: contuleritq; manum:
Excepta membris spicula corpus vbiq; petent
Crudosq; hyatus vulnerum fascia nulla premet
Nec ampla plagarum loca contrahet vlla salus.

Eadẽ nocte cõgressis exercitib⁹ duo Senes humano hitu tetriores capitib⁹ comava cuis iter siderũ micat⁹ triste visu caluitiũ pferẽtes cõtrariis votoꝝ studiis mõstri feros diuisere conat⁹. Siqdẽ alter Danoꝝ ptib⁹ ĩtẽdebat: alter Sueonũ studios⁹ extabat. Vict⁹ Hadig⁹ cũ ĩ helsingiã cõfugisset: ibiq; solis feruore pcalefactũ corp⁹ frigida maris aqua sublueret: ĩauditi gñis beluã crebris ictib⁹ attẽtatã oppssit: necatãq; in castra perferẽdã curauit. Quẽ facto ouãtẽ obuia fœmina hac voce compellat. Monstrosi duo. Hadingi facinus.

Seu pede rura teras seu ponto carbasa tendas
Infestos patiere deos: totumq; per orbem
Propositis inimica tuis elementa videbis.
Rure rues: quatiere mari: dabiturq; vaganti
Perpetuus tibi turbo comes. nec deseret vnq̃
Vela rigor. nec tecta tegent. quæ si petis icta
Tempestate ruent. diro pecus occidet algu.
Omnia pręsentis sortem vitiata dolebunt.
Vt scabies fugiere nocens. nec tetrior vlla

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Peſtis erit.tantum pœnę vis cœlica penſat.
Quippe vnum e ſuperis alieno corpore tectum
Sacrilegę necuere manus.ſic numinis al mi
Interfector ades.Sed cum te exceperit ęquor
Carceris ęolici laxos patiere furores.
Te Zephyrus boreaſq; ruens,te proteret auſter:
Et cōiuratos certabunt edere flatus
Donec diuinū voto meliore rigorem
Solueris:& meritā tuleris placamine pœnam.

Regreſſus igit̃ Hadingus eodēq; cūcta tenore ꝑpeſſus trāquilla quęque ꝓprio turbidabat aduētu. Siqdē nauigāte eo oborta nimbi vis īgēti claſſē tēpeſtate cōſūpſit Naufragū hoſpitia petentē:ſubita penatiū ſtrages excepit.Nec ante malo remediū fuit q̃ ſcelere ſacrificiis expiato cū ſuperis ī gratiā redire potuiſſet.Siquidē ꝓpi-

De frø deo

ciādorū numinū gratia/Frø deo rē diuinā furuis hoſtiis fecit.Quē litationis morē annuo feriarū circuitu repetitū:poſteris imitādū reliqt.Frø blod Sueōes vocāt. Cūq; forte gigantū quendā nitherorū Regis Haquini filiā Regnildā pactū animaduerteret:indignam rei conditionem peroſus per ſummam futuræ copulę deteſtationem ingenuo auſu nuptias pręcucurrit.Noruagiāq; profectus: tam fœdum regię virginis amatorem armis oppreſſit.Adeo nanq; virtutē ocio pretulit:vt cum regiis deliciis frui liceret non ſolum ſuas,verum etiā alienas iniurias propulſare omni voluptate iocundius duceret.Auctorē beneficii puella crebris obtuſum vulneribus ignara medendi cura proſequitur.Cuius ne notitiam ſibi tēporis interiectus eriperet:crus eius annulo vulneri incluſo obſignatū reliquit. Eadē poſtmodū a patre eligendi mariti libertate donata:cōtractā cōuiuio iuuētutē curioſiore corporū attrectatione luſtrabat.depoſita quōdā inſignia ꝑquirēs.Spretis oībus.Hadingū latentis annuli indicio depręhēſum amplectitur.eiq; ſe cōiugē donat.qui cōiugio ſuo gigātē potiri paſſus nō fuerat.Apud quā diuerſante Hadingo,mirū dictu

De mirabi li prodigio

prodigiū incidit. Siquidē cœnāte eo:fœmina cicutarū gerula:ꝓpter foculū humo caput extuliſſe cōſpecta:porrectoq; ſinu percūctari viſa:qua mūdi parte tā recētia gramina brumali tempore fuiſſēt exorta.Cuius cognoſcendi cupidū regē proprio obuolutum amiculo refuga ſecum ſub terras abduxit. Credo diis infernalibus ita

Hadīng⁹ viuus ductus ē ad īferos.

deſtinantibus vt in ea loca viuus adduceretur: quę morīēti petenda fuerat.Primū igitur vapidę cuiuſdā caligīs nubilū penetrātes:perq; callē diuturnis adeſū meatibus īcedētes:quoſdā prætextatos amictoſq; oſtro ꝓceres cōſpicātur.quib⁹ p̄teritis loca demū aprica ſubeūt:quę delata a fœmina gramina ꝓtulerūt. Progreſſiq; p̄cipitis lapſus ac liuētis aquę fluuiū diuerſi generis tela rapido volumine detorquentē eūdēq; pōte meabilē factū offēdūt.Quo ꝑtrāſito binas acies mutuis viribus cōcurrere cōtēplātur.Quarū cōditionē a fœmina ꝑcūctāte Hadingo, ii ſunt inquit qui ferro in necē acti cladis ſuę ſpeciē cōtinuo proteſtanť exēplo:præſentiq; ſpectaculo pręteritę vitę facinus ęmulanť.Prodeūtib⁹ murus aditu tranſcenſuq; difficilis obſiſtebat.Quē fœmina nequicq̄ trāſilire conata cū ne corrugati quidē corporis exilitate proficeret/galli caput quē ſecū forte deferebat abruptū vltra mœnium ſepta iactauit:ſtatimq; rediuiuus ales reſumpti fidem ſpiraculi claro teſtabať occentu.

Hadingi redit⁹

Regreſſus igitur Hadingus patriāq; cū cōiuge repetere orſus īminētiū ſibi piratarum inſidias celeri nauigatione caſſauit.Qui licet iiſdē pene flatibus iuuarētur

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

ipſum tñ ęquora ꝑſulcātē parib⁹ velis occupare nō poterāt. Inter hęc Vffo cū mirę pulcritudinis filiā haberet: potiturū ea q vita Hadingū ſpoliaret edixit. Quo pacto Thuningus qdā admodū ſollicitat⁹ adcita Byarmēſiū manu votiuū ſtuduit īpetrare ꝓgreſſum. Quē excepturus Hadingus dū claſſe Noruagiā ꝑteriret: aīaduertit ī littore Senē crebro amiculi motu appellādi nauigii monit⁹ afferētē. Quē repugnātib⁹ ſociis dānoſumq; ꝓfectiōis diuerticulū affirmātib⁹, naue ſuſceptū cēturiādi exercit⁹ auctorē habuit: ī ordināda agminū ratiōe curioſius attēdere ſolitū / vt prima per Dyadē phalāx, ac ꝑ tetradē ſecūda cōſtaret: tertia vero octoadis adiectione ſuccreſceret: ſempq; priorē īſequens duplicitatis augmēto trāſcēderet. Idē quoq; funditorū alas in extremā aciē cōcedere iuſſit: eiſq; ſagittariorū ordines ſociauit. Ita digeſtis in cuneū caterui s, ipſe poſt bellatorū terga cōſiſtēs ac ſolliculo quē ceruici īpēſum habebat, balliſtā extrahēs: q primū exilis viſa: mox cornu tēſiore ꝓminuit: denos neruo calamos adaptauit. Qui vegetiore iactu pariter ī hoſtē detorti, totidē numero vulnera cōfixerūt. Tūc Byarmēſes arma artib⁹ ꝑmutātes carminibus ī nymbos ſoluere cœlū lętāq; aeris faciē triſti imbriū aſpergine cōfuderūt. Ecōtrario Senex obortā nymbiū molē obuia nube ꝑellebat: madorēq; pluuię nubilo caſtigabat obiectu. Victorē Hadigū dimiſſus Senex: nō vi hoſtili: ſed volūtario mortis genere cōſumēdū ꝑdixit. clariſq; bellis obſcura ac longinquis finitima ꝑponere vetuit. Quo relicto Hadingus ab Vffone ꝑ colloquii ſimulationē ī Vpſalā accerſitus amiſſis ꝑ inſidias ſociis: noctis habitu ꝓtectus aufugit. Nā Danis ędis ī quā cōuiuii noīe cōtracti fuerāt / exceſſum petētib⁹: ꝑſto erat q cuiuſq; exertū foribus caput ferro demeteret. Cui⁹ facti īiuriā ꝑlio īſecut⁹ Vffonē oppreſſit: eiuſq; corp⁹ depoſito odio cōſpicui operis Mauſoleo mādauit: amplitudinē hoſtis elaborato buſti ſplēdore confeſſus. Ita quē viuum hoſtili ſtudio inſectari ſolebat: extinctū honoris impendio decorabat. Et vt ſibi deuictæ gentis animos cōciliaret: fratrē Vffonis Hundingum regno pręfecit, ne imperium potius in exteros tranſfuſum: q in Aſmundi familia continuatum videretur. Cunq; ſublato iam ęmulo cōplures annos per ſummā armorum deſuetudinē rerum agitatione vacuus exegiſſet: tandem diutinū ruris cultum nimiamq; maritimarū rerum abſtinentiā cauſatus, & quaſi bellum; pace iocundius ratus: talibus ſeipſum culpare deſidię modis aggreditur.

De quodā Sene.

Dolus Sueonū cōtra Danos.

Suetia victa eſt a Danis ſecūdo.

Hunding⁹ ꝑficitur regno.

Hundingus Suecię rex.

Quid moror in latebris opacis
Collibus implicitus ſcrupoſis:
Nec mare more ſequor priori?
Eripit ex oculis quietem
Agminis increpitans lupini
Stridor: & vſq; polum leuatus
Queſtus inutilium ferarum
Impatienſq; rigor leonum.
Triſtia ſunt iuga vaſtitaſq;
Pectoribus truciora fiſis.
Officiunt ſcopuli rigentes
Difficiliſq; ſitus locorum
Mentibus ęquor amare ſuetis.
Nam freta remigiis probare
Officii potioris eſſet:

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Mercibus ac ſpoliis ouare
Aera aliena ſequi locello;
Aequoris inhiare lucris
Q̃ ſalebras nemorumq; flexus
Et ſteriles habitare ſaltus.

Cuius vxor ruralis vitę ſtudio maritimarũ auiũ matutinos pertęſa concẽtus quã tum in ſilueſtrium locorum vſu voluptatis reponeret: hac voce detexit.

Me canorus angit ales immorantem littori
Et ſoporis indigentem garriendo concitat.
Hinc ſonorus æſtuoſę motionis impetus
Ex ocello dormientis mite demit ocium.
Nec ſinit pauſare noctu mergus alte garrulus
Auribus faſtidioſa delicatis inſerens:
Nec volentem decubare recreari ſuſtinet
Triſtiore flexione diræ vocis obſtrepens.
Tutius ſiluis fruendum dulciuſq; cenſeo
Quis maior quietis vſus, luce, nocte carpitur
Q̃ marinis immorari fluctuando motibus.

Tosto facinoroſus.

Eodẽ tpe Toſto qdã obſcuro lutię loco ortus ferocitate clar⁹ emerſit. plębe nãq; Vario petulãtię gñe laceſſita, late crudelitatis famã extulit: tãtaq; malignitat[opinione pcrebuit: vt facinoroſi cognoſe notaret. Sed nec exteroꝝ iiuriis abſtinẽs: poſt ſoedã patrię vexationẽ: etiã Saxoniã tẽtat. Cui⁹ duce Syfrido laborãtibus plio ſociis pacẽ petẽte: fore qd ab ipſo poſcebat aſſeruit: dũmodo ſibi gerẽdi cũ Hadingo bellĩ ſocietatẽ polliceri voluiſſet. Refragãtẽ illũ, cõditiõiq; parere metuẽtẽ, acri minarũ gñe ad eã quã optabat pmiſſionẽ pduxit. Fit em̃ vt qd blãde nõ ſtruit: minaciter ĩpetret. A quo terreſtri negocio ſupatus Hadingus, cũ victoris claſſem ĩter fugiẽdũ reptã pfoſſis lateriḃ⁹ nauigationi inutilẽ reddidiſſet: cõceſſam ſcaphã in altũ direxit. Quẽ Toſto occidiſſe ratus cũ diu ĩter pmiſcua necatorũ cadauera q̃ſitũ reperire nõ poſſet ad claſſem regreſſus aĩaduertit emin⁹ myoparonẽ mediis maris æſtibus fluctuantẽ. Quẽ cũ adductis ĩ altũ nauigiis pſequi ſtatuiſſet: fractiõis piculo reuocatus ęgre littus repetiit. Tũc correptis ĩtegris cœptũ vię gen⁹ exequit. Hadingus occupari ſe vidẽs: pcontari comitẽ cœpit an nandi vſum calleret, negãteq; eo fugę diffidẽtia ſpõte euerſi nauigii cõcauas ptes amplexus mortis fidẽ ĩſequẽtibus fecit. Securũ deinde Toſtonẽ ĩnopinatũq; & ſpoliorũ reliquiis auidi⁹ ĩcubãtẽ adortus: pſtrato exercitu p̃dã deſerere coegit, ſuãq; ei⁹ fuga vlciſcit. Nec Toſtoni ĩ vindictã ſui anim⁹ defuit. Nã cũ ob accepti vulneris magnitudinẽ reparãdarũ ĩtra patriã viriũ copiã nõ haberet: legati titulo Britãniã petiit. In qua pfectiõe nauigationis ſocios ĩ aleę luſum p laſciuiã cõtraxit: rixãq; a teſſerarũ iactiḃ⁹ ortã funeſta cæde finire docuit. Ita placido exercitii genere diſcordiã per totũ nauigium diffudit, cruentãq; pugnã mutat⁹ lite iocus pgenuit. Et vt aliquod ex alieno malo cõmodũ caperet: correptis iterfectorũ pecuniis Collonẽ quendã piratica tũc tẽporis iſignẽ adciuit. Quo comite paruo poſt in patriã reuerſus cũ Hadingo ſuã q̃ militũ fortunã expẽdere prœoptãte ex puocatione cõgreſſus occidit. Nolebãt em̃ priſcę fortitudinis duces vniuerſorũ diſcrimine exequi qd paucorũ ſorte peragi potuiſſet. His geſtis Hadingo defunctę cõiugis ſpecies per quietẽ obſeruata, ſic cecinit.

Syfridus dux.

Collo.

Priſcorum ducũ mos.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Belua nata tibi est rabiem domitura ferarum:
Queqꝫ truci rapidos atteret ore lupos.
At post pauca subiunxit.
Fac caueas. ex te nocuus tibi prodiit ales
Felle ferox bubo: voce canorus olor.

Rex mane sopore discusso cuidā cōiecturarū sagaci visum exponit. Qui lupi noīe
futurę ferocitatis filiū interp̄tatꝰ: Oloris vocabulo filiā denotauit. illū hostibꝰ pni
ciosū: hāc p̄ri īsidiosā fore p̄sagiēs. Euētus augurio r̄ndit. Siq̄dē Hadigi filia Vluil
da p̄uato cuidā Guthormo denupta siue copulę īdignitate siue claritatꝭ affectatio — Vluildę in patrē fraus
ne pmota maritū ī parētꝭ cędē absqꝫ pietatꝭ respectu sollicitat. Reginā se q̄ regꝭ filiā
cēseri malle p̄fata. Cuiꝰ exhortatiōis modū iisdē pene verbis q̄bus ab ipsa editꝰ fue — Vluildę adhortatio
rat explicare cōstitui. Qui fere hmōi erat. O miserā me cuius nobilitatē dispar co=
pulę nexus obtenebrat. O infelicē cuius stēmati rustica iugat̄ humilitas. O infortu=
natā principis prolē quā thori lege plębeius æquiparat. Miserandā regis filiā: cuiꝰ
decorē ignauus p̄r in absoletos ac despicabiles trāsmisit amplexus. Infaustā matris
sobolē: cuiꝰ felicitati thori cōmerciū derogat. cuius mūditiā īmūditia ruralis at=
trectat: dignitatē indignitas vulgaris inclinat: īgenuitatē/conditio maritalis ex=
tenuat. At siquis tibi vigor inest. Si qua mentē virtus possidet: si dignum te regis
generū probas socero fasces eripe. genus probitate redime. Prosapię defectū virtu=
te æstima. Sanguinis dānum animo pensa. Fœlicior est honos audacia q̄ hæredita=
te quęsitus. Melius virtute culmen: q̄ successione conscenditur. Aptius honores me
ritū: q̄ natura conciliat. Adde ꝙ senectutē subruere nephas non est: quæ proprio in
ruinā pondere suppressa deuergit. Sufficient socero tot tēporum fasces: senilis tibi
potestas obueniat. Quę si te frustrata fuerit: alteri cedet. Lapsui vicinū est/quicquid
senio cōstat. Sat illi regnasse sit. Tibi quādoqꝫ pręesse conueniat. Malo pręterea vi=
rū regnare q̄ patrē. Malo regis cōiunx q̄ nata censeri. Melius est principē intus am
plecti q̄ exterius venerari. Gloriosius nubere regi q̄ obsequi. Ipse quoqꝫ tibi sceptrū
q̄ socero malle debeas. Proximū sibi quēqꝫ natura cōstituit. Aderit cœpto facultas: si
facto voluntas accesserit. Nihil est q̄d nō ingenio cedat. Instaurādū epulū est. exor=
nandū cōuiuiū. prouidēdi paratus. Inuitādus socer. fraudi viā familiaritas simula
ta pręstabit. Nullo melius q̄ affinitatis nomine insidię tegūtur. adde ꝙ temulentia
promptū cędi iter aperiet. Cunqꝫ rex capitis cultui intētus fabulis mentem barbæ
manū intulerit: pilorūqꝫ perplexionē crinali spico seu pectinis enodatiōe discreue
rit: applicari ferrū visceribus sentiat. Minor occupatis solet cautela pquiri: dexte=
ra tua tot scelerū vindex accedat. Piū est vltricē miserorū manū extēdere. Talibus
insistēte Vluilda: vir suggestiōe victus īsidiis operā pollicet̄. Interea Hadingus ge
neri dolū cauere somnio monitꝰ: petito cōuiuio q̄d ei filia charitatis simulatione
parauerat: armatorū nō longe p̄sidia statuit. Quibꝰ aduersum īsidias cū res exige=
ret vteret̄. Quo cibū capiēte: satelles ī fraudis ministeriū adcitus occultato sub ve=
ste ferro opportunū scelcri tēpus tacitus expectabat. Quo rex aīaduerso collocatis
in vicino militibꝰ signū lituo dedit. Quibus cōtinuo opē ferētibꝰ dolū in authorē
retorsit. Interea rex Sueonū Hundingus occasum Hadingi falso acceptū nūcio infe
riis exceptur optimatibꝰ cōtractis eximię capacitatis doliū cereali liquore cōple
tū delitiarū loco mediū conuiuiis apponi pręcepit. Et ne quid celebritatis deesset
ipse ministri partibus assumptis pincernam agere cunctatus non est. Cumqꝫ exe=

Mors Hundingi regis Suetiæ. Mors Hadingi regis Dacię.

quēdi officii gratia regiā ꝑlustraret: offenso gradu ī doliū collapsus interclusum humore spiritū reddidit: deditq; pœnas siue orcho quē falsa exequiarū actiōe placabat/siue Hadigo cuiꝰ iteritū mētitꝰ fuerat. Quo cognito Hadigus parē veneratori gratiā relaturꝰ extictoq; supesse nō passus: suspēdio se vulgo īspectāte consumpsit.

Finis Libri primi. Sequitur Secundus de Frothone Hadingi filio/qui erat septimus rex Dacię & vulgo dicebatur Frothe geffmylde.i.liberalis.

Frotho rex ~~septimus~~ nonus.

Circa annum mundi 3203 Anno 10 Ioathan regis Iuda quo anno Roma condita est. N.P.H.

Adingo filiꝰ Frotho succedit: cuiꝰ varii insignesq; casus fuere. Pubertatis annos emensus iuuenilīū ꝑferebat cōplemēta virtutū. Quas ne desidię corrūpēdas ꝑberet: abstractū voluptatibꝰ animū assidua armorū intētione torquebat. Qui cū paterno thezauro bellicis operibus absumpto/stipēdiorū facultatē qua militem aleret nō haberet: attētiusq; necessarii vsus subsidia circūspiceret: tali subeuntis indigenę carmine concitatur.

Vaticiniū de thesauro.

Insula non longe est pręmollibus edita cliuis
Collibus ęra tegens: & opimę conscia prædę.
Hic tenet eximium montis possessor aceruū
Implicitus giris serpens crebrisq; reflexus
Orbibus: & caudę sinuosa volumina ducens:
Multiplicesq; agitans spiras: virusq; profundens.
Quem superare volens clypeo: quo conuenit vti
Taurinas intende cutes, corpusq; bouinis
Tergoribus tegito: nec amaro nuda veneno
Membra patere sinas. sanies quod conspuit vrit.
Lingua trisulca micans patulo licet ore resultet
Tristiaq; horrifico minitetur vulnera rictu:
Intrepidum mentis habitum retinere memento.
Nec te permoueat spinosi dentis acumen:
Nec rigor aut rapida iactatum fauce venenum.
Tela licet temnat vis squamea: ventre sub imo
Esse locum scito quo ferrum mergere phas est.
Hunc mucrone petens medium rimaberis anguem.
Hinc montem securus adi: pressoq; ligone
Perfossos scrutare cauos. mox ęre crumenas
Imbue, completamq; reduc ad littora puppim.

Credulꝰ Frotho solitariꝰ ī īsulā traiicit: ne cōitatior beluā adorireť q̄ atlethas aggredi moris fuerat. Quę cū aqs pota specū repeteret īpactū Frothōis ferrū aspo cutꝭ horrore cōtēpsit. Sed & spicula q̄ ī eā cōiecta fuerāt: eluso mittētis conatu lęsiōis irrita resultabāt. At vbi nil tergi duritia cessit: vētris curiosius ānotati mollities ferro patuit. q̄ se morsu vlcisci cupiēs: clypeo dūtaxat spiosū orꝭ acumē īpegit. Crebris deīde līguā micatibꝰ ducēs: vitā ꝑit ac virꝰ efflauit. Reptę pecūię regē locupletē fecere. qbꝰ īstructꝰ: classe Curetū ꝑtibꝰ admoueť. Quoꝝ rex Dorno picl'osi belli metu hmōi ad milites orōnē habuisse ferť. Extnū ꝓceres hostē & totiꝰ ferme occidētis ar

Dornonis Curetū regis oratio.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

mis opibusq; succinctũ salutarem pugnę cunctationẽ sectantes inediæ viribus obti
nẽdũ curemus. Internũ hoc malum est. difficillimũ ęre domesticũ debellare pericu-
lum. Facile famelicis obuiatur. Melius aduersariũ esurie q̃ armis tentabimus. Nul
lũ hosti inedia acrius iaculũ adacturi. Edax viriũ pestis edendi pœnuria nutritur:
Armorũ opem alimentorũ inopia subruit. Illa quiescẽtibus nobis tela contorqueat
illa pugnæ ius officiũq; suscipiat: discriminis expertes discrimen licebit inferre.
Exangues absq; sanguinis detrimẽto pstare poterimus. Inimicũ ocio superare phas
est. Quis dãnose q̃ tuto dimicare maluerit? Quis cũ ipune certare liceat: pœnã ex-
piri contẽdat? Felicior armorũ successus aderit si puia fames bellũ cõmittit. Hac
primã cõflígẽdi copiã duce captemus. Castra nostra tumult⁹ expertia maneãt. Illa
nostri loco decernat. Quę si victa cesserit: ociũ rũpendũ est. Facile ab idefesso lassitu
dine cõcussus opprimit. Adesa marcore dextera pigrior i arma pueniat. Lentiores
ferro man⁹ dabit quẽ quispiã pri⁹ labor exhauserit. Pręceps victoria est vbi tabe cõ
sumptus cũ robusto cõgredit. Taliter indẽnes aliis danoq; auctores fore poterim⁹.
His dictis q̃cũq; tutatu difficilia aiaduertit defensiõis diffidẽtia populatus: adeo
hostilẽ sęuitiã i vastãda patria pcucurrit: vt nihil qd̃ a supuenientib⁹ occupari pos
set itactũ reliqueret. Maiorẽ deide copiarũ partẽ indubitatę firmitatis municipio
cõplexus: ab hoste se circũsideri pmittit. Cui⁹ Frotho oppugnãdi diffidẽtia cõcita
tus: cõplures isolitę pfunditatis fossas itra castra fieri, latẽterq; p corbes humũ ege
ri & i fluuiũ mœnib⁹ ppiquũ tacite disiici iussit. Quẽ dolũ crebro cespite fossis su
peraddito, occultãdũ curauit: incautũ hostẽ pcipitio cõsumptur⁹: futurũq; rat⁹ vt
ignaros desidẽtis glebę lapsus obrueret. Post hęc simulato metu castra paulisper de
serere cœpit. Quib⁹ iminẽtes oppidanos passimq; elusis vestigiis i foueas puolutos
igestis desup iaculis trucidauit. Inde pfect⁹ i Trãnonẽ Rutenę gẽtis tyrãnũ icidit:
cui⁹ maritimas copias speculatur⁹: crebros clauos ex fustib⁹ creat: iisdẽq; carabũ
onerat. Quo hostilẽ noctu classem subiẽs imas nauigiorũ ptes terebro sautiat. Quę
ne repẽtinũ vndarũ paterent icursum, patẽtia foraminũ loca puisis ãtea clauis ob-
struit: terebriq; dãnũ stipitib⁹ pẽsat. At vbi foraminũ copiã mergẽdę classi suffice
re credidit: dẽptis obstaculis prõptũ aquis aditũ patefecit, hostilẽq; classem sua cir
cũfundere pperauit. Ancipiti piculo circũuẽti Ruteni: armis pri⁹ an vndis resiste
rẽt hęsitabãt. Naufragio peũt dũ nauigiũ ab hoste vidicare cõtẽdũt. Internũ discri
mẽ externo atroci⁹ erat: dũ foris ferrũ strigũt: itus fluctib⁹ cedũt. Bina simul i mi-
seros picula grassabant. Incertũ erat celeri⁹ nando sal⁹ an dimicãdo petereť. Mediũ
pugnę certamẽ noua fati diremit occasio. Geminę mortes vno ferebant icessu: duæ
leti vię sociũ egere piculũ. Ambiguũ erat ferrũ magis an fretũ afficeret: gladios p
pulsantẽ tacit⁹ fluctuũ allapsus excepit. Ecõtrario fluctib⁹ obuiãtẽ obuius ensis iplí
cuit. Aquaq; eluuies cruoris aspgine fœdabat. Victis itaq; Rutenis patria Frotho
ni repetit. Qui cũ legatos in Ruscia exigẽdi tributi studio missos incolarũ pfidia
atroci mortis genere cõsumptos aiaduerteret: duplici iniuria permotus: vrbẽ Ro
talã arcta admodũ obsidione persequitur. Qua ne fluuii interstitio prohibẽte tar-
dius potiret: vniuersam aquę molẽ noua riuorũ diuersitate partitus ex ignotę pro
funditatis alueo meabilia vada perfecit. Nec ante destitit q̃ rapidior vortex diui-
duo minoratus excursu languidiore vndas lapsu ageret: ac per exiles flexus vadosa
paulatim cõstrictione rarescere. Ita amne domito oppidũ naturę pfidio vacuũ in-
offensa militũ irruptione prosternit. His gestis ad vrbẽ Paltiscã exercitũ contulit.

Frothonis Stratagema.

Trãno Rutenorũ rex.

Rutenorũ periculum

Ruteni vincuntur.

Aquarum diductio.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Stratagema nouum

Quã viribus inuictã ratus:bellum fallacia mutauit.Siquidem paucis admodum conſciis ignotæ opacitatis latebras petiuit:extinctũq; ſe quo min⁹ hoſti terroris afferret: vulgo nuntiari præcepit.Additq; in fidẽ exequię tumuluſq; conſtructus.Sed & milites conſcio fraudis mœrore ſimulatum ducis obitũ proſequuntur. Qua fama Rex vrbis

Veſpaſii regis cędes.

Veſpaſius perinde ac victoria potitus:tam languidã ac remiſſam defenſionẽ egit : vt hoſtibus irrũpendi poteſtate facta,inter luſus ac ocia necaret.Vrbe capta Frotho ſpe orientis imperium cõplexus:Anduani mœnibus admouetur. Qui quondã ſuccenſæ

Supra folio 7.

per Hadingum vrbis admonitus cunctos eius penates domeſticis auibus vacuefecit: quo minus ſimilis iacturę periculo mulctaretur.Nec noua Frothoni calliditas defuit.

Stratagema recens.

Quippe permutata cum ancillulis veſte:peritã ſe pugnandi puellã ſimulat:depoſito q; virili cultu:fœmineum ęmulatus tranſfugę titulo oppidum petit.Illic omnibus curioſius exploratis poſtridie emiſſo comite exercitum muris affore iubet , portaſq; ſua pandendas opera pollicetur.Taliter eluſis vigilibus:Vrbs ſomno ſepulta diripitur:ſe curitatis pœnas interitu luẽs,deſidiaq; ſua q̃ hoſtium virtute miſerior.Nihil enim in re militari pernicioſius animaduertitur:q̃ per ocium metu vacuum ſolutis neglectiſq; rebus nimia fiducię preſumptione torpeſcere.Anduanus cum patrię res perditas euerſaſq; conſpiceret:Regias opes nauibus impoſitas vt vndas potius q̃ hoſtem ditaret in altũ demerſit:q̃q̃ ſatius fuerat aduerſariorũ fauorem pecunię largitionib⁹ occupare q̃ eius commodum mortalitatis vſibus inuidere.Poſt hęc Frothone filiam in matrimonium per legatos poſcente:cauendum reſpondit : ne rerum proſperitate corruptus victoriæ ſucceſſum in ſuperbiam vertat.Sed potius victis parcere & in deiectorum conditione priſtinum fulgoris habitum venerari meminerit.Diſcatq; in miſerorum ſorte præteritam æſtimare fortunam.Curandum itaq; ne cuius affinitatem expetat:imperium rapiat:& quã nuptiis illuſtrare geſtiat:obſcuritatis ſordibus reſpergat:matrimonii dignitatem auaritiæ ſtudio corrupturus.Cuius dicti comitate & victorem generũ

De Anduano rege.

Thorildę i priuignos ſęuitia.

adſciuit & regni libertatem obtinuit.Interea Sueonum regis Hadingi coniunx Thorilda cum priuignos ſuos Regnerum & Thoraldum:quorum infinito odio tenebatur: vt variis periculorum generibus implicaret:regio tandem pecori prefeciſſet:Hadingi

Suanhuitæ indoles.

filia Suanhuita ſororibus in famulitium ſumptis Suetiã petit clariſſimę indolis exitiũ muliebri ingenio precurſura.Cumq; predictos adoleſcentes nocturnis gregum excubiis occupatos diuerſi generis portentis circũfundi videret : ſorores equis deſcendere cupientes tali poematis ſono vetuit.

Monſtra quidem video celerem captantia ſaltum:
Corpora nocturnis precipitare locis.
Bella gerit dęmon:& iniquę dedita rixę
Militat in mediis turba nephanda viis.
Effigie ſpectanda truci:portenta feruntur:
Hæcq; hominum nulli rura patere ſinunt.
Agmina precipiti per inane ruentia curſu
Hac nos progreſſum ſiſtere ſede iubent.
Flectere lora monent ſacriſq; abſiſtere campis:
Aruaq; nos prohibent vlteriora ſequi.
Trux lemurum chorus aduehitur precepſq; per auras
Curſitat:& vaſtos edit ad aſtra ſonos.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Accedunt fauni satyris: panumq; caterua
Manibus admixta militat ore fero.
Siluanis coeunt aquili laruęq; nocentes
Cum lamiis callem participare student.
Saltu librantur furię, glomerantur eisdem
Laruę: quas simis fantua iuncta premit.
Calcandus pediti trames terrore redundat
Tutius excelsi terga premantur equi.

Ad hęc Regnerus seruū regiū se professus tam longinqui a domo excessus causam astruxit ꝙ cum pastoralis operis gratia rus relegatus pecus cui pręerat amisisset: desperata recuperatione reditu abstinere q̄ vltionis pœnā incurrere pręoptasset. Et ne fratris conditionē silentio pręteriret: tale dictis poema subiunxit.

Nos homines non monstra puta: seruosq; manentes
Per loca pascendos exagitasse greges.
At cum per teneros ageremus tempora lusus:
Forte remota vagum cessit in arua pecus.
Cumq; petita diu spes deforet inueniendi:
Incessit miseris sollicitudo reis.
Cumq; boum nusq̄ vestigia certa paterent:
Obtinuit mœstus sontia corda pauor.
Hinc est ꝙ virgę vulnus pœnale verentes,
Duximus in proprios triste redire lares.
Credidimus q̄ ferre manum pœnamq; subire
Tutius assuetis abstinuisse focis.
Sic pœnam differre iuuat: reditumq; perosis
Hac dominum latebra fallere cura manet.
Hac ope neglecti pecoris vitabitur vltor:
Solaq; stat nostris hęc fuga tuta viis.

Tunc Suanhuita speciosissimū lineamentorū eius habitū curiosiori cōtēplatione lustratum impensius ammirata: regibus te inquit nō seruis editū pręradiās luminum vibratus eloquitur. Forma prosapiam pandit. Et in oculorū micatu naturæ venustas elucet. Acritas visus ortus excellentiā pręfert. Nec humili loco natum liquet: quē certissima nobilitatis index pulchritudo cōmendat. Exterior pupillarū alacritas interni fulgoris geniū confitetur. Facies fidem generi facit: & in luculētia vultus/maiorū claritudo respicitur. Neq; em̄ tam comis, tāq; ingenua species: ab ignobili potuit authore profundi. Sanguinis decus cognato frontē decore perfundit: & in oris speculo conditio natiua resultat. Minime ergo tam spectati cęlaminis simulacrū obscurus opifex absoluit. Nunc itaq; celerrima declinatione crebros viæ excessus petentes mōstrigenos vitate cōcursus. Ne elegātissimorū corporum pręda sordidissimis pastū agminibus præbeatis. At Regnero maximus ob deformitatē cultus rubor incesserat. Cuius vnicū in obscuranda nobilitate remediū ducebat. Seruitutē itaq; nō semp virilitate vacuā reperiri subiunxit. Sæpe em̄ sordido cultu robustā obtegi manū: fortēq; dextram atra veste cōcludi interdū: itaq; naturæ vitium virtute redimi, dānūq; generis animi ingenuitate pensari. Se ergo Thor deo excepto nullā mōstrigenæ virtutis potentiā expauere: cuius virium Thor deus.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

magnitudini nihil humanarũ diuinarũve rerum digna possit equalitate cõferri. Sed neq; laruas liuido tantũ squalore terribiles, a masculis debere pectorib⁹ formi dari. quarũ effigies adulterino distincta pallore momẽtaneum corporis habitũ ab aeris teneritudine mutuari consueuerit. Falli igit Suáhuitã: quę solidũ virorũ robur muliebriter emollire, viresq; vici insolitas effœminato pauore perfundere conetur. Ammirata iuuenis constantiã Suanhuita ablegato nubilæ inumbrationis vapore prętentas ori tenebras suda perspicuitate discussit. ensemq; variis cõflictibus opportunũ se ei daturã pollicita, mirã virginei cãdoris speciem nouo mẽbrorũ iubare pferebat. Taliter accẽsi iuuenis cõnubiũ pacta plato mucrone sic cepit.

In gladio quo monstra tibi ferienda patebunt:
Suscipe Rex sponsę munera prima tuæ.
Hoc dignum te rite proba. manus ęmula ferri
Gestamen studeat condecorare suum.
Ferrea vis tenerum mentis confortet acumen:
Atq; animus dextrę nouerit esse comes.
Aequet onus lator: & vt ensi congruat actus
Accedat grauitas, par in vtroq; tibi.
Framea quid prodest vbi languet debile pectus
Et telum trepidę destituere manus?
Ferrum animo coeat corpusq; armetur vtroq;:
Iungatur capulo consona dextra suo.
Hęc celebres edunt pugnas, quia iuncta vigoris
Plus retinere solent: dissociata minus.
Hinc tibi si volupe est belli clarescere palma:
Consectare ausu quod premis ipse manu.

Cunq; multa ad hunc modũ coaptato Rithmorũ canore prõpsisset: dimissis comitibus aduersum obscœnissimas portentorũ cateruas noctẽ dimicãdo permensa: luce reddita varias laruarũ formulas, & inusitata specierũ figmẽta passim aruis incidisse cognoscit. Inter quas & ipsius Thorildę crebris obsusa vulnerib⁹ effigies visebatur. Quas in struem cõgestas ingenti pyra accensa cremauit. Ne teter obscœnorum cadauerũ odor pestifera exhalatiõe diffusus: propius accedẽtes corruptionis contagio sautiaret. Quo facto Regnero Suetię regnũ, sibi vero Regneri torũ conciliauit. Qui licet tirociniũ nuptiis auspicari deforme existimaret: seruatę salutis suę respectu prouocat⁹ promissum beneficio excoluit. Inter hæc Vbbo quidã sororẽ Frothonis Vluildam iam pridẽ matrimonio cõplexus Danię Regnũ cuius procurationẽ perfunctorię gerebat, vxoris nobilitate fretus occupat. Quãobrem Frotho orientis bella deserere coactus: apud Suetiam cũ Suanhuita Sorore graue prelium facit. Quo afflictus noctu cõscensa cymba per occultos nauigatiõis anfractus perforandę hostiũ classis aditum quęrebat. Depręhẽsus a sorore rogatusq; cur tacito remigio varias meatuũ ambages sequeretur: simili quęstionis modo percõtantem absoluit. Nã Suanhuita quoq; eodem noctis tempore solitariã nauigationem ingressa, ancipiti declinatiõis giro multiplices sensim adit⁹ recessusq; captabat. Fratrẽ itaq; dudũ ab eo collatę sibi libertatis ammonitũ rogare cœpit. vt quã bellum Ruthenicũ petiturus arbitraria nubẽdi potestate donauerat: assumpto cõiuge frui permittat, ratũq; post factum habeat, quod fieri ipse concesserit. Tam iu-

Regnerus Suetiæ regnũ obtinet.

Vbbo Daniã occupat.

Scotti

Fresia.

Regnerus Suetiæ

Britanni

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

ſtis precibus pmotus Frotho pacem cũ Regnero cõponit: iniuriamq; quã ex ſoro-
ris petulantia ſuſcepiſſe videbatur: rogatui remiſit. A quib⁹ etiã manu quãtã per
eos amiſerat donatus deforme vulnus ſpecioſo beneficio penſatũ gaudebat. Daniã
ingreſſus capto pductoq; ad ſe Vbboni ignouit: veniãq; q̃ pœnam mali merito re
pendere maluit: q̃ regnũ potius vxoris impulſu q̃ propria cupiditate tentaſſe: nec
tam autor iniuriæ: q̃ imitator fuiſſe videretur. Vluildã eidẽ ademptã amico ſuo
Scotto, qui & ipſe Scottici nominis cõditor fuit: nubere coegit thori varietatem
ſupplicii loco reputans. Cuius diſceſſum regiis etiã vehiculis proſequutus iniu-
riam beneficio penſauit. Sororis ſiquidẽ naturam nõ ingeniũ intuens: ſuę poti⁹ fa
mę q̃ illius nequitię cõſulebat. Quę fraternis meritis nihil ex conſueti odii ptina-
cia remittens: noui mariti animũ occidendi Frothonis occupãdiq; Danorũ impe
rii conſilio fatigabat. Segniter enĩ deſerere ſolet anim⁹ quicquid ſolido fuerit amo
re complexus. Neq; fluidis annis molitũ cõtinuo crimẽ elabitur. Primęuã quippe
mentẽ poſterior imitatur affectio. Nec cito vitiorum veſtigia pereũt / quæ tenera
moribus etas impreſſerit. Cũ vacuas mariti aures haberet: inſidias a fratre in vi-
rum cõuertit: mercede conductis qui iugulum dormientis confoderẽt. Qua de re
Scottus per pediſſequã certior factus: nocte qua cędis miniſteriũ circa ſe peragen
dum acceperat lecto loricatus inceſſit. Rogat⁹ ab Vluilda quidita aſſuetę quietis
vſum / ferreo cultu mutaſſet! Sic ad præſens ſibi collibitũ retulit. Cum ſomno obfu
ſus putaretur: irrũpentes inſidiarũ miniſtros lecto delapſus obtruncat. Quo eue-
nit vt Vluildã inſidiis fratri nectendis abſtraheret: & aliis vxorũ perfidiã cauen-
di documentũ pręberet. Quę dũ geruntur adoriendę bello Freſiæ Frothoni conſi-
lium incidit: claritatẽ orientis deuictione quęſitã occidentis oculis infundere aui
do. Oceanũ petenti prima aduerſum Vitthonẽ Freſorũ piratã congreſſio fuit. In
qua ſociis primos hoſtiũ impetus ſolo clypeorũ obiectu patienter excipere iuſſis,
non ante miſſilibus vtendũ edixit q̃ penitus hoſtiũ iaculorũ imbrem exhauſtum
aduerterẽt. Quę tanto a Freſis auidius emiſſa: quãto a Danis tolerabilius excepta:
Vitthone Frothonis patiẽtiã a pacis cupiditate pfectã exiſtimãte. Oritur ingẽs
claſſicũ: & immẽſo pila ſtridore diſſultant. Cum nullũ incautis iaculũ ſupeſſet: da
norum telis obfuſi vincũtur. Fuga littus amplexi inter flexuoſos foſſarũ ambitus
obtrũcãtur. Rhenũ deinde claſſe rimatus extremis Germanię partib⁹ manus inie
cit. Repetito oceano Freſorũ claſſem vadoſis inflictã vorticibus adortus cęde nau
fragiũ cumulauit. Nec tantas hoſtiũ acies obtriuiſſe contentus: Britãniam tẽtat.
Cuius rege deuicto, Melbricũ Scotticę regionis pręfectũ aggreditur. Cui cum bel
lum illatur⁹ Britannorũ regem imminere ex ſpeculatore cognoſſet: tergoq; ſimul
ac pectori conſulere nequiret: militibus ad concionem vocatis deſerẽda vehicula,
abiiciendã ſupellectilẽ, aurũq; quod ab eis geſtaretur paſſim per arua diſiiciẽdum
edixit: affirmãs ſolã in opum effuſione opem reſtare. Nec aliud concluſis ſubſidiũ
ſupereſſe, q̃ hoſtẽ ab armis in auaritiam pellicere. Libẽter prędã apud exteros quę-
ſitam ſupremę neceſſitati impendi debere. Fore enĩ vt hoſtes non minore auidita-
te collectã abiicerẽt q̃ repertã corriperẽt oneri potius q̃ vſui futurã. Tũc Torkil-
lus auaritia ante alios inſignis cęteriſq; eloquio pręſtans: capite galea nudato cly-
peo innixus: Mouet inquit rex plęroſq; tuę pręceptiõis auſteritas: Qui magni ęſti
mant quod ſanguine pepererũt. ægre proiicitur qđ maximo conſtat periculo quę-
ſitum. Inuiti deſerũt: quod vitę diſcrimine emerunt. Extremę enĩ dementię eſt vi-

Scotti a Scotto Dano vocati ſunt.

Malũ conſiliũ Vluildę

In Vitthonẽ Freſorũ piratã.

Subactio Freſię a danis.

Secũda debellatio Alemanorũ a Danis.

Subactio Scotię & Britannię.

Torkilli cõcio.

Scotti

Fresia.

Britanni

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

rili aĩo ac manu parta muliebriter ſpernere:opeſq; hoſti inſperatas afferre. Quid deformius q̃ belli fortunã prędę quã gerimus contẽptu pręcurrere? certũq; & prę-ſens bonũ dubii mali metu relinquere? Nondũ Scottos aſpeximus:& aruum auro ſpargemus? Quales in pręlio exiſtimãdi ſunt: quos bellũ petentes ſola bellorũ ener uat opinio? An qui hoſti formidoloſi fuimus:ridiculi erimus:claritatẽq; contẽptu mutabimus? Mirabitur Britannus ab his ſe victũ:quos ſolo vinci timore conſpexe rit. Illorũ metu prememur quibus metũ priores ingeſſimus? Quorũ pręſentiã cõ-tẽpſimus:abſentiã metuem9? Quãdo opes probitate mercabimur:quas timore vi-tamus? Pecunias pro quibus pugnauim9 pugnã vitando tẽnemus? Quos pauperta ti ſubiicere debuim9 diuitiis imbuemus? Spolia fortiter cepimus: molliter iacie-mus? Quid turpius a nobis cõmitti poterit:q̃ aurũ erogare quibus ferrũ infligere debemus? Pauor nũq̃ eximet quod virt9 peperit. Quod bello quęſiuimus:bello lin-quendũ eſt. Tanti pręda vęneat quanti empta eſt. ferro preciũ ponderetur. Pręſtat ſpeciosa defungi morte:q̃ lucis auiditate vileſcere. a vita paruulo temporis memẽ to deſerimur:pudor etiã fatũ inſequitur. huic accedit ꝓ iactãtes aurũ, hoſtis hoc auidi9 inſequetur:quo maiore metu vrgeri crediderit. Pręterea neutra nobis for-tuna auri odiũ facit. Victores nãq; ære quod geſtamus ouabimus:victi ſepulturæ pręmio relinquem9. Hęc Senior. At milites regis potius q̃ ſodalis conſiliũ intuen tes prioremq; exhortationẽ poſterę pręferentes:quod cuiq; opum erat certatim lo culis egerunt. Mannos quoq; varię ſupellectilis gerulos oneribus adſoluũt:ficq; va cuefactis crumenis:armis habilius accingũtur. Quibus progreſſis ſuccedẽtes Bri tanni in patentẽ late prędam diſſiliũt. Quos rex circa pecunię raptũ auidius equo occupatos conſpiciens: cauere iubet ne deſtinatas pręlio manus opum onere fati-gent:ſcientes triũphum ante carpendũ q̃ cenſum. Proinde auro ſpreto:auri domi-nos inſequãtur. Nec ęris ſed victorię fulgorẽ mirentur:meminerintq; ſatius tro-phęum pẽſare q̃ quęſtũ:potiorẽ eſſe metallo virtutẽ:ſi rite amborũ habitũ metian-tur. hoc nãq; exteriorẽ ornatũ conciliari:illam interno externoq; cultui preciũ af-ferre. Quãobrem remotos a pecunię contẽplatione oculos habeant:abſtractũq; aua ritia animũ belli ſtudiis impendãt. Pręterea nouerint prędã ab hoſtibus de indu-ſtria reiectã: aurũq; inſidiis potius q̃ vſui ſeminatũ. Sed & ſimplicẽ argenti nito-rem latentis hami fraude implicitũ teneri. Neq; em̃ facile fugiſſe exiſtimandũ qui fortẽ Britannorũ gentẽ fugę prior adegerit. Cæterũ nihil indignius opibus eſſe: quę raptorẽ captiuãt:dum ditare creduntur. Siquidem Danos quibus opes obtu-liſſe videantur:ferro cędeq; mulctandos duxiſſe. Itaq; ſi ſparſa rapiant eo hoſtẽ in-ſtruere viderẽtur. Si em̃ ęris in medio positi ſpecie tangerẽtur: nõ ſolum id, ſed & ſiquid eis proprię pecunię ſupereſſet amitterẽt. Quid em̃ colligere prodeſſet:quę protinus erogare cogãtur? Sin pecunia proſterni renuerint: hoſtẽ haut dubie pro ſtraturos. Potius itaq; virtute arduos q̃ cupiditate pronos exiſtere debere:nec oc-ciduos in auaritiã animos:ſed erectos in gloriam habendos eſſe. armis nõ auro cer tandum fore. Finiente rege Eques Britannicus cunctis onuſtũ auro gremiũ oſten-dens:colliguntur inquit rex ex oratione tua gemini rerum affectus: vnus timoris alter maliuolentię teſtis. cum & opib9 propter hoſtem vti prohibeas:noſq; egenos tibi q̃ locupletes militare ſatius ducas. Quid hac deformius volũtate? quid exhor-tatione ſtolidius? Domeſticas hic gazas agnoſcimus. agnitas tollere dubitabimus? Quod armis repetere pgebamus:qd̃ ſanguine recuperare contẽdimus:vltro reſti-

Regis a prę da dehorta tio.

Eqtis Bri-tãni verba.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

tutum vitabimus: propria vendicare cunctabimur? Vter timidior est: qui parta fundit: an qui fusa legere ptimescit? En quod necessitas ademit: casus reddidit. Nõ hostiũ sed nostra hęc spolia sunt. nõ attulit aurum Britannię Danus: sed abstulit. Quæ subacti inuitiq; perdidim⁹: gratis redeuntia fugiemus? Nephas est tantum fortunę beneficiũ indignãter excipere. Quid em̃ vesanius q̃ opes in patulo constitutas despicere: conclusas ac vetitas affectare? Ante oculos collocata fastidio dabimus: fugientia captaturi? In medio positis abstinebim⁹: longinqua atq; extera petituri? Quando peregrina p̃dabimur: si propria refutam⁹? Nũq̃ deos tam infestos experiar: vt sinũ paterna auitaq; pecunia refertũ tam iusto onere vacuefacere compellar. Noui Danorũ luxum: nũq̃ plena meri vasa liquissent: ni timor aufugere cõpulisset. Facilius vitã deseruissent q̃ vinũ. Cõmunis hic nobis affectio est: hac illis imagine respondemus. Esto fugã finxerint: ante tamen in scottos incident q̃ regredi queant. Nũq̃ porcis proculcãdum aut beluis hoc aurũ rure (qualebit) humano meli⁹ vsui seruiturũ. Pręterea si exercit⁹a quo victi sum⁹ spolia rapim⁹: fortunã in nosmet victoris trãsferimus. Quod em̃ certius victorię p̃sagium accipi posset: q̃ pugnã p̃da p̃currere: castraq; ab hostibus deserta ante plium capere? Satius est metu vicisse q̃ ferro. Finierat vix eques: & ecce omniũ effusę in p̃dam manus nitida passim ęra carpsere. Mireris illic obscœnę auiditatis ingeniũ: speculari posses immoderatũ cupiditatis exemplũ. Videres cum gramine pariter aurũ cõuellí: intestinũ dissidiũ nasci. immemores hostiũ ciues ferro decernere. familiaritatis iura, societatis respectũ negligi. auaritiã omnes: amicitias neminẽ intueri. Interea Frotho siluã quæ Scottiam Britãniãq; secernit: vasto itinere pmensus: arma milites capere iubet. Cui⁹ aciem speculati Scotti cũ sibi leuia tantũ pila suppetere: Danos vero p̃stantiori armaturę genere cultos conspicerẽt: pugnã fuga p̃ueniunt. Quos Frotho Britannicę effusionis metu modicũ insecutus: Vluildę virũ Scottum cũ ingenti exercitu obuiũ recepit: quẽ e remotissimis scottię finibus auxilii danis ferendi cupido pduxerat. Per hũc scottorũ insectatiõe relicta: cursum in Britanniã reflectere iussus: prędã quã vafre reiecerat acriter recuperauit. Igitur quo ęquiore animo opes deseruit: hoc facili⁹ recepit. Pœnituit tũc oneris Britãnos: sanguine pœnas auaritię dantes. Piguit inexpleta auiditati brachia porrexisse. Puduit minus regię exhortationis q̃ propriæ indulsisse cupiditati. Post hæc celeberrimũ insulę oppidũ Lũdoniam petit. Cuius murorũ firmitate expugnationis facultatẽ negante: mortis simulatiõe facta: vires ab astutia mutuatus est. Siquidem p̃fectus Lundonię Dalemannus cũ falsum de eius obitu nuntiũ accepisset: receptis in deditionẽ danis ducem ex indigenis offert. Quem vt ex magno aceruo legerent oppidum intrare permisit. Quibus electionis diligentiã simulantibus: nocturnis insidiis circũuentus opprimitur. His gestis regem in patriam regressum Scato quidam cõuiuio excipit bellicis eius laboribus voluptatis licentiã pmixturus. Apud quem Frotho dũ regio more stratis auro puluinaribus accubaret: per Hundingũ quẽdam ad dimicãdũ prouocatus, q̃q̃ cõuiualibus mentẽ gaudiis impendisset: plus pugnę ꝓpinquitate q̃ epularũ pręsentia delectatus, duello cœnã, victoria duellum absoluit. In quo dubię salutis vulnere suscepto: rursum haquini pugilis adhortatione pstrictus prouocantis nece vltionẽ irritatę quietis exegit. Duos ex cubiculariis palã insidiarũ conuictos ingentibus saxis affixos pelago obruit, põderosum animi crimẽ annexa corporibus mole mulctando. Ferunt quidã Vluildam tunc ei

Scottus.

Expugnatio ciuitatis lũdonię in anglia.

Modus prãdẽdi ĩ lectis priscorũ: Frotho ad dimicãdũ prouocat.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Vestis mira. insecabilē ferro vestē donasse qua circūamictus nullo telorū acumine lęderet. Nec
ptereundū Frothonē contusis cōmolitisq; auri fragminibus cibos respergere soli-
Mors Frothonis primi. tū.quib9 aduersum familiares veneficorū insidias vteretur. Hic dū Regnerū Sue
tię regem falso pditionis insimulatū bello lacessit: nō telorū vi sed armorū pōde-
re & corporis ęstu strāgulat9 interiit: haldano, Roe, & Scato, filiis relictis. His vir
tute paribus, ęqua regnādi incessit auiditas. Imperii cuiq; cura extitit, fraternus
nullum respectus astrinxit. Quem enim nimia sui charitas ceperit / aliena deserit:
Haldani decimi regis crudelitas. nec sibi quisq̄ ambitiose atq; aliis amice consulere pōt. Horū maximus Haldanus
Roe & Scato fratrib9 interfectis: naturā scelere polluit: regnū parricidio carpsit.
Et ne vllum crudelitatis exemplū omitteret: cōprehensos eorū fautores prius vin
culorū pœna coercuit: mox suspendio cōsumpsit. Cuius ex eo maxime fortuna am
mirabilis fuit: q licet omia tēporū momēta ad exercēda atrocitatis officia cōtulis
set: senectute vitā nō ferro finierit. Hui9 filii Roe, & Helgo fuere. A Roe Roskildia
Roskildia conditur a Roe rege undecimo condita memoratur: quā postmodū Sueno furcatæ barbæ cognomento clarus ci-
uib9 auxit: amplitudine ppagauit. Hic breui angustoq; corpore fuit: Helgonē ha
bitus procerior cepit. Qui diuiso cum fratre regno maris possessionē sortitus: re-
gem sclauię Scalcū maritimis copiis lacessitū oppressit. Quā cum in puinciā re-
Helgo rex. xii degisset: varios pelagi recessus vago nauigationis genere plustrabat. Hic licet fe-
rocioris ingenii esset: luxuria tamē sęuitiā ęquabat. Adeo siquidē proiectus in ve-
nerem extitit: vt ambiguę existimationis esset tyrannide magis an libidine arse-
rit. Apud insulā Thoro virgine Thora stuprū pati coacta filiā suscepit: cui post-
Tertia subiugatio teutonicorū a Danis. modū vrsę vocabulū aptauit. Hundingū saxoniæ regis syrici filiū apd Stadiū op
pidum plio vicit, eūdemq; ex prouocatione adortus duello pstrauit. Ob quod hū-
dingi interemptor vocatus: victorię decus cognomine vsurpauit. Iutię saxonibus
ereptę ius pcurationēq; Hescę, Eyr & Ler ducib9 cōmisit. Apud saxoniā ingenui ac
liberti necē pari summa rependendā cōstituit: perinde ac liquido cōstare volens q
cūctas theutonū familias ęqua seruitus teneret: omniūq; corrupta libertas parem
Thorę facinus. cōditionis ignominiā redoleret. Cum ad īsulam thoro piraticā reflexisset: Thora
necdū amissę virginitatis mœrore deposito turpi cōmento nephariā stupri vltio
nem excogitauit. Siquidē filiā nubilis ętatis de industria littori immissam cōcu-
bitu patrē maculare pcepit. Qui licet insidiosę voluptatis illecebris corpus dedis
set: animi tamē integritatē exuisse credēdus nō est, cū ei promptissimā erroris ex-
cusationē ignorātię beneficiū afferret. O stolidā matrē: quæ filiæ pudicitiā vt suā
vlcisceretur: exulare pmisit, nec sanguinis sui castitatē curauit, dum modo incesti
efficeret reum per quē prior ipsa pdiderat cœlibatum. Atrocē fœminę mentē quę
veluti secūdā sui corruptionē in pœnā corruptoris expendit, cū hoc ipso poti9 in-
iuriam augere q̄ extenuare videretur. Quippe quo se vltionē assequi credidit: cul
pam construxit. Et dū noxam detrahere gestit: nephas adiecit: sobolis suę nouercā
agēdo: cuius vt propriā expiaret infamiā flagitio nō pepercit. Nec dubiū eandem
refertū impudētia animū gessisse: cuius tantus a pudore excessus erat: vt iniuriæ
solatiū filię probro petere nō erubesceret. Magnum sed vno expiabile scelus: q con
cubitus noxam fausta proles detersit: neq; opiniōe tristius q̄ fructu iocūdius fuit.
Rolpho. Siquidē genitus ex Vrsa Rolpho ortus sui īfamiam cōspicuis probitatis operib9
redemit, quorū eximiū fulgorē omnis ęui memoria specioso laudū præconio cele-
brat. Fit em̄ vt lętis lugubria finiantur & in speciosos exit9 turpiter auspicata cō-

cedant. Igitur vt flagitiosus ita fœlix patris error extitit. quē tāta luce mirificus postmodū filiꝰ expiauit. Interea Regnero apud suetiā defuncto: cōiunx eius Suanhuita paruo post & ipsa morbo ex mœstitia cōtracto decedit: fato virū insecuta a quo vita distrahi passa non fuerat. Fieri nāq; solet vt quidā ob eximiam charitatē quā viuis impenderāt: etiā vita excedentes comitari cōtendāt. his filius Hothbrodus succedit: qui proferēdi imperii studio orienti bellū intulit: ac post immensam populorū cladē: Atislum & høtherū filios procreauit. Hisdem Geuarū quendam egregiis sibi meritis deuinctū pēdagogum adciuit. Nec oriētis victoria contentus: daniā petit. eiusq; regem Roe tribus pliis puocatum occidit. His cognitis Helgo filiū Roluonē Lethrica arce cōclusit heredis saluti cōsulturus: vtcūq; suam fortunam tractasset. Deinde pfides ab Hothbrodo immissos vt externo patriā dominio liberaret missis per oppida satellitibꝰ cæde subegit. Ipsum quoq; Hothbrodum cū omnibus copiis nauali pugna deleuit. nec solū fratris: sed etiā patriæ iniuriam plenis vltionis armis pensauit. Quo euenit vt cui nuper ob hundingi cædē agnomē incesserat: nūc Hothbrodi strages cognomētū inferret. Præterea sucones perinde ac parū prēliis afflictos abiectissimo conditionis instituto mulctauit: lege sanciens. ne cuiuspiam eorū iuxta legitimarum cōpositionum formulā lęsio sarciretur. His gestis ob superioris flagitii ruborem patriam penatesq; perosus: repetito oriente decedit. Opinātur quidā q̄ exprobratę sibi turpitudinis anxius: supdistrictū gladiū incūbendo: voluntaria se morte consumpserit. Huic filius Roluo succedit: vir corporis animiq; dotibus venustꝰ: qui staturę magnitudinē pari virtutis habitu cōmendaret. Cuius temporibus cum danorum imperio suetia subiaceret: Atislus Hothbrodi filius liberandę patriæ ratione, callidius quæsita: matrē Roluonis Vrsam coniugio sibi sociandam curauit: intercedente cōnubii affinitate efficaciores priuigno monitus super tributi laxatione daturus. Nec fortunam votis aduersam habuit. Hic a puero liberalitatis odio imbutus adeo pecuniæ tenax extitit: vt munificū haberi infamię loco duceret. Quem cum Vrsa tantis auaritiæ sordibus obfusum videret: ideoq; eo carere cuperet: insidiis agendum rata: mira artis superficie fraudis formulā texit. Impietatis quippe simulationē amplexa: maritum capessendę libertatis ammonitū: nouarum rerum exhortatione sollicitat: filiūq; maximis muneribus promissis, Suetiā arcessiri curat. Ita nāq; se votis maxime potiturā credebat: si filio aurum victrici nacto: regias opes fugiendo conuellere: virūq; non tantum thoro: sed etiam pecunia fraudare potuisset. Neq; enim auaritiam vllo melius q̄ opum subtractione mulctandā putabat. Cuius doli profunditas ab intimis astutiæ modis profecta: haud facile ex hoc discerni poterat, q̄ permutandi thori studium, affectatę libertatis imagine colorabat. Cęcam viri mentē quæ matrem aduersum filii caput exarsisse putauit: nec suam potius strui pernicien intellexit. Stolidum mariti sensum, qui peruicacem vxoris industriam non aduertit: transferendi cōnubii copiam filialis odii specie molientem. Cum enim nulla muliebribus animis fiducia debeatur: is tanto stolidiorem fœminę fidē detulit: quanto facilius eam sibi fidam, filio insidiosam putauit. Igitur promissorū magnitudine excitus Roluo / cum Atisli forte penates ingressus ob absentiæ diuturnitatem conuictusq; dissuetudinem parum a matre cognosceretur: leniendæ famis subsidium per iocum petere cepit. Qua prandium a rege poscēdum hortante: laceram vestis suę partem exerens operam consuentis exposcit. Cum ob

Hothbrodus Suetię rex.

Mors Roe.

Roluo rex xiii. cognomēto krage

Atislí auaritia.

Vrsę astus.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

N. p. 44.
fratri legendum puto, quia Helgo pater erat et vir; sic & Rolphonis ut paulo ante refert Saxo.

seratas matris aures haberet difficile inquit veram ac solidam amicitiam reperi⸗
ri: cum filio mater epulum: fatu soror suendi obsequium neget. Ita matris errore
mulctato: magnum eidem negatę humanitatis ruborem iniecit. Quem cũ Atislus
inter epulas matri discubitu iunctũ aspiceret: vtrũq; lasciuiæ increpans impudi⸗
cum fratris sororisq; cõsessum asseruit. Cui Roluo honestum in filio maternę cha
ritatis amplexum respondit: lacessitę integritatis defensionẽ ab arctissimo naturę
vinculo mutuatus. Idem percunctantibus cõuiuis quod fortitudinis genus cæte⸗
ris ante ferret: patientiã nominauit. Interrogatus ab iisdem Atislus cui potissimũ
virtuti votorum suorum studium obligasset? Liberalitatis sibi professionem apta
uit. Exigũtur igitur hinc animositatis: inde munificẽtię pacta: priorq; Roluo vir
tutis experimentũ edere iubetur. Qui cum igni applicaretur: parmulã parti qua
acrius vrgebatur obiecit: alteroq; laterũ defenso: reliquum munimento vacuum.
vnico patientię duramento firmauit. Magna viri solertia leniendi ardoris præsi⸗
dium a clypeo mutuantis. vt inde exposito flãmis corpori propugnaret: vnde eidẽ
inter stridentia quandoq; tela consuluisset. Aestus tamen telis acrior cũ vallatam
clypeo partem expugnare nõ posset: defectum munimine latus inuasit. Quem pe⸗
dissequa quę forte propter focum astabat intolerabili costarum ardore torreri cõ
spiciens: egesta dolio clepsedra fuso flammã humore sopiuit mediasq; incẽdii pœ⸗
nas tẽpestiuo liquoris beneficio repressit. Roluo patiẽtiæ cõsummatiõe laudatur.
Post hęc Atisli munera requirũtur. ferunt illum collatis in priuignũ opib9 ad vl⸗
timũ ingentis ponderis torquẽ quo donũ cumulatius redderet expendisse. Igitur
vrsa tertio cõuiuii die edendę fraudis copiam aucupata: suspicato nil tale coniu⸗
ge: regia pecunia vehiculis imposita propriis se penatibus furtiuo subduxit egres
su. sublustriq; nocte fugam cum filio consecuta discedit. Insequentis se viri metu
percita: per summã vlterioris fugę diffidentiam comites abiiciendę pecunię ius⸗
su sollicitat: vita vel opibus carituros affirmans: vnicũ salutis stipendium in ęris
abiectione repositũ. nec fugę subsidiũ nisi rerum damno carpendum. Eodem itaq;
exemplo vtendum: quo sibi Frothonẽ apud britannos consuluisse proditum erat.
Adiecit etiam non magno constare si propria suetis resumenda deponerent, dum
inde sibi fugæ profectus vnde eis insecutionis defectus accederet: magisq; aliena
restitui. q̃ sua deseri viderentur. Nec mora quo fuga celerius carperetur. reginæ
iussa complentur. Aurum crumenis egeritur. opes hostium raptui relinquũtur.
Sunt qui asserant Vrsam retẽtis pecuniis ęs auro oblitum: fugæ suæ vestigiis in⸗
strauisse. Credi namq; poterat fœminam ingentia molitam facinora: metallum
quoq; iactui destinatum inani fulgore pinxisse verarum opum pretia mẽdacis au⸗
ri iubare simulantem. Videns igitur Atislus donatũ Roluoni torquem inter alia
auri insignia relictum intimũ auaritię suæ pignus curiosius contẽplatus: vt præ⸗
dam exciperet: affixis humo genibus cupiditati maiestatem inclinare sustinuit.
Quem Roluo tollendæ pecunię gratia pronum dimissumq; conspiciens: propriis
prostratum muneribus risit, perinde ac cupide repetentem quod callide tribuis⸗
set. Contentis pręda suetis: ocius ad naues se recipit fugamq; vehemẽti remorum
conatu captauit. Ferunt autem illum quicquid præstare posceretur primę suppli⸗
cationi prompta liberalitate tribuere solitum: nec vnq̃ ad secundam petentis vo⸗
cem distulisse rogatum. Siquidem precum iterationem munificentiæ velocitate
præcurrere: q̃ beneficium tarditate notare maluit. Quę res ei maximam athleta⸗

Cõmendatio patiẽtię ĩ Roluone.

Pedissequę pietas.

Atisli simulata munificentia.

Vrsę fuga & pecunię abiectio.

Atisli cupiditas.

Roluonis mira liberalitas.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

rum frequentiam conciliauit. Plærunq; enim virtus: aut pręmiis pascitur: aut laudibus incitatur. Per idem tempus Agnerus quidam Ingelli filius sororem Roluonis Rutam nomine matrimonio ducturus, ingenti cõuiuio nuptias instruit. In quo cum pugiles omni petulantiæ genere debacchantes in Jaltonem quendam nodosa passim ossa coniicerent: accidit vt eius consessor Biarco nomine iacentis errore vehementem capite ictum exciperet. Qui dolore pariter ac ludibrio lacessitus / osse inuicem in iacientem remisso: frontem eius in occuput reflexit, idemq; loco frontis intorsit transuersum hominis animum vultus obliquitate mulctando. Ea res contumeliosam ioci insolentiam temperauit: pugilesq; regia abire coegit. Qua conuiuii iniuria permotus sponsus: ferro cum Biarcone decernere statuit: violatæ hilaritatis vltionẽ duelli noīe quęsiturus: in cui⁹ ingressu vtri prior feriẽdi copia deberetur diutule certatum est. Non enim antiquitus in edendis agonibus crebrę ictuum vicissitudines petebantur: Sed erat cum interuallo temporis etiam feriendi distincta successio. rarisq; sed atrocibus plagis certamina gerebantur: vt gloria potius percussionum magnitudini: q̃ numero deferretur. Prędato ob generis dignitatem Agnero: tanta vi ictum ab eo editum constat: vt prima cassidis parte conscissa: supremam capitis cuticulam vulneraret: ferrumq; mediis galeæ interclusum foraminibus dimitteret. Tunc Biarco mutuo percussurus quo plenius ferrum libraret pedem trunco annixus: medium Agneri corpus: pręstãtis acuminis mucrone trãsegit. Sunt qui asserant morientem Agnerum soluto in risum ore: per summam doloris dissimulationem spiritum reddidisse. Cuius vltionem pugiles auidius expetentes, simili per Biarconem exitio mulctati sunt. Vtebatur quippe præstantis acuminis inusitateq; longitudinis gladio, quem Løui vocabat. Talibus operum meritis exultanti nouam de se siluestris fera victoriam præbuit. Vrsum quippe eximiæ magnitudinis obuium sibi inter dumeta factum iaculo confecit: comitemq; suum Jaltonem: quo viribus maior euaderet: applicato ore: egestum bellue cruorem haurire iussit. Creditum nanq; erat: hoc potionis genere corporei roboris incrementa præstari. His facinorum virtutibus clarissimas optimatum familiaritates adeptus: etiam regi percharus euasit: sororem eius Rutam vxorem adciuit: victiq; spõsam victorię pręmiũ habuit. Ab Atislo lacessiti Roluonis vltionẽ armis exegit, eũq; victum bello prostrauit. Tunc Roluo magni acuminis iuuenem Hiarthwarum nomine sorore Sculda sibi in matrimonium data: annuoq; vectigali imposito: Suetiæ præfectum constituit: libertatis iacturam affinitatis beneficio leniturus. Hoc loci quidam memoratu iocundum operi inseratut. Adolescens quidam Wiggo nomine corpoream Roluonis magnitudinem attentiori contemplatione scrutatus: ingentiq; eiusdem admiratione captus: percontari per ludibrium cœpit: quisnam esset iste krage, quem tanto staturæ fastigio prodiga rerum natura ditasset. faceto cauillationis genere inusitatum proceritatis habitum prosecutus. Dicitur enim lingua danica. krage. truncus cuius semicæsis ramis fastigia conscenduntur. Ita vt pes præcisorum stipitum obsequio perinde ac scalę beneficio nixus: sensimq; ad superiora prouectus: petitæ celsitudinis compendium assequatur. Quem vocis iactum Roluo perinde ac inclytũ sibi cognomen amplexus: vrbanitatem dicti ingentis armillæ dono prosequitur. Qua Wiggo dexteram excultam extollens lęua per pudoris simulationem post tergũ reflexa ridiculũ corporis incessum præbuit, præ-

Agnerus.

Modus pugnãdi priscorum.

Biarconis robur.

De vrso & eius cruore potando.

Hiarth.

Suetia tertio a danis subacta.

Wiggonis de Roluone dicterium.

Krage.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

fatus exiguo lętari munere.quem ſors diutiuæ tenuiſſet inopiæ.Rogatus cur ita ſe gereret:inopem ornamenti manum nulloq; cultus beneficio gloriantem/ad aſpectũ reliquæ:verecũdo paupertatis rubore perfundi dicebat.Cuius dicti calliditate cõſentaneum priori munus obtinuit.Siquidem Roluo manum quę ab ipſo occultabatur exemplo reliquę in medium accerſendam curauit. Nec wiggoni rependendi beneficii cura defuit.Siquidem arctiſſima voti nuncupatione pollicitus eſt : ſi Roluonem ferro perire contingeret : vltionem ſe ab eius interfectoribus exacturum. Nec prætereundum q̃ olim ingreſſuri curiam proceres : famulatus ſui principia: alicuius magnę rei voto principibus obligare ſolebant:virtute tirocinium auſpicantes.Interea Sculda tributarię ſolutionis pudore permota/ diris animum cõmentis applicans maritum exprobrata cõditionis deformitate,propulſandę ſeruitutis monitu cõcitatum,atq; ad inſidias Roluoni nectendas perductum, atrociſſimis nouarum rerum conſiliis imbuit.plus vnũquenq; libertati:q̃ neceſſitudini debere teſtata. Igitur crebras armorum maſſas diuerſi generis tegminibus obuolutas tributi more per hiarthwarum in daniam perferri iubet.occidendi noctu regis materiam prębituras.Refertis itaq; falſa vectigalium mole nauigiis:Lethram pergitur:quod oppidum a Roluone conſtructum eximiiſq; regni opibus illuſtratum: cæteris confinium prouinciarum vrbibus regię fundationis & ſedis auctoritate prętabat.Rex aduentum hiarthwari conuiualis impenſæ deliciis proſecutus:ingenti ſe potione proluerat. Hoſpitibus præter morem ebrietatis intemperantiam formidantibus. Cæteris igitur altiorem carpentibus ſomnum,ſueones quibus ſceleſti libido propoſiti communem quietis vſum ademerat:cubiculis furtim delabi cœpere. Aperitur ilico telorum ccluſa congeries:& ſua ſibi quiſq; tacitus arma connectit.deinde regiam petunt:irruptiſq; penetralibus in dormientium corpora ferrum deſtringũt. Experrecti cõplures quibus non minus ſubitæ cladis horror,q̃ ſomni ſtupor inceſſerat:dubio niſu diſcrimini reſtitere,ſocii an hoſtes occurrerent : noctis errore incertum reddente. Eiuſdem forte ſilentio noctis Hialto qui inter regios proceres ſpectatæ probitatis merito præeminebat:rus egreſſus ſcorti ſe complexibus dederat.Hic cum obortum pugnę fragorem ſtupida procul aure ſenſiſſet fortitudinem luxuriæ prætulit: maluitq; funeſtum martis diſcrimen appetere q̃ blandis veneris illecebris indulgere.Quanta hunc militem regis charitate flagraſſe putemus : qui cum ignorantiæ ſimulatione excuſationem abſentiæ prętare poſſet: ſalutem ſuam manifeſto periculo obiicere, q̃ voluptati ſeruare ſatius exiſtimauit! Diſcedentem pellex percunctari cœpit ſi ipſo careat : cuius ætatis viro nubere debeat. Quam Hialto perinde ac ſecretius allocuturus,propius accedere iuſſam:indignatus amoris ſibi ſucceſſorem requiri præciſo naſo deformem reddidit:erubeſcendoq; vulnere libidinoſæ percunctationis dictum mulctauit:mentis laſciuiam oris iactura temperandam exiſtimans. Quo facto liberum quęſitę rei iudicium a ſe ei relinqui dixit Poſt hęc repetito ocius oppido:confertiſſimis ſe globis immergit: aduerſaſq; acies mutua vulnerum inflictione proſternit.Cũq; dormientis adhuc Biarconis cubiculum præteriret:expergiſci iuſſum tali voce compellat.

Voto ſe aſtringẽdi mos priſc9.

Sculdę facinus.

Lethra regalis olim ſedes.

Hialto.

Naſus concubinę ſic meritę abſcinditur.

Ocius euigilet quiſquis ſe regis amicum
Aut meritis probat:aut ſola pietate fatetur.
Diſcutiant ſomnum proceres,ſtupor improbus abſit:

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Incaleant animi vigiles: sua dextera quenq;
Aut famæ dabit: aut probro perfundet inerti.
Noxq; hæc aut finis erit: aut vindicta malorum.
Non ego virgineos iubeo cognoscere ludos
Nec teneras tractare genas: aut dulcia nuptis
Oscula conferre: & tenues astringere mãmas.
Non liquidum captare merum: tenerumve fricare
Fœmen & in niueos oculum iactare lacertos.
Euoco vos ad amara magis certamina Martis.
Bello opus est. nec amore leui. nihil hic quoq; facti
Mollities eneruis habet: res prælia poscit.
Quisquis amicitiam regis colit: arma capessat.
Pensandis animis belli promptissima laus est.
Ergo viris timidum nihil aut leue fortibus insit.
Destituatq; animos armis cessura voluptas.
In pretio iam fama manet: laudis sibi quisq;
Arbiter esse potest. propriaq; nitescere dextra.
Instructum luxu nihil assit: plena rigoris
Omnia præsentem discant exoluere cladem.
Non debet laudis titulos aut præmia captans
Ignauo torpere metu: sed fortibus ire
Obuius: & gelidum non expallescere ferrum.
Ad hãc vocem expergefactus Biarco cubicularium suum Scalcum ocyus excitati hoc alloquitur modo.
Surge puer: crebroq; ignem spiramine pasce:
Verre larem ligno: & tenues dispelle fauillas:
Scintillas extunde focis: ignisq; iacentes
Erige relliquias & opertas elice flammas.
Languentem compelle larem producere lumen:
Ardenti rutilas accendens stipite prunas:
Proderit admota digitos extendere flamma.
Quippe calere manu debet qui curat amicum
Et nocui penitus liuoris pellere frigus.
Rursum Hialto.
Dulce est nos domino percepta rependere dona:
Acceptare enses: famæq; impendere ferrum.
En virtus sua quenq; monet meritum bene regem
Rite sequi: dignaq; ducem grauitate tueri.
Enses theutonici: galeæ armillæq; nitentes
Loricæ talo immissę: quas contulit olim
Roluo suis: memores acuant in prælia mentes.
Res petit & par est: quæcunq; per ocia summa
Nacti pace sumus: belli ditione mereri:
Nec lętos cursus mœstis prępone rebus:
Aut duris semper casus præferre secundos.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Saxonis Grammatici

Mente pari proceres sortem capiamus vtranq;.
Nec mores fortuna regat.quia condecet eque
Delicias ac dura pati.vultuq; sub illo
Ducamus tristes quo dulces hausimus annos.
Omnia quæ poti temulento prompsimus ore
Fortibus edamus animis & vota sequamur
Per summum iurata iouem,superosq; potentes.
Danorum primus herus est meus.assit eidem
Vt probus est quisq;.procul hic ,pcul este fugaces.
Forti opus est stabiliq; viro,non terga ferente
In dubium.bellive truces metuente paratus.
Maxima sæpe duci virtus ex milite pendet.
Tanto etenim princeps aciem securior intrat
Quanto illum melius procerũ stipauerit agmen.
Arripiat digitis pugnacibus arma satelles
Iniiciens dextram capulo,clypeumq; retentans.
Inq; hostis ruat:& nullos expalleat ictus.
Nemo se retro feriendum prębeat hosti:
Nemo enses tergo excipiat.pugnacia semper
Pectora vulneribus pateant.certamina prima
Fronte gerunt aquilę.& rapidis se rictibus vrgent
Anteriore loco.species vos alitis equet
Aduerso nullam metuentes corpore plagam.
Ecce furens equoq; sui fidentior hostis
Ferro artus,faciemq; aurata casside tectus:
In medios fertur cuneos:ceu vincere certus
Intimidusq; fugæ:& nullo superabilis ausu.
Suetica(me miserum)danos fidutia spernit.
Ecce truces oculis gotthi,visuq; feroces
Cristatis galeis hastisq; sonantibus instant
In nostro validam peragentes sanguine cladem.
Distringunt gladios:& acutas cote bipennes.
Quid te hiaruare loq̃r!quẽ Sculda nocẽte repleuit
Consilio tantaq; dedit crudescere culpa!
Quid te infande canam nostri discriminis auctor
Proditor eximii regis:quem sęua libido
Imperii,tentare nephas:furiisq; citatum
Coniugis æternam pepulit prętendere noxam!
Quis te error factum danis dominoq; nocentem
Præcipitauit in hoc rerum scelus! vnde subibat
Impietas tanto fraudis constructa paratu!
Quid moror! extremam iam degustauim⁹ escam.
Rex perit & miseram sors vltima corripit vrbem.
Illuxit suprema dies,nisi forte quis assit
Tam mollis q; se plagis præbere timescat:

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Aut imbellis ita vt domini non audeat vltor
Esse sui: dignosq; animo proscribat honores.
Tu quoq; consurgens niueum capit exere Ruta:
Et latebris egressa tuis in prælia prodi.
Cędes te foris acta vocat. iam curia bellis
Concutitur diroq; strepunt certamine portę.
Loricas lacerat ferrum. dirumpitur hamus
Nexilis & crebro cedunt præcordia telo.
Iam clypeum regis vastę minuere secures.
Iam longi resonant enses: crepitatq; bipennis
Humanis impacta humeris, & pectora findens.
Quid pauitāt animi? quid hebescit languidus ensis?
Porta vacat nostris, externo plena tumultu.
Cunq; Hialto magna admodum strage edita prælium cruentasset: tertio taberna
culum Biarconis offenderat: quem metus causa auidū quietis ratus tali ignauiæ
exprobratione pertentat.
Vt quid abes Biarco? num te sopor occupat altus?
Quid tibi quęso morę est? aut exi. aut igne premeris.
Elige quod prestat. eia concurrite mecum.
Igne vrsos arcere licet. penetralia flammis
Spargamus. primosq; petant incendia postes.
Excipiat torrem thalamus. tectiq; ruina
Fomentum flammis: & alendo præbeat igni.
Fundere damnatis fas est incendia portis.
At nos qui regem voto meliore veremur
Iungamus cuneos stabiles. tutisq; phalangem
Ordinibus mensi: qua rex præcepit eamus
Qui natum bøki Rørícum strauit auari:
Implicuitq; virum leto virtute carentem.
Ille quidem præstans opibus: habituq; fruendi
Pauper erat: probitate minus q̄ fœnore pollens:
Aurum militia potius ratus. omnia lucro
Post habuit. laudisq; carens congessit aceruos
Aeris: & ingenuis vti contempsit amicis.
Cunq; lacessitus Roluonis classe fuisset
Egestum cistis aurum deferre ministros
Iussit, & in primas vrbis diffundere portas:
Dona magis q̄ bella parans, quia militis expers
Munere non armis tentandum credidit hostem:
Tanq̄ opibus solis bellum gesturus & vsu
Rerum non hominum Martem producere posset.
Ergo graues loculos & ditia claustra resoluit:
Armillas teretes & onustas protulit arcas
Exitii fomenta sui. ditissimus eris
Bellatoris inops: hostiq; adimenda relinquens

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Pignera quę patriis præbere pepercit amicis.
Annellos vltro metuens dare,maxima nolens
Pondera fugit opum.veteris populator acerui.
Rex tamen hũc prudẽs, oblataq; munera ſpreuit:
Rem pariter vitamq; adimens:nec profuit hoſti
Cenſus iners quẽ longo auidus cumulauerat ęuo.
Hunc pius inuaſit Roluo:ſummaſq; perempti
Cepit opes.inter dignos partitus amicos
Quicquid auara manus tantis cõgeſſerat annis:
Irrumpenſq; opulenta magis q̃ fortia caſtra:
Præbuit eximiam ſociis ſine ſanguine prędam.
Cui nil tam pulchrũ fuit aut non funderet illud:
Aut charum quod non ſociis daret:ęra fauillis
Aſſimulans:ſamaq; annos non fœnore menſus.
Vnde liquet regem claro iam funere functum
Præclaros egiſſe dies.ſpecioſaq; fati
Tempora.pręteritos decoraſſe viriliter annos.
Nam virtute ardens dum viueret omnia vicit
Egregio dignas ſortitus corpore vires.
Tam pręceps in bella fuit:q̃ concitus amnis
In mare decurrit.pugnamq; capeſſere promptus
Vt ceruus rapidum bifido pede tendere curſum.
Ecce per infuſas humana tabe lacunas
Cęſorum excuſſi dentes rapiente cruoris
Profluuio toto:& ſcabris limantur arenis.
Splendeſcunt limo alliſi.laceratаq; torrens
Sanguinis oſſa vehit.trũcoſq; ſuperfluit artus.
Danicus humeſcit ſanguis.ſtagnatq; cruenta
Latius eluuies.& corpora ſparſa reuoluit.
Eliſus venis validum ſpumãtibus amnis
Impiger inuehitur.danis hyuarus amator
Martis.& extenta pugnantes prouocat haſta.
Attamen hic inter diſcrimina fataq; belli
Frothonis video lętum arridere nepotem
Qui firtuallinos auro conſeuerat agros.
Nos quoq; lętitię ſpecies extollat honeſta
Morte ſecuturos generoſi fata parentis.
Voce ergo ſimus alacres:auſuq; vigentes.
Namq; metum par eſt animoſis ſpęrnere dictis:
Et memorabilibus letum conciſcere factis.
Deſerat os animũq; timor.fateamur vtroq;
Intrepidos niſus:ne nos nota iudicet vlla
Parte aliqua ſignum dubii pręſtare timoris.
Librentur ſtricto meritorum pondera ferro.
Gloria defunctos ſequitur:putriq; fauillę

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Fama superstes erit, nec in vllum decidet ęuum:
Quod perfecta suo patrauit tempore virtus.
Quid clausis agitur foribus: quid pessula valuas
Iuncta seris cohibent: etenim iam tertia te vox
Biarco ciet: clausoq; iubet procedere tecto.
Contra quæ Biarco.
Quid me Roluonis generum: quid bellice Hialto
Tanta voce cies: etenim qui magna profatur
Grandiloquisq; alios verbis inuitat ad arma
Audere & dicta factis ęquare tenetur:
Vt vocem fateatur opus, sed desine donec
Armer, & horrendo belli præcingar amictu.
Iamq; ensem lateri iungo: iam corpore primum
Lorica galeaq; tegor. dum tempora cassis
Excipit: & rigido conduntur pectora ferro:
Nemo magis clausis refugit penetralibus vri
Cunq; sua rogus esse domo. licet insula memet
Ediderit: strictęq; habeam natalia terræ:
Bissenas regi debebo rependere gentes
Quas titulis dedit ille meis. attendite fortes
Nemo lorica se vestiat interituri
Corporis. extremum perstringat nexile ferrum:
In tergum redeant clypei: pugnemus apertis
Pectoribus: totosq; auro densate lacertos:
Armillas dextrę excipiant, quo fortius ictus
Collibrare queant, & amarum figere vulnus.
Nemo pedem referat: certatim quisq; subire
Hostiles studeat gladios, hastasq; minaces:
Vt charum vlciscamur herum. super omnia felix
Qui tanto sceleri vindictam impendere possit:
Et fraudem iusto punire piacula ferro.
Ecce mihi videor ceruum penetrasse ferocem
Theutonico certe qui snyrtir dicitur ense
A quo belligeri cepi cognomen: vt Agner
Ingelli natum fudi, retuliq; trophęum.
Ille meo capiti impactum perfregit Høthingum
Elisum morsu gladium: maiora daturus
Vulnera: si melius ferri viguisset acumen.
Cui contra ęquam lateris cum parte sinistri
Dissecui, dextrumq; pedem: labensq; sub artus
Incidit in medias ferrum penetrabile costas.
Hercule nemo illo visus mihi fortior vnq̃.
Semiuigil subsedit enim cubitoq; reclinis
Ridendo excepit letum: mortemq; cachinno
Spreuit & elisium gaudens successit in orbem.

De gladio snyrtir.

De høthigo.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Saxonis Grammatici

Magna viri virtus,quæ risu calluit vno
Supremam celare necem:summumq; dolorem
Corporis ac mentis lęto compescere vultu.
Nunc quoq; cuiusdam præclaro stemmate nati
Vitales fibras ferro rimabar eodem:
Et ferrum penitus intra præcordia mersi.
Filius hic regis:& auito sanguine lucens
Indole clarus erat:tenerisq; nitentior annis.
Non illi hamatum poterat prodesse metallum:
Non ensis non vmbo teres:tam viuida ferri
Vis erat:obiectis tardari nescia rebus.
Ergo duces vbi sunt gotthorum:militięq;
Hiartuari!veniant.& vires sanguine pensent.
Qui iaciunt:qui tela rotant:nisi regibus orti.
Surgit ab ingenuis bellum:clarissima martem
Stemmata conficiunt.nec enim vulgaribus ausis
Res agitur.quam sola ducum discrimina tentant.
Illustres obeunt proceres.en maxime Roluo
Magnates cecidere tui.pia stemmata cessant.
Non humile obscurumve genus,non funera plæbis
Pluto rapit:vilesq; animas.sed fata potentum
Implicat & claris complet phlegethonta figuris.
Non memini certamen agi:quo promptius esset
Alternare enses.partiriq; ictibus ictus.
Dans vnum tres accipio:sic mutua gotthi
Vulnera compensant.sic dextra potentior hostis
Vindicat acceptam cumulato fœnore pœnam.
Q̃q̃ adeo solus multorum funere leto
Corpora tradiderim pugnans:vt imagine collis
Editus e truncis excresceret arcubus agger:
Et speciem tumuli congesta cadauera ferrent.
Et quid agit qui me nuper prodire iubebat
Eximia se laude probans:aliosq; superba
Voce terens & amara serens opprobria tanq̃
Vno bissenas complexus corpore vitas!
Ad hęc Hialto.
Q̃q̃ subsidio tenui fruor.haud procul absum
Hac quoq; qua stamus opus est ope.nec magis vsq̃
Vis aut lecta manus promptorum in bella virorum
Exigitur:iam durę acies & spicula scutum
Frustatim secuere meum.partesq; minutim
Auulsas absumpsit edax per prælia ferrum.
Prima sibi testis res est.seq; ipsa fatetur.
Fama oculo cedit.visusq; fidelior aure est.
Rupti etenim clypei retinacula sola supersunt.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Sectus & in giro remanet mihi peruidus vmbo:
Et nunc Biarco viges:q̃q̃ cunctatior equo
Extiteris.damnumq; morę probitate repensas.
At Biarco.
Carpere me necdum:probrisq; lacessere cessas?
Multa moras afferre solent:namq; obuius ensis
Cunctandi mihi causa fuit:quem suetícus hostis
In mea prealido contorsit pectora nisu.
Nec parce gladium capuli moderator adegit.
Nam quantum in nudo vel inermi corpore fas est
Egit in armato:sic duri tegmina ferri
Vt molles traiecit aquas.nec opis mihi quicq̃
Aspera loricę poterat cõmittere moles.
Et nunc ille vbi sit qui vulgo dicitur othin
Armipotens vno semper contentus ocello?
Dic mihi Ruta precor vsq̃ si conspicis illum?
Ad hæc Ruta.
Adde oculum propius:& nostras prospice chelas
Ante sacraturus victrici lumina signo
Si vis presentem:tuto cognoscere martem.
Tum Biarco.
Si potero horrendum frigge spectare maritum
Quantũcunq; albo clypeo sit rectus:& altum
Flectat equum:lethra nequaq̃ sospes abibit.
Fas est belligerum bello prosternere diuum:
Ante oculos regis clades speciosa cadentes
Excipiat.dum vita manet studeamus honeste
Posse mori.clarumq; manu decerpere funus.
Ad caput extincti moriar ducis obrutus.ac tu
Eiusdem pedibus moriendo allabere pronus
Vt videat quisquis congesta cadauera lustrat:
Qualiter acceptum domino pensauimus aurum.
Preda erimus coruis:aquilisq; rapacibus esca.
Vesceturq; vorax nostri dape corporis ales.
Sic belli intrepidos proceres occumbere par est
Illustrem socio complexos funere regem.
Hanc maxime exhortationum seriem idcirco metrica ratione compegerim:q; eadem sententiarum intellectus:Danici cuiusdam carminis compendio digestus a compluribus antiquitatis peritis memoriter vsurpatur. Cõtigit autem poritis victoria gothis omne Roluonis agmẽ occumbere:neminemq; excepto wiggone ex tanta iuuentute residuum fore. Tantum enim excellentissimis regis meritis ea pugna:a militibus tributum est:vt ipsius cedes omnibus oppetendę mortis cupiditatem ingeneraret:eiq; morte iungi vita iucundius duceret. Lętus Hiartuarus prandendi gratia positis mensis conuiuium pugnę succedere iubet:victoriã epulis prosecuturus. Quibus oneratus magnę sibi ammirationis esse dixit:q; ex tanta Roluo

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

nis militia nemo qui saluti fuga/aut captione cōsuleret: repertus fuisset. Vnde li-
quidum fuisse quāto fidei studio regis sui charitatem coluerint: cui superstites es-
se passi non fuerint. Fortunam quoq; qđ sibi ne vnius quidem eorum obsequium su
peresse permiserit causabatur, q̄ libentissime se talium virorum famulatu vsurum
testatus. Oblato Wiggone perinde ac munere gratulatus, an sibi militare vellet per
quirit. Annuenti destrictum gladium affert. Ille cuspidem refutās capulum petit.
Hunc morem Rouolni in porrigendo militibus ense extitisse pręfatus. Olim nāq;
se regum clientelę daturi tacto gladii capulo obsequiū polliceri solebant. Quo pa-
cto Wiggo capulum complexus: cuspidem per Hiartuarum agit: vltionis compos
cuius Roluoni ministerium pollicitus fuerat. Quo facto ouans irruentibus in se
Hiartuari militibus cupidius corpus obtulit: plus voluptatis se ex tyranni ne-
ce q̄ amaritudinis ex propria sentire vociferās. Ita conuiuio in exequias verso: vi-
ctoriæ gaudium funeris luctus insequitur. Clarum ac semper memorabilem vi-
rum, qui voto fortiter expleto: mortem sponte complexus suo ministros: mensas
tyranni sanguine maculauit. Neq; enim occidentium manus viuax animi virtus
expauit: cum prius a se loca quibus Roluo assueuerat interfectoris eius cruore re-
spersa cognosceret. Eadem itaq; dies Hiartuari regnum finiuit ac peperit. Frau-
dulenter enim quęsitæ res eadem sorte defluunt qua petuntur: nullusq; diuturnius
est fructus qui scelere ac perfidia partus fuerit. Quo euenit vt sueones paulo ante
Danię potitores ne suę quidem salutis potientes existerent. Protinus enim a syalan
densibus deleti lęsis Roluonis manibus iusta exoluere piacula. Adeo plærunq; for-
tunę sęuitia vlciscitur, quod dolo ac fallacia patratur.

Wiggonis facinus.

Hiartuarꝰ rex.xiiii.occiditur.

Finis libi Secundi.

Sequitur Tertius.

Hotherus regum.xv.

N. p. ... Circa annum mundi 3435 tempore Darii Medi qui Babiloniam expugnavit.

Hotheri pueritia & industria.

[H]Otherus Athislí frater idemq; Geuari regis
alumnus cuius mensionē prēmisi: post Hiart
uarum vtriusq; regni imperium sumit. Hu-
ius tempora si ab ætatis eius origine cœpero
aptius explicabuntur. Pulchrius em̄ pleniusq;
extrema annorū illius curricula perstrin-
guntur: vbi prima silentio non damnantur.
Interfecto ab Helcone Hodbroddo: filius Ho
therus sub tutela Geuari regis pueritiæ pro
cursum exegit. Adolescēs collacteis ac coeuis
summa corporis firmitate præstabat. Cæte-
rum ingenium eius crebræ dotauerāt artes.
Quippe natationis: arcus: cæstuūq; peritia.
nec non quantācunq; ea ætas capere poterat agilitate pollebat. Haud minus exerci
tio, q̄ viribus potens. Immaturā adhuc ætatē vberrimis animi beneficiis transcen
debat. Nemo illo chelis: aut lyrę sciētior fuerat. Præterea sistro ac barbyto omniq;
fidium modulatione callebat. ad quoscunq; volebat motus variis modorum generi
bus humanos impellebat affectus. Gaudio: mœstitia: miseratione: vel odio. morta-
les afficere nouerat. Ita aurium voluptate aut horrore animos implicare solebat.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Tot iuuenis artibus Geuari filia Nanna admodum delectata: amplexum eius expetere cœpit. Fit enim vt virtute iuuenum virgines incalescant. & quorum minus complacet forma: probitas acceptetur. Multiplices enim amor aditus habet. Aliis amor decor. aliis animi virtus. quibusdam artium vsus voluptatis iter aperit. Non nullis comitas Veneris copiam parat. Complures famæ candor acceptos facit. Nec leuius vulnus fortes q̃ pulchri puellis infligere solent. Accidit autem vt Othini filius Balderus Nannæ corpus abluentis aspectu sollicitatus: infinito amore corriperetur. Vrebat illum venustissimi corporis nitor: animumq; perspicuæ pulchritudinis habitus inflammabat. Validissimum nanq; libidinis irritamentum est decor. Hotherum itaq; per quem maxime votum interpellandum timebat ferro tollere constituit: ne moræ impatiens amor vllo fruendæ libidinis obstaculo tardaretur. Eodem forte tempore Hotherus inter venandum errore nebulę perductus: in quoddam siluestrium virginum conclaue incidit: a quibus proprio nomine salutatus quænam essent perquirit. Illę suis ductibus auspiciisq; maxime bellorum fortunam gubernari testantur. Sæpe enim se nemini conspicuas præliis interesse, clandestinisq; subsidiis optatos amicis præbere successus. Quippe conciliare prospera: aduersa infligere posse pro libito memorabant. adiecto qualiter in collacteam eius Nannam inter lauandum conspectam Balderus exarserit. Hortateq; ne eum q̃uis infestissimo odio dignum: armis lacesseret. semideũ hunc esse testantes arcano superum semine procreatum. His acceptis Hotherus labentis hospitii regmine defectus sub dio se relictum totiusq; expertem vmbraculi medii repente campis expositum conspicatur. Præcipue vero puellarum præpetem fugam, lociq; versilem situm. ac fallacem ædis imaginem mirabatur. Ignorabat enim quæ circa se gesta fuerant ludibrium tantum inaneq; præstigiosarum artiũ extitisse commentum. Vnde rediens Geuaro ordinem insecutæ errorem suum ludificationis exponit, filiamq; eius continuo postulauit. Cui Geuarus q̃ libentissime se fauturum subiunxit: ni Balderi iram repulsa contracturum metueret: priorem illum sibi consentaneas preces porrexisse testatus. Nam ne ferro quidem sacram corporis eius firmitatem cedere perhibebat. Adiecit tamen scire se gladium arctissimis obseratum claustris quo fatum ei infligi possit. Hunc a Mimingo siluarum satyro possideri. Eidem quoq; armillam esse mira quadam arcanaq; virtute possessoris opes augere solitam. Horum præterea locorum aditum inuium impedimẽtis obsusum, haud facile mortalibus patere posse. Maiorem siquidem itineris partem inusitati frigoris vi perenniter obsideri. Iubet itaq; ceruis iugalibus curum instruat cuius celeritate eximio gelu rigentia iuga transcendat. Quo cũ peruenerit tabernaculum suum ita a sole auersum constituat: vt vmbram specus cui Mimingus assueuisset excipiat: nec ipsum mutua tamen obumbratione contingat: ne satyrum insolitæ obscuritatis iactus exitu deturbaret. Ita armillam ensemq; in expedito fore: quorum alterum opum, alterum belli fortuna comitaretur: in vtroq; ingens possessori præmium esse. Hactenus Geuarus. Nec inerter Hotherus quæ ab ipso didicerat executus: tabernaculo ad prædictum modum locato, noctu curas, interdiu venationes agebat. Vtramq; temporis vicem peruigil exsomnisq; ducebat ita discrimina lucis noctisq; partitus: vt hanc rerum meditationi tribueret: illam conuectandis corporis alimentis impenderet. Cumq; forte pernox attonita curis mente languesceret: obumbrãtem tabernaculo suo satyrum hasta petiuit, obrutũq;

Amoris adit⁹ multi

Nannę species.

Nymphas adit Hotherus.

Gladii & armillę vis mira.

De ceruis iugalibus.

Satyrus vincitur.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

ictu nec ſatis fugæ potentem vinculis intercepit. Vltima deinde per ſummam verborum atrocitatem minatus: enſem armillaſq; depoſcit. Nec ſegniter ſatyrus ſalutis redemptionem, quæ ab ipſo petebatur, exhibuit. Adeo cunctis re prior eſt vita cum nihil apud mortales ſpiritu charius exiſtere ſoleat. Høtherus opum adeptione lętatus: patriam repetit paucis ſed inſignib⁹ ſpoliis fœlix. Quibus eũ Gelderus Saxoniæ rex potitum comperiens, milites in tam illuſtris prędæ raptũ crebro concitabat hortatu. Paruit iuuentus regi properanter inſtruens claſſem. Quod pręuidens Geuarus quippe diuinandi doctiſſimus erat induſtriaq; pręſagiorum excultus: vocato Høthero iubet congreſſuri ſecũ Gelderi iacula patienter excipiat, non ante ſua remiſſurus: q̃ hoſtem miſſilibus carere conſpiciat. Cæterum roſtratas admoueat falces quibus nauigia lacerari caſſideſq; & ſcuta militibus detrahi poſſint. Cuius conſilio obſecutus Høtherus: ſalutarem eius exitum expertus eſt. Siquidem ad primos Gelderi impetus ſubſiſtere ſuos ac corpora ſcutis protegere iubet: præſentis pugnæ victoriam patientia capeſſendam teſtatus. At hoſtis miſſilibus nulla ex parte cohibitis: iiſdemq; per ſummam pugnandi cupiditatem effuſis: hoc auidius haſtas ac ſpicula torquere cœpit: quo Høtherum in his excipiendis patictius ſe gerere comperit. Quæ partim ſcutis, partim nauigiis infixa rarum dedere vulnus: complura innoxia ac fruſtra videbãtur excuſſa. Siquidem Hótheri milites regis imperium exequentes receptam telorum vim conſerta clypeorum teſtudine repellebant: nec rarus quidem eorum numerus erat quæ leui ictu vmbonibus impacta fluctibus incidebant. Quorum omnium copia vacuefactus Gelderus: dum eadem ab hoſtibus correpta alacrius in ſe retorqueri conſpiceret: mali cacumen puniceo ſcuto complexus (indicium id pacis erat) ſaluti deditione conſuluit. Quem Høtherus amiciſſimo vultu benigniſſimoq; ſermone exceptum non minus humanitate q̃ arte perdomuit. Ea tempeſtate Helgo Halogię rex Cuſonis Finnorum Byarmorumq; principis filiam nomine Thoram crebrę legationis officio procabatur. Adeo quod per ſe minus validum eſt alieni indigum noſcitur. Nam cum eius temporis iuuenes matrimonii poſtulationem propria voce proſequendi conſuetudinẽ haberent: hic tanto oris vitio obſitus erat: vt non ſolum exteras ſed etiam domeſticas aures erubeſceret. Adeo calamitas omnis conſcios vitat. Eo ſiquidẽ naturæ dãna moleſtiora ſunt quo liquidius patent. Huius Cuſo legatione ſpreta coniugio indignum reſpondit: qui propria parum virtute ſubnixus: ad id impetrandum precaria mutuaretur officia. Quod audiens Helgo: Høtherum quem politioris facũdię nouerat: ſuis fauere ſtudiis obſecrabat, alacriter ſe quicquid is ĩperaſſet executurum pollicitus. Ille ſedula iuuenis ſupplicatione deuictus: armata claſſe Noruagiam petit, quod verbis non poſſet viribus peracturus. Cũq; pro Helgone per ſummam eloquii ſuauitatem egiſſet: refert Cuſo mentem filiæ conſulendã: ne quid contra nolentem paterna videretur ſeueritate pręſumptum. Accerſitamq; an proco allubeſceret percõtatus annuentis Helgoni nuptias pollicetur. Igitur Høtherus obſeratas Cuſonis aures ad ea quæ precabatur exaudienda rotundę volubiliſq; facundię dulcedine patefecit. Quæ dum in Halogia geruntur: Balderus poſtulandę Nãnę gratia Geuari fines armatus ingreditur. A quo cum ipſius Nannę mentem cognoſcere iuberetur: exquiſitis verborum delenimẽtis puellam aggreſſus: cum nullum votis locum efficere potuiſſet: repulſę cauſam cognoſcere inſtitit. Quæ reſpõdit nuptiis deum mortali ſociari non poſſe: q; ingens naturæ diſcrimen copulę cõ

Gelderus Saxoniæ rex.

Helgo rex Halogię. Cuſo Finnorũ Byarmorũq; rex

mercium tollat. Sed & superos iterdum pacta rescindere solitos subitoq; vinculum disiici: qd impares cõtraxissent. Neq; enim stabilem dissonis inesse nexum, cũ apud excelsos humilium semper fortuna sordescat. Præterea abundantię & egestatis diuiduum contubernium esse: nec inter splendidas opes obscuramq; pauperiem firma societatis iura consistere. Ad vltimum supernis terrestria non iugari: quæ tanto originis interuallo discors rerum natura secreuerit: q; a diuinæ luculentia maiestatis infinitum distet humana mortalitas. Hac responsi cauillatione elusis Balderi precibus detrectandi coniugii prudens argumenta texebat. Quod cũ Høtherus ex Geuaro cognosceret multa super Balderi petulantia apud Helgonem queru lus differebat: incerti ambo quid facto opus esset: variis sententiam consiliis agitabant. Amica siquidem in aduersis collocutio tametsi periculum non tollit: ęgritudinem minuit. Inter cætera animi vota fortitudinis studio prępondérante manus classe cum Baldero conseritur. Hominibus aduersum deos certatum crederes. Nã Baldero Othinus ac Thoro sacraq; deum agmina propugnabant. Diuinis humanisq; viribus permixtum aspiceres bellum. At Høtherus tunica ferrum spernente succinctus: consertissimos deorum cuneos irrumpebat. & q̃tum terrenus in superna poterat: grassabatur. Sed & Thoro inusitato clauę libratu cuncta clypeorum obstacula lacerabat: tantũ ad se incessendum hostes inuitãs q̃tum socios ad tuendum. Nullum erat armaturæ genus quod impellenti non cederet. Nemo ferientem tuto excipere poterat. Quicquid ictu arcebat obruit. Non clypei, nõ cassides impactum pertulere robur. Nulli corporis aut virium magnitudo subsidio fuit. Proinde victoria ad superos concessisset ni Høtherus inclinata suorum acie celerius aduolãs clauam pręciso manubrio inutilem reddidisset. Quo telo defecti diui subitã dedere fugam. Inimicum opinioni esset nisi fidem antiquitas faceret: deos ab hominib⁹ superari. Deos autem potius opinatiue: q̃ naturaliter dicimus. Talibus nanq; non natura sed gentium more diuinitatis vocabulum damus. Cæterum Balderum fuga cursu quęsita seruauit. Cuius nauigiis victores aut ferro laceratis, aut fluctu obrutis non contenti deos vicisse: classis reliquias sęuitia insequuntur, earum iactura funestam belli cupidinem expleturi. Adeo plærũq; insolentiam successus exasperat. Testis belli portus Balderi fugam vocabulo refert. Gelderum quoq; Saxonię regem eodem consumptum bello remigum suorum cadaueribus superiectum acrogo nauigiis extructo impositũ pulcherrimo funeris obsequio extulit. Cineres eius perinde ac regii corporis reliquias non solum insigni tumulo tradidit: verũ etiam plenis venerationis exequiis decorauit. Post hęc ne connubii spem vlterior rerum importunitas moraretur: repetito Geuaro cupitis Nannæ complexibus fruitur. Deinde Helgonem ac Thoram plenis liberalitatis officiis prosecutus: nouam Suetiæ nuptam aduexit: cunctis tam venerabilis victoria q̃ Balderus ridiculus fuga. Quo tempore cum sueonum magnates soluendi tributi gratia Daniam petiuissent: ob egregia patris merita a popularibus loco regio cultus fallax fortunæ lenocinium expertus est. Siquidem a Baldero quem pauloante deuicerat prelio superatus ad Geuarum decurrere necesse habuit victoria post regnum amissa quã priuatus adeptus fuerat. Victor Balderus vt afflictum siti militem opportuni liquoris beneficio recrearet, nouos humi latices terram altius rimatus aperuit. Quorum erumpentes scatebras sitibundum agmen hianti passim ore captabat. Eorundem

Pugna Høtheri cum diis.

Dei victi.

Balderus victor.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Baldes vestigia ſempiterno firmata vocabulo q̄q̄ priſtina admodū ſcaturigo deſierit non
Brynde. dum prorſus exoleuiſſe creduntur. Idem laruarum Nannæ ſpeciem ſimulantium
continua noctibus irritamenta perpeſſus, adeo in aduerſam corporis valitudinem
incidit: vt ne pedibus quidem incedere poſſet. Quāobrem biga rheda ve emetien-
dorum itinerum conſuetudinem habere cœpit. Tanta amoris vi ſuffuſum pectus
ad extremam pene eum tabem redegerat. Nihil enim ſibi victoriam dediſſe cre-
didit: cuius Nanna præda non fuerit. Frø quoq; deorum ſatrapa ſedem haud pro-
cul Vpſala cepit: vbi veterem litationis morem tot gētibus ac ſæculis vſurpatum
Sacrificia. triſti infandoq; piaculo mutauit. Siquidē humani generis hoſtias mactare aggreſ-
impia. ſus: fœda ſuperis libamenta pſoluit. Inter hęc Høtherus defectam ducibus Daniam
Supra folio 22. hiartuarumq; celeres perempti Roluonis pœnas dediſſe cognoſcens: quod vix ſpe
complecti poſſet caſu ſibi collatum dicebat. Nam & Roluonem quem q ab eius pa-
tre ſuum interfectum meminiſſet vita ſpoliare debuerat: aliena opera ſupplicium
Høtherus luiſſe & ſibi potiendę Danię copiam inſperato rerū beneficio patuiſſe. Quippe re-
rex. xv. re- gnum eius auito ſibi iure competere ſi rite maiorum ſtemmata reuoluantur. Inde
gnat. Sialandiæ portum Iſoram ingenti claſſis numero occupat imminentis fortunę be-
neficio vſurus. Vbi rex ab occurrente ſibi Danorum populo conſtitutus paulopoſt
Athiſli Athiſli fratris quem ſuetis præeſſe iuſſerat, exceſſu cognito ſueticum Danico im-
mors. perium ſociat. Cæterum Athiſlum mors ignominioſa conſumpſit. Dum enim Rol
uonis inferias per ſummam animi hilaritatem conuiuio celebraret: potione auidi
us ſumpta ſubito fine ſordidę intemperantię pœnas pependit. Ita dum alienum fa
tum impenſioribus lętitiæ modis excolit: proprium irrumpere coegit. Balderus
Balderus quoq; claſſe Sialandiam petens cum & armis celeber & maieſtate conſpicuus habe-
rex XVI. retur Høthero Suetiam tenente quicquid ſuper regni faſtigio poſtulabat prom-
ptiſſimis Danorum ſuffragiis impetrauit. Tam ancipiti cēſura maiorum noſtro-
rum ſententia fluctuata eſt. Huic Høtherus a Suetia regreſſus infeſtum intulit bel
lum. Acerrimum imperii cupidis de rerum ſumma certamen inceſſerat. Eidē Hø
theri fuga finem impoſuit. Qui cum in Iutiam conceſſiſſet vicum in quo manen-
di vſum habuit, nomine ſuo nuncupandum curauit. Vbi hybernis peractis ſolita-
rius incomitatuſq; Suetiam repetit. Ibi magnatibus accerſitis ob infœlices rerum
curſus quibus ipſum Balderus bis victor afflixerat lucis ac vitæ pigere ſe dixit.
Balderus Deinde cōſalutatis omnibus difficilia aditu loca deuio calle ſectatus expertes hu-
tyrannus. mani cultus indagines perluſtrabat. Fit enim vt quibus inſolabilis animi dolor in
ciderit obſcuros externoſq; ſeceſſus quaſi quoddam pellendæ triſtitiæ remedium
captent: Nec magnitudinem mœroris inter humanos queant tolerare conuictus.
Adeo plærunq; amica eſt ęgritudini ſolitudo. Præcipue enim illuuies ac ſqualor
delectant quos aduerſa animi valitudo concuſſerit. Conſueuerat autem in æditi
montis vertice conſulenti populo plæbiſcita depromere. Quāobrem venientes oc-
cultantis ſe regis inertiam cauſabantur: abſentiaq; eius grauiſſimis omnium que
Antrum relis lacerata eſt. At Høtherus extrema locorum deuia peruagatus inſuetumq;
dearum. mortalibus nemus emenſus: ignotis forte virginibus habitatum reperit ſpecum.
Eaſdem eſſe conſtabat quæ eum inſecabili veſte quondam donauerāt. A quibus cur
eo locorum venerit interrogatus: infauſtos belli declarat euentus. Itaq; fide earum
damnata geſtarum infœliciter rerum fortunam triſteſq; caſus deflere cœpit ſecus
ſibi ceſſiſſe queſtus q̄ ab ipſis promiſſum accepit. At nymphæ eum q̄q̄ raro victor

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

extiterit: equam tamen hostibus cladem ingessisse dicebant: nec minoris stragis auctorem fuisse q̃ complicem. Cæterum in expedito victoriæ gratiam fore si inusitatæ cuiusdam suauitatis edulium augendis Balderi viribus excogitatum prępipere potuisset. Nihil enim factu difficile futurum dummodo hosti in augmentum roboris destinato potiretur obsonio. Ex quarum dictis Høtherus promptissimam inferendi Balthero belli fidutiam mente præsumpsit: q̃q̃ deos armis incessere terrenis arduum nisibus videretur. Fuere quoq; ex suis qui illum tuto bellum cum superis commissurum negarent. Atq; illi infinitus animi calor respectum maiestatis ademerat. Apud fortes enim non semper impetum ratio subruit: aut consilio temeritas succumbit. Vel fortasse meminerat Høtherus excellentissimis viris incertissimam extare potẽtiam: exiguamq; glebam ingentes arietare currus. Contra Balderus Danis in arma contractis Høtherum acie excipit. Ingenti vtrinq; clade gesta ac fere pari partium strage edita nox prælium soluit. Cuius tertio ferme peruigilio Høtherus clam cunctis res hostium exploraturus egreditur. Somnum quippe eius profecta ab imminenti discrimine cura discusserat. Ita plærunq; ingens animi motus quieti corporis aduersatur: nec alterius requiem vnius inquietudo patitur. Igitur in hostium castra perueniens tres nymphas arcanæ dapis gerulas Balderi castris excessisse cognoscit. Quas cursim insequens (nam earum fugam roscida prodidere vestigia) tandem tecta quibus assueuerant subit. Igitur ab his quisnam esset rogatus: citharœdum se dixit. Nec experimentum professioni dissonum fuit. Oblatam nãq; chelim inflexis ad musam neruis compositisq; plectro fidibus moderatus gratum auribus melos promptissima modulatione fundebat. Cæterum tres illis colubræ fuere quarum tabo solidatiuę confectionis epulum Baldero temperare solebant. Iamq; anguium aperto ore multa pulmento sanies influebat. Sed & nympharum quædã humanitatis studio Høtherum epulo compertiuissent: ni trium maxima vetuisset: fraudem Baldero fieri protestans: si ipsius hostem corporei roboris incrementis auxissent. Ille se non Høtherum sed Høtheri comitem dicebat. Eędem nanq; nymphæ accurati nitoris cingulum potentemq; victoriæ zonam clementi benignitate ei largitæ sunt. Qui cum pristinum iter remetiendo calle quo venerat repedaret: obuii sibi Balderi latus hausit, eumq; seminecẽ prostrauit. Quo militibus nuntiato totis Høtheri castris alacer exultantium clamor insonuit: Danis Balderi fortunam publico mœrore prosequentibus. Qui cum indubitatum sibi fatum imminere sentiret: dolore vulneris accensus die postera pręlium renouat. Quo feruente lectica se in aciem deferri iussit ne intra tabernaculum obscura morte defungi videretur. Postera nocte eidem proserpina per quietem astare aspecta postridie se eius complexu vsuram denuntiat. Nec inane somnii præsagium fuit. Nam Balderum elapso triduo nimius vulneris cruciatus absumpsit. Cuius corpus exercitus regio funere elatũ facto colle condendum curauit. Hunc quidam nostri temporis viri quorum pręcipuus Haraldus erat vigente veteris sepulturæ fama spe reperiendæ pecuniæ noctu adorti: repentino cœptum horrore liquerunt. Ex ipso nanq; perrupti montis cacumine subita torrentis vis magno aquarum strepitu prorumpere videbatur: cuius rapidior moles incitatissimo lapsu subiectis infusa campis quicquid offendebat in-

Edulium Balderi.

Balderi casus.

Balderi visum.

Balderi mors.

Miraculũ manium Balderi.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

uolueret. Ad cuius impetum deturbati fossores abiectis ligonib⁹ variam carpse re fugam irruentis aquæ vorticibus implicandos se rati si cœptum diutius exequi niterentur. Ita a diis loci illius præsidibus incussus subito metus iuuenum animos auaritia abstractos ad salutis curã conuertit, neglectoq; cupiditatis proposito vitæ studiosos esse docuit. Huius autem scaturiginis speciem adumbratam non veram fuisse constat: nec ab imis terræ visceribus genitam sed præstigiosa quadam administratione productam. cum in arido liquidos manare fontes natura non sinat. Omnes hunc posteri collem ad quos fractionis eius fama transierat intentatum liquere. Quãobrem an quicq̃ opum contineat parum compertum: cum nemo opacam eius crepidinem obstante periculi metu post Haraldum tentare præsumpserit. At Othinus q̃q̃ deorum præcipuus haberetur: diuinos tamen & aruspices cæterosq; quos exquisitis prescientiæ studiis vigere comperat super exequenda filii vltione sollicitat. Plerunq; enim humanæ opis indiga est imperfecta diuinitas. Cuius Rostioph⁹ phinnicus alium ex Rinda ruthenorũ regis filia suscitandum prædixit qui fraternæ cladis pœnas exigere debebat. Deos siquidem consortis sui vltionem orituri fratris officio destinasse. Hoc audito Othinus os pileo ne cultu proderetur obnubens prædictum regem stipendia meriturus accedit. A quo magister militum effectus recepto exercitu pulcherrimam ex hostibus victoriam retulit. Quem rex ob pugnam strennue editam in primum amicitiæ gradum adciuit: haud parcius donis q̃ honoribus cultum. Idem post paruulum temporis interuallum solus hostium acies in fugam propulit mirificeq; cladis auctor pariter ac nuntius rediit. Admirationi omnibus erat q; tanta de innumeris strages vnius accipi viribus potuisset. Quibus meritis fretus: tacite regem amoris sui conscium facit. Cuius benignissimo fauore recreatus dum a puella osculum peteret alapam recepit. Nec eum aut contumeliæ deformitas: aut iniuriæ dolor proposito depulit. Postero siquidem anno ne quod auide orsus erat ignominiose desereret: peregrina veste sumpta regis contubernium repetit. Neq; enim facile ab occurrẽtibus dignosci poterat cum veras oris notas falsus squalor abstergeret: veterem habitum noua furaretur illuuies. Rostorum se vocitari fabrilium q; rerum officio callere perhibuit. Itaq; multiplices rerum formas speciosissimis eris lineamentis complexus adeo professionem artificio cõmẽdauit: vt recepto a rege magni põderis auro matronarũ ornamẽta procudere iubereť. Igiť cõplura fœminei cultus insignia fabricatus, tãdẽ armillã cæteris operosius expolitã annulosq; cõplures pari studio decusatos puellę prębuit. Sed nullis flecti meritis ĩdignatio potest. Quẽ Rinda basiũ sibi porrigere cupiẽtẽ colapho percussit. Minus em̃ acceptanť dona q̃ pstat iuisus. Sane gratiora sunt q̃ ab amicis porrigunť. Adeo ĩterdũ ex offerente oblati pciũ pẽdet. Non dubitauit em̃ puicacis animi puella quĩ subdol⁹ senex libidinis aditũ ficta liberalitate captaret. Prętera acre eidẽ atq; ĩtractabile ĩgeniũ fuit. Siqdẽ dolũ obsequio ĩstrui donorũq; studio flagitiis votũ subesse cognouit. Quã pater plurimũ obiurgare q; nuptias detractaret aggressus. Illa senile perosa cõnubiũ teneris puellarũ annis prę properos cõplexus negabat ab ĩfirmioris ætatis excusatiõe respuẽdarũ nuptiarũ subsidiũ mutuata. At Othin⁹ nihil amãtiũ studiis pseuerãtię robore efficaci⁹ expert⁹ q̃q̃ geminę repulsę ignominia affect⁹ fuisset: tertio regẽ priori specie cõfusa

Rindę austera pudicitia.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

perfectissimam rei militaris industriam professus accessit. Eundem in hanc curam non voluptas modo: sed etiam demendę ignominiæ cupido perduxerat. Ita præstigiarum peritis versili vultu varios habitus p̃ se ferendi promptissima quondã potestas incesserat. Quippe præter naturalem corporis speciem cuiuslibet ætatis statum simulare callebant. Igitur senex iocundum professionis suæ spectaculum editurus: inter promptissimos insolentius obequitare solebat: nec eo quidem officii genere puellæ rigor inflecti potuit. vix siquidem animus syncere in gratiam redit: cũ quo vehemens semel odium gessit. Quam cum discessurus osculo petere vellet: ita ab ea propulsus est: vt mentum terræ nutabundus impingeret. Quã protinus cortice carminibus adnotato contingens: lymphanti similẽ reddidit: receptam toties iniuriam modesto vltionis genere insequutus. Adhuc tamen propositũ exequi nõ cunctatus: quippe spem eius fiducia maiestatis inflauerat: puellari veste sumpta quarto regem viator indefessus petiuit. A quo receptus non modo sedulum se: sed etiam importunum exhibuit. Qui ꝙ muliebriter propemodum cultus esset: a plerisq; fœmina credebatur. Cæterum se vocabulo Wecham arte medicam testabatur professionem quoq; promptissimis commendabat officiis. Tandem in reginæ famulitium adscitus: puellæ pedissequam egit. Cuius etiam pedum sordes serotinis horis abluere solebat. Licebat quoq; lympham pedibus ministranti suras ac superiores femorum partes contingere. At quoniam vario fortuna passu graditur: quod arte promptum non erat: in expedito casus constituit. Accidit enim puellam corporis firmitate defectam circũspectis morbi remediis in salutis præsidium manus quas ante damnauerat aduocare: quẽq; semper fastidio habuerat seruatorem adsciscere. Qui curiosius cuncta doloris indicia perscrutatus: vt morbo q̃ primum occurreretur medicata potione vtendum asseruit. Cæterum eius temperamenti tantam acerbitatem fore: vt nisi puella vinculis se continendam dedisset curationis vim perferre non posset. Ab intimis enim fibris, morbi propulsandam esse materiam. Quo pater audito filiam vincire nõ distulit: iniectamq; thoro ad omnia quæ medicus admouisset patientiam præstare iussit. Fallebat illum fœminei species cultus: quo senex ad obumbrandam artis suæ peruicaciam vtebatur. Quæ res medicamenti speciem ad stupri licentiam transtulit. Medicus nanq; veneris occasione sumpta, mutato curationis officio, prius ad exercendæ libidinis, q̃ pellendæ febris negocium procurrit. Aduersa puellæ valitudine vsus: cuius inimicam sibi incolumitatem expertus fuerat. Aliam quoq; ea de re opinionem subtexere non pigebit. Aiunt enim quidam ꝙ cum rex laborantem amore medicum tanto animi ac corporis impendio nihil profecisse cognosceret, ne bene meritum debita mercede fraudaret: clandestino filiæ concubitu potiri permiserit. Adeo interdum paterna in prolem grassatur impietas cum naturæ clemẽtiam violenta corrumpit affectio. Quẽ errorẽ edito filiæ partu plena ruboris pœnitentia insecutus est. At dii quibus præcipua apud Bizantium sedes habebatur: Othinũ variis maiestatis detrimentis diuinitatis gloriam maculasse cernentes collegio suo submouendum duxerunt. Nec solum primatu eiectum: sed etiam domestico honore cultuq; spoliatum proscribendum curabant: satius existimantes probrosi antistitis potentiam subrui q̃ publicæ religionis habitũ prophanari: ne vel ipsi alieno crimine implicati insontes nocentis crimine punirentur. Videbant enim apud eos quos ad deferendos sibi diui-

Bizantium

Othini expulsio.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

nitatis honores illexerant vulgato maioris dei ludibrio obſequium contemptu: religionem rubore mutari, ſacra pro ſacrilegio duci, ſtatas ſolenneſq; cerimonias puerilium deliramentorum loco cenſeri. Mors præ oculis: metus in armis erat: & in omniũ caput vnius culpam recidere putares. Hunc itaq; ne publicam religionem exulare cogeret exitio mulctantes: Ollerum quendam, non ſolum in regni, ſed etiã in diuinitatis inſulas ſubrogauere. tanq̃ deos ac reges creare in æquo poſitum foret. Quem licet perfunctorie flaminem creauiſſent integro rerum honore donabant: ne alieni officii procurator, ſed legitimus dignitatis aduerteretur eſſe ſucceſſor. Et nequid amplitudinis deeſſet: Othini quoq; ei nomen imponunt vocabuli fauore inuidiam nouitatis excluſuri. Quo denis ferme annis diuini ſenatus magiſtratum gerente: tandem Othinus diis atrocitatem exilii miſerantibus: ſatis iam graues pœnas dediſſe viſus ſqualoris deformitatem priſtino fulgoris habitu permutauit. Iam enim ſuperioris infamiæ notam medii temporis interuallum exederat. Extitere tamen qui ipſum recuperandæ dignitatis aditu indignum cenſerent: ꝙ Scænicis artibus, & muliebris officii ſuſceptione teterrimum diui nominis opprobrium edidiſſet. Sunt qui aſſerant eum quoſdam deorum adulando/ quoſdam præmiis permulcendo amiſſæ maieſtatis fortunam pecunia emercatum fuiſſe: & ad honores quibus iam pridem defunctus fuerat ingentis ſummæ pretio reditum comparaſſe. Quos ſi quanti emerit rogas: illos conſule qui quanti diuinitas væneat didicerunt. Mihi minus conſtarę fateor. Igitur Ollerus ab Othino Bizantio pulſus, in Suetiam conceſſit. Vbi veluti nouo quodam orbe opinionis ſuæ monumenta reſtaurare conniſus: a Danis interfectus eſt. Fama eſt illum adeo præſtigiarum vſu calluiſſe vt ad traiicienda maria oſſe quod diris carminibus obſignauiſſet/ nauigii loco vteretur: nec eo ſegnius q̃ remigio præiecta aquarum obſtacula ſuperaret. At Othinus recuperatis diuinitatis inſignibus tanto opinionis fulgore cũctis terrarum partibus innitebatur: vt eum perinde ac redditum mũdo lumen omnes gentes amplecterentur: nec vllus orbis locus extaret qui numinis eius potentiæ nõ pareret. Qui cum filium Boum quem ex Rinda ſuſtulerat bellici laboris ſtudioſum cognoſceret: accerſitum fraternę cladis memorem eſſe iubet: potius a Balderi interfectoribus vltionem exacturum, q̃ armis innoxios oppreſſurum. ꝙ aptior, ac ſalubrior pugna competeret: vbi pium belli locum iuſta vindictæ licentia tribuiſſet. Interea Geuarus Gunnonis ſatrapæ ſui dolo nuntiatur oppreſſus. Cuius cladem Hotherus acerrimis vltionis viribus inſequuturus: interceptum Gunnonem atq; ardẽti pyræ iniectum cremauit: ꝙ ipſe Geuarum ante per inſidias occupatum nocturno viuum igni conſumpſerat. Taliter educatoris manibus parentando: filios demum Herletum, Geritumq; Noruagiæ prætulit. Poſt hæc vocatis in concionem maioribus bello, quo Boum excipere debeat, periturum ſe refert: idq; non dubiis coniecturæ modis, ſed veris vatum prædictionibus expertum. Orat proinde filium ſuum Roricum regno præficiant: ne ius hoc ad externas, ignotaſq; familias improborum cenſura transfunderet: plus voluptatis ſe ex filii ſucceſſione, q̃ amaritudinis ex propinqua morte percepturum teſtatus. Quo ocyus impetrato pugna cum Boo congreſſus occiditur. Nec iocunda Boo victoria extitit. Quippe tam grauiter affectus acie exceſſit: vt ſcuto exceptus, atq; a peditibus viciſſim ſubeuntibus domum relatus poſtridie vulnerum dolore conſumeretur. Cuius corpus

Simulator Othini.

Othini reuocatio ad diuinitatẽ quẽ & regẽ xviii. q̃dam ponunt.

Othinus rex xviii.

Ollerus in Suetiam aufugit & cæditur.

Ollerus ... præstigiator

Bous Othini filius.

Geuari cædes.

Hotheri mors.

Roricus Slyngebõd rex. xviii.

Boi interitus.

magnifico funeris apparatu/ Rutenus tumulauit exercitus nomine eius insignem extruens collem, ne tanti iuuenis monumenta a posterorum memoria citius dilaberentur. Igitur Curetes, ac Sueones perinde, ac Hotheri morte tributariæ sortis onere liberati: Daniam quam annuis vectigalium obsequiis ampleti solebant: armis aggredi animum induxerunt. Ea res Sclauis quoq; defectionis audaciam ministrauit, aliosq; complures: ex obsequentibus hostes effecit. Cuius iniuriæ propulsandæ gratia Roricus contractam in arma patriam recensitis maiorum operibus ad capessendam virtutem impenso hortationis genere concitabat. At Barbari ne bellum absq; duce committerent: capite opus esse cernentes creato sibi rege cæteris militiæ viribus ostensis obscuriore loco, binos armatorum manipulos condunt. Nec Roricum insidiæ fefellere. Qui cum classem suam vadosi cuiusdam gurgutis arctis faucibus inhærere conspiceret, harenis quibus insidebat abstractam profundo adegit: ne limosis inflicta paludibus diuersa ab hostibus parte peteretur. Præterea latebras sociis interdiu captandas constituit, quibus insistentes ex improuiso nauium suarum irruptoribus insultarent: fore posse præfatus vt in auctorum caput proprię fraudis euentus recideret. Barbari vero qui insidiis adicti fuerant: Danicæ circūspectionis ignari, irruptione temere edita/ omnes oppressi sunt. Reliqua Sclauorum manus ignorata sociorum strage super Rorici mora multa anceps admiratione pendebat. Quem inter ægras mentium fluctuationes diutule expectatum cum præstolatio indies molestior fieret: classe tandem petendū ducebat. Erat autem inter eos vir corporis habitu insignis: officio magus: qui prospectis Danorum turmis, vt paucorū impendio (inquit) complurium pericula redimantur, publicā stragem priuato discrimine pręcurrere liceat. Ego vero in hanc conflígendi legem non deero si cui vestrum mutuus decernendi mecum ausus incesserit. In primis autem prætaxata a me conditione vtendum postulo: cuius talem sane formulam texui. Si vicero vectigalium nobis concedatur immunitas. Si vincar pristina vobis tributa soluantur. Aut enim hodie patriam seruitutis iugo victor exuam/ aut victus inuoluam. In vtrāq; fortunam prædem me, vadēq; recipite. Quod audiens Danorum quidam animi q̄ corporis viribus robustior percunctari Roricum cœpit quid ei præmii foret: qui pugna prouocantem exciperet. At Roricus cum senas forte armillas haberet: ita mutuis nexibus inuolutas, vt ab inuicem sequestrari nequirent: nodorum inextricabiliter serie cohærente: easdem certamen audenti in præmium pollicetur. At iuuenis parum fortunæ certus: si inquit Rorice rem prospere gessero tua vincentis mercedem liberalitas æstimet. tu palmam arbiter metiaris. Sin propositum mihi parum ex sententia cesserit: quid victo præmii debes quem aut sæua mors, aut ignominia grauis inuoluet? has imbecillitas habere comites consueuit: hæc superatorum stipēdia sunt: quos quid nisi extremum dedecus manet? Quænam soluenda merces? Quæ gratia referenda: cui fortitudinis pretium adest: Quis impotentem Martis hedera redimiuit/ præmiis victricibus decorauit? virtuti, non ignauiæ palma tribuitur. Gloria infelicitas caret. Illam quippe triumphus laudis: hanc aut finis iners/ aut vita deformis insequitur. Ego vero qui quorsum duelli fortuna vergat ambigo præmium audacter expetere non præsumo. quod an iure mihi debeatur ignoro. Neq; enim incerto victoriæ certum victoris præmium occupare conceditur. Supersedeo tropheo dubius coronæ con-

Tumulus Boi.

Sclauos.

Stratagēma.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

stanter meritum flagitare. Recuso lucrum qđ mihi mortis æque ac vitæ stipẽdium esse poterit. Stoliditatis est immaturo fructui manus iniicere: eumq; decerpere velle quem necdum quis satis sibi debitum nouerit. Hæc manus aut palmam mihi præstabit, aut finem. Hæc fatus gladio barbarum ferit fortuna minus, q̃ ingenio promptus. Ab eo siquidem repercussus primi ictus magnitudine exanimatus est. Quo triste Danis spectaculum dante victorem socium Sclaui ingenti donatum pompa magnificis excepere tripudiis. Idem die postera siue recentis victoriæ successu elatus: siue alterius adipiscendæ cupidine accensus: hostes cõminus aditos pristinæ prouocationis verbis lacessere instituit. Fortissimum nanq; Danorum a se prostratum ratus: nemini illorum secum vlterius prouocatione dimicandi spiritum superesse credebat. Vnius quoq; pugilis occasu: totius se exercitus vires labefactasse confisus: nihil ad quos posteriores sui conatus intenderent executione difficile arbitrabatur. Nihil enim successu magis insolentiam nutrit: nec vllum prosperitate efficacius superbiæ incitamentum est. Dolebat itaq; Roricus: vnius viri petulantia publicam labefactari virtutem: illustresq; victoriis Danos, non modo a quondam victis insolenter excipi: verum etiam ignominiose contemni. Præterea neminem ita animo promptum / aut manu strenuum in tanto militum numero reperiri, cui salutem suam pro patria deuouendi cupido suppeteret. Tam probrosam Danicæ cunctationis infamiam prima Vbbonis magnanimitas repulit. Præstabat etenim corpore incantandi artibus pollens. Huic quoq; de industria certaminis præmium perquirenti rex armillas spopondit. Tum ille quam, inquit, promisso fidem deferam cum ipse pignus in manibus habeas, nec sub aliena munus custodia deponas! Præsto sit cui pignoris depositum credas ne promissum retractandi fas sit. Accendit enim pugilum animos irreuocabilis præmii certitudo. Quod eũ profecto per ludibrium dixisse cõstabat: quem in propulsandã patriæ contumeliam sola virtus armauerat. Quem Roricus auri cupidine captum ratus: ne præter regiam consuetudinem reuocaturus donum, aut promissum rescissurus videretur: vt erat in nauigio collocatus armillas ingenti excussas iactu pectori porrigere statuit. Sed conatum eius fefellit interstitii magnitudo. Armillæ enim languido, ac parum vegeto motu, citra destinatum locum collapsæ fluctibus interceptæ sunt: vnde Rorico Slyngebond inoleuit agnomen. Quæ res Vbboni magno virtutis indicio fuit. Neq; enim eum obrutæ mercedis damnum audaci mentis proposito exuit, ne virtutem auaritiæ stipendiis obnoxiam fecisse videretur. Igitur auide petito certamine, se potius honestati intentum, q̃ questui deditum, pecuniæ cupiditati fortitudinem prætulisse: monstrabat: fiduciam sui non in pretio, sed magnanimitate repositam ostensurus. Nec mora circuatur campus / milite circus stipatur: concurrunt pugiles: fit fragor: fremit spectatrix turba votorum suffragiis discors. Excandescunt igitur athletæ animis: & mutuis in vulneribus ruentes, eundem lucis, ac pugnæ exitum sortiuntur. Credo procurante fortuna ne alter alterius exitio gloriam, voluptatemq; perciperet. Quæ res Rorico rebelliũ animos conciliauit, tributaq; restituit. Eodem tempore Horwendillus et Fengo, quorum pater Gerwendillus Iutorum præfectus extiterat, eidem a Rorico, in Iutiæ præsidium surrogantur. At Horwendillus triennio tyrannide gesta, per summam rerum gloriam piraticæ incubuerat: cum rex Noruagiæ Colle

Vbbonis virtus.

N. P. M.

Aõ mũdi 3567 q̃uo tp̃e Roma a Gallis capta e' incensa est.

rus operum eius ac fimæ magnitudinem emulatus: decorum sibi fore existimauit si tam late patentem Piratæ fulgorem superior armis obscurare quiuisset. Cuius classem varia fretum nauigatione scrutatus offendit. Insula erat medio sita pelago quam Piratæ collatis vtrinq; secus nauigiis obtinebant. Inuitabat duces iocunda litterum species. Hortabatur exterior locorum amœnitas interiora nemorum vera perspicere: lustratisq; saltibus secretam syluarum indaginem pererrare: vbi forte Collerum Horwendillumq; inuicem sine arbitris obuios incessus reddidit. Tũc Horwendillus prior regem percontari nisus quo pugnæ genere decernere libeat præstantissimum affirmans quod paucissimorum viribus ederetur. Duellum siquidem ad capessendam fortitudinis palmam omni certaminis genere efficacius fore: q̃ propria virtute subnixum alienæ manus opem excluderet. Tam fortem iuuenis sententiam ammirans Collerus: cum mihi (inquit) pugnę delectum permiseris maxime vtendum iudico: quæ tumultuationis expers duorum operam capit. Sane & audacior, & victoriæ promptior æstimatur. In hoc communis nobis sententia est: hoc vltro iudicio conuenimus. At quoniam exitus in dubio manet inuicem humanitati deferendum est: nec adeo ingeniis indulgendum: vt extrema negligãtur officia. Odium in animis est: adsit tamen pietas quæ rigori demum opportuna succedat. Nam etsi mentium nos discrimina separant: naturæ tamen iura conciliant. Horum quippe consortio iungimur, quantuscũq; animo liuor dissociet. Hæc itaq; pietatis nobis conditio sit: vt victum victor inferiis prosequatur. His enim suprema humanitatis officia inesse constat: quæ nemo pius obhorruit: vtraq; acies id munus rigore deposito concorditer exequatur: facessat post fatum liuor, simultasq; funere sopiatur. Absit nobis tantæ crudelitatis specimen: vt q̃q̃ viuis odium intercesserit: alter alterius cineres persequamur. Gloriosum victori erit si victi funus magnifice duxerit. Nam qui defuncto hosti iusta persoluerit superstitis sibi fauorem adsciscit: viuumq; beneficio vincit: quisquis extincto studium humanitatis impenderit. Est & alia non minus luctuosa calamitas: quæ viuos interdum damnata corporum parte contingit. Huic non segnius q̃ vltimæ sorti succurrendum existimo. Sæpe enim incolumi spiritu membrorum clades pugnantibus incidit. Quæ sors omni fato tristior duci solet: q̃ mors omnium memoriam tollat: viuens vero proprii corporis stragem negligere nequeat. Hoc quoq; malum ope excipiendum est. Conueniat igitur alterius ab altero læsionem denis auri talentis sarciri. Nam si pium est alienis calamitatibus cõpati: quanto magis propriis misereri? Nemo naturæ non consulit. Quam qui negligit: sui parricida est. In hæc data acceptaq; fide pugnam ineunt. Neq; enim eis aut metui occursus nouitas, aut vernantis loci iocunditas quo minus inter se ferro occurrerent respectui fuit. Horwendillus appetendi hostis q̃ muniendi corporis nimio animi calore auidior redditus, neglecta clypei cura ambas ferro manus iniecerat. Nec audaciæ euentus defuit. Collerum siquidem scuto crebris ictibus absumpto spoliatum defecto tandem pede exanimem occidere coegit. Quem ne pacto abesset regio funere elatum magnifici operis tumulo, ingentiq; exequiarum apparatu prosecutus est. Deinde sororem eius Selam nomine Piraticis exercitam rebus, ac bellici peritam muneris persecutus occidit. Triennium fortissimis militiæ operibus emensus, opima spolia, delectamq; prædam Rorico destinat, quo sibi propiorem amicitiæ eius gradum consciscere. Cuius familiaritate fultus filiæ eius

Collerus & Horwendillus.

Colleri cædes.

Sela

Horwendillus rex. xix.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Geruthę connubium impetrauit:ex qua filium Amlethum sustulit. Tantæ felicitatis inuidia accensus Fengo:fratrem insidiis circũuenire constituit. Adeo ne a necessariis quidem secura est virtus. At vbi datus parricidio locus: cruenta manu funestam mentis libidinem satiauit. Trucidati quoq; fratris vxore potitus incestum parricidio adiecit. Quisquis enim vni se flagitio dederit:in aliud mox proclíuior ruit. Ita alterum alterius incitamentum est. Idem atrocitatem facti tanta calliditatis audacia texit:vt sceleris excusationem beniuolentiæ simulatione componeret, parricidiumq; pietatis nomine coloraret. Geruthã siquidem q̃q̃ tantæ mansuetudinis esset:vt neminem vel tenui lęsione commouerit: incitatissimum tamen mariti odium expertam: saluandæq; eius gratia fratrem a se interfectum dicebat q̃ mitissimam & sine felle fœminam grauissimum viri supercilium perpeti indignum videretur. Nec irrita propositi persuasio fuit. Neq; enim apud principes fides mendacio deest vbi scurris interdum gratia redditur: obtrectatoribus honos. Nec dubitauit Fengo:parricidales manus flagitiosis inferre complexibus:geminæ impietatis noxam pari scelere prosecutus. Quod videns Amlethus ne prudentius agendo patruo suspectus redderetur/stoliditatis simulationem amplexus extremũ mentis vitium finxit: eoq; calliditatis genere, non solum ingenium texit: verum etiam salutem defendit. Quotidie maternum larem pleno sordium torpore complexus abiectũ humi corpus obscœni squaloris illuuie respergebat. Turpatus oris color:illitaq; tabo facies ridiculæ stoliditatis dementiam figurabant. Quicquid voce edebat deliramentis consentaneum erat. Quicquid opere exhibuit profundam redolebat inertiam. Quid multa? Non virum aliquem:sed delirantis fortunæ ridendum diceres monstrum. Interdum foco assidens, fauillasq; manibus verrens: ligneos vncos creare, eosdẽq; igni durare solitus erat. Quorũ extrema cõtrariis quibusdam hamis, quo nexuum tenaciores existerent informabat. Rogatus quid ageret:acuta se referebat in vltionem patris spicula præparare. Nec paruo responsum ludibrio fuit. q̃ ab omnibus ridiculi operis vanitas contemneretur:q̃q̃ ea res proposito eius postmodum opitulata fuerit. Quæ solertia apud altioris ingenii spectatores primam ei calliditatis suspitionem iniecit. Ipsa nanq; exiguæ artis industria, arcanum opificis ingenium figurabat. Nec credi poterat obtusi cordis esse:cui tam exculto manus artificio calluisset. deniq; exactissima cura præustorum stipitum congeriem asseruare solebat. Fuere ergo qui illum vegetioris ingenii asserentes sapientiam simplicitatis prætextu occulere, profundumq; animi studium calliditatis commento obscurare putarent: nec aptius astum deprehendi posse q̃ si illi inter latebras vsq̃ excellentis formæ fœmina applicaretur quæ animum eius ad amoris illecebras prouocaret. Naturæ siquidem tam præceps in venerem esse ingenium:vt arte dissimulari non possit:vehementiorem quoq; hunc motum fore, q̃ vt astu interpellari queat:ideoq; si is inertiam fingeret, futurum:vt occasione suscepta voluptatis ilico viribus obtemperaret. Procurantur igitur qui iuuenem in longinquas nemorum partes equo perductum eo tentamenti genere aggrederentur. Inter quos forte quidam Amlethi collacteus aderat, a cuius animo nondum sociæ educationis respectus exciderat. hic præteriti cõuictus memoriam psenti imperio anteponens, Amlethũ inter deputatos comites instruendi potius q̃ insidiandi studio prosequebatur. q̃ eum vltima passurum non dubitaret. si vel modicum sensati animi indicium præbuisset. Maxime vero si Veneris palam rebus vteretur,

Fengo, xx, Fengonis insidiæ in fratrem.

Amlethus se stolidũ simulat.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Quod ipsi quoq; Amletho obscurum non fuit. Equũ siquidem conscendere iussus ita se de ceruice industria collocauit vt suum ipsius ceruici dorsum obuertens: aduersa caudã frõte spectaret. Quã frenis quoq; cõplecti cœpit perinde atq; ea parte ruentis equi impetum moderaturus. Qua astutiæ meditatione patrui cõmentum illusit: insidias expugnauit. Ridiculum latis spectaculũ fuit. cum idem habenæ expers, regente caudam sessore procurreret. Procedens Amlethus cum obuiũ inter arbusta lupum habuisset: comitibus teneriori ætatis equum occurrisse dicentibus perpaucos huiusmodi in Fengonis grege militare subiunxit: vt modesto ita faceto imprecationis genere patrui diuitias insecutus. Qui cũ illo prudẽti respõso vsum astruerent: ipse quoq; se de industria locutum asseueuerabat ne aliqua ex parte mẽdacio indulgere videretur. Falsitatis enim alienus haberi cupiens ita astutiam veri loquio permiscebat: vt nec dictis veracitas deesset/ nec acuminis modus verorum iudicio proderetur. Idẽ littus præteriens cũ comites inuento periclitatæ nauis gubernaculo cultrum a se eximiæ granditatis repertum dixissent: eo inquit prægrãdem pernam secari conuenit: profecto mare significans. cuius immensitati gubernaculi magnitudo congrueret. Harenarum quoq; præteritis cliuis/ sabulum perinde ac farra aspicere iussus eadem albicantibus maris procellis permolita esse respondit. Laudato a comitibus responso: idem a se prudenter editum asseuerabat. Ab hisdem quo maiorem exercendæ libidinis audaciam sumeret de industria relictus, immissam a patruo fœminam perinde ac fortuitu oblatam obscuro loco obuiam recepit: constuprasset q; ni collacteus eius tacito consilii genere insidiarum indicium detulisset. Considerans enim quonam aptius modo occultum monitoris officium exequi, periculosamq; iuuenis lasciuiam præcurrere posset: repertam humi paleam: œstri præteruolantis caudę submittendam curauit. Egit deinde ipsum in ea potissimum loca quibus Amlethum inesse cognouit: eoq; facto maximum incauto beneficium attulit, nec callidius trãsmissum indicium: q̃ cognitum fuit. Siquidẽ Amlethus viso Oestro: simulq; stramine quod caudæ insitum gestabat: curiosius pernotato tacitum cauendæ fraudis monitum intellexit. Igitur insidiarum suspitione cõterritus, quo tutius voto potiretur exceptam amplexibus fœminã: ad palustre procul inuium protrahit. Quam etiam peracto concubitu: ne rem cuiq̃ proderet: impensius obtestatus est. Pari igitur studio petitum ac promissum est silentium. Maximam enim Amletho puellæ familiaritatem vetus educationis societas concilia bat: q; vterq; eosdẽ infantię procuratores habuerit. Domũ itaq; reductus cunctis an veneri indulsisset per ludibrium interrogantibus: puellam a se constupratam fatetur. Interrogatus rursum quo rem loco egerit, quoue puluino vsus fuerit: vngulæ iumenti, cristæq; Galli: laquearibus quoq; tecti innixum se dixit. Horum enim omnium particulas vitandi mendacii gratia cum tentandus proficisceretur, contraxerat. Quæ vox multo circũstantium risu excepta est, q̃q̃ nihil rerum veritati per iocum detraxerit. Puella quoq; ea de re interrogata: Nihil eum tale gessisse perhibuit. Fides negationi habita est eo quidem pronius quo minus satellites facti conscios fuisse constabat. Tum is qui præstandi indicii gratia Oestrum signauerat vt salutem Amlethi vaframenti sui beneficio constitisse monstratet nuper se eius vnice studiosum extitisse dicebat. Nec inepta iuuenis responsio fuit. Ne enim indicis meritum negligere putaretur, quiddam straminis gerulum subitis adlapsum pennis quodq; paleam posteriore corporis parte defixam gestaret sibi cõspectũ retulit.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Quod dictũ est vt cæteros cachinno concussit ita Amlethi fautorẽ prudentia delectauit. Superatisq; omnibus archanãq; iuuenilis industriæ serã patefacere nequeũtibus: quidã amicorum Fengonis præsumptione q̃ solertia abundantior fore negabat: vt inextricabile calliditatis ingeniũ vsitato insidiarum genere proderetur. Maiorem quippe eius peruicaciam esse q̃ vt leuibus experimẽtis attingi debeat. Quãobrem multiplici illius astutiæ simplicem tẽtationis modum afferri non oportere. Subtiliorem itaq; rationis viam altiore animi sensu a se repertam dicebat: executioni non incõgruam & propositæ rei indagationi efficacissimam. Fengone siquidem per ingentis negotii simulationem de industria absentiam præstante solum cũ matre Amlethum cubiculo claudi oportere/procurato antea viro qui ambobus insciis in obscura ædis parte consisteret. Quid illis colloquio foret attentius excepturus. Futurum enim vt si quid filius saperet: apud maternas aures eloqui nõ dubitaret, nec se genitricis fidei credere pertimesceret. Idem se explorationis ministrum cupidius offerebat, ne potius auctor consilii q̃ executor videretur. Delectatus sententia Fengo facta longinquæ profectionis simulatione discedit. Is vero qui consilium dederat: conclaue quo cum matre Amlethus recludebatur tacite petiuit, submissusq; stramento delituit. Nec insidiarum Amletho remedium defuit. Veritus enim ne clandestinis cuiuspiam auribus exciperetur: primũ ad ineptæ consuetudinis ritum decurrens: obstrepentis Galli more occentum edidit: brachiisq; pro alarum plausu concussis cõcenso stramento corpus crebris saltibus librare cœpit: si quid illic clausum delitesceret experturus. At vbi subiectam pedibus molem persensit: ferro locum rimatus suppositum confodit, egestumq; latebra trucidauit. Cuius corpus in partes concissum aquis feruentibus coxit, deuorandumq; porcis per os cloacæ patentis effudit, atq; ita miseris artubus cœnũ putre constrauit. Taliter elusis insidiis conclaue repetit. Cunq; mater magno eiulatu questa præsentis filii socordiam deflere cœpisset: quid inquit mulierum turpissima grauissimi criminis dissimulationem falso lamenti genere expetis quæ scorti more lasciuiens nefariã ac detestabilem thori conditionem secuta viri tui interfectorem pleno incesti sinu amplecteris: & ei qui prolis tuę parentem extinxerat obscœnissimis blandimentorum illecebris adularis. Ita nempe equæ coniugum suorũ victoribus maritãtur: brutorum natura hæc est vt in diuersa passim coniugia rapiantur: hoc tibi exẽplo prioris mariti memoriam exoleuisse constat. Ego vero non ab re stolidi speciem gero cũ haud dubitem quin is qui fratrem oppresserit: in affines quoq; pari crudelitate debacchaturus sit vnde stoliditatis q̃ industriæ habitum amplecti præstat & incolumitatis præsidium ab extrema deliramentorum specie mutuari. In animo tamen paternæ vltionis studium perseuerat: sed rerum occasiones aucupor: temporũ opportunitates opperior. Nõ idem omnibus locus cõpetit. Cõtra obscurũ immitẽq; animũ altioribus ingenii modis vti cõuenit. Tibi vero superuacũ sit meã lamẽtari desipiẽtiã quæ tuã iustius ignominiã deplorare debueras. Itaq; nõ alienæ sed ꝓpriæ mẽtis vitiũ defleas: necesse est. Cætera silere memineris. Tali cõuitio laceratã matrem ad excolẽdum virtutis habitum reuocauit. præteritosq; ignes præsentibus illecebris præferre docuit. Reuersus Fengo insidiosæ explorationis auctorem nusq̃ repertum diutinæ ingsitionis studio prosequebat: nemine se eũ vspiã cõspexisse dicẽte Amlethus quoq; an vllũ ipsius vestigiũ deꝑhenderit per iocũ rogat⁹ in cloacã illũ iuisse retulit ꝑq; ei⁹ ima collapsum: ac nimia cœni mole obrutũ a subeũtib⁹ passim porcis

Amlethi ad matrẽ verba.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

esse consumptũ. Quod dictũ tametsi veri confessionẽ exprimeret: quia specie stolidum videbatur, auditoribus ludibrio fuit. Cunq; Fengo priuignũ indubitatæ fraudi suspectũ tollere vellet: sed id tum ob aui eius Rorici, tũ ob cõiugis offensam exequi nõ auderet: Britãniæ regis officio necandũ duxit/innocentiæ simulationẽ alieno ministerio quæsiturus. Ita dũ occultare sæuitiã cupit, amicũ ignare, q̃ sibi infamiã conscíscere maluit. Discedẽs Amlethus matri tacite iubet, textilibus aulã nodis instruat, suasq; post annũ inferias falso pagat: eoq; tempore reditum pollicetur. Proficiscũtur cũ eo bini Fengonis satellites/literas ligno insculptas (nã id celebre quondam genus chartarũ erat) secũ gestantes: qbus Britannorũ regi transmissi sibi iuuenis occisio mãdabatur. Quorũ Amleth⁹ quietẽ capientiũ loculos pscrutat⁹ literas deprehendit: quarũ plectis mandatis, qcquid chartis illitũ erat curauit abradi: nouisq; figurarũ apicibus substitutis, dãnationẽ suã in comites suos, mutato mãdati tenore, cõuertit. Nec mortis sibi sentẽtiã ademisse/et in alios piculũ trãstulisse cõtentus/preces huiusmodi falso Fengonis titulo subnotatas adiecit: vt Britãniæ rex prudentissimo ad se iuueni misso filiam in matrimoniũ erogaret. At vbi in Britanniã ventũ, ad ũt legati regẽ: literasq;, quas alienæ cladis instrumentũ putabant, ppriæ mortis indices obtulerũt. Quo dissimulato rex hospitali illos humanitate psequitur. Tũc Amlethus oẽm regiarũ dapũ apparatũ pinde ac vulgare edulium aspnatus: summã epularũ abundantiã miro abstinentiæ genere auersatus est: nec minus potioni, q̃ dapibus pepcit. Admirationi oĩbus erat: q; alienigenæ gentis iuuenis accuratissimas regiæ mẽsæ delitias/et instructissimas luxu epulas: tãq; agreste aliquod obsoniũ, fastidiret. Soluto cõuiuio rex quũ amicos ad quietẽ dimitteret per quendã cubiculo immissũ, nocturna hospitũ colloquia clandestino exploratiõis genere cognoscẽda curauit. Interrogatus igit a sociis Amlethus: qd igit ita hesternis epulis pinde ac venenis abstinuisset! panẽ cruoris cõtagio respsum: potioni ferri saporẽ inesse: carneas dapes humana cadaueris olidítate pfusas: ac veluti quoddam funebris nidoris affinitate corruptas dicebat. Addidit quoq; regẽ seruilibus oculis esse: reginã tria ancillaris ritus officia p se tulisse: nõ tã cœnã, q̃ ei⁹ auctores plenis opprobrii cõuitiis insecut⁹. Cui mox socii pristinũ mẽtis vitiũ exprobrãtes, variis petulantiæ ludibriis insultare cœperũt: q; pbanda culparet: causaret idonea: q; insignẽ regẽ, excultãq; moribus fœminã parũ honesto sermone lacesseret: laudẽq; meritos extremi dedecoris opprobrio respsisset. Quibus rex ex satellite cognitis, taliũ auctorẽ supra mortalem habitũ, aut sapere, aut desipe testatus est: tam paucis verbis pfectissimã industriæ altitudinẽ cõplectendo. Accersitũ deinde villicũ vnde panẽ adsciuerat percõtatur. Qui quũ eũ domestici pistoris opa cõfectũ assereret, scitatur item vbi materiæ eius seges creuisset: et an vllum illic humanæ stragis indiciũ extaret. Qui respondit haud pcul abesse campũ vetustis interfectorũ ossibus obsitũ: et adhuc manifesta antiquæ stragis vestigia p se ferentẽ: quẽ a se pinde ac cæteris feraciorẽ opimæ vbertatis spe, verna fruge cõsertũ dicebat. Itaq; se nescire an panis hoc tabo vitiosi qcq̃ saporis contraxerit. Quo audito rex Amlethũ vera dixisse cõiectãs: vnde lardũ quoq; allatũ fuisset cognoscere curæ habuit. Ille sues suos per incuriã custodia elapsos putri latronis cadauere pastos asseuerabat. Ideoq; forte eorũ carnibus corruptioni affinẽ incessisse saporẽ. Quũ rex in hoc quoq; veracẽ Amlethi sententiã cõperisset: quonã liquore potionẽ miscuisset inquirit. Vt farre, et aqua temperatã cognouit, demonstratum sibi scaturiginis locũ in altum fodere

Callíditas Amlethi.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

aggreſſus,complures gladios rubigine adeſos repperit : ex quorũ odore lymphas vitium traxiſſe exiſtimatum eſt.Alii ideo potionẽ notatam referunt :ꝙ in eius hauſtu apes abdomine mortui alitas depræhenderit: vitiumq; referri guſtu, qđ olim fauis inditum extitiſſet.A quo rex culpati ſaporis cauſas competẽter editas vidẽs, quũ ab eodẽ exprobratam ſibi oculorũ ignominiam ad generis fœditatem pertincre cognoſceret,clam conuenta matre,quis ſibi pater extitiſſet inquirit.Qua neminem ſe præter regem paſſam dicente,rem quæſtione ex ea cognoſcendam minatus ꝙ ſeruo ortus eſſet accepit:notatæ originis ambiguitatẽ extorto cõfeſſionis indicio pſcrutatus.Igitur vt cõditionis ſuæ rubore cõtuſus : ita iuuenis prudentia delectatus: eundem cur reginã ſeruilium morũ exprobratiõe maculaſſet,interrogat. Sed dum cõiugis comitatẽ nocturno hoſpitis ſermone laceſſitam doluit,eandẽ ancilla matre creatã didicit.Siquidẽ ille tria ſe circa eam ſeruilis ritus vitia denotaſſe dicebat.Vnũ ꝙ ancillæ more pallio caput obduxerit.Alterũ ꝙ veſtẽ ad greſſũ ſuccinxerit.Tertiũ ꝙ ciborum reliquias dentium anguſtiis inhærentes ſtipite eruerit erutaſq; commanducauerit.Matrẽ quoq; eius in ſeruitutem captiuitate redactam memorabat:ne potius ſeruili more,q̃ genere eſſe videretur.Cuius induſtriam rex perinde ac diuinum aliquod ingenium veneratus,filiam ei in matrimonium dedit Affirmationem quoq; eius tanq̃ cœleſte quoddã teſtimonium amplexatus eſt.Cæterũ comites ipſius vt amici mandatis ſatiſfaceret,proxima die ſuſpendio cõſumpſit.Quod beneficiũ Amlethus tanq̃ iniuriam ſimulata animi moleſtia ꝓſecutus: aurum a rege cõpoſitiõis nomine recepit:quod poſtmodũ igni liquatũ clã cauatis baculis infundendũ curauit.Apud quẽ annũ emenſus impetrata ꝓfectionis licẽtia patriã repetit:nihil ſecũ ex omni regiarũ opum apparatu præter gerulos auri bacillos deportãs.Vt Iutiã attigit p̃ntem cultũ priſtinis ꝑmutauit moribus:q̃bus ad honeſtatẽ vſus fuerat i ridiculæ cõſuetudinis ſpẽm deĩduſtria cõuerſis.Cũq; tricliniũ in quo ſuę ducebãt exeqæ ſqualore obſitus intraſſet,maximũ oĩbus ſtuporẽ iniecit:ꝙ obitũ eius falſo fama vulgauerat.Ad vltimũ horror in riſum cõceſſit exprobrãtibus ſibi mutuo ꝑ ludibriũ cõuiuis viuũ affore:quẽ ipſi ꝑinde ac defunctũ inferiis ꝓſequerent.Idẽ ſuꝑ comitibus interrogatus: oſtẽſis quos geſtabat baculis,hic inq̃t et vnus et alius eſt.Qđ vtrũ verius,an iocoſius ꝓtulerit neſcias.Siq̃dẽ ea vox q̃q̃ a plæriſq; vana exiſtimata fuerit,a veri tñ habitu nõ deſciuit: q̃ ꝑemptorꝫ loco pẽſationis eorꝫ pretiũ demõſtrabat.Pincernis deinde quo maiorẽ cõuiuis hilaritatẽ afferret cõiũctus,curioſiore ꝓpinãdi officio fungebat̃.Et ne greſſũ laxior veſtis offenderet latus gladio cinxit:quẽ plærunq; de induſtria diſtringẽs,ſupremo digitos acumine vulnerabat.Quãobrẽ a circũſtãtibus curatũ:vt gladius cũ vagina ferreo clauo traiiceret̃.Idẽ quo tutiorẽ inſidiis aditũ ſtrueret,petitã poculis nobilitatẽ crebris potionibus onerauit:adeoq; cũctos mero obruit:vt debilitatis temulẽtia pedibus intra regiã quieti ſe traderẽt,eundẽq; cõuiuii et lecti locũ haberẽt.Quos quũ inſidiis opportunos aĩaduerteret: oblatã ꝓpoſiti facultatẽ exiſtimans,p̃ꝑatos olim ſtipites ſinu excipit:ac deinde ædẽ in qua ꝓceres paſſim fuſis humi corporibꝰ ꝑmixtã ſomno crapulã ructabant̃,ingreſſus,cõpactã a matre cortinã,quæ etiam interiores aulæ ꝑietes obducebat,reſciſſis tenaculis decidere coegit.Quã ſtertentibus ſuꝑiectam,adhibitis ſtipitum curuaminibus adeo inextricabili nodorꝫ artificio colligauit:vt nemo ſubiectorum tametſi validius adniteretur cõſurgẽdi effectum aſſequi poſſet.Poſt hæc tectis ignem iniicit:qui crebreſcentibus flammis late incen

dium spargens totos inuoluit penates: regiam consumpsit, omnesq; aut profundũ carpentes somnum/aut frustra assurgere conantes, cremauit. Inde petito Fengonis cubiculo: qui prius a comitibus in tabernaculum perductus fuerat, gladiũ forte lectulo cohærentem arripuit, suumq; eius loco defixit. Excitato deinde patruo, pceres eius igne perire retulit: adesse Amlethum veterum vncorum suorum ope succinctum: et iam debita paternæ cladis supplicia exigere auidum. Ad hanc vocẽ Fengo lectulo desiliens dum pprio defectus gladio nequicq̃ alienum distringere conatur opprimitur. Fortem virum, æternoq; nomine dignum: qui stultitiæ commẽto prudenter instructus, augustiorẽ mortali ingenio sapiẽtiam admirabili ineptiarum simulatione suppressit: nec solum propriæ salutis obtentum ab astutia mutuatus, ad paternæ quoq; vltionis copiam eadem ductum præbente peruenit. Itaq; et se solerter tutatus: et parentem strenue vltus: fortior, an sapientior existimari debeat, incertum reliquit.

Fengonis cædes.

Explicitus est liber Tertius: Incipit Quartus.

Eracta vitrici strage Amlethus facinus suũ incerto popularium iudicio offerre veritus, latebris vtendum existimauit: donec quorsum incondítæ plæbis vulgus procurreret didicisset. Igitur vicinia quæ noctu incendium speculata fuerat / mane causam conspecti ignis nosse cupiens, collapsam in cineres regiam aiaduertit: ruinasq; eius adhuc tepidas perscrutata nihil præter informes combustorum corporum reliquias repperit. Adeo autem vorax flamma omnia perederat: vt ne index qdem extaret: ex quo tantæ cladis causa accipi posset. Corpus quoq; Fengonis ferro confossum inter cruentas spectabat exuuias. Aliis indignatio patens: aliis mœror: qbusdam gaudium occultum incesserat. Hi ducis lamentabantur interitum: hi sopitam parricidæ tyrannidem gratulabantur Ita regiæ necis euẽtus diuidua spectatorum sentẽtia excipiebatur. Ea vulgi trãquillitate Amlethus relinquẽdarũ latebrarũ fiduciã adeptus, accersitis qbus arctiorẽ pfis memoriã inhærere cognouerat, cõcionẽ petit: in qua oronẽ hmõi habuit. Non vos moueat pceres pñs calamitatis facies: si quos miserabilis Horwẽdilli exitus mouet nõ vos inquã moueat: qbus in regẽ fides: in parentẽ pietas seruata est. Parricidæ, nõ regis intueamini funus. Luctuosior figdẽ illa facies erat, quũ ipi regẽ nfm ab iniqssimo parricida (ne dicã fratre) flebiliter iugulatũ vidistis. Ipi laceros Horwẽdilli artus: ipi corpus crebris vulneribus absũptũ plenis miserationis oculis aspexistis Quẽ ab atrocissimo carnifice spũ spoliatũ vt patria libertate exueret: quis dubiret? vna man9 ei fatũ/et vobis seruitutẽ iniecit. Quis igit tã amẽs: vt Fengonis crudelitatẽ Horwendillianæ præferat pietati? Memẽtote qua vos Horwendillus beniuolẽtia fouerit: iustitia coluerit: hũanitate dilexerit. Memineritis adẽptũ vobis mitissimũ regẽ: iustissimũ patrẽ: subrogatũ tyrannũ: suffectũ parricidã: erepta iura: cõtaminata oia: pollutã flagitiis patriã: impositũ ceruicibus iugũ: ereptũ libertatis arbi

Amlethus rex. xxi.

Amlethi oratio.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

trium:Et nunc his finis :quũ ſuis auctorẽ criminibus obrutũ ſuorum pœnas ſcelerum parricidã pependiſſe cernatis.Quis mediocriter prudens ſpectator beneficiũ iniuriæ loco duxerit!Quis mentis compos propriũ in auctorem ſcelus recidiſſe cõdoleat!Quis cruentiſſimi lictoris cladem defleat:aut crudeliſſimi tyranni iuſtũ lamentetur interitũ!Præſto eſt auctor rei,quẽ cernitis.Ego quidẽ et parẽtẽ et patriã vltione ꝓſecutum me fateor.Opus:quod veſtris piter manibus debebatur,exercui. Qd̃ vos mecũ cõmuniter cõdecebat,ſolus impleui.Adde q̃ neminẽ tã præclari facinoris ſociũ habui:nec cuiuſpiã mihi comes opa fuit:q̃q̃ haud ignorẽ vos huic manũ daturos negotio:ſi petiſſem a q̃bus fidẽ regi:beniuolẽtiã principi ſeruatã nõ dubito.Sed ſine veſtro diſcrimine nefarios punirí placuit : neq̃ eũ alienos humeros oneri ſubiiciendos putabam:cui ſuſtentando ꝓpríos ſuffecturos credebã. Incineraui ego alios/ſolũ Fengonis trũcũ vrís manib⁹ cõcremãdũ reliquí:in quo ſaltẽ iuſtæ vltionis cupidinẽ exſatiare poſſitis. Cõcurrite alacres:extruite rogum:exurite impium corpus:decoquite ſcelestos artus:ſpargite noxios cineres:diſſiicite immites fauíllas:nõ vrna/nõ tumulus nefandas oſſiũ reliqas claudat. Nullũ parricidii veſtigiũ maneat:nullus cõtaminatis artibus intra patriã locus exiſtat: nulla cõtagiũ vicinia cõtrahat:nõ mare/nõ ſolũ dãnati cadauerís hoſpitio polluat. Cætera ego prębui:id ſolũ vobis pietatis officiũ relictũ eſt.His exequiis ꝓſequendus tyrãnus : hac põpa parricidæ funus ducendũ.Sed neq̃ eius cineres q patriã libertate nudauerit a patria tegi cõuenit. Præterea qd meas reuoluã erũnas! calamitates recenſeã! retexã miſerias!quas ipi me plenius noſtis.Ego a vitrico ad mortẽ q̃ſitus: a mr̃e cõtẽptus:ab amicis cõſput⁹ ãnos flebiliter exegi:dies calamitoſe duxi:incertũ vitæ tp̃s piculis ac metu refertũ habui.Poſtremo oẽm ætatis ptẽ maxima cũ rerũ aduerſitate miſerabiliter emẽſ⁹ ſum.Sæpe me tacitis intra vos q̃ſtibus ſenſu vacuũ gemebatis deeſſe vltorẽ pri:parricidio vindicẽ. Quæ res occultũ mihi vræ charitati indiciũ attulit:in quorũ animis necdũ regiæ cladis memoriã exoleuiſſe cernebã.Cuius itaq̃ tã aſperũ pectus:tã ſaxeus rigor : quẽ nõ paſſionũ mearũ cõpaſſio molliat/erũnarũ miſeratio nõ flectat! Miſeremini alumni vri:moueamini ifortuniis meis:q ab Hor wẽdilli nece immunes geritis man⁹.Miſeremini quoq̃ afflictæ genitricis meę et reginæ quondã vræ:extincto cõgaudete dedecori:q̃ viri ſui fratrẽ interfectorẽq̃ cõplexa/geminũ ignominiæ põdus fœmineo ꝓpeti corpore cogebat.Quãobrem vt vltionis ſtudiũ occultarẽ/obſcurarẽ ingeniũ,adumbratũ non verũ inertiæ habitũ amplexatus ſum:ſtoliditatis figmẽto vſus/ſapiẽtiæ cõmentũ texui : qd̃ nũc an efficax fuerit,vtrũ finis ſui cõplemẽtũ attigerit,veſtro cõſpectui patet:vos tãtæ rei arbitros habere cõtentus ſum.Ipi parricidales fauíllas pedibus ꝓculcatis:deſpicamini cineres eius,q iugulati fratris vxorẽ polluit/flagitio temerauit/ dũm læſit/ maieſtatẽ ꝓditionis ſcelere laceſſiuit/acerbiſſimã vobis tyrannidẽ intulit/libertatẽ ademit/incesto parricidiũ cumulauit.Me tã iuſtæ vindictæ miniſtrũ/ tam piæ vltionis æmulum patricio ſuſcipite ſpiritu/debito ꝓſequmini cultu/benigno refouete cõtuitu.Ego patriæ ꝓbrũ dilui/matris ignominiã extinxi/tyrannidẽ reppuli/ parricidã oppreſſi/inſidioſam patrui manũ mutuis inſidiis eluſi:cuius ſi ſupeſſet,in dies ſcelera perebreſcerẽt.Dolebã et patris et patriæ iniuriã : illũ extinxi vobis atrociter:et ſupra q̃ viros decuerat,impantẽ.Recognoſcite beneficiũ:veneramini ingeniũ meũ regnum ſi merui date : habetis tanti auctorem muneris/ paternæ poteſtatis hæredem/non degenerem/non parricidam: ſed legitimũ regni ſucceſſorem/et piũ noxæ

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

parricidalis vltorem. Debetis mihi recuperatum libertatis beneficium/exclusum
afflictantis imperium/ademptum oppressoris iugum / excussum parricidæ domi-
nium/calcatum tyrānidis sceptrū. Ego seruitute vos exui/indui libertate:restitui
culmen:gloriam reparaui:tyrannū sustuli:carnificē triumphaui. Præmium penes
vos est:ipsi meritum nostis:a vestra merces virtute requiritur. Flexerat hac ora-
tione adolescens omniū animos/quosdam ad miseratione/alios ad lachrymas vsq;
perduxit. At vbi quieuit mœror/rex alacri cunctorum acclamatione censetur. Plu
rimum quippe spei in eius industria ab vniuersis reponebatur : qui tanti facinoris
summam profundissimo astu texuerat incredibili molitione concluserat. Mirari il
lum complures videres, tanto temporis tractu subtilissimum texisse consilium.

Amlethus regnat rex xxi.

His apud Daniam gestis, ternis nauigiis impensius adornatis socerum visurus ac
coniugem, Britanniam repetit. In clientelam quoq; armis præstantē iuuentutē ad
ciuerat exqsito decoris genere cultā:vt sicut cuncta despicabili dudū habitu gesse-
rat:ita nūc magnificis ad oīa paratibus vteretur:et qcqd olim pauptati tribuerat,
ad luxuriæ impensam cōuerteret. In scuto quoq; sibi parari iusserat oēm opm suorū
cōtextū ab ineūtis ætatis primordiis auspicatus : exqsitis picturæ notis adūbrādū
curauit. Quo gestamie piñ ac virtutū suarū teste vsꝰ, claritatis incremēta cōtraxit.

Britanniā repetit.

Scuti pictura.

Istic depigi videres Horwēdilli iugulū:Fēgōis cū īcestu pricidiū:flagitiosū patruū
fratruelē ridiculū:adūcas stipitū formas:suspicionē vitrici:dissilatione priuigni:p
curata tentamētorū gnā:adhibitā insidiis fœminā:hiātē lupū:inuētū gubernaculū
præteritū sabulum:initū nemus:insitā œstro paleam:instructū indiciis adolescētē:
elusis comitibus rē seorsum cū virgine habitā. Cerneres itaq; adumbrari regiā:ad
esse cū filio reginā:trucidari insidiatorē:trucidatū decoqui : cloacæ coctū infundi:
infusum suibus obiici:cœno artus insterni:instratos belluis absumēdos relinq. Vi-
deres etiā vt Amlethus dormiētiū comitū secretū dephenderit:vt obliteratis api-
cibus/alia figurarū elemēta substituerit:vt dapē fastidierit:potionēq; cōtēpserit:vt
vultū regis arguerit:vt reginā sinistri moris notauerit. Aspiceres quoq; legatorū
suspendiū:adolescentis nuptias figurari:Daniā nauigio repeti:inferias cōuiuio ce
lebrari:comitū loco baculos pcontātibus ostendi:Iuuenē pincernæ ptes exeq:distri
cto p industriā ferro, digitos exulcerari:gladiū clauo ptūdi:cōuiuales plausꝰ auge-
ri:increbrescere tripudia:aulęam dormiētibus iniici:iniectā vncorū nexibus obfir-
mari:ptinacius sopitos inuolui:tectis torrem immitti:cremari cōuiuas: depastā in
cendio regiā labefactari:Fengonis cubiculū adiri:gladiū eripi:inutilem erepti loco
constitui:regē priuigni manu proprii mucronis acumine trucidari. Hæc oīa excul
tissimo rerū artificio militari eius scuto opifex studiosus illeuerat/res formis imita
tus/et facta figurarū adūbratione cōplexus. Sed et comites ipius quo se nitidius ge
rerēt, oblitis tm̄ auro clypeis vtebāt. Quos Britāniæ rex benignissime exceptos re
gii apparatꝰ impēsis psequt. Qui inter epulandū/an Fengo viueret/integrisq; fortu
nis esset cupide percontatus, cognoscit e genero ferro piisse:de cuius frustra salute
perquireret. Cunq; interfectorem eius crebris percontationibus inuestigaret, eun
dem cladis eius auctorem/ac nuntium extare didicit. Quo audito tacitum animi
stuporē contraxit:qp ad se pmissam quondam Fengonis vltionem pertinere cogno
sceret. Ipse equidē ac Fengo vt alter alterius vltorem ageret/mutua quōdā pactiōe
decreuerāt. Trahebat itaq; regē hinc in filiā pietas/in generū amor : inde charitas
in amicū:et pterea iurisiurādi firmitas:ipsa quoq; mutuæ obtestatiōis religio: quā

Britāni regis ī iureiurādo rligio

violare nefarium erat. Tandē cum affinitatis contemptu iuratoria præpōderauit fides: conuersusq; ad vltionē animus necessitudini religionē antepōsuit. Sed qm̄ hospitalitatis sacra violare nefas credebatur, aliena manu vltiōis ptes exequi prēopta uit, innocētiæ speciē occulto facinore prętenturus. Igitur insidias officiis texit: lædēdiq; curā adūbratis beniuolentiæ studiis, obscurauit. Et quia cōiunx eius nuper morbo consumpta fuerat, Amlethū reparandarū nuptiarū legationē suscipere iubet admodū se singulari ipius industria delectatū præfatus. Regnare siquidē in Scotia fœminā asserebat: cuius vehemēter connubiū affectaret. Sciebat nāq; eā nō mōpudicitia cęlibē: sed etiā insolentia atrocē ꝓprios sp exosam ꝓcos: amatoribus suis vltimū irrogasse supplicīū: adeo vt ne vnus q̄dem e multis extaret q ꝓcationis eius pœnas capite nō luisset. Proficiscit itaq; Amlethus q̄q̄ piculosa legatio imparetur/ iniuncti muneris obsequium nō detrectans: sed ptim domesticis seruis/ptim regis vernaculis fretus. Ingressusq; Scottiam quū haud procul reginę penatibus abesset recreandorū equorū gratia iunctum viæ pratū accessit: ibiq; loci specie delectatus quieti cōsuluit iocundiore riui strepitu somni cupidinē prouocante, ordinatis qui stationem cminus obseruarent. Quo audito regina denos iuuenes exterorū aduentum, apparatumq; speculaturos emittit. Quorum vnus vegetioris ingenii/elusis vigilibus puicacius subiens clypeum Amlethi, quem capiti forte dormiturus affixerat tanta lenitate submouit: vt ne supiacentis quidē quietem turbaret/aut cuiuspiam ex tanto agmine somnum prumperet: dominā nō modo nuntio/sed etiā rerū indicio certiorē redditurus. Delegatas quoq; ei literas loculis q̄bus asseruabanē patri callidítate subduxit. Quibus regina ad se platis clypeū curiosius contemplata ex affixis notulis totius argumēti summā elicuit: eūq; affore intellexit q exactissimo prudentiæ consilio fretus, de patruo paternæ cladis pœnas accepit. Literas quoq; nuptiarum suarum petitionem cōtinentes intuita, totos oblíterauit apices: q; senū admodum connubium abhorreret: iuuenum complexus appeteret. Inscripsit autē mandatum perinde atq; a Britanniæ Rege sibi transmissum/et eius titulo pariter ac nomine consignatum: quo se latoris peti coniugio simularet. Quinetiam facta quæ ex eius scuto cognouerat, scripto complectenda curauit: vt et clypeum literarum testem, et literas clypei interpretes existimares. Deinde eos quorum explorationē vsa fuerat scutum referre/literasq; loco suo restituere iubet: eodem fallaciæ genere Amlethum insequuta, quo eum in cauillandis comitibus vsum acceperat. Interea Amlethus clypeum capiti fraude subductum expertus, occlusis de industria oculis quietem callidius simulat: quod vero sopore amiserat/ficto recuperatu rus. Alteram quippe fallendi vicē hoc pronius ab insidioso quærendā putauit: quo solam ꝓsperius egerit. nec eum opinio fefellit. Speculatorē quippe clandestino aditu scutum ac chartam pristino loco reponere cupientem prosiliens corripit, captū q; vinclorum pœna coercuit. Deinde excitatis comitibus Reginæ penates accedit. Cui ex soceri persona consalutatæ scriptum/eiusdemq; sigillo obsignatum porrexit. Quod quū accepisset Hermuthruda plegisset q; (reginæ id nomen erat) operā Amlethi īdustriāq; verbis impēsiorib⁹ ꝓsecuta: iustas Fengonē pœnas pepēdisse dicebat: ipm vero Amlethū rē hūana æstimatione maiorē incōphēsæ ꝓfūditatis ingenio molitū: q; nō solū pr̄ni exitii/mr̄niq; cōcubit⁹ vltionē inscrutabili sens⁹ altitudie cōmēt⁹ fuisset: verū etiā regnū ei⁹ a quo crebras insidias expt⁹ fuerat cōspicuis ꝓbitat| opib⁹ occupasset. Quāobrē mirari se tā eruditi ingenii virū vno nuptiarū

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

errore labefactari potuisse:q quũ hũanas pene res claritate trãscẽdat, in ignobilem,
obscurãq; copulã ꝑlapsus videat. Quippe cõiugẽ eius seruis parẽtibus esse: q̃q̃ eos
fortuna regiis honoribus exornasset. In expetẽdis siqdẽ cõiugiis prudẽti nõ formæ
fulgorẽ: sed generis metiẽdũ. Quapropter si rite copulã appetat, ꝓsapiam ęstimet:
nec specie capiat: quæ quũ illecebrarũ irritamentũ sit, multoꝝ candorẽ inaniter fu
cata detersit. Esse vero quã sibi nobilitate parẽ asciscere possit. Se siqdẽ nec rebꝰ te-
nuẽ nec sanguine humilẽ eius amplexibus idoneã fore: vtpote quã nec regiis opibꝰ
vincat: nec auito splẽdore p̃cellat. Quippe reginã se esse: & nisi refragaret sexus, re-
gẽ existimari posse: immo qđ verius est: quẽcunq; thoro suo dignata fuerit, regẽ ex
istere: regnũq; se cũ ãplexibus dare. Ita et nuptiis sceptrũ, et sceptro nuptias respõ-
dere. Nec ꝑui beneficii esse eã ꝓprios offerre amplexus: q̃ circa alios ferro repulsã
exeq cõsueuerat. Hortat itaq; placẽdi studiũ in se transferat/ in se votũ nuptiale de
flectat: genusq; formæ p̃ferre discat. Hæc dicẽs, astrictis in eũ cõplexibꝰ ruit. Ille tã
comi virginis eloquio delectatꝰ, in mutua ꝓrũpit oscula: alternos cõplexuũ nodos
cõserit: sibiq; qđ virgini placitũ ꝓtestat. Fit deinde cõuiuiũ: accersunt amici: corro
gant primores: nuptiæ ꝑagunt. Quibus expletis, quũ nupta Britãniã repetit, vali
da Scotthorũ manu ꝓpius subseq iussa: cuius opa aduersum varios insidiarũ obie-
ctus vteret. Redeunti Britãnici regis filia: quã in matrimonio habebat, occurrit: q̃
q̃q̃ se supductæ pellicis iniuria læsam q̃reret, indignũ tñ aiebat maritali g̃ræ pelli-
catus odiũ anteferri: neq; se adeo virũ auersaturã: vt qđ ei fraudulentius intentari
sciat, silentio occultare sustineat: habere eñ se pignꝰ cõiugii filiũ: cuius saltẽ respe-
ctus cõiugalẽ mr̃i charitatẽ cõmẽdare debuerat. Ip̃e eñ (inqt) matris suæ pellicem
oderit, ego diligã: tuos in me ignes nulla calamitas sopiet: nullus liuor extĩguet: qn
et in te sinistre excogitata detegã/ et quas dep̃hẽderim insidias pandã. Quãobrẽ ca
uendũ tibi soccrũ putes: ꝙ ip̃e legationis ꝓuentũ carpseris: oẽmq; eius fructũ in te-
met, eluso mittẽtis voto, ꝑuicaci vsurpatione transtuleris. Qua voce se cõiugali, q̃
paternæ charitati ꝓpiorẽ ostendit. Hæc loquẽte ea adest Britãniæ rex: generũq; ar
ctius q̃ affectuosius amplexatus, cõuiuio excipit/ liberalitatis specie fraudis propo
situm celaturus. Amlethus cognita fraude metum dissimulanter habuit, ducẽtisq;
equitibus in comitatum receptis, subarmalem vestem indutus obsequitur inuitan
ti: maluitq; regiæ simulationi periculose parere, q̃ turpiter repugnare. Adeo hone
statem in cunctis obseruandam putabat. Quem cõminus obequitãtem rex sub ip̃a
bipatentiũ portarũ testudine adortus iaculo transegisset, ni ferrũ subarmalis togę
durities reppulisset. Amlethus leui recepto vulnere, eo loci se cõtulit: vbi Scotticã
iuuentutẽ expectãdi officio fungi iusserat: captiuo nouæ cõiugis speculatore ad re
gẽ remisso: q se destinatas dominæ literas loculorũ custodiæ furtim exemisse testã
do, crimen in Hermutrudam refunderet: ipsumq; accurato genere excusationis
reatu proditionis absolueret. Quem rex auidius fugientem insequi non moratus,
maiore copiarum parte priuauit: ita vt Amlethus die postero salutẽ prælio defen-
surus, desperatis admodum resistendi viribus ad augendã multitudinis speciẽ ex-
anima sociorum corpora/ ꝑtim subiectis stipitibus fulta/ ꝑtim propinquis lapidibꝰ
affixa: alia viuẽtum more equis imposita, nullo armorum detracto perinde ac præ
liatura feriatim in aciem, cuneumq; digesserit. Nec rarius mortuorum cornu
erat, q̃ viuentium globus. Stupenda siquidem illa facies erat: quum extincti rape-
rentur ad prælia: defuncti decernere cogerentur. Quæ res auctori otiosa non

Amlethõ parantur a Britãno insidiæ.

Stratagemã nouum

Angliæ sub iugatio tertia a Danis

fuit quũ ipa extinctorum imagines lacessentibus solis radiis immensi agminis speciem darent. Ita enim inania illa defunctorum simulacra pristinum militum numerum referebãt: vt nihil ex eorum grege hesterna strage diminutum putares. Quo aspectu territi Britanni pugnam præcurrere fuga/a mortuis superati: quos viuos oppresserant. Quæ victoria nescio callidior, an fœlicior existimanda sit. Rex dum segnius fugam intendit, ab imminentibus perimitur Danis. Victor Amlethus ingenti præda acta, conuulsisq; Britanniæ spoliis, patriam cum coniugibus petit. Interea defuncto Rorico, Vigletus regnum adeptus: Amlethi matrem omni petulãtiæ genere fatigatam regiis opibus vacuefecerat: filium eius fraudato Lethrarum rege: cui dignitatũ iura dandi tollendiq; ius esset, Iutiæ regnum occupasse conquestus. Quam rem Amlethus tanta animi moderatione excepit: vt Vigleto splendidissimis victoriæ suæ manubiis donato, calumniam beneficio rependere videretur.

Vigletus xxii. Rex aut potius tyrãnus Iutiæ.

Quem postmodum exigendæ vltionis occasione suscepta, bello lacessitum deuicit atq; ex occulto hoste manifestus euasit. Fiallerum Scaniæ præfectum exilio adegit: quem ad locum cui Vndensakre nomen est, nostris ignotum populis, concessisse est fama. Post hæc quũ a Vigleto Scaniæ Sialandiæq; viribus recreato per legatos ad bellũ ꝓuocaret, mirifica aĩ ĩdustria duas circa se res: quarũ alteri ꝓbrũ: alteri piculũ inesset, fluctuari peruidit. Sciebat qppe sibi si prouocationem sequeretur imminere vitæ piculum: si refugeret, instare militiæ probrum. Præponderauit tamen in contemplatore virtutũ animo seruandæ honestatis cupido, obtuditq; cladis formidinem impensior laudis auiditas: ne solidus gloriæ fulgor meticulosa fati declinatione corrumpetur. Animaduertebat quoq; tantũ pene inter ignobilem vitã et splendidam mortem discriminis interesse, quantũ dignitas a contemptu distare cognoscitur. Tanta aũt Hermutrudæ charitate tenebatur: vt maiorem futuræ eius viduitatis, q̃ propriæ necis solicitudinem animo insitã gestaret: omniq; studio circũspiceret: qualiter ei secundas nuptias ante belli ingressum cõscisceret. Quam ob rẽ Hermutruda virilem professa fiduciam, ne in acie quidem se eum deserturam spopondit: detestabilem inquiens fœminã, quæ marito morte cõseri formidaret. Quã ꝓmissionis nouitatem parum executa est.

Amlethi cædes.

Nam quum Amlethus apud Iutiam a Vigleto acie interemptus fuisset, vltro in victoris prædã, amplexũq; cõcessit. Ita votũ omne fœmineum fortunæ varietas abripit: temporum mutatio dissoluit: et muliebris animi fidem lubrico nixam vestigio fortuiti rerum casus extenuant: quæ sicut ad pollicendum facilis, ita ad persoluendum segnis: variis voluptatis irritamentis astringitur atq; ad recentia semp auidius expetenda/veterũ immemor: anhela præceps cupiditate dissultat. Hic Amlethi exitus fuit: qui si parem naturæ atq; fortunæ indulgentiã expertus fuisset, æquasset fulgore supos: Herculea virtutibus opera transcendisset. Insignis eius sepultura ac nomine campus apud Iutiã extat.

Vigleti mors. Wermũdus rex xxiii. Vffo nascit

Vigletum tranquillam ac diutinã regni procurationẽ emensum morbus cõsumpsit. Cui filius Wermundus succedit. Hic ꝓlixis tranquillitatis otiis: fœlicissima tempo rum quiete decursis diutina domesticæ pacis constantiã incõcussa rerum securitate tractabat. Idem prolis exps iuuentam exegit: senior vero filium Vffonẽ sero fortunæ munere suscitauit: quũ nullam ei sobolem elapsa tot annorum curricula peperissent. Hic Vffo coæuos quosq; corporis habitu supergressus, adeo hebetis, ineptiq; animi principio iuuentæ existimatus est: vt priuatis ac publicis rebus inutilis videretur. Siquidem ab ineunte ætate nunq̃ lusus aut ioci consuetudinem præ

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

buit: adeoq; humanæ delectationis vacuus fuit: vt labiorum continentiã iugi silentio pmeret & seueritatẽ oris a ridendi prorsus officio temperaret. Verũ vt incunabula stoliditatis opinione referta habuit ita postmodũ cõditionis contẽptũ clarita te mutauit. Et quantũ inertiæ spectaculũ fuit: tantũ prudentiæ & fortitudinis exẽplum euasit. Cuius pater sorcordiã contẽplatus: filiã ei Slesuicensiũ pfecti Frowini in matrimoniũ adsciscit. Illustrissimi viri affinitate vtilissimũ gerendi regni subsidium recepturo. Huic erant filii Keto & Wigo splendidissimæ indolis iuuenes, quorum Wermundus nõ minus/q̃ Frowini virtutẽ futuris filii profectibus deputabat. Ea tempestate regnabat apud Suetiam Athislus vir fama studioq; cõspicuus. Qui cum finitimos late bello pfligisset: ne partũ virtutibus fulgorem ocio, desidieq; corrũpendũ relinqueret: cõplura nouarũ rerũ officia sedulo frequentationis studio celebranda curauit. Inter quæ etiã insigni armatura succinctus quotidianã solitarii incessus consuetudinem præbuit. Tum q̃ in re militari, nihil crebro armorum vsu præstantius nosset: tũ vt huius agitatione studii claritatis incremẽta cõtraheret. In quo nõ minus sibi fiducia q̃ laudis cupido vendicauit. Tantã quippe nullius rei violentiã existimabat, vt eius obiectu mentis suæ robur quassandũ timeret. Qui cũ traiectus in Daniam armis Frowinũ apud Slesuicũ acie prouocasset: magnisq; inuicem cædibus copiæ funderentur: accidit ipsos agminũ duces ita inter se ferro cõcurrere: vt rem duelli more prosequerẽtur, & pter publicam belli sortẽ priuati cõflictus specie decertarent. Hũc enim congressionis euentũ par amborum expetebat affectus: vt virtutẽ non partiũ ope/sed propria viriũ experientia testarentur. Quo euenit vt crebrescẽtibus vtrinq; plagis Athislus armis superior prostrato Frowino priuatæ victoriæ publicã iungeret, passimq; diuulsa Danorũ agmina pfligaret. Inde Suetiam reuersus Frowini necem: non solũ virtutũ suarũ imaginibus adscripsit: verũ etiam impensiore verborũ iactantia prosequi cõsueuit/gloriã facti vocis petulantia demolitus. Aliquãdo enim speciosius virtutes silentii verecũdia tegunt q̃ sermonis petulantia publicantur. Frowini filios Wermundus paternæ dignitatis honoribus euehit: extincti pro patria amici liberos iusto admodum beneficio prosecutus. Quę res Athislo referẽdi in Daniam belli monitum pbuit. Rediit itaq; superioris pugnæ fiducia concitatus: non modo tenues, angustasq; copias: verum omne virtutis Suetiæ robur aduectans pinde ac totius Daniæ imperiũ rapturus. Qd Frowini filius Keto per primipilum suũ Folconem nomine Wermundo, tunc forte villam Ialungã tenenti nuntiandũ curauit. Qui regem cũ amicis epulantem reperiens mandatum adhortatione prosecutus, adesse belli facultatem diutule postulatam, & vltro se Wermundi votis ingerere dixit. cũ & prompta vincendi pstetur occasio, & maturus triumphi titulus optionis eius arbitrio tribuatur. Magnã itaq; & inopinam felicitatis dulcedinem esse quã ei longis affectatam suspiriis psentis euentus auspicia largiant. Venisse si quidẽ Athislum innumeris Sueonũ copiis succinctum perinde ac victoriæ certitudinẽ indubitata animi psumptione cõplexũ. Cũq; præliaturũ hostem fatum fugę anteferre dubiũ non sit: felicem recentis vulneris vltionem oblata belli facultate præstari. Quẽ Wermundus pclare, ac fortiter legationis partes executũ testatus: paulisper epulis refici iubet. q̃ itinera ieiuniis officere soleant. Qui cũ nequaq̃ sibi capiendi cibi ociũ suppetere dixisset: potione sitim lenire depescitur. Quo præbito poculũ quoq; nam aureum erat adseruare iubetur/ affirmante Wermũdo cõmeandi calore defessis cõmodius cratere q̃ palma lymphã

Athislus Suetiæ Rex.

Athislus Sueticus.

Frowini cædes.

Keto.

Wermundi liberalitas.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

excipi:meliusq; bibendi usum ciphi q̃ manus subsidio celebrari. Quo tam beniuolis verbis muneris magnitudinem prosequente, delectatus utroq; iuuenis se prius ad perceptę potionis mensuram proprii cruoris haustu usurum q̃ regis conspectibus terga admoturum promittit. Tam fortem eius promissionem Wermundus mercedis nomine veneratus aliq̃to plus voluptatis ex dato beneficio q̃ miles ex accepto percepit. Nec animosius locutũ eum q̃ pręliatum expertus est. Cõmisso nãq; bello contigit vt inter varios turmarũ ꝓcursus cõcurrentibus Folcone & Athisslo manũq; diutile conserentibus Sueonum exercitus ducis sui euentum secutus fugã ingrederetur. Athisslus quoq; sautius ad naues ex acie conuolaret. Cũq; folco vulneribus ac labore hebetatus sed & æstu & labore pariter sitiq; perfusus fugam insequi destitisset hostilem: recreandi corporis gratia ꝓprium cassidę cruorem excepit hauriendũq; ori præbuit. Quo facto receptum a rege cruorem speciosissime pensauit. Quod videns forte Wermundus impensius eum peractę promissionis laudauit. Cui folco spetiosa vota ad debitum finem perducenda respondit. Qua voce non minorem facti sui cõmẽdationem q̃ Wermundus exhibuit. Cũq; victores vt post pliũ fit depositis armis ac quiescentes variis inuicem sermonibus vterẽtur: Slesuicensiũ pręfectus Keto magnæ sibi admirationis esse prędicauit qualiter Athisslus crebris obstantibus causis elapsionis copiam impetrauerit præsertim cũ is ante omnes bella gesserit primus: fuga vero postremus incesserit. Nec alius quispiam ex hostibus fuerit cuius tantis danorum studiis affectaretur occasus. Ad hæc Wermundus nosse eum oportere aiebat omnẽ bellorum aciem quadrifaria dimicantiũ varietate distingui. Esse enim primi generis bellatores qui fortitudinem modestia temperãtes: rebelles acrius cædant: fugientibus instare erubescant. Hos siquidem quos diuturna armorum experientia certiore virtutis testimonio prosequatur, quiq; gloriam suam non in victorum fuga sed vincendorum expugnatione constituant. Esse prælantiũ & aliud genus qui corporis animiq; viribus freti sed nulla miserationis parte præditi in hostium tam terga q̃ pectora cõmuni cædis atrocitate desæuiant. Tales quippe esse qui iuuenilis animi calore prouecti Tyrocinii rudimenta bellorum auspiciis ornare contendant/quosq; tã ætatis q̃ laudis ardor inflãmet/inq; fas & nefas pari nisus securitate præcipitet. Esse etiam tertios quib⁹ inter metum pudorẽq; anxiis progressum terror adimat: recursum ruboris obstaculũ tollat: qui sanguine clari/inaniq; tantũ proceritate conspicui aciem numero non viribus densent: hostẽ vmbra potius q̃ armis feriant: & in bellatorum grege solo corporum spectaculo cẽseantur. Hos magnarum opum dominos fore genere q̃ animo præstãtiores quos lucis auiditas rerum dominio contracta plus ignauiæ q̃ nobilitatis viribus indulgere compellat. Esse item & alios qui speciem non rem in bellum perferant: seq; extremis sociorum agminibus inserentes primi fugã postremi plium gerant. In quibus imbecillitatis habitũ certi pauoris indiciũ detegat cum semper q̃fitis de industria subterfugiis pugnantium terga timidioris ꝓgressus pigritia subsequantur. His ergo de causis regem fuga seruatum existimari debere cũ a primi ordinis militibus nulla persecutionis instantia fugiẽs ꝑmeretur: qui non victos arcere: sed victoriam cõseruare curæ habeãt: perindeq; cuneos densent vt Trophæi nouitas cõpetentib⁹ nixa ꝑfidiis perfectã successus copiã adsequatur. Secundi vero generis pugnatores quibus obiecta q̃q; perimere studiũ sit non animi sed opportunitatis inopia Athisslũ intactum liquisse: ꝙ eos non tam lædendi ausus q̃ facultas defecerit. Sed & tertii

Crateren

Folconis facinus.

Quattuor genera bellatorum. Primũ. Secundum.

Tertium.

Quartum.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

ordinis viros qui ipsum pugnę tẽpus trepido vagationis genere deducẽtes succes-
sus etiã sociæ partis impediũt q̃q̃ lędendi regis locũ habuerũt: attẽtandi tamẽ auda
cia caruisse. His modis Wermundus stupidã Ketonis admirationẽ absoluens veras
seruati regis causas assertione sua editas memorabat. Post hæc Athislus Suetiam
refugus petit Frowini cædẽ pętulãtius iactãs, ac facinoris huius memoriã verboso
laudũ suarũ relatu incessanter ostẽtans: nõ ꝓ receptæ cladis ruborem æquo animo
ferret: sed vt recẽtis fugæ vulnus antiquæ victoriæ titulis recrearet. Cui? rei Keto
et Wigo (vt par erat) indignatione pmoti in paternæ vltionis vota cõiurant. Quã
se parũ bello exequi posse credẽtes sumpto lenioris armaturæ paratu Suetiã solita-
rii pętunt, ingressiq; nemus, in quo regẽ absq; comite versari solitũ fama cognoue-
rãt: tela latebris mandãt: inde cũ Athislo profugorũ nomine diutule cõuersati cũ
ab eo quã patriã haberẽt interrogarẽtur: Slesuicenses se esse, patriãq; cædis causa
liquisse testãtur. Quod rex eos non de patrandi facinoris voto, sed de patrati noxa
astruxisse credebat. Ea quippe fraude pęrcũctãtis studiũ eludere cupiebant, vt rela-
tionis certitudo cassum quęrẽti pareret intellectum & responsionis veritas tacitis
adumbrata figmentis opinionẽ incutęret falsitatis. Plurimũ quippe deformitatis
olim ab illustribus viris in mendacio reponebatur. Tum Athislus scire sibi libitum
dixit: quis Danorũ opinione Frowini interfector credatur. Ad hæc Keto dubitari
inquit, cui tãti facinoris claritatẽ arrogari cõueniat. Pręsertim cũ eũ publica aucto
ritas acie extinctũ perhibeat. Respõdit Athislus frustra aliis Frowini necẽ adscribi
quã ipse dũtaxat alterna manus consertione pęregerit. Mox an vlla Frowino sobo-
les supesset pęrquirit. Ketone deinde duos eius filios extare dicẽte, ętatis eorũ ac sta
turæ habitũ p̃q̃ libẽter se cognoscere dixit. Refert Keto hos sibi corpore ꝓpę modũ
æquales esse, ætate pares, proceritate pśimiles. Tunc Athislus si mens iquit illis, ac
virtus paterna cõstaret acerba mihi tẽpestas ingrueret. Interrogante deinde eo an
crebrã paternæ necis mẽtionẽ haberẽt! Keto qcqd remedio tẽperari nõ possit supua
cue verbis replicari subiũxit. Nihil ꝓdesse testatus inexpiabile malũ assiduis itera-
re molestiis. Quo dicto documẽtũ dedit vltionẽ minis p̃curri nõ oportere. Cũq; re
gem acuẽdi roboris gratia quotidie solitariæ digressionis officio vtentẽ videret: re
ceptis armis cũ fratre p̃uiũ eius cõsectatur incessum. Quibus Athislus visis harenã
pressit q; iminẽtes vitare deforme existimaret. Illis deinde se pęrẽpti ab eo Frowini
pœnas sumpturos dicẽtibus p̃sertim cũ plurimo iactãtiæ fastu se solũ necis eius fa-
teatur auctorẽ. Cauẽdũ eis (inqt) ne dũ vltionis effectũ appetãt: infirmas & inopes
viriũ manus stulta secũ audacia cõserãt, dũq; alienũ affectent exitiũ ꝓpriũ expęriã-
tur occasum, optimæ ĩdolis habitũ p̃propęra laudis cupidine cõsumpturi. Quãob-
rẽ parcant iuuẽtæ, parcãt & indoli, nec temere votũ eis incesserit pęreundi. Itaq; pa
ternæ cladis iniuriã pęcunia a se rependi pmittant: ingẽtisq; gloriæ loco habeant q;
tantũ principẽ mulctę nomine coercuisse, & veluti quodã terroris impio cõcussisse
credãtur. Hæc vero se nõ timore pcitũ, sed adolescẽtiæ eorũ miseratione motũ do-
cere. A quo Keto frustra tẽpus tãta verborũ ambage deduci p̃fatus: q; tã iustæ vl-
tionis affectũ pęcunię ꝓmissione labefactare conetur: ꝓgredi illũ iubet: & siquid sibi
viriũ sit: solitario secũ expęriri congressu. Nã & se remoto fratris adminiculo pro-
priis acturũ viribus ne manu impari pugna conseri videretur infamis. Duos siqdẽ
cũ vno decernere vt iniquũ, ita etiã probrosum apud veteres credebatur. Sed neq;
victoria hoc pugnę genere parta laudabilior habita q; potius dedecori q̃ glorię iũ-

Facti palliatio.

Mendacii detestatio.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

cta videretur. Quippe vnũ a duobus opprimi vt nulli⁹ negotii, ita maximi ruboris loco ducebat. Tanta aũt Athiſlũ fiducia ceperat: vt ambos ad ſe pariter inceſſendũ hortaretur: pfatus ſe tutioris pugnę poteſtatẽ facturũ, qbus pugnãdi votũ detrahe re nequeat. Quã indulgẽtiã Keto ita auerſatus ẽ vt prius ſe fato q̃ ea vſurũ teſtare tur oblatã certaminis conditionẽ vitio ſibi vertendã exiſtimans. Quẽ Athiſlus ma nũ ſecum cupidius conſerentẽ modeſto pugnæ genere excipere cupiens clypeũ eius dũtaxat adacto leui⁹ mucrone cõuerberat animoſior ſalutis ſuæ q̃ efficacior defen ſor. Quo diutule geſto monet vti fratrẽ cœpti conſortẽ adciſcat: nec alienæ manus opẽ expoſcere erubeſcat cũ ſolitariã ſui conatus experientiã ſine effectu eſſe videat. Abnuenti parcendũ negat: minaſq; opere proſecutus ſummis eum viribus tentat. A quo tã valido ferri ictu except⁹ eſt: vt ipſum diffiſſa caſſide capiti illabi cogeret. Quo vulnere irritatus: nã multus e vertice cruor profundebatur: Ketonẽ crebris ac vegetis ictibus petitũ genibus humũ petere coegit. Qd wigo intueri nõ paſſus propior priuatę charitati q̃ publicæ cõſuetudini ruborẽ pietati cedere coegit: inua ſoq; Athiſlo fraternę imbecillitatis ptector q̃ ſpectator eſſe maluit. Quo facto plus obprobrii q̃ laudis contraxit: q̃ in iuuãdo fratre ſtatutas duelli leges ſoluiſſet, eidẽ q̃ vtilius q̃ honeſtius opem tuliſſe videretur. Siquidem ex altera lance dedecoris, Ex altera pietatis partibus indulſit. Itaq; promptius q̃ ſpecioſius Athiſli cædes ab ipſis peracta noſcebatur. Quæ ne vulgo clam eſſet corpus eius abſciſſo capite equo impenſum extra nemus ferẽtes propinquioris pagi incolis tradunt. Frowini filios paternæ necis vltionem ab Athiſlo Suconũ rege exegiſſe teſtantes. Talem præ ſe victoriam ferentes primis a wermundo honoribus excipiũtur vtiliſſimũ ab eis opus editum iudicante, ſublatiq; ęmuli gloriam q̃ admiſſi obprobrii famã cupidius intuente: nec tyranni necem vllis ignominiæ partibus affinẽ cenſente. In prouerbiũ apud exteros ductum: q̃ priſcum dimicandi ius regius labefactaſſet interitus. Cũq; wermundus ætatis vitio oculis orbaretur: Saxoniæ rex Daniam duce vacuam ratus: eiq; per legatos mandat regnum quod præter ætatis debitum teneat ſibi pcurandum committat: ne nimis longa imperii auiditate patriam legibus, armiſq; deficiat. Qualiter enim regem cenſeri poſſe: cui ſenectus animũ, cæcitas oculum pari caliginis horrore fuſcauerit? Qd ſi abnuat filiumq; habeat: qui cum ſuo ex prouocatione confligere audeat: victorem regno potiri permittat. Si neutrum probet: armis ſecum non monitis agendum cognoſcat: vt tandem inuitus præbeat quod vltroneus exhibere contemnat. Ad hæc wermundus altioribus ſuſpiriis fractus impudentius ſe ætatis exprobratione lacerari reſpondit: quem non ideo huc infelicitatis ſenectus protexerit: q̃ pugnæ parcus timidius iuuentam exegerit. Nec aptius ſibi cæcitatis vitium obiectari: q̃ plęrunq; talem ætatis habitum talis iactura conſequi ſoleat: potiuſq; condolendum calamitati q̃ inſultandum videatur. Iuſtius autem Saxoniæ regi impatientiæ notam afferri poſſe: quem potius ſenis fatum operiri q̃ imperium poſcere decuiſſet: q̃ aliquanto præſtet defuncto ſuccedere, q̃ viuum ſpoliare. Se tamen ne tanq̃ delirus priſcæ libertatis titulos externo videatur mancipare dominio: propria manu prouocationi pariturum. Ad hæc legati ſcire ſe inquiunt regem ſuum conferendæ cum cæco manus ludibrium perhorrere: q̃ tam ridiculũ decernẽdi genus rubori q̃ honeſtati propinqui⁹ habeatur. Aptius vero per vtriuſq; pignus & ſanguinem amborum negotio conſuli. Ad hæc obſtupefactis animo Danis ſubitaq; reſponſi ignorantia perculſis Vffo qui forte cũ cæteris

Athiſli cædes.

Vffonis indoles.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

aderat responsionis a patre licētiā flagitabat: subitoq; velut ex muto vocalis euasit. Cūq; Wermūdus quisnā talē a se loquēdi copiā postularet ingreret: ministriq; eū ab Vffone rogari dixissent, satis eē phibuit vt infelicitatis suæ vulneribus alienorū fastus illuderet, ne etiā a domesticis simili insultationis petulātia vexaretur. Sed satellitibus Vffonē hūc esse pertinaci affirmatione testātibus liberū ei sit, inqt, quisquis est cogitata pfari. Tū Vffo frustra ab eorū rege regnū appeti, inqt, qd tā pprii rectoris officio q̄ fortissimorū procerū armis, industriaq; niteretur. Præterea nec regi filiū, nec regno successorē deesse: sciātq; se nō solū regis eorū filiū: sed etiā quēcūq; ex gētis suæ fortissimis secū adsciuerit. simul pugna aggredi cōstituisse. Quo audito legati risere vanā dicti animositatem existimātes. Nec mora, cōdicitur pugnæ locus eidēq; stata tēporis meta pfigitur. Tantū autē stuporis Vffo loquēdi ac puocādi nouitate psentibus iniecit: vt vtrū voci eius an fidutiæ plus admirationis tributū sit, incertū extiterit. Abeūtib⁹ aūt legatis Wermūdus respōsionis auctore laudato q̄ virtutis fidutiā, nō in vnius: sed duorū puocatione statuerit potius se eiq; cūq; sit q̄ supbo hosti regno cessurū phibuit. Vniuersis aūt filiū eius esse testātibus qui legatorū fastū fidutiæ sublimitate cōtēpserit: ppius eū accedere iubet qd oculis nequeat manibus expturus. Corpore deinde eius curiosius contrectato cū ex artuū grāditate lineamētisq; filiū esse cognosset: fidē assertoribus habere cœpit, pcontariq; eū cur suauissimū vocis habitū summo dissimulationis studio tegēdū curauerit, tantoq; ætatis spatio sine voce/& cūctis loquēdi cōmerciis degere sustinuerit vt se linguæ prsus officio defectū, natiueq; taciturnitatis vitio obsitū credi pmitteret? Qui respōdit se paterna hactenus defensione cōtentū nō prius vocis officio op⁹ habuisse q̄ domesticā prudētiā externa loquacitate pssam aiaduerteret. Rogatus item ab eo cur duos q̄ vnū puocare maluit. Hūc iccirco dimicationis modū a se exoptatū respōdit: vt Athisli regis oppssio, quę q̄ a duobus gesta fuerat Danis opprobrio extabat vni⁹ facinore pensaret. Nouūq; virtutis specimē prisca ruboris monumēta cōuelleret. Ita antiquæ crimē infamiæ, recētis famæ litura respgendū dicebat. Quē Wermūdus iustā omniū æstimationē fecisse testat⁹ armorū vsum q̄ eis parū assueuisset pdiscere iubet. Quibus Vffo oblatis magnitudine pectoris angustos loricarū nexus explicuit: nec erat vllā repire q̄ eū iusto capacitatis spatio cōtineret. Maiore siquidē corpore erat q̄ vt alienis armis vti posset. Ad vltimū cū paternā quoq; loricā violēta corporis astrictione dissolueret: Wermundus eā a læuo latera dissecari, fibulaq; sarciri pcepit: partē q̄ clypei psidio muniat ferro patere parui existimās. Sed et gladiū quo tuto vti possit sūma ab eo cura cōcissi iussit. Oblatis cōplurib⁹ Vffo manu capulū stringēs: frustatim singulos agitādo cōminuit: nec erat qsq̄ ex eis tātī rigoris gladius, quē nō ad primæ cōcussionis motū crebra ptiū fractione dissolueret. Erat aūt regi inusitati acuminis gladi⁹ Skrep dictus: q qdlibet obstaculi genus vno feriētis ictu mediū penetrādo diffinderet: nec adeo qcq̄ pdurū foret: vt adactā eius aciē remorari potuisset. Quē ne posteris fruēdū relinq̄ret p sūmā alienę cōmoditatis inuidiā in pfunda defodera: vtilitatē ferri q̄ filii: īcremētis diffideret: cæteris negatur⁹. Interrogatus autē an dignum Vffonis robore ferrū haberet: habere se dixit. Q; si pridē a se terrę traditū recognito loco; habitu repire potuisset, aptū corporis eius viri⁹ exhiberet. In campū deinde pduci se iubēs cū interrogatis per omnia comitib⁹ defossionis locū acceptis signorū indiciis compisset: extractū cauo gladiū filio porrigit. Quē Vffo nimia vetustate fragilē exesumq; cōspiciēs: ferien-

Ex muto fit vocalis.

Vffonis robur.

Gladius Skrep.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

di diffidentia percontatur an hunc quoq; priorum exemplo probare debeat prius habitum eius q̃ rem ferro geri oporteat explorãdum testatus. Refert Wermundus si prẹsens ferrũ ab ipso vẽtilãdo collideret nõ superesse qd̃ viriũ eius habitui respõderet. Abstinendũ itaq; facto cuius in dubio exitus maneat. Igitur ex pacto pugnæ locus expetitur. Hũc fluuius Eidorus ita aquarũ ambitu vallat: vt earũ interstitio repugnãte nauigii dũtaxat aditus pateat. Quẽ Vffone sine comite petẽte Saxoniæ regis filiũ insignis viribus athleta cõsequitur crebris vtrinq; turbis alternos riparũ anfractus spectãdi auiditate cõplentibus. Cũctis igitur huic spectaculo oculos inferentibus Wermundus in extrema pontis parte se collocat: si filiũ vinci contigisset flumine periturus. Maluit enim sanguinis sui ruinã comitari q̃ patriæ interitũ plenis doloris sensibus intueri. Verũ Vffo geminis iuuenũ cõgressibus lacessitus gladii diffidentia amborũ ictus vmbone vitabat: patiẽtius experiri cõstituens, quem e duobus attẽtius cauere debuisset, vt hũc saltẽ vno ferri impulsu cõtingeret. Quẽ Wermundus imbecillitatis vitio, tantã recipiendorũ ictuũ patientiã pstare existimans: paulatim in occiduã pontis orã mortis cupiditate se protrahit si de filio actũ foret fatũ pcipitio petiturus. Tanta sanguinis charitate flagrantẽ senẽ fortuna protexit. Vffo siquidẽ filiũ regis ad secũ auidius decernendũ hortatus claritatẽ generis ab ipso conspicuo fortitudinis opere æquari iubet ne rege ortũ plebeius comes virtute pstare videatur. Athletã deinde explorãdæ eius fortitudinis gratia ne domini sui terga timidius subsequeretur, admonitũ: fidutiã a regis filio in se repositã egregiis dimicationis operibus pensare pcepit. Cuius delectu vnicus pugnæ comes adscitus fuerit. Obtemperantẽ illum propiusq; congredi rubore cõpulsum primo ferri ictu medium dissecat. Quo sono recreatus Wermundus filii ferrum audire se dixit: rogatq; cui potissimũ parti ictum inflixerit. referentibus deinde ministris eũ non vnam corporis partem, sed totam hominis transegisse compagem: abstractum præcipitio corpus ponti restituit eodem studio lucem expetẽs quo fatũ optauerat. Tum Vffo reliquũ hostem prioris exemplo consumere cupiens regis filiũ ad vltionem interfecti pro se satellitis manibus parẽtationis loco erogandã impensioribus verbis sollicitat. Quem propius accedere sua adhortatione coactũ infligendi ictus loco curiosius denotato, gladioq; ꝙ tenuẽ eius laminã suis imparem viribus formidaret in aciem alterã verso penetrabili corporis sectione transuerberat. Quo audito Wermundus Screp gladii sonũ secundo suis auribus incessisse perhibuit. Affirmantibus deinde arbitris vtrũq; hostẽ ab eius filio consumptum: nimietate gaudii vultum fletu soluit: ita genas quas dolor madidare non poterat lætitia rigauit. Saxonibus igitur pudore mœstis, pugilũq; funus summa cum ruboris acerbitate ducentibus: Vffonem Dani iocundis excepere tripudiis. Quieuit tum Athislanæ cædis infamia, Saxonũq; obprobriis expirauit. Ita Saxonię regnũ ad Danos translatũ.

Saxones a Danis victi iã quarto. Vffo Olau⁹ mãsuet⁹ rex. xxiiii. Inopia scriptorum in Dania.

Post patrem Vffo regendum suscepit vtriusq; imperii procurator effectus qui ne vnũ quidem rite moderaturus credebatur. Hic a complurib⁹ Olauus est dictus atq; ob animi moderationem mansueti cognomine donatus. Cuius sequentes actus vetustatis vitio solẽnẽ fefellere notitiã. Sed credi potest gloriosos eorũ processus extitisse quorũ tam plena laudis principia fuerint. Tã breui factorũ eius prosecutiõe animaduerto quot illustriũ gẽtis nostrę virorũ splendorẽ scriptorũ pœnuria laudi memorięq; subtraxerit. Q̃z si patriã hanc fortuna latino quondã sermone donasset innumera Danicorum operum volumina tererentur.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

VFfoni Dan filius succedit: Qui cum transiusis in exteros præliis trophęorum frequentia rerum dominiũ propagasset / partũ gloriæ fulgorem tetro superbiæ squalore fuscauit: ita a clarissimi parentis honestate degenerans: vt cum ille cæteris moderatione p̃stiterit: hic cæteros fastuosa tumidus elatione contempserit. Sed & paterna bona vel quæ ipse exterarũ gentium manubiis pepererat: flagitiis disiiciebat. Opes q̃ regio splẽdori seruire debuerãt: voracib⁹ sumptuũ impensis tribuẽs. Sic interdũ a maioribus suis similia portentis pignora desciscunt. — *Dan secũd⁹ rex. xxv.*

Hømothus Høgrinus Suetię Tyranni.

POst hunc regnat Hugletus qui Hømothum & Høgriniũ Suetiæ tyrannos maritimo fertur oppressisse conflictu. — *Hugletus rex. xxvi.*

QVi Frotho succedit cognomento vegetus: qui ipsam cognominis spẽm corporis animiq; firmitate testatus denis Noruagiæ ducibus bello consumptis insulam q̃ ex eo postmodum nomen obtinuit ipsum postremo regẽ inuasurus accessit. Frogerus hic erat gemina admodum sorte conspicuus: q̃ non minus armis q̃ opib⁹ illustris regiam ditionem Athletico decoraret officio / tantumq; gymnicis palmis q̃tũ dignitatis ornamentis polleret. Hic vt q̃dã ferunt Othino patre natus a diis immortalibus beneficium prestare rogatis muneris loco obtinuit / non ab alio vinci q̃ qui certaminis tẽpore subiectum pedibus eius puluerẽ manu cõuellere potuisset. Quem Frotho tanta a superis firmitate donatũ comperiens duelli postulatione sollicitat deorum indulgentiam fallacia tẽtaturus. Primũ igitur imperitiæ simulatione dimicationis ab ipso documentum efflagitat cuius eum vsu experientiaq; callere sciat. Ille hostem professioni suæ non solum cedere sed etiam supplicare gauisus: sapere eum asseruit senili industrię iuuenilẽ animum subiiciendo: q̃ ei facies cicatricibus vacua / fronsq; nullis armorum vestigiis exarata tenuem huius rei notitiam extare testetur. Ita ediuerso bina quadratæ formæ spacia cubitalibus figurata lateribus humi denotat a locorum vsu documenti initium editurus. Quibus descriptis assignatam vterq; sibi partem complectitur. Tum Frogerum Frotho arma secum ac locum permutare iubet. Nec difficilis admissio fuit. Frogerum siquidem hostilium nitor concitabat armorum. q̃ Frotho prçditum auro capulum loricamq; pari specie radiantẽ: sed & cassidem in eundem modum eximio comptam fulgore gestaret. Igitur Frotho loco quo Frogerus excesserat puluere correpto omen sibi victoriæ datũ existimauit. Nec augurio elusus cõtinuo Frogerũ occidit tam paruulo vaframento maximã fortitudinis gloriam assecutus. Quippe quod nullius ante viribus licuit: astutia præstitit.

Frotho starke rex xxvii.

Othini fili⁹ Frogerus.

Frothonis & Frogeri certamen.

POst hunc Dan regnũ capessit. Qui cum duodecimũ ætatis ãnnũ ageret legationũ petulãtia fatigatur Saxonibus bellũ aut tributũ afferre iussus. Sed rubor pugnã p̃esioni anteposuit potius ad strenue moriendũ, q̃ timide viuẽdũ impellens. Itaq; p̃lata pugnandi sorte Danorũ iuuẽtus Albyã fluuiũ tãta nauigiorũ frequẽtia cõpleuit vt facile eius transitum perinde, ac continuo ponte iuncta puppium tabulata præstarent. Quo euenit vt Saxoniæ rex eadem quam a Danis exigebat conditione adigeretur. — *Dan. iii. rex xxviii.*

N. P. Fel.

Atqui hoc tempore Cimbros e Dania egressos, non leui coniectura ducor: atq; ratio ipsa temporis hoc idẽ conuincit.

Cornelius Tacitus de situ Germaniæ 640 anos ponit ab vrbe condita cum Cimbrorum audita sunt arma Cecilio Metello ac Papirio Carbone Coss.

Bellum Cimbricum Anno ab vrbe condita 642 magno Romani nominis periculo & ignominia gestum est, vt refert Orosius cap. 16. lib. 5.

Cimbri gens vaga Illyricum inuaserunt, Carbone Consule cum exercitu fuderunt. Fineq; Anno ab vrbe condita 641. Anno vero mundi 3853.

Andreas Althamerus in Cornelium Tacitum sic scribit, Centum & decem annis ante Christi Iesu seruatoris nostri incarnationem Cimbri Germani primum Italiam inuaserunt.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Fridleuus rex. lxxix. tempore Iulii cesaris. Rusilã supe rauit.

POst Dan Fridleuus cognomento celer imperium sumit. Quo regnante Huyr Willus Holandiæ princeps icto cum Danis fœdere Noruagiam incessebat. Cuius operibus haud parua claritatis accessio fuit. q Rusilam virginem militari voto res bellicas æmulatam armis oppressit: virilemq gloriam ex muliebri hoste corripuit. Sed & quinq ei⁹ cõplices: Broddonem, Bildum, Bugonem, Fãningum, & Gunholmũ/ quorũ pater Fyn extitit, ob res ab ipsis præclare editas in societatem adsciuit. Quorum collegio fretus fœdus quod cum Danis contraxerat ferro disiicit. Cuius irruptio hoc nociuior quo fallacior fuit. Neq enim Dani tam repente eum ex amico hostem euasurum credebant. Adeo facilis quorundam ex gratia ad odium transitus existere consueuit. Crediderim nostri temporis mores huius viri auspiciis inchoatos qui mentiri ac fallere inter vitia, sordesq non ducimus. Quem Fridleuus australes Syalandiæ partes adortum in portu: qui postmodum eius est nomine vocitatus prælio tentat. In quo ob gloriæ æmulationem tanta militum fortitudine concursum est/ vt perpaucis periculũ fuga vitantibus ambæ penitus acies consumerentur: nec in partem victoria concessit vbi par vtrosq vulnus implicuit. Adeo omnib⁹ maior gloriæ q̃ vitæ cupiditas fuit. Igitur q ex Huyr Willi agmine superfuerãt seruandæ societatis gratia noctu classis suæ reliquias mutuis nexibus obligandas curabant. Eadem nocte Bildus & Broddo recissis, quibus rates cohæsere funiculis: tacite sua a cæterorum complexu nauigia submouere fratrum desertione formidini consulentes, magisq timoris q̃ cõsanguineæ pietatis ductibus obtemperãtes. Luce reddita Fridleuus Huyr Willum/ Gunholmum, Bugonem & Fanningum ex tanta sociorum clade relictos comperiens vnus cum omnibus decernere statuit, ne laceræ copiarum reliquiæ denuo discrimen subire cogerentur. Cui præter insitam animo fortitudinem etiam contemptrix ferri tunica fiduciam ministrabat. hac in publicis priuatisq conflictibus tã q̃ seruatore salutis cultu vtebatur: nec rem fortius q̃ prosperius executus, felicem pugnæ euẽtum habuit. Equidem Huyr Willo, Bugone, & Fãningo oppressis Gunholmum hostile ferrum carminibus obtũdere solitum crebro capuli ictu exanimauit. Dum autem mucroni manum cupidius inserit elisa neruorum officia reductos in palmam digitos perpetuo curuitatis vinculo perstrinxerunt. Idem cum Duflynũ Hyberniæ oppidum obsideret: murorumq firmitate expugnationis facultatẽ negari conspiceret: Hadingiani acuminis ingenium æmulatus: hirundinum alis: inclusum fungis ignem affigi præcepit. Quibus propria nidificatione receptis: subito flammis tecta luxerunt. Quas oppidanis restinguere concurrentibus, maioremq sopiendi ignis q̃ cauendi hostis curam pstantibus Duflyno potitur. Post hæc apud Britanniam amissis bello militibus: cum difficilem ad littus reditum habiturus videretur: interfectorum cadaueribus erectis, & in acie collocatis ita pristinum multitudinis habitum repræsentabat: vt nil ex eius specie tanto vulnere detractum videretur. Quo facto hosti non solum conferendæ manus fiduciam abstulit, sed etiam carpendæ fugæ cupidinem incussit.

Tunica ferrea.

Stratagema.

Explicitus est Liber Quartus.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Incipit Liber Quintus.

Efuncto Fridleuo filius Frotho septē annos natus concordi Danorū arbitrio subrogat. Idem concione præhabita, infantiam regis a tutoribus excipiendā duxerūt: ne ob principis puerilitate rerum excideret summa. Tantū siquidē ab vniuersis Fridleui memorię ac nomini tributum: vt tam tenero eius sanguini regnū dareť. Habito ergo delectu, Westmarus et Colo fratres in educatiōis regię ministeriū arcessunť. Isulfo quoq; et Aggoni octoq; aliis illustribus viris non modo regis tutela credita: verū etiā gerendi sub ipso regni potestas indulta. abunde eis vires/animiq; suppetebant: crebra non corporis tm̄, sed etiam ingenii dote pollentibus. Ita Danorū Rēp. expecto regis robore vicaria tutabātur officia. Vxor Colonis erat Gøtwara: quæ eximiæ procacitate facundiæ quātūlibet disertos ac loquaces eneruare solebat. Altercando quippe efficax erat/et in omni disceptationū genere copiosa. Pugnabat siquidē verbis nō modo quæstionibus frēta: verum etiā puicacibus armata responsis. Imbellem nemo fœminā debellare poterat a lingua spicula mutuantem. Quosdā verbositatis petulantia refellebat: alios veluti quibusdam cauillationum nexibus implicatos fallaciarū laqueis strangulabat. Adeo vegetū mulieri ingenium fuit. Cæterū condere pacta/aut rescindere præpotens erat: vtriusq; horum efficaciā oris aculeo gestans: quippe disiicere fœdera ac sociare callebat. Ita ad vtrūlibet anceps linguæ cōmerciū fuit. Duodecim Westmaro filii erant: ex quorum numero tribus cōmune Grep nomen incessit: hos simul conceptos idem pater absoluit/ortus æqualitatē vocabuli societate testantes. His summa cæstibus aut ferro dimicandi peritia extitit. Hoddoni quoq; Frotho maritimæ tyrannidis detulerat potestatē: hic regē pximo necessitudinis ordine cōtingebat: Colo terna filiorū sorte gaudebat. Eo tempore quidam Frothonis fratre genitus p tuenda patria gerebat rei nauticæ summam. Soror regis Gunwara erat: cui ob eximiam formæ pulchritudinē Speciosæ cognomē extabat. Filii Westmari Coloniq; quū et ætate impuberes et animis acres essent, fiducia in temeritatem versa, ad obscœnos ac degeneres ritus inquinatā flagitiis indolem cōtulerūt. Adeo em̄ insolenter indomiteq; gesserunt: vt cōstupratis aliorū nuptis ac filiabus, pscripsisse pudicitiam atq; in pstibulum relegasse viderenť. Corruptis quoq; matronarū fulcris, ne thoris quidem virginalibus abstinebant. Suus nullum thalamus securitate donabat: nec quisq̄ fere patriæ locus luxurię corū vestigiis vacuus erat. Mariti metu, coniuges corporū suorū ludibrio vexabanť. Iniuriis obtemperatum est. Cessit copularum respectus: violensq; amplexuū vsus extabat. Publicata est venus, coniugiorū reuerentia pereūte. Raptim luxuria petebatur. In causa otium erat: q̄ expertia agitationis corpora amica vitiis quiete diffluerent. Tandē Grep hoc noie pticipantiū maximus vt diffusum libidinis motū certa specie sisteret, errabundæ veneris portum in germanæ regis amore petere ausus extitit. Nec apte quidē, nā sicut vagabundā atq; erroneā

Frotho .iii. rex. xl. xxx.

Gøtwara garrula et procax.

Tres Grep lubrici.

Gunwara pulchra.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

voluptatem verecundiæ frænis coercerí oportuit: ita a populari prolem regiam concupiscí temerarium fuit. Illa procí petulantiam pertimescens: quo tutior ab iniuria foret, septum vallo conclaue petiuit. Adhibiti sunt ei triginta vernaculi: qui iugem corporis eius custodiam excubando præstarent. Igitur contubernales Frothonis circa indumentorum vsum fœminea admodum ope defecti: quum non haberent vnde noua assuere /aut lacera reficere possent, Regem celebrandi coniugii monitis adhortantur. Ille primum excusationis verba ab ætatis tenerítudine mutuatus: ad postremum perseuerantiori suorum rogatui cessit. Quo curiosius a monitoribus habilem connubio suo fœminam perquirẽte, præcipue regis Hunnorũ filia collaudat. Adhæc Frotho repugnandi rõne ptinacius q̃sita/a patre didicisse se refert, nõ expedire regibus e longinquo copulam peti/ nec venerem nisi a finitimis posci. Q d audiens Gøtwara, callide regẽ amicis reluctari cognouit. Cuius vt vacillantẽ firmaret animũ/fiduciãq; pusillæ mẽtis erigeret, Iunioribus, inqt, nuptiæ cõpetũt/senes sepulchrũ manet. Adolescẽtiæ gressus votis fortunaq; ꝓficiunt inops ad bustũ senecta deuergit. Spes iuuentã cõsegtur/ seniũ expes inclinat occas? Adolescit sors puberũ /nunq̃ infectũ omissura qd cœpit. Ob cuius dicti veneratione postulationis officiũ suscipe rogata, refragandi rõne senii prætentione cõponit: nec se tã ardui mãdati gerulã ob infirmũ ętatis habitũ fore posse restat. Rex pretio opus agnoscẽs, aureo torque ꝓlato, legatiõis ꝓmiũ pollicet. Habebat nãq; torques nexilia bullarũ cęlamina/intersitaq; regũ simulacra: quæ ad interioris fili ductum nũc cõtrahi/nũc dirimi possent/ornamẽtũ luxui potius, q̃ vsui ꝓpatũ. Westmarum quoq; et Colonẽ cũ eorũ filiis in idẽ legationis opus accersiri placuit: q̃ eorũ solertiã Frotho repulsæ rubore carituram putaret. Ii simul cũ Gøtwara ꝓfecti, prius triduano ab Hũnorũ rege cõuiuio excepti sunt, q̃ legationis suæ cõsultũ exprimerẽt: is em̃ antiquitus recipiẽdorũ hospitũ vsus extabat. Extracto in triduũ epulo, virgo regia pleno comitatis alloquio legatis blãditura ꝓgredit: nec parũ cõuiualibus hospitũ gaudiis ꝓsentiæ eius iocũditas attulit. Cui Vvestmarus crebrescẽtibus poculis ꝓpositi serie iocosa admodũ assertione detexit/puellæ mẽtẽ familiari collocutionis gñe tentaturus. Itaq; quo minus sibi repulsam cõcisceret, cõpositis in risum verbis, legationis negotiũ ꝓcurrebat/inter cõuiuales plausus ludicrũ ausus sociare sermonẽ. Illa se Frothonẽ tãq̃ famæ et claritudinis inopẽ fastidire dicebat. Nulli etem̃ quondã illustriũ fœminarũ cõnubiis idonei cẽsebant: nisi q̃ sibi ingens famæ pretiũ gestarũ insigniter rerũ fulgore struxissent. Sũmũ ĩpco vitiũ desidia fuit. Nihil magis in nuptiarũ petitore q̃ claritatis inopia dãnabat. Sola gloriæ vbertas cæterarũ rerũ opulentiã exhibebat. Puellæ quoq; nõ tã ꝓcantiũ se formas, q̃ edita speciose facinora mirabant. Igit legati voti despatione torpẽtes/vlteriorẽ rei conatũ Gøtwaræ prudẽtiæ tradũt. Illa nõ verbis mõ, sed etiã succis in venerẽ mixtis virginẽ eneruare conata, asserere cœpit Frothonem læua tanq̃ dextra vtentem nandi/dimicandiq; promptissimam habere peritiam: oblata quoq; potione rigorem puellæ cupidine permutauit: veneremq; et voluptatem abolitæ indignationis loco constituit. Deinde Westmarum/Colonemq; cum eorum liberis de industria adire regem/ iterandæq; legationi insistere iubet. Postremo si difficilem accepissent pugnæ prouocatione præuenire repulsam. Igitur Westmarus regiam cum armatis ingressus, Iam aut precibus obsequi, inquit, aut pugna precantes aggredi necesse erit: elegimus speciose defungi, q̃ infecta legatione reuerti: ne repulsa fœdi / propositoq; va

Hunnorũ rex.

Oratio Westmari.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

cui: vnde gloriam impetrare sperauimus, eius contrarium referamus. Si natam negas, admitte pugnam: alterum necesse est præstes. Mori aut exaudiri volumus. Apud te si non læta/saltem tristia percepturi sumus. Gratius nostram Frotho cladem, q̃ repulsam excipiet. Nec plura elocutus, iugulum regis ferro se petiturum minatur. Contra rex non decere ait amplitudinem regiam quem honore præcelleret/æquare conflictu: nec oportere dignitate impares, pugnæ paritate conferri. At Vvestmarus nihil de certaminis exhortatione remittens, ad vltimum ipsam virginis mentem explorare iubetur: q̃ antiqui in matrimoniorum delectu libera nupturas optione donassent. Hærebat siquidem animo rex inter metum pugnæ pudoremq̃ trepida fluctuatione suspensus. Ita Vvestmarus ad præcordialem puellę sententiam relegatus/sciens fœminam omnem vt volubilis animi/ita versilis esse propositi: tanto rem fidĕtius exequi cœpit, quanto virginum votis plus varietatis inesse compertum habuit: auxit curæ eius fidutiam/adiecitq̃ studio spem simplicitas virginis proprio permissa consilio: libertasq̃ fœminæ politioribus blanditiarum delenimentis palpanda: non modo abduci facilis/verum etiam obsequi præceps. Pater vero quo certius filiæ mentem inspiceret, legatos subsequi cœpit. Illa prius in amorem proci latenti potionis operatione perducta plura se de Frothonis indole referebat spe præsumpsisse, q̃ fama: quippe quum is ab illustri genus parente duxerit/naturaq̃ omnis suæ soleat origini respondere. Quam obrem iuuenem sibi non tam præsentis, q̃ futuri splendoris intuitu placuisse. Quibus auditis mirabundus pater: sed ne permissam quidem puellæ licentiam rescindere passus, Frothonis eam coniugio pollicetur. Quam postmodum, prouisis abunde commeatibus tollens magnifico rerum apparatu, consequentibus se legatis Daniam adire deproperat/sciens neminem patre melius filiam nuptiis oblaturum. Frotho sicut iocundissime sponsam excepit: ita futuri quoq̃ soceri maiestatem amplissimis honoribus celebrauit: quem peractis tædis magna auri/argentiq̃ summa donatum dimisit. Igitur Hanunda vsus (Hunnorum hæc regis filia erat) florentissima pace triennium duxit. Cuius cõtubernales otio petulantiam nacti/partam quiete lasciuiam improbissimis extulere sceleribus. Quosdam enim restibus in sublime pertractos more agitabilis pilæ pendula corporum impulsione vexabant. Aliis hedinum incedentibus corium substernentes/lubrici tergoris offendiculo per occultum funis raptum incautos subegere gressus. Alios veste nudatos variis verberum suppliciis lacerabant. Alios claue affixos laquei more suspensionis mulctauere ludibrio. Quorundam barbæ et verticis pilos faculis torruerunt. Aliis pubem atq̃ inguina subiecto torre cremabant. Virginibus nubere non licebat: nisi quarum castitas eis ante delibata fuisset. Aduenas ossibus conuerberabant. Alios ad intemperantiam compulsos immoderata potione rumpebant. Nemini filiam nuptum dare licebat: nisi gratia ipsorum fauoreq̃ mercato. Nulli matrimonium contrahendi fas erat: si eorum non pretio præmisset assensum. Præterea non in virgines modo: verum etiam in matronarum turbam passim dissolutissimæ libidinis suæ flagitia porrexerunt. Mixtam petulantiæ rabiem duplex furoris species agitabat: conuenis hospitibusq̃ receptuum loco conuitia præbebantur. Tot ludibriorum irritamenta a petulantibus et lasciuis reperta sunt. Adeo sub rege puero temeritas libertate nutrita est.

Petulantia obscœna aulicorum.

Veh patrię cuius Rex puer.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Nihil enim tantum peccandi licentiam protrahit, quantũ vltionis/pœneq; dilatio. Tam effrenata militum procacitas non exteris tantũ: sed etiam patriæ inuisum fecerat Regem. Dolenter siquidem ferebant Dani superbe sibi ac crudeliter imperari. Grep vero haud humili cõtentus Venere, eo se temeritatis effudit: vt cum Regina commercio libidinis habito tam Regi perfidus, q̃ cæteris violentus existeret. Adoleuit deinde paulatim infamia/tacitoq; gradu criminis suspitio serpsit ante vulgo comperta q̃ Regi. Grep enim in omnes, qui vel modicam huius rei mentionem egissent animaduertere solitus, accusationem sui formidabilem fecerat. Opinio tamen sceleris primum susurris alita est: dehinc excepta rumoribus. Difficilis siquidem apud conscios alieni criminis occultatio est. Procus Gunwaræ creber extabat. Igitur Grep repulsæ vltionem clandestinis artibus impetrare conatus, æstimandi procos arbitrium flagitat/exquisitissimis puellam nuptiis deberi testando. Obscurabat autem iram: ne virginis odio quæsitum videretur officium. Oranti rex merita iuuenum inspectanda permittit. Primum itaq; cunctos Gunwaræ petitores conuiuii simulatione contraxit: ac deinde conclaue cui puella assueuerat defectis eorum capitibus cingens crudele cæteris spectaculum præbuit. Nihil tamen eius apud Frothonem gratiæ detractum est: quo minus consueto familiaritatis officio fungeretur. Conueniendi siquidem Regis copiam pretio peti debere constituit: neminem alloquio eius vsurum pronuntians/ni munera detulisset. Neq; enim tanti ducis aditum trito consuetudinis genere: sed plenis ambitionis studiis impetrandum edixit: regiæ charitatis simulatione crudelitatis infamiam leuaturus. Taliter lacessitum vulgus afflictationis suæ querelam tacitis gemitibus agitabat. Nulli miseriæ tempora culpandi palam animus erat. Nemini ingruentem calumniam apertis efferendi querimoniis ausus inceisserat. Internus omnium præcordia dolor hoc acrius, quo occultius lacerabat. Quo cognito Gøtherus Noruagiæ Rex contractis concione militibus, refert proprium Danos fastidire Regem/exoptare alium si copiam accepissent: seq; eo exercitum agere decreuisse: facile Daniam occupari posse, si armis adita foret. A Frothone enim tam auare, q̃ atrociter patriæ imperitatum esse. Tum exurgens Ericus contraria rem allegatione prohibuit, Sæpe inquiens alieni appetitores proprio priuari solere meminimus. Sæpe amborum captator vtriusq; perditor fuit. Præualidũ enim oportet alitem esse, qui prædam alius vnguibus extrahere cupiat. Animat te frustra internus regionis liuor: quem plærunq; hostilis explodit aduentus. Nam etsi nunc Dani diuiduis esse sententiis videantur, vnanimes tamẽ mox excipient hostem. Crebro corrixantes porcos conciliauere lupi. Patrium quisq; ducem extero præfert. Prouincia omnis Regem domesticum q̃ aduenam impensius colit. Neq; enim te Frotho domi præstolabitur: sed foris excipiet aduentantem. Extremis se aquilæ scalpunt. Anterius alites certant. Nosti ipse pœnitentia vacuum debere contuitum esse prudentis. Proceribus abunde stiparis. Tua tibi quies maneat: per alios gerendi sane belli facultatem propemodum exploratam habere poteris. Liceat militi regiam prætentare fortunam. Salutem tuam pacifice moderare/alieno negotium periculo moliturus. Satius est seruum deperire, q̃ herum. Quod fabro forceps, tuus tibi satelles agat. Ille ferramenti remedio manus cauterium cauet: atq; a digitorum sibi incendio temperat. Tu quoq; tibi tuo-

Gøtherus rex Noruagiæ.

Erici disserti oratio.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

rum opera parcere et consulere disce. Hæc Ericus. Quem Gøtwarus vt imprudẽ
tem hactenus habitum responsionis suæ contextum exquisita sententiarum gra-
uitate compressisse miratus, diserti donat agnomine excellentem eius prudentiam
appellationis honore iudicans prosequendam. Frater siquidem eius Rollerus opi-
nionem iuuenis eximio sui fulgore supprefferat. Ericus nominis beneficio rem adii
ci petit, vocabuli largitionem muneris additione commutandam testatus. Rex na-
uigium donat Scrøter remiges vocitabant. Erant autem Ericus et Rollerus Re-
gneri pugilis filii/patre eodem sati/diuersaq; editi matre. Matrẽ quippe Rolleri ean
demq; Erici nouercam Cracam vocabant. Igitur Rafno cuidam permittente Gø-
taro lacessendi per piraticam Danos negotium cessit. Excipit illum Oddo cui tunc
temporis apud Danos maxima piraticæ deferebatur auctoritas: vir magicæ do-
ctus: ita vt absq; carina altum pererrans, hostilia sæpe nauigia concitatis carmine
procellis euerteret. Itaq; ne cum piratis in maritimarum virium certamen de-
scenderet, exasperatos maleficio fluctus/ad naufragia iisdem infligenda perdu-
cere solebat. Hic vt negotiatoribus atrox: ita clemens agrestibus extitit: non ea-
dem merces/qua stiuam æstimatione commensus, rustici operis munditias for-
didi quæstus laboribus anteponens. Idem inito cum Normannis conflictu, ita
vi carminum hostilem hebetauit aspectum: vt districtos Danorum enses emi-
nus radios iacere: et tanq̃ flammabundos scintillare putarent. Cæterum adeo
retusis obtutibus erant: vt ne ferrum quidem vagina detractum visu excipere
possent: victa quippe fulgore acies præstigiosæ coruscaminis impatiens erat.
Cæso itaq; Rafno cum multa suorum parte/sex solæ naues Noruagiam relapsæ
documento fuere Regi haud facile Danos obteri posse. Ab his etiam Frotho-
nem sola pugilum ope subnixum inuito regnare populo vulgatum est, dominio
in tyrannidem verso. Cuius famæ experiendæ gratia Rollerus, vt erat extera-
rum lustrator rerum/ignotaq; visendi auidus/Frothonis se vouit contuber-
nio potiturum. Ericus illum (q̃q̃ habitu corporis eximius esset) temere vo-
tum nuncupasse firmabat. Ad vltimum pertinacissimam propositi eius perse-
uerantiam conspicatus, se quoq; simili voti nuncupatione constringit. Hisdem
se Rex pollicitus est quoscunq; delectu probassent comites donaturum. Itaq; fra-
tribus primo patrem adiri placuit/commeatusq; et necessaria tam longinqui iti-
neris subsidia postulari. A quo paterne suscepti, die postera in nemus visendi
pecoris gratia perducuntur. Senex quippe armentis opulens erat. Aperiebant-
tur quoq; illis gazæ: quas diu clausæ telluris antra condiderant. E quibus siquæ
placuissent sublegi permissæ sunt. Nec cupidius oblatum beneficium, q̃ recep-
tum. Itaq; egestis humo opibus, complacitas tollunt. Horum interea remi-
ges/aut curam egere corporis/aut iactis se molibus exercebant. Alii saltu: qui-
dam cursu concitauere corpus. Hi vires valida saxorum iaculatione tenta-
bant. Illi sagittæ vsum tenso experiebantur arcu. Ita roboris firmitatem va-
rio agitationis genere prosequebantur. Fuere et qui somnum/quietemq; potione
captarẽt. Mittit deinde Rollerus a patre cognoscẽdi causa domi interim acta. Is vt
maternum fumare tugurium vidit, foris accedens/parvulumq; foramen furtiua
luminis applicatione traiiciens, introspecta æde, animaduertit matrem informi
cacabo coctilia pulmenta versantem. Suspexit præterea tres colubras superne te-

Ericus disertus.

Oddo magus.

Normanni victi a Danis.

Rafno occisus est.

Rollerus frater Erici diserti.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Mirabilis pulmēti natura.

nui reste depensas: ex quarum ore proflua tabes guttatim humorem epulo ministrabat. Duæ quippe colore piceæ erāt: tertia squammis albida videbatur/reliquis modico eminentius pensa. Hæc nexum in cauda gestabat: quum cæteræ immisso ventri funiculo tenerentur. Ille rem maleficio consentaneam ratus, silentio quod viderat pressit: ne matrem veneficii ream astruere putaretur. Ignorabat enim innocuam anguium extitisse naturam/nescius quantum illo vigoris epulo pararetur

Craca maga.

Superuenientes deinde Regnerus et Ericus vt fumidum aspexere casam ingressi discubitum petiuere. Quibus ad mensam sitis Craca priuigno, filioq; vna cibum capturis catillum discoloris dapis admouit. Pars quippe picea: sed croceis guttis interlita: pars albida videbatur. Quippe pro varia serpentum specie geminus pultem color infecerat. Cuius quū solam vterq; particulam delibasset, Ericus non ex colorum habitu/sed interni vigoris effectu epulas æstimans, nigrantem dapis partem: sed succo potiore confectam catino q̄celerrime verso, ad se transtulit: albidāq; sibi admotā prius Rollero applicās cœnā felicius gessit. Et ne mutationis industria

Erici vafre dictū.

notaretur, Taliter, inquit, æstuante freto puppim in proram referri solitam. Nec tenue viri ingenium fuit industrii operis dissimulationem a nauigii consuetudine mutuātis. Ericus itaq; fausta iam dape refectus, interna ipsius opera ad summum humanæ sapientiæ pondus euasit. Quippe epuli vigor supra q̄ credi poterat omnium illi scientiarum copiam ingenerauit: ita vt etiam ferinarum/pecudaliumq; vocum interpretationē calleret. Neq; enim solum humanarum rerum pitissimus erat: verum etiam sensuales brutorum sonos ad certarum affectionum intelligentiam referebat. Præterea tam comis atq; ornati eloquii erat: vt quicquid disserere cuperet, continuo prouerbiorū lepore poliret. At vbi superueniens Craca concam transpositam/partemq; pultis potiorem ab Erico comesam cognouit, fortunam filio præparatam priuigno cessisse condoluit. Cui mox gemebunda supplicare cœpit: ne vnq̄ sua fratrem ope deficeret: quem ipsius mater tot nouæ fœlicitatis opibus cumulasset. Quippe sapido vnius epuli gustu rationis atq; eloquentiæ summā necnon gerendorum prospere conflictuum gratiam assecutus videbatur. Adiecit quoq; Rollerum propemodum consilii capacem, futurūq; vt destinati sibi obsonii prorsus expers non esset. Monuit quoq;, si suprema necessitatis violentia postularet, nominis sui nuncupatione remedium celerius esse quærendum/affirmans se diuina partim virtute subnixam: et quasi consortem cœlitum insitam numinis gestare potentiam. Ericus se ad astandum fratri natura pertrahi dixit: probrosum referens alitem, qui proprium polluat nidum. At Cracam magis propria molestabat incuria, q̄ fortuna filio grauaret aduersa. Artificem enim ingenio suo deludi/magnum olim rubotis incitamentum fuit. Deinde hæc ipsa comitante viro fratres ad mare profecturos abducit. Qui vno egressi nauigio/duo sibi mox alia deuinxerunt, et iam Danicum attigere littus quum explorato loco haud longe septem subisse nauigia discunt. Tum Ericus duos Danicæ facundos linguæ eo sine veste proficisci iubet: qui rem certius speculaturi nuditatis suæ tanq̄ per Ericum factæ Oddoni querimoniam afferentes/cautius explorata referrent. Illi apud Oddonem familiarius habiti, omne ducis ꝓpositum versutis auribus venati sunt. Statuerat enim diluculo hostem improuidum aggredi: quo citius nocturnis implicatum tegminibus obtruncaret/affirmans eo lucis tempore corporibus humanis

Ericus ferarum voces iterp̄tabat.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

plus stuporis atq; grauedinis inesse solere. Præcepit quoq; naues saxis ad iaciẽdum habilibus onerari/futurã exitii sui causam accelerans. Exploratores cõcubia nocte delapsi nuntiant Oddonem exquisitis ad iactum lapillis tota replesse nauigia/cætera quæ acceperant intimantes. Ericus re admodum cognita, quũ classis suæ paucitatem attenderet, aquas in hostium perniciem euocãdas / earumq; sibi conciliandũ putauit auxilium. Itaq; scapha exceptus ac tacita remorum nisu propius hostium carinis aduectus, vicinas aquæ tabulas sensim intorto terebro cauat: ac mox remigio vix auras pulsante, reditui cõsulit. Adeo autem circunspecte se gessit: vt excubitorum nemo aditum eius/abscessumue deprehenderet. Quo enauigante/paulatim Oddonis rates excepta rimatim vnda depressit. Eædem aqua latius introrsum stagnãte recondi gurgite videbantur: nec parum descensui addidit internum lapidũ põdus: et iam trãstra fluctibus diluebãt/forosq; exæquabat mare. Quũ Oddo nauigia ꝓpemodũ vndis æquata cõspiciens/ receptũ immodice fretum vrceis egeri iubet. Itaq; nauticis occiduas nauigii partes ab aquarum influxu defendere perseuerantibus cõminus hostis apparuit. Igitur arma capessẽtibus acrior imminebat gurges. Parãtibus prælium enandi opus incidit: Erico bellum vndæ/non arma gessere. Pugnabat pro eo mare: cui ipse nocendi vires/aditumq; præbuerat. Itaq; Ericus fluctu fœlicius q̃ ferro vsus, efficaci aquarum ope pugnam absens gerere videbatur a pelago præsidium mutuatus. Victoria arti cõtributa est. Neq; enim offusum vndis nauigium pugnæ patiens esse poterat. Taliter Oddone cum sociis interempto/captisq; qui in statione erant, neminem cladis nuntium euasisse compertum est. Ericus peracta iam strage, maturato recessu, Lessõ insulam subit. Vbi non reperto quo famem lenire posset, duobus prædam nauigiis domum dirigit /commeatus in annũ alterum relaturis. Ipse vno duntaxat adeundi regis copiam petit. Accessa itaq; Syelandia discurrentes p littora nautici pecus sternere aggressi sunt. Aut em̃ leuanda esuries/aut fame periclitandũ erat. Armento cæso, nudata in nauim cadãuera detractis coniecere tergoribus. Quod quũ possessores pecoris comperissent, classe prædones insequi properarunt. Cunq; se Ericus ab armenti dominis impeti cognouisset, cæsarum boum corpora signatis funibus alligata fluctibus occultanda prouidit. Deinde siquid apud se quæsiti cadaueris esset/ superuenientibus Syelandicis perlustrandi licentiam tribuit/affirmans occultandis rebus angustos nauiũ angulos esse. Illi cadauere nusq̃ reperto, suspicione in alios relata, reos prædæ innocuos arbitrati sunt. Dum nulla rapinæ vestigia patuissent/ alios sibi nocuisse putantes sontibus ignouerunt. Quibus enauigantibus Ericus elatum vndis cadauer excepit. Interea Frotho Oddonem cum suis occubuisse cognoscit. Quippe ignorato facinoris auctore famosus cladem rumor exceperat. Erant tamen qui se ternavela littoribus appellentia: eademq; rursum in boream abeuntia conspexisse narrarent. Tum Ericus portum a quo Frotho non longe diuersabatur accessit: statimq; vt e naui vestigium extulit, inopinato casu correptus ruibũdo terram corpore petiuit. Ille sibi in lapsu faustum ominatus euentum tenui principio meliores augurabatur exitus affuturos. Cuius quum Grep compertum habuisset aduentum, festinus ad mare contendit/quem cæteris disertiorem acceperat exquisitorum verborum acumine tentaturus. Quippe non tam præstantis, q̃ procacis facundiæ peruicaci cunctos sermone vincebat. Igitur a conuitio litigium orsus, talibus Ericum dictis aggreditur.

Stratagema audax.

Erici victoria.

Astu nouũ Erici.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Baronis Grammatici

Grep.

Stulte quis es? quid inane petis? dic vnde iter aut quo?
Quæ via? quod studium? quis pater? vnde genus?
Pręcipuus vigor iis/regumq; domesticus est lar:
Qui proprias nunq̃ deseruere domos.
Acceptatur enim paucis: quod pessimus edit:
Inuisi raro facta placere solent.

Ericus.

Regno mihi pater est habitus facundia linguæ:
Cui solum virtus semper amata fuit.
Optaui sapere tm̃ discrimina morum:
Lustraui varium per loca nactus iter.
In rebus mens stulta modum deprendere nescit:
Turpis et affectus immoderata sui.
Remorum ductus velorum vincitur vsu:
Aequora ventus agit: tristior aura solum.
Nam freta remigium penetrat: mendacia terras:
Istas ore premi constat: at illa manu.

Grep.

Vt gallus cœni sic litis plenus haberis:
Sorde grauis putes: nec nisi crimen oles.
Aduersum scurram causam producere non est:
Qui vacua vocis mobilitate viget.

Ericus.

Hercule (ni fallor) ad eum qui protulit ipsum
Editus ignaue sermo redire solet.
Ad prolatorem iusto conamine diui
Fusa parum docte verba referre solent.
Quando lupi dubias primum discernimus aures,
Ipsum in vicino credimus esse lupum.
Nulla fides fidei vacuo præstanda putatur:
Quem rumor sontem proditionis agit.

Grep.

Dictorum temere pœnas puer improbe solues
Bubo viæ vacuus: noctua luce carens.
Quæ nunc ructaris demens, emissa dolebis.
Interituq; tui dicta profana lues.
Exanimis coruos exangui corpore pasces:
Esca feris/auidæ præda futurus aui.

Ericus.

Augurium timidi: prauiq; assueta voluntas
Nunq̃ se digno continuere loco.
Qui dominum fallit: qui fœdas concipit artes,
Tam sibi q̃ sociis insidiosus erit.
Aede lupum quicunq; fouet: nutrire putatur

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Prædonem proprio perniciemq; lari.
Grep.
Non ego reginam sicut tu rere fefelli:
Sed teneræ tutor conditionis eram.
Hæc mihi res auxit: huius mihi gratia primum
Munera/robur/opes/consiliumq; tulit.
Ericus.
En te cura premit culpæ rea: tutior huic est
Libertas/cui mens intemerata manet.
Decipitur quisquis seruum sibi poscit amicum.
Sæpe solet domino verna nocere suo.

Ad hæc Grep respõsionis aptitudine destitutus, admissis equũ calcaribus excipit. At vbi domũ puenit, tumultuoso clamoris impetu regiã cõplet: verbisq; se victum vociferãs, oẽm in arma militẽ cõcitabat/tanq̃ manu infaustũ vocis certamẽ vltur⁹. Iurabat em̃ se aduenã aciẽ aglarũ vnguibus substraturũ. Cõtra rex docet deliberationẽ furori dandã: improuida plarũq; nocere cõsilia: nihil caute simul ac celeriter geri posse: plurimũ præcipites obesse nisus. ad vltimũ multitudine paucos incessere nõ decere. Cęterũ solertẽ esse, q̃ furẽti animo frenos iniciat: sæuientẽq; ad tp̃s impetũ interpellet. Taliter rex præcipitẽ iuuenis irã cõsilio cedere coegit: nec tñ concitati animi rabiẽ adeo penitus ad modestiã euocauit: quin altercationũ athleta parũ p̃spera disceptatione cõfusus, negata armorũ vindicta, saltẽ vltionis loco venefi cia sibi patere deposceret. Quo impetrato cũ exq̃sita magorũ turba littus repetere parat. Primũ itaq; immolatis diis, equi abscisum caput conto excipiẽs, subiectis stipitibus distẽtos fauciũ rictus apuit/sperãs se primos Erici conatus atrocis spectaculi formidine frustraturũ. Arbitrabat em̃ ĩeptas barbaroꝝ mẽtes oblatæ ceruicis terriculamẽto cessuras. Et iã Ericus obuiũ illis iter agebat. Qui p̃specto emin⁹ capite obscœnitatis apparatũ intelligẽs, silere socios, cautiusq; se gerere iubet: nec quenq̃ temere p̃cipitare sermonẽ: ne incauto effamine vllũ maleficiis instruerẽt locũ/adiiciẽs si sermone opus incideret, verbũ se p̃ oĩb⁹ habiturũ. Iãq; medius illos amnis secreuerat, quũ magi vtEricũ põtis aditu deturbarẽt: cõtũ quo equi caput refixerãt fluuio citimũ locãt. Ille nihilomin⁹ intrepide põtẽ aggress⁹, In latorẽ, inq̃t, gestaminis sui fortũa recidat: nos melior cõsequat euẽt⁹: male maleficis cedat. ĩfaustę molis gerulũ onus obruat. nobis potiora tribuãt omina sospitatẽ. Nec secus q̃ optabatur euenit. Cõtinuo nãq; excussa ceruice ruens ferentẽ stipes oppressit. Ita omis ille malefeciorũ paratus ad vnius execrationis imperiũ spe sua vacuus, expirauit. Deinde p̃cedentẽ paulisp̃ Ericũ subit destinãda regi esse ab aduenis dona. Igitur reptũ forte glaciale frustũ veste diligenter obuoluens muneris loco regi deferendũ curauit. At vbi ad regiã puentũ est, prior introitũ petens/fratrẽ pone cõsequi iubet: et iam vernæ regis vt ludibrio venientẽ exciperẽt, lubricã limini substrauere pellem: quã ingrediẽte Erico celeri funis tractu corripiẽtes, lapsum insistenti fecissent: ni Rollerus pone subiens pectore nutabundũ excipet fratrẽ. Ericus itaq; semisusus, nudum habere tergũ fraternitatis inopẽ referebat. Cunq; Gunuara talia regi pmittẽda negaret, ille stoliditatis legatũ dãnabat, apud quẽ insidiarũ cautela nõ esset. Itaq; ludibrii excusationẽ ludificari incuriã fecit. Ardebat intra ædẽ ignis vultui tp̃is haud indebitus. Quippe iã mediũ hyemis fluxerat: hinc distinctis cõsessibus/hinc rex/in

Cõmentũ magicũ de capite equino.

Erici cõmẽtũ in dono simulato.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

de pugiles assedere. Qui applicante se ipis Erico, vlulantiũ more horrisonas dedere
Canum mores. voces. Rex strepitũ inhibere cœpit, docẽs nõ debere pectoribus humanis ferinos in
esse sonos. Subiũxit Ericus canũ hunc esse morẽ: vt vno inchoante/cæteri latratum
Sententia. edant: ꝙ ꝓpriã cuncti moribus originẽ ꝓdant: ac suũ qsq; genus fateat. Interrogat?
aũt a Colone: q delatorũ regi munerũ custos erat, an vlla secum dona vexisset: gla-
ciem, quã sinu occultauerat, ꝓmit. Quã quũ illi trans foculũ porrexisset, tanq̃ ma-
nu recipiẽtis elapsam flãmis de industria tradidit. Cũctis qui aderant cõspicuũ ni-
tore frustũ cernentibus, visum est igni liqdum incidisse metallũ. Quod quũ Ericus
receptoris incuria excussum esse cõtenderet, quid supplicii muneris amissori debea
tur ingrit. Rex reginæ sententiã cõsulit. Quæ suadere cœpit ne ipse legis a se lata
statutũ solueret: qua transmissorũ sibi munerum perditores morte mulctandos ca-
uisset. Cæteri quoq; decretã lege pœnam remittendam esse negabãt. Itaq; rex sup-
plicii necessitatem admittere monitus, Colonem laqueo consumi permisit. Deinde
Aenigmaticus sermo. Frotho Ericũ alloqui sic orsus est. Tu qui verborum fastu ac phaleratæ vocis osten
tatione lasciuis: vnde huc te aut cur aduẽtasse cõmemoras? Ad hæc Ericus. A Ren
neseo ꝓdii/sedẽq; apud lapidẽ cepi. Cõtra Frotho. Quo deinde cõcesseris rogo? Cui
Ericus. Diuerti a lapide trabe vectus: identidẽq; apud lapidẽ locũ cepi. Ad hæc Fro
tho. Quorsum inde cursum direxeris? aut vbi te vesper excepit quæso? Tũ Ericus.
Profectus a petra ad saxũ pueni: itẽq; apud lapidem cubui. Cui Frotho. Creber illic
cautiũ numerus erat? Ad hæc Ericus. Crebrior harena patẽter cõspicit. Cõtra Fro
tho. Quid tibi negotii fuerit: aut quorsum illinc declinaueris refer? Tũ Ericus. Pro
fectus a petra delphinũ cursitãte nauigio repperi. Cui Frotho. Iã noua ꝓmpsisti q̃q̃
vtrũq; hoꝝ in mari frequẽs sit: sed velim qs te deiñ trames abduxerit nosse. Ad hęc
Ericus. A delphino delphinũ petiui. Cõtra Frotho. Frequẽs illic delphinoꝝ ẽ agmẽ
Tũ Ericus. Frequẽtius vndis innatat. Cui Frotho. Libet scire quo te a delphinis pa-
ficiscentẽ viæ captauerit labor? Ad hæc Ericus. Arboreũ mox trũcũ offendi. Cõtra
Frotho. Quorsum post hæc iter emetiri cœpisti? Tũ Ericus. A trunco ad stipitẽ cõ
cessi. Cui Frotho. Frequẽs illic arboribus locus existit: quũ hospitũ tuoꝝ sedes tam
crebro trũcoꝝ nomine cõplectaris. Ad hęc Ericus. Frequẽtior nemoribus inest. Cõ
tra Frotho. Quo deinde vestigiũ ꝓtuleris ede. Tum Ericus. Identidem ad trunca
syluarum robora penetraui. Me autẽ illic acquiescente, exatiati humanis cadaueri-
bus lupi suprema telorum acumina collambebant. Ibi cuspis a robore regis excussa
est Fridleui nepos. Cui Frotho. Hæreo altercationis anceps, quum intellectũ meũ
obscura admodũ ambage fefelleris. Ad hæc Ericus. Præmiũ a te peracti certaminis
Interpretatio. merui: cui sub inuolucro quædã haud satis intellecta deprõpsi. Cædẽ eñ Oddonis
mea gestam manu supiori custodis appellatione signaui. Cui quũ regina quoq; elo-
quẽtiæ palmã ac victricis facundiæ præmiũ adiudicasset, cõtinuo rex armillã bra-
chio suo detractã decretę mercedis loco tradidit: atq; subiunxit. velim ex tenet ha
bitã tibi cũ Greppo disceptationẽ cognoscere: qua illum palam se victũ ꝓtestari nõ
puduit. Tunc Ericus. Rubor illum exprobrati adulterii ꝓculit: cui quũ defensionẽ
afferre nõ posset, cum tua se fassus est vxore mœchatũ. Et rex ad Hannundam con
uersus, qua mente criminationem exciperet percontatur. Quæ non solum voce
crimen confessa: sed etiam vultu testem reatus ruborem exerens, euidens culpæ in
dicium præbuit. Rex non verba modo: verum etiam oris signa conspiciens: sed qua
lege in ream animaduerteret hæsitans, debitam crimini pœnã reginæ cõtulit arbi

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

trio decernēdũ. Quæ quũ creditũ sibi iudiciũ reatui suo affine cognosceret, ideoq; æstimationem criminis aliquādiu sententiæ dubiæ volutaret, dissiliens Greppus: vt Ericum telo traiiceret, procurrit/criminantis cæde suã redimere cupiens. Quẽ Rollerus districto ense occupans, molitionis suæ prædamnauit exemplo. Aitq; Ericus: optima est affinium opera opis indigo. Et Rollerus. Inter asperos casus officio se adsciscendi sunt boni. Tum Frotho. Credo euenturũ vobis, quod vulgo dici assolet: Ferienti interdum breue percussionis gaudium fore: nec diu manum ictu exhilarari solere. Et Ericus. Non est arguendus, cuius operi excusamentum iustitia tribuit. Tantum enim inter meam atq; Greppi operam distat, quantum inter desendentis se, atq; alium impetentis interest actionem. Deinde fratres Greppi fremebundi dissilire cœperunt/iurãtes se, aut in totam Erici classem vltores/aut pugnã ei/denisq; cũ ipo pugilibus illaturos. Quibus Ericus. Aegris iter arte puidẽdũ est. Hebetẽ tenenti aciẽ, mollia ac tenera lustrare cõuenit. Retusum habẽti cultrũ, artuatim sectionis pquirenda est via. Qm̃ ergo laboranti optima est mali mora: nec qcq̃ in aduersis necessitatis dilatione fœlicius, triduum apparatui peto: dummodo assequi possim a rege recens mactatæ pecudis tergus. Cui Frotho. Coriũ meretur, q corio cõcidit/aperte superiorẽ petitori exprobrans casum. At ille exhibita pelle, crepidas creat: quas abietino gũmi interfusis mixtim harenis obliniẽs: quo firmius vestigia poneret, suis suorũq; pedibus adaptauit. Cõsiderato tãdẽ quẽ certamini lo cũ legeret, terrestris pugnæ et totius militaris opæ rudẽ se referẽs cãpũ gelati maris exposcit. In hũc vtrisq; cõsensum est. Rex apparatibus inducias tribuẽs, Westmari filios secedere iubet/incõgruum asserens/etiã male meritũ hospitio aduenã pelli. Deinde ad inuestigandũ supplicii modũ: cuius exigendi arbitrium reginæ mandauerat, redit. Quæ quũ omissa censura veniã lapsui precaretur, adiecit Ericus: Muliebriter erratis sæpius ignoscendum esse: nec pœnam infligendum esse, nisi correctio culpã nequiuisset auertere. Ignouitq; Hãnundæ rex. Appetẽte crepusculo apd Gøtarũ, inqt Ericus, epulaturi in conuiuio militis non solum cœnacula procuratur: sed etiam per ascriptos consessus certi distinguuntur accubitus. Rex locaqui bus athletæ sui insederãt, occupãda cõcedit. Deinde verna epulũ affert. At Ericus comitatis regiæ nõ ignarus: qua prãdiorũ vti reliquiis vetabatur, frustũ cuius particulam delibasset, abiecit: integras escas/lacera ciborũ fragmẽta nominãs. Ita rarescentibus epulis, ministri alias inopiæ atq; verecundiæ suggerũt/puulæ cœnæ impendẽtes, qd grandi cõuiuio sufficere potuisset. Ait ergo rex. Assolet ne Gøtari miles tactã semel dapẽ tanq̃ amolita ciborũ crusta disperdere? primaq; fercula vltimorum ritu fragminum aspernari? Ad hæc Ericus. Nihil sibi de Gøtari moribus incõdita vendicauit affectio: nihil assuetudo incõposita possidet. At Frotho. Ergo domini tui moribus discors nõ oẽm argueris prudentiã attendisse. Qui em̃ maiorum exẽplis obuiat, tr̃ãsfugã ac defectorẽ se pbat. Tũ Ericus. Sapiens a sapientiori erudiri debet: discendo em̃ doctrina pficit: dogmate disciplina puehitur. Cõtra Frotho Quid mihi exemplaris documenti hæc tuæ superfluitatis imitatio dabit? Ad hæc Ericus. Tutius regem fides paruula, q̃ ingens vallat perfidia. Cui Frotho. Ergo tu nos accuratiore cæteris obsequio complecteris? Tum Ericus. Nemo non natum stabulo/aut ingenitũ præsepio applicat. Necdum omniũ experientiã accepisti. Præterea apud Gøtarũ potionis vsus epulo permixtus esse solet: liquor cibo cõiũctim sup additus comessabũdos iuuat. Cõtra Frotho. Impudẽtiorẽ potus aut epuli petitorẽ

Nota.

Nota.

Nota.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

non repperi. Ad hæc Ericus. Pauci tacentis egestatem æstimant: aut silentis necessitudinem metiuntur. Tum soror regis ingenti patera potionem proferre iussa: cuius Ericus dexteram cum oblato simul cratere corripiens, An hoc, inquit, regum optime munus tua mihi delegauit humanitas? Num mihi quod teneo irreuocabilis doni loco cessurũ esse confirmas? Rex pateram tm̃ postulari ratus, pnuntiat donum. At Ericus virginem sibi veluti cum patera datam applicat. Quo viso rex. Fatuum, inqt, opera prodit. Apud nos intacta virginum libertas haberi solet. Tunc Ericus puellæ manum perinde ac poculi nomine traditam, ferro desecturum se simulans: et si, inquit, plura q̃ dederis ceperim/aut si totum temere teneo, saltem parte potiri liceat. Rex promissi errore recognito, puellam tradidit/nolens incuriæ vitium leuitate rescindere: quo grauior pollicẽtis videretur auctoritas: q̃q̃ inania pacta reuocare/maturitati potius, q̃ inconstantiæ deputetur. Deinde illum ad naues accepta reuertendi sponsione, dimittit: tempore quod pugnæ debebatur instante. Ericus cum suis crustatum glacie æquor aggressus, lubricum/instabilemq; gradu hostem solearum nixus firmitate, prostrauit. Statuerat em̃ Frotho, nequis inclinatis/aut laborantibus auxilio foret. Deide victor repetit regem. Igitur Gøtuara cõsumptę infœliciter sobolis exitio mœsta/simulq; eã vlcisci auida, pnutiat aduersus Ericũ altercãdi collibitũ sibi fore certamẽ: ita vt ipa torquẽ magni põderis/ille vitã in pignore poneret: aut aurum vincẽdo/aut letũ succũbendo laturus. Cõprobante certamen Erico, penes Gunuarã pignus deponitur. Igitur Gøtuara prior sic orsa.

Cautũ erotema.

Quando tuam limas admissa cote bipennem
Nonne terit tremulas mentula quassa nates?

Ericus sic contra.

Vt cuiuis natura pilos in corpore seuit:
Omnis nempe suo barba ferenda loco est.
Remigiis homines artus agitare necesse est:
Motus quippe suos nam labor omnis habet.
Cum natis excipitur nate, vel quum subdita penem
Vulua capit: quid ad hæc addere maius erit?

Ad hæc illa tanq̃ elocutionis inops cui necem destinauerat, aurum tradere coacta est: filiorum interfectori pœnæ loco eximium erogans munus. Cumulata siqdẽ infœlicitas est/non vindicata malignitas. Primum em̃ orbitati adacta: ac deinde verborũ violentia confutata: cum opibus simul eloquentiæ pretium perdidit. Beauit liberorum sublatorem/auctorem orbitatis suæ præmio munerata. Nihil pro repensanda filiorum clade, præter inscitiæ probrum/ac rerum inopiam referens. Quo viso, Vvestmarus verbis superiorem, viribus incessere statuit/ vincentis præmium in victi nece constituens: vt vtriusq; salus in pignore posita videretur. Nec Ericus conditione vti abnuit: ne lingua, q̃ manu promptior existimari posset. Erat autẽ tale certaminis genus. Circulus vimine vel fune contextus magno pedũ manuumq; conatu decertaturis raptim distrahẽdus exhiberi solebat/ fortiori tribuẽs palmam: quem colluctantium siquis alteri detraxisset, victoria donabatur. In quem modum agonisans Ericus/correptã acrius restem manibus concertantis excussit. Quod Frotho videns, Arduũ, inqt, reor cõtra fortẽ fune cõtendere. Et Ericus. Arduũ vtiq; cũ corpi struma insidet/aut tergũ occupat gibb⁹. Statiq; ppulso pede senẽ colli senilis ac dorsi fractione cõtriuit. Ita westmarus inefficax vltionis molitor

Luctæ noua species.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

dum vindicē agere studuit, in vlciscendorū sortē incidit: quorū vlcisci cupierat cædem imagine pfligatus. At Frothone Ericū iactu sicæ traiicere meditante, conscia fraternæ mētis Gunuara sponsum piculi præmonitura/Neminē, inquit, sapientem fore, q̄ sui prouisor nō sit. Quo dicto Ericus propulsandæ fraudis ammonitus, suggestam sibi cautelam argutus excepit. Continuo nanq̄ exiliens, triumphalem ait fore gloriam sapientis dolum sumere vltorem existere: modesto vocationis genere infidiantis ingenium lacerans. Quem quū rex repentino cultri iactu declinantē occupare non posset, aduerso parieti errabundū incidit ferrum. Tunc sic Ericus. Porrigenda sunt amicis munera/nō iactanda: pbabile fecisses donū, si comitem ferro vaginam dedisses. Quam rex cōtinuo cingulo detractam petenti tradidit/moderatione hostis odium deponere coactus. Ita alienæ simulationis industria delinitus, emissum maligne telum/benigne possidendum concessit. Sic Ericus exceptam dissimulanter iniuriam ad beneficium transtulit/destinatum cladi suæ ferrum eximii muneris loco complexus. Quod enim Frotho nocendi studio gesserat, hic liberalitatis nomine colorabat. Deinde corporum curæ indultum est. Noctu Gunuara tacite excitato eo, fuga opus esse proponit, perq̄ vtile referens/rebus integris incolumi redire curru. Qua comite littus ingressus, classem regiam illic forte subductam, diffissa laterum parte, nauigationi inhabilem reddidit: insertisq̄ rursum asserculis sarsit: quo minus ab intuentibus læsio nosceretur. Deinde nauigium: quo se/comitesq̄ receperat, haud procul littore depelli curat. Quem rex laceratis insequi nauibus parans, mox fluctu foros æquante, q̄q̄ armis admodum onustus existeret, enare inter alios cœpit/propriæ salutis seruandæ, q̄ alienæ lacessendæ cupidior effectus. Præcipitatis in altum proris, sedibus suis remiges stagnās introrsum æstus excussit. Quo Rollerus Ericusq̄ conspecto, cum contemptu periculi incunctanter se profundo dedere/natabundiq̄ fluctuantem excepere Regem. Ianq̄ eum superfusa ter vnda subruerat quum Ericus cęsarie compræhensum pelago leuat. Cætera naufragorum turba/aut aquis obruta/aut ægre littori restituta est. Rex humido nudatus cultu/sicca circumactus veste contegitur. multus illi ab ore liquor crebra pectoris ructatione manabat: vox quoq̄ eum continuis lassata singultibus deficere videbatur. Tandem redditus calor frigore hebetatos artus spiritu vegetiore firmabat. Residere siquidem/nec assurgere poterat. Haud iuste virium compos. Paulatim pristini roboris potentia subiit. Interrogatus tandem, an vitam/pacemq̄ deposceret, admota oculis manu, deiectam luminum aciem attollere nitebatur. At vbi sensim corpori virtus reddita est: et voci fiducia maior incessit: Per hanc (inquit) lucem, quam inuitus excipio: per cælum, quod parum libenter haurio/suspicioq̄/obsecro vos/obtestorq̄: ne mihi vlteriorem eius vsum præstare animum inducatis. Frustra volentem perire seruastis. Aquis mihi interire negatum est, ferri saltem officio moriar. A nemine victus, tuo primum Erice ingenio cessi. Hoc infœlicior: q̄ qui illustribus viris inuictus extiti, plębeio de me victoriam præbui. Ingens hoc regii pudoris irritamentum est. Sufficit hæc sola duci ad moriendum causa: cui nihil gloria magis placere conuenit. Qua si careat, cæterorum inopem putes. Nihil enim in Rege celebrius fama. Credita mihi erat rationis/atq̄ eloquentiæ summa: Sed quorum vtroq̄ pollere videbar, vtroq̄ destitutus sum. Eo calamitosior: q̄ regum victor, ab agresti victus videor. Quid vita donas, quem gloria spoliasti? Sororem/regnum/gazam/supellectilem/et quod

Erici facetū dictum.

Stratagema Erici.

Frothonis casus.

Oratio Frothonis.

Nota.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

iis maius est/claritudinem pdidi: tot infœlix casibus,quot tu fortunatus agnoscéris.Quid tanto superstes dedecori reseruabor? Quæ mihi libertas tam fœlix erit: vt captiuitatis ignominiã demat? Quid mihi sequentia cõferent tempora:quæ nihil nisi præteritorũ miseriam redolentia/longã animo pœnitẽtiã generabũt? Quid vitæ productio proderit/solam tristitiæ memoriam relatura? Nihil calamitosis iocundius morte.Fœlix est obitus,qui succedit optatus. Hic non temporum dulcedinem tollit:sed rerum fastidium consumit. In prosperis salus: in aduersis melius fatum petitur. Nulla me meliorum spes ad viuendi cupiditatem adducit. Quis ad solidum laceratam fortunæ meæ sortem resarciet casus? Et iam horum nisi periclitantẽ excepissetis,immemor essem.Reddideris regnũ:sororẽ reduxeris:instauraueris gazam,claritatem reparare nõ poteris.Nihil quod resartũ est /integri splendorem habebit.Captiuũ fuisse Frothonẽ longæua recensebit fama. Cæterũ si inflictas vobis ex me calumnias muneratis,vris occidere manibus merui.Si damna recolitis beneficii pœnitebit.Pudebit subuẽtũ fuisse hosti,si atrocitatis eius in vos magnitudo taxet.Quid reo peciris? qd manũ a psecutoris vri iugulo cohibetis? Par ẽ: vt ĩ me sors quã vobis parauerã/recidat.Fateor si mihi ĩ vos ea:quã in me geritis potestas incideret,nihil a me pietati deferendũ esse. Q⁊ si vobis facto innocens sum,voluntate saltem reus teneor.Redundet in me quæso nocẽs animi culpa:qui interdũ operis loco censeri solet.Si fato ferrum negatis,ppria mihi manu cladem conciscendã curabo.Cõtra sic Eric⁹.Dii a te quæso auertãt stolidã mẽtẽ:auertãt inquã:ne clarissimæ vitæ finẽ flagitio quæras. Sane qdem ab ipsis phibitũ est: benignũ in alios,in se parricidã fore. Tentatus es a fortuna/quo mẽtis habitu aduersa exciperes/explorãte.Probamentũ tibi dedere fata/non casum. Nihil tibi mœroris inflictũ est:qd̃ sors melior abolere nõ possit.Cautela etẽm præbita est/nõ mutata fœlicitas.Nẽo modeste se in psperis agit,q aduersa tolerare nõ didicit.Præterea omis bonorũ vsus post agnita gratius mala pcipitur.Iocundior est voluptas,quæ rerũ amaritudini succedit.Salutem tuam auersaberis:si superfuso semel æquore maduisti? Q⁊ si aquis frangeris:quãdo ferrũ æquanimiter tolerabis? Enasse armatũ qs nõ glriæ magis tribuat q̃ rubori? Quot se fœlices reputarẽt:si tua sorte infœlices essent? Sũma te rerũ manet:floret animus:pubescit ætas:plura spe cõplecti poteris,q̃ gesseris rebus. Nũq̃ hoc tibi leuitatis inesse vellem:vt nõ mõ fugere aspa:sed etiã ob eor⁊ impatiẽtiã vitã abiicere cupias.Quouis effœminatior est,q aduersorũ metu viuẽdi fiduciã pdit Nemo sapientũ morte res aduersas redimere solet. Stulta est in aliũ indignatio:temeraria in se.Ignauus est furor:qui suum condemnat auctorẽ. Q⁊ si vltro ob iniuriã/aut leuẽ animi cõmotionẽ fatũ appetis,quẽ tui vindicẽ derelinquis? Quis tam amens:vt dubiũ fortunæ habitũ pprio vlcisci interitu velit? Quis adeo fœlix vixit quin tristior illum quandoq⁊ fortuna pulsaret? Inconcussa duxisti tempora: continua fœlicitate vsus: et nunc ad modicam tristitiæ salebram: vt dolori parcas, vitam deserere paras? Quo modo leuiorum impatiens,grauiora deinde supcilia ferre poteris? Insipidus est,q nunq̃ mœroris poculũ degustauit.Nemo dura nõ passus tẽperãter facilibus vtit. Qui fortitudinis columẽ esse debueras,eneruis animi specimẽ exhibebis? Fortissimo parente editus,vltimæ imbecillitatis spectaculum dabis? Sic a maioribus discrepabis,vt fœminis mollior fias? Necdum adolescere cœpisti,et iam te vitæ satietas cepit? Quis hanc prior imaginem præbuit? Clarissimi aui nepos inuicto patre editus,leuem contrariorum auram perpeti nõ valebit?

Nota.

Responsio Erici arguta.

Nota. Replicatio color rhetoricus.

Nota.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Iudoles tua auitæ virtutis habitũ repræsentat. A nemine victus es: tua tibi solum incuria nocuit. Periculo p nos erutus es/nõ subactus. Amicitiã iniuriæ deputabis: odium p gratia relaturus? obsequio placari debueras/nõ moueri. Nunq̃ te dii eo furoris excedere velint: vt seruatorẽ insidiatoris loco notare sustineas. An eo tibi rei erim⁹, quo beneficii sumus/indignationẽ officiis cõtracturi? Reputabis hostẽ, cui salutis tuæ p̃miũ debes? Neq; em̃ te liberũ captiuauimus, sed ope præuenimus laborã tẽ. Et ecce gazã/opes/supellectilem reddo. Soror tua si mihi temere despõsata creditur, cui decreueris nubat: em̃uero intacta illi pudicitia manet. Cęterũ militare tibi, si acceptaueris volo. Caue ne ab re ira animũ obstines. Nulla te rerũ iactura cõcussit. Nihil libertati tuæ detractũ est. Obsequentẽ me tibi/nõ impantẽ agnosces. Qualemcũq; de capite meo siniam decreueris cõprobo. Idẽ te hic, quod in regia posse cõfide. Eandẽ hic, quã in aula, imperitandi potentiam tenes. Hoc de nobis in loco qcquid apud regiã placuisset/institue. Proni ad parendũ sumus. Hactenus Ericus. At regem hæc tã in se, q̃ in hostẽ mansuefecit oratio. Deinde cõpositis/pacatisq; oibus reditur in littus. Rex Ericũ ac nautícos vehiculis excipi iubet. At vbi in regiam est ventum, concionẽ aduocari facit: in quã accersito Erico sub sponsaliũ fide sororem ac centurionatum dedit. Adiecit deinde fastidio sibi fore reginã/filiã placuisse Gøtari. Ideoq; nouũ illi legationis opus deberi: optime ab ipo negotiũ expleri posse: cuius nihil arduũ conatui videret fore. Præterea se Gøtuaram ob celati criminis conscíam silicib⁹ obruturũ. Hanundam vero redditurã patri: ne in Dania cõuersantẽ capitis sui insidiatricẽ haberet. Ericus cõsilium p̃bat/ suam impatis operã pollicẽs: excepto q; reginam repudio actã Rollero melius maritandã astrueret: a quo nulla maiestati suspicio foret. Quam sententiam Frotho perinde ac diuinitus datum documentum venerabundus excepit. Regina quoq; ne violentia astringi videretur, muliebriter obtemperauit/affirmans a natura dolendi necessitatẽ non esse: oẽmq; animi ægritudinẽ ab opinione p̃ficiscí solere. Cæterũ plangẽdã nõ esse pœnã, q̃ meritis accidisset. Ita ergo fratres cõiũctas egere nuptias: altero sororẽ regis: altero repudiatã reginã ducẽte. Deiñ sũptis secũ cõiugib⁹, nauigationẽ i Noruagiã referũt Neq; em̃ illas a viroꝝ latere/aut viæ lõgingtas, aut futuri piculi met⁹ diuellere poterat/affirmãtes vt plumã hirto, sic se maritis cohæsuras fore. Et iã Cracã demortuo Regnero Brac cuidã nupsisse cõpiũt. Deiñ p̃inæ gazæ memores, egestã humo pecuniã tollũt. At Gøtar⁹ oẽm Erici fortunã, fama virũ p̃eunte, didicerat. Vt autẽ ip̃m adueniſſe cognouit, verit⁹ vltia q̃q; in Noruagiẽses eximia sui fidutia molitu-rũ/vxore priuare/suamq; illi filiã ademptæ cõiugis loco copulare studebat. Regina nãq; nup demortua nullas magis, q̃ germanę Frothõis nuptias affectabat. Cui⁹ Ericus intẽtione cõpta, cõuocatis sociis refert suã necdũ cautib⁹ abstitisse fortunã. Cæterũ sperare se fascẽ labilẽ esse q vinculo nõ firmet: pindeq; oẽ pœnę pondus repẽte decidere quod culpæ catena non fixerit. Id eos apud Frothonẽ nup expertos esse cernentes innocentiã suam inter egerrimos casus diis opitulantibus fuisse defensam: eademq; vlterius conseruata, consimilem in aduersis opem sperare debere. Deinde fugam eos paulisper fingere oportere, si primum a Gøtaro lacessiti forent/ iustiorem belli titulum habituros. Manum siqdem capitis periculo obiici, omni iure permissum esse. Raro aũt quenq̃ cõmissam cũ innoxiis pugnã fœliciter exequi posse. Prius ergo hostẽ aduersum se p̃uocandũ esse: quo iustior eundẽ impetendi causa succederet. Nec plura elocutus, domum Bracũ inuisere pergit. Deide ad Gun-

Frotho fastidit reginã: et Gøtari filiã petit

Ericus sororem Regis Rollerus reginã repudiatã duxit Gøtarus rex Noruagiæ.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Fiducia Gunuaræ.

uarã cõuersus experiendæ eius fidei gra pcontatur, an Gøtarũ cordi haberet: indignum docẽs regiæ stirpis puellam thoro popularis astringi. Quem illa p deoꝝ numina impensius obtestari aggressa, fictim ne an veraciter excogitata haberet. cop seriũ se locutũ dicẽte: ergo, inqt, extremum mihi ruborẽ iniicere paras: quam virginem adamasti, viduam relicturus. Sæpe rebus contrariũ fama prædicat popularis: me de te felellit opinio/constanti nupsisse putabã: et nunc vẽtis leuiorem experior, quem indubitatæ fidei fuisse sperabã. Hęc fata, abunde lachrymas dedit. Grata Erico vxoris indignatio fuit: cui mox amplexum iniiciẽs, scire ait volebam, quantũ tibi in me fidei esset: mors sola diręptionis nostræ ius possidet. Te tamẽ Gøtarus raptui destinat/amorem latrocinio quęsiturus. Quẽ quũ pegerit, tua gestũ simula voluntate: nihilominus nuptias dilatura/quousq; filiã mihi tui loco tradiderit. Qua impetrata, vno ego ac Gøtarus die nuptias acturi sumus. Itaq; disparata nobis ad conuiuandum triclinia, sed mediũ parietem cõmunicantia præbere curato: ne me forte corã oculis habito, languidiore regẽ cõtẽplatione pstringas. Hoc em̃ ad eludẽdũ raptoris studiũ pq̃ efficax cõmẽtũ erit. Deinde Bracũ cũ delecta pmptissimorũ manu haud pcul regia delitere præcepit/sibi quum res posceret auxilio futurum. Post hæc adcito Rollero prouocandi regis gratia cum nupta ac supellectile, simulato metu, fugã nauigio petiuit. Igit̃ Gøtari sibi classẽ instare cõspiciẽs, En, ait, arcus doli insidiarum spiculum iacit: statimq; cõcitatis clamore nautis clauo puppim cõuertit. Quẽ Gøtarus propemodũ aduectus, quis rector esset nauigii pcontat̃: Ericum esse cognoscit. Item exclamans, an ipse sit q mirifico verborũ habitu cæterorũ facundiã frustrarẽt, ingrit. Quibus auditis Ericus olim ab ipso se diserti cognomine donatum esse/nec frustra appellationis augurium excepisse subiunxit. Dehinc ab vtrisq; primũ in littus cõcessum est: vbi Gøtarus Erici legatione cognita Frothonis se refert sororẽ cupe: legato vero filiam exhibere malle: quo minus eum alii suam cessisse cõiugem pœniteret. Itaq; nõ incõgruũ fore/si legatiõis fructus in suũ recidisset latorem. Ericũ igit̃ sibi generũ cõplacere: dummodo p Gunuarã Frothonis affinitatẽ impetrare potuisset. Ericus regis beniuolentiã exosculatus, sentẽtiã pbat: vltro sibi offerri asserens, quo maius a diis immortalibus exoptare nõ posset. Ab ipso tũ Gunuaræ mentẽ arbitriumq; prænosci debere. Illa adulantẽ se regem simulato fauore excepit: petentiq; promptũ deferre videbatur assensum/obsecrãs vt Erici nuptiis suas pręcurri pateretur: qbus primũ admissis, aptior regalibus suppeteret loc⁹: ob hoc qdem maxime: ne denuo nuptura nouũ cõnubii pactũ reducta veteris memoria fastidiret. Pręterea nõ expedire firmabat binos paratus vna celebratione cõfundi. Rex responsis euectus affatim, postulata collaudat. Qui quũ ex creberis Erici colloquiis clarissima sentẽtiarũ schemata: qbus aio delectari ac refici possit/hausisset, nõ cõtentus ei filiã in matrimoniũ dedisse, Litharfulki quoq; puinciã tradit, beneficiũ affinitati impriendũ existimãs. Craca vero, quę Erico ob incãtationũ solertiã itineris comes adcita fuerat, aduersam oculorũ valitudinẽ simulans/ita faciẽ peplo obstrinxerat: vt ne sola quidẽ cognoscẽdi capitis particula prominẽret. Rogata quænam esset, Gunuaræ se sororem perhibuit/eadem matre: diuerso vero patre pgenitã. At vbi in Gøtari penates peruentũ, tædarũ Aluildæ (id siliæ eius nomẽ erat) conuiuiũ exhibetur. Diuersis Ericus ac rex ædibus accumbebant: quarum tecta paries cõis exceperat. eædẽ deintus pensibilibus p totũ obductæ aulæis erant. Assedit Gøtaro Gunuara: sed Ericũ altrinsecus Craca cũ Aluilda stipabat

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Qui inter iocandum subducto sensim e pariete assere: quantũ loci humanũ corpus
trãsmittere posset, aperuit: ignarisq; cõuiuis spatiũ meatui puiũ fecit. Deinde spon
sam an Frothoni an sibi nubere mallet: curiosius pcontari inter epulas cœpit: ma-
xime cũ obseruato copularũ respectu regia proles cõsentaneæ nobilitatis amplexui
debeat: ne vnius cõiugũ dignitas: alterius indignitate depereat. Qua se incõcessis
a patre nuptiis vsurã negãte: reginã eã fore: ceterasq; opibus excessurã pmittẽs: ex
repugnãte obsequẽtẽ effecit: nõ minus opũ spe q̃ gloria captã. Cracã quoq; traditũ
est exhibitæ potionis tẽperamẽto, Frothonis amori virgineã adegisse cupidinẽ. At
Gøtarus Erici post epulas cõuiuiũ petit nuptialis loci licẽtiã adaucturus. Quo ex-
eũte Gũuara sicut ante iussa fuerat subducti asseris loco puiũ trãsgressa parietem:
proximũ Erico discubitũ occupat. Cui Gøtarus eã cõsessu iunctam miratus quali-
ter, & quare eo venerit percontari impensius cœpit: illa sororẽ se Gũuaræ, regemq;
formarũ falli similitudine memorabat. Cuius cũ rex cognoscẽdi causa: subito regiã
repetiuisset: Gũuara postico se quo venerat referens pristino in loco cũctis spectãda
consedit. Qua visa Gøtarus parũ luminibus credulus: maxima cũ agnitionis diffi-
dẽtia ad Ericũ iter remẽsus: relatã suo more Gũuarã præ oculis habuit. Ita quoties
aularũ aditus permutauit: toties vtrobiq; quã quærebat offendit. Et iã nõ cõsimi-
lis: sed eadẽ hinc inde facies ingẽti regẽ ammiratione torquebat. Impossibile eñ ad
omnẽ videbatur modũ: absq; notabili discrimine, eundẽ diuersis habitũ inesse for-
marũ. Soluto tandẽ cõuiuio: filiam & Ericum nuptiali in cubiculum vsq; comitate
prosequitur. Ipse alias cubitũ redit. At Ericus Aliuldam Frothoni destinatã: seor-
sum cubare permittit: Gũuaram vt ante deluso rege cõplexus. Itaq; Gøtarus in-
somnẽ agens noctẽ stupido, errantiq; animo ludificationis suæ speciẽ agitabat, neq;
eñ paritas specierũ: sed idẽtitas videbatur. Vnde incerta adeo atq; anceps illũ æsti
matio subiit: vt errori tribueret: q͛d reuera dephensum habebat. Tandem pariete
fraudem instrui potuisse: animo obuersatũ est. Quẽ cũ diligentius inspici, lustrariq;
iussisset: nulla fractionis vestigia dephendit. Inconcussa siquidem totius ędis inte-
gritas apparebat. Quippe Ericus nocte concubia, quo minus dolus cõspicuus foret
soluti parietis sarserat læsionẽ. Deinde duos cognoscendæ rei causa tacite Erici cu-
biculo intromissos: ac post aulæam cõsistere iussos: cũcta curiosius attendere iubet.
Iidem Ericum cũ Gũuara repertũ, occidendiq; pceptũ acceperãt. Qui inita latẽter
æde; velatis cortina angulis psentiã occultantes, Ericum ac Gũuaram nexis inuicẽ
brachiis cõmuni thoro fruentes conspiciũt. Quos semisopitos rati: profundiorem
quietis copiã expectabãt: operiri volentes, donec exequendi sceleris occasionem gra
uior porrigeret somnus: qui cũ stertente sonorius Erico: cõcepti liberius somni spe
ciem agnouissent: cõtinuo trucidandi eius gratia: destrictis prodiere mucronibus.
Quorũ Ericus insidioso expergefactus accursu: cũ imminẽtes capiti gladios suspe-
xisset: dicto nouercæ nomine, q͛d olim inter pericula nũcupare iussus fuerat: prõptũ
necessitatis remediũ expertus est. Clypeus enim eius qui sublimius a trabe pende- Clypei mirabilis casus.
bat: illico in eũ collapsus: inerme corpus: quasi de industria: ne a latronibus cõfode-
retur: obtexit. At ille fortuna haud frustra vsus pximi latronis vtrunq; pedẽ rapto
desecuit ferro. Alterũ Gũuara nõ impetu minori hasta transfodit: muliebri corpo-
re, virilem animũ æquans. Taliter Ericus insidiis liberatus: repetito mari nocturnę
nauigationi se pparat. At Rollerus iis qui cominus excubare iussi fuerant: signũ ir-
rumpendæ regiæ lituo dedit. Quo rex audito hostiũ aduentũ indicari ratus: præ-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

ceps fugam nauigio tenuit. Interea Bracus & qui cum eo irruerant conuulsam regis supellectilem/Erici manibus imponendã curabant: medium ferme noctis agendis impensum est prædis. Quorum mane rex cognita fuga insecutionem molitus: per amicorum quendam nequid subito pararet, aut cum impetu exequeretur: admonitus est: persuadebatur quippe maiore instrumento opus esse: nec expedire, cũ paucis in Daniam consequi fugientes. Sed ne sic quidem impatiens animus damni impetum pressit. Nihil enim magis mouerat regem: q̃ q̃ alienæ cladis paratus recidisset in suos. Enauigans autem rex: peruenit in portum: qui nunc ab ømi vocabulum tenet, vbi aduersa tempestate oborta: alimẽtis defectus, satius arbitratus est moriẽdi necessitatem ferro subire: q̃ fame. Itaq; nautici manu in se ipsos versa: alternis vulneribus accelerauere fatum. Rex cum paucis mõtium prærupta secutus elabitur. Indicium cladis: colles editi præbent. Interea Erico prospere nauigationem emenso, Frothoni cum Alulda nuptiæ actæ sunt. Post hæc Sclauorũ mandatur iruptio. Ad quam coercendam Ericus cũ octo nauigiis destinatur. Quippe Frotho rudis adhuc rei bellicæ videbatur. Ericus igitur ne virilem vnq̃ operam detractaret: susceptum gratulanter officium: fortiter exequendũ curauit. Qui cum piratas septenis nauibus esse cognosceret: vna tantum e suis aduectus: reliquas ligneis propugnaculis cingi, tonsisq; arborũ ramalibus obduci iubet. deinde cũ hosticæ classis numerum plenius speculaturus procederet: insequentibus se Sclauis: ocius ad suos refugere cœpit. At hostes vt insidiarum ignari: ita fugientem comprehendere auidi, crebro incunctantiq; fluctus remigio concussere. Naues enim Erici liquido cognosci non poterant: frondentis syluæ speciem præferẽtes. Qui cum angustioris se maris flexui tradidissent: subito Erici classe conclusos vident. Sed primũ inusitata facie stupidi nauigio nemus agi putabant: deinde fraudem foliis subesse cognoscũt. Seram ergo incuriæ pœnitẽtiam agentes habitam incautius nauigationẽ remetiri tentabant. Sed dum puppes obuertere parãt: ab hoste eas insiliri conspiciũt. Ericus vero subducto in littus nauigio: funda procul in hostes saxa torquebat. Igitur Sclauorum cæsi plæriq;: quadragiinta capti fuere: qui postea vinculis, ac fame coerciti inter varias cruciatus angustias, spiritum deposuerunt. Interea Frotho traiiciendæ in Sclauiam expeditionis gratia: tam e Danis, q̃ ex finitimis ingentem adciuerat classem. Huius minima ratis exstabat: quæ bissenos veheret nauticos: totidẽq; remigiis agi posset. Post hæc Ericus sociis patientius præstolari iussis: actæ iam cladis famam Frothoni perlaturus occurrit. Cũq; nauigãdo puppim forte piraticam vadosis ac minus altis gurgitibus inflictam hærere conspiceret: q; res fortuitas dictorum grauitate prosequi solitus erat: obscura est, inquit, ignobilium sors, fortunaq; vilium sordida. deinde naue propius applicata: piratas proprium contis nauigium expedire conniſos: ac circa eius seruationem impensius occupatos oppressit. Quo peracto cum ad regiam classem redisset: Frothonem nuntia victoriæ salutatione reficere cupiens: saluũ fore florentissime pacis auctorem iubet: Rex verũ eius dictum fieri precatus: augurem esse sapientis animũ affirmabat. Ericus vera a se dici, paruulaq; victoria maioris omen afferri respondit: exiguis sæpe rebus magnarum præsagia captari testatus: regem deinde manũ spargere hortatus, lutiæ equitatum terreno proficisci itinere iubet: reliqua exercitus parte marinum ineunte compendium. Tanta autem nauigiorum frequentia mare compleuerat: vt nec receptui portus, nec castris littora, aut cõmeatibus impensæ supperterent. Terrestris

Frotho adhuc rudis rei bellicæ.

Frotho pacis auctor. Primus & idẽ admirabilis exit9 & apparatus Frothonis ad bellũ.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

autem acies tanta fuisse fertur: vt compendii gratia complanasse montes: meabiles effecisse paludes: lacunas aggeribus exæquasse: vastissimasq; voragines iniectis molibus explesse dicatur. Interea Strunico Sclauorũ rege belli inducias per legatos petente: Frotho tẽpus apparatui negat affirmans hostẽ induciis instrui nõ oportere. Præterea hactenus se bellicorum operũ expertem vixisse: nec debere eorum initia ancipiti rerum expectatione suspendere: q; quisquis primam feliciter militiã gesserit: consimilem de cætero fortunã sperare possit. Tale enim quẽq; omen habiturũ pugnæ: quale congressionũ principia dederint: cũ initiales bellorũ successus sequẽtibus augurio fore soleant. Ericus responsi prudentiã laudat: affirmans ita ludũ foris agi oportere prout domi fuerit inchoatus. Danos a Sclauis prouocatos esse significans. Q d̃ dictum acerrimo prælio prosecutus Strunico cum gentis suæ fortissimis interfecto: residuos in fidem accepit. Tum Frotho conuocatis Sclauis per prẹconem edixit vt si qui inter eos rapinæ aut furto assueuissent: ocyus exhiberentur: promittens se talium mores primis honoribus donaturum. Iussit etiam vt quicũq; malarum artium studiis calluissent: præmia recepturi prodirent. Grata Sclauis p̃ missio fuit. Cuius spem quidam cupidius, q̃ consideratius secuti: prius prodidere seipsos: q̃ alieno possent indicio declarari. Quos tanta lucri cupiditas fefellit: vt ruborem quęstui postponentes crimen pro gloria ducerent. Quibus sponte exhibitis: hanc, inquit, Sclaui vosipsos patriam peste vacuefacere conuenit: continuoq; eos a lictoribus abripi iussos in altissimas cruces ciuiũ manu subfigendos curauit. Plures a paucioribus punitos crederes. Ita callidi ingenii rex dum veniam quam victis hostibus tribuit: crimen confessis negauit: totam pene Sclauicæ gentis stirpem cõsumpsit. Sic indebiti præmii cupiditatem debita consecuta est pœna, iustoq; supplicio indignę mercedis auiditas adacta est. Crediderim iure exitio traditos, qui cum taciturnitatis munimento salutẽ seruare potuissent: voce periculũ adciuerũt. Rex recentis victoriæ titulis euectus, ne iustitia q̃ armis defectior videretur: nouis exercitum legibus formare constituit: quarum præsens quasdam ritus vsurpat: quasdam arbitraria iuris nouitas aboleuit. Edixit enim vt primipilus quisq; prædæ partitione facta maiorem cætero milite portionem acciperet: ducibus vero quibus in acie signa anteferri solerent/ dignitatis causa captiuum concessit aurum. Gregarium vero militem argento voluit esse contentum. Arma ad pugiles redundare, captiua nauigia popularibus cedere iussit, vtpote eis debita quibus condendi rates instruendiq; ius esset. Præterea sanxit, ne quis rem familiarem seris mandare præsumeret: Duplum ex fisco regis amissorum pretium recepturus. Quam si quis arcarum claustris obseruandam duxisset: aureæ libræ regi debitor fieret. Statuit etiam vt in eum qui furi ignosceret: furti pœna recideret. Præterea si quis in acie primus fugam capesseret: a cõmuni iure alienus existeret. At vbi in Daniam rediit: vt quicquid Grep sinistra morum vsurpatione corruperat: bonis artibus expiaret: arbitrariam fœminis nubendi potestatem indulsit: ne qua thori coactio fieret. Itaq; lege cauit, vt eis in matrimonium cederent: quibus inconsulto patre nupsissent. At si libera consensisset in seruum: eius conditionem ęquaret: libertatisq; beneficio spoliata seruilis fortunæ statum indueret. Maribus quoq; quamcunq; primitus cognouissent: ducendi legem inflixit. Adulteros a veris coniugibus corporum parte spoliandos constituit quo minus continentia flagitiis elideretur. Edixit quoq; vt si Danus Dano rapinam infligeret: duplum rependeret: ac violatæ pacis crimi-

Quita Sclauorum subactio.

Lex Frothonis.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

ne censeretur. At si quis rem furto quæsitam ad alienam domum perferret, hospes post illum ædis suæ fores obcluderet: bonorum omnium pœnam incurreret. Atq; in concione coram omnibus vapularet/q; se eidem delicto obnoxium fecisse videretur. Præterea qsquis exulum patriæ suæ hostis euaderet: aut inimicum ciuibus secum afferret: rerum ac vitæ periculo pœnas lueret. Si quis autem ad exequendum regis imperium ob animi cõtumaciam piger existeret: exilio mulctaretur. Solebat nanq; sagitta lignea ferreæ speciem habẽs: nuntii loco viritim per omnes mitti quoties repentina belli necessitas incidisset. Qui vero ex popularibus primipilum in acie anteiret: ex seruo liber, ex agresti illustris euaderet. At si ingenuus foret: satrapa crearetur. Tanta olim audaces stipendia merebantur. Adeo veteres nobilitatẽ fortitudini tribuendam putabãt. Siquidem non fortunę virtutẽ, sed virtuti fortunã deferri oportere: existimatum est. Præcepit quoq; ne his vlla iurisiurandi fide aut pignerum positione contraheretur. Qui vero alium pignus secum ponere iussisset eidem aureæ libræ dimidium solueret. Alioqui grauem corporis mulctam subiret. Prouiderat enim rex ex pignerum positione maximas litium causas incidere posse. De qualibet vero controuersia ferro decerni sanxit: speciosius viribus q̃ verbis cõfligendum existimans. Quod si alter dimicantium relato pede prenotati orbis gyrum excederet: perinde ac victus causæ detrimentum reciperet. Sin autem quauis de re pugilem popularis impeteret: ipsum armatus exciperet, cubitali dũtaxat stipite pugnaturum. Quinetiam cladem dani ab alienigena oppressi duorum extraneorum cæde sarciendam instituit. Interea Gøtarus sumẽdi de Erico supplicii gratia: pugnæ exercitum comparat. Econtrario Frotho cum magno classis apparatu Noruagiam petit. Cũ ad insulam Rensø pariter appulissent: Gøtarus Frothonianí nominis magnitudine territus: pacẽ per legatos efflagitat. Ad quos Ericus inuerecundus (ait) est latro qui prior concordiã q̃rit: aut bonis cõmunicare præsumit. Qui enim obtinere gestit: obniti debet: ictus ictui opponendus est: liuorq; liuore pellendus. Cũq; hoc dictum Gøtarus attentis eminus auribus excepisset: q̃ poterat clara voce ita inquit quisq; virtuti militat: prout beneficii meminit. Cui Ericus beneficentiam tuam reddito tibi consilio repensaui. Quo sermone egregios monitus oi donorum genere præstantiores indicabat. Et vt Gøtarum accepti consilii ingratũ ostenderet: quando coniugem mihi (inquit) cũ vita adimere cupiebas melioris exẽpli speciem lacerasti. Solum inter nos ferrum decernendi ius obtinet. Post hæc Gøtarus parum prospera congressione danorum classem adortus occiditur. Cuius regnũ Rollerus beneficii nomine postmodum a Frothone suscepit: quod septeno pauinciarum numero tendebatur. Eundem quoq; Ericus collata sibi quondam a Gøtaro prouincia muneratus est. His gestis Frotho per summam ac securam pacem triennium gessit. Inter hæc rex Hunorum audito gnatæ repudio adiuncto sibi rege orientalium Olimaro aduersum Danos biennio belli apparatum contraxit. Igitur Frotho non solum indigenas: sed etiam Noruagienses: ac Sclauos in copias vocat. A quo Ericus hostiles speculatum acies missus, Olimarum qui classis magistratum acceperat Hunorum rege terrestres ductante copias haud procul Ruscia repperit: quem taliter affari cœpit.

Nuntiorũ nouũ compendium.

Gøtari cædes.

Roller⁹ rex Noruagiæ.

Olimarus rex orientalium seu austrastorum.

Quid sibi vult quæso belli grauis iste paratus?
Aut quo classe potens rex Olimare ruis?

At Olimarus.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Fridleui natum nobis incessere cordi est.
Et quis es audaci talia voce rogans?
Ad quem Ericus.
Vincendi inuictum subiit spes irrita mentem
Frothonem nullus exuperare potest.
Contra Olimarus.
Quicquid contingit primo semel accidit, & res
Non sperata satis sæpe subire solet.

Qua sententia a nemine nimiũ fidei in fortuna reponendum esse perdocuit. deinde Ericus Hunorum agmen exploraturus obequitat. Quod Ericum præteriens, inuicemq; ab ipso præteritum primã ortiuo sole aciem postremo occiduo prębuit. Itaq; penes quem tot milium regimen foret ab obuiis sciscitatus est. Quem Hun forte cõspiciens: rex hic Hunorum erat: speculandi ministerium accepisse cognouit, perquiritq; qd̃ percunctatori vocabulum foret. Ericus se vbiq; aduentantem: nec vsq̃ compertum vocitari perhibuit: rex item admoto interprete quid Frotho operis exerceret interrogat. Cui Ericus. Nunq̃ Frotho domi inimicum pręstolatur exercitum: nec hostem in ædibus operitur: pernox enim & peruigil esse debet alienum appetens culmen: nemo stertendo victoriam cepit: nec luporum quisq̃ cubando cadauer inuenit. Quem rex exquisitis dictorum sententiis callere cognoscẽs: hic ait fortasse Ericus est: a quo filiam meam falsi criminis insimulatam accepi. Qui continuo prendi iussus non decere (inqt) vnũ a pluribus abripi. Quo dicto non modo regis animũ complacauit: sed etiam ad ignoscendi sibi voluntatem perduxit. Cuius impunitatis causam potius a callidítate q̃ beniuolentia profectam constabat. cum ob hoc maxime dimitteretur: vt Frothonem nuntiatæ multitudinis rumore terreret. A quo cum reuersus explorata referre iuberetur: sex classium senos reges, earũq; quãlibet quina nauiũ milia complectentem vidisse se retulit: quarum vnãquãq; trecẽtorum remigium capacem esse constaret. Quẽlibet vero totius summę millenarium quaternis alis contineri dicebat. Volebat autem millenarium mille, ac ducẽtorum capacem intelligi: cum ala omnis trecentorum numero compleatur. Cunctante vero Frothone: quid cõtra tot acturus esset, attẽtiusq; subsidia circũspiciẽte: probũ, inqt Ericus audacia iuuat: acri cane occupãdus est vrsus. Molossis quippe nõ imbellibus auiculis opus est. Quo dicto Frothoni contrahendæ classis consilium præbuit. Qua instructa aduersum hostem nauigatio tenditur. Igitur insulas quæ Daniam orientẽq; interiacent: prælis subigunt. Vnde procedentes naues aliquot Rutenæ classis offendunt. Quarum cum Frotho paucitatẽ incessere deforme duxisset: a macro inquit Ericus & tenui petendus est cibus. Raro pinguescet qui cadit. Neq; enim mordendi potens est: quem vastus occupauerit follis. Quo documento regi irruptionis edendæ ruborem excussit: eumq; mox ad paucitatem multitudine lacessandam perduxit: vtilitatem pudori præferendam significans. Post hæc ad Olimarum processum est. Qui multitudinis segnitie excipere hostem, q̃ aggredi præoptabat, Quippe Ruthenorum nauigia incomposita minusq; ob granditatem ad remigium habilia videbantur. Sed ne ei quidem numerositatis potentia profuit. Inusitata nanq; Ruthenorum multitudo copiis q̃ virtute præstantior robustæ Danorum paucitati victoriam tradidit. Frotho cum patriam repetere vellet: inaudítum nauigationis impedimentum expertus est. Quippe crebra interfectorum corpora,

Hun rex Hunorũ.

Mirabilia et quasi incredibilia.

Nauigia Ruthenorũ contra Danos.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

nec minus ſcutorum, haſtarumq; fragmenta iactante æſtu vniuerſum maris conſtrauerant ſinũ. Itaq; portus non anguſti minus: q̃ olidi erant. Igitur mediis obſtricte cadauerĩbus hæſere puppes. Nec putria quidem ac circũflua corpora remis abigere, aut contis propellere poterãt. quo minus vno ſublato mox aliud aduolutum impelleret claſſem. bellum cum mortuis obortum crederes. Nouum contra examines diſcrimen extabat. Igitur Frotho conuocatis quas vicerat gentibus: lege cauit vt quiſquis paterfamilias eo conciderat bello: cum equo omnibuſq; armaturæ ſuæ inſignibus tumulo mandaretur. Quem ſi quis veſpillonum ſceleſta cupiditate tentaſſet: pœnas non ſolum ſanguine, ſed etiam inhumato cadauere daret. Buſto atq; inferiis cariturus. Siquidem par eſſe credebat vt alieni corruptor cineris: nullo funeris obſequio donaretur: ſortemq; proprio referret corpore quam in alieno perpetraſſet. Centurionis vero, vel Satrapæ corpus rogo propria naue conſtructo, funerandum conſtituit. Dena autem gubernatorum corpora vnius puppis igne conſumi præcipit. Ducem quempiam aut regem interfectum proprio iniectum nauigio concremari. Tam ſcrupuloſam ducendis interfectorum funeribus obſeruationem præſtari voluit: ne promiſcuos exequiarum ritus exiſtere pateretur. Iamq; cuncti Ruthenorum reges Olimaro, Dagoq; exceptis Marte conciderant: bella quoq; Ruthenos ex Danorum imitatione celebrare præcepit: ac nequis vxorem niſi emptitiam duceret. venalia ſiquidem cõnubia plus ſtabilitatis habitura cenſebat: turiorem matrimonii fidem exiſtimans q̃ pretio firmaretur. Præterea ſi quis virginis ſtuprum vi petere auſus eſſet ſupplicia abſciſſis corporis partibus lueret: alioqui mille talentis concubitus iniuriam penſaturus. Decreuit etiam vt quiſquis militię deditus ſpectatæ virtutis titulum affectaret: impeteret vnum: exciperet duos: tres modica pedis retractione vitaret: quatuor fugere non erubeſceret. Aliam quoq; ſuper militum ſtipendiis conſuetudinem a ſubiectis ſibi regibus obſeruandam edixit. Patrium domeſticumq; militem hyberno tempore ternis argenti talentis donari iuſſit: gregarium aut conductitium binis: priuatum ac militiæ laboribus defunctum dũtaxat vno. Qua lege virtuti iniuriam afferebat: conditiones militum non animos æſtimans. In quo quidem erroris argui poterat cum familiaritates meritis anteferret. Poſt hæc interrogatus a rege Ericus an Olimari copias Hunorum æquaret exercitus: carmine ſic eloqui orſus eſt.

Ruthenorũ regum ſtrages.

Nouæ Frothonis leges.

Hercule deprendi nulli numerabile vulgus:
Vulgus cuius erat terra nec vnda capax.
Colluxere ignes crebri. Silua omnis obarſit.
Index innumeræ flamma cohortis erat.
Calcibus obtrita tellus ſubſedit equinis.
Edebant rapidos ſtridula plauſtra ſonos.
Ingemuere rotæ: ventos auriga premebat:
Vt tonitrum currus aſſimulaſſe putes.
Vix armatorum cœtus ſine lege ruentes
Ponderis impatiens preſſa ferebat humus.
Obmugire aer viſus mihi: terra moueri.
Tantus in externo milite motus erat.
Nam quindena ſimul vexilla micantia vidi:
Quodq; ex iis centum ſigna minora tenet.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Post quorum quoduis poterant bis dena videri
Signorum numero: par erat ordo ducum.

Igitur Frothone quid contra tot opponeret perquirente: redeũdum docet, patiendũq; hostes propria primũ immanitate cõsumi. Obeditum monitui est. Neq; enim minore studio probatum consilium q̃ editum fuit. At Huni per auia solitudinesq; p gressi: nusq̃ repertis cõmeatibus passim inedia periclitari cœperunt. Quippe regio vasta ac palustris extabat: nec erat vllum egestatis subsidium reperire. Tandem fusis comesisq; iumentis tam vehiculorum q̃ victus inopes spargebantur. Cæterũ error par fami periculũ erat. Non equis, non asinis parcitur, non fœdis aut putribus abstinetur. Postremo ne canibus quidem temperatũ est: nephas omne morientibus licitũ fuit. Nihil enim tam difficile qd̃ necessitas suprema non imperet. Ad vltimũ fame exhaustis publica clades incessit. Efferebãtur absq; cessatione corpora, cũctisq; exitiũ formidantibus: nulli miseratio pereuntiũ fuit: humanitatem quippe metus excluserat. Primũ itaq; regem paulatim defecere cohortes: deinde centuriatim defluxit agmẽ: deseruit eũ quoq; Vggerus vates vir ætatis incognitæ, & supra humanũ terminũ prolixæ: qui Frothonem transfugæ titulo petẽs: quicquid ab Hunis parabatur: edocuit. Inter hæc Hithinus rex aliquantæ Noruagiensiũ gentis Frothonis classem centũ quinquaginta nauigiis accedebat. E quibus duodecim lectis: propius nauigationem cœpit habere erecto in malũ scuto socios aduentare significãs. Qui regi in proximũ amicitiæ gradum receptus, magnũ copiis eius attulit supplementũ. Eidem postmodũ cũ Hilda Høgini Iutorũ Reguli filia spectatę admodũ opinionis virgine mutuus amor incessit. Quippe nondũ inuicẽ conspectos: alterna incenderat fama. At vbi mutuæ conspectionis copia incidit: neuter obtutũ ab altero remittere poterat. Adeo pertinax amor oculos morabatur. Interea Frotho distributo per municipia milite: diligentius impẽsas hibernis cõmeatibus necessarias conuectabat. Sed ne sic quidẽ onerosum impensis exercitũ sustentare suffecit. Par propemodũ Hunorum cladi pernicies incidit. Igitur ad inhibendũ aduenarũ confluxum classe in Albiam missa neqd traiiceretur curæ habuit. Cuius duces Reuillus & Meuillus fuere. Soluta hyeme Hithino, Høginoq; socialem exequi piraticam placuit. Ignorabat enim Høginus suam a sodali filiam adamari. Erat autem is corporis habitu præstans: ingenio peruicax: Hithinus vero corpore perq̃ decoro: sed breui extitit. Cæterũ cũ Frotho sustentandi exercitus sumptũ indies difficiliorẽ aduerteret. Rollerũ in Noruagiã, Olimarũ in Suetiam, øneuũ regem, & Glomerum piratarũ præcipuũ ad Orcades petendorũ cõmeatuũ gratia dirigit: pprias cuiq; copias tribuens. Triginta reges sequebãtur Frothonẽ: q ipsum amicitia vel obsequio colerẽt. Audiens autẽ Hun dimissas a Frothone copias: nouũ recentẽq; militem cõtrahit. At Høginus filiam suam Hithino despondit: coniurato inuicẽ vter ferro perisset: alterũ alterius vltorẽ fore. Autũno petitores cõmeatuũ redeunt: trophæis q̃ alimẽtis locupletiores. Rollerus enim prouincias Sũmoriã & Normoriã: occiso earũ rege Arthorio vectigales effecerat. At Olimarus Thoriã lõgũ Ianitorũ atq; Helsingorũ regẽ: duosq; alios haud inferioris potẽtiæ duces: Hestiam quoq; & cũ ølandia Curetiã: sed & insulas Suetię ptentas celeberrimus Barbariæ domitor triũphauit. Itaq; septingẽta reducebat nauigia duplicato eductorũ antea numero. ønef vero & Glemero Hithino quoq; & Høgino Orcadũ trophęa cessere. Hisdẽ cum nongentis nauibus reditũ est. Et iam quæsiti late sumptus, conuectæq; raptu impensæ alendis

Hunorũ fames fœda.

Vggerus vates mirandus.

Hithin⁹ rex Noruagiæ partis.

De gloria Frothonis. Trigita reges sequebãtur Frothonem.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

De potẽtia Frothonis. abunde copiis ſuppetebant. Cæterum viginti regna imperio Frothonis adiecerant: quorũ reges triginta p̃dictis adiuncti Danorũ partibus militabant. Hac viriũ fiducia cũ Hunis pugna conſeritur. Cui⁹ prima dies tãta interfectorũ ſtrage recruduit: vt præcipui tres ruſciæ fluuii cadaueribus velut ponte conſtrati: peruii ac meabiles fierent. Præterea quantũ quis itineris per triduũ equo conficere poſſet: tantum locorũ humanis cadaueribus completũ videres. Adeo ſpatioſa cædis veſtigia erãt. Itaq; prælio ſeptem dies extracto cecidit rex Hun. Cuius frater eodẽ nomine inclinatam Hunorum aciẽ cõſpicatus: cũ ſua ſe cohorte dedere cũctatus nõ eſt. Eo bello LXX. ac centũ reges qui aut ex Hunis erant, aut inter Hunos militauerant: ſubmiſere ſe regi. Quẽ numerũ Ericus ſuperiori ſignorũ expreſſione cõplexus fuerat: cũ Hunorum multitudinẽ Frothone percontante diſtingueret. Igitur Frotho vocatis in concionẽ regibus ſub vno eodẽq; iure degendi normã imponit. Præfecit autẽ Olimarũ Holingardiæ, Øneuũ, Cønogardiæ, Hun vero captiuo Saxoniã tribuens: Reuillũ Orcadibus donat. Prouincias Helſingorũ, Iarnberorũ & Ianitorũ, cũ vtraq; Lappia Dimaro cuidã procurandas attribuit. Dago Heſtiæ regimen erogauit. Quorũ vnũquẽq; certis tributi legibus onerauit, obſequiũ beneficio applicãs. Itaq; Frothonis regnũ Ruſciã ab ortu complectens: ad occaſum Rheno flumine limitatũ erat.

Cædes mirandæ. Spatioſa cædis veſtigia. Hun cæditur. Clxx. reges vincuntur. Prouinciarum diſtributio. Frothonis regni extẽſio.

Interea Hithinus apud Høginũ quorũdã obtrectatione inſimulatus eſt quaſi filiam eius ante ſponſaliũ ſacra ſtupri illecebris temeraſſet: q̃d tunc immane cũctis gentibus facinus habebatur. Igitur Høginus credulus auribus rem falſo nuntiatã excipiens: Hithinũ regia apud Sclauos ſtipendia colligentẽ claſſe laceſſit: cõſertaq; manu victus Iutiam petiuit. Itaq; ſtatam a Frothone pacem internũ labefactauerat bellum: primiq; indigetes regiam detractauere legem. Quamobrẽ Frotho miſſis q̃ ſimul eos accerſerent ſcrupuloſius cauſam ſimultatis inquirit. Qua cognita iuxta legis a ſe latæ formulam pronuntiauit. Videns autẽ ne ſic quidẽ eos in gratiã redu ci poſſe patre filiam pertinacius repoſcente: litem ferro decidendã edixit. Id quippe ſolum dirimendæ controuerſiæ remediũ videbatur. Inita pugna Hithinus acerrima perſtrictus plaga cũ ſanguine & viribus corporis deficeret: inſperatã hoſtis clementiam expertus eſt. Høginus ſiquidẽ promptiſſimã occidendi ipſius facultatem adeptus: formæ tamẽ eius, & iuuentæ miſeratione ſæuitiam manſuetudini cedere coegit. Itaq; ne ephebum inter extremi ſpiritus momenta palpitantẽ extingueret: abſtinuit ferro. Olim nãq; impuberẽ, aut inualidũ vita ſpoliare rubori deputabat. Adeo cuncta verecũdiæ momenta priſca pugilũ fortitudo ſeruabat. Ita Høthinus ſociorum opera ad naues relatus hoſtis beneficio ſeruat⁹ eſt. Iidem ſeptimo abinde anno apud inſulam Hithinſø pugnã exorſi: mutuis vulneribus conſumpti ſunt: felix Høginus foret: ſi circa deuictũ ſemel Hithinũ ſeueritate poti⁹ q̃ clementia vſus fuiſſet. Ferunt Hildam tanta mariti cupiditate flagraſſe: vt noctu interfectorũ manes reintegrandi belli gratia carminibus excitaſſe credatur.

Høthin⁹ & Høginus ſe mutuo cædunt.

Eodẽ tempore Alrico Sueonũ regi aduerſum Geſtiblindũ Gothorũ regem atrox incidit bellũ. At Geſtiblindus viribus minor: Frothonẽ ſupplex acceſſit ſe ac regnũ percipiendæ opis gratia dediturus. Qui mox Skalc, Scanico, atq; Erico in ſubſidiũ receptis: cum ſupplementis militũ redit. Cũq; militiæ procurſum in Alricum effundere ſtatuiſſet: Ericus prius filiũ eius Gunthionũ: Wermis ac Solongis p̃latũ cenſuit impetendũ: oportere afferens feſſum tempeſtate nautam proximũ captare littus. Præterea radicũ inopem raro virere truncum. Igitur irruptione facta perit Gunthionus, nomẽq; eius

Alricus Sueonũ rex & Geſtiblind⁹ Gothorum rex bellum cient.

tumulus refert. Audiẽs Alricus interemptionẽ filii, vltũ ire deproperat. Conspicatus hostes Ericũ clandestino accersitũ colloquio recensitis patrũ suorũ fœderib⁹ vt Gestiblindi militiã detrectaret/orabat. Qd Erico ptinaci⁹ abnuẽte, cũ Gestiblindo dimicandi licentiã flagitat/priuatã pugnã publice pferendã existimãs. Quẽ Eric⁹ senectute armis inhabilem referens/tristẽq; eius valitudinẽ maxima cũ ætatis excusatione prætendẽs, se eius loco obtulit pugnaturũ: pbrosum docens: si duellũ præstare refugeret, p quo bellum cõmissurus venisset. Hinc absq; cunctatione dimicatũ est. Occiso Alrico Ericus q̃ grauissime affectus, ægre comptis remediis, serũ inclumitatis regressum habuit. At Frothoni ipm occubuisse falso fama vulgauerat: mentemq; regis magno ob id mœrore torquebat. Quã tristitiã Ericus reditus sui beneficio dispulit. Quippe Suetiã/Wermiã/Helsingiã/atq; insulas Solis opa sua Frothonis adiectas impio nuntiabat. Quẽ mox Frotho deuictarũ ab eo gentium Regẽ cõstituit: ac præterea Helsingiã ei cũ vtraq; Lappia, Finniã quoq; et Estiam annuo stipendiorũ iure cõtribuit. Nemo ante ipm Sueticorũ regũ Erici nomine censebat ab ipo aũt in cæteros vocabulum fluxit. Eodẽ tpe regnabat Alf in Hethmarchia/filium habẽs Asmũdũ. Biorno vero in Wik puincia: cui Asuitus filius erat. Accidit aũt Asmundũ parũ pspere venationi intentũ, dum feras aut canibus occupare/aut cassibus excipere pgeret, irruente forte caligine longius a retiariis auio fuisse calle diuulsum/ vastaq; perrantẽ iuga tandẽ equo et vestibus destitutũ, fungos et tubera pedisse: ad vltimũ in Biornõis regi penetralia fortuito deuenisse pgressu. Pręterea ipe filiusq; regis cõuictu paulisp habito ad cõfirmandũ inter se amicitiæ cultũ omnibus cõiurauere votis, quẽcunq; eorũ vita plixior excepisset/ mortuo cõtumulandũ fore. Tantus em societatis eorum atq; amicitiæ vigor extabat: vt neuter altero fatis absumpto, lucem prorogare statueret. Post hæc Frotho omnium subiectarum sibi gentium manu, contracta classe Noruagiam petit: Erico terrenum agmen ductare iusso. Humanę siquidem cupiditatis more quo plura possederat, plus affectãs etiam vastissimam atq; horridissimam orbis terrarũ partem ab hoc iniuriæ genere intentatam existere passus non est. Adeo opum accessio auiditati incrementum afferre consueuit. Igitur Noruagienses abiecta defensionis spe / rebellandi fiducia defecti, in Halogiæ fines maiore ex parte pfugere cœperunt. Stikla quoq; virgo seruandæ castitatis causa patriæ se subduxit/bellis q̃ nuptiis exerceri præoptans. Inter hæc Asuitus morbo consumptus, cum cane ac equo terreno mãdatur antro. Cũ quo Asmundus ob amicitię iusiurandũ viuus cõtumulari sustinuit, cibo quo vescetur illato. Iamq; Ericus cũ exercitu superiora pmensus, Asuiti forte tumulum appetebat. Cui Sueones thesauros inesse rati, ligonibus pfregere collem. Itaq; maioris q̃ credebatur altitudinis specum aperiri cõspiciunt. Ad quẽ plustrandũ opus erat eo, qui se in illum pẽdulo circũligatum fune demitteret. Delectus est forte ex promptissimis iuuenibus vnus. Quem quũ Asmundus sporta restim sequente intromissum aspiceret, protinus eiecto eo, corbem conscendit. Deinde superne astãtibus ac moderantibus funem abstrahendi signum porrexit. Qui ingentis pecuniæ spe reducto corbe quum ignotam extracti speciem animaduerterent/inusitata facie territi, defunctumq; redisse rati, proiecta reste in diuersa fugere. Quippe Asmundus tetro oris habitu/ac veluti funebri quodam tabo obsitus videbatur. Qui fugientes reuocare conatus, vociferari cœpit/falso eos formidare viuum. Quem videns Ericus pręcipue cruentati oris eius imaginem mirabatur. In vultu siquidem profluus

Alrici cædes.

Ericus primus Sueticorum rex.

Asmundus Asuitus.

Biorno rex

Noruagia vastissima orbis pars bello petit.

Asmundus cũ amico sepelitur.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

emicabat sanguis. Quippe Asuitus noctibus rediuiuus crebra colluctatione leuam illi aurē abruperat, fœdumq; indigestæ ac crudæ cicatricis spectaculum apparebat Igitur a circunstantibus accepti vulneris cām referre iussus, sic orsus est fari.

Quid stupetis qui relictum me colore cernitis!
Obsolescit nempe viuus omnis inter mortuos.
Mala soli grauis vni manet omnis domus orbis.
Miseri quos hominum subsidiis destituit fors.
Mihi specus et iners nox/tenebrēq; et vetus antrū
Oculis delitias eripuerunt/animoq;.
Humus horrēs/tumulus putris/et immūditiarū
Grauis æstus minuerunt iuuenilis decus oris:
Habitumq;:et validi roboris vsum vitiarunt.
Sup hæc omnia cōtra exanimem conserui vim:
Graue luctæ subiēs pondus et immane piculum:
Laceris vnguibus in me rediuiuus ruit Asuit/
Stygia vi reparans post cineres horrida bella.
Quid stupetis, qui relictum me colore cernitis!
Obsolescit nempe viuus omnis inter mortuos.
Nescio quo stygii numinis ausu
Missus ab inferis spiritus Asuit,
Sæuis alipedem dentibus edit:
Infandoq; canem præbuit ori.
Nec contentus equi vel canis esu,
Mox in me rapidos transtulit vngues:
Discissaq; gena sustulit aurem.
Hinc laceri vultus horret imago:
Emicat inq; fero vulnere sanguis.
Haud impune tamen monstrifer egit:
Nam ferro secui mox caput eius:
Perfodiq; nocens stipite corpus.
Quid stupetis, qui relictum me colore cernitis!
Obsolescit nempe viuus omnis inter mortuos.

Collis lapidum.

Iamq; Frotho in Halogiæ fines emouerat classem: vbi ad cognoscendā multitudinis suæ speciē: quæ numeri mensuram, capacitatemq; trāscendere videbatur / collem a militibus cōgeri iubet viritim lapide in aceruū misso. Eundē quoq; hostis numerādi agminis modū secutus est. Conspicui adhuc colles fidem visentibus præbēt. Hic Frotho cōserta cū Noruagiensibus pugna, grauē cædibus diē egit. Noctu vtrinq; receptui cōsultū est. Appetēte diluculo terrestria pmensus supuenit Ericus. Hic regi certamē suggerit iterādū. Quo bello tanta de Danis strages accepta est: vt e terris nauiū milibus solæ centū septuaginta supstites fuisse credant. Normanni vero tā vasta clade deleti sunt: vt fama sit ne quintæ qdem vicoq; pti remāsisse cultorem

De mirabili bello et strage.

De duabus armillis.

Victor Frotho pacē p oēs gētes reficere cupiēs: vt vniuscuiusq; rē familiarē a furū incursu tutā præstaret/ociūq; regnis post arma desereret: armillā vnā in rupe, quā Frothonis petrā nomināt, alterā apud Vvig puinciā habita cū Noruagiensib9 cōcione, defixit: edictæ a se innocentiæ expimētū daturas: subductis iisdē, in oēs regio

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

nis p̃sides aīaduertendū minatus. Itaq; summo cū p̃fectorū ꝑiculo aurū absq; custo
dia mediis affixū triuiis magnū auaritiæ irritamentū extabat / opportuna rapinæ
præda plena cupiditatis ingenia ꝓuocāte. Statuit idē: vt nauigātes reptis vbicūq;
remis licite fruerent. Amnē vero transituris vsum equi, quē vado ꝓximū repissent
liberū esse cōcessit. Eodē descēdēdū fore cōstituit, quū priores eius pedes solū attin-
gerēt: postremos adhuc vnda sublueret. Talium sigdem cōmodorū beneficia potiꝰ
humanitatis, q̄ iniuriæ noīe cēsēda credebat. Cæterū reū capitis fieri: q supato am
ne equi vsum lōgius expetere p̃sumpsisset, instituit. Iussit etiā: neqs ædē vel arcā se-
ris obfirmatā haberet: aut rē vllā claustroꝝ custodia cōtineret / triplicē amissoꝝ re
stitutionē ꝓmittens. Præterea tantū alieni cibi in cōmeatus assumi fas esse: quantū
vni cœnæ sufficeret / ꝓmulgabat. Quā siqs in capiēdo mensurā excederet, furto ob
noxius haberet. Furi vero traiectis ferro neruis in suspendiū acto, lupū collateralē
affigi præcepit: vt malitiam hominis acerbitati belluę similitudo exæquaret pœnę
Eandem quoq; in furtorū conscios mulctam extendi curauit. Ibidem septennio io-
cundissimū ocii tempus emensus, filiū Aluonē / filiamq; Osuram nomine ꝓcreauit.
Iisdem forte diebus Arngrimꝰ pugil Sueticus Frothonē accesserat: q Scalc scanicū
ꝙ ab eo olim nauigio spoliatus fuerat, ex ꝓuocatione lacessitum occidit. Quo faci-
nore supra modū elatus, aggressus est Frothonis filiam postulare. Obseratas regis
aures exptus, Erici Suetiam regentis subsidiū flagitat. Quem Ericus hortari cœ-
pit: vt aliquo præclari operis merito Frothonis sibi fauorem asciſceret: pugnaretq;
aduersum Eghterū regem Biarmiæ / et Thengillum regem Finnimarchiæ: ꝙ ii soli
cæteris obsequentibus, Danicū detrectare viderentur imperiū. Nec mora: eo exer-
citū egit. Sunt aūt Finni vltimi septentrionis populi vix qdem habitabilem orbis
terrarū ꝑtem cultura ac mansione complexi. Acer iisdem telorū est vsus. Non alia
gens ꝓmptiore iaculandi peritia fruitur. Grandibus et latis sagittis dimicāt. Incā
tationū studiis incūbunt: venationibꝰ callent. Incerta illis habitatio est: vagaq; do
mus. Vbicunq; feram occupauerint locantibus sedes. Pandis trabibus vecti / cōser-
ta niuibus iuga ꝑcurrunt. Hos Arngrimus conciliandæ sibi claritatis causa ador-
tus / obtriuit. Qui quū infœliciter dimicādo fuga dilaberentur, tribus lapillis post
tergū coniectis, totidem montiū instar hostibus apparere fecerunt. Igitur Arngri
mus ludificati visus errore ꝑstrictus, ab insectando hoste exercitum reuocauit / ma-
gnarū se rupium interiectu coercitum putans. Iidem postera die congressi / victiq;
coniectæ in terram niui ingentis fluuii speciem indiderūt. Itaq; Suetis ꝑ summum
visus errorē falsa rerum opinione delusis, inusitata aquarū moles obstrepere vide-
batur. Ita victore vanā aquarū imaginē formidāte, fugam impetrauere Finni. Ter
tio identidē die reparauere bellum: nec iā amplius vllum fugæ efficax remediū fuit
Vidētes eñ suas inclinari acies / potestati se ꝑmisere victoris. Quibus Arngrimus
hanc tributi legē instituit: vt recensito Finnorū numero, rheda ferinis pellibus cō-
ferta ab vnaquaq; decade loco census, exacto triennio, penderet. Deinde Egtherum
Biarmiæ ducē duello ꝓuocatū deuicit: indiditq; cōditionē Biarmis viritim pellem
ꝑ capite persoluēdi. Post hæc spoliis trophæisq; auctus, ad Ericū reuertitur. Quem
Ericus in Daniā cōsecutus, multā iuuenis laudē Frothonis auribus instillabat / di-
gnū regis filia affirmans, qui imperio ipsius vltimos humanarū rerum terminos
adiecisset. Cuius egregia Frotho merita cōtemplatus, haud incōgruum duxit / eius
se socerū exhibere, q sibi tātis operū titulis / patentē late claritatē struxisset. Sustulit

Aurum posuit i biuio.

Lex Frothonis.

Res mirabilis lupū furi affigi.

Arngrimi victoria.

Finni.

Ludificatio magica.

Lex Finnoꝝ

Lex Biarmorum.

Duodecim ex Osura filii.

aũt Arngrim⁹.xii.ex Osura filios:quorũ hæc noĩa subnotaui:Brãder/Biarbi/Brodder/Hiarrãdi/Tãder/Tiruigar/duo Haddingi/Hiorthuar/Hiarthuuar/Rani/Angantir.Hi ab adolescẽtia piratico muneri incũbẽtes/vno oẽs forte nauigio

De Sampso insula.

Sampso insulã aduecti,duas ĩ maritimis naues Hialmeri atq; Aruaroddi piratarũ reperiũt Quas pugna adorti/remigib⁹ vacuefecere:atq; an gubernatores oppressisset incerti interfectorũ corpa suis quæq; transtris aptãtes/q̃sitos abesse cognoscũt. Qua de re mœsti,partã floccipendere victoriã/scientes sibi cõsequẽtis pugnæ discrimẽ maiore salutis impẽdio subeũdũ.Quippe Hialmerus atq; Aruaroddus:quorũ iãpridem abrupto gubernaculo tẽpestas nauigia lacerauerat,alterius excidendi gratia nem⁹ ingressi/ligni rudẽ extenuauere materiã:eousq; truncũ dolabris ambientes,donec naualis instrumenti formã vastum robur indueret. Qd quũ humeris impositũ sociæ cladis ignari deferrent,ab Osuræ filiis recenti oppressorũ cruore madentibus lacessiti,duo cũ pluribus ferro decernere coacti sunt.Nec par qdẽ cõgress⁹ extabat quũ geminã bissena manus excipet.Cæterũ victoria numero non rñdit. Interfectis eñ oĩbus Osuræ filiis/oppressoq; ab hisdẽ Hialmero victoriæ Aruaroddũ titulus

Osuræ filii ad vnũ ab Aruaroddo cæsi.

nõ fefellit:quẽ solum ex tãto sociorũ agmine fortuna residuũ fecit. Qui informẽ ad huc gubernaculi truncũ incredibili libratũ nisu tanta vi hostiũ adegit corpibus:vt duodecim vnico eius impulsu cõtusos elideret.Ita cũcta admodũ bellicarũ rerũ tẽpestate depulsa,oceanũ manus adhuc piratica nõ reliquit. Quæ res maxie Frothonẽ ad occidentẽ armis incessendũ adduxit:cui⁹ vnicũ in ꝓpagãda pace studiũ versabat.Accersito ergo Erico cũctaq; famulãtiũ sibi regnoq; classe cõcita, Britãniã inumera aduehit puppi.Cui⁹ insulę rex manu se imparẽ noscẽs(qppe fretũ nauigiis vi debat occludi)Frothone p deditiõis sil'ationẽ petito/nõ solũ magnitudinẽ eius adu

De Britannis.

lationis officio ꝓseq cœpit:sed etiã domitorib⁹ gẽtiũ Danis suã/patriæq; subiectionẽ ꝓmittit:pẽsiones/cẽsum/vectigalia,siue qcqd expeterẽt/offerebat.Ad vltimũ hospitaliter inuitãdos curat. Grata Frothoni Britãni humanitas fuit:q̃q̃ doli suspicionẽ aleret:tã facilis oĩm absq; coactione ꝓmissio:tã ꝓmpta hostiũ ante bella dedi tio:q̃ raro syncera fide amministrari solet.Lacessebat quoq; conuiuii metus veritos ne clandestinis insidiis appetereẽt subeũtis crapulæ laqueis implicata sobrietas. Cæterũ rarior inuitatoq; numerus videbat,q̃ vt tuto inuitanti parere possent. Ineptũ quoq; existimatũ inexptæ hostiũ fidei credere salutẽ suã. Qua rex mẽtiũ fluctuatione cõpta,denuo Frothonẽ accedit cũ duobus milibus ac quadringẽtis viris epulaturũ accersens.quẽ ante cũ mille ducẽtis ꝓcerib⁹ cõuiuiũ inire poposcerat. Frothonõdũ suspitiõe deposita:q̃q̃ adaucto inuitatoq; numero fretus,petẽdi cõuiuii fiduciã mẽte ꝓsumere posset,subornat q regionis abdita ꝓcurrẽtes/siqd insidiarum speculando deprahenderẽt,ocyus intimandũ curarẽt.Cuius rei causa nemus ingressi repta castroq; acie:q̃ Britannorũ copias attinebat:dubiũ pressere gressũ.At vbi res liqdius agnita est,pedẽ deferre depropant.Furua siqdẽ tẽtoria fuere:et q̃si piceis q̃busdã obscurata tegminib⁹:quo minus obtutũ ꝓpinquãtis offenderẽt.Quo cognito Frotho validiore ꝓcerũ manu mutuas dispẽsat insidias:ne cõuiuio incautius adito,opportunis fraudareẽt auxiliis.Quib⁹ latebrã nactis ferendæ opis signũ ad lituĩ sonitum prænotauit.Deinde cũ statuta manu leui armorũ genere culta conuiuiũ

Aula regia

petit. Aula erat cultu magnificentiæ regalis instructa aulæis ostro tinctis vndiq; secus obducta: in quibus mirifici luxus operam annotares. Cortina murice picta compactos ligno parietes adornabat. Constrata pallis nitidioribus pauimenta:

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

quas pede premere perhorreres. Supne cerneres crebras micare lucernas: adultas oleo lampades choruscare. Ex acerris quoq; fragrantia fundebat: quã suauissimus vapor exquisitis cumulabat odoribus. Ambitum omnẽ frequentibus epulis mensæ consepserant. Intextis auro puluinaribus ornabantur accubitus. Ceruicalibus sedilia replebantur. Reuerendam aulæ faciem visentibus arridere putares: nec quicq̃ in tanto paratu/aut visu inconcinnum/aut olfactu triste deprændi poterat. Media dolium æde perstabat explendis aptum poculis/et liquoris immodici capax: vnde haurire esset, quod ingentis ora conuiuii satiaret. Ministri purpura culti aureos gestantes cyathos/propinandiq; munus comiter exequentes: compositis gradiebãtur ordinibus. Nec bubalinorum cornuum: quibus potio promeretur, vsus aberat. Aureis cœna pateris refulgebat, nitidioribus onusta poculis: quæ plærunq; fulgentes interstinxerant gemmæ. Ingens omnia luxus repleuerat. Mensæ dapibus luxuriabant, crateris vario potionis genere redundantibus. Nec meri simplex vsus extabat: quũ petiti late succi vario nectar sapore cõficerent. Sapidioribus lances epulis renidebant: quos maxime venatica referserat præda. Sed ne domesticæ quidem carnis obsonia deerant. Parcius domesticis, q̃ conuenis bibendi studium erat. Hos enim securitas incitabat ad crapulam: illis insidiarum cõmentum ebrietatis illecebram dempserat. Dani igitur (vt patriæ pace loquar) siccandis certatim calicibus assueti, ingenti se onerauere vino. Quos Britanni potos admodum conspicati, conuiuio furtim elabi cœperunt: relictisq; intra aulam cõuiuis, summis cõniti viribus valuas regiæ admotis obicibus, variisq; impedimentorũ generibus, obserare. Dein de tectis ignem inferre orsi. At Dani q intra ædem clausi continebantur incendio pullulante pulsatis neqcq̃ foribus ab egressu prohibiti, ipm mox adorti parietẽ/eruptionis facultatem petebant. Quem Angli validiore Danorum impulsu labefactari cernentes, mutuis obniti viribus/molibusq; extrinsecus applicatis, nutabundam fulcire congeriem institerunt: quo minus conuulsus paries clausis exitum aperiret Qui tandem robustiori Danorum manui cedens: quorum quo periculum maius/ hoc validior conat⁹ extabat, facilẽ pssis eruptionẽ contribuit. Tum Frotho classicũ succinere iubet, quo manũ in insidiis constitutam accersiret. Quę litui sono clangẽtis excita/dolum in auctores retorsit, Britannorum rege extremæ cladi cum innumeris suorum copiis tradito. Quo facto geminum Frothoni beneficium præbuit: quum et saluti sociis/et hostibus exitio fuerit. Interea Hiberni, crebrescẽte Danicæ fortitudinis fama, perculsi: quo difficiliorem partium suarum irruptionem præstarent, ferreos terræ murices instrauerunt: quibus littorum vetaretur accessus. Vtitur aũt Hibernorum gens leui et parabili armatura. Nouaculis comam extenuat: totum occipitii crinem abradit: ne fugiens capillitio teneatur. Cæterum telorũ cuspides obuertit instantibus/mucronũq; acumina insequentibus de industria opponere assolet: ac plærunq; post tergum lanceas iaculari/doctior fuga superare, q̃ bello. Quo fit vt quum victoriam tibi cessisse putes, discrimen immineat. Tam insidiosam hostiũ fugã Frotho consideratius q̃ cupidius insectatus, ducẽ gentis Keruillũ acie fudit. Cui⁹ supstes frater, deposita rebellãdi fiducia, patriã dedidit regi. Captiuã rex prædã militi disptiuit: vti se toti⁹ auaritiæ exptẽ/et a nimia rerũ cupiditate auersum/solius glĩæ lucrũ appetere testaret. Itaq; post Britãnicos triũphos/ Hibernasq; manubias in Daniã reditũ est: annisq; tricenis ab omni bellorũ negotio tempatũ ẽ. Quo tpe cũctis pene terris eximia fortitudinis laude Danicũ nomẽ iclaruit

Nota dolũ Anglorum

Anglorum quarta a Danis subactio.

Hibernorũ astus.

Hibernorũ subactio.

Gloria Danorum.

Pax tricennis annis.

Volens itaq; Frotho fulgorem imperii sui perpetuo firmitatis habitu prorogare/
primũ aduersum furta ac latrocinia tã q̃ familiaria mala ac domesticas pestes seue=
ritatẽ suam distringere curæ habuit: qbus vacuefactæ gẽtes trãquilliorẽ vitæ vsũ
apphenderẽt:ne ppagatæ pacis incessus vllo malignitatis obstaculo læderet. Proui
dit quoq; ne cessante hoste ciuilis patriã lues exederet:aut post exterã pacem dome
stica grassaretur improbitas. Deniq; in Iutia tanq̃ in capite regni sui magni ponde
ris aureã armillã triuiis affigi curauit/edictæ a se innocẽtiæ expimentũ tã insignis
prædæ documẽto daturus. Cuius irritamentũ q̃q̃ improbas lacesseret mẽtes ac si=
nistra sollicitaret ingenia, supabat tamẽ indubitatus piculi metus. Tãta siqdẽ Fro=
thonianæ maiestatis auctoritas erat: vt etiã aurũ rapinæ expositũ pinde ac firmio=
ribus claustris obsitũ tueretur. Cuius rei nouitas ingentẽ auctori claritatẽ cõciuit.
Qui quũ patratis late cædibus insignes vbiq; victorias edidisset, otiũ oĩbus eroga=
re cõstituit: vt pacis iocũditas bellorum atrocitati succederet: et cladis finis salutis in
itiũ foret. Sed et oĩm opes ob hoc maxĩe edicti munimẽto vallãdas curauit: ne domi
raptorẽ inuenirẽt, q̃ foris hostibus caruissent. Per idẽ tp̃s publicę salutis auctor mũ
dum petendo seruãdorum mortalium gr̃a mortalitatis habitũ amplecti sustinuit: cũ
iã terræ sopitis bellorũ incẽdiis serenissimo trãquillitatis otio fruerent. Creditũ est
tã pfusę pacis amplitudinẽ vbiq; æqualẽ/nec vllis orbis ptibus interruptã/ nõ adeo
terreno prĩcipatui, q̃ diuino ortui famulatã fuisse: cælitusq; gestũ: vt inusitatũ tp̃is
beneficiũ pñtem tp̃m testaretur auctorẽ. Inter hæc matrona q̃dã magicæ rei perita
plus spei in arte sua, q̃ metus in regis sæuitia reponens/filium petẽdę furtim prędæ
cupiditate sollicitat/impunitatẽ pmittẽs: q Frotho fato ppemodũ cõfinis extaret
occiduo corpe ægras senilis animæ reliquias trahẽs. Quo materno hortatui piculi
magnitudinẽ opponẽte, meli⁹ eũ spare iubet/aut maritimã bouẽ fœtũ editurã / aut
aliũ quẽpiã casum vltioni repugnaturũ affirmãs. Qua voce solutũ metu filiũ hor=
tamẽto obsequi coegit. Quo facto Frotho pinde ac cõtumelia lacessitus ad diripien
dos matronæ penates maxĩo impetu/studioq; cõtẽdit, p̃missis q eã cũ liberis cõpræ
hensam adducerẽt. Qđ præsciens fœmina, ludificatis præstigio hostibus, fœmineã
speciẽ eqna pmutandã curauit. Accedẽte vero Frothone/maritimæ bouis figuram
cõplexa, pastũ in littore vagabũda petere videbat. filios quoq; tanq̃ minores corpe
vitulos adũbrabat. Cuius mõstri rex admiratione captus, circuiri ip̃os/reditũq; eis
ad vndas negari iubet. Deniq; vehiculo, quo ob annosi corpis inualitudinẽ vtebat
excedẽs/humi mirabũdus cõsedit. At mater, quæ maioris belluæ speciẽ sumpserat,
prætento cornu regẽ adorta, alterũ eius latus cõfodit. Quo vulnere exanimatus in
debitũ tantæ maiestati exitũ habuit. Cuius mortẽ milites vltione psequi gestiẽtes/
petita iaculis portenta cõfigũt. Quibus interemptis aĩaduertunt humana cadaue
ra ferinis capitibus prædita. Ea res maxime præstigiũ detexit. Hic Frothonis toto
orbe clarissimi regis excessus fuit. Huius egestis visceribus sallitũ corpus triennio
pceres asseruandũ curabãt/puinciarũ defectionẽ vulgato regis exitu formidantes:
mortẽq; eius ob hoc maxime clam exteris esse cupiẽtes: vt vitę simulatione ppagati iã
pridem imperii terminos tuerentur: pristinaq; ducis auctoritate subnixi, consue=
tam a subiectis pensionem elicerent. Deportabatur itaq; ab eis exanimum corpus
vt iam non funebri lecto: sed regali vehiculo gestari videretur: tanq̃ inualido seni:
nec satis virium compoti id muneris a milite deberetur. Tantum magnificentiæ
etiã extincto ab amicis tributũ est. At vbi putidos artus extrema corripuit sanies,

Leges vltimæ Frothonis.

Aurũ rursum a Frothone expositum.

Natiuitas Christi.

Anno 42 Augusti.

Veneficæ fraus.

De morte Frothonis.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

nec tabes reprimi poterat: ſecus Vveram Sialandiæ pontem regio funere tumulauere corpus/affirmantes Frothonem eo loci mortis ac buſti copiam exoptaſſe: vbi regni eius præſtantiſſima haberetur prouincia.

Frothonis ſepulcrum

Explicitus eſt Liber Quintus.

Incipit Sextus.

Defuncto Frothone, Dani Fridleuum: q apud Ruſciam educabat, falſo extinctũ rati: quum iam regnũ hæredis inopia claudicare/nec in regia gente cõtinuari poſſe videretur: hunc ſceptro digniſſimũ arbitrati ſunt: q illuſtrãdi Frothonis gratia recẽti eius tumulo plenum laudis carmẽ affigeret, famãq; extincti regis ſpecioſo poſteris titulo commendaret. Tunc qdem Hiarnus Danicæ admodũ poeſis peritus: vt claritatem viri inſigni dictorꝝ monumento proſequeretur/præmii magnitudine concitatus, more ſuo barbarum condidit metrum. Cuius intellectum quatuor verſiculis editum in hæc verba tranſcripſi.

Hiarni carmen.

Frothonem Dani, quem longum viuere vellent
  Per ſua defunctum rura tulere diu.
Principis hoc ſummi tumulatum ceſpite corpus:
  Aethere ſub liquido nuda recondit humus.

Quo carmine edito auctorem Dani diademate munerati ſunt. Ita ab eis epitaphiũ regno repenſum, imperiiq; pondus paucarum literarum contextui donatum eſt. Adeo exili impendio ingens præmium ſtetit. Eximium exigui poematis precium famam quoq; Cæſarianæ retributionis exceſſit. Diuus ſiquidem Iulius victoriarũ ſuarum toto orbe editarum ſcriptorem/illuſtratoremq; municipio donare contentus extitit. Nunc vero ruſticano regnum prodiga plæbis humanitas erogauit. Sed ne Africanus quidem in rependendis operum ſuorum monumentis/munificentia Danos æquauit. Illic enim elucubrati voluminis merces auro ſimplici ſtetit. Hic agreſti ſceptrum incõdita verſuum paucitas miniſtrauit. Eodem tempore Ericus qui Suethiæ præfecturã gerebat morbo exanimatus eſt. Cuius filius Haldanus paterna procuratione functus, quũ .xii. fratrum Noruagiæ oriũdorum crebris congreſſibus terreretur/nec oppreſſioni vindicta ſuppeteret, ſpe capeſſendæ opis Fridleui tunc Ruſciæ cõſiſtentis copiã profugio petiuit. Quem ſupplici vultu aggreſſ⁹, ſeq; ab externo hoſte confractum ac contuſum deplorans, triſtem iniuriarum querimoniam afferebat. Per quẽ Fridleuus accepto paternæ mortis nuntio, ſupplicem auxiliis ꝓſecutus: Noruagiam armis inſtructus accedit. Quo tempore prędicti fratres deficientibus a ſe ſociis, intra inſulam rapidiſſimo ambitam fluuio præaltum moliti vallum terreſtrem in plano munitionem extenderãt: cuius receptaculo freti, crebra vicinos irruptione laceſſerant. Excedentes em̃ inſula, continentẽ extructo ponte petere conſueuerant. Quem portæ munitionis annexum ita quodã funiculorum regimine moderari ſolebant: vt quaſi volubili aliquo cardine circũuectus, modo trans flumẽ iter ſterneret: modo occulto reſtiũ ductu ſupne retractus ianuæ de-

Hiarnus rex. xxxi

De Iulio Cæſare.

Erici mors

Haldanus Erico ſucceſſit.

seruiret. Fuere autem iuuenes hi acres animis: robusti iuuenta: præstabiles habitu
corporis: gigãteis clari triumphis: tropheis gentiũ celebres: spoliis locupletes. Quo
rundã vero ex ipsis nomĩa (nã cætera vetustas abstulit) subnotaui: Gerbiorn/Gun
De equo Biornonis.
biorn/Armbiorn/Stenbiorn/Esbiorn/Thorbiorn/et Biorn. Hic equũ habuisse trã-
ditur prestantẽ corpe/præpetẽ velocitate, adeo: vt ceteris amnem traiicere nequeũ
tibus, hic solus obstrepentem indefessus corticẽ superet. Cuius aquæ lapsus tam in
cito ac præcipiti volumine defertur: vt animalia nandi vigore defecta plærũq; per
fundare soleat. Ex sũmis eñ mõtiũ cacuminibus manãs, dũ p cliuoꝝ prupta saxis ex
ceptus eliditur, in pfunda vallium multiplicato aquarum strepitu, cadit: verũ con
tinuo saxorũ obstaculo repercussus, celeritatem impetus eadem semp æquabilitate
cõseruat. Itaq; toto aluei tractu vndis vniformiter turbidatis, spumeus vbiq; can-
dor exuberat. At vbi scopulorum angustiis euolutus laxius stagnãdo diffunditur,
ex obiecta rupe insulam fingit. Præruptũ hincinde iugum eminet/ variis arborũ ge
neribus frequens: quarũ obiectus amnem eminus puideri nõ sinat. Præterea Bior-
De cane Biornonis.
noni inusitatæ ferocitatis canis extabat: horrendæ qdem acerbitatis bellua/atq; hu
mano cõuictui formidolosa: quæ sæpius bissenos sola viros oppresserit. Sed qm̃ tra
dita magis q̃ cognita referunt, fidem arbiter penset. Hæc siqdem, vt accepi, delitia-
rum quondã loco habita, Ofoti gigantis inter pascua tuebat armentum. At iuue-
nes latrocinio viciniam incessere soliti, magnas sæpe strages edebant: populari pe-
nates: armenta sternere: diripere oĩa: ingentem agere prædã: spoliatas rebus ædes
exurere: mares passim cum fœminis obtruncare/ pbitatis loco curatum est. Quorũ
improuidam Fridleuus irruptionẽ excipiens, omẽs ad monimentũ refugos egit,
occupato eximiarũ viriũ equo: quem præceps metu sessor maturandæ fugæ gratia
citra amnem relictum, pontẽ secum traiiere nõ audebat. Deinde siqs fratrum illoꝝ
Nota.
quempiã interemisset, interfecti corpus auro se repensurũ edixit. Qua spe quidam
regiorum pugilum incitati: nec tam auaritiæ q̃ virtutis ardore correpti, conuento
tacite Fridleuo operam se facinori daturos pmittunt/salutem admodũ deuouẽtes
ni trũca prædonũ capita retulissent. Quorũ Fridleuus virtute & pmissione lauda-
Fridleui astus.
ta, arbitris expectare iussis solo contentus comite, noctu fluuium petit. Ne eñ alie-
nis q̃ propriis viribus instructior videretur, auxilium virtute præcurrere statuit.
Post hæc comitem crebro contusum silice exanimauit, iniecitq; exangue vndis cor
pus: cui etiam detractum sibi cultum applicuit/eiusdem exuuias mutuatus: vt in-
tuito cadauere, periclitationis regiæ species daretur. Iumentum quoq; quod eũ ve
xerat elicito de industria cruore/consperfit: eodẽ castra repetente necis suæ fidẽ fa-
cturus. Deinde calcaribus subditis mediis equum vorticibus adegit: eoq; superato
amne delapsus, prætentũ munimento vallum p subiectas aggeri scalas transcende-
re conabatur. At vbi superne euectus propugnacula manu cõplecti poterat, illato
tacite pede ędẽ quã cõmessabundi prædones insederant: ignaris vigilibus leui/suspẽ
soq; vestigio petit. Cuius conclaue nactus sub imminente foribus testudine cõsiste-
bat. Iuuenes siquidem a munimenti firmitate profecta securitas ad crapulam puo-
cabat: arbitrantes incitatissimi lapsus fluuiũ inaccessum fecisse præsidium: qui nec
nando traiici, nec ratibus superari posse videretur. Neq; enim vlla amnis pars per-
uiam vadi copiã dabat. Tum Biorno conuiuali hilaritate suffusus: egressam vndis
Biornonis somnium.
belluam: per quietẽ sibi conspectã affirmat: quæ tristes ore flammas egerens: conti-
nenti cuncta incendio daret. Quamobrẽ indagandã insulæ latebram esse: adeo neç

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

locorum habituí confidendũ vt nimía ſecuritatis præſumptione extrema incautis pernicies afferatur. Nihil enim ita ſitu munitũ eſſe, cui ſi humana deſit opera ſimplex naturæ tutela ſufficiat. Præterea ſummopere cauendũ ne ſomni ſui denuntiationem triſtior cladis euentus excipiat. Igitur omnes munimentis egreſſi, totiuſq; inſulę ambitũ curioſius ſpeculati: reperto caballo: Fridleuũ fluuialibus aquis obrutum coniectabant. Equum vero præcipitato ſeſſore tranſnaſſe rati perinde ac regię mortis nuntiũ portis gratulanter excipiũt. At Biorno nocturnarũ adhuc imaginũ memoria territus: excubiis vtendũ hortatur: q; periculi ſuſpitionẽ nondũ tuto depoſituri viderentur. Ipſe deinde capiendę quietis gratia cubiculũ petit: viſionẽ mẽte altius repoſitam habens. Inter hæc equus quẽ Fridleuus ob vulgandã interitus ſui fidem intercutis tantũ cruoris effuſione reſperſerat: militũ eius caſtra maculoſus irrupit. Qui illico amnẽ petentes repertũ ſerui cadauer: regiũ exiſtimauere corpus: qd nitida veſte cultũ ſtridulus ripę vortex adegerat. Quorũ maxime errorem conuerberati corporis turgor adiuuit cum lacerata, contuſaq; ſilicibus cutis informes oris notas exangui pallore confunderet. Huius rei indignatione permoti pugiles, qui Fridleuo nuper delendorũ prædonũ curam ſpoponderant, præruptũ aquæ periculũ accedebant: ne promiſſionis gloriã timidiore voti negligentia reſpergere viderentur. Quorũ cæteri fidutiã imitati: pari cupidine fluuiũ petũt ni regem vlciſcerentur extrema paſſuri. Quibus viſis Fridleuus pontẽ cõtinenti cõmittere paerauit: receptiſq; pugilibus: prima vigiles irruptione proſternit. Reſiduos quoq; conſequẽter adortus Biornone excepto ferro conſumpſit. Quẽ impenſiori curatione e vulneribus recreatũ ſub ſacrę obteſtationis pignore collegam adciuit: operaq; eius vti q̃ exitio gloriari ſatius duxit. Indignum quoq; aſſerebat tantæ fortitudinis florẽ prima pubertate decerptũ intẽpeſtiua nimis clade cõſumi. Dani vero Fridleuũ aducẽtantem experti cuius iampridẽ obitũ falſo didicerant nuntio, miſſis qui eũ accerſerent: Hiarnonẽ regno cedere iubent: q; ipm precario, ac perfunctorie gerere videretur. Qui tãto honore defungi non paſſus, ſpiritum pro gloria erogare: q̃ in obſcuram vulgi ſortẽ concedere præoptauit. Quamobrẽ ne regiis honoribus exutus priſtinũ fortunæ habitũ recipere cogeretur: præſentem armis tueri conſtituit. Itaq; diuidua regio præruptis conſternationis motibus agebatur. Alii ſiquidem ab Hiarnonis partibus ſtabant. Alii Fridleui titulis ob egregia Frothonis merita aſtipulati ſunt: hærebatq; vulgi diſcors ſuffragiũ: his præſentiũ habitum: illis præteritorum memoriã venerantibus. præponderauit tamen Frothonianæ recordationis intuitus, eiuſq; ſuauitas maiorem Fridleuo fauoris partẽ conciliauit. Plæriq; enim quibus altior ſenſus extabat ruſticæ conditionis hominẽ q̃q̃ ad inſperatũ rerũ culmen præter generis ius ſolo fortunæ beneficio perueniſſet: regno ſubmouendũ cenſebant: ne verum honoris hæredem adulterinus poſſeſſor elideret. Fridleuus vero Danorum legatos redire iubet: Hiarnonem: aut regnũ deponere: aut acie ſecum confligere rogaturos. At Hiarno lucis auiditatem honori anteferre: ſalutemq; gloriæ diſpendio quærere morte triſtius ratus: dum bello Fridleuũ excipit: in lutiam obtritus aufugit: victorẽq; denuo reparata manu aggreſſus, hauſtis ferro ſociis, fugam abſq; comite habuit. quã inſula, vocabulum ex eius nuncupatione ſortita, teſtatur. Igitur humiliorem animo fortunã expertus cum ſe gemina ſtrage omnibus propemodum copiis exutũ videret: traiecto in dolum ſtudio, obſcurato oris habitu, Fridleuum accedit: ipſum quęſitis per familiaritatem inſidiis necaturus. Aquo

Biorno in ſocietatem adcitus.

Hiarno regno cedere cogitur.

Fridleuus XXXII rex.

Hiarnonis fraus.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

ſuſceptus aliquādiu ſeruitii ſimulatione propoſitū occultabat. Siquidē decoquendi ſalis opificem profeſſus inter ſordidioris miniſterii famulos ignobilia exequebatur officia. Cibi quoq; capiendi tēpore diſcubitu vltimus exiſtere ſolebat. Præterea balneis abſtinebat: ne nudato corpore crebris vulnerū veſtigiis proderetur. Quo rex abſoluēdæ ſuſpitionis gratia lauari compulſo: vt hoſtem ex cicatricibus cognouit: age (inquit) improbiſſime latro qualiter in me cōſulturus fores: ſi interficiēdi tui cupidū liquido comperiſſes. Ad hæc ſtupefactus Hiarno ex prouocatione te ait deprehenſum aggrederer: quo maiore demendæ criminationis copia potireris. Quē mox Fridleuus ſententiæ ſuæ exemplo: prouocatū oppreſſit: tumulo cadauer obruens interfecti vocabulū referente. Qui poſtmodū a ſuis propagandæ ſobolis gratia: coniugio ſibi conſulere monitus: cælibē præſtare vitā: paterno contendebat exēplo. q; Frothoni coniugis petulātia: graue probrū affixerit. Ad vltimū perſeuerantiſſimis omniū precibus victus: per legatos aggreſſus eſt Noruagiæ regis Amūdi filiā poſtulare. Quorū vnus Frøco nomine fluctibus inter nauigandū abſumptus: inuſitatū moriens prodigiū dedit. Quippe vbi illū cōfluus vndarū æſtus implicuit: ſanguis medio enatus gurgite: ita totā ponti faciē peregrino quodā rubore perfudit: vt ſpumeum paulo ante pelagus procelliſq; albidum, mox puniceis fluctibus intumeſcens: alienū a natura ſua colorem induere videretur. Amundus vero regię petitionis inexorabiliter vota fruſtratus: legatis indecentius habitis tyrānidem Frothonis olim Noruagiæ grauius imminentē cauſam ſpernendæ legationis aſſeruit. Frogertha vero (filia hæc Amundi erat) nō modo Fridleui genus intuita: ſed etiā factorū claritudinem venerata: cōuitio patrē inſequi cœpit: q; generū habere ſpreuiſſet: cuius conſummata nobilitas nec virtute deficeret, nec ſanguine claudicaret. Adiecit quoq; pdigialē illā maris faciē vndis repēte in ſanguinē verſis. Quid aliud q̄ Noruagicæ cladis interpretē: Danicæ vero victoriæ liquidum extitiſſe portētū? Quā cū Fridleuus iteratæ legationis officio poſtularet: perſeuerātia repulſam vincere cupiēs: indignatus Amundus: rē a ſe ſemel negatā pertinacius flagitari: raptis ad necē legatis improbi petitoris ſtudio crudelius obuiādū curauit. Cuius iniuriæ Fridleuus famā expertus: Haldano ac Biornone adcitis: Noruagiā nauigatione cōplectitur. Contra/ Amundus patrio inſtructus præſidio: obuiā exerit claſſem Frøcaſund appellant ſinū in quem claſſis vtraq; coierat: vbi Fridleuus noctu ſpeculādi gratia caſtris egreſſus: cū inuſitatū quendā icti acris ſonū cominus percepiſſet: fixo gradu ſuſpiciens triū olorū ſuperne clangentiū hoc aure carmen excepit.

Dum mare verrit Hythin rabidoſq; interſecat æſtus,
Auro verna bibit: & lactea pocla ligurit.
Optima conditio ſerui cui rege creatus
Obſequitur: temere mutatis ſortibus hæres.

Deniq; poſt ipſas alituū voces lapſum ab alto cingulū literas carminis interpretes præferebat. Regis quippe Thialamarchiæ filium: puerīliter obludētem: gigas Hythin nomine vſitatum mortalium habitum mutuatus abduxerat. eoq; vſus remige cimba in proximū littus traiecta Fridleuū tunc forte ſpeculationis officio fungentem nauigio præteribat. Quem rex captiui adoleſcentis opera vti non paſſus: præda raptorem exuere geſtiebat. Aduerſum quem adoleſcens primū acriori inuectionis genere vtendum eſſe præmonuit: facilius oppugnādum promittens: dum ante cynico fuiſſet carmine laceſſitus. Tunc Fridleuus ſic orſus.

Hiarnonis exitus.

De Frøcone legato.

Prodigiū.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Cum sis gigas tricorpor inuictissimus:
Tuoq; cœlum pene exæques vertice:
Cur hoc ridendus ensis fœmen obligat?
Latusq; grande curta cingit framea?
Quid forte munis pectus ense debili?
Habitusq; corporalis instar negligis?
Sicæ breuis paruo fretus gestamine?
Iam iam tuum frustrabor audax impetum
Ferro retuso molientem prælia
Meticulosa cum sis ipse belua:
Molesq; digno destituta robore
Vmbræ fugacis more præceps tolleris
Spectabili claroq; nactus corpore
Imbelle pectus & pauore lubricum
Membrisq; summe diffidentem spiritum.
Ex hoc tuæ compago nutat fabricæ.
Cum forma fœlix strage mentis claudicet
Suisq; sit natura discor partibus.
Te laudis ex hoc munus omne deseret:
Nec fortium clarus loco censeberis:
Obscura computandus inter agmina.

Quo dicto gigãtẽ pede manuq; curtatũ liberato captiuo coegit in fugã. Cui⁹ conse quẽter pmõtoriũ petẽs, egestã antro pecuniã asportauit. Quib⁹ spoliis ouãs erepti q; adolescẽtis in traiicẽdo mari nauigatiõe vsus, hoc alacri carmẽ voce subtexuit.

Sanguine suffusos enses terruinq; cruore
Puniceum rapidi versauimus in nece monstri
Dum te Noruagicæ cladis moderator Anunde
Excipit alta quies: quem cum sine lumine mentis
Nox ignara premat: virtus dilapsa fetellit.
At nos defunctum membris, opibusq; gigantem,
Contudimus: vastiq; chaos penetrauimus antri.
Illic congestum raptu, violauimus aurum.
Et iam fluctiuagum tunsis euerrimus æquor
Confertamq; ratem spoliis ad littus ouantes
Remigio reduces agimus: percurrimus vndas
Permensore maris carabo: fulcemus alacres
Hoc pelagus: ne nos hosti lux obuia prodat.
Ergo leues, totoq; manus conamine nisi
Rimemur mare: castra prius, classemq; petentes
Q̃ roseum liquidis titan caput exerat vndis.
Vt cum rem rumor vulgauerit atq; Frogertha
Nouerit egregio partam conamine prædam
Blandior in nostrum moueat præcordia votum.

Die postera Fridleuo aduersus Anundũ magno copiarũ concursu cruentum incidit bellum: qd partim terrestri, partim maritimo certamine gerebatur. Nam & in

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

campis acies explicabantur: & classi nihilominus bellator incesserat. Cūq; res plurimo sanguinis impēdio gereretur: Biorno demū inclinata suorū acie solutum nexibus Molossum cōcitauit in hostē: quā ferro obtinere nō poterat: canino morsu victoriā adepturus. Quæ res aduersariis probrosam peperit stragē cū fortiū phalanx mordicus lacessita profugeret: Quorū fuga tristior an turpior fuerit: nescias. Erubescēdus siquidē Normánorū exercitus erat: quē hostis opē a bellua mutuatus obtriuit: nec fraudi Fridleuo fuit labētē militū virtutē canino reparare presidio. Occidit hoc bello Anūdus cuius assecla Auo cognomēto sagittarius: Fridleuū ad secū dimicādū hortatus: a Biornone sequestris ordinis viro regē cū plæbeio cōgredi prohibēte lacessitur. Cūq; Biorno sinuato arcu neruo sagittam aptaret: subito emissum ab Auone spiculū cordis summa trāsfixit. Cuius altera mox sagitta comes mediis digitorū cōclusis impacta successit. His tertia superueniēs: in applicatā neruo sagittā incidit. Auo quippe prōptissima sagittādi opera eminus vtēs: de industria gestamē tātū hostis offenderat: vt idē in ipm sibi licere demōstrās: pugilē a proposito reuocaret. Biorno vero nihil ob hoc animi minuēs: spreto corporis periculo cōstāti mēte & vultu: discrimen iniit: ita vt nec Auonis quicq ingenio deferre: neq; ex cōsueta aliquid fortitudine deponere videret. Itaq; nulla ex parte proposito deturbatus: intrepidus duello se credidit. Quo cū vterq; sautius excessisset: aliud itē apud Addarnes mutua laudis æmulatione gesserūt. Interfecto Anūdo: Fridleuus acerrimo hoste liberatus, summūq; & securū ociū nactus: ferocissimū ingeniū suū voluptati cedere coegit: traiectoq; in venerē studio: classem instaurat: negatas olim nuptias petiturus. Deniq; nauigationē ingressus cū defecta vētis classe: vicos alimēta petiturus irrūperet: A Grubbo quodā hospitaliter habitus: tādēq; filiæ eius cōnubio potitus: Olauū vocabulo filiū procreauit. Interiecto quoq; tēpore Frøgerthā adeptus, dū patriā parū prospera nauigatione repeteret, ignotę insulæ littoribus appulsus: thesaurū humi cōclusum effodere, custodēq; eius draconē vitandi veneni gratia bouino tergore tectus appetere cuiusdā per quietē cōspecti monitū perdocet. Intentūq; scuto coriū venenatis dentium morsibus obiectare percipit. Igit experiēdæ visionis causa anguē vndis emergētē adortus: diu in squameū latus irrita tela cōiecit. Quippe spiculorū impulsum crustrata corporis duricies frustrabat. Ipse vero coluber crebras admodū spiras agitās orbiculato caudę flexu tactas obiter arbores stirpitus euertebat. Cæterū crebro corporis tractu cauata ad solidū humo preruptū hinc inde latus effecerat: vt quibusdā in locis aduersos colles media valle sequestrari cōspicimus. Igit Fridleuus inuicta belluæ superna cōsiderās: ima gladio tētat: perfossaq; inguinis parte saniē palpitātis elicuit. Qua extincta pecuniā Hypogęo erutā nauigiis deportādā curauit. Euoluto anno: Biornonē atq; Auonē sæpius ex prouocatione cōgressos: maxima cura in gratiā reduxit: amicitiisq; odia mutare cōpulit: quibus etiā filiū Olauū tres annos natū nutricandū cōcessit. Pellicē vero Iurithā, eandēq; Olaui matrē recepto in cōmilitiū Auoni matrimonio copulauit: æquiori animo repudiū laturā existimās: si tāto pugile marita pro regio: strenuū sortiret amplexū. Mos erat antiquis super futuris liberorū euētibus Parcarū oracula cōsultare. Quo ritu Fridleuus Olaui filii fortunā exploraturus, nuncupatis solēniter votis: deorū ædes precabūdus accedit: vbi introspecto sacello ternas sedes totidē nymphis occupari cognoscit. Quarū prima indulgentioris animi liberalem puero formā, vberēq; humani fauoris copiā erogabat. Eidem secunda beneficii loco liberalitatis excellentiā cōdonauit. Tertia vero proteruioris ingenii

Anundi exitus.

Auo sagittarius prouocat regem.

Grubbus filiā Fridleuo despondet.

De dracone.

Biornonis Auonisq; cōciliatio.

Olaui educatio.

De tribus Parcis.

Olaui deæ tres fatales.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

inuidentiorisq; studii fœmina sororum indulgentiorẽ aspernata cõsensum: ideoq;
carũ donis officere cupiens: futuris pueri moribus parsimoniæ crimen affixit. Ita
aliarũ beneficiis tristioris fortunæ veneno corruptis: accidit: vt Olauo pro gemina — Olauus
munerũ ratione permixta liberalitati parcitas tribueret cognomentũ. Quo euenit — parcus.
vt prioris indulgentiæ suauitatẽ inserta beneficio nota cõfunderet. Cũq; regressus
Noruagia Fridleuus iter per Suetiã haberet: vltro legati partibus assumptis cælibi
adhuc Haldano Hythini filiam: quã monstro quodã exemerat: impetrauit. Interea
coniunx eius Frogertha Frothonẽ enixa est: ab eximia mutuãtem largitate cogno-
men. Itaq; Frotho ob auitæ felicitatis memoriã quã suo nomine referebat, ab incu- — De quarto
nabulis, primisq; infantię rudimẽtis adeo cũctis charus euasit: vt ne humi quidẽ in- — Frothone
cedere: aut cõsistere toleratus: sinu iugiter atq; osculis foueretur. Ita nõ vni modo — cognomẽto
pædagogo addictus: sed quasi cõmunis omniũ alũnꝰ extabat. Defuncto vero patre — Largo. XXXIII.
cũ duodecimũ ætatis annũ ageret: Saxoniæ regulos Suertingũ, & Haneuũ impiũ
detractãtes: ac palã rebellare cõnisos: acie supauit: deuictisq; gẽtibꝰ seruitutis noĩe — Subactõ. vi.
pẽdẽdi ꝓ capite nũmi mulctã inflixit. Adeo nãq; liberalis extitit, vt recẽti largitatis — Theutoni-
cõsuetudine prisca militiæ stipẽdia duplicaret: neq; eñ se Tyrãnorũ more cõibus — corum.
vitiorũ illecebris obiiciebat: sed qcqd honestati ꝓximũ ꝓuidebat, ardẽter appetere:
opes in ꝓpatulo habere: cæteros largiẽdo p̃currere: omnes hũanitatis officiis ante-
uenire: & qđ difficillimũ est: virtute inuidiã vincere cõtẽdebat. Cuiꝰ rei gratia bre
ui tãtã apud oẽs claritatẽ cõtraxit: vt adolescẽtulus nõ modo fama maiorũ titulos
exæquaret: sed etiã vetustissima regũ monimẽta trãscẽderet. Iisdẽ tẽporibꝰ Starca
therus qdã Storuerki filiꝰ periclitatis naufragio sociis: solꝰ vi aut fortuna delapsus — Initiũ Stara-
ob incredibilẽ corporis animiq; p̃stãtiã hospes a Frothone colligit. Cuiꝰ cũ aliquã- — catheri pu-
diu cõtubernalẽ egisset: indies cultius, ac decẽtius habitꝰ, tãdẽ specioso donatꝰ naui — gilis.
gio maritimas excubias ꝓcurãdo piraticũ munꝰ agitare p̃cipit. Siqdẽ excellẽtius
humano habitu corpus a natura sortitus: ita id animi magnitudine æquabat: vt
nulli mortaliũ virtute cedere putaret. Cuius tam late patẽs claritas fuit: vt adhuc
quoq; celeberrima factorũ eius, ac noĩs opinio ꝑseueret. Neq; eñ solũ apud nostros
egregiis operũ titulis choruscabat: verũ etiã apud omnes Sueonũ Saxonũq; ꝓuin-
cias speciosissima sibi monumẽta pepererat. hũc in ea regione q̃ Suetiã ab oriẽte cõ-
plectit: quãq; nũc Estonũ aliarũq; gẽtiũ nũerosa barbaries latis sedibꝰ tenet: originẽ
duxisse memoriæ ꝓditũ cõstat. Fabulosa autẽ & vulgaris opinio q̃dã sup ipsius or
tu rationi incõsentanea, atq; a veri fide penitus aliena cõfinxit. Tradunt eñ qdã ꝙ — Ortus Star
a gigantibus editus mõstruosi generis habitũ, inusitata manuũ numerositate pro- — catheri.
diderit: asserũtq; Thor deum quatuor ex his effluentis naturæ vitio ꝓcreatas, eli-
sis neruorũ cõpagibus auulsisse: atq; ab integritate corporis prodigiales digitorũ
eruisse cõplexus: ita vt duabus tãtũ relictis, corpus qđ ante in giganteæ grãditatis
statũ effluxerat: eiusq; formã informi mẽbrorũ multitudine rep̃sentabat: postmo-
dum meliore castigatum simulacro breuitatis humanæ modulo caperetur. Olim
enim qdã magicæ artis imbuti Thor videlicet & Othinus, aliiq; cõplures mirãda — De diis.
pręstigiorũ machinatione callẽtes: obtẽtis simpliciũ animis diuinitatis sibi fastigiũ
arrogare cœperũt. Quippe Noruagiã, Suetiã, ac Daniã vanissimæ credulitatis la-
queis circũuentas ad cultus sibi pẽdẽdi studiũ cõcitãtes: p̃cipuo ludificationis suæ
cõtagio resperserũt. Adeo nãq; fallaciæ eorũ effectus ꝑcrebuit: vt in ipsis cęteri quã
dam numinũ potentiam venerãtes: eosq; deos, vel deorum complices autumantes

[Handwritten marginal note:] Anno Christi 87. Eodem tempore Domitianus Ro. Imper. Fusco duce Danubium transuectis exercitibus aduersus Dorpaneum Gottorum siue Dacorum regem duxit. Gothi Romanos vicerunt, occiso Fusco castra spoliarunt. Iornand. de rebus geticis. Eutropius Lib. 9.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

veneficiorũ auctoribus ſolẽnia vota dependerent : & errori ſacrilego reſpectũ ſacris
debitũ exhiberẽt. Quo euenit vt legitima feriarũ ſeries apud nos eorũdẽ nominibꝰ
cẽſeatur: cũ ipſis Latinorũ veteres, ſiue a deorũ ſuorũ vocabulis, ſiue a ſepteno pla-
Dierum nomina. netarũ numero nũcupationẽ ſingulatim adaptaſſe noſcãtur. Eos tamẽ qui a noſtris
colebãtur nõ eſſe quos Romanorũ vetuſtiſſimi Iouẽ Mercuriũq; dixere: vel quibus
Græcia latiũq; plenũ ſupſtitioſis obſequiũ exſoluerũt: ex ipſa liquido feriarũ appel-
latiõe colligit. Ea eñ q̃ apud noſtros Thor, vel Othini dies dicit apud illos Iouis, vel
Thor. Mercurii feria nũcupat. Si ergo Thor Iouẽ, Othinũ Mercuriũ: iuxta deſignatæ in-
Othinus. terp̃tationis diſtinctionẽ accepimus : manẽte noſtrorũ aſſertione Iouẽ Mercurii fi-
liũ extitiſſe cõuincitur: apud quos Thor Othino genitus: vulgari ſentẽtia ꝑhibet.
Cũ ergo latini contrario opinionis tenore Mercuriũ Ioue editũ aſſeuerẽt: reſtat vt
cõſtãte eorũ affirmatione Thor aliũ q̃ Iouẽ, Othinũ quoq; Mercurio ſentiamꝰ exti
tiſſe diuerſum. Sũt q dicãt deos quos noſtri coluere: cũ iis quos Græcia vel latiũ ce-
lebrabat: ſolũ participaſſe vocabulũ: ſed iſtos tanq̃ maieſtate ſuppares ab illis cultũ
cũ noie mutuatos fuiſſe. Et hæc ſup Danicæ vetuſtatis numinibus diſſeruiſſe ſuffi-
ciat. Quę ideo pauliſper a me in cõmune deducta ſunt: vt legẽtibus liquidũ fiat: qbꝰ
patria noſtra ritibus pagana ſupſtitione paruerit. Nũc ꝓpoſiti diuerticulũ repetã.
Starcatherus Wicarũ necat. Tradũt veteres Starcatherũ cuius ſupra memini in Wicari Noruagiẽſiũ regis iu-
gulo: deorũ fauori facinorũ ſuorũ principia dedicaſſe. cuius rei tenor tali quorũdã
aſſertione cõtexit: volens quondã Othinus Wicarũ funeſto interire ſupplicio, cũ id
aperte exequi nollet: Starcatherũ inuſitata prius grãditate cõſpicuũ: nõ ſolũ animi
fortitudine, ſed etiã cõdendorũ carminũ peritia illuſtrauit: quo prõptiore eius opa
ad pagendũ regis exitiũ vteret. Hanc quippe cũ dignationi ſuæ gratiã relaturũ ſpe
rabat. Quẽ etiã ob hoc ternis ætatis humanæ curriculis donauit: vt in his totidẽ ex
ecrabiliũ operũ auctor euaderet. Adeo illi cõſequẽte flagitio vitæ tẽpora ꝓroganda
cõſtituit. Qui mox Wicarũ adiens, inq; eius aliquãdiu cõtubernio diuerſatus: inſidi
as obſeqo texit. Tãdẽ piraticũ cũ eo opus ingredit. Cũq; quodã in loco diutina tẽpe
ſtatũ ſæuitia vexaret: ita vẽtis nauigationẽ fruſtrãtibus : vt maiorẽ anni ptẽ quieti
tribuerẽt. deos hũano ſanguine ꝓpiciãdos duxerũt. Itaq; cõiectis in vrnã ſortibus:
regiæ necis victimã depoſci contigit. Tũc Starcatherus facto ex viminibus laqueo
regẽ iplicuit: pœnæ ſpeciẽ dũtaxat exiguo tẽporis momẽto daturũ. Sed nodi rigor
ſuũ ius exequẽs: ſupremũ pẽdẽtis halitũ rapuit. Cui Starcatherus adhuc palpitãti
ferro ſpiritus reliquias euulſit. Cũq; remediũ afferre deberet perfidiã detexit. neq;
eñ illa mihi recẽſenda videtur opinio quæ viminũ molliciẽ ſubitis ſolidatã cõple-
xibus ferrei morẽ laquei pegiſſe cõmemorat. Deĩde capto Wicari nauigio: Bemonũ
quẽdã cũctis Daniæ piratis virtute p̃ſtantẽ maritimũ p̃donẽ geſturus accedit. Be-
moni nãq; collega Fraccus noie piratici laboris tedio nup ſe eiꝰ ſocietati iterpoſita
pecuniæ pactione ſubduxerat. Tãtã aũt Starcatherus, ac Bemonus: ſeruãdæ ſobrie
De ſobrietate gigantũ. tatis curã habebãt: vt nũq̃ ebrioſa ſibi potione indulſiſſe dicant: ne p̃cipuũ fortitu-
dinis vinculũ cõtinẽtia/luxuriæ viribus elideretur. Cũ ergo ꝓfligatis late ꝓuinciis
ardore quoq; Tyrãnico Ruſciam inuaſiſſent: incolæ parũ mœnibꝰ armiſue cõfiſi ꝓ
hibẽdis hoſtiũ inceſſibꝰ inuſitati acuminis clauos obiicere cœperũt: vt quorũ repri
mere neqrẽt ĩpetũ: morarent excurſum: taciteq; plãtas humꝰ elideret: qbꝰ palã acies
reſiſtere trepidaſſet. Sed ne id qdẽ ĩpedimẽti genꝰ arcẽdis hoſtibꝰ efficax fuit. Neq;
eñ Danis ad eludendã Rutenorũ operã calliditas defuit: cõtinuo nãq; lignea pedi-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

bus tegmina submittentes subiecto plantis aculeos innocuis pressere vestigiis. Est autē ferrū hoc quatuor dispertitū stilis: iisdēq; taliter cōstitutis: vt in quācūq; illud partem casu se eiiciat, triū incūctāter pedū æqualitate subsistat. Tum saltus inuios ac nemorū densissima quæq; penetrantes Ruthenorū principē Floccū montanis q̄ bus erepserat latebris eiecere. Quo in loco tanto prędæ potiti sunt: vt ne vnus quidem extaret: qui nō auro argētēq; onustus classem repeteret. Mortuo autē Bemono Starcatherus ab athletis Biarmēsibus eb virtutē adcitus cū plurima apud eos memoratu digna edidisset facinora: Sueonū fines ingreditur: vbi cū filiis Frø septēnio feriatus, ab his tandē ad Haconē Daniæ tyrannū se cōtulit: q; apud Vpsalam sacrificiorū tēpore cōstitutus effœminatos corporū motus, Scęnicosq; mimorū plausus ac mollia nolarū crepitacula fastidiret. Vnde patet q̄ remotū a lasciuia animū habuerit: q ne eius quidē spectator esse sustinuit. Adeo virtus luxui resistit. Itaq; cum Hacone classem in Hiberniā extulit: ne vel vltima rerū humanarū imperia Danicis armis intacta consisterēt. Ea tēpestate rex insulæ Hugletus extabat. Qui cū frequēs opibus ęrariū haberet: adeo tamē auaritiæ obnoxius extitit: vt datis aliquādo calceis: quos studiosi manus cōmēdasset opificis, ligamēta detraheret: submotisq; loco suo corrigiis: donū ad iniuriā trāsferret. Cuius rei deformitate tātū muneri crimi nis afferebat: vt odiū p gratia pcipere videreť. Itaq; neminē ex honestis liberalitate prosequi solitus circa mimos ac ioculatores munificētiæ studiis vti cōsueuit. Oportebat nāq; vt turpis turpibus cōmercia familiaritatis impēderet: & vitiorum tabo obsitus culpæ socios blādimētorū lenocinio demulceret. Fuere tamē ei spectatæ virtutis pceres. Gegathus & Suibdauus q inter effœminatorū cōsortia velut gēmæ stercoribus insitæ: cōspicuo militariū operū fulgore pollebāt. Itaq; soli regiarū opū desensores extabāt. Igit plio inter Hugletū & Haconē cœpto mimorū greges qbus instabilitatē corporū leuitas peperit animorū trepidis aciē soluere decursib⁹, tātaq; regis beneficia sola fugæ deformitate pēsarūt. Tūc Gegathus & Suibdauus soli tot hostiū milibus obiecti: incredibili bellū virtute gesserūt: vt nō duorū modo militū: sed vniuersi agminis ptes agere viderenť. Sed & Gegathus Haconē sibi pertinacius imminētē tāto pectoris vulnere affecit: vt iocinoris supma detergeret. Illic Starcatherus dū ferro Gegathū petit: acerbissimū capite vulnus excepit: vnde post modū in quodā carmine: nō alias tristiorē sibi plagā incidisse perhibuit: qd licet discissi capitis ptes exteriore pellis ambitu necterētur: latens tamē in vulnere liuor clausum putredinis cōtagiū occultabat. Victo occisoq; Hugleto: sed & Hiberniēsib⁹ in fugā actis: Starcatherus, quoscūq; ex histrionib⁹ captioni casus obtulit: cædēdos curauit satius ratus in scurrarū agmē cuticulæ damno ridiculū dictare supplicīū: q̄ pœna capitis funestū impetrare discrimē. Ita iocularis ministerii, sordidęq; cōditiōis cateruā pbroso aīaduersionis genere insecutus: obscœno verberū ludibrio mulctare cōtentus extitit. Tum Dani apud vrbē Dufflinā regias opes ęrario egestas publico raptu conuelli iusserūt. Tātæ siquidē magnitudinis pecunia reperta fuerat: vt minor partitionis cura cūctis existeret. Post hæc Starcatherus ad inhibēdā oriētaliū defectionē vna cū Wino Sclauorū principe delegatur. Qui simul aduersum Curetum, Semborū, Sangalorū, omniūq; postremo oriētaliū exercitus/pręliati, claras late victorias edidere. Eximiæ opinionis gladiator noie Wisinn⁹ apud Ruscíam rupē: quæ Anafial dicit sede & māsione cōplex⁹: vicinas, lōgīquasq; puincias oī iiuriæ genere vexauit. Hic omnē telorū aciē ad hebetudinis habitū solo cōspectu redigere solebat.

Hugletus Hiberniæ rex.

Nota de cōtinentia gigantum.

Starcatheri vulnus.

Hugleti cædes.

Hibernorū subactio tertia.

Acies oculorum mōstruosa.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Quamobrē tātam viribus eius audaciam pepererit exclusus vulnerū metus: vt etiam illustriū virorum coniuges maritis spectantibus raptas ad stuprum pertraheret. Cuius sceleris Starcatherus rumore excitus: tollendi auctoris gratia Rusciā petit. Qui quoniā nihil expugnatu difficile habuit: petitū ex prouocatione Wisinnū etiā artis suæ beneficio spoliatū oppressit. Ferrū quippe ne præstigiatori conspicuū foret / tenui admodū pelle cōtexit: neq Wisinno, aut præstigii virtus, aut viriū magnitudo, quo minus Starcathero cederet, auxilio fuit. Deinde apud Bizantium inuictæ opinionis gigantē, Tānā nomine corporis viribus fretus colluctando deuicit: ignotasq terrarū partes proscripti titulo petere coegit. Igitur cum nulla fortunæ sæuitia vires eius victoria fraudare potuisset: Poloniæ partes aggressus: athletam quem nostri Wasce Theuthones vero diuerso literarum schemate Wilzce nominát: duelli certamine superauit. Interea Saxones defectionē moliri / idq maxime in animo habere cœperunt: qualiter inuictū bello Frothonē præter publici conflictus morē opprimerent. Qd optime duello gerendū rati mittūt qui regē ex prouocatione lacesserent, scientes eū discrimen omne prompta semper mēte cōplecti: animiq eius magnitudinē nulli prorsus exhortationi cessuram. Quē tunc tēporis maxime adoriendum putabant: cū Starcatherū cuius plærisq formidolosa virtus extabat: negotiosum abesse cognoscerēt. Cunctāte vero Frothone: seq cū amicis super dando responso collocuturū dicente: superuenit Starcatherus piratica iam regressus: qui ex hoc maxime prouocationis habitū rephendit: q diceret regibus nō nisi in compares arma congruere: eadēq aduersum populares capienda non esse: per se vero tāq obscuriore loco natum, pugnā rectius amministrandā existere. Igitur Saxones Hamam qui apud eos gymnicis palmis clarissimus habebatur multis aggressi pollicitationibus si duello operam cōmodaret: molem corporis eius auro se repensuros esse pmittūt: illectūq pecunia pugilem ad campū conflictui deputatū militaris pompæ tripudio prosequuntur: hinc Dani Starcatherū regis sui partes exequuturū ad certaminis locū militiæ insignibus ornati perducūt. Quē Hama ætate marcidum iuuentæ fiducia despicatus: defunctū viribus senem lucta q armis excipere poptauit. Eundē adortus terræ nutabundū adegerat ni fortuna quæ vinci vetulū nō sinebat iniuriæ restitisset. Ita enim impellentis Hamæ pugno obrutus memoratur: vt genibus nixus humū mento contingeret. Quā corporis nutationē egregia vltione pensauit. Nam vbi resuscitato poplite manū expedire, ferrūq distringere licuit: mediū Hamæ corpus dissecuit. Complures agri sexagenaq mancipia victoriæ præmiū extitere. In Saxones vero post Hamæ cædē adeo Danorū insoleuit imperiū: vt pro cubitaliū membrorū quolibet indicē seruitutis stipem quotannis pendere cogerētur. Qd ægre ferens Hanef: bellū demendæ pensionis cupidine cum animo volutabat. Cūq pertinax amor patriæ mentē in dies oppressorū miseratione perfunderet: spiritum pro libertate ciuiū erogare cupiēs: rebellionis studiū patefecit. Quē Frotho traiectis per Albiam copiis apud vicū Hangfra taliter ab eo nuncupatum occidit. Suertingus vero qq non minus ciuiū afflictatione moueretur: dissimulato patriæ malo peruicaciori q Hanef ingenio libertatis propositum agitabat. Quod quidem studiū dubitari solet virtuti an vitio ppius fuerit. Ego vero plane id sceleris arguo qd insidiosa defectionis cupiditas edidit. Nam etsi patriæ libertatē quærere perutile videbatur: ad hanc tamē dolo ac proditione contēdere non licebat. Cū ergo Suertingi facinus plane ab honesto deciuerit ne vtile id quidē extitisse constabit. Nam

Wisinnus cęditur.

Tanna vincitur.

Wasce athleta.

Hama.

Subactō Saxonū sexta.

Hanef cæditur.

Suertingi facin⁹ turpe.

Excursiones et expeditiones factas e Dania in Germaniā tempore Frothonis quarti saxo manifeste indicat, quare easdem esse de quibus Trithemius loqr secundum temporis rationem & certam supputatione annorū CHRISTI coniectura certissima ducor. N. P. [illegible]

[illegible] filiis. vt populos ab [illegible] & septentrioni, in Germaniā excurrentes prohiberet. Trithemius. Fimesius.

ſpecioſius eſt aperte quem velis inceſſere odiumq; in propatulo exercere: q̃ adulte-
rina familiaritate veram nocendi cupidinē obſcurare. Sed quicquid ſcelere paritur
gloria vacuum eſt, breueſq; & occiduos fructus habet. Nam ſicut lubricus animus
eſt qui fallendi ſupercilium clandeſtinis artibus tegit: ita quicquid dolo affine eſt flu
xum ac fragile eſſe conuenit. Plęrūq; enim crimen in auctorem recidere cognitum
eſt, qd̄ & Suertingo eueniſſe / fama compertum habetur. Qui cum conuiuii ſimula-
tione exceptum regem incendio conſumere ſtatuiſſet: ab eodem occupatus tametſi
ipſum mutuo peremiſſet occiditur. Quo euenit vt alterius ſcelus amborum interi-
tus foret. Itaq; etſi dolus in hoſtem efficax fuerit auctorē tamen impunitatis pręſi-
dio non donauit.

Frothonis quarti cædes.

Ingellus rex. xxxiiii.

FRothoni filius Ingellus ſuccedit. Cuius tranſuerſus ab honeſto
animus relictis maiorum exemplis: totum ſe petulantiſſimi lu-
xus illecebris mancipauit. Igitur a bono rectoq; diſcolor, vitiaq;
pro virtute complexus, diſciſſis continentię neruis, intermiſſiſ-
q; regię maieſtatis officiis: ſordidum luxurię mancipium euaſit.
Sane quicquid compoſitis moribus obuium: aut inconcinnum
erat / excoluit: paterna auitaq; decora fœdiſſimarum libidinum
aſſuetudine polluebat. Clariſſimos maiorū titulos improbiſſimis obſcurabat operi-
bus. Adeo nāq; libidini ventris obnoxius erat: vt nec patris vltorē agere: nec hoſtiū
iniurias propulſare geſtiret: nihilq; dum gulę pareret / modeſte ac cōtinēter haben-
dū putaret. Egregium ſtemma ocio inertiaq; corrupit, fluxamq; ac voluptariam vi
tam degens: degenerē ſpiritū: atq; a parētum veſtigiis obliquo longe calle diſtortū
in obſcœniſſimas fœditatū voragines p̄cipitare gaudebat: fartores: lixas: frixoria:
gulę multiplices officinas varioſq; torrendæ aut condiendæ dapis artifices legere:
claritatis loco ducebat. Arma vero, militiam, bella: nec ipſe quidem vſu diſcere: nec
alios exercitio celebrare ſuſtinuit. Ita abiecto virili ſtudio / fœmineum ęmulatus eſt:
quem in omnem culinę nidorem irreſtrictus palati pruritus accēderat. Semper cra
pulam proflans cunctiſq; ſobrietatis partibus exutus: indigeſtam ventris ſaniem fœ
tido oris anhelitu ructabatur. Nec minus luxuria fœdus q̃ Frotho militia clarus ex
tabat. Adeo deliciis nimium intempeſtiua gulę corruptela molliuerat. Cuius intem
perantiæ faſtidio Starcatherus ad deſerendam Ingelli familiaritatem adductus: pe-
tito Sueonum regis Haldani contubernio: ocio negocium prętulit. Adeo ne nimiæ
quidē luxurię aſſenſor eſſe ſuſtinuit. Filii vero Suertingi veriti ne Ingello pœnas pa
terni facinoris darēt: ſororem ei in matrimonium contulerunt vltionem beneficio
pręcurſuri. Ex qua filios ſuſceptos Frothonem. Fridleuum, Ingellum atq; Olauum.
quem quidem ipſius ſorore editum aſſeueranter iniquitas perhibet. Cuius ſororem
Helgam quidam auri opifex obſcurę ſtirpis blanditiis compoſitus ac variis inſtru-
ctus munuſculis quibus muliebris maxime cupiditas capitur in mutuas faces ama-
toria comitate pertraxerat. Quippe poſt obitum regis nō exiſtentibus qui paterna
in prole merita colerent: cuſtodię inops tutoribuſq; defecta fuerat. Quod cum Star
catherus ex aſſidua viatorum relatione cognoſceret: impunitum fabri luxum præ-
terire nō ſuſtinēs. Quippe vt memorē beneficiorū cultorē, ita prōptū inſolētię vin-
dicē agere cōſueuerat. tā inuſitatę p̄ſumptionis audaciā vltū ire deproperat orpha
nę alumnę vetuſta Frothonis merita repenſurus. Deniq; peragrata Suetia fabri pe-
nates ingreſſus vicinū limini locum occupat pilleolo ne proderet̄ obſcurāte. Quem

De Helga. Aurifabri petulantia.

Alūna Starcatheri.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

faber nõ ſatis doctus vili interdum amiculo validas ſubeſſe manus:obiurgatum ęde
ocyus excedere iubet:inter egẽtiũ gregem vltimis eſcarũ reliquiis potiturũ.At ſe-
nex ab inolita ſibi moderatione patientiã mutuatus nihilominus ibidem acquieſce
re paulatimq; petulantiã hoſpitis experiri ſtudebat.Procurſum nãq; furoris ſupe-
rior impetu ratio refrenabat.Tum faber aperta puellam procacitate aggreſſus: in
eius forte ſinũ iactauerat corpus:capitis comã virgineis manibus offerens depectẽ-
dam.Exerto quoq; lumbari operã eius demendis pulicibus expetebat. Extorſitq; vt
ſplendidiſſimę familię fœmina pollentes amœnitate digitos ſordidiſſimis femorali-
bus inſerere nõ erubeſceret. deinde credita voluptatis licẽtia interiori ipſius togæ
pruritentes inferre palmas,inſtabileſq; manus pectori propius admouere ſuſtinuit.
At illa noti quondã ſenis intuitu curioſiore pręſentiã capiens:concepto pudore libi
dinoſę cõtrectationis petulantiam ſpreuit,manuſq; reppulit impudicas:quinetiam
armis opus habendũ edocens,laſciuiori luſu deſiſtendum hortatur.Quo viſo Star-
catherus qui propter fores pileo caput obſcurante conſederat,iam tantũ hauſerat
irę:vt vlterius cohibendę manus impatiens:depoſito velamine dextram diſtringen
do iniiceret ferro.Tum faber qui nil niſi laſciuũ nouerat improuiſo fluctuans metu
vbi rem ad manus peruenisse cognouit:abiecta defenſionis ſpe in fuga vnicum neceſ
ſitatis pręſidium circũſpexit.Itaq; tã foribus: quarũ hoſtis aditum tuebatur: erum
pere arduum erat: q̃ intra penates percuſſorem opperiri graue. Tandem obſtri-
ctus neceſſitate animus,finem cunctationi poſuit:cenſuitq; certo atq; euidenti peri
culo appetibilius eſſe diſcrimen cui vel modica ſalutis ſpes ſubeſſe poterat.Fugam
quoq; q̃q̃ periculi affinitate pręarduam,tamen quia miniſtra opis ſalutiq; propior
videbatur appetiit:morã quę tanq̃ expers ſubſidii malũ ineuitabiliſq; iacturę capax
videbatur abiiciens.Sed dum limen occupat a pręſidente foribus ſene medias cęſus
nates,lapſo ſeminecis veſtigio concidit.Quippe percuſſor magnopere cauendũ du-
xerat ne clariſſimas manus turpiſſimi ciniflonis exitio commodaret.improbi amo-
ris faces grauius ignominia q̃ morte mulctatas exiſtimans.Ita a quibuſdam calami-
toſus extincto punitior exiſtimatur.Quo effectum eſt vt puella parentũ officiis de-
fecta eruditiſſimam morib⁹ fœminam ageret: inq; ſemetipſam quaſi ſeduli tutoris
officium exerceret. Cumq; Starcatherus circũſpectam vndiq; familiam recenti ho
ſpitis iactura indoluiſſe cognoſceret:ignominiam ſautii inuectius exaggerãdam cu-
rauit inſultandoq; ſic cœpit.

Vnde ſtupet taciturna domus?quę cauſa dolorem
Integrat:aut vbi nũc vxorius ille quieſcit:
Nuper ob indignũ ferro mulctatus amor ẽ?
Nũquid adhuc faſtũ luxũq; reſeruat inertẽ?
Aut tenet ĩcœptũ,primaq; libidine feruet?
Extrahat alternis mecũ ſermonibus horã
Heſternũq; odium verbis cõponat amicis.
Lętior emergat facies.nec plãgor in ęde
Perſonet,aut mœſtos ſinat obtorpeſcere vultus.
Scire volens quis virgineo flagraret amore:
Dilectęq; mihi facibus premeretur alumnę:
Pilleolum ſumpſi ne noto proderer ore.
Cum faber ille procax laſciuis greſſibus intrat:

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Hac illacq; agitans instructo fœmina gestu
Nec minus ad varios intendens lumina nutus:
Castorio cui tegmen erat chlamys obsita limbo:
Instratę gemmis crepidę, toga cultior auro.
Splendida nexuerant tortum redimicula crinem
Et varicata vagum stringebat vitta capillum.
Hinc adoleuit iners animi tumor, ingeniumq;
Diuitias genus esse putans: aut ęra parentes.
Fortunamq; magis opibus q̄ sanguine pensans.
Hinc subiit fastus, habitumq; superbia traxit.
Nam miser ob cultum magni se credere cœpit.
Ingenuisq; parem cinislo. qui pellibus auras
Venatur, crebroq; ciet spiramina tractu.
Qui digitis cineres verrit: qui sæpe reductis
Aera folliculis captat: tenuiq; flabello
Spiramenta creat: torpentesq; excitat ignes.
Inde puellare gremium petit. appositusq;
Virgo inquit mihi pecte comā tactusq; salaces
Compressa pulices: & quo cutis vritur aufer.
Hinc residens auro sudantia brachia pandit
Puluino annixus tereti: cubitoq; reclinis
Ornatum iactare volens, ceu belua latrans,
Explicat obtortę contracta volumina caudę.
Illa mei noscens compescere cœpit amantem:
Lasciuasq; fugare manus. meq; esse professa.
Parce precor digitis (inquit) stimulumq; coercens
Contiguum valuis vetulum placare memento.
In luctum recidet lusus. Starcherus adesse
Creditur. & lento quid agas disquirit ocello.
Cui faber. imbellem noli pallescere coruum
Pannosumq; senem. nunq̄ validissimus ille,
Quem metuis tam vulgato vilescere cultu
Sustinuit. gaudet nitido vir fortis amictu.
Et vestem pro mente petit. tunc tegmine dempto
Eripui ferrum fabriq; pudenda fugacis
Persecui. patuere nates & ab osse resectę
Viscera nudabant. surgo mox. atq; puellæ
Ora premens pugno: contusa nare cruorem
Elicio. tunc labra malis assueta cachinnis
Sanguine permixto lachrymis maduere: luitq;
Stultus amor quicquid blandis commisit ocellis.
Luserit infœlix, quę cęca libidine fertur
More furentis equę, sepelitq; cupidine formam.
Gentibus externis precio vęnire mereris:
Digna mola: ni te falso probet insimulatam

Discriptio Mulieris Dan[..] [...] pulchra.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Elicitus mãmis cruor, expugnetq; reatum
Vber inops lactis: at ego te criminis huius
Arbitror immunẽ. sed noli suspitionis
Ferre notas. aut te falsis permittere linguis:
Et male carpendam populo prestare loquaci.
Rumor obest multis, nocuitq; infamia mendax.
Fallitur exiguo vulgaris opinio dicto.
Defer auis. venerare patres, memor esto parẽtum,
Et proauos metire tuos: stet gloria carni.
Quis furor incessit? quod te faber improbe fatum
Impulit ingenuam tentare cupidine stirpem?
Aut quis te virgo claris dignissima fulcris:
Egit in obscuram venerem / dic quo potes ausu
Os cinerem redolens roseis gustare labellis:
Vel fœdas carbone manus in pectore ferre?
Ac lateri sociare tuo versantia prunas
Brachia, & assidua duratas forcipe palmas
Sinceris adhibere genis, sparsumq; fauilla
Complecti caput: & nitidis mandare lacertis?
Quanta sit in cunctis memini distantia fabris
Iẽtus ab his quondam: nomen quippe omnibus vnũ
Officii commune manet. sed pectora subsunt
Ingeniis discreta suis: me iudice prestant:
Qui gladios & tela viris ad prelia cudunt:
Ingenioq; animos produnt: & corda rigore
Officii signant: ausumq; labore fatentur.
Sunt & nonnulli quibus es caua testula promit
Diuersas fuso species imitantibus auro:
Qui torrent venas recoquuntq; metalla. sed ipsis
Mollius ingenium finxit natura: manusq;
Eximia quas arte dedit formidine pressit.
Tales sepe dolo dum flatilis eliquat ardor
Aes testę immissum, subducunt aurea massis
Crustula, furtiuum concha sitiente metallum.
His dictis Starcatherus non minorem ex voce: q̃ opere voluptatem sortitus: Haldanum repetit, eiusq; militiam proxima familiaritate cõplexus. nunq̃ bellorum exercitio abstitit. ita vt abstractũ delitiis animũ continua armorum intẽtione torqueret. Fuere aũt Ingello sorores Helga & Asa: ex qbus Helga thoris admodũ matura: Asa vero annis minor / cõnubioq; ĩhabilis erat. Tũc Helgo Noruagiẽsis postulãdę Helgę cupidine cõcitatus: nauẽ cõscẽdit. Cęterũ nauigationẽ tanto instruxerat luxu: vt excultorũ auro velorũ apparatu vtereẽ: q̃ etiã inauratis malis subnixa / purpureis restibus tenebãtur. venienti Ingellus votũ impetrandũ promittit. si modo oblatos pugiles ad testandam opinionis suę experientiã pugna sustinere presumeret. Nec cõditione pmotus Helgo, q̃ libẽtissime se pacto operã daturũ respõdit. Itaq; solẽni sponsalium titulo futurę copulę pactio cõsecratur. Per idẽ tẽpus apud insulã Sialandiam

Helgo Noruagiẽsis.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

nouem ducis cuiusdam filios inoleuisse memorię proditum est: apprime viribus: & audacia pditos quorũ maximus Angaterus exstabat. Qui cũ eiusdẽ puellę cõpetitorẽ ageret, negatasq; sibi nuptias Helgoni pmissas videret: palestrica illũ prouocatione sollicitat: ferro molestiã propulsurus. Approbat Helgo propositas pugnæ partes & nuptiarũ die dimicandi tẽpus amborũ votis cõdicitur. Confundebatur em̃ apud omnes quisquis certamẽ ad dimicandũ prouocatus abnueret. Quãobrem Helgonẽ hinc detrectandę pugnę rubor / inde gerendę metus angebat. Siquidẽ pręter cõmune prouocatiõis ius impari manu se lacessitum credebat, ꝙ solus aduersum nouem pugnã spopondisse videretur. Hęc voluentem sponsa auxilio opus habiturũ docet, hortaturq; pugna abstineat: qua nihil pręter mortẽ aut ignominiam petiturus videatur: præsertim cum eorum aduersum quos dimicaturus esset numerum: nulla diffinitionis certitudine clausisset. Quãobrem periculo parcat Starcatherũq; apud Suecones agentem saluti consulturus exposcat: qui indigentibus adesse, & tristes plærũq; casus felici interuẽtu redimere soleat. Gratum Helgoni consilium fuit. Qui cũ paruulo comitatu sumpto Suetiam ingressus ad nobilissimam eius vrbem Vpsalam peruenisset: ingressu abstinens pręmittit qui Starcatherum salutationis officio prętẽtatum ad Frothonis filiæ nuptias inuitaret. Qua comitate Starcatherus: perinde ac iniuria lacessitus: acrius inspectũ iuuenem tam ineptę legatiõis pœnas daturum respondit, nisi charissimi sui Frothonis mentionem mandatis insertam haberet: ꝙ se scurræ vel parasiti more lautioris alimonię gratia ad alienæ culinę nidorem decurrere solitum existimauerit. Quod postq̃ Helgo ex satellite cognouit: regiam ingressus Frothonis filię titulo consalutatum senem condictæ ex prouocatione pugnę socium deposcit: cui ob hoc se minus sufficere dixit ꝙ cõflicturę secum partis numerum conditionis modus incertum reliquerit. Quem Starcatherus loco certaminis ac tempore cognito non solum supplicem recepit: verumetiam auxilii promissione firmatum Daniam cum comitibus repetere iussit: affirmans se eius aditum occulto callis compendio quęsiturum. Quo discedente interiectis diebus profectionẽ orsus: si famę credi fas est, velocitate gressus tantum locorum diali itinere emensus proditur, quantum pręcedẽtes diebus duodecim peragrasse dicuntur: ita vtriq; fortuito vestigiorum concursu vno eodemq; tempore destinatos Ingelli penates attingerant vbi cũ Starcatherus ministrorum more mensas conuiuiis obsitas præteriret: præmemorati .ix. plenis deformitatis gestibus toruos ore fremitus dantes ac more scænico decursantes in pugnam se mutua adhortatione firmabant. Sunt qui eos venienti athletæ sæuientium canum exemplo oblatrasse perhibeant. Quibus Starcatherus increpatis ꝙ adulterino oris habitu ridiculam sibi formam consciscerent, patulisq; buccarum rictibus lasciuirent: taliter effœminatorum dissolutam mollitiem intemperantiæ suæ luxum deducere prædicabat. Interrogatus igitur an ei dimicandi virtus suppeteret: non vnum tantum verum quotlibet admissos excipiendi certissimas sibi vires exstare respondit. Quod audientes nouem: animaduertunt hunc esse quem in subsidium Helgonis e longinquo venturum acceperant. Idem vt sponsæ thalamum attentioribus vallaret excubiis: voluntariam vigiliarum curam amplexus: reductas cubiculi fores obicis loco gladio obserat, stationis suæ beneficio securam nuptiis quietem daturus. Experrectus Helgo cum somni stupore discusso: promissum memoriæ subiecisset: armis corpus induendum curauit. Animaduertens autem paruulam noctis adhuc superesse caligi

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

nẽ cum prestolari vellet diluculi tẽpus:cũ animo propinqui discriminis negociũ vo
lutaret:obrepentis furtim somni suauitate puentus grauatum stupore corpus lecto
restituit.Quẽ vt Starcatherus prima luce superueniens dormientẽ vxoris ample-
xibus inhærere cognouit importunę concussionis molestia a quietis ocio reuocare
passus non est:ne per ignauiam excitandi officiũ presumere & tam recentis copulæ
dulcedinẽ interpellare videretur. Solus itaq; periculum petere q̃ alienæ voluptatis
offensione comitem quærere speciosius duxit. Tacitus igitur vestigium retulit,cã-
pumq; qui lingua nostra Roliung dicitur cum contemptu aduersariorũ ingressus:
sub montis cuiusdã cliuo sessione quęsita aduersum ventis ac niuibus corpus p̃buit.
Tunc ac si verna cœli tẽperies aspiraret,deposita veste demendis operam pulicibus
dabat.Purpureũ quoq; quo nuper ab Helga donatus fuerat sentib⁹amiculũ iniecit:
ne contra sæuientia grandinis tela indumentorũ vmbracula mutuatus videretur.
Tunc venientes athletę:montẽ ex opposito subeunt:auersumq; ventis sedẽdi locum
petentes accenso frigus igne depellunt.Deniq; nõ viso Starcathero,quendã montis
fastigio immittunt:qui tanq̃ e specula liquidius eius contẽplaretur aduentũ. Is post
q̃ montanę celsitudinis verticẽ conscendit:in deuexa eius parte senẽ prospicit:scapu
lis tenus niuali desuper respersione contectũ.Percontatur itaq; an is sit qui promis-
sas pugnę partes agere debeat.Cumq; se hunc esse Starcatherus astrueret:superue-
nientes cæteri pariter ne omnes an singillatim excipere statuisset interrogãt. At il-
le quoties mihi(inquit)triste canũ agmen oblatrat,simul nõ vicissim eos abigere so
leo.Ita se cũ vniuersis q̃ singulis cõfligere malle significãs:aduersarios prius dictis q̃
armis contẽnẽdos putabat.Inito cõflictu sex eorũ absq; mutuo vulnerũ recepta pro
strauit:tres vero residuos q̃q̃ decem ac septem vulneribus ita ab eis affectus esset:
vt maior viscerũ pars ventre elaberetur,nihilominus fatum exemplo consumpsit.
Cumq; extis vacuus:labefactis viribus graui sitis angustia premeretur:petendæ po
tionis cupiditate pergenuans:labẽtis comitus riui lympham exposcit. Quẽ vt cruo
re tabidum animaduertit:a polluto eius haustu fastidita aquę specie tẽperauit. An-
gatrerus siquidẽ inter amnis fluenta prostratus:ita alueum eius sanguinis sui ru-
bore consperserat:vt iam nõ aquis:sed roseo quodam liquore manare videretur.Ita
Starcatherus corporis viribus deficiq̃ eas a tam fœda potione mutuari speciosius
duxit. Igitur consumpto pene robore saxo quod in vicino forte situm erat genibus
aduolutus:paulisper eidẽ accliuis incubuit.Cuius caua adhuc superficies cernitur:
ac si illam decubantis moles conspicua corporis impressione signasset.Ego autẽ hãc
imaginem humana arte elaboratam reor cum veri fidem excedere videatur insecabilem petrę duritiam ita cęrę molliciem imitari potuisse,vt solo innitentis contactu humanę sessionis speciem repræsentaret,habitumq; perpetuæ concauitatis indueret. Cumq; Starcatherum quidam forte curru pręteriẽs:toto pene corpore sauriatum vidisset,horrore rei pariter atq; ammiratione permotus,propius lora deflectit quærens quid sibi præmii foret si plagas eius medendi officio prosequeretur. Sed Starcatherus vulnerum acerbitate cruciari q̃ sordidę conditionis hominum ministerio vti pręoptans:officium eius ac genus cognoscere institit. Quem cum præconis partibus fungi didicisset:spernere non contentus:etiam conuitio proculcauit:q; cunctis honestatis partibus neglectis:scurrilitatis officia sectaretur:omnemq; vitæ cursum nefanda semper opinione respersit:& quęstus loco pauperum duxerit detrimenta:nemini innocentiam tribuere:cunctis accusationis iniuriã irrogare para-

Starcatherus ix.fratres athletas necat.

Starcatheri forma saxo ipressa.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

tus. tũc pręcipue lętus: cũ quid alienis luctuosum reb⁹ incideret. dũ in hoc maxime sua desudet intẽtione: vt omniũ actus insidiosę explorationis arte cognoscat. & innocuos mores quęsitę fraudis occasione perstringat. Abeunte eo: superuenit alius opis medeleq; pmissor: qui prioris exẽplo cõditionẽ fateri iussus: Ancillã se cuiusdã i matrimonio habere, eiusq; dño emãcipandę cõiugis gratia rusticũ opus depẽdere testabatur. Cuius opera Starcatherus idcirco se vti nolle perhibuit ꝓ erubescẽdo connubii genere seruiles sibi cõciuisset amplexus. Cui si quid virtutis suppeteret: fastidita alieni saltem familiaritate mancipii libera thori participe frueretur. Quantã porro huius viri magnitudinẽ existimemus qui summis vitæ periculis implicatus: tãtum se in repellendis auxiliis gessit quãtũ in excipiendis vulneribus gesserat. Itaq; discedente eo subiens fœmina fortuito senẽ præteribat incessu. Quæ cũ pertergendorũ eius vulnerũ gratia propius accessisset: in primis quo genere aut officio esset exponere iussa: ancillam se molendi officio assuetam perhibuit. Quã rursum Starcatherus an prolẽ haberet percõtatus, postq̃ fœmineã ei sobolẽ esse cognouit: domũ abire: & vagienti filiæ mãmas prębere iussit: perq̃ deforme existimans: ab extremę sortis muliercula subsidiũ mutuari. Quinetiã melius eã proprium sanguinẽ lactis nutrimentis q̃ aliena vulnera remediis prosecuturã sciebat. Hanc quoq; discedentẽ iuuenis curru delatus insequitur. Qui cũ cõspecti senis vulneribus opem laturus accederet: quisnã esset rogatus. agricola se patre natũ rusticiq; laboris operibus assuefactum subiunxit. Cuius Starcatherus natalibus collaudatis: officiũ quoq; veneratione dignissimũ iudicauit. ꝓ talibus vitæ subsidia iusto laboris cõmercio peterentur qui nimirũ quęstum non nossent: nisi quẽ fusi sudoris impendio peperissent. Nec immerito ruralis vitę habitũ etiam excellentissimis opibus præferendũ putauit, cuius integerrimi fructus inter splendidã abiectamq; fortunã mediocritatis gremio, ortĩ educatiq; videretur. Ne autẽ indonatam iuuenis humanitatẽ relinqueret: chlamydẽ a se vepribus interiectam oblatę dignationis præmiũ effecit. Accedens itaq; rusticolę filius: euulsas stomachi partes pristino loco restituit: elapsamq; extorũ congeriem nexili viminũ complexione perstrinxit. Deinde exceptũ vehiculo senem ad regios vsq; penates pleno venerationis studio deportandũ curauit. Interea Helga verbis magnã præ se cautelam ferẽtibus: virũ instruere aggressa: scire se inquit Starcatherũ mox vt victis pugilibus remearet: absentię pœnas ab eo sumpturũ: a quo plus ignauię & libidini q̃ conditi certaminis fidei indultũ existimet. Cui ideo acrius resistendũ fore: ꝓ fortibus parcere: ignauos odisse soleat. Cuius prędictionẽ Helgo ęque ac cõsilium veneratus: corpus animũq; capessendę virtutis ardore firmauit. Cunq; Starcatherus ad regias esset ędes delatus: vulnerũ dolore neglecto: ocyus curru desiliit: ac veluti toto integer corpore nuptialem irrũpens thalamũ: pugno valuas perfregit. Tunc lecto exiliens Helgo/vt coniugis erat consilio doctus: aduersę eius fronti ferrũ immersit. Cunq; secundi vulneris meditatione denuo ferrum adacturus videretur: Helga thoro ocyssime euolans senẽ ab imminenti exitio correpti vmbonis interiectu defendit. Quod tñ ab Helgone validiore ferri impulsu medio tenus vmbone dissectum est. Ita laudabilis fœmina ingenii amicum auxilio prosecuta, quem consilio lęserat, manu seruauit: vtq; monitis maritum: ita factis senem protexit. Quæ res Starcatherum ad incolumitatem Helgoni tribuendam adduxit. præfatum parci oportere cui certum virtutis indicium præsens fortitudinis fides exhibeat. Morte siquidem indignissimum prædicabat: quem tanta resistendi fiducia

Starcatheri magnanimitas.

Agriculturę laus.

Helge consilium ipiũ.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

plenum probitatis ingeniũ exornasset. Idem plagis nondũ medicamine procuratis:
nec vlla adhuc cicatrice respersis: occiso ab ęmulis Haldano: Suetiam repetens, filiũ
eius Syuardũ deuicta quorundã rebellione: paternę dominationis hæredẽ cõstituit.
Apud quem diutule cõuersatus: cum Frothonis fraudulenter oppressi filiũ Ingellũ
transuerso animo actũ patris interfectoribus animaduersionis humanitatẽ atq; ami
citiam erogasse fama rei crebescente cognosset: ob tam horridũ facinus indignatio-
nis aculeis lacessitus dolenterq; ferens tãtę indolis iuuenẽ tam inclyti patris filium
exuisse: eximium carbonũ fascem tanq̃ opimã sarcinam humeris suis Daniã petitu-
rus impendit. Rogatus ab obuiis quid tam insolitum onus deferret: Ingelli regis he
betudinẽ ad acuminis habitũ carbonib⁹ se perducturum astruxit. Itaq; expedita &
compendiaria semita velut vno spiritu rapidũ ac pręceps iter explicuit, tandẽq; In-
gelli hospitio vsus: sedem maioribus destinatam suo more conscendit. Quippe apud
prioris sęculi reges amplissimũ dignitatis gradũ obtinere consueuerat. Quem cum
regina squalore obsitum sordidisq; & agrestibus pannis vtentem ingressa conspice-
ret: ob deformitatem cultus parum curiosa hospitis ęstimatrix effecta, simulq; virũ
ex veste metiens stoliditatis increpitum q; maiores discubitu præcurrisset / ac sedẽ
rustico cultu ĩdignã occupasset / loco excedere iussit, ne puluinaria tetriore q̃ par es-
set habitu contractaret. Quod enĩ ille ex fiducia agebat stoliditati atq; impudentiæ
deputabat, ignara aliquanto splẽdidius mentem q̃ vestem in sublimi lucere cõsessu.
Paruit animosus senex tametsi repulsa ęger indebitamq; fortitudini suæ contume-
liam egregio animi temperamento suppressit. Acceptũ ruborem nec voce nec gemi
tu prosecutus. Nec tamen tacitã doloris acerbitatem: prorsus occultare sustinuit.
Exurgens enim atq; in vltimã ędis partem secedens: adeo ipsa parietũ robora dimis
si corporis impulsu contudit: vt tectũ ruina pene eximia tignorũ trepidatione sub-
mitteret. Quo euenit vt non solũ repulsa: sed etiã exprobratę sibi paupertatis igno-
minia lacessitus: iram suã aduersum contumeliosam reginæ vocem irreuocabili se-
ueritate destringeret. Quem cũ Ingellus a venatione regressus curiosioribus oculis
collustratum: nec os vsq̃ hilariter circũferentem: nec se assurgendi officio veneran-
tem animaduerteret: Starcatherũ esse parũ blandæ frontis annotatione cognouit.
Nam cũ manus eius bellico opere duratas: cicatrices aduerso corpore exceptas acer
rimũq; oculorum vigorem attenderet: animaduertit nequaq̃ eneruí animo esse, cu
ius corpus tanta vulnerum vestigia confodissent. Obiurgatam igitur vxorem im-
pensius monuit: vt abiecto irarũ supercilio quẽ conuicio insecuta fuerat: blandimen
tis permulsum liberalitatis officiis deleniret, ciboq; & potione firmatũ benigno re-
crearet alloquio: pręfatus hunc sibi olim a patre tutorem datum infantię suę indul-
gentissimũ extitisse custodem. Tum sera senilis animi cognitrix rigore in mãsuetu-
dinem verso, quem repulsa affecerat / conuitii amaritudine lacerauerat / ministran-
di studio venerata est: atq; ex hospita indignante: obsequentissimã adulatricẽ agere
cœpit: curiositatẽ suã irę eius apponere cupiens: eo quidẽ minus errore culpabilis:
quo illũ celerius obiurgata deseruit. Nec tamen leues eius pœnas pependit: cũ loca
in quibus fortissimũ senẽ discubitus repulsa sugillauerat: postmodũ fatrũ suorũ cla
dibus cruentata conspiceret. Nocte vero Ingello cibũ cum Suertingi filiis capiente:
apparatissimis dapibus insistens luxurioso mensas epulo cumulauit, senẽq; ne matu
rius se conuiuio subtraheret, familiari inuitatione retinuit, tanq̃ operosioris escę ob
lectamẽta solidum virtutis rigorem excauare potuissent. Quibus cũ Starcatherus

Starcatheri facetũ dictum.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

oculos inseruisset: eorum vsu lasciuiore contẽpto: ne quid externo ritui indulgeret: tẽperantia qua plurimũ pollebat appetitum suum aduersus deliciarum irritamenta firmauit, ne bellicã claritatem cõuiualibus illecebris absumendam permitteret. Erat enim fortitudo eius frugalitatis amatrix: aliena nimiæ ciborum abundantiæ & ab immoderato dapum vsu auersa, vtpote quæ aliquo in momẽto ponendi luxuriam nũq̃ vacauit: semperq; voluptate omissa, virtutis respectum egit. Cũ ergo vetustos continentię mores: omnẽq; pristinæ cõsuetudinis habitũ nouo luxu ac lautitia corrũpi animaduerteret: rusticioris escę paratũ appetens: cœnæ sumptuosioris impendium fastidiuit. Igitur profusam dapum indulgẽtiã aspernatus fumidoq; ac rancidulo cibo vsus: famẽ eo sapidius quo simplicius pepulit: ne veræ virtutis nerues externarũ deliciarũ cõtagione, tanq̃ adulterino quodã dulcore remitteret: aut priscę frugalitatis normã iusitatis gulæ superstitionib⁹ obrogaret. Cæterũ indignãter ferebat assam dapem: eãdẽq; elixã vni⁹ cœnę sumptib⁹ erogari: eduliũ pro monstro accipiens quod culinæ nidoribus delibutum, fartoris industria multiplicis tẽperamenti varietate perfricuit. Ecõtrario Ingellus proiectis maiorũ exemplis innouando mensarũ ritu licentius sibi q̃ mos patrius permittebat indulsit. Postq̃ se em̃ theutoniæ moribus permisit: effœminatę eius lasciuiæ succũbere non erubuit. Ex cuius sentina in patrię nostrę fauces haud parua luxurię nutrimenta fluxerunt. Inde enim splẽdidiores mẽsę: lautiores culinæ: sordida cocorũ ministeria: varięq; farciminũ sordes manauere. Inde licentioris cultus vsurpatio a ritu patrio pegrinata est. Itaq; regio nostra quæ continentiam in se tanq̃ naturalem aluit: luxum a finitimis depoposcit. Cui⁹ Ingellus illecebra capt⁹: iniurias beneficiis repẽdere erubescẽdum nõ duxit. neq; illi misera parẽtis clades cum aliquo amaritudinis suspirio obuersata est. At regina ne propositi irrita abiret: iram senis donis optime propulsandam existimans mirifici operis vittam ꝓprio capiti detractã gremio cœnitantis apposuit. beniuolentiã eius quia virtutẽ hebetare nequiuerat: mercari cupiẽs. Quam Starcatherus necdum offensę acerbitate deposita: in os ferentis reiiciens plus contempt⁹ q̃ venerationis in eo munere repositũ arbitrabatur. prudentiq; animo egit ne cicatricibus consito, galeisq; assueto capite insolitum effœminati cultus ornamẽtum exciperet. sciens virilib⁹ comis muliebre redimiculũ iniici non oportere. Itaq; repulsam repulsa vltus contẽptum suum mutua aspernatione pensauit: tantũ se pene in vindicãdo rubore gerens: quantũ gesserat in sustinendo. Veterani nãq; bellatoris animus Frothonis cultũ inextricabilibus amicitiæ hamis complexus / totq; ac tantis munificẽtię eius meritis inuitat⁹ / ad abiiciendũ vltionis ꝓpositũ nullo indulgentię blandimẽto seduci poterat: quo minus debitã beneficiis eius gratiã etiã post fata referre satageret: extincto q; vicissitudinẽ humanitatis repẽdere curaret: cui⁹ adhuc extãtis amãtissimũ animũ liberalissimãq; amicitiam expertus fuerat. Adeo quippe miserrimã Frothoniane cladis imaginẽ alte pectori insertam gerebat: vt ab intimo præcordiorum eius secessu: clarissimi ducis respectus cõuelli nequiret. atq; ob hoc ꝑsenti beneficio pristinę familiaritatis titulũ anteponere nõ dubitaret. Cętera rum superioris cõtumelię memoria nihil gratię sequẽti obsequio reddidit: lacessiti pudoris ignominiã deponere nequiens. Tenacius em̃ iniuriarũ vel beneficiorũ imagines fortiũ q̃ molliũ animis inhęrere cõsueuerũt. Neq; em̃ illorũ insueuit morib⁹: qui amicorũ ꝓsperũ vitæ cursum comitãtur: aduersũ deserũt: quiq; fortunę magis q̃ charitati cultũ tribuũt: propriis cõmodis q̃ alienę beniuolẽtię ꝓpiores. Aĩ aduer-

De abstinẽtia & sobrietate Starcatherí.

Luxus epulãdi e theutonia in daniam trãslatus.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

tens autē pertinax ꝓpositi fœmina : ne sic quidē cōuiualē a sene hilaritatē elici posse: vt blāditiarū cœptū liberaliori comitate prosequereť: cumulatiorēq; hospiti honorem redderet: tibicine de industria modulari iusso: musam qua indignationis eiꝰ perseuerātia flecteretur instituit. Artificialis soni ministerio naturales inclementię neruos elidere cupiens. Sed fistulę aut chordarū lenociniū in hebetāda viri pertinacia parū efficax mansit. Auditor enim exhibitū sibi cultū figmentū magis q̄ charitatem redolere cognouit. Quo euenit vt elusus opinione sua mimus statuę magis q̄ homini canere putaretur: disceretq; ponderosissimæ seueritatis statū frustra scurrarum lusibus attentari. inaniq; oris spiraculo maximæ rei molem labefactari non posse. Adeo enim Starcatherus oris habitū indignationis pertinacia firmauerat: vt nulla ex parte cōsueto infractior videreť. Quippe debitus votis rigor nec tibię cantu nec gulę lenimēto permulsus/plus strēnuo virilique ꝓposito q̄ auriū aut epuli blādimētis tribuēdū putauit. Osse itaq; quod vescēdo carne spoliauerat in vultū gesticulantis proiecto: plenas aurarū buccas: violenta flatus excussione laxauit. Quo facto: quantū seueritas scænicos plausus fastidiret edocuit. Ira siquidē obseratæ aures nulli voluptatis effectui patuerūt. Dignū histrione munus turpi præmio deformemuletauit obsequiū. Siquidē optimus meritorū ęstimator muneris loco tibicini tybiam erogauit. ac durū mercedis genus molli officio retulit. Itaq; mimus nescias sonorius cecinerit an fleuerit. q̄ parū in luxuriosis pectoribus fortitudo possideat: effusa lachrymarū acerbitate testatus. Neq; em̄ qui totū se voluptati substrauerat: quādoq; calamitatis incursum tolerare didicerat. Cuius lęsio futuras cœnę clades ominata est. Et bene quidē cultor seueritatis animus vindictæ cōstātiā ptinaci grauitate cōplexus: qui quātū alii suauitatis: tātū ex fidibus fastidii traxit ꝓbroso ossis iactu ingratū pensauit officiū: plus se valentis amici speciosis cineribus q̄ improbis turpissimi alūni moribꝰ debuisse cōfessus. Deinde in āpliorē histriōis suggillationē: mox citādū carmē subtexuit. Regina vero virtutē quā debilitare nequerat stupens: eius quē frustra beneficiis coluit, āmiratrix euasit. Videś autē Stracatherus eos qui Frothonē oppresserāt in summa regis dignatiōe versari: cōcepti furoris magnitudinē acerrimo oculorū habitu ꝓdidit. internosq; motꝰ externo oris indicio patefecit: occultā animi ꝓcellā apta luminū ſęuitia testatus. Deniq; Ingello se regiis dapibus delenire cupiēte: eduliū reppulit. q; vulgaris cibi vilitate cōtētꝰ peregrina admodū obsonia fastidiret. cōmunibusq; epulis assuetꝰ: nulliꝰ gulā saporis oblectatiōe palparet. Interrogatꝰ cur fronte tā nubila regię liberalitatis obsequio vti noluisset: reperiēdi Frothonis filii gratia, Daniā sibi petitā asseruit: nec eius qui petulātis stomachi ingluuiem operosa dapū vbertate farciret. hoc em̄ familiaris regi theutonū luxꝰ egerat: vt excoctas aqs epulas: deliciosę satietatis studio rursum igni torrēdas ꝓberet. Post hęc Ingelli mores intactos ꝓterire nō passus: in eiꝰ caput omnē reꝑhensionis amaritudinē trāstulit: ipietatis dānatū q; nimię saturitatis vsu oscitās partā edēdo crapulā fœda ructatiōe exhalaret: saxonicāq; imitatꝰ illecebrā āplissimis a sobrietate excessibꝰ oberrasset. adeo virtute vacuꝰ, vt ne minimā q̄dē eiꝰ vmbrā cōsectareť. Maxime aūt illi turpitudinis cumulū accedere mēorabat: q; ī ipo militię tyrocinio vlciscēdi parētis imēor neglecta naturę lege paterni sanguinis carnifices beneuolētia atq; officio āplectereť: iniqssime meritos amātissima charitate cōplexꝰ. eosq; ī quos q̄acerrime aiaduertere debuerat: nō modo īpunitate donasset: verūetiā cōuictu acmēsę honore dignos iudicasset: a qbꝰ potiꝰ capitale suppliciū sumēdū fuisset.

Constantia Starcatheri.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Præterea hic hoc carmine vsus asseritur.

Cedat imbellis vetulo iuuentus.
Et senis crebros veneretur annos:
In viro forti numerosa nemo
Tempora culpet.
Albicet q̃q̃ senio capillus
Permanet virtus eadem vetustis.
Nec fluens ætas poterit virile
Carpere pectus.
Me grauis sessor cubito repellit:
Qui boni formam vitio prophanat
Dum gulę parens nihilum diurnis
Prorogat escis.
Quando Frothonis comes annotabar
Militum semper medius resedi
Aede sublimis: procerumq; primus
Prandia duxi.
Sorte nunc versa melioris æui:
Angulo claudor simuloq; piscem
Qui vago captat latebram recursu
Abditus vndis.
Sęculo certe solitus priore
Cultius strato recubare fulcro:
Inter extremos premor & referta
Pellor ab aula.
Pellerer forsan foribus supinus
Ni latus pulsum paries referret
Et fugam truso facilem negaret
Obuius asser.
Aulici risu populi lacessor
Aduenę digno vacuus receptu
Aspero carpor sale: dum loquaci
Mordeor ausu.
Quid noui rumor celeber volutat:
Quis tenor rerum: patrię quis ordo
Glisserem vestræ regionis actus
Aduena nosse.
Vt quid Ingelle vitio sepultus
Vindicem patris remoraris ausum
Num pii cladem genitoris equo
Pectore duces!
Quid dapem deses colis! ocioq;
Mollior scortis, stomachum reclinas!
An tibi paruo patris interempti
Vltio constat!
Proximo quando Frotho te reliqui
Mente præsaga didici q̃ armis
Hostium certe periturus esses
Maxime regum.
Cunq; rus longum tererem viator
Præscius mentem gemitus subibat
Qui q̃ hinc esses mihi non videndus
Omine finxit.
Pro dolor q̃ tunc aberam remotus
Extimos orbis populos lacessens
Cum dolo regis iugulum petebat
Perfidus hospes.
Aut enim vindex domini probarer
Aut comes pœnę: sociusq; fati:
Et pari gaudens sequerer beatum
Funere regem.
Non gulam veni dapibus beare:
Cuius enitar vitium ferire:
Nec cutis curam sequar: aut obesi
Gaudia ventris.
Nemo me regum prius inclytorum
Exteros iuxta medium locauit
Cui frui primis licuit cathedris
Inter amicos.
Suetia veni: spatiosa mensus
Rura mercedem ratus affuturam:
Si modo chari fruerer reperta
Prole Frothonis.
Sed probum quęrens adii gulosum
Deditum ventri vitioq; regem:
Cuius in luxum studium refudit
Fœda voluptas.
Claret Haldani ratus esse sermo
Qui breui nobis cecinit futurum
Q̃ patri gnaro generandus esset
Filius excors.
Degener q̃q̃ reputetur hęres
Non opes magni patiar Frothonis
Aduenis lucro fore: vel rapinę
More patere.

Ingellum carpit.

Ad hãc vocẽ tremefacta regina: detractũ capiti suo redimiculũ: quo forte capillitiũ muliebriter adornabat: efferato seni tanq̃ beneficio bilem auersura porrexit. Quo

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Baronis Grammatici

Starcatherus q̃ turpissime in os offerentis cum indignatiõe reiecto, clarã rursum voce recinuit.

Amoue quæso muliebre donum
Et tuo mitram capiti repone:
Infulas nemo venerem decentes
Fortis adoptat.
Absonum namq; est vt in arma prõptis
Nexili crinis religetur auro.
Mollibus cultus teneriscq; turbis
Competit iste.
At tuo munus refer hoc marito
Cui placet luxus: digitusq; prurit
Dum nates versans volucris rubellę
Viscera tractat.
Vxor Ingelli leuis ac petulca
Theutonum ritus celebrare gestit:
Instruit luxus & adulterinas
Præparat escas.
Nam nouis palpat dapibus palatum:
Captat ignoti libitum saporis:
Aestuans ferclis onerare mensas
Lautius omnes.
Hæc viro vinum pateris propinat:
Cuncta propenso meditans paratu:
Cocta torreri iubet & secundo
Destinat igni.
Pascit vt porcum petulans maritum
Impudens scortum: natibusq; fidens
Gratis admissum tolerare penem
Crimine stupri.
Assat elixum: recoquitq; tosta
Prodigo cœnam meditata luxu:
Negligens morum, vitiiq; cultrix
Fœmina turpis.
Hæc procax fastu Venerisq; miles
Appetens escę, bene temperatos
Abdicat ritus, simul & gulosas
Instruit artes.
Rapulum lęui patina liquatum
Prædítas succo tenui placentas
Pruriens aluo petit: ordinesq;
Conchiliorum.
Non ego magnum memini Frothonẽ
Dexteram fibris volucrum dedisse:
Podicem cocti laceraſſe galli
Pollice curto.
Quis prior regum potuit gulosus
Viscerum putres agitare sordes?
Aut manu carptim fodicare fœdum
Alitis anum?
Fortium crudus cibus est virorum:
Nec reor lautis opus esse mensis
Mens quibus belli meditatur vsum
Pectore forti.
Aptius barbam poteras rigentem
Mordicus presso lacerate dente:
Q̃ vorax lactis vacuare sinum
Ore capaci.
Fugimus lautę vitium popinę
Rancidis ventrem dapibus fouentem.
Coctiles paucis placuere succi
Tempore prisco.
Discus herbosi vacuus saporis
Arietum carnes dabat & suillas
Temperans vsus nihil immodesto
Polluit ausu.
Lacteum qui nunc adipem ligurris
Induas mentem petimus virilem
Esto Frothonis memor & paterni
Funeris vltor.
Occidet nequã pauidumq; pectus
Nec fugax fati stimulum refellet
Valle condatur licet, aut opacis
Incubet antris.
Vndecim quondam proceres eramus
Regis Haconis studium secuti:
Hic prior Helgo Begathus resedit
Ordine cœnæ.
Hic famis primę stimulum licebat
Aridis pernę natibus leuare:
Ventris ardorem rigidi domabat
Copia crusti.
Offulam nemo vapidam petebat
Quisq; communes celebrabat escas
Simplici tantum stetit apparatu
Cœna potentum.
Vulgus externum fugiebat esum
Nec fuit summis epuli libido:

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Ipse rex paruo meminit modestam
Ducere vitam.
Mellei temnens speciem saporis
Combibit tostum cereris liquorem
Nec parum coctis dubitabat vti
Assa perosus.
Mensa perstabat modico paratu
Exhibens sumptũ tenui salino
Nequid externo variaret vsu
Docta vetustas.
Amphoras nemo paterasue quondam
Intulit mensis: dolio profudit
Poculum promus: nec erat catillis
Copia pictis.
Nemo transacti venerator ęui
Cantharis iunxit teretes dioras
Nec cibis lancem cumulauit olim
Comptus agaso.
Non breui concha ciathove lęui
Prandium vanus decorabat hospes:
Nunc recens morum facies pudenter
Omnia pressit.
Aere quis sumpto toleraret vnq̃
Funus amissi redimi parentis,
Aut loco patris peteret necati
Munus ab hoste!
Quis valens hęres, soboleſq; fausta
Talibus iunctum latus applicaret:
Vt viri neruos vacuaret omnes
Pactio turpis!
Vnde cum regum tituli canũtur
Et ducum vates memorant triumphos
Pallio vultum pudibũdus abdo
Pectore tristi.
Cum tuis nil eniteat trophęis
Quod stilo digne queat annotari:
Nemo Frothonis recitatur hęres
Inter honestos.
Improbis quid me laceras ocellis
Qui reum patris veneratus hostem
Panibus tantum tepidoq; iuri
Crederis vltor!
Vindices quando scelerum probantur
Quo minus mentem pudeat ꝓphanam
Aurium prompto vacuatus vsu
Esse peropta.
Sæpe nam virtus aliena sueuit
Conscium culpæ lacerare pectus:
Et boni fama premitur malignus
Pectore sensus.
Appetas ortum licet, aut remotus
Occidentali regione degas:
Seu situm mundi medium sequaris
Concitus istinc.
Seu plagam cœli gelidam reuisas
Qua poli vertex patet: impetuq;
Versili sphęram rapit: & propinquam
Despuit vrsam:
Te pudor late comes insequetur
Et graui vultum feriet rubore
Quando magnorum sociata ludit
Concio regum.
Dedecus quem cum maneat perenne
Inter illustres medius venire
Non potes turmas reprobusq; in omni
Climate degas.
Fata Frothoni sobolem dedere
Editam mundo superis sinistris
Cuius affectum scelus & libido
Sordida cepit.
Sicut in naui fit vt obsoletum
Fœda sentinę gremium requirant:
Sic in Ingellum vitiosa rerum
Copia fluxit.
Ergo vulgatum veritus ruborem
Angulis pressus patrię iacebis
Torpidus fœdo lare nec videndus
Agmine claro.
Sorte tum barbam quaties sinistra.
Concubinarum stimulis repressus
Cum tibi pellex querulis perurat
Vocibus aurem.
Cum pauor mentem gelidus repigret
Et patris vindex fieri timescas,
Degener plane, parilisq; serui
Ritibus extas.
Obrui paruo poteras paratu:
Vt quis arreptum iugularet hœdum:
Aut ouem cultro teneram trucidet
Gutture secto.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Ecce Suertingo genitus tyranno
Dania post te potietur hęres:
Cuius ignauam retines sororem
Fœdere turpi.
Dum grauem gemmis nitidãq; cultu
Aureo gaudes celebrare nuptam:
Nos dolor probro sociatus vrit:
Turpia questos.
Quando te pręceps agitat voluptas
Anxius nobis animus prioris
Temporis formam reuocat:monetq;
Multa dolere.
Nam secus q̃ tu scelus estimamus
Hostium quos nunc veneraris.vnde
Prisca noscenti facies molesta est
Temporis huius.
Re magis nulla cuperem beari
Si tui Frotho iuguli nocentes
Debitas tanti sceleris viderem
Pendere pœnas.

Ingelli morũ mutatio

Tantum autẽ monitus sui incitamẽto profecit:vt ab enerui & frigescẽti animo veluti quadã reprehensionis silice flagrantissimũ fortitudinis ignẽ extũderet. Primũ enim rex vacuas carmini aures p̃buit:deinde impensiori educatoris sui hortamine cõcitatus,serum vltionis calorẽ animo traxit:oblitusq; conuiuę,hostem induit.Ad vltimum discubitu euolans:omnem iræ suæ p̃cursum in confessores effudit: ita vt ferrum aduersus Suertingi filios cruenta seuerítate nudaret: & quorũ gulam mensę delitiis fouerat: destricto mucrone iugulum peteret.His nãq; continuo trucidatis:sacra mẽsę sanguine inuoluit:infirmum societatis vinculum diremit: erubescẽdumq; conuiuiũ egregia crudelitate mutauit:atq; ex hospite hostis,ex abiectissimo luxurię mancipio truculẽtissimus vltionis minister euasit. Siquidem industria hortatoris oratio/molli ac teneræ iuuentæ animositatis spiritũ ingenerauit:latebrisq; suis extractã recreauit audaciã.extuditq; vt grauissimę cladis auctoribus pœna factis debita rependeret.Exulauerat siquidẽ p̃bitas iuuenis nõ expirauerat: quę in lucem senili suffragatione p̃ducta:opus eo maius quo tardius edidit,aliquãto speciosius cruore q̃ mero calices imbuens.Q̃ porro industrium existimemus senẽ qui disertissima ammonitione immẽsum regalis animi vitiũ expugnauit:eiusq; loco peraruptis nequitię claustris,efficacissimã virtutis sementem inseruit!Ipse quoq; manũ regis pari facinore prosecutus:fortitudinẽ non solum in se plenissimã exhibuit: sed etiam ex alieno pectore erutam reuocauit.Quo peracto sic cœpit.

Rex Ingelle vale.cuius prodidit ausum
Plenum animi pectus:tibi mens in corpore regnat
Auspicio patefacta suo/nec defuit altum
Pectore consilium/q̃q̃ taciturnus ad horam
Extiteris.nam damna morę probitate rependis
Torporemq; animi redimis virtute potenti.
Fac age fundamus reliquos:nullusq; periclum
Effugiat quod quisq; pari ratione meretur:
Cedat in auctorem facinus:premat artificemq;
Culpa relata suum.cęsorum corpora curru
Excipiãt famuli.promptusq; cadauera lictor
Efferat officiis merito caritura supremis:
Et bustis indigna tegi.non funebris illis
Pompa rogusve pium tumuli condonet honorem.
Putida spargantur campis:auiumq; terenda
Morsibus,infesto maculent rus vndiq; tabo.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Tu quoq; rex ſęuam ſiquid ſapis effuge nuptam
Ne lupa conſimilem ſibi fœtum gignat: & ex te
Bellua conſurgat proprio nocitura parenti.
Dic Rotho perpetue timidorum irriſor an vltos
Frothonem ſatis eſſe putas, qui funera ſeptem
Vindictę vnius impendimus! ecce feruntur
Exanimes, qui non rebus ſed imagine tantum
Imperium coluere tuum, fraudemq; parabant
Obſequio, ſed ne ſemper ſpes illa ſubibat
Q; ſolet ingenuis ſua reſpondere propago
More ſecutura ſortem quam ſanguine traxit.
Nunc ergo Ingelle/melius q̃ tempore lapſo
Letharum dici dominus Daniçq; mereris.
Imberbis quando ductum auſpiciumq; ſequebar
Militię rex Hako tuę: laſciua peroſus
Ingenia & luxum, nil præter bella colebam,
Exercens animũ cum corpore: mente prophanum
Omne relegaui: ſtomachoq; placentia fugi:
Fortia complexus animo, namq; arma profeſſus
Aſpera veſtis erat cultuſq; parabilis olim.
Rara quies, ſomniq; breues, labor ocia longe
Propulit: & parco fluxerunt tempora ſumptu.
Non vt nunc quidam quibus inſatiata cupido
Ingluuie cæca viſum rationis inumbrat.
Horum aliquis veſtis operoſę tegmine cultus
Molliter alipedem flectit: ſparſamq; renodat
Cæſariem, & laxos patitur fluitare capillos:
Diſcere ſæpe foro: turpiq; inhiare lucello
Gaudet. & hoc ſtudio vitam ſolatur inertem,
Venali celebrans commiſſa negotia lingua.
Vi violat leges: & ferro iura laceſſit:
Obterit innocuos: alieno paſcitur ęre:
Stupra gulamq; colit, riſu conuiuia mordax
Inſequitur, ſic ſcorta petens vt ſarculus herbam.
Occidit ignauus dum prælia pace quieſcunt
In media ſi valle cubet: teſtudine nulla
Tutus erit qui fata timet. fors vltima viuum
Quenq; rapit. latebra letum depellere non eſt.
Aſt ego qui totum concuſſi cladibus orbem
Leni morte fruar: placidoq; ſub aſtra leuandus
Funere: vi morbi defungar vulneris expers!

De voluptate.

Carpit ſuperbos.

Finis Sexti.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Principium Lib. Septimi.

Olauus rex xxxv.

Ngello quatuor filios fuisse, ex iisdemq; trib⁹ bello cõsũptis, Olauũ solũ post patrẽ regnasse: perita rerũ prodit antiquitas. quẽ quidam Ingelli sorore editũ: incerto opiniõis arbitrio perhibẽt. Huius actus vetustatis squalore cõspersos parũ iusta notitia posteritas apprahẽdit: extremũ dũtaxat prudentiæ eius monitũ memoria vẽdicauit. Quippe cũ supremis fati viribus arctaretur: Frothoni & Haraldo filiis consulturus alterũ terris: alterũ aquis regia ditione præesse: eãq; potestatis differẽtiã non diutina vsurpatione sed annua vicissitudine sortiri iubet. Ita regnãdi inter eos conditione

Frotho rex xxvi. Haraldus rex. xxxvii.

æquata: prior Frotho maritimarũ rerũ regimine potitus crebris piraticæ damnis deformis euasit. Infortunii causa recẽtia nautarũ cõiugia fuere: domesticas thori voluptates externis militię laboribꝰ pferẽtiũ. Interiecto tẽpore natu minor Haraldus maris dominationẽ sortitꝰ: vacuũ cõiugio militẽ legit, fraternę frustratiõis euentũ metuẽs. Fortuna delectui respõdit. Quippe tã gloriosum piratã egit, q̃ frater inglorium gesserat. Quę res fraternã ei inuidiã peperit. Quinetiã eorũ coniuges Sygne & Vluilda: quarũ altera Suetię rege Syuardo, altera Karolo gothiæ pręfecto orta fuerat, crebra nobilitatis cõtẽtione rixãtes: alternos maritorũ soluere conuictus. Quo euenit vt Haraldus & Frotho rei familiaris societate cõuulsa: cõmunẽ partiẽtes supellectilẽ: plus muliebris rixæ iurgiis q̃ fraternę charitatis officiis idulgerẽt. Sed &

Fratrũ per vxores discordia. Haraldi cędes.

Frotho fratris claritate deformem se fieri cõtẽptũq; sibi strui iudicãs: a quodã familiariũ occultę eũ interfici iubet. q̃ quẽ ętate vinceret: ab eo se virtute superari videret. Quo pacto ne scelus a cõscio ꝑderet: insidiarũ ministrũ tacite trucidãdũ curat. Post hęc vt innocentię sibi fidẽ pareret: notãq; sceleris euitaret: quisnam rerũ casus inopina germanũ clade sustulerit: latiꝰ iuestigari ꝓcepit. Sed neq; tot artibꝰ pficere potuit: quo minus eũ tacita vulgi notaret opinio. A quo Karolus postmodũ qs Haraldũ occidisset rogatus: dissimulãter ab eo notę rei quęstionẽ agi respõdit. Quo dicto mortis causam adciuit, Frothone exprobratum sibi latẽter parricidiũ iudicãte. Post hęc Haraldus & Haldanꝰ Haraldi filii ex sygne Karoli filia suscepti: cũ ad necem a patruo quęrerẽtur: ab eorũ tutoribꝰ callidior seruãdorũ pupillorũ ratio excogitata est. Nam truncos luporũ vngues subtellibus annectẽtes: contiguũ penatibus suis lutũ: obfusamq; niuibus humũ crebris decursibus exarare cœperũt: ferini incessus speciem præbituri. Post hæc trucidatis ancillarũ liberis eorũq; corporibus

Ars noua.

frustatim discerptis: lacera passim membra disiiciũt. Itaq; requisitis adolescẽtibus: nec inuentis: fusi reperiũtur artus: ferarũ vestigia demõstrãtur: tellus cruore deliburta conspicitur. creditũ est pueros lupina ingluuie consumptos. nec cuiq̃ fere de tam manifesto lacerationis argumento dubitare concessum. Cuius spectaculi fides pupillis præsidio fuit. Qui mox a tutoribus caua conclusi ilice ne vllum vitæ eorum indicium ederetur: diu sub canum specie nutriebãtur: latrantũ quoq; eis vocabula indita quo minus latẽtium opinio vulgaretur. Solus Frotho mortis eorum fide repudiata: latebræ locum ex perita augurii fœmina cognoscere instituit. Cuius

Canum specie nutriti.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

carminũ tanta vis erat: vt rẽ quãtalibet nodorũ cõsertione perplexã: e lõginquo soli sibi conspicuã ad cõtactũ euocare posse videret. Hæc Regnonẽ quẽdã occulte circa illos educationis officiũ pegisse, eosq; tegẽdæ rei gratia caninis cẽsuisse nominibus astruebat. Qui cũ se inusitata carminũ violẽtia latibulis egestos incantãtis obtutibus admoueri cõspicerẽt: ne tã horrẽdæ coactionis impio pderent: gremiũ eius accepti a tutoribus auri incussione perfundũt. Quæ recepto munere, repẽtina morbi simulatione par exanimi cõcidit. Perqrẽtibus ministris causam tã subiti lapsus: inscrutabilẽ filiorũ Haraldi fugã existere memorabat: quorũ eximia vis etiã atrocissimos carminũ tẽperaret effectus. Ita paruulo cõtẽta beneficio: maius a rege pmiũ pstolari passa nõ est. Post hæc Regno suã ac pupillorũ opinionẽ populari sermone crescere exptus in Feoniã vtrosq; deuexit. Vbi a Frothone captus, adolescentes se custodia psecutũ fatẽt: pcaturq; regẽ pupillis quos patre priuauerit parcat. Nec se duplici parricidio obiectare felicitatis loco ducat. Quo dicto sæuitiã eius in ruborẽ cõuertit: pollicitusq; est: siqd ab eis in patria nouaret: se regi indicia delaturum. Ita pupillis incolumitate parta: metu liber: multos ãnos cõfecit. Qui cũ adulti Syalandiã petiuissent: vltionẽ patris ab amicis exsequi iussi: nõ se ac patruũ annua luce potituros vouerũt. Quo cõperto Regno pacti memoria cõcitatus: noctu regiã petit: seq; pmissæ rei indicẽ venire tacite asserit. Dormiẽtẽ tamẽ ad vigilias euocare passus non est: eo q Frotho excitationis suæ pœnas ferro exigere solitus fuerat. Tanti quõdã regiũ somnũ iportuna frustratione prũpere existimatũ est. Id Frotho mane ex vigilibus expertus vt animaduertit Regnonẽ insidiarũ nũtiũ attulisse: cõtracto milite sæuitia fraudẽ pcurrere statuit. Nec aliud Haraldi filiis auxilio: q̃ furoris simulatio fuit. Nã cũ se ex improuiso occupari conspicerẽt: perinde ac furiis acti lymphantibus morẽ gerere cœperũt. Quos cũ Frotho mente captos putaret ppositũ remisit, deforme existimãs ferro petere, q ferrũ in se cõuertere viderẽtur. A qbus p xima nocte incẽdio cõsumptus dignas parricidii pœnas pepẽdit. Quippe regiã adorti: reginam in primis lapideo obruere cõgestu: igne deinde penatibus applicato Frothonẽ in excisi dudũ specus angustias & opacos cuniculorum recessus obrepere coegerũt. Vbi dũ clausus delitescit: vapore & fumo strangulatus interiit.

Magica vis.

Frothonis exitium.

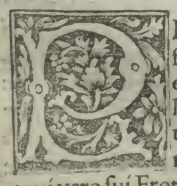

Erempto Frothone cũ Haldanus ternos circiter annos patriæ pfuisset: Haraldo fratri regnandi iure pfunctorie tradito: ølandiã eiq; finitimas ĩsulas quas a Suetiæ cõplexu sinuosus aquarũ diuellit anfractus piraticis populat iniuriis. Ibidẽ subductis hyeme nauigiis ac vallo cinctis expeditioni triẽniũ dedit. Post hæc Suetiæ manus iniecit: eiusq; regẽ bello cõsumpsit. Cui⁹ nepotẽ Ericũ, patrui vero sui Frothonis filiũ pugna postmodũ exceptur⁹: postq̃ pugilẽ eius Haquinũ hebetãdi carminib⁹ ferri peritũ didicit: eximiæ magnitudinis clauã ferreis consertã nodis: tunsionis vsibus adaptauit: pinde ac pstigii vires ligneo robore debellaturus. Deinde cũ cæteris cõspicuo virtutis habitu pmineret: inter acerrimos hostiũ procursus obnupto galea capite, scuti inops libratũ clauæ robur in obiecta clypeorũ munimina geminæ manus ope torquebat. Nec erat vllũ tantę soliditatis obstaculũ: qd̃ non frustratim adactæ molis impulsus obtereret. Quo euenit vt occurrantẽ sibi in acie pugilẽ acriori gestaminis impactione subrueret. Victus tamẽ & in Helsingiã fuga delapsus Vitolfum quẽdã olim Haraldo militantẽ sautii corporis

Haldanus rex. xxxviii.

Suetiæ subactio. V.

De clauã Haldani.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

curã petiturus accessit. Hic in castris maiore ætatis pte cõsũpta: tãdẽ in huiꝰ puinciæ solitudinẽ post tristia ducis fata cõcesserat: ibiq; rusticæ vitę cultu cõsueta militiæ studia relaxabat. Qui q; hostilibꝰ sæpe telis petitꝰ fuerat: nõ infimã medẽdi peritiã assidua vulnerũ suorũ curatiõe cõtraxerat. Si qs vero operã eiꝰ blãdimẽtis expo-
Præstigiæ. sceret: hũc medelæ loco occultæ læsionis noxa afficere solitꝰ erat: aliquãto specio sius bñficia minis q̃ adulatione exposci iudicãs. Idẽ Erici milites penatibus suis occupandi Haldani cupidine iminẽtes ita videdi officio spoliauit: vt ppinquas ædes nec prospectu capere: nec certis possent vestigiis indagare. Adeo luminũ vsum nubilus qdã error obtuderat. Cuiꝰ opa Haldanꝰ viriũ integritatẽ adeptus: accito Thorone cõspectioris ingenii pugile: Erico bellũ denũtiat. Quẽ cũ pductis ediuerso copiis militũ numero pstare cõspiceret: occultatam agminis ptẽ iter ppinquos viæ frutices delitere pcepit: hostẽ p angustiora semitæ cõpẽdia gradiẽtẽ insidiis cõsumpturꝰ. Qd puidẽs Ericus: explorata pgrediẽdi facultate: secessu vtẽdũ putauit ne pposito incedẽs tramite hostiũ dolis inter pruptos mõtiũ vrgeret anfractus. Igit apud con-
Haldani virtus. uallẽ arduis mõtiũ iugis vtriq; cõseptã mutuis viribꝰ pugna cõserit. In qua Haldanus inclinatã suorũ aciẽ cõspicatꝰ: frequẽtẽ saxis rupẽ cũ Thorone cõscẽdit: indeq; erutas moles in subiectũ hostẽ deuoluit. Quarũ põdere & ruina aciẽ in occiduo cõstitutã oppressit. Quo euenit: vt victoriã quã armis amiserat: cautibꝰ recuperaret.
Haldan. Biargram. Ob cuiꝰ facti virtutẽ Biargrãmi cognomẽ accepit. Qd vocabulũ ex mõtiũ efferitatis nũcupatiõe cõpactũ videt. Igit apud Sueones tãtꝰ haberi cœpit: vt magni Thor filius existimatꝰ: diuinis a populo honoribꝰ donaret, ac publico dignꝰ libamine cẽseret. Sed quoniã ægre deuictorũ ingenia gescere solitũ est: & i vetitũ semp subactorũ obluctat improbitas: Accidit vt Ericus dũ fugę damnis consulere studet: subiectas Haldano puicias attẽtaret. Sed ne Daniam qdẽ ab hoc sęuitiæ genere imunẽ relinq̃t per q̃ dignũ existimans eius lacessere patriã/ per quẽ sua abactus fuerat. Ita dũ iniuriã inferre q̃ repellere maluit: Suetiã armis hostilibꝰ liberauit. Quippe cũ Haldanꝰ Haraldũ fratrẽ ab eo tribus deuictũ pliis: quarto occisum cognosset: amittẽdi ipsi metu relictis Sueonũ agris patriã repetere coactꝰ est. Ita Ericus, quo facilioꝰ Suetiæ regnũ deseruit: hoc celeriꝰ recepit. Quẽ si fortuna æque in retinẽdo regno, ac recu-
Ericus captus. perãdo istruere voluisset: nequaq̃ Haldano prẽdẽdũ dedisset. Cuiꝰ captionis modꝰ hic erat: reuersus i Suetiã Haldanꝰ occultata p insidias classe: binis obuiã Erico nauigiis pficiscit. A quo denis petitꝰ: variis nauigatiõis reflexibꝰ ad occultũ suorũ agmen relabit. Quẽ longius insequẽte Erico Danica põto classis emergit. Circũuẽtus itaq; Ericꝰ oblatũ sibi sub seruiẽdi cõditiõe spiritũ tepudiauit: lucẽq; libertati pferre nõ passus: mori q̃ obseq̃ poptauit: ne vitæ cupiditate ex libero seruꝰ euadere videret: Aut quẽ nup fortuna æquasset: nouo famulatꝰ officio coleret. Adeo salutẽ de-
Erici mors. decore mercari virtꝰ ignorat. Cõpedit igit & ad loca feris puia relegatus: idignũ
Haldani excellẽtia. tãta animi maiestate exitũ habuit. Haldanꝰ gemini regni imperio potitꝰ opinionis suæ titulũ tribꝰ honestatis gradibꝰ decorabat. Erat em cõdẽdorũ patrio more poematũ peritia disertus: nec athletica minꝰ virtute q̃ regia potestate cõspicuus. Au-
Priscorum studia. diẽs aũt vegetioris ingenii piratas Tokonẽ & Anũdũ circũpositis imminere puinciis, maritima pugna tẽtatos oppressit. Nihil em veteres claritate magis expetendũ ducebant: quã non opũ fulgor: sed armorũ industria peperisset. Itaq; seditiones amplecti: instaurare lites, ocia fastidire, paci militiã anteferre, virtutũ nõ rerũ æstimatione censeri: plurimũ voluptatis in pliis: minimũ in cõuiuiis reponere clarissimis

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

quondã viris curæ extitit. Sed neq; diu Haldano ęmulus defuit. Nã Syualdus qdã claro admodũ loco natus/apud Sueonũ cõcionẽ Frothonis ac cõiugis eius exitio flebiliter memorato/tantũ Haldani odiũ pene oibꝰ ingenerauit: vt plurimorũ suffragiis nouarũ rerũ licẽtiã assequeret̃. Nec solo vocũ fauore cõtẽtꝰ adeo plębis aim ambitionis artibꝰ occupauit: vt omniũ fere manꝰ ad regiũ isigne capiti suo iprimẽdũ adduceret. Hic septẽ filios habebat tãto veneficiorũ vsu callẽtes: vt sæpe subitis furoris viribꝰ instincti solerẽt ore toruũ infremere: scuta morsibꝰ attrectare: torridas fauce prunas absumere: extructa quis icẽdia penetrare: nec posset cõceptꝰ demẽtiæ motus alio remedii genere q̃ aut viculorũ iiuriis aut cædis hũanæ piaculo tẽperari. Tãtã illis rabiẽ/siue sæuitia igenii/siue furiarũ ferocitas inspirabat. Quibꝰ auditis Haldanus (vt erat circa piraticã occupatꝰ) expedire militibꝰ dixit: vt q in exteros hactenꝰ desæuierit: nũc ciuiũ visceribꝰ ferrũ adigãt: ereptiq; regni iiuriã ꝓpulsent qui dilatãdi curã gerere cõsueuerũt. Quo immĩnẽte Syualdus missis ad eũ legatis iubet si famã factis ęquaret: & tãtꝰ re eẽt quãtꝰ opinione cẽseret̃: se suãq; sobolẽ pugna solꝰ excipiat: priuatoq; ꝑiculo publicũ redimat. Eo deinde respõdẽte legitimæ dimicatiõis formã duorũ numerũ excedere nõ debere: nil mirãdũ inqt Syualdꝰ hominẽ cœlibem proleq; vacuũ oblatos detrectare cõgressus cui inops caloris natura deforme corporis animiq; frigus incusserit. Nec liberos ab eo diuersos existere: quẽ suæ generatiõis auctorẽ habuerit, q; ab ipo cõmune nascẽdi pricipiũ traxerit. Ita se ac filios vnꝰ hois loco cẽsendos eẽ: qbus veluti vnũ corpꝰ a natura tributũ videat̃. Cuius cõuitii rubore ꝑmotꝰ Haldanꝰ ꝓuocatiõi parere cœpit, tã cõtumeliosam cœlibatꝰ exprobrationẽ egregiis virtutis opibꝰ pẽsaturꝰ. Cũq; ꝑ opacã forte nemoris indaginẽ graderet̃: hęrẽtẽ obiter quęrcũ humo radicitꝰ eruit: solisq; spoliatã ramis i solidã clauæ spẽm trãsformauit. Quo gestamie fretꝰ: tali carmẽ breuitate cõpegit.

En rude quod gerimus obnixo vertice pondus
Vulnera verticibꝰ exitiumq; feret.
Sed neq; frondosi gestamen roboris vllum
Omine Gøtenses horridiore premet.
Ardua comminuet nodosi robora colli:
Et caua syluestri tempora mole teret.
Claua quidem sæuum patriæ domitura furorem:
Nulla magis Suetis exitialis erit.
Ossa domans, lacerosq; virum libranda per artus
Impia prærupto stipite terga premet.
Cognatos pressura lares: fusura cruorem
Ciuis: & in patriam perniciosa lues.

His dictis Syualdũ cũ septẽ filiis attẽtatũ acerrimas eorũ vires eximia clauæ mole frustratꝰ: exitio tradidit. Ea tẽpestate Harthbenus qdã ab Helsyngia veniẽs/raptas regũ filias stupro fœdare gloriæ loco ducebat: illũ ꝑimere solitꝰ: a quo pagẽdę veneris vsu ꝓhiberet̃: illustres nuptias humilibꝰ ꝓferẽs: tãtoq; se clariorẽ existimans quãto splẽdidiores cõcubitꝰ ꝑ vim asseq potuisset. Nec vltionẽ effugit q se ei cõparatione virtutis æquare ꝓsumeret. Tãta vero corporis magnitudine erat: vt .ix. cubitis ꝓceritatis eiꝰ dimẽsio tenderet̃. Huic duodecim athletæ cõtubernales fuere: qbus officio erat quoties illi ꝓsaga pugnę rabies icessisset: viculoꝝ remedio oborti furoris impetũ ꝓpulsare. Ab his Haldanus Harthbenũ, eiusq; pugiles viritim ipetere

Syualdꝰ nouis rebꝰ studet.

Veneficorũ potẽtiæ.

Probitas Haldani.

Syualdi filiorũq; cædes.

Harthbenꝰ.

Longitudo Harthbeni.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

iussus, nõ solũ certamẽ spopõdit: sed etiã victoriã sibi igẽti verborũ fidutia ꝓmisit. Quo audito Harthben⁹ repẽtino furiarũ afflatu corrept⁹: summas clypei ptes morsus acerbitate cõsumpsit: igneos vẽtri carbones mãdare nõ destitit: raptas ore prunas in viscerũ ima trãsiudit: crepitãtia flãmarũ pericula percurrit. Ad postremũ oĩ sæuitiæ genere debacchat⁹, in sex athletarũ suorꝫ ꝓcordia furẽte manu ferrũ cõuertit. Quã insaniã illi pugnãdi auiditas an naturæ ferocitas attulit: incertũ ẽ. Haldanũ deĩde residua pugilũ manu petiuit. A quo miræ grãditatis malleo cõtusus: vita ac victoria caruit: deditq; pœnas & Haldano quẽ ꝓuocauerat, & regib⁹ quorũ sanguine p vim potit⁹ fuerat. At quoniã Haldano fors inopinas pugnæ causas porrigere cõsueuit quasi nũq̃ viriũ ei⁹ expimẽtis cõtẽta: accidit vt Egtherus Fynnensis piratico Sueones molestaret icursu. Quẽ Haldan⁹ ternis adortus nauigiis, nã & eĩ totidẽ eẽ cõperat: cũ nocte pliũ finiẽte debellare nõ posset: postera die ex ꝓuocatiõe secũ decernẽtẽ oppsit. Deĩde cũ Hatheri Reguli filiã Thorildã a Grimone eximiarũ viriũ athleta sub duelli cõminatiõe expeti cõpisset, edictũq; a patre eẽt potiturũ ea q pugilẽ amouisset: q̃q̃ ad senectutẽ cœlebs puenerat: nõ min⁹ Reguli ꝓmissiõe q̃ athletæ petulãtia cõcitatus Noruagiã petit. Qua inita cũctas agnitionis suæ notas adulterina oris illuuie respergẽs: vt pugnę locũ accessit: prior ensem destrigit. Quẽ ad hostilẽ sciẽs obriguisse cõspectũ: humi deiecit. Alioq; vagina submoto Grimonẽ appetẽs, extremos loricæ nexus cũ occidua clypei pte psecuit. Qd factũ Grimo ammiratione psecutus: vetulũ inquit acri⁹ dimicãtẽ nõ memini: statimq; ferrũ exerẽs obiectã gladio parmã penetrabili sectione cõuulsit. Cui⁹ imorãtẽ ictui dextrã Haldanus nihil hęsitãs obuia ferri celeritate corripuit. Ille nihilomin⁹ læua gladiũ stringes, feriẽtis femur trãsegit: mutilati corporis vltionẽ exiguo vulnere psecut⁹. Victor Haldan⁹ victo residuũ vitæ pecunia redimẽdi potestatẽ fecit: ne ĩbelli & mãco miseras animæ reliqas deformiter adimere videret. Quo facto tãtũ se pene in seruãdo hoste egit: quãtũ gesserat in vincẽdo. Cui⁹ victoriæ ꝓmiũ Thorildæ nuptiis assecutus: filiũ ex ea Asmũdũ sustulit: a quo se Noruagiæ reges originẽ duxisse magni æstimãt: ab Haldano solẽnẽ generatiõis suæ seriẽ retexẽtes. Post hęc cũ Ebbo pirata plębeii gñis ad splẽdida coniugia capessenda virtutis fidutia cõcitatus, Sygruthã Gothẽsiũ regis Vnguini filiã postularet: ac ꝓterea Gothici regni dimidiũ in dotẽ expeteret: sup matrimonii admissione cõsultus/cõsensũ falso spondẽdũ monuit: seq; nuptias frustraturũ ꝓmisit. Quinetiã sedẽdi locũ sibi inter cõuiuarũ discubit⁹ assignari ꝓcepit. Probãte cõsiliũ Vnguino oẽm regiæ dignitatis speciẽ pegrina corpis deformitate corrũpens, noctuq; nuptiis supueniẽs occurrẽtibus formidini fuit maiorẽ hũano hitu virũ adueĩsse mirãtib⁹. Qui mox vt regiã itrauit circũspectis oĩb⁹ q̃rit qs ꝓximũ regi discubitũ occupauerit. Ebbõe deiñ futurũ Vnguini generũ ei⁹ lateri cõiũctũ dicẽte, p sũmã verborꝫ iracũdiã pcõtat, q̃ vesania qbusve furiis eo petulãtiæ adduct⁹ sit: vt despicabiles gñis sui sordes eximię nobilitatis splẽdori miscere præsumat/ rusticasq; manus regiæ genti inserere audeat? nec id quidem expetere contentus/etiam alieni regni consortium captare videatur? Deinde eum ferro secum decernere iubet non prius voto q̃ victoria potiturum. Quo nocturnum monstris certamẽ/diurnũ hoĩbus cõgruere respõdẽte: ne tpis excusatione pugna abnuiposset lunę splẽdore diẽ ęq̃ri phibuit. Taliter adactũ pugnæ Ebbonẽ cõuiuio in spectaculũ verso pstrauit: nuptiasq; exeqis mutauit. Qui interiectis ãnis in patriã decedẽs cũ sine liberis eẽt/regias opes Vnguino testamẽto legauit eũq; regẽ cõstituit.

Harthbeni furiositas.

Cædes.

Egtheri infestatio & cædes.

Grimonis immanitas.

Thorildæ nuptiis potit⁹ Haldanus Asmũdũ genuit.

De genealogia & origine regum Noruagiæ.

Ebbo.

Vnguinus xxxix.

Goslerum filiã Ebbo pirata stulat.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

hic postmodum ab æmulo cui Regnaldo nomen erat bello oppressus filiũ Syualdũ reliquit. Huius filia Syritha adeo spectatæ pudicitiæ erat: vt cũ ob formæ pulchritudinẽ ingenti procorũ frequentia peteretur: ad neminẽ ex eis inspectandũ adduci posse videretur. Cuius cõtinẽtię fiducia a patre cõiugẽ depoposcit: q delenimẽtorũ dulcedine mutuũ eius cõspectũ impetrare quiuisset. Olim siqdẽ apud nos puellarũ cõtinẽtia magnopere visus pretulãtiã edomare solebat: ne mẽtis integritas oculorũ libertate corrũperet, affectabaturq: vt cordis castimoniã, oris modestia fateretur.

Syualdus rex. xl.

Syritha pudicissima.

Tũc Otharus qdã Ebbonis filius siue gestarũ rerũ magnitudine, siue comitatis & facũdiæ fiducia accẽsus: pinacius postulãdæ virginis ignibus æstuabat. Cui⁹ obtũ oĩbus ingenii neruis emollire cõnisus cũ demissum oculorũ eius habitũ nulla penitus arte flexisset: inuictę seueritatis pseuerãtiã miratus abscedit. Eiusdẽ rei cupidus gigas cũ æque se effectu vacuũ aĩaduerteret: fœminã subornat: q cũ obtẽta virginis familiaritate eius aliquãdiu pedissequã egisset: hãc tãdem a paternis procul penatibus qsita callidius digressione seduxit: quã ipe mox irruẽs ĩ arctiora mõtanæ crepidinis septa deuexit. Opinant alii q fœmineã mẽtitus effigiẽ cũ insidiosa artis protractiõe domesticis puellã ædibus abduxisset: ptes demũ raptoris ĩpleuerit. Qd vt cõperit Otharus indagãdæ virginis gratia mõtis penita pscrutat⁹ iuẽtã oppsso gigante secũ abduxit. Adeo aũt gigãtea sedulitas puellæ cesariẽ nexili comarũ astrictione reuinxerat: vt pilorũ perplexa cõgeries crispata quadã coherẽtia teneret: nec facile pter ferrũ qs posset cõsertos criniũ extricare cõplexus. Denuo igit variis rerũ irritamẽtis aggressus puellarẽ in se puocare cõspectũ: cũ diu torpẽtes nequicq̃ oculos attẽtasset: ppositi parũ ex sentẽtia cedẽte, cœptũ reliquit. Sed neq puellã stupro violare sustinuit: ne splendido loco natã obscuro cõcubitus genere macularet. Quę cũ varios solitudinũ anfractus diuti⁹ errabũda pcurreret: cõtigit vt ad sylue stris cuiusdã ĩmanisq fœminę tuguriũ pueniret. A qua pascẽdi caprarũ gregis officio deputata: cũ denuo p Otharũ libertatis auxiliũ ĩpetrasset: talib⁹ ei⁹ tẽtat alloqis.

Otharus Syrithæ procus.

Num meis mauis monitis adesse
Et pares votis sociare nexus
Q̃ gregi præsens: olidisq curam
Ferre capellis?
Impiæ dextram dominæ refelle
Et trucem præceps fugito magistram:
Vt rates mecum socias reuisens
Libera degas.
Linque commissæ studium bidentis:
Sperne caprinos agitare gressus:
Et thori consors refer apta nostris
Præmia votis.
O mihi tantis studiis petita
Torpidos rursum radios reflecte
Paululum motu facili pudicos
Erige vultus.
Ad lares hinc te statuam paternos
Et piæ lætam sociabo matri:
Si semel blandis agitata votis
Lumina pandas.
Quam tuli claustris toties gigantum
Confer antiquo meritum labori:
Et graues rerum miserata nisus
Parce rigori.

Quare etenim cerebrosa adeo demẽtire cœpisti vt alienũ ductare pecus: & in monstrorũ famulitio numerari poptes: q̃ pari cõsensus aptitudine mutuũ thori pmouere cõtractũ? Illa nihilomin⁹ ne pudicæ mẽtis cõstãtia: ad externos titubaret aspect⁹ luminũ habitũ ĩmoto palpebrarũ rigore cõtinuit. Quãtæ porro pudicitiæ sæculi illius fœminas extitisse putem⁹: q̃ ne ad leuẽ qdẽ oculorũ motũ maximis amatorũ irritamẽtis adduci potuerũt? Cũ ergo Otharus ne gemini qdẽ beneficii meritis virgineũ in se visum cõcitare quiuisset: pudore & ægritudine fatigat⁹ classem repetiit,

Prisca pudicitia.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Cunq; Syritha more pristino decursis late scopulis: in Ebbonis forte sedes errōnea peruenisset: nuditatis & inopiæ rubore egētiū se filiā astruebat. Animaduertēs aūt hāc Othari mr̄ q̄uis marcore illitā: inopiq; cōtectā amiculo: a generosis pullulasse ramalibus: honorato sedēdi loco susceptā reuerēda secū comitate detinuit. Nobilitatē q̄ppe virginis index forma ꝓdebat: & vultu gen⁹ interp̄te resultabat. Quā vidēs Otharus: cur vultū peplo obscuraret inq̄rit. Cui⁹ animū certi⁹ exptur⁹: nupturā sibi fœminā fingit: eiusq; thorū cōscēdēs lucernā Syrithę gestādā cōmittit. Quæ cū absumptis pene lychnis admoto propius igne p̄meret: tātū patiētię specimen p̄buit: vt manū absq; motu cōtinere visa: nullā ardoris molestiā sentire crederet. Externū q̄ppe æstū cohibebat interior: & pruritātis animi feruor adustę cutis incēdiū tēperabat. Quæ demū ab Otharo manui cōsulere iussa, placidos in eū obtutus verecūda luminū erectione cōuertit: statimq; semoto nuptiarū figmento genialē thorū nuptura cōscēdit. Cūq; postmodū Syualdus cōp̄hēsū Otharū ob illatū filiæ stuprū suspēdio cōsumēdū duxisset: cōtinuo Syritha rapt⁹ sui casib⁹ explicatis, nō solū eū in regis gratiā reduxit: sed etiā patrē ad eius sororē matrimonio sibi copulādā adduxit. Post hæc inter Syualdū Regnaldūq; exq̄sitæ ꝓbitatis militibus vtrobiq; delectis: apud Syalandiā p̄liū agitur. In quo cū triduo mutuis cædib⁹ exacto ob summā vtriusq; partis virtutē incerti victoriæ ꝓcursus existerēt, Otharus siue diutinę pugnæ tędio: siue gloriæ æmulatione correptus: cū mortis cōtēptu cōfertissimos hostes irrūpit: Regnaldoq; inter fortissimas militū acies obtrūcato: subitā Danis victoriā peperit. Insigne hoc p̄liū maximorū procerū ignauia fuit. Adeo siq̄dē rei summa perhorruit: vt fortissimi Sueonū. xl. terga fugæ dedisse dicātur. Quorū præcipuus Starcatherus nulla sęuitia rerum aut periculorū magnitudine quati solitus: nescio qua nūc obrepente formidine sociorum fugam sequi q̄ spernere præoptauit. Crediderim hunc metum ei diuinis viribus iniectum: ne supra humanā fortitudinē virtute sibi præditus videretur. Adeo nihil perfecti mortalium felicitas habere cōsueuit. Tunc hi omnes maximi piratarum Hakonis quasi quædam belli reliquiæ ad eū delapsæ commilitium amplectuntur.

Patientiæ exemplum mirandū.

Othari virtus.

Starcatheri fuga.

De Sigaro rege a quo villa Syersted nomen accepit.

Sygarus rex. xli.

Alfi præstantia.

Syuardus Gothorū rex. [illegible]

Aluildæ verecundia.

Alfi victoria in viperam & anguem.

POst hęc Syualdo filius Sygarus succedit: cui filii Syualdus, Alf, & Algerus fuere: filiaq; Sygne. E q̄bus Alf cæteris animo formaq; p̄stātior piraticis incūbebat officiis. Cui⁹ etiā insignē cādore cæsariē tāt⁹ comæ decor asperserat vt argēteo crine nitere putaret. Eodē tēpore Gothoꝝ rex Syuardus filios habuisse ferē Wemūdū et Ostenū, filiāq; Aluildā: q̄ tātā verecūdię fidē ab ipsis ꝓpemodū incunabulis p̄ferebat: vt os peplo iugiter obnuptū haberet: quo min⁹ formā suam alienæ libidinis irritamētū efficeret. Huic pater in arctā admodū custodiā relegatę viperā anguēq; educādos cōmisit. Pudicitiā eius adultorū tandē reptilium custodia vallaturus. Neq; enim facile thalamus inuestigari poterat quem tanti discriminis pessulum obserabat. Statuit etiā vt siquis eius aditū frustra tentasset: protinus amputandū caput: paloq; refigendū p̄beret. Ita annexus petulantiæ metus cōcitata iuuenum ingenia castigabat. Tunc Alf Sygari filius: rem hoc illustrius quo periculosius tentandam existimans: proci titulum professus: animalia propter virginis cōclaue excubātia debellare iubetur: ꝙ edicti ratione eorū victori virgineus deberet amplexus. Quorū vt acrius aduersum se rabiē excitaret: cruēta corp⁹ pelle cōtexit.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Qua succinctus: mox vt septi valuas subiit torridã calibẽ forcipe comphẽsam: hiantis viperæ faucibus imersit: eãq; exanimẽ pstrauit. Anguẽ deinde sinuosa volubilitate plapsum inter medios rictus telũ iaculatus absumpsit. Cũq; pacti cõditione cõnexũ victoriæ pignus expeteret: refert Siuardus hũc sibi generũ acceptari: in quẽ filia solidũ optionis arbitriũ cõtulisset. Cũq; sola puellæ mater proci votũ difficulter excíperet: mẽtẽ filiæ secreto plustrat alloquio. Qua procũ ipẽsius ob virtutẽ laudãte cõuitiis eã acrius lacerat: q; elisis pudicitiæ neruos specierũ illecebra capereẽ: omissq; virtutis cẽsura adulãtibus formæ blãditiis lasciuæ mẽtis intuitũ exhiberet. Ita Aluilda ad Danici iuuenis cõtẽptũ adducta virili veste fœmineã pmutauit: atq; ex pudica admodũ puella ferocẽ piratã agere cœpit. Cõpluribus quoq; eiusdẽ voti puellis in cõmilitiũ adcitis, eo forte loci puenit: vbi piratarũ agmen amissi bello ducis interitũ deplorabat. A qbus ob formæ pulchritudinẽ piraticæ princeps creata: maiores muliebri virtute res edidit. Quã Alf crebris nauigatiõis laboribꝰ insectari conatus: in Blacmãnorũ forte classem hyeme incidit. Quo tẽpore dẽsatis aquarũ coactibus tãta glaciei moles naues corripuit: vt eis nulla remigãdi vis pcessum strue re potuisset. Cũq; frigoris diutur nitas tutiorẽ cõclusis spõderet icessum: iubet Alf suos cõcretũ pelagi sinũ caligatis tẽtare vestigiis, calceorũ lubricitate deposita: glaciale planũ firmiꝰ pcursuros. Quos Blacmãni succincta pedũ agilitate fugæ cõsulere rati: inita cũ eis pugna: vacillãtibus nimirũ cessere vestigiis: vtpote quorũ ancipites gradus subiectis plantis lubricũ impellebat. Dani vero crustatũ algore pelagus passu tutiore parmẽsi: ifirmos hostiũ elisere pgressus. Quibꝰ deuictis: nauigationẽ in Finniam vertũt. Vbi cõtractiorẽ forte sinũ ingressi: missis q rerũ habitũ explorarẽt: paucis nauibus portũ occupari cognoscũt. Aluilda quippe easdẽ fauciũ angustias prior classe petiuerat. Quæ cũ ignotas eminꝰ puppes adesse cõspiceret ppeti remigio velox in eorꝫ defertur occursum, irrũpere hostẽ q̃ opperiri satiꝰ iudicãs. Tũc Alf phibẽtibꝰ sociis plures naues pauciorib9 attẽtari: indignũ respõdit: vt Aluildę quis pferat paucarũ puppiũ obiectu pcursus sui studia deturbari, pfatus paruæ rei momẽto magnorũ operũ titulos respergẽdos non esse: nec parua Danis ammiratio fuit: vnde hostiũ corporibꝰ talis formę decor, tãtaq; mẽbrorũ aptitudo suppeteret. Vt ergo nauali cõmittere pugnã cœperũt, iuuenis Aluildæ prorã insiliens in puppim vsq; facta resistẽtiũ strage progreditur. Cuiꝰ comes Borcarus decussa Aluildę galea, mẽtiq; eius lenitate cõspecta animaduertit osculis nõ armis agendũ esse telorũq; rigore deposito blandioribus hostẽ officiis attrectandã. Igitur Alf quã terra mariq; tot obstãtibus periculis indefesso labore quæsierat supra spem offerri gauisus cupidius apphensam virilẽ cultũ in muliebrẽ cõuertere coegit: ex qua postmodum filiam Gurítham procreauit. Sed & Borcarus Aluildæ comitem Gro nomine matrimonio cõplexus filiũ ex ea Haraldum suscepit: quẽ sequens ætas Hyldetan cognominauit. Et ne quis hunc bellis sexum insudasse miretur quędã de talium fœminarum conditione, & moribus compẽdio modicæ digressionis expediam. Fuere quõdam apud Danos fœminæ quæ formam suam in virilẽ habitum conuertentes omnia pene temporũ momenta ad excolendã militiã cõferebãt, ne virtutis neruos luxuriæ contagione hebetari paterentur. Siquidem delicatum viuendi genus perosæ corpus animũq; patientia, ac labore durare solebant: totãq; fœmineæ leuitatis mollitiem abdicantes: muliebre ingenium virili vti sæuitia cogebant. Sed & tanta cura rei militaris notitiã captabant: vt fœminas exuisse quiuis putaret. Præcipue

Aluida piraticã exercet.

Glaciẽ calcandi astus.

De Aluilda

Aluilda victa.

Fœminæ Danicæ & earꝫ mores.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

vero quibus aut ingenii vigor, aut decora corporum proceritas erat id vitæ genus incedere consueuerãt. Hæ ergo perinde ac natiuæ cõditionis immemores, rigoréq; blanditiis anteferẽtes/bella pro basiis intẽtabant, sanguinẽq; nõ oscula delibãtes armorũ potius q̃ amorũ officia frequẽtabant: manusq; quas in telas aptare debuerãt, telorum obsequiis exhibebant: vt iam nõ lecto, sed leto studẽtes spiculis appeterent quos mulcere specie potuissent. Nunc a diuerticulo ꝓpositum repetã. Veris initio cum Alf, & Algerus repetitis piraticę operibus varia pelagus nauigatione tẽtarẽt in Hamundi Reguli filios Helwin Hagbarthum & Hamũdũ centenis incidere nauigiis. Quibus illato prælio cũ fessas cæde dextras sola crepusculi caligo dirimeret noctu militi fœdus imponitur. Qd postero die perpeti inuicẽ iure firmatũ est: tãto vulnere hesterna pugna vtrobiq; suscepto: vt nulla renouandi certaminis facultas existeret. Ita quos par virtus exhausit necessitas in pacẽ coegit. Per idẽ tẽpus Hildigisleus claro Theutonũ loco ortus formę & nobilitatis fidutia Sygnẽ Sigari filiã postulabat. Apud quẽ maximũ ei cõtẽptũ obscuritas peperit/ q̃ fortitudine vacuus aliena probitate fortunã instruere videret. Præcipue eandẽ in amorẽ Hakonis magnaliũ eius spectata deflexit opinio. Quippe maiorẽ fortiũ q̃ molliũ respectũ agebat, nec formæ, sed operũ insignia mirabatur/ sciẽs omne decoris blãdimentũ sola virtutis æstimatione fordescere: nec æqua illi lance cõferri. Sũt em puellæ quæ potius amatorũ claritate q̃ specie capiũtur/quasq; nõ oris, sed mẽtis habitũ æstimantes in alternũ copulę votũ solus animi respectus accẽdit. Hagbarthus vero cũ Sigari filiis Daniã petens, iisdẽq; ignaris sororis eorũ alloquio potitus, tandẽ eã ad clandestini concubitus promissionẽ fide sibi obligandã adduxit. Quæ postmodũ forte pedissequis insignes procerũ titulos cõferẽtibus Hildigisleo Hakonem ꝓtulit: in illo nihil præter speciẽ laudabile reperiri/ in isto oris liturã animi flore pensari testata. Nec eum simplici laudationis genere extulisse contenta/tali concẽtu vsa perhibetur.

Hildigisleus procus.

Hagbarthus.

Hic candoris inops prima probitate relucet:
Vultum vigore metiens.
Nam damnũ rigidæ redimit mens ardua formæ:
Mendamq; vicit corporis.
Corde micat species: facies feritate iuuatur:
Ipso rigore præcluis.
Hæc candore beat mentem: sed mente colorem
Morum seuerus arbiter.
Huic pretium non forma facit: sed fortior ausus
Armisq; parca claritas.
Ast illum capitis decor approbat & nitor oris:
Vertexq; crine fulgidus.
Sordet inane decus formæ: confunditur in se
Fallax decoris dignitas.
Disparibus studiis virtus, speciesq; reguntur:
Hæc perstat: illa deperit.
Importat vitium vacuus color, hunc leuis anni
Fluxus gradatim dissipat.
Ast probitas meliore loco sua pectora format
Nec lapsa prorsus excidit.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Exteriore bono vulgaris fallitur aura:
Rectiq; normam negligit.
At mihi cenſura virtus potiore probatur,
Spreta decoris gratia.

Quæ vox ita ad aſtantiũ aures delapſa, vt Hagbarthus Hakonis laudari vocabulo putaret. A qua cũ Hildegiſleus Hagbarthũ ſibi p̃latũ dolẽter tuliſſet, Bolwiſũ quẽdam luminibus captũ muneribus illicit: qui Sygari et Hamundi filios ad amicitias odio ꝑmutandas adduceret. Rex quippe Sigarus ſenũ duorum: quorũ alter Bolwiſus erat conſilio cuncta fere gerere cõſueuerat. Horũ tam diſcors ingenium fuit: vt alter inimicitiis diſſidentes in gratiã reducere ſolitus eſſet/ alteri curæ foret amicitia iunctos odio ſequeſtrare/ et ſimultatũ peſtes alternis vẽtilare diſſidiis. Primum itaq; Bolwiſus apud Sygari filios Hamũdi ſobolem pleno obtrectationis mẽdacio lacerabat/ affirmans eam nunq̃ fida pace ſocietatis iura ſeruare ſolitam: bello poti⁹ q̃ fœdere cõtinendã. Itaq; iuuenum pactione ꝑrupta Alf et Hamũdus, Hagbartho ꝓcul agẽte, Sigari filiis Alf et Algero prælium inferentibus apud portũ, qui Sinus Hamũdi dicitur/ opprimũtur. Quos Hagbarthus poſtmodũ integris viribus ſuperueniens in vltionẽ fratrum bello conſumpſit. Hiſdigiſileus ambas nates telo traiectus/ elabitur. Quæ res inſectandorũ riſu Theutonum occaſio extitit: ꝙ opprobrii nota plagæ deformitas nõ careret. Poſt hæc Hagbarthus muliebri corpus cultu inſtruẽs tanq̃ Sigari filiam fraterna clade nõ læſerit, ſolitarius eam acceptæ ꝓmiſſionis fiducia repetit/ plus ſecuritatis ex ipſius fide, q̃ ſuo facinore formidinis contrahens. Adeo libido periculum contemnit. Et ne ꝓfectioni cauſa deeſſe videretur, pugnacem Haconis famulam profitendo legationẽ eius ad Sigarum perferre ſe dixit. Cunq; noctu inter pediſſequas cubitũ reciperetur/ pedeſq; ei ab ancillulis lauandi officio ꝑtergerent, interrogatus/ quid hiſpidis adeo cruribus eſſet, manuſq; parũ blandi contactus haberet! hoc modo reſpondit.

Senũ duorꝫ diſpar ſtudium.

Hiſdigiſileus vulneratꝰ natib⁹ fugit.

Quid miri tenerũ nobis dureſcere ſubtel:
Et longos hirto crure manere pilos!
Cui plantas toties ſubiecta reliſit harena:
Et vepres medium corripuere gradum!
Nunc ſaltu nemus experior/ nunc æquora curſu/
Nunc mare/ nunc tellus/ nunc iter vnda mihi.
Sed neq; ferratis concluſum nexibus vber:
Aut iaculis ſolitum/ miſſilibuſq; premi.
Ad tactum veſtro potuit molleſcere ritu,
Quas chlamydis tegmẽ aut toga læuis habet.
Nec colus aut calathi, ſed cæde madentia tela
Officium noſtræ compoſuere manus.

Cuius affirmationem Signe conſentaneo diſſimulationis genere proſequi non morata/ par eſſe refert manus vulnera ſæpius, q̃ vellera: pugnam q̃ penſa tractantes cõſentaneam officio præferre duritiem: nec tractabili fœminarum mollitudine eneruem lęuitatis ſpeciem alienis contactibus exhibere. Quippe eas partim bellico labore/ partim nauigandi conſuetudine duratas eſſe. Neq; em̃ bellatricem Haconis vernulam muliebribus inſeruire negotiis: ſed iaculandis haſtis/ torquendiſq; ꝓmiſſilib⁹ oblitam cruore dexteram afferre conſueuiſſe. Quamobrem mirãdum nõ eſſe plan-

tas ingenti itinerum emẽsione duratas quasq; decursa toties littora scabris lapidũ fragmentis obtriuerint calloso rigore lentescere: nec parem earum tenerítudini contactum præ se ferre: quarũ vestigia digressus expertia aulicis iugiter liminibus includant. Quã quũ Hagbarthus pinde ac honoratiorẽ cubãdi locũ habiturus thori sociam recepisset, inter mutuę voluptatis colloquia talibus sensim orsis cõpellat.

Si captum genitor tuus Me tristi dederit neci,
Nunquid coniugii fidem Tanti fœderis immemor
Post fatum repetes meum? Nam si sors ea cesserit,
Haud spero veniæ locum: Nec parcens miserebitur
Vlturus sobolem parens. Nam fratres necui tuos
Priuatos ope nautica: Et nunc te patre nescio
Acsi nil prius egerim Votis illius obuiam
Communi teneo thoro. Dic ergo Venus vnica
Quam voti speciem feres Complexu solito carens?

Ad hec Sygne.

Me crede tecum care velle commori
Si sors exitii prætulerit vicem:
Nec vlla vitæ prorogare tempora,
Quum te mors tumulo tristis adegerit.
Nam si supremam forte lucem clauseris/
Lictorum rabido subditus ausui,
Quocunq; leto præfocetur halitus:
Morbo seu gladio gurgite vel solo:
Omnis petulcæ labis ignes abdico:
Et me consimili deuoueo neci:
Vt quos idem fœdus thori reuinxerat
Idem supplicii contineat modus.
Nec hunc necis sensura pœnas deseram,
Quem dignum Venere constitui mea:
Qui prima nostri carpsit oris oscula
Et floris teneri primitias tulit.
Nullum puto votum futurum certius/
Si quid fœminea vox fidei gerit.

Quæ vox ita Hagbarthi aĩm vegetauit: vt plus voluptatis in eius ꝓmisso, q̃ piculi in sua digressione reponeret. Qui quũ ab ancillulis ꝑditus a Sigari lictoribꝰ oppugnaretur, diu se strenua pugna defendit/cõplurescq; ex eis in aditu trucidauit. Comprehensus tandẽ et ad cõcionẽ ꝑductus, diuersa plæbis suffragia exptus est. Sigdẽ cõplures suppliciũ ab eo tã grauis iniuriæ exigendũ dicebãt. Sed Bilwisus Bolwisi frater/aliiq; sententiæ potioris auctores, potius strenua eius opa vtendũ, q̃ crudelius in eũ cõsulendũ monebãt. Tũc subiens Bolwisus iniqua affirmabat consilia, q̃ regẽ quũ vltione vti debeat, ignoscere iubeant: et iustũ iracũdiæ motũ indigna miseratione deleniant. Quo em̃ pacto Sigarũ circa hunc parcendi/miserendive studio moueri posse: a quo nõ solũ gemino filiorũ solatio spoliatus: sed etiã corruptæ filiæ cõtumelia respsus videat? Quã sniam maiore cõcionis pte suffragiis ꝑsequẽte/damnat Hagbarthus/stipesq; eũ excepturus erigit. Quo euenit vt q prius nullũ pene

Hagbarthꝰ addicitur morti.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

tríste ſuffragium habuerat, omnium ſæuítia mulctaretur. Quem regina mox por-
recto poculo ſitím lenire iuſſum talí minarum inflictione ſollicitat.

Nunc inſolens Hagbarthe Quem morte dignum concio
Adiudícauit omnis Sítís fugandæ gratía
Orí dabís bibendum Cypho líquorem corneo.
Ob hoc metum refutans Vítæ ſupremo tempore
Audacibus labellís Letale líba poculum:
Quo potus inferorum Mox applícere ſedíbus:
Iturus in recluſam Dítís ſeuerí regíam:
Patíbuloq; corpus/ Orcho daturus ſpíritum.
Tunc iuuenis oblatum appræhendens poculum/tale fertur intuliſſe reſponſum.
Hac guſtum capíam manu ſupremum:
Extremæ quoq; potíonís hauſtum:
Qua natos tibí ſuſtulí gemellos.
Iam non elíſíos inultus axes
Non impune truces adíbo manes:
Nam noſtro prius hos peracta níſu
Clades tartareís recluſit antrís.
Hæc veſtro maduit cruore dextra/
Hæc prolí teneros ademit annos:
Quam lucí tua procreauit aluus:
Cuí tunc nec funebrís pepercit enſis.
Infamis mulier/furenſq; mente,
Infœlix genítrix et orba natís,
Sublatum tibí nulla reddet ætas:
Nec tempus redímet/díeſve quæuís
Demptum letífero rígore pígnus.

Ita mortis comminationem interfectorũ a ſe iuuenum exprobratione vltus reiecto in reginam poculo os eius ſparſo merí líquore ſuffudit. Interea Sygne deflentes famulas an ſibí cœptorum ſocíæ fierí paterentur/interrogat. Illæ quicquid dominæ votí incederet ſuis ſpondent effectíbus exequendum. Promiſſioní fides adiecta eſt. Deinde lachrymís ſuffuſa quem vnice thorí conſortem habuerit/fato inſequí velle ſe dícit: iubetq; mox vt ſignum e ſpecula datũ eſſet, faces thalamo ſubdí: deinde laqueos ex peplís fierí/hiſdemq; fauces pulſo pedum fulcímine ſtrangulandas præberí. Aſſentientíbus quo minorem mortis metum haberent / merum propinat. Poſt hæc Hagbarthus ad montem, quí poſtmodum ab ípſo vocabulum traxit/ſuſpendío conſumendus adducítur. Tunc experturus amaſiæ fidem/amiculum ſuum a lictoribus ſuſpẽdí præcepit: voluptatí ſibí eſſe præfatus, ſí propinquæ mortís inſtar alí cuius ſpectaculí imagíne puidiſſet. Quo impetrato ſpeculæ cuſtos íd circa Hagbarthum peragí ratus/cõcluſis intra aulam puellís conſpecta denuntíat. Quæ mox datís incendío tectís/ſubiecta pedíbus robora depellentes, gulas laqueis obtorquẽdas dederunt. Igítur Hagbarthus regíam ígní implícatam conſpicíẽs/ac notum conflagrare cubículum, plus lætítíæ ſe ex amicæ fide q̃ mœroris ex propinqua morte ſentíre perhibuit. Quinetiam aſtantes ad necem ſibí inferendam hortatus: in q̃ paruo momento fatum poneret huiuſmodi carmine proteſtatur.

Sygnes ſuſpendium.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Ocius ô iuuenes correptus in aera tollar
Dulce mihi nupta ẽ post tua fata mori.
Aspicio crepitus et tecta rubentia flammis:
Pollicitusq; diu pacta reuelat amor.
En tua non dubiis completur pactio votis:
Quum vitæ mihi sis/interitusq; comes.
Vnus erit finis:vnus post fœdera nexus:
Nec passim poterit prima perire Venus.
Felix qui tanto merui consorte iuuari:
Nec male tartareos solus adire deos.
Ergo premant medias subiecta tenacula fauces:
Nil nisi quod libeat pœna suprema feret.
Quum restaurandæ Veneris spes certa supsit
Et mors delitias mox habitura suas:
Axis vterq; (iuuat) gemino celebrabit orbe:
Vna animi requies:par in amore fides.

Hagbyr da nice vocat.

Ecce enim oblatum libens discrimen accipio,quũ ne apud manes quidem amor ipse ptcipis sui complexum deperire patiatur.Et cum dicto lictorũ opa laqueo pfligatur.Et ne cuiq; antiquitatis vestigia prsus exoleuisse credantur/prædictæ rei fides præsentibus locorũ indiciis exhibetur:quum et Hagbarthus pago vobabulum extinctus intulerit:nec longe a Sigari oppido locus pateat:vbi plano paululum agger elatior veteris fundi instar ptuberantis sumi specie demõstrat. Sed et quidã Absaloni trabem se eo loci reptam vidisse narrauit:quã agrestis vomere glebam rimat? offendit.His auditis Hako Hamundi filius quũ in vltione fratrum arma ab Hibernensibus in Danos translaturus videretur,ab Hakone Syelandico Vvigeri filio/ Starchaterq; deseritur:quorũ post Regnaldi necem ad id vsq; tempus auxiliis vtebatur.Alter siquidem familiaritatis/alter originis intuitu mouebat/ diuersaq; ratio par ambobus studium peperit.Hakonem nãq; ab inuasione patriæ pietas detur bauit:q; cæteris aduersum exteros bellum gerentibus ipse cum ciuibus prælatur? videretur. Starcatherus vero q; Sygari senilis hospitio vsus fuerat,hostem agere supersedebat:ne bene meritum iniuria afficere putaretur. Tantũ em̃ quidã hospitalitatis gratiæ deferunt:vt ad molestiam eis inferendã adduci non possint,quorũ se quandoq; humanitatis officia expertos meminerint. Sed et Hako plus damni in fratrum nece,q̃ pugilum defectione reponens,in portum q Danice Her wig/latine Exercituũ sinus dicitur,classe collata/militem exponit/pedestremq; aciem instruit

De amne Susa.

Quo loci nunc oppidum ab Hesberno constructum munimine suo præsidiũ accolis facit/aditumq; barbaræ feritatis eliminat.Deinde sparsis trifariam copiis geminam nauium partem,paucis remigio destinatis,ad Susam amnem præmittit: quæ per obliquos aluei flexus ancipiti nauigatione pgrediens / peditibus si res posceret subsidium ministraret. Ipse cum residuis pedestri itinere facto syluestribus maxime locis:ne cerneretur,incessit.Quæ via crebris quõdam occlusa nemoribus:nũc partim aratris apta tenui fruticum raritate prætexitur.Et ne pgressis in planũ arboreum deesset vmbraculum,ramalia ab eis incidi gestariq; præcepit.Præterea negd pperantibus oneri foret,vestium partem ac vaginas abiici/nudosq; gladios deferri iussit.Ob cuius facti memoriam æternum monti /vadoq; cognomen reliquit.Ita bi

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

nas vigilum stationes nocturna ꝓgressione frustratus quũ in tertiã incidisset, mox speculator insolitum facti contemplatus euentũ, accesso Sygari cubiculo stupendæ rei nuntium afferre se dixit: ꝙ frondes ac frutices humano more gradientes aspiceret. Tunc percontatus rex quantũ nemoris distaret aduẽtus: vt ꝓpinquum esse cognouit, hoc monstro fatum sibi portendi subiunxit. Quo euenit vt succisorum fruticũ palus letalis publico nuncuparetur eloquio. Igitur locorũ angustias veritus relicto oppido conspectiorẽ soli planiciem prælio hostes excepturus petiuit. Idẽ apud locum qui vulgo Vvalbrunna/latine cadauerũ vel stragis puteus appellatur, gesta infœliciter pugna/protritus extinguitur. Tunc Haco victoria in crudelitatem versa tanto facinore fortunã ꝓsequi cœpit: vt ꝓmiscuæ cædis auidus/nihil conditioni aut sexui deferendũ putaret. Sed neq; miserationis aut verecundiæ respectui indulsit: quo minus fœmineo ferrum cruore respergeret/matresq; cum liberis communi stragis sæuitia violaret. His auditis Syualdus Sigari filius quũ paternis hactenus penatibus inhæsisset, vltoris partes executurus exercitum contrahit. Igitur Haco multitudinis concursu conterritus, cum tertia agminis ꝑte in Herwig classem repetens, maritimo sibi discessu cõsuluit. Cuius collega Haco cognomine Fastuosus plus fidutię in recenti victoria, q̃ metus in Haconis absentia reponẽdum existimãs mortemq; fugæ ꝓferens, residuũ tutabatur exercitum. Itaq; reductis paulisp castris apud villam Axelstadã nauali diutile præstolatus occursum venientiũ tardi sociorũ segnitiem causabatur. Nõdũ em̃ ad destinatum portum immissa amni classis appulerat. Adeo aũt Sigari clades Syualdiq; charitas ꝓmiscuos plæbis animos incitabant: vt vterq; se bello sexus impenderet: nec certamen crederes fœmineis caruisse præsidiis. Postera luce Haco/Syualdusq; cõgressi, biduum extraxere pugna. In qua rebus atrocissime decertatis, vtroq; duce ꝓstrato, Danorum reliquias victoria decorauit. Nocte vero prælium insecuta ad cõstituti portus receptaculum classis Susam rimata peruenit. Cuius alueum quondã remigiis puium/nunc solidioribus elementis concretũ angustię limitant: vt vetãte cõstrictionis inertia rarus puppium admittatur ingressus. Diluculo nautæ sociorũ cadauera conspicati, funeraudi ducis gratia collem spectatæ magnitudinis extruunt: quẽ vsq; nunc opinione celebrem Haconis bustũ fama connominat. Quorũ multitudinem Borcarus cũ Scanico repente equitatu adueniens/neci implicuit. Consumpto hoste vacuas remigio rates instruens Hamũdi filium Anhela ꝓceps celeritate persequitur. Cuius cõgressu habito, contigit Haconem rebus infœliciter gestis metu præcipitẽ in Scotthorũ patriã ternis euolare nauigiis. Vbi decurso biennio defungitur. Talia rerum/bellorumq; discrimina adeo regiã apud Danos gentem exhauserant: vt hanc ad solã Luritham Alfi filiam/Sigari vero neptem redactã esse constaret. Qui quũ se consuetę nobilitatis regimine defectos viderent, regnũ popularibus tradunt: creatisq; ex plębe principibus Ostmaro Scaniæ/Hundingo Sialandiæ ꝓcurationẽ attribuunt. In Hanonẽ Fioniæ dominiũ conferunt. Penes Roricũ atq; Haterũ Iutiæ summam discreta potestate constituunt. Q; ne lateat quo regũ posteritas satore succreuerit, occurrunt quædam necessario paulisp perstringenda digressu. Ferũt fortissimũ Suetonum Gunnarum olim ob grauissimas causas Noruagiæ infensum lacessendæ eius licentiam precibus impetratam maximis exasperasse periculis: ac primũ in Iather prouinciam ꝓpositos effudisse decursus. Quam partim flammis/ptim cędibus implicans omissis rapinis tantũ obsitos cadaueribus calles ac fusas cruore semitas per

Vvalbrũde. Sigari exit, Haconis crudelitas.

Syualdus rex. xlii.

Villa Axelstade: quæ dicitur Roskildia. Haconis cędes.

Apud Eskilsso.

Hacõis bustum.

Interregnum ob regium stirpem bello exhaustam.

Principes loco regum creãtur ex plębe.

Gunnari gesta.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

meare gaudebat. Nam quũ cæteri iugulis abstinere/prædãq; magis q̃ cædem affectare solerent, hic spoliis sæuitiã anteponẽs/funestũ animi libitum humanis potissimum cladibus exercebat. Cuius atrocitate pmoti incolæ, ppinquũ periculum publica deditione pueniũt. Sed et rex Normãnorũ Regnaldus vltimæ senectutis audito tyrãni studio, filiã Drotã facto specu claudendã curauit/aptũq; ei puisis in lõgũ sumptibus famulitiũ tribuit. Sed et gladios exquisita fabrorũ opera decusatos cũ regia supellectile pariter antro mãdauit: ne ferri vsum, quẽ sibi inhabilem videret, hosti capiendũ relinqueret. Et ne cõspicua caueæ pateret elatio, solidiori terræ tumorẽ æquabat. Ad bellum deinde pfectus/quũ senilibus membris in aciẽ descendere nõ posset, comitum innixus humeris alienis fulta gradibus vestigia pferebat. Igitur prælio cupidius q̃ fœlicius gesto consumptus, grauẽ ruboris cãm patriæ reliquit. Vt em̃ Gunnarus deuictæ gẽtis ignauiã inusitata conditionis deformitate mulctaret, rectoris loco canẽ eis præponi curauit. Quo facto qd aliud eũ assequi voluisse putemus, q̃ vt plenus supbiæ populus insolentiã suam manifestius puniri cognosceret/dũ obnixos latranti vertices inclinaret. Et neqd cõtumeliæ deesset, satrapas pcurauit: q sub eius titulo priuata ac publica negotia tuerentur. Cuius etiam iugi cõstantiq; custodiæ distinctos pcerũ ordines applicabat. Statuit insup vt sigs aulicorũ ducis sui despicabile duxisset obsequiũ/variosq; discurrentis incessus plenis venerationis obsequiis insequi supsedisset, membroq; clade supplicia lueret. Sed et geminũ genti vectigal imposuit/vnũ autumnalibus copiis/alterũ vernali tpe persoluendũ. Ita Noruagiensium tumore exploso obtentũ est: vt liquidius fastus sui detrimẽta cognoscerẽt, quẽ caninis adactũ obsequiis viderẽt. Audiẽs aũt regis filiam longinquis occlusam latibulis, omnibus ingenii neruis ad eã inuestigandã cõtendit. Quo euenit vt dũ ipe quoq; lustrandi inter alios officio fungeret subterranei murmuris sonũ dubia pcul aure colligeret, tunc sensim pgressus certiorẽ humanæ vocis habitum deprehendit. Cunq; subiectã pedibus humũ ad solidum fodi iussisset, subito patente cauea cuniculatos animaduertit anfractus. Trucidatis itaq; famulis dũ detectos antri aditus tueri cupiũt, puella cũ repositis inibi spoliis cauo extrahitur: quæ rerũ admodũ puida patrios duntaxat enses secretioris custodiæ tutamento tradiderat. Hæc a Gunnaro stuprũ pati coacta, filium pcreat Hildigerum. Cui tanta paternæ crudelitatis æmulatio fuit: vt cædiũ semp appetẽs, et humanis solum intentus excidiis immensa fundẽdi cruoris cupidine suspiraret. Igitur ob intolerabiles sæuitiæ mores a patre pscriptus/moxq; ab Aluero tyrannide donatus finitimos bellis ac cædibus implicando omne ætatis tps armis exegit: nihilq; exilii cõditione ex cõsueto crudelitatis habitu remittẽs/animũ cum loco mutare passus non est. Interea Borcarus Regnaldi filiæ Drotæ matrimoniũ p vim a Gunnaro occupatũ exptus, cõiuge eũ/vitaq; priuat/ac sibi Drotã connubio sociat. Quæ etiam ægre nuptiis assensa nõ est, q̃ parẽtis vltorẽ iure cõplexura videretur. Neq; em̃ lugentis patrẽ filiæ eius interfectori voluptuosus poterat obtẽperare consensus. Huius Bocariq; filius Haldanus fuit: cuius iuuẽtæ initia stoliditatis opinione referta fuere: sequens vero ætas fulgentissimis operũ insignibus illustris euasit/ maximisq; vitæ ornamentis inclaruit. Adolescens pugilem ingenuæ famæ, q̃ ab eo puerilitER obludens colapho pcussus esset, gestamine qd in manu habebat peritum oppressit. Quo facto futuros operũ titulos auspicatu præteritæ vitæ contemptũ in amplissimum sequẽtis fulgorẽ cõuertit. Ea quippe res bellicoq; eius insigniũ magnitudinẽ

Regnaldus Normãnię rex.

Canis pfici tur victis Normãnis.

Drota a Gũnaro rege Suetiæ opprimit: et Hildigerũ parit.

Drota Borcaro nubit.

Haldanus rex. xliiij.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

augurata est. Ea tempestate Røtho Rutenorum pirata patriam nostram rapinæ et crudelitatis iniuriis profligabat. Cuius tam insignis atrocitas erat: vt cæteris extremæ captorum nuditati parcentibus, hic etiam secretiores corporum partes tegminibus spoliare deforme non duceret. Vnde graues adhuc/immanesq; rapinas Røthoran cognominare solemus. Sed et torquēdi interdum hunc supplicii modū adhibere solebat: vt dextris eorum pedibus terræ tenacius affixis, læuos curuatis de industria ramis annecteret: quorum salacitas medii corporis distractione recurreret. Quem Fioniæ rex Hano dū speciosos sibi titulos cōciscere cupit/ maritimis viribus oppugnare conatus, fugam vno comitatus ingreditur. In cuius exprobrationem ꝓuerbium manauit/In proprio plus lare Hanonē valere. Tūc Borcarus vlteriorem ciuium iacturam inspectare non passus, Røthoni se obiicit: quorū vt mutuum bellum/ita etiam exitium fuit. Eadē pugna Haldanum grauiter affectum fama est aliquādiu susceptis oblanguisse vulneribus: e quibus vnum euidētius ori inflictum habebat. Quod adeo cicatrice conspicuum erat: vt cæteris medela recreatis, patentiori quadā lentigine teneretur. Oblisam quippe labelli partem ita verrucæ vitium vlcerabat: vt eius rimosa tabes carnis excremēto sarciri nequiret. Quæ res ei plenum contumeliæ cognomen impressit: quū potius vulnera aduerso corpe excepta laudem q̄ dedecus afferre soleant. Adeo maligna virtutum interpres vulgaris interdum existit opinio. Interea Alfi filia Guritha quū regiam stirpem ad se solam redactam animaduerteret/neminemq; cui nuberet nobilitate parem haberet nuncupatis votis voluntariā sibi castimoniam indixit: cōcubituq; carere q̄ ex plebe maritum adsciscere satius duxit. Quinetiam cauendæ iniuriæ gratia conclaue suum electo pugilum agmine tutabat. Ad quā quū Haldanus semel forte venisset/ abessentq; pugiles: quorū ipse fratrem impubis extinxerat: oportere eā, inqt, soluto virginitatis cingulo, castimoniæ rigorē rebus ꝑmutare venereis: ne ita pudicitiæ votis indulgeat: vt lapsa regni gubernacula copulæ suæ beneficio reparare contemnat. Se ergo nobilitatis splēdore cōspicuū nuptialibus ab ea votis respici iubet: ꝙ ob dictam cām voluptati aditū datura videatur. Ad hæc Guritha adduci se nō posse retulit: vt regiæ nobilitatis reliquias inferioris ordinis viro copulare sustineat. Nec generis obscuritatem exprobrasse contenta, etiam oris deformitatem improperat. Haldanus geminum ab ea sibi vitium obiectari subiunxit/vnū ꝙ sanguine parum niteret/alterum ꝙ rimosi oris iacturam inexpleta cicatrice præferret. Ideoq; non prius se postulandæ eius gratia rediturum, q̄ vtranq; notam parta armis claritate tersisset. Obsecrat quoq;/ne cui thori conniuentiam præberet, anteq̄ reditus/interitusve sui certitudinem nuntio cognouisset. Quem athletæ fratre iampridem ab eo spoliati Gurithæ locutum indigne ferentes, discedentem equis insectari conātur. Quo viso, commilitibus latebram petere iussis, se solum pugiles excepturum dicebat. Morantes assectas imperioq; obsequi deforme ducentes minis abigit/præfatus non cōperturā Gurithā pugnā a se formidine detrectari. Mox quercu succisa/atq; in clauæ habitū redacta, solus cū.xii.manū cōseruit/ eosq; spiritu spoliauit. Quibus pemptis tā præclari opis titulis nō cōtentus, maioris edendi gratia auitos a matre gladios recepit: quoꝝ alter Lyusingus/alter Hwytingus ob collimati acuminis nitorem vocabulum habuit. At vbi inter Aluerum Suetiæ regem/Rutenosq; bellum flagrare cognouit, e vestigio Rusciam petit: oblatoq; incolis auxilio, summa cum omnium dignatione suscipitur. Sed nec procul Aluerus

Røtho pirata.

Hano Fionius.

Haldani vulnus.

Gurithæ propositū.

Haldanus xii. pugiles cædit quercu.

De duobus gladiis Haldani.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

agebat: breui locorum traiectu paruulam internectente distantiã. Cuius miles Hildigerus Gũnari filius Rutenorum pugilibus ad secum dimicandum ꝓuocatis cũ Haldanum offerri animaduerteret/eiusq; se fratrem esse nõ ignoraret, pietatẽ fortitudini prætulit: seq; septuaginta pugilum oppressione conspicuum cum homine parũ spectato manũ cõserturũ negauit. Iubet itaq; eũ minorũ se rerũ experimentis metiri/ac deinde æqua viribus studia consectari. Hæc aũt nõ virtutis diffidentia: sed integritatis seruandæ gratia astruebat: quũ nõ solum acerrimus/verũ etiã habendi carminibus ferri peritus existeret. Quippe quũ ab eius patre suum oppressum meminisset: affectusq; geminos/vnum paternæ vltionis/alterũ fraternę charitatis haberet, prouocatione cedere q̃ maximo implicari scelere satius duxit. Cuius loco alium Haldanus athletam deposcens/exhibitum iugulat: moxq; ei etiã hostiũ suffragio virtutis palma decernitur/omniũq; fortissimus publica ꝓclamatione censetur. Postera die duobus in pugnam peritis, ambos obtruncat. Tertia luce ternos expugnat. Quarta quatuor secum congressos exuperat. Quinta vero quinos expostulat. Quibus oppressis quũ ad octauam similibus pugnæ et victoriæ incrementis peruentum esset: vndecim simul admissos prosternit. Cui Hildigerus ꝓ opm suorũ titulos virtutum eius magnitudine æquatos videret, congressum vlterius negare non passus: quum ab eo obducto panniculis ferro mortificum sibi vulnus inflictum animaduerteret, abiectis armis humi decumbens tali fratrem voce compellat.

Collibet alternis deuolui fatibus horam:
Et ferro pausante solo subsidere paulum:
Alternare moram dictis animosq; fouere:
Restat proposito tẽpus: nam fata duorum
Fors diuersa tenet: alium discrimine certo
Sors feralis agit/alium potioribus annis
Pompa decusq; manẽt/et agendi tpis vsus.
Sic sibi diuiduum partes discriminat omen.
Danica te tellus: me Sueticus edidit orbis.
Drot tibi maternum quondam distenderat vber:
Hac genitrice tibi pariter collacteus exto.
En pia progenies trucibus concurrere telis
Ausa perit: sudo pro nati sanguine, fratres
Illata sibi cæde ruunt dum culmen auentes
Tempore deficiunt/sceptriq; cupidine nacti
Exitiale malum socio styga funere visent.
Ad caput affixus clypeus mihi Sueticus astat,
Quem specular vernans varii cęlaminis ornat/
Et miris laqueata modis tabulata coronant.
Illic confectos proceres/pugilesq; subactos,
Bella quoq;, et nostræ facinus spectabile dextræ
Multicolor pictura notat: medioxima nati
Illita conspicuo species cęlamine constat:
Cui manus hæc cursum metæ vitalis ademit.
Vnicus hic nobis hæres erat: vna paterni
Cura animi/superoq; datus solamine matri.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Sors mala quæ lætis infaustos aggerit annos:
Et risum mœrore premit/sortemq; molestat.
Lugubre enim ac miserum est deiectam ducere vitam/
Et tristes spirare dies/omenq; dolere.
Sed quæ cunq; ligat Parcarum præscius ordo:
Quæcunq; arcanum superæ rationis adumbrat.
Seu quæ fatorum serie præuisa tenentur,
Nulla caducarum rerum conuersio tollet.

His dictis quum ab Haldano ob tam seram fraterni vinculi confessionē inertiæ dā-naretur, iccirco se silentio vsum esse dicebat: ne aut pugnam detrectando ignauus/ aut committendo scelestus existimari posset. Talibus excusationis verbis intentus extinguitur. Sed apud Danos Haldanum ab Hildigero pstratum rumor ediderat. Post hæc Gyuritha (quæ regii sanguinis sola apud Danos supererat) quū a Siuaro Saxonicæ gentis nobilissimo postulari cœpisset/latenterq; ei Haldanum præferret conditionē p eo intulit ne suum prius cōnubium peteret, q̄ Danorum regnum mē bratim diuisum in vnū corpus redigeret: idq; sibi p iniuriam ereptum armis resti-tuisset. Quod frustra tentante Siuaro, omnibus arbitris pecunia ab ipo corruptis, tādem ei despōdenda cōceditur. Quod Haldanus apud Rusciam per negotiatores expertus, tanto studio nauigationi incubuit: vt nuptiarū tempus aduentu præcur reret. Quarum prima die regiam petiturus præcepit: ne comites prius a constitu-tis sibi mouerentur excubiis, q̄ ferri stridorem eminus aure peiperent. Cumq; cōui uis parum cognitus coram virgine cōstitisset/ne vulgaris eloquii nuditate pluribꝰ intellecta depromeret, in hunc modum abstrusa carmen ambage compegit.

Patris sceptra relinquens Nil figmenta verebar
Commenti muliebris Astus fœmineive:
Vnum quando duosq; Tres ac quatuor et mox
Quinos indeq; senos Post septem simul octo
Vndenos quoq; solus Victor Marte subegi:
Sed nec tunc fore rebar Probri labe notandus
Promissi leuitate/ Pactis illicibusq;.

Ad hæc Gyuritha.

Fragili moderamine rerum
Animus mihi pendulus hæsit
Trepida leuitate pererrans:
Tua fama/volatilis/anceps/
Variisq; relatibus acta/
Dubium mihi pectus inussit:
Teneri tibi temporis annos
Gladio periisse verebar:
Poteram ne resistere sola
Senioribus atq; magistris
Prohibentibus ista negari
Thalamoq; monentibus vti!
Manet/et Venus/et calor idem
Socius tibi/parq; futurus.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Nec ab ordine sponsio cessit
Aditus habitura fideles.
Neq; em̃ vlla adhuc te fefellit ꝓmissio q̃q̃ sola multiplicis suadelæ consilia detrecta re non possem/et in iugalis copulæ receptione monitis obuiare censoriis. Necdũ re sponsum virgo cõplebat/et iã spõsũ Haldanus ferro transuerberat. Nec vnũ oppressisse contentus, maximã cõuiuarũ partem obtruncat. In quem quũ Saxones cessim ebrietate labantes irruerent, a superuenientibus eius vernaculis trucidantur. His gestis Gyuritha potitur. Quã quũ sterilitatis vitio obnoxiam animaduerteret/maximãq; prolis creandæ cupidinem haberet, cõciliandæ ei fœcunditatis gratia Vpsalam petit: responsoq; monitus suscitandæ sobolis causa fraternis primũ manibus parentare: postq̃ oraculo paruit, optatæ rei solatium impetrauit: siquidẽ filium ex Gyuritha suscepit: cui Haraldo vocabulum aptauit. Cuius titulo Danorũ regnum principum iniuriis laceratum ad pristinum dominationis habitũ reuocare conat⁹, dum bello apud Syalandiã gesto Wesetum præcipuæ opinionis athletam in acie oppugnat, occiditur. Quo viso Gyuritha quũ prælio ob filii charitatem sub virili habitu interesset, eundem fugientibus sociis cupidius dimicantem ad ꝓpinquũ nemus humeris deportandũ curauit. A cuius insectatu plurimũ hostes lassitudo prohibuit: quorũ aliquis dependentis pigam sagitta confixit. Igitur Haraldus plus roboris sibi q̃ opis materna cura allatum existimauit. Qui quũ eximiæ formæ/præcipuæq; magnitudinis esset/coæuisq; robore et statura præstaret, tãtã Othini (cui⁹ oraculo editus videbatur) indulgentiam exptus fuerat: vt integritatis eius habit⁹ ferro quassari nõ posset. Quo euenit vt vulnifica aliis tela/ad læsionem ei infligendam inhabilia redderent. Nec præmii inops beneficiũ fuit. Animas quippe ei quas ferro corporibus eiecisset, pollicitus ꝓditur. Idem in monimentũ patris eius res gestas apud Blekygiam rupi/cuius memini/ꝑ artifices mandare curę habuit. Post hęc quũ Wesetum apud Scaniã nuptias acturum audiret/easq; sub egentis specie petiuisset, finito noctiũ cõuiuio, omnibusq; mero ac somno sopitis, nuptialem thalamũ trabe pertudit. Cuius buccam Wesetus ita absq; vulneris inflictione fuste quassauit: vt binis eam dentibus vacuefaceret. Quorũ iacturã postmodũ inspata molariũ eruptio farciebat. Hic euentus Hyldetã ei cognomẽ imposuit: quod eũ quidam ob eminentem dentium ordinẽ assecutũ affirmant. Illic occiso Weseto Scaniæ dominium adipiscitur. Inde Hatherũ apud Iutiã oppugnatũ extinxit. Cui⁹ occasum pes oppidi vocabulum indicat. Post hæc Hundingo/Roricoq; ꝓstratis Lethram occupat, distractumq; Daniæ regnũ in pristinũ corpus reformat. Deinde Wicarorũ regẽ Asmundũ a sorore natu maiorẽ regno spoliatũ comperiens pendẽte bello tanta fœminæ petulantia cõcitatus, sola naue Noruagiã Asmũdo opẽ laturus accedit. Cõmisso prælio purpurea amictus lacerna/mitraq; auro variata/capillitiũ redimitus, in hostẽ ꝓgreditur: ita armorũ loco tacita fortunæ cõscientia fretus: vt cõuiualí potius, q̃ bellico cultu instructus videret. Sed nec apparatui ingenium respondit. Inermis siqdem ac regiis duntaxat insignibus ornatus/cœtus anteibat armigeros/expeditãq; pugnãdi copiã feruẽtioribus belli piculis obiectabat. Directa nãq; in eũ spicula acsi retusi acuminis essent nocuo cassabanẽ effectu. Cumq; cęteri prælíantis inermitatẽ aduerterẽt, impressione facta, ad eũ acrius impetendũ pudore cogũtur. Quos Haraldus corpe integer/aut ferro cõsumpsit/aut fugã arripere coegit: sicq; regnũ Asmundo ꝓstrata eius sorore restituit. A quo oblatis sibi victoriæ præmiis

Sterilitas Gyurithæ.

Haraldi ortus.

Mors Haldani.

Haraldi genius.

Haraldus. Hyldetan rex. xliiii.

hadarssløff

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

solã gloriæ mercedẽ sufficere dixit: tantũq; se in repudiãdis muneribus gessit/quã-
tũ egerat in ꝓmerendis. Quo facto nõ minorẽ omnibus cõtinẽtiæ suæ, q̃ fortitudi-
nis ammirationẽ incussit/claritatẽ se, nõ pecuniã ex victoria ꝓcepturũ testatus. In-
terea rex Sueonũ Aluerus decedit, Olauo/Ingone/et Ingeldo filiis relictis. Quorũ
Ingo paternæ hæreditatis titulis nõ cõtentus, ꝓferendi imperii gratia Danis bellũ
denuntiat. Cuius euentũ Haraldo oraculis explorare cupienti, senex præcipuæ ma
gnitudinis/sed orbus oculo obuius extitit: q̃ hispido etiã amiculo circũactus Othy
nũ se dici, bellorũq; vsu callere testatus/ vtilissimum ei centuriandi in acie exercit⁹
documentũ porrexit. Iussit igit̃ vt terrestribus bellum copiis editurus, vniuersam
aciẽ in tres turmas diuideret: quarũ vnãquãq; vicenarii rõne densaret: mediã vero
xx. virorũ numero reliqs porrectiorẽ extẽderet: quã etiã in coni siue pyramidis acu
mẽ digerẽs alarũ recessus vtrinq; secus discretis ãbagibus obliquaret. Cuiuslibet ve
ro turmæ seriẽ hac ratione cõtexeret: vt a duobus frons inchoãs cõsequẽtibus locis
vnitatis duntaxat incremẽta recipet. Et quidẽ in secunda linea tres/in tertia quat-
tuor: eodẽq; modo posterius ordinãdos, habita cõgressione statueret: sicq; cõsequẽ-
tes gradus idem ꝓportionis tenor instrueret: donec coniunctionis extremitas alas
ęquaret: cornu vero quodlibet denis ab eo ordinibus formaret. Post has itẽ turmas
instructã iaculis iuuentutẽ admittat. A cuius tergo grandęuorũ cohortẽ adhibeat
quæ labãtes socioꝝ vires veterana quadã virtute firmaret. Deinde funditorũ alas
gnarus locorũ supputator annecteret: q̃ post sodalium agmina consistentes, emin⁹
hostem tormẽtis incesserent. Post quos cuiuslibet ætatis aut ordinis hoĩes absq; cõ-
ditionis ęstimatione passim adciscerẽt. Cęterũ postremã aciẽ ternis adinstar primę
cornibus interstinctã/similiq; graduũ ꝓportione digestã explicet. Cuius tergũ su-
periori cõiunctũ agmini ipm̃ auersæ frontis obstaculo tueret. At si nauale forte
præliũ incidisset, ꝓtem classis secerneret: quæ eo ꝓpositos inchoante conflictus mul
tiuola rates hosticas reflexione circũdaret. His disciplinæ militaris rõnibus instru
ctus/Ingonẽ/Olauũq; bellũ parãtes, anticipatis apud Suetiam reb⁹, oppressit. Quo
rũ fratri Ingeldo sub aduersę valitudinis simulatione belli inducias ꝑ legatos poscẽ
ti postulata concessit: ne virtus quæ mœstis rebus ꝓcere didicisset, humilis ac iacẽ-
tis fortunæ temporibus insultaret: a quo postmodũ raptæ sororis iniuria lacessit⁹.
quũ diu bellis eũ ancipiti victoria fatigasset, in amicitiã adciuit/ sociũq; q̃ hostẽ ha-
bere satius duxit. Post hæc quũ inter Olauũ Throndorũ regem virginesq; Sticlam
et Rusilam regnũ bello decertandum audiret, fœminea admodũ præsumptione ꝑ-
motus clam arbitris eũ accessit/cultuq; quo dentiũ ꝓlixitatem obnuberet sumpto,
pugnã virginibus intulit. Quarũ vtraq; ꝓstrata binis portubus affine earũ voca-
bulis nomẽ reliquit. Tum vero cõspectissimũ virtutis argumentũ exhibuit. Quip-
pe subarmali tm̃ subucula frętus, inermem telis thoracem opposuit. Igitur Olauo
victoriæ sibi præmium offerente beneficium repudiauit: sicq; fortitudinis an conti
nentiæ maius specimen dederit, incertũ reliquit. Deinde Fresicæ gentis athletam
Vbbonẽ nomine Iutiæ fines crebra populariũ strage vastantem adortus / quum ar
mis subdere non posset, milites ad eum manibus capiendũ hortatus/ humi prostra
uit, vinctũq; compedibus tradidit. Ita quẽ paulo ante grauissimam sibi cladem alla
turũ putauit/deformi expugnationis genere supatum obtinuit. Quẽ sorore ei in
matrimonium data militem nactus finitimos Rheno populos tributo submisit: mi
litemq; ex eius gentis fortissimis legit. Quo frętus bello Sclauiam pressit / eiusq;

Ingo Sueng Rex.

Aluerí Sueonũ regis mors.

Senex fatidicus.

Acierũ instructio.

Ingeldus Sueng Rex.

Olauus Throndorꝝ rex.

De Vbbone Fresico.

Sclauorum subactio. vii

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

duces Duc/et Dal ob virtutem capi potius,q̃ occidi curauit. Quibus in commili-
Britanniæ subactio quarta. tiũ receptis,Aquitanniã armis perdomuit:moxq; Britanniã petens,Humbrorum
rege ꝓstrato,promptissimos quosq; deuictæ iuuentutis adciuit. Quorum præci-
puus Orm cognomento Britannicus habebatur. Hac rerum fama athletas e va-
riis orbis partibus accersitos in mercenariam manũ redegit. Quorum frequentia
actus adeo regnorum oim motus nominis sui terrore cohibuit:vt eorũ rectoribus
mutuum conferendæ manus ausum excuteret. Sed nec quisq̃ maris dominationẽ
absq; eius nutu vsurpare præsumpsit.Quippe quondã in Danorũ republica diui-
Ingeldi mors. duum terræ et pelagi imperiũ fuit.Interea apud Suetiã moritur Ingeldus Ringo-
ne/ quem ex Haraldi sorore sustulerat/paruulo admodũ filio relicto:quẽ Harald⁹
Haraldi sub.l.annorũ pace exercitium. paterno regno datis ei tutoribus pręfecit.Ita ꝓuinciis/prĩcipibusq; ꝑdomitis quin
quaginta annos in otio habuit.Quorꝝ quiete ne militum animos in desidiã resolui
pateret, assidue eis cauẽdi/inferẽdiq; ictus rationem a gladiatoribus perdiscendã
constituit.Quorum qdam insigni dimicationis arte callentes aduersæ frontis sup
cilium infallibili ictu ferire solebant.Quo siquis recepto versilitate palpebræ timi-
dius cõniueret,mox aula eiectus stipendiis defungebatur. Hisdẽ temporibus Olo-
nem Syuardi filium Haraldi sorore editum in Daniã e Noruagiæ finibus conspi-
ciendi auũculi cupido perduxit.Quẽ quia primũ in Haraldi clientela habitũ/post
bellum vero Sueticũ Danicarũ rerũ imperio potitũ cõstat, ꝓposito paulisꝑ attinet
Origo Olonis Vegetii quæ de eius opibus memoriæ sunt ꝓdita/recẽsere.Igiť Olo tertiũ ætatis lustrũ apd
patrem emensus,quantũ animi corpisq; dotibus inclaruerit incredibile reddidit.
Præterea adeo visu efferus erat:vt qđ alii armis/ip̃e oculis in hostẽ ageret:ac fortis
simũ quemq; vibrãte luminũ acritate terreret.Cui quũ nũtio delatũ esset Gũnonẽ
Thelemachiæ ducem cũ filio Grimone nemus Ethascog,qđ et fruticibus præden-
sum et vallibus q̃maxime opacũ erat,ꝑ latrociniũ obsidere : facinoris indignatione
cõmotus,cũ cane et equo parabilem a patre armaturã deposcit/iuuentã damnans,
quæ debitũ virtuti tp̃s inertia dilabi pateretur. Quibus impetratis prædictã syl-
uam arctissime speculatus,hominis vestigia niui altius impressa cognoscit. Quip-
pe latronis incessũ pruina gressu violata ꝓdiderat.Qua duce vs⁹ ssupato mõtis cli-
uo præcipuæ granditatis amnem offendit. Quo pristinã humani vestigii speciem
auferente,traiectu vtendũ cõstituit. Verũ ip̃a aquæ moles rapidiore lapsu præcipi
tes agens vndas/difficultate transitũ negare videbať.Siqdem occultis cautibus fre
quens oẽm aluei tractũ spumeo quodã volumine turbidabat. Sed ex animo Olonis
ꝑiculi metũ festinationis cupido detraxerat.Igiť vbi domitus virtute timor/ contẽ
ptũq; temeritate ꝑiculũ : nihil qđ animo libitum foret actu difficile ratus,stridulos
equo vortices supauit.Quos emensus in angustias paludibus vndiq;secus ambitas
incidit.Quarũ interna facile peti præiecti aggeris obstaculum non sinebat. Trans
quẽ leuato equo frequẽs stabulis repagulum animaduertit. Vnde egesto equorum
grege/suum inducere cupiẽs a Tokone quodã(seruus hic Gũnonis erat) adeo ad-
uenam insoleuisse dolente acrius impetitus,oppugnantem solo clypei frustrabatur
obiectu.Quem ferro opprimere deforme existimans,appræhensum/artuatimq; cõ
fractum/tecto quo præceps excesserat/transuersum iniecit.Qua ignominia Gunno
ac Grimo ocyus incitati,diuersis elapsi posticis pariter in Olonem cum contem-
ptu ætatis eius ac virium ruunt. A quo letaliter vulnerati quum corporis admo-
dum viribus deficerentur,Grimo supremi vix spiritus potens / ac toto pene vigo-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

re defunctus carmen hoc extremo vocis singultu contexuit.

Simus nempe licet corpore debiles/
Elapsusq; cruor robur obhauserit:
Quum nunc elicitus vulnere spiritus
Vix sensim lacero pectore palpitet,
Discrimen moueo temporis vltimi:
Per nos intrepidis clareat ausibus:
Ne conflictum aliquis fortius editum/
Pugnatumve magis dixerit vspiam.
Et certamen atrox arma gerentibus
Quum per busta caro fessa quieuerit,
Famæ conciliet præmia perpetis.
Prima hostis scapulas sectio comprimat/
Et ferrum geminas abripiat manus:
Vt quum nos stygius Pluto receperit,
Olonem quoq; par exitus occupet:
Et commune tribus funus inhorreat:
Vna trium cineres vrnaq; contegat.

Hactenus Grimo. Cuius inuictum pater spiritum æmulatus: vt fortissimam filii vocem mutua adhortatione prosequeretur/sic cœpit.

Q̃q̃ defectis ad summum sanguine venis/
Extet in occiduo corpore vita breuis,
Taliter extremæ vigeat contentio pugnæ:
Vt laudem nostri non sinat esse breuem.
Ergo humeros hostis et brachia framea primum
Impetat: vt manuum debilitetur opus.
Sic commune tribus dabitur post fata sepulcrum:
Et socios cineres par tribus vrna teget.

His dictis ambo genibus nixi (nam fati ꝓpinquitas vires hauserat) cõminus cum Olone confligere summopere niti: vt perituri morte hostem æquare possent/flocci pendere fatum dummodo eum a quo occidebãtur socio amplecterentur occasu. E qbus Olo/alterũ ferro/alterũ cane cõsumpsit. Sed ne ipse quidẽ incruentã gessit victoriam: quũ hactenus integer tum demũ aduerso vulnus corpore suscepisset. Qd sedulo cane perlinctus recuperata corpis firmitate, mox ad vulgandã victoriæ suæ fidem ipsa latronũ cadauera patibulis ingesta latius inspectanda cõstituit. Cæterũ castro potitus quicqd inibi prędæ repperit clandestinæ custodiæ traditum futuris vsibus asseruauit. Ea tempestate Scati et Hiali fratrũ insolens luxus eo petulantiæ prepsit: vt excellentis formæ virgines parentibus ereptas cõcubitu violarẽt. Quo euenit vt Esam quoq; Olaui Wermorũ reguli filiam raptui destinantes patri mãda rent: si illam externæ libidini famulari nollet, per se / aliũve quempiam pro tuenda prole decerneret. Quod quũ Olo nuntio comperisset, oblata pugnæ facultate gaui sus Olaui penates agrestium cultum mutuatus accedit. Vbi quum inter extremos discubitu frueretur mœrentem regis familiam conspicatus, eius filio de industria

Scati et Hialli violẽtia Olaui Wermorũ rex.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

ppius accersito quidita cæteri luctuosa facie essent/ingrit. Quo sororis suæ pudicitiam ni cuiuspiam defensio ocyus intercederet pxime per acerrimos pugiles profanandam dicente, pcontatur rursum qd præmii recepturus foret q salutem suam pro virgine deuoueret. Super quo Olauus per filium interrogatus, filiam ppugnatori cessuram respondit. Quæ vox præcipuâ Oloni subeundi discriminis cupidinem attulit. Consuerat autem virgo hospitum vultus propius accedēdo q̃curiosissime prælato lumine cōtemplari: quo certius susceptorum mores cultumq; perspiceret. Eandem quoq; creditum ex notis atq; lineamentis oris conspectorū ppendisse prosapiam/solaq; visus sagacitate cuiuslibet sanguinis habitum discreuisse. Quæ quū Olonem scrutabundis aggressa luminibus cōstitisset inusitato oculorum eius horrore perstricta, pene exanimis concidit. At vbi sensim redditus vigor/ spiritusq; liberius in ea re cœperat rursum iuuenē cōspicari conata, lapso repente corpore ceu mente capta pcubuit. Tertio quoq; dum clausam deiectamq; aciem attollere nitit, non modo oculorū motu/certe etiā pedum regimine defecta, subito lapsu decidit. Adeo vigorē stupor hebetat. Quo viso Olauus cur toties casum corpe præbuisset interrogat. Qua se truculento hospitis vsu pculsam testante / eundemq; et regibus ortum/ etsi raptorem vota refelleret suis pg̃ dignum amplexibus asserente, rogat a cunctis Olo: nam os pilleo obnuptū habebat: discusso velamine cognoscendi capitis notas præbere. Tum ille cunctis mœrorem deponere/ animūq; procul a dolore habere iussis, detecta fronte auidius omniū in se oculos eximiæ pulchritudinis admiratione deflexit. Flaua quippe cęsaries/nitentiq; capillitio erat. Cæterum pupillas ne visentibus formidini forent, palpebris arctius obstringendas curabat. Credere repente animis spe meliorum erectis tripudiare cōuiuas/dissultare aulicos/summamq; ægritudinem effusa mentium hilaritate conuelli. Igitur spe metum leuante altera cōuiuii facies: nec quicq̃ initio par aut persimile fuit. Ita benignum vnius hospitis promissum cōmunem omnium formidinem propulsabat. Inter hæc Hiallus et Scatus cum decem vernaculis supuenientes tanq̃ puellam illico sublaturi tumultuoso cuncta clamore miscebant/regem ni filiam in expedito sisteret, euocantes in pugnam. Quorum debacchationem ptinus Olo spōsione certaminis excipit, cōditione adiecta, neqs furtim tergum dimicantis incesseret: sed aduersis tm̄ pugnacōgressibus staret. Deinde gladio Løgthi dicto solus duodecim pstratis maius adolescente opus edidit. Cęterum pugnæ locum insula dabat stagni mediū tenens: vnde non longe vicus abest, qui cladis huiuscemodi monimentum Hiallī et Scati fratrum vocabula coniuctim referens/præbet. Igitur puella sibi in præmium victorię data quum filium ex ea sustulisset. Omundum repetendi patris licentiam a socero nactus postq̃ patriam a Thorone regulo per Tostonem Victimarium et Leotarum cognomine præditum oppugnari cognouit, ad conserendam cum eis manum solo satellite muliebriter culto contentus/perrexit. Cumq; non longe Thoronis ædibus abesset, suum/comitisq; ferrum cauatis baculis cōdendum curauit. At vbi regiam subiit verum oris habitum adulterina specie supprimens, obtritum annis hominē simulabat. Apud Syuardū vero se Egentium regem fuisse/ filiiq; eius Olonis odio pertinacius actum exulare dicebat. Quem mox aulicorū plæriq; regis nomine consalutantes genibus nixi manus ei per ludibrium offerre cœperunt. Quibus ille qd ioco gesserant ratum habere iussis/ferro quod baculis inclusum gestabāt erepto, regem inuadit. Itaq; pars Olonem iuuare/ iocum pro serio ducere: nec fidem per ludi

De gladio Olonis.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

brium præstitã violare. Complures voti vanitate rescissa a Thoronis partibus stare. Igitur anceps intestinumq; prælium oritur. Deniq; Thorone non minus suorũ q̃ hospitis armis oppresso, Liotarus letaliter sautius victorem Olonem tam ingenio viuidum q̃ acrem operibus iudicans, Vegeti cognomento donauit: eundẽ fraudis exemplo qua circa Thoronem vsus fuerat perituru vaticinans: Indubitanter quippe domesticis occasurum insidiis. Et cum dicto repẽte exanimatus est. Itaq; suprema morientis vox futurum victoris exitum augurii sagacitate complexa dinoscitur. His gestis Olo non prius se patri restituit, q̃ pacem eius penatibus reportauit. A quo recepta pelagi dominatione. lxx. maritimos reges nauticarum virium certamine consumpsit. Inter quos Biruillus et Huiruillus: Thoruillus quoq; Nef/ et Onef/ Reduarthus/ Randus atq; Erandus præcipui noscebantur. Cuius rei fama ac titulo pugiles, quorum omne fortitudini studium inhiabat accensos ad firmandam secum societatem frequentes adduxit. Quinetiam effrenati ingenii iuuenes claritatis cupidine concitatos stipatores adciuit. Inter quos Starchaterum summa dignatione susceptum familiarius q̃ vtilius colebat. His viribus instructus ita finitimorum regum petulãtiam opinionis suæ magnitudine castigauit: vt iisdem gerendorum inuicem bellorum manus curam audaciamq; detraheret. Post hæc ad Haraldum profectus ab ipsoq; maritima prælatione donatus, tandem Ringoni in commilitium delegatur. Eodem tempore Bruno quidam omnium Haraldi consiliorum vnice particeps ac conscius habebatur. Huic ipse et Ringo quoties secretio re nuntio opus habebant/ mandata credere consueuerãt. Quem familiaritatis gradum educationis et crepundiorum cõsortione adeptus fuerat. Quo fluminis cuiusdam aquis inter assiduos profectionum labores assumpto: Othinus eius nomine et habitu subornatus insidiosæ legationis cura arctissimam regum concordiam labefactauit: tantaq; inimicitias serentis fallacia fuit, vt amicitia ac necessitudine vinctis mutuum odii rigorem ingeneraret: quod absq; bello satiari non posse videretur. Primum apud eos tacita adoleuere dissidia: donec vulgatis vtrinq; studiis/ arcanus in publicum liuor erumperet. Denuntiatis itaq; inimicitiis colligendis belli instrumentis septem anni cessere. Sunt qui Haraldum non liuoris impulsu/ aut regni æmulatione: sed industrio quodam/ spontaneoq; conatu clandestinas exitii causas quæsiuisse testantur. Quum enim ob senectam/ seueritatemq; ciuibus etiam onustus existeret, ferrum morbi cruciatibus anteponens, spiritum in acie q̃ lectulo deponere præoptauit/ consentaneum præteritæ vitæ operibus exitum habiturus. Itaq; quo mortem suam clariorem efficeret/ inferosq; comitatior peteret, complures fati consortes adciscere gestiebat/ futuræ cladis materiam vltronea belli instructione molitus. His ergo de causis tam propriæ, q̃ alienæ necis auiditate correptus vt par vtrobiq; strages incideret, pares vtrinq; copias instaurauit/ aliquanto fortius Ringoni robur applicans, quem victorem superesse maluerat.

Olo. lxx. maritimos reges extixit.

Explicitus est Liber Septimus.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Saxonis Grammatici

Incipit Liber Octauus.

Sueticum bellum.

Istoriã belli Suetici Starcatherus:q̃ et eiusdẽ prælii præcipuũ columen erat/primus Danico digessit eloquio/memoriæ magis q̃ literis traditũ. Cuius seriem ab ipo ꝑ more patrio vulgariter editã/digestãq; latialiter cõplecti statuens,in primis pstãtissimos vtriusq; ptis ꝓceres recensebo. Neq; em̃ mihi multitudinẽ cõplectendi cupido incessit: quã ne præcise qdem numerus capit. Et prius eos q̃ ab Haraldi ptibus steterãt:mox q̃ sub Ringonis stipendiis egerant/stilo retexam. Igit̃ ex ducibus q̃ ad Haraldũ coierãt clarissimi nos citant̃ Suen/ac Sambar/ Ambar/ et Elli/Rati/Fionicus/Salgarthus/et Roe:quem barbæ prolixitas cognomento insignem effecit.His accedunt Skalc Scanicus/et Alf Aggi filius.Quibus iunguntur Oluir lat⁹ et Gnepia vetulus. His annumeratur Gardhstãg oppidi cultor. Cui adiiciuntur necessarii Haraldi,Blend vltimæ Tyles incola/ac Brandmicæ cognomen habens. Hisdem sociantur Thorny cum Thoruingo/Tatar atq; Hialto.Qui quidem nauigio Lethram aduecti instructis ad bella corporibus/ ingenii quoq; virtute pollebãt proceritatis habitum animorum exercitiis æmulantes.Quippe spicula arcuum ballistarũq; tormentis excutere ac plærunq; viritim cum hoste decernere.Poeses quoq; patrio sermone contexere promptissime calluerunt. Adeo animum cum corpore impensa exercitatione coluerant. E Lethris autem prodiere Hortar/ Borrhyq;. Præterea Belgi cum Begatho. Quibus adiecti sunt Bari ac Toli: Atsle oppido cũ Hacone genã scisso sub Hetha/Wisnaq; ducibus tummi velificator excesserat.Quarum muliebri corpori natura virilem animum erogauit.Webiorgam quoq; eodem spiritu prędítam/Bo Brami filius/et Brat iutus bellígerandí cupidine prosequuntur.His agglomerantur Orm Anglicus/Vbbo Fresicus/Ary altero cassus lumine Alf et Goter.Post quos Dal corpulẽtus/et Duc Sclauicus recensentur.Wisnam vero imbutam rigore fœminã/reiq; militaris apprime peritam Sclaua stipauerat manus.Cuius præcipui Barri ac Gnizli satellites agnoscuntur.Cæteri vero ex eadem cohorte corpus clypeolis recti prælongis ensibus/aeriiq; coloris parmulis vtebant̃. Quas belli tempore/aut in tergum repellentes/aut impedimentorum gerulis dantes abiectis pectorũ munimentis/expositisq; ad discrimen omne corporibus/districtis Martẽ mucronibus intenderunt. E quibus Tolcar atq; ymi præcipui claruere. Post quos Toki Iumensi prouincia ortus cum Otrito: cui agnomen iuuenis erat, illustris agnoscitur.At Hetha promptissimis stipata comitibus armatam bello centuriam afferebat.Cuius primi fuere Grimar/ac Grenzli.Post Hosger/Liuicus:Hama quoq; et Hunger Humbli/Biariq; regũ fortissimi memorantur.Hi sæpe duellis fœliciter gestis insignes late victorias edidere.Itaq; memoratæ virgines nõ modo comiter:sed etiam pugnaciter cultę,terrestres in aciem copias ductauere.Igitur centuriatim Danicus confluxit exercitus: septem reges pari ingenio: sed dispari voto. Alii Haraldo:pars Ringoni præsidio fuerunt. Præterea in partem Haraldi

Bellatores Haraldi.

Hedeby.

Hetha dux

Wisna.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

concesserãt: Hømi & Høsa. Thulhim Hastinusq; & Hythin gracilis: Dahar quoq; cognomento Grenski. Sed & Haraldus Olauo genitus patre. Ex Hatica vero prouincia Har atq; Herlewar cum Horhbroddo: cui Effreni cognomen erat: Danicis militauere castris. At ex Imica regione Humnehy, & Haraldus adueniunt. Quibus applicanẽ a septentrione profecti Haki Bemonisq; filii Sygmundus & Serker. Horum omniũ clientelam rex liberali familiaritate coluerat. Nam primis apud ipsum honoribus habiti: cultos auro gladios, opimaq; bellorum præmia perceperũt. Aduenerant & editi Gandal sene: quos Haraldi familiares clientela vetus effecerat. Igitur frequens Danica classe pelagus Sialãdiam Scaniæ veluti intersito ponte committere videbatur. Quas quidem prouincias intermeare cupientibus constantissimo nauium globo pedestre compendium exhibebat. Sed ne improuidis bellum Sueonibus pararetur: mittuntur ab Haraldo, qui Ringoni palam inimicitiarum mandata perferrent: ipsamq; sequestrę pacis direptionem vulgarent. Hisdem pugnæ locum præstituere iussum. Igitur qui Haraldo militauerant hi fuere quos edidi. At ex parte Ringonis computantur Vlf, Abgi, Windar, Eyil luscus, Gotar, Hildi, Guti, Alf patre genitus. Stur robustus, Sten, Wienicæ paludis accola. Applicantur hisdem Gerth Alacer, Gromer, Wermicus. Post quos septentrionales Albiæ finitimi supputantur. Saxa, Fletir & Saligothus, Thord nutabũdus, Throndar nasutus, Grundi, Othi, Grinder, Toui, Coll, Byarchi, Hogni ingeniosus Rokar fuscus. Hi siquidem multitudinis collegium aspernati in vnam se aciem a cætera cohorte secreuerant. Præter hos Rani: cui Hyld pater erat: & Lyuth Guthi: Sueno quoq; superne tonsus: Rethyr accipiter, & Rolf vxorius numerantur. Quibus conglobantur Ring Athylæ filius Haraldusq; Thothni editus vico. His annectuntur Walstenwicensis Thorulf spissus, Thengil procerus, Hunsolwe, Birwil pallidus, Burgar, & Scumbar. At e Thelemarchia fortissimi venerant: quibus animi plurimum: fastus minimũ erat. Thorleuar pertinax, Thorkill Guticus, Gretir iniquus irruptionumq; auidus. His succedũt Haddir durus, & Roldar articulus. E Noruagia vero memorantur Thronder, Thrønski, Thoki moricus, Rafn candidus, Haswar, Biarni, Blihar cognomento simus, Biorn e vico Soghni, Findar maritimo genitus sinu: Bersi quoq; apud Falu oppidum creatus. Syuardus verris caput. Ericus fibulator, Alsten, Harki, Ruthar, Rawi, Erlingar, cui Colubra cognomentum erat At e Yathrica prouincia prodiere Od Anglus, Alf multiuagus, Enar protuberans Ywarusq; cognominatus Thruwar. A Tyle autem venere Mar Ruffus: eo videlicet pago, qui Mithfrithi dicitur ortus, educatusq;: Grombar annosus. Gram Brun delucus. Grim ex oppido Skierum. Apud Scaha Fyrchi quidem prouinciam satus Deinde Berhgar vates aduertitur: cui Brahi & Rankil comites adhibentur. At Sueonũ fortissimi hi fuere. Ar, Backi, Keclu, Rarll, Croc agrestis: Guthfast, Gummi e Gyllamarchia. Qui quidem Frø dei necessarii erant, & fidissimi numinũ arbitri. Ingi quoq;, & Oly, Aluuer, Folki patre Elrico nati: Ringonis militiam amplectuntur viri quidem manu prompti: consilio vegeti: proximaq; Ringonem familiaritate complexi. Iidem quoq; ad Frø deum generis sui principium referebant. Inter quos & Simundus aderat ex Sigtim oppido forensis quidem athleta emptionumq; ac venditionum contractibus assuetus. Huic additur Frosty cognomento crucibulum. Cui sociatur Alf elatus e vico Vpsala. Idem & iaculari promptus & in acie præire solitus erat. At Olonem, vii, reges manu, consilioq; promptissimi stipa-

Bellatores Ringonis.

Athyla.

Olonẽ. vii. reges secuti

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

uere Holty videlicet & Hendill, Holmar, Leuy, & Hama. Quibus Regnaldus Ruthenus, Rathbarthi nepos ascribitur. Præterea Syualdus. xi. salum paronibus sulcat. Lefy Parthoniorum victor Bracteatam auro Liburnã lintheo excipit Thririkar vero instar draconis tortuosas habente proras nauigio vehebatur. Thrygir quoq; et Torwil diuisim nauigantes duodenas ductauere puppes. Cæterum in tota Ringonis classe nauium duo milia quingentæ repertæ sunt. Guttonica vero classis in portu cui Garnũ nomen, Sueticum opperiebatur. Itaq; Ringo terrenum ductabat agmen. At Oloni naualibus præesse copiis imperatum. Igitur Gothis obuiam Suetis veniendi inter Wic & Werundiam locus cum tempore denuntiatur. Cernere tũ erat late proris exaratum mare prospectumq; pelagi explicata malis carbasa præstruebant. Et iam classis Suetica prospera nauigatione vsa Danis adhuc aduersolaborantibus cœlo maturius belli locum petiuerat. Vbi Ringo expositas classe copias simulq; quas ipse terreno ductarat itinere gregatim in aciem dirigere parat. Quæ vbi campis laxius explicari cœperant cornu alterum in Werundiam extrahi compertum est. Quã multitudinem rex locis ordinibusq; confusam equo circuiens in fronte promptissimos quosq; & præstantiori armatura cultos sub Olone Regnaldo Wiuilloq; ducibus collocat. Deinde veluti flexu quodam in duo cornua reliquam aciem cogit. E quibus dextrum Vngonem cum Elrici filiis, Trigonemq; tueri iubet. Ad lævum Lesoni parere iussum. Cæterum alas globosq; maxime Curetũ Estonumq; consertior turma texuerat. Vltima funditorum acies stabat. Interea classis Danica ventorum indulgentia aspirante. vii. dierum continuam nauigationem emensa Calmarna oppidum subiit. Mirareris late ventis velificatum mare: cœlũq; ex oculis intenta antennis linthea eripiebant. Nam Sclaui ac Liui, Saxonumq; vii. milia classem auxerant. At per solidum proficiscentibus Scanienses quod locorum periti essent duces ac præuii destinantur. Igitur vbi præstolantibus Suetis Danicus supuenit exercitus Ringo suis quoadusq; Haraldus aciem centuriasset, patienter considere iussis: non ante signa canere præcepit q̃ regem propter aquilas curru compositum aspexissent præfatus sperare se facile collabi aciem posse: quæ cæci ductamine niteretur. Præterea Haraldum supremo ætatis tempore alieni imperii cupiditate correptum: non minus mente captum q̃ luminibus fore, nec opibus exsatiari posse qui si annos respiciat tumulo pene contentus esse debeat. Suetis itaq; pro libertate, pro patria, ac liberis dimicandi necessitatem incumbere hostem temeritate atq; insolentia suscepisse bellum. Præterea ex parte aduersa per paucos Danos esse Saxones complures, aliasq; effœminatas gentes in acie stare. Ob quod cogitare debere Sueones Noricosq; quantum Germanos ac Sclauos septentrionales semper turba præstiterit. Spernẽdam ergo aciem fore quæ potius lubrica hominũ colluuione q̃ soli militum robore contexta videatur. Nec parum ea oratione militũ animos accendebat. At Bruno Haraldi loco aciem statuere iussus: Cuneo frontem molitur: Hetham vero in dextero latere locat: Haconẽ Leuo præficit. Wisnam aquiliferam facit. Igitur Haraldus curru eminens q̃ potuit celsa voce beneficia sua iniuriis a Ringone rependi queritur. Ab illo sibi bellum inferri qui regnũ suũ munere adeptus fuerit. Ita Ringonem nec senis misereri, nec auunculo parcere: propriosq; motus cunctæ necessitudinis aut beneficentiæ respectui præferre. Iubet itaq; meminisse Danos vt exteris semper victoriis inclaruerint: vt finitimis imperare potis q̃ obsequi cõsueuerint, hortaturq; ne tantæ gloriæ decus deuiete gẽtis insolẽtia labe-

Numerus nauium Ringonis.

Acierũ classiũq; Suticarũ instructio.

Classis Danica. Calmeren.

Ringonis concio. Haraldus senio cęcus.

Danicę aciei istructio. Haraldi q̃ auunculus Ringonis & Olonis oratio.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

sactari sustineant: nec imperium qđ sibi iuuenta florenti pepererãt senectute cõfecto
demi permittant. Deinde canentibus lituis summa vtrinq; vi cõseritur bellũ. Cre=
deres repẽte terris ingruere cœlũ, syluas cãposq; subsidere, misceri omnia, antiquũ Acre pliũ.
rediisse chaos, diuina pariter & humana tumultuosa tẽpestate cõfundi, cunctaq; si=
mul in perniciem trahi. Nam vbi ad teli iactum peruẽtũ, intolerabilis armorũ stri=
dor incredibili cũcta fragore compleuit. Vapor vulnerũ repentinã cœlo nebulam
intẽdebat, dies effusa telorũ grandine tegebatur. Nec parũ in acie funditorũ opera
valuit. At vbi pila manu aut tormẽtis excussa cõminus gladiis, ferratisq; clauis de=
cernitur. Tum vero plurimũ sanguinis periclitatum est. Igitur fessis manare sudor
corporibus cœpit, mucronũq; crepitacula eminus exaudiebãtur. Illic Starcatherus Starcathe=
qui belli huius seriẽ sermone patrio primus edidit, prior in acie dimicans Haraldi rus.
proceres Hun & Elli, Hort, ac Burgha a se prostratos, abscissamq; Wisnę dexteram
cõmemorat. Cæterũ Roa quendam cũ duobus aliis Gnepia & Garthar a se in acie
vulneratos occubuisse declarat. Hisdem Scalki patrẽ tacito nomine applicat. Idem
fortissimũ Danorum Haconem a se in terrã prorutũ: seq; ab eo ita mutuo vulnera=
tum testatur: vt exsertũ thorace pulmonem ceruicẽq; mediotenus scissam, manum
quoq; vno trũcam digito gerens excederet bello: diuq; hiscens plaga nec cicatricis
capax, nec medelæ habilis videretur. Eodẽ teste puella Wegthbiorg in hostẽ dimi= Wegth=
cans Soth pugilem acie strauit. Eandem athletarum cædibus imminentem Thor= biorg.
killus Thelemarchiæ ortus emisso per chordam spiculo traiicit. Tanta enim vi pe=
riti arcuũ Guttones neruos intenderant: vt clypeos quoq; iaculis transuerberarẽt:
nec alio efficacior cædis extitit causa: Loricas, Galeasq; perinde ac inermia corpora
sagittarũ acumina penetrabant. Interea Vbbi Fresicus prõptissimus Haraldi miles Vbbi.
ac præ aliis habitu corporis insignis præter. xi. quos in acie vulnerauerat. xxv. dele
ctorum pugilum ĩterfecit. Ii omnes Sueti sanguine fuere, vel Gothi. Deinde primã
aggressus aciẽ consertissimos hostes insilit, palantesq; metu Sueones hac illac hasta
gladioq; dispellit. Et iam pene res in fugam cesserat: cum Hagder, Rolder, & Gretir
æmulatione virtutis Athletam adorti publicã perniciẽ priuato redimere periculo
statuerunt. Verum cõminus instare veriti spiculis procul agendũ curabant. Sicq;
crebrescentibus iaculis eminus Vbbo confoditur nemine propius cum ipso manũ De morte
conserere præsumẽte. Centũ quadraginta quatuor sagittæ prius pectus præliantis Vbbonis.
obsederant q̃ lapsis corporis viribus solo poplitẽ daret. Tum demũ per Throndos,
eosq; qui Dala prouinciam colunt ingens de Danis clades accepta est. Nam summa Dala.
sagittariorũ vi recruduit bellũ: nec alia res nostris perniciosior fuit. At Haraldus
cum defectam lumine senectam ageret triste suorum murmur exaudiens intellexit
superiorẽ hostibus arrisisse fortunã. Igitur vt erat falcato curru vectus Brunonem
aurigæ per insidias officio fungentem qualem Ringo in centurianda acie tenorem
habuerit cognoscere iubet. Qui paulum soluto in risum vultu corniculata illum
acie præliatum respõdit. Quo audito rex trepidare animo cœpit, ac per summam
ammirationem percontari quo Ringo talem ordinandi agminis doctrinam aucto=
re cõtraxerit, maxime cum Othynus disciplinæ huius traditor ac repertor exti=
terit: nec ab ipso quispiam præter se nouum hoc rei bellicæ documentũ perceperit.
Ad quod silente Brunone subiit regem Othynum hunc esse olimq; familiare sibi
numen impræsentiarum dandæ vel subtrahendæ opis gratia versiformi corporis
habitu tegi. Cui mox supplicare obnixius cœpit vti Danis, quibus ante clementer

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

affuerit ſupremam quoq; victoriam tribuat;complementumq; beneficii origini ex æquaret:eidem ſe proſtratorum manes muneris loco dedicaturum pollicitus. At Bruno nihil obſecrantis precibus motus repente excuſſum curru regem arietauit in terram,ereptamq; cadenti clauam in ipſius caput detorſit,proprioq; eum geſtamine interfecit. Iacebant circa currum regis innumera extinctorum corpora, rotarumq; faſtigium congeries funeſta vincebat. Temonem quoq; cadauerum cumulus exæquauerat. Nam in acie Ringonis ad duodecim milia proceres exanimati ſunt. At ex parte Haraldi præter popularium ſtragem ad.xxx.milia proceres corruerunt. Cuius Ringo nece cognita dato ſigno laxare aciem ſuos, bellumq; remittere iubet. Deinde ſequeſtra pace fœdus cum hoſtibus ferit. Fruſtra pugnam abſq; duce protrahi monitis. Poſt hæc Sueconibus paſſim inter promiſcuas cadauerum ſtrues Haraldi corpus exquiri præcepit: ne regium funus debitis fraudaretur inferiis. Igitur reuoluendis interfectorum corporibus: auida plæbs iniicere operam cœpit. In hanc curam dimidium diei extractum eſt. Tandem cum corpore reperta claua Haraldi manibus parentandum ratus equum quem inſidebat regio applicatum curruí: aureiſq; ſubſelliis decenter inſtratum eius titulis dedicauit. Inde vota nuncupat,adiicitq; precem, vti Haraldus eo vectore vſus fati conſortes ad tartara antecederet. Atq; apud præſtitem Orchi Plutonem ſociis hoſtibuſq; placidas expeteret ſedes. Deinde rogum exſtruit Danis inauratam regis ſui puppim in flammæ fomentum coniicere iuſſis. Cumq; ſuperiectum ignis cadauer abſumeret mœrentes circuire proceres,impẽſiuſq; cunctos hortari cœpit vti arma aurũ & quodcunq; opimum eſſet, liberaliter in nutrimentum rogi ſub tanti talitercq; apud omnes meriti regis veneratione tranſmitterent. Cineres quoq; peruſti corporis vrnæ contraditos Lethram perferri, ibiq; cum equo & armis/ regio more/ funerari præcepit. Tali parentationis cura iuſtis auunculo perſolutis: Danorum ſibi fauorem conciuit,odiumq; hoſtium ad gratiam deflexit. Poſt hæc a Danis vti Hetham regni reliquiis præficeret exoratus ne repente recidiuæ hoſtium vires coaleſcerent Scaniam a Daniæ corpore abruptam in Olonis præfecturam ſecreuit Syalandiam vero reliquoſq; regni fines Hethæ duntaxat parere iuſſit. Ita in poteſtatem Sueticam fortunæ varietas Danicum redegit imperium. Et hic quidem belli Brauici finis. At Sialandenſes qui Haraldo duce vſi fuerant cum adhuc prioris fortunæ ſpecies animis oberraret fœmineis parere legibus probroſum rati Olonem accedunt: poſtulantes ne clariſſimi regis militiæ aſſuetos,muliebri iugo obnoxios habere pateretur. Præterea ad ipſum ſi defecturos ſe pro conditionis eorum deformitate tollenda arma ſuſciperet,pollicentur. Nec ſegniter Olo ſupplicantibus affuit tam auidæ maieſtatis memoria q̃ militum inuitatus obſequio. Igitur Hetham ad ſe venire iuſſam cunctis præter lutiam dominationis ſuæ partibus cedere: ante minis q̃ armis coegit,ipſamq; lutiam ne fœminę liberum regni vſum tribueret,vectigalem effecit: filium quoq; procreauit: cui Omundo vocabulum poſuit. Cæterum crudelitati intentus tam impium regem agebat vt ſuperior reginæ cõtẽptus cũctis pœnitentiã pareret:quibus regnũ eius rubore fuiſſet. Duodecim duces ſiue patrię calamitatibus moti:ſiue Oloni ob aliã olim cauſam infeſti inſidias capiti eius præparare cœperunt. Ex his fuere Lennius, Atyla, Thottus, & Vithnus: qui q̃q̃ apud Sclauos præfecturam gerebat,Danos tamen origine cõtingebat. Cęterum ad peragendũ facinus parũ viribus atq; ingenio freti pecunia Starcatherum adciſcũt.

Mors Haraldi.

Cæſorũ pcerum numerus.

Ringo rex xlv.

Hetha regno præficitur.xlvi.

Olo rex xlvii.regnũ occupat.

Oloni parãtur inſidię a xii. ducib⁹.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Ille vt rem ferro exequeretur adductus vtentē balneis regem susceptis cruenti ministerii partibus attentare constituit. Quo lauante ingressus mox acri ipsius visu luminūq; continua mobilitate vibrantium fulgore perstrictus occulto metu hebetatis artubus vestigium pressit, relatoq; pede manū propositūq; suspendit. Itaq; qui tot ducum tot pugilum arma protriuerat vnius inermis viri aciem ferre non potuit. At Olo sane vultus sui conscius obtecto ore accedere eum propius & quid afferat edere iubet: quippe quem vetustas conuictus & longa familiaritatis experientia ab insidiarum suspitione alienissimū faciebant. At ille destricto mucrone prosiliens transuerberat regem, nitentisq; assurgere iugulum ferit. Centum & viginti auri libræ in præmio reponebantur. Post modum pœnitentia ac pudore perculsus tanta animi acerbitate commissum facinus luxit vt si mentionem eius incidere contigisset a lachrymis temperare non posset. Adeo culpæ atrocitatem resipiscens animus erubescebat. Præterea aliquot ex his quorum instinctu vsus fuerat in sceleris a se commissi vindictam occidit: & cui facto manum tribuerat præbuit vltionem.

Olonis oculorū acies.

Olonis cædes.

Pœnitentia Starcatheri.

Aeterum Omundum Dani Olone ortum creauere regem: plus parentis eius nobilitati q̄ meritis deferendum putantes. Hic post q̄ maturuit in nullo paternis operib⁹ defectior extitit. Siquidem res ab Olone gestas, aut æquare, aut transcendere curæ habuit. Præerat eo tempore aliquantæ Normannorum genti Ringo: cuius filiam Esam Omūdo matrimoniū circūspicienti insignis cōmendauerat fama. Verum poscendæ eius spem singulare, Ringonis studium minuebat. Is quippe solum spectatę fortitudinis generum affectabat: tātum gloriæ in armis reponens quantum cæteri in opibus situm autumant. Igitur Omundus vt eo claritudinis genere illustris euaderet: laudemq; sibi fortitudinis conciliaret viribus votum impetrare conatus classe Noruagiam accedit, Ringonis regnum hæreditatis nomine tentaturus. Excipit amice illum Iathrię Regulus Oddo qui Ringonem certissimū patrimonii eius inuasorem assereret: seq; sæpius ab eodem iniuriis lacessitum deflere. Itaq; Ringone interim apud Hyberniam piraticam exercente prouinciam propugnatore vacuam adortus: præteritis popularium rebus peculiaria Ringonis bona rapinæ tradidit: eiusq; necessarios interfecit. Nam Oddo quoq; Omundo manum iūxerat. Inter omnia autem facinora quæ varie ac multipliciter gesserat nūq̄ quibus multitudine copiarū præstaret, vim inferre sustinuit: memor se fortissimo parēte editum virtute nō numero bella gerere oportere. Interea Ringonem a piratica reuertentē adesse cōtigit. De cuius reditu edoctus prægrāde moliri nauigium cœpit. Vnde tanq̄ e munimēto superne hostem telis appeteret. Huic Atylonis Scanici filii Homothus ac Thola remiges adciscūtur. Quorū alter gubernatorē agere: alter prorę præesse iussus. Nec Ringoni in his excipiēdis ingeniū aut solertia defuit. Quippe exiguā copiarū partē ostendēs: a tergo hostē incursandū curauit: de cuius astutia Omundus per Oddonē certior factus: qui in insidiis cōstitutos opprimerēt mittit: Atylone Scanico Ringonē excipere iusso. Is imperio pronius q̄ felicius obsecutus fractis bello rebus, acceptaq; strage victus refugit in Scaniā. Igitur Omundus reparatis per Oddonem viribus pugnaturam pelago classem explicat. Quo tempore Atylo bellum Noruagicum ex somniorum visis haud dubie

Omundus rex. xlviii.

Ringo. Normannorum rex.

Atylo.

Atyl.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

ſpeculatus redimēdæ fugæ gratia ꝗ celerrime nauigationē orſus Omūdū ꝑlio pro
pinquū grata ſocietate ꝓſequitur. Cuius Omūdus opera frętus pugnā tā feliciter ꝗ
fidēter ingreditur. Nā habito per ſe cōflictu victoriā quā in ſuis amiſerat recupera
uit. Quē Ringo mortifico vulnere perſtrictus exanguibus contēplatus oculis ma-
nu vt poterat mota (nā vox līguā defecerat) accerſitū fore ſibi generū obſecrat, io-
cunde ſe fatū excipere aſſerens: ſi tali filiā cōnubio reliquiſſet. Nec reſpōſo exceptus
extinguitur. Cuius exceſſum Omūdus lachrymis ꝓſecutus Omothū: cuius fidā in
bello operā expertus fuerat: alterius filiarū Ringonis cōnubio donat. Alterā ipſe cō

De Thrōdo et Ruſſa.

plectitur. Eodē tēpore Ruſſa virgo ſtrenuis militiæ operib⁹ muliebrē animū ſup-
greſſa apud Noruagiā cū fratre Throndo crebros de rerū ſumma cōflictus habue-
rat. Hæc Omūdū Noruagiēſibus præeſſe nō ſuſtinēs in omnes Danorū deditītios
decreuerat bellū. Q đ Omūdus nūtio expertus ad hūc tumultū cōprimēdū prōptiſ
ſimos deſtinat. Quibus ſuperatis Ruſſa ſuperbiā ex victoria nacta animū ſpe immo-
dica raptū ad ipſam rerū Danicarū ſummā potiēdā intēdit. Primū igit̃ Hallandiæ
partes adorta ab Omotho & Thola a rege trāſmiſſis excipit̃, victaq; bello refuga cō
ceſſit ad claſſem. Cuius. xxx. ſolæ rates cęteris ab hoſte captis fugā nauigatione car-
pſerunt. Euitantē Danos ſororē armis excipit Throndus: a qua victus totoq; exerci
tu ſpoliatus Dofrinas alpes permetiēdo neminē fugæ comitē habuit. Ita quę paulo
ante Danis ceſſerat mox fratre ſuperior: fugā victoria mutauit. Quo cognito Omū
dus ingenti Noruagiā claſſe repetit: primūq; Thelemarchiæ populū per Omothū
et Tholā clandeſtino cōpendio miſſos aduerſum Ruſſæ dominationem erexit. Quo
euenit vt Ruſſa regno per populares exacta, apud inſulas: quas ſpe ſalutis acceſſerat
ſuperuenientibus Danis terga ſine prælio daret. Cuius fugā rex impenſius perſecu
tus interceptā pelago claſſem internicione deleuit: incruentāq; victoriā ac ſpecioſa
ſpolia cū ſummo hoſtiū diſcrimine retulit. At Ruſſa perpaucis elapſa nauigiis inci-
tatiori fluctus remigio perſulcabat. Quæ dum Danos declinat fraterno trucidatur

Ruſſæ exitus.

occurſu. Adeo efficaciorē vim nocēdi incircūſpecta ſolēt habere pericula: & quę mi
nus metuūtur mala plęrūq; inſtātibus grauiora gradus efficit. At rex Throndo ob
interfectionē ſororis ꝓfectura donato: cæteris vero ſub penſione coercitis in patriā

Thorias & Bero piratæ.

redit. Ea tēpeſtate Thorias ac Bero prōptiſſimi Ruſſæ milites apud Hyberniā pira
ticū munus edebant. Hi cognita dominæ nece quā ſe olim vlturos iureiurando p-
miſerant Ringonē auide petitū duelli prouocatione ſollicitāt. Q đ abnuere quondā

\+ Omūndūm.

probroſum regibus habebatur. Veterū enim claritudo principū ex armis potius ꝗ
opibus æſtimabatur. Subeunt igitur Omothus & Thola q ſe ꝓuocatores regis pu-
gna excepturos offerrēt. Quibus Omundus impēſe laudatis primū eorū operā ad-
mittere vitādi ruboris gratia recuſauit. Ad vltimū crebris ſuorū ꝓcibus exoratus
aliena manu fortunā experiri ſuſtinuit. Quo certamine Beronē occubuiſſe: Thoriā
grauiter affectū pugna exceſſiſſe ꝓditū eſt. Quē rex primo e vulneribus recreatum
mox in fidē acceptū, ducē Noruagiæ creat. Deinde cū cōſuetū a Sclauis per legatos

Sclauorum ſubiugatio viii.

tributū exigeret: nō ſolū legatorū cædibus: ſed etiā vi Sclauica apud Iutiā laceſſit⁹
vii. reges vno certamine ſuperauit: ſolitūq; tributi ius victoria cōfirmauit. Interea

Starcatheri exitus.

Starcatherus prolixa iam ætate defeſſus cum caſtrorum ſtipendiis, ac gladiatorio
munere emeritus haberetur: ne ſenii vitio priſtinum gloriæ decus amitteret: egre
gium fore putauit ſi voluntarium ſibi conciſceret exitum, fatumq; proprium ma-
turaſſet arbitrio. Itaq; qui toties excellentes ediderat pugnas incruenta morte

VII Reg[illegible]

defungi ignobile ratus: vt speciosō obitū pteritæ vitæ claritatē augeret maluit ab ingenuo quouis interfici q̄ serū naturæ iaculū operiri. Adeo quondā rei bellicæ deditis morbo oppetere probrosum existimatū est. Itaq; cū & corpore inualido & defectis perspicuitate luminibus esset, diuturnioris vitæ morā perosus emēdi in se percussoris gratia, aurum qd̄ pro Olonis interfectione meruerat collo appēsum gerebat: non aptius se violatæ maiestatis iniuriā expiaturū ratus q̄ si idem suæ qd̄ Olonianæ necis extiterat præmiū effecisset: aurūq; qd̄ pro aliena clade tulerat damno propriæ salutis impenderet. Hunc quippe vsum scelestissimi ptii pulcherrimū credidit. Itaq; gemino cinctus ense totidē baculorū amminiculo vacua viriū vestigia tutabatur. Quo viso populariū quidā geminū gladiorum vsum seni superuacuū ratus, donari sibi alterū per ludibriū petiuit. Quē Starcatherus spe petitionis facta papius accedere iussum detracto lateri mucrone transuerberat. Qd̄ Hatherus quidē cuius patrē Lennonē Starcatherus olim parricidii pœnitētia adductus occiderat: dum canibus feras insequeretur aspiciens omisso venationis officio duos e comitibus iniiciendi metus gratia concitatis vehemēter equis in senē impetū dirigere iubet. Qui dū procursu edito refugere cupiūt Starcatheri baculis intercepti morte supplicia luerunt. Quo spectaculo Hatherus admodū perterrefactus propius equo aduolat: agnitūq; senē, sed ab eo minime recognitus: An gladiū vehiculo permutare vellet iterrogat. Refert Starcatherus quondā pœnas se ab irrisoribus exigere solitum: nec vnq̄ impune sibi a procacibus insultatū. Sed neq; iuuenem ex oris notis defuncta visu acies deprēdere poterat. Itaq; carmen qd̄ indignationis suæ magnitudinem patefaceret in hunc subtexuit modum.

Vt sine regressu pronas agit alueus vndas
Sic ætas hominū cursim labentibus annis
Irreditura fluit, præceps ruit orbita fati:
Quam generat finem rerum factura senectus.
Illa oculos hominū pariter gressusq; relidit.
Eripit os animūq; viris famæq; nitorem
Paulatim premit, & claros oblitterat actus:
Occupat occiduos artus: frustratur anhelę
Vocis opus, vegetāq; premit torpedine mentē
Dum paritur tussis: dum pellis scabida prurit:
Dens stupet exesus: stomachus fastidia gignit:
Euacuat iuuenile decus: marcore colorem
Oblinit: & picea crebras serit in cute rugas.
Obturit egregias artes: monimenta priorum
Obruit & titulos antiquæ laudis adurit.
Demolitur opes: pretium virtutis & vsum
Carpit edax trāsuertit res & ab ordine turbat.
Ipse ego q̄ noceat didici damnosa vetustas:
Visu æger vocis modulis, & pectore raucī:
Cūctaq; in aduersam fluxerūt cōmoda sortem.
Iamq; minus vegetum corpus fulcimine tutor
Flaccida subiectis innixus membra bacillis.
Lucis inops moderor vestigia fuste gemello

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Et virga monstrante sequor compendia callis
Stipitis auspicio potius q̃ lumine fisus.
Nemo mei curam celebrat, nec in agmine quisq̃
Solamen veterano adhibet nisi forsan Hatherus
Assit & infracti rebus succurrat amici.
Ille semel quēcūq; pio dignatur amore
Integer incœpti studio constanter eodem
Prosequitur primosq; timet peruellere nexus.
Ille etiam bello meritis bene præmia crebro
Digna refert: animosq; colit: largitur honorem
Fortibus: & claros donis veneratur amicos.
Spargit opes, laudisq; suæ cumulare nitorem
Dapsilitate studet multos superare potentes.
Nec minor ad Martem pietatem viribus æquat
Belligerare celer, labi piger, edere pugnam
Promptus/& vrgenti tergum dare nescius hosti.
At mihi si recolo nascenti fata dedere
Bella sequi, belloq; mori: miscere tumultus:
Inuigilare armis: vitam exercere cruentam.
Castra quietis inops colui, pacemq; perosus
Sub signis Gradiue tuis discrimine summo
Consenui: victoq; metu pugnare decorum:
Turpe vacare ratus: crebras committere cædes
Egregium duxi, & strages celebrare frequentes.
Sæpe graues bello reges concurrere vidi
Et clypeos, galeasq; teri, crudescere campos
Sanguine, loricas affixa cuspide rumpi.
Vndiq; thoraces admisso cedere ferro.
Luxuriare feras inhumato milite pastas.
Hic aliquis forte egregii conaminis auctor
Marte manuq; potens medium dū pugnat in hostem
Intentam capiti loricam diffidit: alter
Casside perfossa, ferrumq; in vertice mersit.
Hic gladius sæpe dextra bellantis adactus
Tegmine discisso capiti destrictus inhęsit.

¶ Contra Hatherus huiusmodi carmen habuit.

Vnde venis patrias solitus scriptare poeses
Infirmo dubium suspendens stipite gressum
Quoue ruis Danicæ vates promptissime musæ?
Roboris eximii cassus decor excidit omnis.
Exulat ore color animoq; amota voluptas.
Destituit fauces vox & raucedine torpet.
Deseruit corpus habitus prior, vltima cepit
Illuuies, formæq; notas cum robore carpsit.
Vt ratis assiduo fluctu quassata fathiscit.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Sic longo annorum cursu generata senectus
Triste parit funus: defunctaq; viribus ætas
Occidit/et primæ patitur dispendia sortis.
Quis vetuit te note senex iuuenilibus vti
Rite iocis/agitare pilam/morsa nuce vesci?
Iam satius reor vt rhedam qua sæpe veharis
Venditor ensis emas/facilemve in frena caballum:
Aut pretio leue curriculum merceris eodem.
Aptius inualidos sua quos vestigia fallunt
Excipient iumēta senes: rota proficit illi
Orbibus acta suis, cui planta vacillat inanis.
At si forte caues cassum venundare ferrum,
Ereptus tibi te perimet ni væneat ensis.

¶Ad hæc Starcatherus.

Improba verba feris facili temeraria labro
Auribus inconcinna piis: quid præmia ductus
Qui gratis præstandus erat per munera quæris?
Nempe pedes gradiar: nec tupiter ense relicto
Externam mercabor opem: natura meanti
Ius dedit/et propriis iussit confidere plantis.
Cur cui debueras vltro dux esse vianti
Ludibrio insultas/sermone procaciter vsus?
Quæq; olim gessi memori dignissima fama
Dedecori tribuis: meritum quoq; crimine pensas?
Quid risu insequeris vetulum pugnare potentem/
Inuictosq; meos titulos et splendida facta
Probro adigis/famosa terens et fortia carpens?
Qua probitate petis indignum viribus ensem:
Haud latus hic imbelle decet/dextramve bubulci
Agrestem soliti calamo deducere musam:
Procurare pecus/aruis armenta tueri.
Nempe inter vernas ollæ vicinus obunctæ
Crustula spumantis patinæ bulligine tingis/
Crassi adipis macrum perfundens vnguine panem:
Iusq; tepens furtim digito sitiente liguris,
Doctior assuetam cineri prosternere Gallam/
Indormire lari somnos celebrare diurnos.
Sedulus officium nidentis obire culinæ:
Q̃ bello fortem iaculis aperire cruorem
Auersans lucem latebræ sordentis amator/
Mancipium ventris miserabile: parq; putaris
Sordida cum siliquis lambenti farra catello.
Hercule non tunc me ferro spoliare petebas:
Quando ter Olonis summo discrimine nati
Expugnator eram. Namq; agmine prorsus in illo

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Aut gladium fregit manus/aut obstantia fudit.
Hæc grauitas ferientis erat.Quid quando Curetum
Littus/et innumera constratum cuspide callem
Primus ligniferis docui decurrere plantis!
Nãq; aditurus agros confertos murice ferreo
Armabam laceros subiecto stipite gressus.
Hinc mecum egregiis congressum viribus Hamam
Enecui:mox cum Rino duce Flebace nato
Obtriui Kyrios/vel quas alit Estia gentes/
Et populos Semgala tuos.Post hæc Thelemarchos
Aggressus,caput inde tuli liuore cruentum
Quassum malleolis/armisq; fabrilibus ictum.
Hic primum didici quid ferramenta valerent
Incudis/quantumve animi popularibus esset.
Theutonici quoq; me pœnas auctore dedere
Quum natos Suertinge tuos Frothonis iniqua
Cæde reos domini vindex ad pocula straui.
Nec minus hoc facinus,quando pro virgine chara
Vno septenos necui certamine fratres
Teste loco:qui me stomacho linquente peresus
Non parit arenti rediuiuum cespite gramen.
Moxq; ducis Kerri bellum nauale parantis
Vicimus egregio confertam milite puppim.
Inde dedi leto Wazam/Fabrumq; procacem
Multaui natibus cæsis/ferroq; peremi
Rupibus a niueis hebetantem tela Wisinnum.
Quatuor hinc Leri natos/pugilesq; peremi
Biermenses/gentis Hibernæ principe capto.
Duslinæ populabar opes/semperq; manebit
Nostra Brawellinis virtus cõspecta tropheis.
Quid moror!excedunt numerum quæ fortiter egi/
Quodq; manu gessi ad solidum celebrare recensens
Deficio:sunt cuncta meo maiora relatu:
Vincit opus famam:nec sermo suppetit actis.

Starcatherus sibi cædẽ ꝓcurat.

¶Hæc Starcatherus.Tandem quũ Hatherum Lenno patre ortum mutuo sermone exptus fuisset/aĩaduertens iuuenẽ splendido loco natũ,feriendũ ei iugulum præbuit/hortatus ne a parentis sui interfectore pœnas exigere vereretur. Hæc facientem auro,qd̃ a Lennone recepat,potiturũ esse ꝑmittit. Et vt eiusdem in se vehemẽtius animum efferaret,huiusmodi exhortatione vsus esse traditur.

Præterea Hathere priuaui te patre Lenno.
Hanc mihi quæso vicem referas/et obire volentem
Sterne senem/iugulumq; meum pete vindice ferro.
Quippe operam clari mens percussoris adoptat:
Horret ab ignaua fatum deposcere dextra:
Sponte pia legem fati præcurrere fas est:

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Quod nequeas fugere, hoc etiam anticipare licebit.
Arbor alenda recens/vetus excidenda: minister
Naturæ est quisquis fato confinia fundit:
Et sternit quod stare nequit. Mors optima tunc est
Quum petitur/vitæq; piget: quum funus amatur:
Nec miseros casus incommoda proroget ætas.

Hæc dicens exertam crumena pecuniam ꝓmit. Hatherus aũt tam fruendi æris, q̃ paternæ vltionis capessendæ cupidine cõcitatus/obsecuturum se precibus nec præmia repulsurum spopondit. Cui Starcatherus cupide ense præbito ꝓnam postmodum ceruicem applicuit: ne timide ꝑcussoris opus exequeretur/aut ferro muliebriter vteretur hortatus, præfatusq; ꝙ si peracta cęde ante cadaueris lapsum caput ac truncum medius interfiliret/armis innocuus redderetur. Quod vtrum instruendi ꝑcussoris/an puniendi dixerit, incertum est. Fore enim poterat vt saltantem eximii cadaueris moles obrueret. Igitur Hatherus adacto vegete gladio senem capite demutilauit. Qd̃ corpori auulsum impactumq; terræ glebam morsu carpsisse ferẽ ferocitatem animi moribundi oris atrocitate declarãs. Percussor tamen promissis fraudem subesse veritus/saltu non incautus abstinuit. Quem si temere pegisset, forte lapsi cadaueris ictu obrutus/occisi senis pœnas proprio funere ꝑsoluisset. Verũ ne tantum athletam busti inopem iacere pateretur/corpus eius in campo, qui vulgo Rølung dicitur/sepulturæ mandandum curauit.

Mundus autem (vt accepi) pace integra summa cum tranquillitate decessit, duobus filiis et totidẽ filiabus relictis. E qbus maximus natu Syuardus fratre Butho adhuc tenero regnũ hæreditate cõsequtur. Quo tpe Sueonũ rex Gøtarus alterã Omundi filiarũ ob eximiæ pulchritudinis famam infinito amore cõplex? Ebboni cuidã Sibbonis filio postulandæ virginis gr̃a negotium legationis imponit. Is officio prudẽtius administrato, gratũ de puellæ cõsensu nuntiũ retulit. Iamq; nihil voto præter nuptias deerat: quas Gøtarus apd̃ alienos agere metuẽs ꝑ Ebbonẽ quo prius legato vsus fuerat spõsã sibi trãsmittẽdã efflagitat. Is quũ pua admodũ familia comitatus Hallandiã præteriret/ad agrestẽ vicũ se ꝑnoctãdi gr̃a cõtulit: in quo duorũ fratrũ habitationes aduersas medius amnis secreuerat. Et hi qdẽ cõsuetudinẽ iugulãdi quos hospitaliter recepissẽt habebãt/liberalitatis specie latrociniũ obscurare callẽtes. Trabẽ em̃ in modũ præli oblongã/eandẽq; ferri acumine prædítã arcanis qbusdã vinculis in excelsa domus pte suspẽderãt: quã nocturno tpe subductis nexibus demittẽtes/subiectoq; capita desecare solebãt. In quẽ modũ cõpluriũ vertices pensili mole præciderãt. Igit̃ Ebboni suisq; post epulas abũde ꝑbitas penes focũ ministri thoꝫ extruũt: vt applicatas igni ceruices insidiosæ trabis impulsu demeterẽt. Quibus abscedẽtibus Ebbo impensũ capitibus machinamẽtũ suspiciẽs/socios simulato somno corpa transponere iubet/ꝑfat? pq̃ salutarẽ eis loci variationẽ existere. Fuere aũt inter eos qdã ab Ebbonis cliẽtela extranei: q spretis q̃ cæteri exequebant̃ monitis, immoti vt cuiq; iacẽdi loc? obuenerat/cubuerũt. Sub opacã vero noctẽ ab insidiarũ ministris pendulũ machinamẽti pondus impellit̃. Qd̃ nodis qbus inhærebat excussum/magnaq; vi solo adactũ subiectos exitio tradidit. Igit̃ q facinoris exequẽdi curã habebãt quo certius rei euẽtũ discerẽt, illato lumine Ebbonẽ: ꝓpter quẽ maxime rẽ adorsi fuerãt/prudẽter peri

Syuardus rex. xlix.

Fratrũ Hallãdicorum scelus.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

culo occurrisse cognoscunt. A quo ptinus impetiti sanguine pœnas dederũt. Ebbo quoq; suis p mutuã stragẽ amissis, frequẽtẽ crustulis glacialibus amnem inuẽto forte nauigio supat: Gøtaroq; cladis suæ potius, q̃ legationis euentũ declarat. Quã rẽ Gøtarus a Syuardi instinctu pfectã iudicãs, iniuriarũ vindictã armis exequi parat. Quo Syuardus apud Hallandiã expugnatus, sorore ab hostibus capta, concessit in Iutiã. Vbi Sclauorũ vulgus pugnã sine principe ausum acie supauit/tantũ gliæ ex victoria nactus quantũ ex fuga dedecoris traxerat. Verũ hisdẽ quos ductu vacuos debellauerat paulopost ducẽ nactis pugna apud Fioniã cessit. Aduersum quos idẽ tidẽ in Iutia prælatus infœlicẽ pugnæ euentũ habuit. Quo euenit vt Scania/Iutia q̃ exutus, media dũtaxat regni veluti quasdã exesi corpis ptes sine capite retineret. Iarmericus ex eo genitus cũ sororibus admodũ puulis præda hostibus fuit: quarũ altera Noruagiensibus/altera Germanis, q̃ venalia quõdã solebãt esse cõnubia, pretio venditata est. Itaq; Danorũ regnũ fortissime ppagatum tãtis etiã maiorũ titulis illustratũ/tot victoriis auctũ/ob vnius viri inertiã ex summo nitore fortunæ et florentissimo rerũ statu eo ignominiæ puenit: vt pensionẽ quã prius exigebat, exolueret. Syuardus aũt sæpius victoria cassus/ac deformiũ fugarũ reus/post tot maiorũ decora in tã erubescẽdo patriæ statu cõfusa regni gubernacula gestare nõ sustinẽs: ne diuturnior vita ad extremã gloriæ iacturã ptingeret, speciosum sibi fatũ pugna parere pperauit. Quippe memorẽ calamitatis aĩm deponẽdæ ægritudinis cupido salutis fastidio cruciabat. Adeo demẽdi ruboris studiũ lucẽ ei inuisam effecerat. Igitur cõpatis pugnæ copiis, Simoni cuidã sub Gøtaro Scaniã pcurãti bellum apte denũtiat. Quod obstinatis temeritatis viribus executus, occiso Simone, p summã hostiũ stragẽ vitã finiuit. Patria tamẽ præstãdæ pẽsionis onere liberari nequit. Interea Iarmericus apud regẽ Sclauorũ Ismarũ cũ coæuo sibi collacteoq; Gunnone cõiectus in carcerẽ captiuus degebat. Quo demũ erutus atq; exercendi ruris cultu ræ applicatus rusticũ opus exequit. Ob cuius pmptissimã administrationẽ ad regaliũ mancipiorũ magisteriũ transferẽ. Eo quoq; syncerissime gesto, in necessariorum regis gregẽ assumit. Vbi quũ se iuxta aulicorũ ritũ egregia morũ amœnitate gessisset, breui in amicorũ numerũ trãslatus primũ familiaritatis locũ obtinuit. Ac veluti gbusdã meritorũ gradibus frętus ab infima sorte ad spectatũ honoris fastigiũ cõcessit: et ne segnẽ eneruẽq; iuuentã ageret, militaribus se studiis assuefecit/naturæ dotes industria cumulans. Grata oĩbus Iarmerici indoles erat: soli reginæ suspectũ adolescentis ingeniũ fuit. Fratrẽ quoq; regis fato functũ repentinus rumor edocuit. Cuius corpus Ismarus amplissimo funere elaturus quo maior exequiarũ pompa fieret, regia comitate cõuiuiũ instruit. At Iarmericus alias cũ regina familiaris curã sortitus ad fugã, cuius facultatẽ regalis absentia pmittere videbat, circunspiciendã accessit. Animaduertebat em̃ se etiã inter opes positũ miserabile regis mãcipiũ fore/et quasi alieno beneficio precariũ spm̃ possidere. Præterea q̃q̃ primis apud regẽ honoribus vteret/libertatẽ delitiis pferendã existimãs, visendæ patriæ noscẽdiq; gñis eximia cupiditate flagrabat. Sciẽs aũt q̃ regina neqs captiuorũ elabi posset cõpetentibus prouidisset excubiis: quo viribus peruenire nequibat/arte assurgẽdũ pcurat. Fiscellã itaq; byblo ac vimine textã/qua agrestes instar hominis formata aues aristis deturbare cõsueuerãt/viuo cane cõpleuit. Quã etiã detracto sibi cultu quo verisimilius humani repræsentaret imaginẽ/texit. Deinde priuatum regis ærarium demolitus/egestam inde pecuniam notis sibi tm̃ recondidit locis. Interea

Iarmericus captus.

Dania fit vectigalis.

Iarmericus rem rusticã exercet.

Iarmerici successus.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Gunno absentiam socii simulare iussus, illata in regiam fiscella/impulsoq; ad latrandum cane: percontanti qdnam hoc esset reginæ, mente captũ clamitare retulit Iarmericum. Illa ad aspectum statuæ similitudinis errore delusa/insanum æde eiici iubet. Tunc Gunno platam foras statuam perinde ac furentem sociũ lectulo tradit. Sub noctem vero vigiles epularũ hilaritate ac vino ꝓuehit largiore/abscisaq; dormiẽtium capita quo turpiore eos morte cõsumeret/inguini sociauit. Excitata strepitu regina causamq; eius discere cupiens/concita fores petiuit. Sed dum caput incautius exerit, improuiso Gunonis ense confoditur. Quæ quũ mortificum vulnus expta corrueret, reflexis in occisorem luminibus/Nullius, inqt, obtentu fraudis si incolumi mihi viuere licuisset, his finibus impunitus excederes. Ad hũc modũ crebras in ꝓcussorem minas moribunda profudit. Post hæc Iarmericus vna cum Gunnone præclari facinoris socio tabernaculũ in quo rex fraternas cõuiuio celebrabat exequias, cunctis temulentia victis admoto furtim incendio/cõplet. Quo latius fuso quidã ebrietatis stupore discusso, immissis equis deprehensos periculi insequuntur auctores. At iuuenes primum iumentis quæ receperant vecti: ad vltimum hisdem prolixiori cursu debilitatis pedites dedere fugam. Iamq; pene occupatis amnis remedio fuit. Pontem enim quem ante morãdi persecutoris gratia præcisis ad medium trabibus non modo onerum impatientem: sed etiam ruinæ ꝓpinquũ effecerant: prætergressi in opacam de industria voraginẽ concesserunt. Quibus immi nẽtes Sclaui dũ parũ ꝓspecto piculo equis improuidi pontẽ onerãt, desidẽtibus tabulatis excussi, præcipitanẽ in flumẽ. Sed dũ enando ripã appetunt, a Gunnone et Iarmerico obstantibus intercepti mersi aut interfecti sunt. Ita iuuenes egregia calliditate vsi non vt fugitiua mancipia: sed quasi præditi consilio senes, maius ætate sua facinus ediderunt/quod acute conceperãt efficaciter adimplendo. At vbi in littus ventum, rapto quod fors obtulerat nauigio, in altum procedunt. Quos qui insequebantur barbari nauigare cõspectos vociferando reuocare conati regnaturos si redeant spondent: q; publico veterum instituto regum percussoribus regnorum successio decreta fuerit. Diu recedentium aures pertinax Sclauorum clamor promissis pellacibus exurdabat. Ea tempestate Buthlus Syuardi frater Danis perfunctorie præerat. A quibus venienti Iarmerico regnum tradere coactus ex rege priuatus euasit. Eodem tempore Gøtarus Sybbonem stupratæ sororis insimulatũ occidit. Cuius nece affines permoti ad Iarmericum eiulabundi decurrũt: seq; in vltionem ꝓpinqui Gøtarũ cum eo oppugnaturos ꝓmittũt. Nec parũ ꝓmissa soluerunt. Nam eorũ auxiliis oppresso Gøtaro Iarmericũ Suetia potiri contigit. Qui quum duarũ gentiũ impio fungeret, ante dñationis fidutia Sclauos prælio tentat. Quos xl. captos applicatis totidem lupis laqueo adegit. Quẽ supplicii modũ olim parricidis debitum ob hoc circa hostes pagere voluit: vt quantæ in Danos rapacitatis extiterint, ex ipsa atrociũ belluarũ cõmunione videntibus cõspicuum foret. Subacta quoq; regione præsidia locis opportuna disponit. Inde ꝓfectus Sembonũ/Curetũ/cõpluriumq; Orientis gentiũ cladẽ exercuit. Qua regis occupatione Sclaui datã sibi defectionis materiã iudicantes/interfectis q ab ipo præsides cõstituti fuerãt/Daniam depopulati sunt. Quorũ classem Iarmericus forte e piratica rediens interceptam deleuit: eoq; facinore priores victoriarum titulos decorauit. Cæterum optimates eorũ primo tibias loris traiectos/moxq; immaniũ taurorũ vngulis alligatis/molossisq; incessentibus raptim in cœnũ/voraginesq; ꝓtractos lachrymabili specta-

Reginæ cædes.

Buthlus rex. I.

Iarmericus rex. Ii.

Suetiæ subactio sexta.

Sclauorum subactio nona.

Decima.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

culo cõsumpsit. Ea re hebetati Sclauorũ animi summa cum trepidatione regis ima periũ coluerunt. Iarmericus itaq; tot gẽtium manubiis locupletatus vt tutũ præ dæ domicilium cõpararet, in editissima rupe mirifico opere ædem molitur. Aggerẽ collatis glebis extruit: fundamentũ crebris coniicit saxis: ima vallo: tricliniis me dia: summa ꝓpugnaculis cinxit. Secus vndiq; iuges excubias fixit. Quatuor portæ magnitudine præstantes: a totidẽ plagis irrestrictos aditus dabant. In huius domꝰ magnificentiã oẽm opum suarũ apparatum cõgessit. Ita domesticis rebus cõpositis rursum in externas cupidinẽ vertit. Igitur nauigatione cœpta, quatuor fratres genere Hellespõticos obuios pelago factos/piraticæq; admodum studiis assuetos maritima pugna attentare nõ distulit. Quatriduo gesta sororẽ eorũ cũ medietate tributi quo victos onerauerant pactus/præliũ reuocauit. Post hæc Liuorum regis filius Bicco captiuitate quã sub memoratis fratribus ducebat elapsus Iarmericum: a quo olim fratribus spoliatus fuerat, iniuriæ haud oblitus accessit. Apud quem beni gnius habitus breui arcanorũ oĩm arbiter singularis euasit. Hũc vt suis p omia tra ctabilem monitis sensit, in res q̃maxime factu detestabiles cõsultantẽ adduxit. Atq; ad scelera flagitiaq; cõmittẽda cõpellit. Adeo nocẽdi artẽ obsequii simulatione ca ptabat. Præcipue eũ aduersum eos quos sanguine ꝓxime cõtigisset armabat. Ita fraternã vltionẽ: quia viribus nequibat, fraude exequi pertentabat. Quo euenit vt rex virtutũ loco vitiorũ sordes amplexus ob ea quæ pfidi monitoris impulsu atrociter gesserat/cõmunibus in se locum odiis daret. Aduersum quẽ etiã Sclauorũ tumultus exoritur. Cuius sopiendi gratia duces eorũ captos traiectis fune tibiis equis in diuersa raptãtibus præbuit lacerãdos. In hũc modũ cõsumpti prĩcipes corpum suorũ distractu ptinacis animi pœnas dederũt. Quæ res Sclauorũ obsequia in suo statu æquali ac solida subiectione cõtinuit. Interea qui ex sorore Iarmerici apud Germaniam orti/educatiq; fuerant auito nomine freti in auunculum arma suscipiunt æque sibi regnum atq; ei debere certãtes. Quoꝝ munitiões rex apud Germaniam machinis demolitus, oppidis compluribus/aut obsessis/aut captis/nonnullis etiã solo æquatis incruentã ad ciues victoriã reportauit. Occurrũt Hellespõtici pactis sororẽ nuptiis offerentes. Quibus celebratis rursum Bicconis instinctu Germaniam petens/captis bello sororiis laqueo spm̃ eripere nõ dubitauit. Optimates quoq; coniuii simulatione contractos eodem exemplo consumendos curauit. Interea Broderus/quem olim rex ex alio sustulerat matrimonio/nouercæ curam ab eo susceptam plenis sanctitatis excubiis celebrabat. Quem Bicco apud patrẽ incesti crimine accusatũ ne falso insimulasse videretur, subornatorũ testimonio insecutus est. Cumq; Broderus accusationis partibus plene exhibitis defensionis præsidia afferre nõ posset/pater ab amicis in conuictum ferri sententiam iubet/minus impium ratus sua mendam de filio vindictã alieno q̃ ꝓprio delegare iudicio. Quem cęteris ꝓscriptio ne dignũ decernentibus/Bicco tristiorem de capite eius sententiã ferre nõ veritus a nefarii stupri auctore pœnam suspendio capiendam esse ꝓnũtiat. Quem nequis a paterna crudelitate profectam putaret, eundem laqueo affixum a ministris subiecto assere excipiendum percensuit: vt quum hi fessas oneri manus subducerent, per inde ac rei perẽpti iuuenis forent/ Regemq; parricidii crimine sua culpa liberũ facerent. Præterea nisi pœna accusationem sequeretur, paternæ eum saluti insidiaturũ astruxit. Adulterã vero Swauildã quo turpius e vita excederet, pecudum vngulis proculcari debere. Paruit Bicconi rex/ adactumq; suspendio filium ne strangulari

Arx Iarmerici.

Sclauorum subactio. xii

Nouũ commentũ Bicconis.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

posset a circũstantibus tabulati ope allcuandum curauit. Igitur innoxiũ vinculum parum cõpressis faucibus solam pœnæ speciem præ se ferebat. Reginã vero firmissimo nexu humo astrictã equis obterendã calcibus præbuit. Hãc tantæ fuisse pulchritudinis fama est: vt ipsis quoq; iumẽtis horrori foret artus eximio decore præditos sordidis lacerare vestigiis. Quo argumẽto rex innocentiã cõiugis declarari coniectans: accedẽte erroris pœnitentia falso notatã festinat absoluere. Aduolat interea Bicco q supinã iumẽta diris deturbare carminibus, nec nisi pronam obteri posse firmaret. Quippe eam formæ suæ beneficio seruatam sciebat. In hunc modum collatum reginæ corpus adactus iumentorum grex crebris alte vestigiis fodit. Hic Swauildæ exitus fuit. Interea canis cui Broderus assueuerat seu quibusdam questubus aggressus regem deflere domini supplicium videbatur. Eiusdemq; illatus accipiter intimas corpori plumas rostro detrahere cœpit. Ex cuius nuditate rex sumptis orbitatis auspiciis omen intercepturus præpropere qui filiũ laqueo detraherent/mittit. Perimplumem em̃ auiculam futurum se/ni cauisset/absq; liberis augurabatur. Liberato clade Brodero, Bicco delationis pœnas exoluere metuens, nuntiare Hellespontícis pergit Swauildam a viro nefaria strage consumptam. Quibus vlciscendæ sororis gratia nauigantibus ad Iarmericum reuersus/parari bellum ab Hellespontícis indicat. Rex mœnibus q̃ acie tutius dimicandũ existimans, in eam quã ex ædificauerat munitionem confugit. Vbi ad ferendã obsidionẽ cõmeatibus penitiora ppugnacula armatis implebat. fulgentes auro cetræ/ circũpensiq; clypei supremum ædis ambitũ adornabant. Contigit aũt vt Hellespõtici prædæ ptitionẽ acturi magnã suorũ manum peculatus insimulatã occiderent. Igitur q; tantã copiarum ptem intestina clade cõsumpserant, aulæ expugnationẽ suis altiorẽ viribus rati/veneficã, cui Guthrune erat vocabulum/cõsulunt. Qua efficiente regiæ ptis propugnatores subito oculis capti in se ipsos arma cõuertunt. Quo viso Hellespõtici applicata testudine primos portarũ aditus occupãt. Deinde conuulsis postibus/irruptaq; æde cæcas hostiũ phalanges obtruncant. Eo tumultu supueniẽs Othinus/medioq; pliantiũ globos appetẽs/Danis quos paterna sp pietate coluerat/adẽptũ præstigiis visum supera virtute restituit. Hellespõticos vero corpa aduersũ tela carminibus durare solitos crebro silice cõuerberãdos esse pdocuit. Ita vtrũq; agmen mutua cæde cõsumptũ interiit. Iarmericus vtroq; pede ac manibus spoliatus trũco inter exanimes corpe rotabatur. Cui Broderus parũ idoneus successit in regnum.

Swauildæ species et cædes.

Canis & accipitris dolores.

Guthrune venefica.

Othini opitulatio.

Broderus rex. Iii.

Post hunc regnat Syualdus: cuius filius Snio senescente patre strenuũ piraticæ opus cõplexus patriæ res nõ solum seruauit: sed ẽt diminutas in pristinũ habitũ reuocauit. Idem tyranníde suscepta Eskilli atq; Alkilli pugilum insolentiam cõprimendo Scaniam a Danicæ iurisdictionis integritate submotam ad societatem patriæ victoria reduxit. Tandẽ filiæ Gotthorũ regis mutuo amore perstrictus, cõueniendæ eius copiam clandestinis nuntiis tentat. Qui a patre puellæ intercepti suspendioq; cõsumpti/improuidæ legationis pœnas dederunt. Quorum Snio vltionem exigere cupiens quũ Gothiam hostiliter aggressus fuisset/rege eius cum copiis occurrente, prædictorũ pugilum puocatione rem p athletas gerere iussus/hanc duelli legem edidit: vt alteruter regũ pro varia athletarum fortuna aut pprium perderet/aut alienũ lucraretur imperiũ/victiq; regnũ in victoriæ præmio reponeret. Quo euenit vt Gothorũ rex ppugnatorũ suorum infortunio supe

Syualdus rex. Iiii.

Snio rex Iiiii.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

ratus regno Danis cedere cogeretur. Cuius filiam Snio quũ in Sueonũ regis cõnu-
bium paterno impulsu cõperisset adductam, quendã obsoleto habitu p itinera pu-
Mendicus procatur. blica stipem petere solitum ad eam vsq; tentãdam transmisit. Qui quũ egentiũ mo
re ppinquum liminibus discubitum habuisset, visa forte regina exili vocula succi-
nens/Amat, inquit, te Snio. Illa allapsum auribus sonũ dissimulanter excipiens nec
visu nec gradu relato pcedit in regiã, atq; euestigio regressa obscuro et vix aures
offendente sibilo/Amantem, inquit, me redamo. Eo dicto vestigium extulit. Quam
egenus mutui amoris vocem edidisse gauisus die postera foribus assidens præsen-
te domina consueta sermonis breuitate, locum ait voto suppetere cõuenit. Illa rur-
sum argutæ vocis industriam colligẽs summa cum dissimulatione discessit. Paruo
post percontatorem pręteriens Bøcherør breui se puenturam asseruit. Hunc quip
pe locum fuga petere destinauit. Qua de re egenus certior redditus solito percon-
tationis acumine competens promisso tempus cognoscere perseuerat. Illa vero nec
astu inferior / nec sermone lucidior q̃ breuissime potuit, hyemis initium nuncu-
pauit. Cæterum stipatores eius qui leuem amatoriæ vocis iactum exceperant, ple-
num callditatis ingenium extremæ stolditatis deliramentũ esse credebant. Quæ
quũ Snio certius ex egeno cognosceret, reginã sublatis maritis opibus lauandi simu
latione digressam nauigio deportandã curauit. Postea vero sępenumero inter ipm
ac Suethiæ regem/altero iustas repetente faces/altero illicitas tueri pseuerante, an-
Annonæ caritas. cipiti euentu variaq; victoria dimicatum est. Ea tempestate per summam cæli intẽ
perantiã agrorum vbertate corrupta ingens annonæ caritas incidit. Cumq; obor-
ta victualium raritate grauis plæbẽ inedia laceraret, rex quonã modo tpis difficul-
tati succurreret anxius/quũ aliquanto maiorem bibulorũ, q̃ edaciũ impensam ani-
Ceruisiæ vsu interdictum. maduerteret, frugalitatem populo intulit: cõuiuiorũ vsum abrogans nequa ex fru
ge potio pararet edixit: acerbitatẽ famis supflui haustus interdicto pellẽdã/atq; a si-
ti abundantiam esus mutuandam existimãs. Tunc qdam petulantioris gulæ pro-
Bibacis astus. scriptam bibendi consuetudinẽ deflens altum callditatis genus cõplexus nouã vo-
luptati licentiam repperit/ac publicã cõtinentiæ legem priuata intemperantia sol-
uit/deliriarum vsum a ridiculi opis acumine mutuatus. Vetiti em̃ liquoris gustu
minutim liguriendo vsus desiderium ebrietatis expleuit. Quam ob rem cõuentus
a rege integerrimum se frugalitatis obseruatorem asseruit/vtpote auiditatẽ hau-
stus moderatæ sumptionis ingenio castigantem: affixamq; sibi culpam sorbitionis
titulo tueri perseuerauit. Deniq; adiecto minarum terrore nõ modo bibere, verum
etiam pitissare phibitus: consuetudini tamen imperare nõ potuit. Vt em̃ tang̃ lici
te illicitis frueretur/nec gulam alieno subiectam haberet imperio, madefactis potio
ne crustulis capace liquoris offula vescebatur: cupitamq; crapulam lento gustu p-
uexit: interdictum satietatis modum haut secus ac licitum cõsecutus. Adeo perti-
nacissima gulæ rabies salutem pro luxu deuouens/nec regia qdem cõminatione de
territa, ad omne periculum spernendum temerarium solidauerat apperitũ. Secũdo
quoq; perinde ac violatæ cõstitutionis reus cõuenitur a rege. Sed ne tunc quidem
facti defensionem abiecit/nequaq̃ a se regalibus institutis obuiam itum esse conten
dens/aut decretam edicto continentiam suis pfanatam illecebris: præsertim quum
lata frugalitatis lex ita parsimoniæ formam tradiderit: vt potandi magis, q̃ edendi
liquoris facultas inhibita videretur. Tum rex obtestans deos per cõmunem iurare
salutem, tale quid deinceps audentem capitaliter esse plexurũ. Ille mortẽ temperan

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

tia leuiorem, vitãq; q̃ luxũ deponere tolerabilius ratus rursum aquis excoquit frugem, detersteq; liquore cum se nullã vlterius excusandæ cupiditatis defensionẽ obiecturum sperarer: palam potioni indulgendo ad calicũ vsum libera fronte conuertit astuq; in audaciam verso, regiã animaduersionẽ operiri q̃ frugi fieri maluit. Interrogante ergo rege cur toties rei interdictæ licentiã vsurpasset: desideriũ hoc inquit rex non tam auiditas mea q̃ habita in te beniuolentia peperit: funeribus enim regiis inferias cõuiuio persoluendas memineram. Itaq; ne epulũ quo tuæ peragantur exequiæ ob fermenti inopiã solenni potionis vsu careat industria potius q̃ ingluuie ductus prohibiti liquoris tẽperamento prouidi. Te autẽ ante alios inedia periturum, priorẽq; busto opus habiturũ non ambigo: cũ ob hoc inusitatã parcitatis legẽ tuleris, q̃ futurã tibi primũ alimoniã verearis. Tibi quippe nõ aliis consulendo nouũ auaritię auctorẽ agere sustines. Tã vrbana hominis cauillatio iram regis in ruborẽ conuertit. Qui cũ publicæ salutis decretũ in ludibriũ sui recidisse conspiceret omisso cõmunis vtilitatis consilio reuocauit edictũ sententiãq; soluerę q̃ ciuiũ offensam contrahere maluit. Cũq; (vt dixi) siue parũ compluta humo seu nimiũ torrida tor pentibus satis: ac parce fructificantibus campis inediæ languor defectã escis regionem attereret: nullũq; parũ suppetẽtibus alimẽtis trahendæ famis superesset auxilium: Aggone atq; Ebbone auctoribus plæbiscito prouisum est vt senibus ac paruulis cęsis: omniq; demũ imbelli ętate regno egesta robustis dũtaxat patria donaretur nec nisi aut armis, aut agris colendis habiles domestici laris paternorũq; penatium habitacula retinerẽt. Quorũ mater Gambaruc id ad se deferẽtibus filiis cũ a scelesti decreti auctoribus salutẽ in crimine repositã animaduerteret: damnata contionis sentẽtia necessitatẽ parricidio redimi oportere negabat. propius honestati consiliũ fore asserẽs, animorũq; ac corpõrũ virtuti expetibilius: vt seruata erga parentes ac liberos pietate patria excessuri sorte deligerẽtur. Quæ si senes inualidos obtulisset robustiores se eorũ loco exilio offerrent, eiusq; pondus pro debilibus perferendũ sua sponte susciperent. Cæterum indignos esse vita qui illã scelere & sacrilegio comparare, parentesq; ac prolem tam iniquo sentẽtiæ genere persequi sustinuissent: charitatis loco crudelitatis officia peracturi. Postremo cunctos male patriam demereri apud quos parentũ aut liberorum amori proprii spiritus charitas præponderaret. Huic voci ad concionẽ relatæ plæriq; suffragiis assentiebãtur. Igitur omniũ fortunis in sortẽ coniectis qui designabãtur extorres adiudicati sunt. Quo euenit vt qui sponte necessitati parere noluerãt fortunæ iudicio obsequi cogerẽtur. Primũ itaq; Blekingiã aduecti, ac deinde Moringiã præternauigantes ad Gutlandiam se appulerunt, vbi & Paulo teste auctore Frig dea Longobardorum vocabulũ: quoq; postea gentem condiderũt tradũtur adepti. Tandẽ ad Rugiã se applicantes, desertisq; nauigiis solidum iter ingressi cum multã terrarum partẽ emensi, armisq; depopulati essent: post editas late strages postremo petitis in Italia sedibus priscũ gentis vocabulum suo nomine permutarũt. Interea Danorum tellus rarescente cultorũ opera sulcorũq; vestigiis situ obductis syluestrẽ induit vultũ: & quasi natiui cespitis amœnitate deposita informi succrescentiũ nemorum densitate perhorruit. Qd̃ præsens quoq; camporũ eius facies prodit. Quæ enim olim feracia frugum iugera fuerant: eadem nũc arboreo stipite conserta visuntur. Atq; vbi olim cultores terram altius versantes vastas dissipauere glebas, illic nũc enatũ nemus seruantia adhuc veteris culturæ vestigium rura cõplectitur. Quæ nisi cultore vacua ac diuturno situ vasta

Edictum crudele.

Longobardorũ origo.

Frig. Longobardorum vocabulum.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

manſiſſent, nequaq̃ vnius ruris glebam inter ſactos aratro ſulcos tenaceſq; arborũ radices partiri potuiſſent. Colles quoq; quos in plano humãdorũ cadauerum cura veterum labor extruxerat, præſens ſyluæ congeries occupat. Cernere etiam eſt cre bros petrarum aceruos ſyluarum ſaltibus interſitos: quas toto quondã rure diſper ſas ne proſcindendis vbiq; ſulcis officerent coniectis in ſtruem molibus ruſtica cura ſublegit: malens exiguũ agri perdere q̃ totum difficile reperire. Vnde ex eo q̃ tunc exercẽdorum liberius aruorum gratia agreſtium labor egerat prioris æui populus poſtero numeroſior extitiſſe perpenditur: qui breuibus agellis contentus agreſtem operã citra veteris culturæ veſtigia cohibet. Itaq; præſens ſæculi vultus capax quõ dam ariſtæ ſolum: nunc gignendis glandibus idoneus agreſtem ſtiuam ac cereales culmos conſita arboribus facie ſe permutaſſe miratur. Et hæc quidẽ de Snione q̃ ve riſſime potui digeſta ſufficiant.

Byorn rex lv.

Haraldus rex. lvi.

Gormon rex. lvii.

HVic ſuccedit Biorn. Itemq; poſt ipſum Haraldus rerũ aſſequitur ſummã. Cuius filio Gormoni inter priſcos Danorũ duces: nõ in fimæ laudis locũ rerũ ſtrẽnue geſtarũ titulus tribuit. Hic enim nouũ audacię genus complexus hæreditariũ fortitudinis ſpiritũ ſcrutandæ rerum naturæ veſtigiis q̃ armis excolere maluit: vtq; alios regũ ardor bellicus: ita ipſum cognoſcendorũ mirabilium quæcũq; vel experimento deprehenſa, vel rumore vulgata fuerãt præcordialis ſtimu labat auiditas. Cũq; eſſet externa atq; inuſitata viſendi cupidus experiendã præ cæ teris duxit Geruthi cuiuſdã ſediũ acceptam a Tylenſibus famã, Incredibilia enim ab eis ſuper opũ inibi cõgeſtarũ magnitudine iactabãtur: ſed iter omniũ refertũ per iculo ac pene mortalibus inuiũ ferebatur. Ambitorẽ nãq; terrarũ oceanũ nauigan dũ, ſolem poſtponendũ ac ſydera: ſub Chao peregrinandũ, ac demũ in loca lucis ex pertia, iugibuſq; tenebris obnoxia tranſeundũ, expertorũ aſſertione conſtabat. Sed in iuuenili animo circũſtantis periculi metum: nõ tam prædæ q̃ gloriæ cupido cal cabat: multum ſibi claritatis acceſſurũ ſperante ſi rem admodũ intẽtatam auderet.

Geruthi ſedes & opes.

Thorkillus

Treceẽtis idẽ cũ rege votũ nũcupantibus auctorẽ famę Thorkillum itineris ducem aſſumi placuit: vtpote locorũ gnarum peritũq; adeundæ regionis eius. Is officio nõ recuſato aduerſum inuſitatã nauigandi maris ſæuitiam firmiore ſtructuræ genere nodiſq; crebrioribus ac conſertioribus clauis præparãda iubet nauigia ſolidari: ea dẽq; magnis repleri cõmeatibus ac bouinis ſuperne tergoribus claudi, quæ intrin ſeca nauiũ ſpatia ab incurſantium vndarũ aſpergine tuerẽtur. Inde tribus dũtaxat Liburnis nauigatio tẽditur vnaquaq; centenos capiẽte delectos. At vbi in Halogiã ventũ ſæcũdis flatibus deſtituti varia pelagi iactatione dubiis nauigationis caſibus agebãtur. Tandẽ per ſummã alimẽtorũ inopiã etiã pane defecti exiguæ pultis vſu traxere famẽ. Interiectis diebus eminus perſtrepentẽ procellæ fragorem perinde ac ſcopulos inundãtis exaudiũt. Igitur intellecta telluris vicinia agilitatis eximiæ iu uenis ſpeculandæ rei gratia cacumen mali cõſcendere iuſſus: p̃rupti ſitus inſulã in conſpectu eſſe denũtiat, leti omnes regionẽ quæ ab eo ſignificabatur auidis inſequũ tur luminibus: attẽte promiſſi littoris p̃ſidiũ expectãtes. Cuius tandẽ aditũ nacti in editiorẽ ſoli partẽ per obſtãtes cliuos p̃altis callibus enitũtur. Tũc Thorkillus ex ar mentis quæ in maritimis frequẽtia diſcurrebãt, ſupra qd̃ ſemel leniendæ fami ſuffi ceret negat eſſe tollẽdũ, futurũ enim ſi ſecus agerẽt vt a diis loci p̃ſidibus diſcedẽdi

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

potẽtia priuarẽtur. At nautæ magis prorogãdæ satietatis q̃ seruãdi imperii cupidiores incitamẽto gulæ salutis consiliũ subiecerunt exhausta nauiũ gremia cæsorũ gregũ corporibus onerãtes. Qui ideo captu perfaciles extitere q̃ ad inusitatos virorũ aspectus firmato pauore mirabũdi cõuenerãt. Nocte insequẽti mõstra littori inuolãtia, ac toto concrepãtia nemore cõclusas obsedere puppes. Quorũ vnũ cæteris grandius ingẽti fuste armatũ ꝓfundũ passibus emetiebatur. Idẽ ꝓpius admotũ vociferari cœpit: nõ ante enauigaturos q̃ fusi gregis iniuriã expiãdo viris ꝑ nauiũ numero traditis diuini pecoris damna pensassent. Cuius minis obsecutus Thorkillus vt vniuersorũ incolumitatẽ paucorũ discrimine tueret tres sorte denotatos exhibuit. Quo facto optato vẽto excepti in vlteriorẽ Byarmiã nauigãt. Regio est ꝓpetui frigoris capax, ꝓaltisq̃ offusa niuibus: ne vim qdẽ feruoris persentiscit æstiui: inuiorũ abũdãs nemorũ: frugũ haud ferax, inusitatisq̃ alibi bestiis frequẽs. Crebri in ea fluuii ob insitas alueis cautes strídulo, spumãtiq̃ volumine pferũtur. Illic Thorkillus subductis nauibus tẽdi in littore iubet: eo loci puẽtũ astruẽs vnde breuis ad Geruthũ trãsitus foret. Prohibuit etiã vllũ cũ supueniẽtibus miscere sermonẽ. Affirmãs monstra nullo magis nocendi vim q̃ aduenarũ verbis parũ comiter editis sumere. Ideoq̃ socios silẽtio tutiores existere: se vero solũ tuto ꝓfari posse q̃ prius gẽtis eius mores habitũq̃ puiderit. Crepusculo appetẽte inusitatę magnitudinis vir nominatim salutatis nauticis interuenit. Stupẽtibus cũctis Thorkillus aduẽtũ eiꝰ alacriter excipiẽdũ admonuit. Guthmũdũ hũc esse docẽs Geruthi fratrẽ cũctorũ illic applicantiũ piissimũ inter pericula ꝓtectorẽ. Percõtãtiq̃ qd ita cæteri silentiũ colerent: refert rudes admodũ linguæ eius ignoti pudere sermonis. Tũ Guthmũdus hospitio inuitatos curriculis excipit. Procedẽtibus amnis aureo ponte ꝓmeabilis cernit. Cuius transeũdi cupidos a ꝓposito reuocauit docẽs eo alueo humana a mõstruosis rerũ succreuisse naturã, nec mortalibus vltra fas esse vestigiis. Subinde ad ipsa ductoris penetralia puenitur. Illic Thorkillus seductis sociis hortari cœpit vt inter tẽtamentorũ genera quæ varius obtulisset euẽtus industrios viros agerẽt, atq̃ a peregrinis sibi dapibus tẽperãtes ꝓpriis corpora sustentãda curarẽt, discretasq̃ ab indigenis sedes peterẽt eorũ neminẽ discubitu cõtingẽdo. Fore enim illius escæ participibus inter horridos mõstrorũ greges amissa cunctorũ memoria sordida semp cõmunione degendũ. Nec minus ministris eorũ ac poculis abstinẽdũ edocuit. Duodecim filii Guthmũdi egregia indole, totidẽq̃ filiæ ꝑclui forma circũstitẽrãt mẽsas. Qui cũ regẽ a suis dũtaxat illata delibare cõspiceret: beneficii repulsam obiiciẽs iniuriosum hospiti q̃rebatur: nec Thorkillo cõpetẽs facti excusatio defuit. Quippe in solito cibo vtẽtes plærũq̃ grauiter affici solere cõmemorat, regẽq̃ nõ tã alieni obsequii ingratũ q̃ ꝓpriæ sospitatis studiosum cõsueto more corpus curãtẽ domesticis cœnã opsoniis istruxisse. Igit haud quaq̃ cõtẽptui imputari debere qd fugiẽdę pestis salutari gereret affectu. Vidẽs aũt Guthmũdus apparatus sui fraudẽ hospitũ frugalitate delusam cũ abstinẽtiã hebetare nõ posset pudicitiam labefactare cõstituit oibus ingenii neruis ad debilitãdã eorũ tẽperantiã inhians. Regi eñ filiæ matrimoniũ offerẽs: cæteris quascũq̃ e famulitio peterẽt potiẽdas esse ꝓmittit. Plærisq̃ rem approbãtibus, Thorkillus hũc quoq̃ illecebrarũ lapsum sicut & cęteros salubri monitu ꝑcurrit: industriã suã inter cautũ hospitẽ ac lętũ cõuiuã egregia moderatione partitus. Quatuor e Danis oblatũ amplexi saluti libidinẽ ꝓtulerũt. Qd cõtagium lymphatos inopesq̃ mẽtis effectos pristina rerũ memoria spoliauit. Quippe post id

Byarmia.

Geruthus.

Guthmundus.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

factũ parũ animo constitisse tradũtur. Qui si mores suos intra debitos tẽperantiæ fines continuissent herculeos ęquassent titulos, giganteam animo fortitudinem superassent, perennitercꝫ patriæ mirificarũ rerũ insignes extitissent auctores. Adhuc Guthmundus propositi pertinacia dolũ intendere perseuerãs collaudatis horti sui delitiis eo regem percipiendorum fructuũ gratia perducere laborabat blandimẽtis nisus illecebriscꝫ gulæ cautelæ constantiã elidere cupiens. Aduersum quas insidias rex Thorkillo/vt prius/auctore firmatus simulatæ humanitatis obsequium spreuit vtendi excusationem a maturandi itineris negotio mutuatus. Cuius prudentiæ Guthmundus suam in omnibus cessisse considerans spe peragendæ fraudis abiecta cunctos in vlteriorem fluminis ripam transuectos iter exequi passus est. Progressi atrum incultũqꝫ oppidum vaporanti maxime nubi simile haud procul abesse ꝓspectant. Pali propugnaculis intersiti desecta virorũ capita præferebant. Eximiæ ferocitatis canes tuentes aditũ prę foribus excubare conspecti. Quibus Thorkillus cornu abdomine illitum collambẽdũ obiiciẽs incitatissimã rabiem paruula mitigauit impensa. Superne portarũ introitus patuit. Quẽ scalis æquantes arduo potiuntur ingressu. Atræ deintus informesqꝫ laruæ conferserãt vrbem. Quarũ perstrepentes imagines aspicere horridius an audire fuerit nescias: fœda omnia: putidũqꝫ cœnum adeũtiũ nares intolerabili halitu fatigabat. Deinde cõclaue saxeum cui Geruthum fama erat pro regia assueuisse reperiunt. Cuius arctam horrendãqꝫ crepidinem inuisere statuentes repressis gradibus in ipso pauẽtes aditu constiterunt. Tunc Thorkillus hærentes animo circũspiciens cunctationẽ introitus virili adhortatione discussit: monens tẽperaturos sibi ne vllã ineundę ædis supellectilẽ tametsi possessu iocũda aut oculis grata videretur, attingerent: animosqꝫ tam ab omni auaritia auersos q̃ a metu remotos haberẽt. neqꝫ vel captu suauia cõcupiscerẽt, vel spectatu horrida formidarẽt: q̃q̃ in summa vtriusqꝫ rei forẽt copia versaturi. Fore enim vt auidę capiendi manus subita nexus pertinacia a re tacta diuelli nequirẽt, & quasi inextricabili cũ illa vinculo nodarẽtur. Cæterũ cõposite quaternos ingredi iubet. Quorũ Broderus & Buchi primi aditum tentant. Hos cũ rege Thorkillus insequitur. Cæteri deinde cõpositis gradiũtur ordinib⁹. Aedes deintus obsoleta per totũ ac viteterrimi vaporis offusa cũctorũ, qbus oculus aut mens offendi poterat, vberrima cernebatur. Postes longęua fulligine illiti: obductus illuuie paries: compactũ e spiculis tectũ instratum colubris pauimẽtum: atqꝫ omni sordiũ genere respersum inusitato aduenas spectaculo terruerunt. Super omnia perpetui fœtoris asperitas tristes lacessebat olfactus. Exanguia quoqꝫ monstrorũ simulacra ferreas onerauerant sedes deniqꝫ cõsessuũ loca plumbeæ crates secreuerant: liminibus horrendæ ianitorũ excubiæ præerant. Quorum alii consertis fustibus obstrepẽtes, alii mutua caprigeni tergoris agitatione deformẽ edidere lusum. Hic secũdo Thorkillus auaras temere manus ad illicita tendi ꝓhibẽs iterare monitũ cœpit. Procedẽtes per fractã scopuli partẽ/nec procul in editiore quodã suggestu senẽ pertuso corpore discissæ rupis plagæ aduersum residere conspiciũt. Præterea fœminas tres corporeis oneratas stramis ac veluti dorsi firmitate defectas iũctos occupasse discubitus. Cupiẽtes cognoscere socios Thorkillus qui probe rerum causas nouerat docet Thor diuũ Gigantea quondã insolentia lacessitũ per obluctantis Geruthi præcordia torridam egisse chalybẽ: eademqꝫ vlterius lapsa conuulsi montis latera pertudisse: fœminas vero vi fulminũ tactas infracti corporis damno eiusdem numinis attentati pœnas pepen-

Oppidum terribile.

Geruthi regia.

Fabulosa Thoris vltio.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

disse firmabat. Inde digressis dolia. vii. zonis aureis circũligata panduntur: quibus pensiles ex argento circuli crebros inseruerant nexus. Iuxta quæ inusitatæ belluæ dens extremitates auro prædítus reperitur. Huic adiacebat ingẽs bubali cornu exquisito gemmarum fulgore operosius cultum: nec cęlaturæ artificio vacuum. Iuxta qd̃ eximii ponderis armilla patebat. Cuius immodica quidem cupiditate succensus auaras auro manus applicuit ignarus excellentis metalli splendore extremã occultari pernicieni, intẽtiq; prædæ fatalem subesse pestem. Alter quoq; parũ cohibendę auaritiæ potens instabiles ad cornu manus porrexit. Tertius priorũ fidutiã æmulatus: nec satis digitis temperans osse humeros onerare sustinuit. Quę quidẽ præda vti visu iocũda ita vsu probabilis extitit. Illices enim formas subiecta oculis species exhibebat. Armilla siquidem anguem induens venenato dẽtium acumine eũ a quo gerebatur appetiit. Cornu in draconẽ extractũ sui spiritũ latoris eripuit. Os ensem fabricans aciem præcordiis gestantis immersit. Cæteri socię cladis fortunam veriti insontes nocentiũ exemplo perituros putabãt: ne innocentiæ quidẽ incolumitatem tribuẽdam sperantes. Alterius deinde tabernaculi postica angustiorẽ indicante secessum quoddã vberioris thesauri secretariũ aperitur: in quo arma humanorũ corporũ habitu grandiora pandũtur. Inter quæ regiũ paludamentũ cultiori cõiunctũ pilleo ac mirifici operis cingulũ visebantur. Quorum Thorkillus ammiratione captus cupiditati frẹnos excussit propositã animo tẽperãtiã exuens, totiesq; alios iformare solitus ne proprios quidẽ appetitus cohibere sustinuit. Amiculo enim manũ inserens cæteris cõsentaneũ rapinæ ausum temerario porrexit exemplo. Quo facto penetralia ab imis cõcussa sedibus inopinatæ fluctuationis mõ trepidare cœperũt. Subinde a fœminis cõclamatum: a quo diutius infandos tolerari prædones. Igitur qui prius semineces expertiaq; vitę simulacra putabantur, perinde ac fœminarum vocibus obsecuti e suis repente sedibus dissultantes vehementi incursu aduenas appetebant. Cætera raucos extulere mugitus. Tum Broderus & Buchi ad olim nota sibi studia recurrentes: incursantes se lamias adactis vndiq; spiculis incessebant, arcuũq; ac fundarum tormentis agmen obtriuere monstrorum. Nec alia vis repellẽdis efficacior fuit. Viginti solos ex omni comitatu regio sagittariæ artis interuentus seruauit. Cæteri laniatui fuere monstris. Regressos ad amnẽ superstites Guthmundus nauigio traiicit, exceptosq; domi cum diu ac multum exoratos retentare non posset, ad vltimũ donatos abire permisit. Hic Buchi parum diligens sui custos laxatis continentiæ neruis virtute qua hactenus fruebatur abiecta vnam e filiabus eius irreuocabili amore complexus, exitii sui connubium impetrauit: moxq; repentino verticis circuitu actus pristinũ memoriæ habitum perdidit. Ita egregius ille tot mõstrorum domitor, tot periculorũ subactor vnius virginis facibus superatus peregrinatum a continentia animũ miserabili iugo voluptatis inseruit. Qui cum abiturũ regem honestatis causa prosequeretur: vadũ curriculo trãsiturus altius desidentibus rotis vi vorticũ implicatus absumitur. Rex amici casum gemitu prosecutus maturata nauigatione discessit. Qua primũ ꝓspera vsus deinde aduersa quassatus periclitatis inedia sociis, paucisq; adhuc superstitib? religionẽ animo intulit, atq; ad vota superis nũcupãda cõfugit: extremæ necessitatis ꝓfidiũ in deorũ ope cõsistere iudicans. Deniq; aliis varias deorũ potẽtias exorãtibus, ac diuersæ numinũ maiestati rem diuinã fieri oportere censentibus: ipse Vgarthilocum votis pariter ac propitiamentis aggressus prosperã exoptati syderis tẽperiẽ assecutus est. Domũ

Spectacula noua.

Miracula incredibilia.

Lamiæ vincuntur.

Buchi ducit filiã dæmonis.

Vgarthilocus deus.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

veniens cũ tot maria se totq; labores emẽsum animaduerteret fessum erumnis spi-
ritum a negotiis procul habendum ratus petito ex Suetia matrimonio superioris
studii habitũ ocii meditatione mutauit. Vita quoq; p summũ securitatis vsum ex-
acta ad vltimũ pene ætatis suæ finem prouectus cum probabilibus quorundam ar-
gumentis animos immortales esse compertum haberet, quasnam sedes esset exuto
membris spiritu petiturus: aut quid prẹmii propẽsa numinũ veneratio mereretur
cogitatione secum varia disquirebat. Hæc voluẽtem subeunt quidam parum beni-
gni in Thorkillum animi docentes diuino opus esse consultu, tantæq; rei certitu-
dinem humano altiorem ingenio, nec mortalium cognitu facilem, cœlestib⁹ expetẽ
dam oraculis. Quãobrem propitiandum esse Vgarthilocũ neminẽq; id Thorkillo
aptius executurum. Fuere quoq; qui eundem insidiarum reum, ac regii capitis ho-
stem deferrent. Qui cum vltimo se periculo destinari videret criminationis aucto-
res profectionis comites expetiuit. Tum qui insontem notauerant periculum alie-
no capiti præparatum in se ipsos recidisse cernentes consultum reuocare tẽtabant.
Sed frustra regias aures implentes etiam pauoris increpiti Torkillo duce nauigare
coguntur. Ita excogitatis in alterum malis in auctorẽ plẹrũq; adigi necesse est. Qui
cum se ineuitabili discriminis necessitate districtos animaduerterent, nauigiũ tau-
rinis obstructum coriis prouisis abunde commeatibus impleuerunt. Quo euecti eo
peruenere loci vbi regio solis inops ignara syderum, nec diurni luminis capax per-
petuæ noctis specie caligabat. Cũq; diu sub inusitata cœli facie nauigassent: tandem
incidente lignorum inopia foculi nutrimentis defecti, nec suppetente decoctionis
officina crudis famem obsoniis propulerũt. Verum complures vescentium vltimã
pestem ab indigestæ dapis satietate traxerunt. Primũ enim paulatim stomachis in-
usitato partus edulio langor irrepsit: deinde latius manante contagio, vitalia mor
bus appetiit. Sicq; anceps vtriusq; intẽperantiæ malum vt inedia grauem ita gulã
quoq; suspectam effecerat: cum nec vesci tutum, nec abstinere cõmodũ nosceretur.
Igitur omnem salutis spem abiicientibus vt neruũ tunc facilius rumpi solitum est
cum arctius tẽditur: patrociniũ inopinatæ cõmoditatis affulsit. Subito enim ignis
haut procul emicare conspectus exhaustis trahendæ vitæ fiduciam ingenerauit.
Quem Thorkillus tãq; diuinitus datum remedium colligere statuens: quo sibi cer-
tiorem ad socios reditum strueret cacumen mali infixæ gemmæ fulgore signauit:
littore deinde potit⁹ subiicit oculis angusti aditus, arctarũq; faucium specum. Quẽ
comitibus foris præstolari iussis ingressus duos eximiæ granditatis aquilos consp
catur corneis naribus contracta quæ fors obtulerat igni nutriměta præstantes. Ca-
terum deformis introitus, obsoleti postes, ater situ paries, sordidum tectũ, frequẽs
anguibus pauimentum non oculum magis q̃ animũ offendebant. Tum gigantum
alter salutatum eum rem conatu prẹarduam orsum esse dicebat, inusitati numinis
adeundi cupiditate flagrantem atq; extra mundani climatis cognitionem inuesti-
gabili scrutatione complexum. A se autem propositi itineris semitas cognituru
tres veridicas sentẽtias totidem prouerbiis compræhensas expromeret. Tũ Thor-
killus. non me hercule incõptiorẽ naribus familiam peruidisse cõmemini. Sed neq;
locum quo minus libẽter degerem attigi. Item. Illum mihi pedem potiorem statuo
qui prior exitum capessere quiuerit. Gygas Thorkilli prudentia delectatus prouer
biorum veritate laudata docet ad inops graminis solũ, altisq; obfusum tenebris in
primis esse migrandum. Ante autẽ q̃ destinatus possit locus accipi nauigationem

Animarũ immortalitas.

Regio solis expers.

Ignis inopia.

Aquili i specu reperti.

Thorkilli p positiones.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

quatriduo pertinaci remigio pertrahendã. Illic visendũ fore Vgarthilocum tetros horrendosq; specus sordida mansione complexum. Thorkillus magnopere stupens q; et longa & periculosa nauigatio imperabatur, spe tamen dubia præsentem metũ vincente foculum expetiuit. Et gigas si ignem inquit desideras necesse est alias tres sententias similibus prouerbiis edas. Tum Thorkillus. Consilio tametsi exilis id auctor ediderit obsequẽdum est. Item eo temeritatis processi, vt si regredi quiuero salutem meã nulli magis q̃ pedibus debeam. Rursum: si in præsentiarũ recessu libere fruerer vlterius a reditu temperandum curarẽ. Inde perlato ad socios igne: auræ indulgentiam nactus quarto die ad propositum portũ appulit: Aggressusq; cũ sociis terram apud quã continuæ noctis facies alterni luminis vicissitudinẽ frustrabatur ægre prospectum capientibus oculis inusitatæ molis scopulum cõspicit. Cuius perlustrandi cupidus a comitibus foris stationẽ peragẽtibus: extusum silicibus ignem opportunũ contra dæmones tutamentũ in aditu iussit accẽdi. Post hæc prælato per alios lumine arctis cauernæ faucibus corpus subiiciens inter crebros serpentũ allapsus ferreorũ vndiq; sedilium frequentiã contemplatur. Inde placidior aquæ moles subiectoq; sabulo molliter influens conspectui obuersata est. Qua transita paulo deuexiorem situ speluncã aggreditur. Ex qua item atrum obscœnũq; conclaue visentibus aperitur. Intra qd̃ Vgarthilocus manus pedesq; immẽsis cathenarũ molibus oneratus aspicitur. Cuius olentes pili tam magnitudine q̃ rigore corneas æquauerant hastas. Quorũ vnũ Thorkillus annitentibus sociis mento patientis excussum quo promptior fides suis haberetur operibus asseruauit, statimq; tanta fœtoris vis ad circũstantes manauit: vt nisi repressis amiculo naribus respirare negrent. Vixq; egressu potiti ab inuolantibus vndiq; colubris conspuũtur. Quinq; dũtaxat Thorkilli comitum cæteris veneno cõsumptis nauigiũ cum ductore cõscendunt. Imminent efferi dæmones, & in subiectos venenata passim sputa coniiciunt. At nautę p̃tentis coriorum vmbraculis illapsum respuere virus. Hic cuiusdã forte prospicere cupiẽtis tactum veneno caput perinde ac ferro recisum ceruici exemptũ est. Alius ocellos vmbraculis exercẽs: sub eadẽ vacuos luminũ orbes retulit. Alius exerta manu tegimen explicans: eiusdem tabi vi truncũ ad se brachiũ reuocauit. Igitur cæteris propensiora sibi numina: ne quicq̃ deprecantibus: Thorkillus vniuersitatis deũ votis aggressus: eiq; cũ precibus libamenta defundẽs, mox prioris cœli vsum ac perspicua rerũ elemẽta prospera nauigatione collegit. Iamq; aliũ sibi orbem atq; ipsum rerũ humanarũ aditũ perspicere videbãtur. Tandẽ ad Germaniã Christianis tunc sacris initiatã appulsus: apud eius populũ diuini cultus rudimẽta percepit. Vbi sociorũ manu ob inusitatũ aeris haustũ propemodũ cõsumpta, duobus tãtũ quos sors vltima præterierat comitat⁹: reditũ ad patriã habuit: verum illitus ori marcor ita habitũ corporis, ac pristina formæ lineamẽta confudit: vt ne ab amicis quidẽ potuisset agnosci. At vbi detersa illuuie: notitiã sui visentibus reddidit: eximiam regi cognoscendæ legationis auiditatẽ ingessit. Sed necdũ æmulorũ obtractatione sopita: fuere qui regẽ cognitis quæ Thorkillus afferret: subito decessurũ astruerẽt. Auxit affirmationis fidẽ: eiusdẽ rei falsa somnii p̃dictione suggesta credulitas. Igitur qui noctu Thorkillũ opprimerẽt: regis imperio subornãtur. Cuius ille rei vtcũq; indiciũ nactus clam cũctis relicto cubili magni ponderis lignũ subiecit: eoq; facto subornatis truncũ cędẽtibus regiæ fraudis cõmentũ elusit. die postero regẽ corpus curãtem aggressus: ignosco (inquit) sæuitiæ tuæ, erroriq; veniã tribuo: qui prosperum

Altera tria Thorkilli dicta.

Tria miranda.

Vgarthilocus.

Nota. Thorkillus Christian⁹ efficitur.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

legationis nuntiũ afferenti pœnã pro gratia decreuisti. Itaq; te solũ: pro quo caput tot ęrumnis deuoui: tot periculis contudi: quęq; operũ meorũ gratissimũ pensatorẽ speraui: acerrimũ virtutis punitorẽ iuueni. Verũ vltionis partibus ꝑmissis interno animi tui rubore (si tamẽ vllus ingratos pudor afficit) lęsionis meæ vindice sum contẽtus. Nec immerito te omnẽ dæmonũ rabiẽ: aut belluarũ sæuitiã superare coniecto: q; tot mõstrorũ insidiis erutus a tuis immunis esse nõ potui. Rex cũcta ex ipso cognoscere cupiẽs, fatisq; arduũ obstare iudicãs: euentuũ ordinẽ exponere iubet. Cũq; per cętera auidis referentẽ auribus excepisset postremo recensitã numinis sui mentionẽ sinistra opinione colligi passus non est. Exprobratã enim Vgarthiloci fœditatẽ exaudire nõ sustinẽs: adeo indignitatis eius vicem doluit: vt impatientem dictorũ spiritũ inter ipsa narrantis recitamẽta deponeret. Itaq; dum vani numinis cultũ cupide fouit: vbinã versus esset miseriarũ carcer agnouit. Cuius quoq; olidi-

Gormonis mors.

tas quẽ Thorkillus perinde atq; operũ suorũ magnitudinẽ testaturũ: capillitio gigantis excerpserat: in circũstantes effusa: compluribus exitio fuit.

Gotricus lviii.

Efuncto Gormone Gotricus ex eo genitus regnat. Hic nõ armis modo, sed etiã liberalitate conspicuus: incertũ fortior: an clemẽtior fuerit, adeoq; seueritatẽ mãsuetudine castigabat: vt alterã altera repẽdere videretur. Eodẽ tẽpore rex Noruagiæ Goto a Berone & Refone Tylensibus petitus: Refonẽ cultius ac familiarius habitũ magni põderis armilla donauit. Quo qdã aulicorũ cõspecto, magnitudinẽ doni impẽsiori laude cõplexus: neminẽ Gotoni parẽ humanitate firmabat. At Refo ꝗꝗ gratiã beneficio deberet: tamen immodici laudatoris tumidã vocẽ approbare nõ passus: Gotricũ ei ꝑtulit. Vt enĩ vanã assentatoris affirmationẽ obtereret: absenti liberalitatis testimoniũ reddere, ꝗ ꝑsentẽ beneficii datorem falso palpare maluit. Partim quoq; ingratitudinis argui ꝗ inanis iactantiæ laudẽ assentiẽdo prosequi: regẽq; veritatis serio mouere: ꝗ adulationis mẽdacio fallere: aliquã to pretiosi⁹ duxit. At Vluo dictas in regẽ laudes: nõ solũ pertinaciter affirmare sed etiã experimẽto prosequi perseuerans: pignus cũ negante proponit. Cuius consensu Refo in Daniã pergens Gotricũ sella posita stipendia inter milites partiẽtẽ inuenit. A quo quisnã esset rogatus: vulpeculæ sibi nomen esse respondit. Cũq; risu quosdã alios ammiratione cõplesset: & vulpem inquit Gotricus ore prædã excipere cõuenit. Ac mox detractũ lacerto torquem accersiti labris inseruit. Quẽ Refo confestim brachio applicans: id cũctis auro prædितũ ostentabat, reliquũ vero perinde atq; ornamẽti inops occultius habuit: eoq; acumine ab inuictę munificẽtiæ dextera cõsentaneũ priori munus accepit. Qd ei non tam precii magnitudo iocundũ, ꝗ litis initę victoria faciebat. A quo cum rex de pignoris positione cognosceret fortuito magis ꝗ de industria munificus erga ipsum extitisse gaudebat, plus se voluptatis ex datione ꝗ accipientem ex munere sentire testatus. Igitur reuersus Noruagiam Refo cõcertatorem pignus exsoluere recusantem occidit: filiãq; Gotonis captiuã Gotrico potiendam adducit. Cũq; Gotricus: qui & Godefridus est appellatus transfusis in

Tributum Saxonibus rependendũ victis. xii.

exteros prælíis, famam ac vires felicibus propagasset auspiciis: inter cætera factorũ monimenta: hanc quoq; Saxonibus tributi legẽ indixit: vt eorũ duces quoties apud Danos regni mutatio obuenisset: centũ equos niueos suffecti regis initiis dedicarẽt. Q; si nouũ Saxonibus ducem variata rerum successio peperisset: is quoq; prædictæ

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

pensionis obsequio potestatis principium Danicæ maiestatis titulis inclinaret: quo et gentis nostræ fateret imperium/et subiectionis suæ solenne præberet indicium. Nec Germaniæ quidem oppressione contentus, per Resonē legationi addictū Sueoniam tentat. Quē Sueones aperta vi necare veriti, latrocinium ausi incusso lapide, dormiētem cōsumpserunt. Quippe molarem supne pēsum, rescissis vinculis, subiecti ceruicibus illabi fecere. In cuius noxę expiationem actum est: vt singuli facinoris auctores bissena auri talenta/e plebe vero quilibet vnam eiusdem generis vnciam Gøtrico persolueret: Vulpeculæ pensionem vocabant. Accidit interea vt rex Francorum Karolus contusam bello Germaniam non solum christiani smi sacra suscipe sed etiam ditioni suæ parere compelleret. Quo comperto Gøtricus finitimas Albiæ gentes adortus, Saxoniam susceptum Karoli iugum cupidius amplexantem: ac Romana arma Danicis præferentem ad pristinum regni sui titulum reuocare tentabat. Quo tempore Karolus victricia trans Rhenū castra receperat: ideoq; ab aduenæ hostis congressu pinde ac fluuii interstitio vetitus/temperabat. Quem quum ob res Gøtrici comprimendas iterato transmeare pponeret, a Leone Romanorum pontifice in vrbis tuendæ præsidium accersitus mandato paruit: filio vero Pipino gerēdi aduersum Gøtricū belli partes commisit: vt dū ipse in longinquum hostem ageret/hic contra vicinum susceptum pugnæ negociū pcuraret. Oportebat enim vt gemina curarum anxietate distractus/sparsa manu aptum vtriq; remedium pauideret. Interea Gøtricus speciosam ex Saxonibus victoriā referens, contractis denuo viribus/ac frequentiori copiarum robore compato, non in Saxones modo/verum in omnem Germaniæ populum amissæ dominationis iniuriam vlcisci constituit. Ac primo quidem classe Fresiam domat. Quæ prouincia admodum situ humilis: quoties sæuiente oceano obiecta fluctibus æstuaria prumpuntur, totam inundationis molem patentibus campis excipere consueuit. Huic Gøtricus non tam arctā ḡ inusitatam pēsionem imposuit. De cuius cōditione et modo summatim referam. Primum itaq; ducentorū. xl. pedum longitudinem habentis ædificii structura disponitur/bissenis distincta spatiis: quorum quodlibet vicenorum pedum intercapedine tenderetur/prædictæ quantitatis summam totalis spatii dispendio reddente. In huius itaq; ædis capite regio considente quæstore, sub extremam eius partem rotundus e regione clypeus exhibetur. Fresonibus igitur tributum daturis mos erat singulos nummos in huius scuti cauum coniicere: e quibus eos duntaxat in censum regium ratio computantis eligeret, qui eminus exactoris aures clarioris soni crepitaculo perstrinxissent. Quo euenit vt id solum æs quæstor in fiscum supputādo colligeret: cuius casum remotiore auris iudicio persensisset. Cuius vero obscurior sonus citra computantis defecisset auditum/recipiebatur quidem in fiscum, sed nullum summæ præstabat augmentum. Compluribus igitur nummorū iactibus quæstorias aures nulla sensibili sonoritate pulsantibus/accidit: vt statā pro se stipem erogaturi/multam interdum æris partē inani pensione cōsumerent. Cuius tributi onere per Karolum postea liberati pduntur. Cumq; Gøtricus transcursa Fresia ac reuerso iam Roma Karolo in vlteriores se Germanię prouincias effundere statuisset proprii satellitis insidiis circunuentus, ferro domesticæ fraudis interiit. Quo audito Karolus effuso gaudio exultauit/nihil eo casu vnq; fortunæ suæ iocundius obuenisse confessus.

Resonis cædes.

Sueonū subactio. vi.

Carolus magnus. Anno Christi 801. Imperator factus.

Leo iiii. pp. xxx.

Pipinus.

Subiectio Saxonū. xiii

Fresii subacti tributū pendunt. Anno Christi 809 Fundig.

Gøtrici cædes.

Explicitus est Liber Octauus.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Eiuſdem Saxonis Grammatici viri diſertiſſimi De rebus Danicis Liber Nonus incipit fœliciter.

Olauus rex lix.

OLauus Gøtrici filius patre mortuo regnat.
Hic paternę vindictę ſtudio ciuilibus patriã
bellis implicare ſuſtinuit/publicã pietatẽ pri
uato affectui ſubiiciendo. Cuius extincti cor
pus collis Olaui titulo celeber ꝓpe Lethram
cõgeſtus excepit. Huic ſuccedit Hemmigus

Hemmig⁹ rex.lx.

Krantzius ano Christi 815.

cuius dignũ memoratu opus nõ repperi/ni=
ſi ꝙ pacẽ cum Cęſare Ludouico iuriſiurandi
firmitate cõpoſuit. Et forte cõplura tẽporũ
eius inſignia q̃q̃ præclara extiterint, vetuſta
tis liuore tegũtur. Poſt hos Siuardus cogno

Syuardus rex.lxi.

mẽto Ring: quẽ eiuſdem noĩs pater Norua=
giæ dux olim ex Gøtrici filia ſuſcepat/ Sca=
nis/Sialandiſq; fautoribus regnat. Nam conſobrinus eius Ringo/ idemq; Gøtrici
nepos Iutiam occupabat. Igitur vnius regni diuidua poteſtas/tanq̃ vtraq; parte ob
paruitatem ignobili/non ſperni modo, ſed etiam laceſſi ab exteris cœpit. Quos Si=
uardus maiore odio q̃ regni æmulum inſecutus/peregrina bella ciuilibus præferẽ=
do/quinquennio periculis patriæ defenſionem ſuam opponere perſeuerauit. Elegit
enim vulnus tolerare domeſticum, quo promptius ſanaret externum. Quamob=

Ringo.

rem Ringo dominationis eius occaſione ſuſcepta, vniuerſum imperii ius in ſeipm
transferre conatus, foris excubias peragentem/intus lacerare ſuſtinuit. Prouincias
ſiquidem quæ ab ipſo poſſidebantur inuadens/communis patriæ defenſionem in=
grata mente penſabat. Igitur ex Sialandicis quidam Siuardi ſtudioſiores quo ſyn=
ceriorem abſenti fidem gererent, filium eius Regnerum vixdum cunis erutum/re=

Regnerus Siuardi filius puer adhuc in regem eligitur.

gis nomine cenſuerunt/non ꝙ ipſum regimini intempeſtiuum neſcirent, ſed vt tan
ti pignoris ductu aduerſum Ringonem torpentium ſociorum animos excitarent.
Audiens aũt Ringo Siuardum interim ab expeditione regreſſum, Sialandenſes ma
gna manu petitos ni ſe dederent, ferro perituros edixit. At Sialandici quibus aut
rubor/aut periculum imperabatur viribus ob paucitatem diffiſi, deliberãdæ rei in
ducias popoſcerunt. Quibus impetratis quũ nec Siuardi gratiam colere liberum/
nec Ringonis amplecti videretur honeſtum, diu inter metum pudoremq; ſolliciti
iactabantur. Qua in re ne ſenibus quidem conſilio ſuppetente, Regnerus tunc for=

Regneri oratio.

te concioni præſens/Breuis, inquit, arcus ſubito ſpiculum iacit: ego vero tametſi
puerili auſu maiorũ ora præcurrere videar/ignoſcendũ erratis veniãq; immature
editis ꝓcor. Verũ prudẽtiæ monitor tãetſi deſpicabilis videať reſpuẽdus nõ eſt. Do
cili qppe aĩo ſorbenda eſt vtiliũ diſciplina. At qm̃ vt deſertores ac trãſfugas notari
turpe, ita ſupra vires audere temerariũ eſt: et vtrobiq; par culpa ſubeſſe cõuicitur:
ſimulata tranſitione petẽdus eſt hoſtis: ideõq; quũ primũ facultas obuenerit, oppor=
tuna deſertione linquendus. Satius ergo erit aduerſarii irã obſequii figmẽto ꝓcur=
rere, q̃ negatione eundem in noſmetipſos acrius inceſſendos armare. Quid enim
fortioris imperium detrectantes agimus, niſi ꝙ ipſi in iugulum noſtrum arma
ſponte præſtamus? Sæpe inuolutioribus ſtudiis efficaciſſima fraus alitur. Aſtu illa=

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

queanda est vulpes. Cuius consilii salubritate/et fluctuantium ciuium cunctationem discussit/et hostilibus castris noxiũ robur adiecit. Concio quoq; infantiæ eius non facundiam minus q̃ ingenium mirans, egregiæ indolis decretum habitu annorum excellentius cupide amplexata est. Nec rubori fuit defectis cõsilio senibus puerilibus obsequi monitis: quæ q̃q̃ a tenero manassent, integerrimo disciplinæ pondere redundabant. Auctorem vero consilii instanti periculo obiicere veriti/educationis gratia Noruagiam transtulerunt. Breui post conserta pugna Ringonem Syuardus aggreditur. Quo occiso ipse immedicabili plaga perstrictus paucis interiectis diebus ex vulnere decessit.

Ringonis et Syuardi cædes.

QVi Regnerus in regnum succedit. Quo tempore rex Suetiæ Frø interfecto Noruagiensium rege Syuardo coniuges necessariorũ eius ꝓstibulo religatas/publice cõstuprandas exhibuit. Quo Regnerus audito, auitæ vltionis studio Noruagiam petiuit. Eo veniente matronæ complures: quæ corporum suorum ludibria/aut nuper passa fuerant/aut in proximo pudicitiæ periculum verebãtur, viriliter cultæ cupide castris eius adproperare cœperunt/ꝓfitentes se fatum contumeliæ prælaturas. Nec erubuit futurus muliebris improperii vindex aduersum auctorem turpitudinis, quarum ignominiam vlcisci venerat/auxiliũ mutuari. Inter quas affuit et Lathgertha perita bellandi fœmina: quæ virilem in virgine animum gerens, immisso humeris capillitio, prima inter ꝓmptissimos dimicabat. Cuius incomparabilem opam admirãtibus cunctis: quippe cæsaries tergo inuolare cõspecta fœminam esse ꝓdebat. Regnerus aui interfectore prostrato, de puella quam in acie præuiam prænotauerat cõmilitones plurimũ percontatus est/vnius fœminæ viribus victoriam sibi constitisse professus. Quam quũ illustri inter barbaros loco natam cognouisset, per internuntios ꝓcari perstitit. Illa legatione tacite spreta, consensum simulat. Cumq; datis fallaciter responsis anhelanti proco potiendi voti fidutiam attulisset, adiectum vrso canẽ in ædis suæ vestibulo religari præcepit/cõtra omne amatoris studiũ per obiectas belluas proprium tutatura cõclaue. Regnerus vero fauorabili nuntio recreatus nauigium scandit/emensusq; fretum, comitibus apud Gølerdal (id valli nomen est) subsistere iussis, solitarius puellę penates accedit. Vbi exceptis a belluis alterã telo traiicit/alteram faucibus appræhensam obtorto gutture strangulauit/virginemq; victi periculi præmiũ habuit. Ex cuius matrimonio geminis filiabus: quarũ nomina memoriæ ꝓdita non sunt/ filioq; Fridleuo susceptis triennium feriatus est. Cuius ob recentes nuptias reditu desperato, Iuti gens insolens Scanis in societatem contractis Sialandos: qui Regneri fidem propensiori charitate colebant, bello lacessere tentant. Quo comperto Regnerus tricenas instruit puppes/ventisq; nauigationi parentibus, Scanos apud Whiteby vicum bellum ausos obtriuit: exactaq; hyeme cum Iutis ꝓpe Lym Fiorthinum eius regionis fretum habitantibus secundis euentibus dimicauit. Tertio item ac quarto Scanis/Halandisq; fœlici auspicio domitis, in Thoram Herothi regis filiam nuptiarũ amore conuerso, sibi ac Lathgerthæ repudium interiecit. Damnabat enim coniugis fidem: quam olim in perniciem suæ summæ ferocitatis belluas admouisse meminerat. Interea rex Sueonũ Herothus syluas forte venatione complexus, repertas a comitibus angues filiæ detulit nutriendas. Illa paterno ocyus obsecuta præcepto

Regnerus Lodbrog rex.lxii.

Lathgertha

Lathgerthę mira fortitudo.

Regneri robur in [redacted] belluas.

Herothus.

vipereum genus virgineis manibus educare sustinuit. Quinetiam curæ habuit vt integrum bouis cadauer earum quotidie satietati suppeteret / ignorans se priuato pabulo publicam sustentare pernicíem. Quæ quũ adultæ pestilentissimo alitu vicíniam vrerent, rex inertis operæ pœnitens/potiturũ filia qui pestem amouisset/edíxit. Quo non minori fortitudinis q̃ libidinis incitamento frequens iuuentus adducta, periculosam gnauiter operam erogabat. Cuius rei summã Regnerus ab intermeantibus exptus, laneum a nutrice sagulum/villosaq; admodum fœmoralia: qb⁹ inflictos anguiũ morsus elideret/expetiuit. Nã vt munimenti gfa referto pilis cultu vtendũ credidit: ita agilitatis causa tractabilem sumpsit. Cumq; nauigio Suetiã appulisset, incidente gelu aquis de industria corpus iniecit: humefactamq; vestem quo minus penetrabilis redderetur, brumæ durandam præbuit. Qua amictus salutatos comites ad fidem Fridleuo seruãdã hortatus, solus pcedit ad regiam. Qua visa ensem lateri nectens/dextræ telum inserit amentatũ. Procedenti inusitatæ magnitudinis obuius allabitur serpens. Huic alter grãditate par priorisq; prolapsum insecutus arrepsit. Qui iuuenẽ mõ caudæ voluminibus quatere/mõ ptinaci vomitu ac veneno cõspuere decertabãt. Interea aulici tutiora complexi latibula pinde ac pauẽtes puellulæ rem eminus inspectabant. Ipse rex pari metu pterritus in angustũ cũ paucis conclaue refugerat. At Regnerus gelati cultus duritie frætus, non armis mõ: sed et iã amictu virulentos frustrabat assultus: soluſq; duarũ rictũ ptinaci spiritu virus in se pfundẽtiũ infatigabili cõgressione sustinuit. Quippe morsus clypeo/ venenum veste respuit. Ad vltimũ excussum manu telum strenue incessentiũ se beluarũ corpibus adigit: eoq; vtriusq; præcordia lacerãs fœlicẽ pugnæ euẽtũ habuit. Cuius cultum rex curiosius contemplatus quũ hirtũ atq; hispidũ animaduertisset præcipue tamẽ occiduę vestis horrorẽ/maximeq; incõptam bracchárũ speciẽ eludens, Lothbrog eũ p ludibrium agnominauit. Quem etiã vt ex laboribus recrearet cũ amicis epulaturũ accersit. Ille prius reuisendos sibi quos reliquerat arbitros aiebat. Profectusq; eosdem futuræ epulationis gratia nitidius cultos adducit. Ac demum peracto conuiuio præfixum victoriæ pignus accepit. Ex qua Rathbarthum Dun/warthnumq; egregię indolis pignora pcreauit. Hisdem Syuardus/Biornus/ Agnerus/Iuarusq; natura fratres adiecti sunt. Interea luti ac Scani insopibili sedítionis face succensi, abrogato Regneri titulo, Haraldo cuidam rerum contribuunt summam. Aduersum quos Regnerus legatis Noruagiam missis quum amica precaret auxilia, Lathgertha pristini amoris pertinaciore haustu exuberans cum viro ac filio nauigationem arripuit. Centum ac viginti nauium classem ei a quo olim repudio acta fuerat, exhibere sustinuit. Qui etiam vniuersę opis egenum se iudicans, ab omni ætate præsidium mutuari curauit: robustisq; imbecilles agglomerans/fortium cuneis senum/puerorumq; partes inserere non erubuit. Igitur apud campum qui latialiter Laneus dicitur in primis Scanorum res obterere orsus/graue cum factiosis bellum habuit. Vbi Iuarus septimum agens annum insigni pugna edita puerili corpore grandæuum robur exercuit. Syuardus vero dum hosti vim aduerso corpore ingerit, humi collapsus prono vulnus excepit. Quæ res inspectantibus sociis grauissimam circunspiciendæ fugæ solicitudinem attulit: nec Syuardum modo: sed et omnia fere Regnericæ partis arma deiecit. Verũ hunc attonitarum mentium lapsum Regnerus virili opera hortatuq; firmauit: paratosq; vinci victoriam conari perpulit. Lathgertha quoq; teneris membris incomparabilem sortita spiri-

Haraldus

Iuari pueri virtus.
Syuardi vulnus.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

tum trepidantis militiæ studium specioso fortitudinis exemplo contexit. Militari namq; discursu inopinatorum terga circumuolans/socialem metum in hostilia castra conuertit. Ad vltimum laxata Haraldi acie, atq; ipso per summam suorũ stragem fugato quum domum ex acie reuertisset, spiculo quod toga occultauerat noctu mariti iugulũ attẽtauit: totiusq; potẽtiæ eius ac nõis summã inuasit. Insolẽtissimus namq; fœminæ spiritus absq; viro regnum gerere, q̃ fortunæ eius communicare iocundius duxit. Interea Syuardus oppido quod in vicinia erat allatus curandum medicis corpus præbebat. Quibus ad summam vsq; desperationem prouectis dum vulneris immanitas adhibita fomentorum genera frustraretur, quidam stupenda magnitudine ægri lectulum adire conspectus / si sibi illorum quos armis oppressurus foret animas dedicasset, protinus incolumitate gauisurũ promittit. Nec nomine quidem suppresso, Rostarum se dici subiunxit. Animaduertens aũt Syuardus paruulæ promissionis impendio ingens comparari beneficiũ posse, penitus cupide paruit. Tunc senex attrectatæ tabis liuorem repentino manus auxilio dispulit subitamq; vulneri cicatricem intendit. Postremo pupillas eius puluere perfundens abiit. Qui maculis repente coortis eximiam vermiculorum similitudinem obstupescentibus oculis ingenerauit. Crediderim huius miraculi auctorem futuram iuuenis sæuitiam euidentiori luminum testimonio prodere voluisse: ne pspicacior corporis pars sequentis vitæ præsagio vacua maneret. Quem anus quæ potionibus eius præerat vermiculatas ore notas præferre conspiciens / inusitato iuuenis horrore permota subito lapsu decidens/linqui animo cœpit. Quo euenit vt Syuardo serpentini oculi vulgatum late cognomen accederet. Interea nuptã Regneri Thoram violentus morbi casus absumpsit. Eaq; res amantissimo coniugis viro infinitam ægritudinis molestiam peperit. Quã optime negotio discutiendam ratus/solatium ab exercitio mutuari/doloremq; labore temperare constituit. Militiam itaq; detrahendæ ægritudinis/pariendiq; solaminis gratia meditatus, statuit vt vnusquisq; paterfamilias quem inter liberos contemptissimum duceret: aut si quem pigrioris operæ/ac minus spectatæ fidei seruũ haberet: stipendia sibi meriturum offerret. Quod edictum tametsi parum proposito competens videretur, inualidissimos Danicæ gentis aliarum nationum fortissimis præstare docuit: magnumq; iuuentuti profectum attulit/delectis certatim socordiæ notam abstergere cupientibus. Præterea vt omnis controuersiarũ lis semotis actionum instrumentis/nec accusantis impetitione/nec rei defensione admissa/duodecim patrum approbatorum iudicio mãdaretur/instituit. Cuius legis beneficio temeraria litiũ cõtractione summota/improborum calumniæ sufficienter obuiatũ existimãs/arma in Britanniam erexit: regemq; eius Hamam Hellæ nobilissimi iuuenis patrem pugna pstrictũ occidit. Inde Scotiæ ac Petiæ insularumq; quas australes vel meridianas vocant ducibus interfectis Syuardo ac Rathbartho filiis vacuas gubernatore puincias in potestatem addixit. Noruagiam quoq; principe suo violenter exutã Fridleuo parere præcepit: eundemq; Orchadibus proprio duce defectis præferre curauit. Interea Danorum quidam pertinacioris erga Regnerum odii obstinatis ad rebellandũ animis Haraldi quondam profugi ptibus aduoluti, prostratam tyranni fortunam attollere conati sunt. Qua temeritate insolentissimos belli ciuilis aduersũ regẽ spiritus excitauerũt: externisq; liberũ domesticis implicuere periculis. Ad quos cõstringendos Regnerus cũ insularium Danorũ classe pfectus, rebellium agmen elisit: Ha

Lathgerthę facinus.

Rostarus.

Præsagium Syuardi.

Delect⁹ nouus.

Lex Regneri bona.

Subactio Anglorum et Scotorũ septima.

Danorum rebellio.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Anno Christi 833 Imperator Ludouicus pius Carolo filio suo ex Iuditha nato Alemanniam, Rhetiam et partem Burgundiæ dedit, ceteris filiis hoc indigne ferentibus. Ego hinc colligo Carolum Ludouici filium a Regnero Danorum rege deuictum priusque Romanum imperium adeptus est. postea vero circa annum Domini 877 imperator factus biennio solummodo ante mortem regnat. N · p · 314.

raldũq; sup̱ati exercitus ducem fuga in Germaniã actũ honorem improbe partum impudenter abiicere cõpulit. Captiuos quoq; simplici morte afficere nõ cõtentus, tortos necare maluit: vt qui ad deserendam impietatẽ adduci non poterant: ne spiritum quidem nisi per summã pœnarum violentiã deponere sinerentur. Cæterũ latisundia eorum qui cũ Haraldo p̱fugerant secum stipẽdia pagentibus partitus est: eo patres punitiores iudicãs: q̄ ad liberos quos suo iudicio repulissent, charioribus patrimonio spoliatis, honorem hæreditatis suæ translatum viderent. Sed ne sic quidem vltionis satietate p̱fusus/insup̱ Saxoniã q̄ eã asylum hostiũ/Haraldiq; p̱fugiũ crederet/oppugnare cõstituens, implorato filiorũ auxilio, Karolũ tũc forte illis imperii sui finibus immorantẽ offendit. (CAROLUS CALVUS) Cuius quũ interceptis vigilibus p̄iectas fefellisset excubias/atq; ob hoc cætera factu leuia duceret/conatuq; p̱mptiora speraret, subito diuina futuri muliercula tanq̃ cæleste quoddã oraculũ/aut diuinæ voluntatis interpres salutari regẽ prædictione p̱monuit: aduentãtisq; periculi malũ fœlici vaticinio præcucurrit/Syuardi classem ad Sighnini fluminis fauces appulisse denũtians. Impator attẽte accepto monitu hostilem interpretatus aduentũ/significatos sibi barbaros pugnæ oppositu cõstringẽdos curauit. Qua in Regnerũ habita nõ similiter vt discriminis cautelam hausit belli actũ impleuit. Itaq; infatigabilis ille totius pene Europæ domitor serenissimis / amplissimisq; victoriis tantam terrarum partem emensus/tot ciuitatum/tot gentium victorem exercitum auersis bello pectoribus vnius p̱uinciæ paruula manu profligatum aspexit. Cumq; Regnerus one ratis tributo Saxonibus de morte Heroddi certũ e Suetia nũtiũ accepisset/liberosq; suos Sorli suffecti regis calũnia auitis bonis exutos cognosceret, Biorni/Fridleui (Sorlus Sueciæ rex) atq; Rathbarthi collegiũ ap̄p̄catus (nã Regnaldus/Withsercus/et Ericus: quos ex Suanlogha p̱genuerat, nondũ habilem armis ætatem impleuerãt) Suetiam petiit. Cui occurrens cum exercitu Sorlus publice an priuatim dimicãdi optione facta singularem deligenti conflictum Scarchdhum spectatæ audaciæ pugilem cum septena filiorum manu ex prouocatione pugnaturũ admouit. Cũ quibus Regnerus tribus filiis in certaminis societatẽ assumptis, vtroq; exercitu inspectãte cõgressus, agone victor excessit. Biornus vero q̄ integer hosti cladem ingesserat/tanq̃ a ferrei lateris firmitate sempiternum vsurpauit agnomen. Qua victoria Regnerus omnis periculi superandi fidutiam nactus, Sorlum cum vniuersis quas ductauerat copiis impetitum occidit. Cumq; Biorno ob conspicuæ fortitudinis meritum Suetica præ (Biornus Suetiæ fit rex) latione donato aliquanto bellorum interstitio quieuisset/ cuiusdam forte mulierculæ amantior factus, quo promptiorem sibi potiendæ eius aditum strueret / patrem ipsius amplissimo beneficentiæ cultu officiosissime captandum curauit. Sæpe enim numero accersitum ad epulas plurimæ comitatis officiis prosequebatur. Nam et venientem assurgendi reuerentia/discumbentemq; proximo sibi cõsessu veneratus est. Sæpe etiã donis: interdũ benignissimo recreauit alloquio. Qui quũ tãtę honorationis cãm a nullo suo merito p̱fectã aĩaduerteret, cogitatiõe varie deflexa, ex amore filiæ suæ tacitã principis liberalitatẽ descendisse cognouit/libidinosum propositum humanitatis nomine colorantis. Quã vt exactissimum amantis ingenium frustraretur, tanto impensius obseruandam curauit: quanto eam latentioribus studiis ac peruicatioribus modis ambiri comperit. Verum Regnerus certissimo cõsensus eius nuntio recreatus, villam in qua asseruabatur accessit: nihilq; amori inuium putans / in vicino quendam rusticæ vitæ solitarius hospitio petiit. Mane com-

Vaticiniũ mulierculæ

Saxonũ subactio, xiiii.

Regneri victoria.

Sueti subacti septio. Regneri amores.

mutata cum fœminis veste amicæ laneum opus explicanti muliebriter cultus astitit: virgineoq; operi rudes artificii manus callide ne pderetur admouit. Nocte vero votis virginem amplexatus indulsit. Cumq; maturescente partu temeratæ pudicitiæ facinus tumidiore puellæ gremio pderetur, incertus pater cui se filia polluendam dedisset/ignoratum stupri auctorem ex ipsa maxime cognoscere perseuerauit. Qua se neminem præter pedissequã lecti participem habuisse pertinacius affirmante, rem regi cognoscendã mandauit. Ille insontem famulam inusitata criminatione notari non sustinens/pprii sceleris professione alienæ innocentiæ fidem facere non erubuit. Qua humanitate/et muliebris calumniæ ptes reppulit/et ne ridiculus rumor apud improbas aures sereretur effecit. Præterea gignendũ ex ea filiũ sui sanguinis esse/ꝓq; eum Vbbonem nuncupari vellet adiecit. Qui quũ aliquatenus excreuisset, teneræ ætatis ingenio maturæ discretionis habitum appræhendit Matris em̃ dilectionem ꝓ excellenti se thoro miscuisset/amplexus: venerationẽ patris ꝓ ad obscuriorem iusto copulam descendisset/abiecit. Post hæc Regnerus expeditionẽ in Hellespoticos parans, vocataq; Danorum concione saluberrimas se populo leges laturum pmittens: vt vnusquisq; paterfamilias sicut ante quem minimi inter liberos duxerat militaturum exhiberet: ita tunc valentioris operæ filium aut pbatioris fidei seruũ armaret/edixit. Quo facto omnibus quos ex Thora procreauerat filiis præter Vbbonem assumptis, Hellespõtum eiusq; regem Dian variis cõtusum bellis lacessendo perdomuit. Ad vltimum eundem creberrimis discriminibus implicatum extinxit. Cuius filii Dian et Daxon olim Rutheni regis filias mari tali sorte complexi, impetratis a socero copiis, ardentissimo spiritu paternæ vindictæ negotium rapuerũt. Quorũ Regnerus immensum animaduertens exercitum/ diffidentia copiarum habita, equos æneos ductilibus rotulis suppositos ac versatilibus curriculis circũductos in cõfertissimos hostes maxima vi exagitari præcepit Quæ res tantũ ad laxandam aduersariorum aciem valuit: vt vincendi spes magis in machinamento, q̃ milite reposita videretur. Cuius intolerabilis moles quicquid impulit obruit. Altero ergo ducum interfecto/altero fuga sublapso vniuersus Hellesponticorum cessit exercitus. Scithæ quoq; Daxon arctissimo materni sanguinis vinculo contingẽtes/eodem obtriti discrimine referuntur. Quorum puincia With serco attributa: Ruthenorũ rex parum viribus fidens/ formidolosa Regneri arma fuga præcurrere maturauit. At Regnerus cæteris prompta sibi deditione substratis, quũ quinquennem ppemodũ piraticam expleuisset, Biarmos nup deuictos inualida subiectionis fide palam imperium detrectãtes inuenit. Qui quũ aduẽtũ eius cõpertũ haberẽt, carminibus aggressi cælũ/sollicitatas nubes ad summã vsq; nymborũ violentiã impulerunt. Quæ res Danos aliquãdiu nauigatione phibitos alimẽtorũ facultate defecit. Eosdem quoq; subito remissa tempestate æstuosissimi feruoris flagrantia torruit. Nec ea quidem pestis cõcitati frigoris magnitudine tolerabilior extitit. Itaq; anceps geminæ intẽperantiæ malũ vicissim affecta corpa immoderata vtriusq; status accessione corrupit. Cæterũ laxi vẽtris pfluuiũ cõplurimos exanimauit. Ita Danorũ plæriq; dubia cæli q̃litate cõclusi/passim aborta corporũ pestilẽtia decesserũt. Cũq; se Regnerus adulterina magis q̃ vera aeris vi ppeditũ aiaduerteret, vtcũq; nauigatiõe pducta in Curos Sẽborũq; regionẽ accessit. Qui maiestatẽ eius pnde atq; honoratissimi victoris amplitudinẽ ipẽsius venerati sũt. Quo beneficio rex magis aduersus Biarmorũ insolẽtiã efferatus spretæ maiestatis suæ vin

Vbbo nascitur.

Edictũ nouum.

Hellespõti subactio.

Stratagema nouum

Scithę victi

Biarmorũ rebellio: et magica peritia.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

dictam inopinato petiuit assultu. Quorum ignoti nominis rex subitanea hostium irruptione pculsus/simulq; conserendæ cũ ipis manus fiducia vacuus, Matullũ Finmarchiæ ducẽ perfugio petiit. Cuius peritissima sagittariorum opera frætus Regneri apud Biarmiam hiberna pagentem impune lacerauit exercitũ. Quippe Finni lubricorũ stipitum celeri allapsu cursum intendere soliti, arbitraria velocitatis potentia rapiũtur/pmptissimãq; ppinquitatis vel absentiæ facultatẽ obtinere credunt. Mox em̃ vt hostẽ læserint, eadẽ celeritate qua subeũt auolant: nec pcursu languidius reditum tentant. Itaq; et vehiculorũ et corporũ agilitate instandi/fugiendiq; exptissimam obtinẽt potestatem. Credendũ est tunc Regnerũ fortunæ suæ imbecillitatẽ admiranter tulisse, quũ se olim Romani culminis triumphatorem ab inermi inconditoq; agmine ad vltimũ vsq; discrimen abripi peruideret. Itaq; q̃ splendidissimum Romanæ militiæ decus/maximiq; ac serenissimi ducis insignes copias excellenter obtriuerat, agrestis et ignobilis vulgi sordidissimo atq; tenuissimo apparatui cessit: Isq; cuius bellicã antea claritatem fortissimæ gentis vis hebetare nequerat, despicabilis populi puulam manũ sustinere nõ valuit. Quo euenit vt ea manu qua clarissimã orbis pompam ac grauissimũ militaris roboris instrumentũ fortissime contudit: qua tot peditũ/tot castrorũ/tanti equitatus fragorẽ aptissime subruit, vilem obscuramq; plæbeculã furtim et quasi p latrociniũ incessere sustineret: illustremq; gloriã suam palam atq; interdiu partam nocturna fallacia maculare nõ erubesceret/manifestæ fortitudinis loco clãdestinas amplexatus insidias. Quæ res vt ope deformis/ita exitu vtilis fuit. Nec Finnorũ q̃ Caroli fuga parcius gratulat⁹ est/plus se viriũ in nudissima plæbe, q̃ in instructissimo milite repperisse cõfessus. Siqdem grauissimã Romanorũ armaturã q̃ leuia pannosæ gentis spicula tolerabilius ferre potuit: vbi Biarmorũ rege interfecto, Finnorũ vero fugato, Regnerus saxis rerũ gestarũ apices præ se ferentibus hisdẽq; supne locatis æternũ victoriæ suæ monimentũ affixit. Interea Vbbo p auum suum Hesbernũ ad sacrilegam regni cupiditatem adductus, abiecta paterni respectus verecũdia, capiti suo regiũ arrogauit insigne. Cuius quũ Regnerus insolentiã ex Suetiæ ducibus Keltherho/Thorkilloq; cognosceret, Gothiã versus ppropere nauigationẽ exercuit. Quos Hesbernus Regneri ptib⁹ singulari fide deuinctos exptus, præmio sollicitatos regis desertores efficere laborabat. Illi non flexo e sententia ppposito, ex Biorni arbitrio suum cõsistere retulerunt: confessi Sueonũ neminẽ quod ab eius placito destitisset ausurũ. Nec segniter ipm̃ Hesbernus benignissimis legatorum alloquiis captauit. Qui se perfidiæ q̃ bonæ fidei ppiorẽ fore denegans/piissimi patris amori improbissimi fratris gram anteferri pq̃ nefariũ iudicabat. In ipos vero legatos pinde ac grauissimi criminis hortatores laqueo animaduertit. Sueti quoq; de reliqua legatorũ turba pari clade noxię exhortationis pœnas sumpserunt. Igitur Hesbernus occulto clãdestinoq; paratui parũ prosperũ ratus cõstare pgressum/ adcitis palam copiis manifeste procurrit ad bellum. At præfectus Iutiæ Iuarus neutram sacrilegæ pugnæ partẽ pietati propinquam autumans, impium bellum voluntario pręcucurrit exilio. Regnerus vero Hesbernum apud sinum qui latialiter viridis appellatur aggressus occidit/exanimisq; abcisum caput prora excipi mãdans, terribile factiosis spectaculum edidit. Vbbo vero profugio vsus: itemq; patrem reuocato apud Sialandiam bello adortus dum laxata suoꝝ acie vndiq; solus impetitur, tantũ aduersi agminis fudit vt hostilium cadauerum excremento perinde ac munitione firmissima circũactus,

Finni.

Regnerus Romanorũ victor a Finnis affligit.

Vbbo regnum affectat.

Grónsund.

Vbbo pluri mos fũdit.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

facile prouocantium inhiberet accessum. Ad vltimũ frequentioribus hostium globis obfusus, compræhensusq; publicis vinculis onerandus abstrahitur. At ille immensa vi extricatis recisisq; catenis: inditos sibi nexus disiicere ac lacerare adorsus: nullis obitum modis effugere potuit. At vbi Iuarus tumultum patriæ factiosi supplicio discussum comperit: Daniam petiit. Quem Regnerus q; inter sæuissimas parricidiorum procellas integerrimũ se pietatis cultorem gesserat: amplissima veneratione suscepit. Interea Daxon Withsercum Suetiæ principantem: diu nequicq̃ superare conatus: tandem factæ pacis commento circũuentum aggreditur: conuiualiter ab eo exceptus armatum subornauit exercitum: qui simulata mercatione in vrbem rhedis aduectus: hospitis domũ nocturno laceraret assultu. Cuius latrocinii manum tanta Withsercus strage perculit: vt hostilium corporum cumulo circũfusus: nisi scalis superne admotis compræhendi nequiret: duodecim quoq; comites eius pariter ab hoste capti: facta sibi repetendæ patriæ potestate deuotis pro rege capitibus alienum participare periculum q̃ suum abiicere maluerũt. At Daxon egregię Withserci formæ miseratione permotus orientem speciosissimæ indolis florem conuellere passus non est. Cui non tantum salutem: sed & filiam dimidio regni sui dotatam in matrimonium obtulit. Ac decori incolumitatem q̃ fortitudini pœnam afferre maluit. Ille vero precariæ vitæ vsum animi magnitudine floccipendẽs: impunitatem perinde atq; paruulum aliquod beneficium respuit: mortis sententiã sua sponte complexus/ præfatus Regnerum in vindictam filii remissius exacturum si eum in eligendo mortis genere proprio vsum arbitrio comperisset. Cuius temeritatem ammiratus hostis ea fati specie qua ipse in se animaduertisset: consumendum esse promittit. Quam libertatem iuuenis ingentis beneficii loco suscipiens: vinctum se cum sociis cremari petiuit. Nec segniter Daxon auidis fati precibus obsecutus: pro beneficio optatæ mortis supplicium erogauit. Quo audito Regnerus obstinato ad moriendum luctu: non modo mœrorem induit, verum et per summã animi ægritudinem: lectulo corpus affixit, doloremq; cõceptum gemitu patefecit. Quem coniunx virilem supergressa fidutiam imbecillitatis increpitum virili adhortatione firmauit: reuocatumq; a mœrore animũ: arma impensius celebrare perdocuit: affirmans fortissimũ patrem cruentos filii cineres: iustius armis q̃ lachrymis expiaturum. Monuit quoq; ne muliebriter lugens: tantum sibi ignominiæ fletu pareret: quantum antea claritatis virtute contraxerat. Ad hanc vocem veritus Regnerus ne pristinos fortitudinis titulos effœminato mœrore cõtereret: discusso mœstitiæ habitu, depositisq; doloris insignibus: promptissima vindictę spe iacẽtem reuocauit audaciam. Adeo interdum ab inualidis fortia roborantur ingenia. Iuaro ergo Regni tutelam deferens, Vbbonemq; pristinæ gratiæ redditum paternа charitate complectens: traiecta in Rusciam classe: compræhensum Daxon catenarumq; pœna coercitum: apud Vtgarthiam custodiæ relegauit. Siquidem tunc Regnerum aduersus charissimi filii interfectorem clementissima animi moderatione vsum esse cõstabat: cum ad cõcupitæ vltionis satietatem exilium sontis, q̃ necem sufficere maluit. Qua quidem humanitate magnus Ruthenis iniectus est rubor: vlterius aduersus eum sæuiendi regem quem ne iniuriarum quidem acerbitate ad infligendam captiuis mortem impellere potuerunt. Eundem quoq; Regnerus breui in gratiam reductum patriæ reddidit: pollicẽtem se ei annuo nudatum pedes: cum duodecim patribus discalciatis suppliciter tributa pẽsurum. Enimuero in captiuũ

Vbbonis mors.

Srithię legendum ē vt supra folio 92 videre erit.

Withserci virtus.

De magnanimitate Withserci.

Supplicũ dirum.

Regneri dolor.

Daxon capitur.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

ac supplicem leniter animaduertere, q̃ cruentam securim distringere: superbãq; cer uicem sedulo mulctare seruitio: q̃ semel elidere satius duxit. Inde profectus filiũ suũ Ericum ventosi pillei cognomen habẽtem Suetiæ præfert. Vbi Fridleuo atq; Siuar do apud se stipendia merentibus: Normannos Scotosq; duobus aliis falso regis no men arrogasse comperiẽs: in primis Noruagicæ rei vsurpatorẽ sustulit: eãq; Bior no fruendam tradidit. Deinde eo atq; Erico accitis Orcades populatus: ad vltimũ Scotorum finibus appulit: eorũq; regem Murial triduano exhaustum prælio inter fecit: verum filii eius Dunuat, atq; Rathbarthus pugna spectabiliter edita ab hoste necati: sanguine suo cruẽtam patri victoriam pepererũt. Cũq; in Daniam reuersus coniugẽ Suanlogam interim morbo cognouisset absumptã: protinus sollicitudini remediũ solitudine quæsiuit: ægreq; mentis luctum intra penatium suorum clau stra cohibere passus non est. Verum hanc mœroris acerbitatẽ Iuari regno pulsi re pentinus detraxit aduentus. Quippe Galli fugato eo in Hellam quendam Hamo nis filium falsam regis contulerant potestatem. Quo duce Regnerus perinde atq; locorum perito vsus, edita classe portum, qui Noruicus appellatur, accessit: vbi ex positis copiis Hellam Gallicana virtute subnixum: post extractam in triduũ pugnã fugæ amantem effecit: eaq; res creberrimo Anglorum, rarissimo Danorum sangui ne constitit. Cumq; ibidem Regnerus annũ victor explesset consequenter excitis in opem filiis Hiberniam petit: occisoq; eius rege Melbrico Diflinam Barbaris opibus refertissimã obsedit, oppugnauit, accepit. ibiq; ãnuo statiuis habitis: mediterraneũ fretum pernauigans ad Hellesponticum penetrauit interiecta regionum spacia cla rissimis emensus victoriis: continuæ felicitatis progressum nusq̃ interpellante for tuna. Inter hæc Haraldus quorundam astipulatione Danorum Regneri militiam languidiore studio comitantiũ: recidiuos patriæ tumultus incutiẽs: regii nominis vsurpator emersit. Qui Regneri ab Hellesponto redeũtis armis exceptus cũ rebus infeliciter gestis exhausta domesticæ opis præsidia animaduerteret: Lodouicũ Ma guntiæ constitutũ auxilia petiturus accessit. At Lodouicus summo amplificãdæ re ligionis ardore confertus: conditionẽ Barbaro intulit opẽ spondendo si Christi cul tum exsequi consensisset. Nullam enim posse aiebat animorũ interuenire cõcordiã dissona sacra cõplexis. Quamobrẽ petitorẽ opis primũ religionis cõtubernio opus habere: neq; magnorũ operum consortes existere posse: quos supernæ venerationis formula disparasset. Qua sententia & salutem hospiti, & sibi pietatis præconiũ pepe rit. Haraldum enim solẽni lauacro vsum consequẽter Saxonicis roborauit auxiliis. Quibus is fretus, in territorio Slesuicensi dicandam deo ædem sollicita moliebatur impensa. Hic itaq; sanctissimi tenoris specimẽ a Romanis ritibus mutuatus: profa nato perfidorũ errore delubra diruit: victimarios proscripsit: flaminiũ abrogauit. Atq; incõditæ patriæ Christianismi sacra primus intulit: reiectoq; dæmonũ cultu diuinũ æmulatus est. Supremo quicquid ad custodiã religionis attinuit: scrupulo sissima cura seruauit. Sed non tam efficaciter, q̃ pie rẽ auspicatus est. Superueniens enim Regnerus: iductaq; per eũ sacra temerans: vera religione proscripta, pristino adulterinam loco restituit: ac suo cerimonias honore donauit. Haraldus vero pro fugus fortunã ad sacrilegiũ transtulit. Nam vt pcipuũ inchoatæ religionis specimẽ ita primũ neglectæ spectaculum fuit: atq; ex splendido sanctitatis auctore, infamis eiusdem desertor euasit. Interea Hella ad Hibernos collatus omnes qui se Regnero propiore fide deuinxerant ferro suppliciisq; mulctauit. Quem Regnerus classe ad

Erik verhat.

Noruagiæ subactio.

Subactio Scotorũ viii.

Galli Iuarũ pellunt.

Regneri successus.

Haraldus occupat regiũ nomen.

Lodouici imperatoris pietas.

LODOVICVS SECVNDVS.

Harald⁹ fit Christian⁹.

Harald⁹ fit apostata.

Hellæ sæuitia.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

ortus: iusta omnipotentis animaduersione manifestas detractę religionis pœnas pe
pendit. Comprehensus enim atq; in carcerem coniectus: noxios artus colubris cõ
sumendos aduertit. Atq; ex viscerum suorũ fibris tristem viperis alimoniam præ
buit. Cuius adeso iocinore cum cor ipsum funesti carnificis loco coluber obsideret
omnẽ operum suorum cursum animosa voce recensuit: superiori rerum contextui
hanc adiicies clausulam: Si suculae verris supplicium scissent: haud dubio irruptis
haris afflictũ absoluere properent. Quo dicto Hella adhuc nõnullos filiorũ eius vi
uere interpretatus: quiescere carnifices, amoueriq; viperas iubet. Cũq; satellites per
agendæ iussionis gratia accurrissent: Regnerus imperiũ regis funere suo præcesse- Mors Re-
rat. Quem quid aliud q̃ duas inter se fortunas partitas esse dicemus. Alteram quæ gneri.
ei incolumẽ classem, propensum imperiũ, præcipuas piraticæ vires adiiceret: alterã De duplici
quæ claritatis ruinam, cõmilitonũ necem, acerbissimũ vitæ exitum irrogaret: cum fortuna.
ipsum carnifex venenatis belluis circũfusum eo corde qd̃ aduersus omne discrimen
immobile gesserat: aspides exsatiantem videret. Itaq; ex speciosissimo victore ad mi
serabilem captiui sortem deductus: ne quis nimiũ fortunæ credat edocuit. Quẽ ca- Fortunæ
sum Iuarus dum forte ludos inspectaret: accepit. Sed nihilominus vultum in eodem ludus.
habitu continens: solitoq; nulla ex parte infractior: non solũ nũtiatam parentis cla- Iuarus rex
dem doloris dissimulatione suppressit: sed ne strepitum quidem exoriri passus atto lxiii.
nitum rumore populum Theatro discedere vetuit. Itaq; neq; oris hilaritatẽ depo-
suit: ne cessato ludo scænam interrumperet: neq; oculos a publico plausu ad priua-
tam mœstitiam flexit: ne ex summo tripudio repẽte in vltimũ prolapsus mœrorem
potius calamitosi filii, q̃ iocabundi ducis partes egisse videretur. Siuardus vero eo Siuardus.
dem nuntio accepto: propior paternę charitati, q̃ priuatæ passioni: hastile qd̃ forte
in manu habebat altius pedi stupefactus immersit: tristitiæ salebra corpoream ne-
gligente molestiam: vt enim animi vulnus patientius ferre potuisset: corporis par-
tem grauius afficere studuit. Quo facto simul fortitudinem mœroremq; detexit:
fortunam suam inter calamitosum filium, constantemq; partitus. At Biornus in- Biornus.
ter tesserarum iactus delato ad se paternæ mortis nuntio tanta vi correptum ma-
nu calculum pressit: vt tabulæ quoq; cruorem digitis extortum infunderet, vbi ni-
mirum fortunæ iactum ipsa quam versabat alea leuiorem esse didicit. Qd̃ audiens
Hella hunc trium parentis obitum fortiori animi robore sustinuisse iudicauit: qui
nihil pietatis eius funeri pstitisset: ideoq; sibi Iuari suspectissimam haberi virtutem
Iuarus vero petitis Angliæ partibus cum classem suam conserendi cum hoste belli Iuari astus
impotentem animaduerteret: astum audaciæ præferens Hellam acumine tentat. in petendo
spatium arui quantum equino tergore complecti potuisset in sequestræ pacis pi- aruo.
gnus expostulans. Et quidem quod petiit impetrauit. Rex enim paruo preces stare
autumans: a tanta hoste exiguum magnæ rei loco expeti gratulatus est: ratus perq̃
breue tergus paululum ruris occupaturum. At Iuarus corio in exiles admodum
corrigias scissum extracto: habilem exædificandæ vrbi agrũ implicuit. Igitur Hella
prodigalitatis pœnitentia succedente magnitudinem corii sera æstimatione colle-
git, diuisam cuticulam rectius q̃ incolumem mensus. Quam enim exiguum soli cin
cturam credidit: amplissima iugera latius occupantem aspexit. Iuarus vero condi
tæ vrbi abundæ suffecturos obsidioni commeatus inuexit. Ab inedia perinde atq;
hoste defensam haberi cupiens. Interea Siuardus ac Biornus cum quadringẽtarum
nauiũ classe superuenientes: bellum regi manifesta prouocatione significant. Idq;

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

statuto tempore exsecuti: compræhensi ipsius dorsum plaga aquilam figurante affici iubent: sæuissimũ hostem atrocissimi alitis signo profligare gaudentes. Nec vulnus impressisse contenti, laceratam saliuere carnem. Taliter perempto Hella: Biornus ac Siuardus regna sua reduces expetiuere. Iuarus Angliam biennio tenuit. Interea Dani perseuerantissima bellum factione complexi: Siuardo cuidam atq; Erico regia gente creatis publicam detulere tyrannidem. Quos Regneri filii communiter mille septingentarum nauiũ classe apud Slesuicum adorti: semestri deleuere pugna. Colles indicio manent, nec minus is apud quem belligeratum est, sinus Siuardi funere inclaruit. Iamq; præter Regneri filios regius propemodum interierat sanguis. Exinde Biorno atq; Erico domum reuersis Iuarus atq; Siuardus, quo tenaciores rebellibus frenos imponerent: in Dania resederũt, Agnerum Angliæ præferentes: qui repulsa prouocatus Anglorum opitulante Siuardo contemptricem sui prouinciam incolis vacuefaciendo tenacia situ iugera cultore carere: q̃ insolentem alere maluit, pinguissimaq; insulæ rura: teterrima vastitate perfundens: desertæ q̃ superbæ regioni imperitare satius autumauit. Post hæc Ericum apud Suetiam Osteni cuiusdam malignitate sublatum vlcisci cupiens: dum alienæ vindictæ arctius incumbit: suum hosti sanguinem erogauit. Dumq; cæsi fratris pœnas auidius expetit proprium: fraternę charitati funus impendit.

Helli supplicium. Subiectio Anglorũ octaua. Siuardi tumulus. Erici cædis vltio. Agneri cædes. Siuardus rex lxiiii.

Itaq; Siuardus summis totius Danicæ concionis suffragiis paternum appræhendit imperium. Hic autem post editas late strages domestica claritate contẽtus: toga q̃ armis illustris haberi maluit: omissoq; castrorum cultu: ex acerrimo tyranno exactissimum pacis custodem agere cœpit: tantum decoris in ocio atq; vacatione constituens: quantum ante in victoriarum frequentia repositum autumabat. Adeo autem studiorum eius mutationem fortuna fauorabiliter prosecuta est: vt sicut ipse neminem: ita nec ipsum quisq̃ hostiliter laceraret. Idem fato functus Ericum admodum infantulũ naturæ magis q̃ regni aut pacis hæredem habuit: Quippe Ericus Haraldi frater tenerrimã eius ætatulam spernens: irrupta cum seditiosis patria: regium occupauit insigne: nec erubuit lacessita legitimi ducis infantia: adulterinam arripere potestatem: hoc se regno indigniorem comprobans q̃ imbellem eo spoliare sustinuit. Igitur illũ sceptro seipsum virtutibus exuit: & dum armis incunabula appetit: omni pectus virilitate nudauit. Neq; enim vbi cupiditas ambitioq; flagrauit: consanguinea charitas sedem habuit: sed hanc inhumanitatẽ supernæ vltionis ira pensauit. Inter ipsum nãq; ac Guthormum Haraldi filium subito tanta clade cõfectum est bellum: vt eorum vtroq; cum innumeris aliis interempto: regia Danorum stirps atrocissimis exhausta cædibus: ad vnicum superioris Siuardi filium redigeretur.

Ericus tyrannus.

Hic consanguineorum iactura regnãdi fortunam adeptus: vtpote propinquorum nece q̃ incolumitate felicior: relictis aliorum exẽplis per auiti negocii vestigia decurrit. Repente nanq; studiosissimus piratici muneris executor apparuit. Et vtinam in abolẽdo Christianismi cultum temerarium Regneriani spiritus non egisset hæredem. Siquidẽ religiosissimũ quẽq; aut suppliciis insequi:

Ericus rex lxv. ipius.

iii.

aut rebus exuere, exilioq; mulctare perseuerauit. Sed frustra principium causer: cuius exitũ probem. Laudabilior enim est vita: cuius initiũ turpe, speciosus finis abripit, q̃ cuius probabile exordiũ in culpas flagitiaq; decurrit. Siquidẽ Ericus ad salutares Ansgarii monitus sacrilegę mentis errore deposito quicquid per eiusdẽ insolentiã cõmiserat expiauit: tantũq; in excolenda religione se gessit: quantũ egerat in aspernanda. Itaq; non solũ sanioris disciplinæ haustum docili animo traxit: verũ etiam primęuas maculas finali puritate pertersit. Hic filium Kanutũ ex Guthormi filia eademq; Haraldi nepte progenitum superstitem moriens dereliquit.

Erici conuersio. Aduentus sancti Ansgarii. 864.

Huius infantia manente regni pupilliq; tutor exposcitur. verum quoniam huiusce muneris aduocationem præstare plærisq; vel inuidiosum, vel arduum videbatur: sortitione virum legi placuit. Prudentissimi nãq; Danorum in tam excellenti negotio arbitrario delectu vti pertimescentes: plus alienæ fortunæ q̃ suis sententiis permiserunt. Electionis euentum fortuito magis q̃ solido consilio delegantes. Quo euenit vt Ennignupus quidam amplissimæ atq; integerrimæ virtutis tam onerosæ functioni humeros suos submittere cogeretur: decretãq; sorte amministrationem ingressus, nõ minus vniuersorum res q̃ singularia regis incunabula tueretur. Vnde & ei quidam parum annalium periti medium in fastis locũ tribuunt. Cũq; Kanutus decursis adolescẽtiæ spatiis ab annis virilitatem traxisset: amotis qui sibi beneficium educationis impenderant: ex pene desperato adolescẽte auctor insperatæ probitatis euasit. Hoc vno deflendus ꝙ absq; Christianæ religionis insignibus e vita ad mortem transitum habuit.

Kanut⁹ rex lxvi.

Sed mox ad filium eius Frothonem rerum summa concessit: cuius fortuna armis belloq; alita/eo felicitatis excessit: vt ꝓuincias quæ a Danis quondam defecerãt pristino adactas iugo/vetustis alligaret obsequiis. Qui etiam seipsum apud Angliam iampridẽ Christianismi peritam solennibus aquis humectandum exhibuit. Cæterum priuatam salutẽ suam in publicam exhuberare cupiens: ab Agapito qui tunc ciuitatis Romanę sacris præerat Daniam diuinitus erudiri petiuit. Qđ anteq̃ votis exsequeretur absumptus est. Nam fatis suis Romanæ legationis pręcucurrit aduentum animo certe q̃ effectu superior: tantũq; supernæ compensationis ob pietatis propositum assecutus: quantum cæteris præstatur ex opere.

Frotho. vi. rex. lxvii. Christian⁹.

Huius filius Gormo cui ꝙ ex Anglia oriundus extitit: Anglici cognomen incessit: patre extincto promptiore fortuna q̃ diuturniore apud insulam regiam adeptus est arcem. Dum enim Daniam disponendæ eius gratia petisset ex Anglia: longam paruuli secessus iacturam expertus est. Quippe Angli libertatis suæ fortunam in eius absentia reponentes: publicam a Danis defectionem moliẽdo: præcipitem rebellandi fiduciam induerunt. Sed quo eum Anglia inuidentius spreuit: hoc Dania fidentius coluit. Itaq; dum ad duarum prouinciarum vtrãq; auidas imperii manus porrexit: altera potitus: alterius irreuocabiliter dominationem amisit, nihil vnq̃ fortiter pro ipsius recuperatione conatus. Adeo difficile prægrandia continentur imperia.

Gormo. iii. rex. lxvii.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Haraldus iiii. rex. lxix.

POst quem filius eius Haraldus Daniæ regnator incessit. ob hoc quidem obscurioris apud posteros memoriæ, egregiorũq; operum monimentis vacuus: q; regiarum opum seruator magis q̃ propagator extiterit.

Gormo. iii. rex. lxx. impius.

POst hũc Gormo arcem obtinuit: semper infensi erga religionem animi: christicolarum perinde, ac teterrimorum hominũ respectum extinguere cupiens. Omnes huiusce normæ participes vario iniuriarum genere fatigatos: quibus potuit calumniis insequi non quieuit. Quinetiam vt priscum delubris cultum restitueret templum in fundo Slesuicensi a religiosis conditum tanq̃ sacrilegum aliquod impietatis domicilium: ab imis fundamentorum partibus demolitus est: quos suppliciis non attigerat sacræ cellæ strage puniens. Hic tametsi proceritatis habitu eximius putaretur: parum respondentem corpori animũ gessit. Ita enim mores suos intra regnandi satietatem continuit vt seruata potius q̃ aucta maiestate gauderet: satiusq; tueri proprium: q̃ alienum incessere duceret: magis de acquisitorum custodia, q̃ acquirendorum incremento sollicitus. Hic a maioribus coniugalia sacra celebrare permonitus: Anglorum regis Hedelradi filiam Thiram nuptiali studio insecutus est. Illa vt erat grauitate atq; industria ante alias præstans: conditionem pro eo attulit: non ante se ei nupturam præfata, q̃ Daniam sub dotis nomine recepisset: eoq; pacto intercedente Gormoni desponsa nocte qua prima genialem thorum conscendit: sponsum perseuerantissimis precibus aggressa in triduum se virilis concubitus expertem dimitti petiuit, non ante rebus veneriis indulgere constituens: q̃ matrimonium creandis liberis efficax futurum aliquo per quietem præsagio didicisset: itaq; simulatione continentiæ matrimonii experientiam interpellabat cognoscendę posteritatis propositum pudicitiæ specie tolerando, commerciumq; libidinis distulit verecundiæ figmento fortunam propagandæ successionis explorans. Alii eam vt temperantia sua thori socium Christianismi sacris adciscere: maritalis lecti blanditias detrectasse coniectant. verum q̃q̃ iuuenis amori eius flagrantissimo animo inhæreret: alienæ tamen continentiæ q̃ propriæ voluptati obsequi prætulit: speciosiusq; nocturnis motibus imperare: q̃ lachrymosa amicæ vota repellere arbitratus est: profectas ab industria preces pudicitiæ propinquas autumans: euenitq; vt qui mariti partes agere debuerat: pudicitiæ custodem præstaret: ne in capite nuptiarum stuprosæ mentis nota afficeretur quasi plus libidinis viribus, q̃ propriæ indulsisset verecundiæ. Cæterum ne in concessum virginis amorem libidinoso complexu prærripere videretur: vicina latera, non solum alterius complexibus exuit: sed etiam destricto mucrone secreuit. Atq; ex cubiculari lecto suum, ac sponsæ diuiduum cõtubernium reddidit: sed voluptatem quam gratuita humanitate distulit mox læta somnii specie delibauit. Quippe profuso in somnũ animo existimauit duos alites coniugis suæ genitali parte prolapsos: sed alterum altero grandiorem corpora superne librantes prępeti cœlum volatu petere: exiguoq; tempore interiecto reuersos, suis altrinsecus manibus insedisse. Secundo quoq; ac tertio paruula quiete recreatos propassis alis aeri se credidisse. Tandemq; minorem ex his ad se pennis cruore oblitis comite vacuum remeasse. Ea opinione attonitus vt erat somno pressus indicem stuporis questum edidit. Ac totos penates tumultuoso clamore compleuit. Quam speculationem eo

Thira virago fidelis.

Tyre Danebod.

Prodigiũ.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

percontãtibus famulis explicante. Thira felicem se prole futuram autumans omisso differendarum nuptiarum proposito: castimoniam quam cupide precata fuerat: auidius remisit. Cœlibatumq; ad Venerem transferens: sponso gratam suimet potiendæ copiam tribuit / continentis animi virtutem admissi concubitus satietate pensando: præfata minime se ei nupturam fuisse, nisi ex his adumbratæ quietis imaginibus certiorem fœcunditatis suæ fortunam hausisset. Itaq; vt vafro ita inusitato consilio pudicitiæ simulatio in futuræ prolis agnitionem transiuit: nec sors opinionem eius frustrata est: breui enim Haraldi atq; Kanuti felix ple mater apparuit: qui cum virilem attigissent ætatem: exerta classe effrenatam Sclauorum insolentiam domuerunt: nec Angliam quidem immunem ab hoc vexationis genere reliquerũt: quorum Edebrandus ingeniis delectatus/ illatam a nepotibus vim voluptatis loco habuit, amplissimi beneficii nomine teterrimam amplexatus iniuriam. Multo enim amplius virtutis in eorum fortitudine q̃ pietate reposuit. Ideoq; ab infestis lacessi: q̃ ab ignauis coli speciosius duxit. Tanq̃ ex ipso fortissimo indolis habitu futurum virilitatis eorũ specimen peruideret. Non enim ambigere potuit quin extera quandoq; impetituri essent: qui materna tam audacter exigerent. Adeo autem iniurias officiis antepositit, vt pręterita filia Angliam iisdem testamẽto legaret auitum nomen paterno præferre non dubitans. Nec imprudenter: quoniam aliquanto speciosius mares q̃ fœminas regni vsum decere nouerat: imbellis filiæ ac fortissimorum nepotum conditionem separandam existimans. Quo euenit vt Thira filios suos paternorum bonorum hæredes non inuidenter exhæres ipsa conspiceret. prælationem enim eorum honorabilem sibi magis q̃ contumeliosam fore arbitrata est. Iidem crebris piraticæ quæstibus locupletati: summa cum fiducia spes suas ad iniiciendum manus Hiberniæ promouerunt. Cuius rex, Duflina quæ prouinciæ caput habebatur obsessa: cum paucis admodum sagittariæ artis peritis coniunctum vrbi nemus ingressus: Kanutũ magna cum militum frequentia nocturnis ludorum spectaculis interpositum insidioso fraudis circuitu vulnifica procul sagitta petiuit: quæ in aduersum regis corpus incidens mortificum ei vulnus intorsit. Veritus autem Kanutus ne periculum suum hostes effuso gaudio insequerentur: atq; ob hoc cladis suæ fortunam dissimulanter haberi cupiens voce supremos anhelitus reddente: ludos absq; tumultuatione peragi iubet. Qua arte prius Danos Hiberniæ potitores: q̃ suum Hibernis exitum notum reddidit. Quis autem extinctum non plangeret: cuius disciplina militum suorum victoriæ consilio q̃ spiritu diuturniore suffecit? Salus nanq; Danorum in vltimas angusti as deducta: ac pene desperationis periculis implicata: quia morientis ducis iussui paruit: breui quos timuit triumphauit. Quo tempore Gormo ad vltimum ætatis suæ finem prouectus ingentem annorum seriem luminibus captus exegerat: senectam ad vltimos humanæ conditionis terminos prorogando: magis de filiorum vita, & incrementis: q̃ reliquo spiritu suo sollicitus. Tanta autem maioris filii charitate tenebatur: vt a se occidendum iuraret qui prior ipsius exitum nuntiasset. Cumq; forte Thira haud dubium de eiusdem exitio nuntium accepisset nemine id Gormoni palam insinuare audente: præsidium callidítatis amplexa: casum quem ore prodere timuit: opere explicauit. Maritum nanq; regio cultu exutum: tetriore circundedit, aliaq; doloris insignia per quæ causam luctus aperiret, admouit: q̃ antiquitalibus inter exequiarum actiones vti consueuerant. Acerbitatem mœroris habi-

Haraldi & Kanuti natiuitas & gesta.

Sclauorum subactio xv.

Angliæ subactio. ix.

Kanuti cædes.

Hiberniæ subactio.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

tus asperitate testantes. Tunc Gormo. En mihi inquit Kanuti fatum publicas! Et Thira id ipsum (ait) tuo potius q̃ nostro declaratur augurio. Quo dicto marito mortem/sibi viduitatis causam præbuit: nec ante filium q̃ coniugẽ planxit. Itaq; dũ viro nati fortunam exprimit: alterum alterius funeri sociauit: amborũq; exequias paribus prosecuta lachrymis: huic coniugales/maternos illi planctus impendit: q̃q̃ tunc temporis magis solatiis erigenda: q̃ cladibus obtergenda fuisset.

Explicit Liber Nonus.

Eiusdem Saxonis Grammatici Sialandici viri disertissimi
Liber Decimus Incipit.

Haraldus rex. lxxi. Blodrand.

Efuncto Gormone Haraldus hæreditariæ dominationis fortunam conspicuæ fortitudinis operibus prosequi cupiens: traiecta in orientem piratica: circumpositum lacessiuit oceanum. Sed absumpto interim Hedelrado: q̃q̃ sedulos quæstuosi negotii fructus decerperet: aliquanto plus tamen inauito fato amaritudinis: q̃ ex tyrannide voluptatis accepit. Dum enim eum fortuna cumulatius barbaris ditauit opib⁹: Anglicis exuit: externaq; donatum præda, domestica ataq; hæreditaria spoliauit. Siquidem Hedelradi filius Adelstenus patris testamẽto perterritus indignationem suam literis quibus Haraldus hæres scribebatur opposuit recissoq; parentis arbitrio/ proprium æmulatus est. Igitur Noruagiæ rex obtusi cordis homini amplissimæ rei summam cessisse ingemens potiendæ eius spe armata insulam classe petiit. Cuius cum se Adelstenus viribus minorem animaduerteret: conficiendæ pugnæ fiducia vacuus: bellum ad obsequium transtulit: beniuolentiam hostis quem armis propulsare nequiuerat: officiis capessere cupiens. Non solum enim regem amicissimo vultu, benignissimoq; excepit alloquio: sed etiam quo salubrius patriam armis hostilibus liberaret: filio eius Haquino admodum tenero educationis impensam pollicitus: regnum se pariter testamento legaturum promittit. Quam rem maxime vt Noruagicis armis aduersum Haraldum vteretur oblatu dignam putauit. Eius nanq; ferociam pertimescens orbitatem suam gratuito hærede solari: q̃ violentum expectare satius existimauit. Rapuit hostis cõditionẽ præceps: propositãq; pactionẽ amplexus/ tantum de offerẽtis humanitate pasumpsit: vt filium proprio spiritu chariorẽ inexploratæ eius fidei credere non dubitaret. Post hæc Haraldus reductis ab oriente copiis q̃q̃ ad impetẽdũ auũculi factũ præcipuis iuris viribus inuitari poterat: nihilominus impunitam eius ambitionẽ dissimulatę indignationis patientia pterire sustinuit: iustisq; operibus pie carere: q̃ crudeliter potiri maluit. Post paululum vero tẽporis Haquinus audito paterni fati nuntio/ cum proficiscendi gratia velis nauigationem instrueret: Magno superuenientis Adelsteni impetu reuocatus paulisper omisso ventorum vsu propius litori nauigium egit. A quo post cætera morum documenta, quibus quotidie informabatur: noui quid accepturum se ratus: ne inter epulas obscuro se vultu gereret:

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

ſed magis in circũſpiciendis amicis hilari oculorũ habitu vteretur audiuit. Quem enim Adelſtenus compluribus aliis honeſtatis pręceptis imbuerat: etiam aptos conuictui mores ignorare paſſus non eſt. At cui parentis mors Noruagiam ceſſit paulo poſt pręceptoris occaſus angliam patefecit. Veritus ergo Haraldus ne iniuriarũ tolerãtia quę hactenus conſanguineę charitatis reſpectui dabatur / deinceps in ignauię verteretur opprobriũ / & quod moderationis eſſet: vitio applicaretur: Noruagicę rei turbatione primã Haquino iacturã inferendam cõnſtituit: domeſticis eius viribus debellatis / externas facilius obterendas exiſtimans. Cum itaq; res barbaras regia executiõe tractaſſet: in Daniam reuerſus occurſu Haraldi Gunnildę filii adueſus eundem Haquinũ auxilia petentis excipitur: pollicentiſq; ſe tributa daturũ: ſi danicę opis beneficio efficacia partium ſuarum adiumenta ſumpſiſſet. Enimuero inter acerbiſſimos rerum caſus clementiſſimã regis humanitatẽ expertus eſt. Heuindo enim atq; Karlholftho pugnæ adiutorib9 receptis. Ix. nauium claſſe donatus petiti pręſidii compos abſceſſit: euenitq; vt plus ſpei in auxilio danorũ q̃ metus in ſua aduerſitate reponeret. Igitur nauigationẽ remenſus / aduerſus hoſtem naualis pugnę copia non ſuppetente: terreſtrem exercuit. in qua Heuindus Haquinum vt in primos pręliantiũ globos progrederetur hortatus: ipſum clariùs ſui indiciũ exhibentem: inuſitatę magnitudinis ſecuri petiit: attigiſſetq; ni ſatellitum quidã ad actum regi ferrum proprii corporis periculo fefelliſſet. In quem Heuindus tanta vi deſtrictæ bipennis aciem egit / vt ferrũ medio corpori elapſum nullum inter artus obſtaculũ reperiret. Quod cum terrę altius illapſum: genibus nixus abſtrahere conaretur: ab Haquino interfecti militis corpus cõſcendente perfoditur. Incertũ ergo vter alteri plus pietatis impenderit: ille enim ſalutis ſuæ impendio regis fatum repulit: iſte ſeruatoris ſui cladem ſpecioſiſſima vltione pẽſauit: cuius beneficio fatũ effugerat, exitium vltus. Et quid huius militis opera clarius: qui alienę incolumitati q̃ ſuæ propior voluntarium pro duce ſpiritũ erogauit: priuatęq; mortis obiectu ne publica ſociorum ſalus periclitaretur effecit! Interea Thoraluus quẽ Haquinus ad exturbãda hoſtiũ terga in inſidiis collocauerat: ſuperueniens edito in aciem impetu Karlholftho mortem / Danis fugam inflixit. Enimuero cęterorũ fortunã vnius inclinauit occaſus. Haquinus autem palãtes pertinacius vrgere veritus / effuſas ſociorum habenas ſalutari conſilio reuocauit: ne qua improuidi militis incuria efficiposſet, vt in victricem victę partis fortuna recideret. Igitur ęquales ambarum partium ſtrages parem vtrobiq; belli ſucceſſum effecerat. Nã etſi altera victoriæ propior vibebatur: cladibus victã ęquabat. Repetente vero claſſem Haquino incredibile memoratu monſtrum incidit, Iaculum nãq; vago antipitiq; diſcurſu ſuperne inter auras oberrare conſpectum: non minore intuentes metu: q̃ ammiratione compleuit. Siquidem in diuerſas partes dubiis reflexibus agitatum: figendi vulneris locum exploratius proſpicere videbatur. Quod miraculum cunctis immani ſtupore proſequentibus: incertiſq; quidnam res tam inuſitata portenderet: ſubito caſus in ſolius Haquini caput ſuſpectũ omnibus periculũ tranſtulit. Arbitrãtur quidã matrem Haraldi Gunnildam procurato maleficiis ſpiculo victi filii pœnas a victore ſumpſiſſe. Haraldus itaq; inſperato hoſtis exitio regnãdi fortunã adeptus: triennio pmiſſum Danis bonæ fidei vectigal exhibuit. Ea tẽpeſtate Sturbiorn9 Suetici regis Biornonis filius a patrui Olaui filio Erico regno ſpoliatus: petẽdi auxilii gratia ad Haraldũ cui Thyra mater extitit cũ ſorore Gyritha ſupplex migrauit, tãtoq; apud

De pdigio.

Haquini cędes.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Iulinum. eum paratiorem amicitiæ locum repperit: quanto illi eiusdem sororis suæ matrimonium liberalius permisit. Post hæc Haraldus armis Sclauia potit⁹ apud Iulinū nobilissimū illius prouinciç oppidum Sturbiorno duce cōpetentia militum præsidia collocauit. Quorū piratica egregio animorū robore celebrata/ac finitimis paulatim tropheis alita: eo demū ferocitatis excessit: vt continuis nautarum cladibus septētrionalem repleret oceanum. Ea res plus danico imperio q̄ vllum terrenç militiæ negotium attulit, inter quos fuere, Bo, Vlff, Karlf hęfni, Siualdus aliiq; cōplures, quorum prolixam enuntiationem tedio q̄ voluptati propinquiorē stilo ꝓsequi supersedeo. Inter hæc Sturbiornus vltionis aculeo lacessente: acceptam iniuriā pensare cupiens: Haraldo in opem accito: memorem damnorū iram aduersus inuisam,

Otho cęsar Ano 974. Erici dominationē destrinxit. Cuius rei gratia Haraldus hallādiā proficiscēs: theutonicæ irruptionis nuntium: quæ a cæsare Othone gerebatur accepit. Igitur alienæ rei impetitionem q̄ propriç defensionem languidiore studio prosecutus: externæ pugnæ proposito domesticæ curam anteposuit: reflexoq; in Iutiam cursu: ad opem oppressis ferendam præcipiti celeritate contendit. Sed eo superueniente: cæ-

Lymfiord. Wendela. sar Iutiam vtpote regio ductu vacuam nullo resistente permensus cum lymici sinus obiectu tunc temporis Wendalam aquis claudentis: vlterius excurrere vetare-

Othswnd. tur, coniecta in vndas lancea, non solum iter ad eydoram reflexit/verū & simillimū fugæ reditum habuit. Siquidem hastam cuius vsum habebat: maritimos in fluctus relinquendi monumenti gratia iaculatus: suum freto vocabulum indidit. Verū vt impetu grauis: ita exitu vanus apparuit. Haraldus quippe ardentissimo cursu abscedentes hostium reliquias insequutus: Epponem extremi agminis ducem cum iis

Sturbiorni cædes. quos repperit/trucidauit. Interea Sturbiorn⁹ contumeliosa militum adhortatione compulsus: fortunam suam temere sociorum fortitudini credidit/inq; proprium exitium ruens regiarum partium reditum stolida præcessit audacia. Bellum enim ręproperę ausus: rebus Sueonum per incuriam lacessitis occiditur. Et sane hostilibus gladiis vltro iugulum subiicit: quisquis in vrgenti aliquo discrimine magis

Thyræ munimentum. alienæ temeritati, q̄ propriç obsequitur prouidentiæ. Post hæc Thyra quo patriam a clandestinis exterorum irruptionibus tutiorem præstaret: quantum a Slesuico

Dannewyrcke. ad occidentalem oceanum patet: vallo fossaq; proscindere aggressa est. Superq; iacto aggere tenacissimi operis terrenum molita est munimentum. Cui postmodum Waldemari regis Absalonisq; danicç gentis antistitis: consimilis erga patriam pietas murum cocti lateris superiecit: vti potius veteris valli occiduos lapsus solidior nouæ molis structura reficiceret: q̄ debilem eius situm crebrior in posterum ruina submitteret. Siquidem priori munitione fundamenti loco vsi imperfectū fœmineæ virtutis propositum virili prudentia compleuerūt, tanto excellentius opus edentes quāto se muliebri nouerant industria clariores. Eadem quoq; cū sub specie fœminæ virilem animū gereret, Scaniam Suetica dominatiōe compressam prętādi tributi onere liberauit. Itaq; hinc muro inde armis hostem repellens diuersis patriæ finibus par tutelę beneficium peperit. Interea defuncto apud Noruagiam Haraldo fi-

Haquini rebellio. lius eius Haquinus patriam hęreditariç pensionis ignominia exuere cupiens cum Haraldum auditis quæ Cęsar apud Iutiam gesserat germanicis diutile bellis impli-

Haraldus rex christianus efficit. candum speraret/palam detractandæ stipis audaciam præbuit/plus spei ac fiduciç ex Saxonicis armis q̄ suis viribus capiens. Verū Haraldus rebus cū imperatore cōpositis: cōsortium catholicç religionis amplexus diuinam humanāq; pacem regno

Hec facta esse circa annum Christi 980 ratio temporis ... Othone ii Rom. Imperatore. Crantzius & Pontanus longe hic errant confundentes reges Daniæ. Haraldum Klak ... de q supra pagina 93 ... Haraldum cuius hic fit mentio.
N. P. H.

suo conciliauit. Sicq; Haquinum conceptę inaniter spei irritum reddens: seipsum errore, patriam pręliis liberauit. Comperta vero Haquini defectione tanto in Noruagicæ iuuentutis contumaciam aspérius animaduertendum putauit: quãto eam aduersum se ceruicem insolentius extulisse cognouit. Missa igitur aduersus hanc iulinę piraticæ manu / Bo atq; Siualdo ducibus cõtemptus sui vltionem mandauit. Quorum Haquinus: perspectis copiis cum intolerabile rebus suis onus imminere cognosceret: excipiendi eius materia non suppetente: tanq̃ humanæ opis diffidentia: diuinam amplexus superos inusitato piaculo propitiandos curauit. Duos siquidem prestantissimæ indolis filios hostiarum more aris admotos potiendę victoriæ causa nefaria litatione mactauit. Nec sanguinis sui interitu regnum emere dubitauit. Patrisq; nomine q̃ patria carere maluit. Sed quid hoc rege stultius? qui geminã charissimorum pignorũ stragem incertis vnius pugnæ euentibus impendẽdo fortunam belli parricidio petere, & orbitatem suam muneris loco diis bellorum fautoribus erogare sustinuit? Quo euenit vt Dani manum cum eo nauali certamine conserentes: quocunq; militaris discursus impetum contulissent infestam nymbi vim qua tanq̃ ab hoste lęderentur exciperent. Cæterum cohorti imbris maleficium, ita nostrorum vertices inusitatis grandinis ictibus conuerberauit: vt eorum oculi veluti quibusdam nymborum spiculis lacessiti prospiciendiq; penitus facultate defecti, grauiorem ab elementis pugnam q̃ ab hoste sentirent. Accidit ergo vt Noruagienses cœli q̃ suis virib⁹ feliciores Danos districtam aduersum se numinum iram haut dubie sentientes: ante fuga q̃ cædibus implicarent. Inter quos karlshefni ac Siualdus a victoribus capti, q̃q̃ dimicando speciosissimam rei militaris operam edidissent: aliquanto tamen plus laudis in vinculis q̃ prælio meruerunt Haquinus em̃ celeberrimã danicę iuuentutis fortitudinem exploratius nosse cupiẽs: duos qui captiuorum patientiam plenius experirẽtur admouit. Tantum enim virium animis eorum a natura insitum esse fama fuerat / vt etiam receptis in vultum ictibus: ne leues quidem superciliorum nutus ederẽt / atq; aduersus omne percussoris irritamẽtum in eodem animũ habitu continerent. Cuius experientię gratia prior Siualdus ingẽti satellitis fuste percussus: oculos motu vacuos prębuit. Quinetiam eo minus fortunę cessit: quo miserius virtutis suę experimentum habuit. Nec minus in reliquo mentis robur apparuit. Karlshefni enim alium districta securi capiti suo imminentem pulsu pedis humi prostrauit. applicatumq; ceruici suę ferrum manib⁹ ferire conantis excutiens, vt erat vinculatus arripuit: quẽq; lapsu affecerat, capite spoliauit. Enimuero vt strenuo ita impigro nisu periculum audacia pręcucurrit. Neq; enim captiui virt⁹ inter vinculorũ stridorem vigore suo exui potuit, quin & inter grauissimas contumelias: eo clariorem fortitudinis suæ experientiam prębuit: quo incitatiorẽ fortunę aduersum se fremitũ sensit. Sed nec illi aut mortis propinquitas aut cathenarũ cõtumelia quo minus liberũ fortitudinis op⁹ ederet, obstare valuit. Quorũ constãtiam ammirans tyrãnus: vt vtroq; potius bono milite vteretur q̃ in vtrũq; animaduerteret: remissionẽ pœnę, dũmodo partes suas fide atq; amicitia colerent pollicetur. Illi vero violentũ obsequiũ vitę respectui erogare indecorũ putãtes vtpote alienæ fidei q̃ proprię saluti propiores: cõditione insolẽtius spreta: turpi pacto progandi spirit⁹ beneficiũ expetere noluerũt. Quo viso Haquinus ne patientię punitor magis q̃ pbator existeret: virtuti eorũ incolumitatẽ tribuendã putauit. Haraldum vero duos ex Gerytha filios sustulisse memorię proditum est. Quorum

Piaculum nouum.

De malitia Haquini.

Dani victi.

Virtus danorum captorum.

Haquinus virtuti concedit.

Haraldi proles.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Haquinus dux fortis.

maior Haquinus excellentissimę indolis habitu/ac felicissimis naturæ incrementis/ fratris Suenonis fulgorem suppresserat. Idem Sembos aggressus cum militum animos periculosi belli respectu aliquanto infractiores animaduerteret: quo melius fluctuantibus fugę spem demeret, ignem subductæ classi subiecit. eoq; necessitatis duramento imbecillitatis ignauiã reppulit. effecit enim vt nauigiorũ facultate defecti reditũ victoria struendũ aĩaduerterent. Itaq; quo equiore animo seipsum classe spoliauit: eo tutiore hosti spolia detraxit. Miserta est tunc profecto fortuna danici ducis: a nauigiorum iactura nautarum præsidia mutuãtis: cum summam classis inopiam opem victorię cerneret. Igitur vt prudenti ita periculoso consilio salutarẽ ministrauit euentum.

Stratagema.

Dani vastauerũt Sembiam.

Potiti enim Sembia dani necatis maribus fœminas sibi nubere coegerunt. rescissaq; domesticorũ matrimoniorũ fide: externis auidius inhærentes suam cum hoste fortunam cõmuni nuptiarum vinculo partiti sunt. Nec immerito Sembi sanguinis sui cõtextum a danicę gentis familia numerant. Adeo enim captiuarum amor victorũ animos cæpit: vt omissa redeundi cupiditate/barbariem pro patria colerent.

Thyrę mors.

Alienis q̃ suis coniugiis propiores. Post hæc Thyra danicę maiestatis caput absumpta est. Cuius corpus Haraldus amplissimo funere elatum magno cũ omniũ plãgore nõ longe a patris tumulo sepulturæ mãdauit. Neq; enim tã acri iactura cuiusq̃ penates mœroris expertes esse poterant, priuato funere publicam patrię fortunam exspirasse credentes. Vbi nunc quoq; sacrariũ perspicere est/duorum cõiugum socialibus bustis intersitum.

Toko sagittator optimus.

Nec silentio implicandũ quod sequitur Toko quidam aliquãdiu regis stipendia meritus officiis quibus cõmilitonum studia superabat complures virtutum suarum hostes effecerat. Hic forte sermone inter conuiuas temulentius habito: tam copioso se sagittandi vsu callere iactabat: vt pomũ quantũcunq; exiguum baculo e distantia superpositũ prima spiculi directione feriret. Quæ vox primũ obtrectãtium auribus excepta/regis etiam auditum attigit. Sed mox principis improbitas patris fidutiam ad filii periculũ transtulit: dulcissimum vitę eius pignus baculi loco statui imperans. Cui nisi promissionis auctor primo sagittę conatu pomũ impositum excussisset: proprio capite inanis iactantiæ pœnas lueret. Vrgebat imperium regis militem maiora promissis edere alienę obtrectatiõis insidiis parum sobrię vocis iactum carpentibus. Itaq; ex dictis etiam non dictorum effectui obligabatur. Euenitq; vt conatus suos ad id quod minus præsumebat erigeret: & quod parum professione coluerat, plenius experientia celebraret. Neq; enim solida virtus tametsi detractionũ laqueis implicata: iustam animi fiduciam abiicere potuit. Quinetiam eo certius quo difficilius experimentum accepit. Exhibitũ itaq; Toko adolescentem attentius monuit: vt equis auribus/ capiteq; indeflexo q̃ patientissime strepitum iaculi venientis exciperet. Ne leui corporis motu efficacissimę artis experientiã frustraretur. Præterea demendę formidinis consilium circũspiciens: vultum eius ne viso telo terreretur auertit. Tribus deinde sagittis pharetra expositis prima quã neruo inseruit ꝓposito obstaculo incidit. Cui si fortuna caput adolescẽtis obiecisset, haut dubie in patris periculũ nati pœna recideret. spiculiq; error percussorẽ percussi exitio sociasset. Virtutẽ ergo patris an ingenium filii impensiori ammiratione ꝓsequar ambigo. Quorũ alter artis suę prudentia parricidiũ cauit/alter corporis animiq; patientia sibi sospitatẽ peperit, patri pieratem seruauit. Enimuero iuuenile corpus senilẽ animũ roborauit. tantũ fortitudinis in expectando iaculo exhibens/quantũ peritię pater in emittendo præbuerat.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Itaq; constantiæ suæ beneficio, ne sibi spiritus: patri salus eriperetur effecit. Interrogatus autem a rege Toko cur plura pharetræ spicula detraxisset cum fortunam arcus semel duntaxat experimento prosequi debuisset? vt in te (inquit) primi errorem reliquorum acumine vindicarem: ne mea forte innocentia pœnam: tua impunitatem experiretur violentia. Quo tam libero dicto & sibi fortitudinis titulum deberi docuit & regis imperium pœna dignum ostendit. Sed iis necessitatum procellis erutum paulopost par mali tempestas implicuit. Haraldo enim eius se artis qua Finii niuales saltus peragrant peritiorē iactanti: Toko in consimili genere laudis suam ausus cōferre virtutē: apud collam rupem editæ professionis experimentum prębere compellitur. Sed quod minus exercitio celebrauerat: plenius a virtute mutuatus est. Eminentis enim scopuli cacumine conscenso exiguo se fusti credidit, lubricasq; plantis tabulas adaptando, rapidum in præceps vehiculum egit. Cuius præcipiti raptu in præruptos silices actus: nihilominus debitum eius regimen intrepida manu continere suffecit. Neq; illi aut periculi magnitudo/aut vllus animi stupor quo minus firmo se corpore contineret officere potuit. Exterruisset aliū conspecta prącipitii immensitas: atq; anteipsum periculi ingressum plena metus hebitudine confecisset. Tandē illiso cautibus vehiculo cui insistebat excussus, fortuito fustium fragmento solidum incolumitatis præsidiū reperit, fatoq; alioqui propinquius felici naufragio insperatam salutis anchoram apprehendit. Enimuero acrius cliuo impactus perfracti vehiculi dāno tutum cursitandi euentum habuit. Nisi em impetum eius inuia petrarum robora vastęq; voragines interpellassent/haut dubie procursum subiectū rupi pelagus excepisset. Vbi a nautis exceptus inuiso regi tristiorem fortuna sua famā reliquit. Vehiculo quoq; fragmenta a nauigantibus inter vndas reperta falso periculi eius fidem auxerant. Ipse vero suspectam Haraldi prę-sentiam reputans q; virtuti suę pręmiorum loco pericula proponi cognosceret: studiorum suorum exercitia ad filii eius Suenonis militiam contulit. Post hæc Haraldus totam regni classem exerens: ne paruo apparatu magnę molis pondus aggrederetur, iunctis hominū boumq; copiis inusitatę magnitudinis saxum lutico littore repertum quo matris tumulum insigniret, abstrahi iussit. Interea qui cum Suenone classi præerant Haraldi imperium tum quia diuino cultui fauorem tribuerat: tum quia inusitatis plæbem oneribus adigebat perosi: Quendam compositum & subornatum qui Suenonem an arma aduersus patrem summere: regnoq; potiri vellet: callide percunctaretur inducunt. Quo mandato Sueno ad regnum parricidio petendum adductus, percunctanti grates habuit, libenterq; se patrię dignatione vsurum respondit. Quo accepto maiores exploratam eius cupiditatem securius amplectentes: occultis animorum commentis audacter euidentiam præbuerunt. Enimuero quod clandestinis motibus texerant apertius exsecuti, continuo regem cum publica acclamatione decernunt. Inter hæc Haraldus circa tractum lapidis occupatus: quendam suorum e classe superuenientem arctius percunctari cœpit: An tantā alias molē mortali manu tentatā cōspexerit. Ille se maioris pōderis ductū humanis viribus effectū recēter oculis subiecisse cōmemorat. Qd rege crebris percūctationibus psequente: Nuper inquit cū dania tibi subduceret intererā: ipse vter onerosior tractus extiterit penses. Ita Haraldus cū alieno iudicio cœpti gloriā qrit: erepti regni nuntiū accepit. Pœnituit tūc regē pecudalib9 iugis humanas alligasse ceruices. Nā cū omisso vehendæ molis pposito tractū saxi in belli apparatū conuer

Tokonis libertas in respondēdo.

Kulderi i. Skone.

Dani ab rege iugo adacti.

Sueno rex lxxii.

Sera Haraldi pœnitentia.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

tere voluisset: grauissimum militis supercilium expertus est. Exercitus namq; tam probrosi officii contumelia lacessitus: pro quo iugum tulerat/arma capere recusauit. Neq; enim maiestatis imperio aut prece adduci potuit: vt eius capiti incolumitatem quæreret: qui omnium ceruices erubescenda iussione damnasset. Nõnulli tamen popularis sententiæ expertes inter publicæ consternationis procellas consueta se erga regem charitate gesserunt. Quibus adiutoribus vsus dum filii conatus armis elidere nititur: acrius sanguinis sui viribus oppugnatur. Siquidem bello a Suenone victus, fugam suam Sialandię credidit: contractisq; ex ea viribus: rursum consimilem fortunæ habitum nauali ex certamine retulit. Iamq; domesticis exutocopiis: externa manus imploranda restabat. Igitur relicta patria Iulinum danicis armis refertum: vtpote fidissimum militię suę gremium exilio petiuit. Interea Sueno nondum paterno odio pietatem violasse contentus: conciliandæ sibi plębis gratia effusis impietatis habenis delendorum sacrorum curam/animo pertinacius sumpsit: omniq; diuinitatis cultu patria eiecto victimarios templis/aris libamenta restituit. Quem rursum pater mixtis danorum Slauorumq; copiis, apud helgenes littus aggressus: diem prelio tam fugæ q̃ victorię alienus extraxit: in quo defatigati exercitus nectendæ pacis gratia posteram lucem colloquio tribuunt. Cum forte Haraldus creandæ compositionis fiducia licentius euagatus in angustiores nemoris partes cõcessit. Vbi cum exinaniendi ventris gratia arbustis insideret/a Tokone iniuriarũ suarũ vltionẽ sitiente sagitta vulnus excepit: idẽq; sautius a suis Iulinum relatus: celerem vitæ exitum habuit. Corpus eius Roskildiam missum apud sacrarium nuper ab ipso conditum solẽnem sepulturæ locum recepit. Ingrata enim olim bonorum suorum patria piissimi ducis opera sera animaduersione complectens: quod minus vitæ eius præstiterat: funeri plenius deferendum putauit. Omnibusq; humanitatis neruis exequiarum cultui insistens, cuius spiritũ superbe oderat/clementer cineres amplexata est.

Haraldus vict⁹ exulat

Suenonis impietas in christianitatem.

Haraldi cędes.

Suenonis regis. lxvij impietas.

DEfuncto Haraldo Sueno prosperam sibi in diuina sæuiendi occasionem venisse gauisus: totam religionis stirpem ab radice conuulsit: eoq; auctore Dani susceptum diuinitatis cultum repetita superstitione mutarunt: hoc liberius erroris sui recursum complexi: quo certius amarissimum eius reprehensorem accidisse cognouerant. Quam temeritatem vindex contemptus sui diuinitas nõ parua rerum acerbitate pensauit: auctorem eius tristissimis fortunę viribus insecuta. Ipsum namq; deserendæ religionis ducem: perq̃ grauiter affectum violentissimis casibus implicare non destitit: lætisq; successibus spoliatum, amarum vitæ vsum experiri coegit. Quippe a Iulini oppidi accolis piratica daniam incessentibus captus facta sibi redimendi potestate: corpus suum auro semel, argento bis rependendum promisit. Ea summa a Danis ob deserta sacra nimio eum fauore prosequẽtibus attributa patrię restitutus: nihilominus oculos densissimis ignorantiæ tenebris obfusos conspicuę lucis radiis admouere contempsit. Enimuero plenum nequitię portentũ paternoq; animo parũ respõdens: ab eximio eius splẽdore in profundũ caliginis secedere nõ erubuit. Sed cui ppria dãno labes extitit: aliena vsui benignitas fuit. Idem secundo consimili fortuna affectus nobiliũ liberis vadib⁹ pro se datis priorisq; summę pactiõe interposita redẽptiõis prędidiũ ipetrauit. Sed cũ pmissum

De Suenonis prima captione.

De secũda captione Suenonis.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

ęs ex proprio fisco soluere nequiret: omnibus qui pro salute eius filios proprio spiritu chariores prędes dederant: nunc publicę: nũc priuatim saltus ac nemora vendi-
tabat eorũq; pretiũ protinus captiuitatis suę auctorib⁹ numerauit. Enimuero Scaní ac Sialędenses cõmunes siluas publico ęre cõparauerũt. Apud Iutiã vero nõ nisi
familiis propinquitatis serie cohęrẽtibus emptionis cõmunio fuit. Eo tẽpore piraticę vsus nostris creber: Sclauis perrarus extitit, qui ob hoc lati⁹ ad eos manare cœ-
pit: q; Iulini oppidi piraticæ studiis aduersum patriã vsi eo maxime danis quod ab ipsorũ ingeniis traxerant nocuerunt. Quem incursationis morẽ nostris annis Wal-
demari regis maximiq; pontificis absalonis: ppensæ pro ciuibus excubię domuerũt Quorũ strẽnuo interuentu tranquillus terris cultus geritur: tuta aquis nauigatio
celebrat. At Sueno oppressionũ suarũ vindictã sitiens: maximeq; Iulinũ perinde ac scelestissimi cõtuberniì domiciliũ armis euertere cupiens: Sinũ quo Møen insula a
falstria secernitur: Regia classe cõpleuit. Qui cũ se mox in Sclauorũ effusurus pro-
uinciam videretur: qui Iulini cõstiterãt audacter callidi impetũ hostis arte pręcur-
rendũ duxerũt. Nam cũ muniẽdę classis gratia nocturnas a danis circuiri, vigilias
nossent: delectos remiges subornauerũt. Qui mane anticipato vigilũ more simula-
toq; ab excubiis reditu: frequentẽ liburnis portũ breui lintre pmẽsi cũ ad regis vsq;
nauigiũ processissent: esse gubernator dixit quod secretius eũ nosse admodũ opor-
teret. A quo rex noctu exploratę rei nũtiũ afferri ratus: detracto nauigii tegmine:
capiteq; exerto, veluti familiaris colloquii gratia accliue vocãti corpus pbuit. Quẽ
vt ille insidiis opportunũ animaduertit: subito ceruicẽ eius perq̃ violẽto amplexu
corripuit, liburnęq; detractũ apparitorũ ope myoparoni suo iniiciendum curauit. Tertia Sue-
Nec segniter fugã nautę cõcitatis remorũ ictibus expetebãt. Ita præsidiũ strennuæ nonis ca-
callidi tatis amplexi: quod armis nequibãt, insidiis promouerũt. Igitur qui paulo an ptio.
te in maiestatis fastigio fulserat: tunc barbarorũ miserabile mancipiũ cõtumelioso
ludibrio fortunę effectus: Nescio patris maior: an religionis iniuria prouinciã quã
parentis exilio violauerat: ministrã carceris vltricẽq; parricidii sensit: patriã quã sa-
cris spoliauerat: etiã opibus exuere necesse habuit. Neq; enim ocius a suis iuuari po
terat vtpote quibus primũ detrahenda nauigiis tegmina: aptandi foris remi: extol
lendęq; vndis anchorę fuerant. Cessit igitur expeditio fraudi. Nec barbariem absq;
regio ductu petere ausa: soluta classe domesticis militem littoribus reddidit. In qua
fortunę violentia Sueno virili defectus auxilio: fœmineum expertus est. Nam cum De indulgẽ-
exhaustis regni opibus ne aurũ quidem redẽptioni eius suppetere videretur: tan- tia mulierũ
ta ei matronarũ humanitas affuit: vt detractis aurium insignibus / cæteroq; cultu:
certatim digestam pondere summã explerẽt, plus cõmodi in salute principis q̃ amœ
nitatis in ornamentorũ suorum specie reponẽtes. Adeo in liberãdo eo vterq; sexus
vni⁹ humani voti curã habuit. Ita matronalis stolę publicũ culmen priuatis faculta
tibus emere voluptati magis q̃ oneri fuit. Neq; em̃ eius capiti incolumitatẽ publi-
cę stipis impẽdio pętere dubitatũ est: qui prim⁹ deserẽdæ religiõis cõstãtẽ se gessis-
set auctorẽ. Eniuero ignara pditiõis suę patria: summũ scel⁹, amplissimis beneficiis
repẽdere pietatis loco duxit, parentis ac numinis violatorẽ indebito gratulationis
officio psequuta: quodq; pœnis expiandũ fuerat: obsequiis pensans. Quãto em̃ Ha-
raldi odio tenebat tãta Suenonis charitate flagrabat, auctorẽ religiõis fastidio: asp-
natorem beniuolentia insequendo. Ita populus sacrilegi animi probator: religiosi
punitor: quãtum in patris sanctitatem contemptus: tantum in filii labem honoris

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

cõgesserat.cultũq3 eius quia sacrorũ morẽ abrogauerat:copiosa fauoris indulgẽtia
prosequutꝰ:ter regẽ a piratis captiuũ interposita munerũ pactione receperat.Nec
Hęredita-tis ius fœminis datum. illi quidẽ ad pręmia matronarũ obsequio exsoluẽda ingrata mens fuit.Nã fœminis
deinceps participãdarũ hęreditatũ ius a quibus ante lege repellebãtur indulsit.Vt
autẽ argẽtũ priori summę debitũ cõtraheret:agros ac latifundia venire iussit.vtq3
ab exteris ipẽ veniit:ita venalẽ suis patriã fecit.Ita nescio in acie miserior an felicior
fuerit:q̃ quãtũ eius corpori detraxit:tantũ sensui pepcit.opesq3 artuũ cõsũptiõe ser
uauit.Cęterũ barbari nõdũ rebꝰ eũ exuisse cõtẽti:truculẽtiꝰ affectũ iurare etiã irã
remissurũ cõpellũt.gemina miserũ pactiõe torquẽtes.Sed alterã exhibere difficile:
alterã admittere turpe.Opes em̃ hosti fundere necessitati cõuenit:iniurię vero re-
spectũ abiicere:pœnasq3 impunitate pensare:vicinũ rubori beneficiũ est.Siquidẽ vt
violẽtię cedere infirmũ:ita vindictã eius abdicare probrosum.Quippe supra vires
cogi q̃ viribꝰ remisse vti speciosius. Nec segniter exuẽdę captiuitatis cupidꝰ sacra-
mẽto omittẽdę vltionis exhibito ꝓpositæ cõditiõis partes admisit,hostẽq3 nõ minꝰ
fruẽdę securitatis beneficio q̃ auri impẽdio locupletauit, hoc magis seruilẽ se exhi-
bens quo turpius libertatẽ impetrare sustinuit.Tantũ autẽ trãsfugarũ erga patriã
charitas valuit vt cũ regiã danorũ stirpẽ ad vnicũ Haraldi filiũ redactã esse cogno
scerẽt:quo minus alienis sũma cederet/saluti ipsius parcẽdũ existimarẽt.Quãobrẽ
opes eiꝰ nõ exitũ sitientes,egestatẽ suã censu solari q̃ sanguine maluerũt.Nec tamẽ
erga desertorẽ sacrorũ principẽ diuinę correptiõis aculei quieuerunt.Nã Suetiam
quoq3 danorũ rebus infestã fecere.Cuiꝰ rex Ericus agnomẽ a victoriis mutuatꝰ per
Haraldũ iãpridẽ latã Stybiorno aduersus Sueones opẽ memorię subiiciẽs:perq̃ gra
uiter in Suenonis caput exarsit. Vtq3 sui vindictam perageret:exercitũ in daniam
traiecit:expugnatiõe filii parentis noxam pensare cupiens.Q̃q̃ enim eum arctiore
materni sanguinis nexu contingeret:iram tamẽ affinitati prętulit: eo quidẽ fiden-
tius ꝙ Suenonis fortunã sępius ęgram atq3 fractam,ac crebris detrimentorũ incur
sibus lacessitã: suam iugiter in summo felicitatis cardine versatam nouerat. A quo
Sueno bello Scanico victus:relicta excellentis pulchritudinis filia Thira auiæ no-
men referente:quæ qua matre orta fuerit ignoro: Olauum Thirgonis filiũ Norua
gię regimẽ gerentem exilio petiuit.eo quidẽ ampliori spe ꝙ patrem eius iampridẽ
regno exactũ Haraldi succursu restitutionẽ impetrasse meminerat.Is q̃q̃ regio nõ-
dum titulo censeretur:regiis tamẽ partibus pleno ꝓcurationis officio fungebatur.
Quo beneficio q̃q̃ obligatus esset Olauus : nihilominus debitã patris eius meritis
gratiam referre negligẽs:profugum ac supplicẽ spreuit.Omniaq3 momenta petitæ
opis abnegans:nullũ pene misero suffragiũ præbuit.Neq3 enim exuli succurrit:nec
aspernatur illum a se repelli,a cuius parente suus patrię redditus fuerat.Cuius re-
De miseria Suenonis. pulsę Sueno cõtumelia suggillatus:ad Anglorum pręsidia cõuolauit.Quorum rex
Ethuardus ętate admodũ tenera auxilii petitorẽ ambitiõis nota perculit:existimãs
non tã opem a ꝓfugo peti q̃ exilii simulatiõe regnũ a callido repeti:fortunęq3 inopiã
argumẽtũ astutię reputãs obseratis exulẽ auribꝰ auersatus est.Adeo paterna felici-
tas suspectã nati miseriã fecerat.Ita maligni animi ducibꝰ spes suas ꝓcesq3 frustrãti-
bus in Scotiã profectꝰ/clemẽtiã quã in aliquãto mitiore gente nõ reperit:apud effe
Suenonis ad pietatẽ conuersio. rata barbarorũ ingenia sensit.Adeo em̃ volubilis fortunę varii atq3 ancipites motꝰ
existere cõsueuerũt vt interdũ humana mẽs vbi speratis fallitur,isperata faciliꝰ asse
quat.Hac fortunæ sęuitia Sueno ad ãplectẽdã religiõis charitatẽ adactꝰ,abstractos

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

caligine oculos,salutari lucis contemplatione suffudit.Nam cum duos maxime rea
tus suos parricidium atq; sacrilegium totidẽ grauissimis suppliciis captiuitate atq;
exilio abunde mulctatos animaduerteret:piam neglectę salutaris disciplinę verecũ-
diam egit,cõuersoq; in curam sacrorũ animo vtriusq; delicti contagium pleni s pœ
nitentię lachrymis expiauit.Quinetiam cunctis circa se rite peractis,lauacri vsum
promptissimo religionis tenore percepit.Cuius quanta prius labes extiterat:tantũ
postea robur ac columen euasit.Nec segniter pœnitentię beneficio permulsa deitas,
propitii numinis fauore pristinum ei fortunæ splendorem cõciliauit:amorq; ipsius
septimo decedente Erico,promptum regni introitũ struxit.pro exilio patriam/pro
paupertate amplissimũ decus,ac summã largita potentiã. Nam Erici filius Olauus
cum matre Syritha Suetiã repetiuit: ibiq; degens regnum materno arbitrio subie-
ctum habuit.Ita Sueno eodem pene tẽpore & religioni paruit:& patria potitus est.
Ne autem quorum fauorẽ impietate contraxerat:sanctitatis irritamento odia in se
repente traiiceret:publice dissimulata religione priuatim exhibita,pium mentis ha
bitum texit.Itaq; diuersi motus hisdem p̄cordiis inclusi summa formido ac sanctissi *Suenonis perplexitas,*
ma deuotio animũ eius perplexa cunctatione distractum ad vltimã pene hæsitatio-
nem redegerant.Hinc eñ perdendi regni:inde lędẽdi numinis metus pectoris eius
munimentũ ancipiti periculo vulnerabat,Fastiditę siquidẽ religionis vltorẽ deum:
plębem cultę vindicẽ metuebat.Quę tam dissona studia attentiore animi compara
tione expendens,plus diuini q̃ humani timoris viribus indulgendum prouidit.Pri-
uatim itaq; maiores aggressus clandestina ammonitione sacris ritibus subiicere p-
seuerabat:differendi officium qđ a literis doctrinaq; non traxerat,rudi atq; impoli-
to ingenio prosecutus:adeo p̄ceptoris partes,quas solertia ac cõsuetudine parũ cõ-
plexus fuerat:a fundãdę religionis cupidine mutuabat̃ . Verũ medelę salubritatem
ab incolumi capite quæsitam:ab aridis atq; indignantibus mẽbris euomi crederes.
Neq; eñ amator veterũ populus docilem inusitatis animũ prębere sustinuit. Quin
etiam externi cultus tędio patriũ ęmulatus est.Igitur cupido sed inefficaci ferendæ
religionis auctori numinis sui illustrator deus Popponẽ ingenio ac sanctitate cõspi- *Poppo rem christianã iuuat.*
cuum p̄cipuaq; literarum scientia excellentem p̄clari operis consortem adiecit.Hic
Danorũ concione publice apud portum cui glaciei frequentia agnomẽ peperit , ha-
bita:cum eos ne fana excolere vellent sermone flectere nequiret:euidẽti indicio cer-
tissimũ assertioni suę argumentum prębuit,doctrinęq; fidem conspicuo sanctitatis
miraculo publicauit . Percõtatus eñ an monitis suis obsecuturi essent:si ad flagrã- *Miraculũ.*
tis ferri tactum manum eius lęsione vacuam conspexissent:vniuersis haud dubie pa
rendum respondentibus,cãdentem ferri laminã chirothecę formã habentem expe-
diri iussit,eiq; brachium cubito tenus inseruit.Ac protinus per omnes interrite cir
cũlatam ante principis pedes excussit, dextrãq; nulla ex parte corruptam in eodem
incolumitatis colorisq; habitu religiosę omnium ammirationi conspiciendam mon
strauit . Quo tam mirifico spectaculo alioqui inexorabiles studio suo consentaneos *Danorũ ad fidẽ cõuersio & morũ mutatio.*
reddidit:effecitq; vt periculum non impedimentũ monitorum eius esset;sed experi-
mentũ. Enimuero ipsam rerũ naturam audacis voti cõstãtia superauit.Quinetiam
ea miraculi celebritate externũ genti nostrę religionis spiritum ingenerauit . Quo
euenit vt Dani abrogata duellorũ cõsuetudine,plęraq; causarum iudicia eo experi
menti genere constatura decernerent:controuersiarũ examẽ rectius ad arbitriũ di
uinũ q̃ ad humanã rixam relegandũ putantes,Quãobrem Poppo a maximo ponti-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Arusieñ. p̄a musepatus Slesuicẽsis secundus. Ripensis tertius. Roskildẽsis quartus. De Olaui supstitione.

fice bremensi Adaldago apud Arusiũ honorẽ gerendi pontificij vitæ atq; operibus
suis perq̄ debitum impetrauit. Eodem officii nomine Harico Seuiscus: cũ Lesdago
Ripę cesserunt. Gerbrandus Roskildię claruit. Adeo religiosissimi principis exactis
sima sanctitas christianissimi cultũ nouis sacerdotiis auxit / cellis atq; sacrariis deco
rauit. Prius em̃ quatuor hic religionis domicilia externis sacrorũ contenta pręsuli-
bus, domesticęq; p̄lationis expertia, fortuito magis q̄ solido pontificum ordine nite-
bãtur. Nec minus Noruagia Bernardi ex Anglia profecti saluberrima ammonitio
ne profecit. Cuius regi Olauo tanta sumendorũ auspiciorũ annotãdorũq; ominum
cura acta est: vt etiã aquarum sacrarũ liquore perfusus: cum partẽ religiosę discipli
nę rudimenta sorpsisset: nullo tamen sanctitatis exemplo: nullius auctoritate doctri
nę quo minus augurium monitus consectaretur, futuraq; per pullarios disceret: ve

De Suethi-ca christia-nitate. Vnno Bremeñ. epũs. Lundeñ. Gerbrãdus

tari posset. Itaq; sanctitate vacuus, necnõ inanem eius vmbrã cõplexus, susceptã reli
gionis speciẽ fucosa supstitione dãnabat. Cõsimilis eiusdẽ põtificis industria Suetię
regem Olauum ad christiana sacra p̄ductum Iacobi nomie venustauit: morum pro-
fectui / decus vocabuli tribuens. Vtrum autẽ idem rex ab eo: an a Bremensiũ ponti-
fice Vnnone / sacrorũ vsum disciplinãq; perceperit / parum cõperi. Eo tẽpore Lundẽ
ses / sacrarium moliti: sub Gerbrando Roskildię p̄sule rem diuinã domestici templi
religione gesserunt. Cęterũ Vnnonis corpus Byrce oppidum veteri fama inclytum
Bernardi Lundense hypogęum tenet. Interea rex Noruagię Olauus adhuc cælebs:
fruendę claritatis, potiendęq; Danię cupidine instinctus. quo facilius voti se compo
tem redderet: petitis Syrithę nuptiis: Sueticas partib9 suis vires applicare curauit.
Ne ergo Sueno duorũ regum iunctis copiis geminum patrię latus incursandũ prę-
beret, perq̄ callido consilii genere vsus: duos peruicacioris animi satellites suborna-
uit / qui simulata dãnatione Olauũ supplices petiuerunt. A quo exulum more indul
gentius habiti: cum post aliquãtę familiaritatis vsum proposito licentius vtendum
animaduerterẽt: Suenonis vituperio: thyrę cõmendationẽ impensioribus verbis so-
ciare cœperunt. quãtum patris mores conuicio: tantũ filię speciem laudibus insecu-
ti. Adeo falsum proscriptorũ nomen complexi mendacii noxam beniuolentię simu-
latione texerunt. A quibus Olauus probabilis formę irritamento virginẽ petere per
suasus: legationẽ preces suas Suenoni porrecturã instruxit. Qua aditus Sueno: peti-
tas proco nuptias pollicetur. Quo nuncio Olauus ad summã vsq; gratulationẽ eue-

Olaui in Syrithã do lus.

ctus: matronali stolę: illibatas pudicitię faces p̄ferendas existimabat, virgineũq; adu
latus amplexum: adolescentiam suã intra viduitatis gremium obterere passus non
est. Igitur quãtum alteri contẽptus: alteriq; venerationis deferret: aperuit. Syrithã
nãq; colloquii simulatione celebriter accersitam: nauigium conferendi secũ sermo-

Syrithę periculum.

nis gratia subintrare petiuit. Cuius p̄cibus regina quo verecundię munimento tu-
tior fieret: aliquandiu reluctata: ad extremũ imperio cessit. Igitur vix atq; ęgre obtẽ
peranti lignũ pensilibus vncis subnixum: pontis loco scandendę puppis gratia ster-
nitur. Quod cũ regem aditura conscenderet / eodem per insidiosos subducto p̄ceps
fluctibus obuoluta est. Nec contenti nautę amplissimã maiestatem vltimo dedecore

Noruagicę gentis sug-gillatio.

confudisse / quo clarius libidinosum ei animũ expxobrarent: inflicti casus turpitudi-
nẽ: clamore sub hinnitus specie edito persecuti sunt. Hæc est noruagica humanitas:
dolis ac derisione instructa: quæ splendidissimę fœminę fidẽ probrosis insidiis circũ
uenire: matronale decus contumeliis proculcare: amorẽq; ignominia repẽdere nõ
erubuit. Et sane quisquis ei populo humanitatẽ atq; obsequium erogat: ingratis be-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

neficiũ prestat. At regina pene periculo prefocata, magno cũ Sueonum rubore egre littori restituta est. Tandẽ recepto spiritu impudicitiã sibi a rege exprobratam iudicans: ruborẽ periculi tacita ferre nequiuit, opprobrii deformitatẽ minis quibus potuit insecuta. Neq; em̃ duabus grauissimis calũniis periculo ac rubore affecta lacessiti pudoris irritamẽtum equo animo tolerare sustinuit, vtpote que ex integerrimæ maiestatis regina ad insolentis proci plenũ ignominię ludibrium redacta fuerat. Ita versuti ducis acumẽ ammirabilis vaframẽti inuolucro tectum, vires quibus Olauũ exuit sibi sagacissime conciliauit. Continuo nãq; petitę in matrimoniũ Syrithæ: eo benignioręẽ animũ quo Olauo infestiorem expertus est. Nec inerter ruborẽ cõiugis negata mox proco filia vindicauit. Interiecto tẽpore Kanutum ex Syritha suscepit. Ita Olauus duobus splendidissimis coniugiis destitutus dum alterũ temere respuit ab altero turpiter repelli meruit: vtq; hoc repulsa, ita illud insolentia perdidit. Verũ quia Suenonẽ parũ prospere bella gerere solitũ nouerat: facta nõ virium eius, sed fortunę estimatione, instructoq; nobilis famę nauigio armis vltionem exequi parat. Contra Sueno adcita priuigni manu, maritimo hostẽ certamine excipit. In quo Olaui sagittarius Enarus, magno corporis artisq; robore prędितus/tãto rigore mirifici arcus tormẽtum intenderat: vt excussum ab eo iaculum, nulla rerũ duritia sisteret: quo minus citato motu, vniuersum penetraret obstaculum. In malũ nauigii incidẽs lignũ violẽtia sua puium habuit. Eodẽ interiecto regis clypeo tabulę ratis illapsum vix inter vndas ipetus sui finẽ repperit. Itaq; grauius hostẽ solus q̃ tota sociorũ manus afficere valuit. Cæterũ adeo certo ictu destinata feriebat: vt quicquid impetebat offenderet. Quo euenit: vt Sueno tormenti monstro territus plus metus in vnico stipite: q̃ tota hostium classe reponeret. Cunq; solũ in eius corruptione remediũ animaduerteret: nõ tam sagittarium q̃ artis sagittarię instrumẽtum ab eius rei peritis imperi iubet, violata arcus fortuna tutius bellum gerere cupiens. In quo delectis certatim tela congerẽtibus, vnũ forte arcui impactum/artificem ingenio, hostẽ victoria spoliauit. Cunq; late ruptionis eius fragor obstreperet: stupẽs Olauus quid nã esset cõminutũ interrogat. Cui Enarus conuulsam inquit abs te noruagiã puta. Plus nãq; opis in arcu q̃ exercitu repositũ iudicabat: futurũ pugnæ exitum abscisa responsi sagacitate cõplexus. Nec secus q̃ pdixerat accidit. Fractio nãq; arcus insecutã Noruagiensium cladẽ ominata est. Vt autẽ Olauus hostiũ manus arbitrario fato pcurreret, mortẽq; sibi ipse cõciscereret: armis onustus pręcipiti saltu profundũ petiit, tanq̃ vita feliciter excessurus si nõ auiditate lucis victorem intueri cogeretur. Cũq; Sueno hostiũ vires in suã redactas potestatẽ vidisset: quos armis ad fugam inclinauerat oratione ad obsequiũ flectere cupiens, insignẽ rei bellicę successum ad blãditias transtulit: victorq; cũ victis pacisci deforme non duxit. Nec Noruagiam sibi subiecisse contentus petita Anglia pactũ cũ Adalstano habuit: vt eo decedente regis bonis ac nomine frueretur. Iisdem tẽporibus Popponi Rimbrandus: Henrico Marcus: pontificii religione successit. Pro Lefdago Fulbertus sacerdotio fulsit. Post quẽ Othincarus albus splendidissimo loco natus infulas sumpsit. Cuius liberalis in deũ animus ne paruula quidẽ sibi summa retenta, amplissimũ patrimonium necessariis templorũ vsibus erogauit, cellasq; ante id rei familiaris inopes vberrimis agris ac latifundiis locupletes effecit. Adeo vt excellentissimę totius Iutiæ ciuitates quicquid pene prędiorum possident: a religiosa eius donatione perceperint. Itaq; propior publicę deuotioni q̃ priuatę facultati, solidęq; magis q̃ fluxę laudis appetens: momẽta-

Syritha Suenoni nupta.

Kanutũ duxũ peperit.

Enari sagittarii monstruosa virtus.

Olaui submersio.

Subactio Noruagiæ vi.

Epi noui.

Othincari pietas.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

neo rerũ impẽdio mẽsuras animi delicias cõparauit:seq; patrimonii q̃ religionẽ rei
familiaris inopem esse maluit. Ad eũ hæreditatis suæ honorẽ transferens:a quo pia
dona perpetuis bonis rependẽda cognouerat. Nec possessionẽ sacris impendisse con-
tẽtus:vt omnes virtutis partes ac numeros exsequeretur:etiam rerũ beneficiis vir
tutum adiumenta subtexuit. Siquidem Syalandiam & Scaniam officio pię eruditio
nis aggressus:mirificũ sacri dogmatis auctorem agere cœpit. Ac ne parcius animi
q̃ corporis officium amministraret:tantũ se in amplificanda religione gessit:quãtũ
egerat in locupletanda pro quo patrimonium erogauerat:etiã morte paratus occũ
bere. Cæterũ Sueno senilis aīę laboribus fessus:diuinis rebus īfatigabilem vltimi tẽ

Suenonis lxxii. bonus exitus.

poris curam tribuit:nec spiritu q̃ religione diuturnior fuit. Siquidẽ oī humana cõ-
cussione vacuus in ipso perfectissimę vitę fulgore decessit. Hunc igitur duæ inter se
diuisere fortunę, quem varia sors in ludibria ac decora alterna vice traiecit: regno
illius captiuitatẽ:captiuitati exilium substituendo. Quis eñ crederet illum a maxi-
mo solio ad sclauorũ peruenturum catenas! Quis rursus existimaret a sclauicis vin
culis ad regni rediturum insignia! At tamẽ ex rege captiuus:atq; ex captiuo rex est
factus. Ita nunc miserrimis nunc felicissimis par, diuerso conditionis habitu:geminã
vtriusq; fortunę mensuram ęquauit.

Gamle krønid in Cronicis Danicis dicit.

Kanut⁹ durus rex lxxiiii.

S. olauus rex Norwegię.

MOrtuo Suenone Angli ac Noruagienses ne rerũ summã alieno im
perio subiectã haberent:reges ex suis legere / q̃ a finitimis mutua-
ri satius rati:abrogato Danici nominis respectu: Eduardum atq;
Olauum in maiestatis fastigio locauerunt. Quorũ pręualidum ro
bur kanutus Danorũ solio functus inter rerum initia aggredi ve
ritus:ne tamen regnandi vsum intra patrię metas clausum habe-
ret:dissimulata magis q̃ omissa paterni īperii recuperatione, pri-
mũ sclauię ac sembię:perinde ac debilioribus regnis ferrum iniicere statuit. Quarũ
alteram Sueno tametsi graues iniurias passus / obstante religionis vinculo concute-
re formidabat:altera ab Haquino oppressa:absumpto eo rebelles Danis manus exer
cuit. Solerter igitur a Danici regiminis successore ꝓuisum est:vt in hac paterni gra
uaminis:in illa defectionis noxam puniret. Neq; eñ ignorabat bonæ īdolis habitum
ad maiorẽ virtutem capessendã leuiori rerũ conamine roborari, ideoq; in ipso mili-
tię tyrocinio : adolescentiam suã aliquo ꝑclaro opere auspicari cupiuit. Nec eo qui-
dem segniores desertoribus manus intulit:sed nescio an ideo prõptiores:quia stre-
nua ingenia quo plus experimenti sumũt:hoc ad insignẽ operã edendam maiore au-

Sclauorum subactio xvi.

su proficiunt. Cuius propositi compos spes suas duabus splendidissimis victoriis ali
tas tertiã ab Anglis expetere docuit. Quod vt promptius expediretur Olauũ Nor
uagię potitorẽ cũ fratre Haraldo : tectis dissimulatione odiis aduersum defectionis
suę consortẽ armauit. Eñuero vt prudẽter / ita periculose hoste in hostem vsus am-
bitione cõiunctos armis diuiduos fecit. Igitur Danorũ Anglorũq; exercitibus acer

Tymmonis antesignani virtus:

rima pugna cõsertis: Tymmo genere Syalandicus cũ hostili īpetu socię partis aqui
las admodũ inclinatas videret, leuẽq; & quẽ sors obtulerat ramulum hasta sustulit,
eoq; vexilli loco vsus atq; in eũ vociferatus modũ quo Kanuti milites mutuę adhor-
tationis gratia acclamare cõsueuerãt, aduersas in fugã turmas fœlix antesignanus
auertit. Itaq; nõ tã signi q̃ animi virtute salutarẽ suis aquiliferũ gessit, nutãtẽq; Da-

[redacted]

norũ fortunã ad victoriã vsq; ne laberet̃ erexit. Nec solũ fortitudinẽ ipse plenissimã
prębuit:sed etiã ex sociorũ animis pene ꝓfugã reuocauit. Cuius facti decus postmo-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

dū cognomine vſurpauit inſupq; virtutis titulo honore primipili a rege donari me
ruit. Nec puduit Danorū partes ſplēdidiſſimo aquilifero defectas plębei hoīs ductū
vt obſcurū ſpecie ita p̃clarū euētu recreatis animis ſalutis p̃mium cōſectari. Igitur — Anglorum ſubactio de cima.
Eduardus cōtuſis ſuorū animis:ītolerabilē Danici exercitꝰ ſpiritū aīaduertēs:quia
manū nō poterat:pactū cū hoſte cōſeruit:vt quoad ipe viueret:Kanutū dimidii re=
gni cōſortē haberet:extinctus oīm bonorū hęredē relinqueret.Ita victor a victo extu
dit/vt is ſibi cōſortionē imperii viuēs cederet:totū moriēs teſtamēto legaret. Eodē
tēpore Alwinā ab Olauo adamatā/Kanutus eximia matronę ſpecie delectatus/ſtu=
pro petiit.Igit̄ Olauus ſiue quia cōcubinę facibꝰ ſpoliatus:ſiue quia ꝓmiſſa Angliæ
partē ꝑ Kanutū fraudatus fuerat:priuatā offenſam publicę militię p̃tulit,ꝑactiſq;
ſtipēdiis,ira pariter ac dolore īſtinctus Noruagiā rediit:nō incōgruū eiꝰ deſertorē
agere ratus,a quo plena turpitudinis iniuria vexatus fuerat.Septenis poſtmodū in
teriectis annis quidā tricliniū in quo Kanutus epulabat̄ ingreſſi/totius Angliæ re=
gē ſalutare cœꝑerūt.A quibus rex ſibi ictū cū Eduardo fœdus ꝑ inuolucrū exprobra
ri ratus:nihil eius ſe pudere reſpōdit. Sed neq; ab ira animū neq; vultū a rubore cō
tinuit:ꝑfectas a ſcelere voces ludibrio propinquas exiſtimās.Tum illi funeſtū mini= — Eduardi cę des.
ſteriū incauto cōfeſſionis officio proſecuti:Eduardū ſua interemptū oꝑra iactita=
bāt.eo ſe regi placituros rati:quo ſummā ipſius offenſam accēderāt.In quos rex ꝑ
inde ac maieſtatis inſidiatores:p̃parati p̃mii loco:ſuſpendio protinus animaduertē=
dū curauit,deterrimū opus deformi vindictę ſpecie puniēs.Q̄ꝗ em̄ ſe acri ęmulo li — Aīaduerſio pręclara.
beratū cognoſceret:ſceleri tn̄ pœnā ꝗ vtilitati gratiā referre maluit. Memorāt alii
Eduardū clandeſtino Kanuti imperio occiſum,eiuſdēq; iuſſu pœnā a maleficis/gra= — Kanuti ſu=
tia deinde ſuſpitionis exactā.Vt em̄ innocentię ſuę fidē aſtrueret,ſeq; ei culpę affinē — ſpectū faci=
fuiſſe negaret:grauius in ſceleratos cōſulendū putauit. Ea tamē res primum regis — nus.
apud domeſticos fauorē quaſſauit.Qui cū Anglorū rebus obtentis nectendā cū fini — Normānię
timis amicitiā decreuiſſet:Normānię p̃fecti Roberti filiā Immā matrimonio duxit. — p̃fecti filia.
eiuſq; fratri Rykardo ſororē Eſtrithā cōiugio potiēdā ꝑmiſit.Igit̄ ex Imma Kanu — *Imma.*
to,Gunnildaq; ſuſcepta:duorū populoꝝ concordiā cōmuni ſanguinis vinculo ſtabi — *Estrid Kanuti*
liuit.Cæterū quo promptius habilē expeditāq; clientelā contraheret ſplendidis mi= — *[illegible] ſoror [illegible]*
litiā tyrociniis auxit:ampliſſima fortibus ſtipēdia proponēdo.nō tam numero ꝗ ro — *fit Rycardo.*
bore militū venerabilius īperii ſui decus futurū exiſtimans.Itaq; militaris alacritas
cuius maxime p̃miis honos alitur:certatim ī eius cōtuberniū defluebat.Cuius mu=
nificētię gratia Vluonē quendā e Suetia accerſitū: dolis magis ꝗ viribus inſignē in — Vluonis
militarē ordinē allici cōtigit.Cuius quoniā incidēter mentionē egi:ortū ſummatim — ortus.
differā.Cuiuſdā patriſſamilias in agro Suetico filiā liberalis formæ cū ancillulis lu=
ſum egreſſam:eximię granditatis vrſus deturbatis comitibus complexus rapuit:ex — Vrſus ama
ceptāq; vnguibus prę ſe leniter ferēs,ad notam nemoris latebrā deportauit. Cuius — tor puellę.
egregios artus nouo genere cupiditatis aggreſſus amplectendi magis ꝗ abſumendi
ſtudiū egit:petitāq; laniatui prędā in vſum nefarię libidinis vertit.Continuo em̄ ex
raptore amator effectus,famē concubitu ſoluit.Ardorēq; gulę veneris ſatietate pē=
ſauit.Quoq; eā indulgētius aleret crebris incurſationibus vicinū acrius inceſſabat
armētum.nec niſi lautioribus ante veſci ſolitā ſparſis ſanguine dapibus aſſuefecit.
Adeo em̄ captiuę ſpecies efferatā raptoris ſęuitiā fregit:vt quem ſanguinis ſui cupi
dū extimeſcebat:amoris auidū experiretur:paſtumq; ab eo perciperet:cui fore pro= — Amoris vis
tinus alimonia metuebat.Quo nō penetrat/aut quid nō excauat amor?cuius ductu

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

etiã apud efferatã beluarũ rabiẽ gulę irritamentũ libidinis imperio cedit. Tandem gregis possessor exhausti pecoris inopia puocatus:obseruatione adhibita circũuentã canibus beluã cursu ac clamore vehemẽtius vrgere perstitit:fugacẽq; sectatus,eo forte loci quo puella seruabat accessit.Siquidẽ domiciliũ eius inuiis paludibus clausum pplexa ramorũ series cõtinẽti frondiũ vmbraculo texerat. Vbi mox fera a retiariis circũuenta ac venabulis occupata cõfodit.Vt ergo duplicis materię benigna artifex natura nuptiarũ deformitatẽ seminis aptitudine coloraret:generationis monstrũ vsitato partu edidit: silueſtrẽq; sanguinẽ humani corporis lineamẽtis excepit. Nato itaq; filio paternũ a necessariis nomẽ imponit. Qui tandẽ agnita suę veritate propaginis:a patris interfectoribus funesta supplicia exegit.Cuius filius Thrugillus cognomine Spragelegnullo pbitatis vestigio a paternę virtutis imitatione defecit. A quo Vlfo genitus:originẽ ingenio declarauit.Auitũ aio sanguinẽ repsentans.Ceterũ vt ad diuerticulũ quo excessi redeã:Olauũ cũ Haraldo fratre Danis atrociter imminẽtem Kanutus classe ex Anglia petitũ ad socerũ Gerithaslauũ Orientaliũ ducẽ exilio migrare cõpulit,recuperataq; noruagia rediẽs:Rikardũ acerrimũ vxoris osorẽ effectũ pria exegit:sed & sororẽ Syalandię redditã regiarũ partiũ functione donauit.Interea absumpto Sueonũ rege Olauo:succedit. Qmũdus a vitę diuturnitate cognomẽ sortitus.Cui⁹ fato Olauus noruagiẽsis repetẽdę patrię fiduciã nactus:cõtracta Sueonũ ope noruagię summã audaci vsurpatione corripuit:q; Kanutũ fraternę opis cassum ac celeberrima viriũ pte defunctũ aduerteret.Idẽ ignarũ iuris populũ: passimq; & agresti more viuentẽ legib⁹ salubriter editis ad melioris vitę habitũ pduxit:quarũ vetusta moniměta plębs norica psenti veneratiõe cõplectit.Nec minus in deũ venerabilis memorabili exemplo seruatę religionis iclaruit. Nã cũ prima feria cultello fustẽ per icuriã secuisset/atq; ab his q proxime cõstiterãt:solutę a se religionis fuisset ammonitus:cõtinuo dexterã suã q eius ministerio lapsę mẽtis errorẽ cõplesset exosus:sparsas repẽte scindulas legit,factoq; ex eis foculo: subiectã palmã cremãdam pbuit:fortuitũ culpę modũ solido cruciatus genere puniẽs.Adeo scrupuloso cultu leuia quoq; religionis moměta seruauit/cuius detractę tristẽ a seipso pœnã exigere cunctatus non est.Nam cũ reos pœnas apud inferos manere psuasum haberet:leui admodum cruciatu grauiorem pcurrere statuit,manũq; ad psentes pœnas perferẽdas patiẽtię duraměto firmare/q̃ animã futurarũ metu suspẽdere tutius duxit.Ita ne cęteri a diuinitatis cultu auocarent:ne sibi q̃dẽ ignoscendũ putauit: & qd̃ pie dissimulare licuit,supplíciter expiauit.Cumq; psidio negligẽtię errorẽ tueri posset:ne qua religioni fraus fieret pœnitẽtiam magis repsentare curauit,pœnãq; correctionis suę fidẽ:q̃ impunitatẽ delicti testẽ esse maluit.Ita prudẽtia ac deuotione instructissimus propior publicæ religioni:q̃ priuato reatui fuit. Cuius facti circũspectissima sanctitate æternã cognomine memoriã vsurpauit. Ab eodẽ quoq; pauperibus protectio,pupillis tutela,sacerdotali ordini veneratio,detrimẽtorũ violẽtia lacessitis subsidia pbebantur.Prętera ex gremio eius veluti quodam munificẽtię fonte cõplura alia virtutũ spectacula manauerũt.Hæc hactenus/quia publico cultu cõsecrata pietas priuatę laudis egena non est.At Vlfo ob virtutis emulationem grauibus in Kanutum odiis efferatus:quia tuto inimicitias gerere nequibat: quo efficaciores insidias necteret:instrumentum doli simulatione officii texit. Suetis em assiduę Scaniã irrumpẽtibus:primus ad constringẽdam rem proficisci poposcit,impetratisq; petiti ministerii partibus:Esteritham quęcũq; imperasset exequi:litteris si-

Vrsi silueſtris progenies.

Olauus sanctus & eius gesta.

Vlfonis fraudes.

gnatorio anulo impressis iuberi petiuit. Quibus acceptis: continuo matrimonium eius postulare aggressus: rei bellicę mandatum ad nuptiarũ preces transtulit, libidinosumq; q̃ strenuum legationis ministrũ agere satius duxit. Quã rem Estritha arcano fratris imperio cõsentaneam rata: perseueranti repugnare passa nõ est. Ita versuti ducis animus impulsu capti odii instinctus corrupto legationis officio linguæ volubilitate qua plurimum valuit: fratris ac sororis credulitatẽ nefariis perfidię laqueis circũuentã oppressit, bellũq; aduersus Daniã ꝓfessus: structis callide dolis audacter euidẽtiam ꝑbuit. Et ne Kanutũ in Dania vltorẽ opperiretur: declinandę vindictę gratia in Suetiam sibi cum coniuge transeundũ ꝓuidit. Vbi inuadendę Danię propositum pertinacius animo voluens: Omundo, Olauoq; consilii participibus factis: alteri maritimis Syalandiã copiis: alteri Scaniã terrestribus impetendam proponit. ipse se classem e Suetia ducturũ promittit. Cuius rei molitione detecta Haquinus quidã e villa Stangby: amãtissimus regis: arrepta q̃ celerrime nauigatione Kanuto cuncta ex se cognoscẽdi copiam tulit, eaq; humanitate quanta principis ac patrię charitate teneretur / aperuit. Rex tantæ conspirationis nuntiũ exercitu subsecutus ne rumoris auctorem ꝓmio vacuum ꝓteriret: fidẽ nuntii ꝓ & longam & periculosam nauigationem egerat: ꝓmii loco duum iugerũ agri Scanici donatione pensauit. Interea Olauus classe sua apud insularum vnam acquiescere iussa: habili expeditoq; nauigio Syalandiã petiit. Vbi accersitum concionis nomine populum ad deditionẽ q̃ potuit disertissimo prouocabat eloquio, modo vniuersorũ modo singulorũ compositis blanditiarum figmentis animos demulcendo: eam demum tutiorem potentiam credens: quæ pace magis q̃ prelio constitisset. Igitur a maiorum quodã astu benignissimę respõsionis exceptus simulatum plębis fauorem spe eximia complectebatur. Tandem inter varium plębis tyrãniq; sermonem speculatorum vnus ex maritimis superueniens grandia terris vela propinquare narrabat. Igitur fluctuantem Olauum: senior regis aduentũ operiens: interrito se animo gerere cohortatus consuetã littoribus mercem aduehi ꝑdicabat: non aliam premendi inimici occasionem aptiorẽ futurã ratus: q̃ si odiũ beniuolentię specie suppressisset, spemq; eius vano sermone protrahere potuisset. Secũdo quoq; pari nuntio accepto concionãtis metũ cõsimili affirmatione discussit. Tum demũ Olauus assertionem eius suspicione insecutus emissum in littus speculatorẽ explorare iubet: Kanutus ne esset: an negociatorũ aliqui veniẽtis exercitus speciem ꝑbuissent. Quo reuerso seq; frequẽs classe pelagus prospexisse perhibente, continuo senẽ mendacii damnãs colloquium soluit. Ille nihilominus vera se omnia retulisse contẽdens eos aduentare dicebat: a quibus Daniam ferro comparare quis posset. Olauus vix fuga vsus pertinaci remigio sociam repetit classem. Subinde Kanutus portũ classe complexus: victum labore remigẽ noctu na quiete firmauit. Vbi ab incolis Omundum terrestri agmine Scaniam Vluonem nauali fluuium Helgam occupasse cognoscit. Iꝑ igitur Omundum excipit: classem ad opprimẽdos qui ad amnẽ appulerant mittit. A quo cũ nauium duces Omũdum apud stangam montem insigni pugna obrutum comperissent: ipsi quoq; consentaneã fortitudinis operam edere cupientes / ne rege audacter agente ignauum gessisse militem viderentur / quo promptius in eã quã hostes occupauerant insulam traiicerent aliam eidem vicinam ingressi: medium amnis spacium contabulatis molibus sternunt. Illic siquidem fluuius latius manantibus aquis: amnis modum excedens: ingentis stagni speciem ꝑbet. Tum Vluo suos ne hostem cœpto deturbarẽt ammo-

Helli aa.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

nitos:traiicientem telis eminus ac sagittis incessere iubet. Futurũ taliter inquiens:
vt ipse sua sibi manu vltimã fati semitã strueret. Progresso vero longius opere velu
ti nostros transitu prohibiturus/in aduersa ripa Phalangem explicat. Quo viso Da
ni traiiciendi cupidiores effecti frequẽtes onerauere pontem. Vbi dum conserti/sed
in q̃ periculosum iter progrederentur ignari:bellum instanter appetunt:subito de=
sidente congerie inter vndas auidum pugnæ spiritum deposuerunt. Siquem vero
(vt in eo discrimine accidere solet)semel ad summum fluctus retulit:protinus alte=
rius amplexibus implicatus in profundum periturus abstrahebatur. Ita dum mixti
atq; alius alii cohærentes inuicem opem exigunt mutuo sibi exitium pepererunt:&
quem salutis quis auctorem petiit/infœlicem fati comitem habuit. Neq; eñ armorũ
pondere pressi:tutum natandi euentum assequi potuerunt. Ita Vluo Danorum de=
ceptor magis q̃ victor:aliena temeritate qđ propriis viribus nequibat obtinuit:cer
tissimam hostium virtutẽ salubrius cunctatione pugnę q̃ impetu proculcando. Cu=
ius facinoris insecuturam metuẽs vltionem ꝙ sibi hinc classem obstare, inde regem
imminere cõspiceret:salutis obtinẽdę cõsilium vt viribus difficile:ita arte prõptis=
simũ repperit. fugam nãq; diligentius animo circũspiciens cum vnicum eius diuer
ticulum in classis desertione restare animaduerteret:noctu maioribus nauigiis reli
ctis, in proximã ripam vniuersum scaphis traiecit exercitũ, sicq; clandestino secessu
vsus potitũ latebris agmen abducit. Diluculo Dani socię cladis vltionem auidius si
tientes:dũ in hostium nauigia ruunt, eadẽ propugnatore vacua reperiunt. Rex la=
cu lustrari iusso mersorũ corpora vncis aut euerriculis capta/apud Asum cõtiguũ
amni oppidum supmis procurauit officiis. Olauum vero per noruagiensium quos=
dã pecunia a se correptos domestico bello opprimendum curauit. Ita egregii animi
dux suorum auaritia lacessitus quos foris propugnatores habuit:domi percussores
inuenit. Cuius frater Haraldus cõsimilem gentis perfidiam veritus adito bizantio
suspectam patrię fidem longinquo declinauit exilio. Igitur Kanutus sex p̃pollẽtium
regnorum possessor effectus:eximio sui fulgore etiã romanum illustrauit imperiũ.
Eniuero eius principi Henrico filiã Gũnildam nuptũ tradidit : eundẽq; paulopost
Italica cõsternatione perculsum auxilio prosecutus:pristinę fortunę pressa rebelliũ
cõspiratione restituit. Inde reuersus Haraldũ natu maiorẽ Anglię: Danię Kanutũ:
Noruagię Suenonẽ:quẽ ex Alwiua sustulerat:absq; vlla maiestatis suę diminutione
pręfecit. Nam etsi tres prouincias totidẽ filiorũ regimini tradidit: nihilominus cõ
mune sibi trium imperiũ reseruauit, neq; summã penes alium consistere voluit. Prę
terea teneris adhuc ducibus in officiorũ tutelã fortissimorũ præsidia sociauit. Post
hęc Hestridha filiũ Suenonẽ enixa:sobolis intercessu viro fratris gratiã cõciliauit.
Beniuolentiã eñ quã Kanutus perfidis Vluonis meritis denegauit:consanguineæ
sibi prolis respectui tribuendam putauit. Quinetiam sororem Anglorum Satrapæ
Godewino nuptiis iunxit:gentem genti animis atq; affinitate conserere cupiẽs. Ex
qua Haraldũ, Biornonẽ, Tostonẽq; ortos memoria proditum habem9. At Cæsar, ex
Gunnilda filiũ ęque fortuna ac vocabulo Magnũ suscepit:a quo illustrium theuto=
nicorũ imagines, splendidaq; germanię lumina successionis serie pullulasse produn
tur. Eo temporis Guthscalcus sclauicus eximię indolis adolescens cõmilitium regis
stipendia meriturus accessit. Is Apribigneuo patre christiani cultus amantissimo
deficientemq; a religione Sclauiam nequicq̃ reuocare conante:præter nationis suæ
morem percipiendæ literarum disciplinæ gratia / doctoribus traditus : vt eum a

Danorum submersio.

Ano christi 1028.

Olaui cędes.

Kanuti sex regna.

Henricus imperator duxit Gunnildam filiam Kanuti.

De ortu Suenonis secundi.

Magnus.

Guthscalcus.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Saxonibus potiendæ Sclauiæ cupidis interemptũ cognouit: efferatum ingeniũ leni studio mitescere passus nõ est. Repente enim armis scholã mutauit: & ne alienigeni ingenii exercitatione patrios ritus pigrius prosequeretur: literarũ cultũ in tyrocinium vertit: omissoq; doctrinę studio strenui vindicis q̃ ignaui discipuli partes agere maluit: audacter q̃ industrie animo vti satius autumans. Itaq; naturæ magis q̃ præceptoris monitis obsecutus: parta tandem vltione: Kanuti commilitium expetiuit. Ita adolescentis mens in ipso doctrinæ limine sæuitiæ stimulis intercepta studiosæ rationis elementis ingenitum sanguini suo rigorem expugnare nõ potuit. Eodem tempore apud Daniam sacrorũ antistites aliis alii successisse tradũtur. Nam Gerbrando substituitur Auaco: Otkynkarus iunior Ripeñ. pontifex creatur. Cæterũ Kanutus tria prænemorata regna circuiens: clientelam suam sex miliũ numerum explẽtem: sexaginta nauigiis cultius apparatis: eorũq; quolibet cẽtenos armatos capiente distinxit. Eãdem æstate pro tuendo imperio excubãtem hyeme contuberniis discretam alere consueuit. mensibus stipendia nouabantur. A quo Vluo tempore quo rerum auctor nobiscum immortalitatem suam partiri voluit: annuo feriarum circuitu repetito: apud Roskildiam cõuiualiter accersitus: postq̃ industriam temulentia vicerat: mersæ nuper militiæ cladem nocturnis laudum suarũ cantibus celebrabat. A quo rex suorum sibi pericula palam exprobrari iudicans vehementis iræ procursum aduersum cõtumeliosum eius carnen destrinxit: indignũ ratus eo conuiuanti: cuius ductu se fortissimis propugnatoribus spoliatum cognouerat. Igitur Vluo inter ipsa mensæ sacra ab astantibus interfici iussus: præcipitis linguæ iusta supplicia pependit. Ita dum aliena fata parum sobrie meminit, sua cecinit: siccatosq; cupide calices proprii sanguinis liquore cõpleuit. Merito enim ex tam petulanti ingenio amaritudinem potius q̃ voluptatẽ percipere debuit. ꝓ gloriæ sibi loco arrogasset ductu suo præcipuis regis viribus vltimam incessisse iacturam. Quo peracto Kanutus violatæ necessitudinis iniuriã ac sororis viduitatẽ duarum prouinciarũ attributione pensauit: quas eadem postmodũ sacrosanctæ trinitatis ædi præcipua apud Roskildiam veneratione cultæ decimarũ nomine partiẽdas curauit. Iãq; frequens ad Kanutũ miles defluxerat: animis, q̃ impẽsis onerosior. Plerisq; enim amplior virium q̃ morũ grauitas inerat: quiq; se splendidius bello gesserãt obscurius pacis decora intuebantur. adeo vt qui foris insignes extarent: domi ignobiles viderẽtur: vixq; eadẽ & honesta & acria ingenia reperiebãtur. Igitur complures ad vim & rixam vsq; in aula perniciosi esse cõsueuerant. Quos cum rex natione, linguis, ingeniis, q̃ maxime dissidentes animaduerteret: quippe variis ac perplexis inuicem affectibus vrgebantur: nam petulãtia alios: alios inuidia: quosdã etiam ira vexabat: quo minus seditiose se gererent: saluberrimũ castrensis disciplinæ tenorẽ: qua tantæ varietatis discordiam rumperet: debitãq; militi maturitatem mõstraret: exactissimis edidit istitutis. Itaq; circũspectissima eiusdẽ deliberatio Oponis Sialandici, cæteros prudentia atq; auctoritate præstantis, monitis persuasa: ne externa forte domestico crimine turbarẽtur: socialis odii tempestatẽ repressit: legesq; seuerissime cauẽdo seditiosum militiæ spiritũ veluti fraterna quadã charitate coercuit. Atq; vt audacię comitatẽ adiiceret: fortissimo militi speciosissimũ moris habitũ ingenerauit: clientelam suã effręniũ ac litigiosorũ conuictu tãq̃ erubescenda aliqua sentina vacuefacere cupiens. Vt ergo improborũ frequentiã a curiæ valuis repelleret: statuit vt in capessendo discubitu ordine quo quisq; militaris muneris aduocationẽ sortitus fue

Pontifices Danici.

Familia quotidiana Kanuti.

Vluonis insolentia.

Vluonis supplicii.

Militaris disciplina.

Lex Kanuti

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

rat vteretur:locaq; antecelleret:qui prior obsequio foret. Adeo militiæ vetustatem
honore mensæ rependi par duxerat:ne promiscuis sedendi locis cõfusa meritorum
series videretur. Eũ vero qui cœna inita aliqua mora interpellãte tardior superue-
nisset:inter considẽtes excipi oportebat. Qui si tã arcto se cõcessu iũxissent vt ob ni
miã eorũ frequẽtiã qui superuenerat sessum recipi nequiret:qui eius loco insederat
exsurgens proximũ occupabat:eousq; inuicẽ se assurgẽdi officio venerãtibus:donec
laxato totius cõsessionis ordine:legitimũ recipiẽdo spaciũ patuisset:mensaq; qui po
stremus residebat abscederet. Si quis vero alieno discubitu vti per insolentiã perse-
uerasset: qui eo spoliatus fuerat proxime circũsedẽtibus iniuriæ querelam detulit.
Hisdẽq; testibus in concionẽ productis aduersus reũ actione cõtendit:effecitq; vt q
cedere iussus cõtumaciter supersedisset:cõtumeliose stipẽdiis amoueretur. Ter ta-
mẽ regi tali culpa affectis necessitatem pœnæ remittẽdi fas erat. nec aliter q̃ vt tot
gradibus quis discubitu indignior fieret:quot vicib⁹ sodalẽ dignæ sedis negatione
spreuisset. Ita enim legis temperamentũ inter seueritatẽ ac mansuetudinẽ mediũ/ri
gori clementiã sociauit:vt nec pœnitẽtiã repelleret,nec impunitatẽ excessui daret.
Q; si quarto se quis eodẽ reatus genere maculasset:discreto a milite loco, mẽsæ alie
nus fiebat:cõmilitonũ nemini catino aut calice cõmunicabat. Neq; enim ter veniã
experto vlterius ignoscendũ putabat:quia sua iã noxa pœnã meruit qui se ea toties
affecit. Adeo contumaciã cõtẽptu mulctari placuit. Valuit enim apud regẽ spretæ
militaris dignitatis indignatio:cũq; qui parẽ venerari nesciret:parũ superiori dela
turũ esse existimatũ est. Eodẽ pœnæ genere in minutos quosq; animaduertebatur
excessus. Vt siquis aliũ cõuicio insecutus fuisset:aut potione per cõtumeliã resper-
sisset. Cæterũ rex maritimã sæpius q̃ terrestrẽ militiã agere cõsueuerat. Igitur quo
ties equitatu opus erat : milites equis omnibus vacui ꝑ asseruãdis equis alternis vi
cibus excubabãt. Qui vero adaquãdi tẽpore ita sodalis equo vsus fuisset vt ip̃m cõti
nue/nec modo suũ,modo illius vicissim insidẽdo premeret:p̃dictũ pœnæ modũ ex-
pleuit. Tãto em̃ studio rex verecũdiã a suis seruari voluit:vt etiã paruulo impudẽ-
tiæ excessu deuios,castigationis remedio coercẽdos putaret. Qui vero tribus fasci-
culis in stabulũ coniectis equo suo cõmunis pabuli spicã alieno stipulã admouisset:
iuxta priorẽ formulã militia,aut turpiter vti:aut deformiter excedere cogebat. Ac
ne q̃s socio flumẽ transequitãti/ita equo cõcurreret:vt ad ip̃m turbulẽtior vnda de
flueret:pari industria cautũ. Adeo scrupulosa cura paruula quoq; societatis officia
pẽsabant. Ei vero q stationi addictus/ita se somno onerasset:vt vestes aut arma dor-
miẽti detrahi possent:cõsimile vindictæ genus mulctæ nomine irrogabat. Neq; em̃
regio ꝑfuturus impio putabat: quẽ priuatus torpor publico excubiarũ officio sub-
mouisset. Verũ aduersus grauiora ꝑfractior actio cõstituta fuerat. Siqs em̃ cõmili-
tonũ suorũ quẽpiã,manu,ferro,vel fuste læsisset:aut si qcq̃ violẽter eius manibus ex
torsisset,comãve alieni capitis violasset:postremo si maiestati ĩsidias struxisset: abũ
deq; de facto testiũ astructione cõstaret:tãq̃ capitalis criminis reus/cliẽtela amotus
militari munere defungebat. Is nãq; q grauiter ab eo affectus fuerat: ĩ primis regẽ
sella posita ius militi dicere postulabat. Deinde reũ vt in cõcionẽ veniret:tertio ci-
tatorũ ordine ꝑuocabat. Vnũquẽq; bini dũtaxat cõmilitones explebãt. A quibus si
reus in q̃stionẽ publicã deducẽdus rẽ familiarẽ possedisset:demi semel: bis in curia
apud discubit⁹ sui locũ p̃sens absensve postulari solebat. At si fundo careret:eo loci
vbi in aula accubare cõsueuerat:ter spõsione ꝑuocãd⁹ fuerat. Cõcione inita q ꝑuo-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

cauerant syncere se reũ postulasse: nihilq; in ea causæ dictione fauoris aut offensæ
respectui indulsisse iurabãt: simulq; & citatorũ, & testiũ ptib⁹ inseruiebãt. Cõsequẽ-
ter in reũ principalis facti testimoniũ a duobus denũtiãdũ restabat: iuramẽto pfari
iussis: nec actoris amore, nec rei odio qcq̃ se pter oculis aut auribus explorata dictu
ros. Nã in q̃stione læsæ maiestatis ppẽsior auditui fides haberi cõsueuerat. Cæterũ
testimoniũ in oculis reponebat. Præterea obiecta defensionis pfidio repellere nõ lice
bat. Siqdẽ testiũ criminatio, neq; alieno patrocinio, neq; ppria cuiusq̃ repulsione sub
rui poterat. Tantũ quippe auctoritati ipsorũ põdus inerat: vt assertionis eorũ fidẽ
eleuare pxima sacrilego demẽtia putaret. Ita reus aduersum testimonii fulmen nec
culpã nec innocentiã vllo argumẽto tuerí potuit. Sed neq; ei si sponsione puocatus
fuisset restipulatione vti licuit. Rationẽ testiũ districta iudicũ insequebat auctoritas
reum veluti euidenter noxiũ: nihilq; iam p se recusantẽ: honore, opibus, patria: atq;
omni demũ militari functione damnantiũ. Hostibus eius honos atq; impunitas ad-
iudicabãtur. Iuxta in præsentẽ absentẽq; sententiæ ferebãtur. Sua nulli lõginquitas
præsidio esse poterat, quo minus & accusatio testibus: & damnatio sentẽtiis instrue
retur. Quarũ vtraq; plene partes suas exhibente reo defensionis amplecti pfidiũ nõ
licebat. Tũ demũ rex cognitione suscepta, an ea cæteris pronũtiatio placuisset inter
rogat. Ipse enim auditoris tantũ partẽ exequens militiæ iudicationis mãdauit arbi
triũ: deforme ratus damnare viros, quos ipse fouisset. Quapropter in eos quorum
eg regia opera vsus fuerat aspere pronũtiare veritus: quæstionẽ ad se delatam ad cu
riæ cognitionẽ relegauit: silentiũq; moderationis suæ fidem q̃ sentẽtiã seueritatis
testẽ esse maluit. Cũq; demũ exaudita militũ responsione totius concionis suffragia
iudicationi consentanea noscerẽtur: qui damnatus fuerat interrogari solebat: terre
no an maritimo secessu fugã petere decreuisset. Ita rex proscriptione suos q̃ nece pu
niri maluit: delectũq; fugæ ne violentiã repsentaret indulsit. Q⁹ si reus mari se cre
dere delegisset eo cõmilitonũ frequẽtia prosequẽdus: dataq; naue, remigiis, cõmea-
tu: vasculo egerendis aquis idoneo tam diu in littore operiẽdus fuerat: donec remi
si eis nauigatio gereretur: vel si velis: antennæ extra cõspectũ abiissent. Tum deniq;
qui profugerat superiori ab omnibus sentẽtia reperita, amarissimorũ maledictorũ
verberibus laceratus: tristissimis totius militiæ suffragiis damnabatur. Qui si tẽpe
state in littus relatus fuisset: cõtinuo vt hostis habitus violatę societatis pœnas pen
debat: discrimẽq; capitis eius funesto damnationis incursu cupide a cõmilitonibus
expetebatur. Ita nõ periculosa minus q̃ ignominiosa sontiũ euitatio fuit. At si mili-
tiæ munere defunctus terra perfugere maluisset: ad nemus vsq; pari militũ cura co
mitandus erat: cũctis tã diu in eius abitu expectãtibus: quousq; procul ipsum abesse
cognoscerẽt. Ac tũc demũ magno cũ totius militiæ fragore ter valide edendus cla-
mor: cũctaq; strepitu miscẽda fuerãt: ne fugiturus vllo ad eos errore referri posset.
Tũc demũ districta etiã inexorabilis omniũ seueritas cũctis solẽni iure cõpletis: ne
de indemnato suppliciũ sumere videretur: supmã reo damnationẽ intẽdit: effecitq;
vt qui se a specioso militiæ cõuictu abruperat: turpiter vagã vitã proscriptus exige
ret. Ita militaris disciplinæ rei iudicialis ignominiæ grauitate in abiectissimorũ cõ
ditionẽ relegabãtur. Adeo enim rex cõtumeliã sontiũ non sanguinẽ sitiebat: vt eos
probroso castigationis genere q̃ cruẽto punitiores putaret. Siquis aũt ei postmodũ
cõmilitonũ vno telo aut comite superior obuio pepercisset: ipsius se cõtumeliæ par-
ticipẽ pbuit: cuius culpã vindicta prosequi formidauit. Tale noxiis quoties a curiæ

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

moribus degeneratũ fuerat: militiæ munere defungendi ius erat. Adeo quõdã castrensis notæ dedecora iudiciali repellebãtur vmbone. Q; si reus ab auctore testimonio superari nequiret: sex secũ cõmilitonibus in iusiurãdũ acccitis: culpæ quæ obiiciebatur alienũ se fuisse mõstrabat. At si cõmilitonũ quis ei quẽ militiæ cõsortẽ nesciisset iniuria per ignorãtiã affecisset: ad cõciliãdã errori suo fidẽ ꝑdictũ sodaliũ numerũ in sacramenti societatẽ cõtrahere debuit. Cæterũ solẽni iure cõuictos: ac superiori modo damnatos felicitas deficiebat: occupabat aduersitas. Eo quidẽ certius ꝙ triũ regnorũ põtifices aduersum taliũ transgressionũ reos solenni execratione vsos esse cõstabat. Ita disciplinæ ius geminũ amplexa columẽ: partim regio: partim religionis ꝑsidio nitebatur: vt humanã sentẽtiã diuino crederes iudicio cõprobari. Cuius rigor discordias rupit, simultates finiuit, seditiões extinxit, pacatiorẽq; regi militem reddidit. Postmodũ vero seueritati eius siue ob inertiã, siue ob clementiã principũ pecuniariæ mulctæ tẽperamentũ accessit. Quo tamẽ sola ligni percussio caruit: ꝙ eo canes quis abigere soleat. Adeo maiorum verecundia summã in ictu probroso cõtumeliã reponebat. Contigit autẽ vt ipse rex sua primus lege caderet: iurisq; firmamentũ qd̃ eatenus syncerũ, atq; incolume steterat: parũ sobrius propri militis occisione laxaret. Cũq; se legibus quas ipse tulerat euidẽter noxiũ animaduerteret: pœnitẽtiæ acerbitate correptus: vocata militum cõcione, regia sella descendit: inq; omni conspectu supplex humi demissus milites cõmissi sceleris pœnas suo arbitrio exigere iussit: libenter se decretã ab eis pœnã susceptur̃ promittẽs. Cũq; factũ maiestatis nomine tueri posset, militari se animaduersioni substrauit: humilitatẽq; mãsuetudinis suæ documẽtũ q̃ vires elationis indiciũ esse maluit. Illi concione lachrymantes egressi, deliberatione inita tristẽ de rege sentẽtiã ferre vt minus honestũ ita parum vtile peruiderũt: nõ ignari sine eo esse se vacuũ spiritu corpus: prædã quib⁹ ante imperassent futuros. Postremo vniuersum rei militaris statũ eo pœnã subeũte conuelli, inq; vnius omnes proscriptione damnari: lapsum eius ruinã suam, damnationem, cõmune omniũ periculum fatebãtur. Igitur in tam ardua re sentẽtiæ dubii creditoq; sibi iudicio æquo leuius austeriusve vti veriti: proprio regem arbitrio deceuere mulctãdũ: existimãtes pl⁹ nutui maiestatis q̃ priuatorũ sentẽtiis deferẽdũ. Emendabile enim credidere delictũ: qd̃ impetu magis q̃ industria nosceretur admissum. Igitur ex eo iudicem statuũt: pœnãq; ꝑstolanti impunitatis potẽtiã largiũtur. Et pulchre quidẽ factã sibi iudicandi potestatẽ ipsius arbitrio reddiderũt: ne difficillimũ negotiũ temere iacta pronũtiatione finirẽt: vel cõmilitonis vltionẽ placide: vel regis supplicũ crudeliter expetẽtes. Ita salus regis pene suo scelere euersa: tẽporis difficultati donata est. Adhæc satis graues eũ delicti pœnas dedisse arbitrabantur: qui se in tãto fortunæ fastigio tam supplicĩter abiicere sustinuisset. Tum demũ venerabiliter exceptũ: atq; ex ancipiti reo securi iudicis partibus inseruire iussum: sellæ restituerunt. Rex culpam ære redimi debere constituit. Cũq; alias homicidiorum crimen quadragenis nũmi talentis expiari soleret: ipse sibi trecenta ac sexaginta mulctæ nomine numeranda descripsit. Huic summæ, ix. talenta auri doni nomine adiicit: eandemq; mulctæ speciem consimilis culpæ reis: lege perenniter irrogauit. Totius vero pecuniæ partem regi primam: alteram militibus, tertiam interfecto sanguine cõiunctis adiudicauit. Cũq; ipse in præsentiarũ tam regis q̃ rei partes exequi debuisset: ascriptã sibi portionẽ sacrorũ præsidibus egenisq; diuisit: deũ perinde ac cõmunẽ omniũ principẽ pio munere propitiandũ existimans. Egit humanũ

Rex transgressor legis suæ pœnitentia ducitur.

Mulcta quã sibi rex indidit.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

iudicem reũ liberalem veniæ genus, absolutionis spem, debito emẽdationis ordine complectẽdo. Cæterũ eo viuẽte militaris mos æque violatore atq; expiatore caruit. Igitur dũ sic seditiosis occurritur mens militũ a litigiis aberat. In exequẽda enim vltione nõ sanguinis, nõ necessitudinis vinculo parcebatur: quo minus damnationis partes legitimo rigore pcederẽt. Nũc vero solutis hebetatisq; pristinis militiæ neruis grauiora inter cõmilitones q̃ exteros dedecora pariũtur: cũ & omnis aduersum improbos actio sileat: & qui culpæ punitor esse debuerat: patronus existat: nec sit q dissolutos militiæ mores perfractius rigidiusq; cõstringat. Hanc itaq; militaris disciplinæ consuetudinem diuturna vsurpatione firmatam nostri temporis principes abrogare minime erubescendum duxerunt. Vbi enim domestica quies seditionum fluctibus agitatur: priscæ consuetudinis forma conuellitur. Quippe aduersum effrenes, cõcitatiq; ingenii tyrones seueritate potius q̃ nimio fauore ac profusa indulgentia vtendum est. In quem modum Kanuti industria pro administrandis militaris disciplinæ negotiis syncere ac valenter excubuisse cognoscitur. Præterea militi regem, vel regi militem: non nisi pridie Kalen. Ianuarias abdicandi fas erat. Eiusdem queq; postmodum obseruantiæ grauitas ab aula regum in aliquanto obscuriori familiæ conuictum prorepsit: diuq; superioris disciplinæ etiam apud supparis conditionis viros imitatio valuit. Interea Suenonem tutelæ tunc Noruagiæ vacãtem casus absumpsit: moxq; ad patrem prouincialis ministerii summa concessit. Vt autem Kanutus a Richardo q̃ sororis suæ repudium egisset, atq; aduersus vxorem seuerius æquo maritali supercilio vsus fuisset: tanq̃ a coniugalia sacra contumeliose tractante pœnas sumpturus, ac thori genialis iniuriam repulsurus: in Normanniam magna se classe traiecit. Vbi cum paulo post triste quoq; de Haraldi fato nuntium accepisset: propior publicæ expeditioni q̃ priuato affectui agmen eadem qua prius celeritate promouit: neq; animo aut officio quo minus cœpto insisteret: remissior fuit: sed neq; oculos ad singularem luctum a generalis militiæ contemplatione deflexit: adeo rerũ ac temporis statum inter fortem patrem ac strẽnuũ ducem egregia animi moderatione diuisit: nec minus in tolerãda filii morte q̃ in hostium appetẽda perspicui roboris spectaculum præbuit. Cuius impetũ Richardus Siciliã petẽs fuga præcurrere maturauit. Interea Kanutus ob grauis militiæ labores aduersa valitudine pressus cũ se corporis firmitate defectũ / ac mox spiritu cariturũ animaduerteret: cõuocatos proceres nõ nisi bello cõfecto domos reuerti iussit: haut dubie victoria potituros: si funebri eiꝰ lecto humeros in acie subiecissent: atq; iter primos prĕliãtiũ globos ducis noĩe corpus suũ exanime ptulissent. Idq; fugato hoste quo clarius cinerũ suorũ monimẽtũ extaret: apud Rothomagũ pmissa indigenis libertate sepulturę mãdarẽt: facile vsuros cõditione Gallos: si illico hostẽ finibus suis excessurũ cognoscerẽt, paruoq; impẽdio grãdi patriã metu liberare quiuissent. O immensam perituri regis industriã: quę suis inultimas rerũ angustias deuolutis / disciplina q̃ spiritu viuidior affuit. Enimuero superstitũ salus decedentis ingenio stetit. Nam corpus eius funebri lecto a militibus in acie perlatum ad Danorum vsq; victoriam veluti viua adhortatione profecit: vt non minus extincti q̃ superstitis fortunæ põdus inesse crederes. Cui mox sepulturam discessuros se pacti a Rothomagensibus expetiuerunt. Rapuere conditionem hostes: cineribusq; eius in vrbe sua acquiescendi locum dederunt. Ita milites suscepti monitus ratione / pugnã pactionẽ sepulturã atq; exequias prosecuti: fato functũ humeris suis regẽ in acie pertulerũt: victoresq;

Indulgẽtia pœnę & vindictæ.

Suenonis mors.

Richardi fuga.

Kanutus apud Rothomagũ sepultus est.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

funerato eo sumptis tantum commeatibus/ad propria reditum habuerunt. Hunc Kanutus exitũ habuit: quo nemo nostrorũ regũ tametsi plura alii victoriis illustrauerint:splendidior fuit. Adeo enim operũ eius magnitudinẽ propitię famę fides auxerat:vt quos rerum gestarũ gloria pares habuerat amplitudine claritatis excellat. Cũq; aliorũ splendorẽ ignorãtiæ obscuritas,ac vetustatis rubigo pcrederit:hui⁹ decus longa famæ vsurpatione subnixũ perpetuis memoriæ fructib⁹ reuirescit. Siqdẽ sanctitate ac fortitudine instructissimus non minus religionẽ q̃ regnũ pferre curæ habuit. Quippe cum bellicis late titulis inclaruisset,placidiore studio vsus, ex fisco suo cõpluribus in locis priuatorũ clericorũ cõuictu instituto,cellularũ frequẽtiam nouis cõuẽticulis auxit:sacrorũq; venerationẽ quã maximã semper exhibuerat:regiarũ opũ impẽdio stipẽdiis multiplicauit: monachalẽ quoq; ordinẽ vberiorẽ reliquit: ne ferociæ ppior q̃ pietatis officiis videret: æquã sibi vtriusq; laudẽ adiicere cupiẽs. Cuius studii industria ad tantũ claritatis lumen accessit:vt cũ fortissimorũ regũ bellica virtus antiquitate exoleuerit: eius famã gloriæ quæstu opulentissimã tenacissima posteritatis agnitio cõphẽderit. Interea Sueno Estrithæ filius expectato apud Angliã Kanuto quo plenius incolis ausum defectionis excuteret:militiã præsidiis sparsit:ne libera monimentorũ occupatione suspectas Anglorũ vires armaret. Vt aũt Noruagiensibus mortis Kanuti nũtius adfuit:continuo pudore externi obsequii Danicũ derectantes imperiũ: ad Olaui filiũ Magnũ, cui bonitas sua cognomini erat:deficiũt. Eiq; regnũ imponũt. Quippe spectata patris sanctitas popularium ei fauorẽ conciliauerat: Neq; enim parenti gratiã impẽdisse contẽti:in filiũ quoq; fauorẽ extẽderãt. Interea Kanutus haut leuius Noruagicæ perfidiæ q̃ paterni fati rumore perculsus vereri cœpit ne si finitimorũ bello intenderet ex dilatione rerũ Anglia per absentiã careret:ideoq; minoris regni defectionẽ tolerare:q̃ maiori consimilis ausus locũ tribuere:cõsultius duxit: leuiori malo solã grauioris formidinem præpõderare iudicãs. Itaq; dissimulata iniuriarũ offensa cõditione defectorem aggreditur: iureiurãdo pactus eius,qui prior decederet superstiti regnũ esse cessurũ:ne priscã regnandi cõsuetudinẽ noua regnorũ partitio laceraret:rerũq; quondã iunctarũ diuiduã efficeret summã. Adeo enim Daniam Noruagiãq; vnius esse regiminis affectabat:vt alterã alteri subiici q̃ vtrãq; separatim regnũ gerere prçoptaret:patriæq; exteros imperitare:q̃ patriã sine exteris imperiũ gerere mallet. Quę nimirũ cõditio eo stoliditati propior: quo fortunæ subiectior:alterutri aut splendidũ imperiũ,aut sordidã paritura fuerat seruitutẽ. In hãc pacti fidẽ vtraq; pars sacramẽto cõuenit. Deinde Angliã pfectus cũ cũcta Suenonis industria pace plenissima cõperisset Eduardũ fratrẽ,quẽ eiusdẽ nominis pater ex Immæ matrimonio sustulit in regni societatẽ adciscit:non q fraterno illũ affectu coleret:sed vt eius ambitionẽ munificẽtia ac liberalitate pcurreret,regniq; pte potitũ totũ cupere phiberet. Itaq; nõ tã veneratiõe charũ q̃ populariũ ambitione paterniq; generis auctoritate suspectũ/cõsortẽ imperii facit. Verũ Eduardo humilior origine anim⁹ fuit. Siqdẽ obtusi admodũ cordis obscuriorẽ indolis experiẽtiã pbuit. Kanutus cũ biẽnio regnasset defungitur. Cuius Sueno ppinquitate fisus relictis apud Angliã psidiis Daniam nauigatione contendit retinendæ insulę spem,non solum in Godouini filiis quibus sanguine admodũ cõiunctus fuerat reponẽs: sed etiã ex ipsa cõsortis sui stoliditate desidiaq; præsumens. Qđ audiens Magnus:Daniam perinde ac sibi mutuæ pactionis lege debitã,ipsiusq; Kanuti testamẽto legatam ęquis populariũ animis occupat

Kanuti prę conia.

Monachos in Daciam primus aduexit.

Sueno.

Magn⁹ sancti Olaui fili⁹ rex Noruagiæ.

Kanutus rex.lxxiiii.

Haarde Knud in Chronicis Danicis dicitur.

Magn⁹ rex lxxv.

Suenoniq; cognationis rationē edenti pristinā fœderis cōditionē opponit. Nec dubitauit alienissimū sibi sanguini suo regnū legati titulo postulare. Sed & Dani pacti cui se sacramento obligauerant ratione permoti cōstantius religionis q̄ familiaritatis fidē præstandā putabant: ideoq; facta cōpetitorū æstimatione, alienū domestico prætulerūt: curiosius fœderis pignus q̄ debitā regno prosapiā intuentes, fideiq; suę q̄ patriæ respectui propiores. Igitur alienigenæ partes religioso fauore cōplexi præteritā Kanuti familiā regū suorū sanguinē repulsæ deformitate cōfundere q̄ iurisiurandi vinculū perrūpere maluerūt: suffragiorū iura nō adulationis, sed fidei intuitu pōderantes: seq; plus religioni q̄ regno debere cōfessi. Adeo pmissionē suā sequestram periurii fieri noluerūt. Quāti igitur roboris fuisse tūc inter ciues iustitiā credimus: cū inter diuersæ nationis viros tantū viriū possedisse cernamus! Et vtinā adultæ iam religioni ea apud nostros vis, authoritasq; constaret: quā iter antiquos tenera atq; eneruis habuerat. Contra Sueno subiectā stoliditati conditionē reputās temerariū consobrini pactū nequicq̄ rescindere cupiebat: perq̄ stultū argumentādo quibus ante imperitassent obsequi: inq; vnius iuramēti imprudētia cōmunē deponere libertatē: atq; ex fulgenti imperio repēte in humillimā cōcedere seruitutē. Sed religiosa populariū sentētia superabat, quorū arbitrio pacti non sanguinis habitus æstimabatur. Verū vt Magni votis Danica fides respōdit: ita Suenonis crudelitatē Anglica perfidia circūuentā oppressit. Nā post eius ab Anglia pfectionē Godouini filius Haraldus spe īproba totī? Angliæ regnū cōplexus pticipato cū incolis cōsilio Danicū vt erat per psidia distribut? exercitū cōpluribus sepatim vicis vno eodēq; tēpore magnifico cōuiuiorū apparatu p obsequii simulationē excipi iussit: meroq; ac somno sopitū noctu per insidias trucidādū curauit. Ea nox paruulo tēporis momēto vetustā Danorū dominationē, diuq; maiorū virtute elaboratū finiuit īperiū. Sed neq; id postera nostris fortuna restituit. Ita Anglia dominādi ius ignauia perditū scelere recuperauit. Igitur Haraldus Danicæ oppressionis, simulq; domesticæ libertatis auctor Eduardo summā facta nō animi eius, sed sanguinis æstimatione permittit: quatinus ille nominis ipe rerū vsurpatione regnaret: & quo nobilitate peruenire nō posset: potētia vallatus assurgeret. Eduardus vero sola generis auctoritate nō prudētiæ rōne munitus vano maiestatis obtētu prauorū ingenia, maiorūq; petulātiā nutriebat: titulo rex patriæ cōditione miserabilis procerū verna cōtētus q̄ alii fructū ipse vmbrā tantū ac speciem occupasset. Ita Anglorū inter se summā nomen atq; potentiā diuiserunt: tituliq; ius ac rerum dominiū veluti diuersis ab inuicem gradibus differebant. Sed nec Haraldus alienū specie regnū gessisse contētus propriam claritatis imaginē affectabat. Igitur Eduardo ipsum quoq; nūcupationis decus inuidit, omniaq; regni insignia in se ipsum transferre conatus cupiditati aditū scelere petiuit: occisoq; rege tituli qui solus sibi deesse videbatur gloriā occupauit. Interea Sueno tametsi rara fautorū ope subnixus belli cum Magno fortunam experiri decreuit: cūq; paucis & incōpositis aduersus multitudinē manū cōserere cūctatus nō est. Igitur in Iutia prius maritima deinde equestri pugna sinistris cōgressus auspiciis: vtraq; victus concessit in Fioniam: nec armis maior q̄ agmine fuit. Cūq; se omni auxilio desertū: nec hostium tantū, sed etiam suorum cōtemptu perfusum videret: Sialandiam, Scaniāq; prætergressus Suetiam maternę necessitudinis fiducia petere cogitabat. Quem Magno terra mariq; pertinacius insequente in Iutiam se repēte Sclauicus effudit exercitus. Quorū irruptio dubiū victori effecit: fugacem

Danorū fides in iureiurando.

Danorum cædes per fraudem.

Quomodo Angli recesserunt a Danis.

Nota de Anglis.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

ne hostem pellere an imminentē excipere debuisset. Quidā enim gentis illius nobilissimus,xii.filiis maritimis prædonibus apud Daniā spoliatus lutorum fines ferro orbitatē vlturus inuasit.Quāobrē Magnus perseuerantissimis populariū precibus cōmittendi prælii auctorē agere postulatus:omisso æmulo a domestico hoste in externū arma conuertit:& quasi priuatæ affectionis oblitus publicā induit:ne suas q̄ regni partes curiosius egisse videret.Nec dubitauit alienigeni sanguinis dux summa adhuc fluctuāte in seipsum dubię potestatis trāsferre periculū. Nocte vero quā belli dies insecutus est:quietē eius certe prædictionis species adumbrauit. Quippe somnū capienti imago cuiusdā obuersata prædixit hoste eū superiorē futurū: inq; aquilæ nece victoriæ fidē auspiciaq; sumpturū.Expergefactus rex visionis ordinem die postera magna cū omniū admiratione vulgauit.Sed & somno omen cōsentaneū fuit. Progresso nāq; exercitu aquilā quæ in quiete demōstrata fuerat cōminus considere conspectā:pernici equo aduolans hasta petiuit:fugāq; alitis veloci iaculo præcucurrit.Itaq; nouitate rei ad spem victoriæ spectatores erexit.Arripuit igit omen exercitus:atq; fortuito aquilæ occasu certissimā hostiū ruinā interptatus est.Cūcti quippe euentū somnio congruisse cernētes perinde atq; securi rerū in fortunam suā acceptæ rei præsagium referūt:& quasi indubitatā vincendi sortem:pari mentium alacritate præsumunt:quos eo audaciæ ipsa auspicii religio prouehebat:vt iam sibi victoriā ante oculos præponentes:absq; respectu periculorū certatim in prælīū prosilirent.Quibus primā pugnandi occasionē corripientibus,codēq; euentu quo omine dimicantibus:cędūtur funditus Sclaui:victor Magnus felici pugna popularibus percharus euasit;eorūq; propensiore subsidio roboratus ad prosequēdū regni æmulum redit:eo quidem instantius q̄ rerum successus quo plus sibi gratiæ peperit:hoc magis Suenonis fauorem absumpsit:auersoq; vulgi animo magnopere residuū eius debilitauit auxilium:nec solum contrahēdarum virium spem sustulit: sed etiam cōtractas excussit. Quinetiam Guthscalcus Sclauicus inter cęteros qui infelicis eius militiæ stipendia deseruerant:diu se sub alienis auspiciis rem infeliciter gessisse cōsiderans cum domino nihil spei relictum animaduerteret:militem exuens defectorem agere non erubuit:suāq; experiri fortunam q̄ alienam sequi tutius duxit:vt cū regem meliora speraturum diffideret:paternæ saltem neci vltionem non negaret: consilio respondit euentus.Siquidem gestis varie bellis Sclauiam suę ditionis effecit:vtq; externis rebus infractus ita domesticis inuictus apparuit. Nec quæsitæ dominationis felicitate contentus:Saxoniam postmodū parētis necem vltus obtriuit: paruæ glorię regnū,aut diuitias reputans:si non vltionem opibus adiecisset. Adeo autē Magnus ob vindictam finiū suus charus haberi cœptus est:vt omniū consensu boni cognomine censeretur:quodq; aliorū moribus tribui assolet:fortunę laudibus impetraret.Sueno vero desperatis iā rebus in Scaniam (vt dixim⁹) pfectus Suetiā (nam paternū inde genus traxerat) reuisere proponebat.Quem Magnus cōcitato animi impetu subsecutus cum oppidū Alexthathiam præteriret deturbato per occursum leporis equo trunco,cuius præacuti forte stipites eminebant adactus extinguitur:corpus eius Noruagiam relatum Throndemi in regiorum monumentorū area sepulturā possedit.Ita Suenoni angustissimis fortunæ casib⁹ implicato omniq; mortalium ope defecto præsidium superne pietatis affulsit,regnūq; quo illū fortunæ iniquitas spoliauit,eiusdem beneficium reddidit.

Visio Magni.

Aquilæ casus.

Sclauorū subactio xix.

Guthscalci successus.

De morte Magni.

Explicit Liber Decimus.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Incipit Liber Vndecimus.

Ost hæc Daniæ status variis rerũ casibus fluctuatus est. Quippe Sueno summã successu magis q̃ viribus capit. Sed neq; ad restituendam Danici nominis fortunã qcq̃ eius susceptione pfecit. Nã adeo nec fauore fœlix/nec imperio efficax fuit: vt subiectorũ animos veteris offensæ acerbitatem redolentes ad syncerum sui cultum adduceret: aut ira abstractos ad placidiorẽ mentis habitũ inclinaret. Tanta fiqdẽ mole in Danorũ præcordiis prioris odii reliquiæ cõsederunt: vt priuatos motus reipublicę vsibus anteferrẽt: honorẽq; patriæ sua deperire socordia, q̃ suscepti ducis auspiciis restitui præoptarent. Neq; em̃ facile propagata odiorum sementis stirpitus interit: quippe vt gratiæ in odium deflexus facilis: ita odii ad gratiam difficilis esse transitus consueuit: raroq; animus quẽ semel grauiter fastidiuit, syncerę fidei stipendiis excolit: aut cũ quo vehemẽtes primum inimicitias gessit, affectuose postmodum in gratiã redit. Cuius impotentiæ vis a simultatis ardore profecta/arcanisq; emulationis flammis alita/nõ solum gerendarũ præclare rerũ spem sustulit: sed etiam magnifice gestarũ gloriam corrupit. Verum ea res vt nouæ maiestatis cõceptũ/ita prioris fideliter cultæ indiciũ edidit: simulq; recentis iniuriæ crimen et pristinæ fidei perfectionẽ exhibuit. Principio regni Suenonis Roskildensium sacrorum antistes Anachus moritur. Sufficitur wilhelmus quo Kanutus maior et scriba et sacerdote vsus fuerat/genere quidem Anglus/sed omniũ virtutũ partibus ac numeris abunde instructus: idemq; põtificalium sacrorum apprime peritus. Ad cuius vsq; tpa Scaniæ genti religionis priuilegio Roskildensis præsidebat auctoritas. Ab eo viro diuiduum esse sacerdotium cœpit. Cuius Scania veluti alteram partẽ adepta/protinus inter coniuncta admodum oppida nouam muneris potentiam partita est. Nã Lundia Dalbiaq; ptinus susceptũ inter se sacrorum diuisere primatum/geminaq; eiusdem dignitatis vsurpatione certarũt. Nam alteri Henricus/Eginus alteri sacerdos accessit. Verũ Henrico ob immoderatum potionis vsum absumpto/pontificatus eius vniuersum ius/omniaq; honoris insignia ad Eginũ Lundensium præsulem cõcesserunt: ac veluti in vnũ corpus vtraq; sacerdotii summa confluxit: q̃q̃ merito in ebriosi antistitis fato sobrius ciuiũ honos expirare nõ debuit. Sed in gregis pniciem sordida pastoris intemperantia redũdauit: innoxiaq; ciuitas poti põtificis temulentiam deponendi sacerdotii cãm habuit. Ita alterũ inimica bibendi cupiditas abstulit/alterum salutaris cõtinentiæ disciplina puexit. Indignũ populari nedum pontifice excessum: cuius plenã ignominiæ sortem omnis æui derisus pleno cauillationis ludibrio prosequitur. Ita bibulus pręsul cãdorẽ sacerdotii turpissimis gulæ maculis obsoletum, quẽ viuendo corruperat/moriendo consumpsit: humaniq; calicis cupido haustu diuini vsum amittere meruit. Cumq; ordini gloriam deberet, notã intulit/pro virtutis cõciliatore pbri auctor effectus. Nec immerito q aliis cõtinẽtiæ et frugalitatis specimen exhibere debuerat,

Sueno filius Estrith. rex lxxvi.

De morte Anachi primi Roskildensiũ epi. wilhelmi epi istituta.

De Lundia et Dalbia.

Dalbiensis episcopat? cessatio ob potũ epm.

Pręsul bibulus.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

tam indecenti fato violatæ sobrietatis pœnas pendebat. Huius memoria Danicis annalibus non paruæ est verecundiæ: qm̃ pridicula morte cõsumptus priuatũ obprobrium publico rubore p̃fudit. Hoc loci splendida Haraldi memoria tempestiuã sui exhibet mẽtionẽ. Qui quũ fratre cassus salutẽ suam intra patriã tueri nõ posset fugã Byzantio credidit. A cuius rege homicidii crimine damnatus, domestico draconi lacerandus obiectari præcipitur. Nihil em̃ eius morsu ad necandos reos valentius ducebatur. Cui in carcerem eunti ingenuæ fidei seruus vltro sese damnationis comitem obtulit. Exuit vernam vt sociũ ageret: mortemq; excipe q̃ domino deesse maluit. Vtrũq; is qui custodiæ præerat curiosius obseruatũ per os antri inermem excussumq; demisit. Itaq; nudato ministro Haraldum verecundiæ gratia linteo tantũ discinctum excepit. A quo clam armilla donatus / piscículis pauimentũ instrauit: vt haberet draco in quo primæ famis ꝓcursum effunderet: reorũq; caeralibus tenebris obsusi oculi vel paruulam perspiciendi copiam ipso squamarũ nitore capesserent. Tunc Haraldus lecta cadauerũ ossa angustiis telæ cõsertioris implicuit: hisdẽq; in vnũ globũ coactis velut clauã effecit. Cũq; allapsus draco in obiectam p̃q̃ auide prædã irrueret, dorsum eius veloci saltu cõscendens / cultellũ tonsoriũ: quẽ secum forte tectũ attulerat, vmbilico qui solus ferro parebat / immersit. Sectionẽ enim rigidissimis squamis obsitus serpẽs cætera corporis ꝓte spernebat. Hũc cultellum Waldemarus rex res gestas cognoscẽdi ac referendi cupidissimus rubigine exesum: vixq; secãdi sufficiẽtem ministerio familiaribus sæpe mõstrabat. Sed neq; Haraldus ob sessionis eminẽtiã ingenti belluæ ore corripi / dentiũve acumine noceri aut caudæ voluminibus elidi poterat. Minister vero cõpacto gestamine vsus / cõuerberatum belluæ caput ad sanguinẽ et necẽ vsq; crebris ictum põderibus contundebat. Quo cognito rex vltione in animi rationẽ versa fortitudini supplicii remisit: salutemq; animositati tribuendã putauit. Nec pœnã remisisse contentus, addidit charitatem. Nauigio em̃ stipendioq; donatos abire permisit. Cumq; crimini supplicium deberet, fortitudini pepercit: virtutemq; colere q̃ culpam punire maluit. Reuersus Haraldus Noruagiã occupat: eaq; potitus arma in Daniã transfert. Igitur Sueno contractis lutis cupidius q̃ consideratius apud Dyursam fluuium totam Noruagiensium manum aggressus / vt classe ita bello quoq; inferior fuit, copiarum numero respondente fortuna. Siquidem tam infœliciter q̃ temere dimicauit. Maxima lutorum pars ferri metu flumen insiluit: præreptoq; hostis officio, sua viq̃ aliena consumi rutius duxit. Itaq; quod ab hoste timebat / sibi ipsa cõciuit: inq; gemino fati delectũ vnda, q̃ armis perire maluit. Igitur dum alterum mortis genus timide declinauit / alterum cupide compræhendit: dumq; aduersarium refugit, hostilem in se ipsa crudelitatem exercuit / tanq̃ spiritum placidius aquis q̃ aeri reddita: ac violentiorem exitum ferro, q̃ fluctibus expertura: ita nescias virilitẽr mortem / an effœminate petiuerint: incertumq; vtrũ fati cupidis ignauia / an virtus incesserit: quoniã tam vehemẽs animi æstus fortes ne an timidi spiritus sui raptores extiterint ambiguæ existimatiõis esse fecit. Breui post dux victi agminis Sueno Sciniæ / Syalandiæq;: ac præterea quarundã insularum viribus recreatus, Vistan fluuium classe corripit: eadẽq; supuenienti Haraldo obuiam in altum p̃cedit. Cumq; Dani paucitatẽ suam hostilis frequentiæ cõparatione pẽsassent, raritati cõsertione succurrendũ rati / digesta in ordinẽ nauigia tenaculis sociare cœperũt: quatinus cõtinẽti nexu cohærẽs classis expeditius opi inuicẽ ferendę iter sterneret: cũctisq; hac

Haraldus frater sancti Olaui ad bestias damnatus.

Serui fides.

Mors Draconis.

Iutorũ strages.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

necessitate duratis, tam fugæ q̃ victoriæ indissolubilis cõmunio foret: nec cuiq̃ a tã ta collegii firmitate dilabendi fas esset: adeo imbecillitatem necessitate roborandã duxerũt. Hic nobis Aslace Skyalmonis candidi remex ob immensam bellicæ virtutis gloriã literarum præconiis inculcãdus occurris. Danis siquidẽ aduersum Noruagienses maritimo certamine decernẽtibus nõ contentus, clarissimã pugnã intra ꝓprium edidisse nauigium/omnibus corpis tui munimentis præter scutum abiectis cõfertissimam hostium ratem insiluisti: quercuq; quã in gubernaculi prius colligamentũ excideras viribus frãtus hostiũ corpa cõuerberasti: eiusq; crebris et vegetis ictibus quicqd obuiũ fuerat obtriuisti: ingentiq; verberũ fragrore stupẽtes prælia tiũ animos a ꝓpriis piculis ad tuæ virtutis spectaculum deflexisti. Quinetiam fortissimos vtriusq; agminis bellatores opis tui ammiratione suscepti certaminis immemores reddidisti: pugnæq; ac periculoꝝ oblitis auidius te intuendi, q̃ seipsos tuẽ di studium incussisti: ita vt ꝓmptissimi quiq; neglecto discriminis sui negotio, plus te viso stuporis, q̃ ex dubia salute formidinis caperẽt. Itaq; fortius fuste, q̃ cæteri ferro rem gessisti: cũctaq; intolerabili modo cõminuens. Hinc Danicis/inde Noruagicis oculis incredibilem nisi spectaceris opam edidisti. Adeo aũt sociorũ paucitatem hostiũ multitudini coęquasti: vt disparem viribus pugnã in noctẽ vsq; par belli successus extraheret: numeroq; dissimiles copias fortũa psimiles reddidisti. Postremo quũ oẽm nauis remigẽ ptim fuste/ptim fluctibus obruisses: cõpluribus sed leuibus plagis pstrictus ex tot hostibus ammirabilẽ solus victoriã retulisti. Quæ res veri fidem excederet, si nõ Absolon auctor suis eã relatibus tradidisset. Verũ Danis nullam viriũ accessionẽ circũspicientibus Noruagiẽsibus inspatus domestici ducis aduentus affulsit. Quo viso Scanienses contusis debilitatisq; animis noctu ne res strepitu ꝓderet classis societatẽ soluere: recisisq; vinculis ac prupta nexum cõsortione a cætero agmine intempesta se nocte subducũt. Deinde tacitis remorũ ictibus fugã adepti, furtiuo dissessu fluminis diuerticula q̃bus excesserant/repetebãt: ibiq; relictis nauibus passim p̃ auia ꝓfugere/merito omis Danicæ ætatis cõuitio lacerandi. Cuius fugæ deformitas auctoribus q̃maxime erubescẽda ad posteros quoq; ꝓbrosa descendit. Luce redita Sueno fugitiuæ admodũ classis pudore pculsus, ꝓtinacissima resistendi virtute fortunã suam armis q̃ fugę credere maluit. Igitur q̃q̃ et classis/et militũ numero inferiorem se cerneret, exiguas bello reliquias applicat / virtute sua sociale probrum abluere cupiens/bellaq; animorũ q̃ numeri robore fortius geri iudicans. Sed pestiferum temere initi certaminis exitum exptus est: quippe numero victoria paruit. Skyalmo Candidus: cuius nutu suo tempore totius Syalandiæ vires regebantur/grauiter astrictus/immensaq; hostiũ multitudine cõclusus/capitur nõ ꝓ timide prælatus: sed quia labente sanguine viribus prorsus vacuus extitit: tãtumq; eius apud victores amplitudini donatũ est: vt alias captiuis pcere insoliti, saluti ipsius custodiæ præsidiũ adhiberent. Quippe tam cõspicuæ dignitatis virum ferro aggredi passi nõ sunt. Neq; eẽ præsens illi fortuna præteritæ venerationem adimere valuit. Sed hanc custodiæ vim apud Caprinũ Lacũ ꝓfunda nocte decepit. Cæterum Haraldus non cõtentus Danorum vires duabus exhausisse victoriis/iisdem hostili studio frequentius imminebat. Cuius quũ Sueno instanter motibus vrgeretur, lacessitæ patriæ defensionem maiore fiducia, q̃ fortuna parabat. Tertio tamen bina prius clade affictus fortunã suam publicis armis committere verebatur: qui iam rem Danicam duarum pugnarum temerariis ingressibus a se confractam

Aslaci mirãda virtus

Scanieñ fuga.

Skyalmus Candidus capitur.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

videbat. Interea minores Godouini filii regni æmulatione maiorẽ perosi voluntario secessu/inuisam ei⁹ dominationẽ vitarunt: vltroq; exilii tenebras ferre, q̃ fraternæ intra patriã fortunę splendorẽ cõspicere maluerũt. Ad vltimũ Haraldũ Noruagiæ regẽ obsequii ꝓmissiõe cõueniũt/suam patriæq; subiectionẽ polliciti: si summa ꝑ eũ potiri quiuissent. Rapuit oblationẽ exulũ auida dñationis ambitio: Angliæq; litoribus Noruagica classis aduehit̃. Eodẽ forte tpe Normãnorũ dux pari impetu diuersum insulæ latus aggredit̃. Cuius rex Haraldus inter geminas hostiũ partes anceps quã priorẽ exciperet/aliquãdiu liberum vtriq; ꝓcursum reliquit. Quam ipsius cunctationẽ Noruagienses timori cõsentaneam rati, neglectis corporum munimẽtis, perinde ac securi periculorum validius prædæ incubuerunt. Sed dũ incautius ruũt sparsi/palantesq; ab Anglis nullo negotio trucidati sunt. Ea res victoribus maxima quæq; audendi fidutiam ministrauit. Sed mox temere credente audacia Normãnos adorti, infœlici pugna recentis victoriæ titulum ꝑdiderunt. Neq; vllum victi regis vestigiũ extitisset, nisi postmodum ab agrestibus obscuro solitudinis loco reptus proderetur. Cuius filii duo cõfestim in Daniã cũ sorore migrarunt. Quos Sueno paterni eorũ meriti oblitus, consanguineæ pietatis more excepit: puellamq; Rutenorun regi Waldemaro: qui et ipse Iarizlauus a suis est appellatus, nuptum dedit. Eidem postmodũ nostri temporis dux vt sanguinis: ita et nominis hæres ex filia nepos obuenit. Itaq; hinc Britãnicus/inde Eous sanguis in salutarẽ nr̃i pricipis ortũ cõfluens, cõem stirpẽ duarũ gentiũ ornamentũ effecit.

Angli vincunt et vincuntur.

Extincto Haraldo: cui scelera mali cognomẽ adiecerãt, Suenonis regnũ quod ante admodum claudicauerat, ꝑinde atq; acerrimo hoste vacuũ ꝓsperioris fortunæ gradib⁹ incedebat/oppressumq; Danię gubernaculũ plena ꝓsperitatis vela soluebãt. Hic quũ liberalitate illustris/beneficentia celiber/cunctisq; humanitatis ptibus pfectissimus haberetur, etiã sacrarum ædiũ condendarum/ornãdarũq; curam intentissime edidit: rudemq; adhuc sacroꝝ patriã ad cultiorẽ religionis vsum perduxit. Verũ hũc morũ candorẽ sola libidinis intemperãtia maculabat. Cõpluriũ nãq; illustrium puellarũ castitate delibata, vt nullum ex matrimonio/ita complures ex pellicibus filios sustulit. E quibus fuere cum Gormone Haraldus/cum Suenone Omundus. His accessere Vbbo et Olauus/ Nicolaus/Biorno/atq; Benedictus paterno q̃maxime, materno minimũ sanguini respondẽtes. Cõsimilis copulæ obscuritas Kanutũ et Ericum maxima patriæ ornamenta ꝓgenuit. Sed et filia Siritha quæ postmodum Guthstalco Sclauico cõiunx accessit/in sequentibus referenda, pellice pariter orta proditur.

Sueno extincto Haraldo gloriose rg̃nat.

Filii Suenonis nothi.

Tandem rex animũ suum ab illecebris luxuriæ et immoderato Veneris vsu retractũ/genialis thori castitate cohibere constituit. Vt ergo multorũ pellicatuũ experientiam licenti nuptiarum vsu/vniusq; matrimonii lege redimeret/nec talibus vlterius cubiculis maiestatis suæ vigorem absumeret, Gutham Suetico rege genitam sanguine coniunctam sibi legitimæ prolis cupiditate complexus, simulata coniugii religione collegit/eiusq; coitum pro matrimonio habuit. Ita vt dum ad coniugalia sacra celebranda animum induxit, eorum nomine flagitium colorauit: dumq; ab vno se crimine retrahit/in aliud repente prouoluit. Sed tolerabilius ꝙ alieni sanguinis, q̃ ꝙ suæ ꝓpinquitatis copulam vsurpauit: q̃q̃ vterq; huiusce Veneris vsus impudicitiæ crimini sit obnoxius. Quam rem Eginus et Wilhelmus intactam præterire passi non sunt. Quippe regẽ a tam illicito thalamo frustra conantes abstrahere: monitisq; dirimendi contractus perseueranter aggressi, aduersum incestuosam eius libi

De Egino et Wilhelmo epis.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

dinem debitæ reprehensionis amaritudinem destrinxerunt. Cumq; correptioni insistentes nihil se ea profecisse cognoscerent, apud Bremensium antistitem iniustas eius nuptias accusantes / maiori pontificio castigationis arbitrium reliquerunt. A quo quum rex per sacram ac salutarem ammonitionem incesti reus ageretur, disciplinæ minas opposuit: seq; ferro correptionis insolentiam repressurum edixit. Itaq; vexationis impatiens, plus crudelitati suæ q̃ sacrosancti iuris viribus indulgendũ putauit: religionisq; q̃ nuptæ desertor esse maluit. Quę res ab Hamburgẽsibus maritimi piculi metu ad Bremenses põtificiũ transtulit. Hæc voluentẽ Wilhelmus p̃ positũ exequi monitis suis passus nõ est. Sanctitate em̃ cõsilii cõsentaneũ furori impetum ab eius pectore submouit: maximaq; doctrinæ suæ pseuerantia studiũ eius a sententia reuocauit. Itaq; repẽte sanior affectus regis animũ occupauit. Saluberrimo nãq; præceptoris imperio resipiscere coactus, cõtinuo iniusti cõcubitus nexũ rescidit: depositoq; stuprosæ mẽtis ardore/nuptã repudio submouit. Nec solũ ira abstinuit, sed ẽt ab illicita cõnubii vsurpatiõe mẽtẽ ꝗtraxit. Gyutha quoq; p̃nos penates repetẽs susceptis viduitatis insignibus cũ summa morũ synceritate consenuit: castitatẽq; votis p̃fessa, virilis concubitus experientiã abdicauit. Et quia iniusto sethoro maculauerat, nullũ vlterius sibi iuri esse p̃misit. Sãctitatis sigdem amplexa p̃ positũ/reliquũ vitæ tp̃s cælebs exegit: ingentiq; pudicitiæ seueritate illiciti concubitus noxã licentis euitatione pensauit. Sed nec inerti ocyo effluere passa quotidiana consuetudine exquisita sacrariorũ ornamenta fingebat: inq; eandem operam cõtinuam ancillularum curam cogebat. Inter quæ chlamydem sacerdotalem subtilibus sigillis excultam/preciosæq; materiæ impensa ac mirifici operis arte elaboratã Roskyldensi sacrario doni nomine largita est. Alia quoq; cõplura diuini cultus insignia sacrorũ vsibus opata est. Sueno vero sacrorũ amministratores q̃maxime conuersatione probabiles cõtrahebat. In qbus q̃q̃ scientiam veneraretur, morũ tamen curiosius habitum intuebatur/indignum ratus literarum suauitati summum familiaritatis consortium tribui. Adeo igitur honestatis scholam literarum rudimentis præponderare credebat: vt in agendo clericorum delectu virtutis potius, q̃ sciẽtiæ elementa pensaret/lateraq; sua fidis q̃ doctis obsequiis vallare mallet. Suenonẽ quoq; Noruagicæ regionis virũ cunctis virtutis ptibus ac numeris instructissimũ sed parũ iusta notitia literarũ monimenta cõplexũ in ius familiaritatis adciuerat. Hic ex præfectura ad sacerdotiũ translatus tãetsi Latinæ vocis pœnuria premeret domestici sermonis opibus abũdabat. Quẽ cæteri ingeniis suis ob virtutẽ qua ip̃is præstabat a rege p̃ferri vidẽtes, pridicula impitiæ exprobratione scurriliter cauillãdũ duxerũt. Rẽ em̃ diuinã acturo derisus gr̃a affectũ litura codicẽ subiecerũt. Qui quũ salutẽ regi votis libello expressis solenni verborũ precatione debuisset exposcere, ip̃m famuli noie designaturus, vitiata ab æmulis pagina, muli appellatione fœdauit. Neq; em̃ lituræ errorẽ correctionis beneficio redimere nouerat. Igit̃ circũstãtes lectoris impitiã iocabũdo cachinnorũ anhelitu p̃secuti/immodico ora risu soluerũt: ip̃o quoq; ioci irritamẽto religio in ludibriũ abiit. Finita actione rex amotũ arę libellũ cõplex⁹, cũ et ip̃m inuida manu corruptũ et recẽtis lituræ vestigia cãm inter fusæ p̃cationis aspiceret, inuidæ societatis aios detestat⁹ insultãtiũ fraudẽ coarguit: ip̃osq; obtrectatiõe vitiosiores, q̃ Suenonẽ iscitia cõprobabat. Eũdẽ quoq; breui irrisoribus suis imperitiã exprobraturũ adiecit. Deide scholã eũ petere hortat⁹, sumptum se amministraturum p̃mittit. Neq; hac re qcq̃ de cõsueta eius familiari-

Gyuthæ viduitas sancta et opera pia.

Sueno sacerdos idoctus ex præfectura electus.

Suenoni intẽtata fraus

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

tate decerpsit: ne inuidiæ respōdisse potius q̃ obstitisse videret. Profectꝰ Sueno effi
cacissi̇e liberaliū artiū studiis opatus est. Quippe lr̄arū q̄bus parū inseruierat docu
mēta sumere cupiēs ꝑcipiendæ earū disciplinæ gr̄a, omissa domestica/ꝑegrinæ scho
læ erudiēdū se dedit: aīmqꝫ doctrinæ capacissimū excolēs/Latino se sermone assuefe
cit. Cuius studiis abūde instructus, vocabulorū vim ad summa quæqꝫ Grāmaticæ
rōnis elemēta animi docilitate ꝑcepit: abscisoqꝫ rustici rigoris crimine, facūdiā suā
ingenii exercitatione politiorē effecit. Itaqꝫ flagrātissima discendi cupiditate clarū

Sueno magister rediit Wilhelmus episcopꝰ regi charus.

sciētiæ magisteriū retulit: breuiqꝫ morarū ꝓcessu quos impitiæ derisores habuit, in
genii āmiratores inuenit. Primū inter oēs Wilhelmus apd̄ regē familiaritatis locū
occupauerat: eiusqꝫ gr̄æ mutua aī vicissitudine respōdebat. Etem̄ ab ip̄o cæteris im
pēsius cultus/charitatis dignationē singulari fide pensabat. Horū fidei rex tanq̄ tu
tissimis obsequiis latera sua cingenda cōmiserat. Sed et sequēs casus in antistite se
ueritatis pulcherrimū: in rege certissimū moderationis documentū exhibuit. Ipse
nāqꝫ sacro circūcisiōis ꝑuigilio solenni magnatū cōuiuio feriatus, cū quorūdā prin
cipū clādestina obtrectatiōe parū honorate de se habitū cōperisset sermonē/occultā

Regis facinus.

eorū ꝑfidiā temulentiæ lasciuiis detectā existimās, iræ aculeis actus misit q ip̄os ma
tutino tp̄e intra Trinitatis ædem oraturos cōfoderent/tanq̄ in sacris penetralibus
aptissimus humanarū cladiū locus existeret. Itaqꝫ actū erga cōuiuas facinus sacrile
gio duplicauit: ip̄mqꝫ pietatis domiciliū crudelitatis officinā effecit: neqꝫ loci/aut
tp̄is quo minus cupiditati indulgeret/respectum habuit. Qua in re antistes/templi

Episcopi seueritas in regem.

(vt par erat) violatione permotus, in primis dissimulanter excepit: neqꝫ indigna
tionē suam vlla ex parte stipatoribus patefecit/opportuno vindictā tp̄e præbiturus
Nam quū rem diuinā pōtificali more ꝑagere debuisset, nō solum aduentantē regē
occurrēdi veneratione excipe supsedit: sed etiā sacrariū subire cōnisum a primis eiꝰ
liminibus absqꝫ respectu familiaritatis sacerdotii insignibus ornatꝰ, baculo quo vte
batur exclusit/sacrorum penatium aditu indignum iudicans: quorum religionem
nō sine graui pacis rubore ciuili sanguine maculasset: suppressoqꝫ dignitatis nomi
ne nō regem eum/sed humani cruoris carnificem appellabat. Nec reum obiurgasse
cōtentus, aculeum virgæ eius pectori infixit: armatumqꝫ duritia animū imperati
parricidii pœnitere perdocuit. En̄uero priuatæ societati publicæ religionis vere
cundiā prætulit/nō ignarus alia esse familiaritatis officia/alia sacerdotii iura: q̄bus
seruorū æque ac dominorū: neqꝫ ingenuorū parciꝰ, q̃ ignobilium flagitia vindicari
par est. Cumqꝫ abunde foret repulsam egisse, etiā execrationē adiecit: nec dubitauit
in præsentē damnationis quoqꝫ ꝓferre sententiā. Itaqꝫ mirifica audacia dubiū reli
quit fortiꝰ illū manu ne, an voce pulsauerit: quē grauibus admodū cōtumeliis ꝓcul
catum prius linguæ/deinde dextræ repulsa mulctauit: inqꝫ pectore quo virtutē an
te coluerat/vitiū cōtudit. Neqꝫ em̄ in tam euidenti scelere longū vltionis tp̄s expe
ctādū putauit/facilius origini atqꝫ incunabilis culpæ, q̃ vlterioribus eius incremē
tis occurrēdū existimās: ne mora alitū crimē diuturnitatis tractu cōualesceret. Igi
tur vt regē impotentiæ et temeritatis incursus transuersum in facinus egit: ita an
tistitem ad exercendam vindictam profecta a religionis æmulatione seueritas con
citauit. Enimuero fortiter vindicata religione, et debitā ordini suo fidem/et alienæ
temeritati salutarem reddidit disciplinā. Ne em̄ solenniū officiorū tutelam omit
tere videret, veluti indulgētiæ oblitus/seueritatē exercuit: neqꝫ sanctitatis inimico
amicus existere aut assentatoris potius q̃ pōtificis ꝑtes præsentare sustinuit. Cæte

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

rum ſpecie hoſtem reuera amicum exhibuit: quia fida concordiæ pignora ac ſyncera familiaritatis ſtipendia potius iuſti rigoris, q̃ iniqui fauoris examine ponderabat. Quapropter manſuetiſſimum ingenium ſuum depoſita ad tempus clementia auſteritati ſubiecit: meritoq; ad firmandam religionis diſciplinam aliquid a crudelitate ſibi pauliſper mutuãdum putauit. Quamobrem infeſto militum concurſu petitus, applicatos ceruici ſuo gladios animi firmitate contempſit: tantumq; ſe in deſpiciendis periculis geſſit: quantum egerat in prouocandis. Tãto animi robore præditus: tamq; generoſi ſpiritus abundantia inſtructus diuinæ charitatis munimento ſuperior humani timoris viribus apparuit. Cuius rex inhibita nece quũ eum nõ temeraria offenſa: ſed publicæ ſeueritatis fiducia concitatum animaduerteret: conſcientiæ rubore pfuſus, ſceleriſq; q̃ repulſæ pudore ægrior, continuo regiam repetit: quietãq; frontem cõtumelioſe correptus exhibuit: nec ipſa quidẽ generoſę indignationis verba inuitus audiuit. Deinde regia veſte depoſita obſoletam accepit/ mœroremq; deformitate cultus, q̃ ſplendore cõtumaciam teſtari maluit. Neq; enim tam triſti põtificis ſententia perculſus, regalis magnificentiæ cultum geſtare ſuſtinuit. Sed abiectis regiæ maieſtatis inſignibus, inſigne pœnitentiæ ſagulũ ſumpſit. Quin etiam ſimul cum veſte potentiam exuit: atq; ex ſacrilego tyranno fidus ſacrorũ venerator euaſit. Siquidem nudatis pedibus ad atrium regreſſus/ in eius ſe aditu proſtrauit/ terramq; ſuppliciter oſculatus, dolorem: qui ex contumelia acerrimus infligi ſolet/ verecundia ac moderatione compreſſit. Neq; enim continuo repulſæ vindicem egit: ſed pudore ac pœnitentia culpam cruenti imperii redemit. Exulaſſe huius animum in nequitia/ non habitaſſe credimus: quem vt primo temeritas tranſuerſum in facinus egit: ita poſtmodum æquiſſima moderationis temperies rexit. Quanta enim manſuetudine pectus eius inſtructum fuiſſe putemus: qui pontificem palam ſeuereſſimis ſacerdotii viribus aduerſum ſe vſum non ſolum impunitate donaret: ſed etiam humilliima veniæ petitione venerari ſuſtinuit: gratiamq; tam pudoris patrocinio, q̃ pœnitentiæ beneficio meruit. Diuina ſiquidẽ obſequio/ non viribus propitianda nouerat: ideoq; atrocitatem ſceleris verecunda mœroris acerbitate penſabat. Quinetiam paruulo pudoris irritamento magnopere confuſus/ excitatam ignominia virtutem rubori imperare coegit: quantũq; violentiæ religioni crudeliter imperãdo incuſſerat, tantum venerationis vehemẽter animo cõtuſus exoluit. Sed dum taliter ſe gerit, inuſitatã ſacerdotalis auxilii clementiã exptus eſt. Interea antiſtes inchoamẽto pſallendi facto/ primaq; cõcentus pte edita quũ Græcę precationi ſolennẽ rite gloriã ſubnectere debuiſſet, ex ſtipatoribus ſupplicẽ foribus regem adeſſe cognoſcit. Igitur ceſſato cantu/ cleroq; eõticere iuſſo/ fores repetens quũ regẽ qd ita ſe gereret pcõtatus fuiſſet, atq; ille criminis cõfeſſione facta religioni ſeſe ſatiſfacturũ promittens/ ſacerdotalis ſubſidii veniam poſtulaſſet, cõtinuo execratione remiſſa iacẽtẽ amplexus/ abſterſis lachrymis/ depoſitiſq; doloris insignibus/ et cultũ et animũ regium reſumere iuſſit: nõ licere inquiẽs priuatũ mœrorẽ publicis intereſſe tripudiis. Neq; enim eum humiliorem dignitate ſua vultũ gerentẽ/ aut ſupplicẽ liminibus aduolutũ intueri ſuſtinuit: ſed benignioribus verbis recreatũ priſtinã veſtem: qua maieſtatẽ ſuam cõcinniorem efficeret/ corpori reponere cultioremq; progredi iubet/ ſatis graues eũ pœnas religioni dediſſe ratus qui ſe tam demiſſe agere, tamq; ſuppliciter pſternere ſuſtinuiſſet. Deinde imperatis pœnitentiæ rebus cantores quorũ frequentia ſolennitas agebatur/ in occurſum

Regis pœnitentia.

Regis recõciliatio.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

eius quo ornatius reciperetur pcedere iussit:statimq; venerabiliter exceptum,cunctis lætitia ouantibus,ad aram vsq; pduxit.Ita prioris violentiæ speciẽ honesto comitatis genere temperauit:repulsæq; deformitatẽ speciosо pensauit obsequio.Nec minus in pœnitentia venerationis,q̃ austeritatis in admisso reposuit. Quinetiam adhuc mœrenti sollicitudinem detraxit/fidutiã adiecit/priuataq; tristitiæ salebrã publica gratulatione discussit.Itaq; quod in potentis viri scelere pollutum fuerat, religiosa seueritate expiatum est.Sed et populus maximo plausu tam spectatã in rege verecũdiã cõprobabat/plus pœnitentia pium, q̃ imperio scelestum euasisse confessus. Peregerat iam pontifex seuerí ac pii vindicis partes: inq; eodem rigoris et clementiæ experimento se gessit:nec parcius veniam q̃ vindictam exhibuit. Quippe cuius contumaciã seuere reppulit/indulgenter modestiã coluit: sicq; pietati iustitiam contemperauit:vt nec sperneret supplicem/nec reciperet insolentem. Qua in re paterni affectus habitum plenissime repræsentauit:q; parẽtis more correptionem blandiciis subsecutus:neq; aut elatum amplecti/aut demissum aspernari sustinuit.Post hæc omissa altaris sacra repetens,summo patri regiq; expiationis gloriam succinit:eoq; serenius gaudium subiit,quo tetrior luctus causa præcessit. Rex ipse biduum quiete peragens/tertio demum die regio cultu ornatus inter ipsa missæ sacra excelsam ædis partem conscendit,silentioq; per præconem venerabiliter acto, corã oĩbus semet grauissima accusatiõe pstrinxit,acerbũ religioni vulnus inflixisse confessus. Deinde collaudata antistitis indulgentia:q; tanto crimini tam repente ignouerit:seq; iussu etsi non manu reum celerrime sacrorum vsibus restituerit:pro tam cruenti imperii expiatione muneris loco Steffnicæ prouinciæ dimidium aris a se conferri publicat.Nec erubuit multorum auribus singularem flagitii sui committere notionem.Ea res inextricabilem regni/sacerdotiiq; cõcordiam operata est Quippe rex non solum antistitẽ in eodem amicitiæ gradu habuit: sed etiam maioribus dignitatis incrementis donauit:plus officiis eius ad gratiã,q̃ contumeliis ad iracundiã cõcitatus:quẽ non priuata ira/sed publicæ religionis iniuria aduersum se puocatum videbat.Hic em̃ mirificam illius seueritatẽ:ille sanctissimã huius moderationẽ beniuolentiæ constantia psequebatur.Sed et vterq; quotidianis votis ne tantæ animorũ cõcordiæ diuiduum fati tempus intercederet/exoptabat.Itaq; summę venerationis officia certatim mutuis sibi studiis impendebant: adeoq; eximiam societatis fidem honoris vicissitudine nutriebant:vt potius inter eos amicitiæ paritas,q̃ superioris ad inferiorem familiaritas cerneretur. Veniam nunc ad Kanutum Suenonis filium:q propitiæ fortunæ beneficio summis naturæ dotibus cumulatus,magno cum indolis experimento ætatem animo præcucurrit. Quippe contracta iuuentute Myoparonũ piratica monstra pdomuit:Sembicis atq; Estonicis illustrem trophæis adolescentiam egit: nouisq; viriũ gradibus paterni roboris fundamenta transcendit.Quæ victoria futurũ eius dominiũ ominata est .Pro amplificanda tuendaq; patria iuges excubias gessit:rerũq; quarũ ob infirmam adhuc ætatem vix spectator esse potuit/auctor haberi præsumpsit.Quinetiã iuuenile corpus continuo vsu ad bella impigre conficienda/armaq; viriliter sustinenda firmabat: famaq; eius bellica vi in tantũ claritatis excessit:vt rediuiuum magni Kanuti spiritũ fortunamq; simul cũ nominis videretur cõmunione sortitus:adeo vt nullus eũ paterni regni successione potiturũ ambigeret.Neq; em̃ virtute iam maturus,honori intempestiuus videbatur.Sed nec liberalitatis species eius adolescentiæ defuit. Cu

Regis moderatio.

Regis pœnitentia.

Steffnes herent.

Kanuti Suenonis filii indoles.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

ius fratrẽ Haraldũ natu maiorem obtusi admodum cordis inter iuuẽtæ initia per petuus inertiæ sopor oppressum tenebat. Tandem Suenonem vltima pene senectute confectum apud Suddathorp luticarum partium oppidum febri implicatũ aduersa corporis valitudo corripuit. Qui quum pestifero humore grassante fatalem cordi dolorẽ imminere cognosceret/paruulas adhuc extremi spiritus reliquias trahens, a pũtibus se Roskyldiæ sepeliri petiuit. Nec ministerii eorũ misso contentus sacramento fidẽ exegit. Siquidẽ loci illius religio regibus vetusto more exculta vt viuis sedẽ/ita fato functis sepulturã pstare consuerat. Iãq; regis corpus ab iisdẽ amplo funere elatũ Syalandiã vsq; puenerat, quũ primũ Wilhelmus in occursum eius veniẽdi mãdata suscepit. Nec moratus ad vrbẽ cursu festinato cõtẽdit: inq; ipa trinitatis ęde accersitis q terrã ad solidũ foderẽt/prius regi/deinde sibi tumulũ extrui iubet. Quã vocẽ fossoribus potius a mœrore, q̃ industria pfectã putantibus/ extinctisq;, nõ viuis tumulo opus esse dicentibus/ suum anteq̃ regis funus ab eis excipiẽdũ asseruit/nõ se voto fraudandũ inquiẽs, quo cũ eo cõmori semper optasset. Eosdẽ ammiratione stupentes imperiũ deliramẽto cõsentaneũ existimantes ad obsequendũ pœnã, ni paruissent, cõminatus adduxit. Ita adhuc expte morbi corpore mortis certitudinem præsumebat. Deinde citato equo in occursum exequiarũ cõtendens quũ ad nemus forte Topshøgicũ puenisset, duabus miræ pceritatis arboribus secũ iter cõspectis vtrãq; præcidi/inq; vsum lecti funebris aptari præcepit. Illi sibi regalis feretri cõstructionẽ præcipi rati, imperiũ exequũtur. Cõpactũ deinde vehiculũ præstãtibus robore equis imponunt. Cũq; pontifex syluã prætergressus regium in vicino funus adesse cognosceret, aurigam cõsistere iussit. Ac ptinus veluti laxamẽti gratia amiculum quod habebat exuit/eiq; humi expanso seipsum præcipitem superiecit. Deinde erectis supne palmis, siquo rerũ auctori seruitio placuisset / vitam a se finiri petiuit. Sane absq; vlla fati cunctatione amicũ morte insequi, q̃ vita deserere præoptauit. Hæc fatus veluti in domestico lectulo acquiescens extinguitur. O immensam cõcordiam, quæ supstite spiritu iucũdior fuit. Quem famuli longã admodũ cubandi morã egisse mirati quũ nequicq̃ erigere iacentẽ vellent, exanimẽ reperterunt. Igitur recẽs omnibus inopinati funeris luctus exoritur. Ipe vero a suis feretro exceptus atq; ante regẽ elatus vt fato posterior/ita funebri pompa prior extitit. Viris nãq; funebri Suenonis lecto humeros subiicientibus, ipe equis subuectus veluti qdam exequiarũ eius auriga pręcessit. Prior vero sacrario allatus verã præsagii fidẽ retulit. Qua tã admirabili fati sorte potitus se regis cultũ charitati, q̃ fortunæ erogasse pdocuit. Exeqis impẽsius actis amborũ corpa cõiũctis admodũ tumulis occludunt. Hæc sunt venerãda amicitiæ stipẽdia: quæ quũ e duobus eius cõsortib⁹ alter excidit/reliquo vitæ dulcedine fastidita, mortis appetitũ ingenerãt. Post hæc Sueno Noricus quẽ supra significaui cõmunibus cleri suffragiis sacerdotiũ sumit.

Haraldi inertia.

Suenonis mors. 1074.

Wilhelmi pphetícus spiritus.

Tops orr.

Mors Wilhelmi epi.

Sueno Noricus fũgit episcopatu.

REgiæ vero successionis delectũ anceps popularium sententia ptractabat. Maior nãq; Danorũ pars memor quantis p Kanutum ad huc priuatæ fortunæ piculis obiecta fuerit/grauiora si regnũ induereret verita: maligna virtutis interpres, quod gloriæ eius accrescere debuerat/iniquissima meritorũ æstimatione damnabat: eleuatis virtutũ præmiis clarissima eius opera repulsæ turpitudine rependendo. Igitur vt hunc negociorum metu perosa: ita Haraldum ocii cu-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

piditate cõplexa/audaciæ hebetudinẽ prætulit:ignauumq; sibi regem maluit impe
rare q̃ fortem.Quãobrem egregiæ indolis claritate contempta,negatũ virtuti cul
men vitio tribuere nõ erubuit:repulsa fortitudine/inertiã honoribus insecuta. Ve
rum hunc ingratæ mentis habitum fucosa rationis specie colorabat/ Haraldũ pin
de ac natu maiorem ipso naturæ iure regno debitum certans.Genus affectionis in
usitatum:hunc virtus inuisum:illum vitium ꝓbabilem fecerat.Soli Scanienses iu
sta animi inclinatione ꝓuecti/Kanuti ꝓbitate culta, Haraldi desidiam respuebant.
Igitur ysoram habendi delectus gratia cõuenit.Ibi quidem ingens oceani vastitas
ostiis admodũ angustis excipitur: furensq; fretũ coactu littorũ in arctas fauces ter
ra cõpellit.Mediũ sinus harenę tenẽt obscura nautarũ celantes pericula:nam vt ab
iens eas æstus apit,ita rediens claudit.Orienti Scania/cætera vero occidẽti classis
appulerat.Hic fratres apud suos q̃sq; fautores diuersis in locis cõcionati sunt. Tũc
Haraldus vocato assensorum cõcilio/ne quaq̃ cõtumeliosam sibi fratris prælationẽ
videri refert, si non eum dignitate posteriorem sors ipsa nascendi fecisset/maiorẽq;
a minore superari ridiculum esset.Qui etsi virtuti maturior videret,se tamẽ natu
ræ ordine/ætatisq; priuilegio vincere. Præterea indignũ fore ciuium illi vexatio
nem/obiectamq; periculis patriam suffragari debere : suæ vero prouectioni seruaa
tam in omẽs clementiam obesse:nec ita merita ab eis ęstimãda fore:vt miserias suas
gratia fœlicitatis repulsa pensare cupiant.Nam ingratorũ hanc maxime vicissitu
dinem esse.Adhæc si summam assequatur, impias se leges abrogaturum/blandas
placidasq; pro eorum arbitrio laturum promittit.Tanti igitur tamq; optati com
modi promissorem concio pestiferis eius blandiciis inuitata/regem appellat/pater
num illi regnum deferens:cuius inertiæ cõtemptus magis q̃ vllus honos aut gra
tia referri debuerat.Itaq; populi fauor orationis suauitate prereptus/plus fallacib⁹
eius ꝓmissis,q̃ inuictæ Kanuti fortitudini præstitit.Igitur fraternæ cõtẽtionis cer
tamẽ varia assentatione subnixũ sine arbitris aut iudicibus/solis ꝓtiũ suffragiis ge
rebatur.Verũ Haraldus imperitæ multitudinis errore suffultus,mox per legatos
fratri mandat/ne decretã maiori summã ambiat:eumq; honore sibi postponat , quẽ
nascendi serie priorem sciat:neue regnum maiorum virtutibus illustratum dome
sticæ atq; intestinæ discordiæ bello corrumpat/nec pniciosa seditione diuiduos pa
triæ motus incuriat:sed potius clausum ambitioni animum gerat:abiectaq; temeri
tate cõpetitoris sui/suffragatorem agere nõ erubescat.Adiectæ monitis minæ/mã
dataq; non tam blandiciis pacis,q̃ belli irritamentis instructa. Præterea plærosq;
fraternæ partis fautores legum emendatione/liberiorisq; vitæ iocunditate promis
sa/per subornatos in gratiam suam sollicitãdos curauit. Ita a Kanuto vulgi animos
partim spes/partim metus auertit.Ipse deficientibus a se copiis,tribus duntaxat ro
stratis nauibus in angustissimas Scanici maris fauces elabitur :regno carere iussus
cuius ipse incolumitatem protexerat/terminos auxerat. Vbi fraterna legatione re
gni cõmunionem spondente reuerti monitus:spretis mandatorum blandiciis, Sue
tiam fugibundus intrauit/pq̃ stultum ratus eius se promissis infracta fortuna cre
dere,cuius eadem adhuc vigente minas acceperit.Mox perinde atq; iniuriarum ob
litus intactis patriæ rebus bellum aduersum Orientales viuẽte patre cœptũ enixe
prosequitur.Haraldus habito in octo dies concilio,quod promissis complexus fue
rat/rebus ꝓsequi monitus:vt regia maiestate popularẽ excoleret. In primis aduer
sum ꝓuocationẽ restipulandi ius edidit/prioresq; defensionis ꝑtes q̃ accusationis in

ysoræ finus status.

Haraldi oratio.

Haraldus rex. lxxvii.

Kanuti gesta.

Haraldi leges.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

ſtrumẽta cõſtituit. Reo ſiquidẽ actoris ius in refellenda accuſatione cõceſſit/quã antea teſtiũ fide ſubnixã defenſionis præſidio repellere nõ licebat. Quod ius vſurpatione firmatũ vt familiare libertati, ita religioni peſtiferum euaſit. Ipſa nãq; defendendi poteſtas nõ armorũ/non teſtium vſu: ſed ſola ſacramenti fide ſubnixa, multorũ conatus votorũ cupiditate periurio polluit: ſed et funditus ſingulariũ cõgreſſionum vſum euertit. Poſteris nãq; ſuſceptas cauſarũ cõtrouerſias ſatius iureiurando viſum eſt expedire, q̃ ferro. Verũ alterũ religiõis intuitu/alterũ ſalutis reſpectu periculoſius. Quẽ morẽ Dani ptinaciter retentũ ad hoc vſq; tp̃s obſtinate vſurpant adeo vt vita magis, q̃ eo carere cupiant, ſalutemq; ſuã p ipſius obſeruatione deuoueant. Haraldus vero ſolis ſacrorum officiis deditus, latarum a ſe legũ ſeueritate neglecta, impunitas omniũ noxas enerui legum indulgentia præteribat: omiaq; ſtatuti iuris munimenta cõuulſit: ignarus plus deo ſynceram regni amminiſtrationẽ q̃ inania ſuperſtitionis momenta placere: ſeuerũq; iuſtitiæ cultum ſupuacua precũ adulatione gratiorem exiſtere. Præterea diuinũ plenius ppitiari numen, vbi iura q̃ thura pmuntur: plus ſcelerũ q̃ pectorũ contuſionẽ pbare: libentius criminũ q̃ genuum flexus aſpicere: nullamq; victimam vindicatæ pauperum libertati præferre. Q̃q̃ enim regum maieſtas rite religioni intendere debeat, aliquanto tamen ſpecioſius interdum tribunalia, q̃ aras excolere poteſt. His omiſſis rex ſola ſacrorum charitate conſpicuus, iniquiſſimos actus profuſa animi tolerantia ſuſtinebat / pauciora experimentis proſecutus, q̃ promiſſis complexus fuerat. Noxas non venia modo ſed etiam licentia pſequebatur/tamq; inopem iuris patriam reddidit, q̃ antea promiſſis diuitem fecit. Sed neq; a regiis moribus habituq; degenerare deforme ducebat. regnando biennium emenſus, defungitur.

Kanutus ſãctus rex. lxxviii.

VO mortuo Kanutus fraternis ſuffragiis in regni faſtigiũ reuocatus, orientale bellum qd̃ in aduleſcentia orſus/in exilio auſpicatus fuerat: accepto ſolio potius amplificandę religionis, q̃ explendæ cupiditatis gr̃a totis viribus innouãdũ curabat/cũ incremẽtis fortunæ etiã claritatis augmentũ appræhendere cupiẽs. Nec ante manũ ab incepto retraxit, q̃ Curorũ/Sembonũq;/ac Eſtonũ funditus regna deleſſet. Deinde ſublato hoſte nuptias circunſpiciens/finitimaq; coniugia obſcura ac dignitate ſua minora reputans, præfecti Flandriæ Roberti filiam Ethlam in matrimoniũ aduocauit: ex qua filius ei Karolus obuenit. Cumq; magnatũ inſolentia ſolutos hebetatoſq; priſci iuris neruos aſpiceret, omnibus ingenii modis ad reparandã patrii moris diſciplinã conniſus, probatioris iuſtitiæ cultum ſeueriſſimis edidit inſtitutis/contuſumq; et labentem æquitatis tenorem in priſtinũ habitum reuocauit. Nõ ſanguini/nõ neceſſitudini/quo minus iuſte ſe gereret/indulgentiã habuit: nullius amicitiæ aut familiaritati impunitatẽ iniuriæ tribuit. Sed omia antiquæ cõſuetudinis momenta præcurrens, labefactatũ iuris vinculum tenaciſſimo nexu aſtrinxit/ac paternæ ſeueritatis veſtigia ſollicitus vſurpauit: eoq; ſtudio grauiſſimas maiorum offenſas contraxit. Sacris decus ſuum reddebat. Sacerdotia gerentes gratiæ nutrimentis proſequebatur. Cumq; ab inerti et rudi populo parum iuſtam pontificibus venerationem haberi conſpiceret: ne tanti nominis potitores inter priuatos relinqueret, decreti circumſpectioris induſtria principum eis cõſortionem indulſit/ipſiſq; primum inter proceres locũ pinde ac ducibus aſſignauit, auctoritatem honore concilians. Prouidit em̃ ne tanti officii

Roberti Flandriæ pfecti filiã duxit.

Sacerdotũ honoratio.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

pōdus æquo minor veneratio caperet/inq; ſumma religionis arce positi infima cultus conditione vileſcerent. Nec ſolum pontificibus dignitatis incrementa donauit ſed etiam priuatorum clericorum ordinem benigniſſimis decretis adornare ſtudebat. Nam quo cumulatiorem eis honorem redderet, literatorum controuerſias vulgaris fori conditione exemptas ad eiuſdem pfeſſionis iudicium relegabat. Iiſdem religionis reos obiecta repellere nequeuntes/pecuniaria mulcta puniendos permiſit. Quibus etiam in omnia quæ aduerſum diuina committerentur animaduerſionis arbitrium tradidit/cunctaſq; huiuſce generis actiones ſacerdotali iudicio deſtinatas a publico foro ſecreuit: ne honore impares conditio æquaret. Quāobrem dignitati pondus adiecit/decuſq; priuato faſtigio excelſius eorum reſpectui inesse voluit. Quo effectum eſt, vt Danorū nemini niſi regi aut pontificibus, eiq; qui potiſſimus regni ſucceſſor aduertitur, domeſticis quēq; liceat actionibus poſtulare. Idem populares adhuc ſacrorum rudes decimarum religioni aſſuefacere conabatur. Sed propositi irrita ſuaſio fuit. Quippe maturitatem rerum capere nouelli cultus rudimenta nequibant. Interea Sueno Roſkyldenſis templi ædificationem a Wilhelmo cœptam ſaxeo opere proſecutus: quū perfecto ſacello ſolas locādi pulpiti anguſtias quo minus dedicatio perageretur obſtare cōſpiceret, condendi eius gratia Wilhelmi monumētum ſummouit, cineresq; mauſoleo erutos eo loci vbi nunc acquieſcūt tranſferendos curauit. Nocte igitur quam dedicationis dies inſecuturus putabat ſacriſtæ ſomnium capienti quidam ſacerdotii inſignibus decoratus per quietē præcepit/Sueroni ſufficere diceret, q̄ in exædificando ſacrario Wilhelmi ſibi merita vēdicaſſet/ac gloriæ ſuæ alieno labore partam arrogaſſet impenſam: ne cuius famam aucupatus fuiſſet, etiam cineres ſubmoueret/eoſq; a Kanuti regis corpore ſepararet. Cuius facti pœnas haud dubie ab ipſo violationis auctore: niſi vitæ eius ſanctitas obſtitiſſet/expetendas fuiſſe: nunc vero in ipſas ſacrarii ptes ab eo conditas vlciſcendum: ſeq; oēm operis eius molem funditus euerſurum. Monuit quoq; neqs ſuſi de cætero tumulum attentare præſumeret/præfatus neminē qui cineres eius loco ſuo ſubmouerit impune laturum. Deinde baculo tectum impellere/totamq; operis molem diruere viſus: ſomnii fidem ædis excidio cōprobauit. Quippe ſacrariū repēte ab imis fundamentorum ſedibus cōuulſum excidit: adeoq; res viſioni conſentanea fuit: vt eodē tēporis momento ruina ſomnii comes incederet/nocturnaq; vnius opinio omnium oculis interdiu ſubiecta clareſceret. Tantū autem rei miraculum extitit: vt ne collapſum quidem ſacrarium cuſtodem oppreſſerit. Nam neq; petrarum pondere, quæ vndiq; congerebantur eliſus/neq; vlla collapſæ molis importunitate quaſſatus, tutum quietis vſum habuit: q̄q̄ cubile eius cadenti materiæ contiguum fuerit. Attoniti fragore ciues, ruinæ præſentis ammiratione cōcurrunt: cuſtodemq; excidio periſſe creditum, mediis lapidum coagmentis incolumem egredi cernunt. Quæ res oīm in eum oculos religioſa vulgi ammiratione cōuertit. Incertum vtrum templi lapſus an ſacriſtæ ſalus plus viſentibus ſtuporis attulerit. Nec paruulum viſioni auctor eius ab imminenti lapidum mole defenſus præbuit argumentum. Qui quum antiſtiti nocturna Wilhelmi mandata prompſiſſet, ſubridens præſul nil ſe mirari ingt vitæ eius ſeueritati fati habitū reſpondere: ſuæ nihilominus ſollicitudinis fore/collapſas ædificii partes reficere. Quāobrē diu poſtmodum intactus Wilhelmi tumulus māſit donec nſis eū tpibus Hermānus maioris ſacrarii præſes Arnfaſtuſq; ſcholæ miniſterio functus conniuente yſaac ruralis ſacerdotii

Roskildensis Episcopus Sueno ædificationem Roſkyldeñ perficit.

Somnium.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

prępoſito parabilem magis et inter cęteros cultiſſimũ aduertẽtes Aſceriane ſepulturæ gratia aperiri iuſſerunt. Porro foſſa ad ſolidum humo, incorruptam antiſtitis togam inter adeſa ſolo oſſa reperiunt. Quibus ſublatis tanta fragrantiæ vis ſine vllo auctore ad circũſtantiũ nares veluti e beato quodã vnguentorum fonte manauit: vt nemo cælo potitum ambigeret, cuius cineres tam mira terreſtriũ odorũ ſuauitas pfudiſſet. Ipſas vero contrectantium manus tanta odoramenti pertinacia aſtrinxit: vt ipſum triduo balneis ac lauacris attentatum abolere nequiuerint. Nec tamen ſanctitatem cinerum, vt decuit, venerati/in extremam eos monumenti partem applicandos curabant. Sed neq; præſumptioni impunitas affuit. Siquidem ſacrilegi conſilii auctores peſtiferum audaciæ ſuæ exitum experti ſunt: tantũq; quiſq; ſupplicii retulit, quantum violandi buſti ſententiæ impendit. Hermannus namq; ſub Abſolone ſacerdotali concilio aſſidens/ſacrum naribus ignem excepit. Cuius vi non ſolum corporis firmitate/ſed etiã vocis officio ſpoliatus, elinguis ac mutus ante triduum graſſante latius ardore deceſſit/dignus ea corporis parte puniri, qua diuinam ingratus fragrantiam hauſerat. Nec leuiorem Arnfaſtus exceſſum habuit. Qui quũ impotentium neruorum hebetudini mederi vellet, potione per incuriam ſumpta, quo ſalutem cõciliare debuerat/languorem inſtruxit. Sed et rupti tandem iocinoris partes fruſtatim egeſtas vomitu protulit: quas a medico pelui exceptas maximus Pontifex Abſolon dum ad viſendum eum humanitatis officio veniſſet/aſpexit. Quo præſente æger hic ſe ob violatos Wilhelmi cineres ppeti ptęſtatus/manifeſtas neglecti imperii eius pœnas pependiſſe dicebat/ſeq; ſua cũ tota re familiari religioni pollicitus trimeſtri languore habito per ſummã animi pœnitentiã expirauit. Miſerandos duorũ exitus tertius temeritatis auctor aſpiciens, ſeq; ſilibus ſupliciis ppinquum veritus, fati inclementiã pietatis officio præcucurrit. Nã in æde Mariæ magno rei familiaris impẽdio ſacrarũ virginũ cõuictũ inſtituit/eiſq; quoad vixit pudicitiæ diſciplinã ingenerauit. Nec tñ oẽm prſus vindictam effugit. Diuino namq; vitiati pulmonis languore conſumptus interiit. ita primo fati celeritate correpto, reliquos a diuerſis corporis ptibus profecta peſtis tarditate ad vltimã tabem redactos abſumpſit. Igitur tantũ vnuſquiſq; pœnæ ſumebat/quantum in violanda antiſtitis ſepultura auctorem egerat. Quia em̃ ſalubritatem ſuam prudentię munimento tueri noluerunt, cladem culpę præcipitio contraxerunt. Ne autẽ Sueno promiſſam templi refectionem negligentius exequi videretur, cœptam Roſkyldenſis ſacrarii fabricam ad finem vſq; perduxit. Cuius excolendi gratia coronam arte/impenſaq; operoſiſſime elaboratam in eius ornamentum appendit/exiſtimans regias opes potius ſacrorum ſplendori, q̃ humanæ auaritiæ ſeruire oportere. Egynus quoq; hiſdem ferme temporibus opitulante Rege Laurentianæ ædis inchoatum a ſe opus explicuit. Quibus Rex dedicari iuſſis, mirificam dotis nomine munificentiam erogauit. Nam in æde Laurentiana annua cantorum ſtipendia pontificis ſubſidio fultus/inſtituit. Ipſe em̃ partim ex fiſco ſuo/regiſq; latifundiis/partim antiſtes ex antecollatis templo beneficiis quotidianos eorum ſumptus exhibuit: tãtaq; inter ipſos religioſi certaminis alacritas fuit: vt vter in deum venerabilior fuerit incertum extiterit. Prima itaq; dedicationis die Rex ſolenniter altaria veneratus, quartam regii numiſmatis/quartam ſuæ in ciues exactionis/quartam æſtiui cenſus portionem ei: qui pro tempore loci antiſtes extiterit/muneris loco perpetuo iure poſſidendam cõceſſit. Nec parcius priuata clericorum iura tutatus, ab eis qui

Wilhelmi rẽliquiarum odor.

Vindicta violati ſepulchri diui Wilhelmi

Egynus Lundensis Episcopus Templum edificari curat.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

ſacrarii rus excolunt vniuerſum pene regiæ penſionis ius aſcriptis chori miniſtris deferendum curauit. Cæterum detractæ expeditionis pœnas/ac violatæ pacis vindictam/eorumq; qui propinquis vacui deceſſiſſent hæreditates, regii duntaxat iuris eſſe voluit. Itaq; non minorem in edendis templorum priuilegiis, q̃ præſtandis beneficiis auctorem egit. Et vt legibus ſuis æternitatem conciliaret, eas conuellere conaturos antiſtitum execrationi ſubiecit. Cuius edicti poſtmodum a multis temere pertentati/vetus adhuc ratio perſeuerat. Rex vero quũ in omnibus ſancte ſe induſtrieq; geſſiſſet, præcipuæ religionis charitate conſpicuum præbuit: nec vnq̃ remotos ab exactiſſimo eius cultu oculos habuit. Qui quũ fratrum ſuorum turbam iuueniliter intemperantem patriæ admodum onuſtam videret/largis vberibuſq; ſtipendiis alitam, vno duntaxat Olauo Sleſuici partibus præſidente in clientelam aſſumpſit: ac publicum pondus priuato leuauit impendio. Tandem Danorum nomen armis in deſidiam cadentibus a paterni auunculi temporibus obrutũ animad uertendi nouandarum rerum cupido ſubrepſit. Vtq; eius animum certius repræſentaret/non contentus ſtudia ſua orientalibus decoraſſe victoriis, Angliam infœlicitate amiſſam hæreditatis duxit nomine repetendam. Recolebat enim bellicam maiorum gloriam: cumq; opibus imperii fines nullo magis q̃ Anglicis creuiſſe titulis/maioremq; eis ex vnius inſulæ, q̃ totius orientis ſpoliis inceſſiſſe ſplendorem. A quorum imitatione deficere ſtolidi ac degeneris animi eſſe/ ſatiuſq; regno carere q̃ inter paruulæ telluris anguſtias incluſum maieſtatis vſum habere. Vt ergo negociorum conformitate maiorum fortitudini reſponderet/operamq; eorum ſtudiis conſentaneam ederet/atq; auiti nominis gloriam æquaret, omniũ quæ paterna corrupiſſet inertia refectionem ſuæ cõmendabat induſtriẹ: parentemq; peroſus, auum æmulatus eſt. Primum igitur occultum Olauo conſilium prodit: eoq; idipm̃ hortante, rem deinde popularibus aperit. Alacris omnium aſſenſio fuit. Sed quem Rex ſibi fraternæ charitatis viciſſitudine reſpondere crediderat, latenter æmulum habebat: inſidioſæq; eius adũbrationis ignarus, affectũ referri ſibi/ quem ipſe impenderet/æſtimabat. Quem etſi prudentia ſecus monuit, ſanctitas tamen malignam de fratre ſuſpicionẽ referre ꝓhibuit: ne conſanguineã fidẽ temere dãnare: inq; fraudis metu hoſtes ac neceſſarios iuxta ponere videret. Verũ Olauus affectatione regni pietatis erga germanũ oblitus, pfidiſſimi pectoris habitũ ſumma fidei ſimulatione tegebat: vulgatũq; regis ꝓpoſitũ nõ ſolũ adulationibus fouit: ſed etiã hortamentis inſtruxit: nõ ꝙ potẽtiſſimũ regnũ ab eo recuperari poſſe ſperaret, ſed vt imperatæ rei difficultatẽ in odiũ imperãtis cõuerteret. Eñuero fratris aĩm faſtidioſe æſtimans, piiſſimũ eius amorẽ parricidali fraude penſabat. Nã quũ eũ ꝙ neglectã ante ſeueritatẽ nouis legibus reſtituiſſet ciuibus inuiſum aĩaduerteret, quo odiũ eius cumulatius redderet, qd̃ publice diſpliceret/priuatim exeq; ſtimulabat. Et ne ſolus inſidias volueret, lecta ſocietate clandeſtinæ cõiurationis cœtũ inſtruxit. Nec fruſtra ingeniũ fuit. Quippe primores/quorũ violentia regiis ſanctionibus retuſa fuerat, parricidalis cũ Olauo ꝓpoſiti conſortium habuerunt. Kanutus vero omnium animos gloriæ magis, q̃ ſceleri intentos exiſtimans, imperata claſſe Lymici maris oris aduehitur: a quo breuiſſimus in oceanum tranſitus patet/quondam nauigiis peruius/nunc vero interiecta harenarum mole præcluſus. Hic rex fraternũ diu præſtolatus aduentũ nauigãdi cũctatione exercitus alacritate eſt excuſſus. Nã Olauus reddita tarditatis ratione/veniendi moram in dies extraxit/ commẽtumq;

Olaui infidelitas.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

cassandæ expeditionis exagitans/alimenta pfidiæ mendaci impedimentorũ simulatione quærebat/eo moram trahere cupiens,donec aut regem sine eo proficiscentem interim ipse regno priuaret:vel tarditate suspensum exercitũ destitueret:rexq; vel desertorũ impunitate despicabilis/vel pœna cũctis inuisus euaderet.Ita et fratrẽ et dñm aduentus sui cunctatione ludificans,tam vafræ/tãq; insidiosæ rõnis cõmento generosi ac fortis propositi molitionem subruere conabatur.Nec eum callida consilii ratio fefellit.Nam tota a rege classis fastidita eius expectatione defecit. Rerum enim quæ a fratre gerebantur ignarus/morantis aduentũ sæpenumero mãdatis exegerat:quum tandem de eius perfidia certior factus,classe præstolari iussa,Slesuicum lectissima manu festinato contendit:ibiq; fratrem inopinatum et attonitum intercepit.Deinde productum/accusatum q;/nec obiecta valide propulsantem perinde ac conuictum/impotentemq; defensionis compediri a militibus iubet. Qui inde bitam regio sanguini contumeliam suis manibus amministrandam negabant. Cuius tanta apud ipsos veneratio fuit:vt ex eo ortos morte,q̃ vinculis mulctare mallent/tolerabilius rati quod communis cõditio admittit,q̃ quod seruile supplicium exigit.Sed et gentis nostræ verecundia summam in vinculorum pœna turpitudinem reponere consueuit:hisq; affici omni fato tristius ducit / ingenuas mentes probroso,q̃ cruento supplicio punitiores existimans:tantoq; alterum altero speciosius censens,quantũ naturæ habitus a fortunæ vitio distare creditur. Mandatam militibus operam communis frater Ericus exequitur, plus iusti imperii q̃ iniqui germani respectui tribuendũ:nec sanguini parcendum dum vitia puniũtur existimãs Quippe quem virtus defecerit/nullam stirpis reuerentiam obtinere / animiq; labe fœdum omnem generis infuscasse splendorem.Igitur nõ tam fratris nomen,q̃ paricidæ propositum intuebatur.Adeo sanguinis pretium euilescit,quũ se moribus ignobilem fecerit. Post hæc rex Olauum cathenis coercitum/ nauigioq; in Flandriam relegatum carcerali custodiæ mandandum curauit. Cuius captionem coniurati parum fama aut nuntio experti,quo callidius exercitum soluerent/inertem regis moram absentiamq; causati/classem clandestino monitu circunuentam domos abire iusserunt. Quam rem siquis palam exhortatus fuisset,publicatis bonis aut in exilium agi/aut capitali supplicio affici lege merebatur. Quam ob rem defectionis incentoribus tutissimum visum:vt sine vllo auctore ipse sibi populus desertionis licentiam vendicaret:ne tam priuatum discessionis crimen q̃ publicum haberetur. Tantum autem apud improuidam multitudinis temeritatem insidiosa magnatum ratio valuit:q; plæbs non minus eorum auctoritate,q̃ moræ tædio adducta/fidentissimam reuertendi libertatem acciperet. Cuius facti rex cognitione suscepta,dolorem prius/deinde lætitiam egit. Siquidem iniuriam in religionis habitũ formauit:mulctæq; noïe primã exigendarũ decimarũ occasionẽ corripuit/ lætatus q; ei vtilissimã ꝓpositi rationem opportunitas conciliasset: suoq; dedecore sacrorũ decus instruere cupiens.Cumq; magnates Olauũ quẽ sibi factionis ducem futurum sperauerant,a fratre interceptum audissent,proposita fraude defecti,summam eius dissimulationem egerunt. Itaq; Rex accersita postmodum concione, docet quantum Danicis armis militaris semper disciplina profuerit:maiorum imperiis a minoribus semp obtẽpatũ fuisse:regũ auctoritatẽ popularibus inniti suffragiis:principũ famã nullo magis q̃ militũ fide creuisse: eorumq; nullius momẽti imperium esse,si non plæbeiis subsistat auxiliis. Sibi vero nuper ignotam regibus

Vincula regib⁹ immo omnibus Danis olim ignominiosa visa.

Olauus in Flandriam relegatur.

Perimere.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

cõtumeliã obuenisse inusitatę defectionis auctores hebetudinẽ audaciæ prætulisse. Auiditate ocii speciosissimæ rei negociũ subruisse. Adiecit quoq; quãta pecuniæ sũma ob impiũ desertionis crimẽ damnari meruerint gubernatorũ singulis quadragena nummum talenta/terna remigum vnicuiq; mulctæ loco numeranda proponens. Nemine collationem abnuente, promissa æris solutio est. Quo cognito remittere se Kanutus illam exactionem: si sacerdotibus decimas erogare voluissent/edixit. Tunc concio petita consulendi licentia, paulisper a rege deliberatura secedit: An propositis satisfieri conditionibus oporteret/vtraq; exhibitu difficilis æstimata. In soluendo namq; ære complures inopia afficiendos credebant. Decimarum vero pensionem omni æuo celebrandam æternam debitoribus infligere seruitutẽ. Igitur quasi in tristium rerum cõtextu minus aspere delectũ facturis acerbior visa cui comes diuturnitas affuisset. Nam quum altera se tantũ/altera posteros quoq; puniendos aduerterent, præsentẽ inopiam perpetuo muneri prætulerũt. Itaq; tpm æstimatione facta/quo sibi tantũ q̃ pro posteris pœnã crearent/culpã redimere præoptãtes, semel ære, q̃ semp libertate deici maluerũt: iure elicitũ/dedecore vacuũ: persuasione extortũ/pbro obnoxiũ rati. Quietiã annuã alienis frugẽ depẽdere ignominiæ/nõ religioni attinere censebãt. A qbus quũ rex deteriorẽ cõditionis ptẽ approbari videret, simulata pecuniæ exactione, septẽtrionales Iutiæ ptes ingressus/Tostonẽ cognoie Peculatorẽ/eiusq; collegã Hortã collígẽdæ pẽsionis q̃stores istituit/mulctæ metu decimarum religionẽ disserere cupiens. Iisdem defectorum res æstimatis possessionũ pretiis, intactas dimittere iussum. Qui mandatũ immitius ac iussi fuerant executi/iniqua plæbẽ exactione pulsabant. Quã rẽ ęmuli regis in popularíũ cõcilio deplorãtes, calumniã mẽdaciis exaggerabãt. Veris quoq; maiora fingẽtes/inuisos cunctis reddidere quæstores. Quippe militũ opus non regis imperiũ iudicabant: nec iubentis/sed iussi studium intuebãtur. Quorum instinctu multitudo quæstores adorta/cõmunẽ iniuriã publica cõsternatione cohibuit/magis quid fieret, q̃ qd fieri iussum esset inspiciens. Nec eorũ cædibus satiata, in regẽ quoq; vesana prupit. Qui impetũ eius opportune sua ratus absentia declinandũ/Slesuicũ concessit: ibiq; cõiugem cũ filio cõstitutam si res sinistre cessissent, pfugere in patriam iussit/nullum inter perfidos præsidium habituram. Siqdem intempestiuũ regno hæredẽ domesticorũ arbitrio relinquere verebat. Igitur Wandali solam sibi in armis libertatem restare credentes/fugæ eius perinde ac victores insultare cœperunt. Qui quũ imminentibus Iutis et vetera auxilia deficere cerneret/nec noua temporis angustię cõtrahi sinerent: quo tutior secessu foret, Fioniã petit/salutẽ insulæ pfidio quæsitus: vbi nihilominus indignam religiosissimo spiritu suo violentiã exptus est. Hinc em̃ Iutis aucta sęuiendi fiducia cõcitatã multitudinis temeritatẽ exacuit: hinc grassãdi pſumpta libertas tristẽ regi pcellã inflixit. Sane populares pœnæ metu cœptũ omittere veriti, pseuerantiã sceleri exhibendã duxerũt. Neq; em̃ bis læsũ pœnã noxiis remissurum credebant. Ideoq; eius exitiũ sitiẽtes, ardentissimo odio sanctissimi viri necem petebant. Ac veluti veniæ desperatione cõpulsũ/hostẽ tollere q̃ vltorem experiri maluerũt. Nec suis eum finibus exegisse cõtenti/Fionia quoq; ppellendũ decernũt. Iamq; rex accepto traiectionis nuntio, Syalandiã emigrare statuerat cum Blacco quidam primam ipsius familiaritatem adeptus/sed nihilominus eum occulte perosus simulatæ fidei cõsilio hortatur fugæ parcat/Othoniensis pagi præsidia expetat: nec fœmineo more latebram circunspiciat. Se interim plæbis acta spe

Wãdali Kanutum pſequuntur.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

culaturum: blanditiasq; iræ eius oppositurum promittit. Q; si plæbis animũ mi-
tigare nequisset: tanto ante id regi pronuntiaturum: quantũ fugæ occupandæ sat
esset. Consilio obtemperatũ est. Tũc Blacco omissa legatione/sinistris plæbem moni
tis palpitans cõciliandæ gratię loco/odiũ regi impẽsius struit: Hortatur q̃ celerri- Blacconis
me calumniæ auctorẽ occupent: nec fugacem elabi permittat: oppressionũ vindices perfidia.
tyrannũ nõ regem fastidire cõmemorat: carere culpa: qđ honestatis æmulatione cõ
mittitur: patriæ tutores perinde ac pietatis ministros parricidio exui: priuatũ ab-
esse crimen vbi publicæ libertatis vindicta peragitur. Pręterea miserrimos cœpti ir
ritos: cõpotes felicissimos fore. His atq; cõsentaneis modis sollicitato in regis necẽ
populo aduersum immerentis caput funestos omniũ conatus erexit: eaq; actione cõ
sternatam amentia plæbẽ veluti furiali quadã face succendit: statimq; impetus cre-
uit vbi hortatorẽ habere cœpit. Neq; enim temeritati eius constantiã suam obiecit
sed publicæ sese dementiæ auctorẽ ascripsit. Igitur incitatior seditionis procella pe
stifera eius cõcione deferbuit: grauiorq; tẽpestatis incentorẽ nacti tumultus erupit.
Inde reuersus pacatiorem populi animũ nuntiat: facile consternationis procellam
acquiescere: si res iram mutuo deponere, reisq; pœnam remittere voluisset. Quem
rex fidum legationis ministrũ ratus: regalis magnificentiæ conuiuio excipit: mali-
gnũq; suæ pietatis interpretem donis prosequitur. vtrobiq; gratia perfidiæ habita
est. Nam Blacco alterna partes vice subiens corrupto legationis officio/pro media
tore proditorẽ agere cœpit. Atq; ex speculatore sceleris hortator euasit, sinistre re-
gis falso plæbis animũ interpretatus. Ita pellacis viri mendaciũ legationis titulo in-
uolutũ: regem pariter ac populum fefellit: hunc ne imminentẽ vitaret: illum ne par
ceret expectanti. Eũdem die postera rex prioribus paria pollicentẽ ad speculanda se-
ditionis acta dimittit: cõmuneq; hostem inter se & vulgum creandæ pacis auctorẽ
assumpsit. Nec solita legato perfidia defuit. Cuius pestiferis monitis instincta plębs
vehemẽtius aduersum regis caput cõsternationẽ destrinxit. Kanutus interim quo-
tidianis sacrorũ solẽnibus assuetus: ne quid religioni præponeret: Albani ædem sa-
crã pro se deprecaturus accedit. Quippe precibus deum q̃ hostẽ armis ne quid cha-
ritati detraheret: aggredi præoptauit: vbi dũ religioni vacando/officia sanctitatis
exequitur, consternatę multitudinis corona armis sacrariũ clausit. Quotquot ergo
ex militibus hostem præcurrere poterãt: periculi consortiũ affectantes: regem pete
bant: eius in se ipsos discrimen transfundere cupiẽtes. Cũq; salutẽ secessu consequi
possent: periculum præsentia quæsierũt: morteq; clari q̃ fuga tuti fieri maluerunt.
Quanta porro humanitate clientelam hanc abundasse credemus: quæ ne infelicem
domini fortunam desereret: periculo sese qđ vitare licebat opposuit, inq; magna fu
giendi copia salutẽ regis q̃ suam tueri satius duxit? Benedictus quoq; fraternitatis
nexũ fide imitatus: in tẽplo cũ fratre cõmori destinauerat. Ericus vero seorsum ab
hoste cõclusus cũ solus multitudinẽ sustinere negret p medios hostiũ globos ferro
secessum molitus erupit. Tunc nemine religiosæ pacis domiciliũ violẽter irrumpe-
re præsumẽte: primus Blacco cũctantibus cæteris ferro valuas petiuit: ductuq; suo
eandẽ cunctis licentiã tribuit. Ita se nõ sacrilegii modo/sed etiam publici parricidii
ducem auctorẽq; exhibuit. Qđ videns plæbs concitato seditionis motu templũ ag
greditur: eoq; irruptione facta diuinos lares, ac sanctissima penetralia sacrilega tẽ-
pestate fœdauit. Verũ Blacco in ipso quẽ irruperat aditu trucidatus: datis parrici Blacco tru-
dii piaculis: violati sacrarii pœnas pependit: mors eius interfectoris exitu vindica- cidatur.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

ta est. Itaq; alterius fato scelus: alterius pietas causam præbuit. Crediderim tunc
pium cruorē parricidali permixtū separatis fluxisse meatibus, atq; sine vlla riuulo-
rum cōmunione hinc sacrū inde scelestū sanguinē diuiduis alueis incessisse. Bene-
dictus liminibus irruptorē excipiens: dū foribus acrius propugnat occiditur. Rex
ipse inter cruētos imminētis violentiæ strepitus fiducia cōsciētiæ eundē mētis ha-
bitū tenuit, neq; religioni parcius q̄ si periculū abesset vacauit, ne plus ab eo timo-

Kanuti pietas.

ris q̄ cōstantiæ viribus indulgeretur. Sed ne extrema quidem eius hora sanctitatis
studio vacua fuit. Nam cū parietē vndiq; a popularibus perfringi (quippe ligneus
erat) ideoq; ꝓpinquā sibi necē instare animaduerteret: accersito sacerdoti factorū
arcana cōfessus: per summā mœroris acerbitatē p̄teritæ vitæ culpas absoluit: præ-
miūq; sibi pœnitētiæ salubritate cōciuit. Tantū enim in innocētia sua fiduciæ repo
suerat: vt mortē nō periculo oppressus refugere: sed metu vacuus appetere videret.
Quinetiā propassis vtrinq; brachiis ante arā fati securus occubuit: vbi dū victimæ

Passio sancti Kanuti.

Anno Christi 1088.

more ꝓstratus percussorē expectat: immissæ ꝑ fenestrā lanceæ mortifico iactu cōfos
sus/piū mortis sacrificiū edidit: profusoq; militū sanguine/suū ad vltimū erogauit.
Eniuero crebris vndiq; telis petitus: corpus immobile tenuit: nec ante loco quo cu-
babat excessit, q̄ feretro mādaretur extinctus. Ex cuius sanctissimis vulneribus pl⁹
gloriæ q̄ cruoris effluxit. Quippe p̄sentis vitæ exitu initiū melioris accepit: Hostili
iudicio punitus: diuino seruatus. Felix eorū parricidiū q quē terrestriū virtutū or-
be exemerant: cœlestiū vsibus applicabāt: caducaq; & fragili potētia spoliatū: solidę
atq; æternæ felicitatis compotē statuerūt. Sed & clandestina eius virtus perlucidis
postmodū experimētis enituit. Hæc audiēs regina patriā cū filio impubere repetit.

Generatio Elthlæ filiæ comitis Flādriæ.

geminis post se relictis filiabus: ex quibus Ingertha Folconi Sueticæ gentis nobilis
simo nupta: Benedictū, Kanutūq; filios habuit: hisdēq; mediantibus/Birgerum qui
et nunc extat Suetiæ ducem cum fratribus suis nepotem accepit: verum ex Ceciliæ
matrimonio Ericus Gothorum præfectus Kanutum cū Karolo procreauit. Ex qui
bus generosissimarum imaginū numerosa posteritas clara propinquitatis serie co-
hærens emersit. At populus perempto rege exultans qđ scelus deflere debuerat in-
sultatione prosequi voluptatis loco reputabat. Qui cū parricidio pietatis causam
prætexeret: idq; tyrannicidii nomine coloraret: militē suū Deus mercede fraudari
non passus arcanam sanctissimi viri innocentiam manifestis publicauit indiciis: exi
mioq; vitæ eius splendore etiam clara mortis ornamenta concessit. Sane ad coargu
endam parricidarum malitiā puniti merita miraculosis prodidit argumētis: igno
tāq; vulgo virtutem mirifico rerum fulgore detexit. Quorum plæbs ammiratione

Vulgi pertinacia.

perculsa virtutis inuidiam egit: cōspicuāq; signorum experiētiam diu nequicq̄ in-
fuscare tentauit. Veteris nāq; inuidiæ fremitu/ac pristinis odii viribus pertinacius
excandescens: adduci non poterat vt diuinis honoribus coleret: quem ob scelus a se
interfectum putaret: rem cœlitus declaratam humanis argumentis abnegare conā
do. Q̄q̄ enim damnatos a se mores cœlesti iudicio cōprobatos videret: ad dissimu-
landam tamen, occultandamq; miraculorum fidem iustam cædis causam fingebat:
firmāq; facti tuitionē retinens/ sententiæ suæ perseuerantissima propugnatrix exi-
stere non erubuit. Nec vita regem spoliasse contenta: etiam fati laudibus exuere co-
nabatur: cuius lucem extinxerat: famam quoq; sepelire connisa. Sed humanis tene-

Miracula diui Kanuti.

bris diuinus splendor inuolui non poterat. Quippe miraculorum nitor dubietatis
caliginem clara rerum luce pellebat. Nam sanctitatis eius medela varias imbecilli-

Folco. … 194

tatũ affectiones remediorũ ſalubritate proſecuta eſt. Cumq; obtractantiũ liuor creſcẽtibus ſignis virtuti cedere cogeretur: nec fidẽ vlterius fruſtrari quiuiſſet in facti tamẽ defenſione perſiſtens: ſanctitati quidẽ aſſenſit: ſed eã nõ tam ex præteritæ vitæ meritis q̃ vltimi tẽporis pœnitẽtia profectã aſtruxit. Ita & iuſtã facto cauſam prȩtexuit, & vita caſſum honore donauit. Siquidẽ digne regẽ periſſe: ſed piũ lachrymis euaſiſſe dicebat: intẽtionẽ eius auaritiæ q̃ religioni propiorẽ exiſtimans. Cuius erroris nõ paruas poſtmodũ pœnas pepẽdit. Sed & poſteri paternã redolẽtes inuidiã ſanctitatis eius formã nõ moribus: ſed lachrymis imputãt, p̃ſentiq; incredulitati p̃terito ſeſe errori implicãt. Neq; adduci poſſunt vt ipſius beatitudinẽ depoſito odio ſyncere æſtimẽt. Verũ ſacra eius oppidulo orta toto pene terrarũ orbe fulſerunt: cultuſq; ipſius primũ a ciuibus exceptus: paulatim in cõmune prorepſit. Cuius tã vitæ q̃ miraculorũ virtutẽ priuatim Othonienſibus venerandã publica eam religio cõſecrauit. Sed & cœleſtẽ eius ſpiritũ ad hoc vſq; tẽpus felix ſignorũ fortuna proſequitur. Hinc eſt ꝙ Kanutus diuini iam animi immortalitate potitus: vt terreſtribus patriã patrociniis attollere ſtuduit: ita cœleſtibus protegere non deſiſtit: ideoq; ſanctitas eius gloriæ & celebritatis fructu opulẽtiſſima: ſplendidũ in faſtis locũ obtinet. Quinetiã ſalutares effectus ſuos quotidianis amminiſtrat indiciis: maliciãq; patriæ, beneficiis penſat. Nam virtutũ eius inſignibus: omnis ætas Danica gloriabitur. Talibus illuſtrationis radiis ſanctorum fatis claritas erogatur, cũ cœleſti beneficio mortalis liuor opponitur.

Explicit liber Vndecimus.

Incipit Duodecimus.

Nterfecto Kanuto Iuti iniquæ ſocietatis pertinacia ſingularẽ Olaui gratiam amplectẽtes creari eum regẽ alacerrimis petiuere ſuffragiis. Hunc ſibi plurimũ gratiæ relaturũ ſperantes: cui tanto regnũ diſcrimine quæſiuiſſent. Neq; eius fratribus hũc honorẽ eximio Kanuti amore ſuſpectis: erogandũ duxerunt. Igitur pecunia pacta: Nicolaum cõmunẽ tam præteriti q̃ futuri regis Germanum: vadem pro eius redemptione dederũt: receptoq; regnũ impoſuit. Nec paruũ Nicolaus fraternæ charitatis ſpecimen edidit. Siquidẽ fraternas induere cathenas ſuiſq; vinculis Germano regnũ emere non dubitauit. Qđ audiens Ericus contumeliæ memor quã ei cõmunis fratris iuſſu inflixerat: vltionis metu cum coniuge Botilda quæ Vluoni Gallitiano ex filio Thrugoto neptis obuenerat: Suetiã petiuit: Dani vero collato certatim ære pro ſponſoris reditu pactã creditori pecuniã numerarũt. Quẽ Flandrenſi cuſtodia liberatũ infeſta parricidis fortuna veluti cladem aliquã noſtrorũ abũdantiæ ac fertilitati iniecit. Nã cũ Dani noui regis initiis applaudẽtes priſtinæ ruinæ procacius inſultarent: criminoſis ſemper infenſa diuinitas ne diu ſcelus impunitate floreret: petulantiã pœnuria rependere voluit, cõmuniq; inopia publici parricidii victa exegit piacula. Vt enim nõ in ſingulos modo: ſed in vniuerſos animaduerteret: ſumma

Olauus rex. lxxix.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Annonæ charitas in Dacia,

aeris intēperantia Annorum quibus Kanutus regnū gesserat numerū adæquauit: cœlestiq; robore humana vi maiorē edidit vltionē. Quippe verni æstiuiq; tēporis feruore satum omne coaruit: autūnale vero adeo pluuiū fuit: vt siquid locorum humilitate palustríve madore: alitum succreuisset, perseuerantí imbriū inundatione decideret. q̄q̄ cōtrarium cœli habitū humanæ cōmoditatis ratio flagitasset. Igitur opportuno solstitium humore caruit: eundēq; sine modo profusum siccum amans sextilis excepit. Tunc plane camporū facies cœlestibus imbribus inundata: late patentis stagni speciē præbere conspecta est: ita qd æstas ægre genuit, Autumnus oppressit: tātaq; temporum intemperies extitit: vt nec imber æstum leniret: nec æstus imbris illuuiem temperaret. Quinetiam agrestes aquis cāpos tegentibus: supernātia spicarum capita demetentes nauiculis excipiebant: ac deinde putres aristarū reliquias fornacibus igni percalefactis exsiccandas mandabāt: sicq; eas molæ subiiciētes: quia panem præstare non poterant: in vsum pultis vertebant. Quāobrem tanta ciborum pœnuria incessit: vt maxima populi pars alimentorū inops inedia cōsumeretur. Ea res locupletes inopia, pauperes morte mulctauit, maioresq; ære, minores spiritu spoliauit. Nam diuitum populus non suppetētibus alimentis auro argētoq; salutarem comparauit impensam: pauperū vero gregem tam census q̄ dapis inopē horrida passim fames absumpsit. Rex ipse ad vltimam tabem redactus: plurima fruge latifundia permutabat: agrisq; vænire iussis: alimēta possessionū pretiis comparabat. Nobilibus in eundē vsum ingenuitatis insignia erogare: rubori nō fuit. Enim uero abunde seges finitimis erat: vt priuata gentis, nō publica terrarum vltio videretur. Quæ tā dira clades conuictū populi animū sanctitatē: quā antea detractauerat fateri coegit. Deq; celsitudinis eius contēptoribus veneratores effecit. Sane tam euidēs pœna: aliis fruge abūdātibus: Danis priuatim ingruēs, & parricidarū noxā: et perempti innocentiā: liquido argumentata est. Hanc pestē Sueno pontifex: cuius summa apud Danos auctoritas erat: populo parricidii pœnitere permonito incessurā prædixit. Quippe in plebē pius, in deū venerabilis habebatur: religionēq; attentiore cura: conciones pstantiore facūdia celebrabat: ita fauore omniū occupato: arcē inter nostros auctoritatis, atq; eloquētiæ fastigiū possidebat. Subiectorū mores: non solū dictis, sed etiam serenissimis operū informabat exēplis: nec voce q̄ mēte cōcinnior fuit. Idē perfecta trinitatis æde: in exædificādo eius ambitu Kanutum religiosi operis sociū habuit: nec minorē in extruendis Mariæ sacrariis operā gessit. Quippe vnū in vrbe, alterū Ryngstiadis enixe molitus: tertium Michael Slaglosæ cōdidit. Adeo se sanctorū penetraliū singulari cultu flagrare mōstrauit. Nec domestica sanctitate cōtētus/augmētū eiꝰ foris petere arrepto peregrinādi labore cōstituit. Cūq; Hierosolymā pficiscēs Bizātiū puenisset: cōtracta varii generis ornamēta cū sacrorū cinerū reliquiis in necessarios vsus domestici tēpli remittēda curauit. Sed cuius Græcia pietatē vidit, mortē Rhodos aspexit. Iisdē fere tēporibus absumpto Richardo: Ascerus morū generisq; splēdore eximiꝰ Lundensi potiē sacerdotio. Olauus cū bis pene lustrū regnādo cōdidisset: inter cōtinuas rei familiaris angustias: nihil regali magnificētia dignū exequi poterat. Sed & finitimi facto pauptatis eiꝰ cōtēptu famelicū ferro incessere ruboris loco duxerūt: rati inediā armis obrui nō oportere: neq; diuinitus afflictū humanitus premi: aut cœlestiū vindictā mortaliū viribꝰ exagitari. Cui em inuidiosum existeret regnū cōtēptissima tot annis inopia pligatū? Cū rex diuinū natalē celebrās: pane i domo nō suppetēte ieiunos circūquaq; penates

Sueno pontifex.

Templorū a Suenone istructio.

Sueno Hierosolymam visens Rhodi moritur.

Ascerus fit episcopus.

Olauus cōtemnitur.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

aſpiceret: erubeſcẽda menſarũ inopia magnopere cõfuſus obducto manibus capite ſuffuſoq; lachrymis vultu/ per ſummã animi ægritudinẽ tẽporis difficultatẽ gemitu ꝓſecutus eſt. Sane tantulã dapẽ tot cõuiuis apponi defleuit: cõtẽptiſſimã famem honoratiſſimę lucis ignominiã iudicans. Qui mihi alienã ſpecie: ſuã re vera deplo raſſe videt̃ inopiã. Deinde ſupplicatione habita ſuperna contuitus auctorẽ omniũ deũ vt ſi qd iræ aduerſus populũ cõcepiſſet ſuo nõ eius periculo ſatiaret orauit: infeliciſſimũ patrię ſtatũ difficillimũ tẽporis habitũ ęſtimãs. Quippe tã inops epularũ cõuiuiũ quo famẽ inſtruere potius q̃ pellere videret̃ principũ oculis ſubiicere erubeſcebat. Nec difficiles numinis aures habuit. Siquidẽ celerẽ fati viã obtinuit: ſibiq; mortẽ: ſalutẽ patriæ ſi qua modo parricidis virtus ineſt: pia prece cõciuit: ingenuoq; viuendi pudore maximę cladis pœnã auertit. Itaq; memoriæ eius ſpecioſius de poſita vita q̃ geſta aſcribi poteſt: q fatũ patriæ finiẽdi ſpiritus cauſam habuit. Porro quãtũ charitatis erga ſuos cordi inſitũ haberet aperuit: cũ & eorũ mala ꝓprio capite luere vellet: & cõmune periculũ ad ſe ſolũ redũdare depoſceret. Nempe quia ſuã pro ciuiũ ſalute deuouit: pii animi titulo fraudãdus nõ eſt. Fortuna ſiquidẽ famem cum auctore ſuo pari funere extulit: inediãq; ſatietate mutauit.

Finis Olaui.

Anno 1098.

HVic Ericus natu proximus e Suetia reuocatus / magno omniũ fauore ſufficitur. Huius ætas periclitanti populo labentis annonæ ſubſidia reparauit: ſegeſq; tẽpeſtiui imbris beneficio viſitata cõualuit. Nã regnãte eo agrorũ habitus ad tantã vbertatẽ exceſſit: vt ſinguli cuiuſlibet Annonę modii totidẽ denariis permutarent̃. Sed & cõtinuis regni ipſi⁹ annis eadẽ agris vbertas inceſſit. Quo euenit vt nõ ſolũ ex morũ, ſed etiã tẽporũ placidiſſimo vſu: boni cognomẽ acciperet. Tũc plane pœnuriæ copia: inopię ſucceſſit abũdãtia. Hui⁹ viri virtutes ſummatim cognoſcere: tędio nõ ſit. Nã ṗter ingẽtia animi decora, ſingularibus naturæ incrementis euectus ammirabili corporis magnitudine eo proceritatis exceſſerat: vt cæterorum vertices humeris ſuperaret: nec lõgitudini incõcinna ſoliditas fuit: vt totam eius compagem exactiſſimo naturæ ingenio excultam elaboratãq; putares: quæ corpori granditate conſpicuo conſentaneum virium habitum conciliauit. Igitur vt corpore nullum: ita nec robore parem habuit: cũ ſtaturæ laude egregia quoq; vigoris ornamẽta ſortitus: haſtæ aut lapidis iactu ſedens ſtantes vincebat: neq; illi ſitus quo minus fortitudinis ſuæ experientiam ederet officere potuit. Eodem corporis ſitu ex robuſtiſſimis duos lucta aggrediebatur: dũq; alterum attrectaret: alterum genibus compreſſum vrgebat. Nec ante deſtitit: q̃ prius hunc, deinde illum pedibus ſubiiciendo: amborum manus poſt terga vinciret: nec minori robore funiculorum certamen exhibuit. Quippe vnũ dextra, alterũ ſiniſtra cõtinẽs eorum extrema quatuor præſtãtibus robore ex aduerſo diſtrahenda cõmiſit. Quibus eũ nequicq̃ ſede ſua detrahere laborãtibus: ipſe funem vtrinq; modo dextra/modo læua corripiẽs: ingenti fortitudine effecit: vt aut tenẽtibus reſtim excuteret: aut eoſdem ad ſe magnopere renitentes appelleret: funẽq; ducere nequeuntes ſequi cogeret. Eidem quoq; ſpecioſiſſimus vocis habitus fuit. Siquidem cõciones nõ ſolum præſtanti facũdia: ſed etiã tãta pronũtiationis amplitudine celebrabat: vt in actionibus: nõ ſolũ a ṗſentibus, ſed etiã a procul poſitis liquido exaudiretur. Pręterea ad cõciliandã ſibi popularium beniuolentiam in extrema actionũ ſuarum parte mandati loco ſubnectere conſueuerat: vt viri coniuges ſuas ac liberos/necnon & ſeruos

Ericus rex

Lxxx. Eie, god dictus.

Annonæ vilitas.

Ericus Eyegod.

Erici magnitudo.

Fortitudo Erici.

Erici facũdia.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

cũ primũ domos rediſſent: ſub eius titulo cõſalutationis officio ꝓſequerẽtur: ſuũ ſe cuiq; illius ſeruaturũ ꝓmittẽs, cõmunẽq; cũctis in exhibẽdo ęquitatis cultu: debito rẽ affirmãs: verũ hũc corporis eius animiq; fulgorẽ: ſola libidinis vis tetris intẽperãtiæ maculis obſcurabat. Siqdẽ cõiugalis copulæ tędio veneris vſum pellicũ cubiculis intẽtũ habuit, q̃q̃ ei fortuna vxorẽ forma ac moribus conſpicuã ſociaſſet. Nec defuit Botildæ tolerabũda mens ad inſolẽtiã mariti ſuſtinẽdam. Puellas ſiqdẽ quas ab eo adamari pſenſerat maternæ dilectionis officiis ꝓſequebat: eaſq; quo prõptius mariti ſtudiis indulgeret: quoad vixit inter pediſſequas habuit. Quarũ vt formam quoq; cõcinniorẽ efficeret: ſępenumero capitis earũ cultũ ꝓpriis manibus exhibebat. Cũq; abunde foret irã abieciſſe: addidit charitatẽ: & quia ſua ſpecie nõ potuit: aliena marito placere voluit: viriq; in eis affectũ colere: q̃ læſionis ſuæ vindictã agere p̃optauit: ne clariſſimũ ducẽ turpitudinis reũ ageret. Etenim amoris ſui raptrices officiis q̃ odiis inſequi ſpecioſius duxit. Itaq; non ſolũ mariti flagitiũ diſſimulatione texit: ſed etiã abſq; reſpectu pellicatus odiũ merẽtibus: gratiã erogare ſuſtinuit: veneratione cõtẽptũ: obſequiis iniuriã pẽſans: eoq; facto clariſſimũ muliebris patiẽtiæ exẽplũ præbuit. Quinetiã ſingulari moderationis beneficio poſteritati inſignẽ nominis ſui memoriã cõmẽdauit. Fuere Erico filii, Haraldus, Kanutus, & Ericus: ſed primꝰ cõcubina: ſecũdus matrimonio, tertiꝰ adulterio ortus proditur. nec mãſuetudinis ſpiritus regis fortitudini defuit: q vt crudelitatis alienꝰ: ita ſocordia vacuus mediũ inter deſidiã ferociãq; tẽperamẽtũ teneret. Eiuſdẽ quoq; ſeueritas beniġniſſime popularibus affuit: ne eñ potẽtũ auaritia ęquitatis vinculũ labefactaret petulãtiaq; iuris hebetudinẽ pareret: inſolẽtię rigorẽ oppoſuit: & quo plus a peruerſis loco deſtitit hoc magis per imperiũ nocuit. Quippe cũ a populariũ oppreſſoribus parũ per abſentiã timeretur: eoſdẽ ſubita ſatellitũ manu interceptos ſuſpendio conſumẽdos curauit. Quo facto quid aliud q̃ iniuriæ põdus arborea lance pẽſauit? Quãobrẽ maioribus formidoloſus: minoribus percharus euaſit: cũ hos paterna indulgẽtia: illos regia ſeueritate ĩſequeretur. Filias quoq; cõplures ex cõcubinatu habuit: quarũ vnã Haquino cuidã Beronianæ necis vltionẽ pollicito præmii nomine nuptũ dedit: frater ſiquidem Erici Bero Holſatiis Dytmerſiſq; ſubactis: eo loci vbi Wermũdi filiũ Vffonẽ: cũ duobus Saxonicæ gentis lectiſſimis manũ duelli nomine cõſeruiſſe proditũ eſt, munitionẽ inhibendæ defectionis cauſa molitus: vallo foſſaq; inſulam cinxit. Cuius dominationẽ populariũ quidã priuatim peroſus: concionãtis latus haſta tranſfixit. Ea tẽpeſtate Sclauorũ inſolentia diu Danicæ rei miſeriis alita quippe magis ociis Olaui prouecta q̃ vllis eius negociis retuſa fuerat: piratica noſtros acerrime laceſſebat. Sed & Autonẽ quẽdã ſplendidiſſimo loco natũ: falſtriam e Sialandia petentẽ: moriq; q̃ intercipi præoptantẽ occidit. Eñuero ingenita Danico ſanguini virtus captiuitatis ſortem omni fato triſtiorem exiſtimat. Quã rem Skialmo candidus: frater hic Autonis erat: in celeberrimis Danorũ cõciliis querelarũ frequẽtia ꝓſecutus extudit: vt auctoritate eius motũ vulgus: vniꝰ necẽ omniũ manu vlciſcendã decerneret. Adeo quippe regia maieſtas popularẽ euexerat: vt ei decernẽdarũ expeditionũ ius eſſet: armiſq; publicis, nõ imperiũ principis: ſed plębis arbitriũ præſideret. Praeterea Alli & Herri Scaniæ oriundi: ſed eius vſum facinoribus demeriti: Iulinũ certiſſimũ Danorũ profugiũ ꝓſcriptorũ titulo petiuerũt. Cuius enixe negocia cõſectãtes maritimiſq; patriã latrociniis inceſſentes: rẽ Danicam atrocius profligare cœperunt. Tunc Danica iuuentus Iulinũ adorta fractos obſi-

Glorioſa patientia Reginę Botildæ.

Kanutus dux Sleswicensis.

Skialmo cãdidus.

Allius pirata.

dione ciues: quotquot intra mœnia piratas habebant: cũ pecunia pactionis nomine præbere coegit. Quibus nostri in potestatem acceptis, læsæ patriæ pœnas crudelissima mortis ratione expetẽdas duxerũt. Nã quo violẽtiore eos morte consumerẽt: reuinctis post terga manibus palis primũ affigẽdos curabant: deinde ventriũ caua cultro rimati nudatis extis primaq; viscerũ parte protracta/cætera stipitibus explicabant: nec ante supplíciũ remiserunt q̃ tortos extis fundítus aluo egestis horridæ rapacitatis spiritũ profundere coegissent. Qd spectaculũ vt specie triste: ita re nostris perq̃ vtile extitit. Non solũ enim reis pœnã inflixit: sed etiã cęteros cõsimilem cruciatus causam vitare permonuit. Itaq; non minori visentibus documẽto q̃ afflictis supplicio fuit. Nec semel quidẽ Ericus Sclauici roboris amplitudinẽ pressit, & neruos debilitauit: sed iterũ ac tertio effrenata gẽtis illius ingenia tãto tẽpore retudit: vt nulla eum vlterius piratici æstus procella pulsaret. Interea defuncto Egino Ascerus clarissimo inter Iutos loco nat⁹ Lundense sacerdotiũ sumpsit. Forte autem Hamburgensis antistes ob inanes & falsas suspitiones Ericũ execratione mulctãdũ cẽsuerat. Qd veritus rex appellatione sententiã p̃cucurrit: Romãq; e vestigio petiuit: vbi causæ suæ examine diligẽtius habito/põtificis accusationẽ potẽter reppulit cũctisq; defensionis partibus actore superior rediit. Nec cõtẽtus efficacissimũ causæ dictionis suę ꝓpugnatorẽ egisse: aduersarię partis odio penetraliũ sacrorũ decus externo sacerdotio subiectũ habere passus nõ est. Quãobrẽ Romã regressus: tũ se tũ etiã patriã ac domestica sacra Saxonica platione liberari petiuit: ne religionis ratio ne exteris admodũ obsequi cogeret: aut eius disciplinã ab alienigenis petere necesse haberet. Nec difficilẽ curiæ cõsensum habuit. Quæ ne clarissimũ virũ repulsa afficeret: tũ dignitatis, tũ etiã fatigationis eius intuitu mota: petitioni annuit, seq; regnũ ipsius summi sacerdotii insignibus adornaturã spopõdit. Atq; ea ꝓmissortũ spe regẽ a se exhilaratũ dimisit. Sed tristioris fortunæ qd sequit. Reuersus nãq; Ericus cũ more regio domi in ꝓpatulo cœnitaret: inter alios quẽdã musicæ rationis ꝓfessorẽ adesse cõtigit. Qui cũ multa sup artis suæ laudibus disputasset: inter cætera quoq; sonorũ modis homines in amentiã, furorẽq; pertrahi posse firmabat. Quinetiam tantas fidibus vires inesse dicebat vt perceptis earũ modulationibus astantes mẽte cõstaturos negaret. Cũq; an eiusmodi vsu calleret interrogatus/ peritiã fateretur: tum precibus regis/ tũ etiã minis effectũ ꝓsentare cõpellitur. Qui cũ nec vecordiæ metu, nec periculi ꝓdictione imperantẽ auertere potuisset: ne furori nocẽdi materia suppeteret: primũ æde armis vacuefacta complures extra auditum citharæ in ambitu collocandos curauit: oriẽte vesaniæ strepitu fores erumpere: ereptãq; manibus suis citharam capiti illidere iussos: ne vlterior eius modulatio superueniẽtes quoq; mẽte captos efficeret. Monuit quoq; prẽsto esse qui furẽtium vesaniæ valẽter occurrerẽt: ne lymphantes demẽtia in rixã versa/mutuis se ipsos viribus interimerent. Obtemperatũ consilio est. Igitur armis domo egestis, claustrorũq; custodia obseratis: fidibus operã dare exorsus: inusitatæ seueritatis musam edidit. Cui⁹ prima specie ꝓsentes veluti mœstitia ac stupore cõpleuit. Qui postmodũ ad petulantiorẽ mentis statum vegetioribus lyræ sonis adducti: iocabundis corporũ motibus gestiẽdo: dolorem plausu permutare cœperũt. postremo ad rabiem & temeritatẽ vsq; modis acrioribus incitati: captũ amentiæ spiritũ clamoribus prodiderunt. Ita animorũ habitus modorũ varietas inflectebat. Igitur q in atrio melodiæ expertes cõsiterant: regẽ cum admissis demẽtire cognoscũt: irruptaq; æde furentem complexi/

Sclauorũ xix. subactio.

Ascerus primus archiepiscopus Lundẽsis. 1103.

Musices insolens laudator.

Rammeplan dicitur est fir modus musices ab antiqs lingua Danica.

Musicę vis.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Regis furor.

cõpræhẽsum cõtinere nequibãt. Quippe nimio captu furoris instinctus/eorũ se valide complexibus eruebat. Naturæ siquidem ei⁹ vires etiam rabies cumulabat. Victo itaq; colluctantium robore procursum nactus conuulsis regiæ foribus arreptoq; ense quatuor militum continẽdi eius gratia propius accedentiũ necem peregit. Ad vltimũ puluinarium mole quæ vndiq; a satellitibus cõgerebantur obrutus: magno cũ omniũ periculo cõprehẽditur: vbi vero mẽte cõstitit: lesę primũ militiæ iusta persoluit: vt autem acrioribus expiationis modis pœnitẽtiam ederet: redimẽdæ noxæ gratia religiosæ peregrinationis ꝓpositũ amplexatus est: Iudæãq; diuinæ visitationis memoria venerabilẽ adire cõstituit. Cui⁹ studii sanctitatẽ cum diu tacitus animo reuoluisset: tandẽ iis maxime quos ob excellẽtẽ corporis habitũ profectionis suæ consortes destinabat insinuat. Quibus rem dolenter ferẽtibus idipsum apud celeberrima patriæ concilia publicauit. Qd cũ in Wibergica quoq; cõcione vulgasset attonita multitudo perinde ac patrẽ amissura foret ingemuit: absentiã ei⁹ pernicio sam patriæ futurã vociferans: inq; eo remorando tota plæbs vnius plorabũdi amici vultũ habuit. Ad vltimũ lachrymis suffusa supplicem se eius genibus aduoluit: magnopere deprecans: ne magis priuati voti q̃ publici cõmodi debitũ intueretur: eũq; plus deo syncera regni ãministratione: q̃ exilio placiturũ affirmãs. Ille precibus cõcionis voti religionẽ oppositi: eiusq; titulo ꝓpositi pertinaciã tuebatur. Nec populo ad refellẽdã excusationis rationẽ cõsilii sagacitas defuit. Redimẽdi nãq; voti gratia tertiã se rei familiaris partẽ egentibus erogaturã promisit. Sed ne sic quidẽ tenacissimã sanctitatis eius perseuerãtiam labefecit. Negabat enim rex honestatẽ culpa redimi posse: seq; alieni æris interuẽtu voto liberũ fore: futurũ afferens si cõditione vteretur: vt & se periurii, & patriã paupertatis periculis implicaret. Malle vero proprio sumptu profectionẽ instruere: q̃ aliũde impẽsarum necessaria mutuari: ne alieno grauamine ad peragẽdum deuotionis propositũ vteretur. Itaq; seductos maiores de substituẽdo interim procuratore consulere cœpit. nõ quia prudẽtia fallebat: sed ne præteritis aliorũ cõsiliis/suo indulsisse videretur: priuatã sentẽtiam publicæ præferẽdo. Quo audito principes id se cõsultoris optioni permittere respõderunt: nec hac quidẽ in re de eius industria dubitaturos cuius summã in aliis solertiã didicissent. Tunc rex Haraldũ filiũ quẽ præstantior ætas honori tempestiuũ effecerat: regis partibus perfunctorie donat. Scialmoni vero candido splendidissimæ atq; integerrimę dignitatis viro: cui non solum totius Sialandiæ, sed etiã Rugiæ vectigalis a se factæ procurationẽ detulerat: peragẽdæ circa Kanutũ educationis officium mandat. Ericũ autẽ obscuriore loco natũ hebetiore quoq; cura complexus/ minoris potentiæ tutoribus applicauit. Quibus dispositis vt grandítatis suæ speciẽ consentaneo corporũ habitu minueret procerissimos quosq; peregrinationis participes legit: ficq; alienæ staturæ spectaculo/suæ miraculũ temperauit: ne singularis eius magnitudo visentibus exteris ludibrio foret. Nec piger Botildæ ad consectanda mariti studia animus fuit. Quẽ quidẽ eodẽ voto: sed diuiduo thoro secuta: profectionis meritum pudicitia cumulauit. Sed neq; Ericus patriæ quã deseruit curam abiecit. Ne enim Dani sub externo pontifice sacrorũ munera celebrarent: missis ad curiam legatis in ornamentũ domesticæ religionis maximi sacerdotii insigne expetendum curauit. Nec eum Romanæ promissionis fides fefellit. profectus enim a curia legatus qui sacri insignis prærogatiua nostræ gentis sacerdotiũ adornaret: cũ celeberrimis Danorũ vrbibus inspectis cuncta curiosissime collustrando/ non minorẽ perso-

Haraldus Eriri filius absente patre procurationem regni suscipit.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

narũ q̃ ciuitatũ respectũ egisset. Lundiæ ob egregios Asceri mores/tũ ꝙ ad eã e fini-
timis regionibus terra mariq; transitus abunde pateat/hunc potissimũ honorẽ de-
ferendum existimauit. Nec solũ eã Saxonica ditione eruit: sed etiã Suetiæ/Norua-
giæq; religionis titulo magistrã effecit. Nec parũ Dania Romanæ benignitati de-
bet: qua nõ solum libertatis ius: sed etiã exterarũ rerũ dominiũ assecuta est. Interea
Ericus petitã nauigio Rusciã terrestri ꝑmẽsus itinere magna Oriẽtis pte transcur-
sa, Bizantiũ veniebat. Quẽ imꝑator nequaq̃ vrbe excipe ausus/extra mœnia tende-
re iussum hospitalitatis officiis ꝓsequebatur/ratus religionis simulatione dolũ in-
tendi. Siqdem famam eius ac magnitudinẽ suspicione insecutus/impensis eũ q̃ mœ-
nibus fouere maluit. Adhæc Danos summa a se familiaritate cultos eadem suspicio-
nis occasione notabat/ꝑinde ac maiorẽ patrii regis q̃ stipẽdiorum suorũ respectum
acturos. Inter cæteros em̃ qui Cõstantinopolitanę vrbis stipendia mererẽtur/Dani-
cæ vocis homines primũ militiæ gradũ obtinent: eorũq; custodia rex salutẽ suã val-
lare cõsueuit. Nec imꝑatoris Ericũ opinatio fefellit. Verũ re dissimulãter habita ve-
nerandorũ sacrorũ gratia ciuitatis introitũ expetiuit/p̃fatus maxime se eo loci cele-
brãdæ religionis amore ꝑductũ. Imꝑator collaudato petẽtis studio postero se die po-
stulationi responsurũ ꝓmittit. Interea q ex Danis Gręcorũ militiã secuti fuerãt im-
peratore adito regẽ suũ cõsalutandi ptãtem efflagitãt: ꝑmissisq; segregatim egredi
iussũ: ne sil' oĩm aĩos vna regis hortatio capet. Subornauerat em̃ Imꝑator vtriusq;
vocis ꝑitos, ꝑ quos eorũ Ericiq; colloquia disceret. Primũ itaq; cõsalutato rege cõsi-
dere iubent. Tũ ille fari exorsus/docet Danos Gręcorũ stipẽdia merẽtes iãdudũ ho-
noris arcẽ virtutib⁹ impetrasse/indigenis exules imꝑitare/ ml'toq; foris q̃ domi fœ-
liciores existere. Adhæc Imꝑatorẽ eorũ fidei capitis sui custodiã credere: eumq; prę-
latiõis vsum nõ tã ex eorũ meritis, q̃ ex illorũ q ante eos Græcorũ militiã coluissẽt/
virtute ꝓgenitũ. Quapropter magnoꝑe eis curandũ esse: ne plus temulentiæ q̃ so-
brietatis studiis indulgerẽt/susceptæ militiæ melius affuturi, si neq; se vino/neq; re-
gẽ sollicitudinibus onerassent. Fore aũt si frugalitatis normã deseruissẽt: vt militiã
segnes/ iurgia alacres exequerẽtur. Monuit quoq; ne manũ cũ hostibus cõserturi,
maiorẽ vitæ q̃ virtutis curã agerẽt: neue mortẽ fuga p̃currerent: aut salutẽ suam
ignauię p̃sidio tuerẽt: ꝓmittens se cũ primũ in patriã redissẽt, fidelem eoꝝ operam
bñficiis pẽsaturũ. Qz si viriliter dimicãtes spm̃ in acie ꝓfudissent, ꝓpinquos eoꝝ ac
necessarios honore ꝓsecuturũ. His itaq; cõsentaneis modis vniuersos affatus/ꝓpen-
sam Danorũ fidẽ Græciæ conciliauit. Cuius rei imperator per subornatos certior
factus, falso Græcis sapientiæ prærogatiuã ascribi inquit: ꝙ ducis fidem notassent,
cuius gentem totius alienam perfidiæ cognouissent. Siquidem probatissimo popu-
laris constantiæ experimento regiæ fidei habitus æstimari poterat. Cumq; eum re-
ligioni potius q̃ fraudi intentũ aspiceret, vrbe exornari iussa/ac plateis cultius strã-
tis, dextera manu venerabiliter exceptum ad curiam et palatium vsq; magno cum
omni tripudio triumphantis more perduxit: et cui suspicionem immerenti inflixe-
rat, honorem quo maior ab homine præstari non poterat/ erogauit. Quinetiam ei
perinde atq; honoratissimo hospiti regiam cessit: eaq; nemo deinceps imperatorũ
vti voluit: nequis se maximo viro tecti communione æquasse videretur: hospitiiq;
reuerentia perpetuum hospitis monumentum existeret. Quinetiam accersito qui
staturam eius mensuræ parilitate compræhenderet / stantisq; et sedentis habitum
q̃ diligentissime coloribus cõplecteretur: tantæ magnitudinis ammirationem per-

Primatus Lundensis ecclesiæ.

Eric⁹ Bizãtiũ appuls⁹.

Dani Cõstãtinopoli merere soliti.

Erici ad Danos exhortatio.

Erico impẽsus honor.

q

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Reliquię in Daniam reportatæ.

enni ſpectaculo repræſentandam curauit. Et ne tantũ hoſpitẽ indonatũ dimitteret cõplacita poſtulare præcepit. Quẽ quũ facto opum contemptu ſacros potiſſimũ cineres exoptare cognoſceret, honorandis oſſium reliquiis donat. Ille religioſum munus cupide amplexatus/idipſm imperatoria bulla aſſignatũ Lundiam/Roſkyldiãq; deportandum curauit. Et ne ortus ſui locum veneratione vacuum fineret, Slangathorpiam cum Nicolai ſacratiſſimis oſſibus diuini patibuli particulam tranſtulit. Quippe et oppidi illius templum molitus: et eo loci vbi nũc aram videmus/matre editus proditur. Præterea oblatum ab impatore magni ponderis aurum ſpreuit ac repudiauit: ne poſtpoſito cõtinentiæ ſtudio, Græcas opes appetere videret. Quem mox Impator iniuriæ reum agere cœpit/affirmans ſe non donum contemptu ab eo fuiſſe pfuſum: abiectiſq; precibus vnico notæ irritamento oblatis verecunde eũ vti coegit. Et ne rex accipientis potius, q̃ erogantis partes agere videretur, humanitatis eius officiis mutua liberalitate reſpondit. Sed donis eius precium nouitas fecit: barbarumq; munus hoc Imperatori charius, quo Græciæ rarius fuit. Deinde piraticis ab ipſo nauigiis/commeatuq; donatus, Cyprum contendit. Cuius inſulæ natura adeo quondam tumulorum impatiens fuit: vt mãdata ſibi interdiu corpora/proxima nocte reiiceret. Hic rex febri implicatus quum vicinum ſibi fatum adeſſe cognoſceret, apud celeberrimam Cypri vrbem corpus ſuum funerari petiuit/ præfatus tellurem aliorum cineres reſpuentem/ſuos quietius habituram. Igitur pro voto tumulum nactus, corporis ſui beneficio vetuſtam humi indignationem repreſſit: eamq; humanis ante cadaueribus reluctantem/non ſolum ſuæ, ſed etiam alienæ ſepulturæ patientem effecit. Coniugem quoq; eius idem peregrinationis labor finiuit. Iamq; tota regis ſtirps Suenonis ad tres tm̃ filios/ Suenonem/Nicolaum/et Vbbonem redacta fuerat. Nam vt ex ſupra poſitis liquet, Kanutum/Benedictum/atq; Beronem ferrum abſtulit: cæteros morbus abſumpſit. A diſceſſu vero Erici biẽniũ interceſſit/anteq̃ Dania certum mortis eius nuntium accepiſſet. Igitur Sueno natu ab Erico ſecundus tantopere regnum ætatis fidutia affectabat: vt nequaq̃ communem patriæ ſententiam duceret expectandam: vocataq; Wibergum cõcione, publici delectus arbitrium vnius prouinciæ iudicio præcurrere non extimeſceret. Et fortaſſis morum ſuorum obſcuritatem perſpicaciori cenſuræ committere verebatur. Ideoq; faſtigium paucitatis conſenſu rapere, q̃ fortunam ſuam incerto multitudinis decreto ſubiicere maluit: partiumq; ſuffragiis occupare, quod vniuerſorũ erat ſententia tribuendum. Sed dum citato equitatu curſum ad Wibergicæ concionis locum dirigit/corporis firmitate defectus, quo lenius cõmodiuſq; ferretur/carpento ſe excipi iuſſit/affirmãs hilariter obiturum, ſi ſaltem ſub regis titulo triduũ exegiſſet. Neq; enim neruorum hebetudo/aut membrorum tarditas feſtinabundamentis curſum reflectere potuit. Sed ob morbi magnitudinem huius quoq; vſum peroſus, miniſtris properare iuſſis, lecticam poſcit / præfatus nil ſe curaturum, ſi rex a populo ſalutatus, ſpiritum in concione deponeret. Enimuero inſopibilis ambitionis calor imbecillitate ſuperari non potuit. Sed dum aduerſæ valitudinis immemor ſupra vires concionem appetit, nõ regno fatũ/ſed fato regni titulũ pcucurrit. Reſtabat igit vt circa Nicolaũ/Vbbonẽq; delectus pageret. Nã Harald⁹ ſumma ſibi populariũ odia iniquiſſima regni amminiſtratione peperat. Quippe pcuratione in calumniã verſa, tam fœde ſe/tamq; deformiter geſſerat, vt abiecto iuſtitiæ cultu rapinis ac latrociniis teterrimã in ſubiectos potentiã exerceret: plæbemq; omni in-

Cypri natura.

Sepultura Erici.

Sueno regni affectator morit.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

iuriæ genere fatigaret. Quo euenit: vt cuncti sordidissimã eius dominationẽ posi, nequaq̃ regnum oppressori deferendum putarent/indignũ rati iniurias suas obsequiis, angustias honore rependi. Cunctis ergo Isoram coeuntibus quũ ob ętatẽ Vbboni summa decerneretur, Nicolaus solus qui id ægre laturus putabatur/maximo fauore concionis suffragia cõprobabat: ꝓ Suenonis filii ꝑ ętatis habitu regni inter se successionẽ versare consueuerint/sempꝫ minorem maior honoris huius hæredẽ habuerit. Vbbo vero parum solertiæ fisus, veluti secordiæ conscientia tanto oneri humeros suos subiicere recusauit/vegetioris ingenii fratrem eo munere dignissimũ asseuerans. Eñuero animi sui imbecillitatẽ ꝓprio q̃ alieno iudicio metiri prudentius duxit. Sed mihi quidẽ vitandæ præsumptionis gratia humilius, q̃ verius de virtute sua sensisse videtur: cui melius respuẽdo regnũ, q̃ amplectendo cõsuluit. Eo quidẽ honore dignior: ꝓ oblatũ sibi fraternæ prudentiæ cedere non erubuit. Et quidẽ Dani parũ iusta æstimatione tam modestam eius verecundiã ꝓsecuti, ignaríq; prudentem virũ fugiendi oneris rationem inertiæ simulatione quæsisse, quem perseuerantia supare debuerãt/neglígentia præterire sustinuerunt. Quis eñ mentis cõpos huius refertũ industria pectus ignoret, qui se intra priuatum fortunæ habitum cõtinere, q̃ dignitatis incremẽta cura ac sollicitudine quærere præoptauit.

Explicitus est Liber Duodecimus

Incipit Decimustertius.

Gitur Nicolaus suscepto regno adeo aĩm ab omni fastu auersum habuit: vt nihil ex pristina mansuetudine sua decerperet, totamq; præteritæ vitæ cõsuetudinem retinens/cũ fortuna animũ mutare passus non est: ne potius fortunæ mores, q̃ morib⁹ fortunã subiicere videret. Præterea ne patriã sumptuosa clientela ac voracibus oneraret impensis, quotidianã militiam suam sex tãtũ aut septẽ clypeis ob exturbanda latrocinia cõtentã habuit: nec petulantiorẽ regẽ, q̃ militẽ egit. Duxit autẽ Margaretã patre Ingone Sueonũ rege: mre vero Helena natam: cuius castitatẽ rex Noruagiensiũ Magnus cõiugio delibauerat. Qui quũ sedulo Sueones adort⁹/in Hallandenses etiã arma ꝓferret, inopinata eorũ irruptione pculsus/vt erat calciamentis vacuus ꝓbrosũ ad naues recursum habuit/eiusq; fugæ deformitatẽ etiã cognomine vsurpauit. Cuius manũ Ingo saluti suæ ꝓniciter imminentem ferre nequiens, merendæ pacis gra filia ei in matrimonium tradita, piculum beneficio repulit. Ex hac itaq; Margareta Magnus ꝓlem nõ sustulit. Nicolaus infœlicibus sobolem auspiciis ꝓpagauit. Cuius filius Ingo initio adolescentiæ effrenis equi lasciuia excussus/eiusdemq; vngulis artuatim obtritus/splendidissimũ sanguinẽ luteis viarũ sordibus erogauit: tristissimoq; fati genere cõsumptus/sparsis viatim mẽbris, lacerũ humi cadauer iacuit. Pædagogus qppe eũ equo assuefacere cupiẽs, habenas manu cõtinere pmisit: quarũ regimini intempestiuus adolescens pede subselliis inhærente, cõtiguũ solo corpus habuit. Magnus vero fœlicioribus naturæ q̃ fortunæ incrementis euectus, teterrimũ

Nicolaus rex. lxxxi.

Magni fuga.

Ingonis fatum.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

consanguineæ cædis piaculum edidit/atq; ad notissimū fidei exemplum euasit. Cui mater ampliorem propinquorū fauorem affinitatum beneficio creare cupiēs Henrico Regnaldi fratris Kanuto Ingiburgam sororis filiam coniugio copulauit. Paterna vero bona in ęquales admodum portiones partitione redegit/vnam sibi/cæteras nuptis (quas præfatus sum) diuisionis parilitate contribuens. Hinc Danorū/Sueonūq; dissensio orta: ac deinde cōpluribus inimicitiarū incrementis coalita: ad hoc vsq; tempus veteris odii tenacissima pseuerat. Præter hæc Ingritha Vbboni cuidā postmodum denupta Nicolao ex pellice nata pditur. At Margareta nō solum diuinarū ædiū opes latifundiis auxit, sed et totis viribus ad augendū eorū splendorem incubuit. Sacerdotalisq; cultus inopiam exquisito ornamentorū genere pmutauit. Enimuero quo rem diuinam ornatiorem efficeret, pallas/ laticlauias/ cæteraq; sacerdotii insignia cōdere/atq; sacrorū vsibus erogare curæ habuit. Hēricus vero Guthskalci ex Siritha filius maternis a Nicolao bonis indigne spoliatus tam acrē eorum repetitorem agere cœpit: vt Danis infatigabiliter imminens/ipm intra Slesuici fines ad tuendam salutem suam statione et excubiis vti cogeret. Interiectam Albiæ Slesuicoq; prouinciam cultore vacuefecit. Cuius rei vlciscendæ gratia Nicolaus excita classe, Liutcham appellit, Eliuo Slesuicēsis præfecturæ viro equestres obuiam sibi copias ductare iusso. Necdum enim Dani externas obequitando pugnas conficere nouerant. Verum præfecti leuitas pecuniæ ab Henrico pactione corrupta, cupidius quæstum, q̄ imperium intuebat. Itaq; Nicolaus Sclauicis in campis vacuam equis phalangem explicat. Tūc Sclaui pedites obequitando lassare, q̄ cum tota acie manum conserere tutius rati, nunc alas/nunc cornua circūuolando/ eademq; varie iaculis incessendo obliquis hostem insultibus lacerabāt. Procursu namq; in eum directo fuga referebantur/nec recursum segnius q̄ impetum edebant: nostrorūq; maiore mole q̄ pernicitate sibi imminentium ex aduerso congressum vitantes, reiectis habenis, aduersos premebant. Terribilem bello virtutem furtim et quasi insidiarū latrociniis attentantes. Ita laxata/debilitataq; Danorū acies quia rem in plano parum fœliciter gesserat, vicini montis editum occupauit: salutem suam quam armis tueri nequibat, loci præsidio munire cupiens: eoq; potita/verticis beneficio subiectum hostem secura conspexit. Die postera ne loci, q̄ suis viribus munitior videretur, ancipitem campi fortunam repetere q̄ certo montium tutamento gaudere maluit. Sed equestris militiæ spiritum pedestris ferre non potuit. Quo euenit: vt amissū pugnæ dec⁹ recupare nitētes, pristinæ cladis ignominiā postera cumularēt. Crediderim hāc pugnæ fortunā ab instrumētorū magis, q̄ aīoꝝ inopia pfectā: quia dū fortitudinis spirit⁹ parū curiose prima militiæ cōmoda circūspexit, non metus sed inertiæ pœnas pepēdit/suaq; potius negligētia q̄ alienis virib⁹ pculcatus occubuit. Haraldus re fortiter gesta adeo grauiter affectus pdit: vt gradiēdi inops clypeoq; a suis exceptus alienis manibus castra seqret. Kanutus quoq; p summā vulnerū acerbitatē pedum firmitate defect⁹, pmptissimā militis fidē expt⁹ est. Qui ne dn̄s ab hoste intercipet, piculum eius suo discutere nō dubitauit. Sociis namq; de industria fugere iussis/ipe corpis simulatione cursum lentius agēs, imminēti sibi Sclauo manus obtulit vinciēdas: eiusdēq; ppius obeqtātis habenas corripiens, lata a sociis ope, equo barbarū spoliauit. Quo potit⁹ ptin⁹ eo summā Kanuti imbecillitatē adiuuit. Igit vt callidę/ita piculosę fortitudinis fœlix exit⁹ fuit. Subeunte crepusculo nr̄i infœlicem pugnæ euentum sortiti, reliquias suas vnico repetiti verticis præsidio

Margareta regina.

Haraldi vulnera.

Kanuti vulnera.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

tuebantur. Cibo quoq; et potione defectos pręter vulnera ac lassitudinē etiā alimē torum inopia lacerabat. Igitur ad vltimam pene tabem redacti quū et pericula vn diq; et nusq; auxilia circunspicerent: quippe et Scaniensiū tēpestate detinebatur ad uentus/et Elinus pecunia ab Henrico corruptus, reddita tarditatis ratione, copias ducere supersedebat/humanæ opis desperatione ad cœleste præsidiū cōfugerūt/ab sumptæq; spei suæ reliquias in dei, q̄ hoīm fortitudine reponere maluerūt. Postera vero die qua Laurentianæ vigiliæ sacra recolebanť/diuinā potētiā nullo melius, q̄ frugalitatis voto ꝓpitiandā rati, cōcione lugubriter habita, lucē qua vel priuatum Laurētii/vel publicū sanctorū solenne ꝓcurrim⁹/siue quā diuinę passionis memorię dedicare cōsueuimus: annuo tpm volumine repetitā ab oīmi Danica ætate cōtinē tissima iciunii religione excolendā ꝓmittūt. Q̄d votū publicæ necessitatis exigen tia nuncupatū exactissima posteritatis cura firmauit/indignū rata statā a maiori bus cōtinentiā stomachi impatiētia atq; escarū auiditate cōuellere. Diluculo vero nostrorū acies cēturiatis globis naues repetēre adorsa, Scaniēses nup classe adue ctos obuios habuit. Quorū aduētus beneficio recreata/ipsos pinde ac corpore et vi ribus integros ne terga ab equitatu incesserenť/curare iubet. Deinde cōposito gra dū agmine ꝓmouēs quū forte limosam obiecti lacunaris voraginē traiicere debuis set/neq; eā vllo cōpēdii deflexu vitare quiuisset, peragrare adorsa: sed mox palustri cœno tenacius implicata, ac desidentis luti illuuie præpedita/cōfuso trāsitionis im petu similem fugæ tumultū edebat. Maior pars labili paludis mole pessundata, pe corū more ab hostibus trucidabať. Ita trāsmeādi auidis improuidaq; et cęca festina tione ruētibus impedimentū piculo fuit. Tandē ægre in littus reditū/discessūq; est. Cūq; Sclaui pinde ac victoria frēti verbis viriū suarū laudē p̄ se ferentibus Danicas vituperio insequerenť/et quasi illarū imbecillitati fortitudinis suæ iactātia ꝓcaci⁹ insultarēt, Hēricus q; ꝓbe nostrorū animos nouerat/diuersa se, inquit, hostiū robur æstimatione cōplecti: quippe regis eorū in equo præualido exemplū liquere. Qui si vires suas scisset, oīne equitis imperiū sperneret. Quas qm̄ ignorat, facile insidētis arbitriū patitur. Ita Nicolaum si viribus suis fidem haberet/cuncta ꝓspere: diffidē tem vero nihil fœliciter executurum. Post hæc Elinus q; patrię fortunam vendita uerit a rege perfidiæ damnatus: non solum præfecturæ beneficio, sed etiam patri monii rebus ignominiose exutus, vltima inopia sordidissimi lucri pœnas persoluit. At Henricus ob superioris pugnæ successum audaciæ incrementis euectus, litto rales Danos piratica lacessendo/nō solum Eidoræ finitima: sed etiā cuncta Slesuico Valloq; quod Danorū opus vocamus interiecta vastabat. Iꝑam interdū vrbē illatis clam per nauigia copiis improuidā aggrediebatur. Itaq; post exactū Elinum adhuc finibus illis prouisore vacuis creberrimę exterorum violentiæ etiam domestica furta accessere: tantoq; ciuitas intus q̄ foris acerbius vrgebatur: quanto ad nocen dum occulta manifestis proniora noscuntur. Aeque ciuis vt hostis formidabatur. Quippe Fresones cum Holsatiis ac Dytmerchis impunitatis spe ob præfecturæ va cationem concepta/dies latrociniis/noctes furtis emetiebantur: et vbi fastigia neq; bant, imas ædium partes ligonibus adorti/cuniculis custodem fallebāt. Nec minor ædituorū in asseruādis rebus cura flagrauit. Equi intra repagulū ne furtim abstra hi quirent, ferro compediebanť. Aediū excubitores vberioris cautelę gratia/valuis affixi iacebant. Nec serarum claustris contenti, etiam fossa aditus obfirmabant. Ita grassante latrocinio quidam ingenuæ stirpis plurimorum paupertatem partarum

Dani vigi liam sancti Laurentii oīm sancto rū et para sceuen ie iuniis cole re pmittūt

Nicolaus Danię rex equo compa ratur.

Dane vircke.

Fresones. Holsati. Dytmerchi.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

nequiter opum incrementis obolitam cernẽs/absq; respectu verecũdiæ eadẽ ample
cti animũ induxit/clarissimãq; indolem suam spe lucri incitatã ex summo nobilita-
tis fastigio in obscœnissimã atq; ꝓfundissimã turpitudinis sentinã abiicere non eru
buit. Ita sanguinis decore indecenter vsus/vires generis ad scelerũ licentiã transtu
lit: et quod virtutibus nutrimentum esse debuerat, vitiis obtentui fecit. Siquidem
nulli facta eius aperta criminatione insequẽdi audacia fuit: tãtoq; ꝓpensior delictis
impunitas habebatur: quãto cõspectior delinquẽtis noscebat̃ auctoritas. Ea tẽpesta
te missi a Kanuto q pecuniã quã educator eius depositi nomĩe cõseruauerat, in Fio
niã e Sialandia transferrent: quũ ab vtroq; littore æque distante nauigio ꝓcul pira
tas imminere cõspicerẽt, expẽsam fune crumenã vndis occultauere. Postremo quũ
se parũ potẽtes remigii aĩaduerterent, fugæ diffidentia implicati, reciso tenaculo/
Thesauri mersio. vetustas regũ opes harenis, q̃ hostibus relinquere maluerunt. Quã rẽ Nicolaus in
Sialãdiã ex Fionia traiiciens tãetsi eminus specularet̃/ periclitantibus præsidio fo-
re nequiuit/ꝙ exiguis et inhabilibus ad remigiũ nauigiis vteret̃. Postea quũ Kanu-
tũ iocundũ præ se vultũ ferentẽ cõspiceret, oris hilaritatẽ increpans ob recentẽ aui
ti paterniq; æris iacturã/dolere ei admodũ expedire dicebat. Ille nihil hac se moueri
Opum detestatio. fortuna dicebat: sed eius beneficio summã liberalitatis occasionẽ accepisse respõdit
vt enĩ ante nihil ex paternarũ opũ cumulo decerpe ausum, ita deinceps accessuras
abunde erogaturũ. Maximũ quppe auaritiæ nutrimentũ diuitias esse: quas quisqs
asseruare intenderit, humanitati vacare nõ possit. Qua voce se pecuniæ, sed eã regi
impare monstrabat. Cuius rei pręcipuũ extitit documentũ quod sequitur. Quũ ob
creberrimas acerrimasq; finitimorũ excursationes nemine Slesuicensis præfecturæ
Anno 1114 Ducatum Slesuicensem adeptus est Kanutus filius Erici Eyegod. beneficiũ etiã oblatũ recipe audente/Kanutus tã periculosum a patruo honorẽ nõ
opũ cupiditate/sed fiducia virtutis expeteret: neq; gratis eũ impetrare quisset, ven
dita patrimonii pte, formidolosum aliis munus pretio assecutus est: eam demũ quę
stuosam esse militiam ratus, qua gloriæ et claritatis stipendium potuisset acquiri.
Ita rex extimescendũ ignauiæ decus virtuti venale fecit: emptor vero plus lucri in
militiæ, q̃ opũ agitatione reposuit. Principio siqdẽ pceptæ potestatis Henrico p le-
gatos mandat libẽter se cũ eo de pace acturũ, si primũ et damna Iutiæ emendatione
pensata/et spolia ab ipso restituta fuissent. Quibus ꝑfectis ipse interim pinde ac re-
sponsi præscius nõ solum suorũ/sed etiã eorũ quos ex finitimis amicos habebat ma
nu contracta legatorũ reditũ armis subsequi statuit. Hẽricus se neq; cũ Danis ami-
citias gesturũ/neq; a maternæ hæreditatis petitione cessaturũ respõdit. Quo acce
pto Kanutus rursum ad eũ legatos mittit/oẽm sequestræ pacis cõmunionẽ publice
Kanutus a quo Esparet. recisuros. Quorũ Henricus irrisa legatione Kanutũ impatienti sessoris equo psimi
lem ait/se vero petulantiæ eius frenos iniicere curaturũ. His auditis Kanutus, vt
magno impetu, ita minimo tumultu noctu iter ingressus/ferriq; et prædæ abstinẽs
quo minus aduentus eius prouideretur, diluculo ad Henrici munitionem perue-
nit. Ille tam subitæ irruptionis incautus, nec arma capere/nec se præsidio tueri pa-
rat: sed protinus vicinum mœnibus flumen equo attentans, vnico aquæ interstitio
hostem fefellit: lætatusq; est ꝙ salutem suam amni q̃ oppido credere maluisset. Quẽ
quum Kanutus vlteriore iam ripa potitum aspiceret, an maderet per ludibriũ per
contatus est. A quo ecõtrario quid ita incederet interrogatus, venisse se (inquit)
vt promissa ab eo lora recipiat. Ille minas sibi quas nuper intenderat responsi vr-
banitate exprobratas intelligens, ignominiam ioco prosequutus, Adeo mihi

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

inquit calciũ viribus obniti videris: vt ne tangi quidem cõtinerive queas. Tũc Kanutus prius castrũ: deinde cæteræ regionis culta vastauit. Secũdo quoq; nouatis copiis oẽm Sclauiã strage atq; incendio implicauit: nec solum patriã hoste, sed etiã hostem robore vacuefecit: adeo vt prius ꝓuocare solitũ ne ꝓprię quidẽ tutelæ sufficiẽtem relinqueret. Postremo quũ totas Henrici vires prudentia sua ac fortitudine debilitasset, sanguinis quo illum proxime cõtingebat natura actus/vt publice hostem ita priuatim amicum egit. Semel nãq; dimisso exercitu viginti duntaxat equitibus comitatus, ad locũ in quo Henricum diuersari didicerat/cursum direxit, pręmissis qui suæ ei salutationis mãdata ꝑferrent. Henricus falso hostem sibi blandiri inquiẽs ꝓtinus vbinã esset ꝑquirere instituit. Quibus eũ in porta adesse referẽtibus/ipse nũtio attonitus, mẽsam ad quã forte prandendi gratia discumbebat/vi manus discutere parat. Tunc legati pręsentiã ducis a pace ꝑfectã iurantes/cõceptũ falso metum affirmationum suarum perseuerantia discusserunt. Quibus vt Henricus fidem habuit/fugæ meditationem amoris indicio castigauit. Enimuero tabulæ innixus suffuso lachrymis ore infœlicem Daniam futuram dum tali viro caruerit/aiebat: se vero amicitiam eius syncęra amodo fide culturũ. Hunc nimirũ consanguineus amor et suæ infœlicitatis obliuisci/et hostis virtutẽ fateri coegit: vtq; ꝓpriæ fortunæ immemorẽ, ita alieni laudatorẽ effecit. Deinde præsentem amplexatus/haud parcius lachrymas q̃ epulum præbuit. Quippe præsentẽ eius mansuetudinẽ q̃ præteritas noxas attẽtius intuens, frequẽtiæ dãnorũ vnius beneficii indulgentiã anteposuit. Sed neq; Kanutus ꝑfectũ a pietate mœrorẽ ingratus excepit. Qui etiã plus in creãda pace q̃ fruenda dape voluptatis reponẽs/et quasi mediatoris ptes agere exorsus, Henricũ auunculi gratiam expetere iussit: ac demũ cõsensum eius ꝑseuerantia ammonitionis obtinuit. Siquidẽ Henricus rem maternã/cuius repetẽdæ causa aduersa Danis arma tulerat, pretii pactione interposita, Kanuto in possessionem ascripsit eandẽq; Kanutus ad regẽ cõditionẽ qua accepat transtulit: ac deinde receptã ab eo pecuniã Henrico numerauit. A quo etiã postmodũ ad cõuiuandũ accersitus excipitur affirmãte priori eius aduẽtui minus, q̃ decuit impense seruitũ. A quo etiã Henricus nuper se vita atq; incolumitate donatum iudicans, Sclauiam ei iurisiurandi firmitate legauit. Huic accessit ꝙ ad gerẽda cũ Theutonicis bella/quibus præcipue Sclauia vexabat/filiorũ virtutibus diffidebat: maluitq; maturũ fortitudine hæredem circũspecta arbitrii sui libertate cõciscere, q̃ sub naturali sed inualido patrimoniũ exteris ꝑuadendũ relinquere. Hæc offerẽtẽ Kanutus impietatis sibi notã immerentiũ liberorũ cõtemptu paritũrũ affirmat: seq; tã iniustis eius ꝓmissis vsurũ negat. Postremo ꝑseuerantissimis Hẽrici ꝑcibus supat/ꝓpositi rõnẽ a natorũ secordia mutuantis. A quo etiã imperatoris gratia ꝙ Sclauia in eius beneficio reponi videret admodũ egere ꝑmonitus, equũ ei calces auro cõfixũ muneris loco trãsmisit: donũq; per se habile inusitatis vngularum ornamentis accipienti venerabilius reddidit. Crediderim tunc Imperatorem plus laudis in dantis industria, q̃ dono reposuisse: quum primi precii metallum quo cõtemptibilius habitũ, hoc gloriosius videret oblatum. Absumpto Henrico legatã sibi ꝓuinciã nullo refragãte possedit. Interea Haraldus quũ nec domi clarus/nec foris celeber haberetur/virtutis inopiam quęstuũ copia leuare cupiẽs, refertũ nequitia aĩm in imã turpitudinis voraginẽ egit. Ad rapinas et furta mãcipiis vtebat. Seruorũ labores latrociniis applicabat. Satellitũ cultui viciniæ spolia: sumptui impendebãtur armenta. Aestatẽ piratica pariter ciuib⁹

Sclauorum subactio. xx

Anno Christi 1132. Sclauia cum Vandalia feudum cum corona datur Kanuto ab Imperatore Lothario. Funcksius. Sed quantum ad supputationem annorum Christi attinet longe aberrat Funcksius prius enim interfectus est Kanutus quam Funcksius scribit.

Haraldi vitia.

Ego existimo hoc factum esse primo anno Imperii Lotharii, anno Christi 1127. N. P. H.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Haraldsborg extruitur sed nostro aevo demolitur.

atq; exteris insidiosus exegit. Cæterũ quo Roskyldiæ damnosius immineret/aduersam ei munitionẽ erexit: quã et sordidissimæ clientelæ frequentia cõpleuit. Itaq; ruris opima populatus, pari vernarũ maleficio ciuilia lacerabat. Qui clam noctu meritoriis sese tabernis subiiciẽtes, cõplacitas aĩo merces impune tollebãt. Aliis interim districtos hospitũ iugulis gladios applicantibus/interitũq; minantibus, ni iniuriæ patientiã prębeãt. Ea furti violẽtia summã ciuitatis opulentiã ad vltimas rei familiaris angustias redegit. Talibus calũniæ stimulis lacessita ꝓuincia, accensis indignatione animis, vltrices dãnorũ manus Haraldi bonis iniicere aggressa/spolia spoliis/rapta raptis vlciscitur. Neq; eñ sibi aliena corripere, sed ꝓpria resumere videbatur. Ipse tuto terras tenere nequiens/cõsternatæ multitudinis impetũ nauigio vitauit. Quẽ Kanutus alieni rapacissimũ ac vitiosissimis vbiq; lucris incũbentẽ aspiciens/aui pſtlem aiebat omĩgenis alitũ pẽnis nidũ cõpaginãti subito vẽtoꝝ turbine disiiciẽdũ. Ita Haraldũ prædonẽ oĩm effectũ/oĩbus prædã ex se daturũ/aliorũq; spolia suoꝝ indubitãter piculo luiturũ. At Erico modestũ erga populares ingeniũ erat. Qui quũ debitã sibi paternæ rei portionem expeteret, ab Haraldo fratre repellitur negante adulterio ortum ad hæreditatis cõmunionẽ pertingere. Ea re, vt par erat, motus/acerrimum bonorum eius peruasorem agere cœpit/fraternisq; spoliis iniurias suas vlcisci probitatis loco duxit. Cæterũ Aruacũ rapta congessit/sordido neglectoq; loco splendidas opes cõplexus. Quẽ Haraldus noctu ibidẽ inopinatũ adortus postq̃ fuga delapsum cognouit, moræ copia nõ suppetente/circa prædã hærere metuẽs, tecto faces subiecit/refertamq; suis opibus ædẽ flammis absumere, q̃ raptori intactã dimittere maluit. Quo cõperto Kanutus ꝑfectas a cõtemptu lites cõpescere cupiens/metuensq; ne degenerati patris fulgor in filiis exolesceret, vtriq; Slesuicum venire districtius mãdat: si supsedeant pte corporũ spoliandos minatur. Pręsentes deinde fraterne coarguens/curiosa animi inspectione æquissimã inter eos patrimonii pticipationem pegit: Ericoq; ac Haraldo in paterna bona eundum iudicauit. Eodem tpe Henrici Suenonis filii cõiunx mariti cõuictũ ingenti perosa fastidio aliena veste sumpta, suis se penatibus intempesta nocte subduxit. Apud quã iuuenũ quidã (vt fama est) plurimã obsequio familiaritatẽ adeptꝰ, callide effecit: vt ad suũ eam amorẽ pduceret. Deinde ne res amborũ piculo ꝑderetur/muliebriter allectam viriliter cultã/furtiue deuexit. Quã vir eius fortuitis subsecutus indiciis apud Alaburgiam in cultu familiari deprahensam, amatore delapso/domũ reduxit. Verum hanc ignominiã a clandestino Kanuti cõsilio ꝑfectã ratus, integerrimi viri innocẽtiam tacitis suspicionis motibus insecutus/insontẽ notabat. Interea Sueticarũ partiũ rege absumpto/Gothi summã: cuius omne penes Sueones arbitriũ erat/Magno deferre ausi/alieni priuilegii detrimento dignitatis sibi incrementa quęrebãt. Quorum Sueones auctoritate cõtempta, veterẽ gentis suæ prærogatiuã in aliquãto obscurioris popli inuidia deponere passi nõ sunt. Igit antiquæ dignitatis speciẽ intuẽtes, titulũ iiusta collatiõe ꝑreptũ/nouo regis electu cassarũt. Qui mox a Gothis trucidatꝰ, morte Magno imperiũ cessit. At Magnꝰ incidẽtẽ sibi nuptiarũ cupidinẽ/Polanorũ pſidis Bokisclaui filiã postulãdo/cõpleuit. Qua sibi p internũtios desponsa, mox Sclauię excitã pſno impio classẽ admouit. Rex cuius Vartisclauus diutinas cũ Danis/Polanisq; inimicitias gesserat. Hic Nicolaus vrbẽ Ornã oppugnare adorsus obsidionẽ pactiõe redimere coegit. Inde Iulinũ nauigans/ Bokisclauũ magna manu instructum obuium habuit. Cuius copiis auctus, celerem oppidi expugnationem

Henricus Skateler.
filius Suenonis affectatoris regni de quo folio 121.

peregit. deinde relicto victoriæ socio allatã filio spõsam abducit. Vartisclauus rem Sclauicam intolerabili vastationis onere fessam conspiciens: pacem colloquio petit. Quo parum prospere habito pari supplicatione apud Strelam discedentes aggreditur: vbi cum pacis pignoribus fretus/nauigium regis ab ipso inuitatus intrasset: maligno satellitum instinctu: captiui more habitus regredi prohibit⁹ est. Quã rem Kanutus in concione querela prosequutus: magnopere regẽ monere cœpit: ne plus alienæ perfidiæ viribus q̃ propriæ indulgeret temperantiæ: ne ve hostem fidẽ suam secutum captione implicans vt eum libertate ita seipsum perpetuo famæ splendore priuaret. Fore enim ni captiuũ omitteret: vt priuatum crimen publicus patriæ rubor existeret. Itaq; efficaci persuasione vsus, & amicum oppressione & dominũ infamia liberauit. Quæ tam iusta Kanuti sentẽtia totius concionis suffragiis cõprobata: magnũ alienæ inuidiæ irritamẽtũ præbebat. Dimissa classe nuptialia sacra apud vrbẽ Ripam agi placuit. Illuc siquidem frequens nauigiis portus oppido splendidã mercium varietatẽ importat. Vbi cum Kanutus in veste Saxonica cæteris cultior progrederetur: Henricus obfusis inuidia oculis alieni cultus splendorem ferre nequiens: orta inter ipsos altercatione/latus eius aduersum gladios ostro tutũ fore negauit. Quẽ Kanutus nullo magis ouillis securũ tergoribus respõdit. Lacessitũ vestis suæ fulgorẽ vrbano rusticitatis opprobrio speciosius q̃ minis aut cõuitiis vltus. Itaq; exprobratam sibi externi cultus æmulationẽ, domestici cauillatione prosequi cõtẽtus extitit. Idem postmodũ orientis partes piratica peruagatus: cum speciosa domũ spolia retulisset: ideoq; se dignitatis incrementa accepturũ speraret pro gratia accusationẽ expertus est: culpatus a rege q; in re Suetica prædam egisset. Cuius operam valenter editã consimili probitatis genere æmulatus Magnus inter cætera trophęorum suorum insignia inusitati ponderis Malleos quos louiales vocabãt: apud insularum quãdam prisca virorum religione cultos in patriam deportandos curauit. Cupiens enim antiquitas tonitruorũ causas vsitata rerum similitudine cõprehendere Malleos quibus cœli fragores cieri credebat: ingenti ære complexa fuerat aptissime tantæ sonoritatis vim fabrilium specie imitandã existimans. Magnus vero Christianæ disciplinæ studio paganã perosus, & phanum cultu, & louem insignibus spoliare sanctitatis loco habuit. Et adhuc quidẽ eum Sueones perinde ac cœlestium spoliorum raptorẽ sacrilegum autumant. Sed vtinã initiis eius exitus respõdisset. Verum plæriq; Magnũ sanguine vel necessitudine contingẽtibus Kanuti in uisa felicitas erat. Nihil enim adeo inuidiæ faces q̃ pariũ impar virtus excitat. Sed præcipue æmulum ei Henricum genialis thori contumelia faciebat. Margareta aũt benignissima consanguineæ charitatis alitrix, consilii sui tranquillitatem cõcitatis iuuenũ ingeniis opponebat: saluberrimaq; disciplinæ moderatione insidiosam petulantium rabiem temperabat. Quæ cum intercutis humoris vitio immodico tibiarum turgore premeretur: neq; letiferã morbi rabiẽ medicamẽtis leuare quiuisset: ad vltimã pene tabem redacta/Kanutum egregię indolis fidutia aduocat: impẽseq; hortatur patriæ pacem, propinquorũq; concordiã fidei suæ beneficio foueat: tutamento stabiliat: tantũq; se in rebus domesticis gerat quãtum egerat in externis. Adiecit quoq; existere qui regiæ familiæ charitatẽ odio disiicere niterẽtur: se vero plenis salubritatis monitis pestiferos talium instinctus pressisse. Ille deum simplicitatis suæ testem affirmat: seq; omne vitæ tempus innocentia ac fide exacturũ periculorũ procellas excipere: q̃ infligere malle promittit: odiaq; beneficiis repẽsurũ testat.

Kanuti laudata sententia.

Kanuti vastum respõsum.

Malleoli louiales.

Prisca superstitio.

Magni religio.

Margaretę hortatio.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Illa promissionis beneficio delectata: tantæ fidei securã æquo se animo obiturã asse-
ruit. Quæ vt iuuenilis inuidiæ fluctus viua cohibuit: ita consumpta laxauit. Nã ab
eius fato iuuẽtutis impatiẽtia primã propositi sceleris licentiã mutuata est. Sed &
Henricus præter cõmunẽ simultatẽ etiã priuata Kanutum indignatione perosus:
iniectos malignitati suæ frænos audaci impietate discussit. Vbbonem quoq; pfectũ
et Haquinũ filium quo firmius dolũ struereret: promptiorẽq; sceleri aditũ cõciliaret
insidiarũ participes facit. Hi tres eximiũ Kanuti fulgorẽ virtutis æmulatione per-
tęsi: graue mẽdacii incitamẽtum aduersum excellẽtẽ eius claritudinẽ destrinxerũt.
Itaq; splendidissimũ patriæ lumen densissimis tenebris inuoluere cupiẽtes: nihil eũ
regis vitæ tẽporibusq; deferre: sed ipsius exitum præpropera ambitione præcurre-
re: iamq; regiã sibi potẽtiam arrogare dicebãt. Mouit regẽ tanti cõtemptus opinio:
denũtiataq; concione/Kanutum iubet accersi. Qui cũ prior præstitutũ frequentiæ
locũ adisset: superueniẽti patrio Theutonicæ comitatis more: pallio vacuus obuiã
accurrit: equoq; descẽdentẽ continẽdę sellæ ministerio veneratus est. Tũc Nicolaus
fari in cõcione exorsus: docet Suenonis filios in regni gestione ætatis pcipue respe-
ctũ egisse: successionis habitũ ætatis ordine dispẽsasse: dominãdi ius in annorũ pro-
gatiua constituisse: neq; minori maiorẽ honore pcurrere licuisse. Quamobrẽ sese vt
natu minimũ: ita etiã regno postremũ fraternæ moderationis exẽplo nullã fortunæ
violẽtiam intulisse: expectatorẽ beneficii eius non raptorẽ fuisse: neq; ad intẽpestiuũ
ætati culmen manus præpropera porrexisse cupidine. Kanutum vero parum prio-
rum exempla secutum: violato speciosissimę cõsuetudinis habitu: regni ius cum re
necdum queat appellatiõe præcerpere: singulare nominis insigne celerius q̃ iustius
occupare: iamq; a suis falso regis titulo censeri non erubescere: cõsultius acturum si
regnandi fortunam: non in suorum adulatione: sed in extantis adhuc regis occasu
reponere: maturũq; præstolari decus: q̃ intempestiuũ præcipere mallet. His atq; cõ
sentaneis modis regiæ sibi nuncupationis insigne eripi querebatur. Tunc exurgens
Kanutus diu vultũ humi intentũ habuit: dicẽdiq; exordium aliquãtisper sudore &
suspiriis præcucurrit. Tandẽ & oculos, & animũ leuans: gladiiq; vt mos est capulo
innixus: peccant inquit pater qui moderationem tuã supra quod aut maiestati, aut
ætati debes exasperant: quiq; pacatissimæ mẽtis tuæ serenũ, mẽdaciorum procellis
incitant: obtrectationũ sibilis vexant. Sed onustũ mihi valde est q̃ integerrimã ani-
mi tui tẽperãtiã aliquid ab alienissima tibi iracundia mutuatã, & quasi sinistro ra-
tionis ductu transuersam ferri conspicio. Reiice quæso nugarum auctores mẽdaci-
ter obstrepentes: falsæq; hui? criminationis figmẽtum respue. Neq; enim iniurioso
tibi nomine censeri sustineo. Herum me mei: nõ regem appellãt. Itaq; cum a Sclauis
dominus salutari cõsueuerim: sinistri tantæ comitatis interpretes alienæ vrbanita-
tis occasione infimulationis materiã aucupãtur: ipsiq; venerationis officia negligẽ
tes: etiã aliorũ iusta criminãtur obseqa. Ego vero nõ regnũ (vt aisti) vocabulo vsur
po: sed tẽperata nominis dignitate fastuosum salutationis decus fugio: inuidẽdum
honoris fastigiũ sperno. Ita absq; omni maiestatis tuæ præiudicio barbara circa me
resultat humanitas. Meã vero inter alienos veneratione indigne ferunt: qui & mihi
lucem: & fidum lateri tuo militẽ eripere gestiunt. Hos æque tui vsus ac mei capitis
hostes iudico. Esto vocari me regem. En filium tuũ Magnũ nuper apud Gothiã re-
gii cultus & nominis insignibus potitũ comperimus. Mihi quoq; si par apud Scla-
uiam fortuna fuisset: certe binis regũ obsequiis vti iocũdũ ducere debueras: idẽq;

Kanuto insidiæ intentantur.

Nicolaus Kanutum criminat.

Kanutus se purgat.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

tuæ qd̄ meæ fortunæ incremẽtum existimare. Proprio nãq; parta negotio tuo g̃ala certime subiectarẽ fastigio: foretq; vt inde seruitiorum fructũ decerperes: vnde alio qui damnorum aduersa perferres. Itaq; plus amoris q̃ odii in mea fueras felicitate repositurus. Adde q; p tua ac patriæ incolumitate excubare omni sorte læti?, omni studio speciosius duxi. Ipse an efficaciter militauerim: nosti. Littora Dani si placet excolite: æquoribus ædes quãtalibet propinquitate iungantur. ipsi vndas cauete a maritimis: ego vos a prędonibus præstabo securos. Et si veri cõfessorẽ agere nõ eru bescis: ipse iampridẽ Slesuici consistẽs, salutẽ tuam aduersum Saxonũ excursationes iugibus excubiis vallare necesse habuisti. Eo si nũc diuertere libitum est: liberas me tu noctes exigere poteris. Præterea angustias regni tui sola Daniæ possessione contẽtas inusitatis terminorũ augmentis explicui. Quos prius infensos habueras: nũc in tributũ acti: tuo per me famulãtur imperio. Itaq; quarũ ego rerum sementẽ iecí: tu fructũ absq; negotio messuisti. Et quidẽ impẽsam ad militẽ, emolumẽtum ad regem redundare par est. Et ne vlterius priuatæ militiæ facta prosequar: etiã in publica: aduerso pro te vulnera corpore excepi. Et tamen sic de te meritum suspitione: & querimonia causabundus aggrederis: veterisq; militis tui promptissimã fidem & certissimã innocẽtiam notare deforme non ducis. His ne ergo operibus merui: vt ad uersum me æmulationẽ tuam in concione destringeres? Hæc ne ex labore p̃mia: ex militia stipendia decerpam: vt cuius beneficentiã sperabam: indignationẽ experiar? Aliena a te sit ingrati hæc animi labes: vt operum meorũ beneficiis inuidia/ atq; obtrectatione respondeas. Verũ totã hanc insimulationis vim ab inuidia profectã: nõ tuæ/sed tuorum malignitati imputandam existimo. At in regni fastigio collocatos difficiles accusatoribus aures præbere conuenit. Diu paternũ hoc imperium gere: feliciterq; & nominis & regni insignibus vtere. Hæredem tibi quẽ natura dedit: fortuna conciliet. Ego vero in quocũq; me fortunę habitu continuero: nũq̃ celsitudinẽ tuã fide vel obsequio colere supersedebo. Permulsus oratione rex placidiorẽ oris habitum induens: offensam falso instinctu conceptã in ipsa repente concione deposuit. execratus eos qui simplicitatẽ eius scurriliter attentassent: seq; deinceps aduersum huiusmodi criminationũ susurros aures obseraturum promittit. Cũq; Henricus omnẽ obtrectationis suæ molem prudẽtissima Kanuti responsione subuersam videret: familiaribus regem minis aggreditur: summa illũ regni affectatione teneri inquiẽs: incertãq; Magno regni potitionẽ futuram: si populo iudice de summa secum foret cõtrouersiam habiturus. Quippe Kanutum cæteræ nobiliũ turbæ populariũ suffragiis pręferẽdum. Quamobrẽ debere patrem successionis ius proprio potius q̃ alieno mandare iudicio: destinatũq; hæredi locum æmulo vacuefacere: dum filii rebus consultum esse velit. Itaq; sapere eum si suspectam Kanuti fortunã ferro præcurrere studeat. Hæ voces sæpius lacessiti regis animũ sollicitudinibus implicatũ grauiori q̃ ante suspitione torserunt. Tunc Magnus perinde ac fortunæ suæ consulendi, tollendiq; æmuli/a patre licẽtiam nactus: accitos qui se superius Henrico scelestissimi consilii collegio sociauerant iurare coegit: fidũ se cõmissi silentiũ acturos. Adiectus est his Haquinus cognomine & genere Iutus: neq; voci eius vlla ex parte diffisum est: q̃q̃ Kanuti sororẽ in matrimonio habere nosceretur. Igitur coniurati diu secũ taciteq; lustrantes quibus periculorũ procellis, quove exitii pondere diuinũ Kanuti caput obruerẽt: pestiferi consilii laqueos: humi decubando nectebãt: vt si rẽ casu detegi contigisset: nũq̃ stando, sedendove saluti ipsius insidiatos se esse tuto

Henrici perfidia.

Cõiuratio ĩ Kanutum.

Versutia impia.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

iurare quirent:p̃fidioq; ſitus innocentiæ ſibi munimẽtum conciſcerent:ignorantes verborum artificio iuramentum edentẽ:periurio obnoxium fore. Quorum fucoſa atq; errabunda ſimplicitas:plus criminis in vocis q̃ actus impietate repoſuit:nõ in manuũ ſed labiorum temeritate religionis violationẽ conſtituẽs. Cum autem Haquinus lutus cœpti modeſte ſermonis exitum:Kanuti næ ſaluti inſidioſum aduertet:protinus collegio ſe peſtiferæ cõſpirationis abrupit:conclaueq; exceſſit:ne latronis potius q̃ neceſſarii partes egiſſe videretur. Igitur a cõiurationis authore ne iuriſiurandi vinculũ perrumperet/ monitus:neq; fautorẽ conſilii, neq; proditorem ſe futurũ reſpondit:q̃q̃ ſatius eſſet immerẽtis periculũ indicio p̃currere: q̃ ſilẽtio tolerare. Vt autẽ Magnus inſidiarum cõtextum familiaritatis p̃ſidio obſcuraret:cũctãq; ſuſpitionis notam calliditatis acumine vitaret:ante omnia cõſultum duxit:vt cum eo cuius ardentiſſime cruorẽ ſitiebat:fictã amicitiæ æqualitatem iuriſiurandi pactione conſereret:perinde ac religionis pondere propinquitatis vinculũ aſtrictus. Et vt cunctã malignitatis notã ſanctitatis ſimulatione p̃curreret: nihilq; perfidum aut obſcurũ voluere putaretur: iniquiſſimã molitionẽ ſuã inſidioſa religionis adumbratione cõtexit. Quippe cõtracta apud Syalãdiã nobiliũ frequẽtia:Kanutoq; circa diuinũ natalis ſolenne conuiuãdi gratia Roſkyldiã vocato: ſacræ ſibi peregrinationis amorẽ inceſſiſſe perhibuit. Præterea cõiugis ipſum ac liberorũ tutorẽ ordinat:eiq; pleniſſimã rei familiaris ſuæ cuſtodiã mãdat. Et forte tũc Ingiburga cõſilii cognitionẽ conſciorũ indiciis appẽderat: ſtatimq; virũ vt p̃paratas capiti ſuo vitaret inſidias:miſſis literis monẽdum curauit. Ille nũtiũ non tã a deph̃ẽſionis certitudine q̃ a muliebri pauore profectũ exiſtimãs: monitionẽ reſpuit:ſeq; nõ minus fidei in Magni q̃ vxoris præcordiis reponere dixit. Quẽ ſi fortuna æque ac coniunx conſilio inſtruere voluiſſet:obiectos perfidiæ laqueos cõſultius vitaſſet:neq; credulitatẽ ſuã alienæ malignitatis hamis implicãdã p̃buiſſet. Interea magnatibus apud Roſkyldiam:quatuor ſolẽniũ dies cõtinuo feriatis:Kanutus ac Magnus, publico iã conuẽtu ſoluto:ſacri tẽporis reſiduũ diuiduo peregere cõtubernio. Eodẽ forte tempore quidã Kanuto admodũ ſanguine cõiunctus: in eius cõſpectu diſſidentẽ ſecum militẽ fuſte percuſſum interemit:atq; ob id curia abire iuſſus:Magnũ petiuit. Prouidẽs autẽ Magnus:ne per eũ vllũ cõſilii ſui indiciũ ad Kanutũ manaret:nocte qua ad deteſtabile carnificis miniſteriũ peragẽdũ cõtẽdit:cæteris ſe ſequi iuſſis: ſolũ hunc priſtina Kanuti familiaritate ſuſpectũ comitẽ recuſauit. Conſilii deinde participes iureiurando obſtrictos fidẽ facere compulit:ſilẽtio ſe cuncta tecturos. Poſt hæc militem latebra claudit:inſidiaſq; circũſpecta locorũ obſcuritate diſponit. Mox Kanutũ apud oppidũ Haralſtadium/ ab Erico Falſtriæ p̃fecturæ viro domi exceptũ:per cõiuratorũ quẽdam genere Saxonẽ/arte cantorẽ/ſine arbitris ſibi obuiũ venire iubet. Occurſus locũ apud citimũ villæ nemus denuntiat. Ille nihil in re doli ſuſpicatus: duobus tantũ militaris ordinis viris totidẽq; Equiſonibus in comitatũ aſſumptis: armis vacuus equũ petiuit: neq; lateri ſuo ferri munimẽtũ adciſcere curæ habuit. Quẽ cũ e famulis quidã gladio vacuũ incedere vetuiſſet:nequaq̃ ſe in ſalutis tutelã ferro opus habere reſpondit. Tantũ enim fidutiæ & pacis in Magni ſocietate repoſuerat:vt in occurſum eius ne enſe quidẽ vtẽdum putaret. Monitore vero ne ferrũ omitteret inſiſtente:ægre gladium ſumpſit. Tunc cantor q̃ Kanutum Saxonici & ritus & nominis amantiſſimũ ſciſſet/cautela ſenſim inſtruere cupiens:cum iuriſiurandi religio quo minus id ageret obſtare videretur: quia liquido nephas ducebat:

Haquinus cõiurationi renuit.

Magni perfidia.

Kanuti integra ſimplicitas.

Cantoris fides.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

sub inuolucro rem prodere conabatur, integritatem suam inter fidũ arcani, & pium innocentiæ seruatorem partitus. Igitur speciosissimi carminis contextu notissimã Grimildæ erga fratres perfidiam de industria memorare adorsus: famosæ fraudis exemplo similium ei metũ ingenerare tentabat. Sed nullis monitorũ ambagibus se curitatis eius columẽ quassare potuit. Tantũ quippe fidei in Magni propinquitate repositum habebat: vt salutẽ suam periclitari: q̃ ipsius amicitiã notare mallet. Quẽ cantor certioribus adhuc indiciis aggredi perseuerans: loricæ quã sub veste gestabat: summa detexit. Sed ne eo quidẽ suspitionis irritamẽto refertum fortitudine pectus: ignauia astringere valuit. Ita solidæ industriæ satelles fidem suam & periurio vacuam: & innocẽtia plenam præstare voluit. Iamq; Kanutus primos syluæ aditus subibat: cũ a Magno occiduũ arboris truncum insidẽte: falsa oris hilaritate: & fictis osculorum blandimentis excipitur. Cuius vt astrictum amplexibus pectus ferro tectum agnouit: qd ita eo cultu esset perquirere institit. At ille dissimulandæ fraudis cupidine munimenti rationem referre cupiens: esse virũ inquit vitæ rusticæ cuius populari penates vellet. Kanutus & rei atrocitatem, & temporis religionem sancte æstimans: quippe epiphaniæ sacra gerebantur: ne priuata ira publicum solenne macularet orabat. Quo/neq; se vltionem remissurum, neq; proposito cessurum iurãte: ipse satisfactionis iusta promittere: suamq; pro eius correctione sponsionem offerre cœpit. Obstrepentibus deinde qui insidiis addicti fuerant: oculos in partem circũspiciens: quid sibi militum hæc manus velit interrogat. Cui Magnus: iam de regni successione & rerum summa agendum respondit. Tunc Kanutus vt patris eius maiestas diu lętis fortunæ velis prosperum cursum teneat: exoptat. Tempestiuam vero talium mentionem incidere negat. Hæc dicentis verticem exiliens Magnus obiurgantis more corripuit. Igitur Kanutus patẽte iam dolo manũ capulo inserẽs: vaginа ferrũ abstrahere conabatur. Iãq; gladiũ mediotenus destrinxerat cũ eũ Magnus capitis media diffissum exanimat. Cæteri coniuratorũ prostratũ crebris confodere cuspidibus. Sanguis eius terræ redditus salutarẽ fontis scatebram perpetuis vsibus mortaliũ amministrat. Cui⁹ cæde cõperta Skyalmonis filii: qbus multa ad eũ ex educationis cõmunione familiaritas erat: petitũ ilico regẽ vt ip̃m in Roskyldẽsiũ monumẽtorũ area tumulari patiat exorãt. Ille loci copiã negare: ciuitatẽ tãti mali aspectu exasperãdã dicere: eosq; a qbus funebris Kanuti põpa ducerẽt: indignationẽ suã aduersum inuisam Magni p̃sentiã acrius destricturos. Quapropter exequias poti⁹ seditiosum pugnæ strepitũ: q̃ piũ hũanitatis obsequiũ habituras. Hic mihi pauorẽ specie: reuera odiũ exhibuisse videt: curasseq; ne speciosо occisi funere tetrior iterfectori labes accresceret. Reuersi q regi supplicauerãt: miserãdũ amici corpus tenui funere Ryngstadiũ extulerũt. Nec diuina laborãtib⁹ beneficẽtia defuit. Siqdẽ locũ in quo pausantibus gerulis funebris eius lectus cõstiterat: repẽtino fontis ortu signauit. Aliis quoq; cõpluribus rerũ indiciis ingens sanctitatis eius splẽdor eluxit. Facinoris fama, promiscuũ patrię lamẽtũ exciuit, omniq; penates plãgore cõpleuit. Populus em̃ cũ calamitosum de nece eius nũtiũ accepisset: protin⁹ cõuiuiorũ quę ea tẽpestate gerebant: hilaritate deposita: morẽ tẽpori ipensum mœrore mutauit: inq; eo lamẽtãdo: vterq; sexus vnius gemebũdi amici vocẽ habuit. Cuius funus publico luctu elatũ: quantus eius amor omniũ animis insitus esset: indicio fuit. Itaq; cui⁹ vita patria charitatis officiis excoluerat: morti quoq; testes grati animi lachrymas erogabat: vt Kanutũ eiulatib⁹: ita raptorẽ spũs ei⁹ validissimis execratiõib⁹ insecuta.

Passio sancti Kanuti ducis. Anno 1130. 7 Idus Ianuarii.

Fons miraculosus.

Alter fons.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Magni insolentia.

Magnus vero ob impię cædis euẽtum profuso in gaudium animo: Roskyldiã repe-
tit: regnũq; quasi sublato iam æmulo spei firmitate complexus: erubescẽdam facino
ris fortunã tripudio prosequi deforme nõ duxit. Quinetiã sanctissimis Kanuti vul
neribus quibus plenas pœnitẽtiæ lachrymas debuerat: voluptate ex facinore cõce-
pta: per ludibriũ insultare sustinuit. Ne aũt sanguis cœlo terraq; egregie meriti pro
pagine vacuus interiret: hæredẽ deus extincto subiecit. Nam octaua post hæc luce:

Nascitur sancti Kanuti ducis filius.

Ingiburga Kanuti conceptũ ex eo marẽ enixa proditur: cui & materni aui nomen
inditur. Tunc Haquinus quẽ superius Sunniua ortũ significaui: cũq; eo Petrus ma
tre Botilda natus, & filii Skyalmonis facinoris atrocitatẽ/graui querelarũ cõtextu
prosequuti: indignã amici necẽ in populariũ vbiq; conciliis deplorabãt: aduersum
iniquissimũ percussoris actũ vulgi irã erigere cupiẽdo. Quinetiã tunicã eiꝰ crebris
foraminibus absumptã omniũ oculis in cõcione subiiciebãt. Nec parum luctuosam
eorũ actionẽ laceræ vestis irritamentũ adiuuit. Quippe cõpluribus ingẽtẽ vltionis

Kanuti ducis signa.

cupiditatẽ tam fœdæ lacerationis spectaculũ ingenerauit. Sed & sanctitas Kanuti
crebris signorũ indiciis prodita: ac diuinis vulgata miraculis: incredibili cladis eiꝰ
conquestoribus adminiculo fuit. Haraldus quoq; interdũ declaratã apud Ryngsta-
dium concionẽ: maiore regni q̃ vltionis affectatione petiuit: ibiq; tristissimã frater-
næ necis querelã peregit. Ericus vero insularũ a Kanuto præfectura donatus: sola
vindictæ meditatione sollicitus æstuabat. At Nicolaus popularis inimicitiæ metu
periculosum cõcionis aditũ suspicatus: suãq; vel filii copiam multitudinis viribus
offerre nõ ausus: Lundẽsiũ antistitis Asceri consiliũ aduocat. Quo edoctus Magno
Roskyldis relicto: Ryngstadiũ petit: sperans se per absentiã filii pacatiorẽ plæbis fre
quentiã reperturũ. Verũ quia habẽdã in collibus concionẽ tuto petiturus nõ vide-
batur: in oppido acquiescere: q̃ incertam populi fidẽ discrimine suo tẽtare maluit.

Magni dãnatio.

Cũq; Kanuti fratres fatũ eius apud concionẽ pari fuissent querimonia ꝓsequuti: po
pulus lachrymosa eorũ actione permotus/tam innocui sanguinis carnificẽ publica
damnatione mulctauit: sentẽtiãq; suã aduersum tã pii spiritus oppssorẽ destrinxit.
In regẽ vero pristina adhuc fortuna venerabilẽ: tãq̃ de eius incerta cõsensu seueriꝰ
cõsulere passus nõ est: ne noxã & innocẽtiã in æquo ponere videret. Itaq; patriæ pa-
rẽtẽ honoris pariter eius atq; ætatis æstimatiõe verecũdius habita: ab hoc animad
uersionis genere immunẽ reliqt. Orta tãdẽ de regis absentia mẽtione subitis cõster
nationis furiis incitatꝰ: laxato cõcionis ordine: intra suos eũ penates opprimere ge
stiebat: p̃fatus iuste regẽ ab his adiri: quos prior ipse petere noluisset: p̃sertim cũ præ
sentiã suã cõcioni quæ per eum vigere debuerat: in vicinia cõstitutus negasset. Qđ
cũ rex ex his quos ad cognoscendas concionis voces direxerat accepisset: Ascerum
emittit: qui reuerẽtiã & nobilitati suæ: & sacerdotio debitã iræ vulgi irrũpẽtis op-
poneret. Ille plæbis in occursũ cõtẽdẽs/cõspecto Erico/dexterã habenis eiꝰ equo de-
lapsus inseruit. Quẽdiu ac multũ vt irã cõceptã temere/remitteret p̃catꝰ: ꝓ Magni
facinore decretã lege correctionẽ: ꝓ patris eiꝰ innocẽtia statutã defensionis iustitiã
promittebat. Quinetiã detracto pileo cõsternatæ multitudini capitis sui maiestatẽ
obiecit. Tãtũ aũt eius apud Ericũ p̃catio valuit: vt regi nõ modo salus: sed etiã in ꝓ
ximo petẽdæ cõcionis licẽtia deferret. Quãq̃ eñ populus ardẽtissimo studio in Ka-
nuti vltionẽ ferretur: auctoritatẽ tamẽ antistitis quæ inter Danos amplissima erat:
ante oculos p̃ponens: plus eius p̃cibus q̃ suis sententiis indulgendum putauit. Itaq;
rex concione sine filio petita: non aliter defensionem sibi conciliare permissus est: q̃

vt se Magni præsentiã vitaturũ: eũq; domo ac patria excessurũ: nec ante receptam a populo veniã: reuersurũ iuraret. Cæterum ne vulgi irã exasperaret: diuiduũ cum eo concilium habuit: internuntiis partium mãdata gestantibus. Arbitrii siquidẽ regis facultatẽ exilii qd Magnus apud Gothiam cuius rex esset agere poterat intuentes conditione vtendũ monebãt: futurum rati: vt interim in omniũ animis odii eius habitus exolesceret: ipseq; prolixioris absentiæ beneficio mitiorẽ patriæ sentẽtiam reperiret. Populũ quippe exilii eius miseratione mouendũ, iram quã sceleri inflixerat: pœnitẽtiæ remissurũ, sperabant. Ita pacato popularium motu: rex Iutiam: Magnus Gothiã exilii speciẽ ꝓbiturus petiuit. Huius pactionis obtrectatores amici regis fuere. Quippe qui Magno occidendi Kanutũ cõsiliũ dederãt cõditionis habitũ exsecrantes: teterrima sibi ratione regẽ cõsuluisse dicebãt: satius affirmantes vt ipse rerũ summã deponeret: q̃ vnicũ filiũ & in spem regni procreatũ: ob leues agrestium minas exilii deformitate damnasset. Quamobrẽ oportere Magnũ reuersionis ius paterno potius q̃ populari arbitrio subiectum habere: citissimoq; reuocationis beneficio patriæ & propinquis inconsulta plebis malignitate restitui. His vocibus irritatus Nicolaus: missis qui Magnũ accerserẽt: abdicatã eius cõmunionẽ inimica religioni charitate repetiit. Nec pensi duxit cũ cõtẽptu periurii damnatã sanguinis sui ꝑsentiã amplexari. Cuius indulgẽtiæ temeritas procellã Magni discessu pacatam: reditu concitauit. Enimuero Ericus ac Haraldus Nicolaum: cui eatenus indemnitatẽ detulerãt: vtpote voce sacrilegũ: cõsilio parricidã: detestabili filio dãnationis cõsortiõe iũxerũt: scelere pares pœna æquãdos existimãtes. Neq; em̃ vlterior iurationi eius fides habita est: q̃ iam ꝓpropera filii reuocatione cõspicuũ cũctis piuriũ edidisset. Verũ ne populus regio ductu vacuus regẽ incesseret sub certis signis militare cõstituit: fragiles conatus & ꝓpositi irritos iudicãs quos nulla auspicia ꝓcurassent. Itaq; regẽ ex cõsueta potissimũ familia petiturus ꝑterito Haraldo/ Erico q̃ huic stirpi affinis esset/ & nomẽ, & regias vires suffragiis detulit. Siquidẽ facilẽ ex his electionẽ morum inæqualitas faciebat. Nõ solum enim auaritia Haraldi: sed etiã libido flagitiis obsita / a regno repelli meruit. Huic coniugalia sacra spernenti frequens concubinis cubiculum extitit. Quippe matrimonio non contẽtus: genialem thorum pellicum vsu pollutum habuit. Quarũ partus singulis incunabulis excepti: & in aula liberis matrũ officiis educati: triste nuptæ spectaculũ fuere. Igitur ob inuisos parẽtis mores: suspecta quoq; posteritas erat: nec solũ pręsens patris: sed etiã futura liberorũ metuebatur impietas: q̃ filiorũ affectus paternis soleant ingeniis respõdere. Eapropter cũcti ab Haraldo oculos auertẽtes: benignis Ericũ animis respicere maluerũt. Ipse vero plus propriæ moderationi q̃ alieno fauori indulgẽdũ existimans: oblatum a popularibus honorẽ sumere recusauit: ornamẽtum eius viribus quęrere: regnũq; armis præcurrere cupiẽs. Igitur & vltioni studẽdum: & imperio ante partã victoriã abstinẽdũ putauit: ac primũ Iutiã imparatæ expeditionis viribus petit. Quẽ cõtexta acie ꝓcedentẽ Thoro Riparũ antistes cõpositis perfidiæ cõmẽtis excepit: summã regis innocẽtiã ꝑdicans: eũq; iurationis suæ tenorẽ deinceps executurũ promittẽs. Verbis deinde magnã præ se excusationẽ præferẽtibus/ preces de pace multiplicat. Ericus obsecrantis animũ simpliciter æstimans: securitate ex eius mendacio concepta: continuo reuocatis aquiliferis: subsistere copias iubet. Cuius mora Nicolaus ex speculatoribꝰ cognita: ꝑfusos in otiũ hostes nullo negotio fugauit. Ita dux antistitis cõmẽto ludificatꝰ: stolidę credulitatis suę pœnas ꝓpẽdit.

Magnus in exiliũ abit.

Haraldus reiicitur.

Erici modestia.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Cũq; ob hoc datũ sibi iustũ belli titulũ animaduerteret: sed ob rerũ angustias regio
apud Ysoram nomine insigniri nequiret: Syalandiã reuersus: eius Scaniæq; suffra=
giis recusatũ prius honorẽ accepit: omniq; dissimulatione reiecta: acrius in fratris
vltionẽ erigitur. Inde literas ad Lothariũ facit: amici necẽ vlciscat̃ orat: parricidii a
Magno pœnas expetat: eũq; in societatẽ belli tũ precibus: tum etiam p̃mii pactione
sollicitat. Imperator maiore potiẽdi regni q̃ exigẽdæ vltionis cupiditate perductus
secus Iutiæ mœnia gradũ Romano militi struxit. Etenim ꝓpositi spem: nõ tã in vi=
ribus suis q̃ in interno diuiduæ regionis motu reposuit. Cui se Ericus apud Slesui=
cum classe obuiũ dedit. At Magnus vtriusq; hostis aduentũ accurata valli munitio
ne p̃currens: validũ portis p̃sidiũ applicuerat. Interiectis diebus Nicolaus citeriora
valli immẽso Iutorũ agmine circũfudit. Cuius tantæ copiæ erãt: vt imperator acie
manũ cũ eo conserere formidaret. Sed neq; classe Erici ad copias suas in vrbẽ traii=
ciendas vti p̃sumeret. Cũq; nec aggerẽ oppugnare: nec militẽ nauigiis mãdare tutũ
duceret: inaniter tẽpus a se teri conspiciẽs: pacis cõditiones excogitauit: quibus spe
ciosam sibi soluẽdæ obsidionis rationẽ consisceret. Ericũ itaq; cui integerrimã opis
stabilitatẽ spoponderat auersatus: pactũ cũ aduersæ partis principibus habuit: vt
obsidioni ipse parceret: Magnusq; Romani imperii militẽ ageret. Qui cupide condi
tione vsus supplex Lothariũ veneratus est: sed insidias parabat obsequio. Ille ex pa=
cto copias trans Eydoram recepit. Quo accepto Ericus Cæsarẽ nauigio petitũ per
summã Theutonicę perfidię execrationẽ exprobratione leuitatis insequitur: futurũ
affirmãs: vt Magn⁹ tali se circa ipsum fide gereret: qualẽ nuper in excolẽda/Kanuti
societate p̃buerat. Nec vana assertio extitit. Imperatore siquidem Eydoram remẽso
Adolfum extremos ab eo curare iussum: Magnus p insidias adortus: non solũ copiis
spoliauit: sed etiã arma deformiter abiectãtẽ nando fugam capessere coegit. Ericus
imperatoris ope defectũ se vidẽs: per summã animi ægritudinẽ orientalia repetiuit.
Superueniũt legati a Magno rege Noruagiẽsiũ missi maiorẽ Kanuti filiã: sed nõdũ
nuptiis tẽpestiuã eius coniugio petituri. Quorũ legationẽ Ericus cõtrahendarũ vi
riũ spe fauorabiliter habuit: excepit alacriter cupiens finitimorũ auxilia affinitatis
beneficio cõparare. Ipse quoq; bellis otiũ iuterpellãtibus: adhuc cõiugio vacuus: no
uercã Magni Noruagiensiũ quõdã reginã: vtpote dignus hac nuptiarũ vicissitudi
ne fauẽte eiusdẽ priuigno: suscepit vxorẽ. Hybernis itaq; per quietẽ exactis: recidi=
ua belli tẽpestas efferbuit. Nã Nicolaus occasiuũ Daniæ militẽ cõtrahebat. Ericus
Christierni splendidissimo inter Iutos loco nati ꝓmissis euectus: oriẽtis auxilia pu=
gnæ cõparat. Is Magni odio a Nicolao deficiẽs: enixe se Erico affuturũ spopõderat.
Petrus Roskyldensis episcopus.
Petrus vero Roskyldensiũ pontifex Ericũ corpore: Nicolaum animo comitabatur:
metu alterũ: alterũ charitate cõplexus. Sed Haraldi fauor inter luborẽ & odiũ va=
rie fluctuatus est. Vt enim Nicolai castra verecunda pudoris meditatione vitabat:
ita fratris p̃lationẽ perosus/militiã eius inuidia detrectabat. Itaq; partes eius cũ du
obus spectatæ indolis filiis/specie magis q̃ beniuolẽtia prosequebatur. Neq; enim ei
parcius aduersum germanũ: a quo se in regni petitiõe superatũ videbat: q̃ in fratris
interfectorẽ odiũ erat. Interea Christiernus necessariorũ manu cõtracta: acie regem
aggredi statuebat. Cuius Nicolaus nõ solũ defectione: sed etiã hostili molitione cõ=
perta: copias quas aduersum hostes cõtraxerat/inter naualẽ terrestrẽq; partitur ex=
ercitũ. Quinetiã Christiernũ acie excipere parat: Magnũ classe p̃fectũ Erico obuiũ
destinat. Iã vero Ericus ad insulã: cui Syra nomẽ, appulerat. Quo ignorato Magnus

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

aura q̃ euẽtu ꝓsperiore ab Arusia soluit/nauigiisq; aliis alia præcurrentibus/sparsa incõpositaq; classe ꝓcessit. Cui⁹ Ericus aduẽtu ꝑcognito/scasa exceptus, nũc singulos/nũc vniuersos classis suæ magistros/maximeq; Petrũ et Haraldũ / quorũ dubiã suspectãq; fidẽ habebat/impẽsioribus pugnæ hortamẽtis sollicitat. Neq; em̃ repẽte cũ tota Magni classe manũ cõserere cupiebat: sed nauigia vt cuiq; celeritas cursum dederat accedentia sigillatim nautarũ internicione vastauit. Quorũ Magnus eminus pericula speculatus, cõfestim demisso velo, nauigiũ suũ anchoræ q̃ auræ credere præoptauit/disiectãq; pelago classem lituo recinente cõtraxit. Igit̃ ignauis fugã/fortioribus pugnã appẽhendentibus, Ericus cũ nauiũ numero præstaret, arctissimo earũ cõtextu hostẽ cõclusit/ac veluti classe classẽ obsedit/atrocitatẽq; pugnæ augebat necessitas. Cũq; Iutenses neq; victoriæ facultatem/neq; fugæ copiã fortunæ suæ suppetere viderẽt, ducí q̃ sibi cõsulere ꝓoptãtes/salutẽ eius ꝓpriis seruauere piculis Quippe cõsertissimę classis cuneũ irrũpentes/quia victoriã Magno præstare nõ poterant, victo fugã quærebãt. Nã eidẽ Mioparonẽ ingresso veluti quandã elabẽdi semitã securis periculorũ animis extruebãt. Quo dilapso nihilominus pugnandi ptinaciã retinẽtes/aut morte/aut captione finiuere bellum. Cũq; victores spoliis deiectæ classis incũberent/inter egestã nauigiis prędã quendã velo implicatũ cõspiciũt Cuius ex deformitate latebræ formidinẽ æstimãtes ꝓtinus ob ignauiã eum laqueo cõsumpserunt: vti fœdo mortis genere spm̃ redderet: quẽ pugnæ fortiter impendere dubitasset. Interea Christiernus manu cũ Nicolao infœliciter cõserta, ꝑ ingentẽ suorũ stragẽ capitur/et in ostii Slesuicensis ergastulũ relegat̃. Ericus vero recentis pugnæ successu elatus/sed eorũ quæ circa Christiernũ gerebant̃ ignarus, potiendę Iutiæ spe mare Lymicũ classe cõpleuit. Vbi quũ expositis incaute copiis/et Christierni fugã et regis aduentationẽ nũtio didicisset/plus amici fortuna cõcussus, q̃ propria recreatus, recepto milite reuerti maturauit. Ex cuius agmine cõplures tardi⁹ nauigia repetentes, ab imminenti regis exercitu trucidant̃. Hũc euẽtũ secutus Haraldus ad Nicolaum occultis se ꝓmissionibus inuitantẽ defecit. Plus sigdem indignationis ex Erici dñatione, q̃ iræ ex Kanuti internicione cõceperat/ eiq; frater fratris oppressore onustior erat. Quinetiã Magnus vt lætũ hostilis militiæ incrementum: ita tristem suæ defectũ aspiciens, fraterni cõmilitii societatẽ labefactare tentabat. Haraldũ itaq; quẽ Erici ptes dubia fide secutum nouerat/ꝓmissis dignitatis incremẽtis vrgebat. Nam et Haraldus q̃q̃ iram obsequio tegeret, incitatiore odio aduersus Ericũ, q̃ Erici impugnatorẽ ardebat. Itaq; nõ solũ eius arma deseruit, sed ẽt quo validiorẽ Nicolao opẽ ꝓpẽderet/castellũ qd̃ ĩ Roskyldensi suburbio molit⁹ fuerat, ꝓpẽsiore muniniẽto vallauit/iuidiã frna ꝓlatiõe cõceptã/pfidia defectiõis exsatiãs. Idẽ cũ Eric⁹ magna Sialãdẽsiũ manu ꝑ obsidionẽ clausisset/vallíq; firmioriḃ⁹ obstaculis conatus suos admodũ interpellari videret, a Saxonibus q̃ Roskyldiæ degebãt tormẽtorũ artificia mutuatus/domesticas vires externis cumulauit ingeniis Quippe nostri rerũ adhuc militariũ rudes raro taliũ vsu callebant. Primũ itaq; saxum parũ vegeto iactu machinamento egestũ/citraq; valli ꝓpinquitatẽ collapsum ludibrio castrensibus fuit. Sigdem irrisa tormenti vi, vlteriores eius impulsus irritos augurabant̃. Secundũ incitatius actũ ac mirifico cuidam tecto supne impactũ pondere et incussu suo funditus penetralia transuerberauit/ ædemq; magno cũ fragore collisit. Quæ domus fundamenti loco lignea tantũ base subnixa/eidemq; velut cardini imminens/leui attactu quamlibet in ptem circumagi poterat. Quo viso

Christiern⁹ capitur.

Haraldi defectio.

Machinamenta bellica.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Haraldus fidutiã quam exprimi iactus defectu cõcepat, in secundi ꝓcessu deponere coactus: quũ neq; se domi obsidione laturũ/neq; foris auxilia accepturũ speraret, noctu maritima aggeris pte pfracta/q; ab hoste negligẽtius obsideret/ equos p prærupta demissos pedes cũ suis insequi cœpit. Cũq; totis in castris tumultus exoriret citato acri⁹ equo/comitibusq; vt Haraldo occurreret de industria vociferari iussis/ nõ Harald⁹ sed Haraldi insequutor creditus, inter medios pstrepẽtiũ globos facilẽ fugæ meatũ habuit. Itaq; nõ minus fictæ fugientiũ voces, q̃ tpis habitus hostiũ existimationẽ fefellisse credunt. Fuere tamẽ ex Theutonibus q hũc in ipo fugæ ꝓcursu sagittis a se cõfixũ assererẽt. Ita vafri ingenii dux obsidionẽ arte/piculum callidiate frustratus, repta rate lutiã petit. Quẽ Nicolaus pinde ac ptibus suis in Syalandia ꝓpugnantẽ nõ solũ regali beneficẽtia ꝓsecutus, sed etiã primis inter amicos honoribus veneratus est. Nec tamẽ suspicione vacua familiaritas fuit. Quippe et repẽtina fratris desertio/et subitaneus trãsfugæ notabat aduẽtus. Interea Sueones q Magnũ domesticis bellis occupatũ audierãt, Suerconẽ quendã mediocri inter Sueones loco natũ regẽ cõstituũt/nõ q illũ tantope diligerent, sed quia externi hois imperiũ recusarent/ceruices indigenã ferre solitas pegrino duci submittere formidãtes. Hic Suerco Vlwildã Noricã quã Nicolaus in matrimoniũ emortua Margareta recepat/amatoriis primo legationib⁹ sollicitatã/mox viro furtim abstractã ad suũ vsq; connubiũ pduxit. Cuius coitu ꝓ cõiugio vsus, Karolum ex ea/ q et post ipm in Suetia regnabat/suscepit. Per eadẽ tpa diui Kanuti filia iãpridẽ regi Noricorũ desponsã p legatos ab eo in Daniã missos nuptura deducit. Peractis hybernis Nicolaus diutinã deficientis a se regni vlcisci cupiens iniuriã, crebra luticarũ partium classe Syalandiã appulit. A quo Ericus apud Werã pontẽ grauissimo prælio supatus cũ vxore quõdã Noruagiæ regina/filioq; puulo Suenone/quẽ ex pellice ꝓcreauerat, necessitudinis fidutia Magnũ petiuit / eiusq; hũanissimã prio hospitalitatẽ/ mox dolũ atq; fallaciã expt⁹ est. Interea Nicolaus Haraldi Theutonicorũ supplicia exigẽtis precibus inclinatus, Roskyldiã irrupit/cõprehensosq; in vrbe Germanos incentoris arbitrio mulctãdos dimisit. Quos Haraldus tũ quia tormentorũ opifices/tũ quia de falsa nece sua gloriantes audierat, extrema nariũ pte præcisa, deformes reddidit. Percõtatus an Haraldus eorũ fuerit iaculis interfectus. Tunc quidã ex his applicatũ ori suo cultrũ aspiciens, ꝓcendũ sibi q doctus esset asseruit. Haraldus hoiem literarũ pitum existimans, reuocato lictore ad epistolas pductũ ipsas (vt fieri assolet) solenniũ nuncupatione verborũ dedicare præcepit. Cui captiuus suendi se/nõ sacrandi ꝓfessorem respõdit. Haraldus hois acumine delectatus, impunitatẽ astutiæ tribuit/iramq; quã deceptus abiecerat, correctus repetere erubescebat ne errorem supplicio emendare videret. Per eadẽ tpa Haraldus Hybernicarũ partiũ oriundus florentissimũ Noruagiæ statũ veluti fulmen aliquod ac tempestas incussit. Qui quum se Magno Hyberniæ populatore procreatum astrueret, affirmationi suæ fidem diuini examinis argumẽto præstare iussus/sup candentes laminas nudatis plantis (nã id ab eo experimentũ poscebatur) incessit. Hisdemq; nulla ex pte corruptioribus cõplures Noruagiensium liquido incolumitatis miraculo ad assertionis suæ credulitatem perduxit. Ex cuius gremio omnis Noruagicorũ bellorũ lues manauit. Interea Nicolaus p insidias æmulum opprimere statuens, Magnum Noricũ in eius necem mercedis pactione sollicitat. Ille lucri irritamẽto latrone corruptior/hostisq; ex hospite effectus, impensioris obsequii simulatione curam Erici

Haraldi callida euasio.

Suetiæ rex impositus Suerco.

Caroli regis Suetię ortus.

Ericus a Nicolao victus.

Theutonũ supplicium ab Haraldo

Astus suoris theutonici.

Haraldus Hybernicus infra folio 131. & 160.

Mirũ experimentum.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

exactissima satellitũ custodia vallauit/officiisq; fallacia texit. Erycus vero p reginã cuius patruus erat insidias obsequio subesse doctus, amicis quos in Lalandia habebat ppositũ regis cũ remedii precatione denũtiat. Nec segnis Lalandensibus ad opitulandũ animus fuit. Solo qppe nauigio Noruagiã petẽtes/occulto nũtio aduentũ suum Eryco significãt. Qui q Noruagienses summã in potionis magnitudine voluptatẽ habere nouerat, applicatã sibi custodiã temulentia ludificandã putabat. Igitur stipatorũ sobrietatẽ crapulæ delectamẽto adorsus, instaurata comessatione crebris custodes poculis attentabat. Quibus vt bibẽdi cupiditatẽ augeret, irritamentũ ebrietatis aleã cyphis interserit. In qua posito cũ qbusdã pignore decertans/etiã psperũ tesserarũ iactũ inerti lusu de industria psequebat: vti collusores fortuna lucri illectos ad lasciuiendi cupiditatẽ/ludendiq; pseuerantiã incitaret. Postremo perinde ac plixioris vigiliẽ tædio fatigatus/cubitũ excessit/sacerdotẽq; exilii sociũ aleę p se curatorẽ reliquit. Ille rem sobrie psequutus, temperãtiã eorũ multiplicatis poculis quantulacũq; restabat/subuertit: interq; mero ac somno sopitos mediũ cubandi locũ habuit. Interea Ericus prupta cubili pte cũ clientela ac cõiuge furtiuo ad mare discessu puenit: reptaq; in littore nauigia: quo tutius fugã capet, in sentinis pforanda curauit. Hæc tractãti succurrit filiolũ hospitio dormientẽ fuisse relictũ, adeo obliuiis aim festinatio implicat. Quippe quo occupatius/hoc negligẽtius humanũ esse ingenũ cõsueuit. Qzq; vero pstolationi piculum inesse nõ dubitaret, sanguinis tũ sui curã deformiter abiicere passus nõ est. Missis igit q adolescentẽ exciperent, tarditatis molestiã eximia filii charitate cõtempsit. Quo allato in altũ pcessit. Diluculo qbus Erici cura mãdata fuerat pulsatis hospitii foribus, an hesternã adhuc temulentiã discussisset/interrogãt. Nemine vero responsum edẽte/taciturnitatis admiratione crebris idipm clamoribus psequũtur. Tandẽ silẽtio attoniti, cõuulsis ianuis/vacuã hospitibus ædẽ inueniũt. A qbus vafre sibi illusum vociferãtes/ euentũ dño trepidi nũtiant. Qui ptinus petito littore, detractisq; in altũ nauigiis, fugacẽ intercipi iubet. Quæ quũ vitiatis lateribus vndarũ plena cõspiceret, subducta reficí curauit. Iisdemq; rursum in mare detrusis/ad accelerandã nauigationẽ velo pariter ac remis incubuit. Adeo pmissum in mortem Erici præmiũ affectabat. Interea Ericus grãdem pelagi ptem emẽsus, magno hostẽ interuallo præcesserat: ideoq; facile ab insequẽtibus occupari nequibat. Cũq; Magnus nauigationẽ diutile gestã ppositi irritã animaduerteret, reuocato remigio domũ reuertit. Ericus vero fidissimã sibi Lalandiã repetens, intercepti Vbbonis suspendio, quẽ Nicolaus minorũ insularũ præfectũ creauerat, clarũ reditus sui indiciũ dabat. Audito deinde regem diuini natalis dies Lundiæ feriari debere/aduentũ eius petita Scania præcucurrit/totãq; regii apparatus impensam pripuit. Quod audiẽs in Sialandia rex/alimẽtis publica administratione cõtractis pcedere supsedit. Aestate vero præter Scaniã omni Danica classe cõtracta, ad Fotam sinũ appulit/pedestremq; ppter littus aciẽ statuit Quæ quũ centuriatis parumper ordinibus constitisset, aduentante Eríco excitum equorum vngulis puluerem in speciem nebulæ eminus exhalare cõspiciens/ paulatim ad naues gradum retulit. Sed inter eundũ aduentantis equitatus fragore pculsa/incessum ad fugam cõuertit. Quam supueniens Ericus fortuna/nõ prælio supatam impune cecidit/incruentamq; deo parricidium vindicante victoriam habuit. Magnus cum aliquanta fortiũ manu cedere veritus, cæteris terga obuertentibus/ aduerso hostem corpe repellebat. Quippe quũ fugã parũ liberam cerneret, animo-

Erici in filiũ charitas et effugiũ.

Magni virtus.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

ſum ſibi cõciſcere exitum,mortemq; ſuam pugnãdo clariorẽ efficere egregium du
xit.Quinetiam ne priſtinum fortitudinis ſuæ ſplendorem obtereret,fatũ q̃ fugam
amplecti maluit.Poſtremo vt inſigni pugna/ita multa aduerſariorũ ſtrage edita,ſu
per pſtratorũ a ſe cadauerũ ſtruem vna cũ Petro pontifice Roſkyldenſi cõſumptus
occubuit:quẽ vt fati comitẽ,ita tumuli quoq; conſortem habuit.Nicolaus admoto
ſibi per villicũ equo/nauem petiuit.Maior fugientiũ pars cõpræhenſa p foros naui
gia cõſcendere cupiens,ingenti quadã mole merſabat.Igitur qui primi introrſum
euaſerant,tardiorum manus nauigiis inſertas abſq; ſocietatis reſpectu ferro trun
cantes/ferociores in ſuos q̃ in hoſtes fuere.Calamitoſa nimirum illa facies erat:quũ
pendulis nauigia brachiis amplectentes/hinc hoſtis vrgeret/inde ciuis repelleret.
Quo experimento quantum quiſq; ſalutem ſuam alienæ præferret,fortuna detexit
Taceant nugaces adulantiũ voces:quæ ſpiritũ amicorũ proprio chariorem aſtrue
re non erubeſcunt.Crediderim hanc victoriã humanis parum viribus partam:ſed
deo piiſſimi viri interitum vlciſcente cõceſſam.Neq; bellum aliud crebriorem pon
tificum cruorem abſumpſit.Quippe Petrus Roſkyldenſis/ et Henricus Sueticarũ
partiũ pontifex/omneſq; lutiç/ præter vnũ antiſtites hoc prælio oppreſſi tradũtur
In cuius apparatu Magnus Saxonis filius Erici miles ſingulare fidei ſpecimen edi
dit.Nam quum Nicolaus maritima Sialandiæ loca nequis ad Ericũ tranſiret a mi
litibus obſeruari iuſſiſſet,p Stefhimenſis promontorii prærupta a ſatellitibus fu
ne demiſſus,noctu ſcapham cõſcendit/eaq; Scaniã petens/gratã Erico opem attulit
Poſt hæc Magnus Noricus nudati cõſilii ſui cõiugem arguens,reiectã a ſe Erico re
miſit/dignam repudio ratus,quæ coniugali charitati conſanguineũ prætuliſſet af
fectum.In cuius contemptum temerata matrimonii religione ſeipſum nuptiis ſpo
liare triſte non duxit.At Nicolaus fuga Iutia elapſus/ et tanq̃ ad fortunæ ludibriũ
reſeruatus,æſtimato pariter et orbitatis ſuæ/et ætatis habitu,nõ vt ſibi ſucceſſorẽ
ſed vt æmulo hoſtem relinqueret/Haraldum regni poſt ſe declarat hæredem.Dein
de Sleſuicenſes ob Magni iamprídem facinus infenſos ad habitum pacatæ mẽtis re
ducere cupiens/de cõponenda ſecum pace ſollicitat : eoſdẽq; et ætatis ſuæ et fortu
næ miſeratione acturos exiſtimans/ſumẽdorum obſidum gratia oppidum intrare
conſtituit.Rurſum quum caput ſuum inexploratæ fidei ciuibus obiicere dubitaret
Beyonis cuiuſdam ſummam inter oppidanos auctoritatem gerentis hortatum ſe
cutus/ſalutem ſimul cum ſuſpicione depoſuit.Portas ſiquidem de induſtria pateſa
ctas ingreſſus/vt pium cleri,ita ferocem plæbis occurſum repperit. In excipiendo
namq; eo diuiduum ciuitas animum habuit.Clericis quippe eum ſacræ proceſſio
nis officio venerantibus,cætera vici pars vt hoſtem excepit.Qui quum inter pla
teas aduerſis ſibi ſignis obuiam iri conſpiceret,amicis vt in ædem Petri cõfugeret
exhortantibus/aulam petiuit.Et ne cruenta corrixatione diuini fœdarentur pena
tes,regia ſeſe q̃ templo tueri maluit/paterno in lare quietius obiturum præfatus.
Nec defuit militibus prompta mens ad eius ſalutem ſuis cladibus defendendã.Diu
ſiquidem intactum eum animoſis corporum ſuorum obiectibus ſeruauerunt.Neq;
triſte duxerunt pro tuenda illius incolumitate ſuam vltimis implicare periculis
Quorum Sleſuicenſes primũ ſanguine profuſo/ad vltimum et regiũ abſumpſerũt.

Magni cædes.

Miſerandũ ſpectaculũ.

Mors epiſcoporum.

Magni Saxonici fides

Magni Norici in vxorẽ crudelitas.

Nicolai regis cædes.

Anno 1135.

Explicitus eſt Liber Decimuſtertius.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Incipit Liber Decimusquartus.

Ntera Ericus destinata in Iutiam classe quũ ad Syram insulam appulisset, nuntium de regis oppressione suscepit. Et forte in ea rerum colluuione Ericus ac Bero natu inter Haraldi filios primi deserto patre fidelius se q̃ fœlicius Erico iunxere. Iidẽ noctu clãdestina patris legatione petiti/silenter accepta gesserũt At Ericus nihilominus legatiõis indiciũ nactus/expiendæ eorũ fidei gꝛa aliquãdiu ignorantiæ simulatione silentiũ egit. Quibus secretũ paternũ tegere pseuerantibus/quum se nullam ex eis arcani cognitionẽ susceptur̃ putaret, despato voluntariæ cõfessionis indicio, vocatos in mediũ vehemẽti pfidiæ exprobratione pulsabat: ꝙ rẽ a patre mãdatã parũ lucide ptractassent. Interrogati quoꝙ quã ad eos pater legationẽ habuerit/cõsultos se qd agere eũ potissimũ expediret: vt ad Noruagiã exularet respõdisse dicebant: ideoꝙ nõ ante cõsiliũ fateri voluisse, q̃ ei a cõsultore obtempatũ agnoscerẽt Quorũ affirmatio q̃q̃ vera esset/fidẽ nõ habuit: ꝙ inuita potius q̃ vlt ronea videretur. Igitur eorũ expiri Ericus asserta cupiens, ambos arctissima apud castrũ Slesuicense custodia asseruari ꝓcepit: vti veritatis cognitione suscepta, aut innocẽtię præmiũ/aut reatui pœnã referret. Cui postmodũ idem forte castellũ intranti/memorati iuuenes cõpeditis semet incessibus obtulerũt/supplicesꝙ eius genibus aduolutí, ꝓtentis innocẽtiæ meritis, captionis remedia flagitabãt. Quorũ Ericus vt fortunæ misert⁹, ita fidei gratulatus: qppe fuga pfis filiorum affirmationẽ adiuuerat: sicut erat mero pcalefactus/et calamitati lachrymas dedit, et veracitati salutẽ promisit. Quod quũ forte Christiernus ex aulicis cognouisset, antelucano tempore petẽti sacrariũ Erico obuius factus/hesternæ eum temulentiæ lasciuia cõcitatũ intemperate munificũ extitisse ridebat: ꝙ Daniã hosti dono dare sustinuisset. Rationẽ quoꝙ dicti lucidiore sentẽtia psecut⁹/Fore, inqt, vt Haraldi filiis maior vinculorũ suorũ q̃ absolutionis respect⁹ incesseret/odiũ liberatori ꝑ gratia relaturis. Quid em̃ aliud Ericus eorum saluti parcentẽ agere, q̃ Haraldo robustorum iuuenum auxilia reseruare! His vocibus inclinatus Ericus, a promisso suo q̃ ab amici cõsilio recedere maluit: profectamꝙ a crapula indulgentiam sobria animaduersione cassauit. Huic clæmentiæ studiũ in crudelitatis exhortatione deponere rubori non fuit. Itaꝙ quorũ spes ad vitã intenderat, salus aquis cõsumpta est. Eodẽ tpe Noruagiæ primoribus Magnũ Haraldo: q̃ eque rege genitus esset, dimidiũ regni cedere postulãtibus: eoꝙ hoiem ignotis ortum parẽtibus admittere recusante/in agro Fridleuino ferro certatum est. Interea Haraldus repetita Iutia Vrnicæ concionis suffragiis rex est declaratus. Quo cõperto Ericus nauigiis glacietenus (nam gelu vndã durauerat) in altum vsꝙ pertractis/Iutiam tacite petiuit/Haraldũꝙ apud Scypetorp vicũ noctu cũ supstitibus filiis interceptum/diluculo conclaui extractum absꝙ respectu fraternitatis capitali supplicio affecit. Ex quibus Olauus clausum armis cubiculum videns, mutata cũ fœminis veste, salutarem inter hostes egressum habuit. Ea tempestate Haraldus Noruagia pulsus/vt ab Erico aliquid virium contraheret, in

Eric⁹ Emũ direx. lxxxii

Filiorũ Haraldi neces.

Concio Vrnica Haraldũ creat regem Iutiæ. lxxxiii.

Mors Haraldi.

Anno 1136.

Haraldus Hybernicus.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Daniam peruehitur. Quē Ericus ob relictū ab eius æmulo matrimonium supplicē recepit/oblatumq; sibi speciosū pugnæ titulum gauisus, auxiliis eū psequi statuit. Haraldus aūt excepta liberalitate/nullam animi fere dotem adeptus, crebra corporis virtute pollebat. Cuius viribus fræt⁹ apud Helsyngam oppidum pignore cum Erico posito/an cū lectissimis eius equis cursu cōtendere potuisset: duobus in certamen admissis vtroq; metā prior tenuit. Geminis siqdem inter currendū bacillis innixus, crebris corpus saltibus cōcitabat. Aliud quoq; inusitatæ agilitatis spectaculum edere cōsueuerat. Sepe etem inter nauigandū puppi exiliens/in prorā p exerta remorū capita decucurrit: indeq; cursu in aliud nauigii latus reflexo, p reliquos remorū ordines locū quo excesserat/repetiuit. Qui si parē animi virtutem a natura traxisset, nequaq; se inter amplexus pellicis æmulo obruendū dedisset. Huic Ericus tametsi opitulari vellet, Sclauis domesticam pacem interpellantibus, animū opere comitari nequiuit. Igitur omissis amici rebus, propriis curam iniecit: cōtractaq; aduersum Rugiā classe/quo gnauius bella conficeret, maritimæ Danorū expeditioni primus equos adiecit/quaternos singulis nauigiis mandās/eūq; morē diligēs posteritatis cura seruauit. Classis eo numero digesta/mille et centū nauigiis frequens repta est. Quibus Dani ad Rugiā appulsi/vrbē Archon aduersum se valido præsidio firmatā inueniunt. Quam ne finitimorū auxiliis iuuari sinerent, tractū qui Archonensium fines ppemodum Rugia abscisos cū continenti cōmittit/ligonibus concisum in vallum opacæ admodū altitudinis redegerunt. Tuitio eius Hallendensibus credita/iisdemq; Petro parere iussum. Quos Rugiani quęsito p vada trāsitu, noctu inopinatos adorti/cōpluribus cæsis/a cætero repellunt exercitu. Igitur Archonenses quū nec vires cōserendi belli haberent/neq; locum ad cōtrahenda auxilia suppetere cernerent, necessitate victi, salutē et in Christiana sacra trāsitionē pacti, statua quā venerabant retenta/Danis se tradunt. Erat em simulacrū vrbi præcipua ciuiū religione cultū/crebrisq; finitimorum officiis celebratū: sed falso sacri Viti vocabulo insignitū. Quo asseruato oppidani veterem sacrorū morē penitus abrogari passi non sunt. Primum itaq; solenni ritu prolui iussi, stagnum maiore pellendæ sitis, q̄ initiandæ religionis ardore petentes / sub specie sacrorum festa obsidione corpora refecerunt. Datur Archonensibus pariter rerum diuinarum antistes: qui et eis cultioris vitæ formam perscriberet/et nouæ religionis rudimenta cōtraderet. Sed post abscessum Erici cum antistite pulsa religio. Siquidem Archonenses abiecta obsidum charitate, pristinum statuę cultum repetentes/qua fide diuinum susceperūt prodiderunt. Post hæc Ericus ordinatis in Dania rebus, amici curam importunitate omissam, accepta rerum tranquillitate/resumpsit: iuuandiq; gratia eius vrbem asylo Magno deuotam primo diripuit: mox igni subuertit. Interiecto anno Haraldo eidem opem iterato poscenti/vniuersam Daniæ classem pro supplemento transmisit. Collato bello viribus Magnus inferior capitur. Quem Haraldus vita fruī permissum/oculis ac genitalibus carere præcepit: ne aut luminū voluptate regnū appeteret/aut Veneris vsu vltricē sui sobolē pcrearet. Cæcatus igit castratusq; cū interrogaret quē ex suis pœnā secū oculorū subire vellet, paucos ea re delectari respōdit. Tūc qdā et forma ei simillim⁹/et militiā ei⁹ singulari fide cōplex⁹/ne ex tāta clientela deesset, q cū dño cōpati vellet/vltro se supplicio obtulit/pfatus vt videntī si millimū: ita luminibus orbato futurū. Qui quū virtute veneratione meruerit, apd improbos pœnā persensit. Magnus vero non tam animi virtute q̄ corpis debilitate

Haraldi mōstrosa celeritas.

De Haraldo Hibernico infra folio 160

Eq primū maritimæ expeditioni additi.

Simulacrū Rugianorū

Alii Asylo magno. Magn⁹ Noricus capit

Amicitiæ specimen.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

cõtinẽtiæ religionẽ amplexus, de sceptrato cucullatus euasit. Interea Eric⁹ q̃sitã armis pacẽ iustitię ornamentis excolere cupiẽs, cõditas a maioribus leges/ac tũc pene ingẽti bellorũ tẽpestate subuersas ad pristini vigoris habitũ reuocauit: vtq; fortitudine fuerat: ita iustitia insignis apparuit. Irrogatas minoribus iniurias supiorũ supliciis pẽsabat/nihilq; familiaritati aut necessitudini pẽs/aut ferro/aut laqueo incõsultã maiorũ auaritiã castigabat. Quo studio et principũ odia/et plębis obsequia cõtraxit: euenitq; vt et potẽtibus formidolosus/et popularibus ꝑcharus existeret. Idẽ rerũ a se gestarũ virtutẽ tãtis laudibus ꝓseq cõsueuerat: vt veri interdũ fidẽ excederet. Semel quoq; Erici salus satellitis eius somnio seruata ꝓdit. Nam quũ ex freto Slesuicensi Sialandiã petere statuisset, ꝗdam nautarũ ꝑ quietẽ existimauit ꝑ inculta montiũ iuga lasciuo admodũ equo se ꝓuehi/eoq; cursum citãte inter valliũ opaca ꝑcipitatũ crebris noctuarũ vnguibus laniari. Qd̃ quũ mane ꝑ iocũ sodalibus retulisset, Ericus ea visione veluti piculi ꝑmonitus/ne eũ nauigationis comitẽ haberet, in aliud se nauigiũ cõtulit/eoq; tutus sociis naufragio pereũtibus ꝑmãsit: lætatusq; est q; salutẽ suam alienæ rati, q̃ ꝓpriæ credere maluisset. Forte aũt inter ipm/Roskyldensemq; põtificẽ Eskyllum inimicitiæ primũ/mox seditiones adoleuere. Qua in re antistes Petri Botyldæ filii collegiũ nactus, auctoritate quã primã inter Sialãdenses habebat/in regis eos odiũ cõcitat/viribusq; publicæ cõsternationis adiutus Sialandiæ eum terminis pellit. Quo exacto ꝓuincialem populum in societatẽ factionis sub titulo libertatis adciscit: a suspectis obsides petit. Solos vero Skyalmonis filios seditionis cõsortium detrectantes ad populare cõciliũ euocat / et ni statuta die obsides tradant/bonis carituros minatur. Illi vero ad concionẽ peruecti, nec minis victi/nec bonorũ pœna mulctati/solidũ tenuere ꝓpositum. Sed vt ad eos impunitas redundauit, ita ad Eskyllum pœna cõcessit. Rege em̃ cum Iutica classe reuerso/patris ac patrui interuentu vsus, vicena auri talẽta mulctæ nomine persoluit. Petrus vero fatis suis vltionem pręcurrentibus, pœnam quę a rege parabatur/effugit. Per eadem tempora decedente Ascero Lundensi, de noui antistitis suffectione diuiduũ regis ac populi suffragium fuit. Siquidem Scanienses ob egregia Asceri merita Eskyllum arctissima ei cõsanguinitate iunctũ/ne potificiũ a familia discederet, suffragiis amplectũtur. Rex vero rubore fugationis ammonitus/neq; suorũ in Eskyllo decorũ oblitus, Rikonẽ Slesuicensem: q nuper Albero successerat/q; in potiendo regno familiari eius opera vsus fuerat, eorũ arbitrio præferebat. Nec tamen hæc vota palam ad litem et controuersiam progressa fuerant, Scanis metu sententiam occultantibus. Eodem tempore Plogus quidam claro inter Iutos loco natus tametsi regis militiam profiteretur, latentes capiti eius insidias comparabat. Ad quem Rypam veniens/militiæ titulo stipendium postulabat. Quo recepto, datum sibi cladis eius præmium reputabat, Et forte Ericus inter quosdam populares acrius dissidentes regali iudicatione componere rogatus, publica id concione exequi statuebat. In qua quum Plogus cuidam ex plæbe de se querenti ꝓsatisfacere iuberetur, dicendi simulatione facta nõ sine lancea ꝓgressus, auditum sibi præberi petiuit. Stabat aũt et rex hastæ innixus/turbantiq; silentiũ populo manu ne obstrepet innuebat Quẽ Plogus loricam veste tectam gerere existimatum diu curiosis speculatus oculis/vt inermem deprehendit, lancea transuerberauit. Et ne timidius dicere q̃ facere videret, regẽ a se ꝓstratũ vociferans/cæteros ad militũ internicionẽ hortat. Aulicis itaq; passim metu dilabentibus, Ericus Hagni filius: cui ex patientia cognomen

Magnus fit monachus.

Erici leges.

Somniũ satellitis.

Eskyllus Roskyldeñ ep̃us Ericũ pellit.

Cõtẽtio de episcopatu Lundensi.

Plogi facinus.

Erici regis cædes.

Anno 1139.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Erici Hagni filii facinus.

obuenit:egregiũ fortitudinis exẽplum ꝓbuit. Diu ſiqdẽ exanime regis corpus gladio ꝓtexit:ſociiſq; in fugã lapſis,ſolus ex tot cõmilitonibus intrepidũ mẽtis habitũ tenuit/dignus vt ei in regnũ ſucceſſor fieret,ꝑ quo etiã extincto pugnã gerere ꝓſtitiſſet.Iamq; vacantẽ Daniæ poſſeſſionẽ nemo ſanguinis/virtutiſve fiducia aut petere/aut rapere præſumebat. Quippe Sueno Erici/Kanutus Magni/et Waldemarus Kanuti filius nondũ regno tempeſtiui fuere.Chriſtiernus vero Waldemarũ paternã cuius vltionẽ adiuuerat/regno dignißimũ prædicabat.Quẽ honorẽ mater multis et grauibus piculis obſitũ,ac vix quidẽ adultis geſtabilem pniciosum puulo futurũ aduertẽs,poſcenti puerũ Chriſtierno tradere recuſauit /maioribus id munus deberi præfata.Poſtremo ꝓtinacius inſiſtentẽ iureiurando obſtringit in regẽ eũ eligi nõ paſſurũ.Quo Chriſtiernus ad populũ et cõcionẽ vſq; ꝓlato/patris eius beneficia memorat:vt domi leges et iura ſtabilierit:vt foris hoſtẽ repreſſerit:vt furtis rapiniſq; patriã vacuefecerit:vt Daniã pene exhauſtã et exanguẽ Sclauiæ magiſtram reddiderit:vt etiã vnicuiq; ꝑ vi amiſſa ad integrũ reſtituerit: vtq; cũctis his opib⁹ ſanguini ſuo regnũ deferri meruerit. Verũ cũ filius eius nondũ maturos impio annos accepit/neq; Danis ſub auſpiciis puerilibus rem gerere militarẽ expediat,virũ debere circunſpici:q vſq; ad ꝑuectã pupilli ætatẽ tutorio regnũ nomine ꝓcuraret. In qd munus aptius neminẽ q̃ Ericũ ſupioris Erici ex filia nepotẽ:q; audacia ac pietate præſtaret/maternũq; genus ex regibus duceret/adciſci poſſe/adulto rerũ ſummam pupillo ceſſurũ.Ita Erico et populi fauor/et pueri maieſtas vires regias dedit. Hic præter ſolam animi fortitudinẽ nihil a natura dotis accepit: ſicut prudẽtia vacuus,ita parũ amœnus eloquio.Cæterũ adeo ſalutis ſuæ ꝓdigus eſſe cõſueuerat:vt bellũ cõmiſſurus ne ſingulariter in hoſtẽ ꝓcurreret,arctius a ſuis obſeruari ſoleret Tunc Eſkyllus cognito regẽ apud Iutiã deceſſiſſe,repente in Scaniã maioris ſacerdotii affectatione puehitur.Ericus vero infectũ antedeceſſoris ꝓpoſitũ circa Rycone explere cupiens/pontificalis ei dignitatis incrementa tribuere geſtiebat.Scaniẽſes aũt vltima quæq; ꝓpeti,q̃ pontificiũ in nouã tranſferre familiã præoptãtes/bellum aduerſum regẽ decernũt.Quo ille cognito ne multorũ inimicitias vnius viri familiaritate cõtraheret,ꝓpoſito ſuo cupide ceſſit/Eſkylloq; ſedẽ mutare pmiſſo, Rykonẽ Sialandiæ præſulẽ mediantibus cleri ſuffragiis/creat.Interea Olauus Haraldi filius Noruagia reuerſus,patrimoniũ ſuũ inter bella ciuilia a patruo occupatũ hæreditatis titulo repoſcit.Cuius petitioni Ericus illam antiquitatis legem oppoſuit:qua reis patriæ bonorũ pœna decernitur.Patrẽ ſiqdem eius peregrino milite aduerſum patriã vſum/decretã hac lege ſententiã incurriſſe.Igitur Olauus perinde ac iuſtũ belli titulum accepiſſet,cupidius oblatã ſeditionis occaſionẽ amplectit. Siqdẽ acceptã repulſæ cõtumeliã ad nouarũ rerũ licentiã trãſtulit/deq; priuati patrimonii repetitore totius regni inhiator euaſit. Verũ diſſimulato odio ꝑ inſidias regẽ opprimere ſtatuit.Quẽ in Arna Lundenſi hoſpitio diuerſantẽ noctu adortus, primũ a vigilibus clandeſtinũ eius aduentũ ſpeculatis excipitur. Qui mox reflexis equis ſepultos ſomno milites clamore eminus in arma cõcitant/primiq; portas tueri parant.Auxiliis deinde ſupuenientiũ ſociorũ adiuti,hoſtilem repulere conatum Olauus pinde ac ſuo ꝓpoſito victus,in Suetiã cõtendit:ſed mox Erico Scania excedente reuertit/cõcionẽq; in valle Arnenſi ſub edicto cõtractã liberioris vitæ pmiſſis aggreſſus/regium ſibi nomẽ illecto populariũ fauore conciuit. Quod indigne ferens Eſkyllus,bellum ei Lundenſi manu cupidius q̃ ꝓſperius infert. A quo ſupatus

Eric⁹ Lam rex.lxxxiiii

1140. eodem anno Conradus Sueuie Imperator factus est.

Olauus Haraldi filius.

Eſkylli i regem fides.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

primũ mox in vrbe ad quã ex prælio confugerat obsessus: postremo necessitate victus: obsidibus datis, fideq; sub sacramẽto promissa salutẽ paciscitur. Sed postmodũ ex Olaui discessu competentẽ fugæ copiã nactus: Erici charitatẽ & obsidũ saluti/& iurisiurandi religioni/speciosa temeritate ꝓposuit, neq; nefas duxit extortum sacramenti vinculũ voluntariæ amicitiæ cultu conuellere. Cuius affectum atq; constantiam rex ad se in Syalandiam venientis amplissimi ruris vicorũq; complurium datione pẽsauit. Verum Scania impẽsius Olauũ fouente, ipse veluti in antistitis fuga per absentiam victus: reparandæ fortunæ gratia ad littus more gentis Landora appellatum expeditionis nomine crebra classe peruehitur. Cuius loci suspectã admodum fortunam habebat: fabulosæ cuiusdã opinionis credulus: qua reges id littus aggressi in annũ duraturi negantur. Sed dum per præsentiã fata metuit: absens victoria caruit. Siquidem tellure perinde ac fatali malo abstinens: neq; ferri: sed ruris violentiam in metu reponens: copias in aciem dirigit, easq; Eskyllo proferendas cõmittit. Qui pontificalium sacrorum q̃ rei militaris peritior: persimilem priori fortunam expertus: triste regi spectaculum fuit. Cuius mali intuitu discere Ericus moneriq; poterat: plus viribus suis duces: q̃ fœmineis debere figmentis. Quibus superstitionũ laqueis: quove credulitatis errore animũ tunc eius obsessum putemus: cũ ipse qui alias adeo manu strẽnuus existere consueuerat: vt ne temere in hostẽ se mitteret: a militibus contineri necesse haberet: tunc veluti metu pugnam detrectans: in vicino se per absentiam superari conspiceret: Qua victoria Olauus veluti ipsum iam Ericum delesset supra modum erectus: pontificales opes æque ac regias absq; respectu religionis inuadit: & in contumeliam Eskylli: a quo bis se prouocatũ meminerat: cuidam eiusdem nominis sacerdoti pontificii gestionem assignat. Deinde tanq̃ vniuersas æmuli vires superiore prælio contudisset omnibus corporum munimentis apud Lundiam relictis: alias locorum & metu, & armis vacuus proficiscitur. Quo accepto rex contractis vndiq; leuibus & quæ fors obtulerat nauigiis: noctu e Syalandia traiecit exercitum: amicis e Scania nauigationi suæ ductum eminus scintillarum silicibus excussarum splendore præbentibus: fortissimos quatuor Olauianæ militiæ viros domi interceptos aquis obruendos curauit. Adulterinum pontificem a veri sacerdotii sacramentis exutum suspendio finiuit. Arma deinde hostium gratã militibus prędã occupauit. His deniq; vsus Olauũ apud Glumstorp vicum conserto prælio superauit. Qui in Gothiam confugiens: interiectis diebus per Blekingiam reuertit: itemq; ab Erico fugatus cum ad montium angustias peruenisset: eorum præsidio fretus proxime insequentes deleuit. Partem quoq; exercitus in ostium terga traiecit: eaq; manu prope modum Lundenses absumpsit. Super hæc omnia fugam capessit. Deinde veluti rebus in Scania parum feliciter prouenientibus bellum in Syalandiam transfert: fortunam loco mutare cupiens. Vbi ab incolis Rykonis ductum secutis apud Bythingam amnem bello victus: in Hallãdiam excurrit. Ex qua rursum Syalandiam petens cum ex agrestibus antistitem in vico Ramløsa moram habere cognosceret: noctu tacitus in vicinia mansit. De cui⁹ cubiculo certior per matutinum eius officium factus ostio militem inuehi iubet. Ad cuius tuitionẽ procurrentes cubicularii in limine trucidãtur. Antistes ipse extremæ necessitatis periculis obsessum se videns: religione saluti postposita: ceruicem scuto subiecit: adituq; hostem insigni pugna prohibuit: clericis interim qui & epistolarũ eius & anuli curam habebant: conuulsas pene ianuas admoto puluinorum cumulo

Fabulosus loci geni⁹.

Epi virtus.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

reprimentibus. Igitur ædem Olauus quia armis non poterat:flammis attentabat. At pontifex ense q̃ igni consumi speciosius ratus conferendi cum Olauo sermonis pacem efflagitat: benignaq; eius promissione firmatus/ exserto foribus capite trucidatur. Igitur Olauus vltionem parricidio consecutus cupide in littus decurrit: vtq; nauigia tacitus deseruit:ita concitus eadem repetiuit:ante fuga & nauigatione vsus q̃ rex nuntium facti qui tunc in vicinia morabatur acciperet. Quo cognito Romanus antistes acerbissima aduersus eũ execratione vsus cæteris per Europam pontificibus similiter in ipsum pronuntiandi detulit potestatem. Mandatum quoq; ad vniuersos lutiæ pontifices dedit: vt sententias aduersum sacrilegam eius impietatem debita animaduersione destringendas curarent: indignum vsu sacrorum existimans qui celebrem eorum ministrum oppresserit. Ericus vero comperto Olauum Hallãdiam petere festinato post eũ peruehitur. Cuius aduentu Olauus apud Arystadium nuntiato vicini pontis beneficio fugæ consuluit:eoq; post tergum abrupto:in proxima ripa tutus consedit. Pauci ex militibus eius quibus ob virtutem aut torporem fuga tardior erat:a superuenientibus occupati funduntur. Tunc Ingimarus quidam vetus Erici miles: æmulum eius non bellorum impendio: sed leui insidiarũ momento tollendũ ratus:illectusq; siue p̃mii spe/siue gloriæ cupidine trãsfugæ titulo Olauũ petiuit:eũq; transitionis simulatione secutus: tandẽ in publico pergentẽ equi pernicitate frętus:telo traiicere destinauit: cõplessetq; votũ: ni Olauus repẽte equo delapsus: imminẽs iaculũ industria corporis declinatione vitasset. Deinde citatũ acrius equũ/dũ incautius fugę cõpendiũ quęrit/in palustre cœnũ p̃cipitẽ agit:eiusq; voraginibus implicatus opprimitur: ꝓposito parũ respondẽte fortuna. Post hæc Ericus nuptiarũ sollicitat affectu Bremorũ antistitis Harwici germanã vxorẽ duxit natu quidẽ nobilem: sed nõ tã pudicitia q̃ parẽtela conspicuam. Cuius instinctu vetera regũ latifundia in eos maxime quorum forti opera aduersus Olauũ vsus fuerat:dono cõtulit:neq; regiis opibus quo minus suscepta pro se periacula repẽsaret:pępercit:quasi ad hoc tantũ eas recepisset vt in alios largitione transfunderet:totasq; stipẽdii loco militibus erogaret. Postremo æmulũ apud Thiutam amnẽ cũ maiore copiarũ parte bello deleuit. Verum non eadẽ virtute peregrina ac domestica bella cõfecit. Expeditiones enim quas aduersum Sclauos ductabat: nõ tã timori eis q̃ ludibrio fuere. Adeo enim apud eum inertia omnia solutaq; fuere: vt ne a viro quidem edita putarẽtur. Infimi cuiusq; in soluenda militia arbitriũ sequebatur. Sæpe lixarum redeundũ vociferantiũ clamorem secutus:classem dimisit. Ob cuius mollitiẽ animata Barbarorũ atrocitas/nõ solũ eũ foris peruagantẽ contẽpsit: sed etiã domi consistẽtẽ inuasit. Qui cũ in Fyoniam forte e Syalandia nauigatione cõtẽderet:piratas post tergũ imminere cõspiciẽs:auide petito littore: armamẽtisq; omnib⁹ in prædã relictis:nõ sine rubore & metu nauigio cessit. Interiectis annis cũ apud Syalandiã febri se implicatũ sentiret Fyoniã vsq; cuius erat oriũdus cõcessit spiritũ vbi acceperat redditurus. Illic despato lãguoris remedio quia corpori nõ poterat:spiritui cõsulere cupiẽs:regiã vestẽ cuculla pmutat: vocataq; militũ cohorte palã regno renũtiat. Creditũ em̃ est:& a sacrorũ peritis traditũ nihil abolẽdis piaculis pœnitẽtiæ religione valẽtius reperiri. Tũc Elyuus a vico Wisingo qui & ipse ęgrocũ aliis assidebat:cũctos de creãdo rege circũspectis eẽ suffragiis iubet: vtpote præsenti iam militia liberos. Quæ vox vitã regis quãtulacũq; restabat absumpsit: ægre ferentis adhuc viuo sibi successorem inquiri.

Epi cædes.

Olauo iterdicit sacris.

Ericus fit monachus.

Anno 1147.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Defuncto Erico ambiguũ plæbis de regno suffragium fuit. Quippe Kanutus in Iutia: Sueno apud Syalandiam, Magni alter/alter superioris Erici filius: ingenti ambitu regnũ petebãt. Siquidem huc paterna illum auita merita venerabilem faciebant. Suenone itaq; Sialandensium suffragia ambiente: ac plaerisq; petitionem eius fauorabiliter accipiẽtibus: Olauus cognomine Balbus prisci moris æmulatione permotus: cunctos qui regium ei nomen tribuerẽt: ipsumq; si reciperet execratus: adduci se posse negabat: vt in hanc vocẽ incõsulta patrię maiestate pcurreret: aut regium honorẽ priuato præter publicũ regni cõsensum deferret. Siquidẽ electionis locum Sialandiam esse. Ius vero penes popularis arbitrii cõmunitatẽ consistere memorabat. Hæsitãtibus cũctis: atq; a sentẽtia aliquantulũ cedẽtibus: Steno quidã spreto veterũ ritu Suenonẽ occultis a se promissis aggressum regio primo nomine cẽsuit. Maioręq; cõcionis partẽ ad similẽ vocis ausum induxit. Itaq; sententiã eius prosecutũ vulgus: qd arbitrio suo paulo ante permittere verebatur: pari mox suffragio cõprobabat. Eodẽ quoq; auctore populus Sialandensis creatũ a se regẽ finitimorũ cõsensu fulciri cupiẽs: Iacobo Colonis filio singularis facũdię viro legationem compositã & subornatã cõmittit: qui Scaniẽses adulatione dignitatis ad societatẽ electionis impelleret. Idem Suenoni comes in Scaniã datus: accepta dicẽdi copia: docet noluisse Sialandos quicq̃ super regio delectu sentẽtiis suis præter Scanicũ arrogare cõsensum. Sed huc sequi in cũctis q̃ pcurrere malle: sine eo nihil magnę rei executuros. Verũ Suenonis insitam animis charitatẽ habere: eũq; sibi in regẽ dum modo Scanica allubescant suffragia exoptare: quẽ pter propriæ indolis claritatem/etiã patris auiq; merita cõmendarẽt. Meminisse deinde monet: vt soli cæteras Danorum vires obtriuerint: vt patri eius ad extremã pene desperationem redacto: nihilq; præter interitum prestolanti imperium dederint: obsecratq; humanitate qua illum exceperant: filium prosequãtur. Ita Sialandensiũ affectum indicans: sed factũ reticẽs: omniũ Suenoni suffragia conciliauit: quos ad hunc fauorẽ non solũ Sialandensium legatio: sed etiam propriẽ eorum virtutis memoria concitabat. Kanutus quoq; eodẽ a Iutis honore prouehitur: indignãtibus Suenonem temeraria geminæ concionis audacia regium occupasse vocabulũ. Inde Sialandiam potiendæ eius libidine iisdem frætus accedit. Post hæc maximũ pontificem Eskillum/eundẽq; Suenonianæ partis fautorem occultis ad defectionẽ promissis impellit: quibus incẽsus antistes Kanuto per internũtios mandat: classe Scaniam petat: seq; belli sociũ pollicetur. vt autem occasionem sibi transitionis concisceret: ac lubricum fidei suæ rationabilis causæ titulo coloraret: acceptas a Suenone iniurias fingit: & quasi cũ eo cõtrouersiã initurus: cõtractis colloquii simulatione militibus: Lundiam quæ & Suenonem habebat petiuit. Vbi dũ compositionis negotia falso geruntur: Kanutum ex iis quos ad speculãdum eius aduẽtum præmiserat: adesse cognoscit. Nec colloquiũ soluere moratus: ignotum cæteris consilium suũ eadẽ hora repẽte detexit. Siquidẽ elatis signis præcipiti in littus equitatu contẽdit. Cuius aduẽtum Kanutus nauigatione præcurrẽs/littori copias mandare noluit: sed in altũ nauigia reiiciens damnata promissoris fide Sialandiam reuertit. Ita præsens consilium non cedẽtibus ex sententia rebus fortuna delusit. Sueno vero properantem ab vrbe pontificem subsecutus: reuertentem bello superat: captũq; quia publica custodia non suppetebat in excelsam Laurentianæ ædis partem attollit: eiq; templum ergastulo fecit. Eapropter

Locum electionis Sialandiã esse.

Sueno rex lxxxv.

Eskillus capitur.

1199

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Borgen Holm,

execrationis (quæ suprema pontificum vltio est) censuram metuens: non solũ eum
captione eruit: sed etiam agresti vico/ magnaq; Burgũdæ insulæ parte: quo synce-
riorem eius fauorem impetraret: donauit. Post hæc sine ipso apud Slangetorp ru-
ralem Sialandię villam bellum cum æmulo facit: eũq; cruentissimo prælio superatũ
insula pellit: victor in Scaniã redit: Kanutus in Iutiã refugus cessit. Per eadẽ tẽpo-
ra Romanus antistes Barbaricæ tempestatis procella rem diuinã pene obrutã euer
samq; conspiciens, datis per Europã epistolis vniuersos Christianæ credulitatis ho
stes ab eius cultoribus oppugnari præcepit. Singulæ autem catholicorũ prouinciæ
confinẽ sibi Barbariem incessere iubebantur. Ne ergo Dani priuatæ militiæ rebus
publicæ religionis officia detrectarẽt: sumptis sacræ peregrinationis insignibus im
periũ amplectuntur. Igitur Kanutus ac Sueno inuicem obsidibus datis, depositisq;
inimicitiarũ exercitiis rei melius gerẽdę gratia pacẽ pro tẽpore statuũt: reuocatũq;
a suis visceribus ferrũ ad sacrorũ vindictã conuertũt. Discordiã itaq; a regni æmu
latione profectã sociæ expeditionis fœdere castigãtes: iũctis viribus Sclauiã petũt:
Germanis ex cõdicto diuersam eius inuadẽtibꝰ plagã. Iuti Kanuto duce/ Hetbiẽses
Suenone hostilẽ occupãt portũ. Superueniũt extremi Sialandẽses ac Scani: priorẽq;
classem prout cuiq; locus patebat sua circũincludunt. Occurrũt in littore Saxones
et ipsi vindicãdæ religionis cupiẽtissimi: militiæ socii Danis futuri. Mox Dobinum
insigne piratica oppidũ: ab vtroq; circũsidetur exercitu: omni Danica multitudine
præter paucos classis custodes nauigia reliquẽte. Quorũ raritate cognita rugiã pri
mã obsessis opẽ inimicę classis oppressione porrigere statuũt. Mox Scanos quos or-
do proximos offerebat adorti: ferme omnes fuderũt. Iutis iocundã eorũ cladẽ ducẽ
tibus: neq; socios cõputãtibus quos duce a se diuersos nouerãt. Sed & forẽsis nõdũ
pugnæ memoria exoleuerat: & recẽs partiũ odiũ æstuabat. Adeo quos priuatæ iræ
agitant: publica nunq̃ cõmunio fœderat. Ascerus vero Roskildensis q̃ classis a rege
curã acceperat/ suo repẽte nauigio ꝓ ignauiã cedẽs mercatorũ cymba aduectꝰ cõscẽ
dit: eoq; latebrã nactus: quos specioso pugnæ exẽplo ad fortitudinẽ incitare debue-
rat: deformis fugæ spectaculo territabat. Primũ autem Scani ne timidioribus fuga
suppeteret: cõmunibus vinculis arctius naues in classem sociãt: mox victi nexus in-
dustrie procuratos fortuitis ruptionibus lacerant: parsq; ferro periit: pars necem
sibi inter vndas pręcipitio maturauit. Cũq; Rugiani complures ob magnitudinem
naues captu difficiles animaduerterẽt: multitudinis specie metum eis ingerere cu
pientes: classem suã abductis cæsorum nauigiis duplicant: eadẽq; perinde ac remi-
gum plena tentoriis instruũt vacuitatẽ vmbraculis obscurãtes. Vsi sunt & alio nõ
minore mentiẽdę classis ingenio: noctibus enim tacita nauigatione in altũ pergẽtes
diluculo referũtur imaginẽ recẽtis classis, & supueniẽtiũ auxiliorũ effigiẽ pbituri.
Sed crebro id agẽtiũ frustra calliditas fuit. Interea Danis obsidionẽ arcẽtibus: eorũ
classis piratico bello nũtiatur oppressa. Hac fama reuocati correptis nauiũ reliquiis
Rugianos resistere formidãtes: portu ꝓpellũt: sociorũq; stragẽ fuga hostiũ vlciscũ-
tur: ob interfectorũ cadauera parũ adhuc nauigabili ponto. Suenoni vero naui qua
venerat spoliato suã cedere Kanutus Liburnicã voluit: sed suspecta æmuli humani
tas erat: oblatũq; notabatur obsequiũ. Nã cũ eiꝰ partes incolumes: suasq; ꝑpemodũ
exhaustas videret: alieno nauigio reditũ experiri fisus nõ est. Slesuicũ deuectus in-
teriecto tẽpore prior Kanuto Sialandiã occupat. Roskildiãq; mœniũ inopẽ recepta
culi gratia vallo fossaq; cõplectit. Cuius custodia Ebboni mãdata: in Scaniã pergit.

Stratagema,

Kanutus vero Scaniensiũ damnis benigne secũ a fortuna actũ existimãs: eãq; tantũ sibi viriũ addidisse: quantũ æmulo depressisset reputãs: ne res eius pxima clade corruptas/ ocio recrearí permitteret: Sialandiã tã sibi q̃ hosti diuidua ope familiarem Iutis pręcipue fratus ingreditur: ei potissimũ cessurã ratus a quo primũ occupata fuisset. Vbi cõperto Roskildiã deciuisse: portasq; sibi Ebbone filio Skialmonis auctore clausisse: Sunonem quẽdã sola loquacitate insignẽ/ nec tã consilio gnarũ q̃ amœnũ eloquio: qui eã ad deditionẽ hortaretur p̃mittit. Is cũ ad oppidũ peruenisset: primũ ante vallũ lasciue/ & discursim obequitans: mox cõpositi volubilitate sermonis propugnaculis insistentes aggressus: legationis mandata facundius q̃ felicius explicabat. Quem Ebbo de industria blandis ac mitibus verbis excipiens: emissis deditionis simulatione iuuenibus prendẽdum curauit. Quorum vnus paulatim ei propior factus: ius fræni violẽtius occupat: cæterisq; equũ a tergo pulsantibus: captum ciuibus ligatum adducit. Is primo compędũ pœna coercitus: postmodũ superueniente Suenone luminibus spoliat⁹ improuidæ exhortationis pœnas pepẽdit. Hæc audiẽs Kanutus potiendæ vrbis diffidẽtia: in Iutiam reuertit: vtq; rerũ cõmoditas affuit: Sialandiam spe reparandæ fortunæ/ parte qua maris anfractibus interluitur inopinatam intrauit: improuidam quoq; Roskildiam capit: & penates Ebbonis ad Sueno nem elapsi incẽdio diruit. Vnde ne impẽsarum inopia arctatus discederet: publico stipẽdio alimentorũ ei subsidia decernũtur. Par Scaniẽsibus circa Suenonẽ affectus incesserat. Ne enim labente sumptu veluti ciborũ pœnuria afflictus arma deserere cogeretur: publicæ eũ collationis cõmeatibus p̃sequũtur. Tãta inter partes virtutis & gloriæ æmulatio fuit. Interea nobilissimi Iutorũ/ & in rebus bellicis singulari militiæ laude cõspicui/ duab⁹ Suenonẽ Liburnicis petiuerũt. Quorũ virib⁹ succinctus assumpto Eskillo: manũ in Sialãdiã traiecit: ac ꝓpe Thorstam vicũ bello cũ Kanuto cõcurrit. Vbi inclinata suorũ acie timidiorũ fugã secut⁹: fortiorũ victoria reuocat: & dũ vinci credidit: victor repẽtinus euasit. Kanutũ vero sui/ siue q̃ tenera adhuc ætate esset, siue quia belli eũ implicare periculis nollẽt/ in aciẽ descẽdere passi nõ sunt: pro duce pugnæ spectatorẽ effectũ. Interiectis diebus Waldemarus diui Kanuti filij⁹: armis tũc primũ p ętatẽ matur⁹: sed paterna in Kanuto merita perosus Suenoni se iũgit: in eius castris militiæ Tirociniũ habiturus. Cuius fauor plurimũ Suenoni viriũ cõciliauit. A quo paternę p̃fecturæ dignitate donat⁹: Kanutũ quẽdã Henrici filiũ sub Kanuto Magni filio eiusdẽ beneficii titulis inhiantẽ crebra belli cõgressione perdomuit. Nec minor ipsis mediocris rei q̃ regibus summæ æmulatio erat. Semp autẽ ad Waldemarũ victoria redũdauit. Erat aũt Kanutus insignis factũdia sed moribus effusissimus. Sueno & fortunæ fauore: & viriũ incremẽtis accinct⁹ in Fioniã excedit: mox æmulũ apud Iutiã persecuturus: vbi ab exule quodã Ethlero sollicitatus bellũ in Holsatios parat: abũde minora ad traiciẽdum nauigia p̃mittẽte. Incolæ siquidem quo transitus impeditior foret: pontẽ conuulserant. veniẽtibus Eidoram: p̃missoris incuria binas tãtũ nauiculas exhibuerat. Quarum altera Sueno suos p̃cedere cupiens: saniore militũ sentẽtia reuocatur: rogatus ꝓpositũ hostiũ aliena traiectione p̃noscere: neq; ꝓpriis rem periculis explorare. Siqdẽ haud procul eis latebrã esse: partẽ copiarũ quantã a se supandã crediderint irrupturis. Nec falsa prædictio fuit. Holsatii quippe vicinis se saltibus occultãtes: patiẽter primorũ aditũ præstolantur: transuectisq; quos a se capi posse cõfiderẽt: p̃cursu facto omnes aut necí aut captioni subiiciũt: q̃q̃ Danis in propulsando periculo animus nõ deesset: vt

Suno loquax.

Suno capitur.

Roskildia improuide capitur.

Waldemarus Tiro.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

pote qui nec fugere possent,& in regis oculis pugnã edere necesse haberent. Ita nostros ad virtutẽ capessendã & salutis desperatio,& præsens ducis incitabat aspectus Quorũ periculis exturbati scafarũ magistri:circa palos medio amne defixos hærebant:neq; residuos transuehere:neq; translatos referre ausi. Itaq; nec regi ad pcedẽdũ,nec victis ad resiliendũ opi fuere.Interea Kanutus sumptuosis militiæ impensis oneratus:nec minorẽ occidẽtis humanitatẽ inuenit:q̃ oriẽtis nuper expert⁹ fuerat. Siquidẽ agrestium placide tractatorũ stipendia cõtraxit tali Iutorũ beneficio vsus: quale pridẽ apud Sialandios acceperat:huius Sueno cõgressu vitato:Scaniã reuisit exiguis militiæ reliquiis integrã æmuli manũ attẽtare formidãs. Interiecto tẽpore receptis pretio captiuis securus Iutiã adiri cõstituit: peragranti Fioniam Ebbonis e vita nũtiatur excessus.Cuius fato deiectus:relatis in Sialandiam copiis ꝓsens bellí propositũ deserit,militẽq; plangere q̃ æmulũ incessere maluit. Adeo em̃ familiariter eo vsus:vt nihil in foro:nihil in castris/absq; ipsi⁹ amministratione curaret:inq; priuatis ac publicis negotiis prorsus ex eius arbitrio sentẽtiaq; pẽderet. At vbi recens funeris mœror exoleuit bellum nouaturus per Fioniam in Iutiam decurrens: Wibergenses regiorũ vectigaliũ immunitatẽ pactos ad bella pro se suscipiẽda perduxit.Huc Kanutus magnis oriẽtis viribus succinctus aduehitur: victor haud dubie futurus ni suadẽtibus amicis equestrẽ militiã pedestri mutasset.Siquidẽ optimates eius supiorũ bellorũ ammoniti:qbus rem infeliciter equitãdo gessere/ ne fugæ facultas ignauos abriperet:necessitatẽ sibi iferre tẽtãtes:equorũ amminicula submouẽda duxerũt.Kanutũ cũ paucis equitibus peditũ mediũ faciũt belli merita æstimaturũ, nec alias Sueno rebus suis impensius diffidebat. Vt autẽ hostes vltro militiæ expedimentis exui vidit:summa spe extremã desperationẽ mutauit: neq; enim ignorabat equitatu vacuos lẽtam & ignobilẽ militiam edituros: plusq; sibi præsidii demere q̃ duramẽti cõciscere.Et ne ei similis manus deesse videretur:Wibergenses vtpote rei equestris ignaros/pedestri ꝓlio militare ꝓcepit: nõnullos inter sagittarios & fundiatores dispertit.His leuia tormẽta saxaq; iactilia p armis fuere.Proxime eis ab vtroq; latere equites iũgit: mox hostiũ terga pressuros. Cõmittẽdi taliter ꝓlii ꝓcipuus auctor ei Waldemarus extabat:corpus annis tenerũ/animũ industria ꝓualidũ habẽs. Is siqdẽ pedites peditib⁹ opponẽdos:latera autẽ & terga ab equitibus incessenda docuerat.Kanutus dupliciter instructi hostis cõsiliũ ex apparatu cognoscẽs:opportunitatẽ insidiis negare disposuit.Quib⁹ vt copiã demeret: neq; suos a tergo circũuiniri pateret:op⁹ impetu ratus/totã manũ in cõsertissimos pedites inducit:eosq; passim & varie resistẽtes pene oẽs oppressit: nec ea tñ virtute periculũ ꝓpulit.Quippe Sueno vtrinq; ex latere aduersarios,partito equitatu circũuolat:deturbatisq; equis quos retro aciẽ fugæ metu locauerat:ancipiti incursu cõclusos exagitabat. Qd̃ vbi videt Kanutus trãsuersis aciẽ principiis instruit,reuocatãq; a peditibus pugnã: ad equites transtulit.Quippe a tergo instantibus ora aduertere necesse habuit.Sueno vero cum & armis diffideret:& equorum pericula formidaret: transuersis eos præliis fatigare:non manũ cũ eis acie conserere: nõ pugnandi copiam facere: sed incerto Marte ludificatos/ æstu ac lassitudine superandos curabat: eos grauissime adortus qui cõmuni acie longius excedentes:audacius semet propulsandis obiecere periculis.Variis igitur irruptionibus lacessiti: crebroq; impetu & obliquis cõcursibus laceratí:tandẽ viriũ inopia ad tantã corporis lassitudinem peruenerunt:vt præter communẽ belligerandi morem in ipso certaminis ardore sessione pausarent. Cũq;

Ebbonis mors.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

nec ad fugam, nec ad pugnam vis vlla suppeteret: dũ sollicite salutis præsidia circũspiciunt: oppidũ cuius paulo ante incolas fuderant: cõposita acie paulatim accedere tutissimũ ducunt: subsidii loco hostiũ tectis vsuri. Eo igitur seruatis ordinibus incessum emouent: procuratis qui a tergo curarẽt: hostẽq; retrogradi pellerẽt. Tanta plærũq; necessitatis fiducia est. Tũc Barcho quidã promptissimus Suenonis miles ab aduersariis vndiq; circũuẽtus: innumeram manũ ammirabili solus virtute sustinuit. Tandem obfusis sudore oculis pulso clypeo ambas bipẽni manus inserere: promiscue cædẽ facere: hostes ac socios iuxta ferire: nulli propius instanti parcere. Quo viso Waldemarus cui multa secũ ex veteri cõuictu familiaritas erat: memoria priscę charitatis euectus equo ocius aduolat extremis amici rebus adesse cupiens. Quem Barcho aduersariũ ratus: relata bipenni instãtem appetit. Sed Waldemarus ꝓrepto eo ictum ocior anteuenit. Manubrio solo scapulæ eius vehemẽter impacto ferrũ excidit. Vix hominẽ inter tot arma, tot hostes obnixius cõtranitentẽ seruare potuit. Diu tandẽ obluctatum abducit: inuitũq; saluti restituit. Qui postq̃ se ab amicissimo salutari captione pertrahi videt: libenter quidem eius opem excipere dixit: sed non ita vti hac velle vt captiuorum more clunes equi sequendo: fœdum de se spectaculũ faciat. verum ex parte Kanuti alii confestim fugam facere: pars oppido latebrã quęrere: nonnulli per medias eius plateas erũpere: Kanutus ipse per angustissimas vici partes: equo vectus eripitur. Occupati qui in vicũ profugerãt: & in vnã ædiũ captiui tradũtur. Ad quos introgresso rege Helias Ripensis antistes circũspectis omnibus: hortulanũ regi æmulandũ aiebat: qui vtilibus herbis incremẽta cõciliat: noxiis locum vacuefacit. Qd dictũ specie horridũ: siquis altius mẽte perspiciat summa industria procuratũ fateatur necesse est. Abcise enim rem, sed copiose disseruit. Cui si Sueno obsecutus fuisset: profecto omnẽ æmuli fiduciã sepelisset. Qui licet iniuriarum nomine vindictã a captis exigere potuisset: ad mitiorẽ tamẽ sententiã ingenita sibi pietate deflexus: plarisq; redimẽdi copiã fecit: aliosq; sacramẽto, alios spõsione in fidẽ acceptos: morte mulctare passus nõ est. Ex quibus binos dũtaxat peculiarib⁹ flagitiis obsitos: alterũ quia tetrã latrociniis vitã egerat: alterũ q̃ optime de se merentẽ virũ per insidias dormiẽtẽ oppresserat: capite pœnas soluere iussit: in neutro belli: in vtroq; sceleris negotiũ puniẽs. Cõplures ex superioribus tributæ sibi salutis immemores: acceptũ ab hoste beneficiũ repetita Kanuti militia neglexerũt: eisq; pristina fides recenti charior erat. At Kanutus ab Alaburgo Liuthusiũ petẽs: apud vitricũ Suerconẽ exul aliquãdiu demorat⁹ est. Huc siquidẽ occiso Magno Kanuti mater cõiugio obuenit. Tũc vero laceræ Danorũ res disiectæq; fuere: cũ interius sociali bello flagrante: exterius piratica pestis ingrueret. Cuius ꝓpulsandæ causa Sueno toti Sclauiæ bellũ crebrius q̃ prosperius inferebat. Neq; cũ tãta illi in præliis perseuerantia: quãtus furor atq; impetus fuit. Nam cũ receptui consulere debebat: tã aui de littus repetere cõsueuit: vt par fugæ reductio videretur. Neq; suorũ ei res curæ fuere: dũmodo prior ipse nauigiũ rapuisset. Quæ regis ignauia tantam Sclauis audaciã dedit: vt crebro copias ei⁹ reuertẽtes opprimerẽt. Ipse quoq; Wibergã adhuc munimẽti expertẽ: quo tutiori sibi receptaculo foret: terreis mœnibus clausit: magnisq; eã stipendiis instruxit. At Kanutus apud Suetiã primũ vitrico optatus: mox onustus haberi cœpit: ita vt pro comparandis alimentis quicquid illic prædiorum possederat vẽditaret. Neq; enim vlla gens exules aut prõptius recipit: aut facilius respuit. Sed & fili⁹ Suerconis Ioannes: vt plurimũ strẽnu⁹: ita parũ facetus irrisorio

Barchonis virtus.

Quomodo Wibergam clausit mœnibus.

Suetica gẽs exules prõpte recipit facile contemnit.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

carmine:fugam eius prælia⁊ retexuit: & quasi cantilenæ specie pudibūdi hois verecūdiā lacessiuit:vt eñ hospitē rubore & cōtēptu perfunderet:fortunā ipsius ludibrio lacessere cœpit:asperisq⁊ iocis,& ignominioso verborū genere: ignauiā ei belliq⁊ tristes exprobrabat euētus. His Kanutus opprobriis irritatus:nauigio cōmeatuq⁊ empto plurimū in auunculis & materna fisus necessitudine:Poloniā profugit. Quem illi maternæ rei nomine regni consortionē appetere rati: cæteris in locis admissum:munimētis excipere passi non sunt. Ad vltimū eū ne placida satis fronte cōspiciūt:insontem notantes cum propinquo charitatē deberent. Augebat hunc metum recēs maioris eorum fratris depulsio. Itaq⁊ receptus quidē:sed nullā (vt dixi) vrbium intrare permissus:ad prefectū Saxoniæ Henricum peruehitur. Apud quē minorē spe sua fortunā expertus: Hamburgensem antistitem Hartuicum accedit: iamprídem Danis iuridictioni suę exemptis infensum. A quo humanissime habitus belliq⁊ tandem subsidia mutuatus:domesticorū militum fidem tacita legatione pertentat. Respōsum est omnes ad eū ocissime trāsituros: datāq⁊ Suenoni fidem pristina mutaturos. Qua promissione securior factus:peregrina manu Iutiam intrat. Sed et suis nec humanitas Suenonis: nec obsidum charitas: nec periurii respectus: quo minus ad eum signa referrent obstaculo fuit. At Sueno vbi de eius aduentu cognouit:virium diffidentia apud Wibergam recētibus a se munimētis excultā obsidionē ferre constituit. Vbi ad sustentandā sumptuū necessitatē bona eorū qui ad Kanutū concesserant:rapinis exhaurit:prædatuq⁊ stipendia contrahit. At Kanutus ex proximæ pugnæ euentu:vrbem oppugnare diffisus:formidata locorū fortuna: procul mœnibus castra constituit: operiri volens quoad æmulus protelatis diebus alimentorū egestate vexatus:aut turpiter fugā:aut temere bellū arriperet. Ea Kanuti spes Suenoni victoriæ fuit. Eodem tempore Bruno quidam qui & Kanutum ipse e Saxonia secutus fuerat: siue Suenonis instinctu corruptus: cum quo vetusta sibi societas erat: siue delati belli tædio satiatus impetrata vtcūq⁊ licentia cum aliquot Ripam secessit. Sueno vero cum rem familiarem magnis in vrbe sumptib⁹ exhausisset:neq⁊ trahendi diutius belli materiam circūspiceret: audendum aliquid cum periculo ratus:noctu magnis itineribus tacitus ad hostium castra contēdit:eosq⁊ mane diuina curantes:improuidos irrumpit. Quibus repentino metu perculsis:vt cuiq⁊ animus erat:aliis fugam,aliis arma capere negotiū fuit. Medius horū interfluebat riuus occultis voraginibus frequēs:sed vno dūtaxat vado meabilis:qd Suenonianis incognitum,Kanuticis notū prior loci inspectio fecerat. Exiguus idē & obscurus olim: nūc belli inclytus fama. Igitur qui irruperāt ignorātia loci inuias riui pres aggressi:pcipitatis equis iprouidi ipetus pœnas dedere. Experti periculū emin⁹ instāt: fundisq⁊ ac iaculis ꝓuocāt cōgressum ꝓhibēte lacuna. Tūc Saxones ostētādæ virtutis auidi: ne rebus locus officeret eqs vadū insiliūt. Waldemarus postq̄ id loci eqtabile videt tāq̄ hostes trāsitu ꝓhibitur⁹/eo freno cōuertit:aduersoq⁊ cū eis equo cōcurrēs:ipactā vni lanceā ingenuo militādi more pfregit. Sed cōtra i ipso gurgite ita quaternis simul hastis excipit:vt equ⁹ in clunes cōsideret. ipse tamē ob egregiā eqtādi peritiā sella pelli nequiret. Quintā inter frōtē galeāq⁊ defixā:adacto capulo collisam auulsit. His malis liber / arrepto equo cū paucis vadū supat:& ne secuturis angustias faceret:pcul riuo secedit:ibiq⁊ facta acie pugnā capessit. Quinetiā totā hostiū turbā quo ad oīs sociorū pmeasset exercit⁹:parua manu sustinuit,Suenoniq⁊ certissim⁹ auctor victorię fuit. Quo opē ferēte:Kanuti pres fugā fecere. Grandē qppe ex superioribus

Waldemar⁹ sancti Kanuti ducis filius.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

pręliis metũ hauserant eorũq; memoriam abiicere nequeuntes: ęgris semper infractisq; animis erãt. adeo em̃ Kanuticorum animos res aduersę corruperãt: vt maiore fortitudinis parte defecti / perseuerãter hostẽ ferre nequirẽt: nimioq; timoris captu hebetatis animis faciles semp in fugã existerent. Saxones vero qbus agitatio militaris familiarior erat / equestri exercitatione vsi / crebro equorũ reiectu victoribus insultabãt, ita fugã moderãtes: vt eã nõ sine ordine & regimine dirigere viderent. Promptissimus horũ Folradus eo plio cadit, neq; captorẽ reperire quiuit, q̃q̃ obrutus prẽdi se plurimũ p̃caret. Cęteri interdiu male fugientes oppido nocte mãserũt: vbi a fugę plecutoribus intercepti, hospitio necant. Cõdixerãt em̃ victores nemini parcere deuictorũ: tũ Saxonũ odio: tũ quia ꝓximo bello captos & a se redimẽdi potestate donatos: denuo hostes expti fuisset. Kanuto Saxonia refugio fuit. de cui⁹ fuga Ripẽses vti acta erat ab intermeantibus edocti, quo plus victori placerẽt cõfestim Brunonẽ capiũt Suenonis in breui iudicio p̃sentãdũ. Quẽ Sueno oblatũ aliquãdiu familiari⁹ habuit, mox donatũ abire pmittit. Quę res ei apud cõterraneos suspicioni primum mox cladi atq; exitio fuit. Fuere em̃ interfectorũ propinqui q̃ crederẽt eũ pecunia a Suenone corruptũ socioq; salutẽ iniquissimo subuertisse cõsilio: declinati belli argumẽto doli cõiecturã trahẽtes, neq; aliud beneficẽtiam regis, q̃ fraudis p̃mium extitisse putãtes. Cui cũ de pfidia diem dixissent, omnẽq; accusatiõis suæ vim validissima eius defensione elusam viderẽt: inuictũ foro insidiis occupãt. Sueno perinde ac priuatis iã periculis liber: ad publica ꝓpulsanda animũ induxit. Locis marinis natura munitis, cõplura agrestiũ p̃sidia cõdidit. Bina castra, alterũ in Fionia, ĩ Sialãdia alterũ ꝓpter fretũ molit, q̃ piratis timori, incolis vero receptui forẽt. Sed a Sclauis vtrũq; cõuulsum ꝓdit. Bellũ cũ ipsis magna apud Fioniã virtute gessit. Quorũ copias ita cecidit: vt plęrisq; militũ palmas ferro pręrosas habẽtibus, media digitorũ caro cruesceret. Eo tempore ꝓpter incursus qui a maritimis crebri p̃doni⁹ edebant: apud Roskildiã Wethemãno auctore piratica cœpit. cuius hæc disciplina hi mores fuere. Nauigia piratę magis idonea sibi visa absq; possessoris pmissu assumẽdi potestatẽ habebãt: octaua acquisitorũ parte naulũ daturi. Nauigationẽ orsuri, apud sacerdotes prętęritę vitę piacula deplorabãt: eorũq; religiosa animaduersione puniti / perinde ac statim decessuri, diuina altaris libamẽta sumebãt, cũcta prosperi⁹ cessura rati, si rite deũ añ bella placassent. paruo viatico sumpto, onera & ĩpedimẽta vitabãt armatura ac cibo simpliciter cõtenti, nihilq; qd̃ nauigationẽ moraret amplexi. multę illis vigilię, multaq; psimonia erat. Remorũ manubriis cõsidẽdo innixi somnũ carpebãt. Quoties ꝓpter littora illis nauigatio erat: eadẽ ante speculatori⁹ plustrãda mãdabãt ne qd ĩcõpertũ forte vel ĩprouisum occurreret. Insulas ad quas vẽto afflarent petebãt: missis q̃ loca ꝓcellis auersa percurrerẽt: q; pegrina classis trãquillis soleat portub⁹ delectari. Crebrũ eis cũ hoste certamẽ: sed vbiq; facilis, ac pene ĩcruenta victoria fuit. Prędã ex equo ptiebãtur: nec maior gubernatoris portio q̃ priuati remigis erat. Christianos quos expugnata classe captiuos reperãt: amictu donatos ad ꝓpria dimittebãt. tãta eis ĩ cõterraneos hũanitas erat. octogenas & binas piraticas puppes varie & vicissim cœpe, nunq̃ ipi classẽ vigiti duab⁹ frequẽtiorẽ hñtes. Stipẽdiis defecti ĩpẽsas a ciuib⁹ cõtrahebãt p̃mii loco p̃dę dimidiũ recepturis. Hic piraticę cultus vt dixi Roskildię cœpt⁹: ab vrbis gremio etiã ad agrestes manauit, ab oĩ ferme Sialãdię pte subsidia mutuatus. Eniuero angustus primũ ac tenuis magna breui incrementa contraxit. Sed neq; ante redditã terris pacem vlla ex parte remissior fuit.

Roskildeñ. piratica.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Frisia minor spectat ad Daciam De situ Frisię.

Cõmendat Frisiam.

Interea Kanutus Frisiam minorem quę & ipsa Danicarum est partium cum paucis exilii comitibus petit. Dives agri prouincia est pecoribus opulens. Cæterum confinis occeano patet humilis, ita vt eius interdũ ęstibus eluatur. Qui ne irrũpant: vallo littus omne pręcingitur: qd̃ si forte perfregerint: inundãt campos: vicos & sata demergunt. Neq; enim illic locus natura alius alio editior exstat. Plęrunq; agros ab imo conuulsos alio loci traiiciunt, locum eorum occupante lacuna, in quorum consederint præsidiis possidendos. Inundationem comitatur feracitas. Gramine tellus exuberat: torrefacta in salem gleba decoquitur. Hyeme continuo celatur ęstu, stagni speciem prębentibus campis: vnde & in qua rerum parte locanda fuerit: pene ambiguum natura fecit: cum alia anni parte nauigationis patiens / alia aratri capax existat. Incolę eius natura feroces, corporibus agiles, anxiam & grauem armaturã contemnunt / ancilibus vtunt̃, missilibus dimicant. Agros scrobibus cingunt, saltus contulis edũt. Penates in editum subiecto glebarum aceruo prouehũt. Hos a Frisonum gente conditos nominis & linguæ societas testimonio est. Quibus nouas quærentibus sedes, ea forte tellus obuenit. Quã palustrẽ primum ac humidam longo duraue re cultu. Administratio deinde prouincię sub nostris regibus esse cœpit. A qua Kanutus cũ forte pręsidium imploraſſet: prompto omniũ fauore suscipitur, pollicitus se eis aliquid de consuetæ pensionis onere laxaturum. Auidi promissionis Frisi intuitu exilis p̃mii, immani se negotio onerant. Ac primum mœnia propter Mildam fluuium: quis eum recipiant condunt. Tantulo stipendio ingens militia steterit. Sueno reditus eius opinione accepta / Iutis in equitatum digestis a Sialandis & Scanis classem adciscit. Ex qua non nullas naues Slesuici subductas ad Eidoram vsq; solo tenus pertrahendas curauit, ne ea pars hostibus elapsui foret. Quæ res ei impendio magis q̃ vsui fuit. Inde cum copiis ad recens oppidum pergit. Id inter paludes amnemq; situm natura q̃ opere munitius erat. A latere ei Milda fluuius fuit angustis alueis, sed placide manantibus aquis. Quod quia rex ob angustias exercitu circumuenire non poterat: locis ex copia idoneis castra defigit. Deinde cæsis virgultis quę nemus proximũ offerebat ad peragrãdas paludes constramenta fieri iubet: quibus cum opportunum foret: velut pontibus vterentur. Interea quidam ex Frisica iuuẽtute, siue morę impatientes: siue vegetioribus animis virtutis iactãdę cupidi: prouocandi gratia / riuum qui inter castra medius erat consueta arte transiliunt, vagumq; eminus hostem incessunt. Nec lacessentibus obuii defuerunt. Complures ex vtroq; agmine huic se certamini ingerunt, suorum quiq; pericula propulsuri neutris communis fortunæ negotium patienter inspectare valentibus. Itaq; paulatim crescente pugna, adeo omnium huc animi confluxerunt: vt ex eo belli pręsultu / totius victoriæ summa pẽdere videretur. Quo viso filius Thorstani Petrus omnium regis archanorũ particeps: non ignarus Frisicę temeritatis: cõfestim armari exercitũ, pręstolariq; castris paratum iubet. Huius rei inscii Frisones tota amnẽ manu repente transuolant: rati sine paratu regem in castris esse. Ita audacius q̃ prudentius omnis eorũ irrupit exercitus: inopinatum hostem opprimere auidus. Sed Suenonis non segnius occursantibus: ad notas sibi refugere paludes. Quas mox equites factorũ a se pontiũ stramẽtis vsi facile superãt: translatiq; fugã acerrime persequunt. Aliud quoq; ferro sibi cõpendiũ struunt. Nã tãta in fugiẽtes strages exercita est: vt constratis cadaueribus amnis mox a victoribus permeari potuerit. Fusis frisonibus Kanutus cum paucis exilii sociis eques elabitur. Reliquis fugę expertibus oppidum

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

receptui fuit. Cui Sueno Kanutum inesse ratus: obsessos q̃ poterat infensus aggredi tur: sperans obtentione eius totius belli finem futurum. Sautios integris mutat: fes sis requietos succedere iubet: diurno prelio nocturnũ sociat: omniq; instantia curat ne lassis quies remedio fiat. Addebat obsessis animũ recens captiuorum occisio: nec cuiq̃ a victore toties leso venia sperabatur. Cõtra rex si pugnã remitteret: neq; mox oppido potiretur: Fresos auxilio obsessis futuros timebat, ideoq; perseuerãtiore prę lio opus ducebat. Sic metus vtrinq; pugnandi pertinaciam fecerat. Nec interdiu di micasse contenti: noctem quoq; bello contribuunt. Tunc vero anceps prelium erat. Cum forte Waldemarus clamore cominus orto Fresos instare ratus: in partem qua strepitus exaudiebatur cum signis accurrit, sociosq; perq̃ strenue repugnantes erro re noctis elusus oppressit. Ita fortissimi animi dux temporis habitu circũuentus qui bus opem ferre decreuerat: cladem atq; exitiũ irrogauit. Oppidani assiduis plagis & continua lassitudine exhausti, nullumq; pugnę supplementũ habentes, cũ nec vi res nec vulnera vllo momenti spatio recreare quiuissent, desperatis rebus dedidere se regi. Cuius fidem atq; clementiam: vltra ac rati fuerant: experti sunt. Tum vero rex & in Plogo qui Ericũ occiderat: singulare pietatis specimen dedit. Neq; em̃ a pa tris interfectore pœnas exigere voluit: plus deditionis moribus: q̃ vltionis aculeis debiturus. Ceteros quoq; nec morte nec captione mulctatos absq; redẽptione dimit tit: præsatus se eorũ obsequia ac odia iuxta estimaturũ. Nihil em̃ iis prospere cessu rum qui toties mobili fide & sacramẽto fuissent. Dimissi cũ duce exilium amplectun tur. Id em̃ gratiæ apud suos Kanutus habebat: vt nulli vnq̃ fortuna eius fastidio es set. At Fresones mulctę nomine duo milia librarũ regi cũ obsidibus pendũt. Post hęc siue rubore fugę siue naturę stoliditate cõpuncti Waldemarũ obsecrant/precetur re gẽ bellum cũ eis hac lege iteret: vt victor equã priori summã recipiat, victus ex vete ri pensione quantũ Kanutus spoponderat remittat. Ille p̃cantium temeritatẽ incer tosq; pugnę euentus solertius estimans, extremę demẽtię voces consilii sui salubrita te cohibuit, perq̃ stultũ affirmando victos a victore noxias belli conditiones expete re. Interea Kanutus apud Germaniã Fridericũ Romano recenter imperio functum auxilii imploratione sollicitat: promittens se patriæ procurationẽ in eius beneficio repositurũ. Imperator cui & summa naturę callidítas: & maxima proferẽdi imperii cupiditas esset: tantũ alieni ĩ ditionẽ suã redigere auidus: Suenonẽ veteris amicitiæ & cõmilitii monitũ promisso honoris incremento ad colloquendũ sibi simulatione charitatis inuitat: eximiã sibi visendi eius cupidinẽ incessisse significãs: sed Romanę maiestatis amplitudinẽ quo minus eũ accedat obsistere. Quippe Sueno adolescentię tẽpore militaris rei perdiscẽdę gratia: Conradi Cæsaris clientelã ingressus: cũ Fri derico: adhuc priuatę fortunę: quẽ & ætate & ĩgenio equabat: diu sodalitatis officia gesserat. Itaq; nõ q̃ fallacissimi hominis cõmẽtis crederet: aut æmulo asylũ demere vellet: sed vt sola se germanis fama cognitũ etiam spectandũ subiiceret: pręsentemq; famę suæ miratoribus exhiberet: cultiore pompa instructus mandatum exequitur. Nec parũ glorię apud curiã magnificẽtia clientelę & apparatus ostentatione cõtra xit, totiusq; ĩ se germanię oculos ob virtutis ammirationẽ cõuertit. Mersburgũ op pidũ theutonicę nobilitatis frequẽtia cõpletũ ĩgressus/ab ĩpatore primũ venerãter hũtus: mox vario accusatiõis genere vexatus: disparẽ p̃missis fidẽ exptus est. Cui de mũ cõditiões huiuscemodi p̃ferunt: vt ĩperatoris ipse: eiꝰ vero Kanutꝰ renũtiata re gni affectatiõe militẽ ageret: bñficii iure Sialãdiã receptur⁹. Alioqui: ĩpatoris vires

Obsessio dura.

Waldemari erratum.

Plogo peit rex.

Kanutꝰ ad imperatorẽ confugit.

Friderici fraus.

Fredericus Barbarossa anno 1154 imperator factus.

Sueno olim de familia Cõradi ĩmperatoris.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Kanuto obtentui fore/expeditamq; cum eo manum in Daniam esse mittendam quę vel Suenonis pręcurreret reditum:vel confestim impugnaret aduentum.Sueno in re tam anxia:aut periclitandum sibi:aut parendum fore cognoscens:simulata assensione:paterna bona quibus in Sialandia abundabat:tanq̃ peculiaria a conditionis tenore sublegit/ne violandę pactionis omnis domi deesset occasio.Quod quia germanico iuri familiare erat : admissu facile fuit . In hoc Kanutus pacti parum credulus Waldemarum qui cum Suenone aderat:sponsorem efflagitat:fidem eius integritatemq; tutissimum rerum suarum pignus existimans. Neq; enim alium ex regio comitatu pari constantia pro capite suo excubiturum putauit . Ille Suenonianę perfidię cõscius cum vanam ac lubricam compositionis fidem aduerteret:ne alienam in se labem recidere pateretur:sponsionem pertinacius abnuit. Tandem rege compellente,vix atq; ęgre vadimonium dixit:prefatus se si Sueno pactum perrũperet: Kanuti partibus accessurum:probata vtrinq; conditione discessum est. Reuersus ĩ regnum Sueno:deq; æmulo comitem nactus:remissis e vestigio literis:fidem Cæsaris aperta fraudis exprobratione damnauit,initasq; cum eo pactiones obsequii negatione subuertit,in eas se conditiones fallaciter adductum affirmans,in quas Danicorũ adhuc regum nemo concesserit.Præterea Kanuto iusta petenti,prouinciali duntaxat amministratione concessa:regios penates a cætera se conditione secreuisse dicebat:fraudatus pacto Kanutus:vadem sollicitat. Qui cum regem deserere:vel sponsionem corrumpere,ęque fœdum putaret:vtrobiq; famę periculum contemplatus: mutare pactum:q̃ euertere maluit,statuens vt cum rex Sialandiam commeatui suo necessariam duceret : aliud pro ea Kanuto stipendium assignaret : nec fructu parcius:nec spatio contractius:nec honore defectius. Assensus conditioni rex:tripertitam Kanuto prefecturam constituit:eiq; in Iutia,Sialandia/ac Scania,peculiare beneficium tradit : intercisam loco dominationem minus solidæ potestatis gesturam existimans:Huius rei Kanutus Waldemarum denuo prędem exposcit.Quem velut antea repugnantem Sueno condendi fœderis auidus:sponsionem iterare coegit:ne gans si pacto obuiam isset:eius Kanutive defectionem ęgre laturum.Hoc fretus pignore Kanutus:cupide conditionibus fruitur.Igitur Sueno perinde ac bellorũ metu solutus in superbiam lapsus:patrios mores q; parum sibi viderentur exculti, tanq̃ agrestes & inconditos : petita a finitimis vrbanitate mutauit , spretoq; Danico ritu germanicum æmulatus est.Nam & cultum saxonicum sumpsit / & ne eo inuidiosius vteretur:militum studia ad similem vestis vsum adduxit : rustici moris tędio comptioris famulitii grege,palatium instruens. Quinetiam epulandi rusticitate depulsa:externas mensis comitates adciuit.commessationumq; ritus cultiore ministerio gerendos instituit.Nec solum cultum nouauit : sed etiam edendi bibendiq; facetias tradidit.Idem studii in nouanda clientela,ascisceḋisq; satellitibus gessit.Honores quippe nobilibus demptos:histrionibus deferebat , magnisq; & illustribus viris a latere suo sepositis : in eorum locum turpium & effœminatorum familiam subrogabat : vt abiectu maiorum,minorumq; prouectu:prorsus eximias potentiæ suæ vires ostenderet : ditatiq; fortunam suam beneficio regis , non generis imputarent . Nec insolentiæ eius auaritia defuit . Siquidem lucrosa sibi illorum fata , quorum bona auxisset constituit , pupillorumq; parentibus e mortuis expilator euasit . Neq; nephas duxit eorum liberos ægestati subigere : quorum opera / regni opes ipse susceperit . Ipsos quoq; milites prius a se locupletatos , ad vilem

Nemo regũ Daniæ Cæsari homagiũ prestitit.

Sueno ĩ superbiam lapsus ritũ Alemãnorũ æmulat? est

Suenonis auaritia.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

paupertatis statum beneficii sui pœnitentia adductus reiecit. Quinetiam ingentis clientelę voracitate compulsus prouincialia ministeria, impensasq; ab agrestibus: arctius exigere cœpit. Itaq; dum militum luxui consulit: plębis fauorem amittit. Præterea controuersiarũ iura eatenus sacramenti religione subnixa ad palęstras & palmas athleticas relegauit, iudiciumq; rationis speculationi debitum, in solà corporũ exercitatione constituit. Et ne quid fastui deesset in communibus suggestis conciionari fastigio suo indignum ducebat. Quãobrem equa vulgarium alloquia contẽnendo/editioribus locis occupatis: suppositę plębi superne ius dicere consueuit. Crebræ quoq; ei cum Lundensi pontifice simultates maiore fructu q̃ iactura fuere. Ea tempestate Karolo Hallandiæ præside prouinciam egresso: coniugem eius sororemq; viduã Suerconis filius Ioannes excellentis earum pulchritudinis opinione corruptus ad libidinis cõmercium raptas in Suetiam vsq; deuexit. Quibus tam contumeliose vsus proditur: vt eas in stupri vices noctibus euocaret alternis: ĩgenuę pudicitię fœminas, obscœnissima fœditate proculcans: neq; aut huius matronalem thorum, aut illius cęlibem castimoniam: quo minus voluptatum suarum ignibus indulgeret reueritus. Ad vltimum patrię & populo tantę temeritatis facinus exsecrante: vtranq; remisit. Quod flagitium Sueno perinde ac cõmune probrum in omne Suconum regnum vlciści statuit: publicum ruborem communibus armis submouendum existimans. Sed nuptiarum apparatu prœuentus: quippe Saxonum Satrapę Conradi filiã nuper desponsam vxorem ducturus erat propior priuatę copulę: q̃ publicę vindictę militiam retentabat. per hanc Sueonem in peregrinos ritus adductum falsa plębis opinio referebat, eiusq; super consuetudinum nouitate consilium accusabat. Per eadem tempora Nicolaus vrbis Romæ cardinalis Britãnicum permensus oceanum: Noruagiam Lundensium adhuc ditioni parentẽ immunitate concessa, maximi pontificatus titulis insigniuit. Quod in Suetia quoq; legationis potestate peragere cupiens: Sueonibus & Gothis de vrbe, & persona tanto muneri idonea concordare nequeuntibus: certamini decus negauit, rudemq; adhuc religionis barbariẽ summo sacrorum honore dignatus non est. Verum inspecto temporis habitu cum per oceanum reuerti hibernę nauigationis metu in periculis duceret: Daniam reditui suo percommodam arbitratus, offensam eius ex Noruagię promotione contractam beneficii deliniamento sedare constituit. Eskillum igitur mãdatis aggressus/plus nouę dignitatis q̃ veteris amiserit: recepturum promittit: definiens se ereptę Noruagię damna/Suetici primatus munere pensaturum. Rapuit promissum Eskillus cupideq; legati copiam flagitat. Qui veniens apud ipsum futurũ Suetici sacerdotii insigne deposuit. Dandum ei ĩ quem concors Sueonum Gothorumq; suffragium cõuenisset. Statuit quoq; vt quicunq; maximi Sueonum pontifices creandi essent, pallio a curia dato: per Lundensem insignirentur antistitem, eamq; sedẽ perpetuo venerentur obsequio. In hoc priuilegio dato confirmationem a curia adciscẽdam promittit. Quod effectu perfacile fuit. Siquidẽ Romã reuersus: decedente Eugenio maximus pontifex subrogatus est, peregitq; publicę religionis pręsul qd̃ priuatæ legationis minister annuerat. Qui mox vsurpatione posterorum firmatus: sub hoc vsq; tempus, antiqui tenoris obseruatione perfruitur. His peractis Nicolaus nondũ Dania egressus: Suenonem Suetica meditabundum bella Romana industria a proposito reuocare conatus: locorum difficilium, inopis regni infructuosæ victoriæ habitum prætendebat. Siquidem eius militię negocium ingens: fructus exiguos fore:

Raptus.

Hic habuit Noruagia Archiepiscopum.

De primatu Archiepiscopi Lundensis.

Consilium Nicolai legati.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

priusq; ei cum vastis,& immanibus scopulis: q̃ cum hoste certandum. Quo victo nihil præter ignobilem prædam,& sordida spolia victoribus occupandum. Postremo cum Stolidam regis perseuerantiam consilii sui sapientia superare nequiret: inertiam eius facetissime cauillatus est. Nam araneam eum æmulari dicebat/ quæ telarum figmentis cum discrimine vitæ: & viscerum suorum egestione consertis: quid nisi Scarrabeos putres & vilia prenderet animalia? Cuius exempli euidentia araneę regem: militiam telæ: victoriam venatui conferebat. Ita auidum ducem exiguæ rei cupiditate seipsum viribus exinanientem inutili bello delectari monstrabat. Cuius Sueno dignitatem potius q̃ monitum veneratus, abeuntemq; eum ad regni fines vsq; commeatibus prosecutus: destinati olim belli studium animo reuocauit: quippe quem magis potiendę Suetię cupido: q̃ aut iniuriæ dolor: aut pudoris irritamentum accenderat. Maximam siquidem inuadendę eius opportunitatem/tum ob senium imbelliamq; Suerconis: tum ob factiones inter eundem & plæbem recenter ortas: nam Ioannem agrestes cõcionantem occiderát: arbitrabatur. Spe quoq; tam rata victoriam complectebatur, vt ante militiæ exordiũ inter milites suos Sueticarum iura prouinciarum: tanq̃ belli præmia partiretur. Duo quoq; ex proceribus eius ad opinionem vnius Sueticę virginis libidinis æmulatione correpti: magnis inter se iurgiis dissidere cœperunt. Cuius nuptias rex in beneficio suo reponere par æstimans: capta Suetia fortiori connubium pollicetur. Quo promisso libidinis ęmulis magnum virtutis certamen ingessit. Tanta apud Danos fruendæ Suetiæ fiducia fuit. Interea Suerco belli metu crebras ad eum de pace legationes direxit: sed nullis conditionibus ad eam impetrandam assurgere valuit. Igitur frustra fatigari se videns: non se prelio offerre: non arma: nõ expeditionem parare: sed ignotos locorum recessus quærere, summamq; belli Sueonibus credere. Vt autem Sueno difficillimorum itinerum euitaret anfractus: instrumentum belli hyemis expectatione suspendit: ab astrictis glacie paludibus profectionis compedium petiturus. Hyberni itaq; temporis beneficium nactus: expeditiora legit itinera, rapinisq; & incendio Finniã prædabundus aggreditur. Occurrunt indigenę supplices, patriam seq; dedentes: nec sic se subtraxisse contenti: etiam commeatibus prębitis: hospitalitatis eum obsequiis prosequuntur. Post hæc Werendiam intrat. Vbi ab incolis neq; Marte neq; deditione exceptus: flammis omnia ferroq; peruadit: viris ac fœminis passim solitudinum inaccessa petentibus. Sed & pręaltę niuium moles totis ferme campis incesserant: frigorisq; tanta vis erat: vt vberibus admoti infantes, algore hebetatis membris inter ipsa lactis alimenta decederent, matresq; simili fato propinquę, extincta pignora moribundis complexibus attrectarent. Dani quoq; eadem aeris inclementia afflicti: non in castris noctes exigere/non militares excubias obseruare: pars foco sibi pars tecto consulere, aeris non armorum sęuitiam in metu reponere, cuncti plus cœlum q̃ hostem cauere. Werendenses autẽ quo ad regis gratiã paciscerẽtur, iter intercipere cupientes: cęsis minoribus truncarũ arborũ coaugmentis fauciũ quas permeaturus esset: angusta pręcludunt. Tantis siquidem circũiacentium rupiũ anfractibus claudebantur: vt absq; ingenti dispendio a latere pręteriri nequirent. Quorum ausu rex inter cœnitandum accepto/morę omnis impatiens / discussis mensis, equum inuolat: militibusq; adesse iussis, ad rupem concitus fertur, indigne ferens cœptorum suorum cursum vilibus agrestium obstaculis retardari. Rogatus a Nicolao quodam iræ parcere, incertamq; admodum rem curiosius explorare inter

Similitudo araneæ.

Hyeme bellat i Suetiã

Horrendũ frigus.

Calliditas Sueonũ in cędendis siluis.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

pellanti se vxoratum quemq; timidissimum esse respondit, ad eius nuptias alludens qui ducta coniuge postridie militiam ingressus fuerat. Ille ob contumeliosam monitorum suorum repulsam ira percitus: facturum se breui qd Sueno non audeat subintexuit: exprobratãq; sibi ignominiam, inuicem in eum reiecto meticulositatis opprobrio vindicauit. Quæ vox ab iracundia profecta celerem ipsius obitum ominata est. Vbi vẽtum ad fauces: delapsi equis milites, q̃q̃ tenui armatura essent/q̃ eis festinationis ardor periculorum contemptum ingesserat: arboream struem oppugnare cœperunt: indigenis qui ad eam defendẽdam conuenerant/ingenti pacem clamore poscẽtibus. Tunc Nicolaus acceptam a rege contumeliam conspicuę probitatis operibus demere cupidus, ne magis vxorius q̃ strenuus videretur: dum conserta truncorũ robora obstinato ad pericula gradu superare conat̃: ab agrestibus e strue tanq̃ ex muro ꝓpugnãtib⁹ caput hasta traiectus opprimit̃. Similis aliorũ conat⁹ saxis sudibusq; repellit̃. Sueno ꝓpinquitate noctis, impetusq; p̃properi pœnitẽtia reuocat⁹: signo receptui dato ꝓpter aggerẽ castra cõstituit: luce postera maiore vi ac paratu prælium exequuturus. Verũ hostibus noctu sibi diffugio consulentibus, mane vacuũ propugnatoribus iter nullo negocio superauit. Werendos deinde resistendi fidutia defectos: in fidem accepit. Igitur cum plęraq; sibi ex voluntate respondere cognoscere: fœlicibus fortunæ experimentis euectus: i omnem se Suetiam effundere statuit. Sed nimietas frigoris equorumq; ex asperitate itinerum inopiaq; pabuli coorta debilitas processum negabant. Tunc qui ex equitibus ad pedites redacti fuerant: commilitonum equos suis oneribus instrauere: eosq; prę se onustos agentes ignaro rege domum dilabebantur. Qui tandem furtiuum militiæ discessum expertus: clandestinam eius elapsionem data reuertendi licentia pręcurrit, statimq; compendiaria ad Scanicam via cursum reflexit. Igitur Karolus cum Kanuto fratre receptorum obsidum fidutia spem liberæ tutæq; reuersionis pręsumens, cum Hallandiæ propemodum confiniis accessisset a Finnensibus insidias hospitalitate tegẽtibus conuiuio exceptus: maiorem noctis partem commessationibus extraxit. Temulentia grauis inhorreum annona vacuum, pariter se & comites sobrietate exutos cubitum recepit. Quibus altiore somno spirantibus: Finnẽses foris valuas obiicibus obserantes: igni sparsere tectum. Iamq; maior eius cõflagrauerat pars: priusq; ædes in cinerem prope collapsa fuerat: q̃ pressos mero sensus vis ardoris expũgeret. Postremo propiore flammarum feruore correpti: dum nudi valuis erumpere gestiunt: forinsecus eas obclusas cognoscunt. Vrgebat intus incendium: foris hostis vetabat egressum. Sed præsens pœna sequentis metum leuabat, instantisq; mali periculum futuro tristius ducebatur. Quo euenit vt Dani ferro q̃ flammis opprimi præoptantes: validius conniſi præiecta foribus claustra conuellerent: vtq; vnum periculorum effugerent: in aliud ruere non dubitarent. Egregiæ indolis pueri quos sibi in clientelam Karolus respectu propinquitatis adciuerat: absq; ætatis miseratione sub Nicę amnis glaciem nudatis corporibus barbarorum ludibrio mersi in eodem alueo fatũ ac tumulum recepere. Ita paucorum agrestium fraude maximę expeditionis labor exinanitus est. Interiecto tempore, plębs Scanica a principibus diffidens, concione lecta in Arnam vallem armata successit. Quoties enim in ea prouincia intolerabilia vulgi onera ducebãtur: publica vi iniuriis occurrebatur. Adeo cũ intolerabilis plæbis seruitus ducit̃ publicis armis libertas expetitur. Veritus ergo rex ne is tumultus ad grauiores regni motus progrederetur, coercendi eius gratia

Vxoratum timidissimum foris esse.

Nicolai facinus.

Suenonis successus.

Finnen̄. dolus.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

ad Scaniam e Syalandia traiiciens:militaris manus fiducia agrestium concionē accessit.Inermis ipse equitibus vtebatur armatis:vt vim metuere potius q̃ struere videretur.Cedente de industria vulgo coronam ingressus:multis & grauibus querimoniis exceptus est:sed obstrepēte multitudinis clamore,defensionis potestatem dicendive copiam impetrare nequiuit,flagitandi silentii gratia dextram vulgo obtendens crebros lapidum iactus excepit.Adeo consternationis furor in contemptū maiestatis exarserat.Tūc Toko matre Sygne ortus,vir natu & facūdia, iuxta nobilis, primaq; regis amicitia pręditus:in medium vulgi si proripit,obtentaq; omnium taciturnitate:imperitum concionis fragorem.doctę vocis auctoritate compressit. ita suā temperans actionem:vt & præfectorum partes dissimulāter protegeret/& manifestum patrocinium impertiret.Reuersis ad propria agrestibus:Rex tantę contumelię deformitatem summa indignationis molestia prosecutus:complures Scaniæ vicos exussit,eamq; ferme totam perinde ac maiestatis ream: rapinæ subiecit.Ipsos consternationis auctores spiritu:vel bonis priuauit:factiosos paupertate aut morte mulctandos iudicans.Nec Tokonem cuius salutari eloquio vsus fuerat:tametsi linguæ eius beneficio vulgi iram vitasset mulctę expertem reliquit:plębem aduersum se occulto eius consilio concitatam affirmans.Ita sęuissimis iracundię furiis prouocatus:odia ac familiaritates iuxta pensabat.Ea Suenonis irruptio Kanuto nouandarum rerum spem fidutiamq; restituit.Sed hunc ausum prącipue Suenonis ac Waldemari concordia castigabat.Nam quantum regis odium:tantam ducis apud omnes gratiam intuebatur,alteriusq; flagitia:alterius virtute redimi denotabat.Arbitri quoq; Kanuti prius sodalem regi q̃ ocium eripiēdum rati,eius cum Waldemaro concordiam connubii affinitate componendam duxerunt. Cuius efficiendi gratia vterinā Kanuti sororem Sophiam: apud Waldemarum eximia pulchritudinis laude de industria prosequebantur.Sed Waldemarus quo minus ad hāc copulam intēderet:inopiam virginis obstare dicebat.q; patre Ruteno procreata:nullorū in Dania bonorū hęres existeret.Q̃q̃ em̄ suasoribus tacite pareret: plus se tamen paupertatem puellę fugere,q̃ speciem ammirari fingebat.Igitur a Kanuto totius patrimonii sui parte tertia spōsalium loco promissa:puellam despondit,eamq; matronę cuidam Hotildę ad vsq; maturam thoro ętatem educandā cōmittit. Quāobrem negletum sanguinis vinculum:ac diu funestis odiis laceratum:tanta animorum integritate refectum est:vt nulla veterū inimicitiarū macula quas vel ipsi vel eorum partes gessissent:nouę societatis habitum:infuscaret.Quorū amicitia quo inuicem purior:hoc regi suspectior extitit.Sed eos & tacite cauit:& palam offendere metuit:q; maximam a se virium partem cum Waldemaro migrasse cognosceret: cuius fortunę suam incumbere non dubitasset.Itaq; licet amborum fidem notaret,suspitionem tñ ne odium proderet obscurauit.Illi regię dissimulationis haud inscii: accepta cōmeandi licentia:quasi bona sua apud Suetiam inuisitaturi:regem eius Suerconē accedunt. Re autem vera Kanuto Suerconis filiæ postulandæ negocium fuit. Quorum prącentiam Suerco tanta affectione amplexatus est:vt prąteritis liberis futurę affinitatis spe hęredes eos nuncupare proponeret.Quod votum ei siue filiorum inertia:siue excellentis proci nobilitas inseminabat.Reuersi itaq; hoc inuisiores regi: quo hosti concordia iunctiores fuere.Kanuto deinde in Iutiam digresso/ Waldemaro vero Ringstadium inuisente: Sueno post eum contentius pergit: conuentumq; diu perfidię & ꝓditionis probris euerberat.negāti confictas a se literas tradit tanq̃

Tokonis indicēdo fœlicitas.

Contra innocētem sęuit.

Occultum dei iudiciū timendum

De consideratiōe Waldemari & Kanuti.

Suerco filiā cum regno despondet Kanuto.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

ab amicis porrectas: sed titulo de industria vacantes: quæ eius ac Kanuti initam cũ Suercone concordiam nuntiarent. Quo cõmento Waldemarus/q̃q̃ irę parcissimus esset supra modum accensus: linguã nimio indignationis haustu repletã in contumeliam arguentis effundere nõ dubitauit: pfidiæ quoq; in eũ exprobratiõe reiecta/ non iam redargutiõe/sed cõuitio agebat. egregios operũ suorũ labores nugaci mẽdaciorum obiectu pensari vociferans. Adeoq; regem respõsi sui libertate permouerat: vt tentus ab eo esset: nisi milites operam suam in eius captionẽ negassent. quorum fauor impensius ipsum q̃ regem excoleret. Quã iniuriam postea apud Iutiam querimonia prosecutus: graues regi inimicitias peperit. Inde cũ Kanuto magna totius Iutię classe in Sialandiã recessit, non ꝓ bellum regi inferre ꝓponeret sed vt nauis cõditionibus tutiorem eius circa se fidem efficeret. Quo apud Sundby maritimum vicũ cum armatis obuio: diali colloquio de cõcordia actum. Composita pace/ rex cõcubia nocte Roskildiam reuertit. Interea Sclauorum expeditio ad orientales Sialandię partes inusitatę multitudinis classe nuntiatur ingressa. Qui quoniã rus ante vastarent, cuncta prędæ vacua prætergressi inopinatam aggredi Roskildiam statuũt. Igitur ne fumi indicio proderẽtur: incendio penitus abstinebãt. Accedebat eorum audacię ꝓ ex speculatoribus ociosam vrbem regemq; procul ex ea ꝓfectum acceperant. Quo nuntio instructi intacto rure eam cõtentius petebant. Ex quib⁹ nõ nulli perniciorib⁹ equis suburbiũ propę limina q; ciuitatis accesserãt. Rex ipse dum nocturnam vigiliam sopore auidius redimit: sero paratu tanti discriminis nũtium excipiebat. Primus ex Danis Radulphus equestris militię appríme perit⁹ prõptioris equi beneficio in hostem occurrit. Sed cum solitarius esset: nũc euitando hostes, nunc persequẽdo: opem ab exercitio mutuatus est. Quoties inculta camporũ offenderat: ob armaturę molem ęgrius fugam cõficiebat. Nam Sclauos simili põdere vacuos liberior equorũ pernicitas adiuuabat. Quo viso plus viribus equi/q̃ velocitati confisus: cursum ad cultiores agros de industria dirigere cœpit. Igitur caballi quibus vires parũ suppeterent, officiente stipula præstantem robore equũ imitari non poterant. Ita dũ agilitatis equinę certamẽ ad viriũ conamẽ transtulit ab instãtibus occupari nequiuit. Quippe densior seges plus vilium iumentorũ q̃ robusti animalis cursum debilitauit. Interrogatus quis esset! mercatorẽ respondit, per cõtãtibus quasnam merces haberet! respõdit arma quibus equos cõmutare soleret. Sed & cũ quem insideret hoc sibi mercimonio obuenisse subiũxit. Regẽ quoq; Roskildię esse rogat⁹/asseruit. illis eũ necessarios suos allocuturũ vrbe nuper excessisse dicentib⁹: egressum quidẽ eum sed reuersum astruxit. Quod quia cũ speculatorũ affirmatiõe non cõueniebat: in mẽdaciis duxerũt. Idcirco autẽ Radulphus circa regis statũ veris vtendum putauit: ꝓ siqua a se veraciter ederẽtur: cõtrario modo hostibus credidit existimãda. Interea regii equites, vt quisq; apparatu velox ac manu strenuus erat Radulpho admixti in vnã cohortem se receperant: incursaturi ilico hostem ni Radulphus intuitu paucitatis auxilia sociorũ expectãda duxisset. Tãtam eis victorię certitudinẽ assidua bellorũ fœlicitas suggerebat. Cõtra Sclaui reuocatos a pręda socios in aciem corrogant. Radulphus vbi primũ excitati pulueris indicio regẽ affore deprehendit: superuenientis auxilii fiducia prælium facit. Cedentibus Sclauis cum pedites necarẽtur: equites seorsum in globũ cõtracti prius velut ex cõsulto terga vertebant: mox imminentẽ a tergo regem, equitũ eius paucitate cõspecta, cõuersi fugarunt. Quos Radulphus intermissa peditũ strage cũ suis adortus: in ve

Rex Sueno ꝓdit suspitionẽ cõtra Waldemarũ

Sclauorum irruptio.

Radulphi equitis strenuitas.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

rã & prçcipitẽ fugam coegit. Sed ab iisdem longius insectãdis/q equis prçstarẽt re
Notat cupiditatẽ Sclauorum.
uocatus: admixta regia cohorte ferrũ ad pedites retulit. Fugientibus tanta adhuc
prædandi cupiditas inerat: vt occisorũ arietũ corporibus pellem cursitando detra-
herent. Quantũ in illorũ pectoribus auaritię clausum putemus: qui inter extrema
pericula abiectis armis ignobilem prędam & vilia fugę impedimenta quo meli⁹ si-
bi cõsulerent, deserere passi nõ sunt! Paucissimi ex eis in littus elapsi per lubricũ pe-
lagi nando nauigia petiuerunt. Nonnulli fuga cupidius inita: cęco metu vndas ag-
gressi passim exanimati sunt, præcipitato in mare spiritu/ quẽ ab hoste seruare stu-
duerant. Interea Sclauorũ equites velut ex abdito prouolãtes: victoriam regi e ma-
nibus per insidias eripere conabantur. Igitur Dani: dũ ad finem pugnę peruẽtũ au-
tumant: prælĩũ iterant. Quorũ virtute victi Sclaui: fuga auidius sumpta adeo salu-
tem suam ferro subtrahere gestiebant: vt per maritimę rupis ardua semet cũ equis
effœminato pauore præcipitãtes: vitam finirent: & inter scopulos spiritũ deformi
corporum ruina deponerent: quem audacter in acie profundere dubitassent. Ab-
Wandalorũ incursationes, 7 per eos Vastitas in Dania.
ducẽdis igitur nauigiis ob ingentẽ nautarũ stragẽ ęgre remigia suppetebãt. Iisdem
tẽporibus effusis piraticæ habenis a Wandalicis finibus Eidoram vsq oẽs per orien-
tem vici incolis vidui: ruraq culturę expertia iacuere. Sialandia ab ortu & meridie
marcida situ vastitate torpebat. Siquidem agrestiũ inops patrię loco prædonibus
fuit. Fionię nihil residuũ pręter paucos incolas piratica fecerat. Falstria spacio q̃ vir-
tute contractior incolarũ fortitudine paruitatis dãna pensabat. Quippe tributarii
ignara iugi: aut pacto hostẽ: aut viribus submouebat. At Lalandia tametsi Falstriæ
granditate prçstaret: pacẽ tamẽ pensione petebat. Cætera vastitas occuparat. Itaq
non armis: non vrbibus confisũ: anfractus ęquorũ: quo minus piratas admitterent:
prælongis palis ac sudibus exstruebantur. Aduertens igit̃ rex nutantes patriæ res:
& iam pene collapsas: se ꝓpriis viribus a piratica vindicare negre: Herici ducis cui⁹
insignes ea tẽpestate vires fuere/ aduersum Sclauos opem pecuniis promerendã pu-
tauit. Cui millequingentas argenti libras mercedis nomine pollicitus: publica col-
latione summam expleuit. At Henricus cuius vęnalis magis q̃ vtilis amicitia esset,
pecuniam assecutus: vel quia noluit: vel quia nequiuit: parũ stabiliter in promisso se
gessit. Ita rex nõ accepta pace dum patrię rebus cõsulere quærit: miseriã eius dede-
core cumulauit. Quæ res aduersum eũ populariũ iram acrius destrinxit: deforme
ducentiũ pacem censu nõ armis exquiri: cõmuneq patriã regis vitio esse deceptã.
Sueno insidias struit Waldemaro.
Igitur Sueno desperatis malorũ remediis a piraticis periculis ꝓpulsandis ad ciues
vsq cauẽdos curam retorsit. Renouatisq suspitionibus Waldemarũ occupare ani-
mũ intendit, tanq̃ altero sibi onustorũ sublato/ facilius reliquũ aggressurus. Quod
insidiis q̃ bello commodius gerẽdum ratus: perinde ac cõiugis dotem exquisiturus
ad socerꝝ iter instaurat: interq delectos comites Waldemarũ profectionis sequacem
adciscit: quia domi eum tuto relicturus non videbatur: in carcerẽ Conrado seruã-
Waldemari querela.
dum tradere cupiens. Quem dolum Waldemarus amicorum sibi cõplurium literis
indicatũ venienti Slesuicũ regi memoratis quæ pro eo fideliter ac strenue gesserat
cum exprobratione perfidię palam obiecit. Neganti in eum a se crudeliter esse con-
sultũ: susceptos apices abscisis indicũ vocabulis ostendit. Meminisse deinde monet:
vt p̃cipuã ei bellicoꝝ manũ conciliauerit/ vt corpore aduerso diras ꝓ eo plagas ac-
ceperit: vt secum maiorẽ semp victorię partem traxerit: egregiisq meritis suis gra-
tiæ loco dolũ ac fallaciam erogari cõqueritur. Comitatũ nihilominus pollicet̃: prę-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

fatus sciturũ eum peracta fraude nequitiã sibi nõ astũ effectui fuisse. Contra Sueno
suspicionem leuare summa dissimulatione tentabat. Neq; enim ad deponendã per=
fidiam: tantę fidei meritis adduci poterat. Irreuocabilis itaq; propositi pertinacia:
Stadiũ aducctus: a pręsule Bremorũ Hartuico domo suspicitur. A quo cũ vlterio=
ris viæ ducem exposceret: non impetrato waldemarũ quem ei perfamiliarem scie=
bat: preces iterare cõpellit. Quo pontifex clam vocato regii cõsilii cõmentum ape=
rit: cõfessus se de industria negare: quod ei perniciosum aduerteret. vt autẽ regi sa=
tisfacere videretur: dissimulata potestate / ductũ ab Henrico / qꝫ potentia ac dignita=
te pręstaret cõmonet expetendũ: verũ has preces suo Suenonisq; & waldemari nũ=
tio cõmittendas. Quibus Henricus auditis cum & regis dolum calleret: & walde=
maro cõsulere vellet: quod a socero cõmodius accipere posset frustra Suenonẽ a se
flagitare respondit. Abductũ deinde waldemari legatũ q̃ noxia mittenti precetur
edocet: ipsumq; ni redeat: apud Conradũ extrema passurũ denũtiat. Igitur Sueno=
nis nuntius collegarũ vtroq; dimisso: Conradũ accedens: nũtiat suspectos regẽ ha=
bere propinquos: quos pridem inimicitias exercentes cõnubii recentis affinitas cõ
cordes effecerit. E quibus vnum ei fraudulenter accitum in comitatum cessisse: quẽ
apud ipsum nouarum rerum metu vinctũ haberi cupiat. Pręterea procedendi gra
tia profectionis ei debere pręstari ductorem. Quęrente Conrado quo pacto regem
ęmulus comitaretur: fidem eius secutum asseruit. Tunc conradus Suenonis consi=
lium execratus: dedecere senem se inquit / quod iuuenis fugisset admittere. Nempe
deforme vetulo esse de integritatis duce perfidię fautorem euadere: notãq; quã ea=
tenus cauerit: sub vltimum tempus sibi cõciscere. Malle igitur se generum filiamq;
cum nepote ex ea suscepto cruci subfixos videre: q̃ fidei & synceritatis opinionem
tot annis seruatam extremę ętatis infamia corrũpere: alienęq; fraudis propositum
impiissimi fauoris prosequi nutrimento. Tum demum affuturum se / subsidiaq; la=
turum: si gener omissa fraude: palam quos metuat: impetat. Ad huius vocis nuntiũ
Sueno rubore perfusus vlterioris vię tutatore negato: in regnũ reuertit breui mo=
rarum processu Kanuto et waldemaro wibergi moram habẽtibus occulto traiectu
in Fioniã e Sialãdia accessit: cõfisus inopinatos prędi posse: detecto dolo mãdat vtri
q; allocutum se eos non occupatum venisse: suspitiones deponant quas falso cõcepe
rint. Illi indiciis dolum pręcurrentibus eius de se propositum speculati: nihilq; iam
bonę spei ex regis promissu capientes: Iutorum suffragiis regium sibi nomen cõcis
cunt. Tunc rex apud othenas (nam eo forte loci diuerterat) cõtractis in regiam mi
litibus: nunc singulos nunc vniuersos arctius percõtari cœpit qua fide pręsens bel=
lum ingredi vellent. Respondentibus alacriter: non contentus simplicitate promis=
si: sacramento fidem efflagitat. Illatis sacris / Suno siue vetusta waldemari charitate
siue priuato iniuriarum dolore permotus: regia solus excedit. Emissi qui eum reuo
carẽt: causam tam subitę egressionis efflagitant. Rogatus regredi ob paternę villę
ereptionem conqueritur. Rex restitutionem promittit. Suno: seram hanc iustitiam
inquiẽs: in aduersis vsurum se negat: quo ĩ prosperis fraudatus fuerit. Quamobrẽ
potioris partis amplexu solitariam transitionem non veritus: ab iniurioso sibi rege
salutari cõsilio deciuit. Itaq; iustum defectionis titulum secutus: waldemarum aui=
tę paternęq; familiaritatis respectu transfugio petiuit. Cũq; Sueno roborata suorũ
fide in Sialandiã rediisset consequenter ab æmulis Iutorũ classem mutuatis impeti
tur. Qui tunc forte Roskildię situs: Eskillũ sępe dictum antistitem: pręsidiaq; Scano

Hartuicus bremensis episcopus.

[redacted]

Conradi saxonie Ducis dictum in perfidiã Suenonis.

Kanutus rex. lxxxvi.

Sunonis integritas.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Petri conſilium. rum accerſit. Quibus prȩſentatis: Petrū cui pater Thorſtanus erat: omniū cōſilio-
rum ſuorū arbitrum: qualiter rebus cōſulendū eſſet interrogat. Is cōſultantē olim
regem qualiter tuto regnare poſſet iuſſiſſe fertur: vt aut equeſtrem plæbeiūq; ordi
nem: quo ſe tutius aduerſum æmulos gereret: beneficiis impenſioribus coleret. aut
ab iis ſaltem ad ꝓpinquos placendi ſtudium transferret / eoſq; ſola cōtentus ſpecie
reuera reges exiſtere pateretur. Si neutrū egiſſet: haud dubiū / quin breuem regni
vſum habiturus eſſet edocuit. Rex vero neq; ſalubritatem conſilii: neq; ſapientiam
reſponſi debita animi ſententia proſecutus: vtiliſſimos monitus deliramentorū lo-
co habuit. Enimuero obfuſum iracūdia animū ſalutaris æſtimatio ſubire nequiuit.
Concepti itaq; furoris impatiens: quoad vnum ſibi ſcutum ſuppeteret: id ſe Petro
oppoſiturū iurauit. Tum Petrus meū ſemꝑ inquit pro te clypeum geſſi: ſed vereor
ne cito cunctis ſcutorū tuorū copiis opus habiturus ſis. Quod rex auare dictū exi-
ſtimans percōtatur num adhuc ſatur eſſet? Reſpondit ſaturum ſe, ſed vereri ne ſa-
tietatem parū ſalubris digeries ſequeretur. Tunc quoq; quid facto opus eſſet roga-
tus: in Scaniam migrandū edocet. tutiores illic vires. in Sialādia pauciores amicos
q̄ hoſtes eſſe. Prȩterea Iutos haud facile inſecuturos: forenſis adhuc pugnæ memo-
ria trepidos. Sin autē in Scaniā præuenerint gentis aduerſum eum auxilia contra-
cturos: Quam ſi petere ſuпſediſſet: ad æmulos defecturā non dubitaret. Quē Sue-
no ſecus æſtimaturū inquit: niſi Waldemarū: cuius cōcubinarii filii pædagogū age-
ret penatibus ſuis parſurū ſperaret. Aliorū vero bonis ſi patriā hoſti ceſſiſſent nul-
lum peculiaris amicitiȩ beneficiū præſidio futurū. Ita alieno cōſilio ſpreto / propriū
amplexatus: Roſkyldiȩ hoſtē opperiri cōſtituit. Rareſcentibus alimentis regios vi
cos complures cōparandi ſumptus gratia venditabat. Tandem multi ruris abſum
Eſkilli conſilium. pto precio: cum exercitū nimiis impenſis oneroſum dimiſſurus videretur: Eſkillus
defectionem prouidēs artem excogitauit qua periculū ad fructum cōuerteret. Pri-
mū enim ampla defectionis prȩmia ab aduerſariis occulte paciſcitur. Mox cū cōter
raneis regem accedens: alimentorū inopiam querit. dimittat precatur quos paſce-
re nequeat. Prȩſertim pietatis ac neceſſitudinis iura violaturos. ſi in ciues ac ꝓpin-
quos ex aduerſo cōtractos pugnatū iſſent. His dictis tanq̄ defenſionis ratione reddi
ta: cū cohorte Scanica regia excedit ſubiungente Suenone: dignū eum qui defectio-
nis pœnas capite lueret. Sed hunc regis furorem ſanior arbitroꝝ ſententia propu-
lit: imminētis belli auſpicia ſcelere & ſacrilegio prohibentium eſſe ſumenda. Iamq;
rex maiore exercitus parte delapſa: fugam meditabūdus cum reliquiis copiarū Fal
ſtriam verſus cōtentius pergit. ignorantibus etiam arbitris quo ꝓpoſito tam remo
tas ab vrbe partes accederet. Quē vbi de fuga cogitare compertū milites habuere:
ne ſine prælio vinceretur: orantes victoriam ſi redeat ſpondent. Prȩterea ſcire iu-
bent eos ſibi milites eſſe qui crebro parua manu ingētes hoſtiū copias ſuperauerint
neq; paucitatē vereri debere, quā toties in ſuis victricem aſpexerit. Quinetiā vltimi
dedecoris eſſe fortunam ſuam ante fugȩ q̄ bello permittere: eoſq; qui vinci poſſent
vltro victores efficere: alieno metu q̄ ſuis viribꝰ fortiores. Monēt deinde ne ex ſtre-
nuo rege timidus militū deſertor euadat: ne vniꝰ fugæ dedecore tot victorias ſuas
Perſeuerantia Danorū maculare ſuſtineat. Cuius perſeuerātiam a propoſito reflectere nequeūtes: amaris
eum conuitiis inſequūtur. Nec deformitatē ei peregrinationis exprobraſſe contēti
etiam cōtumeliȩ dānationem iunxerunt. Deinde mutua ſemet adhortatione firmā
tes: bello hoſtibus occurrere ſtatuunt. Fore eñ vt eorū multitudo paſſim ac diſſo-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

lutę instandi cupiditate procurrens: sparsum militię genus sequendo: facile a pau=
cis intercipi posset. Prætcrea arma sibi & equos suppetere nihilq; tot viris in vnius
meticulosi ducis absentia nocuisse fortunam. Ita sibi fortitudinis robur ingeneran
tes regii dedecoris notam militari spiritu redimere gestiebant. diu itaq; expecta=
to hoste: nec viso: Petrus soluendũ agmen, salutiq; cõsulendũ / ammonuit. per q̃ stul=
tum affirmans pręlium absq; duce capessi. Quippe Iuti Suenonẽ de industria ces=
sisse rati, insidiarum metu, tardius incedendũ duxerunt. Tunc Sialandenses q̄ indi
genę essent: cæteros cõmilitonũ ductu ac cõmeatib⁹ prosequebãtur nec cuiq̃ ex tã=
to grege pniciosus ad patriã reditus extitit. Sed eorũ postmodũ plęrisq; paci transi=
tio fuit. Nã & fides regibus data & amicitia pariter obsequio quęsita: Wlf / & Thor=
biornus spectatę in regẽ fidei cum hoc venię genus in probris ducerẽt, domi suę cõ=
pręhensi suerconiq; regi in custodiã traditi / exilio capita q̃ hosti dedere maluerũt.
Horum siquidẽ excellentis cõstãtię anim⁹ plus glorię in vinculis q̃ libertatis in de=
fectiõe cõstituit. At Sueno cõtinuato apud socerum exilio trienniũ emẽsus ipso de=
functo saxonũ satrapæ Henrico datis vadibus pecuniã pollicetur ingentẽ si regno
per eum restitui posset. Pactus pręmiũ dux cũ ad aggerem quã Danorum structu=
ram appellant summis viribus peruenisset: transitu per eũ qui portę pręerat pecu=
nia corruptũ obtẽto / obsidione censum a Slesuicẽsibus extudit. Tũc Hartuicus bre
morũ pontifex qui & ipẽ post Henricũ expeditionis auctor extiterat: meruisse eum
(inquit) qui portã patefecerit cũ pecunia simul quã pactus esset suspẽdi: quaten⁹ ad
horrorem cõsimilis facti in eodẽ laqueo proditor & proditionis præmiũ cõspiceren= Proditoris [illegible]
tur. Illic Sueno peregrinã classem prędatus direptas rutenorũ merces stipendii lo= merces.
co militibus erogauit. Quo facto non solũ aduenarũ in posterum frequẽtiam detur Slesuici de=
bauit: sed etiam splẽdidam mercimoniis vrbem ad tenuem angustũq; vicum rede= structio.
git. Saxones desertũ ab incolis rus nullo resistente permensi: hoc longius quo licen=
tius ruebant. Nã australes Iuti paucitatis suę metu in septẽtrionalẽ partẽ quę mul=
titudine pręstabat elapsi / sub specie fugę bellum parabant. Et qui prius auxilia Sue=
noni spopõderant alienorũ viribus succincto succursum negabant / ne peregrinam
manũ aduersum patriã iuuisse viderẽtur. Eadẽ fere tẽpestate Suerconem regẽ ser=
uus qui cubiculo eius pręerat noctu dormientem occiderat. Quod scelus diuinitas Suerconis
haud segnius q̃ iustius vlta est. Nam paruo post tẽpore Magnus qui occulta regnã cędes.
di cupiditate seruo peragendi facinoris auctor extiterat, in eo conflictu quo filium Magni
Suerconis Karolũ quem patre spoliauerat regno etiam exuere gestiebat, sceleratæ mors.
machinationis pœnas morte persoluit. Ea res Kanutũ solandę matris gratia Suetię
superiora petere coegit. Interea Waldemarus apud Sialandiã theutonici motus opi
nione suscepta ad Iutiam cõcitus tendit / remisso coquo atq; collacteo suo Absalone
qui reuertẽtis a Suetia Kanuti post se maturaret aduẽtũ. Tãtũ autẽ ei⁹ apud Iutos
pręsentia valuit: vt & fortibus fiduciam afferret & ignauia torpentes ad bellũ pro
patria suscipiendũ erigeret. Idem Hẽricũ nobilẽ inter Saxones virũ cum quo iãpri=
dem affinitatẽ / data ei in matrimoniũ cognata iunxerat, per internũtios occultius
obsecrat. vti veteris amicitiæ causa ad procedendũ socios incitet / ducisq; reditum
modis oĩbus interpellet breui se cum exercitu superuẽturum denũtians. Tãtam illi
fiduciam & numerus militũ & alacritas dabat. Huius tumultus nuntio Kanutus e
Suetia reuocatus cũ delectis Sialandiã intrat extẽplo Iutiam petiturus. Sed cũ co=
ortę tẽpestatis magnitudine transitu prohiberetur / afflicti mora milites Waldema=

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

rum pacem cum hostibus pepigisse/idq; se per agrestiũ quẽdam recenti nuntio cognouisse fingebãt. Hoc famę cõmento Kanutus audito ingrati animi labem exprobrat parum honestũ de eo sermonẽ habẽtibus qui suũ cõmuni periculo caput obiecerit:hortaturq; si dignis eum laudibus psequi nolint saltẽ linguas ab indigna ipsius obtrectatiõe cohibeant. Hesbernus solus Skyalmonis cãdidi ex filio nepos idẽq; Waldemaro ob pueritię & educatiõis societatẽ percharus trãsfretare se velle dixit/ quę apud lutiam gererẽtur Kanuto renũtiaturꝫ. Igitur vt strenuã ita periculosam nauigationem fœliciter emẽsus & quasi cum ipsa rerũ natura luctatus/sęuientium elementorũ rabiem incredibili remorũ certamine superauit. Nuntiatur interea saxonibus totius lutię vires ad Waldemarũ coisse tantaq; hostes manu esse vt sine periculo & clade excipi nequeant. Hac dux fama attonitus Henricũ quẽ apud Waldemarum affinitatis iure magnę familiaritatis locum habere nouerat/ vbinam regulus eius degeret simulato ioco perquirere institit. Quo latebras eum ac solitudines circũspicere respondente dux eludi se sentiens a ficta & ludicra ad seriã & sollicitã interrogationẽ cõuertitur. Repugnãtem illum cõmissaq; tegere perseuerantẽ perdebitam Romano imperio fidem orat obtestaturq; vt quæ ab hoste parari sciat/ indicio pręcurrat:neq; qd̃ ciuibus perniciosum aduertat silẽtio contegat. Hac Henricus adiuratione permotus verũ esse qd̃ rumor docuisset asseruit. Bellum siquidẽ præ manibus esse quale prius experti nõ fuerint:superstitesq; recordationẽ eiꝰ perpetuo narratu prosecuturos. Formidolosa cũctis Henrici affirmatio fuit. Idem an hostes expectandi essent cõsultus omniũ animos ad pręliũ virili exhortatione puexit. Ita fidẽ suam inter amici preces & ducis imperiũ partitus vt nec huius mãdatum negligeret nec illius salutẽ silẽtio falleret. Quã sententiã publico metu refutãte cupidus reuersiõis exercitus occasionẽ a tẽpore mutuatus est. Ne enim ob piscũ raritatẽ veris quod imminebat statũ solẽneq; ieiunium solueret, remeandi sibi necessitatem imposuit:omniq; simulatiõe cõpetentiũ alimẽtorũ causabatur inopiam ignauiæ studiũ religionis nomine colorando. Quod quidẽ in eorũ absessu luce clarius fuit. Iter em̃ quod semenstri spacio venientes confecerant triduo remensi sunt multa post se onera multaq; impedimẽta nimia festinationis cupidine relinquẽtes. Tunc reuersus Hesbernus Kanuti expectationẽ summis ambiguitatis curis implicitam certo rerũ nuntio absoluit. Paruo post tẽpore vi Sclauica tanta apud Fioniã clades incidit vt si secundã huic similem accepisset, cultu vacua mãsisset/ resq; eius non afflictæ modo verũ etiam perditę fuissent. At Sueno non cõtentus semel Saxonibus supplicasse iterato ad Henricũ decurrit/ perq; Sclauos eius ditioni parentes in patriã se peruehi laborabat. Quorũ classe translatus in Fioniam lętis ciuibus ad vrbem Othenas se contulit salutẽ suam aduersum innumeros paucorũ psidio defensurus. Sed & pax immunitasq; per Sclauos eius fautoribus promissa. Igitur siue impetrandæ pacis siue amplectendæ maiestatis intuitu tanta tuendi colẽdiq; eius apud insulanos cura flagrauit/vt passim ad ipsius præsidium virorũ fœminarũq; turba concurreret/egregium reputantium aduersum eos qui rerum summa potirentur infractam regis reparare fortunã. Ad hanc cũ Kanuto Waldemarus aduersum Fioniam terra mariq; cæteras regni copias contraxere. Quarum multitudine facile Fionienſium paucitatem oppressissent nisi Waldemarus miseratione reliquiarum afflictis insulę rebus parcendum putasset: ne post nouę cladis calamitatẽ populi residuum exhauriendo plus patriæ q̃ hosti nocuisse videretur. Itaq; æmulum cũ

Hesbernus

Saxones vltroneam fugã captãt.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

pernicie tolerare q̃ debile patriæ mẽbrum quassare satius ratus / expeditionem ad concilium transtulit. Nam auctore eo res in colloquium versæ / condictũq; vt Sueno cum asscripta sibi clientela Lalandiã concederet / ibiq; ꝓpemodũ solitarius degeret quo ad inter ipsum & duces de pace plenius cõueniret. Die postero Othenas lauandi gratia repetens Kanuto ob insidiarum metum balnea cõmunicare nõ auso a Suenone eius amicitiã ambiente elatis obuiã sacris religiõe ꝓcessionis excipitur. In Albani deinde ędem ab ipso ꝓducitur / arbitrorum nemine prętер Absalonẽ admisso. Tum Sueno intra sacellũ residẽs: sinistra mihi inquit iam pridẽ Waldemare fortuna cõsortium tuę familiaritatis inuidit / q̃q̃ & animũ bene de te semp gesserim: & a patris tui interfectore mens non solũ vltionẽ exegerit: sed etiam suscepto aduersum patruũ bello salutẽ tuam inter parricidales manus sine cuiusq̃ prędidio constitutam plenis pietatis armis ab exitio vendicauerit. Post quẽ Ericus iunior ne parentis mei cui diutius militauerat cœptũ excidere pateretur, vt regni ita tui quoq; curam arripuit. Tertius ego pueritię tuę ꝓpugnator accessi. Nec mea parcius q̃ priorum opera seruatũ te scito. Pro capite tuo nõdũ in ætatem ꝓducto aduersum hunc cuius fidem nunc societatẽq; exoscularis arma suscepi. Quæ nisi fœlicius auspicat⁹ fuissem filio Magni immerens pœnas luisses. Qui nisi me tertiũ extimesceret haud quaq̃ te secũdum pateret. Dum viuo vitã tibi aduersus eius insidias progo. Extinctus vt meũ ita tuum quoq; diem finio. Igitur eo tutius ad opem tuam decurrerim quo plus eã beneficio meo debere cognouerim. Et nunc charitatis tuæ fidutia arbitrum te pacis in me faciendæ constituo. Cõtentus ero qua me cũq; sorte donaueris tãtum apud exteros calamitatis ꝓpessus vt priuatus aut egens intra patrię fines degere / q̃ exul denuo censeri malim. Arbitror quoq; vt cum singula iustius ęstimaueris inter ꝓbra ducturus sis potius parentis tui interfectore q̃ vltore ꝓcreatũ excolere. Hæc & similia replicantẽ Waldemarus interpellare nõ dubitans: frustra meam (inquit) Kanutiq; cõcordiam cassare pergis / cum & ipse paternę culpæ affinis non fuerit & mihi in eius expiationem olim iusta ꝓsoluerit. Qz autẽ vlterius tibi militare non tuli / non meæ leuitatis sed tuę perfidię crimen reputa. Nonne olim me peregrinationis tuæ comitem in carcerem socero necandũ tradere statuisti? Atqui nisi prauitatem tuam eius honestas vicisset inter vincula moriturus abieram. Quoties meam / quoties Kanuti salutem per insidias attentatã fraudulentis consilii nisibus obruere voluisti? Qualiter autẽ pares ferre poteris quos milites habere passus non es? Verum ne cũ repræhẽsione ꝓpinquũ auertere videar / res tuas aduersum caput meum restaurare tentabo: plus miseratione fortunæ tuæ q̃ credulitate promissionis inductus. Quã humanitatẽ cum scelere & fallacia repensaueris simplicitatẽ nostram artib⁹ tuis circũuentam ne existimes / sed potius fidẽ pietatẽq; periculis locũ dedisse. Tunc Sueno verbis in simulationẽ cõpositis perfide se acturũ negare: sincera fide eorum amicitiam expetiturũ ꝓmittere: prędertim cum nec sibi nec liberis consulturus videatur. Eo enim se morbo esse vt annum vix cõficere queat. Prętерea sine filiis esse quibus regnum parare debeat. Quid igitur nisi culpam & ignominiã perfidia quęsiturum? Malle itaq; q̃tũuis tristes fortunas excipere q̃ maximo famæ dehonestamento sceleratam sui memoriam per totum terrarũ orbem disiicere: breuesq; regni fructus æterna famæ turpitudine comparare. Dimisso Waldemaro Lalandiam ipse concessit: vbi paucitate satellitum non cõtentus, nouos quotidie stipatores adciuit: clientelęq; grandib⁹ incremẽtis auctus colloquii diem hoc tutior quo

Suenonis oratio.

Waldemari responsio.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

fortior opperiebatur: tãq̃ pacem cum ęmulis ex pari facturus. Tempore prænomi-
nato Kanutus & Waldemarus cum omni danica nobilitate Lalandiam aduehũtur.
Tunc Waldemarus ꝙ Suenonem familiarius frequẽtare soleret cum paucis ad eum
visitandũ contendit/ Kanuto fidem perpetua suspitione damnãte. Cum quo Sueno
Kanutum pariter adesse ratus subornat ex suis qui iurgantiũ more rem in strepi-
tum seditionẽq; cõuerterent ęmulosq; pariter ferro violarent. Quem vbi sine socio
venire cõspexit consiliũ reuocauit parũ proficuã alterius sine altero oppressionem
existimãs. Waldemarus cognitis insidiis sed dissimulatis multa Suenonis adulatio-
ne vexatus cũ ab eo die postero ad familiare colloquiũ expeteretur: nõ aliter annuit
q̃ vt vterq; solitarius adesset. Eo nãq; corporis habitu erat vt cum nemine viritim
cõgredi dubitaret. Militibus itaq; ꝓcul abesse iussis inuicem collocuti proximo die
concilium aduocant. Tunc Sueno siue cognationis fidutia siue tegendę fraudis stu-
dio Kanuto cõsentiente Waldemaro cõpositionis arbitriũ tradit ꝓbaturum se quę-
cũq; per ipsum taxarẽtur affirmans. Igitur Waldemarus ipsis sibiq; regii nõis vsur-
De diuisio- ne regni. patione decreta trifariã totius regni orbẽ partitus Iutię magnitudinem nõ minus
incolarũ multitudine q̃ spaciis abundantẽ in vnã portionẽ secreuit: in altera Sialan-
diam ac Fioniã: in tertia Scaniã cũ attinentibus prouinciis locauit. Cunq; penes ip-
sum vt partitionis ita optionis quoq; potestas existeret: primã sibi/ secũdã Suenoni
indulsit priorq; Iutiam ipse delegit. Tunc Sueno cui post ipsum optio debebatur ne
medium inter ęmulos locum acciperet Scaniã poposcit. Ita minores insulę duorum
electione pręteritæ Kanuto cessere. Fides pacti sacramento cõponitur vt religionis
metu perfidia pelleretur. Deinde manus ad cælum tendũtur auctor rerum in cau-
tionem vocatur. Nec cõtenti cõcordię pignus humanis stabilire cõsiliis deũ simul
& pactionis pręsidem & temerationis vltorẽ efflagitant. Põtifices quoq; cẽsurę suæ
partibus intersertis iis qui pactũ rupissent execrationis sententiã intentabant. Pręe-
terea condictũ delatores mutuo prodi debere ne mendaciorũ obscuritate sincerita-
tis habitus corrũperetur concordięq; quassaretur integritas. His ita cõpositis Ka-
nutus in Sialãdiam cuius iam possessionem adeptus fuerat Waldemaro comitante
præcedit: Suenonem breui subsecuturum hospitio suscipere cupiens. Quem postri-
die Ryngstadio susceptum expert⁹ dum in eius occursum bonę fidei studio perge-
Abbas Ryngstadiensis. ret: Ryngstadiæ religionis prælatum cum Radulfo equite theutonico obuium ha-
buit: affirmãtem nuntiatum fuisse Suenoni cum armatorum multitudine eum ve-
nire. Hausit ergo cum suspitione cautelam argumentoq; perfidiæ sumpto concio-
nem quæ eo forte die magna popularium frequentia gerebatur: declinato Sueno-
ne petiuit: Waldemarus vero apud quem fides suspitioni præponderabat pacti fi-
dutia Suenonem constantius q̃ cautius petebat. Stabant milites regis gregatim
armati Kanutum & Waldemarum dũmodo pariter affuissent necare iussi. Com-
perta alterius absentia Sueno reuocatis satellitibus multa venientem gratulatione
prosequitur. Percunctãtem illum cur nullo discrimine impẽdẽte comitib⁹ vtere-
tur armatis: quid rumoris acciperit edocet. A quo cõplurib⁹ perfidię probris lace-
ratus cõsiliũ ꝓpositũq; suum summa animi dissimilatione suppressit. Roskildiã de-
inde Kanuto cui illic hospitalitatis ius erat inuitante procedens/ nocte per ludos &
cõmessationẽ exacta diluculo Thorberni vicũ haud ꝓcul vrbe situm cũ paucis pe-
tiuit perinde ac paruulę filię quę illic educabatur cernẽdæ charitate perductus. Fe-
runt tũc vxorem Thorberni dixisse, mirari se eũ in hanc conditionis vilitatem ad

ductum: vt quod totum gesserat/eius tertia parte contentus habere sustineat. Qd dictũ ab indignatione profectum Suenoni ingens irritamentum facinoris fuit. Vespera appetente mittũtur a Kanuto q cœnatum eũ accerserent. Quos Thorbern⁹ pq̃ iocunde excipiens/quũ sup regis mora rogaretur, debilitatem capitis ex balnearum fumo et vapore contractam tardítatis eius causam astruxit. Sueno vero quum expectationis suæ excusationem afferre vellet, cum filia admodum paruula infantilibus blandimentis iocatum se dixit. Discors causæ reddítio percontatoribus notabilis fuit. Quorum hortatu vrbem repetens/inter cõsortes quasi per ætatẽ honoratior medio sedendi loco receptus est. Mensis post epulas amotis, quũ munitioribus poculis passim et varie discurrentibus conuiuii hilaritas augeretur, calculorum ludum popposcit/gloriatus se eius apprime peritum: q̃ exul hoc maxime iocunditatis genere delectari consueuerit. Quod dictum iactantiæ simile reuera acerba calamitatis recordatio fuit. Sed tabulato non suppetente ne lusui quidem vacatum est. Inter cætera cantor Germanicus fugam Suenonis / exiliumq̃ cantilena cõplexus/varias ei cõtumelias formatis in carmen conuiciis obiectabat. Quem ob hoc acrius a conuiuis increpitum Sueno dissimulata molestia fortunas suas liberius recinere iubet/pq̃ libenter se post ęrumnas malorum meminisse cõfessus. Crepusculo appetente/illatisq̃ ex more luminib⁹/miles Suenonis Thetleu⁹/q paulo ante cõuiuio egressus fuerat/ reuersus in regiam /occasionem edendi facinoris oculis/animoq̃ tacitus perlustrabat. Cumq̃ paulisper attonito stupẽtiq̃ similis constitisset, Kanutus eum propasso in terram amiculo sedere sibi proximum iubet. Ille tantæ eius dignationi gratias habens, ęde excedit: euestigioq̃ regressus exiguo capitis motu Suenonẽ accersit. Quem signi tam latentis ignarum Kanutus a Thetleuo vocatũ edocet. Cui quum Thetleuus exurgenti paululum insusurrasset, quotquot Suenoniarum partium affuere eis in colloquium admixti, collatis in orbem capitibus, nemini remotiorum exaudienda tractabant. Tunc Kanutus perinde ac insidiarũ præscius/Waldemarum brachiis attrectatum osculo petiuit. Causam blandimenti quum minime sic se alias gerere consueuerit ab eo/cui osculum tulerat interrogatus/suppressit. Interea Sueno relictis in ęde militib⁹, per posticũ in conclaue diuertit/ præeunte puero luminis gerulo. Mox in Kanutum et Waldemarum a subornatis ferrum distringitur. Sed Waldemarus ocyus sede exiliens/manum amiculo obuolutam non solum applicatis capiti suo gladiis obiecit, sed etiam Thetleuum acrius in se ruentem pectoris impulsu humi præcipitauit. Cum quo pariter et ipse collapsus/femur q̃grauissime sautiatus est. At vbi primum pedib⁹ se excepit, recepti vulneris immemor dum perruptis obstantium globis foribus exiliret/quidam obscuro loco obuius arrepta cinguli ipsius pensilia retentare eum conatus/abrupit. Interea aliis (ne noctis errore facinus impediretur) fenestras reserantibus/Thetleuus humo resiliens Kanutum dexteram gladio obtendentem a fronte confodit. Excipit semianimem Absalon Waldemarum esse ratus: fluidumq̃ cruore caput manibus ac sinu complexus inter ipsos armorum strepitus salutem suam, q̃ regis curam negligere præoptabat reliquiis spiritus adhuc in eius pectore palpitantibus. Tandem Kanutum a se teneri cultus indicio expertus/permixtum mœrori gaudium habuit. Dobicus vir prima audacia dum regis necem in auctores vindicare conatur/occiditur. Itaq̃ noctis obscuro nemínem discerni patiente/in eos qui valuas propius accessissent/stricto ferro proruebatur: quia tenebrarum accessio hostes ne/an cõmilitones adessent

Insidiæ Suenonis.

Mors Kanuti.

Waldemari effugium.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

incertum fecerat. Igitur Constantinus: qui primo inter Kanuti necessarios loco fuerat ne exitu prohiberetur, Absalonem in cuius iam gremio / complexuq; Kanutus spiritum deposuerat/ad vnum ostiorum accedere quo tutior sibi in reliquum procursus pateret/tacite postulabat; parenteq; eo seorsum elapsus ab iis qui foris versabantur exceptus opprimitur. Absalon vero propior eius petitioni, q̃ suæ saluti Kanuti corpore reuerenter amoto, securus periculorum in armatos progreditur: crebrasq; eorum interrogationes confessione sui nominis absoluere dignatus non est. Itaq; constantia taciturnitatis adiutus, salutarem inter hostes egressum habuit Cui Radulfus medio ponte obuius tam tetri facinoris non auctores modo, sed etiã conscios execrabatur/ab eius se culpa alienissimum protestatus. Hunc Petrus cognomine Thema magno secutus impetu per ludibrium Absaloni comminando discessit. At ille ad australem atrii portam/quo Trinitatis ædes ambitur progressus infesto satellitum occursu præripitur. Cuius caput gladiorum multitudine circunfusum quidam forte cum aliis superueniens non solum ferri/corporisq; sui pio vindicauit obiectu, sed etiam quendam a pectore eum confodere gestientem pœnas sibi si non desisteret daturũ minatus/salutare ei diffugium cõciliauit. Absalon quoq; tempestiua corporis declinatione percussorem euitans/tunica qua latus eius proxime tegebatur, telum excepit. Ita ne Danicæ reparationis spes penitus elaberetur futurum patriæ columen fortuna seruauit. Inde digressus quum in Ramsø vicum nocturno itinere peruenisset, attonitum solitario eius aduentu villicum nuntiatis quæ Roskyldiæ inciderant/pene exanimem reddidit. A quo vegetiore equo donatus primum sororem, quam Petrus quidam in matrimonio habebat: deinde matrẽ petiuit. Quæ quum ex eo Kanutum occisum/Waldemarum vero grauiter affectũ cognosset, plus mœroris ex eorum clade, q̃ ex filii incolumitate voluptatis contraxit. Interea Waldemarus duos duntaxat e suis casu comites assecutus, gressum femoris debilitate negatum vitæ cupiditate prouexit. Igitur incedendi vsum vulnere debilitatum a necessitatis violentia mutuatus est. Adeo corporis dolores animi metus extenuat. Deinde sequacium ope equo impositus in eum forte vicũ casu ducante peruenit: ad quem fortunæ eius nuntius Absalon paulo ante præcesserat. Quem postq̃ ex villico recenter ad matrem discessisse cognouit, præuiis locorum peritis post eum contendit. Adeo corpoream ipsius debilitatem duratrix infirmitatis humanæ necessitas confortabat. Illic procurato vulnere/femoreq; fascia circumligato/noctis reliquias exegit. Diluculo Sueno collectis ciuibus nocturnis emulorũ insidiis appetitũ se queri: amiculũ, qd̃ de industria confoderat ostendere: Kanutũ et Waldemarum hospitalitatis violatores/piuros/latrones/parricidas appellare: gratias deo replicare: q̃ amborum facinus alterius nece propulerit. Auxilia aduersum superstitem implorare. Assertis eius/quia fraus in propatulo fuerat/fides delata nõ est. Deinde ne Waldemaro maritimæ fugæ locus suppeteret, totius insulæ nauigiis confodi iussis/solitudines quoq; quibus eum irrepsisse crediderat/exquisitius indagandas curabat. Igitur Waldemarus tribus duntaxat comitibus fretus, non per abdita nemorum/aut inaccessa paludũ: sed per tenues admodum saltus errabat / tutiora ratus loca, quæ minus hosti suspecta fuissent. Hesbernus quoq; cũ aliquot procul in planiciem mittitur: qui se patentioribus interdum campis Waldemarũ simulaturus ostenderet. Complures quoq; duce eo variis in locis multitudinem suam regiæ transitionis simulatione conspiciendam præbebant. Cumq; demum Iutiam ac

Absalonis periculũ et euasio.

Waldemari conatus.

Infinita pro indicatiuis

Vaframentum pium.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

cedi placuisset, familiaris ei faber nauigium: quo in eam traiiceretur / reficere iussus metuens ne Suenoni pœnas daret / operam suam sub specie coactionis extorquendã perdocuit. Igitur Hesbernus officinam eius agrestium frequentia completam ingressus, in primis eum fictæ precis commento sollicitat. Refectionem abnuenti inii cit / manus nexumq; deducit / abstractus artificium præbuit. Itaq; sub iniuriæ simulatione et amico vtiliter paruit / et apud Suenonem sibi impunitatem salubriter cõ ciliauit. Tunc armamentis / commeatibusq; per Hesbernum exhibitis / Waldemarus noctu cum suis nauigationem orsus, coorta subito tempestate, inusitatam maris sæ uitiam expertus est. Ipsis quoq; militibus immanium vndarum aspergine prolutis tãtũ algoris incessit: vt singulis corporis ptibus hebetatis / ne velum qdem ad nauigationem cõmodum circumferre potuerint. Præterea tãta nymbi vis antennã im pulit: vt inter vndas effracta decideret: nec minus hymbriũ q̃ fluctuũ moles nauigium onerabat. Gubernator omnia freto permittens abiecto regimine qua proram deflecteret ignarus / solum venti imperium expectabat. Aer quoq; crebris internitẽ tium fulminũ ignibus micans, ingenti nubiũ fragore cõcrepuit. Tandẽ per summã nymborum rabiem insulæ cuidã errore nauigationis appulsi / detractũ vndis nauigiũ: quod ancora retentare nequiret / circũstantium arborũ ramis in foros detortis quo minus lapsum collideretur / tenacius astrinxerũt. Eadẽ nox Sclauos ad Hallandiam mille quingẽtarũ nauiũ classe appulsos naufragio obruit. E qbus quotquot vi ui in littus euaserant ferro piclitati sunt. Diluculo Waldemarus ãministrato p Hesbernũ viatico, militibus abunde firmatis, secũdo mari in Iutiã puenit. Vibergũ pgressus / Suenonisq; dolum p cõcione causat⁹, oĩm aĩos ad mœstitiã lachrymosa for tunæ suæ narratione deflexit. Cuius assertioni nõ minus miserationis, q̃ fidei vulneris præsentia cõciliauit. Itaq; nescias miserior plaga an fœlicior fuerit. At Sueno fugæ eius opinione accepta, refectis nauibus quas ante quassauerat / expeditionẽ in Iutiã parat. Tũc mater Absalonis et soror egregiũ virilis industriç facinus edidere Siqdem vt regis trãsitũ morarenť, nauigia qbus traiicere destinabat / nocturno tpe dissecãda curarũt. Quarũ Sueno refectioni diutius immoratus / quũ redintegratis oĩbus in Fioniã peruenisset, Waldemarus ocyus æmulo occurrendũ existimãs / primis eũ Iutiæ liminibus phibere cõstituit. Quo cognito in Sialandiã se cõtulit: eiusq; et Scaniæ pplõ p edictũ cõtracto, priuatis armis publica miscet auxilia. Interea Waldemarus incertũ belli suspicatus euentũ, repetito Vibergo, nuptias agit: tũ vt eos facilius sibi q Kanuto militauerãt adsciscerẽt / tũ ne pulcherrimæ spõsæ castitatẽ hosti bus forte delibandã seruaret. Deinde expeditione coire iussa Randrusiũ petit / Sialã diã: q Suenoni receptaculo esset, armis attẽtare cõstituẽs. Ex Suenonis quoq; militia cõplures ob immane eũ scelus posi / Waldemaro se iungũt / tãti facinoris reatũ au xiliorũ fomentis psequi nefas ducẽtibus. At Sueno q bellũ inferre q̃ excipe speciosi⁹ duceret, magnitudinẽ aĩ sui intra vnius insulæ fines concludere nequiẽs, nauigiis e Fionia / Sialãdiaq; petitis, ad Iutiã appulit: iisdemq; intra Dyursø fluminis alueũ re cipi iussis, cũ pmptissimis equitũ sub dubia oppidanorũ fide Vibergũ cõcessit. Qđ quũ Waldemarus p transfugarũ quendã exptus fuisset, auxiliaribus qua poterat celeritate cõtractis, ad exturbandã hostiũ classem Saxonẽ et Iurisium cũ naualibus co piis mittit. Quorũ auctoritatibus moti Sialandenses, nauigatione reflexa, plus pro pinquorũ monitis q̃ regis impio tribuẽdũ putarũt / eiusq; desertores, q̃ horũ hostes existere maluerũt. Verũ Fionienses apud quos plus regis, q̃ priuatorũ respectus va

Waldemari in nauigando periculũ

Sclauorum naufragiũ.

Matris et sororis Absalonis facinus.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

luit:ſpreti monitus pœnas vapulando luere:pulſatiq; dedere fugã,quã ſoſpites abnuerunt. Nec quicq̃ Sueno malorum ægrius tulit. Poſt hæc Heſbernus hoſtium cõſilia cognoſcere iuſſus/ quũ ꝓpe Wibergũ ſuſceptę ſpeculatiõis gr̃a pueniſſet,Suenonis Randruſiũ petẽtis obuiũ cõtemplat̃ exercitũ.Igit̃ ne res diligẽtius q̃ fortius explorare videret,præcedentiũ quoſdã effuſius obeqtãtes/haſta validius appetitos militari virtute ꝓſtrauit.Quorũ equos potitus comitũ ope/ꝓ deuium abſtrahẽdos curauit.Tũc Suenoniani ꝓpinquas hoſtium copias arbitrantes,armatura propere ſumpta/lectiſſimiſq; equorũ cõſcenſis bello ſe præparãt. At poſtq̃ inæqualia loca pmenſis ꝓſpectũ planicies dedit,ſolum cõtuẽtes Heſbernũ poſt eũ ꝓmptiſſimos diri gũt.Quibus ille volucri fiſus equo tãto ſemet interuallo ſurripuit:vt interdũ quieti deſcẽdendo cõſuleret.Cũq; inſecutores fruſtra ſe eius occupatione inhiaſſe cõſpicerẽt,alloquiũ ipſius ſub fidei ꝓmiſſione eminus vociferãdo depoſcũt.Negat eoꝝ ſe colloquia ſuſcepturũ Heſbernus:q; lubrica fide ſerotinis eſſe tpibus cõſueuerint/ſacetiſſime eis pfidiã quã recenter Roſkyldiæ patrarãt obiectãs. Ex qbus Petrũ duntaxat cognomine Thema antiquæ ſocietatis fiduria accepta fide ꝓpi⁹ accedere paſſus/quũ ſup Waldemaro pluribus rogaret/reliqui inter ſe equis de induſtria cõcurrentes inſidias ei ſub exercitationis ſimulatione tendebãt.Tũc Petrũ Heſbernus qd animi ſociis eſſet aduertere poſtulat.Ille fidẽ ſuam cõmilitonũ pfidia quaſſandã veritus/obuerſa haſta cõfixurũ ſe:q; in Heſbernũ irruiſſet/exclamat. Quorũ fraudem Heſbernus p anguſtos diuerticuli receſſus præpropere põtis cuiuſdã tranſitu præcucurrit/intẽtaſq; lateri haſtas cuſpidis ſuæ fruſtrabat̃ obiectu. Quũq; eos identidem dignis pfidiæ cõuiciis affeciſſet,ꝓcul inde diſcedens obuios forte cõmilitones de hoſtiũ inſecutione edoctos ꝓpinquis viæ fruticibus occultauit:ac protinus ipſe equo diſſiluit.Qui vero in eius captionẽ intenderãt nõdũ hac ſpe depoſita curſum dirigere pſeuerabãt.Quibus ille ꝓcul cõſpectis equũ inſilit/eiuſq; latera crebris de induſtria verberibus attundendo ficto curſum labore cõfecit. Igit̃ inſequẽtes cõceptã intercipiendi eius ſpem maiori conamine ꝓſequẽtes acrius equos vrgere cœperunt/haud dubie ab hoſtibus capiendi niſi inſidiantiũ qdã expectationis impatiens per nimiã occurſandi cupidinẽ ocyus latebris erupiſſet. Itaq; ex vnius ꝓcurſu datũ ſibi inſidiarũ indiciũ exiſtimãtes ad ſocios impigre relabebant̃/aliena impatiẽtia q̃ ſua ꝓuidentia fœliciores.Ita Heſbernus niſi ſociorũ imprudẽtia vetuiſſet,calliditate pfidiã vltus fuiſſet.Per quẽ Waldemarus hoſtes imminere cõperiens/nondũ ſe cõmittẽdi belli viribus abundare cõfiſus:iunctũ vico pontẽ :ne eis puius foret:partim diſcindi iubet.Itaq; et tutũ militi munimentũ/et opportunũ cõtrahendis viribus ſpatiũ ab amne mutuatus eſt.Cũq; nec Suenoni tranſeundi facultas/nec Waldemaro obuiandi volũtas ſuppeteret,ꝓmptiſſimi tamẽ iuuenũ reliquiis pontis præter imperiũ occupatis/iaculis miſſilibuſq; certantes magna fortitudinis experimẽta dedere.Quippe quia congreſſionẽ locus negabat/ad aliquanto mitius pugnæ genus iuuenilium animorũ laſciuia decurrebat.Waldemarus tandẽ gerendi fiduriam belli quotidianis copiarũ incremẽtis adeptus/amne alias ſupato hoſtẽ appetere ſtatuit.Nocte vero quã belli inſecutus eſt dies/frenatos ſtare equos/paſtuq; penitus arceri præcepit:ne ſatietate graues curſu hebetes forent. At Sueno caſtris ſata complexus ex ipſa agrorum vbertate abunde equos refici iubet/ignarus ſtomachi ſarcinam curſui impedimento futuram.Cumq; Waldemarus exercitu in aciem digeſto procederet,cohortem armis ſigniſq; fulgentem e latere conſpicatur. Quam primo

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

hoſtilem ratus/ex ſpeculatoribus cognoſcit ſocios eſſe quos metuat. Quibus in aciē receptis fidentius in hoſtem tendebat. Adeo quippe copiis creuerat: vt ne a decima quidem exercitus parte ſignorum ordines proſpici potuiſſent. Tunc quibus a Suenone commiſſa ſpeculatio fuerat reuerſi/immodicas hoſtiū vires edocent: fatigandam ante multitudinem/q̃ ſuſtinendam eſſe. Fore enim vt multum ex eius numero copiiſq; dies detraheret. Cuius conſilii ſalubritatem Suenoni admodum gratam Achonis cuiuſdā Chriſtiarno ꝓcreati temeritas reppulit. Siquidem aut pugnaturum regem aut a militibus deſerendum eſſe dicebat: quippe qui ita ſibi cōſulere nolint: vt rem familiarem proprio ſpiritu chariorem hoſti impune potiendam relinquere cupiant. Adhæc memorem eſſe iubet, quoties exigua manu ingens victoriæ decus acceperit. Itaq; ſi animos ſuorum non numerum metiri velit, plus fidutiæ ex eorum paucitate q̃ metus ex hoſtium multitudine concipiēdū fuiſſe. Præterea aciē contemni potius q̃ metui debere: quam non militum robur/ſed vulgus inerme conſtruxerit. Hac exhortatione regem ſalutari conſilio depulſum pernicioſe parere coegit. Ex parte Waldemari iuuentus ferrugineis ſuccincta tunicis dextrum aciei latus confecerat. Quam Suenonici ob eximiam ferri ſimilitudinem vario loricarum genere excultam rati in eam cohortem exercitus ſui cuneum deſtrinxerunt. At vbi ſpecie deceptos ſe vident, ab his ad regiam phalangem inſultum transferunt. Illud quoq; memoratu dignum: ꝙ Waldemari exercitum tam crebri coruorum greges interuolaſſe produntur: vt complures ſe erectis militum haſtis feriēdos obiicerent. Medius acies interequitabat cantor: qui parricidalem Suenonis perfidiam famoſo carmine ꝓſequendo/ Waldemari milites per ſummā vindictæ exhortationē in bellum accenderet. Cōgreſſuris ſepes frugum ambitrix obſtabat: quam neutro equitatu propter palorum eminentia acumina traſcendere præſumēte/ Waldemari pedites diſiicere aggreſſi, pugnę principium ediderunt. Qua Suenonici leui negotio victi ęgre fugam moliebātur. Quippe equi nocturno adhuc pabulo onuſti perſeuērāter curſum intendere nō valebant: ꝙ ſaturitatis moles citam eis laſſitudinem ingerebat. Primipilus ipſe et equo in hoſtem conuerſus/ſparſoſq; fuga ſocios ad pugnā capeſſendam hortatus: tandem circunſpectis nuſq̃ auxiliis ſignum humi defixum ſiniſtra complexus/dextra propius accedentes obtruncat. Ad vltimum memorabili pugna edita, circumfuſæ multitudinis viribus laceſſitus obruitur. Sueno cū paucis ad paluſtria forte fuga perueniens quum luto deſidente equi veſtigia mergerentur, pedes iter arripere conabatur. Sed ne ſic quidem cœno onus ferente/etiam arma depoſuit. Poſtremo q̃q̃ ſuorum humeris anniteretur, ſuprema victus laſſitudine comitibus aufugere iuſſis, in arboris vnius radice conſedit. Adeo quippe eum vires defecerant: vt ne gradum quidem alieno ſubnixum adminiculo proferre potuerit. A quo quidam ſuorum per ignauiam diſcedere omni fato triſtius ratus ab agreſtibus indagandæ prædæ gratia ſuperuenientibus ante pedes Regis appetitus occubuit. A quibus et Sueno captus/quum quis eſſet interrogaretur, Regis ſcribam profitebatur. Agnitus tandem/equoq; ob reuerentiam maieſtatis impoſitus/ſiue metus ſiue ſpei inſtinctu Waldemaro ſe præſentari poſcebat. Hæc orantis caput agreſtium quidam ſubito aduolans ſecuri præcidit. Corpus eius nullis funeris impenſis honoratum / ignobili ſepulturæ popularium cura mandauit. Vluonem bello captum/ Wibergiq; cuſtodiæ traditum Heſberno duntaxat quo minus puniretur obſtante/ capitali ſupplicio Kanuti milites affecere / ſanguine

Achonis importuna adhortatio

Pugna acris.

Coruorum miraculum

Primipili virtus.

Mors Suenonis.

Vluonis ſupplicium

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Thetleui vecordia.

eius ducis sui manibus parentãdũ putantes. Prensus quoq; Thetleuus quũ ad eculeum abstraheretur, primo culpam apud captores excusare pgebat. Postremo quũ sine effectu preces esse cognosceret, adeo effœminate se gessit: vt virum exuere visus ne lachrymis quidem abstineret aut planctu/muliebremq; animũ virili corpore clausum confiteretur. Itaq; prius dedecore/deinde morte mulctatus/ geminam interfecti a se principis manibus pœnã psoluit.

Magno venia data.

Magnus vero posterioris Erici ex pellice filius: qui et ipse Suenoniani nominis acrior q̃ iustior defensor extiterat/ quum captus vltima se passurum arbitraretur, supra vota propitiam victoris clementiã expertus est. Quem Waldemarus sibi a captoribus præsentatũ/sub respectu cognationis non spiritu modo: sed etiã honoris ac potestatis incrementis donauit. Cũq; abunde esset impunitatem tribuisse/etiam liberalitatem adiecit: ne districtum vltorem agendo/plus iræ q̃ necessitudini indulsisse videretur. Itaq; tametsi iniuriæ supplicium deberetur, propinquitati salus tributa est. Igitur non minus in aduersario affinitatem, q̃ in fautoribus fidem atq; obsequium veneratus/hostem amicis præmio æquauit. Burysium etiam vt sanguine sibi/ ita animo obsequioq; coniunctum q̃ optima ipsius opera aduersum Suenonem vsus fuerat/tum opibus/tum etiam honoribus prosecutus est. Cuius fratrem Kanutum pari munificentia ad præfecturæ fastigium recenter euexerat. Tum vero qui Kanuticæ militiæ comites fuerant nõdum hostium cladibus contenti communiter regem adeunt: vt eos qui Suenoni interficiendi Kanuti consilium dederant proscriptione prosequeretur/orantes. Inter cæteros aũt Thorberni pœnã cupidius expetebãt: q̃q̃ is quũ apud Randrusii pontẽ dimicaret, pñtibus quorũ cõsilio Kanuti cædes cõmissa fuerat/huic se pfidiæ affinẽ negabat/auctores eius acerrime deuouẽs.

Waldemari prudentia.

At rex metuens ne si tot gẽtis suę nobiles exilio mulctaret/Kanutũ/Burysiũq; dubia fide suspectos pscriptoq; aduersum se armis instrueret/veniã sontibus q̃ æmulis opẽ afferre maluit. Ad vltimũ instantium pseuerantia victus/ne a Kanuti interfectoribus remissius vltionẽ exigere videret, pscripturũ se quos iussissent pmisit/nec alio pacto patriæ reddituru, q̃ si eorũ precibus reuocarent: quorũ sententiis exilio adacti fuissent. Sciebat em̃ facilem humani animi ab odio ad grãm deflexũ existere: ac plærunq; mortales affectus cũ ipsa rerũ varietate consentire. Nihil em̃ in his tã asperũ repiri, quod tempus aut casus lenire nõ possit. Cęteris eiusdẽ gregis vt iisdẽ potius bonis militibus vteret q̃ in eos aliaduerteret exoratus ignouit: tãtoq; se eius amicitia ppiorem exhibuit / quãto ipos ab illius parricidalis cõmenti cõsciẽtia remotiores agnouit.

Waldemarus rex. lxxxvii.

His ita cõpositis vt regni initia strenuis militiæ operibus auspicaret/ patriãq; tot annis piratica laceratã/ac ferme tertia ex pte ad situm et vastitatẽ vsq; redactã iniuriarũ vltione reficeret, publica classe Masnet insulam bellum Sclauis facturus/accedit. Vbi dũ populũ in concione exhortaretur, seniores qbus p rostris dicendi mos erat/ classem tuto pcessuram negabant. Nam et suos cõmeatibus deficí/et hostes cõpertũ regis habere propositũ. Aucupãdæ ergo opportunitatis grã dilatu opus existere quoad melior gerẽdæ rei facultas incideret. Cæterũ nõ puæ temeritatis eẽ aduersum puidos et pmunitos armorũ experiri fortunã. Præterea in eã classẽ Danicũ penit? coisse robur: qd̃ si periclitari cõtingeret, pfecto Sclauos vnius victoriæ beneficio Dania potituros. Nã si res parũ ex sentẽtia cederẽt, nõne patriã penitus in eorũ funere periturã! Minime igitur vni prælio tantæ nobilitatis vires impẽdere debere: dũ mõ victrices parũ gloriæ/victæ dedecoris plurimũ sint laturæ. In hãc sũam totius cõcionis suf-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

fragia consonabant. Cuius arbitrio rex expeditionem remittere coactus, proposito suo celerius q̃ cupidius cessit. Apud quem Absalon in nauem regressum desidiã eius eludens facetissime cauillatus est. Nam quum solutæ expeditionis causam per quireret/dixisset q̃ rex ne tot fortes periculo obiectarentur/Ergo, inquit, cum ignauis et ignobilibus cœptum exequere/aut proficue victor futurus/aut parum damnose vincendus, quum nullo in momento vilium internicio ponenda sit. Ita lepidi ingenii adolescens indignationem suam ad inertiæ exprobrationem sub iocí specie conuertit. Quæ tam faceta eius vrbanitas tacitum regis cõuicium fuit. Per eadem tempora Ascero Roskyldensiũ antistite decedente super subrogando pontifice plæbis a clero suffragia dissidebant. Eadem etiam tempestate diuidua Roskyldensis populi cõiuratione quũ mutuis cædibus ciuitas exundaret, aduenis partim cæsis/partim vrbe eiectis/non contenta indigenarum sodalitas alienigenę coniurationis partes protriuisse/etiam in eum: qui regium numisma amministrabat, non tantũ ædes eius solo æquando, sed etiam bona omnia diripiendo vesaniam suæ consternationis exercuit. Tunc rex ob maiestatis suæ contemptum acrius ciuitati infensus/quũ ad excidium eius magna prouincialium manu niteretur, missis ad se deprecandum legatis ne armis/quæ pro patria ferre debuerat, aduersum patriam vteretur/incolumitatem vrbi suscepta pecuniæ pactione donauit. Quã continuo placida mente ingressus, Trinitatis ædi inseruientium penates intrauit/eorum de creando pontifice suffragia suo prosecutus assensu. Q̃q̃ aũt ei in ecclesia a maioribus cõdita ac dotata iuris aliquid competere videretur, nihil se tamẽ aduersum eã/aut illicita affectatione/aut insolita cõsuetudine præsumpturũ dicebat/sacris siqdem legibus cautum nosse: ne clerus peculiare eligendi ius regali imperio obnoxiũ habeat. Itaq; pręsentiam suam haud quaq̃ impedimento futuram, quo minus electoribus libera suffragiorum arbitria maneant. Tunc clerus religiosam eius iustitiam summis gratiarum actionibus prosecutus, concilio excessit/delectum curiosius habiturus. Cumq; tres spectatæ opinionis viros: quibus quartus ob virtutẽ Absalon adiiciebatur circumspexissent, vt ex eorũ numero potissimus assumeretur Waldemarus tacita singulorum suffragia in vnius tabulæ segregata volumina referri iussit/sinceriorem electionis habitum ratus: si vniuscuiusq; voluntas ante manu q̃ lingua proderetur euenitq; vt omniũ scripto in vnam coeunte sententiam, honoris culmen Absaloni decerneretur. Qui mox antistes creatus non minus piratam se, q̃ pontificem gessit parui æstimans intus religionem tueri/si foris eam periclitari pateretur. Neq; em̃ minus sacrorum attinet cultui publicæ religionis hostes repellere, q̃ cerimoniarum tutelæ vacare. Itaq; pontificalibus tectis maiore ex parte solo æquatis quo patriã firmioribus vallaret excubiis, maritimã assidue stationẽ peragens / habitationis vsum interdum a syluis/frondibusq; mutuari solebat. Cuius tam humilis mansio conuulsos patriæ penates erexit. Eloquentiæ quoq; eius præsidia Sialandenses salutaria senserunt. Nam domesticas conciones ad vim et rixam vsq; litigiosas moderatione sua ad pacatiorem habitum perduxit. Tantaq; facundiæ eius ornamenta fuere: vt eos semet stoliditatis damnare cogeret, qui eum inertem/elinguemq; crediderant. Nec pensi duxit duratos gelu fluctus hybernis sulcare nauigiis: ne vllum anni tempus salutaribus vacaret excubiis/aut insignis eius erga patriã pietas necessitati cedere videretur. Itaq; non minus patriæ Parentem, q̃ Pontificem egit/militiæ et religionis sociato fulgore conspicuus. Prima illi pridie q̃ Palma-

Absalonis lepidum cauillum.

Seditio Roskyldensis.

Absalõ Roskyldeñ eps creatus mira gessit.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

rũ ſolenne inſtaret/apd Borlundã vicũ aduerſum Sclauos cõgreſſio extitit. Nũtiata namq; eorũ irruptione clientela duntaxat ſua, quæ decem et octo militũ numerum explebat/inſtructus aduerſum quatuor et viginti nauium copias/vt piculoſo, ita fœlici certamine dimicauit. Cõpluribus ſiqdem aduerſæ partis equitũ fuſis pedites ferme oẽs oppreſſit. Nec in tanto diſcrimine quempiam ex ſuis præter vnum amiſit/pontificatum et militiam pulcherrima victoria auſpicatus. Paucos ex hoſtibus arma ſpoliaq; fugæ liberius ineundæ gratia per ignauiam abiectantes iũcta cãpis ſylua ſeruauit. Eodem anno ciuitas Aruſyenſis acerrimis piratarum incurſib? afflicta proditur. Tunc quoq; Falſtrẽſibus paucitatem ſuã aduerſus infinitam Sclauorũ claſſem publica munitione tuentibus, quũ forte pincerna regis ad alia negocia obeunda in eam prouinciam miſſus cõmuni obſidione premeretur, prouinciali quidam arbitris regis ſegnitiem exprobrãdo dixiſſe fertur/priores reges in talis/præſentem vero in prima pedum parte calcaribus aſſueuiſſe. Quod dictum pincerna deſidiæ conſcientia prouocatus/maligna animi interpretatione regiis auribus modo quo nõ debuit inculcauit: et quod ſuæ contumeliæ erat in maieſtatis opprobriũ tranſtulit. Alia quoq; haud leuiori criminatione aduerſum Falſtrẽſes aſperatum regis animum inflammabat: vnius præcipitis linguæ vehementiam vniuerſorum excidio mulctare cupiens. Siquidem impiiſſimam eis proditionis noxam affixit/quaſi conſiliorum omniũ aduerſum Sclauiã cõceptorũ indicia ad eam tranſmittere ſolitis: familiaritatemq; quã interdũ cõciliandę ſibi ſalutis gratia ad hoſtes habebant in crimen deducens/obſequia timori potius q̃ charitati erogabat/perfidiæq; deputabat. Nã et captiuos a Sclauis ſibi cõmiſſos in cuſtodia aſſeruare/ et plęrunq; patriæ arma metu potius q̃ beniuolentia adducti/ lato hoſtibus nuntio præcurrere conſueuerant: ſcilicet vt ſalutem ſuam/quam viribus protegere nequibant ſaltẽ beneficio munirent. Huius itaq; peſtifera rex exhortatione corruptus, reliqas Falſtriæ ferro penitus exhaurire cõſtituit. Atq; ad id pagendũ Sialandiæ duntaxat miniſterium ſufficere credidit. Abſalone ergo Orientalibus inſulæ copiis præeſſe iuſſo, Occidentales ipſe ductare ſtatuit/ingentibus paſſim/exiguiſq; nauigiis exercitum traiecturus. At Sialandenſes/q; cum Falſtrẽſibus diutinas ac vehementes inimicitias geſſerant/acceptas iniurias communibus armis penſare cupientes/vltro imperium obſequio præcurrebant/lætati Regem ſibi aduerſum æmulos belli ducem/auctoremq; futurum. Sed hunc eius errorem ſiniſtris monitis concitatũ fortunæ violentia fœlici remedio p̃cucurrit. Nã quũ rex magnis viribus ſuccinctus, iter ingredi vellet/apud Ryngſtadiũ ſubita febri implicitus Abſalonem remiſſis copiis ocyus ad ſe venire iubet. Ita peſtiferæ Regis molitioni opportuna valitudinis conquaſſatio remedio fuit. Nec minus Waldemari innocentiæ, q̃ inſontis populi ſaluti, miſſo cœlitus languore, conſultum. Q̃ porro tunc non ſolum deformem/ ſed etiam miſerabilem rei Danicæ ſtatum fuiſſe credendum eſt: quum foris hoſtilibus intus regiis armis appeteretur? Quis vero diuino numine effectum ambigat: ne patriæ Imperator futurus in ipſo pene fulgoris ſui primordio regnũ / qd ex hoſtiũ manibus erepturus erat/obrueret? quia patrię habenas tenẽti difficillimo morbo q̃ maximo facinori implicari ſatius fuit. Itaq; lãguore indies acrius graſſãte/ Abſalon p ſalute regia votis excubare nõ deſtitit. Ad vltimũ veluti remedii deſpatione pfuſus/quũ vnicũ in virtute diuina auxiliũ reſtare aĩaduerteret, ad eã ppitiandã ſumma cũ examinatione vota p ægroto nuncupaturus acceſſit: diuinãq; rẽ ſacerdotali

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

veste amictus rite peregit: sacrificia deinde legitimis verbis confecta ad ægrũ detulit, ac pene exanimi delibanda porrexit. Quibus ille refectus cõtinuo oborto sudore bonæ valitudinis habitum recuperauit. Antistes tamẽ adhuc de eius conualescẽtia dubius lãguore ex molestia cõtracto repẽte corporis firmitate deficí cœpit. Ac nisi cœleste remedium affulsisset spes tantę indolis in ipso ortu suo occubuisset. Sed nec illi sanitatis alienatio impedimento fore potuit: quo minus curam regis quã sospes gesserat æger exsequeretur. Ratus siquidẽ emẽdatam ipsius valitudinẽ tristi nuntio corrumpi posse: affectionẽ suam ei nuntiari prohibuit ne subita animi tristitia implicatus in pristinam pestẽ relaberetur. Sospitate reddita ambo tam exitialis propositi interpellatori deo saluberrimæ ammonitiõis grates soluebãt, erroriq; eos nõ sine rubore pœnitentia subiit: cogitatæ impietatis effectum diuinæ animaduersionis beneficio sublatum esse gaudentes. Salubriori itaq; sentẽtia animũ amplectente a ciuiũ periculis ad hostes vsq; lacessendos studium traduxerũt. Tũc rex Absalonis Petri/Sunonis/& Hesberni/qui potissimũ consiliis eius præerãt prudẽtioribus monitis informatus: citiore q̃ maiore exercitu, occultoq; magis incursu q̃ aperta classe expeditionis in hostem agẽdæ consilium cepit: cum multo facilioris sit negotii inopinatos q̃ prouidos oppugnare: & plerũq; præualidæ multitudinis sententia saluaribus maiorũ iussis obniti soleat: apud quã plus viriũ Sclauici nominis terror q̃ regium possideret edictũ. Idcirco autẽ perpaucos huius rei arbitros adciuit: q; sciret quæcũq; ferro gerũtur/publicis viribus/sed priuatis cõsiliis amministrari oportere. Et quoniã de Sialandensium nihil obsequio dubitabat: Scanicæ classis ducem agere præoptauit. Cũq; nondum integra valitudine Scanienses Lundiæ contractos expeditionis sollicitaret edicto/maximus põtifex Eskillus (nam ei cæteri proloquiũ deferebãt) negabat in expedito naues esse: quibus tam subito iussum perageretur. Cũq; rex obtẽperantibus gratiam/supersedentibus iram se repensurum dixisset: tãtaq; propositi cupiditate perfusum: vt vnico proficisci nauigio q̃ expeditionem remittere mallet: Eskillus indubitatæ voluntatis eius firmitate comperta/non solum cõsilium probauit, sed etiam qui regi comites deessent admodum execratus: sua eũ naui impensaq; excepit. Lampridẽ enim regem expeditionũ dissuetudo nauigio spoliauerat. Postremi Lalandenses ac Falstrici in classem coire iussi ne longa præscietia edocti furtim ad Sclauos imperatæ rei indicia deferrent. At vbi Landorã classe peruẽtum, rex spectãdi exercitus sui auidus in campo copias explicare cõstituit, vt totas vires oculis subiiciendo an ea manu tuto bellũ cõmissurus videretur aspiceret. Ab huius littoris continẽti longior harenæ tractus breuibus abscisus curuatis anfractibus portũ nauigiis facit: humilis ita vt veniẽte æstu lateat: abscedẽte visatur. Nam vadosus ei⁹ introitus diffusiore spatio opacę altitudinis vndas includit. Sed quoniã hunc locum cũcti Danorum regis vanissimi erroris deliramẽto suspectum perinde ac fatalem cauere consueuerãt: proximo portu vniuersi agminis apparatũ curiosissime contẽplatus est: adhibitis qui militiæ rudes rei bellicæ documentis imbuerent: quatinus vires suas potius solida oculorum fide q̃ cęco æstimationis augurio metiretur. Huic militiæ speculationi quatuordecim diebus intentos maior cõmeatuũ pars ocio cõsumpta defecerat. Egressis portu tranquilla toto mari nauigatio incidit. Sed vt taciti improuisiq; appellerẽt remigiis eã q̃ velis instruere maluerunt: Absalone cum septẽ nauibus premisso: qui Rugyani littoris excussius indagaret accessum. Siquidẽ Arcon oppidũ venusto simulacri cuiusdam cultu inclytum: Simulacrũ Arconeñ.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

ignaris incolis incēdio tētare, cunctosq; eius præsidium petituros ex improuiso opprimere statuerunt: munimētum quidē habitatore vacuum serarūq; dūtaxat claustris firmatum existimantibus indigenis parū humanæ tutelæ egenū qd̄ ꝓsentis numinis excubiis esset vallatum. Summa vero contractæ classis ordine digesta ducentarum & sexaginta nauiū numerum reddebat. Absalon exsequendæ speculationis gratia cum propemodū ad Rugiam peruenisset indicantibus nautis, cognoscit regiam nauem subito remigium velo mutasse, miratusq; quid ita cætera classis incederet: quæ paulo ante velis quo occultior nauigatio gereretur: abstinēdum condixerat, postq̄ eam a statuto declinare cognouit: & ipse non suppetētibus propositi sociis per summam animi confusionem puppim vltimus vertit, regēq; Mønēsium in portu receptum mœstior q̄ libentior comes petiuit. Quippe quia cœpti comitibus deficiebatur indignatus optimam gerendæ rei facultatē omittí/cum & aeris fauor et militum arridebat alacritas ab inchoata nauigatione ægre proram auertit. Hūc Petrus Suno & Hesbernus cū quib⁹ rex consilia sua participare solebat, rate egressum excipiētes tam deformem regis ab vtili illustriq; consilio defectionē anxie querebantur. Quos tandē rex obuiam sibi venire iussos vbi tristes animaduertit ammirans cur eo vultu essent: visum sibi inquit ne tarda & intēpestiua nauigatio proferretur cursum eius ad insulam fuisse flectendum/mane cūcta cōmodius exsecuturo. Quippe dies labori: noctes quieti familiares existere. Cūq; nullum ab amicis respōsum daretur taciturnitatis ammiratione permotus proferre eos quæ sentiant imperat. Illi quæ inuicē cōtulissent Absalonem proponere iubent. Tum ille: quid miri est (inquit) segnes hæsitare voces quas ingenti mœroris pondere obrutas quasi fauce obclusa latens animi strangulat ægritudo? Enimuero vicem tuam ad ignominiam vergere conspicientes interno mentis luctu perfundimur. Quippe imperii ius obsequio mutas: paresq; quibus præesse debueras/ vtilissimis consiliis spretis eorum monita consectando qui in æquo ponunt: pulcher ne rerum tuarum cursus an deformis existat. At postq̄ sine collega aut æmulo regnare cœpisti: altera nunc expeditio geritur: nec illius remissio q̄ huius fœdior apparet. Siquidem summa rerum opportunitate contempta paruulas commeatuū reliquias habentes ociosis nauigationis excessibus excusabilem reuersionis titulum quærimus: & cum nullis vrgeamur obstaculis ignauiam nostram necessitatis nomine censeri cupimus. Hiscine patriam operibus vindicandam: talibus ve regnum ingeniis auspicandum duxisti? Si vero maris sæuitia nauigationē interpellari contigerit: quid superest nisi vt necessitatis imperio cogente domos inglorii petamus: teterrimis effœminatę mentis opprobriis insectandi? Hæc & similia tum molestiæ stimulis/tum fidutia familiaritatis euectus per summam verborum acerbitatem apud regias aures eloquí nō dubitabat. Q̄q̄ autem rex aduersum dictorum eius libertatem acrius exarsisset: tamē ne monitorem impudentius auertere videretur magnitudinem iræ quam vultu teste cōceperat/ moderatione sua ad leue & tolerabile responsum deflexit: dicendo cō plures operum suorum testes extare/nihilq; tam fortiter ab Absalone gestum quod si nondū virtute æquauerit adhuc factis æmulari non possit. Nec plura eloquí passus cymba nauigium repetiuit subiungente Absalone haud quaq̄ eum vtilia suadēti succensere debere: cum aliquāto satius sit apertis amicorum monitis instrui q̄ occultis amaræ sugillationis morsibus obtrectari. Postera nocte concitatum acrius mare eo tēpestatis excessit: vt regia classis non portu/non anchoris quo minus spar-

Classis cclx. nauium.

Tēpestas sæua.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

sa pelago disiiceretur retentari potuerit: nulla ex parte remissior eodem aeris habitu quatriduo perseuerauit. Quæ res iram regis aduersum Absalonem accensam magnopere deliniuit. Sed ꝙ iam corde salubre deprehenderat voce fateri erubescebat/pudore serum animi eius intellectum celante. Nam interim nulla ad amicos cõmunione habita postridie prædictos viros forte littori insistẽtes accessit: comitibus q; propius accedere vetitis concitationẽ animi sui (inquit) tametsi dissimulatione vti vellet iracundis oris notis proditam esse dicebat parũ quidem ammiratione dignũ/cum consultantis vocem monitis potius q̃ contumeliis excipi deceat. Quædã tamen ab eis sapientius q̃ tempestiuius dicta/ quæ si ante triduũ prolata fuissent ingẽtis mali materiam præcurrere poterãt. Seras quidem monitoris partes esse/quæ rem dum in arbitrio est negligẽtius obeunt exactam sollicitudine prosequũtur. Inemendabilia autem corrigere velle proximũ amentiæ errorem esse. Frustra igitur se conuitiis attentatum fuisse cum & irreuocabiles præteritorum euentus existãt: et plærũq; animi commotio parum cum ratione consentiat. Orturæ vero tẽpestatis sæuitiam absq; cœlestium monitis humano præsagio comprehẽdere nequiuisse: neq; quin ea delictorũ pœnas lueret dubitare. Quamobrem aut naturæ ignorantiã aut improuisæ necessitatis violentiam vitio sibi verti non oportere. Omissis igitur præteritorum querelis ad tẽpestiua rebus cõsilia animũ operãq; deuocare par esse. Malle enim se spiritum speciosо exitu q̃ expeditionem deformi reditu finire. Tunc Petrus Absalonis sententiam aliquanto leniori monitorum genere prosecutus docet neminem regum fidas amicorum voces infensis auribus excipere conuenire: cũ sæpe clari illustresq; viri spreti salutaris cõsilii pœnas perniciosa morte pepẽderint. Cæterum aura dum faueat vtendum esse ꝙ eius anceps incertaq; varietas existere soleat. Sustinendum itaq; donec tempestatis immẽsitas ad tolerabilem remigiis habitum concidat. Adhuc enim triduí commeatus superesse/exiguoq; traiectu hostes accedi posse. Q̃ si præsenti alimentorum ope deficerentur: alia armis esse poscẽda. Oportere ergo moxvt vndas remigio habiles viderint, sparsam ocius vniri classem incessuramq; sociali remigio progredi. Quippe nauigationem omnem hoc alacriorem: quo æquabiliorem existere. Rex monitore laudato Absaloni speculandæ tempestatis officium mandat/sibi cum primũ eam remigii patientem aduerteret/indicaturo. Absalon cupide præcepto qd̃ suis monitis extuderat obsecutus: nocte postera aura sensibiliter impetum remittente euentu gauisus antelucano tempore peractis diuinis ad regem peruenit, nuntiando tempestatem ex parte collapsam possibilem quidem profectioni: sed difficilem fore: nec nisi summa cum remigii difficultate nauigationis capacem existere. Respondente rege moras esse rumpẽdas per ludibrium subtexuit pulchre se operam impensuros si nauigationis medietate confecta vnde soluerant sint reuersuri. Cuius dicti procliuitas tametsi ioco mordacior videretur ingens regi capessendę virtutis præbuit incitamentum lepida tamen irrisione non caruit subiungente rege reuerentem se ex eo quæ in Sclauia gerantur posse cognoscere. Principio classis lætam alacremq; nauigationem pleno fidutiæ remigio proferebat. Nam intra propinquæ telluris anfractus auræ vis quæ aperto mari licentius incumbebat lætẽtium vndarum habitum asperare nõ poterat/ terreni tractus obstaculis vndiq; secus incitatiorem fluctuum allapsum arcẽtibus. At vbi in altum dirigi nauigia cœpere intolerabili pene tempestatis occursu excipiebantur. Antistes ne fortissimos monitus suos parum iusto conatu prosequi videretur / ingenuo

Waldemari prudẽs oratio ad amicos.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

pudore firmatus perseuerantissima remigii obluctatione quasi cum necessitate cer tabat, regemq; virtutis æmulatione prouectum cœpti sui comitem existere coegit. Itaq; lenta & inhabilis ac pene inconcessa nauigatio hinc sæuiẽte mari/inde claudi cante remigio fuit. Ea freti repugnantis violentia regiam nauem aduersis vndarũ molibus implicatam: per summam procellarum asperitatem laxatis prope modum compagibus disiũgi coegit. Quo viso rex tũ vitandi periculi/tum etiam cõplendæ nauigationis gratia: tutiore excipi cupiẽs Ingimari Scaniẽsis ratem propius adesse iussam: ensem dextra signũq; lęua corripiens vt temerario ita prospero saltu inuo lat: eãq; remis acrius citari iubet. Eskyllum virtutis pertinacia aliquãdiu subsequi conatum: affectũq; regis q̃ debilitatem nauigii sui propẽsius intuentẽ partim regiæ vocis prohibitio, partim referta periculo necessitas reuerti compulit. Eo viso com plures reuersionis occasionem ab erroris simulatione mutuari ignauia docuit. Qui bus tamen erroris commẽtum patrocinio fore nõ debuit: cum regem nauigiũ non iter mutasse translati signi indicio liquere potuerit. Nonnulli quoq; conquassatio ribus nauigiis inuiti relabebantur q̃ hisdem compagum firmitate defectis cõcitati maris incursum sustinere nequibant. Qui vero procedere perseuerabant vt viribus corporis laboris continuitati sufficere possent edẽdi nauigãdiq; pariter officio fun gebantur. Ne enim nauigationis cursum vel paruula remigii intermissio morare tur dextra remos læua cibos tractabant. Exigua classis pars Absalone duce virtu tis & gloriæ æmulantior inusitatæ tempestatis sæuitiam incredibili remorum cer tamine superauit, obluctatũq; pelagus infatigabili permẽsa nauigio hora anteluca na ad insulam Hythim ipsa quoq; necessitate superior appulit. Tunc Absalon ne quid inexcussum omitteret per Wethemannũ piraticæ operibus clarum officio spe culationis addictum & portus hostilibus nauigiis vacuos ad Rugiam nihil hostile metuentem cognoscit. Nam armenta securis custodibus propter littus errantia in opinatos incolas esse fidem fecere. Rex languido remigio seram nauigationẽ emen sus obtento portu protinus in Absalonis nauem se contulit, fatigatũq; tędio ac vi gilia corpus somno excepit. Reliquiæ quæ cum eo fretum superauerant annumera tæ sexaginta dũtaxat nauigiorum classem explebant. Duo tunc Hallandenses natu q̃ animis nobiliores paucitatem suam ĩdubitato periculo oblatam rati nauigio quo cõmuniter vtebantur, Absalonem petebãt: seq; præpropero regis alloquio opus ha bere dicentes: postq̃ somno eum acquiescentem audierant ocius excitari poscebant. Absalon salutarem eius quietem importune rumpendam negans/quæ afferrent re gem ex se cogniturum affirmat. Tum illi conquassationem nauigii/incpiam cõmea tuum/longinquitatem reditus prætẽdentes/optimam sibi nauigationis facultatem prosperantibus ventis incidisse dicebant, q̃ quibus aduersis ægre processerant: secũ dis facile reuerti possent. Quamobrem eorum se beneficio vti malle q̃ cassam & inu tilem expeditionem agẽdo aut nauigii vitio aut inediæ malo perire. Quos Absalon non solum deformitatem propositi specioso consilio mutare: sed etiam quo minus se probris obiicerent honesto silentio supprimere iubet: ne tam pudendę voces alienis auribus exceptæ inexpiabilem eis timiditatis notam inurerent. Itaq; eneruis & ef fœminati animi trepidationem falso causarum commento colorare eos asseuera bat docendo facilia refectu nauigia fore, & opima commeatuum supplementa per prædam late patentem leui negocio concisci posse. Cęterum ipsos famam & opinio nẽ suã grauissimo crimine corrupturos, si regem apud hostes in tanta suorũ pauci a

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

tate sine respectu pudoris deserere sustinuissent. E quibus alter domi se negotia regia quæ summa cum celeritate exsequi necesse haberet manere subtexuit. Contra Absalon simulationem eius quia blandimētis nequibat minis discutere cupiens eos qui in expeditione soluenda plus arbitrio suo q̄ regiæ indulserint reuerentiæ non tātum bonorum: sed & lucis ac spiritus ereptionem patria lege meritos astruebat. Sed ne ea quidem periculi denuntiatione quo minus fauentem nauigationi vētum velo colligerent imbecillitatem eorum durare trepidationemve corrigere potuit. Discedentes itaq; execratione & conuitio per summam verborum acerbitatem insequi perseuerauit. Quod cū experrectus rex ex Absalone cognosceret tam impudētes & improbos desertores pœnas sibi luituros iurabat. Conscensa deinde insula accersitos nauigiorum rectores agendorum percontatione sollicitat. Compluribus vt redeatur expedire visum q; tuto hostem lacessere nequeant. Placituram rex sibi sentētiam affirmabat nisi ea res & grauis patriæ rubor & ingens hostiū incitamentum existeret. Nam & eos Danicæ expeditionis præsentiā ex castrorū vestigiis cōperturos & clandestinā eius reuersionē timiditati dūtaxat imputaturos. Huius rei causa periculo se q̄ rubori patere malle: haud quaq̄ proram nisi lacessito hoste versurum. Præterea se eorū qui simulata nauiū fragilitate defecerant ignauiam æquaturos/si quos labore vicerant virtute nō superarēt, domosq; impēsa male nauigatione repeterēt. Tūc Wethemannus incautas Rugiæ res recēti speculatione expertus admouēdas littori copias suadet: si ignari incolæ fuerint impune prædā cędēq; facturas: sin prouidi confestim absq; discrimine redituras. Vtro autē modo se gerant perarantium morē deprendi posse asseuerabat: qui cum primā diurnæ operæ partem exegerint quo ad laborandum fiant vegetiores sopori se prosternere soleant. Hunc vero non nisi metu vacuis altaq; securitate firmatis obrepere solitum. Cæterum nemine talium dormiente reperto pręcautę gentis indicium accipi. Quem rex piratico potius muneri consentanea q̄ magnitudini suæ conuenientia docuisse dicebat. Nunq̄ enim Danorum reges a Sclauis fugatos memoriæ proditū fuisse: sed ne se qdem primū regiā dignitatem hoc deformitatis genere maculaturū. Tunc Gnemerus Falstricus q̄q̄ alias vegetioris q̄ sapiētioris animi æstimaretur siue ingenio suo siue regis fortuna monente summā omniū hæsitationē ancipiti studio fluctuantem salutari exhortatione discussit/ incertāq; consilii concionē ad suā sentētiam perduxit: affirmando temeritatis esse exiguā manū cū immēso hoste conserere. Cæterum Barcam prouinciā a Rugia breui freto discretam ob paruitatē sui quocūq; paratu esset populatu perfacilē fore. Deniq; regē quiescēdi gratia cubile petere, exhaustasq; vigiliis vires & attritū curis animū somno reficere iubet vespere quo minus prouisus irrūperet classem applicaturū. Præterea vadosi fluminis angustias intraturos sparsam nauigationē tacito cōficere remigio iussit: ne aut obstrepētiū remorū fragor securitatē incolis demeret: aut ipsimet impactis harenę nauigiis circa īcertę altitudinis vada diutius hęrere cogerent. Cętera se exploraturū pmittit. Rex cupide cōsilio obsecutus vespere signo nauigationi dato destinatum amnē occupat. Cuius expeditius permeandi gratia ternis nauigiis iunctis classem incedere iubet ne confusa fluuialibus tardaretur angustiis. Cui Gnemerus rate obuius opportunitatē inuadendæ gentis aucupatus interceptos incolarum speculatores adducit. Lætus eo rex diluculo peragratis syluis rura ac vicos hoc acrius quo latentius irrupit: incolasq; adhuc somni securitate torpentes/repentina incursione protriuit. E quibus

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

complures perſtrepentis equitatus fragore perculſi patrios duces aduentare crede bant. Sed hunc eorum errorem adacta repente corporibus iacula diſcuſſerunt. Cõplures eorum exertis per oſtia capitibus/ Kazymarus ne an Bugiſclauus aduentaret rogabant. Quorum percontatio propriis eorum funeribus excepta eſt. Antiſtes cum parte copiarum longinquam regionis plagam diuerſo complexus itinere eo locorum peruenerat, vt a regia cohorte eximiæ paludis interiectu diſtaret. De cuius admodum inceſſu dubius ne direptos a ſe vicos exuri pateretur illuſtri conſilio prouidit. Tandem procul ignes a rege editos conſpicatus ſibi quoq; conſimilis facti poteſtatẽ ſuppetere confeſtim illato tectis incendio declarauit, ſociiſq; ſui proſperitatem excurſus reſperſo flammis rure nuntiandam curauit. Cumq; prædam abunde actam exiſtimaſſent: iter ad naues remenſi q̃q̃ grandi inuicem a ſe interſtitio diſceſſiſſent veſtigia tamen ſua quo minus clandeſtinos reditus captaſſe viderentur/ neue alter alterum impetuoſa feſtinatione præcurreret mutuis ignium fumigiis prodiderunt. Interea Skyalmo quidam cognomento barbatus in aſſeruandæ claſſis officium relictus ne hoſtili remigio præueniente amnis exitu prohiberetur ad mare nauigia reducit. Vbi dum Rugianorum nauali incurſatione peteretur in paucas rates totius claſſis præſidium tranſfert inſtructioribus q̃ frequentioribus nauigiis hoſtibus occurrere præoptans. Quibus obuia nauigatione fugatis ne ſociorum reuerſio tardius nauigiis exciperetur omiſſa fugitantium inſecutione portum reuiſit. Iterato laceſſitus eodem auſu inuaſoribus reſtitit. Sed & compluries attentatus crebra hoſtium irritamenta occurſationis perſeuerantia ſuperauit. Ita pertinaci magis q̃ acri incurſatione vexatus opportuna hoſtem agitatione premebat. Inter hæc regi in littus ſuperuenienti non paruæ ammirationi fuit: nauigiis cuſtodia vacantibus abeſſe Skyalmonem: quem tandem ab agitatione redeuntem cętero proſecutus exercitu Rugianos fugam a remigio mutuãtes velorum intenſione proſequitur. Sed interuallo præceſſionis & volucritate nauigationis adiutos inſtando magis q̃ occupando vexabat. Tunc quendam vicinæ ratis rectorem in anteriorem nauigii ſui partem fortitudinis ſimulatione progreſſum aſpiciens/ verbiſq; magnam præ ſe laudem ferentibus proſecutus ad vltimũ quæcunq; viro forti erogarentur egregie & laudabiliter impenſa aſſeuerabat. Ad vltimum vento obliquante prohibitus quantum velis emenſus fuerat conuerſa nauigatione remorum obſequio penſat. Sed quo proſperiorem velificandi/ hoc difficiliorem remigii vſum habuit. Itaq; Danis aduerſa cum mari nauigatione certantibus Sclaui quos locorum habitus non fallebat: ignotum noſtris profundum compendiaria nauigatione ſulcantes ſubito fugã in inſidias vertũt. Quos Abſalon per occultos pelagi receſſus proſilire conſpiciens ſociis metu nauigationem citantibus ſubſequi q̃ antecedere maluit pręuiæ claſſis terga plenis pietatis excubiis tutaturus. Pudet referre qd ſequitur. Maxima Danorum pars rubore poſthabito q̃q̃ hoſtes imminere conſpiceret deſerto rege velis malos onerare ſuſtinuit. Rex cum paucis admodum nauigiis relictus aliquanto deſertores ægrius q̃ hoſtes ferebat. Tunc etiam militem quem paulo ante in prora aſtantem probauerat breuitatem veli ſui quo maior nauigationis curſus exiſteret pannorũ additamẽtis producere cõſpicatus laudẽ cõuitio mutauit amorẽ timidis erogatum imprudẽter impẽſum affirmans. Ita abſq; ſupremæ neceſſitatis diſcrimine veræ ac ſolidæ fortitudinis habitum explorare promptum non eſt. Enauigantium diſceſſio: nõ clamore, non ſignis, deniq; nullo exhortationis

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

genere reuocabilis fuit. Adeo omniũ aures pauor concluserat. Cũq; rex intermisso paulisper remigio a præsentibus quid facto opus potissimum esset inquireret cunctantibus cæteris Absalon insulam Hythim petendam: Ibiq; secunditatem aeris expectandam hortatur. Qd Petrus fieri oportere non sine rationum assertione negabat: q; perseuerante tempestate: nec reditum, nec supplementum classis habituri viderentur: Sclauis aduersum se quotidiana copiarum incrementa sumpturis. Pandenda igitur vela, eãq; nauigationis ęqualitatem habendam esse vt naues volucritate præstantes complicata velorum parte tardiores operirentur: & quas celeritate præcurrerent societatis iure consequi debeant. Ita strennua Absalonis adhortatio eximiæ Petri prudentiæ cessit. Vterq; siquidem annis suis similia cogitabat. Ille etenim iuuenili animo condigna: hic canis suis consentanea proponebat. Ita septem solis nauigiis ex omni Danorum classe residuis Sclaui multitudine fræti incitatissimo remigio acerrimoq; clamore cum contemptu paucitatis irrumpunt. Sed maiore impetu q̃ audacia rem exequebantur. Quippe cum primũ excepere sagittas: propius ferre remos ausi non sunt. Paulo post destrictorũ ensium laminis nũc ceruices suas nunc scuta pulsare cœperunt / rati se Danos hoc minarum genere territuros. Remigium deinde magno clamoris strepitu prosecuti horribiles late sonos edebãt. Hic quoq; procursus priori persimilis fuit. Obuiis nãq; Danorum missilib? repulsi continuo remigium retulerũt. Tertio vt hostem apparatu terrerent contactos sole clypeos aqua perfundere, genibusq; superpositis in pugnæ vsum extricare cœperũt velut indubitatũ nostris prælium illaturi. At tum demũ seu cupiditate prædæ seu vi pudoris accensi vehementius nauigia concitant. Quæ species vt initio acris ita exitu inanis apparuit. Telorum enim obiectu velut ante deterriti inuictam paucitatis constantiã vlterius lacessere destiterunt: q̃q̃ Danorum prouocatione admodũ sibi insultari conspicerent. Rex cum ad aspectum patriæ peruenisset concidẽte paulatim vẽto tam remissam & languidam nauigationem agebat: vt q̃q̃ propasso velo vteretur / eo fere loci diem opperiretur / vbi noctẽ ingressus fuerat. Sed cum Zephyris deficeretur processum a remigio mutuatus est. Tandẽ obuiam Eskilli ratem ingressus Scaniam repetiuit. Qui nouissime eum prosecuti fuerant: Sialandiæ partibus aduehuntur. Tunc Petrus Ranonis eloquẽtissimi viri imperitam callidítatem eludere cupiens: non solum nexos, sed etiam remiges suos vt prædæ speciem augeret in eminenti nauigii parte constituit captiuorũ imaginẽ præbituros. Quẽ cum Rano Liburna prætereuntẽ videret: dissolutionẽ nauigii simulare desiderans: senti na aquã egeri increpitis acrius remigibus iubet. Tunc quodã respondẽte eo triduo sentinã aqua vacasse non rite inquit Petrus, remiges tui quibus te responsis excipere debeant callẽt. Tunc Rano paucis intra Petri nauigium remigio occupatis ociosæ iuuentutis multitudinẽ exerto capite conspicatus: prædã existimabat quietisq; suæ pœnitentia permotus non similiter sibi vt Petro fortunam affuisse dicebat: q; naufragii periculo interpellante expeditionis comes existere nequiuisset. Autumno rex crebra Sialandẽsium ac Scanorum, rara vero Iutensium manu prouinciam Arconvrbi confinẽ adortus / cũ ingẽti præda acta ad littus reuerteretur: Rugiani repentẽ naues exercitum hisdẽq; scandẽdis intẽtum a tergo per insidias circũfundere gestiẽtes magnis viribus in insulam e continenti traiiciunt. Per idẽ tempus coorta nebulæ vis spissam cœlo caliginẽ intendit. Quæ res incertos viæ Danos atq; errore nebulæ implicatos aliquãdiu subsistere coegit. Credíderim hunc aeris habitum pro

Petri & Ranonis cauillia.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

pitiæ fortunæ interuẽtu futuræ eorum victoriæ paruisse. Iamq; Sclaui quia nubiũ obscuritas prospicere nõ sinebat: caliginis errore protracti in medios ferme hostes inciderant, cum subito discussa sole nebula exercitus propemodum consertos aspiceres. Tunc Prisclauus olim e Sclauia profugus equo prouolans adesse Barbaros: factãq; Danis optatæ pugnæ copiam nuntiat/exhortans omnes inuictã Danici nominis æmulari virtutẽ. Responsum a rege est reperturos hostes qui fatum fugæ p̃ferre cupiant. Igitur Dani quorum animos præceps belli cupido exagitabat: pręter vsitatũ pugnæ morẽ confusis copiarum ordinibus conspectos hostes incursare cœperunt. Nec tardior victoria q̃ impetus fuit: pugnam fuga præcurrẽtibus Sclauis. In quo procursu duo regii milites ita inter se fortuitis equorum impulsibus cõcurrerunt: vt vterq; excussus prosterneretur. Super quos rex corruente equo ita præcipitatus est vt lęuus eius cubitus pertuso clypeo terræ altius infigeretur. Absalon itaq; erigendi eius gratia descẽdere cupienti manu ne subsisteret innuit feliciter se lapsum reputans si modo hostium cladibus attolleretur. Sed his euẽtus tristior specie q̃ omine fuit. Regis nanq; lapsus hostilis ruinæ præsagium edidit. Quippe superati sine prælio Barbari impune obterebãtur. Quorum magna pars sinũ per quem traiecerat auidius repetens salutẽ in vndis quam quęrebat amisit: nec minor fluctibus q̃ ferro periclitantium numerus extitit. Pars quo tutius hostem vitaret ore tenus de industria aquis corpus immerserat. Nec hoc quidẽ auxilii genus quo minus a Danis in eadem vada descendẽtibus interimerẽtur: latebram eis præstare potuit. Cũq; cæteris intra aquam prostratis vnus adhuc occultũ pedibus saxum cõplexus socię stragi superesse videretur: Absalon militibus ad opprimẽdum eum descẽdere profunditatis metu cũctantibus: nõ hic inquit ea proceritate est quã vestra milites æquare non possit. Neq; enim vadabiliorem sibi q̃ nobis gurgitẽ occupat. Quã vocem frater eius Esbernus exhortationis loco suscipiens q̃q̃ Barbarum latentis saxi benefício vti non dubitaret: saluti fraternæ suæ volũtatis imperium p̃tulit. Aliisq; renuẽtibus aquas hostili cruore infectas armis onust⁹ intrauit. Cũq; emissa in Barbarum lancea solum repetere vellet vndis verticem inuolutus profundo se excipiẽte demergitur, perisset q; nisi sociorum pręsentia auxilio fuisset. Enimuero Olauus vndis eum abstrahere cupiens stimulatum calcaribus equũ in illud profundũ egit exceptũq; brachio leuare conatus pene sella pronus excutitur. Igitur vrgente fato suæ q̃ alienæ saluti propior extitit, sibiq; cœptam amici curã postponẽdo cõsuluit. Cuius propositum Nicolaus quidam fortius q̃ felicius æmulatus nõ tẽperauit quo minus concitato equo gurgitem peteret. Sed ab incepto se pari periculo reuocatus abstinuit. Igitur equitum ope defecto peditum opera seruari contigit. Cũq; littori restitutus fuisset extinctus ab intuentibus putabatur adeo illapsus corpori humor anhelitum occultabat. Tãdem sociis corpus suũ diutius agitantibus vomitu vndã egerere cœpit. Cuius onere liberatus suspicere magis q̃ eloqui valuit. Itaq; qui aderant corpus eius frigore obstupefactum applicatæ vestis fomento prosequebãtur. Quibus percalefactus non oculorum modo, sed etiam vocis vsũm recuperauit. Cæterum ipso die adeo exsanguis permansit: vt vix eum funebris oris notæ desererẽt. Nec silentio oblitterãdam alterius Danici equitis virtutẽ existimo. Qui cũ nemine sociorũ comitante fugam hostium auidius q̃ cauti⁹ insecutus fuisset: Barbaris qui effugerant vt se eis capiendũ præberet rogantibus spreta prece equo desiliuit mortẽq; dimicans q̃ deditus lucẽ amplecti maluit. Igitur ingẽti hostiũ caterua ad se op-

Regis lapsus.

Strenuitas Esberni.

Danici equitis virtus.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

primendũ nitente quotquot ꝓpius accesserant interfecit. Ac sine vlla specie metus pugnãs sup factã a se stragẽ plenis gloriæ vulneribus corruit. Itaq; nõ solum innumeros fati comites habuit, sed etiã superstites fortitudinis suę spectaculo attonitos reliquit. Cuius excellenti virtute tantũ ꝓmotũ est: vt deinceps Sclaui manũ cũ Danis acie cõserere nõ auderent. Anno postero Danis expeditionẽ parãtibus Rugyenses ob recentẽ cladem suscipiendi belli fidutia defecti/Domborũ quendã præstãti facundia ad pacẽ ab ipsis petendã decernũt. Quo absalon excepto nauigiũ eius expeditionis sibimet vsui vertit: nautis vero quoad reuerteretur hospitia cũ impensis expedienda curauit/ipsoq; Domboro secũ assumpto regiæ classis cõuentũ petiuit. Siqdem legatos hostiũ expeditionis tpe susceptos ad reditum vsq; eius mutua Rugiensium/Danorũq; cõsuetudine retentari fas erat: ne ad suos exterarũ rerũ nuntii reuerterent speculatiõis potius, q̃ legationis officia pacturi. Sed cõtrariæ tẽpestatis pseuerãtia nauigationẽ morãte cũ luti labẽtib⁹ alimẽtis expeditionẽ soluturi videret, eorũ egestati Sialandenses ac Scani impensis liberaliter cõmeatibus affuerunt ne tanta virium pte maligno necessitatis obstaculo fraudarent. Fioniẽses vero tametsi cõmeatibus abundarẽt, ne minimã quidẽ eorũ ptem ad sustentandã sociorũ inopiam cõtulerũt. Quod videns Domborus pacem quã ante supplex petiuerat sub æquis tm̃ cõditionibus offerebat. Cæterũ Absalonis apud regem interuentũ poscebat: a quo oblationẽ suam liquida fide ꝓsequi rogatus, pignoris loco lapillũ se aquæ iniecturũ asseruit. Siquidẽ icturis fœdus barbaris religioni erat calculum in vndas coniicere/seq; si pacto obuiam issent, mersi lapidis exemplo perituros orare. Sed cõtra poscente obsides Absalone/fucosaq; supstitionum mendacia in rebus seriis recipienda negante, haud quaq̃ Domboro mutua petendorũ obsidũ fidutia defuit. Qd̃ Absalon indigne ferens/Rugianos nõ solum obsides Danis, sed etiã pecuniã cũ supplemẽtis classis transmittere solitos asseuerabat: quũ Dani nihil tale Rugianis vnq̃ a se cõcessum/solutũve meminerint. Tũc Domborus/Si sapiẽtia, inqt, quatũ existimas viges, quæ a me ꝓponenda sunt docili animo excipies/tenaci memoria apprehendes. Quisqs rite se gerit circa tria tpa maxime cogitationẽ expendit/eiisdem duo leuiori cura cõplectens/tertii præ cæteris habitũ intuetur. Siquidẽ prętérita meminit/futura ꝓspicit/præsentia colligit. Stolidus vero inter spem futuri/memoriãq; præteriti præsentiũ facultatẽ omittere/et qd̃ in manibus retinet excutere cõsueuit. Quo pacto tu quoq; vanissimis sollicitudinis ambagibus implicatus adeo scrupulosa cura præteritorũ imagines recolis/futurosq; meditaris euentus: vt ad ea quæ præ manibus sita sunt/et oculis obuersantur aspicere nequeas. Quippe dũ prioris ęui recordationi animũ inseris, fœlicitatis eius exẽplo futura metiris teq; spem ex memoria adeptũ qd instans ætas afferat/præterit. Fateor olim Danos gente nostra potitos/sed præsens fortunæ benignitas iisdem nũc fauoris blandimẽtis ptes nostras ꝓsequit, qbus quondã vestras excolere cõsueuerat: sortẽq; nr̃am ad hanc fœlicitatis summã pduxit: quã vestræ quandoq; rei status attigerat. Quippe quanto vobis inferiores extitimus/tanto nunc viribus successuq; præstamus: eo rerum fortuna ductãte ꝓgressi, quo Danicæ quondã ꝓsperitatis incrementũ excesserat. At dũ temere votis extenderis/noua ac recentia stolida vetustatis simulatione prætergrederis/eisq; me cõditionibus adigere conaris: quas ꝑ præsentium habitu præstare potius, q̃ postulare debueras. Fines vestri armis et exercitibus vestris miserabiliter obtriti/situ marcidi/culturæq; inopes iacẽt/nostrarũ diffusio partiũ vix

Facundia Dombori.

Fœderis barbarorũ species.

Superstitio barbarica.

Concio Dõbori Sclaui.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

alendæ quam genuit multitudini ſufficit:et tamẽ quos omnifariam potentiores ad uertis,nõ ſupiores modo/ſed etiam pares habere faſtidis.Tunc demũ tributi nos ex actione ſollicita/quũ et ſortem noſtrã ſucceſſibus æquaueris/et eã malis quibus tua nunc premitur adactam cõſpexeris.Hæc Domborus.Sed Abſalon diſſimulato indi gnationis cõceptu,paucis eum reſponſis excipiens/ad regem quæ acceperat pfert. Verum pertinax freti ſæuitia nauigationem interpellando finem expeditioni fecit Rex q̃q̃ ſuperius Sclauos ſecundis ſucceſſibus attentaſſet,plus tamen negotii in eo rũ expugnatione,q̃ vt ppriis viribus exequeretur aduertẽs/Saxoniæ ſatrapã in ar morũ militiæq; collegium ingentis præmii pollicitatione ſollicitat.Ille tũ ampliſſi mæ mercedis captura/tum etiã potiẽdorũ finitimorum ſpe inuitatus,expeditionis ſocietatẽ ſpopondit.Sed ſupius Waldemarũ rex Noricus per ſummũ amicitiæ cul tũ nauigio draconẽ ſimulante donauerat.Quod Abſalon mira arte effigiatũ Roſ kyldenſi remige exornare/et ad conuentũ vſq; Danorũ dirigere iuſſus, quũ in por tu Iſørenſi parũ ſecundantibus ventis voto diutius moraretur,nihil ægrius tulit/ q̃ q; aliis in expeditionem proficiſcentibus tardior ipſe ſupuẽturus videretur,q cæ teros et velocitate apparatus/et pcinctu nauigationis alias pręcurrere cõſueuerat Itaq; quũ mente/tædio/et pudore ſopita in puppi iaceret, futurã maris tranquilli tatem nocturnis imaginibus ſpeculatus eſt.Exiſtimauit eñ ab homine ſe accerſi/ac ceſſoq; littore cum Burgalanenſi pontifice Tokone aliquãdiu ſpatiatũ/iuſſumq; ab eo quæ audiret ſagaci mente cõpræhendere/et tenaci mandare memoriæ. Tokonẽ deinde melos quod in diuini natalis puigilio rite recini aſſolet/ſemel iterũq; et ter tio replicuiſſe/ipmq; ad ea quæ canerentur ſollicitis auribus eſſe iuſſiſſe.Expgefact? adeo præſentes viſorũ imagines animo repræſentabat:vt rem verã nõ ſõniũ fuiſſe arbitrareť.Et quia craſtinæ egreſſionis opem p quietẽ ſibi pmiſſam meminerat,tã certã cõmodæ nauigationis ſpẽ aĩo pſumpſit: vt cõſcenſa cymba q̃q̃ nihil adhuc tẽ peſtati detractũ erat/malũ regię nauis:cui Aſtradus præerat, ocyus attolli iuberet cibũq; cape pperaret.Epulanti ſupuenit Aſtradus indicãs tẽpeſtatis occaſum/et qd nã fieri expediret interrogans.Iuſſus eſt illico erecto nauigii malo fauces Iſøricas pe netrare/eiſq; præteritis inſulam qua vẽtus iuberet ambire.Qd eo exequi pgente,ex peditionaria claſſis quæ in eundẽ forte portũ appulerat ſubito tranqllitatis inceſſu gauiſa/velorũ vſũ nauigationis auida pparabat.Verũ effectus minor impetu fuit. Siqdẽ mõ orientẽ/mõ occaſum icerto ventorũ flatu ludificata viciſſim petebat: na uigationẽq; mutabilis auræ varietas optato curſu fraudabat. Diuinit? cõſultũ cre deres:ne aut ſolitaria Abſalonis nauigatio/aut aliis inceſſu tardior haberet. Qd ẽt ipius liquido cõprobauit aduẽtus.Siqdem adnauigãte eo omniũ nubiũ errore diſ cuſſo/certus pelago flatus incubuit/tantaq; ppitii venti ſtabilitas incidit: vt naui gatio quæ ante dubiis velis incertum curſum tenuerat,cõtinuo pſperitatis ordine frueretur.Ita naturæ rerũ temperies: quæ ſe cæterorũ vſui inuiderat,Abſalonis re ſpectui tributa eſt.Qui etiã quũ nauẽ regis ſibi creditã validis tẽpeſtatis incremẽ tis cõtuſam/extremoq; naufragii piculo ppinquã aduerteret,cõtinuo in littus ſub ductã neceſſariæ trabis vinculo refecit:laceraq; ac pene cõfractã priſtinæ firmitati reſtituit.Sed et prarum eius cacumina quo cultior incederet,aureis apicibus texit Quo rex apud Manſuetã exceptus,Polã puinciã comite claſſe petebat.Itaq; cõmu nibus ſed diſcretis viribus alterũ Sclauiæ latus Dani inuaſerãt/ alterũ Theutones lacerabant:interdũq; exercitus alter ab altero inuicẽ ſpectari poterat.Cũq; Theuto

Abſalonis reſponſio.

Abſalonis viſum.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

nũ forte satellites petendi pabuli gra latius euagatos Sclaui p insidias adorti inter-
emissent, eqtes recētis iniuriæ vltionē audaci calliditate qsierūt. Siqdem militię in
signibus occultatis/loricisqꝫ qbus corpus munierāt familiari ac sordida veste tectis
pabulantiũ more fruges metere aggressi, Sclauos Nucleto duce ad se opprimendũ
ex abdito ꝓuolantes ocyus ascēsis equis/falcesqꝫ gladiis mutātes, trucidauerūt. Ca-
put Nucleti abscissum ac pilo affixum/sicqꝫ in castra platũ gratũ vtriusqꝫ exercitus
oculis spectaculũ prębuit. Qd quũ filio eius Priszlauo/q ad Danos & christiani rit⁹
amore/et paganæ supstitionis odio patria pulsus transierat, cœnitāti nuntiatũ fuis-
set/aliquātisp manũ ab escis retractā demisso capiti subiiciens, dei cōtemptorem ta
li exemplo interire par esse dicebat: reuocatoqꝫ a cogitatione aio/cōsuetā oris ac mē
tis hilaritatē cœnæ cōsortibus exhibebat. Magnus potētia/sed maior diuini cultus
memoria. Neqꝫ em̄ sibi parentē iudicabat, quē publicæ religionis æmulum nouerat
Itaqꝫ ambiguæ æstimationis esse potuit/vtrũ magis fortē animũ gesserit, an piã vo
cem emiserit. Sed neqꝫ patriæ plus solito misertus/eã ductu et incitamētis suis dua
rũ gentiũ prædã existere coegit. Interiectis diebus Henricus Waldemaro sermonis
inuicē cōferēdi gra se accedenti/cũ Absalone solo in tabernaculum suũ pducto epu-
lum p̄buit ingenti magnatũ frequentia amministratorũ officio fungente. Quæ cœ
na licet multigena ciborũ varietate splenderet, aliquāto tñ plus luxus in obsequiis
q̄ epulis habuit: p̄sertim quũ gloriæ nõ vsui seruiret. Clientela vero seorsum discu
bitu excepta. Post reditũ suũ Waldemarus nouarũ rerũ casibus sollicitat⁹ intēto ad
sciendũ animo/vbinã Hericũ necessariæ collocutionis gra obuiũ habere posset/atqꝫ
ad id negociũ explicandũ prudēti viro opus asseueraret, alii sibi claudicare equos/
alii parum cultis vngulis esse fingebant. Cũctis itaqꝫ metũ excusationis astutia pre
gentibus/nemineqꝫ tam piculosam legationē suscipe audēte, Absalon forte lignis ex
more per ociũ cæsis e nemore supueniens interrogatusqꝫ/an regiarũ partiũ legatũ
agere vellet: iturũ se pollicetur. Igitur legendorũ comitũ optionē habere iussus/po-
tissimũ necessarios ac sanguine semet cōtingētes asciuit/cōsanguineã fidem alienæ
præferendã existimãs. Priszlauus quoqꝫ potētissimi Sclauorũ principis Nucleti fi-
lius/quē q̄ Waldemari sororē in matrimonio haberet/christianęqꝫ disciplinæ sacris
initiatus esset/pater iampridē pinde ac insidias sibi nectentē cōspectu suo submoue
rat/localis peritiæ fiducia ꝓpositæ viæ cōductorē agere pollicetur. Huic siquidē tũ
rex ob bonæ fidei experientiã/tũ ob cōnubii affinitatē magnã nobilium insularum
partem fruēdam cōcesserat. Profectus Absalon/affatusqꝫ ducē quũ apud eũ pnocta-
re rogaretur, regē anxia suorũ expectatione sollicitũ longioris morę interpositione
molestari oportere negabat. Præterea classem sine portu esse asseuerabat vndiqꝫ vē
torum impulsui patentem. Cumqꝫ festinationis ratione reddita propinqua nocte
equos abiturus scandisset, quidam claro Saxonum loco natus vltro adito duce pe-
rituros Danorum legatos nisi comitatiores abscederent / querebatur. Obiurgare
quoqꝫ eum vehementius ausus: q̄ illustrium virorum paucitatem tot ingruenti-
bus periculis incomitatam a se dimittere sustinuisset. Reuocatis itaqꝫ comitum of-
feruntur auxilia. Sed non minorem se Absalon in reuocando comitatu gessit, q̄ in
pernoctationis egerat obsequiis respuendis/gloriosius ratus suam ac sociorum sa-
lutem dubiis casibus credere, q̄ alienis armis protegere. Cumqꝫ haud procul tento
riis abesset, Priszlauus omnibus frenos succutere iussis/Si meo, inquit, ductu res ex
pedienda foret, comitum supplementum nostra paucitas non refugisset. Siquidem

Nucleti cædes.

Priszlaui in patrē & religionem diuersus aius

Epulum ab Hericō datum.

Priszlaui prudens et aiosa oro.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

aduersum pericula abundare industriæ potius argumentum est, q̃ timoris indiciũ
Hoc enim probabilior est fortitudo, quo minus cũ stoliditate consentit. Illa vero re
præhensionem meretur/cui vires temeritas administrat. Sed nunc exigere pq̃ de
forme est, quod paulo ante oblatum acceptare contempsimus. Restat igitur vt vni
cam salutis viam in pectorum ac virium nostrarũ fiducia reponamus/spemq; ex de
speratione certissimã capiamus. Aemulanda itaq; Danici sanguinis et nominis vir
tus/omniq; studio enitendum: vt aut nobis victoria reditũ/aut speciosa mors æter
num famæ pariat monimentum. At minime dubium quin de trãsitu nostro hostes
equina fecerint vestigia certiores/nec magis ambiguũ eorum reditum insidiis exce
pturos esse, quorum aduentũ adesi callis indicio peruiderunt. At mori vobis com
militones q̃ capi præstat. Capti em occisi parentis mei pœnas perinde ac eius inter
fectores crudeli morte pendetis/fratresq; mei paternis manibus per summã crucia
tuum acerbitatem nostro sanguine parentabũt. Aliquãto ergo satius est ꝓpriæ vir
tuti spm impendi, q̃ alienæ violentiæ miserabiliter puniendũ relinqui. Hæc nõ pro
prii periculi metu/sed vestræ potius charitati cõsulendo monuerim. Eo em sangui
ne oriundus sum, quem nulli Sclauorũ attentandi vnq̃ ausus incessit. Per pem vos
optimũ maximũq; per quem illud Danorũ celebre cũctis gentibus nomen obsecro
obtestorq; ne fiduciæ et fortitudini imbecillitatem atq; ignauiam præferatis. Hæc
Priszlauus. Deniq; læta omniũ acclamatione exceptus/nihil se de victoria ambige
re asseuerauit, cui militũ alacritas præsagio fuisset: præsertim quũ omnis Sclauorũ
irruptio specie, q̃ re formidabilior existere soleat. Circa incessum vero id ordinis ob
seruari debere: vt iuuenes parũ armati medium inter milites equitandi locum tene
rent/eorũ vtrinq; præsidiis muniendi. Cęterũ militarium turmarũ per binas acies
distinctarum alteram ab altera auxiliis inuicem tutandã esse. Quippe geminæ co
hortis specie hostiũ animos labefactari posse. Præterea clamabundos incedere/va
riisq; cantibus obstrepe iubet/fiduciamq; quæ plærunq; multitudini inest/simulatu
ros. Nec fortunæ expers cõsilium fuit. Siquidem in portum eis vbi classis acquiesce
bat nullo incessente pductis rex expectãtis more sollicitus/plixamq; legatorũ absen
tiam cura ac mœstitia psecutus, dolorem ex temeraria suorũ emissione contractũ/
religiosæ lectionis officio leniebat. Quibus redisse cõpertis, soporis blandimẽtis ob
tristitiã dilatis ocyus aditũ dedit. Inde ad Gudacrã amnem nauigatione discessum
Cuius vadosus aditus haud quaq̃ magnarũ nauium capax extabat/exiles duntaxat
transmittere solitus. Itaq; rex ꝓpter fauces fixa ancora sedẽ nauigio cõciuit magni
tudinem eius paruitate amnis admittere nequeunte. Habilior classis et quam flu
uiale profundum ferre poterat Absalone duce angustos amnis attẽtabat anfractus
Quo auctore eo loci peruentum/vbi gurges ingentis stagni diffusior speciem præ
ferebat. Has faucium angustias barbari crebra classe præstruxerant/hostem transi
tu prohibituri. Quos nostri deturbare gestientes pfunditatis ignari imperitæ na
uigationis errore vadosis locis affixere puppes. Quas dum profundo defectas ad lo
ca nauigatu facilia reiicere cupiunt quũ minus remigio liceret, passim in vada desi
liunt: manibusq; foros complexi/remorum vices corporum viribus exequuntur. In
quos Sclaui nauigiis suis tanq̃ propugnaculis vtendo superne tela librabant. Nec
sic eos attentasse contenti/et ipsi saltim in vada delapsi cõminus dimicandi locum
petebant. Sed nostris strenue occurrantibus pari celeritate deserta ac repetita sunt
nauigia. Ante alias binæ Priszlaui rates subiere stagnum. Quarum alteram qui va

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

do institerant tam frequentes insiluere: vt media fractis penitus lateribus sinderetur. Quippe dum auidius se ingerunt, multitudinis onere mediam rupere puppim Subsequente classe deserta fugientiũ barbarorũ nauigia capiũtur. Vicorũ quoq; ripæ iunctorũ incendia paguntur. Noctu redeunte Absalone rex adhuc insomnis diutinã eius moram angore et vigilia prosequebat. Quo excepto gauisus liburna sua q; ob grandítatẽ nauigationis inhabilis videretur: domum remissa in aliquanto minorem se contulit/ eaq; ad lacum deuectus Sunonẽ binis instructum nauigiis in longinquos paludis recessus prædatum mittit. Vrbem quoq; Rostock oppidanorum ignauia destitutã nullo negocio pussit. Statuã etiã quã gentis pfana credulitas pinde ac cæleste numen diuinis honoribus psequebat incendio mãdauit. Post hæc Hẽricũ cum exercitu suo cõserendi secũ sermonis gra venientem præpato ponte traiecit. Eodem tpe Nucleti filius Priszlauus ripa altera supueniens/quũ fratrẽ Priszlauũ Bernardo: cuius manu Nucletũ occidisse fama fuerat/ nauigio cõmunicãtẽ aspiceret, cõuitio lacessiuit/impietatẽ obiiciens: q; cum parentis sui interfectore amice cõuersari sustinuisset. Cõtra Priszlauus bene de se meruisse eum/p quẽ patre sacrilego careat/affirmabat. Sed neq; se eius filium censeri velle, quẽ maximi sceleris parẽtem extitisse cõstaret. Interea dũ hæc gerunt subito fama ptulit Rugianã, Pomeranãq; classem ex disposito cõuenisse/ Danos amni includere auidam. Igitur rex p Hẽricum necessariæ discessionis ammonitus ne se locorum angustiis implicari patere tur/ ptinus amne excessit. Cumq; Sclauicę collectionis famã nulla adhuc indicia cõfirmarent/insidiarum suspicione permotus, hostium callidítati inuicem occurrere statuit. Qui in occultos littorũ sinus collati/si rex rura diriperet/classis eius incursandæ copiã explorabant. Quos vt opportunitatis simulatione ptraheret, Magno cuidam exurendorũ littoralium vicorũ curã demãdat, militibus intra nauigia latere iussis/sciens pfecto Sclauos ab vniuerso Danorũ exercitu incendiũ pagi putaturos/sicq; pmptiorem exercendarũ insidiarũ ausum capturos. Nec secus ac ratus est/ hostile ppositũ fuit. Quippe Magno oppidis facem subiiciente Rugiani vniuersas Danorum vires eo negocio occupatas existimantes/auidius edendi ppositi fiduciam rapuerũt/perinde ac eorum classem defensoribus vacuam reperturi. Sed quorundam regis imperium ignorantium occursu maturius excepti incursandi studium repente fuga mutarunt. Quos cætera Danorum classis certatim magnis remigii nisibus insecuta/velocitate nauigationis æquare non potuit. Cũq; releuandæ lassitudinis gra estũ vmbraculis leniret, Lundensiũ põtifex cæteris portũ tenẽtibus supueniẽs, postq̃ medio ferme diei tempore nauigia velaminibus obducta cõspexit cunctis segnitiẽ exprobrans/His, inqt, tumulis cõmilitones quũ animi exercẽdi sint corpora sepelire gaudemus! Quo dicto militibus diurnæ quietis ruborem ingessit et regẽ desidia obsessum torpẽtes militiæ suæ vires excitare perdocuit. Qui etiã ad pontificis vocem modesto indignationis genere pmotus/simulq; iusta desidiæ suæ repræhẽsione cõmonitus cito hos tumulos relinqui posse aiebat: statimq; discussis tegminibus hostile solum petere properauit. Post hæc circa australem insulæ plagã prædæ in biduum actæ. Inde Walungiam nauigatum. Vbi nuntiato Rugianorum occursu quũ quidã e Danis hastã suam quo cõmodius ea in acie vteret in cõspectu sociorũ aliquanta parte curtasset, cæteri ipius factũ secuti cõgestis in vnum locum putaminibus, ingentem breui cumulum extruxerunt. Sed interim apud hostes pacis nõ belli studia agitabant. De qua acturus Dõborus ad Danos dirigitur. Quib?

Rostockseñ statua pusta

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

ad naues digressis ignē in littore accendit:cuius indicio se legationem afferre mō-
straret.Sed Absalon neqs eum naue excíperet vetuit:ne pax quā petere venerat/in-
uicem a Danis affectari videretur. Ita Domborus aliena rate non habita,propria
classem petiuit/Absalonemqꝫ per interpretem aggressus vt se inter regē et Rugia-
nos faciendæ pacis auctorem exhiberet orabat/ obsequiū cum obsidibus spondens.
Contra Absalon pinde ac eorū quæ ab ipso poscebant ignarus,responsionis loco de-
sertas Danorꝫ insulas numerabat/earū solitudinem nup sibi ab ipso exprobratā acri
memoria ꝓsecutus.Domborus oronem suā parum cōpetentibus responsis excipi p
interpretē cognoscēs/Ratione,inquit,non vacat pontificū optime/qꝫ tuam cæteris
opem in aduocationis petitione præferimus.Siquidē eo nūc iustius ad tui nois opi-
nionem votis decurrimus:qꝫ quondam ad ꝓmerendam Danorū concordiā aui tui
præsidiis nitebamur/eius nutu pinde ac regalibus edictis cōtenti fuimus.Quia ve-
ro filiorū eius nemo superest/supplices ad nepotis genua manus tendimus:ne extra
cōsuetę familiæ seriem auxilia circūspexisse videamur. Nec pari industria in fratre
tuo prætereundo,q̄q̄ natu præstet,vsos nos esse cōstat. Tibi em̄ auctoritatis præro
gatiuā honores nō animi nec ætatis priuilegia/sed dignitatis ornamēta cōciliant.
Ante vero q̄ pacē domesticā bellis ciuilibus fœdaretis,cōstantē Danorū imperio fi
dem præstitimus.At postq̄ in vestra Republica seditiosa suffragia adoleuere/regni
qꝫ affectatores armis instruere cœpistis,ꝓpriæ libertatis q̄ alienæ factionis studio-
siores euasimus/nostriqꝫ nominis q̄ pietatis desertores esse maluim⁹. Sed et bellum
vobis inferendo qd aliud q̄ ingeniis vestris finiendarū simultatū cām præbere ten-
tauimus/idqꝫ efficere:vt nostra arma excepturi,mutua cōcordia indigeretis? Itaqꝫ
secures vestras ciuili sanguine madentes in nosmetipos cōuertimus: bellaqꝫ vestra
alienis q̄ patriæ perniciosa fore maluimus.Siquidem aduersarios vestros specie re
uera amicos egimus/charitatisqꝫ ꝓtes hostilitatis simulatione præbuimus.Etem̄ cō
cordiā vram magis q̄ spolia pyraticā a beniuolentia ꝓfectam exercendo quæsiuim⁹.
Et nunc quidem opera nostra cœptorū deuiis ac parricidalibus bellis abstracti me-
rito tanti beneficii auctoribus gratulari debetis. Cur ergo cunctis inter nos amice
compositis soli cōmunionis vestræ ianuas intrare nō possumus: quarū ipsi claustra
reseruauimus/aditū patefecimus? Cur ea factorū nrorū prudentia delicti vri saluber
rima correctrix/a viris sapientia claris parū grata ęstimatione colligitur? Cumqꝫ si
nisset adhuc Absalone vastatas Daniæ ꝓuincias supputāte/Nil factu est,inqt,qꝫ ho
mines patrocinii tui indigos ab illius clæmentiæ sinu repelles:quam nemo supplicū
vnq̄ difficilem habuit.Etem̄ repulsi identidem tuis genibus aduoluemur/ puerorū
perseuerantiam imitaturi:qui quo atrocius iratæ matris verberibus lacerant/hoc
auidius eius gremiis allabi nituntur.Q̄ si parum supplicii de nobis sumptum cre-
ditis,iram vestram quoad libet cladib⁹ nostris impune exsatiare poteritis. Vasten
tur licet agri/exurant vici/euertant vrbes/trucidentur populi/precibus vobiscum
nō armis agemus/pro bello veniā quęsituri.Si sanguinē sititis,vltro iugulū gladiis
vestris feriendū præbebimus.Si seruitiū affectatis,qd deditione maius præstare po
terimus? Quis aūt tam efferæ mentis,qui eius oblatoribus parcere præsto non sit?
Extremæ aūt dementiæ est velle laboribus adipisci,qd ocyo possit acquiri. Scio aūt
illud tibi succurrere:qꝫ priore colloquio patriæ tuæ vastitatē inter ꝓbra posuerim
ideoqꝫ te tam ptinaciter eius solitudines æstimare:ne prius de pace agatur,q̄ toti-
dem apud nos vris armis effectæ fuerint. Ego vero iamprídem sapiētibus monitis

Dombori oratio.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

insipienter vsus aduersarii ptes secus ac expediret edocui/ ignarus ꝓ auditori tam attento præceptor extiterim. Nã rẽ puerilibus deliramentis cõsentaneã dixisse satius fuerat. Quod vero locutũ me nũc pœnitet/te etiã audisse piguit. At si tunc intellectu digna tuis auribus deprompsi, quæ nũc quoq; dicturus ero pari mentis ratione suscipito/eodẽ ingenio pũtia hauriens, quo prioris alloquii documenta sumpsisti. Quo maiorẽ de nobis stragem egeritis/hoc minorẽ subiectorũ numerũ militiæ vestræ residuũ facitis. Quid ergo aliud cladẽ nr̃am exercendo agitis, q̃ ꝓ viscera vra viribus exinaniendo cõsumitis? Q; si parũ adhuc nos punitos ducitis, hostibus vestris bello ꝓterendos obiicite/aut morte nostra vindictæ satietatẽ sumpturi aut victoria rebelles sub iugũ missuri. Victi nãq; parũ mœroris/ victores multũ alacritatis vris animis ingereremus. Vtralibet ergo fortuna vestris successibus obsequerer. Præterea si nos armis lacessere pseuerabitis, casus efficere poterit: vt stragẽ nostrã alicuius vestrũ fato luatis: cuius capite totius Rugię subiectionẽ emisse difficile fuerit. Talibus Absalon monitis inuitatus Rugianorum vota apud regem sua prece compleuit. Rex acceptis obsidibus redit. Eodem fere tempore de vrbis pontificatu controuersia inter cardinales orta varie prouinciarum suffragia ferebantur. Nam Gallia Alexandro obtentui fuit. Germania, auctore Cæsare, Octauiani partibus obsecuta est. Sed iustior/religioniq; propior Gallorum sequacitas fuit. Quod postq̃ in Dania percrebruit, Lundensis pontifex / qui et ipse prædictæ expeditionis comes fuerat/ne feruente religionis tumultu deposito fraudaretur, pecuniam quã in Gallia collocauerat per ministros reportandam curabat. E quibus vnus monachicæ professionis apud Stadium oppidum inter cœnitandũ ligneo forte calice nõ suppetente, aureo quem in custodia habebat arrepto, nitidius q̃ tutius cœnam exegit. Cuius facti irritamento iis quorum hospitio receptus fuerat, tacitam latrocinii cupidinem ministrauit. Maioris namq; pecuniæ conscium animaduertebant, quem præstantiori poculo priuatas mensas exornantem videbant. Cæterum hospitii reuerentia palam facinus exequi veriti: qm̃ intra penatium limina hospitalitatis sacra violare nefas ducebant: in Holtsatiam eum subsequendo sarcinis exuerunt. Quo Eskyllus dum ab expeditione reuerteretur audito, regem super earum recuperatione sollicitat/ratus auctoritate eius restitutionẽ a prædonibus fore. Nec iam precibus sed pactione agendum existimans/ portionem pecuniæ dummodo per eũ reddita foret/in præmium pollicetur: tantoq; eius auxilium instantius expetebat, quanto eum in annuendo tardiorem aduertit. Rex petitionum eius perseuerantia fatigatus/ægre operam pollicet: ꝓ et raptor incertus/et pecunia reptu difficilis videretur. Cæterum eam requisitu promptiorem, si a potentibus q̃ si a plæbeis occupata fuisset/arbitrabatur. Igitur antistitem Slesuicũ secum petere iubet. Vbi dum forte per iocum inter familiares amissoris auro bibentis iactantiam elusisset, interfuere qui Regis dicta sinistre excipientes clandestini sermonis mordacitate pontifici illusum putarent. Quorum obtrectatione Eskyllus ad deserendam regis amicitiã adductus eo dementiæ prupit: vt opes quas amisisset ab eo obtẽtas suspicaret/ eumq; rapinæ sibi inflictæ conscium asseueraret. Ita se cõceptæ vesaniæ moles falso regis conuitio patefecit. Igitur nescias vtrũ antistes insaniæ maioris/ an rex patientiæ fuerit. Quorum alter integerrimum virum teterrima suspicione notare sustinuit: alter conscientiæ puritate syncerus aduersũ innocẽtiæ suæ criminatorẽ æquo lentius iram distrinxit. Inter hæc Occo/cui supioris scismatis cõtagio deponẽdi põ

Controuersia in vrbe Romana.

Monachi aureo calice bibentis imprudẽtia

Eskylli suspicio mala

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

tificatus causam præbuerat/tanq̃ recepta ab Octauiano dignitate cõciliato regis fa
uore Slesuicensem sedẽ sacrilego occuparat regimine. Quẽ Eskillus catholicæ ptis
æmulatione inter rei diuinæ actionẽ cũ suis fautoribus execratus/magnopere regẽ
permouit. Ita cõtentione paulatim ad inuidiam simultatemq; progressa accito apd
Sialandiã Absalone querimoniam suam a rege tũ spretam/tũ etiã irrisam cõqueri
Quippe eum erga pecuniã amissam parum honesta cõscientia esse/ restitutionẽ in
facultate habere si velle suppeteret. Quinetiã cũ Occone scismaticarũ partium co=
mite criminosum iunxisse collegium/inq; eius excolenda societate catholicæ pacis
aduersariis execrabilem obtentũ præbere. Quãobrem se belli aduersum eũ suscipiẽ
di infinita cupiditate flagrare. Sepe em̃ numero cõsimilia ausum potiusq; preesse re
gibus q̃ obsequi solitũ. Præterea ad hoc audendũ se non infimis amicorũ præsidiis
abundare. Veritus Absalon palam tanti viri sentẽtiam obiurgare temperato repre
hensoris officio/impatientiæ eius errorem modesto genere castigationis excepit/re
gis integritatem deformi notatu pq̃ indignam iudicando/eiusq; cõscientiam colla
tis innocentię rationibus ab omni suspicionis turpitudine alienissimam comprobã
do. Cæterũ non tam catholicarum partium odio, q̃ eius regisq; litigio Occonis sus
ceptionem imputandã docebat. Adhæc si litem ingrederetur, quos auxiliares spe
rauerit/hostes sensurum. Quippe hoĩes inter aduersa plærunq; partũ iusta constan
tia amicitias colere. Sibi potius ad ipm legati partes mandari precatur discordiarũ
pericula compositionis officiis auertere tentaturo. Eskillus tanti consilii documen
to parum salubriter æstimato, percontationibus eum fatigat: num sibi in eam rem
auxilium sit laturus, quem non tam gerendorum arbitrum, q̃ belli sociũ deposcat
dicendo iam non se consultorie cum eo, sed precarie agere. Absalon antistitis sublí
mitatem regis charitati cõponderãs/Quem, inquit, me tibi iam pridem iurisiurã
di religio fidei debitorem effecit: malo simplicitatem tuam verioribus monitis ob
iurgare, q̃ blandioribus fallere: ne rebus in perniciem vergentibus vacuum promis
sorem egisse videar. Sed neq; ceruicem meam eousq; sponsionis titulus obnoxiã fa
cit: vt amantissimum mihi herum: cui tum fidei/tum etiam amicitiæ stipendiis ob
ligor, neglectis charitatis officiis/attentare sustineam. Præterea reges de rerũ sum
ma certantes lacessere iampridem haud difficile fuit. Huic vero quum regnum si
ne æmulo gerat/vim inferre temeritas est. Quem si cõmunibus viribus adorti fue
rimus, communis iacturæ pericula sentiemus. Sed tuos quidem conatus sæpius cõ
similia ausos res ipsa minore cum vituperio admittit: meum vero facinus nullis ex
cusationis præsidiis nixum hoc magis repræhensionem meretur: q; summam beni
uolentiam pruptis amicitię vinculis iniquissima præsumptione rependerem. Eskyl
lus speciosissimis sapientiæ responsis ad summũ iræ stridorem euectus, p sacrã obe
ditionis religionẽ eũ adiurat/mãdata ad regem ferenda suscipiat. Absalon mãdato
rũ latione pmissa, responsorum nuntiũ abnuit: q; inter illustres viros inimicitiarũ
auctor haberi nolit. Huic Eskyllus ægre legatione credita, Gerardum Esromensis
domus prælatum associat/sciturum an Absalon fidus mandatorum minister existe
ret. Quorum tanta asperitas erat: vt non solum simultates augere: sed etiam amici
tias odiis cõuellere potuissent. Hãc austeritatẽ Absalon quoad licuit temperare co
natus, specioso verborũ delinimento truces mandatorũ siũas castigabat. Rex audi
ta legatione præter morem accensus/Eskyllum superiorum regum cruorem com
bibere solitum nunc et suum sitire respondit: multaq; in hunc modum per summã

Verba wal demari in archiepm Eskyllum.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

verborum asperitatem remãdanda curauit. Quibus Eskillus ex Gerardo cognitis impatientiam metu mutauit. Tantũq; pauoris surrepsit quãtum prius furoris incesserat. Igitur euitandi periculi gratia longinquas werundiæ partes accessit/salutem secessu non bello quæsiturus. Tunc rex vrbem in solido Letricæ paludis ab eo constructam obsidione tentat: captu quidem difficilem q; & naturæ præsidio munita & commeatibus affatim instructa fuerat. Cuius custodes animis q̃ mœnibus debiliores expugnationem deditione præcurrere cupientes/ni pax ab Eskillo q̃citissime cum rege cõponeretur nepote eius qui apud Esron educabatur obside dato vrbem se tradituros promittunt. Pactus conditionem rex adolescẽte suscepto obsidionem amouit. Hæc cum Eskillo nuntiata forent/respondit maiorem se vrbis q̃ nepotum sollicitudinẽ gerere, haud quaq̃ huius incolumitati, illorum capita prelaturũ. Igitur rex iterata obsidione aliam sibi munitionem per quã obsessis arctius imminet ædificat: quoniã in absentem aduersariũ sæuire nõ licuit aduersum nominis eiꝰ defensores acerrimos iræ suę conatus exacuens. Maxima siquidem potiendi castelli spes in hyemis auxilio reponebatur: aditũ quẽ vnda negaret glacie paratura. Inter hæc iuuenis parum cognitus a quibus nescio subornatus literas adulterinis notis obsignatas tanq̃ ab Eskillo transmissas Gerardo obtulit: iubens vt per eum obsessis porrigerẽtur. Quas illo continuo nulla doli suspitione concepta per familiariũ quẽdam vrbi inferẽdas curauit. Harũ series habebat maiore Eskillum nepotis q̃ vrbis charitate teneri: parũq; sibi milites placituros si rei ignobilis curam pertinacius gerendo nobilissimi adolescentis salutem periclitari paterẽtur. Quamobrem iubere se exitium eius maturata deditione præcurri. Qd vero superiore mandato tutelã vrbis incolumitati nepotis præferẽdam decreuerit: iræ non deliberationis fuisse præceptum. Perlectis literis oppidani liberandi obsidis consilium circũspiciebant. Incertum quis commẽti huius auctor extiterit: regem tamẽ compluriũ suspitio notauit. Interea rex erecto magnæ arboris trunco admotum obsidem defensæ vrbis pœnas suspendio sibi luituram simulabat. Quo audito Gerardus cũ domestico religiosorũ cœtu ad regẽ processit: ei eiulabundis vocibus deprecans municipii sibi ingressum permitti, suppliciũq; quoad inde reuerteretur differri. Rex alienissimã sibi crudelitatem simulanter amplexus: tandẽ rogatui cessit/præfatus ni vrbe potiretur obsidẽ periturũ. Conuẽtis oppidanis Gerardus quid mandati literis receperint perquirit. Vt cognouit adolescentis capiti deditione consulendum iuberi/parẽdum hortatus effecit: vt oppidani sua ac rerũ incolumitate pacta vacuũ regi municipiũ traderẽt. Ita religiosissimi spiritus circũuẽta simplicitas finẽ prælio fecit. Hæc audiẽtem Eskillum nihil egrius vnq̃ tulisse proditum est. Qui tamen postmodum præmissa pacis legatione in Scaniam reuersus eodem præcipitio mẽtis ad recuperandam regis amicitiam procurrit: quo ad deserẽdam prolapsus fuerat. Siquidẽ beneficia quæ superiores reges sacris ædibus religiosa liberalitate detulerant: regiæ potestati pręter fas potiẽda restituit. Qd parũ licite gestũ postera regum vsurpauit auctoritas. Inde ne scismatis contagio implicaretur Hierosolimitanæ peregrinationis iter ingreditur satius ratus a suis penatibus q̃ a Romanæ amicitiæ liminibus exulare. Eodem tempore Christiarnus quidam adhuc priuatæ sortis anteq̃ Maguntiæ pontifex creatus esset Daniam legationis titulo petiuit: qui eam exhortationibus suis ad societatem Octauianæ factionis impelleret. Cæterum multæ adulationis conatibus aliqua ex parte regis conniuentiam assecutus: obseratas Eskilli aures habuit. Interea

Literæ adulterinæ.

Christiarnꝰ legatꝰ Octauiani antipapæ.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Nicolai Razi scelus.

Nicolaus quidam Razi filius recenter Slesuicēsium satrapa cōstitutus, cum eorum antistite Esberno inimicitiis vehementius gestis per summū temeritatis excursum celeberrimū eius fundū speciosissimo spoliauerat ædificio. Qd cum plaustris deuehendum mandasset a militibus Esberni deportationē inhibituris occiditur. Cuius facti pœnas Esbernus dare metuens perinde ac curiam petiturus vltionē exilio vitauit. Sed dū apud Saxoniam moraretur morbo periclitatus est. Qd audiens Otho sedem quā olim falso antistitis titulo occupauerat: Octauiani nixus auctoritate recuperat. Post hæc Rugianis ex pacto comitatū præbētibus castellum Waloguſtum obsidetur a rege. Qd ḡḡ in Sclauia situm foret, a cōmuni tamē eius ditione secretū propriis ducibus regebatur. Ab hui⁹ incolis Pomeraniæ satrapa Bugislacus in auxilium euocatus, pacis magis q̄ belli consilia circūspexit. Quā etiam pro eis apud regem hoc modo composuit: vt non solū ipsi regi parerēt: sed etiam ex piratis sui fluminis ostiis excedere sustinerēt: eāq; pactionē obsidibus firmarēt. Illic forte Rugianis ad concionē vocatis cum Bernardo quodam Henrici filio, qui q̄ neptē regis in matrimonio habebat, duobus eum nauigiis secutus fuerat: iurgiū incidit. Interrogati enim ab eo cur illustrissimi Saxoniæ ducis gratiam amplecti superuacuū ducerent, cū se nullo in momēto Saxonici nominis respectum ponere respondissent: quid virium duci esset breui agnituros subiunxit. Tunc quidā principis quē tanti æstimaret potētiam floccipendētes: Bernardi percunctationē ac minas ludibrio insectabātur. Ea altercatione per regē sedata Masco quidā inter Rugianos natu atq; auctoritate præstantissimus luminibus orbatus, sed ingenii sagacitate perspicuus, nec animis q̄ animo viuacior Concitatioris (inquit) petulantiæ equis mos est, quo arctius retinētur: hoc vehemētius habenas tendere. Laxētur itaq; Saxonibus freni ne retētationis nimietate rumpātur. Siquidē & nobis ipsorum, & ipsis nostra perq̄ nota est virtus. Quæ vox apud ducē vulgata inter eū ac regē simultatū seminariū fuit. Per idem tēpus scismaticorum legatio cōfictis iustitiæ argumētis Danorum suffragia pertētabat. Quorum rex assertionis dubius cognoscendæ veritatis gratia scribam suū Radulfum origine Britannū lingua q̄ animo promptiorē ad Cesarem destinat: a quo per summā venerationis simulationē exceptus: non minus ab Octauiano honorificentiæ expertus est. Ita vt inter eos quasi quoddā culturæ eius litigiū atq; officiorum contētio foret. Octauianus tamē cui iniquissimorū suffragiorū cōsensus auctoritatis vmbrā tribuerat/ Cæsarem quē maiestate anteire videbatur: etiā adulādi comitate vincebat: nam sacerdotē qui cum Radulfo quotidie sacras preces decurreret prouidit, ne diuina ab eo sine socio parum celebriter agerētur. Nec officiis eum coluisse cōtētus/ obsequiis beneficia sociauit. Siquidē in re diuina agēda anuli vsum ei indulsit: pōtificalis ordinis insigne aliquāto obscuriori gradui tribuēs. Ita nescias dātis an accipientis beneficiū ridiculosior dementia fuerit. Huius audita legatione Cæsar dolenter se diuiduæ religionis statū ferre asseuerabat: neutri tamen parti acclamaturū/ quoad publicū ecclesiæ decretū acceperit: tunc demū ei quā vniuersorū sentētia probauerit assensurū. In cuius rei speculationē nuper a se totius Italiæ maiores concilii nomine contractos fuisse: Octauianū æquitatis fiducia causam suā humiliter generalis ecclesiæ iudicio substrauisse: Rodlandū vero prauitatis consciētia retusum: nō solū contumaciter supersedisse: sed etiā dixisse maiorem se esse q̄ vt cuiuspiam censurę parere debeat. Cuius controuersiæ finiēdæ gratia terrarum reges secum adesse oportere/ publicæ religionis negotiū cōmunibus studiis inspecturos,

Masconis oratio.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

E quibus pene omnes in aduersæ partis præsidiũ concessisse: sibi vero neminẽ ex his suffragiorum societatẽ præbere. Quamobrẽ se magnopere prudentissimi Danorũ regis alloquiũ affectare/partium suarum moderationẽ eius potissimũ sentẽtiæ creditum. Quippe quẽ animi virtus & generis sanctitas tantæ rei iudicẽ deposcant. Præterea attendẽdum esse quãtum pietatis opus ederet: si tot animarũ salutẽ ancipiti iudicio fluctuantem sentẽtiæ suæ sagacitate seruaret. Super hæc omnia si tam religiosi itineris laborem suscipiat: se ei in præmiũ fatigationis vnam ex Italiæ prouinciis cum totius Sclauiæ præfectura daturum. Talibus Radulfum Cæsar hortamẽtis aggressus: non paucíora literis quas per eum in Daniam destinarat cõplexus est. Regressus inde Radulfus Cæsaris Octauianiq; charitatẽ in regẽ vberrimã prædicabat. Rex promptius q̃ prudẽtius familiaris assertione suscepta, nec tã religioni consulere q̃ exterarum gentium mores cognoscere auidus/pẽtendi Cæsaris cupidinem concipit. Ea tempestate Bernardus quidã ab Octauiano legatus in Daniam profectus pontificum suffragiis inhiabat. Verũ paucorũ fauore exceptus vt vniuersos ascisceret datis per prouinciã epistolis conciliũ simulat. Q d̃ tenui frequẽtia habitũ maiore ludibrio q̃ gloria celebrauit. Eo rex apud Slesuicũ dimisso eximiis Cæsaris illectionibus captus Absaloni in insulis excubanti propositũ aperit, eũq; viæ comitẽ deposcit. Tunc Absalon fidẽ Cesaris astutiãq; damnãdo, fallaces eius promissiones fideli spe excipiẽdas negabat. Quinetiam sine religionis violatu familiaritatis eius vsum haberi non posse q; scismaticæ factionis acrior q̃ iustior defensor existeret. Se vero tum commeatuum inopem: tum etiam longinquæ peregrinationis laboribus imparem memorabat. Rex quoad sibi cõmeatus suppeterẽt ei non defuturos respõdit. Absalon quãtiscũq; commeatibus abundaret haud quaq̃ se salutem spiritus sui neglecturum affirmat. Rex non se minus animæ suæ studiosum testatus/ob hoc maxime eius comitatum affectare respondit: vt si iustitia posceret per eum ab Octauianæ partis societate facesseret. Adhuc Absalone profectionem abnuente publicæq; religionis hostes adeundos negante: hactenus eum a se præ cæteris cultum asseuerabat. Cuius si nunc ope deficeretur se nihil vlterius ex eo cõmodi speraturũ. Tunc Absalon exprobratam sibi ab eo ingratæ mentis labem iudicans/ Ad deserendã (inquit) tui nominis amicitiam nullis corporis periculis adduci potero. At cũ de animæ negotio agitur humano timori diuinũ præferre fas est. Ego vero tametsi circũstantia damna peruideam tamẽ vt animę tuæ vestigium ab errore prohibeam meã periculis implicare non metuam. Tunc rex assumpto eo viros genere & honestate iuxta nobiles. s. e Sialandia Sunonem & Esbernum: e Fionia Takam & Esgerum comites asciuit. Burisius dũtaxat ne quid interim in patria nouaret/ex necessariis assumptus: nec defuere quos ex Iutia profectionis participes legeret. Attingentibus Eidoram principis Holtsatiorum Adulfi ignotus eques obuius extitit: interrogatusq; an ipsos prosecuturus venisset/dominũ suũ huius rei præstandæ gratia transitum eorum in vicino præstolari denuntiat: cuius ductui fidendum vetantibus arbitris rex perinde ac ingenuo duce fretus/primus pontem equo transgreditur profectionis auiditate metum pariter monitusq; contemnens. Hunc cæteri subsequentes sententiam suam q̃ regem deserere maluerunt. Procedentes paululum Adulfus excepit, salutatumq; regem benignissimis verbis, amicissimoq; vultu prosequitur. Cui cum occursum suũ ob vetera odia onustum magis q̃ gratum sentiret/ vt iram obsequiis flecteret apud Ekeho oppidum suis eum impẽsis excipere statuit. Sed re-

Rex Waldemarus iuit ad Cæsarẽ.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

ge beneficium spernente ne quis ei necessaria venditaret edixit. Tunc Danis domesticos cibos sumentibus confectas epulas per ministros inferendos curauit: sicq; demum verecundia superatos munificentia sua vti coegit. Interrogatus tandem an regis processum tutari posset: posse se quidem quo ad Bremam veniatur asseruit. Albia pertransito cum Bremam versum contenderetur: Esbernus profectionis stolditatem animaduertens q̃q; vanum iter carperet non segniter contemplatus fratrem Absalonem, aliosq; Danicæ nobilitatis proceres consilio illustres clam cæteris accersitos obsecrat/regem arrepti itineris emensione prohibeant: q; præsertim sine duce conficiat, neq; eum tam periculosi propositi executorem existere patiantur. Quod Absalon inane tentatu iudicans proposito regem cessurũ negabat: dicendo monitorem non solum operam perditurum, sed etiam sensurum quantum odii pertinax error piæ monitioni referre soleat. Tunc Esbernus tametsi me (inquit) grauissimas monitorum pœnas euestigio daturum prænoscerem quę ad regis salutem pertinere deprehenderim silentio dissimulare non paterer. Adestote ergo mecum et in regis ammonitionem si linguam abnuitis aures præbete. Enimuero cum honestatis periculum obuersatur: offensam principis vtilia suadendo q̃ amicitiam inaniter blandiendo contrahere malo. In his etenim melius ex reprehensione ira percipitur, q̃ ex adulatione gratia conciliatur. Absalon haud fratrem rege faciliorem intelligens cum neutrum a proposito reuocabilem cerneret fratris tamen adeundo rege socium gessit: siquid iræ ex dictis eius conciperetur mitigaturus: cæteris ne interesse quidem tutum ducentibus. Tũc Esbernus Mirari se inquit: quo impetu rex tantum iter duce vacuus ingrederetur: suam autẽ patriæq; salutem in vnius Cæsaris perfidis præcordiis depositurus: videri enim q; liberam gentis suæ ceruicẽ, nullisq; Barbarorum obsequiis assuetam per fœdam & ignobilem seruitutẽ miserabili Theutonicorum iugo subigere cupiat. Quid autẽ stultius esse q̃ nullo impendente periculo vltro ad deditionem procurrere, summãq; libertatẽ extrema seruitute mutare: insuper regno precario q̃ potenter præesse malle! Itaq; Cæsarem cum Daniam suæ ditionis effecerit miraturum q; tam validam gentẽ ante promissis superauerit q̃ armis tẽtauerit. Rex paucis iram exprimere solitus/ quippe raras voces turbatus edere consueuerat. Et si te (inquit) adeo metus perurgeat vt viæ comes esse nõ audeas: me quidem trepidationis tuæ socium non habebis. Virtute enim q̃ familia comitatior fine te propositum exsequar: nec adduci potero vt teterrimis ignauiæ tuæ monitis consentire sustineam. Ita salutares Esberni monitus regiæ festinationis impetus aspernatus est. Quos si imitari voluisset supplices Cæsari manus deformiter non dedisset. Adeo quem temeritatis incursus transuersum abripit rectæ rationis æstimatio deserit. Ingressos Bremam ciuitatis antistes omnibus humanitatis numeris instructissimus clementiaq; & liberalitate conspicuus impensioribus hospitalitatis officiis prosequendos suscepit. Idem de ductu dando sollicitatus comitandi sibi regem nõ ductandi fas esse respondit. Complures quoq; Saxoniæ principes quo tutius curiam peterent: regiis se sodalitatibus deuinxerunt. Adeo vt de Danorum familia ac grege existere putarentur. Itaq; crescente eius comitatu cum multitudo speciem hostilis exercitus reddere videretur perterrefacti incolæ cum vxoribus ac liberis diuinis semet penatibus intulerunt: a sacrarum ædium hospitiis auxiliũ quę situri. Eo comperto rex præmisit qui gentis trepidationẽ pacis denuntiatione corrigerẽt: sibiq; commeatuũ emptionẽ fieri iuberent. Cum ad vrbem Methis venisset

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

oppidanis ob aduenarum frequentiam emẽdorum pretia aggrauantibus iniuriam senatui conquestus effecit: vt necessaria tum sibi, tũ etiam comitatui tolerabili pretio venderentur. Igitur synceritatis & iustitiæ eius rumore increbrescente Germanicæ matres paruulos suos in eius aduẽtum offerẽdos curabant, ratæ eos regio cõtactu perinde ac cœlesti aliquo beneficio feliciora naturę incrementa sumpturos/ac prosperioribus educationis auspiciis nutriẽdos: nec minus superstitiosi agrestes qui iaciẽdorũ seminũ grana quo melius adolescerẽt: dexteræ eius disiicienda præbebãt. Quo curiam ingresso prises Saxoniæ Henricus veteris amicitiæ recordatione castra sua maiore ex parte eius aduẽtui cessit, hospitalitatẽq; ei suis sumptibus erogauit. Die postera Absalon cum Radulfo missus apud Cæsarẽ latinæ vocis admodum rudẽ per interpretatũ Coloniensis antistitis mandata prosequitur. At Cæsar in primis morã regis tarditatẽq; causatus iniuriosum q̃ ante nõ venerit aiebat/ asserẽdo eum ob regnũ qd̃ Romani imperii beneficio gerat sibi seruitiorũ debitorẽ existere. Tũc Absalon decuisse (inquit) Cæsaris fidẽ vt hæc potius ante itineris ingressum regi pponeret ad qd̃ tantis eũ pmissionib⁹ impulisset. Cæsar simulata ammiratione per quẽ regi pmissa fecisset, interrogat. Absalon demõstrato Radulfo, hic est (inqt) qui credulã regis simplicitatẽ promissorũ tuorũ cõmẽtis illexit: eoq; negationẽ Cæsaris repellere non audente seriẽ totius promissionis edisserit. Inficiante id Cæsare reducem regi dari deposcit. Ille plus se negotii eius reditui tributurum q̃ aduentui impenderit negat. Simili modo die postero regis legatio excepta. Quo agnito rex salutaris monitus spreti pœnitentia afflictus tametsi mucronem ceruici suæ applicatum aspiceret, ante se eam ferro q̃ patriã seruituti subiecturum asseuerabat. Aestuãte eo opisq; modum impensius disquirente Absalon liberationis viam a se repertam professus non amplius illic regi q̃ in patria trepidandum asseruit. Siquidem transpontem quo Gallorum regnũ a Germanico secerneretur venationis simulatione sępius eum obequitare debere, ac demũ cũ consuetudine suspitionẽ vicisset, cũ potiore familiæ parte aliquod e finitimis Galliæ oppidis petere: haud dubitaturũ quin a rege Francorũ ornatius in patriã dimitteretur. Cuius cõsilii executionẽ Cęsar arte præuenit. Siquidẽ vim regi inferre veritus cũ eius famulatũ coactionib⁹ impetrare nequiret/ beneficio mercari tentauit. Vniuersos quippe Germaniæ principes sacramẽto adactos iurare compulit se eius ditioni Sclauiã substraturos. Q̃ si parũ perficerẽt seipsum id cum primũ ex Italia reuerteretur exsecuturũ spopondit: eaq; fraude ad obsequia sibi pacisceda ambas regis manus pertraxit. Cæterum ei non curiã cõmuni principũ more petere: non in Romani imperii præsidium copias ductare solaq; specie/ non re Cæsari parere cõcessum. Filio vero post eum proximæ regnaturo liberũ fore paternas cõditiones abiicere ne ad omnẽ Danorũ gentẽ hæreditariũ manaret obsequiũ. Cuius seruitii pudorẽ minuere videbat/ Gallorũ ditioni in cõsimili famulatus genere Britãniæ regis inclinata maiestas. Post hæc Octauianus vocato cõcilio q̃ iustis suffragiis in adipiscendo sacerdotio vsus fuerit loquacius q̃ verius astruere conabatur. Rodlãdũ vero honorẽ quẽ oblatũ repudiasset vetitũ occupasse, seq; causam suã generali põtificũ cognitioni inspiciẽdã præbẽte: illũ impietatis cõscientia canonicæ discretionis iudiciũ formidare. Præterea ad conciliandos sibi põtificum animos eorum dignitatẽ benignis decretorũ sanctionibus adornauit. haud prius Romanã ad sedem prouocandũ constituẽs, q̃ si lis ipsorũ pronuntiatione finiri non posset. Finiente eo Cæsar prouinciarum reges huius controuersiæ finiendæ

Alemãnorũ de Danico rege estimatio.

Verba Absalonis.

Britannus rex Gallo subditus.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

gratia ad colloquiũ a se inuitatos dicebat, eorũ sententiæ repugnare nefas ducturo. Quos ideo non adesse q̃ in Romani imperatoris iniuriam Romę pontificem creare cupiãt/ alienæ ciuitatis ius suis suffragiis amministrare conãtes. Post hæc Regnaldus Coloniæ vrbis antistes religionis causam dicere adorsus, quãto iniuriæ põdere Romani imperatoris æquitatem prouincialium regum temeritas attentaret argumentando demõstrare pergebat. Nam si controuersiam in eorum ciuitatibus de põtificatu ortam Cæsar suis suffragiis finire vellet: haud dubie id grauiũ iniuriarum loco ducerent: cum ipsi simile in vrbe Roma perpetrare conentur. Quam assertionẽ tam valido rationis præsidio subnixã putauit vt nunc latialiter nunc Gallice Germanicęq; fando ternis actionem vocibus iteraret. Sed quantum hac oratione gentis suæ fauorem illexit tantum nostræ suffragia deturbauit. Assensis itaq; pontificibus cum Octauianus qui sibi falsum victoris nomen inscripserat/ accensis luminibus aduersum Alexandrum, eiusq; suffragatores solenni execratione vsurus videretur: Waldemarus hortante Absalone ne sacrilego eius facinori interesset concione excessit: aduersæq; partis iustitiam æmulatus præsentis curiæ errorem q̃ absentis rectitudinem postponere præoptauit. Cuius egressum secut⁹ Absalon, cum ab Octauiano supersedere rogaretur: ab eius vestigiis se cui⁹ comitãdi gratia aduenerit nullo iure prohiberi perdocuit: eoq; responso execrabili pontificum collegio liberatus ne scismatis errore laberetur effecit. Die postero Octauianus Liuonem Othoniensium electum vehemẽter ab Absalone prohibitum falsa pontificis vnctione prosequitur. Inde ad oppidum Bisuntium concessum est. Vbi equorum pabulo non suppetente regeq; emendæ eius facultatẽ sibi non fieri conquerente/ Cesar eum qui stabulo preerat/ necessaria Danis expedire præcepit. Qui mox eorum satellitib⁹ secum eductis in vico eminus sito quibus egerent capienda demonstrat. Qui cum earum consuetudinum ignari equorum alimenta ab oppidanis inermes deposcerent, vocesq; suas sagittis ac iaculis repelli conspicerent, depositis precibus prelium ordiũtur. Capto itaq; vico cum latius crebrescente fumigio facem oppidis subiectam agnoscerent, similia sibi licere rati confestim expugnationi incendium addiderunt. Quæ res increbili regem angore permouit. Interiectis diebus cum Cæsar quem vindictæ modum a Maguntinis proprii pontificis interfectoribus exigere deberet: in concione perquireret: Waldemarus iterata superiore querela equis annona defectis vęnalium alimentorum subsidia postulabat. At Cæsar circũiacentẽ prouinciam coniugis suæ patrimonium esse testatus: frustra eum emptu affectare dicebat qd̃ raptu petere licuisset. Contra Waldemarus regem se non prædonem esse proclamans: commeatus latrocinio quæsiturum negabat, aut qd̃ domi iniquum duxerit apud exteros approbaturũ. Q̃q̃ enim eiusmodi violẽtia necessitate excusabilis videretur/ permissis vti passus nõ est: ne domesticę equitatis mãsuetudinẽ peregrina austeritate corrũperet. Cuius sanctitatẽ vniuersi Germaniæ principes maximo plausu cõprobãtes, seq; mutua ammiratione inuicẽ cõtuẽtes/ beatos aiebant quos tãti viri integritas regẽdos curaret. Qua laude tacitum morũ suorũ vituperium ediderunt. Dimisso itaq; rege Cæsarem Henricus hortari cœpit redituro regi impensas expediat: neq; eum hospitalitatis suæ expertem dimittat cuius patria quasi cõmune aduenarum hospitium existere soleat. Qd̃ Cæsar facile pollicitus parum executus est. Pontifex vero Magũtinus humanitatis specimen maioribus experimentis q̃ promissis exhibuit: geminæ pernoctationis impensis regium iter excipiens. In Henrico quoq; crebris regem

Waldemari iustitia.

Henricus laudat Daciam.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

commeatibus prosequēte clarum amicitiarum indicium patuit. Lodouicus autem Thuringiæ princeps: non solum liberalitate vacuus: sed etiam habendi cupiditate refertus impudenti precatione effecit: vt equus regis sibi daretur. Post hæc Adolfus Holsatiorum præfectus Absalonis officio primū amicus regis mox miles solenni fidei datione effectus: obsequiorum principium officiis hospitalitatis expleuit. Ita patriæ parens prosperum reditū emensus exoptatam aduētus sui copiam ouantibus ciuiū animis obtulit. Insignem hunc annū filii eius Kanuti ex sophia Suscepti natalis effecit. Qui etiam pontificali Absalonis ministerio stato lauacri tempore regenerationis sacramenta suscepit. Qd religiosæ executionis officium Sueorum ducis Guthormi qui neptem Waldemari eorundem regi Karolo desponsam abducendi causa legationem attulerat, præsentia venustabat. Per idem forte tempus Noruagiensium legati regem petiuerant obsecrantes vt Noruagiæ regimen tot ciuilibus bellis corruptum ac teterrima tyrannorū dominatione distractum: iãq exsangue & ruinæ propinquū eius occupatores incessendo tentaret. Et quoniam externa nostris hoc loco connexa sunt: quædam de re Noruagica summatim cognosse fastidio nō sit. Siuardus quidam summæ audaciæ post multa & præclara facinora bellis edita ab Haraldo Hyberniensi cuius hostis extiterat interceptus cum naui in alto mergendus veheretur: quasi funus suū inferiis præcessurus empta de industria potione remiges onerauit. Quibus exhilaratis gubernandi potestatem supremi beneficii loco poposcit. Ea re impetrata nautas impēsius edere remigium hortatus cum vehementissimū nauigii cursum animaduerteret proiecto gubernaculo pręceps vndas insiluit/ priusq se littori q̃ concitata ratis impetum correxisset restituit. Ita & suo acumine & hostium socordia seruatus, periculoq cui destinabatur ereptus. Haraldum amandi gratia noctu castra latenter egressum in amplexu pellicis per insidias interfecit: dantem pœnas: et sibi quem ceperat, & Magno quem regno luminibusq priuauerat. Igitur vt belli titulum appræhenderet ipsum protinus Magnum monachalibus septis abstractum tametsi virilibus careret virum induere perpulit, deiectamq regis fortunam ad pristinum regni fastigium erigere statuit: ne deesset cuius auctoritate & titulo bellum aduersum Haraldi sobolem susciperetur. Huius itaq nomine & auspiciis frętus cum tribus Haraldi filiis Ingone & Siuardo, & Osteno paternum regnū affectãtibus nauali certamine dimicauit. In quo partim cæsis/partim fugientibus sociis incredibili & pręstantiori humanis viribus fortitudine solus aliquãdiu nauigium ab hostibus vindicauit. Ad vltimū compluribus eorū prostratis omniq superstitū multitudine ad se vnū opprimendū vndiq concurrēte singulari nandi peritia frętus q̃q̃ hibernū tēpus instabat armis militaribus tectus profundo se credidit. Atq sub vndis quas hostium cruore cōsperserat/ enatans: dubium effecit maioris audaciæ specimen in puppi præbuerit: an inter vndas agilitatis ediderit. Siquidem Loricam qua corpus munierat quo liberius enaret cum reliqua armatura sub vndis sibi detraxit: ac demum cum capessendi spiraculi gratia fluctibus emersisset a quodam familiari suo per habitum hostibus indicatus tunicam qua se prodi suspicabatur rursum corpus aquis occultando deposuit. Sed cum ne sic quidem proditoris notitiam fefellisset: ad extremum suprema se veste nudauit: nec adhuc tamen indice ludificato cum solus ex sociis superesset, seq hæc omnia quæ & callide/ & animose tentauerat frustra expertum animaduerteret: tandem fati simulatione profundo diutius immorans insidia-

Kanutus nascitur.

Siuardus Noruagic9

Mirabile factum.

Siuardi fortitudo.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

toribus an viueret dubium reliquit. Ad vltimũ cum humanæ respirationis consue tudine superne aerem capessere debuisset cuiusdam forte nauigii gubernaculũ per tinacissimis brachiorum amplexibus appræhendit, eiq; aliquandiu tacitus inhęsit. Plura tamen elapsionis genera animi firmitate tentasset, si non eum hiberni frigoris sæuitia obstupefactum corporis robur deseruisset. Tãdẽ cuiusdam altum curiosius contemplantis indicio depræhensus intercipitur, interceptus vincitur, & in concionem hostili sententia damnandus abstrahitur. Vbi nemine sacerdotum adhibito/qui delictorum eius confessionem exciperet, eam astantibus modo quo licuit explicauit: præfatus se emendationem ab eis decretam pœnitentiæ nomine præbiturum: memor sane sacerdotali copia non suppetente, & ad priuatorum cognitionẽ commissa referre licere. Magno quoq; quem Haraldus Hyberniensis patrem adsciuerat se genitũ memorabat. A cuius generosissimo spiritu etiam inter adhibita sibi supplicia nõ deciuit. Primo siquidẽ verberibus affectus, ac deinde malleorũ ictibus artuatim contusus/scilicet vt a cunctis corporis partibus pœnæ exactæ viderẽtur: non gemitũ, non suspiriũ edidit: non supplicẽ aut tristẽ vocẽ emisit. Deniq; nullum doloris indiciũ præbuit: sed quasi in ocio psalterium relegens inter sacras preces & solenniũ verborum nũcupationẽ spiritũ posuit. Felices profecto religionis alumni forent: si cuncti eo animo mortẽ amplecterẽtur quo eam vir bellicus amplexatus est. Fuerit ille insidiosus: pacẽ patriæ corruperit: bellũq; ciuibus intulerit: fortitudini tamẽ eius impunitas ab hostibus donãda fuerat. Sed homines vindictæ cupidi plus suas vlcisci molestias: q̃ alienæ virtutis insignia venerari meminerant: nec in viuũ sæuiisse contenti tanq̃ parum eius exitio satiati mox extinctũ patibulo suffixerunt: eadem crudelitate fatum premẽtes qua spiritum torserant. Nihilq; a se actum existimantes si sæuitiam suam saltẽ ab vmbris & cineribus continuissent. At Magnus eodem prelio quod a Siuardo sub eius auspiciis gestum fuerat periclitatus est. Quẽ prius oculis deinde vita priuatum bis luce defunctũ crediderim. Post hæc summa penes Haraldi filios fuit. E quibus Ingo dũtaxat iusto matrimonio ortus fratribus quorum alter Noruagica, alter Hiberniẽsi pellice editus fuerat: vt ingenuitatis ita et morum ornamẽtis præstabat. Erat enim omnibus honestatis numeris instructissimus: cũ eorũ alter auaritiæ maculis respersus: alter luxuriæ sordibus obsitus haberetur. Sed infantiæ suæ tẽpore per incuriã nutricis forte sinu delapsus: ita humo inflictus est: vt confracto dorso reliquũ vitæ tẽpus gibbo oneratus exigeret. In quo quidẽ homine excellẽtis animi venustatẽ: corporis deformitate affecti ludibrio fœdatã putares: neq; discernere queas/ maius fortunæ beneficiũ receperit: an opprobriũ senserit. Cõtigit autẽ vt eius satellites apud Berginũ oppidũ iurgio cũ Siuardi militibus habito: dum socii ab eis occisi pœnas instantius expetunt: nõ interfecto res modo: sed ipsum Siuardum sæuissimę consternationis furiis cõcitati: per vim & seditionẽ appeterẽt: eũq; in ædẽ fugere coactũ conuulsis tabernaculi claustris raptũ trucidarẽt: homicidiũ specie: reuera coniugũ suarũ prius ab ipso constuprataru cõtumeliã vlciscẽtes. Cuius rei nũtio Ostenus cũ classe Berginũ peteret per obuios accepto: petendi fratris q̃ cauẽdi cupidior: nihilominus ad eũ pcessit. A quo cũ debitã sui regni partẽ negari animaduerteret: paucis eũ affat⁹ discessit: vultuq; fidẽ pmittẽs: sed perempti fratris exẽplo perire metuẽs: fugæ se q̃ noui sceleris auctoribus offerre maluit. Quẽ Siuardi interfectores priori facinore parũ cõtẽti: Ingonis æmulũ iudicantes: naualẽ fugã terrestri mutare cõpulsum: sed eã ob nimiã corporis saginã

De cõfessione Siuardi.

Siuardi nobilis exitus.

Ingo.

Siuardi alteri⁹ cędes.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

lentius exequentē propter littus peditē occiderunt, duobus regni principibus sublatis, a superstite dignitatis et stipendiorū incrementa sperantes. Quorum scelesta fames in tantorū ducū cladem esuriens/vixq; gemino exatiata parricidio/ab Haquino quōdā paternæ cædis vltionem petente postmodū vindicata est. Siqdem trium fortuna ad vnū Ingonem p vim et facinus redacta nō sustinuerūt Amundus Simonis filius/et Philippus/aliiq; cōplures insignis industriæ viri regnū ei qd̄ ptim proprio/ptim alieno scelere quęsiuisset/tutū intentatūq; psistere. Indignū quoq; cōpluribus visum: vt homini ridiculas corpis notas habenti liberū regnandi locū militū suorū cōciliaret impietas. Quapropter Haquinū quē dixi factionis suæ ducē creantes/eiusq; tyrociniū regio noīe venustātes/bellū aduersum Ingonē decernūt: et quasi Siuardi vel Osteni manes vlturi/crebro pugnā cū hostibus ineunt. Verū plurib⁹ cōtinuis prælīis subacti/in Suetiā tandē cū pupillo diffugiūt. Quos Ingo ꝓpe Sialādiā fugādi studio subsecutus, magna hostiū pte ꝓpinquas pelago syluas petēte/ Absalonē p legatos sollicitat/eos q in littoralia nemora ꝓfugerant/prendēdos curaret. Qd̄ Absalon honestate sua ac dignitate indignū iudicans/parū precibus obtēpauit Appetēte hyeme q cū Haquino ꝓfugerāt patriā repetere adorsi/tanq̄ fortunā loco mutaturi: prælio in hyberna glacie cōserto, Gregoriū summæ post regē dignitatis virū/manu et cōsilio ꝓmptū: in quo spes et fiducia Ingonis quasi quodā cardine nitebat/nō minus acumine q̄ viribus vsi/cū oībus copiis deleuerūt. Siquidē in eā glaciei ptem: cuius firmitatē nocturnis excisionibus debilitauerāt/prælii tpe ꝓtractos hostes ꝓfundū petere coegerūt. In quorū morte Ingo maximā spei ptem deposuit: nec secus aīo q̄ viribus fract⁹/exitiosum sibi fidissimi fautoris Gregorii interitum ominatus est. Tandē instaurato bello sed adhuc eodē aquarū habitu psistente/nihilo fœlicius Gregorio glacialis elemēti fortunā tentauit. Siquidē gelato mari in pugnę locū electo, dū eius duritia quasi cāporū firmitate gauderet/q̄q̄ militū numero præstaret/cū oībus pene copiis interemptus est/luensq; pœnas seu admissi/seu tolerati parricidii fraternis vmbris piacula exoluit. Hoc bello quo nullū maiⁿ aut cruētius Noruagia habuit/vniuersū regni illius columē ꝓpe modū a stirpe interiit. Huius cladis supstes Erlingus cū filio suo Magno admodū puulo/sed ad Waldemarū ortā materni gnis ꝓpinquitatē habente ad Iutiam appulit: ibiq; in summa regis dignatione versatus/vberes exilii impensas/et amplissima cōmeatū instrumēta pcepit. Interea Siuardus qdā p summā cōmilitonū inuidiā fortitudinis præmiū receptūrus/dux ab Haquino cōstituit: idq; ęgre ferētibus cæteris summę seditioni locū dedisset, ni Erlingus repēte e Dania supueniens interne factionis certamē rūpendo nouū hostibus negociū pepisset. Quippe prędictū filiū q maternū genus cū priscis Noruagiæ regibus cōmunicaret/regē cōtinuo noīauit: ne aut Hagno æmulus/aut Ingoni vltor deesset. Ita nouis rebus increbrescētibus, Haqnus a Siuardo q ei impēsas belli negasset/deserit: aciēq; cū Magno cōgressus occiditur. Siuardus ad Suetiā dilapsus/dū interiectis diebus in patriā reuertit, ab Erlingi militibus interficitur. Quo euenit: vt obscura et ignobili cæde spm̄ deponeret, quē honeste in acie pfundere noluisset. At q ex Hagni militia supfuerāt, ptim nouarū rerū cupiditate, ptim hostiū fortunæ inuidia accensi/Marci cuiusdā alumnū optimū spei puerū in regē adciscunt: nec fœlicius q̄ pxime fortunā tentarūt. Siqdem plio ab Erlingo obtriti/victoria pariter ac rege priuati, ad Karolū Suetię regē pfugiūt/ipmq; bellī ducē exposcunt: cui cū Noruagiæ regibus etiā aliqua necessitudinis cōmunio videbat. A quo

Glacie occisæ copiæ.

Erlingus.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

diu ꝓmissorum alacritate ꝓtracti/postꝙ eũ magis de ꝓprio regno seruando/ ꝙ alie-
no obtinẽdo sollicitum cõpererũt,legatos ad Waldemarũ auxiliũ implorantes mise
re. Tandẽ ipsi benignioribus responsis inuitati venere. Quos quũ rex supplices re-
cepisset/seq; per eos Noruagiæ petitione ꝓmissa sedulo sollicitari animaduerteret,
tantũ belli pondus sola legatorũ adhortatione suscipe stolidũ ratus/ prius popula-
rium animos tacitis legationibus tentauit,Postꝙ eorũ mẽtes legatorũ vocibus con
sentaneas repperit,absq; cunctatione expeditionẽ instituit.Quo audito Erlingus ꝙ
longissimo secessu potuit,abstrusas Noruagię ptes petiuit / extremosq; patrię fines
fuga amplecti/ꝙ primos armis tueri tutius existimauit.Pauca siqdẽ nauigia/sed ha
bilia/fugæq; ꝙ prælio cõmodiora parauerat.Quo euenit vt regis aduentus formi-
dolosus Erlingi fautoribus/hostibus acceptabilis haberetur.Itaq; Waldemaro cõsul
tationẽ cũ amicis habente,qdam postpositis omnibus hostes ocyssime ꝑsequendos:
alii prius plæbis fauorẽ cõciliandũ/auxiliaq; populariũ cõtrahenda docebãt.Sed ac
celerationis cõsilium tarditatis sententiã supauit.Igit̃ Waldemarus ingentẽ regio-
nis ptem ꝑspere ꝑmensus/magnaq; plębis alacritate receptus,quũ ad vrbẽ Sarpam
venisset,nomẽ regiũ a Wicẽsibus sibi decretũ suscepit:ibiq; cũ popularibus cõcionẽ
per summã verborũ cõcordiã habuit.Q; si omissis aliis insequẽdis hostibus operã
præbuisset,haud dubie regno Danico Noricũ cõiunxisset.Inde ad oppidũ Tunsber
gũ nauigatione ꝓgressus,paucis Erlingi studiosioribus in editã rupẽ salutis cã con
fugientibus,religionẽ sæuitiæ præferens/vicũ incẽdere passus nõ est:ne sacras ędes
priuatis penatibus intersitas cõmunibus flammis absumeret.Nemo tamẽ põtificũ
quorũ ea tẽpestate ingens apud Noruagiã auctoritas erat/eum adire sustinuit: qđ
quidẽ eos potius patriæ,ꝙ Erlingo tribuisse crediderim.Ormo vt quẽ regis germa
nũ cognominabant,petito Waldemaro salua fide quã Magno dedisset/obsequia pol
licetur. Tandem ob inediã tractu temporis obortam quũ rex defectã impensis expe
ditionẽ remitteret,Noruagiensium qui ad eũ transierãt multitudo pœnę metu cũ
ipso discessit:diuq; partim regiis/partim principũ impensis exiliũ sustentauit. Post
ea rex orientalium Sclauorũ sibi virium fidutia rebellantiũ defectionẽ exptus,cum
Henrico Saxoniæ satrapa belli societate cõdicta/quo firmius amicitiæ necterent,fi
liam eius ex cõiuge postmodũ repudiata susceptã adhuc incunabilis vtentem filio
Kanuto primũ ætatis annũ agenti sponsam adciuit.Itaq; Henrico terrestri appara
tu exercitũ instruẽte,ipe in classem collatus quũ apud Rugiam peruenisset, auxilia
ab incolis amicitiã suam dubia fide secutis/ꝑ Absalonem cõtrahẽda curauit.Dein-
de ne Henrico tardius occurreret/eũq; ꝓmisso fraudaret , ad Penũ fluuiũ ocyssime
nauigationis cursum direxit.Absalon ꝙꝙ adhuc Rugianorũ pactio paucoꝝ obsidũ
pignore niteretur,eorũ concionẽ ingressus/atq; inter ipos honoratissimo sedẽdi lo
co susceptus/quũ legationis mãdata ꝓferret/eãq; Danicæ vocis ignaris ꝑ interpre
tem explicaret,accidit vt qdam e Rugianis adolescens Sclauico ingenio Dani mili-
tis equũ ꝓ quo se preciũ numeraturũ fingebat/veluti incessus eius expiendi cã con-
scendẽs,fugã tentaret.Quod quũ Absalon ad se platũ in cõcione ꝓponeret,vniuer
sa populi multitudo magnũ fidei suæ crimẽ vnius hoĩs ꝑfidia allatũ iudicans/simi-
lem furori impetũ cõfessa dissiluit/auctoremq; fraudis raptim insequi properauit.
Igitur Absalonis comitibus ad metũ et stuporem vsq; subitũ vulgi cõcursum mirã
tibus/pauci q adolescentẽ affinitate tangebant,plus priuata charitate ꝙ publico ru
bore ꝑmoti/supplices Absalonis genib⁹ aduoluũt/ equi restitutionẽ polliciti/si mo-

Waldemar⁹ a Wicẽsibus regis nomẽ capit.

Sclauorum mutabilis fides.

do per eum ab incepto concio reuocetur. Quorũ Absalon pmixtas precibus lachrymas miseratus, missis qui plæbem pacarent, tumultũ cõpescuit/ cõsternationẽ sedauit: equoq; ptinus reddito, militẽ suum stultitiæ dannauit/ q pp inertiam et stoliditatem raptori se circũueniendũ dedisset. Deinde gentis rege Tetislauo classis supplementũ pollicito, regẽ subsequi maturauit. Interea Hẽricus Holsatiorũ principẽ Adolfum cũ Henrico Razaburgensi/ præfectũq; Swerini oppidi Gũcellinũ: qđ nup a Saxonibus in potestatẽ redactũ ius et formã ciuitatis accepat: necnõ Regnaldum quendã parũ origine liberũ/ opibusq; q̃ gñe clariorẽ cũ insigni copiarũ pte pmittit/ expeditũ sibi transitũ paraturos. Quorũ ingressum Sclaui quũ ptim fama/ ptim experimento cognouissent, cũ pte hostiũ cõfligere q̃ vniuersos aggredi maluerũt/ multum ex eorum robore: si pręuios oppressissent/ defluxurũ credentes. Cumq; summa cura ac flagrantissimo studio ad eos opprimendos contenderent, dæmonem horrẽdæ formæ superne verticibus imminentẽ videre. Quo monstro tanq̃ diuinitus dati ducis aduentu firmati, sumptis victoriæ auspiciis, ex improuiso hostiũ se castris immergunt/ eosq; imparatos cõfodiunt. Adolfus et Regnaldus in ipso castrorũ aditu interfecti/ neglectæ militaris prudẽtiæ pœnas sanguine psoluerũt. Quibus prima cæde pstratis Gũcellinus et Henricus mediis irruentiũ globis elapsi, correptis aquilis ad se fugientium sociorũ reliquias cõtraxere: ac demũ hostes prædæ incubãtes audacter adorti, fugã victoria mutauere. Ita Saxones q̃q̃ ĩprouidi bellũ tẽtassẽt maiorẽ cladẽ gesserint an acceperint/ virtute dubiũ reliquere. Quo accepto Hẽricus suorum cædibus (vt par erat) pmotus, exigendæ vindictæ studio ad obsidionẽ Deminæ vrbis quãtacunq; potuit celeritate contendit. Quã postq̃ vltro ab incolis obustam cõperit, vt vniuersa ipsius monimenta subrueret/ reliquias mœniũ solo exæquari præcepit. Et qm̃ in hoĩes grassari non licuit/ tanq̃ a rebus mutis supplicium exacturus/ vrbem Cozcouam simili incolarũ trepidatione desertã/ cremandã curauit. Waløgostini quoq; finitimarũ vrbium quarũ excidio terrebanť exemplũ secuti clandestino traiectu fluminis cum vxoribus ac liberis municipiũ deserunt/ penates duntaxat rebus vacuos hostili sæuitiæ relicturi. Quorum vrbem rex nullo negocio interceptam/ militibus ac stipendiis instruit: eamq; Wethemanno pyratæ curandã committit. Ornenses quoq; plus ex aliarum vrbiũ fortuna timoris q̃ ex suis mœnibus fiduciæ capientes/ vt sibi vicinarum ciuitatum quarum formidinem sequebantur exemplo consulerent, vrbem ne ab hostibus coli posset/ desertam incendunt/ penates suos igni q̃ hosti relinquere præoptantes. Tunc rex ponte qui medium amnẽ secare videbatur abrupto, sublatisq; cæteris nauigationis obstaculis, ad Stolpam vicũ processit: vbi et ducẽ postmodũ obuiũ habuit. Igitur ne Waløgostũ eodem exemplo desertum quo captum post discessum suum hostibus redderetur/ pręsertim Danos si eo fruerenť, sempiternũ Sclauiæ imperiũ habituros existimãs, Absalonẽ/ Burisiũ/ Suenonẽq; tũc Arusii põtificatu insignem/ ei[9] municipes efficere statuit: qb[9] et filiũ Christophorũ sociauit/ quo plus a cæteris in auxilio suo fiduciæ reponereť. Qui quũ amicos et necessarios in muneris cõsortionẽ adciscere iubereť, Sialandẽsibus dũtaxat Absaloni psidii societatẽ spõdẽtibus, reliqs ob imminẽtis piculi magnitudinẽ: nec aĩus ad resistendũ/ nec comites suppetebãt: q̃q̃ tota classis et alimẽta sua cũ eis cõmunicare/ et vicinas segetes publico officio ĩ eorũ horrea cõportare decreuerat. Quippe fruges messore exercitu residuorũ vsibus adigi iubebať. Ita rex cõsilii cassus, cũ neq; pugnãdi copia/ neq; pactio vlla ab hostibus fieret/ vafro ingenio excogitauit/ qualiter eos ad alterutrũ horũ pstandũ impelleret. Siqdem Absalon taci

Dæmõ horrendæ formæ visus.

Deminę vrbis obsidio

Waløgostũ desertũ capitur.

Bellũ Waldemari adversus Henricum Leonem Saxoniæ Ducem ... Krantzius ... Anno Christi 1162.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

tis mãdatis præcepit:vt palos in amne defixos/cæteraq; nauigationis impedimẽta magna remigũ cura sublegeret/veluti toti classi transitũ paraturus.Ita demum fluuio obstaculis vacuefacto/quũ ꝓgressam classem angustior alueus excepisset, cõplures a Sclauis vtrique ripæ inequitãtibus cõminus sautiabanť. Quã hostilis audaciæ petulantiã Petrus Eliui filius animi virtute nõ sustinens,ꝓtinus cũ remigibus naue desiliuit/hostesq; strenue ꝓpulsatos ripa cedere coegit.Tandẽ comitum ignauiã desertus,sociorũ nauigationẽ fato suo incolumẽ præstitit.Itaq; rex non solum exptem metus ꝓgressum habuit:sed etiã Henricũ cũ toto exercitu cõsertis arctius nauigiis tanq̃ ponte traiecit.Quo agnito Sclaui reliquarũ vrbiũ excidium formidantes,præcurrendi piculi studio,pacis quã ante cõtempserant/Waldemaro obsides offerebant:quos se Henrico nullo pacto daturos dicebãt. At rex sine militiæ socio cũ hostibus paciscí fraudulentũ existimans,ꝑ Thorbernũ Henrico quæ ab hostibus offerrenť/enuntiat.Quo se cõditionibus ab eo factis libenter vsurum asseuerante,pactũ cum hostibus habuit:vt Waløgosti dominio trifariam diuiso,ꝑs vna Tetislauo reliqua Kazimaro/tertia Nucleti filio Prislauo vendicareť:pyratisq; prædam Danicam appetere solitis,Peni fluminis ostia clauderenť:Henrico quoq; munitionum quas apud Sclauiã obtinuisset/incolumis possessio ꝑmaneret. Post cuius discessum comites Kazimari exterorũ societatem acrius perosi/sed viribus agere nõ ausi,Rugianos assiduis furtis vexatos/ac ꝑ latrocinia ad paupertatem et inediam vsq; redactos/cõmuni vrbe excedere cõpulerunt. Pyraticæ quoq; licentiã tribuere/ modisq; cõpluribus ictũ fœdus rupere.Postmodũ Rugianis recepta ꝑ Henricũ fidutia palã aduersum Danos inimicitias ꝓfitentibus,rex nõ minorẽ in amico pfidiã,q̃ in hostibus leuitatẽ exptus,Arkon ꝓuinciã verna expeditione petitam incẽdio populatus est.Inde ad portũ Por ab incolis vocitatũ cursum direxit.Siquidem ne cũ vniuersis Rugianis manũ acie consereret,separatim eos adtentandos existimãs,Absalonẽ nocturna nauigatione Ziudram ꝑcedere iubet. Quẽ vt cõtinuo subsequereť, curiose discessionis eius tp̃s a vigilibus obseruari prçcepit.Quibus somni delitias imperio præferentibus,Absalon absq; regio comitatu ꝓgressus/non solum Zyudrã, sed etiã agros vicosq; ei cõfines/ꝓtim igni/ꝓtim ferro vastauit.Cuius eqtes duo contentione prius habita vter audacia præstaret/quũ ad militarem opam edendã fortitudinis æmulatione pari impetu raperenť/hostesq; cuidam forte stagno adactos cimbis fugã petere animaduerterẽt,plus eis ꝑsequendis, q̃ suis piculis dispiciendis intenti ne alter alterũ virtute forte præcurreret/ambo cum cõtemptu spiritus stimulatos calcaribus equos in ꝓfundum egerũt/armorũ haud memores:quorũ obruti ponderе perierunt.Ita temeritatis vindex elementũ viris gloriæ q̃ salutis studiosioribus in exitium suum ruentibus,fatũ pariter ac tumulum ministrauit. Interea Absalon ꝓuinciã rapinis pariter/incendiisq; ꝑmensus/quũ ingentẽ prædã et opima spolia referendo naues repetere statuisset,magnã hostiũ manũ subseq cõspicatus,vltra binavada admodũ transitu difficilia de industria cedere voluit: vt eos formidinis simulatione ꝓtractos/locorũq; tandẽ difficultatibus implicatos opprimeret.Quorũ primũ Sclaui libero itinere transgressi circa reliquũ redeũdi diffidentia cõstiterũt. Eodẽ fere momenti spatio duo pedites Sialandenses ingentẽ prædæ fascẽ gestãtes/errore locorũ in ip̃m pene Sclauorũ exercitũ inciderũt.Qui quũ a duobus eorũ eqtibus appeterẽtur/q̃q̃ tuto vadũ transgredi poterãt/ne recessum ꝑ ignauiã quærere viderenť,hostibus resistere q̃ socios accedere maluerũt/deforme existimantes/ab iis quos numero æquarent,audacia superari.Itaq; quo magis expeditos se redderent,

Petri Eliui virtus et fatum.

Sclauiæ diuisio.

Equitũ temerarius ausus.

Sialandensium diuoꝝ virtus.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

presso vestigio, proiectoq; fasce, enses destringunt. Quorũ constantiæ et virtuti fortuna debitam incolumitatem concessit. Siquidem equitum neutro ꝓcedere audẽte resumpto fasce/cœptum iter carpserũt. Cumq; rursum Sclaui binos equites ad eos opprimẽdos misissent, eorũ incursum eadem animi præsentia reppulere. Quo facto tam hostiũ q̃ ciuium in se admirationẽ vertere: magnũq; illis ruborẽ, his inter metũ et lætitiã hęsitantibus/peperere. A sex tandẽ equitibus attentati, inuariabili mẽtis habitu ꝓstitere/tanq̃ hostiũ ignauiæ plenis fortitudinis animis insultantes. Nec defuit Absaloni prompta mens ad opem eorũ virtuti fidutiæq; præstandã. Siqdem tot suorum equitum quot hostilium animaduerteret, eis ꝑ supplemẽto transmisit. Sclaui quoq; suorum paucitatẽ certatim numerosis militũ præsidiis ꝓsequebantur Itaq; supplemẽtis vtrinq; tanq̃ ex pari crescẽtibus, equitibusq; veluti ad militiæ spectaculũ ediuerso cõuenientibus, Sialandẽses vlteriorẽ hostiũ petulantiã inspectare nõ passi, vniuersa acie eis occurrũt. Quorũ fugã vadis impedientibus longũ insequeuẽtes/maiorẽ equorũ q̃ hominũ stragem egerũt. Cumq; iter ad naues reflecterent, remigũ suorũ aciẽ armis piter ac signis instructã obuiã habuerũt: quã ad auxilia sociis ferenda fortuito nuntio monita virtus adduxerat. Hi ꝓfecto cũ Absalone victoriæ gloriam cõmunicauerunt: cui se sponte virtutis socios obtulerũt. Interea rex seris vigilum monitis excitatus, omissæ nauigationis morã præpropera festinatione discussit. Qui quũ visis Sialandensibus populandi gr̃a ad littus appellere voluisset, ab Absalone nihil hostilis prædæ qd̃ eius rapinis pateat supesse ꝑdoctus, magnope gratulatus est: q; tam pua manus nihilo languidius, q̃ si ipse adesset rem propriis gessisset auspiciis. Hinc quũ alios insulæ fines armis ignisq; tentasset, domum concessit. Rursum circa autumni principia classe regressus, primã vastandis agris operã dedit: vt segete cõsumpta, incolas muniendarũ vrbiũ instrumento priuaret. Quũ ad vrbẽ Arkon sparso militiæ genere pueniisset, oppidani fidutia viriũ portã (quã vrbs vnicã habebat) egressi: ne virtutẽ suam intra mœnia cohiberent/obuiã ꝓcesserũt. Quos rex Danis ex cõsulto cedentibus/longius mœnibus amouere conatus, postq̃ sperato cautiores aĩaduertit, incursatos vrbem repetere coegit. Porta tũne equi iaculis cõfoderent abstinuit. Tũc Sialandẽsis eques Nicolaus forma & virtute præcipuus telo ꝑ portam iniecto quendã ex hostibus in aditu resistentibus exanimem prostrauit/innocuusq; reflexo protinus equo discessit. Cuius facinus Thorbernus inter præcipuos Sialandiæ equites numerandus pari audacia / sed dispari fortuna æmulatus/quũ vnũ ex hostibus directa in globũ lãcea vulnerasset/reditũq; reflexis habenis tentasset, ita lapide ictus est: vt multus e capite cruor ꝓfunderetur Quamobrẽ longa corporis debilitate contracta, serã incolumitatẽ ægre recupauit. Burisius quoq; dũ nobilitatis suæ splendorẽ cõspicuis virtutis opibus æquare nitit̃ simili audaciæ genere portæ ꝓpugnatores adortus, tam asperũ saxi ictũ capite excepit, vt pene equo exanimis delaberetur. Cui corpis viribus carenti sociorũ interuentus ne ab hostibus opprimeretur auxilio fuit. Quo euenit, vt Rugiani haud q̃q̃ sibi tuto extra mœnia dimicaturi viderent, intra q̃ tã obstinatã hostiũ pñtiã expiebant. Inde ad ꝓuinciã Asmodã tota classe cõcessum. Absalon quũ et fortitudine et prima rei bellicę peritia vigeret, accedẽte exercitu primi agminis ducẽ/reuertente extremi comitẽ agere cõsueuerat/ſpq; Danicæ iuuẽtutis ꝓmptissimos seu ꝑdæ/seu gl̃iæ studio sodales habebat/rege dũtaxat cũ robustiore exercit⁹ ꝑte graui et cõposito militiæ gn̄e paulatim ꝓcedere solito. Itaq; pugnãdi copia nusq̃ accepta, magnã

Nicolai Sialandeñ strenuitas.

Absalonis i exercitu locus.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

regionis ptem pmensus/tandē equestrem manū prædandi gratia spargi pmisit/pau cosq; secū in comitatu residuos habuit. Illic forte nuntio de sociorū cōclusione susce pto: quā sine succursu posse effugere negabant/eorū saluti quoad milites reuocaren tur adesse nō distulit: neq; sibi comitū paucitatē quo minus cōclusos peteret/obsta re pmisit. Sed ptinus primipilo signa attollere iusso/pleno fiduciæ spiritu locum: in quo cōtinebant/accessit: eoq; festinationis signo perosus prædam, equites ad se con traxit. Quē tanta fiducia ceperat: vt plus remedii in celeritate, q̄ in sociis duceret. Cuius aduentū Sialandenses: qui intra difficilium locorum angustias arctabantur, expti/imminentis auxilii fiducia eos: a quibus obsidebantur/incursare cœperūt: ne periculum aliena virtute ppulsare viderentur. Itaq; Sclauis ptim solido/ptim aquo so itinere delabētibus, Eskyllus animi et generis nobilissimus eques militaribus ar mis prægrauis/vnū ex eis inermem p palustria loca citato cursu fugientē pedibus insecutus, illius vestigiis limi mollitie subsidētibus, nec voraginū illuuie/nec armo rū onere depressus/facilem currendi euentū habuit. Quinetiā occupatū barbarum capite spoliauit. Ac tunc demū ne plantis qdem cœno infectis, solidā humū repetiit Quod factū religiosa ammiratione prædignū/nō pedū agilitate/sed diuino benefi cio editū/potius cælesti miraculo, q̄ humanæ virtuti imputare debemus. Post hæc vicis p militū manū vndiq; deflagratis, etiam ad Gorū pmontoriū longinquæ ex cursationis incendia pferūtur. Tūc se Rugiani cōtrahendi a Saxonibus auxilii spe fraudatos expti, quatuor obsidibus præbitis, apud Strelam insulam pacē a rege pe cunia quæsiuerunt. Itaq; principibus graues periculorū motus/et difficilia rei Da nicæ tpa attendentibus, filio Waldemari Kanuto regios honores decernere placuit qui nō solū paternæ maiestatis futurus possessor: sed etiā præsens dignitatis socius nosceretur: vt haberent pceres ad cuius nomen titulumq; decurrerēt, siquid de re gis capite fortuna variaret. Quorū prudentia rex ac beniuolentia delectatus, pba ta sententia regni maiestatē cū sanguine suo participare/nō damnū honoris, sed cla ritatis incremētū putauit/primatūq; voces ad regiū nomē filio deferendū cōcionā do pduxit. Qua de re vniuersi exercitus cōsensu habito, Burisius dūtaxat/ siue taci ta regni affectatione/siue rei nouitate pmotus, nullam pene vocē suffragiis attulit. Qui quū ob hoc se regi suspectū esse sentiret, taciturnitatē suā non odii sed amoris indicē affirmabat: q; Daniæ regnū a pluribus amice pticipatū esse memoriæ/et cre bra antiquitatis expimenta sint, inter patrē et filiū de rerū dominio bellū creuisse. Verūtamē se si regiæ voluntatis præscius fuisset, silentiū nō acturū. Tacuisse vero q; rem neq; ab ipo/neq; ab amicis præcognitā habuisset. Ea silentii excusatione irā regis in dissimulationem conuertit. Idem peracta expeditione cum cæteris Daniæ primatibus apud Roskyldiam Kanuti miles solenni more fieri iussus, aliis imperio obtemperantibus id facere recusauit: eaq; re magnam sibi concupitę dominationis suspicionē conciuit. Verū hunc imperii cōceptum quæsitis callide rationibus pte gere pstitit/præfatus se extāte eo: cui primā militiæ fidē dederit, alius militē nō fu turū: nec adduci posse, vt pristinū obsequiū recēti pmutet/remq; tam patriæ cōsue tudini, q̄ honestati inimicā cōmittat: quippe quū nemo Danorū diuiduo famulat? officio teneri soleat/solisq; Saxonibus hūc seruitiorū morē stipēdiorū cupiditas fa ciat. Nā si inter duos vnius obsequiū cōmunicātes bellū incideret, amborū miles al terutrum iuuādo fidem vtriq; seruare nō posset. Nec regi ad iram mitibus respon sis/placidoq; vultu tegēdā æqua simulatio defuit. Quē cū Hallandiā petēdo comitē

Eskylli eq tis celeritas

Sclauorum subactio. xxi.

Kanutus rex. xciii.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

haberet tanq̃ ínsidías sibí nectentẽ/tacítus notauít. Quã vt effugeret/ímpata se fa-
cturũ spondebat/si potentiã eius rex beneficiorũ incremẽtis extendere voluisset: et
sicut ipse regnũ quod eatenus electio variabat/hęreditariũ efficere gestiret/ita quo
q; necessariorũ suorum liberís suppares dignitates/et minores potentias ppetua hę
reditatis lege fruendas tribueret. Itaq; præcipuã lutiæ ptem Absalonis auxílio pa-
ctus, Kanuto supplex fore sustínuit: haud quaq̃ tamẽ solidã regis amicitiã recupe-
rauit. Ea em̃ regiæ itæ ptinacia erat: vt semel accensa funditus extíngui nõ posset.
Vere appetẽte Absaloni/Christophoro/ et Magno pticularis aduersum Sclauos ex
peditionis ductus cõmittitur. Nã orientales Dani dũtaxat cũ Fionienſibus classem
cõfecerant. Scaniensium vero penes Christophorũ summa: penes Asalonẽ arbitriũ
cõsistebat. Quibus Tribusanã adortis puinciã, Christophoro tãq̃ iuniori inter Ab
salonis/Magniq; copias medius militandi locus decernitur: vt regii sanguinis late-
ra fidis stipatoribus cingerent. Tãta aũt vicorũ exustio fuit: vt idẽ adhucusq; cultu
vacui pteriti incẽdii magnitudinẽ pntibus testent indiciis. Absalon quũ repetẽdæ
classis tpe extremos curaret, nũtiato hostiũ supuentu: q̃q̃ tanta vis frigoris erat vt
primi reuocari nõ possent/quadraginta solis eqtibus stipatus, pri⁹ hostẽ q̃ vadũ: p
quod erat rediturus/tentauit. Quibus fugatis lento itinere ad amnẽ cõcessit. Quẽ
structo ponte transgressus, post tergum opus abrumpere noluit: ne vlla timoris ve
stigia relinquere videret. Quũ ad littus venisset, classem in aliũ portũ appulsam cõ
perit. Tanta aũt hyberni frigoris sæuitia extitit: vt nautæ equos pene frigore extin
ctos defossis humi specubus cõderẽt/nemoq; ex toto exercitu reperiretur, q pariter
vtrãq; manũ necessariis vsibus aptare posset. Illic crebri angues ligonibus reperti
magis ammirationi, q̃ metui visentibus fuere. Nam algoris immensitas vires eorũ
ac spiritũ hebetauerat. Scaniense tunc psperantibus ventis discessionis licentiam
adepti: mox iisdem contrariis nauigatione prohibiti, tandẽ toti classi fauente cælo
Sialandenses ac Fionios repetendæ patriæ comites habuerunt. Post hæc rex Petrũ
et Selgretiũ Christophoro pædagogos asciscit: q adolescẽtiæ eius rudimenta ad ho
nestatis mores exequẽdos plenis sapientię documẽtis instruerent. Aestate deinde ex
peditionẽ instaurat. Quippe Walagostenses dupliciter ictũ fœdus corrupant. Nam
et Rugianos mœniũ socios p furta vrbe eiecerant: et pyratis Peni fluminis ostia pa
tere pmiserant. Igitur dum Lentitios peteret, ab Henrico missæ literæ supueniunt
ammonentes: vt rex insidias ppinqui pinde ac regnũ affectãtis caueret/indicãtesq;
Burisyum cum Noruagiensibus opprimendi eius cõsilium habuisse. Iisdemq; dum
expeditio reuerteretur occursum pollicitis, aut ipm regẽ/aut regiũ nomẽ occupã-
dũ duxisse. Cuius rei certissimũ expimentũ fore si reuertentẽ a Sclauis expeditionẽ
Noruagica classis exciperet. Eodẽ pene momẽto suscepta Noruagiẽsiũ epistola par
pditionis indiciũ edidit. Q d quũ rex paucis arbitris suppressis indicũ noibus pdi-
disset, auxit rei suspicionẽ/fidẽq; literis addidit Tokonis/Wendilensiũ põtificis cõsẽ
tanea affirmatio dicẽtis, Burisyi milites ab eo iurare coactos/ qcqd ipse auspicaret
eẽ psecuturos. Re tamẽ dissimulanter habita, ad locũ cui nomẽ Ostrøno citata na
uigatione psectus: pfligatis puincię rebus, vrbẽ Orthungã vniuersa classe comitã
te repetiit. Illic Burisio cũ cęteris regni primatib⁹ accersito, qdnã de eius insidiis ac
cepit apit, eiq; pditiõis crimẽ affigit. Quẽ se qcq̃ tale aduersũ eũ excogitasse negãtẽ
quoad nũtioꝝ expimẽta sumerẽt secũ cõmorari pcepit: tũc demũ si sec⁹ ac nũtiatũ
erat accideret, icolumẽ discessurũ. Ille cõtra nihil absurdi⁹ aiebat q̃ vt capit[sui idi

Serpentes Sclauorum

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

cium incertis euẽtuũ argumẽtis cõmitteret. Qua voce se nõ solum regi: sed etiam arbitris suspectũ effecit. Igit ne remiges qdẽ suos reuisere pmissus, ad vrbẽ Latrensem cũ rege meare cõpellit: vbi leni sed firmę custodię tradit. Interea Erling⁹ & Ormo Burisii frater cũ nauali exercitu supueniẽtes/lutorum classem in amne Dyursa reptam gubernatoribus vacuã facile debellant: ipiusq; Burisii intercepto nauigio, ptinus ad vicũ: q Mercatorũ portus noiatur/deproperãt. Quos Absalon cũ Sialandensibus occurrẽs, etiã littorũ ascensu phibuit. Qui quũ cõptum haberet Noruagienses plurimũ præsidii in arcubus ducere, puocandi gra cũ quindecim peditib⁹, in littus pgressus/vltro se eorũ sagittis appetendũ præbebat/pfecto ostendere cupiens, in q̃ puo præcipuã eorũ fidutiã poneret. Igit Noruagienses quo ppius littus accederẽt/cimbas cõscendũt. Ob quarũ trepidationẽ destinata certis ictibus ferire nõ poterãt. Itaq; tela ptim in humũ/ptim in vndas innocua cadebãt. Ita artis suæ effectu fraudati/nostrisq; ludibrio habiti, ingẽti cũ rubore maiora nauigia repetunt. Postea cũ Absalone data acceptaq; fide, sociale colloquiũ habuere. A quo diutius illic acqescere iussi/nõ prius obtemperauerũt, q̃ Absalon fidẽ suã interposuisset se nihil insidiarũ eis terra aut mari interim paraturũ. His finitis collocutores a se inuicem discessere/die postero cũ paribus armis æquali comitũ numero cõuẽturi. Cũq; Erlingus vno comitatior affuisset, Absalon circũspectis oibus/Miror te, ingt, Erlinge hominẽ ætate cõfectum/ac toties grauia expertum/nõ adeo sapientẽ q̃ senem existere. Nam quum tu scapha adueneris/nos equis insideamus/teq; nullo negocio (si libeat) opprimere possimus: cur condicto comitatior aduersum caput tuum rumpendæ pacis occasionẽ fortioribus præbuisti. Nisi aũt fides nostra præstaret, solutæ cõditionis pœnas exitio psoluisses. Tũc Erlingus inter metũ et ruborẽ circũspectis comitibus quũ verã Absalonis assertionẽ aĩaduerteret, vnũ ex his obiurgare cœpit q̃ nõ rogatus comitandi rapuisset officiũ. Postq̃ diu excusationis verba quæsierat, vt siticulosum recrearet exercitũ/palustris aquæ petendæ licentiam obsecrat. Cuius rei pmissionem haud modici beneficii loco ducebat/ac protinus patriam repetere properabat/lætus q̃ sibi incolumi Daniæ partibus excedere contigisset. Postq̃ regi insidiarum fidem rerum experientia fecerat, Burisium perinde ac maiestatis reum inter vincula asseruari præcepit. Interea Erlingus extremũ Sialandiæ cõposita classis applicatione cõplexus, dũ a sacris missæ: quæ cõsueto religionis cultu peruerat remearet, Absalonis equitibus clandestino itinere prũpentibus, improuisam palantium sociorum stragem accepit. Nec minori Hallãdensium virtute exceptus apud Nyzem amnem vna rate/eiusq; remigibus vniuersis spoliatus abscessit. Eodẽ anno deturbandæ pyraticæ gratia Absalon insulam maritimam nouo castelli fundamento cõplexus/exigui munimenti beneficio ingens patriæ præsidiũ attulit. Nã et suspectũ prædonibus sitũ reddidit/et tutam vicini maris nauigationẽ incolis tribuit. Verũ ne cõfestim Noruagiensis iniuriæ vindictã Danica virtus arripet, theutonicæ fidei lubricitas effecit. Quippe Henricus Bugislauí Danorũ metu ad se decurrentis obsequiũ pactus/initã cũ rege societatẽ tanq̃ ineptũ & ignobile vinculum disiicere pui habuit. Quinetiã apud Krempinũ fluuiũ in colloquiũ cũ eo descẽdens questus est: q̃ militẽ suũ Bugislauũ corã se nõ accusatũ bello lacessat: quẽ si iniurio sum existimet, pri⁹ accusationibus q̃ armis aggredi debeat. Cõtra rex, negare se vllius potentiæ respectu cessaturũ: quo minus acceptas iniurias mutuis damnis repẑdere liberũ habeat. Ita perstante cõtrouersia, fœdus cũ colloquio soluitur. Hoc loci

Haffnia

Captio Burisii.

Arcis Haffnensis extructio per Absalonem. Vide infra foli. 0179.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

memorabile Saxonici equitis dictũ strictim percurram. Qui cũ forte ducis ac regis colloquiis interesset: eosq; expeditionis negotia languidioribus verbis prosequi animaduerteret: quædã (inquit) de hero meo Hẽrico pſentibus referre habeo: quæ ſi adesse eũ ſcirẽ: tacere q̃ eloqui mallẽ. Qui cũ pupillus ꝓpinquorũ iniuria patrimonio priuaretur: nemine ſibi patrociniũ accõmodare volente/quatuor ſoli ex amicis paternorũ ipſius meritorũ reſpectu permoti: quorũ ego numero intererã: auerſantibus cæteris infantiã eius tutorio munere fouẽdã ſumpſerũt. Pro cuius ſalute & incremẽtis tũ votis tũ etiã officiis impẽſius excubabãt. Hũc tãdẽ humani auxilii diffidentia altaribus offerẽtes: religioſa voti nũcupatione ſanxerũt: ſi paternos honores diuina clemẽtia adipiſceretur: ſuſceptũ beneficiũ quoad viueret pagani nominis odio pensaturũ. Mox voti probator deus ingenui principis Conradi patrocinio ei cõciliauit. Cuius opera paternorũ bonorũ hæres effectus q̃q̃ voti auctores exhortationis officia nõ omitterẽt: a bello aduerſum Sclauos cõtinuando: tũ auaritia, tũ etiã deſidia adductus abſtinuit: perceptã munificẽtiã ingrato æſtimãs animo. Tãta aũt cura monitoris partes exſequi voti nũcupationib⁹ fuit: vt cũ vn⁹ ex eis vltimæ ætatis ad inſpiciẽda ducis arcana inter arbitros admiſſus ſedulũ ſtertẽdi vſum haberet: excitatuſq; qd de re pſenti ſentiret a cõſidẽtibus interrogari ſoleret: maiorẽ præteriti voti q̃ iſtãtis negotii memoriã retinẽs: ductãdũ in Sclauos exercitũ reſpõderet. O immẽſam conſtantiã quæ ne in ipſo quidẽ ætatis occaſu ꝓmiſſi immemor eſſe potuit. Quis aũt mẽtis cõpos hãc religioſi cõſilii vocẽ ſenilis animi deliramẽtũ fuiſſe crediderit. Vereor aũt chariſſimũ mihi virũ amicorũ religione cõtempta ex ſummo fortunæ faſtigio in humilẽ priuatorũ ſortẽ extrema ruinę deformitate caſurũ. Ego vero ꝓmiſſi dudũ belli militẽ agẽdo: ternas aduerſo corpore plagas accepi. Quibus ſi binas ſub eodẽ militiæ titulo ſociaſſem ſupremi iudicii tẽpore diuina vulnera meis æquata audacibus oculis inſpectãda pſumerẽ. Quo dicto & tẽporaneam Henrici ruinã & ſempiternũ virtutis ſuæ prẽmiũ auguratus eſt. Rex Scaniã ingreſſus: paruo poſt Saxonũ irruptione falſo nũtiata: Scaniẽſes equeſtri militiæ aſcriptos proprio ductu ꝓſequit: imperataq; Sialandẽſibus nauigatione Slagloſam aduectus Abſalonem e portu Hulyuimmenſi accitũ multa gerẽdorũ cõſultatione ſollicitat. Prętera ſe parũ veri rumoris credulitate fatigatũ ſignificat: expeditionẽq; falſo nũtio cõtractã remittit. Habebat aũt in clientela Abſalon: Arnoldũ Tylenſem, q̃ ſiue ingenii acumine, ſiue cõiecturarũ ſagacitate ſæpenumero futura ad ſua vel amicorũ negotia ptinẽtia raro pſagio deꝑhendebat. Nec minus antiqtatis q̃ diuinationis peritus: ſollerti hiſtoriarũ narratione callebat. Qui cũ Abſaloni delectãdi gratia ſua pradictæ expeditionis comes exiſteret: breui eũ manũ cũ piratis cõſerturũ pdixerat vehemẽter ſe mirati teſtatus: quo pacto certamini interfuturus non ſit: pſertim cũ inſeparabiliter eũ comitari decreuerit. Cũq; rege res geſtas ex eo cognoſcere cupiẽte: diſceſſuro Abſalone quieſcere rogaret: ptinaciſſime pcibus obluctatus: nõ pri⁹rogatui ceſſit: q̃ rex operã ſe daturũ pollicereť: vt cũ poſt Abſalonẽ prima luce dimitteret. Erãt aũt ſex nauigia Abſalonẽ comitãtia: e qbus tria quo cõmodius ignis alimẽta cõtraherẽt/in ſupiores maris anfractus cõceſſerãt: quę poſtmodũ æſtus ſubito regreſſu deſtituta/cœno paludis affixerat: Abſalone totidem reſiduis exteriora ſinus oſtia cõplectẽte. Qui cũ maritimo tẽpore vna cũ ſcriba ſuo religioſum pſallẽdi ritũ peragret/tumultuatione emin⁹ audita/qdnã hoc eẽt cõcẽtorẽ diſpicere iubet. Quo nouẽ lõgas naues a ſe pſpici referẽte: piratas eſſe nõ dubitãs: ſtertẽtes adhuc remi-

Equitis Saxonici dictum.

Arnoldi peritia.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

ges alta voce cõpellat.Quibꝰ summo cũ stupore exiliẽtibus,nec veste/sed armis cor
pora ꝓtegẽtibus: ocyssime hostes pɇtẽdũ hortatur: quorũ iã tãta vicinitas sẽtiebat:
vt ab eis crebris silicibus cõtunderẽtur.Quinetiã Anchoræ vinculis rũpẽdæ morę
gratia/discissis:remigiũ exerit. At Sclaui facile nostris metũ iniicere rati : ac veluti
ipsorũ animos horridis vocibus hebetaturi:ingẽti clamore edito obstrepere cœpe-
rũt.Qđ postq̃ frustra se conatos animaduertere, diffugiũt: eorũq; ratis vna cũ vni
uersis remigibus intercepta.Sed nec vrcinæ syluæ latebra ad se decurrẽtibus subsi-
dio fuit.Agrestibus eã curiosius perlustrãdã curãtibus.Ea tẽpestate Esbernus vrbẽ
Cõstructio Kalundam molitus,noui munimẽti præsidio portũ hostili piratica liberum præsti-
Kalunburg tit.Ipse quoq; & Inguarus & Olauus/vltro Absaloni se infatigabili piratici muneris
executione iunxerunt.Eo tẽpore res Danica circũquaq; difficillimis obfusa pericu-
lis crebris finitimorũ insidiis tẽtabatur.Hinc Noruagiẽsibus:inde Sclauis,Saxoni-
busq; sibi pniciẽ machinãtibus.Quo euenit vt nulli hostiũ audacter obuiãdi fidutiã
haberet,metuens ne dũ vnũ repelleret:ab altero p̃meretur.Ea patriæ necessitudine
pɇrmotus Guthscalcus qui & ipse Sclauis: tũ ob linguæ eorũ pɇritiã: tũ ob paternæ
amicitiæ fauorẽ,ac proprii cõuictus assuetudinẽ pɇrfamiliaris habebatur:Absaloni
tacite artẽ a se repɇrtam insinuat:qua eos repẽte ex amicis Saxonũ hostes efficeret.
Quippe se Sclauiã nõ legationis sed beniuolẽtiæ simulatione pɇtere velle significat:
tãq̃ propriæ charitatis ductu vtilia amicis cõsilia largiturũ. Fore enim vt hostium
credulitas callidis cõmẽtorũ laqueis circũuẽta/Danorum amicitiã abiecta Saxonũ
donatione repɇteret. Qđ studiũ maxime sibi gẽtis illius moribus psuaderi dicebat:
quæ plærũq; temeritate niti:cũctaq; pronius q̃ prudẽtius exsequi soleat. Absalon in
terdũ priuatũ acumẽ publicis viribus p̃stare ratus:laudata Guthscalci industria ca
uẽdũ monet:ne qs eis ex parte Danorũ falso polliceat: incorruptã patriæ fidẽ habe
ri cupiẽs:memorq; eã,fortibus viris refertã, armis non mẽdaciis bella meditari de-
bere. Ille primũ Pomeranos aggressus:se priscæ familiaritatis memoria:ac totiꝰ po
puli Sclauici charitate pmotũ:retũdẽdæ eorũ inertiæ causa aduenisse dicebat:q; p-
niciosa ab eis vtiliũ loco duci perspectũ habeat.Sigdẽ animaduertere eos oportere:q̃
noxiæ dominationis iugũ receperint : q;q; iis obsequio pareãt:qui ipsos patria tãdẽ
exuere cupiãt. Quippe Saxones quãtũ ex ipsorũ finibus occupauerint: ꝓtinꝰ cultu
atq; habitatiõe cõplecti: nec pręda aut gloria cõtẽtos ꝓferẽdi imperii cupiditate vi
ctorię lucra cõtinua possessiõe firmare.Quãobrẽ eos Nucletũ vita/Prisclauũ patria
spoliasse:Razaburgam,Illogam,ac Suerynã in totiꝰ Sclauiæ ruinã vallo fossaq; cin
xisse.Danos vero diuerso studio bella gerere:nec hostiũ fines: sed mutuæ pacis com
merciũ affectare:ppriũ tueri:q̃ alienũ appɇtere cupidiores.Itaq; summope eos elabo
rare debere:vti Saxonicis p̃sidiis patriã vacuefaciãt:omniq; Theutonũ plębe regno
egesta:amicitias cũ Danis cõponãt:quos Saxonũ hostes esse non ambigãt. Ita demũ
eos sempiternę libertatis beneficio patriã ornaturos. His monitis cõcitati Pomera
ni:loca a Saxonibus intra Sclauiã optẽta puadũt.Illogã capiũt reliqs eorũ munitio-
nibus defensorũ virtute seruatis. Et ne ducis inopes viderent,Danorũ regis titulũ
profitent.Ita Guthscalcus duarũ gẽtiũ vires Daniæ iminẽtes odiis sequestrauit:pa
triãq; nostrã vndiq; finitimorũ armis obiectã ab impẽdẽte pɇriculo pio mẽdacii cõ-
mẽto seruauit. Cuius facinoris fama Guthscalci reditũ p̃currẽte : Rex ãmiratione
pɇrfusus:postq̃ ex Absalone p quẽ res esset acta cognouit impẽsius auctorẽ laudauit
Igit Hẽricus vt repudiatã regis amicitiã recuperaret : sine qua Sclauos arcere non

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

posset: Henricũ Razaburgẽsem, & antistitem Lubeccẽsem legatione onerat: filiã suã minorẽ/filio eius in matrimoniũ offerẽs. Nã maior natu quę prius ei despõsa fuerat morbo occiderat. Per eosdẽ cõfirmãdę oblationis gratia apud Bremensem ꝓuinciã tẽpestiuus ducis occursus ꝓmittitur. Quo rex legatorũ adhortatione ꝑfect⁹ Gunzellinũ obuiũ habuit: qui sub impedimẽto aduersæ valitudinis ducis absentiã excusaret: eũq; apud Eydorã celeriter aduẽturũ ꝓmitteret. Eo cũ ventũ esset: & ducis ꝓmissa cõplentur: & militia aduersum Sclauos paribus votis cõdicitur. Sed eo diminũ ꝑtẽte: rex Walogostũ profectus omissa vrbis oppugnatione: finitima rura armis ꝑcurrit. Osni quoq; oppidi post recentẽ vastitatẽ parũ reędificati incẽdiũ iterat. Eodẽ vastationis genere diuersa regionis loca ꝑtũtur. At Sclaui quia virib⁹ niti nequibãt: vtrũq; hostẽ ære atq; obsidibus placãt. Post hæc rex belli Noruagici meditationẽ ad id vsq; tẽpus rebus Sclauicis interpellatã: magna curarũ parte liber ingreditur. Quã veris principio copiosis patriæ viribus exsecutus: per summã Wicarorũ dignationẽ, nõ modo liberos aditus: certe etiã lętos occursus habuit. Nec hostis sed ducis more sermone cũ incolis habito: cõcionibus arma mutauit. Quorũ beniuolẽtia adeo delectatus: vt hostiũ obliuisceret: ocyosaq; ꝓcedẽdi tarditate: eximiũ Erlyngo cõtrahẽdarũ viriũ tẽpus reliquit. Magnitudo exercitus eius lętos Wicensiũ oculos in se cõuertit. Nauigatio quoq; eius gratis eorũ luminibus aspecta: liberos impetrauit excursus. Enimuero cõplures in angustias p quas classi seriatim meandũ erat multitudinis eius ãmiratione ꝓtracti: quo certius nauigiorũ numerũ deprẽhẽderet: nõ nocẽdi, sed spectandi auiditate edita loca cõplebant. Tunsbergenses quo cæteris regẽ impẽsius colerẽt: finib⁹ suis exceptũ honoratissimæ ꝓcessionis officio venerati sunt: religione seruitiũ cumulãtes. Erlyngi milites q superiorẽ regis aduẽtũ munimẽti illic siti fiducia spreuerãt: præsentẽ fugæ declinatione cauebant. Rex superato cliuo collustratę rupis cacumẽ miratus inexpugnabile loci ꝑsidiũ cõprobabat/artis opus trãscẽdẽte natura. Fertur iterim Erlingũ cuiusdã sinus angustias Danorũ nauigationi opportunas ꝓhibẽdi trãsitus gratia crebris machinarũ tormẽtis vallasse plus locorũ difficultati: q̃ ꝓpriis viribus in excipiendo hoste cõfidẽtẽ. Quapropter rex tarditatis suę dispẽdiũ execratus/vocatos amicos celeritatis exhortatiõe sollicitat: erubescẽdũ moræ crimẽ operoso festinationis impẽdio redimẽdũ affirmat: ꝙ iã comeatibus quasi per ocyũ & inertiã absumptis: inaniter tẽpus triuisse videant. Ea res diuerso maiorũ iudicio excepta est: variaq; sentẽtia duces cõsiliũ agitabãt: aliis tormẽtorũ magistros expositis in terrã equitibus deturbãdos, obiectasq; rates trãsitu submouẽdas hortãtib⁹, aliis in tãtas angustias ingẽti classe temere procurrẽdũ vetantibus. Quidã hostibus laxiore freto ꝑteritis: regionẽ armis occupandã censebãt. Protinus enim Erlingũ, aut pugnãdi, aut fugiẽdi necessitate perstrictũ quęsita locorũ ꝑsidia relicturũ: alii vero absentis periculi ꝑsentẽ metũ ridẽtes: nõ ante deliberatione agendũ docebãt: q̃ res se propius inspectandam dedisset. Hi celeri ꝓcessu vtendum hortantes: ocyosæ nauigationis moras amputari iubebant. Ita cũctorum sententia variante. Nicolaus quidam cognomẽto Bos natu q̃ virtute nobilior mirari se inquit cur iuris ratione vtẽtib⁹: inclytoq; solo natis amœnissimę patriæ gremio relicto tot inculta locorũ spatia pererrare liberet: præsertim quibus nihil ꝑter aspera saxa: atq; inuias rupes occurreret. Eo siquidẽ dementiæ ventũ esse: vt vltimę erumnę summarũ voluptatũ loco ducantur. Nam si regem Noruagia potiri cõtingat fore vt plus laboris ex vtroq; regno: q̃ voluptatis ex altero sit percepturus. Prę-

Noruagicũ bellum.

Nicolai bouis verba.

terea cũ iam labentiũ alimentorũ necessitas vrgeat si longius nauigatio proferatur haud quaq̃ cõmeat⁹ redituí suffecturos. Hęc ab eo timidius q̃ prudẽti⁹ dicta silẽtio probari videbant. Qd dictũ Absalon diuersa a cæteris æstimatione cõmẽsus: dimissis amicis solitariũ regẽ acrius obiurgare cœpit: q̃ Nicolai sentẽtiam summa rep̃hensione dignam taciturnitate probauerit: eãq̃ plenis contumeliæ responsis prædamnare passus non sit. Quæ enim ab eo per ludibrium dicta videbãtur: acerrima factionis incitamẽta fuisse. Cuius si comitatũ nullo in momẽto posuisset, cũctaq̃ eo desertore q̃ comite melius exequẽda dixisset: cæteros vnius rubore pmotos/similis opprobrii metu silentium acturos. Nũc vero cũ aut cõsenserit: aut consentire visus fuerit: neq̃ palã eũ timiditatis exprobratione cõfuderit: breui cõplures licẽtiori impunitatis exẽplo ptractos: similibus monitis succlamaturos. Nec secus ac pdixerat accidit. Nam cũ principes omni studio redeũdi cupiditatẽ processui pferrent: eãq̃ manifestis votis psequi nõ auderẽt: plæbẽ clandestinis incitamẽtis instinctã seditiosis armauere cõsiliis. Ex qua qdã petulãtioris audaciæ explorata Absalonis audacia cuius in ptrahẽda expeditione ptinaciã causabãtur: nauẽ eius silicibus petiuere. Sed a remigibus mox exceptí: q̃q̃ numero pstarẽt: terga vertere. Quorũ demẽtiã rex debita animaduersione psecutus non est: abũde eos hoc fugæ dedecore punitos existimãs. Inde ad sinũ porturiã egregia Siuardi victoria inclytũ: vbi scilicet immunerã classem tribus ab eo nauigiis subactã ferũt velificatũ est. Illic e Iutensibus aliqui iniquissima gubernatorũ exhortatione prouecti: cõcione facta: remissionẽ expeditionis violẽta succlamatione poscebãt. Ad quos comphendẽdos milites sub ignoto cultu missi aliquãdiu in eorũ cõcilio obscurata sui notitia cõsederũt. Tandẽ a circũstãtibus agniti veste quã latẽdi gratia sumpsere discussa: correptos seditionis auctores: obtorta gula secũ traxere. Qui cũ ad naues abducti fuissent: graues regi pœnas vapulãdo dedere. Qui quo punitiores forẽt: vicissim in vndas demittebant: iisdẽq̃ extracti: renouatis verberibus mulctabãtur. Post hæc eo loci pcessum vbi solstitii æstiualis tẽpore inusitatæ claritatis noctes sensere: dieiq̃ tã similes: vt minimũ tẽporũ discrimẽ videret. Ad quarũ lumẽ solis beneficio procuratũ leui cõtẽplatione exiles literæ legi poterãt. Illic Iutensiũ magnates, quos aut metus/ aut impatiẽtia stimulabat: regem apertis repetendæ patriæ monitis aggressi: inopẽ alimẽtorũ expeditionẽ dimitti iubebãt. Anno postero si animus in sentẽtia mãsisset: nõ p prolixos Wicensiũ partiũ anfractus: sed e Wendilæ finibus directæ nauigationis cõpendio reuersuram. Quorũ voces etiã querulũ inediæ vulgus adiuuit. Adeo vt nemo ex plæbe eẽt q nõ rerũ inopiæ citato reditu subueniẽdũ clamaret. Ita rex obstrepẽte multitudinis imperio ppositó cedere cõpulsus: soluẽdæ expeditionis sentẽtiã ptulit. Et ne hostẽ oĩs incõmodi expertẽ relinqueret: pstãtissimis totius Noruagiæ nauigiis secũ abductis peregrina patriã classe ditauit. Ita quorũdã Iutorũ ipatiẽtia maxima victoriæ spes subruta est: quia si debita cœpto perseuerãtia nõ deesset: res Noruagica sub Danis mãsisset. Noruagiẽsis nobilitas quæ veniẽti regi comes extiterat: linquẽdæ patriæ pudore reuertẽtẽ psequi supsedit. Interea dũ hæc gerũtur Rugianorũ ex regis longius agentis occupatione fidẽtiũ defectio incidit. Qui cũ finita hyeme expeditionẽ aduersum se destinari cognoscerẽt: quẽdã conspectioris ingenii ac facũdię politioris subornãt qui regis ppositũ exquisita adulationis arte subuerteret. Qd cũ minime efficere quiuisset: reditu suo hostiũ aduẽtũ pcurrere noluit: ne aut ciuibus bellũ dissuadẽdo suspectus: aut cõcitando pnicioſus existeret. Igitur Absalonẽ vti se comitẽ

Noctes claræ in solstitio æstiuali.

Rugianorũ defectio.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

pateretur orauit:quoad eius consiliũ a ciuibus posceret: ꝙ stolidæ mẽtis hominibꝰ
plus requisita:q̃ oblata cõsilia placere soleant. Rex varias Rugiæ partes adortus:cũ
vbiq; prædæ nusq̃ vero pugnæ materiã repperisset:fundẽdi sanguinis auiditate ꝑ-
ductus/vrbẽ Arkon obsidione tẽtauit. Hæc in excelso ꝓmõtorii cuiusdã vertice col Arkon.
locata. Ab ortu meridie & aquilone:nõ manufactis sed naturalibꝰ p̃sidiis munit̃:p̃ci
pitiis mœniũ speciẽ p̃ferẽtibꝰ:quorũ cacumẽ excussę tormẽto sagittę iactus æquare
nõ possit. Ab iisdẽ quoq; plagis circũfluo mari sepitur/ab occasu vero vallo q̃nqua-
ginta cubitis alto cõcludit̃. Cuius inferior medietas terrea erat:sup̃ior ligna glebis
intersita cõtinebat. Septẽtrionale eiꝰ latus fonte irriguo scatet/ad quẽ muniti callis
beneficio oppidanis iter patebat. Huiꝰ quõdã Ericus vsu violẽtius intercluso:nõ le
uius siti q̃ armis obsessos p̃mebat. Mediũ vrbis planicies habebat:ĩ qua delubrũ ma
teria ligneũ:ope elegãtissimũ visebat̃:nõ solũ munificẽtia cultus: sed etiã simulacri Formæ si-
in eo collocati numine reuerẽdũ. Exterior ædis ãbitus accurato cęlamine renitebat mulacrum.
rudi atq; ĩpolito picturę artificio varias rerũ formas cõplectẽs. Vnicũ in eo ostiũ in
traturis patebat. Ip̃m vero fanũ duplex septorũ ordo claudebat. E q̃bus exterior pa-
rietibus cõtextꝰ:puniceo culmine tegebat̃. Interior vero quatuor subnixus postibꝰ:
parietũ loco pensilibus auleis nitebat:nec quicq̃ cũ exteriore p̃ter tectũ: & pauca la-
quearia cõmunicabat. Ingẽs in ęde simulacrũ omnẽ humani corporis habitũ grãdi Simulacrũ
tate trãscẽdẽs quatuor capitibus/totidẽq; ceruicibus mirãdũ ꝑstabat:e q̃bus duo Rugianorũ
pectus,totidẽq; tergũ respicere videbant̃. Cæterũ tam ante q̃ retro collocatorũ vnũ Iani simile.
dextrorsum,alterũ lęuorsum cõtẽplationẽ dirigere videbat̃. Corrasæ barbæ/crines
attonsi figurabant̃: vt artificis industriã Rugianorũ ritũ in cultu capitũ æmulatã
putares. In dextra cornu vario metalli genere excultũ gestabat:q̃d sacerdos sacroꝝ
eius ꝑitus annuatim mero ꝓfundere cõsueuerat. Ex ipso liquoris habitu sequẽtis
anni copias ꝓspecturꝰ. Læua arcũ reflexo in latus brachio figurabat. Tunica ad ti-
bias prominẽs fingebatur:quæ ex diuersa ligni materia createę/tã arcano nexu geni
bus iũgebãtur:vt cõpaginis locus nõ nisi curiosiori cõtẽplatione dep̃hẽdi potuerit.
Pedes humo cõtigui cernebant̃:eorũ basi intra solũ latẽte. Haud procul frẽnũ ac sel
la simulacri:cõpluraq; diuinitatis insignia visebant̃. Quorũ ammirationẽ cõspicuæ
grãditatis ensis augebat:cuius vaginã ac capulũ p̃ter excellẽtẽ cęlaturæ decorẽ ex-
terior argẽti species cõmẽdabat. Solẽnis eidẽ cultus hoc ordine pẽdebat̃. Semel quo
tannis post lectas fruges ꝑmiscua totius insulæ frequẽtia ante ædẽ simulacri litatis
ꝑcudũ hostiis:solenne epulũ religionis nomine celebrabat. Huius sacerdos præter
communẽ patriæ ritum barbæ comæq; prolixitate spectandus: pridie q̃ rem diui- Superstitio
nam facere debuisset sacellum (q̃d ei soli intrandi fas erat) adhibito scoparum vsu mirabilis.
diligentissime purgare solebat:obseruato ne intra ædem halitũ funderet. Quo quo
ties capessendo vel emittẽdo opus habebat:toties ad ianuam procurrebat: ne vide
licet dei præsentia mortalis spiritus contagio pollueretur. Postero die populo præ
foribus excubãte detractum simulacro poculum curiosius ꝑculatus: si quid ex in-
diti liquoris mensura subtractũ fuisset: ad sequẽtis anni inopiã ꝑtinere putabat.
Quo annotato præsentes fruges in posterum tẽpus asseruari iubebat. Si nihil ex cõ
suetæ fœcunditatis habitu diminutũ vidisset: ventura agrorum vbertatis tẽpora
prædicabat. Iuxta q̃d auspicium instantis anni copiis:nunc parcius,nunc profusius
vtendũ monebat. Veteri deinde mero ad pedes simulacri libamẽti nomine defuso:
vacuefactũ poculũ recẽti imbuit:simulatoq; ꝓpinãdi officio statuã veneratus/ tum

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

ſibi tũ patriæ bona:ciuibuſq; opũ ac victoriarũ incremẽta ſolẽniũ verborũ nũcupa-
tione poſcebat. Qua finita admotũ ori poculũ nimia bibẽdi celeritate cõtinuo hau-
ſtu ſiccauit:repletũq; mero ſimulacri dexteræ reſtituit. Placẽta quoq; mulſo cõfecta
rotũdæ formæ:grãditatis vero tãtæ vt pene hominis ſtaturã æquaret:ſacrificio ad
mouebatur. Quã ſacerdos ſibi ac populo mediã interponẽs:an a Rugianis cernereť
percontari ſolebat. Quibus illã a ſe videri reſpõdẽtibus: ne poſt annũ ab hiſdẽ cerni
poſſet optabat. Quo p̃cationis more:nõ ſuũ aut populi fatũ:ſed futura meſſis incre
mẽta poſcebat. Cõſequẽter ſub ſimulacri noĩe p̃ſentẽ turbã cõſalutabat: eãq; diuti⁹
ad huius numinis veneratione ſedulo ſacrificii ritu pagendã hortatus: certiſſimũ
cultus p̃miũ/ terra mariq; victoriã p̃mittebat. His ita pactis reliquũ diei plenis lu-
xurię epulis exigẽtes: ipſas cõuiuii dapes:in vſum cõuiuii, & gulæ nutrimẽta ver-
tere:cõſecratas numini victimas:intẽperantiæ ſuæ ſeruire cogẽtes. In quo epulo ſo-
brietatẽ violare piũ æſtimatũ eſt/ſeruare nefas habitũ. Nummus ab vnoquoq; mare
vel fœmina annuatim in hui⁹ ſimulacri cultũ doni noĩe pẽdebatur. Eidẽ quoq; ſpo-
liorũ ac p̃darũ pars tertia deputabať: inde atq; eius p̃ſidio parta obtẽtaq; fuiſſent.
Hoc quoq; numẽ trecẽtos equos deſcriptos:totidẽq; ſatellites in eis militãtes habe-
bat:quorũ omne lucrũ ſeu armis,ſeu freto quęſitũ ſacerdotis cuſtodiæ ſubdebatur.
Qui ex earũ rerũ manubiis diuerſi generis inſignia ac varia tẽplorũ ornamẽta cõfla
bat:eaq; obſeratis arcarũ clauſtris mãdabat:in qbus p̃ter abundantẽ pecuniã multa
purpura vetuſtate exeſa cõgeſta fuerat. Illic quoq; publicorũ munerũ ac priuatorũ
ingẽs copia viſebatur ſtudioſis beneficia poſcẽtiũ votis collata. Hãc itaq; ſtatuã to-
tius Sclauię pẽſionibus cultã finitimi quoq; reges nõ abſq; ſacrilegii reſpectu donis
proſequebanť. Quã inter cæteros etiã rex Danorũ Sueno ꝓpitiãdi gratia:exquiſiti
cultus poculo veneratus eſt. Alienigenæ religionis ſtudiũ domeſticæ p̃ferẽdo. Cui⁹
poſtmodũ ſacrilegii infelici nece pœnas p̃ſoluit. Alia quoq; fana cõpluribus in locis
hic numẽ habebat:quæ p ſupparis dignitatis, ac minoris potẽtiæ flamines regebã-
tur. Pręterea peculiarẽ albi coloris equũ titulo poſſidebat:cui⁹ iubę aut caudę pilos
cõuellere nefariũ ducebať. Hũc ſoli ſacerdoti paſcendi, infidẽdiq; ius erat:ne diuini
animalis vſus quo frequẽtior hoc vilior habereť. In hoc equo opiniõe Rugiæ Suan-
touitus (id ſimulacro vocabulũ erat) aduerſum ſacrorũ ſuorũ hoſtes bella gerere
credebať. Cui⁹ rei p̃cipuũ argumẽtũ extabať ꝙ is nocturno tẽpore ſtabulo inſiſtens
adeo plærũq; mane ſudore ac luto reſperſus videbať: tãq̃ ab exercitatione veniendo
magnorũ itinerũ ſpatia percurriſſet. Auſpicia quoq; p eũdẽ equũ huiuſmodi ſume-
banť. Cũ bellũ aduerſum aliquã p̃uiciã ſuſcipi placuiſſet: ante fanũ triplex haſtarũ
ordo miniſtrorũ opa diſponi ſolebat:in quorũ quolibet binæ e trãſuerſo iũctę cõuer
ſis in terrã cuſpidibus figebãtur æquali ſpatiorũ magnitudine ordines diſparante.
Ad quos equus ductandæ expeditionis tempore ſolenni precatione p̃miſſa a ſacer-
dote e veſtibulo cũ loramentis productus:ſi propoſitos ordines ante dextro q̃ læuo
pede tranſcenderet:fauſtum gerendi belli omen accipiebatur. Sin læuum vel ſemel
dextro prætuliſſet petendæ prouinciæ propoſitum mutabatur: nec prius certa na-
uigatio præfigebatur/q̃ tria continue potioris inceſſus veſtigia cernerẽtur. Ad va
ria quoq; negotia profecturi: ex primo animalis occurſu votorũ auſpicia capiebãt.
Quæ ſi læta fuiſſent:cœptũ alacres iter carpebant. Sin triſtia/reflexo curſu propria
repetebant. Nec ſortium eis vſus ignotus extitit. Siquidem tribus ligni particulis,
parte altera albis,altera nigris,in gremiũ ſortium loco coniectis:candidis proſpera

Epulandi mos.

Sueno rex poculo idolum donauit.

Equ⁹ idoli.

Suantouit⁹ ſanctus Vitus.

Equi omina.

Sortium vſus.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

furuis aduersa signabant. Sed ne fœminæ qdē ab hoc sciētiæ genere immunes fuere
Quippe foco assidētes absq; supputatōe fortuitas in cinere lineas describebāt. Quas Geomātia.
si pares numerassent prosperę rei prę scias arbitrabantur: si impares sinistri p̄nūtias
autumabāt. Huius igitur vrbis nō magis rex munimēta q̄ ritus euertere cupiens:
vniuersę Rugię profanos cultus ei⁹ excidio deleri posse arbitrabat. Neq; em̄ dubiū
habebat: quin extante simulacro facilius gētis mœnia q̄ sacrilegia domarētur. Itaq;
quo ocyus expugnationē pageret: ingētē lignorū materiā faciēdis machinis oppor
tunā magna cū toti⁹ exercitus fatigatione ꝓpinquis e syluis petēdā curauit. Quib⁹
dū artifices coaptādis intēderēt: frustra his rebus operā dare asseuerabat sperato ci
tius vrbē capturos. Interrogatus quonā id augurio deprehēsum haberet. Ex hoc po
tissimū augurari se dixit: ꝙ Rugiani quōdā a Karolo Cęsare expugnati: sanctūq; Viti sancti
tū Coruegiēsem religiosa nece insignē tributis colere iussi: defuncto victore: liberta statua.
tē reposcere cupiētes: seruitutē supstitiōe mutarūt: instituto domi simulacro qd̄ san
cti Viti vocabulo cēsuerūt. Ad cui⁹ cultū cōtēptis Coruegiēsib⁹ pēsionis sūmā trās
ferre cœperūt. Affirmātes domestico Vito cōtētos: externo obseq nō oportere. Quā
obrē Vitū veniēte sui solēnis tēpore eorū mœnia turpaturū: a qb⁹tā similē mōstro
figurā acceperit. Merito nāq; eū ab his iiuriarū pœnas exigere debere/q venerabilē
ei⁹ memoriā sacrilego cultu cōplexi fuerūt. Hoc se nō ex somniorū aut rerū accidē
tiū coniecturis: sed sola p̄sagiētis animi sagacitate colligere testabat. Ammirabilior
cūctis q̄ credibilior p̄dictio extitit. Et quoniā insula Archonēsis quæ Withora dicit:
a Rugiæ cōplexu paruula freti interriuatione/q̄ vix fluminis magnitudinē æquare
videat abrūpitur/ne eo loci vlla Archonēsibus auxilia porrigerētur: missis q trāsitū
obseruarēt: hostēq; traiectu p̄hiberēt: cætera manu vrbis obsidionē arripuit. Ac pri
mū operā tormētis vallo applicādis exhibuit. Absalon inter manipulos castrorū lo
ca distribuere iussus: designādi officiū mēsurato inter maria spatio exsequebat. In
terea oppidani portā vrbis quo minor eā attētandi facultas pateret: ingēti glebarū
aceruo pęrstruxerāt: aditūq; coacta cespitū cōpage claudētes tantū ex eo opere fidu
riæ cōtrahebāt: vt turrim quæ supra portā sita fuerat signis tantū aquilisq; prote
gerēt. Inter quas erat †Stanitia magnitudine ac colore insignis: cui tātū veneratio †Stuatira.
nis a populo Rugiano tributū est: quātū omniū pene deorū maiestas obtinuit. Eam
enim prę se ferentes: in humana diuinaq; grassandi potestatē habebāt: nec quicq̄ eis
qd̄ libitū foret illicitū habebatur. Populari vrbes: aras demoliri: fas ac nefas in ęquo
ponere: cūctosq; Rugiæ penates aut ruinis, aut incēdiis euertere potuisset: tantūq;
superstitioni indultū est: vt exigui panni auctoritas regiæ potestatis vires transcē
deret. Plectentes signo perinde ac diuino gestamini honorē habebāt: officiis damna
iniurias obsequiis rependentes. Interea variis inchoandæ obsidionis operibus insi
stente exercitu: aliisq; stabula, aliis tentoria ad necessarios vsus militari procuratio
ne versantibus: rege vero diurni caloris intemperantiam ocio atq; vmbraculis le
niente: Danorum forte pueri plenis petulantiæ excursibus: ad vallum perducti: cō
tortos funda lapillos in propugnacula iacere cœperunt. Quorum ingenio delectati
magis Archonenses q̄ territi: similes lusui nisus armis excipere erubescebant: ob Puerorum
idq; eos spectare q̄ repellere maluerunt. Adolescentibus subinde puerorum cœ iaculatio.
ptum in consimili prouocationis genere æmulantibus spectandi voluptate depo
sita ægre pugnam capessunt. Iuuenes quoq; nostri relictis variæ occupationis of
ficiis: ad auxilia sociis ferenda concurrunt / equitibus ista puerilium exercitiorum

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

loco ducentibus. Ita res paruulis ac pene despicabilibus initiis cœpta / grande haud leui in momẽto ponẽdi certaminis ꝓgressum accepit / paulatimq; puerilis ludi inci-tamẽtũ ad seriũ virilis pugnæ modũ ꝓrepsit. Forte aũt egesta portę humus in antri siue crepidinis formã subsidẽte glebarũ mole cõcesserat: vastusq; inter turrim & cespites hiatus patebat. Quẽ cũ egregii animi ignotus iuuenis gerẽdarũ rerũ ꝓposito opportunũ animaduerteret: attingẽdi eius opẽ a sociis implorauit: quo si ipsorũ auxilio ꝑcessisset expugnationẽ illico subsecuturã: seq; victoriæ gradũ facturũ spondebat. Quibus quonãmodo iuuari posset ꝑcõtantibus: telorũ cuspides quis tãq; scalis euaderet: mediis cespitũ locis immergi ꝑcepit: eoq; negotio subuect⁹ postq; animaduertit: ita se vndiq; eius antri ꝑsidio vallatũ vt ab hostibus lædi nõ posset extruendi ignis gratia stramẽtũ popposcit. Interrogatus an accẽdẽdi eius materiã haberet ferrũ sibi ac silices suppetere respõdit: ꝑmonito: vt æstuãte incẽdio ab hisdẽ descẽsurus excipereť. Igitur foci nutrimẽta circũspiciẽtibus / sors materiã obtulit: forte eñ qdã ad necessarios vsus onustũ stipula currũ agebat. Qua direpta alius alii fasciculos iaciẽtes: eosq; cuspidib⁹ affixos iuueni porrigẽtes breui patulũ repleuere cauũ: turris desertione tutos aditus dãte. Nã oppidanos partim rei ignorãtia: partim turris inanitas fefellit: cui⁹ etiã ꝓminẽs latitudo oppugnatorib⁹ ab vtroq; latere ꝑsidio fuit. Quæ cum repẽtino igne correpta cõflagrare cœpisset incẽdii auctor facto victoriæ gradu excipiẽtib⁹ sociis solo illabitur. Cõspecto fumo oppidani improuiso periculo attoniti: igni pri⁹ an hosti resisterẽt ambigebãt. Tãdẽ collectis animis summa vi incẽdio occurrũt: omissoq; hoste bellũ cũ flammis gerere cœperũt: nostris extinctionẽ prohibere conãtibus: vt ex pari his reprimẽdi incẽdii: illis ꝓtegẽdi cupido ꝑcessisse videreť. Tãdẽ aqua defecti flãmas lacte sparsere: q̃ tãto vehemẽti⁹ incẽdiũ cõcepere: quãto hoc liquoris genere sępi⁹ ꝓfundebanť. Ea res plurimũ ꝑcremẽti ꝑcẽdio adiecit. Orto deinde clamore rex spectãdi gratia extra castra ꝓgressus: simulq; euẽtus ãmi ratione cõcussus: cũ dubiũ haberet: an ignis vllũ expugnationi momẽtũ adiiceret quid factu potissimũ foret ex Absalone ꝑgrere institit. Ille regẽ ne se puerilibus cœptis insereret: aut qcq̃ inexplorato negotio repẽte aggrederetť hortatus: magnopere rogare cœpit: vt sibi primũ an ignis potiẽdæ vrbis efficax eẽt: speculari ꝓmitteret. Nec rẽ ꝓscrutari cũctat⁹ clypeo dũtaxat ac galea tectus: portã accessit: iuuenesq; eã oppugnare conãtes: hortari ad cõfouẽdũ ꝑcẽdiũ cœpit. Q d̃ accẽsis vndiq; nutrimẽtis euectũ: postiũq; ac colũnarũ roborib⁹ alitũ: ligneũ turris pauimẽtũ absũpsit. Ac deide sũma corripiẽs: singulare simulacri signũ: aliaq; domesticæ religionis ĩsignia cineri ęquit. Q d̃ postq̃ rex nũtiãte Absalone accepit: eiusdẽ monitu vrbẽ corona cingi ꝑcepit. Ac ꝓtin⁹ sella extra castra posita: pugnę spectator cõsedit. Tũc qdã Danicæ militiæ fortissim⁹ adolescẽs: dũ ad ꝓpugnacula ante alios eximia capessendę laudis auiditate euadere niteretť: letalęq; ictũ corpore excepisset: ita collabẽdo se gessit vt nõ fato oppssus ruere: sed de ĩdustria saltũ edere videreť. Qua virtute pulchrius dimicauerit an occiderit / incertum reliquit. Pomerani quoq; sub Kazimaro & Bugislauo ducibus spectante rege dimicare egregiũ rati: audacissima vrbis oppugnatione singulare virtutis specimen ediderunt. Quorum excellẽs opera grata ammiratione regis oculos permulsit. Ex oppidanis complures ancipiti periculo circunuenti: partim incendio, partim hostilium telorum impulsu prostrati cadebant: incertũq; erat plus ignem an hostem metui opteret. Quidam vero salute postposita adeo obstinatã ac perseuerantẽ, vrbis defensionẽ egerũt: vt simul deflagrati aggeris

Iuuenis ignoti facinus memorabile.

Simulacri cõbustio.

Pomeranorũ virtus.

Pertinax vrbis defensio.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

excidio obruerent. seq; sup mœniũ suorũ rogũ piectos: cõib⁹ flãmis cremãdos pberẽt. Tãta siqdẽ patrii munimẽti charitate tenebant: vt ei⁹ ruinarũ socii q̃ supstites existere poptarẽt. Ita despatis oppidanor; reb⁹ / excidioq; & morti ppiquãtib⁹ qdã e ppugnaculis excelsa voce clamitãs, Absalonis alloquiũ postulabat. Quẽ Absalon in trãquillissimã vrbis ptẽ / q̃ scilicet a cęde plurimũ strepituq; distaret secedere iussũ qdnã afferret iterrogat. Ille vocis affectũ manu ac gestib⁹ psecut⁹: bellica nostrorũ opa relaxari poscebat, quoad oppidanis deditionẽ arripe liceat. Negat Absalon vllã oppugnationis remissionẽ fore: ni & ipsi pariter a phibẽdo incẽdio operã retraxissent. Quã cõditionẽ barbaro cõprobãte: acceptas pces illico regi porrexit: eoq; ptinus hac de re euocatos pugna pricipes cõsulẽte: barbari votis annuẽdũ subiũxit. dicendo oppidanis grassantis incẽdii ipetũ hoc difficili⁹ / quo tardi⁹ sopituros. Qd si reprimere destitissent: etiã remoto hoste victoriã igni daturos. Nostros vero tãetsi ocio idulgerẽt id ppugnãtiũ flãmarũ viri⁹ obtẽturos qd ne ppriis qdẽ assequi valuissent. Q̃ q̃q̃ ad horã armis abstineãt ociosos existimãdos nõ esse: psertim alieno ministerio sine vllo sui discrimine pliantes. Probato cõsilio rex oppidanos ĩ fidẽ hac lege recepit: vt simulacro cũ oĩ sacra pecunia tradito: captiuos christianos ergastulo liberatos: absq; redẽptiõe dimitterẽt: oiaq; verę religiõis momẽta danico ritu celebrãda suscipẽrẽt. Quinetiã vt agros ac latifũdia deorũ ĩ sacerdotiorũ vsus cõuertẽrẽt: seq; quoties res posceret: danicæ expeditiõis comites exhiberẽt: nec vnq̃ accersiti / regis militiã pseq supsederẽt. Pręterea ãnuatim ex singulis boũ iugis quadraginos argẽteos tributi noĩe pẽderẽt: totidẽq; obsides ĩ earũ cõditionũ firmamẽtũ pstarẽt. Quo audito / ppl's repẽtinis seditiõis facib⁹ inflãmat⁹: hostilisq; pdę ac sãguinis cupid⁹: magnope q̃ri cœpit. q; ppiquę victorię pmiis spoliat⁹: nihil ex tãta fatigatione pter ict⁹ & vulnera retulisset: q; q; sibi de pene victo hoste tot iiuriarũ vltionẽ paprio arbitrio exigere nõ licuerit. pfat⁹ illorũ saluti iã cõsuli: de qb⁹ tot spoliorũ / tot domesticarũ cladiũ minimo negocio spęciosissima vĩdicta accipi potuisset. Pręterea deserturũ se regẽ q; vrbẽ capi passus nõ sit / exiguãq; pecuniã ĩgẽti victorię ptulerit minitat⁹ ẽ. Talib⁹ rex obtrectatiõis sibilis vexat⁹ / quo lõgi⁹ strepitu abesset / pricipes extra castra pductos deditionẽ vrbis an direptionẽ pbẽt pquirit. A qb⁹ Absalon qdnã ea de re sẽtiret disserere iuss⁹ munitionẽ qdẽ capi: sed nõ sine diuturno obsidiõis impẽdio posse asseuerabat. Q̃q̃ eñ studia sua sinistra vulgi iterptatiõe excipẽrẽt: malle se tñ apd malignos eorũ estimatores ob salutares monit⁹ displicere: q̃ sociorũ salutẽ tãta rerũ vtilitate subuertere. Nã etsi ignis poti⁹ cęlesti miraculo q̃ vlla mortaliũ opa accẽs⁹: supiores aggeris ptes / q̃ lignis humoq; cõstabãt: pæmodũ ĩ cineres redegisset: iferiorũ tñ solidiorẽ cõpagẽ incẽdio nõ cessurã: q̃ altitudine sua haud facile hostiũ incursui pateat. Ad hęc oppidanos cũcta pene icẽdii loca luteis refecisse figmẽtis: eosq; ptim flãmar; viri⁹ arceri: ptim psidio muniri: quarũ aspitas nris nõ min⁹ oppugnatiõis: q̃ illis defensiõis ipedimẽtũ ĩgerere videat. Pręterea si icolumitas arkonẽsib⁹ negaret: fore vt cęterę rugianor; vrbes necessitate ĩ virtutẽ cõuersa: hoc acri⁹ quo despati⁹ rebellarẽt. Quos si ĩ fidẽ recipi cõperissent: facile eodẽ exẽplo salutis cõsilia circũspicerẽt. Cũ ergo mltarũ vrbiũ expugnationẽ sola expeditiõe cõcludere: q̃ vni⁹ obsidiõi ptinacius ĩhęrere pstanti⁹ ducat: deditiõis oblata respui nõ oportere. Sin cęteris sec⁹ videat iuiolatos obsides mitti debere / ne par; syncera fide cũ eis actũ existimari posset. Aut gẽtis nrę pmissiõi pter solitũ vlla lubricitat | labes accederet. Hãc sniam maxim⁹ põtifex Eskill⁹ cõsentaneis suffragiis fraudare pass⁹ nõ est: dicẽdo plębẽ prib⁹: nõ plębi pres obtẽpare debere: neq; par eẽ maiores minor;

Cõditiões pacis.

Absalonis prouidũ cõsilium.

Eskilli consilium.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

arbitrio cedere. Qui aũt optabiliorẽ victoriã acq̃ri poſſe: q̃ alienę religiõis pplm nõ ſolũ tributis: verũetiã xp̃ianis ſacris ſubiectũ efficere. Sed etiã potiꝰ Arkonẽſiũ op̃a aduerſũ reliquos hoſtes vtẽdũ: q̃ cędibꝰ ĩhiãdũ monebat: q̃ppe ſubiugare hoſtẽ q̃ necare tãto p̃ſtãtius eẽ: quãtũ pietas a ſeueritate diſtare cognoſcit̃: inſup aliquãto ſatiꝰ fore / cõpluriũ munitionũ p̃ſidia pariter occupare: q̃ vnius obſidionẽ oĩm expugnatiõi p̃ponere. Ea monitorũ ratiõe p̱motos prĩcipes: tã ſuę q̃ Abſalonis ſentẽtię aſſenſores effecit. Rex quoq; eodẽ cõſilii vigore firmatꝰ infeſtas ppli voces clauſis patientia auribꝰ reſpuit. Quibꝰ ad curãda corpora dimiſſis: Abſalon ſuſcipiẽdorũ obſidũ mãdatũ ãplexꝰ: partim liberorũ pignora recipiebat: p̱tim parẽtes ĩ craſtinũ vſq; p̱ liberis admittebat. Eodẽ ꝓximę noctis hora cõcubia quietẽ capiẽte: ĩgẽs barbari clamor ĩſonuit: guthſkalki quo Abſalõ apd̃ ſclauos ĩterp̃te vtebat̃ copiã flagitãtis. Qui hac voce excitꝰ: q̃dnã barbarꝰ afferret mutuo clamore p̱quirit. ille poſtulato Abſalonis aditu: ꝓpiꝰ accedere p̱miſſꝰ / eũq; extra tẽtoriũ ad ſe ꝓgreſſũ p̱ ĩterp̃tẽ alloqutꝰ, ĩpẽſiꝰ orare cœpit, p̱mitteret ſibi karẽtinis arkonẽſiũ fortunę nũtiũ afferre / hortariq; vt ſimilibꝰ pactis exitiũ p̃currẽtes: ſuã atq; vrbis incolumitatẽ paciſci nõ differãt / p̃fatꝰ ſe volũtatis eorũ indiciũ poſtridie relaturũ. Præterea ſe patre Littogo karẽtię natũ grazãq; dici aſſeuerabat: p̃ſentis vrbis nõ ciuẽ: ſed aduenã eẽ: nec ĩ eã ſpõte ꝓfectũ: ſed cũ aliis ĩter ſupplemẽta trãſmiſſum. Qd̃ ne fraudulẽter aſſerere putaret̃: debilitatũ vulnere lacertũ oſtẽdit: ſine cuiꝰ vſu ciuibꝰ opẽ ferre nõ poſſet. Abſalon ĩ hoĩe tã grauiter affecto: parũ momẽti hoſtiũ viribꝰ accedere iudicãs: p̱uiq; ducẽs pugnæ an deditiõis hortator exiſteret p̱titionẽ eiꝰ ad regis arbitriũ relegauit. Ac ꝓtinꝰ Waldemarũ e ſõno excitatũ cõſuluit. A quo rẽ arbitrio ſuo tractare iuſſus exſpectãti barbaro: oĩa a rege p̃ter tridui inducias cõceſſa reſpõdit: ſollicite ꝓuidẽs ne hoſtibꝰ lõgũ muniẽdę vrbis tẽpꝰ daret̃. Cęterũ inſequẽtis diei ſpaciũ ne oĩm iduciarũ exp̱tẽ dimitteret pollicet̃. Præfatus ni in littore qd̃ vrbi ſuę ꝓximũ foret: ſe cũ oĩ rugię primatu tp̱e p̃dicto obuiũ p̃buiſſet vlteriore pactiõis aditu cariturũ. Poſtero die Eſbernꝰ ac Suno: iubẽte rege ſimulacrũ euerſuri: qd̃ ſine ferri miniſterio cõuelli neq̃bat: auleis q̃bꝰ ſacellũ tegebat̃ abſtractis famulos ſuccidẽdi officiũ arrip̱ere iuſſos attẽtiꝰ monere cœp̱erũt vt aduerſũ tãtę molis ruinã cautiꝰ ſe gererẽt: ne eiꝰ põdere opp̃ſſi ĩfeſto numini pœnas luere putarent̃. Interea fanũ ĩgẽs oppidanoꝝ frequẽtia circũſtabat ſuãtouithũ taliũ ĩiuriarũ auctores ĩfeſtis numinis ſui viribꝰ inſecuturũ ſp̱erãtiũ. Iãq; ſtatua extrema tibiarũ p̱te p̃ciſa ꝓpiquo parieti ſupina ĩcidit. Cuiꝰ extrahẽdę grã Suno miniſtros ad eiuſdẽ parietis deiectionẽ hortatꝰ cauere iuſſit ne ſuccidẽdi auiditate p̱icula ſua parũ diſpicerẽt: neu ſe labẽti ſtatuę p̱ ĩcuriã ꝓterẽdos obiicerẽt. Ruinã ſimulacri nõ ſine fragore humꝰ excepit. Pręterea frequẽs ędẽ purpura circũpẽdebat nitore q̃dẽ p̃dita ſed ſitu tã putris vt tactũ ferre non poſſet. Nec ſilueſtriũ beſtiarũ inuſitata cornua defuere: nõ minꝰ ſuapte natura: q̃ cultu mirãda.

Dęmoniũ e ſimulacro exceſſit.

Dęmõ in furui aĩalis figura penetralibꝰ excedere viſus: ſubito ſe circũſtantiũ luminibꝰ abſtulit. Igit̃ oppidani ſimulacro vrbe egerẽdo funes iniicere iuſſi cum id priſtinę religiõis metu p̱ ſeipſos exſequi nõ auderẽt: captiuis exteriſq; quęſtũ in vrbe petentibꝰ vt illud eiicerẽt imp̱erabãt: ignobiliũ hominũ capita diuinę irę potiſſimũ obiectanda ducẽtes. Quippe domeſtici numinis maieſtatẽ: quã tãto cultu proſequi cõſueuerãt: graues eueſtigio pœnas a ſuis violatoribꝰ exacturã putabant. Tum vero varię incolarũ voces exaudiebãtur. Aliis dei ſui iniurias lamẽto / aliis riſu ꝓſequẽtibus. Nec dubiũ quin ingẽs prudẽtiori oppidanorũ parti rubor inceſſerit ſimplicitatẽ ſuã tot annis tã ſtolido cultu deluſam cernẽti. Pertractũ in caſtra ſimula-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

crũ/ammirãtis exercit⁹ cõcursus excepit. Nec prius sibi pricipes spectãdi licẽtiã indulserũt: q̃ plębẽ visendi satietas admonuisset. Reliquũ diei ĩ obsidib⁹ qui pridie remãserãt accipiẽdis deductũ est. Sed & scribę pricipũ in vrbẽ mittũtur qui sacerdotali ministerio rudẽ religiõis populũ christianis sacris assuefacerẽt: eiusq; sacrilegis sensib⁹ sanctitatis disciplinã ingenerarẽt. Vespera appetẽte oẽs qui culinis pręerãt: simulacrũ attẽtatũ securib⁹ in exigua frusta aptosq; foculo stipites redegerũt. Credíderim tũc rugianos pristinę piguisse culturę cũ patriũ auitũq; numẽ qd̃ maxima religiõe celebrare solebãt: igni deformiter applicatũ cõcoquẽdis hostiũ alimẽtis famulari cõspiccerẽt. Post hęc nostri pariter & fanũ cremãdũ & basilicã lignis machinamẽtorũ exędificandã curabãt: belli instrumẽta pacis domicilio pmutantes. Itaq; qd̃ obterẽdis hostiũ corporib⁹ excogitauerãt saluãdis eorũ spiritib⁹ ipẽdebãt. Dies quoq; quo thesaurus Suantuitho votorũ noĩe cõsecratus a Rugianis traderẽt pręfigitur. His expletis Absalon granzę karẽtinẽsis pmissiõe ducib⁹ exposita cũctisq; ei⁹ experimẽtũ sumi debere iudicãtib⁹ cũ trigĩta nauigiis noctu/discescit. Rege sub prima lucẽ insequi monito. Tãtus aũt karẽtinis arkonensis expugnatiõis nũtio terror incesserat, vt locũ qui ab Absalone p̃notat⁹ erat ante p̃fixũ tẽpus accederẽt. Illic grãza equo insidẽs voce emin⁹ missa: quisnã classi pręesset rogabat. Quã postq̃ ab Absalone ductari cognouit: grãzam se esse confessus regẽ Tetislauũ cũ Iarimaro fratre & vniuersis Rugianę nobilitatis proceribꝰ aduenisse pdocuit. Quos Absalon interposita fide naue exceptos ac per oĩa arkonẽsiũ exẽplo deditionẽ pactos: ad regis aduẽtũ vsq; detinuit. Quo p oĩa pactiõib⁹ assentiẽte: solo Iarimaro ex Rugianoꝝ optimatib⁹ assumpto vna cũ Suenone Arusiensi karentiã pgit. Reliquos quo tuti⁹ vrbẽ peteret p Esbernũ fratrẽ epulis allectos: nõ ante reditũ suũ dimittẽdos curauit. Trigĩta solos domesticos milites secũ habebat: quorũ maiorẽ partẽ orãtib⁹ karẽtinis ne quid rixę p ei⁹ comites ĩ vrbe cõcitarẽt remisit: fidutiaq; q̃ familia abũdãtior ad vrbẽ cõtẽdit. Hęc vndiq; secus voraginib⁹ ac lacunis vallata vnicũ palustri ac difficili vado aditũ habet quo siqs incautis vię excessib⁹ aberrauerit in pfundũ paludis incidat necesse est. Hoc vadũ emẽsis: p̃tẽtus vrbi callis occurrit: hic ad portã ducit, mediusq; vallũ ac paludẽ interiacet. Itaq; karẽtini quo deditionẽ suã concinniorẽ efficerẽt: sex miliũ numerũ explẽtes armati sese portis effundũt: viãq; nostrorũ pgressui opportunã suffixis humo cuspidib⁹ diuersa acie circũstare cœpeĩt. Quo aspectu stupentẽ Suenonẽ rogãtẽq; quidnã sibi hostiũ vellet excursus: Absalon metu carere pręcepit: eoꝝ egressionẽ ab obsequẽdi studio pfectã docẽdo. Qui si nocẽdi animũ gerẽt: facili⁹ intra vrbẽ facin⁹ exsequi potuissent. Quãta porro illũ fiducia pditũ ęstimem⁹ qui capitis sui potestatẽ armati hostis ancipiti arbitrio tã facile credere non dubitauit! Sed & milites ei⁹ exẽplo firmati: nec vultu nec ordine mutato parẽ pcedẽdi cõstãtiã seruauerũt: plus spei in vni⁹ Absalonis pręsidio q̃ met⁹ in hostiũ multitudine reponẽtes. Transgressos vadũ viãq; vallo citeriorẽ aggressos karẽtini q se hinc inde cẽturiauerant: humi prostratis corporibus perinde ac superos: adorandi officio venerati sunt: exsurgẽtesq; eorum vestigia beniuolo studio consectari cœperunt. Iocundus Absalonis ingressus: auido egressionis populo extitit. Neq; enim vt priuatæ rei legatus/ sed tanq̃ publicæ pacis minister excipitur. Insignis hic vicus trium præpollentium fanorum ædificiis erat: ingenuæ artis nitore visendis. Iis tantum pene venerationis priuatorum deorum dignitas conciliauerat/quantum apud Arkonenses publici numinis auctoritas possidebat. Sed & hic locus vt pacis

Karẽtina vrbs.

Absalonis fiducia.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

tempore desertus: ita tunc frequentibus habitaculis consertus patebat. Quorũ altitudinis tres ordines fuere: infimo medii suꝑmiq; ponderib⁹ sustentamentũ ꝓbente. Quinetiã tantę cõsertiõis angustię fuere vt si tormẽtis ĩ vrbẽ lapides iacerẽtur: nudam humũ in quã cõciderẽt nõ offenderẽt. Super hæc natus immũditiis fœtor cũctos vrbis penates aspersérat: nec minus corpora q̃ metus animos cruciabat. Vnde nostris karentinos obsidioni resistere nequiuisse conspicuũ fuit. Neq; enim eorum tam prõptam deditionẽ vlterius mirari voluerũt quorũ tam arctam necessitatẽ liquido peruiderũt. Maius fanũ vestibuli sui medio cõtinebatur sed ambo parietũ loco purpura claudebãtur: tecti fastigio solis dũtaxat columnis impositio. Itaq; ministri direpto vestibuli cultu tãdem manus ad inferiora fani velamina porrexerunt: quibus amotis factũ quercu simulacrũ / qd̃ Rugiæuithum vocabant / ab omni parte magno cũ deformitatis ludibrio spectandũ patebat. Nã hirũdines quę sub oris eius lineamẽtis nidos molitę fuerãt: in eiusdẽ pectus crebras stercorũ sordes cõgesserãt. Dignum numẽ cuius effigies tam deformiter a volucribus fœdaretur. Pręterea in eius capite septẽ humanæ similitudinis facies cõsedere: quę oẽs vnius vertícis supficie claudebant. Totidem quoq; veros gladios cũ vaginis vni cingulo appẽsos ei⁹ lateri artifex cõcilíauerat. Octauũ in dextra destrictũ tenebat: hũc pugno insertũ firmissimo nexu ferreus clau⁹ astrinxerat. nec manui nisi ꝓcisæ euellí poterat: quę res trũcandę eius occasio exstitit. Spissitudo illi supra humani corporis habitũ erat: lõgitudo vero tanta vt Absalon supra primã pedũ partẽ cõsistẽs ęgre mentũ securícula quã manu gestare cõsueuerat / ęquaret. Hoc numẽ perinde ac Martis viri⁹ prędítum: bellis pręesse credíderãt. Nihil in hoc simulacro iocũdũ visentib⁹ fuit: lineamentis impoliti cęlaminis deformitate sordẽtib⁹. Iãq; famuli maxima cũ toti⁹ vrbis exanimatione tibiis ei⁹ secures applicare cœperũt. Quib⁹ abscissis comitãte sono lapsus terrę trũcus impingit. Hoc viso oppidani: dei sui viri⁹ insultãtes relígionem mutauere contẽptu. Nec eius excidio cõtentę satellitũ man⁹ ad Poreuithum simulacrũ qd̃ in ꝓxima æde colebat auidi⁹ porrigunt. id quinq; capitib⁹ cõsitum: sed armis vacuum fingebat. Quo succiso Porenutii tẽplũ appetit. Hæc statua quatuor facies repsentãs: quitam pectori insertã habebat: cuius frõtẽ lęua: mẽtũ dextera tãgebat. Hęc famulorũ ministerio securib⁹ icta cõcidit. Has statuas oppidani Absalonis edicto intra mœnia cremare iussi preces ĩperio opponere cœperũt orãtes misereat cõfertę vrbis. Nec incẽdio obiiciat: quorũ iugulo parcat. Nã si ignis ad vicina ꝓlapsus: vnũ e tabernaculis corripuisset: ob eximiã cõsertionẽ vniuersa indubitãter cõuelleret. Quapropter eas vrbe egerere rogati diu repugnauerunt: q; se mẽbrorum quorũ ministeriũ imperio exhibuissent numine pœnas exigẽte vsum amissuros metuerent: contemptũq; relígione excusare pergebant. Ad vltimum Absalonis monitu: dei qui sibimet opitulari non posset potentiam floccipẽdere docti: spe impunitatis accepta imperio ocyus paruerũt. Nec mirum si illorũ numinũ potentiã formidabãt a qbus stupra sua sępenũero punita meminerãt. Siquidẽ mares in ea vrbe cũ fœminis in cõcubitũ adcitis canũ exẽplo cohęrere solebãt. Nec ab ipsis morando diuellí poterãt. Interdũ vtriq; pertícis ediuerso appensi inusitato nexu ridiculũ popl'o spectaculũ ꝓbuere. Ea miraculi fœditate solẽnis ignobilib⁹ statuis cult⁹ accessit: creditũq; est earꝝ viri⁹ effectũ qd̃ dęmonũ erat prestigiis adumbratũ. Sueno vero quo magis simulacra aspernãda doceret sup ea cũ a karẽtinis eiícererenẽ sublimis consistere voluit. Quo facto põd⁹ cõtumelia auxit. Nec min⁹ trahẽtes rubore q̃ onere ve

Idolum nomine Rugięuithus.

Poreuith⁹.

Porenuti⁹.

Dęmonum scelerata instituta.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

xauit domeſtica numina alienigenę pontificis pedibus ſubiecta cernētes. Dum hæc a Suenone gerūtur Abſalon tribus cœmiteriis in agro karētino dedicatis / veſpere karentinam rediit deletiſq; ſimulacris vna cum larimaro profunda nocte ad naues peruenit eūq; ſecum cœnitare coegit. Iamq; Abſalon ternas continue noctes abſq; ſomno exegerat. Adeoq; oculorū eius aciem vigiliæ debilitauerant / vt pene vidēdi vſum extinguerent. Sequēti luce ſcribę & qui priuata principū ſacra tractabant: ſacerdotiorū ornamentis donati: regenerandę per aquā prouincię miniſteriū prębuerunt. Item baſilicas cōpluribus in locis moliti priuatæ ſuperſtitionis tuguria / publicę religionis domiciliis mutauerūt. Eodem die pariter accipiendis obſidū reliquiis vacatum eſt. Quo tempore pomeranorū duces qui Tetiſlauū regno exuendū: ſeq; rugianæ rei dominium in præmiū militię recepturos putabant: poſtulata abeundi licentia: amicitias hoſtilitate mutarūt. Quæ res ipſis poſtmodum ac danis longam belli diſcordiam interiecit. Veſpere portu ſoluentes ſe ad proximā continēti inſulam appulerunt: illic regi ſeptem æqualis magnitudinis arcæ conſecrata deorū numini pecunia refertę a Rugianis allatæ ſunt. His peractis remittendæ expeditionis decretum vulgatur. Qua reuerſa Abſalon nouos ſacerdotes non ſolum ordinis ſui inſignibus verum etiam cōmeatib9 inſtructos reuocatis prioribus in Rugiam delegauit, ne alienis impenſis vtendo populū quem ſacris documētis erudituri erant in exigendis vitæ neceſſariis onerarent. Nec prædicationis eorum miniſterio miracula defuere. Siquidem cōpluribus debilitate corporis reſolutis per eorū ſalutares preces bonę valitudinis habitus recuperatus eſt. Quod potius lucrandę gentis reſpectu ꝗ̄ ſacerdotum ſanctitati diuinitus conceſſum videri poteſt. A quibus etiam detractę religionis ſupplicia varia membrorum ſtrage grauiter exigebātur: vt manifeſte deum & cultus ſui præmium & contemptus vindictam afferre putares. Ibidem quoq; nuper clarum inauditi generis miraculum incidit. Matrona quædam a viro immerens adulterii inſimulata cum purgandę infamię gratia candenti laminæ dexteram obtuliſſet ſubito ferrū quod exceptura erat perinde atq; innoxiæ manus contactū fugiens neglecto pondere ſublime ſe extulit penduloq; motu gradientis fœminæ inceſſum comitans cum ante aram iactandū erat inter religioſam aſtātium ammirationem proprio impulſu humi decidit. Ea res & mulieris infamiā leuauit & viſentium animos religioni proniores effecit. Nec temere quidem pudicitiam ſuam tam ancipitis argumēti iudicio credidit / cui corporis animiq; fiduciam certę ſynceritatis conſcientia miniſtrauit. Capta Rugia cum adhuc pyraticę labes cunctos maris noſtri receſſus fœdaret: ſollerti danorum inſtituto prouiſum eſt vt eorum claſſe recenſita quarta quæq; nauis aduerſum maritimos prædones quo ad temporum habitus ſineret excubandi officio fungeretur: ſicq; quorūdam aſſiduitas vniuerſorū laborem abſolueret. Tantum enim commodi gens noſtra in paucitatis continua quantum in multitudinis interciſa militia reponebat. In quod munus potiſſimum iuuenes coniugiorum expertes legi placuit / ne militiæ ſtudium thori charitate torpeſceret. Iiſdē Abſalon & Chriſtophor9 duces addunt. Qui domeſtici freti liminibus nō cōtenti etiā Rugiana littora ac leuticios ſcrutabātur anfractus. Per idē tēpus legati regis quos vt ſibi paternę aīę ſanctitatē ſacris honorib9 venerari liceret Romā tranſmiſerat: cōſentaneas voto literas rettulerunt. Quibus cognitis rex oī Danica nobilitate ſub edicto Ryngſtadiū euocata circa ſolēne Ioānis ꝗđ ī ęſtiuo ſolſtitio colit̄ & parēti cęleſtes honores & filio regios celebrare cōſtituit

Miracula.

Rugię expugnatio peracta.

Expeditio ī pyratas.

Kanutus dux catalogo ſancto rū aſcribit.

Ano 1168 Traslat9 est beat9 Kanut9 dux Ringsted; presentibus Eskillo Lundensi, & Stephano Vpsalensi Archiepiscopis. infra folio 172.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

maxima claritatis incrementa accepturum se ratus/si vna eademq; luce ex iis alterum ara/alterũ corona donasset: vt & huius infantiã regnũ reciperet & illius spiritum publica religio cõsecraret. Sed neq; se vlla alia ex re tantũ voluptatis haustu rũ credebat q̃ si in filio maiestatis suę insignia viuus cõspicere potuisset. Quinetiã naues a propinqua statione reuocatas lõginquã agere iussit quo citius pfundę barbarię pyratas offenderẽt: ante feriam quæ Ioannis censetur participandę solẽnitatis gratia reuersuras. Discedentes quoq; præmonuit ne huius generis pyratas calli dius q̃ fortius cõflígere solitos repẽte lacesserent: & quibus id consuetudinis sit vt hostili classe superueniente nauigiis suis in littus subductis de industria citato cursu latebrã petant/hostibusq; liberũ instandi locum tribuant. Sed mox vt eorũ nauigia ardenti remigum studio passim littorib⁹ applicata cõspexerint: improuiso recursu latebris erũpentes eadem brachiis per foros iniectis appræhensa subducant subductaq; nautis partim lapidũ partim telorũ nymbo obrutis ferro pęrfodiant ac crebris foraminibus absumãt. Hos itaq; tametsi fugere videantur auidius insequẽdos non esse/quorum non minus fuga q̃ impetus metui debeat: neq; terga præbentibus præpropere innitendum: sed potius & littus composito nauigationis genere petẽdum & in aciem iunctis patiẽter ordinibus descendẽdum. Hæc agẽtibus in expedito victoriam fore/ q̃ inermes illi nudisq; pene corporibus dimicantes plus astu q̃ apparatu niti soleant. His monitis incalescentes se in Olandiam appulerunt. Verum q̃q̃ Sueones ac Dani inimicitias gererent ne destinatam paganis cladem christianis infligerent insulæ parcendum duxerunt religionis concordiam regnorum odiis pręferẽtes. Hic ab indigenis permixtos Estonibus Curos propinquo in portu pyraticam exercere perdocti: indicatum sibi locum vt cuiq; nauigationis celeritas suppetebat/cum contẽptu hostium regii monitus immemores certatim subintrãt. Quo viso speculatrix Estonum ratis remigio in altum excessit: obuiaq; nauigatione diffugere q̃ socię classi visorum nuntium afferre maluit. Quod reliqui pyratarum experti subductis in continentem nauigiis de industria se propinquæ siluę fruticibus occultare cœperunt. Quorum commentum Sueno Scølingus & Nicolaus Wendilensis haud callide ęstimantes vehementi remorum impulsu cõcitatis nauigiis cum vniuersis remigibus littus insiliunt vbi protinus fallaci barbarorum recursu excepti / diuq; cum iisdem strenue præliati neglecti regalis consilii pœnas exitio pependerunt. Quibus dum Touo lõgus & Esgerus insignes Absalonis equites auxilio fore gestiunt: quorum spiritum protegere student sociantur funeribus. Talibus sociorum periculis Magnus Scaniensis irritatus magis q̃ territus diuerso littoris aditu similem pugnę euẽtum habuit. Horum omniũ nauigia barbari prius remigibus viduata mox securibus perfossa profundo merserunt. Has militum strages Christoforus contemplatus temperato remigii cursu terris nauem abstinuit. Quæ cum fluctuante prora littori latus aduerteret/ tanta saxorum vi ab hoste petita est vt remiges sua tãtum corpora munire contenti: aliena attentare nequirẽt/ nec iam inferẽdis ictibus sed vitandis vacarent. Hęc postq̃ Esbernus aĩaduertit: ne sanguis regius frustra sibi creditus videretur strenua nauigatione cõtinentẽ peten do mediis se iaculantiũ saxis immersit oneratũq; periculis iuuenẽ ab imminẽti exitio nauigii sui interiectu seruauit. Quod protinus barbari magnis viribus appræhensum vulneratis qui proræ prędrant in littus haud segniter pertrahendũ curarunt. Esbernus cum se tribus spiculis ballista emissis toties ictu fraudatum vide-

Regis ad pyratas subigẽdos monita,

Dani a pyratis oppssi

Esberni virtus.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

ret confracto tormento cuius vsum frustra tentauerat a puppi in proram armatus concessit soluſq; tot hostes aliquanto diei spatio mira animi corporisq; virtute sustinuit. Tandem silicibus adeo contusus telisq; pstrictus vt pedibus quoq; deficeretur ęgre puppi repetita cõsedit. Iamq; a comitibus desertus nam cũcti prętęr vnũ pellente metu ꝓfundo se dederant / postq̃ barbaros nauigiũ cuius iam latera dolabris perfregerant insilire cõspexit: virtutis pristinę nõ oblitus viribus recollectis semel iterũq; ac tertio exceptos fugauit: telaq; in se congesta acerrime in hostem retorsit Auxilio sibi vertẽs quod in eius perniciem vis aliena cõtulerat. Ad vltimũ hebetatis neruis lassitudinis nimietate cõfectus cum potius debilitati q̃ hosti cedens resumendarũ virium gratia paululũ gradum referre cœpisset / tã grauem lapidis ictũ capite excepit vt ante puppim pene exanimis collabereť. Quem cũ barbari cõscenso nauigio iacentẽ obtrũcaturi cõcurrerẽt: vnicus eiꝰ comes cũ voce semianimẽ suscitare nõ posset: dextera cõpræhensum erexit solaq; cõsistentis imagine ꝓpinquas hostium cateruas reppulit. Tanta quippe fortitudinis eius experimẽta fuerãt vt aspectu nõ minus q̃ viribus hostem terrerẽt. Postremo sensibus redditis comitem percunctatus curnã ab eo fatigareť postq̃ nauigiũ barbaris completũ audiuit pristino animi vigore pulsis oibus in ꝓram cõcessit pugnaq; strenue edita cũ viribus prope modũ absumptis ad malũ regredi vellet rursum semianimis concidit perissetq; nisi cum Christofori remiges ocius naue exceptũ seruassent. Quę res cęteros in littoris accessione cautiores effecit. Eo nãq; ꝓspectius abstinentes eminus rem fundis iaculisq; gessere. Et quoniã rebus vlterius attẽtãdis noctis ꝓpinquitas officere videbať: sumpto differẽdę pugnę cõsilio ne qua barbarorũ ratis nocturno portꝰ egressu clãdestina fuga dilabereť / excubiis obseruãdũ duxerũt. Igitur barbari cũ se tãtę classis obiectu cõclusos viderẽt fortitudinẽ ex desperatiõe capiẽtes / iam nõ de fuga sed victoria cogitare cœperũt. Itaq; partim ꝓpriis hostiũq; nauigiis quibus potiti fuerãt partim siluestribus trũcis arboreisq; molibus munitionẽ ad vrbis instar ædificant: binos habentẽ introitus arctos admodũ angustiisq; difficiles / quibus qs veluti postícis submissus irreperet: latera quoq; quæ ex nauigiis cõpegerant velis in multiplices ordines cõuolutis exterius imminebãt / ꝓpugnaculorũ vsum a telarũ cõsertionibus mutuãtes. Prętęrea aliis sectos stipites figẽdis ictibus exacuere: aliis littoralia saxa iactibꝰ idonea legere curę fuerat / & ne vlla ex parte remissis animis viderẽtur bacchãtiũ more cãtu choreisq; lætitiã simulabãt: Danis tristẽ silẽtio noctẽ ducẽtibꝰ Tunc lucas Christofori scriba nationis Britãnicæ literis quidẽ tenuiter instructus sed historiarũ sciẽtia appríme eruditus / cũ infractos exercitus nostri animos videret mœstũ ac lugubre silentiũ clara voce prorũpens sollicitudinẽ alacritate mutauit. Siquidẽ memoratis veterum virtutibus nostros ad exigendã a sociorum interfectoribus vltionẽ tanta disserẽdi peritia cõcitauit: vt non solũ mœstitiã discuteret verũ etiã cunctorum pectoribus fortitudinẽ ingeneraret: dictuq; incredibile fuerit quantũ virium in nostrorũ animos ab alienigenę hominis sermone manauerit. Diluculo redito paucis ad ꝓhibendam hostiũ elapsionẽ relictis remoto ab eorũ castris spatio littus cõscendũt ne in ipso apparatu repẽtinos supuenientiũ paterẽtur incursus. Itaq; cultius armatis in acie prędre iussis: ignobilibus quibusq; subsequẽdi locum attribuũt. At barbari nõ per acies sed passim munitione delapsi ingẽti clamore edito in pugnam prosilire cœperũt existimãtes danos strepitus viribus perterrefactos primo cõgressionis impetu superãdos. Tãtus autẽ clamoris eorũ horror increbruit

Lucę scribę ex historię narratione vtilitas.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

vt in postrema acie collocatis non solum metum sed fugam incuteret. Verum a prę-
cedentibus secus ac rebantur excepti non minore impetu castra q̄ reliquerant repe-
tebant. Complures ex eis cęsi, solus e nostris Olauus guttur telo traiectus multoq;
Nicolai cędes. sanguinis profluuio debilitatus semianimis in littus refertur. Primus Nicolaus Sti-
conis filius vir genere & viribus iuxta splendidus, defensam a barbaris munitio-
nem irrupit: sed in ipso mox aditu vehemēti fustis ictu except⁹ procubuit. Quem
Ako frater ꝓprii corporis obiectu protegere cupiens dirum in gutture vulnus ex-
cepit. Quorum fortitudinis vestigia cæteri insecuti facto irruptionis gradu cum
contemptu periculorum atrocius in hostem grassantur. Quibus etiam qui excu-
biis præerant superueniētes opem tulere, alii malis appositis munimenti fastigium
trāscendentes ferendi sociis auxilii studio hostilibus sese globis immergūt. Tāta au-
tem in barbaros strages exercita est: vt ex ipsa eorū multitudine ne cladis quidē nū-
tius superstes reperiretur. At nostri prædæ participatione acta refectisq; nauigiis
nobilium sociorum cadauera, sallientes ignobilibus ibidem tumulatis in patriā re-
ferenda curabant. Qua inita Waldemarum apud Ryngstadium magna cum opti-
matum frequentia regio apparatu feriantē reperiunt. Vbi lundensis pontificis mi-
nisterio cuius id exequendi officium erat & patris eius ossa arę traduntur: & filius
Kanut⁹ cōsecratur. septem annos natus Kanutus rex cōsecratur regia in sella purpera venustat. Qui- Anno 1168. fol. 171.
bus debita religione celebratis Helgo pōtifex Asloensis & Stephanus Vpsalensis ab
septem annos natus Erlingo missi editiore loco occupato pacem Noruagiensibus benigno precabantur
alloquio. Quā a rege eo potissimū die concedendam esse mōstrabant, quo & filium
diademate, & parentē altario honoratum vidisset: tantū ꝙ excellenti eorū facundię
tributū est vt Erlingo familiaris colloquii aditus promitteret. Ad quem Esburnus
poscente Helgone nondū resanatis vulneribus legatus dirigitur. Erlingo & Iuaro
Noruagiensibus interim obsidum loco apud regem retentis. Multa illi in concione
Erlingus insolenter, hic multa Erlingo audacter respondit. Quo Erlingus domi
suæ detento Waldemarū allocuturus Syalādiam quatuor nauigiis Stephano Vpsa-
lensi comitatus accedit. Quem cum Absalon nuper a regis in Iutiam proficiscentis
comitatu magna classe regressus Isørensi in portu aduentantē videret: sociis quicq̄
hostiliter conari vetitis ne superuenientibus metus iniiceretur, tranquille eius na-
uigationem excepit: quem etiam maiore classis suæ parte dimissa, ad regem ꝑdu-
xit. Is cum prima colloquii die obiurganter exceptus de concordia desperaret, Ab-
salonē per Stephanum orat tuto sibi discedere liceat. A quo timidius q̄ si in patria
foret sentire prohibitus colloquium repetiuit pacemq; probatis conditionibus im-
Cōditiones fœderis noruagień. petrauit. Enimuero cūctis Noruagiensium magnatibus in eandem sacramenti for-
mam obstrictis, iureiurando pollicitus est se filium regis Waldemarum admodum
paruulum educationis officiis prosecuturum: eundemq; prius Noruagię ducē de-
inde regni hæredem futurum si filius suus Magnus absq; liberis iusto matrimonio
susceptis decederet. Quinetiā miles regis effectus quotiescunq; res posceret, sexa-
ginta Noruagiensium naues in eius comitatū expediendas promisit. Cuius pactio-
nis tenorē Danorum fide laudata domi postmodū in cōcione vulgauit. Quē Touo
descendentem reducendi Esberni gratia proprio sequebatur nauigio. In quo profe-
cturus Esbernus munificētia gentis arcuū telorūq; donis honustus abscedit. Cum
ad Oddam prouinciam peruenisset ex eius speculatoribus regem expeditione po-
meraneam petiuisse cognoscit. Iidem ab eo interrogati an vllos recenter pyratas

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

vidissent/quadraginta ferme nauigia ad insulam Syrã appulisse denuntiant, prefati parũ se nosse negociatrix an pyratica classis exstiterit. His auditis Esbernus vt noctu inscios preteriret neglecto syderis habitu q̃ remotissime terras nauigando vitare constituit/pyratico se conspectui subducere cupiẽs. Sed dum obscuritatis auxiliũ expetit: subito collucẽtis lunę fulgore proditur. Nam Sclaui serena nocte conspecto velo obiecta classe nauigantem excipiunt. Quibus cõspectis Esbernus nautas arma capere loricatosq; suis in locis consistere hortatus reliquos secũ in prorã perductos ex vtroq; nauigii latere spiculis hostem incessere iubet: vt salutem suã protegere necesse habentes segnius alienã impeterẽt. Precepit quoq; cum primũ classis obiectum veli beneficio penetrassent eodẽ defensionis genere quo prorã instruxerant se duce puppim cõmuniant/obseruato ne quis preter eum intra prælianda fandi licentiam vsurparet quo melius imperãtis iussio exaudiretur: quẽ sic occidere contigisset Touonis verterenẽ iperium. Hic si perisset Esgero proloquium deferreẽ. Quibus prostratis minimũ pugnę restaturũ dicebat. Quo demũ loricã sumere volẽte is qui gubernaculo preerat quo se sit protecturus inquirit cũ vtraq; manu circa gubernandi officium occupata neutra necessariæ defensionis vsibus aptare possit. Cui continuo Esbernus munimẽtum qd erat sumpturus tradidit seq; q̃ gubernatorem hostibus inermẽ offerre maluit. Quo facto vnius hominis corpus ferro, omnium vero mẽtes audacia instruxit tãtopere hostes a se contẽni demonstrãs. Quibus iuxta Esberni cõsilium obedienter ac strenue gestis postq̃ classis globũ aciemq; perruperãt: Primus sequẽtium Sclauorũ incursus vi telorũ abigitur: Secundus aliquãto maiore conatu editus pari modo repellitur. Tertio barbari tãtam vnius nauigii virtutẽ mirati cũ quibus prelienẽ interrogant. Respondet Esbernus frustra nomina rimari qui p̃dam occupare non possint. Hunc vocis iactum expertus Ericus Iurisii filius vir generis clari sed cordis obtusi: quem forte Sclaui illic captiuum habebant/q̃ poterat clara voce p̃dicauit Esbernum ab eis capi non posse. Quo audito se ipsos nisi eo potirẽtur inuicẽ execrati hostilis nauigii latera citra malum cõmunibus rostris impellunt. In quo cõflictu cõplures ex eis exanimati sunt Syalandẽsium nemine periclitato. Cũq; ventus cuius nõ modicum auxilium erat aliquantulum ex pristino habitu remittere videreẽ/interrogatus a suis Esbernus an velo remigiũ adiicere oporteret: id fieri prohibuit ne nauigationẽ metu conficere putarẽtur. Cunq; barbaros identidem firmatis animis pertinacius instare cognoscerẽt perseuerantię eorum metu an silex intra nauigium suppeteret percontatus/postq̃ haberi eum animaduertit malũ conscendi inq; eius cacumine ignẽ extundi p̃cepit. Cuius facti acumine barbaros sequẽtem classem imitari putantes/ab vlteriore sui insectatione cohibuit. Cum velũ extra prospectum hostium esse crederet demisso eo domesticum in portũ remigio peruenit. Ita nõ minus ingenio suo q̃ sociorũ viribus adiutus partim a fortitudine/partim ab astutia presidium mutuatus est. Interea rex Rugianorum classe auctus perq; ostia amnis Zywinę pomeraniã ingressus Iulini oppidi ipso intacto cõfinia populaẽ. Deinde ad fluuium Iulino caminoq; iunctum vniformẽ principiis ostiis bipertitum regia classe progrediẽ. Cuius nauigationem crebra sępium obstacula a piscatoribus defixa difficilem faciebant. Pons quoq; prelongus Iulini mœnibus cõtiguus/media amnis intercisione trãsitiue coarctabat: citra quẽ ipedimẽtis vrgẽtibus pernoctatũ est. Mane rex continẽtem aggressus ex aduerso vrbis i ripa australi pontẽ disiici iussit. Nec minori Syalandensibus piscatoreas sępes conuellere studio fuit. Quos cum

Esberni in periculo strẽnuitas.

Stratagema.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Iulinēſes per occultum pōtis tranſitū cimbis prolapſi propellere niterenť: Abſalon qui ſimul cū rege ripam aſcenderat: Alienis nauigiis correptis opportunū eis præſidium attulit. In cuius clypeum cōiecta tela inania cadebāt ſociorū ſcutis immiſſas cuſpides retētantibus. Cunq; eius nauigium huic ſpectaculo procul intētum hortāte rege propius acceſſiſſet/repulſis hoſtibus ingētiq; pontis parte conuulſa cæteræ claſſi nauigandi iter tribuitur. Quam cum oppidani prętereuntem ſcaphis inceſſerēt: Abſalon & Suno/cymbas ſuas ſagittariis completas eis obiiciunt. Ancepſq; exercitatio erat nauiculis vario tormentorum genere decertantibus. Verum vt Iulinēſibus oppidum/ita noſtris claſſis refugio fuit. Ad vltimū cedentes oppidanorum Scaphę liberū claſſi progreſſum dedere. Quam cū Suno poſterius ſequereť quendā e Iulinēſibus inſolētius ripę incurſantē eiecto balliſta ſpiculo iteremit: eiq; mox aliū ſubuenire conātem ſimili ictu proſtrauit. Quorū corpora totidē ocius accurrentes humeris ſuis excepta celerrime deportarūt. Cūq; noſtros ob id factū vnus ex oppidanis perinde ac ſociorū necem maledictis vlturus acerbiore cōuitio inſequeretur proterue eū Guthſkalcus agere p̄dicabat/q; dona quæ in alios vltro collata cōſpexerit cōtumelioſa verborū violentia aſſequi cupiat. Nā cū duos eorū pedites a noſtris equites factos cōſpexerit: reliquos ſi propius acceſſiſſent, ſimilib⁹ equis eē donādos. Quo dicto nō ſolum inſectatoris petulantiā cōtudit/verū etiam oppidanorum oīm inſolentiam proculcauit. Inde ad inſulam Criſztoam peruentum. Cuius incēdio abſtineri rex vt annonę equorū alimētis neceſſarię peceret edixit. Proxime ad vrbē Caminū permeato amne p̄ceditur. Cuius ſeptētrionali prouincia armis incēdioq; vaſtata p̄lium eius in ponte cōſeritur. Sub quē Sclaui per occulta vada repētes lanceis inter rimas porrectis furtim noſtrosvulneribus appetebāt. Cuius incōmodi fraudē Danicarū illico Scapharū frequētia diſpulit. Pontis quoq; fragilitas excidium minitans amplius q̄ hoſtis ſęuitia in metu reponebať. Igitur omiſſa vrbis oppugnatione. Cryſztoā reditur. Vbi reducendę expeditionis ſumma cū totius exercitus hęſitatione cōſilium agitantes qua parte pontū repeterēt ambigebāt. Nam cū pomeranorū lacus tribus oſtiis in fretū decurrat/ duobus Penēſi videlicet & Swyznēſi longinquitatis tędio faſtiditis p̄pinquā Caminenſis exitus breuitatem adire placuit. Quē Gero quidā regionis eius locorū peritus adeo vadoſum incertęq; p̄funditatis aſſeruit/vt eum æſtus dūtaxat regreſſu ſuo meabilem faciat. Cuius cognoſcendi gratia Abſalon cū tribus nauigiis miſſus contigui maris ſęuitia interpellante p̄funditatis habitū excuſſe rimari nō potuit. Hic fluuius vbi lacu emanat cōtractiore alueo ſtagnat. Progreſſu vero ſuo ſupra amnis modū latitudinis incremēta ſuſcipiēs eximiā paludē aut facit aut inuenit. Rurſum vbi pelago influit priſtinę cōtractionis mēſurā reſumit. Q̄q̄ vero claſſis regia Abſalonis reditū opperiri deberet/nauigatiōis ardore pręcepti oblita/ſperio feſtinationi poſt habito ad idem amnis diuerticulū procurrit. Ac ſeipſam proprio ductu difficillimis aluei locis inſeruit. Cuius cum Chriſtophorus terga cuſtodis more poſtremus tutareť: inſultātibus Sclauorū nauigiis haud facilē fluuii ingreſſum habuit. Quod attētationis genus partim viribus ſuis partim ſociorū auxiliis propulſauit. Cūq; rex eodem die Iulinēſis prouinciæ denuo inuadēdę cōſilium agitaſſet: Abſalon concubia nocte opportuna aſcenſui loca ſcrutatus/vbi ſolidiorē fundi ſitum aduertit: illic aut palos fixit aut harūdines ripę iūctas nodis ſignauit/poſteraq; luce eaſdē indiciorū notas ſecutus exponendis equitibus facilē continētis aditum pręmonſtrauit. Qui cū Magnū Erici filium diurnę ex-

Camini oppugnatio.

Lacus profunditas.

Abſalonis ſollertia.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

cursationis agēdęq; prędę sociū haberet/eumq; incautius euagantē ab hostibus pro
pe interceptū q̄q̄ a rege vicorū incendiis insistente reuertēdi imperium accepisset/
charitatē obedientię prætulit: Magnūq; partim nauali/partim equestri hostiū mi-
litia arctissimo in loco conclusum/euestigio cōcitato agmine superueniens imminē-
tis exitii periculo liberauit. Nec ingratus auxilii Magnus salutē suā se ei debere con
fessus est. Ad hæc ingentes seruatori grates exsoluit, seq; etiā spiritū suum si necesse
foret eius saluti impensurum promisit. Verū Absalon memor hanc opem a se latam
aduersum regis imperium esse/ne tristiorem eius vultum experiretur gratiam quā
contemptu lęserat prędę obiectu recuperare cōstituit. Igitur pecorū ordines præ se
agi captiuosq; in castra pręcedere iussit/eoq; aspectu permulsos regis oculos i adue
tum suum sereniores effecit. Is namq; cognitis Absalonis operibus spoliisq; conspe-
ctis irā quā contēptui inflixit virtuti remisit: cūq; leui repręhēsionis genere venien
tē excipere cōtentus fuit. Repetita classe anceps educendę eius cōsilium fuit. Alii si-
quidē medias fauciū angustias ad cōmodū nauigationis ligonibus: patefacere/stri-
ctasq; fluuii partes fossorū opera ampliandas censebāt. Sed quia manifestum erat fu
turum/vt harenis maritimo ęstu appulsis fossa obstrueretur/opus attentatū nō est.
Alii naues subiectis trabibus cōmuni vi in pontum pertrahendas duxere/equitatu
vtrinq; ripas tuēte. Rugianis solis sex puulas rates hac arte educere cōtigit: cęteras
vero oneribus admodū impeditas disiungi q̄ abstrahi facilius fuit. Igitur cū nostri
infinito procedēdi ardore aliquādiu fauces frustra tentassent/reuocante rege ęgre
cœpto cesserunt. Tanta omnes (Absalonē excipio) hoc exitu vtendi auiditas stimu-
labat. Is nāq; explorato amne fauciū pfunditatē nauigiis inaccessam fore cōpererat
Interea Kazymarus imperita nostrorum secessione gauisus claudēdi amnis gratia
quinquaginta nauium classem eius principio obiiciebat/ratus nihil hostium fortu-
nę pręter mortē aut captionē residui fore. Insignes ei sagittarii Konō & Cirinus fue
re ab Henrico in Sclauorū auxilium Danorū odio missi. Bugislauus quoq; cū eque
stribus copiis superueniens/nauigiis in supplemētum fratri transmissis Iulinēses q;
cū nostris acie nō cōflixerint ignauiā eis obiectando cōtēpsit. Quæ res adeo Iutēsiū
animos metu cōfecit: vt Absalonē veluti cōcione circūdatū palam conuitiis aggre-
di deforme nō ducerent/eius ductui imputātes qd proprię festinationis impulsu cō
miserant. Quinetiam muliebriter & quasi per lamentū queri cœperunt/olim regū
consilia ad illustriū virorū arbitrium pependisse: nunc in stolidissimi cuiusq; moni-
tis sentētiaq; cōsistere. Eniuero Danis eo loci peruentū esse: vñ reditus spes psumen
da nō sit. Quāobrem pauca nauigia quib9 rex ac principes dilabi possent/publico co
namine extrahi oportere ne Danorū vires ac nomē vno tēporis momento fundītus
collaberētur. Quā infectationem Absalon adeo patienter ac moderate tulit: vt nihil
ex cōsueto mentis aut vultus habitu deponere videretur. Idq; solum monere cōten-
tus fuit: vt eas tantū ad pręsens voces profunderēt quarum in futuro meminisse nō
pudeat. Huic forte obtrectationi Scorro Wagnonis filius interueniens primū ob cō
fusas populi voces cuiusnā rei mētio haberetur liquido exaudire nō potuit. At vbi
cessante iurgio remissoq; strepitu Absalonē maledico astantiū sermone lacerari co-
gnouit: Desipitis (inquit) cōmilitones, piissimi ac valētissimi viri idustriā tāq; scelus
aliquod aut flagitium obscœnaverborū petulantia proculcādo ignauasq; & idignas
fortibus voces in eius cōuitium muliebriter iaciendo. Neq; em strenuam ac fortem
operā iniqua ęstimatione pensare fas est. Ipso siquidem ductore eas terrarum partes
armis lustrauimus quas ne aspicere quidē maioribus nostris contigit. Et sane prin-

Iutenī, que relæ.

Scorro Absalonem defendit.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

cipibus ductandi/militibus sequēdi ius cōpetit. Ergo nos propriis niti/alienis vero imperiis regi conuenit. Neq; em̄ ab eodem & defendi & ductari debemus. Quapropter nos illi grates habere par est qui fortunas suas toties pro nostra p̄da victoriaq; deuouit/cuiusq; nūc fortissimo ductu eo necessitatis peruenimus: vt salutem armis protegere debeamus. Iam em̄ patriam ac penates affectantibus ante hostium oculos cōspicuum virtutis opus edere necesse est: reditūq; probitatis actibus impetrare. Has autem populi nostri querelas a summa animorū trepidatione p̄fectas quis dubitet? Sed pro dolor quid causę est q; tot illustrium virorū pręcordia tam repente fiducia defecit: ignauia occupauit? Quid nobismet ipsis nullo concutiente metū parimus: abiectaq; spe sine periculo trepidamus? Corporibus integri sumus/neq; nexus neq; plagas experti. Dextris enses gestamus, nihilq; robori nostro inopia aut clades detraxit. Age tantā fortunę incolumitatē virili mentium robore prosequamur. Meminerimus nos exercitatos nō ibelles fœminas eē/ & inter pœne inermes hostes summa cū armatura versari. Certe si classis nostra aut naufragio aut incēdio perisset/nihil impedimēti esset quo minus per medios hostes patriam equis repeterem?. Mittite ergo trepidas ignauasq; voces muliebriter auribus tātę contionis inserere/ exsurgētesq; animis hebetatos fortitudinis neruos pristina virtutis fiducia recreate. Talibus aliquādiu monitis insistens potius obtrectantiū ora cohibuit q̄ animos correxit/depressitq; iurgiū exhortantis auctoritas q; ei summa pietas ac p̄cipua fortitudo maximā sociorū gratiam cōciliauerat. Interea Kazymarus classis nostræ potiendę spe admodū incitatus simulandę fidutię gratia tentorio in ripa defixo aureis argenteisq; poculis sibi ac militibus merū propinari constituit. Cuius insolentię fastum fugatus postmodū rubore mutauit. Interea Waldemarus pricipes a classis pertractatione reuocatos/curatis corporibus ad se coire iubet. Quos cū intra nauigiū suum frequētes adesse cognosceret: quid factu potissimum ducant inquirit. Quibus responsum nō dantibus taciturnitatē miratus causam eius exponi præcepit. Tunc quidā hęsitantibus cęteris pueros ei in cōsilium adhibēdos dicebat/quorū pręcipue monitus sectari soleat: vt quos duces elegerat etiam reduces habeat. Qua voce Waldemarus Absalonis sibi familiaritatē exprobrari cognoscēs/nō moris esse iquit fortes viros inuicē se muliebriter repræhendere quin potius vbi publicę necessitati cōsulitur priuatas lites facessere oportere. Sed neq; hominē qui ab ipsis imperitię damnetur si cōsultus fuerit responsionis ignorātia silentiū acturum. Intuensq; Absalonē quid suadeat rogat. Ille consilium in expedito esse cū eo regi libitū foret vti pronūtiat. Quę em̄ aliis impedimēta atq; obstacula videātur/dispulsu facilia fore/neq; aut nauium obiectum aut equitū incursum morari posse/quo minus ea parte egressus pareat/qua aditus fuerat. Regem quippe expositis in cōtinētem equitibus protegendę classis gratia ad ipsas fauces secedere debere/eoq; nauigia non nulla loricatis remigib? instructa cæteris singulatim pręire & classem hostilem cū primū frequentium comitatus affuisset irrumpere. Ridētibus cūctis & an ipse præuius fore vellet percontantibus: volo inquit ne fortius dixisse videar q̄ fecisse. Etenim audaciū consiliorū auctores quod ore suadēt manu prosequi cōuenit. Delectatus cōsilio rex Absaloni naues remigesq; quos posceret expediri præcepit: ac protinus ripam stipatis equitibus petens ad amnis principium properauit. Quo Kazymarus eminus aduētare conspecto/relicto ocyus tabernaculo ad classem trepido cursu se retulit. Septena delectu habito nauigia procurātur: eademq; loricato remige exornantur. E qui-

Kazymar? opū ostētator futilis.

Absalonis animosum consilium.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

bus bina Absalonis fuere totidēq; Esbernus ac Suno ductabāt. Reliquis tribus Thor bernus & Olauus & Petrus Thorstani filius præerant. Cunq; Absalon cætera classe seriatim subsequi iussa nauigio primus incederet ignotum amnis diuerticulum in fenso nauigationis compendio penetrauit. Cuius reliqua nauis gubernantis errore subito vadis insedit. Sed hunc deuiæ nauigationis excessum detrusa harenis puppe remigum velocitas porrexit, statimq; barbara classis seu ventis correpta passim dilabitur. Cuius fugam Dani magnis ac lętis vocibus insecuti / discissum saxi vinculū effuso clamoris gaudio prędicabāt, deq; accusatoribus Absalonis veneratores effecti / ingēti gratia ipsi relata / cōtumeliam laudibus redemerunt. Sed & eius animus moderationis & constantię viribus prędītus mobilis vulgi adulatione extolli parui habuit / tātūq; se in despiciendis laudibus gessit: quātū in cōtēnendis vituperiis egerat. Tantulo negocio tam ingens periculum dispulsum est. Bina Sclauica nauigia remigū metu deserta apud Criztoam a nostris excepta sunt. Tertium substantibus aquę palis affixum sociorum succursu seruatū est. Cumq; rex citatis equis lulinū petisset: Bugiszlauus circa pontis refectionē ineundę vrbis studio occupatus, cōspectis Danis operam fuga mutauit. Adeo illum subita animi trepidatio pristinæ dictorū suorū insolentię obliuisci coegerat. At rex cōfestim refecto ponte tanq̄ hostium opera cōsummaturus in australem ripā equites traiecit / quo facilior exoneratę classi inter amnis consepta progressus pateret. Quo postq̄ Absalon subsequēter nauigia ductando peruenit: ne eadem lulinēses vt soliti erāt incesserent, instructam sagittariis scaphā conscendit: eāq; medio inter vrbem & classem amne direxit. Verū oppidani nimio timoris haustu perculsi / anxia cū desperatione totius militaris fiduciæ vacui mœnibus suis inclusi latebāt. Pertrāsitis impedimētis nauigiis equi redduntur: defessaq; remigio classis in portū colligitur. Cumq; Absalon ac Suno cōsueto excubandi officio postremū fixis anchoris locum cepissent: veriti ne eorū nauigia vento circūferente solido propius adacta nocturnę equitū irruptioni paterēt: cōscensis nauiculis quantū ripa a profundo distaret curiosa amnis collustratione explorare cœperūt. Interea quidā e lulinēsibus mero solutus: sed venusta admodū clientela stipatus ripam insolentius obequitando petiuit: benigneq; eis Guthscalco iterprete locutus atq; obsides pacis postero die dandos pollicitus: reliquiis rerū parci / prędaq; abstinēri poposcit. Quo discedere volente: equo insolētius ab eo per iactantiā cōcitatus subito lapsu corruit / cumq; vehementi ictu humo inflictum pene exanimē prostrauit. Hūc satellites veloci accursu iacētem attollere frustra conati sunt. quippe cuius sensus halitu itercluso magnitudine casus sopiti viderētur / nostrorū vero sagittis petiti capiendū hosti herū liquerunt. Qui protinus a vernulis Absalonis in scapham cōiectus ad liburnā defertur: vbi visu demū motuq; corporis recuperato inter suos se constitutū existimans assidētes osculo amplexuq; petebat. Quo errore risum spectātibus suscitauit. Interea rumor falso dispersus exercitū subit hostes impediendi exitus studio Swynēsia ostia crebris occupasse nauigiis. Cuius opinionis fidem idē barbarus rumorē falsitatis arguendo leuauit: prefatus excussum sibi exploratūq; fore Sclauicū robur Danico adæquari nō posse. Q2 si pomeranorū vires Polonēsibus sociatę ferro cū Danis decernere debuissent / malle se tutiusq; posse Danicas partes q̄ aduersas fouere. Cæterū si Polanis ac Sclauis contra Danos dimicaturis etiam saxonica accessissent auxilia / nescire se quā partē victorię propiorem esset auguraturus. Qua asseueratione nostros ad capessendā cū hostium contēptu nauigationē alacrio

Bugiszlaui fuga.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

res effecit. Tanta autem timoris vis Sclauorũ animos hebetauerat: vt ne extremos quidẽ sicut olim consueuerant incessere tutum ducerẽt. Petrus quoq; cognomento Toddo cũ nauigium suum palis illisum rupisset eiusq; reficiendi causa abeuntem sociorũ classem relinqueret / tẽpus reparationi impensum vt solitarius ita omnis periculi immunis exegit: refectaq; puppe subsecutus socios nemine lacessente per tutam & liberã nauigationẽ ad classem peruenit. Adeo Sclauorũ petulantiam pristini metus reliquię castigabãt. Ergo incõcussus peractę expeditionis reditus fuit. Residuũ anni ocio tributum est. Interea Kazymarus & Burgislauus Danicarũ virium metu Henrico se subdunt, regnumq; suum hucusq; liberum Saxonici muneris faciũt. Ergo dum ex hostibus alterũ metuunt / alterius iugum sumpserũt, auxiliumq; petẽdo antiquę libertatis beneficium amiserũt. Sed Waldemarus saxonicã opem frustra a Sclauis petitã iudicans / vtroq; hoste contẽpto / cũ instructa classe Stitinũ veterrimũ pomeranię oppidũ petit. Huius nauigationis pcessor Absalon benigni erga Stitinẽses animi ductorẽ habebat. Cuius fraude per Oddorę amnis dispẽdia abductus / cęteris rectam & cõpendiariã nauigationẽ sequẽtibus mutato ordine postremus ad

Stitinum. vrbẽ peruenit. Est autẽ Stitinũ eminẽtis valli sublimitate cõspicuum / insuper natu

Adagium. ra arceq; ęqualiter munitũ, vt inexpugnabile pene existimari possit. Hinc mos prouerbii sumptus / eos qui se tutos inaniter iactant Stitini psidio nõ defendi. Huius tamen vrbis expugnationẽ Dani spe viribus maiore cõplexi / cũ materiã eius partim incẽdii capacẽ animaduerterẽt / cõstructas virgis crates admodũ breues ob iacula vitãda velut scuta prę se gestabãt: iisdẽq; freti ligonibus aggerẽ petere cœperũt / tutius intra cuniculorũ latebras ignẽ sparsuri. Rex interim oppugnationẽ orsus muralibus machinis omissis coronã admouit. Solis sagittariis ac funditoribus excelsa mœniũ propugnacula appetere possibile fuit aditũ fastigio negãte. Fuere tamen ex iuuenibus qui glorię studio summa mœniũ clypeis tantũ protecti cõscenderẽt. Alii cõtiguas solo portas contẽptis propugnatorib[9] cõminus securibus tẽtant / minusq; eis q̃ pcul agẽtibus periculi fuit: q tãta telorũ vis in hostes vndiq; cõgerebãt: vt ab iis nõ nisi remotiores cerni impetiq; possent. Quo euenit vt audacia salutẽ, ignauia discrimẽ afferret: tutioresq; ppinquitas q̃ remotio pstaret. Econtrario Danorũ armis nõ magis propugnatores ipsi q̃ cęteri intra vrbẽ populares opprimebãt: ancipiti iactu valli cõsepta trãscẽdẽtibus telis. Nulla res oppido magis aduersum oppu

Watislaui pietas. gnãtium multitudinẽ q̃ defensorũ paucitas nocuit: vtpote quorũ bellicus labor successionis auxiliũ nõ habebat. Pręfectus vrbis Wathyslauus erat qui & ipse Bugislauo & Kazimaro sanguine cõtiguus habebãt. Huius animus nihil pene cũ ciuiũ ingeniis cõmune sortitus / tãto amplificãdę, exornandęq; religionis studio flagrabat: vt Sclauico sanguine editũ barbarisq; moribus imbutũ negares. Siquidẽ vt patriã superstitioni deditã ab errore cultus reuocaret / exemplũq; ei corrigendi credulitatis proponeret / monachalis vitę viris e Dania adcitis in latifundio suo cellã exstruxit / eãq; multis & magnis stipẽdiis locupletauit. Qui cũ lassatis pugna sociis vrbem captioni propinquã animaduerteret / hostiũ sęuitiã veritus offerẽdę deditionis gratia pacẽ petiuit / acceptaq; fide protinus a pauoris cõsortibus funiculo submissus regia castra petere nõ dubitauit. Quo viso Danorũ populus languidius pugnã exercuit periculis suis regi pecuniã emi: seq; ei[9] cupiditate victoria pariter ac pda fraudari cõquestus. Quo rex animaduerso demẽdę notę cupidine vrbẽ equo circuiẽs milites ad insistẽdũ hortari cœpit. Postq̃ multo labore edito cassam ac difficilẽ oppugnatio

nē aspexit reuersus in castra Wartyszlauū admittit. Cuius precibus motus dedēdi potestatē oppidanis indulsit: pecuniāq; quātā egre vniuersa Sclauia exsoluere posset cū obsidibus pactus/statuit vt vrbē Wartyszlauus a se ī beneficiū receptam tanq̄ regiū munus cōsortio Sclauicę dominatiōis eriperet. Igit̄ reuocatis ab oppugnatione militibus neq; capi vrbē neq; diripi passus/signū suum propugnaculis affigi p̄cepit receptę deditionis indicia p̄bituru. Illic cernere erat vallū ab imo in summū ita sagittis vndiq; cōsitū vt harūdine cōcretū putaret. Quas nostri ingēti studio lectas pharetris reddiderūt. Post hęc nauigationē remēsi/capto Lyubino Rugiā reuehunt & quoniā Rugianę piscationis tēpus supuenerat/in cōmune cōsultū est eo loci tertia toti⁹ classis parte excubias ordinari/ne publicis alimētis petēdis hostilis viciniæ metus officeret. Huic manui Kanutus prisslaui filius a rege prędesse iussus: deformiter īperio repugnauit: p̄fatus se nihil p̄ter angustos Lalandię fines in Dania possidere/eosq; tanti nō esse/vt pro iis tuēdis seipsum indubitato periculo obiicere cupiat. Cęterū id negotii iustius ad pontifices quos solos rex arbitros habeat p̄tinere: qd̄ tāto indignius ad se referri quāto remotiorē a regis familiaritate gradū obtineat. Tā impudēti iuuenis respōso percitus Waldemarus/exigua illū beneficia (q̄ exiguis dignus sit) accepisse respondit: de cętero se efficiente spoliandum magis honoribus q̄ beandū. Sed nec eū p̄tificū familiaritatē inter p̄bra ducere oportere/e quorū numero reperire facile sit qui p̄sens negotiū suo ductu finire nō abnuat. Ita Kanuto īperiū detrectāte Absalonē accersit/eiq; Kanuti responsionē exponit. Deinde an naues quibus īp̄m prędesse oporteat instruxisset/perquirit. Cōtra Absalon interrogato/ An ea res pontificū opera absolui posset: suā cupidius offert prędicando cōsentaneum desertioni opus fore/regem periculis relictum reditū affectādo dimittere. Quē Waldemarus ob responsi virtutē impensioribus verbis laudatū/ Kanuti moribus dissimilē prędicabat/q; ille imperio parere nō audeat/ hic iussum vltronea suimet oblatione pręcurrat. Regressus a rege Absalon amicis e Syalandia denūtiat ne eo torpidius remāsuras naues instruāt/q; ab ipso ductari regiq; debeant. Primus Thorbernus incūctanter se comitē eius futurū respondit: cuius succursu quondā patriam exuli sibi redditā esse meminerit. Petrus quoq; Thorstani filius nō sine magno rubore eū a se deseri posse/quē & necessitudinis & matrimonii affinitate cōtingeret/p̄dicabat. Cuius comitandi Suno nō minus sibi q̄ ipsis debitū incūbere professus est: q; ei intima iunctus propinquitate noscatur. Esbernus quē solum fratrem habebat comitatu suo orbandū negabat. In hunc modū tota pene Syalādēsium classis cōdixit. Quo cognito rex nō solum ipsis sed & Absaloni grates habuit/qui sibi tam propensum ciuium fauorē virtutis meritis peperisset. Igitur Absalon post regis discessum ad tuendos Rugię fines relictus: nō tam tutam incolis euagationē q̄ securam ipsi Daniæ quietē prestitit/Pomeranorū classe patrię terminis excedere nō audente. Huic Sueno Arusiensis cum aliquāta lutensiū manu voluntarius operū comes ac socius fuit. Eo tempore princeps Rugię Tetysclauus cū Iarimaro fratre superueniens gratiis Absaloni actis, tum ei/tum cęterę classi suffecturos excubiis cōmeatus benignissime prestitit: eisq; inter nauigia diuidēdis industrios ex nostris viros p̄ficī postulauit. Sed lutis allata passim & sine distributione rapientibus/Absalon hac munificētia vlterius vti noluit/excepto q; halec e captura sibi deferri constituit: ne obsequium iniuria rependeretur. Inde domū repetiturus apud insulam Thynnā sequacem lutorum classem dimittit. Quorum incautior pars dum australia Fioniæ latera præteruehitur

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

apud vrbem a Kanuto Priſzlaui filio cōditā/pyratis obuiis terreſtri ſibi fuga conſu luit/naueſq; ſuas metu deſerere: pudori nō duxit. Qua fama accenſus Abſalon con/ tracta ocyus claſſe magno ſcrutandi ſtudio loca quæ maxime pyratis familiaria no= uerat indagabat. Igitur opacos inſularum anfractus & abſtruſos maris angulos aſſi dua nauigatione rimatus/miſeras captarum nauium reliquias triſtiaq; prædæ ve= ſtigia repperit. Quarum inuentu vltionis auidior redditus diuiſa claſſe ſeparatim luſtrationis officium peragi iuſſit: ipſe ad inſulam Manſuetam cum potiore Syalan denſium claſſe conceſſit. Iamq; prȩuiȩ nauigationis excurſu ſociȩ claſſis cōſpectu ex= ceſſerat / cum forte quidam in deſtinato conſiſtens littore crebra pilei ventilatione colloquium eius expetere videbatur. Quem magnȩ rei nuntium arbitratus incogni ta ex eo cognoſcendi cupidine velo poſito terram cymba petiuit. Agnitiq; eminus hominis fidem prima voce damnauit ꝙ egreſſȩ nuper a Sclauis pyraticȩ parum eo prȩſcius fuerat. Is nāq; biſſenas nūmum libras annuatim mercedis loco pactus quo= ties quatuor pluresve pyratici Mioparones Daniam petere ſtatuiſſent indicia ad Abſalonem ſe delaturum promiſerat. Cuius non alia ſaluādi promiſſi ratio extitit: q̃ ꝙ ante pactionem ſecum initam pyratas profectos aſſeruit. Idem Abſalonem quor ſum tenderet percontatus vt comperit domos repetere velle/tunc deniq; expeditio nem ab eo ſolui cum inchoari debuerat aſtruebat. Iam quippe a Sclauis aduerſum Daniam ingentem claſſem eſſe contractam. Qđ vt cognitū ſibi compertūq; fore ita ambiguū extare quiſnā Daniȩ partes hoc paratu petere deſtinauerit. Aeſtuāte Ab= ſalone & quo ſe hoſtes effuſuri eſſent ꝑdiſcere cupiente explorationē promittit prȩ= quiſito quo nuntium referre debeat. Abſalon promontorium mønenſe deſignat: ro= gatq; tēpus quo obuiū mittere debeat. Ille diem ſextū definit. Nec diutile moratus abſcedit priuſq; conſpectum fefellerat q̃ comes Abſalonis claſſis appelleret. Noſtro= rum ſiquidem ꝑſentiam peroſus repente dilabi curȩ habuit/ne re comperta prodi= ti ciuium cōſilii morte aut exilio ſupplicia lueret. Nec rem Abſalon tacite habuit. Si quidē acceptū nuntium venienti ſociorū claſſi ſuppreſſo auctoris vocabulo publica uit: ꝑfatus tūc a ſe domos repeti cum claſſem exeri ſatius foret. Ignaris cunctis quo nā id auctore cōpertū haberet/ tātāq; ei⁹ ꝑſcientiā ammirātib⁹ bifariā optione di= uiſa deliberare eos iubet/aucta claſſe an contracto equitatu venturū hoſtē repellere mallent. Q; ſi neutrū probent vel littorum incolas quo minus pyratarū ſȩuitiȩ pa= teant propriis relictis tutioribus recipi locis iubeant. Igitur magnates concordi ſen tētiarum voto neq; incertam hoſtium appulſionē equitatu excipere promptū / neq; littorale vulgus ad interiora reiicere ſpecioſum ducētes, naualiter confligēdum de= cernunt. Igitur portubus augēdȩ claſſis gratia repetitis remiges/velata nauigia di mittere iuſſi paſſim ad petēdos alterius expeditionis cōmeatus diſcurrere cœperūt Abſalon ob nō nulla negotia Roſkyldiam ꝓficiſcit. Quē inde reuertētem hybernū ſubito frigus excepit. Cuius tāta vis fuit: vt etiā aquas repēte cruſtaret. Cunq; Sya= lādenſiū populares cōtractis alimētis onuſtos cōmeatibus currus nauigia repetēdo ductarēt/tanta glacialis luti moles rotarū orbes implicuit / vt prorſus gyrare non poſſent. Quippe ꝑtinax gelu veluti glutino quodā lignis limū aſtrinxerat. Quo eue nit vt curruum rectores iiſdē relictis iumēta oneribus ſubderēt : ipſiq; pedeſtrium ductorum officia ſubirent. Quorum ocreas gelatæ ſordiū tabes ſupra q̃ tibiæ ferre poterāt onerabant. Hos cū Abſalon equo prȩteriens miſeratoriis verbis ꝓſequeretꝰ duraq; pro patria perpeti ꝑdicaret/reſpōderūt maioris erūnȩ eē captiuū pyraticis

in transtris considere/plusq; se ex præsenti labore voluptatis,q̃ amaritudinis capere. Igitur expeditionē orsus quū prope Mønā venisset,obuiū accipit: quē nuper ad eiusdem insulæ pmontorium nouarū rerū ex Sclauo cognoscēdarū causa transmiserat. Illic accepit classem Sclauicā Swaldensi in portu morantē petendæ Mønę pro positum gerere/in australi ipsius littore equites/pedites in septētrionali edituram. Nauigia vero Kyalbyensis sinus anfractibus immissuram. Quā iccirco copias spargendas duxisse:ne incolis vllus fugæ locus admitteretur. Quo cōperto optimū arbitratus est tranquillo nauigationis genere Coztā petere:nec prius ab ea diuertere q̃ classis hostica se ipam ex cōsulto prędicti sinus angustiis infudisset. Cui si inopinate supuenire nequeat:reliquas hostiū copias occupatu facillimas autumabat: qbus nullus absq; nauigiis reditus pateat. Sclauis segnius agentibus,dilationem mirat? Falstriam petit:ibiq; e tota classe bina nauigia legit:qbus hostiū actus speculari prę cepit. Horū alterū Sialandensibus/alterū Falstrensibus instruere iussum statuto:vt si eadem ab hoste capi cōtigisset/reliquæ classis impensis redemptio taxaretur. Qd audiens qui a Sialandensibus in alterius nauigii regimen adcitus fuerat,operam se daturū asseuerabat:ne redemptionis beneficium captiuitatis iniuria pacisci necesse habeat. Quod nō ignauiæ causa officiū detrectando/sed vigilantis industriæ fiducia securitatē præsumendo astruxit. Verū Absalone Coztā regresso/Guemmerus quidā cōuiuio Falstrensibus præbito,nauem quæ speculandi gratia ab eis expediri debuerat/epularū dulcedine retentabat. Siquidē humanitatis specie fraudē occultans,omniū sobrietatē eximio potionis onere fatigatā/ad salutare Absalonis imperiū exequendū lentam nimis/inhabilemq; reddiderat. Is Guemmerus nimia Sclauorum familiaritate corruptus,nostræ gentis consilia latenter eis pdere cōsueuerat. Eodē quoq; tpe Sialandensium classem corpe magis q̃ animo secutus fuerat. Ad cuius penates Sclaui iam portu Swaldensi petendæ Falstriæ ppposito egressi præmittūt q ipsum sup Danorū negociis secretius pcontētur. Tunc vero Guemmerus ab Absalone in classem vocatus patrię excubias specie/reuera insidias exhibebat. Quade re nuntii per eius domesticos certiores effecti,mature suis quæ acceperāt indicant. Ea res Sclauicæ classis cœptum/ppositumq; frustrata est: Itaq; cæteris rebus omissis ad sinum:quē viridem vocant/appellere cōtenti fuere. In cuius littore crucē religiosa ab incolis cura cōstructā excidere adorsi sunt/insigni stipitis ruina maiorem pyraticæ gloriam habituri. Cuius sacrilegæ temeritatis supplicia postmodū turpissima fuga/tristissimoq; naufragio pependerunt. Falstrensibus quoq; hesterno mero sautiis supuenissent,ni Sialādic? speculator inter remos ægre delapsus ebriis somnū clamore depressisset. Per quē Absalon cognito hostiū occursu, noctu Inguarum et Olauum pbatæ solertiæ viros leuibus nauigiis ex insula Boka ad speculandum eorū consilium dirigit. Quibus pfectis eorundem reditū prestolare nō passus abscessum psequi statuit/præcurrēdos potius,q̃ imitandos existimans:ne longa nūtii expectatione cuncta tardius exequeretur. Meminerat sigdem moris esse Sclauis exercitum ducturis antelucanos amare procursus,rebusq; celeriter confectis,festinis studere regressibus. Quos ne tardius aggrederetur,remigiū maturius instruit vna speculatoris/ac ducis partes acturus. Quem Sclaui diluculo conspicati,aduentanti cunctas nauiū suarum puppes opponunt, proris in altū auersis perinde ac fugæ non prælio cōsulturi. At vbi Sialandensium signum enituit,vehementi remorę conatu parem fugam intendunt/corpore viros/animo fœminas exhibētes:nec egre

Grönsund.

Bogø.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Absalon fugientibus institit. A quorũ insecutione coorta subito tẽpestate ꝓhibitus Falstriã repetiuit. Tãta aũt vndarũ colluuio fuit: vt nauiũ queuis in aliã iactaretur nec collisioni leui opa succurri poterat/piculo cẽs eque pulsante: perissentq; nsi nisi tempestati cedere maturauissent. Igit Sclaui cũ remigio aduersum vndarũ sæuitiã eluctari nequirent/veloq; sibi cõsulere vellent, tempestatis magnitudine euersis nauigiis mergebant. Quorũ piclitationis certissimũ indiciũ crebra pyratarũ nauium fragmenta regionis nostræ littoribus appulsa dedere. Bina ex iis nauigia remigum virtute a fluctibus defensa, in Iarimarũ Rugiæ principẽ inciderunt: q postmodũ alterũ ex iis Absaloni præmii noie transmisit/vtriusq; captionẽ ipius negocio imputans. Solennis hic dies Nicolai noie erat: cuius auspiciis effectũ est: vt Sclauorũ exercitus ad hoc vsq; tps Daniã hostiliter petere ausus nõ fuerit. Iamq; nros reditũ intendentes (vt hyeme fieri assolet) repentinũ gelu cõclusit. Q d tantę violentiæ erat vt ipam sinus: in quo pnoctabãt/supficiẽ enata subito glacies occuparet. Huic tãta soliditas inerat: vt spissitudinẽ eius vnico ictu transuerberare nõ posses. Cumq; eximia glaciei moles portu egressuris obsisteret, industria ꝓuisum est: vt vnius nauis præcessu cæterarũ insecutio expediret. Sed nec vna quæuis præeundi officio diutu le fungi poterat: q ptes carinarũ extrinsecę glacialium crustularũ acumine pinde ac ferri impressione exederẽtur. Quãobrem præcessionis vices inter nauigia æquo ordine diuidi curatũ est. Ita demũ p maritimos anfractus nauigatione ꝓtracta in apertum pelagus puentũ est. Indeq; ad ꝓpria cuiq; remeatum. Iamq; Absalon tpm supputatione habita, vniuersas pñtis anni partes ternis mensibus exceptis, pyratico labore emensus fuerat. Postera æstate apud Eydorã inter Henricũ et regẽ cõmuniũ negociorũ agitatio, cõtractis vtriusq; ꝓuinciæ principibus, habebatur. Vere reddito Christophoro solis præfecturæ suæ viribus succincto, ꝓspera aduersum Brãmeseos expeditio fuit: qua pacta alia ꝓtinus regalibus iussis instruit. Hanc Absalon et Christophorus ducũ noie ꝓsecuti/primi Mansuetã venere: q quũ rege tardius agẽte rursum/Brammeseos aggredi statuissent, aduehit Eskillus insigni Scaniensium classe stipatus. Hic nuper Hierosolyma regressus, barbã admodũ immissam longin quæ pegrinationis testẽ gerebat. Igit Absalon siqd clam tãto viro experiret vitio sibi vertendũ existimans/p Esbernũ ei qd cupiat/indicat. Ille studio Absalonis impensius laudato, orat sociũ se ꝓpositi habeat/caniciemq; suam iuuenilia quãdoq; experiri pmittat. Nec segniter ꝓmptissimis Scaniensiũ delectis Absalonẽ secutus, cõmuni nauigatione appulit Lalandiã. Illic nostris obuiæ septem Rugianorũ rates fuere. Vnde quũ noctu soluissent, erroris metu peritũ nauigationis ex Absalone deposcit quo recepto ꝓspero cursu destinati portus compẽdiũ assecutus est. Absalonẽ vero noctis opacitas aliquãtis nauigationis excessibus errabundũ effecit. Sed nec Sialandenses erroris prorsus exptes reliquit. Par ignorantia Rugiana quoq; nauigia fefellit: et forte in eũ locum inciderant, ppe quẽ Brãmesiorum classis pyraticam actura coierat. Cuius rei inscii Rugiani quũ primũ lux affuit, nostrorũ se copiis inserũt/paremq; cum ipsis militiam auspicantur, paucis ad nauiũ pręsidia relictis. Quas Brãmesii cõspectui subiectas, dilapsis metu custodibus, populant. Nec præda / spoliisq; contenti, bina ex iis nauigia præstantioris fabricæ visa/secum abducunt. Quæ quũ ꝓhibentibus Sialandicæ classis custodibus vlterius amouere nõ possent, ferro ptusa merserunt. Vnicã hæc ꝓuincia vrbem habebat: quæ a danis rebus vacua reperta est, incolis eidem defensionẽ suam credere nõ audentibus, cuius desertioni ptim de

Sclaũi nauifragio pereunt.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

fensorum/ptim valli inopia cãm præbuit:anteq̃ incolæ vocitabant q mœniũ suorũ diffidentia cum cõiugibus ac liberis ad ecclesiam extra vallum sitã certatim se contulerant/religionis q̃ belli præsidio tutiores futuri/pacisq; domicilio piculum vitaturi. Sed nec quisq̃ e nostris ad eorũ bona manus porrigere ausus est:ne prędandi libido sacrilegio implicaretur:q̃q̃ in sacra æde iniquas opes attentare nefas nõ esset. Neq; em̃ religionis auctoritas eius detractoribus auxilio obtentuiq; fore debuerat. Iãq; militãte Absalone/Eskillus neqd cõsuetę religionis omitteret,primã sacris operã exhibebat. Cuius animo tãtus hostiũ cõtẽptus incesserat:vt in exercitu toga nõ armis vteretur. Interea Hurna qdam et Marquardus:quẽ Adulfus Holsatiæ præfectus filio moriẽs tutorem reliquerat,Danorũ copiis supbo sermone cõtemptis,ingentem Sclauorũ/Saxonũq; manũ cõtraxerãt. Forte aũt nostris intermisso obequitandi labore/respirãdi gfa aliquãtisper humi cubãtibus/Eskillus adeo se ætatis magnitudine cõtusum cõfractũq; asseuerabat: vt ne equũ quidẽ sine adiutore cõscẽdere posset. At vbi hostes in cõspectũ venere,quouis iuuene ocyor equũ insiluit:ita vt corpis eius robur nulla ex pte quassatum putares. Adeo virtus ætati impat. Itaq; q dictis senectutẽ causatus fuerat,hanc postmodũ factis iuuentã redolentibus decorabat:quẽ in hãc virtutis dissimulationẽ nihil præter virtutẽ adduxit. Eodẽ forte tpe ex nostris manus puula prædæ dulcedine a cæteris digressa,quum hostes militũ numero supiores/et fuga vitare deforme duceret/et pugna aggredi nõ auderet, intermetũ pudorẽq; defixa/sociorũ præstolabatur aduentũ: inter quã et reliquas nostri exercitus copias palustribus aquis medius fluebat/vno tantũ vado meabilis/riuus. Quẽ Absalon cũctãte primipilo primus equo trãsgressus, sequẽtibus supandę difficultatis cõpendiũ præmõstrauit. Cuius rei ignari,hostes securius q̃ cautius operiebãtur/Danicorũ equitũ aduentũ editi montis interiectu celante. Igit̃ q prius a nr̃is diuulsi fuerãt nõ expectato sociorũ auxilio:quod sibi tã ppinquũ cernebãt/ auide in hostẽ pcurrũt:ne bellũ pprio metu dilatũ/aliena virtute expetere viderent̃. Quoq; Sclaui paucitate cõtẽpta postq̃ maiorẽ hac aciẽ humilioribus locis relictis mõtis iuga supare cõspiciũt,terga vertentes ab iis quorũ vires summa animi dictiq; petulãtia lacessiuerant,nullo negocio fundunt̃. Tantũ semp ludibrii insolentiæ exitus afferre cõsueuit Tũc quidã ex nr̃is quos ex fugientibus occupabant/nuda hastarũ pte equis detrudere cõtenti,ob cõem religionẽ ferro psternere passi non sunt: ne pemptorũ cædes plus pcursoris animæ noceret,q̃ gl'iæ pdesset. Quã iniuriã beneficii loco a passis acceptã crediderim. Ingẽti deinde pręda acta tam diu in littore pstatũ est quo ad Rugianorum nauigia:quæ Brãmesii violauerant/reficerentur. Interea Henrico duce apud Bauaros agente vniuersi Saxonũ satrapæ gerẽdi cũ Danis belli cupiditate:quod minimo cõficiendum negocio arbitrabantur/insignẽ viribus exercitum amplificabant. Qui in itinere pfugis occurrentibus/accipiunt Danos nõ rustica aut ignobili armatura,sed oposo ac militari instrumento bella gerere solere/tantæq; in Christianos clamentiæ esse:vt fugientes colaphis,q̃ armis insectari maluerint. Nam aciem suam quũ ab eis capi intercipiq; posset,equis nõ spiritu spoliatam auctorẽ vero victoriæ solum Sialandensium antistitẽ extitisse. Id mirum satrapis visum:quorũ vnus Guncellinus:cuius bellicæ virtutis experientia apud Henricũ ducem familiaritatis palmam creauerat/de re præsenti a cæteris consultus, Absaloni in maritimis occurrendum monebat: q; cum vnius insulæ manu dimicare magni non sit. Interrogatus ab iisdem rursum / an cum ipso Rege manum tuto conserere

Hurneñ nobilitas prisca:e qua Lago wrne clarissimus nũc Roskildeñ psidet episcopus.

Danorũ militandi modus.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

poſſent: Ne id quidem Henrico duci ſine periculo audendum reſpõdit. Quo dicto cunctantibus cunctis/Danicæq; virtutis impetum formidantibus, viam ſe tutioris conſilii repperiſſe ſubiunxit. Nam quum vniuerſæ Danorum vires maritima expeditione cõfluxerint/ſi interim Sleſuicenſium partes hoſtiliter peterentur, plus diſpendii Danos q̃ foris inferant/domi eſſe paſſuros. Quo audito Bernardus Razaburgenſis in eam prouinciam arma ſe tranſlaturum negabat: quam per regem beneficii iure poſſideat. Sed neq; Sleſuicenſium portas tametſi rex extrinſecus agat adeouſq; defenſoribus carere: vt plane hoſti patere videantur. Nam earum cuſtodiam ſexaginta Danorum milibus eſſe mandatam. Quod audiens Henricus, qui Saxoniæ primatum vicario nomine adminiſtrabat/bellum a ſe Danis temere parari proteſtatus eſt: qui pacis patriæq; charitate flagrantes/propulſandæ magis q̃ irrogandæ iniuriæ gratia aduerſum inſolentiſſimos ſeruos/ teterrimoſq; latrones Martem inducant. Quos quum innocentes inceſſere nefas habeatur/tartareas ſedes mereri, qui tam iuſtæ gentis cruore manus ſuas contaminare præſumerent. His monitis decretum remittendæ expeditionis obtinuit, cunctis tam indignum militiæ genus detrectandum cenſentibus. Igitur Guncellinus: qui bellicæ virtutis operibus apud Henricum excellentem familiaritatis locum meruerat / quum ſententiam ſuam ſociorum arbitrio damnatam animaduerteret, pacificandum cum noſtris ratus, Sunonem popoſcit: eoq; compoſitionis partes plenius exhibente, vſq; ad Henrici ducis e Bauaria reditum/belli dilationem obtinuit. Rex deinde Rugiam aduectus, Sircipinenſem ſtatuit attentare prouinciam. Quam dum peteret, eximiam vaſtæ cœnulentæq; paludis difficultatem offendit. Cuius ſuperficies tenero veſtita ceſpite/graminis quidem ferax, ſed veſtigii ita impatiens erat: vt plaruq; calcantes obrueret. Nam limo funditus ſubſidente in luteas voragines/ſordidamq; colluuiem prolabebantur: haud aliud progreſſuris iter patebat. Tunc equites extenuandæ difficultatis vitandęq; laſſitudinis gratia/arma ſibi detracta equis imponunt: eoſq; præuii ductare cœperunt. Quos vt altius cœno obrutos ſuſtentabant/ita quũ et ipſi ductando ſubſiderent, equorum comam amplexi/fulciebantur. Riuulos quoq; : qui in ea palude crebri admodum diſcurrebant, nexis virgarum compagibus/ſuperant. Tunc vero inſignis quorundam probitas fuit. Nam quidam ex equitibus armis onuſti, ductis poſt ſe equis, paſſibus incedebant/agilitatis fiducia onera abiicere recuſantes. Quorum factum hoc illuſtrius, quo inuſitatius extitit. Sed et equi dum corpus lacunis immerſum auidius erigunt, interdum ductores vngulis obruunt. Rex ipſe duorum militum humeris innixus, omnibus præter proximam corpori veſtem reiectis, ægre limi mollicie ſuperat. Raro vnq; plus ſudoris Danica virtus expendit. Ingentem hoſtibus peragratæ paludis admiratio ſtuporem inuexit. Neq; illis reſiſtere tutum ducebant, a quibus et ipſam rerum naturam ſuperatam cernebant. Victor tantæ difficultatis exercitus haud ſecus q̃ ſi hoſtem fudiſſet/alacer incedebat. Ingentes deinde ſyluas emẽſus, animaduertit vicum apta nauigiis palude circundatum. Is aquarum natura q̃ arte munitior erat: eaq; duntaxat parte vallum habebat, quam pons inter ipſum et continentem porrectus tangebat. Hunc princeps vrbis Otimarus prohibendi aditus gratia aduentante exercitu, vndis illico exæquare curauit, ſolis ſtipitum reliquiis inter aquam manentibus. Quas noſtri ceu quædam alterius pontis iaciendi fundamenta ſortiti, propinquæ villæ ſepibus applicatis, paulatim intermeandę paludis com-

Paludis trãſeundæ difficultas.

Danica virtus.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

pendium moliuntur. Huius itaq; loci oppugnationem Rex hortante mœnium inopia aggressus, Absalone cum maiore equitatus parte prædatum misso, quæcunq; exædificandi pontis instrumento opportuna animaduertit, summo negocio contrahit. Huius operis contextum verentes oppidani, contractis vndiq; sudibus, ligneam turrim instituunt: cuius præsidio hostem tanq̃ arce vetarent: eiusq; propugnaculis fræti, nostros promouendo operi, q̃ protegendo corpori intentiores, immissis subito funditoribus, incessere cœperunt. Contra, Dani sagittis decernere ad orsi quia ꝓpius accedere nequibant, rem eminus tentant. Nec minus Otimarus noui pontis progressu territus/stagnum rate transgressus, Regem petebat. Ac prout nostrorum operam/aut segnem/aut vegetem animaduertit/ita nunc parcius/nũc impensius pacis supplicationes agebat: sempq; pro oppugnationis habitu/deditionis verba concipiebat. Tunc vero remissior operis executio fuit. Sciebant enim milites si bellum reuocari deberet, pontem a se cõseri nõ oportere. In quem tanta iam armatorum moles concesserat: vt ne locus quidem suppetandis: quæ structuræ necessaria forent/suppeteret. Adeo vincendi auida multitudo/operandi angustias sibi ipsa conciuit. Sed nec aliter allatæ sepium moles, q̃ super militum vertices eorundem manibus ductatæ proferri poterant. Nec inutilis ea necessitas fuit/quũ sepes in altum libratæ non minus corporibus muniendis proficerent, q̃ aquis sternendis prodessent. Eodem exemplo vulneribus sautii referebantur. Tum vero rarior tenuiorq; pontis contextus fiebat, militibus plus eius incrementis, q̃ firmitati studẽtibus. Etiam pene eundem insulæ commiserant: quum hostes partim arte/partim viribus fræti/nouo pugnandi genere bellum exaggerant. Siquidem hastatas falces e turri directas ad militum nostrorum scuta tendebant: eaq; pertinacius apprehensa/præliantibus detrahebant. Obnitentes interdum violentiore tractu ponte excussos profundum petere cogebant. Cui malo ni maturius occursum fuisset, Danorum iuuentus propemodum scutis vacua occubuisset. Nam ex nostris quidam ligneī vnci amminiculo iniecta sibi falce potitus/eadem cæteras occupando/hostem subsidio spoliabat. Iamq; dies occiduus erat/quum Rex contiguæ noctis metu quid potissimum ageret incertus/seram oppidi captionem/futuramq; pontis incendium verebatur. Quis rebus quum se vrgeri animaduerteret, ne victo similis magno cum ignauiæ rubore ab oppugnatione discederet, ad intuendas Otimari preces paulatim animum deflexit. Quem desperationis errorem Absalon cum ingenti præda superueniens/consilii sagacitate mire discussit. Siquidem Regem, si se ignaro Otimari votis annueret execratus: interpretemq; secretius abductum/quæcunq; a barbaro pacifice tractarentur, contrario modo exponere hortatus/armatus in pontem descendit: militesq; eum prohibendæ pugnæ gratia adesse ratos acrius instare compellit/prædam (si vincerent) eorum iuris futuram pollicitus. Grata militibus promissio fuit. Iamq; explicito opere alacres non solum telluris aditum, sed et turris fastigium occupant. Quam scalis/gradibusq; adorti, fundunt: obuios resistentes obtruncant. Tunc Herborthus eques Danicus/ne pontis angustiis officientibus/ac turba sociorum obstante tardior superueniret, facilem ad hostes transitum nouo irruptionis genere quæsiuit. Etenim armorum onere retento, profundo se credidit: quosq; gradu non poterat, incredibili nandi virtute præcessit. Quod factũ æmulantibus cæteris, tenerã põtis cõpaginẽ militũ cõcursus repẽte subsidere coegit. Cui? ruina Absalonẽ quoq;

Otimari simulatio.

Absalonis calliditas.

Pontis ruptio.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

inter alios excuſſum peſſundedit. Qui quũ nãdi aſtu calleret/tametſi armis obſitus eſſet non ſolum inter vndas ſecurus emerſit, verum etiam alios eius artis ignaros ab imminenti periculo tutos præſtitit. Interea Sclaui non ſuppetentibus ad fugam nauigiis, doliis ſe cõmittere auſi: iiſdem pro rotunditatis habitu circumuoluentibus, ab inſequentibus occupantur. Qui nimirum ob inuſitatum nauigandi genus vt ſuis miſerabiles/ita noſtris ridiculi fuere. Itaq; ludibrio permixta eorum infœlicitas erat.

Vicꝰ captꝰ

Capto vico trucidantur mares/fœminæ captiuantur. Fuere etiam qui regi capiendi Otimari conſilium inſtillarent. Quem ne recentis victoriæ gloriam vnius hominis perfida captione corrumperet, inuiolatum dimiſit: hoſtiq; parcere, q̃ famæ nocere maluit. Cum omni deinde exercitu priſtinum iter remenſus, prius claſſem/mox patriam repetiuit.

Henrici inſolentia.

Poſtera æſtate Henricus Bauaria reuerſus, apud Eydoram ſolenne cum Danis colloquium habuit. In quo ob proſperos rerum ſucceſſus adeo ſe inſolenter ac tumide egit: vt medium pontis/ſicut ante conſueuerat/viſendi Regis cauſa/tranſgredi recuſaret: ne ſibi dignitate præſtare: quem peteret, fateretur: immemor prorſus illum paternum/auitumq; regimen gerere: ſibi alieni imperii præfecturam ceſſiſſe.

Waldemari regis modeſtia.

Quam inſolentiam rex adeo patienter ac moderate tulit: vt in eius occurſum exæquatis pontis ſpatiis/tanq̃ par non maior deſcenderet/honoratiorem ſe ratus/ſi cum indignãtis viri faſtu humilitate certaſſet. Siquidem præditus manſuetudine animus/celſitudinem ſuam citra debitam maieſtati venerationem ſubmittere, q̃ alienæ ſuperbiæ exemplo inſoleſcere maluit. Itaq; pace cum Henrico compoſita, Abſalon quum ſecus Stethinnenſe promontorium nauigationem haberet, leuibus ſaxis et ad iaciendum habilibus in eius littore lectitatis nauigium onerat/vſurus eis ad caſtelli tuitionem: quod in publico negociatorum portu condiderat.

Arcis Haffnensis effectio supra folio 164.

Quibus nauigio impoſitis, ad idem caſtellum poſtera die peruenit. Vbi quum munditiarum gratia balneis vteretur, animaduertit cuiuſdam nauis e ſeptentrione venientis mentionem foris ſtantium collocutione creſceſcere. Quam vt piraticam ĩtellexit, ſemiloto corpore veſtem popoſcit: nauemq; quam in portu velatam dimiſerat, remigibus lituo contractis, conſcenſam in altum dirigere curauit. Nicolaus quoq; qui clientelæ eius et ſtabuli curam habebat/aliud nauigium iampridem rimarum vitio peſſundatum, exhauſta ſentina, ad patientẽ nauigationis habitum celeriter perduxit. Sed Abſalon velo/Nicolaus remigio piratas petebat. Qui quum Abſalonis nauigationem ſuam ſuperare conſpicerent, callidũ fugæ cõmentũ amplexi/ſubmiſſo velo cõtrariã vento nauigationẽ remigio moliunt.

Piratarum ſtratagema

Id attẽtantibus Nicolaus rate obuius fuit. Quã aduerſa nauigatione petẽtes mira gubernatoris ſolertia fefellere. Nã cũ ad eius pene cõtactũ peruenissent, obliquato remigio in illud nauigii ſui latꝰ qđ ab hoſtibꝰ auerſum erat p̃iter cõcurrere iuſſi reliqui ſe erigentis oppoſitu p̃inde ac muro hoſtilia q̃bus inceſſebantur iacula vitauere. Sic hoſte eluſo diuerticulum nacti, callidis nauigationis ambagibus receſſus petebant.

Fugę ardor

Quas tanta fugæ auiditas ceperat: vt quum ingens telorũ vis in eorũ nauigium effunderet̃/etiam manus ſagittis traiecti, manentibus ſpiculis, remigandi officia non omitterent. Adeo illos timoris magnitudo vulnerũ moleſtiã negligere coegit. Fuere etiam qui vndis impenſius obluctantes/vitam remigio finirent. Alii telis terga confixi, maiorem nauigandi, q̃ ſpicula propriis corporibus auellendi curam pręſtabant. Adeo illis minorũ vulnerum dolorem maiorum metus ademerat. Cũq; anceps diu nauigationis certamen fuiſſet: quod ex remigiorũ volucritate pen

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

debat nostris tandem superantibus occupantur. Tunc quidam ex eis indubitati periculi metu ferrum expectare non ausi, in vndas desiliunt/mortemq; sibi ipsi inferre, q̃ ab hoste recipere maluerunt. Itaq; plerunq; timidos vnius periculi metus in aliud præcipites iactare consueuit. Maxima horum pars qui fluctibus abstinuerant/ferro perempta est: q̃q̃ ignobile sociorum fatum comitari nolentibus iure parcendum videretur. Quorum capita corporibus auulsa propter Absalonicæ vrbis mœnia iisdem stipitibus affixa sunt, qui nuper aliorum piratarum a Sialãdensibus captorum ceruicibus onusti fuerant. Ea res ingenti prædones pauore confecit. Plurimum siquidem ad extirpanda piratarũ latrocinia spectaculi huius atrocitas valuit. Gubernator ipse cum paucis admodum remigibus captus/quũ falsam redemptionis spem animo præsumpsisset/ac forte putria sociorũ capita cõspicatus/ idem se Danis facturũ dixisset, captiuitatis suppliciis cõsumptus est/pœnasq; nõ solũ veteris piraticæ, sed etiã recentiũ minarũ exitio pepẽdit. Per idẽ tp̃s Esbernus et Wethemãnus opportunas patrię excubias multo nauigationis impendio p̃secuti/sedulumq; piraticæ opus ingressi, in septem piraticos mioparones quatuor incidere nauigiis. Tũc Mirocus pugil spectatæ audaciæ fortitudinis suæ motũ intra ꝓpriæ nauis spatia cõtinere nõ passus, Wethemãni se appetentis nauigiũ virtutis fiducia solitarius insilit/cedentibusq; p ignauiã remigibus, neminẽ in eo præter Wethemãnũ rebellem habuit. Quos Esbernus rate præteriens risu p̃sequi contentus fuit: neq; aut hostem lædere/aut ciuem iuuare sustinuit: ne pluribus aduersum vnum opem tulisse videretur. Progressus itaq; Strumicũ athletam insignis fortitudinis capit. Sed nec prius Mirocus vt pedem referret vrgeri poterat, q̃ alius nauigii supuenientis viribus arceretur. Cuius respectui tantũ venerationis a victoribus tributũ est: vt quum captus supplicium mereretur/redemptionẽ acceperit: potiusq; in eo probitas honorata sit, q̃ facinora punita. Ita quum impietati pernicies deberetur, fortitudini salus donata est. Eodẽ tempore Eskillus domesticis supra vires negociis fatigatus/dum quieti intentius consulit, proficiscendi licentia a rege difficulter extorta, nobile Galliarum cœnobium: quod Clarauallis nuncupatur/petiuit: ibiq; priuati more tranquillam vitam degens, asperum patriæ conuictum voluntariæ peregrinationis lenitate mutauit/iocũdiorem rerum vsum apud exteros, q̃ inter ciues habiturus. Per idem quoq; tempns Walagostenses mœnium suorum angustias perosi contractiora vrbis spatia propagare cœperunt. Nec incrementa adiecisse contenti noua defensionis præsidia excogitabant. Siquidem frequentibus palis circa mœnia defixis, quo minus hostis aditu potiretur/propinqua muris vada claudebant/profundiora fluenti loca aduolutis ingentibus saxis nauigiis inaccessa reddentes. Cæteros quoq; meatus nauigationibus opportunos/aut lapidum coagmentis/aut alio impedimentorum genere præstruebant. His obstaculis rex optato locorum accessu ꝓhibitus, classem postera aduersum Sclauos expeditione promotam/ Zuinensibus ostiis inserit/Iuliniq; vacuas defẽsoribus ędes incẽdio adortus, rehabitatæ vrbis nouitatẽ iterata penatiũ strage cõsumpsit. Nec solũ Iulini viciniã: sed et cõfinia Camini ipso ꝓterito populatus est: vt factu celerius, ita quoq; hostib⁹ pniciosius ratus/patẽtẽ ruris vbertatẽ diripe, q̃ dubia munimẽtorũ claustra pulsare. Nã Iulinenses cũ vrbis suæ recẽtes ruinas ferendæ obsidioni inhabiles cernerent, perinde ac viribus orbati, deserta patria, præsidium Caminense petiuerant/ aliena amplexi mœnia, qui propria tueri diffiderent. Ab his demum finibus exercitus noster ad vr-

Gubernatoris superbi supplicium

Mirocí virtus.

Eskillus archiep̃s Clareuallen̄ fit monachus. Anno Christi 1177.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

bis Oznæ solum dirigitur. Cuius mœnibus abstinens viciniam irrumpit/certam agrorũ vastationẽ incertæ vrbiũ obsidioni præpõderare existimans. Sed etiã idem aliquãto satius faciliusq; reputabat ꝓsequi dispsos,q̃ vrgere munitos. Cui postmodũ compendiariæ nauigationis reditum circũspicienti in commune prouisum est/ propinqui fluminis abstrusos reserare secessus. Cuius ostia quũ quondam nauigantibus peruia fuerint: nunc harenis obfusa ad pristinũ habitum fossa redigi possint. Quam sententiam considerata difficultatis magnitudo quassauit, Rege eximiam obstaculi molem ligonibus penetrari morosum ducente, vetanteq; negocium suscipi, quod plus impensæ q̃ vtilitatis afferre videretur. Igitur repetito Ozno, tormentisq; propter vallum erectis, obsidio fingitur: cui⁹ specie deditio obtineretur. Quã simulationem spernẽtibus oppidanis/expeditioni finis imponitur. Aliam rege post ver posterum exorso/eiusq; opinione finitimos terrente/quũ se Sclaui nec propriis viribus/nec peregrinis auxiliis aduersum Danica arma abundare conspicerent, delegatur Priszlauus, qui bellum apud Danos deprecaretur. In quorum præparatam classem incidens/oblatæ pecuniæ pactione non solum profectionem prohibuit, sed etiam pacem in biennium taxauit. Cæterum publicæ religionis conditiones barbaris ingestæ non sunt: cuius professores plæriq; eorũ principes existerent, vulgo sacrorum societatem damnante. Qui tametsi Christiano nomine censerentur, titulum moribus abdicabant/professionem operibus polluentes. Per idem tempus Hẽricus compositis in Bauaria rebus/quia Sclauis aduersum Danos adesse non poterat, amicitiam waldemari prius per internuntios petitam/ mox apud Eidoram colloquio obtentam callidius q̃ verius amplexatus est. Nam puicaci eius ingenio nulla boni stabilitas seruiebat. Cum gente nostra nũq̃ diutinas ac constantes amicitias gerere sustinuit. Mẽtiri virtutem ducebat: bonarũ artium loco fallaciam amplectebatur: fidem simulatione colebat/honesto vtile anteferendo. Assidue nostros rupta turpiter societate lædebat. Econtrario regem conspicua animi integritas/ꝑpetuaq; in cunctis cõstantia decorabat. Quid ergo miremur/ꝙ inter eius virtutes/ et Saxonicam leuitatem firma societatis copula/aut solidum concordiæ vinculum contexi nõ poterat? Iisdem fere temporibus Suerus quidam fabro patre genitus/sacerdotii quod in Ferogia aliquãdiu gesserat partibus abdicatis/Noruagiam petens, religionis munus militia mutauit/Osteni cuiusdam ab Erlingo prostrati occasione adductus: cuius agmini per deserta fugienti fortuito obuius ducem se præbuit/resq; aduersum victores nauare cœpit. Et ne generis titulo carere videretur, originẽ mentitus/Haraldum Hyberniensem auum sibi vendicando/Siuardo se ꝓcreatum confingit. Cuius etiam nomẽ filio: quem antea patris vocabulo vna appellauerat/aptauit. Et vt omnia prioris fortunæ momenta subrueret/proauiq; vocabulo in eo repræsentari crederetur, simulatæ prosapiæ decus/noui nominis ornamentis vsurpare sustinuit/Magnumq; se in argumentum generis vocitari constituit. Quod tam impudẽs mẽdacium turbulento militum errrore/ credulaq; vulgi suffragatione protectum/ad totius Noruagiæ cruentissimã stragem/extremãq; perniciem penetrauit. Idẽ quũ adhuc priuatus Suetiæ ducẽ Birgerũ petisset, sacerdoti cuius forte hospitio vsus fuerat/stolam præcipuum Diaconi insigne/cum libro sacerdotalia sacra continente dono dedisse fertur. Sed ne peregrinis vlterius immorer, stilum ad propria referam. Neq; me domestica scelera per idem tempus exorta diutius externis insistere patiuntur. Siquidem Magnus Erici filius præsentis for-

Hẽrici praui mores.

waldemari probitas.

Suer⁹ se regis filiũ mẽtitur.

Supra fol. 160.

Supra 147.

Birgerus Dux prin[...] Suecię supra folio 194

tunæ stipēdiis nō cōtētus: cū Kanuto & Carolo ꝗbus paterna cū Waldemaro necessitudo: maternus autē auus Eskillus erat: aliisq; cōpluribus in societatē facinoris accitis: opprimēdi ꝑ insidias regis cōsiliū capere sustinuit. A quo cū Suenonis partibꝰ militādo bello Grathico captus fuisset: nō solū spiritu sed etiā amicitiæ & familiaritatis iure donatꝰ: atq; ex priuata fortuna ad eminētē dignitatis locū ꝓuectꝰ fuerat. Tantā victoris charitatem supplicii qđ meruerat loco expertus est. Cuius insidiarū apparatus: hoc securior: quo incredibilior extitit. Neq; enim facile regis animū subire poterat: ab illo sibi insidias necti: cui quōdam salutem a se tributam meminerat. Cum res diu latuisset indicium huiusmodi fuit. Quidā Theutones insidiarū cōscii Magno clientelæ obsequiis deuincti cum forte negotiorum eius curam amministrādo Holsatiam peragrantes: cuiusdam solitariam vitā degentis hospitio excepti fuissent: eiusq; cubiculum a se medio tantum pariete discretum nescirēt: nocturno inuicē sermone effusius habito: vehementer se mirari dixere: quo pacto rex inter tot præparata sibi insidiarum cōmēta mortaliū adhuc luce fungeretur: quas Magnus cum Karoli filiis eius capiti clandestino consilio molitus fuerit. Has vero omnes aduersum inscium excogitatas: non fortuitis humanæ conditionis casibus: sed cōstantibus diuinæ protectionis subsidiis esse dispulsas. Siquidem Magnū gladio dūtaxat venabuloq; quo Tigres occupandi consuetudinem habebat vtentem: petituro Sialandiam regi comitandi obsequiū ad cuiusdam vsq; vadi transitum exhibuisse: ibiq; Kanuti qui pari armatura instructus (nā id genus in venationis sectatoribus suspectum esse non poterat) cū coniuratis eodem tempore superuenire debebat: occursu fraudatum, facinusq; sine complice experiri non ausum: per summā propositi dissimulationem: cōsalutato rege propria repetiuisse. Post cuius discessum Kanutū regi vadum transgresso obuiū extitisse: turbatūq; consortis absentia: prosecutionis officium simulasse. Aliquanto tamen eū acrius auidiusq; q̄ Magnū propositum exequi perseuerasse. Qui regem equites ad mare præmittere, stipantibusq; fœminis morabundum in littore considere: & inter extremos nauigium conscendere solitum aggredi constituerit: peregissetq; facinus: ni rex absq; omnis humani indicii monitis: benigniore cœlestium cura compulsus: relictis ocyus pedissequis: ratem præter solitū scandere maturauisset. Karolum autē antea a coniuratis in Scaniā trāsmissum fuisse si fratri propositum ex sententia cessisset / ad extirpandam regis sobolem amicorum auxilia contracturum. Sed ne sic quidē Kanutum proposito cedere voluisse ꝙ apud Fioniam frustra tētatum: in Scania maiori cum opportunitate consummare sperauerit. Waldemarū ad Helsingorum vrbem præcurrere maturando: eūq; cū primū Scaniæ aduectus rate excederet: incautum opprimere moliendo: quem post diurna venationis exercitia: p̃missis arbitris eo loci paruula rate crepusculo trāsire solitum: non ignoraret. Quā machinationem fortuitis necessitatis præsidiis elusam fuisse: nam ratem quæ regem vehebat cū forte glaciali impulsu procul a concupito littore detorqueretur / militum eius aduentum præstolantiū ingenti cohorte exceptam fuisse: eāq; manū necessitati subuenire conatam: coniuratorū insidiis obstitisse. Ita Kanutū & Carolum bis propositi cassos / loricas quas inuadendi regis gratia sub tunicis gestabāt hospitiis reddidisse. Horum autem omniū ammirationem vincere: ꝙ Waldemarus vnius ex coniuratis sibi perfamiliaris suspectū minime / ferrum vitare potuerit. Qui cū regi per Rhedam aucupiū exercenti: solitarius comes aurigaq; existere soleret: deficiētibus cōiurationis auctoribus: parricidale ministe-

Magni ī regem conspiratio.

De insidiis Magni & Caroli.

Helsingborg.

rium circa ipsum comprehensa aue curru delapsus iuuandi accipitris curã intẽta corporis inclinatione tractaret: sua manu peragendũ promiserat: fortunã tamen in tanta tãq; facili insidiãdi materia promissis parricidii partibus aditum nõ dedisse. Horum itaq; euentuũ miraculis liquere mortali manu regẽ perire non posse: cuius salutem inter tot exitiosa, arcanaq; pericula: non industria humana: sed cœlestis p texerit diligẽtia. Hanc hospitum relationem a rerum ammiratione profectam: eremita perinde ac si diuinitus dati indicii mysterium veneratus: cuidam monachorũ rectori ad se venienti memori narratione replicuit iusso horum indicandorum gratia ad regem transitum non differre. Quibus acceptis rex: cum ex diffinitione locorum: argumentisq; temporum: necnon itinerum suorum circũstantiis fidem assertis habere cœpisset / non minus sibi subsidii deum in prodendis insidiis præstitisse: q̃ in frustrãdis tribuisset gratulatus est. Cuius rei ignorantia Karolus pristina adhuc securitate succinctus siue tegẽdi parricidalis propositi callidítate: seu peragẽdi desperatione: Absalonem ob cognationis fidutiam petitum: impetrandis sibi a rege prouincialis beneficii adiutorem deposcit. Quo propinqui preces attẽtius exsequẽte: Waldemarus dissimulata insidiarum cognitione: ex fisco suo se stipendia Karolo soluturum promittit: quoad honoris ei impertiendi facultas incideret. Cũq; Roskildiam veniens in æde trinitatis optimæ maximæ / morem sacris gessisset: amotis arbitris Absalonem adesse præcepit: quo secum confidẽte indicẽ aduocans: quæ sibi detulerit iterato exponere iubet. Ille propiquitatis metu qua Absalon a Kanuti filiis cõtingebatur eloqui, veritus atq; os rubore perfusus: aliquãdiu plenũ hęsitationis silentium egit. Cuius taciturnitatis rex illico causam coniectans: hoc inquit te metu Absalonis fides liberat. Apud quem meæ respectum charitatis propriæ necessitudinis affectioni præponderare non dubitem. Quo dicto senioris vocem verecũda animi hæsitatione torpẽtem ad eloquẽda quæ iubebantur intrepidam reddidit. Is itaq; relationẽ ab insidiarum principio orsus: cunctasq; earum partes veris narrationis indiciis prosecutus: hoc nõ suæ sed alienę compertionis fuisse testatur, rogatum se tantum eadem regi referenda curare. Tunc rex eo secedere iusso: ductis alte suspiriis: priuatim apud Absalonẽ, queri cœpit: nũq̃ sibi vel cognationis ius: vel beneficentiæ meritum obtentui fore potuisse: quo minus malis propinquorum artibus appeteretur. Quorum fraudem si dissimulanter tolerare cœpisset: effectũ insidiis præbere posse: quæ tam potẽtum tãq; sibi familiarium studiis necterentur. Si vero parum adhuc publicato facinore supplicia de indemnatis sumere maturasset: doliq; notitia a paucioribus sumpta crudelius in æmulos consuluisset: innoxia capita confictis criminationis partibus obruere videretur: inuidiaq; virtutis accensus ad communẽ generis sui interitum variis insimulationis modis exsurgere necessitudinis euersor: affiniũq; consumptor censendus. Igitur & patientiam periculosam & vltionem si præpropera foret: probrosam existere. Ita se quem vindictæ modum apprehendere debeat ignorare, cuius & ignominiosa acceleratio sit & perniciosa dilatio. Cæterum insidiarũ periculis patere malle / q̃ in auctores facinus retorquere: ni mors sua ad aliorum confestim exitium redundaret: quã liberorum suorũ amicorũq; miserabilis strages: mox discordia ciuilis: sæuaq; exterorum irruptio: ac totius patriæ teterrima vastitas insequeretur. Hęc & cõsentanea rex crebris anxiisq; gemitibus prosecutus: quæ maxime sibi conducant Absalonẽ dispicere iubet. Ille se nihil a regis æstimatione diuersum perpẽdere refert: præfatus ipsum ex repẽ-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

tino vindictæ procursu non leuius famæ dispēdium q̃ salutis ex dilatione capturũ. Quamobrem animaduersionis ius diuino permittēdum arbitrio/ qui potis sit insidias quas eluserit publicare. Sed neq; rem cuius multitudo conscia sit diutule vulgus latere posse. Hortatur deinde corporis sui custodiam consuetis comitibus attē tius mandet: iubeatq; nunq̃ sibi inermes assistere: nec magis salutem suam diurnis eorum officiis, q̃ nocturnis excubiis vallari curet. Sic enim coniuratorum aliquos: se proditos suspicantes: repentinum propositi indicium edituros. Gratum Waldemaro consilium fuit. Cuius Roskildiam linquentis Absalon comitem agens: sollicitatur a Carolo petitionis suæ partes quas nuper apud regem egerit: iterare. Qd̃ exsequente eo: respondetur a rege: raram beneficii gratiam esse, qd̃ accipiens parricidio pensare studeat. Præterea miram quorũdam ingeniis & fallendi pertinaciam & dissimulandi inesse versutiam. Se nihilominus cum primum lutiam introierit insidioso militi munificum futurum: a quo potentiæ ius in id maxime vulgus affectari non dubitet. Iocunda Carolo promissio extitit: quã sibi per Absalonem expositam impensiore gratiarum relatione prosequebatur: finxit enim oris hilaritatem: lætitiamq; effusius prætulit: quam non tam recipiēdi beneficii q̃ implendi parricidii affectus progenuit: q; ei regiæ dissimulationis industria securitatis incrementa tribueret. Huic postmodum forte materni aui Eskilli per idem tempus a Gallia nauigantis appulsus/ vrbem Ripam cum Kanuto fratre petēdi causã præbuit. Quorum Benedictus quidam solo patre germanus: sed pellice editus regiæ clientelæ fortior q̃ fidelior comes: Waldemaro paucis post diebus q̃ Fioniã ingressus fuerat in propatulo prãdente, siue celandæ fraudis impatiētia adductus: seu parricidii qd̃ cogitauerat furiis concitatus: neglectis epulis cultrum quē forte prandendi gratia sumpserat: compressa manu: huc atq; illuc actum: varia ancipitiq; versatione stringebat: perinde ac vsum eius ad inferendas plagas agitationis exercitiis prædiscere cupiens. Interdum ferrum sinu condebat: detectumq; rursum digitis inserebat. Inter hæc assidue regem oculis destinabat: quibus nõ minus q̃ manui minarum inesse videretur. Cuius motibus amentię consentaneis: Waldemarus per sponsam filii Gerthrudem ob id muliebriter lachrymãtem oculos inserere monitus: Nicolaum: qui regiæ mensæ præerat: q̃ poterat arcanis nutibus accersitum: visum ad inusitatos Benedicti gestus obliquare tacite iubet: amotisq; post epulas mẽsis cæteris sibi propiorem consistere: prædicti equitis si quas moliretur insidias excepturum. Sed Benedictum tum ipsius regis, tum commilitonum plena stuporis contẽplatio ferrum vaginæ reddere coegit. Crediderim vero hunc animi æstum eius pręcordiis diuinitus ingestum eodẽq; auctore proditum facinus quo prohibitum esse. Tum demũ Waldemarus neglectum Absalonis cõsilium pœnitẽtia prosecutus: deuocatis in cubiculum militibus inter quos & Benedictus astabat: rẽ mœstam eisq; perq̃ maxime displicituram afferre se dixit: quam & prodere triste sit: & celare pestiferum: nec se dubitare quin eadem in cõmune delata amicorum mẽtes tristitiæ salebris sit implicatura: tantoq; eis plus amaritudinis incussura: quanto regem suũ propensiore charitatis cultu contingerent. Siquidem quorundam conspirationẽ de nece sua habitã non dubiis cõiecturæ rationibus/ sed veris consciorũ indiciis, certisq; rerũ vestigiis sibi proditã esse: cuius auctoribus primã salutis suæ custodiã credere consueuerit. Nolle vero se eorum declarare vocabula q; noxios resipiscẽdi induciis donare q̃ insimulãdi studio obruere mallet. Hortatur deinde majore cum sedulitate vallãdum

Benedicti Alemanni stoliditas.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

se curent: nec vsq̃ gladiis vacui incedentem comitari sustineant: stipandiq; officia hactenus per incuriam gesta deinceps elaborato famulandi studio prosequãtur: tantaq; id sollicitudine peragant: perinde ac quiuis propriæ synceritatis certitudine de aliena ambigere necesse habeat. Sed neq; se vniuersos notabiles ducere: de quorum grege complures ad mortem pro se excipiendam si res posceret: paratissimos sciret. Tunc milites mutua fidei æmulatione consciorum indiciũ flagitantes: a perfidis erga regem capitibus vindictam se exacturos promittunt: neq; aut necessitudinis aut familiaritatis gratia tẽperaturos: quo minus sanguinis eius cupidos pœnas quas mererentur/persoluere sint coacturi. Ad hæc rex referre: fidei synceritate contentos: vlteriores indicii partes expetere non oportere. Ita militum preces ab innocentiæ consciẽtia profectas/ plenum moderationis responsum cessare compulit. At Benedictus coniurationem a consciis regi proditam ratus: eũq; his quos incautos opprimere cuperet callidis simulationis ambagibus veniam pollicerí: plærisq; militiæ insignibus relictis: Iutiam qua potuit celeritate petiuit: detectæ factionis nuntio ad Magnum dimisso. Ita perfidum eius animũ mordax conscientiæ crimen regiæ mansuetudinis promissis fidem habere vetuit. Quæ res Magno proxima nocte nauigio Lubecam proficiscendi: indeq; Henrici contubernium expetendi causam præstitit. Eodem nuntio Kanutus & Carolus per Benedictum accepto: tacite Ripensium vrbe egressi: conscẽsa apud Randrusium naue præfectum Gothiæ Birgerum propinquitatis fiduciá petiuere. Adeo illos malignæ conscientiæ vis securitate defectos: subito pauore quati coegit. Quorum profectionem Eskillus: tum propriam, tum nepotum fortunam miserabilius questus infinitæ ægritudinis molestia prosequebatur: ob cuius magnitudinem linguæ debilitate contracta: parum vocalis euasit. Quem rex ad se Wibergi veniẽtem iocunda admodum fronte suscepit: ne quid suspitionis in eius aduentu reponere videretur. Quam regis moderationem pontificis prudentia æquauit. Supplicem enim pro nepotibus vocem mittere non sustinuit quo magis se ab insidiarum suspitione alienũ efficeret: neue eorum culpæ affinis/quos precibus seruare cuperet, existimari posset: consultius arbitrando taciturnitatis argumento malignitatis suspitionem vitare: q̃ offensam pro noxiis supplicando contrahere. Cui postmodum Scaniam profecto/opportuna medicorum industria debilitatæ vocis opem redintegrauit. At mẽtem eius ingẽti curarum æstu obsitam ægritudine vacare nepotum proprio spiritu chariorum fortuna passa non est. Adeo facilius corporis q̃ animi discrimina vitãtur. At Magnus facinoris pudore quam exilii causam haberet: Henrico pandere veritus: recõciliationis ab ipso dũtaxat remedia postulabat. Ille exulis vota auersari impium ratus: epistola ad Waldemarum transmissa: conceptæ erga Magnũ offensæ remissionem efflagitat. Ad hæc Waldemarus legatione q̃ literis respondere satius ratus: Henricum quẽ stabulo suo præposuerat: Germanicæ vocis admodũ gnarũ in Saxoniã dirigi curat: apud eius ducẽ Henricũ Magni perfidiã accusaturũ. Quo audito/ Magnus rubore in audaciã verso q̃ poterat pertinaciter obiectis se affinẽ negare: & veluti in augmẽtũ innocẽtiæ duello manum offerre: eodẽ acumine dissimulationẽ amplexus: quo facinus molitus fuerat. Refert legatus nõ ob hoc se eo missum: vt accusationis partes apud exteros ferro prosequi debeat: sed vt reum causam suã ad regis cognitionẽ transferre defensionẽq; patria lege decretã subire moneat. Tum duce quẽ defensionis modum aduersum hoc criminationis genus lex Danica statueret: rogante: penes fertũ pur-

Eskilli perplexitas.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

gationis morem consistere respondit. Tunc Magnus a duce rogatus: an tantum fidutiæ in innocentia sua reponeret: vt huius experimenti indicio spem defensionis petere auderet? Anceps id gen⁹ nec semper miraculo præditum aiebat: qd plærq; et insontes damnare, & noxios absoluere soleat: fortuitosq; maxime experimẽtorum euentus habeat. neq; enim diuinam potentiam tanta mortalium cura flagrare: vt quibuslibet eorum votis rerum naturam cedere compellat. Suspecta plærisq; respõsio fuit. Tum duce quã a se opem sperare debeat qui tanti criminis obiectionẽ patriis institutis refellere nollet/arctius perquirente: quid ageret incertus: aliquandiu responsi cunctationem exhibuit. Tandem vlteriori profugii diffidentia adductus: vltro regem aditurum se dixit: si sibi quẽcunq; causa exitum sortiretur: impunitatis fides daretur. In cuius fidutiæ certitudinem stabularius sponsionis suæ pignus offerre cœpit: præfatus capitali crimine damnatis patriæ legis instituto dilabendi inducias tribui: iisdẽq; e vestigio supplicium irrogari nefas haberi. Qua Magnus oblatione contempta: solam Absalonis fidem se pignoris loco recepturum asseruit. Quæ cũ rex ex legato cognosset: epistola duci redditur: qua Magno sub Absalonis obtentu/veniendi discedendiq; potestas promittitur. Quo euenit vt Absalon prius Magnum hospitio exciperet: q̃ vllum aduentus eius nuntium a rege sumpsisset: literas quæ pro eiusdem receptione destinabãtur nimio festinationis studio præcurrentem. Quibus tandem per regem susceptis sollicitudinem improuisi hospitis plenis fidutiæ promissis discutere curæ habuit. Quibus erectus Magnus: plus spei in Absalonis auxilio: q̃ metus in sua noxa reposuit. Quo euenit vt maiore formidinis parte deposita: propria repetere non dubitaret: nauigationem qua lutiam petiturus erat: necessariis vsibus instructurus. Quippe causam apud Aurusiam dicere iubebatur. verum hoc securitatis robur deprehensa secretorum eius legatio quassauit. Siquidem binas eius epistolas proditionis mandata gestantes: a publicorum itinerum obseruatoribus intercipi cõtigit. Quas cum regi allatas ab intermeantibus expertus fuisset: formulã qua signatoria vtebatur: proprii scribæ negligentia amisisam confingit. Idq; non solum inter suos: sed etiam apud Absalonẽ simulatione prosequi curauit: opinionem serere cupiens adulterinas epistolas a formulæ repertoribus odio sui fuisse compositas. Appetente causæ dictionis tẽpore: binis nauigiis instructus: Absaloni Sialandiæ & Scaniæ magnatibus comitato obuius affuit. Quo adito conscientiæ stimulis actus: trepidationẽ fide maiorem preteriteq; vitæ fortitudini indebitã exhibẽdo: nullis se exhortationibus vt lutiam peteret adducẽdũ iurabat: plus a se metus in regis offensa: q̃ opis in cuiuspiã patrocinio reponi præfatus. Præterea fortuitã sigilli sui amissionẽ causatus: æmulorũ cõmẽto occasionẽ ex eiusdẽ inuẽtione nactorũ inimicas regi literas suo noie cõficta asseuerabat. Sed Absalone tãetsi criminis acta ab eo cõfessio foret: nihil cõmissum quo min⁹ inuiolatus discederet/cõstãtius asserẽte: sociali illũ nauigatione psequit: plus amici monitis q̃ proprio pauori indulgens. Cui rex omni Danica nobilitate stipatus/apud villam Wibysibi per Absalonẽ oblato mensæ sacra cõmunicare passus non est: ne conuiuam agẽdo offensam deponere videretur. Quẽ die postero ad concionẽ vocatum suorum in eum benignitate exposita: maiestatis reum agere cœpit: pietatẽ parricidio reprehendere auidum: qd eius fuga non violẽter ingesta: sed a solo conscientiæ reatu profecta recẽter prodiderit. Ad hæc Magnus se nõ cuiuspiã delicti: sed minacis nũtii per Benedictũ accepti impulsu dilabẽdi consiliũ cepisse testatur: regiæ suspitionis causam

Magni pditia.

Magni accusatio.

Purgatio.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

e longinquo tutius ſpectaturus. Præterea mirari ſe quo pacto rex/propinquũ quem omni familiaritatis iure proſequi conſueuerat: inaniũ ſuſpitionum ductu perſequi ſuſtineat. Contra rex hoc eum ingratiorem quo meritorum ſuorum negligentiorẽ aſtruere: & in perfidiæ argumẽtum ſupradictas ipſius epiſtolas/quarum altera clauſa, altera aperta obſignabatur in cõmune proferre. Quas etiam per præſentes pontifices circũferri: & an vero Magni ſignaculo obſitæ eſſent: curioſius annotari præcepit. Qd inſpectantibus cunctis adulterinũq; eſſe negantibus: recitari eas in publico iubet. Aperta Scanienſibus ſcribebatur: regem ſuper complurium oppreſſione calũniãs: cunctoſq; ad bellum cum eo gerẽdum exhortans. Magnum repetẽdæ libertatis auctorẽ habituros. Clauſa ad Kanutum & Karolum eodẽ quo prior titulo mittebatur: quæ eos res in Scania nouare moneret: Magnũq; idẽ apud Iutiam facturũ promitteret. Sic regem viribus cariturũ maiorum regni prouinciarũ auxiliis ad eum cõmeare prohibitis. Perlectaſq; epiſtolas Magnus cũ reſpõſo excepturus putaretur indice metus ſilẽtio vtebatur. Quinetiã tantũ ſtuporis animo contraxerat: vt voce quoq; deficeretur: interna perturbationis notas confuſo oris habitu præ ſe ferẽs. Notabilis viri taciturnitas fuit: quæ ne confeſſionis loco duceretur: prudens Abſalonis interuentus effecit: miratu indignũ dicẽtis ad nouos criminationis obiectus hominem defenſionis dubiũ pleno meditationis conſilio reſpondẽdi officia tardius exhibere: protinuſq; eum dandi reſponſi gratia colloquio excedere: & quos velit ex amicis in conſiliũ contrahere iubet. Quo dicto recreatus Magnus atq; ad ſpem labefactandæ accuſationis erectus acceptis cõſultationis induciis: Abſalonẽ cum Tukone Wendilenſium antiſtite ſeuocat. Is Tuko patri eius Erico diaconatus obſequiis percharus habitus: deq; eius clientela ad pontificatum accitus fuerat. Cuius rei grata recordatione Magni charitatem propenſius animo inſitam habebat. Quem multum diuq; ob cogitati ſceleris immanitatem profectis a dolore conuitiis inſecutus: reſpondente eo epiſtolas aliena fraude contextas: ſuperuacuum id purgationis genus aſtruxit: non ſolum ſcripturæ: ſed & ſtili modum quo ſcriba ipſius Lambertus in dictandis epiſtolis vti ſoleat certiſſime recognoſcere pfatus. Cuius affirmationem Abſalone conſentaneis verbis proſequente: tantũ Magno deſperationis inceſſit: vt eos an ſibi confeſſionis remedia amplecti liceret trepide percontaretur. Tum Abſalon tametſi confeſſio periculo non careret: ad hanc tamen ante procurẽdum q̃ de venia actum, excuſſumq; foret negabat: ſuadetq; vti ſtupore depoſito: per ſe vel per amicum in poſterum diem induciarum facultatẽ audacter efflagitet: firmato animo rem felicius expleturus. Quibus admiſſis rex præſentem nobilium caterua veſpere iter ingreſſus: ad Vnnonis locupletiſſimi viri penates ſecum perduxit. In qua profectione Abſalon a Magno admodum æſtuante quiſnam defenſionis modus obiectis congrueret: curioſiore percontatione conſultus: nullam partẽ probro aut periculo vacuam agebat. Nam nec accuſationem tot rerum indiciis ſubniixam refellere promptum: nec purgationis partes detrectare ſyncerum: confeſſionis vero exitum ancipitem fore quam nulla venię certitudo præcurreret: Ita verax reſponſi dator conſultori ignorantiam prætendere: q̃ in dubiis certitudinem promittere: fidelius duxit. Tunc Magno omnia ſe veraciter relaturum: ſi veniam confeſſioni tribuendam ſperaret dicente: intrepide eũ ſibi ſecreta quæ vellet cõmittere iubet/nullum eorum indiciũ ad regem ex ſe manaturũ præfatus. Tum illo omnem inſidiarum ordinem patefacere cupiente: Abſalon narrationem admittere noluit:

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

ne eam ſacerdotali miniſterio confeſſionis loco recipere videretur. Suadet itaq; Sunonem & Eſbernum: ſecum adhibeat: quos in rebus arcanis tegendis induſtrios ſciat. Quibus admiſſis Abſaloniq; data fide pollicitis, abſq; eius conniuētia nullam ſe præſentis arcani mentionem acturos: Magnus inſidiarum ſeriem a principio retexere orſus: non ſolum ſe cum his quorum crimen teſtis fuga prodiderat: iure notatum aſſeruit: ſed etiam complura ad regis caput pertinentia adhuc eius notitiæ parū indita/ apertiſſima confeſſione detexit: Eſkillū (Aſceri hic filius erat) & Chriſtiernum patre Suenone natum: eiuſdem culpæ conſcios aſſeuerando: Chriſtierni fratrem Aſcerum cui in templo Lundenſi prima poſt antiſtitem dignitas ceſſerat: coniurationis conſilium ſciſſe potius q̄ probaſſe teſtatus. Confecto itinere poſtq̄ opportunum colloquio tempus occurrit: Abſalon cum Sunone & Eſberno regem paulisper ſine arbitris eſſe iuſſum contemplari cauſæ exitum monet, in qua nec accuſationem actori inſtruere expeditum: nec reo confeſſionem amplecti tutum ducatur. Qui ſi indemnatus abſcederet: complures ad innocentiam ſibi decernendam adduceret. Sin confeſſus venia careret: ſimplicitatis exemplo culpæ ſociis tegendæ eius documentum præberet. Igitur elaborandum vt ſpontanea ab eo confeſſio elici poſſet/ quem teſtimonio inſequi promptum non eſſet. In hanc ſententiam perducto rege: & ſe pœnam confeſſioni remittere promittente: cum Magnus poſtera die in cōcione ab eo quid ſuper reſponſo deliberaſſet interrogatus fuiſſet: a cōiurationis initio orſus pudore poſthabito: omnem inſidiarum contextum: non ſolum conſcios/ ſed etiam loca rerum ac tempora perſtringendo: vera narrationis ſerie proſequebatur: regem inter tot peruicaciſſimę artis ambages, non ſorte humana/ ſed diuina opera ſeruatum affirmans: ſeq; non aliud magis mirari q̄ q; fraudem tanta familiarium arte compoſitam propitiæ fortunæ interuētus eluſerit, hominēq; tot ciuium dolis petitum caſus incolumē ſeruare potuerit. His dictis/ genibus regis ſupplice vultu gemebundus aduoluitur. Quem rex præteritæ amicitiæ verecundia conſurgere iuſſum: ingratæ mentis exprobratione coarguit: illius per inſidias opprimendi cupiditate perfuſum: cuius a primæua ætate perpetuam charitatem expertus fuerit: a quo belli Grathici temporibus: non tantum ſpiritum ſibi datum: ſed etiam adiecta poteſtatis incrementa meminerit. Se enim non ſolum propinquitati ſupplicium remiſiſſe: ſed etiam munificentiam impēdiſſe: eum vero cum fidem beneficio debuiſſet: perfidiam rependiſſe. Itaq; meritorū ſuorum obliuionē ab eo tam nequiter actam admirans: nec priſtinæ confeſſionis aſſertione cōtētus: an ſe per inſidias opprimere cogitaſſet inquirere perſeuerauit. Ille nec animū ſibi nec arma nihilq; q̄d tanto facinori attinuit: excepto dei nutu defuiſſe ſubiūxit. delectatus rex tā audaci hominis reſponſo: veniā ſe confeſſioni tribuere: non familiaritatē reſtituere dixit: ne rurſum amicitiæ copia inſidiarū irritamentū exiſteret. Eūdem quoq; tacita ad Kanutum Karolūve mādata habere prohibuit: monitum ne culpam repetere velit cui diuinam potētiam tam conſtanter obniti perſenſerit. Ille ſe ſi quid tale cōmitteret: vlterioris veniæ remediis indignū vocare: ne precibus quidē ſalutē deinceps tueri auſurum. Quo rex ſedendi locum repetere iuſſo protinus Suenonis filiū Chriſtiernū quē peracta Magni cauſa p ignorātiā caſus obtulerat: iracūda admodū accuſatiōe pſequit. Qui cū ſe cōſortis indicio pditū accepiſſet defenſionis inops cōfeſſione veniā ipetrauit: nec ſolū ſpiritū/ verūetiā bonorū omniū incolumitatē aſſecutus eſt: exilio dūtaxat pœnas dare coactus: ne prōptus ad crimē regreſſus ſuppe-

Coniuratiōnē detegit Magnus.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

teret. Ita moderatio manifestam militis culpam: extremũq; supplicium meritã: pro scriptione insequi contenta extitit. Taliter exacto concilio Magnoq; Fioniã reuerso Waldemarus insulam ferarum gregibus abundantem more regio prædæ venaticæ vacaturus ingreditur. Quo loci Absalon & Ascerus a maximo pontifice Eskillo ob veniam eius nepotibus conciliandam: quę Magni exemplo sponderi videbãt: trãsmissi inexorabilem regis animũ experti sunt: a quo demũ Ascerus an coniurationis fautorem egisset rogatus: cognitioni se quidem affinem: sed a consensu immunem asseruit: nec tam odio regis q̃ delationis pudore, prodendiq; commissi verecundia hæc fecisse. Quẽ confessionis modum diuturni postmodũ exilii causam habuit. Huius legationis contemptum tam ægre Eskillus tulit: vt variis corporis pestibus cõtractis: grauib⁹ hyemem morbis exigeret. Qua finita Waldemarus Daniæ Suetiæq; primoribus accersitis regales filiæ nuptias exornat: quibus peractis Waldemarum Eskillus secreta allocutione petitum enixe deposcit: arcani quod ei committere velit intempestiuam confessionem non arguat. A quo postulata sperare iussus: iampridem deponendi pontificatus allatam sibi cupidinem dicit, quem tanto oneri imparem ætas viribus defuncta constituat: neq; enim in fastigio se: sed priuatũ ac procuratione liberum decedere velle præteritæ conuersationis habitũ monastica mutaturum. Quem cum rex verbis charitatẽ simulãtibus proposito prohiberet: idq; ei sine Romana auctoritate exequẽdi fas esse negaret: habere se summi põtificis epistolas: per quas non solum abdicandi honoris licẽtiam: sed etiam transferẽdi in quẽ vellet/ potestatem acceperit testatus est: huc accedere q; se Romanæ legationis officio fungentem: ne sedes successore vacua habeatur: subrogationis curam exhibere par fit. Quod dictum rex/ Ascerum ab eo pontificem adoptari ratus/ suspitione insequi cœpit: nec dubius Kanutum & Karolum siquid vlterius aduersum se conati forent multum ab auo virium contracturos: cum diu verbis amicitiam præferentibus egisset: ad postremũ votis eius annuere se dixit: q; Romanę sententiæ decreto obuiam ire nequeat: penes quã publicę religionis norma consistat. Tum Eskillus honoris abdicationẽ contractorum pontificum frequentia celebrari magni æstimans: profecturum ab vrbe regem precari institit vti ipsos exacto mense secum reducat/ quos non solum suæ renuntiationi: verũetiam noui antistitis creationi interesse expediat. Quam rem prorsus silentio dignam existere: ne cognita quẽq; electionis metu dilabi cogeret. Quo concesso statam interim solẽnemq; popularium concionem ingressus docet quantam subitorum charitatem fastigio functus exhibuerit: q̃q; beniuolo studio merita sua publicus eorum fauor pensauerit. Iam vero sibi re pontificali cedere in animo esse: cuius amministrationi supremæ ætatis suæ habitum dissidere cõspiciat: ideoq; se eorum curam quã hactenus plenis pietatis officiis gesserit: diuino mandare præsidio, cunctisq; sibi militiæ fide deuinctis huiusce generis nexũ remittere: super hæc omnia alienis delictis veniam dare: propriis petere, vniuersos etiam discessum suũ piis precibus prosequi: votisq; pro se excubare precatur: parem se eis dignationem repẽsurum pollicitus. Adeo autẽ miserabiliter in concione egit: vt eam lachrymis suffusam dimitteret. Qua soluta Absalonem Sialandia redeuntẽ missis quibus exciperetur equis: penatum suorum hospitio vti compulit. A quo qd ita plæbem mœstitia affecisset rogatus: tum seniũ suũ, tum exilium nepotum dignitatis sibi patrięq; fastidium afferre respondit. Huc accedere voti religionem qua se dudum Bernardo Clarauallensi põtificatu vltro cessurum, priuatãq; vitã & hono-

Eskillus põtificatu abire parat.

Eskilli in concione verba.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

ribus defunctam acturum spoponderit. Die postero quũ prædicti prouinciarũ antistites in ædẽ Laurentii matutine coissent, ornamenta sacrarii armamentario egeri/cõspectuiq; subiici iubet, quantũ veteri altarium cultui/pristinoq; sacrorũ splendori noua ac religiosa liberalitate adiecerit/in propatulo ostendere cupiens. Quibus prolatis/voce suspiriis permixta/ quantis charitatis impendiis pro subditorũ pace ac stabilitate excubuerit: quot erumnis/quot periculis obsitum omne pontificatus sui tempus exegerit/edocet. Quem ob hoc se deponere statuisse: q; ætatis suæ magnitudinem vlteriori eius functioni inhabilẽ sentiat. Cuius orationẽ rex respõdendi officio subsecutus, eum tametsi crebras cũ regibus simultates gessisset/pontificis partes laudabiliter executum affirmat. Suæ vero sententiæ resignationis eius propositũ non placere: cui iam eo ætatis peruentũ sit: vt malignitatis vltra notari non debeat. Deinde eũ proprio motu /an suo cõpulsu pastoris officium detrectaret fateri iubet. Tunc Eskillus directis in aram manibus, iurare et præsentia sacra testari se non odio regis/aut vllius iniuriæ ex eo receptæ violentia, sed perituri honoris fastidio/perpetuiq; studio huc propositi esse perductũ. Grata regi responsio fuit cupienti vera pontificis assertione calumniæ suspicionẽ vitare. Rogat deinde an vnq; regia seueritate pœnas ab his exigere supersedisset/aduersum quos ille pontificalẽ censuram prior distringendã curasset? Quo nihil tale eum egisse fatente, graui metu liberatum se dixit/veritum ne subita antistitis abdicatio occultam apud cõplures sibi notam crearet. Romani deinde pontificis epistola: sine cuius nutu rex dignitatem ab ipso deponendam negabat/in cõmune relegẽda profertur. Ea scribebatur/ Romanũ antistitem Lundensi pontificalis ministerii laxationem petenti: q; eũ huic muneri perutilem scisset hactenus repugnasse: nunc vero precum eius perseuerantia superatum/ætati ipsius assiduoq; languori petitæ rei licentiam detulisse. Cuius auctoritati rege refragandum negante/sua sede exurgens/virgam anulumq; præcipua pontificalis sacerdotii insignia altario imponens/perfectam sui muneris abdicationem agere protestatus est. Cuius facti miseratione lachrymæ astantibus obortæ suspiriisq; murmuris instar reddentibus ædes repleta. Igitur Eskillus, qui regni clerum excussius nosset/sedis a se relictę successorem a rege circunspicere rogatus. Cõprobata monitoris industria, aliam Romanæ dignitatis epistolam explicat: qua sibi legationis habenas tenenti subrogandi antistitis arbitrium mandabatur. Ea perlecta potestatẽ quã sibi indulgentia Romana detulerat, ad eos quibus eligendi ius esse consuerit/transferre se dixit: q; vltro iure suo cedere, q; alienum offendere malit: ne ecclesiam pro cuius maiestate tuenda semp excubuerit, consueto libertatis beneficio fraudare videretur. Tunc iisdem regi vti consilium suum exponeret/obsecrantibus: regeq; cleri postulationem sub plæbis nomine: cuius se partibus proloqui referebat/consentaneis precibus prosequente/sententiam suam inter diuinam/ humanamq; charitatem fluctuari asseruit: quarum alteram tacẽdo/alteram loquendo offendere posset. Dei namq; mentẽ exasperaturum se esse, si illius quem huic maxime regimini idoneum scisset, indicem agere supersedisset. Si vero hominem huius officii gnarum/pontificisq; partes alibi laudabiliter executum/sed et pro patria difficilia audere solitum nuncuparet, familiaris et propinqui gratiam violaret: quem huius honoris oblationẽ auersari nõ dubitet. Tunc cuncti quisnam ab eo destinaretur animo perpendentes/solam vocabuli certitudinem flagitant. Et ille Roskildensem (inqt) antistitem mihi ppinquitate/vobis opinione notũ designo. Igitur compluri-

Eskilli liberalitas.

Verba Eskilli archiepiscopi.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

bus bene ecclesiæ consultum acclamantibus, exurgens Absalon maiorem hunc fascem q̃ vt humeris suis imponi debeat/refert: nullo se pacto ad deserendam ecclesiã adduci præfatus: quam angustissimis rei Danicæ temporibus susceptam ad eminẽtem fortunæ habitum summa animi corporisq; fatigatione perduxerit: cuiusq; nõ solum externum hostem armis submouerit, sed etiã veterem atq; hæreditariã paupertatem fœlicibus opum incrementis mutauerit. Tum ii quibus suffragandi ius erat ab Eskillo taciturnę hæsitationis increpiti/et cuinã officii sui partes cedere vellent rogati/paribus in Absalonem votis pnuntiant: adeoq; concordes suffragiorũ voces misere: vt nihil in his diuersum aut dubiũ reperires. Nec oris officio contẽti manu comprehensum ad sedem quã ei voce detulerant/vi ptrahere conantur. Nã primus Eskillus iniectæ in eum dexteræ exemplo cæteris idem audendi fiduciã tribuere videbatur. Qui etiã vt mos est concinere exorsi/celebrem electionis concordiam decoro psallendi officio prosequuntur. Quorũ plenum venerationis concentum populus ingenti plausu tripudians, sacro cantilenæ genere æmulabatur/gloriosis clericorum vocibus aliquid honorificæ modulationis adiicere gestiendo, personantibus aliis, deformem sibi taciturnitatẽ existimans. Adeo in eligendo eo tota multitudo vnã beniuolę suffragationis vocem habuit. Ille vero trahenti se turbæ summis corporis viribus obluctatus, complures robustiore impulsu præcipites humum petere coegit. Ab iisdem quoq; exuuiæ renitenti detractæ: iamq; res ad vim et rixam vsq; progressa/pmixtos strepitu cantus exaudiri non patiebatur. Igit̃ Absalon ad sedem pontificali fastigio cõsecratam pia plæbis violentia perductus, in ea collocari passus nõ est: ne vlla ex parte cogentibus assentiri putaretur. Quamobrẽ prius ab Eskillo/mox a Waldemaro oblati sibi diuinitus honoris ornamenta amplecti rogatus: ne præsentis ecclesiæ maiestatem nouo et inaudito contemptu perfunderet/impetrata loquendi copia, ad appellandi officium procurrit. Cumq; precibus obsecuturus putaretur, validissimum repugnationi suæ tutamentum adiecit. Rapuisset alius oblatæ dignitatis beneficium/auideq; se tanti sacerdotii tribunalibus ingessisset. Nicolaus Roskildensis chori senior super irrogata antistitis violentia parem appellationis vocem edere cunctatus non est. Tum Eskillus aliquanto cõcussior, certissime se suffragatorum partibus affuturum dicebat/sensurum Absalonem sua an illius vota plus momenti Romæ sint habitura. Hinc missæ studiũ datur. Qua percelebrata, benedictionem Eskillus Absalonis ministerio præstari præcepit. Hac vsurpatione eum electionis assensorem efficere gestiendo: se iam cunctis pontificatus partibus defunctum huic ministerio congruentia amplius exequi non oportere præfatus. Quem Absalon tametsi pontificalia deposuerit, legationis tamen iure benedicendi prærogatiuam retinere dicebat: neq; ad inferioris potentiæ viros debitum fastigio suo munus relegare debere. Ea Absalonis verecũdia senem voti cupidum neglectæ dignitatis suæ meminisse coegit. Alio quoq; moderationis genere repugnationis eius perseuerantiam idem labefactare tentauit. Siquidem in cubiculum deuocatum cum precibus pflectere nõ posset, genibus nixus plenis supplicationis lachrymis aggredi conatus est. Profectu vacuus tertium irritamenti modum: quo electi mentem ad suam sententiam adduceret excogitauit: incertum relinquens maior in cogente, an resistente perseuerantiæ conatus extiterit. Siquidem equites suos numero et amplitudine insignes ad eũ direxit militari fide se eius partibus obligaturos. Quorum Absalon famulatum repudians/se prorsus in hono

Absalon refugit primo Danorũ archiepiscopatum.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

rem eorum obsequiis dignum consensurum negabat. Qua demum constantia eui-
ctus Eskillus ne supellectilis: quam ecclesiæ relinquere statuisset, obscurior deposi-
tio foret: eundem in arcanam vestibuli partem abductum instantius hortari cœpit
vti saltem oculis eam subiicere dignaretur. Sed et hanc quoq; sollicitationis ptem
superiorum victor mire contempsit: ne qui gloriæ tentamenta calcasset, auaritiæ ir
ritamentis succumberet. Quamobrem Eskillus ira accēdi creditus, minus se bono-
rum q̄ cogitauerit (inqt) sacris atq; domesticis vsibus relicturum/ipmq; tam stoli-
dæ pertinaciæ quandoq; damna sensurū. Aureo deinde poculo regem/Absalonēq;
simili muneratus est. Prętera neminem ex amicis indonatum reliquit/apud patriā
sibi præclara liberalitatis monumenta creare cupiens. Varia quoq; membrorū de-
bilitate perstrictus, ad postremum etiam igne (quem sacrum vocant) quadam cor-
poris parte respersus abscedere maturauit/perinde ac diuinitus iniecti sibi suppli-
cii cruciamenta sortitus. Quem quū Absalon Scania excedentem castelli sui hospi
tio excepisset/seq; tanto pedum frigore teneri/vt noctu quietem capere non posset
conquerentem audiret, calidum laterculum cistula crebris foraminibus distincta
inclusum plantis applicuit: eoq; fomenti genere præfrigido seni patientem quietis
calorem restituit. Cuius medicamenti beneficium hoc Eskillo gratius fuit, q̄ ab ar-
tificis charitate/non scientia aut professione manauit. Qui quū Absalonis nauigio
comitatuq; Slesuicum perlatus fuisset, cyphum argenteum ab eodem sibi pro mu-
nere oblatum suscipere recusauit/prętatus se deinceps nullum insignium vasorum
vsum habiturum. Idem quū regem Slesuicensi in ponte obuium cōuenisset, ita cor-
poris debilitate solutus est: vt a plærisq; exanimis putaretur. Recreatus tādem, fre
tumq; rate transgressus/ac præsentes benignius exosculatus inter flebiles amicorū
voces plorabundus/et ipse curriculo per Absalonem procurato quū prorsus equi-
tandi impatiens foret: quo mollius veheretur/imponitur. Cuius flentis discessum
amicorum turba ipsum vlterius nō visura pinde ac funus lachrymis prosecuta est.
Post hæc regis legati cum Lundensibus cogendi Absaloni gratia Romam mittun
tur. Qui primum Clareuallū profecti, reperti illic Eskilli epistolam: cuius ea tempe
state non mediocris apud curiam fauor vigebat/in adiumentum suæ petitionis ac-
cipiunt. Nec minus Absalon ac Roskildenses legationibus curiam fatigant/electio-
ni quam Lundenses confirmatum peragebant/plenis reclamationis sententiis obni
tentes. Interea proceribus apud Roskildiam paschali tempore feriatis/cōuiuioq; p
summam omniū hilaritatem exacto, per Thordonem Lundensium præfectum regi
significatum est/Thormerum quendam Magni nuntium nuper Gothia reuersum
tanto itinere Scaniam esse transgressum: vt captionem celeritate vitauerit. Cuius
occupandi gratia Beltensem transitum insidiis esse vallandum: quem ab eo ocyus
adiri ambiguum non fit. Rogatum super his Magnum/pręsidiumq; negationis am
plecti conatum/rex tuto fateri posse promittit. Ille summa cum dissimulatione obie
ctorum fidem leuare siquid huiusmodi compertum foret/vlteriorem sibi veniā ne-
gari precatus. Rex negatorum incredulus, Adulfo cuidam insignis fidei sed clerica
lis conditionis: q̄ propter Beltcum littus habitaret/obseruationis negocium man
dat, per satellites ad eum directos cultus et corporis notis: quibus prædictus Ma-
gni nuntius dinosceretur expressis. Taliter captus Thormerus: ac coram rege sup
mandatis: quorum esset gerulus/perquisitus, post diutinæ negationis ambages quę
stionis metu credita sibi secreta detexit/lignum compactile: quale more Danico in-

Eskillus sacro igni cor reptus abire cogitur.

Magni nuntius.

Danica scytale.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

ter amicos sigilli vim obtinet/a se epistolæ loco gestari confessus: cuius dimidium a Kanuto & Karolo pinde ac syngraphus haberetur. Cuius nequitiam rex vinculis mulctare contentus, Absalonis eum custodiæ tradit. Igitur per Nicolaum stabuli sui præpositum Fionienſium militum eum sequi iussorum auxiliis succinctum Magnum perinde ac denuo sibi insidiosum/pœnamq; perfidia meritum capiendum curat. Qui in cubiculo nocte cõcubia circũuentus dũ pristinę virtutis immemor salutem latebris / non armis circunspicit, post aulæa repertus abstrahitur. Ita nescias miseriorem eum deformitas captionis, an captio ipsa reddiderit. Oblatus regi quũ super insidiarum consilio rogaretur, aliquandiu obiectis se affinem negabat. Tandem conuincentibus eum captiui indiciis/dissimulationisq; materia non suppetente, confessione crimen aperuit. Cuius mentem rubor nescio magis an supplicii metus affixerit. Hunc rex ad vrbẽ Laterensem missum/ Thorberniq; custodiæ traditum/carcere q̃ morte mulctare maluit. Per idem tempus Sclauorum piratæ spoliatis Waldemari legatis, nauigium muneribus eidem a socero transmissis onustum cepere. Cuius reposcendi gratia nuntiis ab eodem missis superbe responsum dedere. Qua iniuria Waldemarus (vt par erat) accensus, Henricum in societatem vltionis sollicitat, Rugianisq; q̃ hostilium locorum gnari essent in commilitium euocatis. Per Suinam inuectus, Iulinum oppidum incolarum fuga desertum incendio tentat Henrico Diminum obsidione complexo. Qui quum expugnationem dubiam/difficilemq; animaduerteret, amnẽ qui castra sua a mœnibus diuidebat transuerso deductum alueo/remotiore cursu vrbem præterlabi coegit. Quo facto hostium muris summam defensionis opem conciliauit/præsidium eius pro oppugnatione molitus. Ea re effectum est: vt actam æstate obsidionem autumno inglorius solueret. Cuius discessionem fortuitum vrbis incendium subsecutum est, suis viribus tribuente fortuna, quod Saxonicis deferre dignata non fuerat. Eadem benigniore Danos lumine contemplata: eorundem ministerio Cozcouam vrbem conflagrare permisit indigenas vero metu palantes ad loca paludibus obsita viriũ inopia confugere coegit. Quod Absalon captiui cuiusdam cum fratre minore/coniugeq; et liberis comprehensi indicio expertus rogare eum cœpit, an suam suorumq; libertatẽ latentiũ ciuium proditione mercari cuperet? Ille conditionem cupide pactus, seipsum terrestribus copiis petendam/paludem cincturum/fratrem vero nauigaturis ducẽ promittit. Sic em̃ Sclauos ancipiti fuga implicitos nusq̃ dilabendi materiam habituros. Ea palus a superiore per angustum amnis discrimen abrupta/ minoribus duntaxat accessa nauigiis erat. Quibus dum Absalon eam peteret, a captiuo errorem simulante ductum minis extorsit/saltumq; meditantis ceruici nexum inferri præcepit. Multi in eum ex Sclauis dum cimbis fugam capessunt/incidunt. Armenta ab iisdem inter mare paludemq; coacta a Sialandensibus capta/ ac per totum exercitũ distribui curata sunt. Quæ res ei plus inuidiæ apud socios/q̃ gloriæ quæsiuit: q̃ ab vniuersis capiendum erat, a solis Sialandensibus occupari dicentes. Quo paludem egresso, quidam ex nautis petulantioris linguæ ducem supplicio dignum per iocũ dixere: q̃ quum nauigationem præmonstrare deberet, ignorantiam finxerit/ promissumq; suum secutos simulato errore fallendos curauerit. Ille ludibriis pro serio ductis, laqueo destinari se ratus/dum aquam e stagno tanq̃ munditiarum gratia peteret, vltro præcipitato corpore profundum insiluit/anticipare fatum, q̃ expectare præoptans. Qua temeritate dubium reliquit/perierit ne, an sub vndis saluus ena-

Magnus capitur.

Vrbiũ fortuitũ incendium.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

uerit. Quibus rursum (vt fieri solet) euomitus restim quã collo innexam habebat, manibus ne per eam attraheretur complicandam curabat. Mersus denuo visentes eadem qua prius ambiguitate compleuit. Sed corpore eius tandem exanimi reperto, dubietatis quieuit contentio. In tantum autem illic exercitus noster captiui pecoris gregibus abundabat: vt in iisdem agendis quotidiana pastorum opera vteretur. Quorum discursum periculo vacuum generalis earundem partium vastitas efficiebat. Quam tanta incendiorum vis pepererat: vt hirundines quoq; tectis quibus habitare consueuerant orbatæ/ gubernaculis nauium ac proris fœtũ procreaturæ nidos affigerent/ domiciliorum vsum ab hostibus mutuantes. Post hæc Rex Henricum diutina Diminensium obsidione suspensum alloquio petiturus, terrestri itinere arrepto, vrbem Cozcoam a nemine defensam igni implicitã reliquit. Cuius processum tum amnis cuiusdam profunditate insignis: tum vlteriorum locorum difficultas indicata cohibuit. Hinc Regi in Caminensium prouinciã transitus fuit: quã rurali magis populatione, q̃ vlla munimentorum oppugnatione permensus, Camino duntaxat inaniter attentato, nauigia quis captiuum pecus veheret prendenda curauit. Hæc tam vber pecoris/ opportunaq; commeatibus erat: vt exercitum nostrum bimestri edulio aleret. Legatione deinde ad Henricum missa præsenti militiæ finem imponere iubet, illo obsidionem quã frustra gesserit/ ocyus soluturo. Quibus responsis acceptis interiacentia quæq; partim ferro/ partim igni adortus, per summã hostilis rei populationem Walagostum accedit. Quo viso Walagostenses Zulistro duce extremã pontis sui partem conuellere cœperunt: nequis hostium per eum irrumperet/ inhibituri. Cuius fragmentis pauci ex nostris perinde ac scalis vtentes/ amminiculantibus sociis ascensu obtento, hostium vrbe exilientium irruptione petuntur. Quibus ob paucitatem resistere nequeuntibus, Hemingo excepto, omnes cessere. Absalonis hic armiger erat/ leuibus armis instructus ad discrimina subeunda promptissimus/ semperq; se periculis immergere solitus. Qui dum se paruulo pedis regressu vrgentibus subtrahit, talis gladii quo cinctus erat longitudine offensis, supinus concidit. Quo lapsu plus gloriæ q̃ incommodi expertus est. Nam inter crebras hostium hastas, quibus acerrime petebatur/ non tam suo q̃ fortunæ clypeo protectus/ vt primum genibus se excipere potuit, districto ferro propiorum tibias appetiuit. Quibus paulisper cedere compulsis, sublimis desiliit/ sociorumq; tandem ex pudore fortitudinem capientium accursu petitus, oppugnatores vrbem repetere coegit. Ita ad suos regressus ac toto corpore integer repertus, ammirationi visentibus fuit. Igitur non solum fortitudini ipsius/ sed etiam fortunę veneratio tributa est. Ea tempestate Romani scismatis controuersia astipulante Cæsare Federico pertinacissimo Germanorum errore compluribus annorũ curriculis alita/ veri põtificis Alexandri pedibus proculcata/ succubuit: diuiduũq; ecclesiæ statum catholicæ concordiæ vinculum colligauit. Quo in tempore Regis Lundensiũq;/ necnon Absalonis legati Roma regressi/ læto patriam nuntio compleuerunt. Qui tametsi diuersas atq; cõtrarias res petitione complexi viderentur, ea tamen Romani pontificis industria sunt excepti: vt pars vtraq; sibi pro votis consultum gauderet. Nam et Absaloni Lundensem pontificatum assumere iussum: et Roskildensem administrare permissum. Ita geminum ecclesiæ regimen in eius ius ditionemq; concessit: alterum præcepto/ alterum indulgentia sortientis. O nouam et inauditam curiæ munificentiam/ recusanti pallium ingestum est: insigneq; quod

Subactio Sclauorum xxii.

Incendiorũ vis.

Cozcoa incenditur.

Hẽmingi periculum et virtus.

Scisma. ortum anno 1160 quod viginti sex annis durauit tandem pax inter imperatorem Fredericum et pp. Alexandrum iii. Venetiis facta anno 1176.

Absalon fit eps Roskildensis et archieps.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

petentibus ægre præstari solet, repugnanti violenter imprimitur. Dignos humeros, quibus tam præclarum onus imponeretur. Veniens siquidem Romanorum legatus Galandus Lundensi clero Roskildiam euocato, præsentem Absalonem non solum literarum recitatione: quæ eum electioni parere iubebant, sed etiam anathematis comminatione: quo se aduersum eum (si repugnare perseuerasset) vsurum dicebat: electoribus assentiri/fidemq; obeditionis solenniter ab iisdem recipere coegit. Quem postmodum Lundensi in templo: pallio quod attulerat muneratus/die postero Ripensium electum Homerum religioso eius ministerio pontificem consecrari conspexit. Ita legatione synceríssime atq; integerríme gesta, hybernis exactis, Romam reuertit.

Explicitus est Liber Decimusquartus
Incipit Decimusquintus.

Frederici submersio q apud Soram sepultus est. Miraculũ in corpore episcopi.

Hoc vocabulum [precordialis] vix credo a Saxone positum.

Ost hæc Rex nõdum vltionis in rerum suarum raptores satietatem adeptus, expeditione eam petere statuit. Quam dũ septentrionalibus lutis supersedere iussis/ australes immenso ventorum flatu peterent, Slesuicensiũ antistes Fredericus perfectissimũ honestatis specimen/dum veli magnitudine eximiam aurarũ molem/intolerabilesq; nauigationi notos cõplectitur: defecta gubernaculo puppe cum omnibus pene sociis periclitatus/contractæ classis animos ingenti luctus acerbitate confecit. Cuius fato minus triste non fuit: q; sociorum cadaueribus vltro repertis solum eius corpus impensius perquisitum/ante Spiritus sancti solenne deprehendi non potuit. Cuius tempore Sialandico littori appulsum non odore triste/nec aspectu deforme compertum est prorsus: vt corruptela vacuum existimares. Quo integritatis habitu sanctitatem viri diuinitus declaratam crediderím. Nec minus veneratu dignum: q; idem frustra ab amicis quæsitus/eius potissimum festum corporis sui repertione clarescere voluit, cui peculiaris cultus officio honorem habere consueuerat. Tum vero insignis Absalonis gemitus erat præcordialis amici casum lugentis. Rex copiis apud Falstriam obuius/vocata maiorum concione, prouisum sibi, inquit, paruula manu magnas hostium cõpias non lacessere/eam militiæ conditionem habenti cui plurimum gloriæ vel opprobrii debeatur. Quamobrem se potius Absaloni/Kanutoq; filio expeditionis summã committere: si bene rem gererent, aliquantulum laudis: si male, parum vituperii relaturis. Illi iussibus celeriter obsequuti Rugianorum etiam classe quanta subito contrahi poterat adiuti, incessata nauigatione Ostroznam accedunt, in occupando hoste non minus celeritate, q̃ audacia vsuri. Quorũ tam latens improuisaq; irruptio extitit: vt plærosq; Sclauorum domi inopinatos opprimerent/puinciamq; penitus

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

incautam vastassent: ni incendio demũ ab inertioribus edito proderẽtur. Illic binis forte Sclauis nauigio fugam quærentibus quũ alterum a Gerimaro teli iactu prostratum reliquus vlcisci cuperet, cognito ꝙ Rugianorum ducem appeteret/telo verecundius abiecto dilabitur. Tanta apud hanc gentem viris in fastigio positis venerationem penditur. Interea classis per Penum amnẽ allapsa: equis quos inter pascua reperit captis, Walagostum progreditur. Cuius pōte disiecto/transituq; obstaculis vacuefacto/ꝓpter mœnia ancoras iacit, oppidanis impata adhuc tormẽta tractãtibus Eadẽ obsidionis fastidiis nauigationis dispendia anteponẽs/tam vagum sparsumq; militiæ genus secuta est: vt hostibus errore ludificatis vbinam maxime sua tueri deberent, incertum relinquerent. Squidẽ euitatis locis in quibus eos obuios habebat, defensoribus vacua petebat. Quibus eadem accedẽtibus ex consulto cedebat/et ad partes præsidio carentes militiam transferebat. Et ne vlla negociorum intermissio foret, peditibus remigio noctes/somno dies exigere: equitibus vero nocturnam requiem diurnis militiæ laboribus rependere/constitutum. Aduersum quem excursationis modum Bogiszlauus et Kazimarus nihil in armis remedii ducentes, animaduerso patriæ vastitatem nostrorum non minus agilitate q̃ viribus inchoatam suo ductu propulsare non posse, emendæ pacis consilium capiunt/quorum arma ferre non possent amicitiam mercaturi. Quibus accessis eorum se viribus impares cõfessi, præsentium finium iacturam inter damna ducere non simulant / amplissima Pomeraniæ deserta nouis sedibus cõplexuri. Ad hæc Nicolaus Falstricus in risum solutus sinistre eos patriæ consulere dixit: cuius inferiora Danis/superiora Polanis finitimorum manu huc atq; illuc iactati cedere cogerentur. Quo dicto patriæ salutem circumspicere moniti, centum libris nummum Absaloni, ꝙ penes eum expeditionis arbitrium esset: totidemq; Kanuto promissis legatorum a se captorum dimissionem cum duobus milibus talentum: qua summa rapinam regi inflictam repẽdere pollicentur. Ad hæc Absalon responsum moratus, seductis maioribus offerri conditiones ab hoste dixit: quarum vsus pnicioſus patriæ, si gratus: contemptus vero commodior q̃ charior esset futurus. Siquidem pecuniam regi/pacem ciuibus/captiuis missionem/pacti nomine lucri fauori q̃ vtilitati propius emolumentum esse. Iisdem vero pro nihilo ductis a bello non recedere saluberrimum. Iam em̃ Sclauorũ vires eo tenuitatis esse redactas: vt si pax desit, deditionem sequi necesse habeant. Ita se suis bellum an pacem probent deligendum relinquere: ne alieno consilio præterito, proprium audacter secutus videatur. Respondetur, ei potissimum parti studendum, qua publicus fauor possit acquiri. Hac sociorum sententia Absalon vti compulsus, ne anxiam regis expectationem inopinata reditus sui celeritate concuteret, ab Esberno se præcurri iubet/speciosum gestorũ nuntiũ platuro. Qui ꝓpter Hythim insulã tẽpestatum aduersitate coercitus, nõ ante tẽpestiuũ ꝓfectioni cælũ sortitus est, q̃ Absalon receptis obsidibus eiusdẽ vẽti bnificio allaberet. Cui⁹ ꝓcelerãdi gr̃a nauigationẽ impẽsius cõficiebat. Qua forte rex inter venãdũ cõspecta, ꝓpro perũ posteræ classis reditũ ammiratus, fugã suis iniectã credebat. Quã sollicitudinẽ falso cõtractã cognitis ex Esberno rebus, effusiore gaudio pmutauit/vtilius pace bellum cõfessus. Quẽ etiã hospitio benignissime exceptũ plenis hilaritatis officiis prosecutus est. Die postero classem non solum impensioribus verbis laudatã: verũ etiã osculis honoratam dimittit. Quo postmodum apud Iutiam diuersante, Kanutus et Karolus petulantiore manu, q̃ validiore delecta, Hallandiam adorti exilii

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

proprio scelere contracti supplicium a patria sumere conabantur. Qui dum Hallandensium multitudine/quam sibi fauturam sperauerant/repellerentur, fatum fugæ anteponētes/ꝑpter nemus, quod Hallandiā a Gothia secernit / aciem ordinant Vbi infœlicibus auspiciis præliati,graues tentatæ patriæ pœnas dedere. Nam Kanutus crebris vulneribus exceptus,ab agrestibus captus/eundem quē Magnus carcerem expertus est: supplicii socium sortitus, quem facinoris consortem habuerat.

Kanuti proditoris carcer.

Caroli cædes.

Karoli et Kanutiorum vid. de folio 117.

Karolus mortifico vulnere obrutus,paruulo viæ excessu petito,fortem spm̄ inter molles arborum frondes deposuit/fœlicior obitu,q̄ frater vita.Quorum patrimonium Waldemarus lege quæ patriæ reos omnibus bonis damnat adeptus, insperata,opum incrementa contraxit.Igitur Karoli corpus putre postmodū ab indigenis repertum documento fore potuit/aliena fastigia cum propriæ cōtemptu fortunæ concupiscenda non esse. Post hæc Henricus ob exercitum Cæsari aduersum Italos negatum/grauem bello offensam expertus/quū tantæ rei molem viribus suis maiorem cerneret: Waldemarum sibi obuiam crebris nuntiis euocatū,pertransito ponte cuius nunq̄ antea dimidium excedere consueuerat/per summā mutuæ fidei exhortationem obnixa auxilii petitione sollicitat. Adeo superbiæ necessitas imperat/fastusq; infortunio domatur.Ad quod rex se nullo fidei debito cōpelli præfatus,amicitiæ tamen/quam olim cum eo iunxerit/si monitis suis obtemperatum foret,affuturum ꝓmittit.Igitur Henrico quænā hæc essent cognoscere cupiente/Quū terrenum,inqt,Imperatorē attentare inter ardua ducatur,multo cælestem lacessere periculosius:qui proprio nutu præter humanum amminiculum prospera vel aduersa afferre mortalibus possit.Quem si Henricus iampridem a se pontificalium bonorum rapinis offensum congruis restaurationis officiis cōplacasset,victoriam mente præsumere posset/alioqui bellum temere conatur⁹. Qd̄ si infesto deo cōmuniter ab ipsis cōmitteretur,ambos hosti victoriam cessuros. Neq; eñ dubium fore,quin caduca ac fragili potentia vsurus sit/qsquis diuinæ pertinaciter obuiare præsumpserit.Igitur se non nisi expiato periculo commilitium præbere ausurum/publicæ religioni,q̄ priuatæ amicitiæ propiorem.Tum Henricus multa a se pontificum bonis beneficii nomine extorta cōfessus:qbus si sponte cederet,vltimæ paupertati subiiceret/corrasæ attonsæq; ceruicis homines tanti a se æstimari negabat: vt vltro opibus carere: plusq; eorū iræ q̄ gloriæ suæ tribuere velit. Repulsæ tamen suæ silentium ab ipso geri precatur : ne in vulgus negatæ opis fama differeretur.Sic Rege dimisso,promissi ab eo præsidii simulationem apud milites ne ad Cæsarem deficerent/exhibebat:hac spe eorum animos firmare cupiens.

Hec eadem habet Otto in vita Frederici Barbarossæ.

[redacted]

Prodigium murium.

Regressis inde Danis mirum dictu/et nouitate prodigium incidit.Siquidem vna noctium infinitus muriū grex e longinquo rure concurrens,tristi occentu edito, Seleensibus aquis sua sponte submersus interiit. Quorum cadaueribus vento iactatis littus mane cōstratum apparuit.Quæ res vtilior incolis an mirabilior fuerit,incertum est.Eadem quoq; nocte Absalonis quietem capientis exuuiæ a soricibus corrosæ certissimum futuræ vexationis eius omen dedere.

Soricum omen.

Cui Syalandiam regresso nuntiatur turbatis Scaniæ rebus/plæbem a primoribus diffidentem aduersum regios quæstores publicæ consternationis impetum distrinxisse. E quibus Agonem splendidæ præfecturæ virū in cōcione Lundensi plena temeritatis violentia probrosius contrectatū:ac prope vulgi manibus discerptū/ni in ædem diui cōfugisset Laurētii. Quā facē turbulētissimo multitudinis furore accensam nō nisi per Absalonem extingui posse:cui fa-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

cilius sit oriétis q̃ adulti tumultus arma comprimere. Quamobrem oportere eum citato Scaniam petere si rebus regis laborantibus digne consultum cupiat. Qua de re Suno & Esbernus consulti q̃ poterant dissuasoriis verbis profectionē damnabāt dicēdo compertum sibi tacita principum conspiratione plæbē instinctam non aliud hoc motu q̃ Absaloni periculum petere. Sed Scaniēsium legatis rem sine eo sedandam negantibus iturum se vtcūq; fors tulisset respondit: etiam salutem suam si ita res posceret tot egregiis regis meritis impensurū. Igitur præmissis qui Scaniæ primores habendæ concionis causa ad vrbē Lundiam contraherent: extemplo se venturum promittit. Nec Scaniam petere cunctatus/patricio spiritu publico furori cōstantiam suam obiicere properauit. Plæbs siquidē acerrimis cōsternationis fluctib? cōcitata ciuilis iniurię querelas seditioso accusationis genere prosequebatur. Sed & Thordonē concionari exorsum crebris sibilis infestoq; clamore vexatum cœpto desistere coegit. Cæteris quoq; regiarum partium assensoribus dicendi potestate negata solam Absalonis vocem tranquillis auscultationis modis exaudire sustinuit. Qui cum multitudinem imperitis clamoris iurgiis obstrepentem salubriumq; monitorum impatientē aduerteret: diuidendam ratus/ prouinciarum conciliis triphariam distribui iussis, cunctas se principū culpas emēdaturum edixit. A quo Thordoq; cum ad tumultus vix sedabiles parum veracibus mandatis euocasset increpitus/concitatæ plæbis dementiam a temulentia coortam affirmat, eiusq; rei quosdā in concione stertentes fidem fecisse. Quamobrem non in vrbe, sed campo concionādum fore: ne hominibus potionis auidis violandæ sobrietatis accessus suppeteret. Proxima Absaloni cum australibus concio fuit. Illic regiū satrapam Petrum (Euari hic filius erat) profectis ab inuidia accusationibus asperius q̃ verius laceratū: quo tutiorem ab hoc calumniæ genere præstaret proximo sibi sedendi loco recipi iussit: venerabiliq; vicinitatis suæ præsidio nequid in amicum atrocius consuleretur prouidit. Postera luce per summam litium cognitionem exacta pleno æquitatis iudicio cunctas querelarum partes absoluit, causisq; legitima diffinitione explicitis/ delectatam beneficio plæbem ad grates sibi repēdendas adduxit. Inde progressus indigenæ militis indicio cognoscit seditioso edicti genere cōcitatum populum apud album fontem concioni quatriduo vacaturum. Igitur tametsi Scanorum potissimis stiparetur/ ad supplendum tamē arbitrorum numerum etiam Thordonem nuntio vocatum/quid sibi super popularium motu recens fama prodiderit edocet. Ille verbis suspitionem dementibus rumoris fidem leuare, nihilq; tale metuendum astruere, cæteris aduersum vim publicam res cautius gerendas monentibus. Ita sententia variante rerum dubiis indubitato Sygaftham insulam explorandi gratia adire collibuit. Illic Absalon ante accepta certiore expertus nuntio consternatam amentia plæbem q̃ ci se tuto obiecturus non videretur/ procuratis qui concionē accederent per summam æquitatis promissionem delinire constituit. Qui cum omnia atrocissimo multitudinis furore misceri, ipsamq; ausu petulantiore instinctam effusa verborum licentia nobilitati insultare cognoscerent: acto mandatorum silentio maximum seditioni incitamentum dedere plus alienæ dementiæ q̃ propriæ legationis officio tribuentes. Qd perfidia an metu egerint dubium reliquere. E quibus Petrus longus insignis staturæ ægre dicendi potestatem adeptus affirmare se tametsi Miles Absalonis esset respectum eius ciuium cultui non anteferre, populi maiestatē pontificis partibus priorem ducere/plus publicæ charitati q̃ priuatæ debere. Cęte-

Plæbis furor.

Albii fons.

Sygaftha.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

rum ad omnes vulgi actus imitandos propensiore animo fore libertatem eius iam quasi naufragam ac periclitantem ne armis quidem protegere dubitaturum. Responsum a concione est: ludificari plebem quam Absalon magnatesq; rapinis vulgus affligere soliti de industria petere supersedissent. Quam vocem vniuersis acerrimo clamore comprobantibus multitudo maximo fragore dissiliens armata passim equos inuolat/ Absalonis penates hostiliter petitura. Neq; enim eo properanti succurrit illos a se lares incursari quos toties sibi munificos experta fuerat. Cuius nuntiandi gratia legatorum iuniores telis quibus vndiq; petebantur callidius euitatis citato Sygostham peruenere. Ea re concussi milites Absalonis diuerso consilio defensionis auxilia circũspiciebant. Alii pratis spatiantes equos colligere: pars vadum prætentum insulæ quod postmodum Absalon lateritio opere vallãdum curauit/ cõtractis quas fors obtulerat quadrigis obcludere: pars saxa iactilia lectitare. Tum Absalon hortãte seniorum turba aut obsidioni animũ præparare aut primis incursantium ante nimiũ & intolerabilem multitudinis aduentum oppressis abscedere: neutram consilii partem probare se dixit: q̃ nec opportunos obsidioni commeatus haberet: & se patrem potius q̃ prædonem existere meminisset. Sed neq; se pacis studium cuius condendæ causa aduenerit humano sanguine polluturum: aut pias pastoris partes truculento percussoris officio mutaturum. Malle vero qui primi irrumperent innocue & sine cæde deturbandos curare: facile fugam daturos q̃ nullo fulciantur imperio. Militibus deinde quempiam plebeiorum violare prohibitis primorum agmen propinquum collem acie occupantium prælata cruce adortus in proximũ nemus refugere coegit: compræhenso seditionis auctore quẽ memores iussorum equites armis, amictuq; nudatum pulsare dũtaxat contenti fuere. E quibus vnus consertissimis hostium globis lasciuioris equi petulantia adactus loco palustri ignorantibus sociis concursu populariũ interficitur. Ita Absalon agrestium impetum elusisse contẽtus nullo hostiliter imminente liberum repetẽdæ vrbis iter habuit: eisdem auidissima insulæ direptione irarum suarum procursum explentibus. Igitur patricii spiritus pontifex vt tranquillum ita salutare consilium secutus pietatem sæuitiæ præferendo, dum gregi parcendo consulit plus gloriæ & virtutis in innocentia ac moderatione q̃ læsionum suarum vltione constituit. Quo enim se longius a ferri licentia retraxit: hoc religionis laudi propius admouit. Superuenientibus deinde quos ad deleniendam concionem direxerat: eorum vocatione queritur simplicitatẽ suam huc discriminis esse perductam: percontatus cur improuidum se & imparatum ad res tanta difficultate implicitas secura mãdatorum specie pertrahere voluissent. Quibus se nihil tale suspicatos dicentibus, culpãq; negligentiæ confessione excusantibus/ estimare eos quid nunc expediat iubet: præteritum errorem præsenti consilio correcturos. Respondit nec armis se, nec auxiliis instructos contrahendi vtriusq; commodi causa domum digredi necesse habere: paratiores postridie reuersuros. Ipsum interim exquisito latebræ genere vti debere probro cariturum qui tempori consulat. Quod vtrum malignitate ingenii an inopia consilii protulerint æstiment, quibus sequentia eorum acta cognosse fastidio non fuerit. Refert Absalon honestiorem sibi castelli quod in Sialandia haberet aditum fore parum latebras exquirere solito. Quarum deformitatem perosus Thordone nauigium præbente discedit. Neq; enim claritatem suam obscuriore loco coarctãdam putabat: cuius fulgorem per tot terrarum spacia cõspicuis virtutis ope-

Sygostha.

Absalon cruce vincit.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

ribus diffusum non ignorabat. Sialandiam ingressus Waldemarum apud insulam Samsam venandi studio inseruientem recepta ab ipso epistola petere iubetur necessariis patriæ vsibus vacaturus. Vbi cum Sunone Esbernoq; propositas negotiorũ curas debita agitatione complexus: postremo apud regias aures Scanici tumultus famam edidit, primusq; ipse perturbationũ suarum nuntium agere non exhorruit. Aestuantem animo regẽ seditiosisq; supplicia minitantem consilii sui delenimento a proposito retraxit: exigendæq; vltionis affectum primorum Scaniæ virorum beniuola vocatione differre docuit. Quos etiam illum apud Fioniam petituros plenis humanitatis officiis prosequi non supersedit. A quibus eundem precari rogatus ne Saxonem, Achonem, Sunonem, & Esbernum homines extra Scaniam ortos eius rebus præesse pateretur: affirmantibus finem seditioni fore/ quæ ob solam eorum petulantiam cœperit si procurationem exteris attribũtam ad indigenas transferri curasset. Inuidere eos regis potentiæ respondit: cuius in dandis beneficiis arbitrium abrogare nitantur. Se vulgi sæuitiam experiri q̃ regiarum rerum dominiũ tot sæculorum vsurpatione firmatũ insidiosa prece subruere malle. Tum illi omnẽ consternationis rabiem in eius caput effundendam minati/ superbius æquo responsum dedere. Iisdem a rege quidnam mitigandis Scaniæ rebus efficacissimũ esset interrogatis: solam eius epistolam quæ blanda asperis certę moderationis tẽperamẽto misceret huic tumultui sedando suffecturam dicebant. Quorũ instinctu rex plæbem Scanicam plenis minarum literis aggressus/non parum nutrimenti publici furoris incẽdio addidit. Siquidẽ indignatus populus eũ aduersum se concitatioribus notis vsum/ aduersum hunc scribẽdi ausum iram suã seuerius destringendo omnia vectigalium iura solenniter abroganda curauit. Pontificales quoq; decimas execratus sacerdotibus coniugia decernebat. Quorum etiam sacra sibi exploso pontificis ministerio sufficere prædicabat. Igitur in diuina pariter humanaq; grassatus maiestatis contemptum religionis iniuriæ sociabat. Rex frustra minis institisse se videns armis agere constituit: exactoq; messis tempore in traiiciendo milite magnis nauigiorum copiis succinctus Helsingum oppidum petit: Absalone inter postremos appellere iusso. Plurimũ illic vulgus piscandi opportunitate contractum crebris habitaculis occupauerat littus. Quod Absalone viso odium eius alimentorum suorum studio anteponens/ littorales & quos casus obtulerat lapillos aduentanti ipsius nauigio obiiciebat/parum recolendo illum a se Scaniæ fimbus pelli qui cunctis Daniæ locis tutum habitationis vsum præstiterat. Pars rege in concione relicto per summũ maiestatis contemptum ad mare decurrens/ Antistitis aduentum pari iniuria excipiebat. O ingrata Scaniensium gens/ quæ pleno temeritatis furore tot commodorum tuorum auctori iniuriam pro gratia rependere rubori non ducis. Pastoris parentisq; tui nauigium improbissimis euecta furiis, fimbus tuis prohibere: conaris cuius beneficio tibi piraticam toties sæuitiam expertæ tuta late nauigatio patet. Illi præsentem littoris aditum negas: cuius bellica virtus ne tu quidem hac littoris sede pellerere perfecit. Desine ergo optimis amplissimi integerrimiq; viri meritis quasi grauissimis insultare delictis, erroremq; iniquo animorum iudicio contractum veloci pœnitentiæ studio redime. Nec patienter rex tam contumeliosam eorum audaciam ferre potuit. Aestuantem eum equosq; & arma poscentẽ Arusyorum pontifex Sueno medium complexus ne quid duri in plæbem cõmitteret obsecrabat. Pietas illi an metus hunc ausum præstiterit incertum.

Scanicæ plębis furor.

Ingratitudinis detestatio.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

est. Sed apud regis animũ continua Absalonis charitate flagrare solitum venientis amici pericula complectentis precibus præponderabant. Quo descendente qui nauigium infestauerant: summa cum innocentiæ simulatione repetitis tabernaculis Absaloni littus cessere. In quo postmodum diuiduum ei regique cum Scanico milite colloquium fuit. Scaniense apud quos rex sopiendæ seditionis consilium agitabat Absalonem aduenasque Scaniæ portioni præpositos remittendos monebant dicendo nihil ad publicam dementiam comprimendam eorum absentia efficacius fore: quæ non aduersum regem, sed in illorum plenos malignitatis actus exarserit. Huius sententiæ suffragatores lutenses milites fuere. Creditum est eos partim decimarum odio: quarum nuper Scaniæ Sialandiæque solutio inoleuerat, partim metu ex forensis pugnæ recordatione contracto Absalonis affectasse discessum. Quam eiusdem equites honestiore animi iudicio execrati / tantum sibi necessitudinum: tantum generis, armorumque robur esse dicebant, vt inuitis infestisque popularibus herum suum absque regiorum militum amminiculo per cunctas Scaniæ partes a se tuto libereque circunducendum sperarent. Quorum animosis adhortationibus rex ob pacem plebi conciliandam / ignauos lutensium monitus anteponens vocato Absalone secreto/ memorat quantam inuicem sententiarum concordiam semper gesserint. Nunq̃ sibi tam diuersa ac rigida animorum iudicia fuisse quin ad postremũ alter alterius arbitrio flecteretur. Orare deinde eum progressionis in Scaniam propositum deserat: Sialandiamque repetere deforme non ducat: speciosis aliquando consiliis vtilia prælaturus. Ad hæc Absalon ne tunc quidem se veterem obsequendi morẽ relicturum præfatus, consilio vsurum affirmat: q̃uis absentiam suam multis & grauibus mẽdaciorum notis lacerãdam sciat. Rex gratiis tantæ moderationi impẽsius actis/equites eius in augmentũ comitatus deposcit. Illi in plenos fidei charitatisque fletus effusi hunc sibi supremi perpetuique dedecoris diem affirmant: huic ignominiæ non propria sed alienorum ignauia protractis: vt cui famulatus officia debeant desertionis probra persoluant. Ita Absalone per summã animorũ mœstitiã relicto regẽ prosequebãtur. Graues illi difficilesque cũ plebe conciones fuere. Vbique enim causas armata dicebat animũ habitu ostẽtatura. Quotidie Absalonem falso & inaudito obtrectationis genere lacerabat. Hęc audiẽtes lutẽses occulto laudationis studio prosequebantur blanditiis fouẽtes qd armis punire debuerant. Qua adulationis deformitate maximũ seditioni irritamentum dedere. Rex finitis cõmeatibus Scaniam relicturus lectos e plebe viros componendi cum Absalone gratia ad illud Sialandiæ littus qd ab Helsingo oppido vocabulũ tenet traiicere iubet. Vbi demũ Absalon regi obuius factus compluribus innocentiæ testimoniis obiecta purgando cunctas mendaciorum partes quibus absens notatus fuerat adeo validis copiosisque rationibus subruebat: vt criminatores reatum confiteri coactos ad veniam a se flagitandam adduceret: deque accusatoribus sui veneratores efficeret. Nec parua apud omnes eloquentiæ eius ammiratio extitit: compluribus qui aderant diuino ore eum egisse dicentibus. Sed hæc omnia Scaniẽsium legati ad ciuiũ arbitrium relegantes discedunt: absque patriæ consensu nullum sibi componendi ius esse testati. Sed neque eorum fida adhortatione populus Scaniensis ad deponẽdam consternationis suæ rabiem adduci potuit. Nam nec decimas pontificalibus vsibus solui curatũ nec quicq̃ qd ad præstandi sacrorum iura attinebat exhibitum. Quorũ infandam sacrilegamque pertinaciam Absalon proximo sacerdotali consilio per epistolã visitato

Absalonis laus ab inocẽtia & eloquentia.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

cũctarum Scaniæ ecclesiarum obseratione puniri præcepit. Cuius edicti præmonita plæbs per idem tempus ante ædem Laurentii in concionem armata descẽdit. Ad quam sacerdotes binis ordinis sui viris/ qui pontificalis edicti rigorem exponerent missis/sacrorum cessationem, diuiniq; taciturnitatem officii si decimarum solutionem abnuere perseuerasset/minati sunt. Delegantur totidem e plæbe mutuas sacerdotio minas intentaturi. Ab his responsum est sacerdotes alimẽta sua plæbi nõ pontifici debere/ quorum munere & beneficio necessariis vitæ vsibus instructi noscantur. Quocirca aut diuinis inseruiant, aut ingrati patria cedant: si neutrũ egissent: non solum honorum omniũ pœnam sed etiam sæua membrorũ supplicia recepturi. Ad hæc clerus responso constantissime dato se neq; mortis metu, neq; paupertatis respectu quo minus antistitis sui imperium perageret/ cessaturum affirmat. Tam pia tamq; religiosa cleri constantia euictum vulgus precibus minas mutando quo ad Absalon conueniri posset sentẽtiæ dilationem poscebat. Ciuile siquidem bellum se excitaturum timebat/si in sacerdotes sibi nobilitate pares animaduertere studuisset. Nam cum in Scania alienigenæ indigenis permixti sacerdotia gererent: amplior tamen dignior q; domesticis reuerẽtia præstabatur. Quo effectum est vt vtriusq; ordinis consensu mitterentur qui iustas animaduersionis inducias flagitarent Haud ægre ab Absalone obtentæ sunt, plus clementiæ q̃ seueritati indulgendum putante. Multum ab eodem gratiarum sacerdotalis cœtus constantiæ persolutum. Nihilominus populus cum contemptu beneficii, regiorum, pontificaliumq; militum penates publice diripere perseuerauit. Appetente publici ieiunii tempore rex Scaniam eius Sialandiæq; militia succinctus Helsingi transitu petit: Fionensium, Iutorũq; comitatum ob præbita ab eis iamdudum seditioni irritamenta pertęsus. Absalon ob chrismatis confectionem pontificali officio administrandam Lundiam deproperat. Vbi paucos cum rege dies feriatus/ vicino rure se excepit. Hac fama septentrionalis Scaniæ populus cum Hallãdensibus excitus more gentis misso per omnes stipite sub specie petendæ libertatis belli titulum fingit: eoq; edicti genere exercitum construit. Quem tanta dementia ceperat vt manum cum rege conserere properaret: summi imperii vires lacessere nullius negotii existimando. Quo rex e plaga australi regressus apud Dysiam pontem, excepto oranti se Absaloni fustibus q̃ armis agere mallet: cum viris sibi non canibus conflígendum respondit. Igitur non iræ aut furoris impulsu concitatus, sed conspicua animi industria ad corrigendam ciuium insolentiam, merumq; consimilis audaciæ cæteris iniiciendum aliquid ab inuisissima sibi feritate mutuandum ratus/ mansuetudinem ingenii sui deposita ad tempus clementia crudelitatis actus imitari coegit. In ponte res gesta est vtrisq; transitum anticipare studentibus. anceps diu prælium fuit. Insignis illic agrestium pugna extitit. Quorum aciem Absalonis equites per ignoti vadi compendium irrumpentes repentinam victoriam edidere. Multi illic popularium cæsi, complurbus amnis exitio extitit. Ferrum vitantes aqua periclitati sunt. Reliquiæ fuga seruatæ: ita nefarius ille cœtus diuino iudicio profligatus/ sacrilegi furoris pœnas exsoluit. Rex Lundiam regressus/ orientalium partium armatam plæbem aduentare cognoscit: vnius iam exercitus victor alterum exceptu rus Cuius generalem conuẽtum pugnæ celeritate præcurrere monitus a Lundensibus stipendiorum loco vectigalium laxationem poscẽtibus aliquandiu retẽtatur. Quibus obtentis in proximũ campũ excessisse contenti: longius eũ sub excusatione

Tumultus popularis.

Cędes rebellantium.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Gydinge-
bro.

tuendæ vrbis prosequi supersederunt. Id regi tardius hostes excipiendi causam præ
buit. Getungam appellant pontem apud quem armata popularium corona conse-
dit. Grandes illuc lapidum aceruos prohibendi pontis gratia vecors turba conges-
serat. Rex alio amnem vado transgressus ferro decernere statuit. Sed plæbem non
tam præsentia regis arma q̃ dira recentis sociorum cladis exempla terrebant. Mis-
sis igitur qui pontem a rege repeti precarentur ab armis se discessuram promittit.
Præcipue regem Absalonis in nimiam agrestium stragẽ vitandam dicentis tempe-
ramẽta flectebant. Repetito ponte supplices a seditionis auctoribus ad regis genua
manus tenduntur, cunctaq; famulandi officia auidius promittuntur. Cum de fide
ambigeretur iusiurandum promissionibus additur. Sic vulgi collegio dimisso Lun
diam reditur. Scaniæ deinde giro pertransito/obsides a plæbe recipiuntur. Ad reli-
qua facilis populus, decimarum solutionem dũtaxat pertinacius abnuebat. Nihil
magis regi q̃ ad earum remissionem Absalonem abducere curatum est. Summope-
re cauendum dicenti ne sibi forte quod olim Kanuto Othoniensi decimarum iura
propagare nitenti acciderat/ eueniret. Absalon quicq̃ ex consueto sacrorum iure de
cerpere non minus inglorium q̃ sacrilegum ratus: constantius id se facturum nega-
bat: dicendo tametsi rex plæbis sententiam fauore prosequeretur: sibi impedimento
non fore quominus ab ea decimarum debitum exigere perseueraret, neminẽ ad par
ticipanda secum pericula prouocaturus. Tutissimum igitur regi silentium fore ne
ecclesiæ opem ferendo/populari se ipsum odio implicet. Tam iustam, tamq; fortem
Absalonis constantiam rex animo veneratus cum remissionem admittere nolit ex-
actionem deferre postulat: cõsilio postmodum effici posse qd armis nequeat. Paruit
precanti Absalon/præfatus se decimarum loco prioribus pontificum cõditionibus
non vsurum ne prorsus earum iura negligere videretur. Tam modesta Absalonis
promissio consternationi remedio fuit. Summa postmodum Cæsaris in attentando
Saxoniæ principe callidítas patuit: non enim minorẽ expugnandi eius spem in acu-
mine q̃ viribus reponebat. In primis Waldemarum quem eidem certius affuturum
credebat astutia tentat. Siquidem binas eius filias totidem filiis suis: quorum alte-
rum successioni imperii destinarat: alterum Sueuiæ satrapam constituerat per lega
tos in matrimonium postulabat: non q̃ sanguini suo bonæ fidei nuptias quæreret:
sed vt hostem amicis abundantem auxiliis spoliaret. Qd callidius an impudentius
egerit ignorauerim. Ad illum enim falsas iungendæ affinitatis preces dirigere non
erubuit quem olim perfidiæ laqueis complicatum ad obsequia sibi paciscẽda pertra-
xit. Amici regis intellecta fraude, hæc non matrimonii voto, sed Henrici odio fla-
gitari dicebant. Tam veros Cæsarianæ calliditatis interpretes: sola reginæ senten-
tia superauit: sanguinis sui connubiis affinitatem cum Cæsare iungere gloriosum
ducentis. Quærente rege quantum ab eo dotis nomine exigeretur: legati se igno-
rare dixere, remq; ad Cæsaris arbitrium retulere. A quo rescriptum est curandum
regi Lubecam petere cuncta secũ illic cõmodius definituro. Obtẽperatũ rogatui est.
Interea Cæsar omnibus imperii neruis ad obruẽdas Henrici partes conniſus/vrbes
eius passim ad se deficiẽtes in deditionẽ recepit. Defectionis causa non tam Cæsaris
amor q̃ Henrici odiũ extitit. Is siqdẽ nimiis ac diuturnis felicitatis successibus ela-
tus inq; summo fortunæ fastigio nullũ ruinæ incõmodum suspicatus/ subiectas ty-
rãnidi suæ ceruices inusitata dominatiõis sæuitia atq; intolerabili morũ acerbitate
vexabat: nec hosti q̃ ciui importunior existere cõsueuerat. Igitur nõ bello aut clade

Fredericus Barbarossa.
Cæsar Saxo
niæ princi-
pem tentat.

Henricus VI. Philippũ.

Supra folio 159.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

sed fraude militũ & desertione viribus amissis cum solas spei reliquias in Transal=
bianorum auxiliis haberet:Lubeco oppido relicto q̃ se eius mœnibus parum tutum
arbitraretur summa cum festinatione correptis nauibus in Stormariam intimũ fu
gæ suæ receptaculum penetrat.Huius prouinciæ præses Adulfus apud ipsum pro
fusis charitatis officiis a puero alitus, feliciaq; naturæ pariter ac fortunæ incremẽ
ta sortitus,atq; ad ordinem militarem summis beneficentiæ studiis prouectus tam
fœdam educationis suæ mercedem exsoluit:vt inter omnes Henricianæ militiæ co
mites primus se defectoris nomine macularet. Post hæc a Cæsare nauigia quibus
Albiam superaret,sagittariis & funditoribus completa per pronum amnis alueum
immittũtur.Pari studio classis exquisito bellatorum agmine referta ad impediẽdũ
Cæsaris traiectum ab Henrico cõtracta.Quæ postq̃ hostilium nauium multitudi=
nem in conspectu habuit: earundem numero perterrefacta proposito per fugam de
serto Cæsari transitum cessit. Qui dum oppidum Lubecum obsidere cœpisset Bo= Fredericus Bar: baros: Lubecum obsidione premit.
gyslauiq; & Kazymari fratrum vires admodum suspectas haberet: vtriq; se potẽ=
tiæ & claritatis incrementa daturum subornata legatione promittit: prouincias
quas hactenus obscure & sine honorum insignibus gesserint Satraparum nomine
recepturis.Iocunda Cæsaris toties ab Henrico læsis promissio extitit non intelligẽ
tibus sibi sub specie beneficii deforme seruitutis iugum intendi. Interea Waldema=
rus classe luxu q̃ armis ornatiore Lubecum profectus occurrentibus sibi Germano
rum equitibus, eximiasq; eius aduentui grates habentibus: nauigationem medio
amne quoad possit proferre deposcitur / quo breuius inter ipsum ac Cæsarem iter
restaret. Quo facto postero die an Cæsarem medio itinere obuiũ affectaret a lega=
tis rogatus, castra eius petere præoptauit / Romani imperii rectorem in re modica
fatigare superuacuum existimando. Nec minor Cæsaris in excipiendo Waldemaro Cæsaris & Waldemari coitio.
calliditas q̃ Waldemari in petẽdo Cæsare moderatio extitit. Siquidem in primis cũ
amplexu atq; osculo decentissime veneratus:mox dextra honorabiliter appræhen=
sa deposito amiculo per media castra perduxit / præconis more cunctos ei via cede=
re iubendo.Tentorium quoq; nimio multitudinis conspiciendi regis auidæ concur Henricus VI. Philippus.
su collapsum planum campi petendo deseruit.Vbi sedandæ pressurę gratia disten=
ta virga q̃ poterat celsa voce cunctos locis in quibus consisterent considere præce=
pit.Sed Waldemarus cum eius dignatione perinde ac quadam moderationis æmu=
latione contendens sellam suam se expectaturum respondit:ne probato sedendi vsu
imperialis cathedræ honorem vsurpare videretur. Magnates honoribus eminen=
tes non ordine aut ratione discretis sedendi spaciis: sed vt quenq; violentæ pressio=
nis casus iactauerat, sedilia habebant: fortuna non dignitate locorum vsum distri=
buẽte.Illic exaudire erat Theutonũ voces formam regis,staturãq; mirãtium.Quos
tanta visendi eius cupiditas ceperat vt sedendi humilitas obstaret alter alterius cõ
scensis humeris productis illum ceruicibus inspectarent.Hunc regem,hunc domi=
num,hunc imperio dignum referre/ Cæsarẽ regulum homuntionẽq; vocare. Adeo Waldemari statura.
Barbaris eum excellens corporis habitus venerabilem faciebat.Crediderim Cæsa=
rem has militum voces dissimulanter tulisse: ne regis laudibus offendi videretur.
Quem post diutinam omniũ ammirationem paucis secum exsurgere iussis in pro=
ximum tabernaculum eodem comitatis genere deducendum curauit:quo venien=
tem fuerat prosecutus. Illic eum seriis omissis aliquandiu beniuolo iocundoq; ser=
mone detentum: ad vesperam prosequente totius Germaniæ iuuentute discedere

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

permisit: luce postera apud syluam portui vicinam opportunioris colloquii gratia
præsentiam redditurum. Interea filios regiam nauem petere inq; ea sub specie lusi-
tandi morari præcepit. Charissimorum pignorum familiari conuersatione in quã-
to regis aduentum poneret ostendere cupiens, de quorum nuptiis cõdicto in loco
Anno 1181 hec acta sunt sm supputatio-ne peruerisque cuiusdã [redacted] Historię.
mentionem orsus maiori triginta milia talentũ: minori octo in matrimonii condi-
tionem deposcit. Quæ res suspecta Danorum maioribus fuit virgines nondum ad
nubendi ætatem prouectas fraudulenter ab eo postulari credentibus. Sed Walde-
marus maiorem summam suis opibus imparem arbitratus: minorem Vngarię re-
gis arcta sibi propinquitate coniuncti fiducia pollicetur. Huic pactioni iureiuran-
do firmitas adiecta est: desponsionisq; vinculum sacramenti religione constrictum.
His actis rex nauigia/Cæsar castra repetiit. Quo tempore Sclauorum ad ipsum re-
giæ classis metu nauigiis progredi non audentium legatis receptis diluculo naui-
gium regis paruo militum numero comitante eiusdem cimba aduectus cunctis in-
opinatus ascendit. Igitur rege exercitus sui primores participandi colloquii gra-
tia contrahente: solum Rugiæ principem Iarimarum/ quem pridie compluribus
venerationis officiis insuper regio nomine adulatus fuerat: q eum Danis perq̃ fi-
dum non ignoraret/vocari passus non est. Habere deinde se dixit quod ad regem se-
creto referre cupiat: quem ob futurum mutui sanguinis contractum non amicum
modo/verumetiam vnanimem habeat. Sclauos siquidem eneruandi gratia Henri-
ci a se promissionibus allectos esse: quas eodem expugnato minime exequi velit, me
mor quid olim sibi de subigenda Sclauia pollicitus fuerit. Orare deinde patiatur
se eam ad præsens sui muneris facere: binis fratribus geminæ præfecturæ titulo spe
ciosius q̃ diuturnius tribuendam. Eandem quippe se ei profligato Henrico subiice-
Sclauiæ duces libertate amissa.
re curaturum. Annuẽte rege posteroq; die concionem petente: Bugislauum & Ka
zimarum datis solenniter aquilis Sclauiæ duces appellat: veterem atq; hæredita-
riam patriæ libertatem vanis atq; fucosis dignitatum nominibus vẽditantes. Qui
si scissent quanto oneri se exigui panni receptione substernerent/ mortem beneficio
prætulissent: aut priuati in omne vitæ tempus degere maluissent. Sic sub honoris
specie grauissimis dedecoris probris implicati discedunt: seruitutem falsis dignita
Syfridus.
tum insignibus coloratã in patriam referentes. Illic quoq; Syfridus splendido Thy-
ringiæ loco ortus vnam Waldemari filiarum Cæsare astipulante despondit: regiaq;
naue deuectus Solennes Slesuici nuptias habuit. Interea Sclaui castello qđ propter
Zuynensia ostia moliti fuerant hyberna maris exundatione pessundato: bina alia
iisdem in locis materia per hyemem contracta veris principio condiderunt: inex-
pugnabiles se fore rati si Penus amnis Walogosto oppido Zuyna maritimorum prę
sidiorum obstaculis clauderetur. Quod rex sero nuntio expertus cum ad viridem
portum impediendi operis gratia contractis copiis appulisset: ex Rugianis cogno-
scit consummatas arces præsidiisq; completas. Præcipue eum in his expugnan-
dis circunspecta portuum inopia desperare coegit. Tunc Kanuto filio/ tunc Ab-
salone, Sunone, & Esberno vocatis refert: difficilem arcium oppugnationem si-
bi visam: alienis eas auspiciis/ q̃ propriis incessere præoptanti: ne studiis parum
ex sententia cedentibus rerum toties a se fœliciter gestarum fulgor corrumpe-
retur. Igitur Kanuto/ atq; Absaloni oppugnationis curam imponit: præfatus
minus ruboris ex inefficaci illorum pugna q̃ sua ad patriam redundaturum.
Si vincerent: non minori sibi gloriæ fore/ q̃ si ipsemet victoriam edidisset. Sed

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Absalon Scanorum atq; Syalandensium ductum pollicitus Iutos sua opera ductandos negabat. quos non solum imperii sui/verum etiam adolescentiæ Kanuti contẽptum acturos sciat. Nec eũ prædictionis augurium fefellit. Permotus dicto rex ituarum licet inualidum respondit. His curis astrictus morbo ex sollicitudine cõtracto in lectum decidit. Enimuero pręcordia eius diuiduæ passiones hinc vincendi cupido hinc desperatio torserunt. Mane ducibus eum vt sibi parceret orantibus: imperiumq; eius etiam absentis se executuros spondentibus: vix atq; ægre cõsensit vt ad oppidum Worthyngum filio põtificiq; contradita belli summa discederet. Quibus eodem in loco diutina ac vehementi tempestate detentis / seditiosæ Iutorum voces toto littore exaudiebantur: tum commeatuũ alimentorũq; defectum causantium: tum expeditionis militiæq; remissionẽ poscentiũ. Quas cum Homerus Ripensium antistes quem præter religionis dignitatem singularis eloquentiæ claritas cõmendabat/copiosis facundiæ documentis delinire non posset/ postremo vim verbis anteponendam ratus/ quẽdam ex seditionis consortibus ante tentorii sui fores pertinacius obstrepẽtem prendi vinciriq; curauit. Quæ res populi clamorẽ auxit/seditionem accendit. Igitur patres plębis a rege cum contẽptu imperii discessum veriti cõmunicato colloquio expeditionem ab eo sponte soluendam decernunt: temeraria eius delapsionem simulatæ licentię beneficio pręcurrendam putantes: ne magis proprio ductu finiri q̃ regio nutu remitti videretur. Quę si in prępipiendo reditu proprię voluntatis motum ducis arbitrio prętulisset/euenire posse quod diuo Kanuto solutę classis pœnas a patria exigenti contigisse ꝓdatur. Quã rem Kanuto si patrem eius iam febri implicatum præsens morbus absumeret regni successionẽ adimere posse. His consiliis adductus Kanutus conuocatam classem facta reuertendi potestate dimittit: beneficii loco erogans quod plębis petulantiæ negare non poterat. Ita seditiõis periculo bellum omittere coactus/cum Absalone Esberno & Sunone Worthingum adnauigat/paternæ febris exitum expectaturus. Igitur Waldemarus per apertam cubiculi sui fenestram velorum reditum contẽplatus ammiratione rei morbi pariter atq; ęgritudinis incrementa contraxit. Sũma tamẽ vtriusq; dissimulatione vsus filium ad se cum arbitris venientẽ tam hilari vultu admisit vt pene morbo vacuus putaretur. Quinetiam se minimo doloris sensu teneri dicebat/ corporis molestiam animi robore dissimulare conando. Apud Absalonem tamẽ religiosam culparum confessionem agere non oblitus/incertum mortis tempus sacro correctionis genere pręcurrendum credebat: seram atq; inutilem pœnitẽtiam iudicans quæ emendationis odio nimiaq; peccandi perseuerentia ad vltimũ vsq; ętatis terminum prorogatur. Pręterea locis monastica religione sacratis dimidiũ patrimonii sui/quę ad fiscum regium pertinebant exceptis/testamẽto legauit. Sed cęteris bene de eius salute sperantibus solus Suno siue somnii monitu siue alio mentis oraculo doctus fatalem hanc regi febrem augurabatur: quonã modo filii rebus decedente patre succurri oporteret prouidendũ hortatus. Tantam siquidem in regis funere luctus acerbitatem futuram/vt consilium vllum aduerti nequeat. Eodẽ tempore Ioannes quidam religione Abbas medicinæ præsumptuosior q̃ peritior ꝓfessor/cui⁹ opi plurimũ credebatur e Scania accersitus aduenit. Qui morbo parũ pru dẽter inspecto sospitatem regi constantius q̃ verius promittebat. Quem cum cibo medicinali arte confecto reficiendum curasset/ cunctis cubiculo eiectis quietem capere iubet. Eũdem paulopost sine voce esse compertum vt artuatim sudore suffu-

Homerus Ripeñ.

Waldemari legata.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Anno 1182. 4 Idus Mai.

ſum inuenit. Accuratius operiri pręcepit lætum id profluuii genus: ac ſalutare te-
ſtatus. Vtinam Sunonem potius mentis augurium q̃ medicum artis ſuę pręſagium
fefelliſſet. Cuius promiſſum regis obitus inſecutus q̃ parum fidei ĩ medicorũ opere
reponi oporteat documento extitit. Ingreſſi mane cubiculum amici, defuncti regis
corpus perq̃ ſimile ſpiranti reperiunt: adeo priſtinum habitum retinente vultu: vt
nec rigore contractum / nec horrore mutatum cernere s: rubicundis oris notis viui
hominis ſpeciem aſpectumq; reddẽtibus. Incertum an deceſſiſſet priſtini caloris ha-
bitus totis adhuc membris retentus / relinquere videbatur. Sero tandẽ pallore mor-
tis fidem faciente mandatur feretro corpus: Ryngſtadiumq; funerandi gratia deue-
hendum curatur. Hic vicus non veruſtate modo ſed etiam paternæ eius ſepulturæ
titulo conſpicuus habebatur. Acceſſit luctui matrum miſerabilis planctus ſparſis
comis funeri occurrentium / iterumq; ſe priſtinum ſeruitutis onus experturas dicẽ-
tium: extinctum illum qui ciuium capitibus captiuitatem detraxerit: qui patriam
pyratarum metu vacuefecerit: maritimaſq; ſedes perinde ac domeſticas a prædo-
num incurſu tutas præſtiterit. Agreſtes quoq; funebri ipſius pompa conſpecta ru-
ſtico opere quo occupati erant relicto conſentaneis arua querelis replebãt. Cui etiã
vt ſupremi officii decus pręſtarent / funebri eius lecto humeros / ſubiicere iocũdum
ducebant: euerſam regis morte patriam miſeriſq; ſibi cõmune funus aut ſi quid fu-
nere triſtius eſt imminere plangentes. Pro cuius ſpiritu ſalutaria Abſalon vota ge-
ſturus inter ſolẽnium verborum nuncupationem doloris impotẽs non tẽperauit ſi-
bi quo minus aram lachrymis ſpargeret: vixq; ad rem diuinam peragendam vocis
aut manus miniſterio ſufficere valuit. Quinetiam tantum ægritudinis animo con-
traxit, tamq; graui & periculoſa valitudine ſubito affici cœpit: vt pene vitam cum
ſacrificio finiret. Incredibile videretur tantũ virum tam inſigni luctus horrore con-
fectum ſi non eius erga Waldemarum affectus fuiſſet notiſſimus. Sed fortuna altero
patriæ lumine extincto reliquum perire paſſa non eſt: ne deeſſet cuius ductu Danię
pedibus Sclauia ſubiiceretur / aut gens quæ ſub tãtis ducibus ad excellentem hono-
ris habitum prouecta fuerat / tutore vacua remaneret. Cuius lachrymis precum lo-
co defuſis reſperſa altaria non paruulum promptiſſimę eius erga regem beniuolen-
tiæ indicium præbuere, liſdem quoq; madefacta thura gratum deo odorem dediſſe
credidérim.

Ryngſtadium.

Waldemari cõmẽdatio

Abſalonis luctus.

Explicitus eſt Saxonis Grammatici de rebus Danicis.
liber decimuſquintus.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Eiusdem Saxonis Grammatici professione / & natione Sialandeñ. viri & eloquentia & sapientia clarissimi. Incipit liber Sextusdecimus.

Eractis inferiis / corporeq; regio honoratissime funerato Kanutus monētibus arbitris festinatione qua regnū peti firmariq; oportuit: in Iutiam secessit: paternos sibi milites obligaturus. Neq; enim illi nomen regium ambiendum restabat qd vnctionis suæ tempore solēniter adeptus fuerat. In concione Wibergensi beniuolos ciuium animos expert⁹ apud Vernensem tacita quorūdam simultate compressa / pari cæterorum fauore excipitur. Atq; ita patrię consensu regni hęres efficitur. Interea Scanorum populus laxata sibi pristinę petulātię frena regis morte gauisus cladis apud Disiam pontem peractę piacula a principibus exigere constituit: per quos charissimis necessitudinum solatiis orbatus fuerit. Sed & Acho quidam Tubbonis filius plenis temeritatis eloquiis flagrantissimam ciuilibus malis facem subiiciebat: extinctæ & iam pene sepultę Scanicę seditionis reliquias suscitando. Cuius mali īpediendi gratia Absalon in Scaniam trangressus apud plenam malignitatis concionem oratione liberius q̄ efficacius habita a plebe deseritur / factionis principes alium concionandi locum complexos petente. Quorum tam petulans ac pręceps audacia erat: vt equis infidētes cunctā Scaniæ plębem ad eundem locum semestri spatio exacto quasi tuendę libertatis gratia armatam redire sub edicto iuberent. Quæ res Absaloni Sialandiam repetendi causam prębuit. Ob cuius secessum popularis sæuitiæ procursus temeritatis incrementis euectus: inq; Thordonis & Esberni penates effusus: eosdem prius rapinæ / deinde incendio subiecit. Complures quoq; Scanicę nobilitatis sequētibus diebus ędes crematę. Siquidem factionis duces quo promptiore plæbis audacia vterentur / petulantiam eius principum bonis pascendam curabant: dulcedine prędę & assiduis fatigationis pręmiis iocūdiorem atq; alacriorem eius operam reddituri. Igitur nobilium complures æqualium exemplo vim penatibus suis inferendam timentes: bona omnia amicorum custodiæ mandabant. Pars fretum nauibus complexa se & opes vndis q̄ ędibus credere præoptabāt. Pars apud Absalonē exulare solatii & lenimenti loco duxit. Cuius atq; Kanuti equites suam æque ac dominorum fortunam afflictari cernentes cum iniuriam armis propulsandam duxissent: seditionis principes frustra a se sine duce res nouari superiore tumultu experti / Haraldum quendam regii sanguinis & obtusi cordis impęditiq; sermonis e Suetia adciscunt: hominem prorsus regno imparem: cum in eo nihil præter generis nobilitatem natura aut fortuna commendabile reddidisset. Igitur maiore cum opprobrio talem virum Suetia miserit / an Scania receperit incertum est. Quo rumore attoniti perculsiq; magnates prout se hostium aduentus fama variabat: dubiis Absalonem legationibus fatigant / nunc opem eius transitumq; poscentes / nunc eundem cum tota manu supersedere iubentes. Nōdum enim Scanię partes

Kanuti Ixxxviii. Gesta.

Achonis seditio.

Haraldus sueticus.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Haraldus irruperat. Quos cum Kanuti Suetiæ regis eiusdemq; Satrapæ Byrgeri præsidiis vi rupisset: ad noui principis opinionem cupide congestum vulgus incredibiles ei copias sociabat. Quibus fretus Lundensi vrbi portas sibi claudenti excidiũ minatus est. Igitur ex magnatibus complures alternis internuntiis contracti / fortiq; inuicem cohortatione firmati: propter Luminam amnẽ castra cõstituunt. Aliis regiorum militum per ignorantiæ simulationem venire supersedentibus. Quos tãtus pugnandi ardor ceperat: vt per summum nõ solum periculorum / sed etiam popularium contemptum / absq; paucitatis suæ respectu vt quẽq; equi pernicitas adiuuabat: sine imperio aut ordine effusis habenis in hostem contenderent. In quo quidem impetu maiorem venti (quem forte aduersum habebant) q̃ hostium quos impetebant seuitiam experti sunt. Ille enim magnitudine sua clypeos cursitantibus decussit. Hi ne pectora quidem irrumpentibus obuertere ausi fuere. Ita popularium acies numero hominum q̃ animis præstantior incruentam de se victoriam dando / plus periclí an ignominiæ senserit dubietati subiecit. Enimuero quo expeditius fugã qua pugnam præcurrebat intenderet seipsam scutis exuere non erubuit. Armorum onus abiiciendo quorum vsus experiri confisa non fuerat. Hac igitur partim cæsa, partim capta: Haraldus cum Akone quem affectati regni auctorem habuerat Suetiam refugus petebat. At Lundenses suspensis ad belli euentum animis in neutram partem auxilia commodabant fauorem victoribus erogaturi. Qui rei successu conspecto perinde ac victores victis insultare cœperunt / cupiditate laudis & prędę alienis se virtutibus inferentes: nec contenti popularium specie bis bellum potentibus intulisse collecta cõcione tertium aduersum eosdem indicere grauati nõ sunt: suscepti vulneris dolorem consternationis furori permixtum communi nobilitatis exitio pensaturi / tantamq; prouocandi perseuerantiam siue pudore cladis, siue cupidine vltionis animis insitam gestantes. Neq; enim illos aut illustrium virorum respectus aut vulnerum suorum memoria quominus seditionis studia sectarentur domare potuit. Quod periculum cunctorum Scaniæ magnatum capitibus contiguum præproperus Absalonis cum Syalandensibus aduentus dispulit. Siquidem sublatis vexillis deputatum concioni locum ingressus / non solum turbulentissimo plębis proposito obstitit / sed etiam leges quæ iniquissimis eiusdem suffragiis cõuulsę fuerant piissimo iudicii decreto ad pristinæ auctoritatis habitum reduxit. Sed neq; Haraldum quo minus a magnatibus damnaretur absentiæ patrocinium protegere potuit. Hunc certe bis a Scaniensibus mulctatum dixerim / semel armis / iterum sententiis. De quo quidem discernere arduum est ferro an suffragiis punitor fuerit. Plæbs quoq; nihil hostile ausa, armis summa cum propositi dissimulatione depositis Absalonis se turmis tranquillo concionandi more iungebant: singulis iudiciorum suffragiis alacrius q̃ libentius succlamando. Ita terribilis illa ac diutina seditio simul cum concione finem habuit: funesto plæbis conatu vlterius aduersum principum collegium insolescere non audente. Interea Kanutus excitati in Scania belli nuntio Fyoniam e Iutia petere coactus: Esbernum Absalone fratre nuntiandæ regiarum partium victoriæ gratia transmissum obuium accipit. Cuius inopinato occursu tristia afferri ratus hærente animo deiectoq; vultu quicq̃ ex eo cognoscere verebatur. Postmodum non solum eiusdem plena hilaritatis fronte meliora sperare iussus, verũetiã iocunda ac libenti narratione de suorũ victoria doctus in Scaniã ouãs pcessit. Ac primũ eius puinciã Frostã rapinę & icẽdio opportunã ex

Lumme aa.

Vẽti vehementia.

Haraldi fuga.

Lundeñ. factiones.

Haraldi dãnatio.

Frostehertit.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

hibuit: vastasset q; ni Absalonis erga illam studium gerẽtis interuentu prohiberetur. Quo mediante effectum est: vt ab his qui in regem Haraldica factione deliquerant: æra tantum pœnæ nomine exigerentur. O immensam clementiam cuius beneficio hominibus euidenter noxiis maximi facinoris culpam paruulo censu redimere licuit. Quo exemplo cæteri ad spem veniæ erecti mitissima Absalonis operaparem regis mansuetudinem experti sunt. Egregium tunc Kanutus moderati animi specimen dedit cum vltionẽ quã vniuersorũ crimen meruit: vnius amici precibus donauit. Indignum adolescentem cuius virtus externi principis acumine tentaretur. Compluribus enim Cæsaris legationibus curiam adire paternæq; amicitiæ successionẽ expetere iussus, intercedente amicorum consilio q̃ modestissime rescripsit excusationis verbis a regnãdi nouitate quæsitis. Siquidem arbitris eius excussa atq; explorata Cæsaris callidítas erat. Hisdem perfidiæ laqueis filii simplicitatem circũuenire studentibus, quibus olim patris credulitatem implicatam habuerat. Cui cum Cæsar erepturum se regnum aliiq; daturum plena minarum epistola respondisset solum hoc rescribere contentus fuit: quærendum videlicet Cæsari esse priusq̃ sibi regnum adimat qui Daniam in eius beneficio reponere cupiat. Qua responsi libertate: non solum minantem elusit, verumetiam plurimum a se fidutiæ in ciuium animis reponi docuit. Apud quem Cæsar frustra monitis egisse se videns Syfridum qui sororem ipsius in matrimonio habebat subornat: quod literarum suarum instinctu nequibat, alienę vocis supplemento persuasum haberi conando: qui vbi Daniam intrauit quanta regis charitate ob sororis eius matrimonium teneretur / quantisq; Cæsar viribus esset exposito Absalonem, Sunonem, & Esbernum: qui soli ex amicis cum rege admittebantur: tum fidei quam Kanuto cuius tutores existerent deberent: tum fidutiæ quam eiusdem pater in eorum pectoribus reposuerat admonitos orare cepit: ne amicorum nomine hostes agendo creditum sibi pupillum annis & consilio tenerum graue & intolerabile belli onus suscipere iubeant: cumq; sub titulo tuendæ libertatis regno exuant. Qui potius salutaribus illum consiliis formare curæ habeant Romaniq; imperatoris curiæ ascribi deforme non ducant. Respondet Absalon de se dubium non esse quin vtiles si nosset monitus Kanuto libenter fuerit porrecturus. A quo ita Cæsaris amicitiam expeti velit: vt propriẽ eius maiestatis decus incolume seruaretur. Nam & Waldemarum Frederici partes, amicitiamq; secutum nihil fide eius aut promissione fallacius reppe-risse. Proinde Syfridum nosse debere Kanuto Cæsariq; æquum regnandi ius esse: neq; minore cum libertate hunc Danici regni q̃ illum Romani imperii gubernacula continere. Igitur indignante Syfrido, plenaq; minarum ac fastus responsa fundente: an tu (inquit) ex temetipso Daniam pensas: eamq; vt Thyringam a Cæsare cum volet q̃ facillime capi posse existimas? Proinde abi imperatoriq; tuo perfer Danorum regem ne minimam quidem obsequii partem dignitati eius ac nomini delaturum. Dignum hoc contemptu dixerim qui propior alieno imperio q̃ propriæ affinitati tam inuisam Danicæ libertati legationem suo monitu administrare sustinuit. His auditis Cæsar spernenti se regi: quia bellum nequiuit odium inflixit: animo non ferro contemptum vlturus. Spe tamen potiendæ Daniæ non omissa ciuilium in ea malorum motum expectandum putabat: seditione diuiduam gentem minore cum virium suarum periculo oppugnandam sperando. Quam opportunitatem aliquandiu quæsitam a fortuna sibi negari conspiciens. Sclauiæ sa-

Kanuti moderatio.

Cæsaris dolus.

Supra folio 158.

de Syfrido vide folio 192.

Supra folio 159.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

trapam Bogiſzlauum quem nuper Kazimari fratris decedentis orbitas hæredem effecerat: crebris muneribus ampliſſimiſq; promiſſionibus in Danica bella ſollicitat. Cuius hortatui Bogyſzlauus pronius q̃ prudentius obſecutus: ſed bellum aduerſum Daniam palam atq; aperte profiteri nõ auſus primũ auunculi ſui Larimari Rugiæ præfecti quæſitis ſimultatum cauſis hoſtẽ agere cœpit Cæſarianæ militiæ reſpectũ arctiſſimis affinitatis vinculis præferẽdo. Qua de re Kanutus per Larimarum certior factus mitti curauit qui cauſam a Bogiſzlauo tã ſubitæ leſionis inquireret. Ille nõ regẽ/non Daniã a ſe ledi: ſed in iuiuriã a Larimaro illatã repelli teſtatus cõmunẽ controuerſiã per vtriuſq; legatos armis interim depoſitis ad regis cognitionẽ referri depoſcit: eũdẽq; pacis inter ſe faciendæ auctorẽ flagitat verbis beniuolẽtiam ſimulãtibus ſimplicitatis fidẽ pretẽdere cupiẽs. Igitur rege nihil inſidiarum aut perfidiæ metuente cauſæ dictionis dies locuſq; decernitur. Apud inſulã deinde Samſam: non ſolũ huius negotii explicandi: ſed etiã iuris ciuilis emẽdandi gratia ingenti nobilitate contracta amborũ legatos excepit. Quorũ altercatione ſolẽniter audita cũ in Larimarum cõplura loquacius q̃ verius obiectarẽtur ac propter principalium perſonarũ abſentiã ſentẽtia impediretur: a Bogiſzlaui legatis vltro iureiurando promiſſum eſt eũ cũ primũ regi placitũ foret in rẽ præſentẽ vẽturum/ita in eludendo rege non minore legatorũ q̃ eius a quo miſſi erãt calliditas verſabatur. Quorũ promiſſis Kanutus ſecurius q̃ cautius æſtimatis cõcilio ocius dimiſſo in Iutiam ſeceſſit: fortiſſimis quibuſq; Scanorũ ac Sialandẽſium tantã ocii tranquillitatẽ cauſantibus, ſeq; nimia iam quiete in deſidiã prouolui querẽtibus longo delitiarũ vſu enerues animos gerere, qui ſub rege Waldemaro totius ferme anni tẽpus multiplici rerum agitatione varioq; militiæ genere deducere cõſueuerint. Nã militaris roboris neruos ſicut ocio hebetari ac remitti ita negotio intẽdi excitariq;. Igitur acuẽdę virtutis gratia piraticam aduerſum Eſtones in cõmune decerni placuit. Inter hæc Bogiſzlauus hortãte Cæſare nõ ſolum patriis ac domeſticis viribus inſtructus, ſed etiã a finitimis late p̃ſidia mutuatus aduerſum Rugiã quingẽtarũ nauiũ claſſem ingenti belli apparatu refertã contraxerat. Quibus copiis nihil hoſtiliũ viriũ obſtaturum ratus Bugiſzlauũ quẽdã legati nomine Cæſarẽ petere iubet qui tantũ a ſe exercitum aduerſum Daniã contractũ nuntiaret/vt dubitare non poſſit quin Kanutus reſiſtẽdi fiducia defectus/ q̃citiſſime Romano ſe foret imperio traditurus. Delectatus promiſſo Cæſar laudato Bogiſzlauo legatũ imperatoriis donis proſequitur. Larimarus tam ſubiti inopinatiq; belli fama perculſus/Abſaloni in Sialandia ſe continenti magnitudinem periculi Rugianæ genti imminentis propinquitatẽq; denuntiat. Qui protinus feſtinatione quãta ſociorum expugnationẽ præcurri oportebat: accinctus, miſſis per Sialandiam epiſtolis omnẽ ætatẽ armis habilem in claſſem confluere iuſſit: minores rates maioribus, onerarias piraticis ſociauit. Plæbiq; demum ac nobilitati promiſcuũ corripiẽdarum nauiũ vſum conceſſit. Eodem edicti genere coniunctis Sialandię inſulis imperatũ. At Fionienſibus Scaniſq; ſextum intra diem præfixum portũ petere alioqui ſuperſedere iuſſum. Neq; enim vlteriores apparatui inducias conuenire. Adeo autem in his quibus expeditionis ſocietas mandata fuerat obſequendi ſollicitudo flagrabat: vt egregio alacritatis certamine conſtitutum ſibi tempus aut implerent aut præcurrerent. Kanutum vero tametſi nuntium in Iutia recepiſſet ingens locorum diſtantia denuntiati temporis anguſtiis permixta Abſalonici operis conſortem exiſtere non patiebatur. Sex ſolas naues Fionia

Bellũ Sclauicum, ſeu Pomeranicum.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

quatuordecim Scania cæteris tardítate impedítis transmísit. Quarũ insignis paucítas culpę obnoxia víderí potuísset: si non longinquitatis patrocínio defenderetur. Penthecostalis festí peruigílium erat quando prenominatum sinum absalonica classis inierat. Eadem die nequid segnius aut cunctantius gereretur: Hythim insulam adnauigarí curatur. Illíc obuíi Rugianorum nuntíi præstolandum docent quoad scíri possit in quam Rugiani solí partem hostílis irruptío tenderet. Iam enim Bogiszlauo ad insulam Coztam Rugiæ prætentam esse peruentum. Qui q̃q̃ hostília iã pene rura pulsaret non tẽperauit sibi quo minus sobríetatem effusa crapulæ licẽtia violaret. Tanta siquidem epularum indulgentía exercitum aluit ac corrupit: vt conuiuium magis q̃ bellum amplexus víderetur. Verum Absalon nuntíorum monitís obsecutus. Hisdem postera luce regressis Bogiszlauum q̃ ex aduerso Strelæ insulæ copias expositurum docentibus: q̃q̃ crepusculum appetebat correpto signo ocissime littus Scapha petiuit. Gubernatorum deinde collegío per præconem vocato nuntioq̃ q̃ breuissimo milítibus edíto ingentí cohortationis cura alacrítate exercitum repleuit quietem / suam certis víctoriæ imagínibus adumbratam præfatus. Nec alia mílitum responsio fuit q̃ pugnam se optare: quam si accipiant non dubítare quin vincant. Quem animorum calorem tum a longa vincendi consuetudíne tum etiam ab ingenita Danico sanguíní vírtute traxerunt. dígni qui vocis suæ augurío non fallerentur. Igitur Absalon incertæ nauigationis metu q̃ fretum dubiæ profunditatís esset diluculum prestolatus cum inde soluturus esset / aliq̃diu retentus est harenis anchora altius insidente. Quo euenit / vt ab vniuersis infinitum procedendi ardorem gerentibus relinqueretur. Sed neq̃ se ab exercitu præcedí indecens exístímabat: a quo plus hortationi suæ q̃ cunctationi tributum cernebat. Quem merito his gratulatum crediderím qui iustæ celeritatis compotes q̃ violentæ moræ consortes exístere maluerunt. Quã tardítatis iacturam impedímento solutus tanta remigíí velocítate pensauit / vt pene prima nauígia occupauerit / dispendium casu inuectum preliandi cupídine redimẽdo. Hunc publicæ festínationis procursum missa a Rugianis ratis excepit: quæ alíquanto remíssiore nauígatione vtendum doceret / quod Bogíszlauo adhuc insulam Coztam tenentem incertus irruptionis locus existeret. Sed & larímarus secessum hostium domestico milite succinctus opperiebat. Igítur cessata impetus cura ad littus dreccense diuertitur. Illíc affertur hostes domum petisse nuntiis incidentis forte nebulæ errori deceptis. Idem nostris portum darsinum petere iussis Iarimari cum eis consiliaturi Rugiano exercitu vallatum pollícentur occursum. Quo locí adnauígato cum nec larímarus nec quisq̃ ex eius satellítibus repertus fuisset / placuit Nícolaum Falstrícum q̃ Sclauicæ gentis línguam calleret explorandi hostium secessus gratia ad larímarum dímittí. Quo abeunte cum Absalon diuínæ venerationi vacaturus littus Scapha petisset: repentíno nuntío per larímari famílíarem suscepto cognoscit pomeranicã aduentare classem: quæ si nebulæ densitas non obstaret: cerní cominus posset. Igitur reuocatis qui sacra gestabant cupide concitatã classem obuíam hostí in altũ dírexit. Armis nõ precibus deo libamẽta daturus. Qd em̃ sacrificii genus scelestorum nece diuinę potẽtię iocũdius exístímemus? At pomeranis nõ tam hostile solũ repente inuadẽdi q̃ Rugianorũ equitatũ defendendi littoris studiosum variis nauigationis ambagibus ludificãdi ꝓpositum erat. Qui Danicã cõspicati classem Borwegiũ occidẽtalibus comitatũ Sclauis auxilii sibi ferendi gratia aduẽtare credebant / aeris

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

nubilo nostratum nauium numerum habitumq; dignosci non patiente. Neq; enim eorum animos subire poterat: Danos per tot locorum spatia a Sclauia remotos intra tanti temporis angustias eo loco fuisse prouectos: speculatoribus ob nimiam securitatem excubandi officia parum curiose gerentibus. Igitur Bogislauus Rugianã classem appelli ratus a cẽtum & quinquaginta myoparonib⁹ circuiri desyderat reliquam classem veluti in aciem iactis anchoris componit: naues quibus alimenta vehebantur aliquãto pyraticis præstantiores inter ipsas & continentẽ admouit: armatę multitudinis speciem vacua lignorũ effigie adumbraturus. Quo vultu deceptus Suno Bogislauum auxilia a theutonibus mutuatũ credebat. Rarescente tandem nebula: Absalon ab exiguis hostium scaphis præteriri se videns ne omnes quidem tuto redituras per iocum aiebat. Igitur sociis ingenti cohortatione firmatis in hostilem classem vt imperio ita ductu & nauigatione primus inuehit. Monitus a Sunone ne eam perinde ac germanicis roboratã auxiliis ꝓpropera festinatione incesseret: sed temperato remigio militem armari iuberet: minime cũctandum aiebat / prę fatus eo iam loci conclusum hostem: vt nec bellum tuto cõserere / nec fugam salubriter edere posset. Itaq; nihil impedimento fore quo minus promptissimam sibi victoriam esset cessurus. Eo deinde monitus iterante milites Absalonis munimenta corporibus aptare cœperunt / parte remigium continuante. Quorum apparatus nimię ac perseuerantis nebulæ beneficio hostem fallebat. At vbi propius ventum: Danorũ iuuentus vt cunctationis ita silentii impatiens sublatis vexillis nõ tẽperauit sibi quo minus concitatissimum pręliandi ardorem celso cantilenæ genere prosequeretur. Absalonis quoq; signum nunq̃ sine hostium fuga spectari solitum Sclauis pariter & Danorum præsentiam prodidit & confligendi diffidentiam incussit. Igitur summa cum trepidatione sublatis anchoris cupide classem concitare cœperunt: quantum nauigationis longo temporis tractu protulerant exiguo horarum spacio remensi. Innumeri quorum fugam aut nauium magnitudo aut anchorarum sublatio retentabat profundum petendo fluctibus q̃ ferro vitam finire maluerunt. Horum rates eodem pene temporis momento refertas ac vacuas conspicaris. Sed neq; prolapsos natandi vsus seruare poterat subiectarum voraginum eluuie mersorum corpora tenacius apprehendente. Quantas igitur timoris vires existimemus qui quos nimio sui haustu repleuerit ne proprio quidem spiritui parcere compellit? Decem & octo nauigia nimię multitudinis in se cõfugientis concursu rupta receptis exitio fuere. Paucis hostem opperiẽdi animus fuit. Illius vero etiam ridicula formido extitit qui sociale exemplũ perosus nexo ex rudentibus laqueo suspendio se consumere q̃ hosti necandum prębere maluit. Qd factum complures prius ammiratione / deinde ludibrio prosecuti / dulcedine spoliorum lentius hostibus inhęrere cœperũt. Quibus Absalon prętericis monitisq; ne prędam q̃ hostem insequi mallent: septem solis nauibus totam pene fugacium classem insectari non destitit: illa nimirũ fidutia vsus qua toties sibi hostium terga aspicere contigit. Neq; enim a palantibus in illa insequentium paucitate numerus sed virtus ęstimabatur. Centum ferme nauium turba maritimæ fugæ diffidẽtia terrestrẽ cepit: perq; horridos ac desertos saltus inermis attonitaq; discursum habuit. Lacrimarum quoq; hostilis sanguinis q̃ prędæ auidiorem concitatior tuendæ patriæ cupido reddiderat. Quinq; ac triginta nauigiis vehementi remigio concitatis / hostilis Absalonem nobilitas deuitabat. Quæ cum septem sola sibi instare animaduerteret / fugam suam non solum tristem

Vincũtur Sclaui.

Fœda meticulositas.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

ſed etiam erubeſcendam rata bis nauigationi perinde ac pugnam confectura la-
xamentum dare conata eſt. Igitur Abſalon q̃q̃ ab amicis cęterę claſſis aduentũ oppe
riri rogaretur nulla ex parte ceſſato remigio ꝓgredi perſeuerauit: plus hoſtiũ tre-
pidatione q̃ ſociorum auxiliis vtẽdum præfatus. Quo cognito Sclaui ſumma cum
exanimatione metum rubori prætulerunt / naueſq; ſuas quo fugę habiliores eſſent
arma & equos in profundũ abiiciendo oneribus vacuefacere cœperunt. Acrius de-
inde cõuerberato pelago Penum amnẽ perſeueratæ fugæ receptaculum habuerũt.
Quos Abſalon eouſq; vacuo cũctatiõis remigio inſecut⁹ veſpera ad ſocios qui prę-
dę incubuerãt reuertit. Cuius ne particeps quidem fore ſuſtinuit gloriam ad ſe / ſpo
lia ad milites redundare ſpecioſum ducendo. Igitur ex quingentarum nauium nu-
mero quinq; ac triginta delapſis decẽ & octo cõfractis cæteræ in Danorum poteſta
tem ditionẽq; ceſſere. Illa igit̃ dies quæ Abſalonis claritate obcęcatam hoſtium claſ-
ſem aut fugam aut exitium pati coegit: tot errores tot maritima diſcrimina finiuit
Syalãdicos portus ac Balticum fretum peſtifero pyratarũ incurſu vacuefecit: effe
ratam barbarorũ ſæuitiam iugi patientem reddidit: patriamq; noſtram vix liber-
tate ſua potientem Sclauię dominã effecit. Efficax & inuſitatum genus victorię quo Sclauorum
cunctas hoſtium vires funditus euerti cõtigit. Eadem vt Sclauici cruoris plena ex- ſubactio.
ſtitit: ita nullum Danici impendium habuit. Quatuor duntaxat ex Rugianis ſocio- xxiiii.
rum an hoſtium telis perierint incertum eſt. Die poſtero decem & octo Scanienſiũ
nauigia ſuperueniunt quos Abſalon non morę eorum ſed voluntatis ęſtimatione fa
cta prędam cum victoribus communicare pręcepit. Quid deinde Sclauis cõſilii fo-
ret cognoſſe cupiens callidum ſpeculationis genus amplexus: Bogiſzlaum ſub ſimu
latione benignæ & veteris amicitię perfidię per legatos arguendum curat nimiãq; Speculatio
regis offenſam obnixo placationis ſtudio præcurri poſtulat. Ad hæc Bogiſzlauus callida.
tantam receptę cladis diſſimulationem agere ſuſtinuit: vt laudata monitoris beni-
uolentia facturum ſe quod ab ipſo ſuadebatur promitteret. Tãtum autem timoris
Sclauorum vulgus ob priſtinam fugam animis inſitum habebat: vt etiam nouã vi-
ſa rate quæ legatos vehebat edere nõ erubeſceret. Poſt hæc Abſalon rerũ a ſe geſta-
rum famã illuſtri nuntio præcurri magnificum ratus: Tachonem claro Fioniæ lo-
co natum cum tentorio Bugiſzlaui quod ei portionis nomine ceſſerat remitti cu-
rat: nec ſolum victoriam ſuam regi indicaturum: ſed etiam fidem aſſertis celebrio-
ris prędę geſtamine facturum. Per eundem quoq; ne Sclauicę vires nouis copiis in-
ſtruerentur meſſis tempus expeditione præcurrendum hortatur. Quem Kanutus
Iutis Vibergica concione contractis: Abſalonici operis euentũ digno relationis of-
ficio reprępſentare præcepit: expeditionis hortatore vſurus quem nuntii auctorem
habuerat. Quo facto omnium animis maximam educendæ claſſis curam ingenera-
uit. At Cæſar tantæ cladis nuntio recepto / poſtq̃ ſolo Abſalonis ductu rem geſtam
cognouit: omnem non ſolum obtinendæ Danię ſpem / verũetiam attentandę fidu-
tiam mẽte depoſuit: proprias vires dãnando: ꝙ alienis parum efficaciter vſus fuiſ-
ſet. Eandem victoriam Abſalon ſuam apud bizantium incredibili famæ velocitate
vulgatam: poſtmodũ ab equitibus ſuis tunc temporis in ea vrbe ſtipendia merenti-
bus accepit. Sed nouę frugis acceſſio labẽtibus hoſtium alimẽtis opitulata eſt. Hiſdẽ
ex regię profectionis cunctatione inſtruendorum frumento vicorum perq̃ vtile ſi-
bi laxamentum ſumẽtibus huius expeditionis opinione perciti Walogaſtenſes pro- Walogaſtũ
fundiora Peni amnis loca crebro lapide cõplent / mœniũ ſuorum aditum nauigiis obſidetur.

Ano 1189 submersus in Armenia Fredericus Barbarossa

B.v.

negaturi. Quas Absalon hisdem aluei locis egerere cupiens: trahendę secum iuuentutis gratia corpus aquis immergere nõ dubitauit: easq; lapidibus vacuefaciendo, quãtum transmittendę classi satis erat: ad patientem nauigationis habitum perduxit: q̃q̃ oppidani machinas suas tali temperamento librassent vt eadem amnis spatia certis ictibus destinarent. Quibus obstaculis transitu vacuefacto: facilem sociis petendę circũsidendęq; vrbis aditum struxit. Obsidione cœpta refixi sub aquis stipites quorum frequentia oppidum erat vallatũ. nauigia propius appellere passi non sunt. Hanc oppugnationis difficultatẽ: Danorum iuuenes virtute superare cupientes: non temperauere sibi quo minus nauigiis a profundo remotis pedibus in aquã descenderent: vadaq; gradu lustrarent. Contra oppidani in subiectos cominus tela iacere nauigiaq; tormẽtis procul incessere cœperunt. Quorum eximios iactus eludere q̃ excipere satius existimares. Anceps incertũq; vitatu periculũ erat. pręgrandibus saxis in confertas puppes cadentibus in fuga ac declinatione cautoq; corporis motu: magis q̃ in vlla armorum ope frustrãdorũ ictuum remedium ducebatur. Absalon mediotenus nauigii progressus egesta tormentis robora: crebra corporis declinatione fallebat. Quem barbarus forte præsidio egressus/post q̃ ex clypei notis agnitum habuit, tormẽtorũ præsidibus manu significauit vt eum impeterent. Igitur interrogatus a quodam an perspectum haberet qualiter ipsum barbarus denotaret: curam sui illius animo insitam respondit. eodem ludibrio hostem & monitorem excipiendo. Intrepidi animi dixerim in medio salutis discrimine pericula sua iocoso dicto prosequi voluisse. Adeo certissimũ fortitudinis & constãtiæ experimẽtum necessitas tribuit. Expugnatione non procedente noua adoriendæ vrbis ratio auctore Esberno excogitata est. Siquidem inusitatę magnitudinis nauigium variis ignis nutrimentis completum solo ventorum remigio opportunis incendio mœnibus adigẽdum curabant. Quod latenti in vndis stipiti: illisum sine vlla oppidanorũ iactura ꝓprię cũ materię discrimine cõflagrauit. Ita exigui ligni ꝓpedimẽto spes ingentis victorię subruta est. Hostiumq; salus paruulo fortunę momento ab imminente exitio protecta. Post hæc Bogiſzlauus in dedecorum suorum vltionem dolos mente serutatus Absalonis colloquium simulata pacis affectatione per legatos poscẽdo cum ingenti equitatu destinatum conuentui locum petiuit. Quem binis obuiam sibi nauigiis venientem vt continẽtem ascenderet obsecrauit: cõmodius in tentorio q̃ naui colloquẽdum pręfatus. Obsequentẽ illum nauigioq; excedere volentẽ Erlingus quidam illustri inter noricos loco natus horridioris somni narratione retinuit haud dubie fraudem sensurũ: si salutem suam hostibus crederet auguratus. Cuius vocem Absalon perinde ac diuinitus sibi dati indicii miraculũ veneratus: vocanti se Bogiſzlauo minorem a maiore peti non oportere perhibuit. Pontificem duci dignitate pręstare asseuerãdo. Ita hosti impotentiã obiiciendo fraudis materiam ademit. Ille stricta nauis spacia causatus: repentino discessu fallaciam detexit: Nam qui alias vltro nauigiũ Absalonis ingredi consueuit: nunc eius aditum perinde ac fatale sibi domicilium conscientiæ malignitate confusus exhorruit. Gauisus Absalon q; salutem suam somnio q̃ hosti credere præoptasset ad classem se recepit. Igitur cũ exercitus noster cõmunem agrorum vastationem vnius vrbis excidio anteponens: exhauriendę prouincię consilium cepisset/inq; pontis pertranseundi angustiis hæreret: crebris oppidanorum myoparonibus incessuntur. Qui mox sagittariorum ab Absalone, Regeq; missorum opera deturbati: infestandę cõmodius classis gratia

Bogiſzlaui dolus.

Episcopi pręstãtia.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

continenti se tradunt/nostrosq; clamore nõ minus q̃ iaculis insecuti, per summam ignauiæ exprobrationem perinde ac victis insultare cœperunt. Quo viso reliqui ex oppidanis passim correptis scaphis, mœnibus etiam quæ tuebantur desertis, in ripam se conferunt/relicta a Danis tabernacula prædaturi. Neq; enim regios equites nauium transitum in terra opperientes/fumus tabernaculorum quæ Dani discedẽtes cremabant incendio ortus ab ipsis discerni patiebat. A quibus quũ inopinati attonitiq; incursarẽtur, pars in scaphas refugit/pars armis in ripa/aut aquis in amne exitiũ habuit. Natãtes a sagittariis interfecti/nauigãtes euersi/iustas irrisis a se Danis pœnas luerunt. Ita Walagostenses pauloante falsis nostrorũ opprobriis exultantes/nũc ciuiũ in cõspectu suo necatorũ miseranda fata luctu prosequebãtur. Quod Oznenses fama expti, suburbanos penates ocyus cremãdos curant: ne iisdem hostes ad mœniũ suorũ incendiũ vterentur. Igitur dum vltro se tectis spoliant, ingens vbi suæ tutamentũ cõciliant: quo domibus tenuiores, hoc mœnibus tutiores effecti. Rus Regi rapinæ extitit. Cuius sententia Absalon Iulinensium finiũ/arciũq; Zuinẽsiũ expugnationẽ pagere iussus, Esbernũ fratrẽ Zuinã cum cõmissę sibi classis parte præmittit: aut arces ipsas (si fors sineret) capturum/aut earum custodibus quoad se Iulino reuerti contigisset, fugam interclusurũ. Quorum ianuæ venienti Esberno vacuæ patuere: propugnatoribus nimirum aduentum hostiũ furtiuo discessu præcurrentibus. Ambæ itaq; incendio datæ. Qua de re Absalon Iulinensium rebus absumptis non solum longinqui fumi contemplatione/verũetiã sociorũ inde reuertẽtiũ affirmatiõe certior factus, ad Regẽ reuertit/lætatus se magna curarũ parte fraterna opera liberatum. Rex vicos necessariis vsibus abundantes captu difficiles fore/vacuosq; tantum a se penates exuri conspiciens/remeare constituit, qui nunc desertos inopesq; lares adortus fuerat/exacto messis tempore referta copiis horrea cõsumpturus. Cumq; non minus capiendarum vrbium difficultate/q̃ vacuarũ ædiũ incendio fatigatus Zuinam amnem abducendæ expeditionis gratia petiuisset, exustarum arcium reliquias solo æquari iussit. Et vt omnia earundem monimenta demoliretur, etiam lapides fundamentis egestos in profundum iactandos curauit: q̃q̃ iidem recenti adhuc incendio torridi vix se manu contingi paterentur. Cuius laboris idem atq; expeditionis finis extitit. Autumno domi peracto, duodenis milibus e Rugia contractis, Tribusanam prouinciam ditioni suæ parentem peragrat. Post hæc Cyrcipinensium deuexam paludem paternæ militiæ æmulatione permẽsus, ad vrbem Lubekincã peruenit. Qua præterita dum Dimínum petere statuisset in abundantem potione vicum incidit, Barbaris illic tanta animorũ securitate conuiuantibus: vt nullum prorsus hostilis aduentus formidarent impetum. Quantam porro gentis illius intemperantiam pacis tempore extitisse putemus: quæ ne hoste quidem liminibus imminente/quo minus vires suas ebrietatis illecebris labefactaret/abstinuit! Itinere deinde nostrorum ad naues conuerso, conuellendæ prædæ/spargendiq; passim incendii gratia/Danica manus disiicitur, mentem Regis longinquæ viæ dispendiis a petendi Dymini proposito retrahentibus. Qui trigínta solos sibi comites asseruasse contentus/quum ingentem Barbarorum cohortem opimam villam tueri satellite nuntiante cognosset, Absalonem suo forte vexillo coniunctum dimidio cum præsentium equitum numero opem sociis laturum dimittit. Qui imperium amplexatus, obscurandæ paucitatis gratia laxius militem incedere iubet/multitudinis instar confusa agminum specie præbiturus.

Ozneñ metus.

Stratagema.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Quinetiam vehementius irruptionem edere curæ habuit: quo plures insequi crederentur. Iamq; barbarorũ relicta villa, nemus tenentiũ manipulos contemplatus quum se longe viribus inferiorem animaduerteret/ideoq; sociorum augmentum simulare vellet, cõplures ex suis furtim discedere monitos/aperte subinde redire iussit: idq; sæpenumero faciendum curauit. Igitur auxiliorum incrementa sensim recipere existimatus, non suppetentibus qui prædam asportarent, contractas vici opes ingenti pyra constructa cremauit/flammis insequendo quod vsui commodare non poterat, etiam ministris incendii tantæ pecuniæ consumptionẽ animi dolore prosequẽtibus. Ea re gesta ad Regem se retulit. Qui ꝓpter Lubynam ꝓnoctatione habita, deleta vicorum reliquiis, lacunã per quam arduo labore iter fecerat/ponte a Rugianis cõsterni curat: eamq; nullo pene negocio remensus, cõscensis nauibus, in proximum Peno amni portum peruenit. Vbi diutina ac vehementi tempestate vexat⁹ Bogislauum pacem a se per legatos petentem repulit/q̃q̃ iam labentibus alimẽtis expeditionem remittere cogeretur. Exactis domi hybernis per Zuynam ingẽti cũ expeditione regressus, Grotzuinã lacerat. Vbi quũ larimarus hostium occursum ex eorum lituo deprehensum regi nuntiandum proponeret/idq; ab Absalone nisi iidem in conspectũ venissent exequi vetaretur, ancipiti malo circumuentũ se dixit qui sicd inopinati periculi se tacente sociis incidisset, incuriæ damnari: sin maturi⁹ indiciũ afferret, timiditatis notari posset: quũ et præpropero nuntio vti ꝓbrosum et nimis lento desidiosum videatur. Huius ꝓuinciæ præda parũ satiatos Pomeranicarũ opum fama sollicitat: quæ vt eximiæ, ita intactæ prædicabant. Nulli tã longinquã militiam ingredi difficile visum: q̃q̃ ꝓferendæ inediæ/pagendæq; solitudinis prædicebatur asperitas, ardore prædæ periculorũ metum leuante. Imbellis populus vrbiũq; et armorũ inops regio ferebatur. Et qm̃ nostris ꝓpositũ ex sententia cedere consueuerat, pergendi cupiditas animos inflammabat. Nec fraudandos pręsentibus votis fœlicia tot successuum experimenta spõdebant. In qua ꝓfectione pabulo parum suppetente/nõ solum equos, verũetiam pedites cõmeatibus onustos attritæ labore vires deficiebant. Hæ res cõuertendi itineris/repetendiq; classe Iulyni causam dedere. Illic rex adoriendi per insidias Camyni cõsilium nactus/apertęq; ei⁹ irruptioni latentem præferens, ductantibus locorũ peritis ꝑ ignotos ac deuios saltus, plenum difficultatis iter corripuit. Errantibus cæteris Sialandenses ac Scaniẽses Alexandro (Absalonis hic sorore editus erat) primipilo vsi/Rugianisq; ducib⁹ rectã et compẽdiariam viam secuti, Camynũ venere: occupassentq; nisi incolas incẽdio cautiores fecissent. Quorũ paucitatẽ Bogislauus, qui in eodem tunc forte oppido moram agebat, effusis manipulis irrumpendam ratus: Esberno qui talium rerũ experientia vsuq; callebat: quo longius hostes vrbe euocarentur/de industria cedendũ monente/diu terga præbentibus institit. Ad postremũ intellectis insidiis effusius ruentes in aciem reuocat/tam improbum ab vrbe excessum amaræ reprehẽsionis salebris insecutus. Quod videns Esbernus abiecta fugæ simulatione, signa ad hostẽ reflexit: effecitq;: vt Bogislauus caballo delapsus/pauido recursu intra vallũ confugeret/celeritate pedum salutem quæsiturus: quam aut armis aut equi velocitate tueri fiduciam non habebat. Alexander illato portis signo, nemínem a quo repelleretur inuenit: tanta trepidatione captis hostibus, vt ne vrbis suæ quidem limina ab iniuria vindicare præsumerent. Qua gloria satiati Danorum iuuenes/paulatim in aciem se recipere, q̃ vlterius vrbi insultare maluerunt: paucitatis æstima-

Prædæ cupiditas.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

tione temeritatem domãte. Hunc iuuentutis procursum rex reliquo milite subse-
cutus propter muros equo descendit: expugnandę vrbis habitum curiosiore cõtẽ-
plationis officio lustraturus. Quo residente vallũq; vexillis stipante: canonicę vitæ
clerici contusi deiectiq; animi mœrorẽ pedum nuditate testantes / digesta rite pro-
cessione cum insignibus suis adueniunt: eoq; paternę sanctitatis admonito genibus
nixi sacris ædibus abstinendum precantur. orando ne diuinos penates humanis in-
cẽdio iungat / neq; ita in hostes seuiat: vt publicę religionis domicilia cõsumat: Tot
suas: tot maiorũ virtutes teterrimo facinore corrupturus. Adiectum ab iis est Bo-
gislauum regis tuto petendi gratia familiaris fidei patrocinium postulare: Respõ
sum a Kanuto, homines sibi non deum incessendi propositum esse: vt iustũ: ita alie-
num sacrilegii bellum gesturo. Quibus si ciuitatis partem extra municipii mœnia
collocatam cremaret: ecclesias mortalium ædificiis permixtas cõmunibus flammis
implicandas dicentibus: iram precibus remisit: hostilesq; lares inuiolatos relinque-
re / q̃ diuinos humanis iniuria æquare maluit. Illi vrbem precib⁹ suis donatã gauisi
gratiis pro beneficio actis lętitia ouantes discedunt: eamq; sacro concentus genere
prosequuntur. Bogislauus quod petebat obtento / quęsitum Absalonem die poste-
ro obuiam sibi cum larimo venturum precatur, eosdem faciendę cum rege pacis ar
bitros habiturus: quos tot colloquiis amicos expertus fuerat. Quem Absalon frau-
de potius q̃ sincera verborum fide agere ratus: negauit se intercedere quo minus
igni prouincia vastaretur: ne tantum iter explesse fraudi fuisse videatur. Ille nihil a
se extra municipii mœnia possideri confessus: sacris tantum domiciliis eorũq; gra-
tia vicinis rectis abstinendum orauit. Quod beneficium eodem voto petitum pro-
missumq; est. Reliquum lucis auidissima vicorum vastatione consumptũ. Bogislau-
uus præsentium periculorum impulsu promissum reuertendi tẽpore sectatus Ab-
salone & larimaro dextras prębentibus ad regem perducitur ingentisq; summę pe-
cunia mulctæ nomine pacta: non alias pacis conditiones assequi potuit q̃ vt procu-
rationem hactenus patrimonii titulo amministratam e manu regis: beneficii iure
susciperet: libertatẽq; seruitute mutaret / Rugianę gentis tributum obsequiis equa-
turus. Hanc pactionem obsidibus firmandam pollicitus discedit: redeundi comiti-
bus vtendo: quos adueniendi duces habuerat. Et ne venerationis expers dimitte-
retur: ab Absalone conuiuio cũ amicis exceptus, potu nimis auide sumpto adeo vi-
res sensumq; exuit vt vix mente constare putaretur. Qua intemperantia amissę ma
iestatis oblitus: deflendę seruitutis loco: libertatis gaudia repræsentauit. Igitur ni-
mio ebrietatis haustu obstupefactis neruis: naue egestus in tentorio collocatur. Ab-
salone quadraginta armatos ante tabernaculi fores excubare: nocturneq; eius custo
die vacare iubente. Tanta siquidem apud Danos seruandorum hospitum sedulitas
existere consueuit: vt eorum saluti perinde ac proprię studere curaretur. Quo be-
neficio obligatus Bogislauus: Sclauorum animos Danis applicando: debitam Ab-
salonis meritis gratiã retulit. Quib⁹ cũ pulso mane somno oculos iseruisset: Dano-
rum fidem exosculatus: aptissimoq; laudationis genere prosequutus: plus voluptatis
se ex percepta Absalonis humanitate q̃ amaritudinis ex patrię iactura sentire di
xit. Igitur ad locum in quo milites eum præstolabãtur relatus: postero die Sclauicę
nobilitatis proceribus adductis / genibus annixus cum coniuge se & liberis ad pedes
regis suppliciter abiecit: veniãq; diutinę rebellationis precatus: obsidibusq; ex par-
te datis, ex parte promissis: auitæ paternæq; procurationis summam beneficii loco

Cõditiones Bogislauo datę.

Sclauorũ deditio.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

ſuſcipere nõ erubuit. qđ patrimonii erat: alienæ largitionis indulgẽtia poſſeſſurus Rex principis huc neceſſitati miſeratione ꝑmotus: ſatis iá grauis eũ ſibi pœnas de-
(Sclauia Daniæ ſubiecta.) diſſe exiſtimauit / regnũq; ei⁹ in munere q̃ in vſu ſuo cõſtituere maluit: ac demũ humi iacẽtẽ erexit. Nec minus regẽ maternæ erga Bogiſzlaui filios neceſſitudinis reſpectus tangebat. Ita Sclauicarũ rerũ dominiũ aſſiduis Waldemari laborib⁹ negatũ paruulo Kanuti negocio contributum eſt, felici eius militia paternã ſupergredien-
te fortunam. Eodem temporis momẽto ingenti nubium volumine colliſo per ſum-
(Tonitrua portẽtoſa.) mam vtriuſq; gentis exanimationem fracta crepuere tonitrua. Quo euẽtu Sclauici regni interitum portendi a coniecturarum ſagacibus exiſtimatum eſt. Bogiſzlaui quoq; animus conſtantię pignoribus refectus accepti beneficii memoriam ad vltimũ vſq; vitæ tempus inuiolabili fide exhibuit. Adeo vt cum ſupremo morbo cor-
(Año christi 1190.) reptus in lectulo laberetur: adhibitos amicos iureiurãdo obſtringeret eos coniugẽ ſuam ac liberos ad regem perducturos: eũq; diuidendi inter pupillos regni auctorem habituros / & quod is ſtatuiſſet perinde ac teſtamẽto cautum cuſtodituros: nihil ſe de Danorum fide hęſitare teſtatus: quorum egregia toties experimẽta ſuſceperit: Succurrebat enim illuſtri viro quãtos fructus Rugianis conſtantis erga Danos amicitiæ cuſtodia peperiſſet.

Hactenus Saxo Grammaticus Sialendeñ. vir diſertiſſimus. Quę accurata diligentia impreſſit in inclyta Parrhiſiorum academia Iodocus Badius Aſcenſius Idibus Martiis. MDXIIII. Supputatione Romana.

Anno 1190 Monasterium Reynfeldt fundatur.
Año 1200 Holsati a Danis subiugant^r.
1201 obiit Absolon Archiepiscopus Lundensis.
1202 obiit Birgerus dux primus Sueciæ
Año eodem obiit Kanutus Rex Daniæ pridie Idus Nouembris.
Anno 1203 Waldemarus 2us coronatur.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 7